

**THE BOOK WAS
DRENCHED**

**TEXT FLY WITHIN
THE BOOK ONLY**

**TEXT PROBLEM
WITHIN THE
BOOK ONLY**

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_198549

UNIVERSAL
LIBRARY

Osmania University Library

Call No. K922/R89H

Accession No. K.152

Author

Title

This book should be returned on or before the date last marked below.

KAVERI CHARITE

ಕವಿಚರಿತೆ

Volume III

(18th and 19th Centuries)

ತೃತೀಯ ಸಂಪುಟ

(18ನೆಯ ಮತ್ತು 19ನೆಯ ಶತಮಾನಗಳು)

BY

Praktana Vimarsa Vichakshana, Rao Bahadur

R. NARASIMHACHARYA, M.A., M.R.A.S.,

Honorary Correspondent of the Government of India

Archaeological Department

Director of Archaeological Researches in Mysore (Rtd.)

Author of

**Karnataka-Kavi-Charite, Volumes I and II, Sasanapadyamanjari,
Nitimanjari Parts I and II, Nagegadal, Nitivakyamanjari, Etc.**

BANGALORE :

PRINTED AT THE S. L. N. PRESS

1929

Copyright Registered.]

[Price Rs. 4.

ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಪೂಜಾಪ್ರಭುಗಳಾದ
ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಬಿಡೆಯರ್ ಬಹಾದುರ್
ಜಿ.ಸಿ.ಎಸ್.ಐ., ಜಿ.ಬಿ.ಇ.

Dedicated
By Gracious Permission
to
His Highness
Sri Krishna Raja Odeyar Bahadur
G.C.I.I., G.B.E.,
Maharaja of Mysore.

ಈ ಸಂಪುಟವು
ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಮಹಾಪ್ರಭುಗಳಾದ
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ್ ಬಹಾದುರ್
ಜಿ.ಸಿ.ಎಸ್.ಐ., ಜಿ.ಬಿ.ಇ.,
ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಯವರಿಗೆ
ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದು
ಅರ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಪ್ರಾಕ್ತನ ವಿಮರ್ಶ ಪಿಚ್ಚಣ ರಾವ್ ಬಹಾದುರ್
ರಾ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯ, ಎಂ.ಎ.,ಎಂ.ಆರ್.ಎ.ಎಸ್.

INTRODUCTION

In the Introduction to the First Volume of the *Karnataka Kavicharite or Lives of Kannada Poets* a very brief account was given of the Dravidian languages. It is now proposed to give some more details about these languages, as also a few items of additional information, before proceeding to say a word or two about the present volume.

The Dravidian Languages

The relationship of the Dravidian Languages to the great divisions of human speech is thus stated by Dr. Caldwell :—

THEIR
AFFILIATION   “The Dravidian Languages occupy a position of their own, between the languages of the Indo-European family and those of the Turanian or Scythian group—not quite a midway position, but one considerably nearer the latter than the former. The particulars in which they accord with the Indo-European languages are numerous and remarkable, but the relationship to which they testify appears to me very indefinite as well as very remote. On the other hand, the particulars in which they seem to me to accord with most of the so-called Scythian languages are not only so numerous but are so distinctive and of so essential a nature that they appear to me to amount to what is called a family likeness and therefore naturally to suggest the idea of a common descent.”

On the other hand, the Indo-European relationship of the Dravidian languages has been advocated by Dr. Pope on the ground of "deep-seated and radical affinities between them and the Celtic and Tuetonic languages."

He has also expressed the opinion that the more the Dravidian languages are studied, the closer their affinity to Sanskrit will appear. Gover, Professor M. Seshagiri Sastri and R. Svaminatha Iyer¹ have also advocated the Indo-European relationship.

The affiliation of the Dravidian languages to the Scythian family advocated by Dr. Caldwell appears to have received more or less the approval of scholars such as Max Muller, Whitney, Cust and others, though other scholars such as Grierson and Sten Konow have condemned it. Agglutination and vocalic harmony are two characteristics common to the Dravidian group and some of the languages of the so-called Scythian family. Added to these there appear to be a few coincidences in grammar. These similarities are according to some scholars quite inadequate to warrant the affiliation advocated by Caldwell. The same is the case with the forms and words given by him under Aryan affinities to prove an ultimate connection of the Dravidian group with that family of languages. His parallelism of Dravidian words and forms with Indo-European contains the merest assonances and chance coincidences of no account as historical evidence.

---

1. With regard to Mr. R. Svaminatha Iyer's work in this line, a reviewer in the *Journal of the Royal Asiatic Society* for 1927 (p. 334) observes "The strongest objections must be lodged against the way in which Mr. Svaminatha Iyer tries to prove an affinity between the pronouns of the Aryan and Dravidian languages. The author apparently is totally unacquainted with the simplest principles of Comparative Philology, and what little there is of that discipline in the domain of Dravidian idiom seems to have left him equally untouched."

We are thus led to the conclusion that the Dravidian languages form an isolated family.

The term Dravida appears to be used in three senses—territorial, ethnological and linguistic. According to the *Mahabharata* it denoted a tract of country in DRAVIDA Southern India. It is also loosely applied to the south of the peninsula. Ethnologically it denoted the Dravidian race. It had also the special meaning of a Tamil-speaking Brahmana, which was subsequently extended to other Brahmana communities of the peninsula, namely, the Andhras, the Karnatas, the Mahrattas and the Gujaratis, as evidenced by the term Pancha-Dravida as used by Indian Pandits. These communities were grouped together because they all observed more or less the same customs, practices and rituals known as *Dravidachara* which differed from those of the Brahmana communities of the north known as the Pancha-Gauda. Linguistically the word has both a general and a special signification. When used in a general sense it designates all the Dravidian languages, and when used in a special sense, it designates Tamil alone. Similarly Gauda, too, is the name of country, people and language. The Pancha-Gauda include the five dialects of the north derived from Sanskrit at the head of which stands the Bengali, just as the Pancha-Dravida include the five dialects of the south at the head of which stands Tamil. One reason for the Indian Pandits including Mahrathi and Gujarati among the Pancha-Dravida has been indicated here. A few more probable reasons have already been given in the Introduction to Volume I (p. 1). An additional reason seems to be that the palatals in Mahrathi are pronounced as in Telugu, *i.e.*, they retain the pronunciation as real palatals before *i ī, e é, ai*, and *y* while in other cases *ch* is pronounced as *ts* and *J* as *dz*. It may also be stated that in the opinion of some scholars the waves of Aryan immigration gradually submerged Dravidian blood and speech in Gujarat and the

same influences obliterated the language in Maharashtra. The inference is that the Mahrathi and Gujarati languages were once Dravidian.

The name Dravidian is derived from the Sanskrit Dravida, which is derived from an older Dramila, Damila, and is identical with the name of Tamil. In the old Pali of the *Mahavamsa* the Tamils are called Damila. The same is the case in the Canon of the Svetambara Jains. Davila and Davida in the Prakrit literature of the Jains and of the Sanskrit plays seem to be a later stage, due to the Prakrit change of *m* to *v*. The oldest texts have Damila. Damila and Davida were Sanskritised to Dramila and Dravida and Dravida respectively. Varahamihira of the 6th century probably used Dramida, though printed editions of his *Brihatsamhita* read Dravida. Kern says some manuscripts read Dramida. Taranatha in his *History of Buddhism in India* mentions the Dramilas. Dramila also occurs in old Malayalam versions of the Puranas, and in inscriptions such as the pillar inscription of king Mangalesa (597-608) from Mahakuta near Badami. Classical authors know the word under forms such as Damirice, Dimirica. A commentator on the Brahmasutras referred to by Ramanuja is known as Dramida; and a Sanskrit metrical abstract of the Tamil *Tiruvāymoli* of Sathakopa is styled *Dramidōpanishatsangati*. Among the Jains, Dravila-gana or Tivula-gana is the designation of a section of the community. The occurrence of the archaic letter *l* in these words as in the word Tamil deserves notice. Dramida was again borrowed by Tamil under the form Tiramida.

The Dravidian race is not found outside India. It is commonly considered to be that of the aborigines of India, or, at least, of Southern India. According to some statements made in early Tamil literature, the original home of the Dravidians was Lemuria, a continent now submerged in the Indian Ocean. Another theory is that the original home of the

DERIVATION
OF DRAVIDA

DRAVIDIANS.
THEIR CIVILISATION

Dravidians was Asia Minor where they lived with the ancient Accadians and migrated to India from the north-west entering Sindh probably by the Bolan Pass as testified to by the affinities of the Behistun tablets of Persia and the Brahui of Baluchistan to their own languages. They then spread over nearly all India. Dr. Caldwell gives the following account of the pre-Aryan civilisation of the Dravidians as indicated by the words in use amongst the early Tamilians:—

“They had ‘kings’ who dwelt in ‘strong houses’, and ruled over small ‘districts of country’. They had ‘minstrels’ who recited ‘songs’ at ‘festivals’, and they seem to have had alphabetical ‘characters’ written with a style on palmyra leaves. A bundle of those leaves was called a ‘book’; they acknowledged the existence of God, whom they styled *Kô*, or king—a realastic title little known to orthodox Hinduism. They erected to his honour a ‘temple’, which they called *Kôil*, God’s-house. They had ‘laws’ and ‘customs’, but no lawyers or judges. Marriage existed among them. They were acquainted with ordinary metals, with the exception of ‘tin’, ‘lead’ and ‘zinc’; with the planets which were ordinarily known to the ancients, with the exception of ‘Mercury’ and ‘Saturn’. They had ‘medicines’, ‘hamlets’ and ‘towns’, ‘canoes’, ‘boats’ and even ships (small ‘decked’ coasting vessels), no acquaintance with any people beyond sea, except in Ceylon, which was then, perhaps, accessible on foot at low water; and no word expressive of the geographical idea of ‘island’ or ‘continent’. They were well acquainted with ‘agriculture’, and delighted in ‘war’. They were armed with ‘bows’ and ‘arrows’, with ‘spears’ and ‘swords’. All the ordinary or necessary arts of life, including ‘spinning’, ‘weaving’, and ‘dying’ existed amongst them. They excelled in ‘pottery’, as their places of sepulture show.”

This account affords sufficient proof that the elements of civilisation already existed amongst the Dravidians before they came into contact with the Aryans.

Long before the Christian era the Dravidian South had developed a considerable culture of its own, and its inhabitants had consolidated themselves into powerful kingdoms, some of which carried on a thriving trade with Western Asia, Egypt, and later with the Greek and Roman Empires. The occurrence of the word peacock, *tuki* or *tùki*, which is no other than the ancient Tamil-Malayalam word *tōkai*, in the Hebrew text of the Books of Kings and Chronicles in the list of the articles of merchandise brought from Ohir in Solomon's ships, about 1000 B.C., also affords important confirmation of the antiquity of the Dravidian languages spoken in India before the advent of the Aryan tribes.

Recent discoveries tend not only to confirm the connection of the Dravidians with the Accadians or Sumerians but also to change entirely our present conceptions with regard to the nature and antiquity of Dravidian civilisation. In the north-west of India, first at Harappa on the old bed of the Ravi in the south of the Punjab, and then at Mohanjo-Daro, some 400 miles away in Sindh, excavations had laid bare two cities which displayed evidences of a very considerable culture going back to a period long before the establishment of Buddhism. In those cities had been found amongst other things certain engraved and inscribed seals, bearing inscriptions in a hitherto unknown pictographic script, which were practically identical with the proto-Elamite tablets discovered at Susa. The graphs were in many cases the same, indicating that the same language must have been spoken in Elim in the west and in North-west India. Dr. Sayce, on the occasion of the presentation to him of the Triennial Gold Medal by the Royal Asiatic Society of Great Britain and Ireland on 12th May 1925, observed: "Some of the discoveries now being made were of a revolutionary character and were tending to change entirely our conception based on many of the assumptions and beliefs which had been held with regard to the origin of civilisations. Among these later discover-

ies was one which was to him of especial interest as bringing India into contact with the cuneiform world..... They were coming to date the approximate time of the Susa plaques (see above) as belonging to what was known as the three dynasty period, viz., about 2300 B.C., and it would seem that at that period there was close intercourse between North-west India and Elam. This was an extraordinary result of exploration, and brought India within the domain of our cuneiform studies in the most unexpected way.”

Dr. Hall of the British Museum bases the following remarks of his on the similarity of the finds at Harappa, Mohanjo-Daro, as also those at Adittanallur in the Tinnevely District, to those in Baluchistan, Babylon, Ur (Chaldea) Sumer, and Crete :—

With our present evidences, the Dravidians look like being a Mediterranean people, coming out of Crete and passing through Asia Minor and Mesopotamia, where they were in close touch with the Sumerians and the Elamites : and possibly these latter were related to them and the Cretans. Then they came by the southern part of the Iranian plateau into Sindh, whence they spread into the interior of India. This must have happened long before 3000 B.C. Even if the Cretan connection cannot be satisfactorily demonstrated, Sumerian affinities are certain. India is thus linked more closely than ever to the Western World, through both the Aryans and the Dravidians.

Further discoveries might even demonstrate that Dr. Hall's theory, noted above, is true and that the Sumerians were but Dravidians from India. In that case it would be established that civilisation first arose in India and was associated probably with the primitive Dravidians. Then it was taken to Mesopotamia, to become the source of the

Babylonian and other ancient cultures which form the basis of modern civilisation.¹

According to Sir John Marshall, we have by these sensational discoveries taken back, at a single bound, our knowledge of Indian civilisation some 3000 years earlier and have established the fact that in the 3rd millennium before Christ and even before that the peoples of the Punjab and Sind were living in well-built cities and were in possession of a relatively mature culture with a high standard of art and craftsmanship and a developed system of pictographic writing. There can now no longer be any doubt that the Punjab and Sind antiquities are closely connected and roughly contemporary with Sumerian antiquities of Mesopotamia dating from the 3rd or 4th millennium before Christ. Though the civilisation of the Indus will probably be found to have had its own distinctive characteristics, it will also be found to have formed part and parcel of a much wider sphere of culture which embraced not only Southern Mesopotamia and India, but probably Persia and a large part of Central Asia as well, and which may even have extended as far West as the Mediterranean—where the early Aegean civilisation presents certain somewhat similar features. Whatever the history of the Sumerians in Mesopotamia may have been, a culture closely akin to theirs must have been widely disseminated in the Valley of the Indus, and have undergone a development reaching back incalculable centuries on Indian soil. If, therefore, those scholars are right who consider the Sumerians to have been an intrusive element in Mesopotamia, then the possibility is clearly suggested of India proving ultimately to be the cradle of their civilisation, which in its turn lay at the root of Babylonian, Assyrian and Western Asiatic culture generally.²

1. *Modern Review* for December 1924.

2. Annual report of the Archæological Survey of India for 1923-24.

With the revolutionary discoveries in Sind and the Punjab the history of Indian culture has now suddenly been taken back an extra 3000 years, and the last mists of the legend that art began with the Greeks and religion with the Jews have been finally scattered¹.

The Sumerian or Accadian language which was Non-Semitic and earlier than the Assyrian or Babylonian, was beginning to be a dead language as early as 2000 B.C. The Sumerian civilisation must have been an old-established one long before 3800 B.C., the date of the reign of Sargon I (a Semite) who united Sumer and Accad into one kingdom. The Sumerians must have been in possession of writing before 8000 B.C., which is about the date of the earliest of their written documents that have yet been discovered.²

The language has, like the Dravidian group, the characteristics of agglutination and vowel-harmony.

The main characteristics of the Dravidian languages which distinguish these forms of speech from Sanskrit have already been given in the Introduction to Volume I (pp. xii-xiii). **INDRAVIDIAN GROUP DIFFERENT FROM SANSKRIT** Tamil rules of prosody are mostly different from those of Sanskrit, and the possession of peculiar sounds like *l, r, n* (final) and *h* (aydam) is an indication of the physiological characteristics of the Tamil people differentiating their language from the Aryan tongues.

Further, in the Aryan languages the plural has a different set of case-terminations from the singular, by the use of which the complex idea of plurality and case relation is indicated. There is no inflection of any case as such, irrespective of number, nor for number as such, irrespective

---

1. Times Literary Supplement.

2. Sweet : The History of Language.

of case. In the Dravidian languages plurality is expressed by a sign common to all the cases, which is affixed directly to the singular, or crude form of the noun. To this sign of plurality are added the case terminations, which are fixed and unalterable, expressing the idea of case, and nothing more, and are the same in both numbers. Again, in the Aryan languages case-relations of the singular are expressed by one set of forms and those of the plural by another, but in the Dravidian tongues the case-signs are employed, without alteration, both in the singular and the plural. The conjunctive case is not found in the Aryan languages. In the Dravidian languages the pronominal signs are annexed, not directly to the root as in the Aryan, but to the tense particles. The Dravidian languages are destitute of any common term for brother, sister, uncle, aunt &c., and use instead a set of terms which combine the idea of relationship with that of age—e.g., *amma* (elder brother), *tamma* (younger brother), *akka* (elder sister), *tange* (younger sister), *chikkappa* (father's younger brother), *doddamma* (mother's elder sister) &c.

With regard to the cultivated Dravidian languages of Southern India, the influence of Sanskrit has extended only

**INFLUENCE OF
SANSKRIT AND THE
ARYAN VERNACU-
LARS ON THE
DRAVIDIAN GROUP**

to the vocabulary and not to the grammar. It has been said that the accession of culture from a superior race to an inferior is sometimes dangerous to the purity of a language; and accordingly, the Dravidian languages have suffered in this way by the large infiltration of Sanskrit. The amount of Sanskrit in Tamil is much less than in the other languages. Sanskrit has no doubt supplied these tongues with words for expressing abstract ideas of religion, philosophy and science; but in many cases Sanskrit words have been unnecessarily introduced with the notion of adding elegance and refinement to the speech. Caldwell says that the following remarks of Archbishop

Trench respecting the character of the contributions which English has received from Anglo-Saxon and from Latin respectively, are exactly applicable to the relation and proportion which the native Dravidian element bears to the Sanskrit contained in these languages :—

“ All its joints, its whole articulation, its sinews, and its ligaments, the great body of articles, pronouns, conjunctions, prepositions, numerals, auxiliary verbs, all smaller words which serve to knit together, and bind the larger into sentences, these, not to speak of the grammatical structure of the language, are exclusively Anglo-Saxon (Dravidian). The Latin (Sanskrit) may contribute its tale of bricks, yea, of goodly and polished hewn stones to the spiritual building, but the mortar, with all that holds and binds these together, and constitutes them into a house, is Anglo-Saxon (Dravidian) throughout.”

But the Dravidian languages of Northern India have been much influenced by the neighbouring Aryan vernaculars, and in some cases, such as the Brahui, the influence has been very great owing to the segregation of these languages for centuries from the other Dravidian tongues. It is, however, remarkable that these languages have still retained so many grammatical affinities to the other languages of the group.

Some scholars are of opinion that the Dravidian tongues have not only borrowed much from Sanskrit but have also lent much to it. It is even supposed that these languages have also influenced to some extent the grammar of Sanskrit and the Aryan vernaculars. The Dravidian family once extended over nearly the whole of India. The geographical names in most parts of India in spite of Sanskritised forms and fanciful derivations, attest this fact to this day. Where peoples speaking different lan-

DRAVIDIAN
INFLUENCE
ON SANSKRIT
AND THE
ARYAN
VERNAOULARS

guages are in constant intercommunication with each other, they naturally borrow much from each other without examination or consideration. It may therefore be taken for granted that as the Aryans penetrated to the south and became acquainted with new objects bearing Dravidian names, they have as a matter of course adopted the names of those things together with the things themselves. Caldwell gives the following as the conditions on which any word contained in the Sanskrit lexicons may be concluded to be of Dravidian origin :—1. when it is an isolated word in Sanskrit without a root and without derivatives, but is surrounded in the Dravidian languages with collateral, related or derivative words; 2. when Sanskrit possesses other words expressing the same idea, whilst the Dravidian tongues have the one in question alone; 3. when the word is not found in any of the Indo-European tongues allied to Sanskrit, but is found in every Dravidian dialect; 4. when the derivation which Sanskrit lexicographers give is fanciful, whilst Dravidian lexicographers deduce it from some Dravidian theme of the same or a similar signification from which a variety of words are found to be derived; 5 when the signification of the word in the Dravidian languages is evidently radical and physiological, whilst the Sanskrit signification is metaphorical or only collateral; 6 when Indian Dravidian scholars, notwithstanding their high estimation of Sanskrit as the mother of all literature, classify the word as a purely Dravidian one;—when any or several or all of these grounds exist we may safely conclude the word to be Dravidian, not a Sanskrit derivative. As judged by these conditions, the following among others are given as Dravidian loan-words:—*akka* (a mother), *atta* (a mother, an elder sister), *kuti* (a house), *kota* (a fort), *nira* (water), *palli* (a village), *mina* (a fish), *eda* (a sheep or goat) cp. *adu*, *marutta* (a medicine man) cp. *marundu*, *heramba* (a buffalo) cp. *erumai*, *atta* (boiled rice, food) from *adu*, *am* (yes) cp. *ama*, *valli* (a creeper) cp. *valli*, *balli*; *mukula* (a bud) cp. *mugil*, *mugul*; *kuntala*

(hair) cp. *kundal*, *pali* (tip of the ear) cp. *pale* (lobe of the ear), *mandu* (the head) cp. *mande*, *kuka* (a crow) cp. *kage*, *machala* (a crocodile) cp. *mosale*, *meka* (a goat) cp. *meke*, *sira* (a large snake) cp. *serai*, *kere*; *tala* (palmyra) cp. *tal*, *varuka* (a species of inferior grain) cp. *baragu*, *varagu*; *ulka* (a firebrand) cp. *ulku*, *tatit*, *tadit* (lightning) cp. *sidil*, *tedil* (Tulu); *Malaya* from *male*, *ali* (woman's female friend) cp. *alu* (Telugu) a woman, wife; *kali*, *ganda* (a hero); *sundi* (a procuress, a bawd) cp. *sondi*, *khalina* (the bit of a bridle) cp. *kadiyana*, *talpu* (a float) cp. *teppa*, *kalya* (spirituous liquor) cp. *kal*, *kharju* (itch) cp. *kajji*, *psa* (hunger) cp. *pasi*. Sanskrit has borrowed words of even Greek or Roman origin such as *dinara*, *dramma*, *hora* etc.

So much for the Dravidian element in the vocabulary of Sanskrit. With regard to phonology, it is supposed that the cerebral letters in Sanskrit were taken from the Dravidian tongues. It is a general rule that a people which invades a foreign country, to some degree adopts the pronunciation of its new home, partly owing to climate and partly owing to internixture with the old inhabitants. The cerebral letters form an essential feature of Dravidian phonology and they are found in Sanskrit alone and not in any of the primitive languages related to Sanskrit. Further features in the phonology of the Aryan vernaculars which may be attributed to Dravidian influence are the softening of hard consonants after vowels in the Prakrits, not only in single words but also in compounds; and the double pronunciation of the palatals in Mahrathi as in Telugu.

The inclusive and exclusive plurals of the pronoun of the first person are also found in several of the Aryan vernaculars. The Dravidian tendency of using the participles without any addition as conjunctive participles in subordinate sentences, also with pronominal suffixes to indicate the person of the subject, has also pervaded the Aryan vernaculars. Verbal tenses have been replaced by participles.

Forms like *kritavan*, one who has done, are peculiar to later Sanskrit, cp. *seydavan*. The suffix *vat* is Aryan, but it is not clear how an active form can be arrived at by adding the suffix to a passive participle. In the Dravidian languages, on the other hand, the past participle is active as well as passive, and a noun of agency is formed from it in all dialects—*seydavan*. There cannot be any reasonable doubt about *kritavan* having been influenced by *seydavan*. In Sanskrit *kritavan* is an anomalous form without analogy in connected languages, while Tamil *seydavan* is quite regular.

We may now proceed to consider in some detail the Dravidian tongues of Southern India. As stated before in the Introduction to Volume I (p. xiii),
 DRAVIDIAN
 TONGUES OF
 SOUTHERN INDIA four of these viz., Tamil, Malayalam, Kannada and Telugu are cultivated, while the rest, namely Tulu, Kodagu, Toda, Kota and Badaga, which are all dialects of Kannada, are uncultivated, in as much as they have not even a written character of their own. To these have to be added the minor dialects Kuruṅba and Irula.

Of these languages, Tamil is supposed to be the oldest and most highly organised, exceedingly rich in vocabulary and cultivated from a very remote period. Some
 TAMIL scholars, however, are of opinion that Tamil is not the oldest Dravidian language, as Telugu and other languages have preserved older forms and represent a more ancient state of development. They think that the use of conjunctive participles instead of the ordinary verbal tenses in Malayalam also affords evidence of a more ancient stage of development of that language than is the case with Tamil. It has been stated that the name Tamil has been Sanskritised into Dramida or Dravida, though it is not easy to account for the presence of *r* in the first syllable. Tamil Pandits say that the word *Tamil* means "sweetness" and that

it has appropriately become the name of their *sweet* language.¹ They consider that the theory that Tamil is derived from the Sanskrit *Dravida* is not at all tenable, since a language which was in existence before the advent of the Aryans could not have got its name from the new-comers. The Telugus and the Kannadigas call the language *Aravam*, unsonorous, probably because it is totally destitute of aspirates. According to some Tamil scholars the correct forms used by the Telugus for denoting the Tamil language and people are *Aravam* and *Aruvar*. The latter, they say, is a contraction of *Aruvalar*, the inhabitants of the Tamil districts *Aruva* and *Aruvavadataalai* bordering on the Telugu country, which subsequently became the name of the whole Tamil people. Another name applied to it by the Kannadigas is *Tigula*, meaning probably rude or rough. The Portuguese called Tamil and Malayalam *Malabar*, and Tamil, too, was known by that name long in Europe. In the very first book ever printed in Tamil characters at *Ambalakkadu* on the Malabar coast in 1577-9, the language of the book is styled *Malavar* or *Tamil*. Tradition refers the commencement of literary activity in Tamil to the sage *Agastya*, who is said to have been taught Tamil by *Siva* or *Subrahmanya*, to have brought the alphabet from the north, to have composed the first grammar of the language known as *Peragattiyam*, and to have caused another grammar named *Tolkappiyam* to be written by one of his pupils. It is stated that from the sound of the right side of *Siva's* drum arose Sanskrit and from the sound of the left side, Tamil, and that *Siva* gave Sanskrit to *Panini* and Tamil to *Agastya*.² In a Sanskrit work called

---

1. In the Tamil lexicon called *Pingalandai* sweetness and mercy are given as the meanings of the word *tamil*—*inimaiyum nirmaiyum tamil enal agum*. The word appears to occur only once in Tamil literature in the sense of sweetness—in the *Sintamani* of *Tiruttakkadevar*.

೨. ಪದವನೀಶಯ್ಯಪ್ಪಾ ಈನಕ್ಕು ಪಗುತ್ತುರುಳಿ ತೆನ್ನೀಳಯ್ಯ ಕೈಪಮುನಿಕ್ಕು ಪರಿಯು ಕುಕ್ಕಾರ್ ಕೊಳ್ಳೀಕ್ಕುಪ್ಪಾಗರ್.

Sambhuraḥasya, which is in the form of a dialogue between Siva and Subrahmanya, Siva says: "Endowed by me with knowledge, sage Agastya wrote Tamil grammar; so, Tamil being *arsha*, i.e., derived from a *rishi* author, does not fall under the head of *apabhraṃsa* (corrupt language) just as is the case with Andhra, Karnata, Gaurjara and other languages which are not *arsha*.' Another tradition says that Agastya, having had a quarrel with the Sanskrit Pandits of Kasi, came to the south and established the Tamil language. Invention of a language by an individual is, however, opposed to the principles of philology. Language is social and national, not individual. It is a social product, springing up with the first community, and developing with the increasing needs of culture and civilisation. A grammar presupposes previous literature. *Tolkappiyam* has quotations from older authors. If Agastya wrote a grammar at all, he must have based it on the works of previous authors. The indegenous words *eluttu* (a letter) and *suvadi* (a book) in Tamil prove that Agastya did not bring the alphabet. The story of Agastya has to be taken to mean that he was an early sympathetic cultivator of the language. Tamil has a copious vocabulary, relatively independent of Sanskrit, and a wide range of literature. It is, more closely related to Kannada than to any other member of the Dravidian group.

1. ಮಾಮುಖ್ಯ ಶ್ವ ಕವಶ್ವಕ್ರೇ ಪುರಾಗಸ್ತೈಃ ಮಹಾಮುನಿಃ |
 ಮಯಾ ಪ್ರದತ್ತವಿಜ್ಞಾನೋ ದ್ರಾಮಿಡೀಂ ವ್ಯಾಕೃತಂ ವ್ಯಥಾತ್ ||
 ಸಾಪಕ್ರಂಶತ್ಪದೋವೋಸ್ತು ದುಮಿಡೀಶಾಂ ಗಿರಾಂ ಕತಃ |
 ಅಪಾರ್ವಮಾಂಧ್ರಕಾರ್ಪಾಟ ಭೌರ್ಜರಾದ್ಯಂ ಹಿ ಭಾಷಿತಂ |
 ಅಶಬ್ದಂಶಂ ವಿಜಾನೀಯಾತ್.

2. ಇಲಕ್ಕಯಮಿನ್ರಿ ಯಲಕ್ಕಮಿಸ್ತೇ | ಯಲಕ್ಕಮಿನ್ರಿ ಯಲಕ್ಕಯಮಿಸ್ತೇ ;
 ಎಕ್ಕನಿಸ್ತೈಯದುಪ್ಪದುಪುಲ | ಲಿಲಕ್ಕಯತ್ತಿಸ್ತೈದುಪದುಮಿಲಕ್ಕಂ ||

ಪೇರಗತ್ತಿಯಂ ||

Malayalam is composed of the two words *mala*, a mountain, and *alam*, a verbal derivative from the root *al*, to possess, to rule, which likewise occurs in this connection in the forms *alma* or *ayma*, a softened form of *alma* corresponding to the Tamil *anmai*. The whole word means 'the mountain region', and then the language of that region. Caldwell considers Malayalam to be a very ancient offshoot of Tamil, differing from it chiefly at present by its disuse of the personal terminations of the verbs, and the larger amount of Sanskrit words it has incorporated into its vocabulary. Personal terminations began to be dropped after the 13th century, and by the end of the 15th they had gone completely out of use. Tunjattu Eluttachchan, a noted writer of the 16th century, is said to have introduced the present alphabet, which seems to have been derived from the Grantha, the character in which Sanskrit is written in the Tamil country. The proportion of Sanskrit words adopted by the Dravidian languages is least in Tamil, greatest in Malayalam. Malayalam has a close relationship to Tamil.

In point of euphonic sweetness Telugu is said to occupy the first place among Dravidian idioms. It was called by the Europeans *gentoo*, a corruption of the Portuguese *gentio*, a heathen. The term was originally, *i. e.* in 1648, applied to all Hindus as opposed to the Moors or Muhammadans, and came in time to mean the Telugus alone. Telugu is called Andhra by Sanskrit writers. The term Andhra occurs as the name of an Indian people in the Aitareya Brahmana, the Ramayana, the Mahabharata and in the Asoka inscriptions of the 3rd century B. C. Pliny calls them Andarae. The Andhra language is mentioned by the Chinese pilgrim Hwen Thsang. about the middle of the 7th century, who says that it differed from that of Central India, whilst the forms of the written characters were for the most part the same. The name Telugu, which also occurs in the forms Telungu, Telinga, Tailinga, Tenugu and Tenungu, is said to be derived from Trilinga, 'the language of the three lingas'.

i. e., of the country of which three famous linga temples formed the boundaries. According to tradition Siva as a linga descended on three mountains, namely, Kalesvara, Sr-saila and Bhimesvara, which marked the boundaries of the Telugu country. The Prakrit form of Trilinga is Telinga. The Telugu country was called Telingana by the Muham-madans. Besides Trilinga the Telugu country had likewise the name Trikalinga given to it. Telugu Pandits derive the name Tenugu from *tene*, honey, and say that the name indicates the mellifluous character of the language. In the Tamil country Telugu is known as Vadugu, and the Telugus as Vadugar from *vada* north, the Telugu country lying to the north of the Tamil. In old Tamil literature, however, the term Vadugar is applied not only to the Telugus but also to the Kannadigas. According to tradition the first Telugu author was Kanva who lived at the court of Andhrarava and wrote Telugu grammar. Atharvanacharya, who lived at the beginning of the 13th century, names, besides Kanva, Brihaspati, Hemachandra, Pushpadanta, Ravana, Gautama and Dhar-maraja as writers on Telugu grammar in his *Trilinga-Sabdanusasana*. None of these grammars has come down to us. In Tamil we have only one sage Agastya as the formulator of the rules of grammar, but here we have a good number of them besides Ravana, the demon king of Lanka.

Unlike Tamil and Telugu, Kannada has no sage's name associated with its literary origin. Some opinions about the KANNADA derivation of Kannada have already been given in the Introduction to Volume I (p. xiv). It is very probable that Karnata is a Sanskritised form of Kannada. We may compare with this Punnata, the Sanskritised form of Punnadu, a kingdom which existed in the south of Mysore in the early centuries of the Christian era. Ptolemy names it Paunnata in the 2nd century. The original form of Kannada was most probably Kannadu (compare Punnadu) which was subsequently changed into Kannadu and lastly into Kannada. The form Kannadu as the name of the language

is even now heard in some parts of the Kannada country. The suggested derivation from Kar + nadu, the black country may seem appropriate to outsiders, but the Kannadigas themselves are not likely to designate their language "the black country language".

The Tamils and Telugus derive their respective languages from words which bear the signification of sweetness, though outsiders may suppose that it is an afterthought. It is not therefore too much to presume that the Kannadigas also must have applied some good attribute to their language, and this attribute, I think, is *fragrance* as indicated by the derivation from Kimmitu (fragrant) + nadu (country) which words when compounded become Kannadu. Kannadu, i.e., Kannada, thus means the language of the fragrant country, and the epithet fragrant may be considered quite appropriate to the Kannada country abounding as it does in sandal forests and lotus ponds, the latter being invariably described by Kannada poets as one of its most characteristic features.

Jayangondar, the Tamil author of the *Kalingattupparani* an account of the conquest of Kalinga by the Chola king Kulottunga I, which he wrote in the 11th century, makes the curious statement that Kannada is only a mixture of some Telugu, and a large number of Tamil words,¹ though it is mentioned as an independent language in Peragattiyam, Kamba-Ramayanam and other works. The occurrence of the term Karunadar in the *Silappadikaram*, of about the second century, has already been mentioned.²

Kannada is closely related to Tamil. They alone have a regular feminine gender. The various suffixes of the plural of rational and irrational nouns are essentially the same in both and they are more consistently distinguished than in

---

1 ಶಿಲವಡುಗುಂ ಪಲತಮಿಳುಂ ಕುಳರಿತ್ತರುಕರುನಾಡಿಯರ್.

2. Volume I, Introduction, XV.

most other connected forms of speech. Both languages agree in the principles for the formation of the oblique base. There are also a few points of difference between the two languages. Kannada agrees with Telugu in the formation of the oblique cases of the singular of the pronouns I and thou and in possessing a present participle. But it differs more widely from Telugu than it does from Tamil.

A word or two may now be said about the uncultivated Dravidian languages of the south, namely, Tulu, Kodagu
 DIALECTS OF   Toda, Kota and Badaga, which may be
 KANNADA   looked upon as dialects of Kannada by reason
                      of their closer relationship to that language
 than to any other of the Dravidian tongues, as indicated in the following statements: "Tulu does not differ widely from Kanarese"; "Kodagu may be regarded as standing about midway between old Kanarese and Tulu"; "Kota may be considered as a very rude dialect of Kanarese"; "Badaga is an ancient dialect of Kanarese"; "the language (Toda) seems to have been originally old Canarese, and not a distinct dialect."

Toda, the language of the Todas or Todavar of the Nilgiris, is peculiar in having the sound *f*: *e.g.*, *puf*, insect. It has very few case-signs, there being no difference in it between the nominative, genitive and accusative. The earliest mention of the Todavar has been met with in an inscription, No. 83 of the Chamarajanagar Taluk of the Mysore District, dated 1117, which states that Punisa, the general of the Hoysala king Vishnuvardhana, frightened them during his conquest of the Nilgiris. Kota, the language of the Kotas of the Nilgiris, is said to have been carried thither by a persecuted low-caste tribe at some very remote period. In this language the sign of the genitive case is *a*, of the dative *ke*, and of the locative *olge*; and the infinitive is formed by adding *alik* to the root—*e.g.*, *tin*, eat; *tinulik*, to eat. All this shows how closely it is allied to Kannada. Badaga, the language of the Badagas, who form the most numerous class of

people inhabiting the Nilgiris, is a more ancient form than ordinary Kannada and agrees in several particulars with the language of old literature. The sounds æ (r) and œ (l) are still found in the language, though in several cases œ is used in the place of æ —*e.g.*, ari, to know ; eru to ascend; kuri a sheep ; kere a tank ; irlu for irulu. night ; tinglu for tingalu, the moon ; avla for avalu, she ; makkla for makkalu, children. A peculiarity about the use of œ is that it occurs generally as a subscript of the first or second syllable of a word instead of forming the next syllable as in Kannada and other allied forms of speech—*e.g.*, klee for kilu, to pull out ; blu for bilu, to fall ; mlugu for mulugu, to sink ; hoglu for hogalu, to praise ; hla for halu, ruin ; hlaye for hale, old ; hloye for hole, a river ; gluyi for guli, a pit. The personal pronoun of the first person singular is nam, I ; the dative suffix is *ga*, holaga (holakke), to the field ; the past tense of the verbs agrees with old Kannada ; madidem, I did. The Badagas are mentioned in ancient Tamil literature—in verse 253, attributed to the old poet Nakkirar, of the anthology known as Agananuru—in connection with the Mysore king (Erumaiyuran—he of Mahishapura or Mysore) who is stated to be related to them. Tulu, though destitute of a literature, is one of the most highly developed languages of the Dravidian family. The name Tulu, which means mild, meek, humble, refers to the people rather than to the language. The Tulus have the reputation of being the most conservative portion of the Dravidian race. Tulu does not differ much from Kodagu. The dialect from which it differs most is Tamil. Kodagu is the language of the Coorgs, the people of Coorg or Kodagu. The name is derived from *kuda*, west, and means the western country. The earliest mention of the Coorgs or Kodagas is found in an inscription, No. 20 of the Hunsur Taluk of the Mysore District, dated 1174, which records that the Changalva ruler Pemma Virappa, aided by the Kodagas of all the *nadus*, attacked Bettarasa, the general of the Hoysala king Ballala II, sent to put down the Changalva king Mahadeva

whom he killed in battle, but was defeated. Kodagu has preserved its form comparatively free from change owing to the retired position of the people who speak it.

The Range of Kannada About a Thousand Years Ago.

Regarding the range and principal seats of the Kannada language a thousand years ago, *i. e.*, at about the beginning of the 9th century, we have, as stated before, the following interesting particulars given in the *Kavirajamarga* of the Rashtrakuta king Nripatunga or Amoghavarsha I (815-877):—

“The region in which Kannada was spoken extended from the Kaveri as far as the Godavari. The Kannada spoken in the district lying within Kisuvolal, Kopana, Fuligere and Onkunda was the pure well of Kannada undefiled.”

The range given above includes a considerable part of what is now regarded as a purely Mahratha country. But this ought not to incline us to doubt the accuracy of Nripatunga's statement regarding the northern limit. In the 9th century Kannada was spoken over a considerable part of the Mahratha country, but subsequently it has had to yield its place to the encroaching Mahrathi idiom since the rise of the Mahratha empire. As stated by Dr. Fleet, Kolhapur, now considered a purely Mahratha District, was not so in ancient times, as is abundantly proved by the Kannada inscriptions in the Mahalakshmi temple situated in the heart of the Kolhapur town, by the large number of Kannada manuscripts in the Jaina matha at Kolhapur, by the Kannada local names in the Kolhapur territory, as for instance, Sirol (Siri-volal), and by the fact that the head of the Lakshmisena-matha at Kolhapur issues his circulars to this day in Kannada to his numerous disciples in the Karahataka-pranta, which is identical with the Satara District, the name Karahataka or Karhada being now restricted to the town of that name. Further, the Political Agent at Kolhapur is, to the present day, always addressed as the Political Agent, not of the “Dakshina Maharashtra” or “Southern Mahratha Country”, but of the Karvira Ilakha and the Karnataka-pranta”. The official

designation, Southern Mahratha Country, which includes the three Kannada Districts of Belgaum, Bijapur and Dharwar together with the Kolhapur, Miraj, and other Indian States is a misnomer. It is true that in one of the earliest inscriptions of Pulakesi II (609-642) this part of the country is included in Maharashtra; but this term meaning literally "the great country," did not imply any of the racial and linguistic peculiarities which are now attached to the terms Mahratha and Mahrathi, derived from it. In the whole area of the so-called Southern Mahratha Country, not a single Mahrathi inscription has been discovered, of a greater age than 2 or 3 centuries, while all the old inscriptions hitherto found are either in Sanskrit or Kannada, or in the two languages combined. This fact speaks of itself, as to what the vernacular of the country was in early times. At present the people and the language of the British Districts are essentially Kannada, and the Kannada people and language have been displaced, to a certain extent, by the Marathi people and language in the Indian States, only because those States were established by the aggressions of Mahrathas from the north, whose local influence proved to be greater than that of the rulers whom they dispossessed. The town and District of Sholapur contain numerous Kannada inscriptions, though the District now counts officially as a Mahrathi one. Names such as Vappuvanna and Lasthiyavva among the Silaharas of Thana betray their Kannada origin. The influence of Kannada in ancient times in what is now known as the Telugu country is evidenced by the Kannada titles applied in old Telugu inscriptions to Telugu kings and chiefs: *e.g.* in a Telugu Vaidumba inscription of about the 9th century the name of a general is given as Manujara-deva ¹; the Eastern Chalukya king Gunaga-Vijayaditya (844-888) had the title Gunake-nalla; and some of the Reddi chiefs bore the title Jagad-obba-ganda and Jagada-Gopala ². It may also

---

1. Madras Epigraphical Report for 1923, p. 98. 2. *Ibid.*, p. 124.

be incidentally noted that in the Indrakilaparvata Telugu inscription of about the 9th century at Bezvada occurs the form *Samvatsaradul* with the archaic Kannada locative suffix *ul* instead of the corresponding Telugu suffix *lo*.

Adi-Pampa (941) says that he wrote his *Vikramarjuna-vijaya* or *Bharata* in the pithy Kannada of Puligere, which is one of the four seats of pure Kannada named by Nripatunga. Ranna (993) also states that the Kannada of the two (which make together a) six hundred was pithy Kannada ¹ and that he wrote in it. The *two* referred to by Ranna are the Belvola three-hundred and the Puligere three-hundred ², so that Puligere again appears as the region of pure Kannada. The expression *Erad-arū-nuru*, as the name of a province, which was an ornament of the Kuntala country, occurs in the Kalas inscription, of 930 ³, and the same appears as *Dvi-trisatam*, the two three-hundreds, in the Nilgunda inscription, of 982. ⁴

Nripatunga also makes the following interesting remarks about the intelligence and culture of the Kannadigas inhabiting the region of pure Kannada already mentioned as lying within Kisuvolal, Kopana, Puligere and Onkunda :—

“Skilled are the people of that region in making speeches with apt words and also in understanding and pondering over (others’) speeches. Naturally intelligent, they are even without special study versed in the usages of poetry. All are skilful in their speech. Even young children and the dumb learn wisdom and words respectively at a hint.” ⁵

1. *Erad-arū-nurara Kannadam a tirula Kannadam*. 2 *Belvola-munurumam Puligere munurumam erad-arū-nurumam*. *Epigraphia Indica* XV, 339 3 *Kuntala-dhara-talam, tad-vishayakk erad-arū-nuru lalamam*. *Ibid.*, XIII. 326. 4. *Ibid.*, IV, 207.

5 ಪದನಟಿದು ನುಡಿಯಲುಂ ನುಡಿ | ದುದನಟಿದಾರಯಲುಮಾರ್ಪರಾನಾಡ
ವರ್ಗಳ್ |

ಚದುರರ್ ನಿಜದಿಂ ಕುಟಿತೋ | ದದೆಯುಂ ಕಾಸ್ಯಪ್ರಯೋಗಪರಿಣತಮತಿಗಳ್ ||
ಕುಟಿತವರಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಂ | ಪೆಷರುಂ ತಂತಮ್ಮ ನುಡಿಯೊಳ್ಳಿಲ್ಲಂ ಜಾಣರ್ |
ಕೆಷುವಕ್ಕಳುಮಾಮೂಗರು | ಮುಟಿಸಲ್ಪಟಿವರ್ ಎವೇಕಮಂ ಮಾತುಗಳಂ ||

Kannadigas : their Civilisation.

We gather from the Ceylonese Chronicles that a Chola king named Elela conquered Ceylon in 205 B.C., with the help of a Mysore army. ¹ An inscription of the Rashtrakuta king Dantidurga, of about the middle of the 8th century, states that the Karnataka army was capable of defeating the Pallava king of Kanchi, and the Kerala, Pandya and Chola kings. ² The Kalabhras, mentioned in the Velvikudi plates (c. 770) of the Pandya king Sadaiyan Parantakan as having gained possession of the Pandya country in about the 7th century, are believed to be Karnatas. The Vadugar (Badagas or Kannadigas) of Eru nai-nadu (Mysore) formed the advance-guard of the Moriyar of Tamil Sangam literature or Mauryas of Konkan who ruled in the 5th, 6th and 7th centuries and went to help the Kosar against Mohur, the general of the Pandya king Nedunjeliyan. ³ Almost all the dynasties of rulers in the Dekhan and the South, such as the Ganga, the Kadamba, the Chalukya, the Rashtrakuta, the Hoysala, the Sevuna, the Kalachurya, the Ratta, the Silahara, the Kongalva, the Changalva, the Sinda, the Bana, the Nolamba, the Vaidumba, the Saluva, the Santara, the Senavara, the Punnad and those of Vijayanagar, Mysore and Coorg, have been Karnata, as also the lines of Palegars or minor chiefs, such as those of Keladi, Ummattur, Nuggehalli, Belur, Sugatur, Hadinadu, Mudigere, Chitaldrug, Nidugal, Chennapattana, Magadi, Elahanka, Sante-Bennur, Piriya-pattana, Chikkanayakanahalli, Maddagiri, Bijjavara, Kote and Kalale. There were, moreover, Karnataka dynasties of rulers even in Gujarat and Nepal.

The civilisation of the Kannadigas, as indicated by the indigenous words of their language, was by no means negligible, though not of a very high standard. The Kannadigas

---

1. The Lost Cities of Ceylon, 26   2. Indian Antiquary, XI, 114.
3. Journal of the Royal Asiatic Society for 1924, 666.

were well acquainted with agriculture¹ and possessed some knowledge of the ordinary arts of life such as spinning, weaving, house-building² &c. They knew some of the ordinary metals³ such as gold, silver, iron and copper; and some of the planets⁴ which were ordinarily known to the ancients such as the sun, the moon, the crescent, Venus and the ascending node. They delighted in war and were armed with several weapons⁵ such as the bow, arrow, spear, shield, and sword. They had marriage, medicines, hamlets, rafts, ships festivals, numerals up to one thousand, measures of length weight and capacity, and fractions.⁶ They had all the necessary words for everyday use. The Tamilians acknowledged the existence of God and built temples to his honour. But the Kannadigas, like the Telugus, have no words expressive of the ideas of God and temple. Telugu has no indigenous words to denote even the sun and moon. The Kannadigas do not seem to have had alphabetical characters, nor words to denote heaven and hell. The same was the case with the Telugus also. It may, however, be stated that the Dravidians as a whole did not know hell.

---

1 ಉಲುವುದು, ಕುಳ, ಕುಟ್ಟಿ, ಕೂರಿಗೆ, ಏರು, ಎತ್ತು, ಎತ್ತ, ಪಯಿರು, ಕಳೆ, ಕದಿರು, ಕೆನೆ, ಬಯಲು, ಕೊಳ, ಕಾಲುನೆ, ಕೆಜೆ, ಎರಿ, ತೊಂಬು, ಅರು, ಕುಯಿಲು, ಕುಡಗೋಲು, ಒಕ್ಕಣೆ ಇತ್ಯಾದಿ.

2 ನೂಲುವುದು, ಹುಟ್ಟಿ, ಪಟ್ಟಿ, ತುಬಟೆ; ನೇಯುವುದು, ಹಾಸು, ಹೊಕ್ಕು, ಪಟ್ಟಿ; ಮನೆ, ಬಾಗಿಲು, ಸೂರು, ಹಿತ್ತಿಲು, ಓವರಿ, ಕಡೆ, ಕದ, ಜಗಲಿ, ಕೇರ, ಮಣ್ಣು, ಮರ, ಗಾರೆ, ಗಜ್ಜು ಇತ್ಯಾದಿ.

3 ಘೋ, ಬೆಳ್ಳಿ, ಕರ್ಬೋ (ಕಬ್ಬಿಣ), ಕೆಸು (ತಾಮ್ರ).

4 ನೇಸಲು, ತಿಂಗಳ, ಪೆಜೆ, ಬೆಳ್ಳಿ ಚಾಪ್ (ರಾಹು)

5 ಘೋರ್, ಕೊಳುಗುಳ; ಬಿಲ್, ಕೋಲ್, ಇಟ್ಟಿ, ಅಡ್ಡಣ, ಕತ್ತಿ, ಕಡಿತಲೆ,

6 ಮದುವೆ, ಮದ್ದು, ಬಾಡ, ತೆಪ್ಪು, ಹಡಗು, ಜೆಜವು, ಒಂದರಿಂದ ಒಂಬ ಯೂರ ತೊಂಬತ್ತೊಂಬತ್ತು, ಜೊಟ್ಟು, ಗೇಣು, ಆಡಿ, ಮೊಳ, ಮೂರು; ಮಣ, ವೀಸೆ; ಕೊಳಗ, ಬಳ್ಳಿ; ಅರೆ, ಕಾಲು, ಬೇಳೆ, ವೀಸ.

The Third Volume.

In the Introduction to Volume II of the *Karnataka-Kavi-charite* (p. 22), which was published in 1919, I stated: "God willing, I propose to write a third volume bringing the account up to date." Accordingly, the work was undertaken soon after the publication of the Second Volume, but owing to the delay in the press and other circumstances over which I had no control, it was not possible to publish the volume earlier. The delay in the press, though regrettable, has enabled me to include in the volume a few items of additional information which became available in course of time. This incorporation of additional matter as it became available in the shape of appendixes has unavoidably made the work somewhat scrappy. The volume comprises besides the text seven Appendixes, a Supplement and an Index. It deals with 567 authors in all, of whom 352 are old and 215 modern. The latter consist mostly of writers who lived in the latter half of the 19th century, but no living author is included in the group. It has to be stated here that though very few of the modern authors come under the category of poets, still the names of all of them are included in the work just to make the account as complete as possible, the details given about them being, however, extremely meagre. In the Contents and Index occurs against the names of modern authors the expression 19 sa in which sa stands for *satamana* or century. Omitting the authors named in the Appendixes who belong to the period dealt with in the 1st and 2nd volumes, the rest of the old authors in this volume belong to the 18th and about the first half of the 19th centuries, though a few are some years later. Among these, too, as among those treated of in Volumes I and II, are some who are not, properly speaking, poets, but their number is not large as in the case of modern authors. An exception has, however, to be made in the case of the authors of *Vachanas* which, though seemingly prose, are in reality poetry.

Some details will now be given of the contents of the present volume. A [portion of the text, consisting of pp,

1-216, treats of 165 poets whose period ranges from c. 1705 to 1887 A.D. The number includes two women, one of whom is a queen of Mysore. The remaining portion of the text, consisting of pp. 217-24, deals with 155 modern authors. Appendix I (pp. 241-260) contains accounts of 35 poets who flourished from c. 1430 to 1869, 3 of them being Vachanakaras or authors of *vachanas*. Two of the poets are already known and of the remaining 33, 16 belong to the period of Volume II and the rest to that of the present. Appendix II (p.p. 261-326) contains notices of 213 works, ranging in date from c. 1300 to 1884, whose authors are not known. Appendix III (pp. 327-333) gives corrections up to page 324 and a few items of additional information. Appendix IV which extends over pp. 334-339 furnishes information about a large number of new poets the majority of whom are Vachanakaras. Pp. 334-338 give additional *vachanas* of 11 Vachanakaras who have already been noticed in Volume I (pp. 190-209, and 275). Pp. 338-360 treat of 59 new Vachanakaras who flourished from c. 1160 to c. 1725 giving examples of their *vachanas*, 15 of these being women. Of these 59 authors, 45 belong to the period of Volume I, 12 to that of Volume II and only 1 to that of the present. Pp. 360-361 name 52 new Vachanakaras, including 7 women, with their *ankitas* or dedicatory words but without examples of their *vachanas*. With very few exceptions, if at all, all these authors are contemporaries of Basava and so belong to Volume I. On page 362 are named 6 additional Vachanakaras, none of whom seems to belong to this volume. Pp. 362-371 give 46 new *ankitas* with illustrative *vachanas*, of which 15 occur also in Volume II (pp. 121-124), as also 13 new *ankitas* (p. 371) without *vachanas*. Pp. 372-389 treat of 19 poets who flourished from 1099 to c. 1700, of whom 11 are already known from Volumes I and II. Of the remaining 8, three, who are composers of inscriptions, belong to Volume I and the rest to Volume II. Appendix V (pp. 390-393) treats of some new authors, old and modern, and mentions a few additional works whose authors are not known.

Pp. 390-392 deal with 5 poets of whom 2 are already known. The remaining three who flourished between 1800 and 1860 belong to the present volume. Pp. 392-396 contain brief accounts of 32 modern authors of whom three are already known. On p. 397 are given 6 additional works, ranging in date from c. 1600 to 1811, whose authors are not known. These have to be added to the 213 works dealt with in Appendix II. P. 398 gives some corrections relating to pp. 347-382. Appendix V¹ (pp. 399-417) contains Index to the poets and works dealt with in Volumes I and II. The Supplement (pp. 418-433) following Appendix VI names some works not noticed in the three volumes. Appendix VII (pp. 435-470) contains accounts of a number of new authors, old and modern. Pp. 435-462 treat of 32 old authors, of whom 8 are already known, 7 being named on pp. 360-361, though mentioned here with their vachanas, and 1 in Volume II. Of the remaining 24, who flourished from 1109 to c. 1840, including 3 Vachanakaras, one of them being a woman, and 5 composers of inscriptions, 8 belong to the period of Volume I, 3 to that of Volume II and 13 to that of the present. Pp. 463-470 deal with 44 modern authors of whom 13 are already known though named here with their additional works, so that the number of new authors dealt with here is 31. In *Additions and Corrections* two old authors are mentioned, namely, Madhuvayya, a Vachanakara, who belongs to the period of Volume I, and Lingamaradhya who belongs to the period of Volume II.

The total number of old poets dealt with in this volume is 352—text (pp. 1-216) 165, Appendix I (pp. 241-260) 33, Appendix IV (pp. 338-362, and 372-389) 125, Appendix V (pp. 390-392) 3, Appendix VII (pp. 435-462) 24, and *Additions and Corrections* (pp. 472 and 474). This number includes 124 Vachanakaras of whom 23 are women, 2 more women authors and 8 composers of inscriptions. According to sects 191 of the poets are Virasaivas, 108 Brahmanas, 13 Jainas, and 30 others, the last including 10 rulers, 12 Okkaligas and 6

Devangas. It has also to be stated here that out of these 352 authors 110 belong to the period of Volume I and 43 to that of Volume II, only the remaining 199 falling within the period treated of in the present volume.

Similarly, the total number of modern authors treated of in this volume is 215—text (pp. 217-240) 155, Appendix V (pp. 392-396) 29, and Appendix VII (pp. 462-470) 31. This number includes 7 women, according to sects 159 of the authors are Brahmanas, 27 Virasaivas including a Muslim convert, 1 Jaina, and 28 others, the last including 18 Christians and 2 Okkaligas.

The total number of old and modern authors dealt with in this volume is thus $352 + 215 = 567$, which includes 124 Vachanakaras, 32 women and 8 composers of inscriptions. According to sects 267 are Brahmanas, 218 Virasaivas, 24 Jainas, and 58 others, the last including 10 arasus or chiefs, 14 Okkaligas, 6 Devangas and 18 Christians. As stated before, the number of old authors properly belonging to this volume, excluding those that fall within the periods of Volumes I and II, is 199, and this when added to the number of modern authors, namely, 215, makes a total of 414 authors for the present volume.

It will be seen that the number of Vachanakaras is rather large. When those of Volumes I and II, which come to 60 are added, the total number will be 184. Further, 59 *ankitas* with or without illustrative *vachanas* are given in Appendix VI (pp. 362-371), and these presuppose 59 Vachanakaras who made use of them. We have thus 243 Vachanakaras so far known. Among these, a few preceded Basava; but the majority were his contemporaries. Tradition has it that the number of *vachanas* composed during Basava's period (*Basava-yuga*) was 160 crores. There were also some Vachanakaras subsequent to Basava's time. These *vachanas* form an important portion of Kannada prose literature. They are, as stated in the Introduction to Volume II (p. 20) written in simple lucid vigorous prose with the object of popularising abstruse

religicus and philosophical truths. They may be styled Kannada Upanishads. Their value and importance have been described in very appreciative terms by Basava, Chennabasava and others (see Kannada Introduction). I may add here that the dates assigned to some Vachanakaras on pp. 356-359 are more less conjectural. At the beginning are given for convenience of reference, as in the other volumes, two alphabetical lists, one, of the authors (pp. i xiii), and the other of the works (pp. xiv-xxxiii), treated of in this volume up to Appendix VII. And the Index at the end contains an alphabetical list of the additional authors and works dealt with in Appendix VII and Additions and Corrections. Two lists of corrections have already been given: one in the shape of Appendix III (pp. 327-333) containing corrections up to page 324, and the other on p. 398 containing corrections up to page 382. Additions and Corrections form the third list and relate not only to this volume but also to Volumes I and II.

This volume includes a large number of poets and works not known before; it may roughly be stated that more than one half of the poets and works dealt with here are either quite new or are very little known. A careful study of the work will make this statement quite clear. It is not, however, to be expected that every poet treated of here was of outstanding merit. The decline of poetical skill is quite apparent in the later periods.

For the purposes of this volume I examined the manuscripts in the Oriental Library, Mysore, and in the private libraries of His Holiness the Yatirajasvamigal of Melkote, and Messrs, Karnatakabhasharatna P. R. Karibasava Sastri of Mysore, and Pandit M. Yallappa and Aralepete Gurusiddappa of Bangalore. My thanks are due to the authorities of the Oriental Library and the above-mentioned gentlemen, as also to the following, who kindly helped me by sending either manuscripts, notes or criticisms in writing this volume:— Messrs. Santavirarya of the Nisani-matha of Davanagere;

Doddaramaradhya of the Ettaga-matha of the Heggadadevankote Taluk; Mahamahopadhyaya Siddhanti Sivasankara Sastri; R. H. Despande M.A., Dharwar; Ugran Mangesa Rao, Puttur, South Kanara; B. Rama Rao M.A. L.L.B., Madras; J. Chennamallappa Galagali, Halasangi, Bijapur District; S. N. Koppikar, Malamaddi, Dharwar; Venkappa Paramaiya Heggade Kadekodi, Karki; H. G. Bengeri B.A., Municipal High School, Haveri; Pandits Raghupatyacharya and K. C. Nanjundaradhya, of Mysore; H. Chennakesava Iyengar, Kannada Professor, Dharwar; Jirige Basavalingappa of Bangalore; M. Govind Pai of Manjesvar; Pandit H. Shesha Iyengar, Kannada Fellow, Madras University; H. Narayana Rao B.A. B.L. and Rai Bahadur M. Raghunatha Rao B.A. Of these, the first two gentlemen, namely, Messrs Santavirarya and Doddaramaradhya, have very kindly taken the trouble of bringing several palm leaf manuscripts all the way from their places for my examination. I have also to mention in this connection the help rendered by Sriman M. C. Srinivasa Iyengar of the Mysore archaeological Office in copying out for the press portions not only of this volume but also of Volume II. I may finally record the assistance given me by Sriman C. V. Raghavendraiya, my nephew Sriman M. A. Rangaswami B.A. and my son Sriman R. Tirunarana Iyengar in copying out portions of this volume for the press and in preparing Contents, Index and Supplement for it.

I am fully aware that this volume is not a complete and correct account of the authors falling within the period treated of in it. I can, however, say this much, namely, that I have endeavoured to make the account as complete and accurate as possible, having regard to the material that was available to me for use. I am thankful that it has been possible for me to finish the volume, though handicapped by advancing old age, being now in my 69th year, and weak sight due to the development of cataract in both the eyes, and offer it as a further tribute to the Kannadigas with the hope that it, too, will meet with their appreciation and support.

The Karnataka Kavicharite or Lives of Kannada Poets.

As stated in the Introduction to Volume I (pp. XIX-XX,) Kannada literature is of vast extent and range and compares EXTENT AND RANGE OF KANNADA LITERATURE not unfavourably with those of the sister languages of Southern India. A cursory glance over the three volumes of the Karnataka-Kavicharite will confirm this statement. The majority of the works, however, bear on religion, as is also the case with the sister languages, Bhattakalanka (1604) in the introduction to his Sabdanusasana observes that in Kannada are written numerous works on *sabdagama* (grammar), *yuktyagama* (logic) and *paramagama* (religion and philosophy) as well as numberless books of poetry, the drama, rhetoric and the fine arts.¹ A survey of Kannada literature brings to view not only *kavyas*, works on poetics, prosody and grammar, and lexicons, but also works bearing on biography, local history and philosophy, and a respectable number of works on medicine, veterinary science, mathematics, astrology, cookery, and other sciences and arts. Besides, there are innumerable Kannada inscriptions written in excellent *kavya* style.

The earliest cultivators of the Kannada language for literary purposes were the Jainas. The oldest works of any extent and value that have come down to us are all from the CLASSES OF POETS' pen of the Jainas. The period of Jaina predominance in the literary field may justly be called the Augustan Age of Kannada literature. The beauty and the high polish of the Kannada language are almost entirely due to the Jaina authors of an earlier period who by writing works in chaste and dignified language have raised the literary excellence of Kannada to a high standard. Pampa, Ponna and Ranna are deservedly known as the *Ratnatraya* or Three Jewels among poets. Ponna Ranna and Janna received the title *Kavichakravarti* or

---

1 ಶಬ್ದಾಗಮ ಯುಕ್ತಾಗಮ ಪರಮಾಗಮ ವಿಷಯಾಣಾಂ ತಥಾ ಕಾವ್ಯನಾ ಟಕಾಲಂಕಾರಕಲಾಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಷಯಾಣಾಂ ಚ ಒಹೂನಾಂ ಗ್ರಂಥಾನಾಮಪಿ ಭಾಷಾ ಕೃತಾನಾಮುಪಲಭ್ಯಮಾನತ್ವಾತ್.

Emperor of Poets from the Rashtrakuta king Krishna III, the Chalukya king Tailapa and the Hoysala king Ballala II respectively.¹ Nagavarma II and Sumanobana, father of Janna and grandfather of Kesiraja, are described as the *Katuka, charyas* or Poet-laureates of the Chalukya king Jagadekamalla II and the Hoysala king Narasimha II respectively. There were also other writers who composed works of literary merit in the *champu* style down to the end of the 14th century, the last great writer being Madhura. Almost all the works useful for the study of the Kannada language, such as those on poetics, prosody and grammar, and lexicons have been written by the Jainas. The same appears to have been the case in Tamil, though to a smaller extent.

Among *shatpadi* writers may be mentioned Kumudendu, Bhaskara, Mangarasa III and others.

The Virasaivas have contributed not a little to the advancement of the language by writing almost all their religious works in Kannada. Basava and his contemporaries brought into existence most of the *vachana* literature bearing on religion and philosophy, written in terse impressive prose for the benefit of the ordinary people. Nearly 200 of Basava's contemporaries and a few that preceded him and some that came after him, including a good number of women, have written *vachanas*. As has been rightly observed by Dr. Fleet,² it is due almost entirely to the Virasaivas that the beautiful and highly polished Kannada language has been preserved, in later times, amidst the constant inroads of the Mahrattas from the North. Among the Virasaiva poets Harisvara occupies the first place. Among subsequent *champu*-writers may be mentioned Shadaksharadeva and Surangakavi. There are also several poets who have written good works in *shatpadi* and other metres, such as Raghavanka, Padmananka, Viru-

1 ಕನ್ನ ರನಾದರದಿಂ ಕುಡೆ | ಪೊನ್ನಂ ಮನಮೊಸೆದು ತೈಲಪಂ ಕುಡೆ ರನ್ನಂ |
ಮನ್ನಿಸಿ ಬಲ್ಲಾಳಂ ಕುಡೆ | ಜನ್ನಂ ಕವಿಚಕ್ರವರ್ತಿವೆಸರಂ ಪಡೆದಂ ||

2. *Dynasties of Kanarese Districts*, 477.

paksha-pandita, Mallanarya, Bommarasa, Nanjunda, and so forth.

Among Brahmana poets, Rudrabhatta has to be given the first rank. Other *Champu*-writers that deserve mention are Tirumalarya and Chikupadhyaya. Among *shatpadi*-writers may be mentioned Kumara-Vyasa, Kumara-Valmiki, Lakshmisa, Lakshmakavi and others.

It is worthy of note that three of the Mysore kings, namely, Chamaraja Odeyar, Chikkadevaraja Odeyar and Krishnaraja Odeyar III, have interested themselves in the language and written works in it, as also a queen of the Mysore Royal Family, Cheluvambe, the consort of Krishnaraja Odeyar I. Other women writers such as Honnamma, Srirangamma and Helavanakatte Giryamma also deserve mention.

The number of authors dealt with in this volume has TOTAL NUMBER already been given (p. XXX), as also their OF AUTHORS classification according to sects. The poets treated of in Volume I number 280. This number includes 45 Vachanakaras, 40 composers of inscriptions, 6 women, 1 king and 2 princes. And according to sects 95 are Jainas, 90 Virasaivas, 45 Brahmanas, and 50 others. Similarly, the number of authors dealt with in Volume II, excluding those transferred to the revised edition of Volume I, is 301, which includes 15 Vachanakaras, 3 composers of inscriptions, 4 women, and 12 rulers or chiefs of whom 3 are kings. When classified according to sects, 145 are Virasaivas, 76 Brahmanas, 56 Jainas, and 24 others. The total number of authors dealt with in the three volumes is thus 1148. The following table exhibits clearly the details noticed above :—

Volume No. of authors Jainas Virasaivas Brahmanas others

I	280	95	90	45	50
II	301	56	145	76	24
III Old	352	23	191	108	30
Modern	215	1	27	159	28
<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Total	1148	175	453	388	132

The number 1148 includes 184 Vachanakaras, 51 com-

posers of inscriptions, 42 women and 25 rulers or chiefs of whom 5 are kings. From the above table we see that of the 1148 authors 938 are old and 215 modern. As stated before (p. XXX), of the 352 old authors treated of in this volume, 110 belong to Volume I, 43 to Volume II and the rest, *viz.*, 199, to this. The following table shows the number of authors properly belonging to each volume :—

Volume	Number of authors	Total
I	280 + 110	390
II	301 + 43	344
III	199 + 215	414
		1148

These figures cannot fail to give the reader an idea of the extent of the wealth of Kannada literature.

It is a source of gratification to me that by the grace of God I have been able to complete this self-imposed task which, impelled by my intense love for the language, I undertook so far back as 1894, nearly 35 years ago. I need not say that the task has been a very laborious one, though not without interest. If my nephew, the late lamented Mr. S. G. Narasimhachar, with whose collaboration the first volume was written, had lived on, my work would have been easier and probably finished sooner. But this was not to be, and I was left in my old age to complete this difficult task single-handed. In a work of this magnitude involving a great deal of study and investigation, it is but natural that there should be found mistakes here and there; and I shall only be too grateful to scholars who help me in rectifying them and thus making the work more useful. I have done what was possible for me to do and now leave to younger men the further prosecution of these inquiries.

It gives me much pleasure to see that several scholars have now begun to take some interest in Kannada literature, though at the time when I began to write the book there were very few people interested in the study of this subject. I am also glad to see in journals and newspapers
CRITICISMS. criticisms made by some scholars with regard to my work. Before noticing some of these criticisms I

would, however, refer to an article that appeared in the *Daily Post* written by some one under the pseudonym Dharma who thought it fit to impugn my character as an author. As a Kannada version or abstract of this article appeared in several papers, I was advised by some friends to send a reply in order to remove any misconception that might be engendered by a perusal of the article. I give below for the perusal of the reader the article and my reply:—

THE *DAILY POST*, BANGALORE.

12th September, 1924.

MORALITY IN AUTHORSHIP

(By "DHARMA")

It is a matter for sincere congratulation to all Kannadigas that it has become possible for our veteran scholar and antiquarian—Praktana Vimarsa Vichakshana Rao Bahadur Mr. R. Narasimhachar, M.A., M.R.A.S., &c.,—to bring out a revised edition of the first volume of the celebrated work—Karnataka Kevicharite, which is an indispensable source-book of information to all students of the history of Kannada Literature. The revised edition has been very fittingly dedicated to H. H. The Maharaja of Mysore, whose love for the language of his country is so well known; and it is equally fitting that the Mysore University should have put its imprimatur on the publication.

Mr. R. Narasimhachar has taken the opportunity afforded by the second edition to revise the book thoroughly and make appreciable additions to our knowledge of the writers of the past. The book, as it is the first of the kind in Kannada, is also the only one so far published; and it has, in fact, rendered any attempt in this direction by others superfluous. Its value as a collection of material for the literary history of Karnataka is of the very highest, and not the least valuable of its merits is the pithy and suggestive characterization of the work of each individual writer.

Judging from the lack of this most useful feature in the second volume, for which Mr. R. Narasimhachar is solely

responsible, one is led to think that Mr. R. Narasimhachar's collaborator in the first volume—the late Mr. S.G. Narasimhachar—was particularly responsible for it. This reflection brings to us the further regret that the name of the late Mr. S. G. Narasimhachar has been altogether obliterated from the second edition of the first volume now under discussion.

From the preface to the first edition of the first volume as well as from its title page, it is plain, as plain could be, that the late Mr. S. G. Narasimhachar had as genuine a share in its authorship as its present publisher, Mr. R. Narasimhachar; and all those who know what a fine specimen of culture and high-mindedness the latter is, cannot help wondering why he chose to efface the name of his old friend and collaborator. If the part played by the late Mr. S. G. Narasimhachar in the production of the work were a less important one, common courtesy, one would think, should at least have persuaded the survivor to make a graceful reference to his departed co-worker, in his preface to the second edition,

Mr. R. Narasimhachar must surely have known, from the numerous testimonies that he has been receiving from scholars, both within and outside the State, that he is great enough to have afforded such a tribute to the memory of his old colleague. It would not have taken away a jot from his own reputation, and it should have been a noble example to joint workers in the literary field. Those who desire to see good manners, not to speak of good morals, prevail in the proverbially jealous and generally irascible tribe of authors cannot help deploring that a man like Mr. R. Narasimhachar should have chosen to throw away such a splendid opportunity of setting a high example of friendly devotion and comrade-like gratitude.

While on this topic one cannot help noticing a similar deplorable lapse from the correct standard of editorial fair-play, also in connection with the revised editions of *Karnataka Sabdanusasana* and the *Sravanabelgola Inscriptions*. Mr. R. Narasimhachar's own contribution to the fresh editions of

these valuable works is indeed considerable. He has studied much, added much and corrected much. For these services all scholars will render him their most grateful thanks; but one would think that some little credit is also due to Mr. B. L. Rice—whom God spare long—for having first discovered that work and those inscriptions and edited them after laborious study, with the assistance of Pandits, and thus for having prepared the material for others to revise and win a name for improvements. Let us hope that Mr. Rice's name will not disappear quite so wholly from the other magnum opus of his, the Mysore Gazetteer, which has been long—too long—in the process of revision under the benign and diligent supervision of our gracious Government.

REPLY

THE *DAILY POST*, BANGALORE,

26th September, 1924.

MORALITY IN AUTHORSHIP,

To

The Editor of the *Daily Post*.

Mallesvaram, Bangalore

25-9-1924

Dear Sir,

The article under the caption 'Morality in Authorship' over the signature of "Dharma," published in your esteemed paper of the 12th instant, was brought to my notice some two days ago by a friend of mine. As it makes some imputations to me, most probably under a misapprehension, I hasten to send a few words in explanation which, I trust, you will extend to me the courtesy of publishing in a prominent part of your paper.

I must at the outset tender my most cordial thanks to "Dharma" for his appreciation of my humble work in connection with some of my recent publications referred to by him, namely, *Karnataka Kavicharite* Vol. I, *Karnataka Sabdanusasana* and *Inscriptions at Sravana Belgola*. It has to be stated that all these are revised editions containing

many additions, alterations and omissions for which I am solely responsible. It is just to show my sole responsibility for the matter and manner of these editions that my name alone appears in them, and not at all with the intention of obliterating or effacing the names of those who once worked at these books. In fact, their names are too well-known to be effaced by any one.

Now, with regard to Mr. Rice, I have clearly stated in the prefaces to the Sabdanusasana and the Sravana Belgola volume that the first edition was brought out by him in each case, and I have further given his prefaces also to the first editions of both the works. On receipt of a copy of the Sravana Belgola volume, in a letter dated the 7th August 1923, he wrote : "You have certainly left little more to be described about this wonderful historical place, and the illustrations are in the highest style of art,.....Taken altogether, there is no doubt that the general rendering of the inscriptions and the explanations of doubtful or obscure passages are worthy of praise, and you may be congratulated on having produced so exhaustive and satisfactory a second edition of a work which deals with so many important questions. It is not likely to be superseded by another edition ; it is all-sufficient." And with regard to Sabdanusasana he wrote thus in a letter dated the 7th November 1923 :—"I congratulate you on the completion of the revised edition of the Sabdanusasana. It is more handy in size than the original edition. The appendixes are valuable features ; they must have involved a great deal of research and labour." From these extracts one can clearly infer that he does not expect his name to appear on the title pages of these new editions. Nor does it stand to reason unless he participates in the work of revision and agrees to all the changes that are made in these editions. In fact he does not agree with me on certain points with regard to the Sravana Belgola volume.

And with regard to the late Mr. S. G. Narasimhachar, the same argument holds good. "Dharma" may not know that Mr. S. G. Narasimhachar was a relative of mine, he was

my nephew, and nobody mourned his loss more than myself. In the Introduction to the Second Volume of *Kavicharite* (p. 18) I wrote about him thus: "Mr. S. G. Narasimhachar, my collaborator in writing the first volume, died within a few years after its publication. His sound scholarship in Kannada, his poetical skill, his great modesty and amiable disposition commanded the admiration and respect of all those that came in contact with him. It is not too much to say that his untimely death is a great loss not only to the Mysore State but also to the whole Kannada country. Personally it was an irreparable loss to me." As I had already said this much about him, I thought it was not necessary to say anything more in the revised edition of the first volume. Jealousy is a thing quite foreign to my nature, and in this case it is simply unthinkable.

Yours faithfully,

R. NARASIMHACHAR.

With regard to Dharma's inference that 'the characterization of the work of individual writers which, according to him, forms a special feature of the first volume but is lacking in the second, must have been the exclusive work of the late Mr. S. G. Narasimhachar, I may be permitted to state that there was no such division of labour when the first volume was written. The characterization referred to was the work of both of us, in fact I may say that I had a greater share in framing it than my collaborator; but this does not in any way detract either from his scholarship or from the value of the help rendered by him. Further, Dharma's statement that this characterization is lacking in the second volume is not quite correct, as a reference to pp. 44, 67, 82, 90, 95, 135, 162, 181, 194, 205, 210, 218, 233, 235, 249, 270, 310, 350, 383, 395, 427, 443, 463, 471, 472, 494, 503 and 524 will clearly show. Only it is less frequent in the 2nd volume than in the 1st simply because the number of poets of outstanding merit is smaller in it than in the other. The excellence of the earlier compositions and the decline of the later

ones is patent to all. A reference to pp. 23, 27, 52, 85, 89, 130, 149 and 449 will show that such characterization is not absent even from the 3rd volume.

I have to express here my sorrow for the death of Mr. B. L. Rice, C. I. E., in July last. He was the father of

THE DEATH OF Kannada primary education in Mysore.
MR. B. L. RICE C. I. E. He was also a pioneer in the field of Kannada literature and did much for the advancement of the language by editing several valuable works. I had the pleasure of serving under him as his Assistant in the Archaeological Department for nearly seven years from 1899 to 1906, but my acquaintance with him dates from 1890. He encouraged me all along in writing this work and even acknowledged the little help rendered by me in respect of Kannada literature in his edition of the Mysore Gazetteer (pp. 495-6) published in 1897 in the following terms:—
“These researches (in Kannada literature) have been followed up with real interest by Mr. R. Narasimhachar, M.A., now Kannada Translator to the Education Department, and he has placed at my disposal some notes prepared by him on the subject. I am glad, therefore, to be able to incorporate the additional information thus supplied.” His interest in the Kannada language and literature was as keen even after his departure to England as it was when he stayed in Mysore. He was in constant correspondence with me and expressed in one of his letters his wish to translate my work into English. His interest in Kannada and in Mysore continued undiminished until his death as is evidenced from the following extracts from a letter which he wrote to me on the 6th April 1927 just three months before his death:—“I was waiting in the hope that the long expected work on the Kannada language which you had on hand (he meant my Mysore University Readership Lectures) would shortly reach me .....I am glad to hear there is a prospect of your *Kannada-Kavicharite* being published in completion before long. It will be a great resource for information on the literature of

the language. I think I mentioned to you that Kannada was chosen to represent the languages of the South of India, as Urdu was those of the North, when recently the B.B.C. broadcast on the wireless specimens of the Languages of the East ..... Please remember me very kindly to all who still inquire about me. I can never lose my interest in Mysore," In a letter received from Mrs. Rice soon after his death she writes: " Had he lived one week more he would have seen his 90th birthday—his end was very peaceful but seemed rather sudden at the last but without pain. He was an invalid for over 9 years, but was always patient and never grumbled." In the letter referred to above he himself wrote:—"Being a prisoner to the house from not having the use of my legs, I am greatly dependent on my being able to read the newspapers and other literature." In spite of these infirmities and ripe old age it is indeed remarkable that his love of Kannada and Mysore continued to the last. It gives me pain to think that I was not fortunate enough to be able to present him before his death with a copy of this volume which he had been eagerly looking forward to get.

I have referred above (p. XXXVI) to criticisms by some scholars with regard to my work. Of these critics, Dr. A V-
 CRITICISMS ON
 KARNATAKA
 KAVICHARITE nkatasubbaiya, M.A., Ph.D., LL.B., has, to be given the first place as he has paid the greatest possible attention to my work, especially the first volume, his criticisms extending over nearly 280 printed pages. These criticisms are being published in the issues of the *Prabuddha-Karnataka*. They have also been collected together and issued in the form of a book. Some of the Doctor's criticisms, such as those relating to the age of the poets Durgasimha, Chandraraja, Rajaditya and Vrittavilasa, as also those regarding my identification of some jaina gurus, are perfectly reasonable. There are others, however, which are based on very weak grounds due to a misunderstanding of the points at issue, while there are others still which, I am constrained to say, are nothing but the outcome of a

prejudiced mentality solely intent on fault-finding. Though many of the criticisms are not thus of much value, I have still to thank the Doctor for having given me an opportunity of re-examining my position. I have specially to thank him and Mr. T. S. Venkannaiya M.A., for sending me a complete copy of the criticisms and thus saving me the trouble of waiting till the whole thing appeared in the journal. The Doctor has called in question the accuracy of my accounts of about 35 authors on the whole and it is not possible for me to answer all the criticisms here. To serve as instances, I shall take up here one or two criticisms for examination and refer the reader to the Kannada Introduction for a more detailed examination of the points at issue.

I shall in the first place take the case of Nagachandra. The period assigned to Nagachandra (pp. 33-56) by the Doctor, namely, the close of the 10th or the beginning of the 11th century, is evidently due to a misconception. He thinks that Durgasimha, whom he assigns to the period 1024-1042, has praised Nagachandra. This is not so, the poet praised by Durgasimha being Pampa, who is doubtless the author of *Adipurana* and not Abhinava-Pampa. Having once made this assumption, the Doctor has been at considerable pains to find arguments for supporting it and for demolishing my position that Nagachandra lived at about 1100. I give below a few facts which strengthen the position taken up by me :—

(1) According to the Doctor, Nagachandra lived before 1024, either at the close of the 10th or the beginning of the 11th century. Nagachandra, however, praises the *Ajitapurana* which Ranna wrote in 993, and the way in which he praises it, namely, as *the jewel of a poem* (kriti-ratna), clearly shows that it could not be the work of a contemporary. For the work to attain to such celebrity, some reasonable period, say, at least half a century, has to be postulated. This makes it impossible for Nagachandra to have lived before 1024. Again, Durgasimha, who lived at about 1024, does not

mention Ranna, evidently because he was then too recent a poet to deserve mention. Such being the case, is it conceivable that Nagachandra, who preceded Durgasimha, would praise Ranna's work in such flattering terms ? We are thus led to the conclusion that the assumption of the Doctor is untenable.

(2) There is an important statement made by Karnaparya, the author of *Neminathapurana*, (I, 101), about Nagachandra which affords decisive evidence about his period, namely, that though Nagachandra was a modern (*adyatana*) poet, he was equal to ancient poets. The word *modern* can only mean that Nagachandra lived very recently, say, about a generation before Karnaparya. The period I have assigned to Karnaparya being c. 1140 (I, 139), the period of Nagachandra may be taken to be roughly 1100. But according to the Doctor, who assigns 1174 as the date of Karnaparya (p. 85), the date of Nagachandra would be about half a century later than that assigned to him by me. Such being the case, is it reasonable to suppose that Karnaparya would call Nagachandra who, according to the Doctor, lived before 1024, a *modern* poet ?

(3) Nagachandra praises a Jaina guru named Meghachandra-traividya in I, 20 of his *Ramayana*, and we learn from Sravana Belgola inscription 127, of about 1115, that the same guru died in 1115. There can be no manner of doubt about the identity of the guru, since the very same verse in which Nagachandra praises him occurs in connection with the guru in the inscription. If Nagachandra had lived before 1024, would it have been possible for him to praise a man who died nearly a century after that period ? The Doctor tries to get over the difficulty by making the curious statement that the composers of the inscriptions kept quiet for a full century and then began to use the verses of Nagachandra in connection with other gurus of the same name (p. 47). This is simply ridiculous and a gratuitous insult to Jaina writers. The natural inference is that Nagachandra

lived at about 1100. This will easily explain the instance of Srutakirti given by the Doctor (p. 45).

(4) An author named Meghachandra is stated to have written in 1148 an easy Kannada commentary on Pujyapada's *Samadhi-sataka* for the use of the son of the celebrated Pampa (*Indian Antiquary*, XII, 20). The reference here is clearly to Nagachandra and the statement fixes his period as about 1100. This Meghachandra is most probably identical with the one mentioned in Sravana Belgola 66 as the oldest disciple of Nayakirti and as a colleague of Adhyatmi-Balachandra. The Doctor's statement that Adhyatmi-Balachandra lived in 1231 has no basis to stand upon.

(5) Finally, as already stated by me (I, 449), there is every probability of the inscription of Vikramaditya VI (1076-1126), No. A 23, kept in the Bijapur Museum having been written by Nagachandra, judging from the close similarity in idea and expression of several verses of the inscription to those in Pampa-Ramayana (See Kannada Introduction and I, 450). This fact, too, leads us to the inference that Nagachandra should have flourished at about 1100.

There are also a few more points dealt with by the Doctor incidentally in his article on Nagachandra (pp. 36-42 and 52-56), of which I shall notice only one here. He rightly criticises my identification of some of the Jaina gurus with others of the same name, such as that of Meghachandra-traividya of S. B. 127 who died in 1115 with his namesakes mentioned in S. B. 69 and 66 and that of Balachandra of Vakragachchha with Subhakirti's father Balachandra of S. B. 140 (I, 102-103). My chief object in this connection has been to show that there were two Balachandras, one of Vakragachchha who was the guru of Nagachandra and lived at about 1100 and the other of Pustakagachchha who lived at about 1180. The Doctor, however, makes the assumption that these two gurus were contemporaries and tries to adjust facts to this preconceived notion of his. He begins by stating (p. 36) that the date of S. B. 69, given by me as about 1100,

must be about 1180. This inscription is not dated. It tells us that Balachandra of Vakragachchha was a colleague of Gauladeva, who was a disciple of Gopanandi, though at the close it likewise says that he was a colleague of Triratnandani, a disciple of Maghanandi, who was a colleague of Gopanandi. In either case it is clear that Balachandra of Vakragachchha came immediately after Gopanandi and was not removed from him by a long interval of time. Now, Chennarayapatna 148 records a grant to this same Gopanandi by the Hoysala king Ereyanga, son of Vinayaditya, in 1094. Consequently the period of Balachandra of Vakragachchha may safely be taken to be about 1100, which is exactly the date that I have assigned to S. B. 69. And this must also be the approximate period of his disciple Nagachandra.

As a second instance I shall take the case of Somaraja. My statement that Somaraja may have belonged to the Chauta dynasty (I, 339) is nothing but a mere guess, and I have mentioned it to be so in clear terms. The Doctor SOMARAJA asserts (pp. 219-227) that Somaraja was a Nuggehalli chief and that he wrote his Udbhatakavya in 1522 and not in 1222 as I have stated. His chief reasons are (1) that Indusekhara, a Nuggehalli chief, mentioned as the son of Rayana and the grandson of Tirumala of the lunar race in Hassan 117, of 1573, must be the father of our poet and (2) that *sasirada nurim sanda nalvattu-nalku* (1144) is an alteration made by me, the correct reading, according to him, being *sasirada nanur sanda nalvattu-nalku* (1444), which makes the date exactly 300 years later than that given by me. These reasons are not at all satisfactory. We know quite well from his work that Somaraja was a staunch Virasaiva. On the other hand, the Nuggehalli chiefs, who are stated in Hassan 117 to be of the Atreya-gotra, Apastamba-sutra and Yajus-sakha, cannot be Virasaivas, though the names are similar. Further, Hassan 117 does not name Somaraja but mentions Basavaraja as the son of Indusekhara and gives his period as 1573. If, as asserted by the Doctor, Somaraja was the son of

this Indusekhara, his period, too, ought to be about 1573 and not 1522 as assumed by him. Again, we learn from inscriptions (II, 215) that the Nuggehalli chief Rayana was a feudatory of the Vijayanagar king Achyuta-Roya (1530-1542), and if Somaraja was this chief's grandson his period would be considerably later than 1522. With regard to the second reason, I may say that I do not at all remember having made any alteration in the verse, though I do not recollect which manuscript I had before me when writing Somaraja's life. Even taking for granted for argument's sake that I made an alteration, is not his alteration just to support a preconceived notion more blameable than mine seeing that I had no theory at all to support? The reading proposed by the Doctor is, however, untenable as it violates grammar. No good author would use the expression *nur sanda* instead of the correct form *nuru sanda*. When not compounded with another word, *nuru* retains its full form as indicated by the exception *duru puttitu* given under *sutra* 82 of the *Sabdanusasana*. The same is the case with *muru*: compare Pampa—*aruvattumuru sandandu* (I, 30)

As another ground for his assumption the Doctor takes (p. 227) Ravasada Lingarasa, the copyist of Udbhatakavya, to be identical with Lingamantri (c. 1530), minister of the Nuggehalli chief Rayana and author of the Kannada lexicon *Kabbigarakaipidi* (II, 215). Here we have only a partial similarity of names and it is not at all likely that a minister can hold the inferior position of a copyist (*Ravasa*). Another point mentioned by the Doctor in support of the theory that Somaraja wrote his work in 1522 is that Salva who quotes Somaraja (VIII, 43) in his *Rasaratnakara* lived, according to the Doctor, before 1529 (p. 224), many years before c. 1550, the date assigned to him by me (II, 244). I do not see how this supports the Doctor's theory. From inscriptions, however, we learn that Salvadeva, patron of Salva, ruled till 1559 (see *Panchakajjaya*, 162). Consequently the period assigned to Salva by me cannot be far wrong. The Doctor incidentally states (p. 227), relying on Sagar 163, of 1488, that Kotisvara

(IL, 145), who wrote *Jivandhara-shatpadi* at the instance of his chief Sangama of Sangitapura, lived in about 1490 and not in about 1500 as I have stated. But as this chief, who has nothing to do with Sangiraja of Sagar 163, appears to have ruled after Salvadeva (*Panchakajjaya* 161), his date would be about 1560, and consequently Kotisvara's period also has to be brought down to about 1560.

Mr. M. Govinda Pai of Manjesvar has also published an article on Somaraja in *Svadesabhimani* (19-8-27 and 26-8-27) and *Kannada Parishatpatrike* (XII, 48-66), stating that the poet wrote his work not in 1222 but in 1522. His main reasons are given thus :—

(1) In 1222 the 11th lunar day of the bright fortnight of Asvija falls on Sunday and not on Wednesday as stated in the verse. But the week-day will be correct in 1522. Therefore the reading must be *nalnur sanda* and not *nurim sanda* as I have given. *Nurim sanda nalvattu-nalku* means, according to him, not 100+44 but 100-44! As I have already stated, the form *nur sanda* violates grammar. There are numerous instances of inscriptions in which one or two of the constituents given of the date do not fit in and no scholar would think it justifiable to bring down the date of the record by hundreds of years just to remedy the supposed defect. In the present case, however, though the 11th lunar day of the bright fortnight of Asvija does not fall on Wednesday in the year Chitrabhanu (1222), it does so in the previous year Vrisha (1221)¹. Such differences of one year are very common in the dates of inscriptions and literary works.

(2) The interval between Kumarapala or Udbhata (c. 1150), the subject of the story, and Somaraja (1222), the teller of the story, is too short for the story to spread from Gujarat to Karnataka. I think a period of three quarters of a century is quite ample for the purpose.

I. I am obliged to Mr. R. Rama Rao, B.A., of the Mysore Archaeological Department for this piece of information.

(3) The style looks more like that of the 16th century than that of the 13th. This is only a matter of opinion and style cannot be looked upon as a reliable guide for fixing the period of a work in the absence of other evidence.

Finally, if, as these scholars have assumed, Somaraja wrote his work in 1522, it is inexplicable why he names as his predecessors only poets that lived before 1200 and no one that lived in the three centuries from 1200 to 1500, not even Bhimakavi (1269), author of *Basavapurana*. In these circumstances I would prefer to retain the date 1222 for Somaraja till irrefutable evidence to the contrary is forthcoming.

Among criticisms by others, I shall notice those relating to Singiraja, Ratnakaravarni and Lakshmisā. Messrs Hardekar Manjappa and Sindagi Siddappa, authors of SINGIRAJA, *Sribasavacharitre* and *Sribasavesvaranacharitre* respectively, are of opinion that *Singirajapurana* is the earliest Kannada account of Basava, Singiraja, the author of this work, being, according to them, identical with his namesake included in the *Dasagana* (see I, 214 and 284) and thus a contemporary of Basava. This opinion of theirs appears to be based on a story given by Mr. Basavalinga Sastri of Mysore in the introduction to his *Singirajapurana-vijaya*, a prose version of Singiraja-purana, to the effect that Singiraja, who was a Vaishnava feudatory of Bijjala, became a convert to Virasaivism and wrote Singirajapurana; and that he was subsequently included in the *Dasagana* by Palkurike Somanatha in his *Sahasragananama*. Mr. Basavalinga Sastri has not, however, given his authority for the story. As far as I know, there does not appear to be any reliable evidence, literary or inscriptional, in support of the story. Mr. Hardekar Manjappa says in the introduction (p. 6) to his work that I have assigned the date 1650 to Singiraja in my *Kavicharite*. This statement is not correct. I have assigned the date c. 1500 to this author (II, 148). It is the generally accepted opinion among the Virasaivas that Bhimakavi's *Basavapurana* is the earliest Kannada work on Basava; and if Singirajapurana had been written before his time, it is inexplicable why

Bhimakavi should not name its author and base his own work on Singiraja's instead of basing it on the Telugu Basavapurana of Palkurike Somanatha. No Virasaiva authors of an earlier period than the middle of the 16th century name Singiraja, though they invariably name Palkurike Somanatha or Bhimakavi. The earliest writer who mentions his name is Chennabasavanka (c. 1550), author of *Mahadevi-yakkana-purana*. Further, Singiraja criticises some statements relating to Basava,¹ thus showing that there were in existence some accounts of Basava before his time. He would not have done this if he had been the very first writer on the subject. When speaking of him, Virupakshapandita (1584) does not say that he was a poet, but says merely that he was a great devotee of Siva.² I therefore think that this author cannot be identical with his namesake of the *Dasagana*, but must be a later writer of about 1500. Singidevaiya, another person included in the *Dasagana*, has, however, written *vachanas* (p. 352), just like other contemporaries of Basava.

Messrs Ugran Mangesa Rao and Nyavatirtha Santiraja Sastri, the editors of *Bharatesvaracharite* and *Satakatrayi* res-

RATNAKARAVARNI   pectively, have, relying on Devachandra's statement, stated that Ratnakaravarni

varni was the author of *Ratnakaradhisvarasataka*, *Aparajitesvarasataka* and *Trilokasataka*. Though this belief is common, I have advanced some objections against it and expressed the opinion that Srīngarakavi-Hamsaraja, the author of *Ratnakaradhisvarasataka*, was different from Ratnakaravarni, the author of the remaining two *Satakas* and *Bharatesvaracharite* for the following reasons, namely, (1) that the praise of Aparajitesvara and Mandarasvami and the use of the epithets Nirānjanasiddha and Chidambarapurusha, found in what I consider as Ratnakaravarni's works, are not found in

1. ಬಲದೇವ ಕವೀಂದ್ರಾಪದವ ಬಸವಗೀತ್ಯರೊಬ್ಬರ್, ಅದಂತಲ್ಲ (6ನೆಯ ಸಂಧಿ) ; ಇತ್ಯಾದಿ.

2. Chennabasavapurana, Kanda 5, sandhi 2, stanza 50.

Hamsaraja's work ; and (2) that the guru of Ratnakaravarni was Charukirti, whereas the guru of Hamsaraja was Devendrakirti (II,274). These objections have not been satisfactorily answered by the above-mentioned editors. In order to identify the two authors, the mention of Mahendrakirti as the guru of Ratnakaravarni by Devachandra has been taken hold of as a point in their favour, and they have stated that Mahendrakirti and Devendrakirti being synonymous refer to one and the same person. But this view is not at all tenable since the names are found to refer to different individuals in inscriptions and literary works. Further, the editors assert without quoting any authority that Ratnakaravarni had the title Sringarakavi-Hamsaraja. Sringarakavi does occur as a title, and it has been borne by a few poets, but the addition of Hamsaraja to it conveys no sense. So Hamsaraja has to be taken to be the name of a different poet. Mr. Santiraja Sastri has caused to be printed the colophon which is found at the end of Ratnakaradhisvarasataka at the end of the other two Satakas also, for which there does not appear to be any warrant in the manuscripts I have seen. There is further the clear statement in the last verse of Trilokasataka that the work was composed by Ratnakararya. As the expressions Niranjanasiddha and Chidambarapurusha are used as epithets of his guru by Ratnakaravarni (Bharatesvaracharite I,4), my statement that Niranjanasiddha was a title of the author (II, 274) is not correct.

After all, the only authority for supposing that Ratnakaravarni was the author of all the three Satakas and that he had the title Sringarakavi, is Devachandra. But this authority is not quite reliable as his work abounds in mistakes. As an instance I may give a statement of his in connection with Ratnakaravarni himself, namely, that he was a contemporary of Vijayanna, author of Dvadasanuprekshe (II, 276). But this is untenable—Vijayanna's time being 1448 and Ratnakaravarni's 1557.

There has been a long controversy in Kannada journals and newspapers about the place, creed and time of Lakshmiśa,

LAKSHMISA author of Jaimini-Bharata. The generally accepted opinion about the place is that he belonged to Devanur of the Kadur Taluk, which he styles Surapura, Girvanapura &c in his work. He has also dedicated his work to the deity Lakshmiramana of the village. In the temple of this deity it is said that first honors are shown to him and that portions of his work are recited on certain special occasions as a mark of respect to his memory. His house is even now pointed out in the village. There were until a few years ago his lineal descendants living in the place. In spite of all these facts some have boldly asserted that Surapura in Hyderabad was the place of the author.

With regard to his creed, it has been stated that he was either an Advaiti or a Smarta of the Bhagavata sect, and not a Srivaishnava. As stated before, there were his lineal descendants living in the village, who were Srivaishnavas, and no Srivaishnava would accept a Smarta for his ancestor. The objection advanced against the author being a Srivaishnava is that he praises Siva, Parvati and Ganapati at the beginning of his work. Instances may be given of other authors, undoubtedly Srivaishnava, who have done the same thing. (1) Lakshmakavi, author of Bharata &c (p. 15), was a Srivaishnava of Harugadde, Anekal Taluk, whose descendants are even now *archakas* of the Chennakesava temple at the village. There can be no doubt of his having been a Srivaishnava as he states that he is a disciple of a descendant of Embar, who was a disciple of Ramanuja; and yet he praises Siva and Ganapati in his work. (2) Timmamatiya, author of Ananda-Ramayana (p. 74), was a Srivaishnava, whose descendants are even now conducting the duties of *archakas* at Agara, about 6 miles to the east of Bangalore, and he, too, praises Siva and Ganapati.

Some have observed that Devanur not being an exact equivalent of Surapura, some other place has to be looked for, and their search has led them to Surapura in Hyderabad. These will, however, be surprised when they learn that

Timmamatya has Sanskritised Sadanahalli into Sahadevapura, and Lakshmakavi, Harugadde into Khagapura. Compared with these renderings, the rendering of Devanur into Surapura may be looked upon as the nearest and most appropriate.

With regard to the period of Lakshmisa, various opinions have been expressed, the balance of opinion being in favour of the date 1415. I have, however, expressed the opinion that Lakshmisa lived about the close of the 17th century (II, 523). If he had lived in 1415, it is inexplicable why his name is not mentioned by any writer from the 15th to the close of the 17th century: not even by the Brahmana authors of Bharata, Ramayana and Bhagavata, and by Chikkupadhyaya, a fellow-Srivaishnava, who mentions even the Smarta poet Rudrabhatta. The authors that mention him belong to the 18th century. It is these facts that led me to assign him to the close of the 17th century, which is likewise the period assigned to him by tradition.

Some scholars have made much of the similarities between his work and the Chennabasavapurana of Virupakshapandita (1584) and have concluded that Lakshmisa preceded Virupakshapandita. But these similarities may be interpreted in either way and do not constitute a decisive factor in determining Lakshmisa's period.

I may incidentally mention an interesting fact in Kannada literature in connection with a statement made in the *Kannada Parishatpatrike* (v, 5) with reference to Lakshmisa that no one would translate a work which was opposed to his faith. I shall give instances of Jainas having written works for their Hindu friends as if they were Hindus and vice versa. Padmarasa, a Jaina (II, 314), wrote, apparently for a Hindu friend, the *Sringarakathe* in 1599. At the beginning of the work he praises Sadasiva, Sarasvati and Ganapati as if he were a Hindu. Conversely, Pattabhirama, a Hindu (p. 25), wrote for a Jaina friend named Paduma a Jaina work styled *Ratnasakharacharite* in about 1725. The work relates a story

about the observance of the Pushpanjali vow, and the author begins the work with the praise of Jina, the siddhas &c, as if he were a Jaina.

Some Virasaiva friends have written to me that Panditaradhyā, the subject of *Aradhyacharitra* and other works (I, 213-215), was not the one included in the group of five

PANDITARADHYA   *acharyas* who are the founders
AND SRIPATIPANDITA   of the Virasaiva creed, but
                                 a later namesake descended in the

line of the eariler Panditaradhyā, and that Sripatipandita, who does not name Basava, lived long before the latter.¹ I have not come across any reliable authority in support of these statements, and if any is forthcoming, I shall readily revise what I have written in the light of the new evidence. I shall be glad to know where an account of the earlier Panditaradhyā is available and how it differs from that of his later namesake. As far as I know, only one Panditaradhyā is mentioned in Virasaiva works. In case there was an earlier one, it is not clear why Sripatipandita, who praises three of the *acharyas*, namely, Revana, Marulasiddha and Ekorama, in the introduction to his *Srikarabhashya* does not mention him. Panditaradhyā has written a Telugu work called *Sivatattvasara* in which he praises Sripatipandita. I therefore venture to think that Panditaradhyā was a younger contemporary of Sripatipandita and that consequently his name does not appear in *Srikarabhashya*. Telugu scholars have written that Panditaradhyā died two years after Basava.

With regard to Sripatipandita, I may be permitted to state that it is not right to conclude that simply because he does not name Basava he must have lived long before the latter. For that matter, Harisvara, Raghavanka, Kereya-Padmarasa and even Nijagunasivayogi do not name Basava, but we know for a fact that they all lived after Basava. In the introduction to Palkurike Somanatha's Telugu Basava-purana, the editor Mr. V. Prabhakara Sastri, states that

1. In the *Virasaivakaradarpana* it is stated that Sripatipandita lived 200 years before Basava.

Sripatipandita was guru to Anantapala, general of the Chalukya king Vikramaditya VI (1076-1126). If so, Sripatipandita may be taken to be an older contemporary of Basava. We are led to the same opinion from *sandhis* 9 and 58 of Bhimakavi's Basavapurana.

I may conclude this introduction by saying a word or two about the period of the erection of Gommatesvara at Sravana Belgola (I, 46). The late Mr. ERECTION OF GOMMATESVARA. Rice was of opinion that Chavundaraya, minister of the Ganga king Rachamalla, set up Gommatesvara in about 983. Dr. Shama Sastri, Director of Archaeological Researches in Mysore, relying on the reading Kalkyabda 600, *ie.*, the year 600 of the Kalki era, in a verse of Bhujabalisataka, a Sanskrit work of about the middle of the 16th century, has, however, come to the conclusion that the date of the erection of Gommatesvara was A. D. 1029 (*Mysore Archaeological Report* for 1923, 16 and 30). But there are some difficulties in accepting this date. The Ganga rule had been subverted and the Cholas were the rulers at that period; consequently the generally accepted belief among the Jainas that the event took place during the reign of Rachamalla (974-984) will have to be ignored altogether. The reading found in the several manuscripts of Bhujabalisataka that I have seen is Kalyabda (Kali era) and not Kalkyabda (Kalki era). In connection with my work the Karnataka Kavi-charite, I have examined more than 2000 Kannada and Sanskrit manuscripts in the Mysore State and Madras, but have not met with a single work dated in the Kalki era. Kali 600 is the date given for the event also in Belagolada Gommatesvara-charite (p, 143). In the Sthalapurana of Sravana Belgola, however, the date given is Kali 610. It will thus be seen that the traditional date is 600 of the Kali era which corresponds to 2502 B.C. This high antiquity traditionally assigned to the erection of the image is in consonance with the stories which relate that it was worshipped by Rama, Sita, Ravana and Mandodari. A similar instance from Virasaiva literature

is the tradition that Basava, the minister of Bijjala died in Saka 707 (I, 175). Further, we have clear evidence of the existence of the image of Gommatesvara at Sravana Belgola before 998, the date of the Ajitapurana of Ranna. In I, 61 of the work¹ it is stated that Attimabbe, the patroness of Ranna, ascended the hill to pay homage to Kukkutesvara, *ie.*, Gommatesvara. In some inscriptions such as S.B. 234, 335 and 349 Gommatesvara is styled Southern Kukkutesvar^a to distinguish him from the Kukkutesvara of Paudanapura in the North; but there are also inscriptions, such as S.B. 397, in which he is styled merely Kukkutesvara without the prefix Southern. Moreover, the mention of the mountain makes it quite clear that Ranna's reference is to Gommatesvara of Sravana Belgola and not to the image of Paudanapura which was not situated on a mountain. These circumstances lead us to doubt the accuracy of the date A. D. 1029 for the erection of Gommatesvara.

No one can be more conscious than myself of the defects of my Karnataka Kavicharite. There are very probably many errors of omission and commission in it. It was only very recently that I came across a Hampe inscription (*South Indian Inscriptions* IV, No. 260) composed by the poet Maramarasa in 1199. Another inscription at the same place (*Ibid.* No. 267) composed by the well known poet Madhura in 1410, has been imperfectly noticed on pages 376-378 of this volume. I have heard of a few private libraries in the Tumkur and Mysore Districts which are said to contain several works not noticed in my work. It was not possible for me to go and examine these libraries. On information supplied by friends that certain persons had certain rare manuscripts in their possession, attempts were made to get at least a glimpse of them but without success. As I have stated in the introduction to Volume II (p. 19), it is to be deplored that owners of manuscripts in most cases have a strong disinclination even to show them to others, not to speak of lending them even for a day or two, some going even so far as to deny the

1. I am indebted for this reference to Mr. M. Govinda Pai of Manjeswar.

possession of any manuscripts. I offer the work as a tribute to my Kannadiga friends with a full knowledge of its defects. If the work, such as it is, should, in however small a degree, awaken interest in, and conduce to the advancement of, the Kannada language, I shall deem my labours amply rewarded.

I have to express my humble gratitude to His Highness the Maharaja of Mysore for graciously permitting the dedication of Volume III also to him.

It only remains for me to express my thanks to scholars and the press for their appreciative notices of the Revised Edition of the First Volume of the Lives of Kannada Poets, and to the authorities of the Mysore University for sanctioning a grant-in-aid towards the printing charges of the present volume.

Bangalore,
22nd January 1929. }

R. NARASIMHACHARYA

ಅವತರಣಿಕೆ

ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟದ ಅವತರಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳು ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಉಕ್ತವಾಗಿವೆ. ಈಗ ಆ ಭಾಷೆಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವಂಶಗಳನ್ನು ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿವರಿಸಿ, ಕೆಲವು ಹೊಸ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ, ಅನಂತರ ಈ ಸಂಪುಟವನ್ನು ಕುರಿತು ಒಂದೆರಡು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿ ತರುವಾಯ ಕರ್ಣಾಟಕ ಕವಿಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿಯೂ ಕರ್ಣಾಟಕ ಕವಿಚರಿತೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿಯೂ ಕೆಲವಂಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳು

ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಿಗೂ ಇತರ ಭಾಷಾ ವರ್ಗಗಳಿಗೂ ಸಂಬಂಧವುಂಟೇ ಎಂಬಂಶವನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತ ಈ ಭಾಷೆಗಳಿಗೂ ಇಂದೋ ಯೂರೋಪಿಯನ್ ಭಾಷಾ ವರ್ಗಕ್ಕೂ ಯದ್ಯಪಿ ಕೆಲವು ಹೋಲಿಕೆಗಳು ಕಂಡುಬಂದರೂ ಈ ಭಾಷೆಗಳಿಗೂ ಸಿಥಿಯನ್ ಭಾಷಾ ವರ್ಗಕ್ಕೂ ಇರುವ ಪ್ರಬಲವಾದ ಹೋಲಿಕೆಗಳು ಒಡಹುಟ್ಟನ್ನು ಸೂಚಿಸುವಷ್ಟು ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧ ಪ್ರದರ್ಶಕಗಳಾಗಿವೆ ಎಂದು ಡಾಕ್ಟರ್ ಕಾಲ್ಡ್ವೆಲ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಮ್ಯಾಕ್ಸ್ ಮುಲ್ಲರ್, ವಿಟ್ಟೆ, ಕಸ್ಟ್ ಮುಂತಾದ ಪಂಡಿತರೂ ಅನುಮೋದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಡಾಕ್ಟರ್ ಫೋರ್ ಈ ಭಾಷೆಗಳಿಗೂ ಇಂದೋ ಯೂರೋಪಿಯನ್ ಭಾಷಾ ವರ್ಗಕ್ಕೂ ಬಹಳ ನಿಕಟವಾದ ಸಂಬಂಧವುಂಟೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಗವರ್, ಶೇಷಗಿರಿ ಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಆರ್. ಸ್ವಾಮಿನಾಥಯ್ಯರ್ ಮುಂತಾದ ಪಂಡಿತರೂ ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಎರಡು ಪಕ್ಷಗಳುಂಟು. ಡಾಕ್ಟರ್ ಗ್ರಿಯರ್ಸನ್, ಸ್ಟೀನ್‌ಕೊನ್ ಮುಂತಾದ ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಪಂಡಿತರು ಈ ಉಭಯ ಪಕ್ಷವನ್ನೂ ಯುಕ್ತ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಖಂಡಿಸಿ ಸಿಥಿಯನ್ ಭಾಷಾ ವರ್ಗಕ್ಕಾಗಲಿ ಇಂದೋ ಯೂರೋಪಿಯನ್ ಭಾಷಾ ವರ್ಗಕ್ಕಾಗಲಿ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳು ಸಂಬಂಧಪಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳು ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಭಾಷಾ ವರ್ಗವಾಗಿವೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ.

ದ್ರಾವಿಡ ಎಂಬ ಶಬ್ದದ ಅರ್ಥ

ದ್ರಾವಿಡ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ದೇಶ, ಜನ, ಭಾಷೆ ಎಂಬ ಮೂರರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗವುಂಟು. ಮಹಾ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಈ ಶಬ್ದವು ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದೂ ದೇಶದ ಒಂದು

ಭಾಗ ಎಂಬರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದೂ ದೇಶಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಈ ಹೆಸರನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸುವುದೂ ಉಂಟು. ಈ ಶಬ್ದವು ದ್ರಾವಿಡ ಜನರನ್ನೂ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ತಮಿಳು ಮಾತನಾಡುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಎಂಬ ವಿಶೇಷಾರ್ಥವೂ ಇದ್ದಿತು. ತರುವಾಯ ಇದು ದಕ್ಷಿಣ ದೇಶದ ಆಂಧ್ರರು, ಕರ್ಣಾಟಕರು, ಮಹರಾಶರು, ಗುಜರಾತಿಗಳು ಎಂಬ ಇತರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸಿತು. ಈಯಂಶವು ದೇಶೀಯ ಪಂಡಿತರು ಪ್ರಯೋಗಿಸುವ ಪಂಚ ದ್ರಾವಿಡರು ಎಂಬ ಮಾತಿನಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಪಂಚ ಗೌಡರು ಎಂಬ ಉತ್ತರ ದೇಶದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಮುದಾಯಗಳ ಆಚಾರ ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಂದ ಭಿನ್ನವಾದ ದ್ರಾವಿಡಾಚಾರ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದರಿಂದ ಈ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ಪಂಚ ದ್ರಾವಿಡರು ಎಂಬ ಸಂಜ್ಞೆ ಬಂದಿದೆ. ಭಾಷೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವಾಗ ದ್ರಾವಿಡ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಎರಡರ್ಥಗಳು, ಎಂದರೆ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳು ಎಂಬ ಸಾಮಾನ್ಯಾರ್ಥವೂ ತಮಿಳು ಎಂಬ ವಿಶೇಷಾರ್ಥವೂ ಉಂಟು. ದ್ರಾವಿಡ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಇರುವಂತೆಯೇ ಗೌಡ ಶಬ್ದಕ್ಕೂ ದೇಶ, ಜನ, ಭಾಷೆ ಎಂಬ ಮೂರರ್ಥಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಯೋಗವುಂಟು. ಪಂಚ ದ್ರಾವಿಡವು ಹೇಗೆ ತಮಿಳೇ ಪ್ರಧಾನವಾದ ದಕ್ಷಿಣ ದೇಶದ 5 ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಒಳಕೊಂಡಿದೆಯೋ ಹಾಗೆಯೇ ಪಂಚ ಗೌಡವು ಬಂಗಾಳಿಯೇ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಉತ್ತರ ದೇಶದ 5 ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಒಳಕೊಂಡಿದೆ. ದೇಶೀಯ ಪಂಡಿತರು ಮಹರಾಶಿ ಗುಜರಾತಿ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಪಂಚ ದ್ರಾವಿಡದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದುದಕ್ಕೆ ಆಚಾರ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಾಮ್ಯವು ಒಂದು ಕಾರಣವೆಂದು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕಾರಣಗಳು ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪೀಠಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿವೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಕಾರಣವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಬಹುದು. ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಮಹರಾಶಿಯಲ್ಲಿಯೂ ತಾಲವ್ಯಾಕ್ಷರಗಳಾದ ಚಕಾರಜಕಾರಗಳಿಗೆ ಇ ಈ ಎ ಏ ಐ ಎಂಬ ಸ್ವರಗಳು ಮುಂದಿದ್ದರೆ ಸಾಧಾರಣೋಚ್ಚಾರಣೆಯೂ ಉಳಿದ ಸ್ವರಗಳಿದ್ದರೆ ತ್ಸ ದ್ಸ ಎಂಬ ಉಚ್ಚಾರಣೆಯೂ ಉಂಟು. ಇವೆಂ ಮೊದಲಾದ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಮಹರಾಶಿ ಗುಜರಾತಿ ಭಾಷೆಗಳು ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಾಗಿದ್ದಿರಬಹುದು ಎಂಬ ಸಂದೇಹಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ.

ದ್ರಾವಿಡ ಶಬ್ದದ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿ

ದ್ರಾವಿಡ ಎಂಬ ಶಬ್ದವು ದ್ರವಿಡ ಎಂಬ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದದಿಂದ ಬಂದಿದೆ. ದ್ರವಿಡ ಶಬ್ದವು ತಮಿಳು ಎಂಬುದರ ರೂಪಾಂತರವಾದ ದ್ರಮಿಳ, ದಮಿಳ ಎಂಬ ಪ್ರಾಚೀನ ರೂಪಗಳಿಂದ ಬಂದಿದೆ. ಮಹಾ ವಂಶವೆಂಬ ಪಾಳೀ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿಯೂ ಶ್ವೇತಾಂಬರ ಜೈನರ ಮತ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತಮಿಳರಿಗೆ ದಮಿಳ ಎಂಬ ಹೆಸರು

ಹೇಳಿದೆ. ಜೈನರ ಪ್ರಾಕೃತ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಸ್ಕೃತ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬರುವ ದಮಿಳ, ದಮಿಡ ಎಂಬ ರೂಪಗಳು ಪ್ರಾಕೃತ ವ್ಯಾಕರಣಾನುಸಾರವಾಗಿ ಮಕಾರವು ವಕಾರವಾದ ಈಜೆಯ ರೂಪಗಳೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಪ್ರಾಚೀನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ದಮಿಳ ಎಂಬ ರೂಪವೇ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ದಮಿಳ, ದಮಿಡ ಎಂಬ ರೂಪಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ದ್ರಮಿಳ, ದ್ರಮಿಡ ಎಂದೂ ದ್ರವಿಡ ಎಂದೂ ಆಗಿವೆ. 6 ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ವರಾಹಮಿಹಿರನ ಮುದ್ರಿತವಾದ ಬೃಹತ್ಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ ದ್ರವಿಡ ಎಂಬ ರೂಪವಿದ್ದರೂ ಅವನು ದ್ರಮಿಡ ಎಂಬ ರೂಪವನ್ನೇ ಪುಯೋಗಿಸಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಆ ಗ್ರಂಥದ ಹಲವು ಕೈ ಬರಹದ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ದ್ರಮಿಡ ಎಂಬ ಪಾಠವಿದೆ ಎಂದು ಡಾಕ್ಟರ್ ಕೆರನ್ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ತಾರಾನಾಥನು ತನ್ನ ಹಿಂದೂ ದೇಶದಲ್ಲಿಯ ಬುದ್ಧ ಮತದ ಚರಿತ್ರೆ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ದ್ರಮಿಳರನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಪುರಾಣಗಳ ಹಳೆಯ ಮಲಯಾಳ ಭಾಷಾಂತರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬಾದಾಮಿಯ ಬಳಿ ಮಹಾ ಕೂಟದಲ್ಲಿರುವ ಚಾಳುಕ್ಯ ರಾಜನಾದ ಮಂಗಲೇಶನ (597-608) ಶಾಸನದಂಥ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ದ್ರಮಿಳ ಎಂಬ ರೂಪವು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರ ಭಾಷ್ಯಕಾರನಿಗೆ ದ್ರಮಿಡ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಹೇಳಿದೆ. ನಮ್ಮಾಳ್ವಾರರಿಂಬ ನಾಮಾಂತರವುಳ್ಳ ಶರಣೋಪರ ತಿರುವಾಯ್ಮೊಳಿಯೆಂಬ ತಮಿಳು ಗ್ರಂಥದ ತಾತ್ಪರ್ಯ ರೂಪವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದ್ಯ ಗ್ರಂಥಗಳಿಗೆ ದ್ರಮಿಡೋಪ ನಿಷತ್ಸಂಗತಿ, ದ್ರಮಿಡೋಪ ನಿಷತ್ತಾತ್ಪರ್ಯ ರತ್ನಾವಳಿ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳಿವೆ. ಜೈನರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ದ್ರವಿಳಗಣ, ತಿವುಳಗಣ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳುಂಟು. ಈ ಹೆಸರುಗಳಲ್ಲಿ ತಮಿಳು ಎಂಬ ಪದದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಯೇ ವಿಕಾರವಿರುವುದು ಗಮನಿಸತಕ್ಕ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ದ್ರಮಿಡ ಎಂಬುದು ಪುನಃ ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿ ತಿರಮಿಡ ಎಂಬ ರೂಪವನ್ನು ತಾಳಿತು.

ದ್ರಾವಿಡರ ನಾಗರಿಕತೆ

ದ್ರಾವಿಡ ಜನರು ಹಿಂದೂ ದೇಶದ ಹೊರಗೆ ವಾಸವಾಗಿಲ್ಲ. ಇವರು ಹಿಂದೂ ದೇಶದ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದೂ ದೇಶದ, ಆದಿ ನಿವಾಸಿಗಳು. ಪ್ರಾಚೀನ ತಮಿಳು ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಕೆಲವು ಹೇಳಿಕೆಗಳ ಮೇರೆಗೆ ಈಗ ಹಿಂದೂ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಹೋಗಿರುವ ಲೆಮೂರಿಯಾ ಎಂಬ ಭೂಖಂಡವು ದ್ರಾವಿಡರ ಮೂಲಸ್ಥಾನವು. ಏಷಿಯಾ ಮೈನರ್ ಇವರ ಮೂಲ ಸ್ಥಾನವೆಂದೂ ಇವರು ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನರಾದ ಅಕ್ಬೇಡಿಯನ್ ಜನರೊಡನೆ

ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು ಬಳಿಕ ವಾಯವ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಸಿಂಧು ವಿಷಯದ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಹಿಂದೂ ದೇಶವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಆಮೇಲೆ ಹಿಂದೂ ದೇಶದ ಬಹು ಭಾಗವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿದರೆಂದೂ ಮತಾಂತರವೂ ಉಂಟು. ಪ್ರಾಚೀನ ತಮಿಳರಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಆರ್ಯರ ಆಗಮನಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ದ್ರಾವಿಡರಲ್ಲಿದ್ದ ನಾಗರಿಕತೆಯನ್ನು ಡಾಕ್ಟರ್ ಕಾಲ್ಡ್ವೆಲ್ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಗೊತ್ತುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ:—

ಅವರಲ್ಲಿ ದೊರೆಗಳು ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತ ಸಣ್ಣ ನಾಡುಗಳನ್ನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದರು; ಹಾಡುಗಾರರು ಹಬ್ಬಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಅಕ್ಷರಗಳು ತಿಳಿದಿದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ; ಅವನ್ನು ಒಲೆಯ ಗರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಠದಿಂದ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಗರಿಗಳ ಗುಂಪನ್ನು ಪುಸ್ತಕವೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ದೇವರಿಂದಾನೆ ಎಂದು ನಂಬಿ ಅವನನ್ನು ಕೋ (ದೊರೆ) ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು; ಕೋಯಿಲ್ (ದೇವರ ಮನೆ) ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ದೇವರಿಗೆ ಆಲಯಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಟ್ಟಳೆಗಳೂ ಪದ್ಧತಿಗಳೂ ಇದ್ದುವು; ಪರಂತು ವಕೀಲರೇ ಆಗಲಿ ನ್ಯಾಯಾಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಆಗಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಮದುವೆ ಉಂಟು. ತಗರ, ಸೀಸ, ಸತು ಇವುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ಸಾಧಾರಣ ಲೋಹಗಳನ್ನೂ ಬುಧ ಶನಿಗಳು ಹೊರತು ಪೂರ್ವಿಕರಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತಿಳಿದಿದ್ದ ಗ್ರಹಗಳನ್ನೂ ಅರಿತಿದ್ದರು. ಮದ್ದುಗಳೂ ಹಳಿಗಳೂ ಊರುಗಳೂ ದೋಣಿಗಳೂ ಹಡಗುಗಳೂ ಇದ್ದುವು. ಸಿಂಹಳದ್ವೀಪದ ಜನರನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಸಮುದ್ರದ ಆಚೆ ಇರುವ ಮತ್ತಾವ ಜನರನ್ನೂ ಅವರು ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ದ್ವೀಪ, ಭೂಖಂಡ ಎಂಬುವಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಪದಗಳಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಜ್ಞಾನವೂ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಆದರವೂ ಇದ್ದುವು. ಬಿಲ್ಲು, ಬಾಣ, ಈಟಿ, ಕತ್ತಿ ಎಂಬ ಆಯುಧಗಳೂ ನೂಲುವುದು, ನೇಯುವುದು, ಬಣ್ಣ ಹಾಕುವುದು ಮುಂತಾದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳೂ ಇದ್ದುವು. ಮಡಕೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಪ್ರವೀಣರಾಗಿದ್ದರು.

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಅಂಶಗಳು ಆರ್ಯರೊಡನೆ ಸಮಾಗಮವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆಯೇ ದ್ರಾವಿಡರಲ್ಲಿ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ನೆಲಸಿದ್ದ ನಾಗರಿಕತೆಗೆ ಸಾಕಾದ ಸಾಕ್ಷಿಗಳಾಗಿವೆ.

ಕ್ರಿಸ್ತಶಕಾರಂಭಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಕಾಲ ಹಿಂದೆಯೇ ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದೂದೇಶದ ದ್ರಾವಿಡರು ವಿಶೇಷ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಪ್ರಬಲವಾದ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಈ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಏಷಿಯಾಖಂಡದ ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗ, ಈಜಿಪ್ಟ್, ಈಜೆಗೆ ಗ್ರೀಕ್ ಮತ್ತು ರೋಮನ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಗಳು ಇವುಗಳೊಡನೆ ವಿಶೇಷವಾದ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದುವು. ಸುಮಾರು ಕ್ರಿಸ್ತ

ವೂರ್ವ 1000 ದಲ್ಲಿ ಸಾಲೊಮನ ಹಡಗುಗಳಲ್ಲಿ ಓಹಿರಿಂದ ಸಾಗಿಸಿದ ಸರಕುಗಳೊಳಗೆ ನವಿಲನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಹಳೆಯ ತಮಿಳು ಪದವಾದ ತೋಕ್ಕೈ ಎಂಬುದರ ರೂಪಾಂತರವಾದ ತೂಕಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದವು ಬೈಬಲಿನ ಹೀಬ್ರೋ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವುದೂ ಕೂಡ ಆರ್ಯರ ಆಗಮನಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಹಿಂದೂದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಡುತ್ತಿದ್ದ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳ ಪ್ರಾಚೀನತೆಯನ್ನು ದೃಢೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.

ಈಚೆಗೆ ಹೊರಬಿದ್ದ ವಿಷಯಗಳು.

ಈಚೆಗೆ ಕಂಡು ಹಿಡಿದ ಕೆಲವಂಶಗಳು ದ್ರಾವಿಡರಿಗೂ ಅಕ್ಕೇಡಿಯನ್ ಅಥವಾ ಸುಮೇರಿಯನ್ ಜನರಿಗೂ ಸಂಬಂಧವಿದ್ದಿತೆಂಬುದನ್ನು ದೃಢೀಕರಿಸುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ದ್ರಾವಿಡರ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಸ್ವರೂಪ, ಪ್ರಾಚೀನತೆ ಇವುಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ನಮಗೆ ಈಗ ಇರುವ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸುವಂಥವುಗಳಾಗಿವೆ. ಹಿಂದೂದೇಶದ ವಾಯವ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ, ಮೊದಲು ಪಂಜಾಬಿನ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿರುವ ಹರಪ್ಪ ಎಂಬ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೂ ಆಮೇಲೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 400 ಮೈಲಿ ದೂರದಲ್ಲಿ ಸಿಂಧು ವಿಷಯದಲ್ಲಿರುವ ಮೋಹನ್ ಜೋದರೋ ಎಂಬ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೂ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಗೆದು ಶೋಧಿಸಿದುದರಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧಮತ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಬಹಳ ಕಾಲ ಹಿಂದೆಯೇ ಪಡೆದಿದ್ದ ಹೇರಳವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕುರುಹುಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಎರಡು ನಗರಗಳು ಗೋಚರವಾದುವು. ಆ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ವಸ್ತುಗಳೊಳಗೆ ಇದುವರೆಗೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಒಂದೂ ನೊಂದು ಚಿತ್ರಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಶಾಸನಗಳುಳ್ಳ ಮುದ್ರೆಗಳು ಮುಖ್ಯವಾದುವು. ಈ ಮುದ್ರೆಗಳ ಅಕ್ಷರಗಳೂ ಸೂಸದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಪ್ರಾಚೀನ ಈಲಂಜನರ ಹಲಗೆಗಳ ಅಕ್ಷರಗಳೂ ಪ್ರಾಯಿಕವಾಗಿ ಒಂದೇ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಈಲಮಿನ ಭಾಷೆಯೂ ಹಿಂದೂದೇಶದ ವಾಯವ್ಯ ಪ್ರಾಂತದ ಭಾಷೆಯೂ ಒಂದೇ ಆಗಿದ್ದಿರಬೇಕು. 1925ನೆಯ ಮೇ 12ರಲ್ಲಿ ರಾಯಲ್ ಎಷಿಯಾಟಿಕ್ ಸೊಸೈಟಿ ಎಂಬ ಸಭೆಯವರು ತಮಗೆ ತ್ರೈವಾರ್ಷಿಕ ಸ್ವರ್ಣಪದಕವನ್ನು ಬಹು ಮಾನ ಮಾಡಿದಾಗ ಡಾಕ್ಟರ್ ಸೀಸ್-ಈಗ ಕಂಡುಹಿಡಿಯುತ್ತಿರುವ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳು ನಾಗರಿಕತೆಗಳ ಮೂಲವನ್ನು ಕುರಿತು ಹಲವು ಊಹೆಗಳ ಮತ್ತು ನಂಬಿಕೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಾವು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸುವಂಥವುಗಳಾಗಿವೆ ಎಂದೂ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಒಂದು ವಿಷಯದಿಂದ ಸುಮಾರು ಕ್ರಿಸ್ತ ಪೂರ್ವ 2300ರಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂದೇಶದ ವಾಯವ್ಯ ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೂ ಈಲಮಿಗೂ ನಿಕಟ ಸಂಪರ್ಕವಿದ್ದಿತೆಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದೂ ಹೇಳಿದರು.

ಹರಪ್ಪ, ಮೋಹನ್ ಜೋದರೋ, ತಿನ್ನವೆಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಡಿತ್ತನಲ್ಲೂರ್ ಈ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಹಿಡಿದ ವಸ್ತುಗಳಿಗೂ ಬಲೂಚಿಸ್ತಾನ್, ಬಾಬಿಲಾನ್, ಉರ್ (ಕಾಲ್ಡಿಯಾ), ಸುಮೇರ್, ಕ್ರೀಟ್ ಎಂಬ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ವಸ್ತುಗಳಿಗೂ ಇರುವ ಹೋಲಿಕೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಡಾಕ್ಟರ್ ಹಾಲ್ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ:—ಈಗ ದೊರೆತಿರುವ ಪ್ರಮಾಣಗಳಿಂದ ದ್ರಾವಿಡರು ಮೆಡಿಟರೇನಿಯನ್ ಜನರಾಗಿರಬಹುದೆಂದೂ ಅವರು ಕ್ರೀಟಿನಿಂದ ಹೊರಟು ಏಷಿಯಾ ಮೈನರ್ ಮೆಸೊಪೊಟೇಮಿಯಾ ಇವುಗಳ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಬಂದರೆಂದೂ ಈ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗೂ ಸುಮೇರಿಯನ್ ಮತ್ತು ಈಲಿಂಜನರಿಗೂ ನಿಕಟಸಂಬಂಧವಿದ್ದಿತೆಂದೂ ಈಲಿಂಜನರು ಪ್ರಾಯಶಃ ದ್ರಾವಿಡರಿಗೂ ಕ್ರೀಟ್ ಜನರಿಗೂ ಅನುಬಂಧಿಗಳಾಗಿದ್ದಿರಬಹುದೆಂದೂ ಆಮೇಲೆ ದ್ರಾವಿಡರು ಇರಾನ್ ಸಮಸ್ಥಲದ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಸಿಂಧು ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹಿಂದೂದೇಶವನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಿದರೆಂದೂ ಹೇಳಬಹುದು. ಇದು ಕ್ರಿಸ್ತ ಪೂರ್ವ 3000ಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಹಿಂದೆಯೇ ನಡೆದಿರಬೇಕು. ಕ್ರೀಟ್ ಜನರ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ಸಾಕಾದ ಪ್ರಮಾಣ ಎಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದರೂ ಸುಮೇರಿಯನ್ ಜನರ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ಸಂಶಯವೇ ಇಲ್ಲ.

ಮುಂದೆ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬಹುದಾದ ವಿಷಯಗಳು ಡಾಕ್ಟರ್ ಹಾಲರ ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸ್ಥಿರೀಕರಿಸಿ ಸುಮೇರಿಯನ್ ಜನರು ಹಿಂದೂದೇಶದಿಂದ ಹೋದ ದ್ರಾವಿಡರೇ ಎಂದು ತೋರಿಸಲೂ ಬಹುದು. ಆ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನಾಗರಿಕತೆ ಹಿಂದೂದೇಶದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಹುಟ್ಟಿತೆಂದೂ ಬಹುಶಃ ಪ್ರಾಚೀನ ದ್ರಾವಿಡರೇ ಅದಕ್ಕೆ ಮೂಲವೆಂದೂ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಬಹುದು. ಬಳಿಕ ಆ ನಾಗರಿಕತೆ ಮೆಸೊಪೊಟೇಮಿಯಾವಿಗೆ ಒಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟು ಈಗಿನ ನಾಗರಿಕತೆಗೆ ಆಧಾರ ಭೂತವಾದ ಬಾಬಿಲಾನಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೂ ಇತರ ಪುರಾತನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಿಗೂ ಜನ್ಮಸ್ಥಾನವಾಗಿರಬಹುದು.

ಸರ್ ಜಾನ್ ಮಾರ್ಷಲ್ ಈಗ ಕಂಡುಹಿಡಿದಿರುವ ಹೊಸ ವಿಷಯಗಳ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಹೀಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ:—ಈ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ವಿಷಯಗಳು ಹಿಂದೂದೇಶದ ನಾಗರಿಕತೆಯ ವಿಷಯವಾದ ನಮ್ಮ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು ಒಂದೇ ಬಾರಿ ಸುಮಾರು 3000 ವರ್ಷ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಒಯ್ಯುವುದಲ್ಲದೆ ಕ್ರಿಸ್ತ ಪೂರ್ವ 3ನೆಯ ಸಹಸ್ರಾಬ್ದದಲ್ಲಿಯೂ ಅದಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆಯೂ ಸಹ ಪಂಜಾಬ್, ಸಿಂಧು ಈ ಪ್ರಾಂತಗಳ ಜನರು ಅಂದವಾದ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತ ತಕ್ಕ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪರಿಪಕ್ವವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನೂ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕುಶಲತೆಯನ್ನೂ ನೈವಸ್ಥಿತವಾದ ಚಿತ್ರ ಲಿಪಿಯನ್ನೂ ಪಡೆದಿದ್ದರು ಎಂಬಂತವನ್ನೂ ಸ್ಥಾಪಿಸು

ತೃನೆ. ಪಂಜಾಬ್, ಸಿಂಧು ಈ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿರುವ ಪ್ರಾಕೃತ ವಸ್ತುಗಳು ಕ್ರಿ.ಶ. ಪೂರ್ವ 3ನೆಯ ಅಥವಾ 4ನೆಯ ಸಹಸ್ರಾಬ್ದಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಮೆಸೊಪೊಟೇಮಿಯಾವಿನ ಸುಮೇರ್ ಪ್ರಾಂತದ ಪ್ರಾಕೃತ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧವುಳ್ಳವುಗಳಾಗಿಯೂ ಸುಮಾರು ಸಮಕಾಲಿಕವಾಗಿಯೂ ಇವೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಈಗ ಆವ ಸಂದೇಹಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಮೆಸೊಪೊಟೇಮಿಯಾವಿನ ಸುಮೇರಿಯನ್ ಜನರ ಚರಿತ್ರವು ಹೇಗಾದರೂ ಇರಲಿ ; ಅವರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಸರಿಸಮಾನವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಿಂಧು ನದೀ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ವ್ಯಾಪಿಸಿ ಅಸಂಖ್ಯಾತವಾದ ಎಷ್ಟೋ ಶತಮಾನಗಳಿಂದಲೂ ವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರಬೇಕು. ಸುಮೇರಿಯನ್ ಜನರು ಮೆಸೊಪೊಟೇಮಿಯಾವಿಗೆ ಸ್ಥಲಾಂತರದಿಂದ ಬಂದವರು ಎಂದು ಹೇಳುವ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಹೇಳಿಕೆ ನಿಜವಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಬಾಬಿಲಾನ್, ಅಸೀರಿಯಾ ಮುಂತಾದ ದೇಶಗಳ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಮೂಲವಾದ ಅವರ ನಾಗರಿಕತೆಗೆ ಹಿಂದೂದೇಶವೇ ಜನ್ಮಸ್ಥಾನವು ಎಂಬ ಊಹೆ ಕೊನೆಗೆ ದೃಢಪಡುವ ಸಂಭವವಿದೆ.

ಸುಮೇರಿಯನ್ ಅಥವಾ ಅಕ್ಕೇಡಿಯನ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೂ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿರುವಂತೆಯೇ ಸಂಕುಷ್ಟ (agglutination), ಸ್ವರಾನು ರೂಪ್ಯ (vowel harmony) ಎಂಬ ಲಕ್ಷಣಗಳಿವೆ.

ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷಾವರ್ಗವು ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಿನ್ನವು.

ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಿಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತಕ್ಕೂ ಇರುವ ಮೈಲಕ್ಕಣ್ಯಗಳು ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟದ ಅವತರಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ (ಪುಟಗಳು 2-3) ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಹೇಳಿವೆ. ತಮಿಳು ಛಂದಸ್ಸಿಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತ ಛಂದಸ್ಸಿಗೂ ಎಷ್ಟೋ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿವೆ. ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ ಃ, ಌ, ಆಯಿಡಂ ಎಂಬ ಹಕಾರ, ವರ್ಣಮಾಲೆಯ ಕೊನೆಯ ನ ಕಾರ (ತವರ್ಗ ಪಂಚಮಾಕ್ಷರವಲ್ಲ) ಈ ವಿಶೇಷ ಧ್ವನಿಗಳು ಅವುಗಳನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ತಮಿಳರ ಅವಯವ ವಿಶೇಷ ರಚನೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ ಅವರ ಭಾಷೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಿನ್ನವೆಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ನಾಮಪದಗಳ ಬಹುವಚನಕ್ಕೆ ಏಕವಚನಕ್ಕಿಂತ ಬೇರೆಯಾದ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳ ಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ಬಹುತ್ವ, ಕಾರಕ ಸಂಬಂಧ ಎಂಬ ಎರಡು ಭಾವಗಳೂ ಸೂಚಿತವಾಗುತ್ತವೆ. ವಚನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ವಿಭಕ್ತಿ ಗಾಗಲಿ ವಿಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ವಚನಕ್ಕಾಗಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ರೂಪವಿಲ್ಲ. ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಯಾದರೋ ಎಲ್ಲಾ ವಿಭಕ್ತಿಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುವ ಛಂದೇ ಪ್ರತ್ಯಯವು ಬಹುತ್ವವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರತ್ಯಯವು ಪ್ರಾತಿಪ

ದಿಕದ ಏಕವಚನಕ್ಕೆ ಅವ್ಯವಹಿತವಾಗಿ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಈ ಬಹುವಚನ ಪ್ರತ್ಯಯಕ್ಕೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಏಕರೂಪವಾದ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ಸೇರಿ ವಿಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ತೋರಿಸುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಏಕವಚನ ಬಹುವಚನಗಳಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ವಿಧವಾದ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳೇ ಎರಡು ವಚನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಸಹಾರ್ಥಕವಾದ ತೃತೀಯಾ ವಿಭಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ. ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಆಖ್ಯಾತ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳನ್ನು ಧಾತುಗಳಿಗೆ ಸೇರಿಸುತ್ತಾರೆ. ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾದರೋ ಆ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳನ್ನು ಧಾತುಗಳಿಗೆ ನೆಟ್ಟಗೆ ಸೇರಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ಧಾತುಗಳಿಗೆ ಕಾಲ ಸೂಚಕವಾದ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಸೇರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಭ್ರಾತಾ, ಭಗಿನೀ, ಪಿತೃವ್ಯ, ಪಿತೃವ್ಯಾ ಇತ್ಯಾದಿ ಹುದುವಾದ ಶಬ್ದಗಳು ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲ; ಈ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಂಧವ್ಯವನ್ನೂ ಪ್ರಾಯವನ್ನೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೂಚಿಸುವ ಅಣ್ಣ, ತಮ್ಮ, ಅಕ್ಕ, ತಂಗಿ, ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ, ದೊಡ್ಡಮ್ಮ ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಶಬ್ದಗಳಿವೆ.

ಸಂಸ್ಕೃತ, ಗೌಡ ಭಾಷೆಗಳು ಇವುಗಳಿಂದ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಪರಿಣಾಮ.

ಗ್ರಾಂಥಿಕ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಾದ ತಮಿಳು, ತೆಲುಗು, ಕನ್ನಡ, ಮಲಯಾಳ ಇವುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಶಬ್ದಕೋಶದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಆಗಿರುವುದೇ ಹೊರತು ವ್ಯಾಕರಣಕ್ಕಿಲ್ಲ. ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿರುವ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದಗಳು ತೆಲುಗು ಮುಂತಾದ ಇತರ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಬಹಳ ಕಡಮೆಯಾಗಿವೆ. ಈ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಪದಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು ಸಂಸ್ಕೃತವು ಎಷ್ಟೋ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದೆ. ಆದರೆ ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಈ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಅಂದವನ್ನೂ ಗೌರವವನ್ನೂ ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂಬ ಭಾವದಿಂದ ಹಲವರು ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದಗಳನ್ನು ಹೇರಳವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿ ದ್ದಾರೆ. ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳೆಂಬ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತವು ಅಂದವಾದ ಇಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನೂ ಮಿರುಗಿಟ್ಟ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನೂ ಒದಗಿಸಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು; ಪರಂತು ಇವುಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕೂಡಿಸುವ ಗಾರೆ ಮುಂತಾದ ಬಂಧನ ಸಾಮಗ್ರಿಯೂ ವ್ಯಾಕರಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳೂ ದ್ರಾವಿಡವಾಗಿಯೇ ಇವೆ.

ಆದರೆ ಉತ್ತರ ಹಿಂದೂದೇಶದ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳು ನೆರೆಹೊರೆಯಲ್ಲಿರುವ ಗೌಡ ಭಾಷೆಗಳ ಪ್ರಾಬಲ್ಯದಿಂದ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾರುಪಾಡುಗಳನ್ನು ಪಡೆ

ದಿವೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಈ ಭಾಷೆಗಳು ತಮ್ಮ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಇತರ ಪ್ರಾಂತಗಳ ಭಾಷೆಗಳ ವ್ಯಾಕರಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ವಿಧದಲ್ಲಿ ಹೋಲಿಕೆಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಗಮನಿಸತಕ್ಕ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ.

ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತ, ಗೌಡ ಭಾಷೆಗಳು
ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಪರಿಣಾಮ.

ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂದ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿರುವಂತೆ ಯೇ ಸಂಸ್ಕೃತವೂ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿದೆ ಎಂದು ಕೆಲವರು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಪಂಡಿತರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ. ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತ, ಗೌಡ ಭಾಷೆಗಳು ಇವುಗಳ ವ್ಯಾಕರಣ ದಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾರುಪಾಡುಗಳು ಉಂಟಾಗಿವೆ ಎಂದು ಇನ್ನು ಕೆಲವರ ಮತವು. ದ್ರಾವಿಡರು ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆ ಹಿಂದೂದೇಶವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಆಕ್ರಮಿಸಿದ್ದರು. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಆಡುವ ಜನಸಮುದಾಯಗಳು ಒಟ್ಟಿಗೆ ವಾಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಒಂದು ಸಮುದಾಯದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವುದು ಸಹಜ ವಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಆರ್ಯರು ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದೂ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ದ್ರಾವಿಡ ನಾಮಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರುವ ಹೊಸ ವಸ್ತುಗಳ ಪರಿಚಯವುಂಟಾಗಿ ಆ ನಾಮ ಗಳನ್ನು ಅವುಗಳಿಂದ ಸೂಚಿತವಾದ ವಸ್ತುಗಳೊಡನೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಿರಬೇಕು. ಸಂ ಸ್ಕೃತ ನಿಘಂಟುಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅವುದಾದರೂ ಒಂದು ಪದವು ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಕೆಳಗಣ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ನಿರ್ಣಯಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಡಾಕ್ಟರ್ ಕಾಲ್ಡ್ವೆಲ್ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ:—1. ಆ ಪದವು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಧಾತುವಿಲ್ಲದೆ ಆ ಪದದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಶಬ್ದಗಳಿಲ್ಲದೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿದ್ದು ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಥವಾ ಅದರಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಹಲವು ಶಬ್ದ ಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದರೆ ; 2. ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಆ ಪದಕ್ಕೆ ಹಲವು ಪರಾಕಾರ ಶಬ್ದ ಗಳಿದ್ದು ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡುವ ಅದೊಂದೇ ಪದ ವಿದ್ದರೆ ; 3. ಆ ಪದವು ಸಂಸ್ಕೃತದೊಡನೆ ಸಂಬಂಧವುಳ್ಳ ಆವ ಇಂದೋ ಯೂರೋಪಿಯನ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ಒಂದೊಂದು ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆ ಯಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದರೆ ; 4 ಆ ಪದಕ್ಕೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ನಿಘಂಟುಕಾರರು ಹೇಳುವ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿ ಕಾಲ್ಪನಿಕವಾಗಿದ್ದು ದ್ರಾವಿಡ ನಿಘಂಟುಕಾರರು ಹೇಳುವ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿ ಸಹಜವಾಗಿರುವಂತೆ ತಿಳಿಯಬಂದರೆ ; 5. ಆ ಪದಕ್ಕೆ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿರುವ ಅರ್ಥವು ಲಾಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿದ್ದು ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಅದರರ್ಥವು ಧಾತುವಿನ

ಅರ್ಥವನ್ನು ನುಸರಿಸಿ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿದ್ದರೆ ; 6. ಸಕಲ ಭಾಷಾ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೂ ಸಂಸ್ಕೃತವು ಮೂಲವೆಂದು ಭಾವಿಸುವ ದೇಶೀಯ ದ್ರಾವಿಡ ಪಂಡಿತರೇ ಆ ಪದವು ದ್ರಾವಿಡವೆಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರೆ—ಈ ಕಾರಣಗಳಲ್ಲಿ ಆವುದಾದರೂ ಒಂದಾಗಲಿ ಕೆಲವಾಗಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಆಗಲಿ ಇದ್ದರೆ ಆ ಪದವು ದ್ರಾವಿಡವೆಂದು ನಿಶ್ಚಂದೇಹವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ನಿಬಂಧನೆಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ನಿಘಂಟುಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿರುವ ಈ ಪದಗಳು ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಶಬ್ದಗಳೆಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದು :—ಅಕ್ಕ, ಅತ್ತ, ಕುಟಿ, ಕೋಟ, ನೀರ, ಪಲ್ಲಿ, ವಿನಾಸ, ಏಡ (ಆಡು), ಮರುತ್ತ (ಮರುಂದು, ಮರ್ದು ಇವುಗಳೊಡನೆ ಹೋಲಿಸಿ), ಹೇರಂಬ (ಎರುಮೈ, ಎರ್ಮ), ಅಟ್ಟ (ಅನ್ನು, ಅಡುಧಾತುನಿ ನೊಡನೆ ಹೋಲಿಸಿ), ಆಮ್ (ತಮಿಳು-ಆಮ್), ವಲ್ಲಿ (ಬಳ್ಳಿ), ಮುಕುಲ (ಮುಗಿಳ್-ಮುಗುಳ್), ಕುಂತಲ (ಕೊಂದಲ್), ಪಾಲಿ (ಪಲಿ), ಮಂಡ (ಮಂಡೆ), ಕಾಕ (ಕಾಗೆ), ಮಾಡಲ (ಮೊಸಳೆ), ಮೇಕ (ಮೇಕೆ), ಸೀರ (ಶೀರೈ-ಕೇರಿ), ತಾಲ (ತಾಳ), ವರುಕ (ಬರಗ, ವರಗು), ಉಲ್ಕ (ಉಳ್ಳು), ತಟಿತ್, ತಡಿತ್ (ಸಿಡಿಲ್, ತುಳು-ತೆಡಿಲ್), ಮಲಯ (ಮಲೆ), ಆಲಿ (ತೆಲುಗು-ಆಲು), ಕಲಿ, ಗಂಡ, ಸುಂದಿ (ಸೊಂದಿ), ಖಲೀನ (ಕಡಿಯಾ), ತಲ್ಪ (ತೆಪ್ಪ), ಕಲ್ಯ (ಕಳ್) ಖರ್ಜು (ಕಜ್ಜೆ), ಪ್ಸಾ (ಪಶಿ, ಹಸಿವು), ಇತ್ಯಾದಿ. ಸಂಸ್ಕೃತವು ಲಾಟಿನ್ ಗ್ರೀಕ್ ಭಾಷೆಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡದೀನಾರ, ದ್ರಮ್ಮ, ಹೊರಾ ಇತ್ಯಾದಿ ಪದಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ.

ಇದುವರೆಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಶಬ್ದ ಕೋಶಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿದುದಾಯಿತು. ಈಗ ವ್ಯಾಕರಣಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುವ ಒಂದೆರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಬಹುದು. ಧ್ವನಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಟವರ್ಗಾಕ್ಷರಗಳು ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡುವು ಎಂದು ಹಲವರು ವಾತ್ಸರ್ಯ ಪಂಡಿತರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಅಕ್ಷರಗಳು ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದುವು. ಇವು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ದೊರೆವುವೇ ಹೊರತು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಇತರ ಹಿಂದೋ ಯೂರೋಪಿಯನ್ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಗೌಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವರಕ್ಕೆ ಪರವಾದ ಪರುಷಾಕ್ಷರಗಳು ಸರಳಾಕ್ಷರಗಳಾಗುವುದು ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳ ಮಾರ್ಗವು. ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಿ ತಾಲ ವ್ಯಾಕ್ಷರಗಳಿಗೆ ಎರಡು ವಿಧವಾದ ಉಚ್ಚಾರಣೆ ಇರುವುದು ತೆಲುಗಿನ ಪದ್ಧತಿ. ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿರುವಂತೆಯೇ ಮರಾಠಿ ಗುಜರಾತಿ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಪುರುಷದ ಸರ್ವನಾಮಕ್ಕೆ ಇದಿರಲ್ಲಿರುವವರನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮತ್ತು,

ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳದ ಎರಡು ಬಗೆಯ ಬಹುವಚನಗಳಿವೆ. ವತ್ ಎಂಬ ಪ್ರತ್ಯಯವು ಸಂಸ್ಕೃತವಾಗಿದ್ದರೂ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಕೃತವಾನ್ ಎಂಬಂಥ ರೂಪವು ದ್ರಾವಿಡದ ಶೆಯ್ದವನ್, ಗೈಯ್ದವಂ ಎಂಬಂಥ ರೂಪವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದೂದೇಶದ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳು

ಈಗ ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದೂ ದೇಶದ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟದ ಅವತರಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ (ಪುಟ 3) ಹೇಳಿರುವಂತೆ, ಇವುಗಳೊಳಗೆ ನಾಲ್ಕು, ಎಂದರೆ ತಮಿಳು, ಮಲೆಯಾಳ, ಕನ್ನಡ, ತೆಲುಗು ಎಂಬುವು ಗ್ರಾಂಥಿಕ ಭಾಷೆಗಳಾಗಿವೆ; ಉಳಿದುವು ಎಂದರೆ ತುಳು, ಕೊಡಗು, ತೊದ, ಕೋತ, ಬಡಗ ಎಂಬುವು ವರ್ಣಮಾಲೆಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಪಡೆದಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಭಾಷೆಗಳಾಗಿವೆ. ಇವನ್ನು ಕನ್ನಡದ ಉಪಭಾಷೆಗಳೆನ್ನಬಹುದು. ಈ ಗುಂಪಿಗೆ ಕುರುಂಬ, ಇರುಳ ಎಂಬ ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ಭಾಷೆಗಳನ್ನೂ ಸೇರಿಸಬಹುದು.

ತ ಮಿ ಳು

ಈ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ತಮಿಳು ಬಹಳ ಪುರಾತನವೆಂದೂ ವಿಪುಲವಾದ ಶಬ್ದ ಸೋಮವುಳ್ಳದೆಂದೂ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬಂದಿದೆಯೆಂದೂ ಭಾವಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವರು ವಿದ್ವಾಂಸರು ತೆಲುಗು ಮುಂತಾದ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಪ್ರಾಚೀನ ತರವಾದ ಕೆಲವು ಶಬ್ದ ರೂಪಗಳೂ ವ್ಯಾಕರಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳೂ ದೊರೆವುದರಿಂದ ತಮಿಳು ಪುರಾತನತಮವಾದ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ತಮಿಳು ಎಂಬ ಹೆಸರು ದ್ರವಿಡ ಅಥವಾ ದ್ರವಿಡ ಎಂಬ ಸಂಸ್ಕೃತ ರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ರೂಪದ ಪ್ರಥಮಾಕ್ಷರದ ರೇಫಕ್ಕೆ ಕಾರಣವು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ತಮಿಳು ಪಂಡಿತರು ತಮಿಳು ಎಂಬ ಪದವು ಮಾಧುರ್ಯವಾಚಿಯೆಂದೂ ಅದು ಮಧುರವಾದ ತಮ್ಮ ಭಾಷೆಗೆ ಅನುರೂಪವಾದ ಹೆಸರೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ದ್ರವಿಡ ಎಂಬ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದ

1. ಪಿಂಗಲಂದೈ ಎಂಬ ತಮಿಳು ನಿಘಂಟುವಿನಲ್ಲಿ ತಮಿಳೆಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ಮಾಧುರ್ಯ, ದಯೆ ಎಂಬ ಎರಡು ಅರ್ಥಗಳು ಕೊಟ್ಟಿವೆ. ತಮಿಳು ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾಧುರ್ಯ ವಾಚಿಯಾದ ತಮಿಳ್ ಎಂಬ ಶಬ್ದವು ಒಂದೇ ಒಂದು ಕಡೆ-ತಿರುತ್ತಕ್ಕ ದೇವರ ಜೀವಕ ಚಿಂತಾಮಣಿಯಲ್ಲಿ-ಬಂದಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ದಿಂದ ತಮಿಳು ಎಂಬುದು ಹುಟ್ಟಿತು ಎಂಬ ಹೇಳಿಕೆ ನಿರಾಧಾರವೆನ್ನುತ್ತಾರೆ ;
 ಏಕೆಂದರೆ ಆರ್ಯರು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂದೆಯೇ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿದ್ದ ಈ ಭಾಷೆ ಹೊಸ
 ದಾಗಿ ಬಂದ ಆರ್ಯರಿಂದ ತನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ಪಡೆಯಿತು ಎಂಬುದು ಅಸಮಂಜಸವು.
 ತೆಲುಗರೂ ಕನ್ನಡಿಗರೂ ತಮಿಳನ್ನು ಅವನ ಎಂದು ಕರೆವುದುಂಟು ; ಈ ಹೆಸ
 ರಿಗೆ ಆ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಾಪ್ರಾಣಾಕ್ಷರಗಳು ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ಕಾರಣವಾಗಿರ
 ಬಹುದು. ಕೆಲವರು ತಮಿಳು ಪಂಡಿತರು ತಮಿಳನ್ನೂ ತಮಿಳರನ್ನೂ ಸೂಚಿ
 ಸುವುದಕ್ಕೆ ತೆಲುಗರು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಸರಿಯಾದ ಪದಗಳು ಅವರು, ಅರು
 ವರ್ ಎಂಬುವು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕನ್ನಡಿಗರು ತಮಿಳಿಗೆ ತಿಗುಳು ಎಂಬ
 ಮತ್ತೊಂದು ಹೆಸರನ್ನೂ ಹೇಳುವರು. ಮೋರ್ಚುಗೀಸರು ತಮಿಳು, ಮಲೆ
 ಯಾಳ ಈ ಎರಡು ಭಾಷೆಗಳನ್ನೂ ಮಲಬರ್ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು.
 ತಮಿಳೂ ಕೂಡ ಯೂರೋಪಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಾಲದವರೆಗೆ ಆ ಹೆಸರಿನಿಂದಲೇ ಕರೆ
 ಯಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದಿತು. ತಮಿಳು ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಮೊತ್ತಮೊದಲು ಮಲಬಾರ್ ಸಮುದ್ರ
 ತೀರದಲ್ಲಿಯೆ ಅಂಬಲಕ್ಕಾಡು ಎಂಬ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ 1577-9ರಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಾದ
 ವುಸ್ತುಕದಲ್ಲಿ ಅದರ ಭಾಷೆ ಮಳವರ್ ಅಥವಾ ತಮಿಳ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ತಮಿ
 ಳಿನಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥರಚನೆ ಆಗಸ್ಟೈರಿಂದ ಆರಂಭವಾಯಿತೆಂದು ಪ್ರತೀತಿಯಿದೆ. ಈ
 ಋಷಿ ಶಿವನಿಂದಲೋ ಅಥವಾ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯನಿಂದಲೋ ತಮಿಳನ್ನು ಕಲಿತಂ
 ತೆಯೂ ಉತ್ತರ ದೇಶದಿಂದ ಆ ಭಾಷೆಯ ವರ್ಣಮಾಲೆಯನ್ನು ತಂದಂತೆಯೂ
 ಪೇರಗತ್ತಿಯಂ ಎಂಬ ತಮಿಳ ಪ್ರಥಮ ವ್ಯಾಕರಣವನ್ನು ರಚಿಸಿದಂತೆಯೂ
 ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಾದ ತೃಣಧೂಮಾಗ್ನಿ ಎಂಬವನಿಂದ ತೊಲ್ಕಾಪ್ಪಿಯಂ ಎಂಬ
 ಮತ್ತೊಂದು ವ್ಯಾಕರಣವನ್ನು ಬರಸಿದಂತೆಯೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಶಿವನ ಡಮರು
 ವಿನ ಬಲ ಪಾಶ್ವತ್ಯದ ಧ್ವನಿಯಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತವೂ ಎಡಪಾಶ್ವತ್ಯದ ಧ್ವನಿಯಿಂದ
 ತಮಿಳೂ ಹುಟ್ಟಿದುವೆಂದೂ ಶಿವನು ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಪಾಣಿನಿಗೂ ತಮಿಳನ್ನು
 ಅಗಸ್ಟೈನಿಗೂಕೊಟ್ಟನೆಂದೂ ಇತಿಹಾಸವುಂಟು.¹ ಶಿವಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಸಂವಾದ
 ರೂಪವಾದ ಶಂಭುರಹಸ್ಯವೆಂಬ ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥದ ಈ ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವನು
 —“ ಅಗಸ್ಟೈ ಋಷಿ ನನ್ನನ್ನು ಕುರಿತು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿ ನಾನು ಕೊಟ್ಟ
 ವಿಜ್ಞಾನದಿಂದ ತಮಿಳು ವ್ಯಾಕರಣವನ್ನು ರಚಿಸಿದನು. ಆದುದರಿಂದ ತಮಿಳು
 ಋಷಿಜನ್ಯ ಅಥವಾ ಆರ್ಷ ಎನಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ; ಅನಾರ್ಷವಾದ ಆಂಧ್ರ ಕರ್ಣಾಟ
 ಘೋರ್ಜರಾದಿ ಭಾಷೆಗಳಿಗಿರುವಂತೆ ಈಭಾಷೆಗೆ ಅಪಭ್ರಂಶ ಎಂಬ ದೋಷವಿಲ್ಲ”
 ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ:—

1 ಎಡವೊಲೆ' ಯೃಪ್ಪಾಣಿ ನಿಕ್ಕು ವಗುತ್ತರುಳಿ ತೆನ್ನೊಲಯೈಕ್ಕುಡ
 ಮುನಿಕ್ಕುವಲಿಯು ಅಱುತಾರ್ ಕೊಲ್ಲೇತ್ತು ಪ್ಪಾಗರ್.

ಮಾಮುದ್ವಿಶ್ವತಪಶ್ಚಕ್ರೇ ಪುರಾಗಸ್ಯೋ ಮಹಾಮುನಿಃ |
ಮಯಾಪ್ರದತ್ತವಿಜ್ಞಾನೇ ದ್ರಾಮಿಡೀಂ ವ್ಯಾಕೃತಿಂ ವ್ಯಧಾತ್ ||
ನಾಪಭ್ರಂಶತ್ವದೋಷೋಸ್ತಿ ದ್ರಾಮಿಡೀನಾಂ ಗಿರಾಂ ತತಃ |
ಅನಾರ್ಷಮಾಂಧ್ರ ಕಾರ್ಣಾಟ ಘೌರ್ಜರಾದ್ಯಂತು ಭಾಷಿತಂ ||
ಅಪಭ್ರಂಶಂ ವಿಜಾನೀಯಾತ್.

ಕಾಶಿಯ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪಂಡಿತರುಗಳೊಡನೆ ಜಗಳವಾಡಿಕೊಂಡು ಅಗಸ್ತ್ಯನು ದಕ್ಷಿಣಹಿಂದೂದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದು ತಮಿಳುಭಾಷೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದನೆಂದು ಮತ್ತೊಂದು ಇತಿಹಾಸವುಂಟು. ಆದರೆ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಒಂದು ಭಾಷೆಯ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಯಿತು ಎಂಬುದು ಭಾಷಾತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರದ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಲಕ್ಷ್ಯಗ್ರಂಥಗಳಿಲ್ಲದೆ ವ್ಯಾಕರಣವೆಂಬ ಲಕ್ಷ್ಯಗ್ರಂಥವು ಹುಟ್ಟಲಾರದು;¹ ತೊಲ್ಕಾಪ್ಪಿಯದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಿಂದ ಉದಾಹರಣಗಳು ಕೊಟ್ಟಿವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಅಗಸ್ತ್ಯನು ವ್ಯಾಕರಣವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಪೂರ್ವಕವಿಗಳ ಗ್ರಂಥಗಳ ಆಧಾರದಿಂದ ಬರೆದಿರಬೇಕು. ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿರುವ ಎಲಿತ್ತು (ಅಕ್ಷರ), ಶುವಡಿ (ಪುಸ್ತಕ) ಎಂಬ ದೇಶ್ಯಶಬ್ದಗಳು ಅಗಸ್ತ್ಯನು ವರ್ಣಮಾಲೆಯನ್ನು ತರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬಂಶವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಅಗಸ್ತ್ಯನ ಕಥೆಗೆ ಆತನು ಮೊತ್ತಮೊದಲು ತಮಿಳನ್ನು ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಿದವರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯನು ಎಂದು ಅರ್ಥಮಾಡಬೇಕು. ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಒಳಕೊಂಡಿರುವ ವಿಪುಲವಾದ ಶಬ್ದಸೋಮವೂ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯವೂ ಇವೆ. ತಮಿಳಿಗೂ ಕನ್ನಡಕ್ಕೂ ಇರುವ ಸಂಬಂಧವು ಆ ಭಾಷೆಗೂ ಉಳಿದ ದ್ರಾವಿಡಭಾಷೆಗಳಿಗೂ ಇರುವ ಸಂಬಂಧಕ್ಕಿಂತ ನಿಕಟತರವಾದುದು.

ಮ ಲ ಯಾ ಳ .

ಮಲಯಾಳ ಎಂಬುದು ಪರ್ವತವಾಚಿಯಾದ ಮಲ ಎಂಬ ಮಾತಿನಿಂದಲೂ ಆಳ್ ಎಂಬ ಧಾತುವಿನಿಂದ ಹುಟ್ಟಿ ಆಳಿಕೆ ಎಂಬ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡುವ ಆಳ ಎಂಬ ಮಾತಿನಿಂದಲೂ ಕೂಡಿ ಪರ್ವತರಾಜ್ಯ ಎಂಬ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡುವುದಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಭಾಷೆಗೂ ಹೆಸರಾಗಿದೆ. ಈ ಭಾಷೆ ಬಹಳ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ತಮಿಳಿನಿಂದ ಒಂದು ಶಾಖೆಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿತೆಂದೂ ಈಗ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆಖ್ಯಾತ ವಿಭಕ್ತಿಗಳ ಪರಿತ್ಯಾಗದಿಂದಲೂ ಅಧಿಕವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದಗಳ ಸ್ವೀಕಾರ

ದಿಂದಲೂ ತಮಿಳಿನಿಂದ ಭೇದವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆಯೆಂದೂ ಡಾಕ್ಟರ್ ಕಾಲ್ವೆಟ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ. 13 ನೆಯ ಶತಮಾನವಾದ ಮೇಲೆ ಆಖ್ಯಾತ ವಿಭಕ್ತಿಗಳ ತ್ಯಾಗವು ಆರಂಭವಾಗಿ 15 ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಅಂತ್ಯದೊಳಗಾಗಿ ಆ ವಿಭಕ್ತಿಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮಾಯವಾದುವು. 16 ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಬಾಳಿದ ಪುಸಿದ್ಧ ಗ್ರಂಥಕರ್ತನಾದ ತುಂಜತ್ತು ಎಳುತ್ತಚ್ಚನ್ ಎಂಬವನು ತಮಿಳು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆವುದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಗ್ರಂಥಲಿಪಿಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿರಬಹುದಾದ ಈಗಿನ ಮಲಯಾಳ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ತಂದನು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳೊಳಗೆ ಮಲಯಾಳದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದಗಳು ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚು ; ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ.

ತೆ ಲು ಗು .

ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳೊಳಗೆ ಮಾಧುರ್ಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತೆಲುಗು ಅಗ್ರಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಯೂರೋಪಿಯನರು ಈ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಜಿಂಟೂ ಎಂದು ಕರೆದರು : ಈ ಪದವು ಕ್ರಿಸ್ತನಲ್ಲದವನು ಎಂಬ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡುವ ಜಿಂಟಿಯೋ ಎಂಬ ಪೂರ್ತುಗೀಸ್ ಶಬ್ದದ ಅವಭ್ರಂಶವು. ನೊದಲು ಮಹಮದೀಯರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲಾ ಹಿಂದುಗಳಿಗೂ ಹೆಸರಾಗಿದ್ದ ಜಿಂಟೂ ಎಂಬ ಪದವು ಕೊನೆಗೆ ತೆಲುಗರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಹೆಸರಾಗಿ ನಿಂತಿತು. ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರು ತೆಲುಗಿಗೆ ಆಂಧ್ರ ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಆಂಧ್ರ ಶಬ್ದವು ಹಿಂದೂ ಜನದ ಒಂದು ಪಂಗಡಕ್ಕೆ ಹೆಸರಾಗಿ ಐತರೇಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತ, ಕ್ರಿಷ್ಣ ಪೂರ್ವ 3ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಅಶೋಕನ ಶಾಸನಗಳು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದೆ. ಪೈನಿ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥಕರ್ತನು ಆಂಧ್ರರನ್ನು ಅಂದರೀ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾನೆ. 7ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಂಡಿಯಾವಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಹೈನ್‌ತ್ಸಂಗ್ ಎಂಬ ಚೀನಯಾತ್ರಿಕನು ಆಂಧ್ರ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಹೇಳಿ ಅದಕ್ಕೂ ಮಧ್ಯಇಂಡಿಯಾವಿನ ಭಾಷೆಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವುಂಟೆಂದೂ ಆದರೆ ಲಿಪಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಒಂದೇ ಎಂದೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

ತೆಲುಗು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ತೆಲುಂಗು, ತೆನುಗು, ತೆನುಂಗು, ತೆಲಿಂಗ, ತೈಲಿಂಗ ಎಂಬ ರೂಪಾಂತರಗಳೂ ಉಂಟು. ಅದು ತ್ರಿಲಿಂಗ ಎಂಬುದರಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದೆ ಎಂದೂ ತ್ರಿಲಿಂಗ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಮೂರು ಲಿಂಗಗಳ, ಎಂದರೆ ಮೂರು ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾದ ಲಿಂಗಗಳುಳ್ಳ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಿಗಳಾಗಿ ಪಡೆದಿರುವ ದೇಶದ, ಭಾಷೆ ಎಂದು ಅರ್ಥವೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗು ದೇಶದ ಎಲ್ಲಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸುವ ಕಾಲೀಶ್ವರ, ಶ್ರೀಶೈಲ, ಭೀಮೇಶ್ವರ ಎಂಬ ಪರ್ವತಗಳ ಮೇಲೆ

ಶಿವನು ಲಿಂಗರೂಪವಾಗಿ ಅವತರಿಸಿದನೆಂದು ಇತಿಹಾಸವಿದೆ. ತ್ರಿಲಿಂಗ ಎಂಬುದರ ಪ್ರಾಕೃತ ರೂಪವೇ ತೆಲಿಂಗ ಎಂಬುದು. ತೆಲುಗು ದೇಶವನ್ನು ಮಹಮದೀಯರು ತೆಲಿಂಗಾನೆಂದು ಕರೆದರು. ತೆಲುಗು ದೇಶಕ್ಕೆ ತ್ರಿಲಿಂಗ ಎಂಬ ಹೆಸರಲ್ಲದೆ ತ್ರಿಕಲಿಂಗ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ತೆಲುಗು ಪಂಡಿತರು ತೆನುಗು ಎಂಬ ಹೆಸರು ತೇನೆ (ಜೇನುತುಪ್ಪ) ಎಂಬ ಶಬ್ದದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿ ತಮ್ಮ ಭಾಷೆಯ ಮಾಧುರ್ಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವರು. ತಮಿಳು ದೇಶದಲ್ಲಿ ತೆಲುಗಿಗೆ ವಡುಗು ಎಂದೂ ತೆಲುಗರಿಗೆ ವಡುಗರ್ ಎಂದೂ ಹೆಸರುಗಳು ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿವೆ ; ತೆಲುಗು ದೇಶವು ತಮಿಳು ದೇಶದ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ಹೆಸರುಗಳು ಉತ್ತರದಿಗ್ವಾಚಿಯಾದ ವಡ ಎಂಬ ಶಬ್ದದಿಂದ ಬಂದಿವೆ. ತಮಿಳಿನ ಹಳೆಯ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ವಡುಗರ್ ಎಂಬ ಹೆಸರು ತೆಲುಗರಿಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ಅಲ್ಲದೆ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೂ ಉಪಯೋಗಿಸಿದೆ. ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿ ಮೊತ್ತಮೊದಲು ವ್ಯಾಕರಣವನ್ನು ರಚಿಸಿದವನು ಆಂಧ್ರ ರಾಯನ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ಕಣ್ವ ಋಷಿಯೆಂದು ಇತಿಹಾಸವಿದೆ. 13ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಆದಿಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದ ಅಥರ್ವಣಾಚಾರ್ಯನು ತನ್ನ ತ್ರಿಲಿಂಗ ಶಬ್ದಾನುಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಕಣ್ವನ ಹೆಸರಿನ ಜತೆಗೆ ಬೃಹಸ್ಪತಿ, ಹೇಮಚಂದ್ರ, ಪುಷ್ಪದಂತ, ರಾವಣ, ಗೌತಮ, ಧರ್ಮರಾಜ ಇವರುಗಳ ಹೆಸರನ್ನೂ ಹೇಳಿ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಗೆ ವ್ಯಾಕರಣ ಕರ್ತೃಗಳು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿ ಅಗಸ್ತ್ಯ ಋಷಿಯೊಬ್ಬನು ಮಾತ್ರ ವ್ಯಾಕರಣ ಕರ್ತೃ ; ಇಲ್ಲಿ ಹಲವರಿಂದಾಗಿ—ಲಂಕೇಶ್ವರನಾದ ರಾವಣನೂ ಸೇರಿದ್ದಾನೆ.

ಕ ನ್ನ ಡ .

ತಮಿಳು ತೆಲುಗುಗಳಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥರಚನೆ ಆವನೋ ಒಬ್ಬ ಋಷಿಯಿಂದ ಆರಂಭವಾದಂತೆ ಪ್ರತೀತಿಯಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡ ಶಬ್ದದ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕೆಲವು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಆಗಲೇ ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟದ ಅವತರಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ (ಪುಟ 5) ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಬಹುಶಃ ಕರ್ಣಾಟ ಎಂಬುದು ಕನ್ನಡ ಎಂಬುದರ ಸಂಸ್ಕೃತ ರೂಪವಾಗಿರಬೇಕು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಸ್ತಶಕದ ಆದಿ ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ದೇಶದ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದ ಪುನ್ನಾಡು ಎಂಬ ರಾಜ್ಯದ ಸಂಸ್ಕೃತ ನಾಮವಾದ ಪುನ್ನಾಟ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಬಹುದು. 2ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ಟಾಲಮಿ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥಕರ್ತನು ಈ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಪೂನ್ನತ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾನೆ. ಕನ್ನಡ ಎಂಬುದರ ಆದಿ ರೂಪವು ಕನ್ನಾಡು ಎಂದು ಇದ್ದಿರಬೇಕು (ಪುನ್ನಾಡು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೋಲಿಸಿ); ಬಳಿಕ ಇದು ಕನ್ನಡು ಎಂದೂ ತರುವಾಯ ಕನ್ನಡ ಎಂದೂ ಆಗಿರ

ಬೇಕು. ಕನ್ನಡು ಎಂಬ ರೂಪವು ಕನ್ನಡ ದೇಶದ ಕೆಲವು ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ಕಿವಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಕರಿಯನಾಡು ಎಂಬ ವೃತ್ತಕ್ಕೆ ಹೊರಗಣವರಿಗೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ತೋರಬಹುದು ; ಆದರೆ ಕನ್ನಡಿಗರು ತಮ್ಮ ಭಾಷೆಯನ್ನು 'ಕರಿಯನಾಡಿನ ಭಾಷೆ' ಎಂದು ಕರೆದಿರಲಾರರು. ತಮಿಳರೂ ತೆಲುಗರೂ ತಂತಮ್ಮ ಭಾಷೆಗಳ ಹೆಸರುಗಳು ಮಾಧುರ್ಯವಾಚಿಯಾದ ಪದಗಳಿಂದ (ತಮಿಳು, ತೇನೆ) ಹುಟ್ಟಿದುವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕನ್ನಡಿಗರೂ ತಮ್ಮ ಭಾಷೆಯ ಹೆಸರು ಒಂದು ಸುಗುಣವಾಚಿಯಾದ ಶಬ್ದದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದರೆ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗೆ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಈ ಶಬ್ದವು ಪರಿಮಳವಾಚಿಯಾದ ಕಮ್ಮಿತು ಎಂಬುದು. ಕಮ್ಮಿತು, ನಾಡು ಎಂಬ ಪದಗಳು ಸೇರಿ ಕನ್ನಾಡು ಎಂದು ಆಗಿವೆ. ಕನ್ನಾಡು ಎಂಬುದು ಕನ್ನಡು ಎಂದಾಗಿ ಕೊನೆಗೆ ಕನ್ನಡ ಎಂಬ ರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದಿತು. ಅಂತು ಕನ್ನಡ ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ಪರಿಮಳವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ದೇಶದ ಭಾಷೆ ಎಂದು ಅರ್ಥವಾಗುವುದು. ಕನ್ನಡ ದೇಶವು ಗಂಧದ ಮರದ ಕಾಡುಗಳಿಗೂ ಪದ್ಮಾಕರಗಳಿಗೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುವುದರಿಂದ ಈ ವಿಶೇಷಣವು ಅದಕ್ಕೆ ಅನುರೂಪವಾದುದು ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ¹.

11ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಕಲಿಂಗತ್ಪುರಣಿ ಎಂಬ ತಮಿಳು ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದ ಜಯಂಗೊಂಡಾರ್ ಎಂಬ ಕವಿ ಕೆಲವು ತೆಲುಗು ಪದಗಳೂ ಹಲವು ತಮಿಳು ಪದಗಳೂ ಸೇರಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯುಂಟಾಗಿದೆ ಎಂದು ತನ್ನ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾನೆ². ಆದರೆ ಪೇರಗತ್ತಿಯಂ, ಕಂಬರಾಮಾಯಣಂ ಮೊದಲಾದ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವು ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾಷೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. 2ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿತೆಂದು ಹೇಳುವ ಶಿಲಪ್ಪದಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಕರುನಾಡರ್ ಎಂಬ ಪದವೂ ಶಡೈಯನ್ ಪರಾಂತಕನ್ ಎಂಬ ಪಾಂಡ್ಯ ರಾಜನು 770ರಲ್ಲಿ

---

1. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಆರ್. ತಾತಾಚಾರ್ಯರು ಎಂ. ಎ. ತಮ್ಮ ಉದ್ಘಾಟನಾ ಚರಿತೆಯ ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದೇ ಭಾವವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ:—

ಕಮ್ಮಿತಾದುದು ನಾಡು ನಡೆಯಿಂ | ಕಮ್ಮಿತಾದುದು ನಾಡು ನುಡಿಯಿಂ |

ಕಮ್ಮಿತಾದುದು ಚಂದನೋವೀರರುಹದಿನೀ ನಾಡು ||

ಕಮ್ಮಿತಾದುದು ಕಮ್ಮಯಿಸುವಾ | ಕಮ್ಮರಲ್ಲಗಳಿನಿತು ಕಂಪಿಂ |

ಕಮ್ಮಿತಲ್ಲದೆ ಕರ್ಪು ಕನ್ನಡ ಕೆಂತು ಸಮನಿಸಿತು ||

2. ಶಿಲವಡುಗುಂ ಪಲತಮಿಟುಂ ಕುಟಿಣಿತ್ತರುಕರು ನಾಡಿಯರ್.

ಕೊಟ್ಟ ವೇಳೆಕುಡಿ ತಾಮ್ರಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಕರುನಾಡಗನ್ ಎಂಬ ಪದವೂ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ ಎಂದು ಹಿಂದೆಯೇ ತಿಳಿಸಿದೆ.¹ ತಮಿಳಿಗೂ ಕನ್ನಡಕ್ಕೂ ನಿಕಟವಾದ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ಈ ಎರಡು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕ್ರಮವಾದ ಸ್ತ್ರೀ ಲಿಂಗವುಂಟು. ನಾಮಾಖ್ಯಾತ ವಿಭಕ್ತಿಗಳು ಎರಡು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬಹು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಒಂದೇ ಆಗಿವೆ. ಹೀಗೆಯೇ ಇನ್ನೂ ಹಲವು ವ್ಯಾಕರಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮ್ಯವಿದೆ ಕನ್ನಡಕ್ಕೂ ತೆಲಗಿಗೂ ಕೆಲವಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮ್ಯವಿದ್ದರೂ ಭೇದವೇ ಹೆಚ್ಚು.

ಕನ್ನಡದ ಉಪಭಾಷೆಗಳು.

ದಕ್ಷಿಣದ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಾದ ತುಳು, ಕೊಡಗು, ತೊದ, ಕೋತ, ಬಡಗ ಎಂಬುವನ್ನು ಕುರಿತು ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡುತ್ತೇನೆ. ಕೆಳಗಣ ಹೇಳಿಕೆಗಳ ಮೇರೆಗೆ ಈ ಭಾಷೆಗಳಿಗೂ ಕನ್ನಡಕ್ಕೂ ಇರುವ ಸಂಬಂಧವು ಉಳಿದ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಇರುವುದಕ್ಕಿಂತ ನಿಕಟತರವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದ ಉಪಭಾಷೆಗಳು ಎನ್ನಬಹುದು:—“ತುಳು ಎಗೂ ಕನ್ನಡಕ್ಕೂ ವಿಶೇಷ ಭೇದವಿಲ್ಲ”; “ಕೊಡಗು ಹಳಗನ್ನಡಕ್ಕೂ ತುಳು ಎಗೂ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು”; “ಕೋತ ಎಂಬುದು ಕನ್ನಡದ ಅತಿ ಗ್ರಾಮ್ಯವಾದ ಉಪಭಾಷೆ ಎನ್ನಬಹುದು”; “ಬಡಗ ಎಂಬುದು ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಾಚೀನವಾದ ಉಪಭಾಷೆ”; “ತೊದಭಾಷೆ ಮೊದಲು ಹಳಗನ್ನಡವೇ ಆಗಿದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ; ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಉಪಭಾಷೆಯಲ್ಲ.”

ನೀಲಗಿರಿಯ ತೊದವರ ಭಾಷೆಯಾದ ತೊದ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಫ ಎಂಬ ಧ್ವನಿಯಿರುವುದೊಂದು ವಿಶೇಷ: ಉದಾಹರಣ-ಪುಫ (ಹುಳು). ಈ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ನಾಮವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ಬಹಳ ಕಡಮೆ; ಪ್ರಥಮಾ ದ್ವಿತೀಯಾ ಷಷ್ಠಿಗಳಿಗೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೇ ಇಲ್ಲ. ತೊದವರ ಹಸರು ಮೊತ್ತಮೊದಲು 1117ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಚಾಮರಾಜನಗರದ 83ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹೊಯ್ಸಳ ರಾಜನಾದ ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನ ದಂಡನಾಯಕ ಪುಣಿಸನು ನೀಲಗಿರಿಯನ್ನು ಜಯಿಸಿದಾಗ ತೊದವರಿಗೆ ಭೀತಿಯುಂಟುಮಾಡಿದನು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ನೀಲಗಿರಿಯ ಕೋತರ ಭಾಷೆಯಾದ ಕೋತ ಎಂಬುದು ಹಿಂಸೆಗೆ ಗುರಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ನೀಚ ಜಾತಿಯ ಒಂದು ಪಂಗಡದಿಂದ ಬಹಳ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಒಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟಿತೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಷಷ್ಠಿಗೆ ಅ ಎಂಬುದೂ

ಚತುರ್ಥಿಗೆ ಕೆ ಎಂಬುದೂ ಸಪ್ತಮಿಗೆ ಏಳಿಗೆ ಎಂಬುದೂ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ; ಕ್ರಿಯಾರ್ಥವನ್ನು (ತುಮುನ್) ತೋರಿಸಲು ಧಾತುವಿಗೆ ಅಲಿಕ್ ಎಂಬ ಪ್ರತ್ಯಯವು ಸೇರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ—ಉದಾಹರಣ: ತಿನ್ + ಅಲಿಕ್, ತಿನಲಿಕ್ (ತಿನಲ್ಕಿ). ಇದೆಲ್ಲಾ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಈ ಭಾಷೆಯ ನಿಕಟಸಂಬಂಧವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಮಾಡುತ್ತದೆ ನೀಲಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುವವರೊಳಗೆ ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯವರಾದ ಒಡಗರ ಭಾಷೆಯೇ ಒಡಗ ಎಂಬುದು. ಇದು ಈಗ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕನ್ನಡಕ್ಕಿಂತ ಹಳೆಯ ರೂಪವುಳ್ಳದಾಗಿ ಕೆಲವಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಸಾಹಿತ್ಯದ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಹೋಲುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ, ಏ ಉ ಎಂಬ ಧ್ವನಿಗಳು ಈಗಲೂ ಇವೆ: ಆದರೆ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಳಕಾರದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಟಕಾರವು ಬರುತ್ತದೆ: ಅಟಿ, ಏಟು, ಕುಟಿ ಕೆಟೆ; ಇರುಳು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಇರ್ಱು, ತಿಂಗಳು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ತಿಂಗು, ಅವಳು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಅವ, ಮಕ್ಕಳು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಮಕ, ಟಿಕಾರದ ಪ್ರಯೋಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಶೇಷವುಂಟು; ಏನೆಂದರೆ, ಅದು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಪದದ ಪ್ರಥಮಾಕ್ಷರಕ್ಕಾಗಲಿ ದ್ವಿತೀಯಾಕ್ಷರಕ್ಕಾಗಲಿ ಒತ್ತಾಕ್ಷರವಾಗಿ ಬರುವುದೇ ಹೊರತು ಕನ್ನಡ ಮುಂತಾದ ಇತರ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವಂತೆ ಮಗ್ಗುಲಕ್ಷರವಾಗಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ; ಕೀಲು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಕೀ, ಬೀಲು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಬೂ, ಮುಲುಗು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಮುಗು, ಹೊಗಲು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಹೊಗು, ಹಾಟು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಹಾ, ಹಟಿ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಹಯೆ, ಹೊಟೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಹೊಯೆ, ಗುಟಿ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಗುಯಿ. ಈ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ನಾಂ ಎಂಬುದು ಉತ್ತಮಪುರುಷ ಸರ್ವನಾಮೈಕವಚನ; ಗ ಎಂಬುದು ಚತುರ್ಥೀ ಪ್ರತ್ಯಯ—ಹೊಲಗ (ಹೊಲಕ್ಕೆ); ಭೂತಕ್ರಿಯೆ ಹಳಗನ್ನಡ ರೂಪವನ್ನು ಹೋಲುತ್ತದೆ—ಮಾಡಿದೆಂ. ಪುರಾತನತಮಿಳು ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಡಗರ ಹೆಸರು ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ: ಅಗನಾನೂರು ಎಂಬ ಕವಿಸೂಕ್ತಿಕದಂಬದಲ್ಲಿ ನಕ್ಕೀರರ್ ಎಂಬ ಪುರಾತನ ಕವಿಯ ಉಕ್ತಿಯಾದ 253ನೆಯ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರರಸನು (ಎರುಮೈಯೂರಾನ್-ಮಹಿಷಪುರದವನು) ಒಡಗರ ಅನುಬಂಧಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ರಹಿತವಾಗಿದ್ದರೂ ಉಚ್ಚಪರಿಣತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುವ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ವಿನೀತ, ಸಾಮ್ಯ ಎಂಬ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡುವ ತುಳು ಶಬ್ದವು ಜನಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಭಾಷೆಗೆಲ್ಲ. ತುಳು ಜನರು ದ್ರಾವಿಡರೊಳಗೆ ಪೂರ್ವ ಪದ್ಧತಿ ಪಾಲನದಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಗಣ್ಯರೆಂದು ಹೆಸರು

ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ತುಳು ಭಾಷೆಗೂ ಕೊಡಗು ಭಾಷೆಗೂ ವಿಶೇಷ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲ; ತುಳುವಿಗೂ ತಮಿಳಿಗೂ ಅತ್ಯಂತ ಮೈಲಕ್ಷಣ್ಯವಿದೆ. ಕೊಡಗುದೇಶದವರ ಭಾಷೆಗೆ ಕೊಡಗು ಎಂದು ಹೆಸರು. ಈ ಪ್ರದೇಶವು ಪಶ್ಚಿಮದಿಗ್ವಾಚಿಯಾದ ಕುಡ ಎಂಬ ಶಬ್ದದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿ ಪಶ್ಚಿಮದೇಶ ಎಂಬರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಕೊಡಗರ ಹೆಸರು ಮೊತ್ತಮೊದಲು 1174ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಹುಣಸೂರು 20ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಉಕ್ಕುವಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಚಂಗಾಳ್ವ ರಾಜನಾದ ಪೆಮ್ಮವೀರಪ್ಪನು ಎಲ್ಲಾ ನಾಡುಗಳ ಕೊಡಗರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಹೊಯ್ಸಳ ರಾಜನಾದ 2ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನಿಂದ ಮಹಾದೇವನೆಂಬ ಚಂಗಾಳ್ವ ರಾಜನನ್ನು ಅಡಗಿಸಲು ಕಳುಹಿಸಿ ಲ್ಪಟ್ಟು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನು ಕೊಂದ ದಂಡನಾಯಕ ಬೆಟ್ಟರಸನನ್ನು ಇದಿರಿಸಿ ಸೋಲಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಕೊಡಗುಭಾಷೆ ಅದನ್ನಾಡುವವರ ವಿವಿಕ್ತವಾದ ಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಾರ್ಪಾಡನ್ನು ಪಡೆದಿಲ್ಲ.

ಸುಮಾರು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಕನ್ನಡದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ.

ಸುಮಾರು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಎಂದರೆ 9ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಆದಿ ಭಾಗದಲ್ಲಿ, ಹಿಂದೆ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ,¹ ಕನ್ನಡಭಾಷೆ ಕಾನೇರಿಯಿಂದ ಗೋದಾ ವರಿಯವರೆಗೂ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿದ್ದಿತೆಂದೂ ಕಿಸುಮೊಳಲ್, ಕೊಪಣ ನಗರ, ಪುಲಿ ಗೆರೆ, ಒಂಕುಂದ ಇವುಗಳ ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶವೇ ತಿರುಳುಗನ್ನಡದ ನೆಲೆಯೆಂದೂ ನೃಪತುಂಗನ (815-877) ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗದ ಈ ಪದ್ಯಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯು ತ್ತದೆ:—

ಕಾನೇರಿಯಿಂದಮಾಗೋ | ದಾವರಿವರಮಿದ್ ನಾಡದಾ ಕನ್ನಡದೊಳ್ |
ಭಾವಿಸಿದ ಜನಪದಂ ವಸು | ಧಾವಳಯವಿಲೀನವಿಶದ ವಿಷಯವಿಶೇಷಂ ||
ಅದಹೊಳಗಂ ಕಿಸುಮೊಳಲಾ | ವಿದಿತ ಮಹಾ ಕೊಪಣ ನಗರದಾ

ಪುಲಿಗೆಠೆಯಾ |

ಸದಭಿಸ್ತುತಮಪ್ಪೊಂಕುಂ | ದದ ನಡುವಣ ನಾಡೆ ನಾಡೆ ಕನ್ನಡದ ತಿರುಳ್ ||

ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಈಗ ಶುದ್ಧ ಮಹರಾಶ ದೇಶವೆಂದು ಭಾವಿಸ ಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರದೇಶದ ಅಧಿಕಭಾಗವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಅದರೂ ನೃಪ ತುಂಗನು ಹೇಳುವ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನ ಎಲ್ಲೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಸಂದೇಹಪಡಬೇಕಾದುದಿಲ್ಲ. 9ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಮಹರಾಶ ದೇಶದ ಅಧಿಕ

ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವು ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿಗ್ನು ಮಹರಾಶ ಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯವು ಆರಂಭವಾದಮೇಲೆ ಮಹರಾಶಿ ಭಾಷೆಯ ಆಕ್ರಮಣಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿತು. ಡಾಕ್ಟರ್ ಸ್ಪೀಟ್ ಹೇಳಿರುವಂತೆ: ಈಗ ಶುದ್ಧ ಮಹರಾಶ ಪ್ರಾಂತವೆಂದೆನಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಕೊಲ್ಲಾಪುರವು ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕೊಲ್ಲಾಪುರ ಪಟ್ಟಣದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ ದೇವಸ್ಥಾನದೊಳಗಣ ಕನ್ನಡ ಶಾಸನಗಳೂ ಕೊಲ್ಲಾಪುರದ ಜೈನಮಠದಲ್ಲಿರುವ ಕೈಬರಹದ ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಅಧಿಕಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಕೊಲ್ಲಾಪುರಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿರುವ ಸಿರೋಲ್ (ಸಿರಿವೊಳಲ್) ಎಂಬುದೇ ಮುಂತಾದ ಸ್ಥಳೀಯ ಕನ್ನಡ ಹೆಸರುಗಳೂ ಕೊಲ್ಲಾಪುರದ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸೇನ ಮಠಾಧಿಪತಿಗಳು ಕರಹಾಟಕಪ್ರಾಂತವೆಂಬ ಸಾತಾರಾಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಾಪಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಕನ್ನಡ ಶ್ರೀಮುಖಗಳೂ ಸಾಕಾದ ನಿದರ್ಶನಗಳಾಗಿವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಕೊಲ್ಲಾಪುರದಲ್ಲಿರುವ ರಾಜಕಾರ್ಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗೆ (Political Agent) ಈಗಲೂ ಕರವೀರ ಇಲಾಖೆಯ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತದ ರಾಜಕಾರ್ಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಹೊರತು ದಕ್ಷಿಣ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಅಥವಾ ದಕ್ಷಿಣ ಮಹಾರಾಶ ದೇಶದ ರಾಜಕಾರ್ಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಎಂಬ ಹೆಸರಿಲ್ಲ. ಬೆಳಗಾಂ, ಬಿಜಾಪುರ, ಧಾರವಾಡ ಎಂಬ ಮೂರು ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನೂ ಕೊಲ್ಲಾಪುರ, ಮಿರಜ್ ಮುಂತಾದ ದೇಶೀಯ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳನ್ನೂ ಒಳಕೊಂಡಿರುವ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ದಕ್ಷಿಣ ಮಹಾರಾಶ ದೇಶ ಎಂಬ ಸರಕಾರಿ ಹೆಸರು ಅಸಂಗತವಾದುದು. ಚಾಳುಕ್ಯ ರಾಜನಾದ 2ನೆಯ ಪುಲಕೇಶಿಯ (609-642) ಒಂದಾನೊಂದು ಹಳೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಾಂತವು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಗತವಾದುದೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದೇನೋ ನಿಜ; ಆದರೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ಆಗ ದೊಡ್ಡ ದೇಶ ಎಂಬ ಅರ್ಥವಿದ್ದಿತೇ ಹೊರತು ಆ ಪದದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿರುವ ಮಹರಾಶ, ಮಹರಾಶಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಗಳಿಗೆ ಈಗ ಬಂದಿರುವ ಒಂದಾನೊಂದು ಜನಸಮುದಾಯ, ಒಂದಾನೊಂದು ಭಾಷೆ ಎಂಬರ್ಥವಿರಲಿಲ್ಲ. ದಕ್ಷಿಣಮಹಾರಾಶದೇಶವೆನಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಪ್ರಾಂತದೊಳಗೆಲ್ಲಾ ಎರಡು ಮೂರು ಶತಮಾನಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಪುರಾತನವಾದ ಒಂದು ಮಹರಾಶಿ ಶಾಸನವಾದರೂ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ; ಇದುವರೆಗೂ ಸಿಕ್ಕಿರುವ ಹಳೆಯ ಶಾಸನಗಳೆಲ್ಲಾ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ ಈ ಎರಡು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಆಗಲಿ ಇವೆಯೇ ಹೊರತು ಮಹರಾಶಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯವು ಪೂರ್ವಕಾಲ

ದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಭಾಷೆ ಯಾವುದು ಎಂಬಂತವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಈಗಲೂ ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಜನರು ಕನ್ನಡಿಗರೇ, ಭಾಷೆಯೂ ಕನ್ನಡವೇ. ಆದರೆ ದೇಶೀಯ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಕನ್ನಡಿಗರ ಸ್ಥಾನವು ಮಹಾರಾಶರಿಂದಲೂ ಕನ್ನಡದ ಸ್ಥಾನವು ಮಹಾರಾಶಿಯಿಂದಲೂ ಆಕ್ರಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಸೋಲಾಪುರಜಿಲ್ಲೆ ಈಗ ಸರಕಾರದ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಶಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದಾಗಿದ್ದರೂ ಸೋಲಾಪುರದಲ್ಲಿಯೂ ಆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಎಷ್ಟೋ ಕನ್ನಡ ಶಾಸನಗಳು ದೊರೆತಿವೆ. ತಾಣದ ಶಿಲಾಹಾರರಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ನವ್ವುಣ್ಣ, ಲಸ್ಥಿಯವ್ವ ಎಂಬಂಥ ಹೆಸರುಗಳು ಅವಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡವೇ ಮೂಲವೆಂಬುದನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತವೆ.

ಈಗ ತೆಲುಗು ದೇಶವೆನಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಾಬಲ್ಯಕ್ಕೆ ಆ ಪ್ರಾಂತದ ಹಳೆಯ ತೆಲುಗು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ತೆಲುಗು ರಾಜರಿಗೂ ಸಾಮಂತರಿಗೂ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿರುವ ಕನ್ನಡ ಬಿರುದುಗಳೇ ಸಾಕ್ಷಿಗಳಾಗಿವೆ. ಸುಮಾರು 9 ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಒಂದು ತೆಲುಗು ಮೈದುಂಬ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸೇನಾಪತಿಗೆ ಮನುಜರದೇವ ಎಂಬ ಉಪನಾಮವು ಹೇಳಿದೆ¹; ಮೂಡಣ ಚಾಳುಕ್ಯ ರಾಜನಾದ ಗುಣಗವಿಜಯಾದಿತ್ಯನಿಗೆ (844-888) ಗುಣಕೇನಲ್ಲ ಎಂಬ ಬಿರುದಿದ್ದಿತು; ಕೆಲವರು ರೆಡ್ಡಿ ಪ್ರಭುಗಳು ಜಗದೊಬ್ಬಗಂಡ, ಜಗದಗೋಪಾಲ ಎಂಬ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದರು². ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 9 ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿರುವ ಬೆಜವಾಡದ ಬಳಿಯ ಇಂದ್ರಕೀಲ ಪರ್ವತದ ತೆಲುಗು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸಂವತ್ಸರದುಳ್ ಎಂಬ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಲೋ ಎಂಬ ತೆಲುಗು ಸಪ್ತಮಿ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಉಳ್ ಎಂಬ ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಪ್ತಮಿ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯವು ಪ್ರಯುಕ್ತವಾಗಿರುವ ಅಂಶವನ್ನೂ ತಿಳಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಆದಿಪಂಪನು (941) ತನ್ನ ಭಾರತವನ್ನು ಸೃಪತುಂಗನು ಶುದ್ಧ ಕನ್ನಡದ ನೆಲೆಯೆಂದು ಹೇಳುವ ನಾಲ್ಕು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ಮಲಿಗೆರೆಯ ತಿರುಳ್ಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆದೆನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ರನ್ನನೂ (993) ಕೂಡ ಎರಡೂ ಸೇರಿ ಆರು ನೂರಾಗುವ ಪ್ರದೇಶದ ಕನ್ನಡವು ತಿರುಳ್ಗನ್ನಡವೆಂದೂ³ ತಾನು ಅದರಲ್ಲಿ ಬರೆದೆನೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ರನ್ನನು ಹೇಳುವ ಎರಡು ಎಂಬುದು ಬೆಳ್ಳೊಲ

1 Madras Epigraphical Report for 1923, p. 98. 2 Ibid p. 124.

3. ಎರಡು ನೂರು ಕನ್ನಡ ಮಾತಿತುಳಕನ್ನಡಂ.

ಮುನ್ನೂರಿಗೂ ಪುಲಿಗೆರೆ ಮುನ್ನೂರಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ¹ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಪುಲಿಗೆರೆ ಶುದ್ಧ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಂತವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಎರಡರು ನೂರು ಎಂಬ ಮಾತು ಕುಂತಳದೇಶಕ್ಕೆ ಅಲಂಕಾರ ಪ್ರಾಯವಾಗಿದ್ದ ಒಂದು ಭಾಗಕ್ಕೆ ಹೆಸರಾಗಿ 930 ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಕಲಾಸ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ² ಇದೇ ಹೆಸರು ದ್ವಿತ್ರಿ ಶತಮ (ಎರಡುಮುನ್ನೂರುಗಳು) ಎಂಬ ರೂಪದಲ್ಲಿ 982 ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ನೀಲಗುಂದ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಶುದ್ಧ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಂತವೆಂದು ತಾನು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಕನ್ನಡಿಗರ ಮೈದುಷ್ಯಚಾತುರ್ಯಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ನೃಪ ತುಂಗನು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ :—

ಪದನಪಿಂದು ನುಡಿಯಲುಂ ನುಡಿ | ದುಷನಪಿ ದಾರಯಲು ಮಾರ್ಪರಾ
ನಾಡನರ್ಗಳ್ |

ಚುದುರರ್ ನಿಜದಿಂ ಕುಪಿತೋ | ದರೆಯುಂ ಕಾವ್ಯಪ್ರಯೋಗಪರಿಣತಮು
ತಿಗಳ್ ||

ಕುಪಿತವರಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಂ | ಪರೆಯುಂ ತಂತಮ್ಮ ನುಡಿಯೊಳ್ಳಿಲ್ಲಂ ಜಾಣರ್ |

ಕಿಪುವಕ್ಕಳು ಮಾಮೂಗರು | ಮಲಿಪಲ್ಕುಪಿ'ವರ್ ವಿವೇಕಮಂ ಮಾತು
ಗಳಂ ||

ಕನ್ನಡಿಗರ ನಾಗರಿಕತೆ.

ಎಲೇಲನೆಂಬ ಜೋಳರಾಜನು ಕ್ರಿಸ್ತ ಪೂರ್ವ 205ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಸೇನೆಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ಸಿಂಹಳದ್ವೀಪವನ್ನು ಜಯಿಸಿದನೆಂದು ಆ ದ್ವೀಪದ ಚರಿತ್ರಗಳಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ³ ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರಾಜನಾದ ದಂತಿದುರ್ಗನ ಸುಮಾರು 81ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಒಂದು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಕರ್ಣಾಟಕ ಸೈನ್ಯವು ಕಾಂಚೆಯ ಪಲ್ಲವ ರಾಜನನ್ನೂ ಕೇರಳ ಪಾಂಡ್ಯಚೋಳರಾಜರನ್ನೂ ಸೋಲಿಸುವಷ್ಟು ಪರಾಕ್ರಮಶಾಲಿಯಾಗಿದ್ದಿತೆಂದು ಹೇಳಿದೆ⁴ ಪಾಂಡ್ಯರಾ

1 ಬೆಳ್ಳಿಯ ಮೂನೂಲಿನುಂ ಪುಲಿಗೆರೆ ಮೂನೂಲಿನುಂ ಎರಡು ನೂಲಿನುಂ *Epigraphia Indica* XV, 339.

2 ಕುಂತಳಧರಾತಳಂ, ತದ್ವಿಷಯಕ್ಕೆ ರಡಲಿನೂಲಿನುಂ ಲಲಾಮಂ.

Ibid, XIII, 326. 3 *Ibid* IV 207. 4 *The Lost Cities of Ceylon* 26. 5 *Indian Antiquary*, XI, 114.

ಜನಾದ ಶಡೈಯನ್ ಪರಾಂತಕನ ಸುಮಾರು 770 ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ವೇಳೆಕುಡಿ ತಾಮ್ರಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 6 ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಪಾಂಡ್ಯದೇಶವನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆಂದು ಹೇಳಿರುವ ಕಳಭ್ರರೆಂಬವರು ಕರ್ಣಾಟಕರೇ ಎಂದು ತಿಳಿಯ ಬಂದಿದೆ. ಎರುಮೈನಾಡಿನ (ಮೈಸೂರಿನ) ವಡುಗರು (ಬಡಗರು ಅಥವಾ ಕನ್ನಡಿಗರು) ತಮಿಳು ಸಂಘಕಾಲದ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ವೋರಿಯರ, ಎಂದರೆ 5, 6, 7ನೆಯ ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಆಳಿದ ಕೊಂಕಣದ ಮೌರ್ಯರ, ಮುಂಗಾವಲಿನವರಾಗಿದ್ದು ಪಾಂಡ್ಯ ರಾಜನಾದ ನೆಡುಂಜೇಳಿಯನ ದಂಡ ನಾಯಕ ವೋಹೂರೆಂಬವನಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಕೋಶರಿಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡಲು ಹೋದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ¹ ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದೂದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಳಿದ ಗಂಗ, ಕದಂಬ, ಚಾಳುಕ್ಯ, ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟ, ಹೊಯ್ಸಳ, ಸೇವುಣ, ಕಳಚುರ, ರಟ್ಟ, ಶಿಲಾಹಾರ, ಕೊಂಗಾಳ್ವ, ಚಂಗಾಳ್ವ, ಸಿಂದ, ಬಾಣ, ನೊಳಂಬ, ಮೈದುಂಬ, ಸಾಳುವ, ಸಾಂತರ, ಸೇನವಾರ, ವುನ್ನಾಡು, ವಿಜಯನಗರ, ಮೈಸೂರು, ಕೊಡಗು ಮುಂತಾದ ರಾಜವಂಶಗಳೂ; ಕೆಳದಿ, ಉಮ್ಮತ್ತೂರು, ನುಗ್ಗಿಹಳ್ಳಿ, ಬೇಲೂರು, ಸುಗಟೂರು, ಹದಿನಾಡು, ಮುದಿಗೆರೆ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ನಿಡುಗಲ್ಲು, ಚೆನ್ನಪಟ್ಟಣ, ಮಾಗಡಿ, ಎಲಹಂಕ, ಸಂತೆ ಬೆನ್ನೂರು, ಪಿರಿಯಪಟ್ಟಣ, ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ, ಮದ್ದಿಗಿರಿ, ಬಿಜ್ಜವರ, ಕೋಟೆ, ಕಳಲೆ ಮುಂತಾದ ಪಾಳೆಯಗಾರರ ಸಂತತಿಗಳೂ ಕರ್ಣಾಟಕವೇ ಆಗಿವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಗುಜರಾತು, ನೇಪಾಳ ಈ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕರ್ಣಾಟಕ ರಾಜವಂಶಗಳು ಆಳುತ್ತಿದ್ದುವು.

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ದೇಶ್ಯಪರಗಳಿಂದ ಸೂಚಿತವಾದ ಕನ್ನಡಿಗರ ನಾಗರಿಕತೆ ಬಹಳ ಉಚ್ಛಸ್ಥಿತಿಗೆ ಏರಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅಸಡ್ಡೆ ಮಾಡುವಂಥದಾಗಿಲ್ಲ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಜ್ಞಾನವಿದ್ದಿತೆಂದು ಉಲುವುದು, ಕುಳ, ಕುಂಟೆ, ಕೂರಿಗೆ, ಏರು, ಎಯ್ತು, ಏತ, ಪಯಿರು, ಕಳೆ, ಕದಿರು, ತೆನೆ, ಅರಿ, ಕುಯಿಲು, ಕುಡುಗೋಲು, ಒಕ್ಕಣೆ, ಬಯಲು, ಕೊಳ, ಕಾಲುವೆ, ಕೆಣ್ಣಿ, ಏರಿ, ತೊಂಬು ಮುಂತಾದ ಮಾತುಗಳಿಂದಲೂ : ನೂಲುವುದು, ನೇಯುವುದು, ಮನೆಕಟ್ಟುವುದು ಮುಂತಾದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಇದ್ದಿತೆಂದು ನೂಲುವುದು, ಟಾಟೆ, ಪಯ್ತು, ತುಟೆ; ನೇಯುವುದು, ಹಾಸು, ಹೊಕ್ಕು, ಪಟೆ; ಮನೆ, ಬಾಗಿಲು, ಸೂರು, ಹಿತ್ತಿಲು, ಓನರಿ, ಕಡೆ, ಕದ, ಜಗಲಿ, ಕೇರು, ಮಣ್ಣು, ಮರ, ಗಾರೆ, ಗಚ್ಚು ಇತ್ಯಾದಿ ಶಬ್ದಗಳಿಂದಲೂ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಅವರು ಮೊನ್, ಬೆಳ್ಳಿ, ಕರ್ಟೋನ್ (ಕಬ್ಬಿಣ), ಕಿಸು (ತಾಮ್ರ) ಎಂಬಂಥ ಸಾಧಾರಣ ಲೋಹಗ

ಳನ್ನೂ ಪೂರ್ವಿಕರಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತಿಳಿದಿದ್ದ ನೇಸಜು, ತಿಂಗಳ್, ಪೆಪ್ಪೆ, ಬೆಳ್ಳಿ, (ಶುಕ್ರ), ಚಾಟ (ರಾಹು) ಒಂಬಂಧ ಗ್ರಹಗಳನ್ನೂ ಅರಿತಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ (ಪೋರ್, ಕೊಳುಗುಳ) ಪ್ರೇಮವೂ ಬಿಲ್ಲು, ಕೋಲು, ಇಟ್ಟಿ, ಅಡ್ಡಣ, ಕತ್ತಿ, ಕಡಿತಲೆ ಮೊದಲಾದ ಆಯುಧಗಳೂ ಇದ್ದುವು. ಅವರಲ್ಲಿ ಮದುವೆ, ಮದ್ದು, ಬಾಡ (ಹಳ್ಳಿ), ತೆಪ್ಪ, ಹಡಗು, ಚೆಪು (ಹಬ್ಬ) ಒಂದ ರಿಂದ ಒಂಬಯ್ಯೂರತೊಂಬತ್ತೊಂಬತ್ತರವರೆಗೆ ಲೆಕ್ಕ ಇವು ಉಂಟು. ಜೋಟು, ಗೇಣು, ಅಡಿ, ಮೊಳ, ಮಾರು; ಮಣ, ವೀಸೆ, ಕೊಳಗ, ಬಳ್ಳ, ಅರೆ, ಕಾಲು ಬೇಳೆ, ವೀಸ ಇತ್ಯಾದಿ ಪದಗಳು ಅವರಿಗೆ ಇದ್ದ ಅಳತೆ, ತೂಕ್ಕು ಭಿನ್ನರಾಶಿಗಳು ಇವುಗಳ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. ಅವರ ಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಮಾತುಗಳೆಲ್ಲಾ ಇದ್ದುವು. ತಮಿಳರು ದೇವರಿಂದಾನೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ದೇವಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೇ ಆಗಲಿ ತೆಲುಗರಿಗೇ ಆಗಲಿ ದೇವರನ್ನೂ ದೇವಸ್ಥಾನವನ್ನೂ ಸೂಚಿಸುವ ಮಾತುಗಳಿಲ್ಲ. ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರರನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ದೇಶ್ಯಶಬ್ದಗಳು ಸಹ ಇಲ್ಲ. ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಲಿಪಿಜ್ಞಾನವಿದ್ದಂತೆ ತಿಳಿವುದಿಲ್ಲ. ಅವರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವರ್ಗನರಕಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಪದಗಳೂ ಇಲ್ಲ. ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿಯೂ ಹೀಗೆಯೇ ಇದೆ. ದ್ರಾವಿಡ ರೆಲ್ಲರಿಗೂ ನರಕವೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ತೃತೀಯ ಸಂಪುಟ.

1919ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟದ ಆವರಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ (ಪುಟ 33)—“ 17ನೆಯ ಶತಮಾನದಿಂದ ಈಚೆಗೆ ಬಾಳಿದ ಕವಿಗಳ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು 3ನೆಯ ಸಂಪುಟವಾಗಿ ಬರೆಯಬೇಕೆಂಬ ಕೋರಿಕೆಯಿದೆ. ಈ ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ದೇವರು ನೆರವೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ ” ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದನು. ಅದೇ ಮೇರೆಗೆ 3ನೆಯ ಸಂಪುಟದ ಕೆಲವು ಕೂಡಲೆ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಮುದ್ರಣಾಲಯದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಕಾಲವಿಳಂಬದಿಂದಲೂ ಬೇರೆ ಕೆಲವು ಅನಿವಾರ್ಯಗಳಿಂದಲೂ ಪ್ರಕಟನಕಾರ್ಯವು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ನಡೆಯಲು ಅವಕಾಶವಾಗ ಲಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾಲವಿಳಂಬವು ಶೋಚನೀಯವಾದರೂ ಕೆಲವು ಹೊಸ ವಿಷಯ ಗಳನ್ನು ದೊರೆತಹಾಗೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಯಿತು. ಈ ಹೊಸವಿಷ ಯಗಳು ಪರಿಶಿಷ್ಟಗಳ ರೂಪವಾಗಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸೇರಿರುವುದರಿಂದ ವ್ಯಸ್ತಕವು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹರಕುಮುರಕಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಮೂಲಗ್ರಂಥ ವಲ್ಲದೆ 7 ಪರಿಶಿಷ್ಟಗಳೂ ಅನುಬಂಧವೂ ಗ್ರಂಥ ಶುದ್ಧಿಯೂ ಅಕಾರಾದಿ ಸೂಚಿ ಯೂ ಇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 567 ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ಚರಿತ್ರವು ಹೇಳಿದೆ. ಇವ

ರಲ್ಲಿ 352 ಮಂದಿ ಹಿಂದಣವರು, 215 ಮಂದಿ ಆಧುನಿಕರು. ಈ ಆಧುನಿಕ ರೆಂಬವರು ಪ್ರಾಯಿಕವಾಗಿ 19ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಉತ್ತರಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಇದ್ದವರು ; ಇವರಲ್ಲಿ ಜೀವಂತರಾಗಿರುವವರಾರೂ ಸೇರಿಲ್ಲ. ಆಧುನಿಕರಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕವಿಗಳನ್ನಿ ಸಿಕೊಳ್ಳುವವರು ಬಹಳ ಸ್ವಲ್ಪಮಂದಿ. ಆದರೂ ಚರಿತ್ರೆ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಮಗ್ರವಾಗಬೇಕೆಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಅವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿಸಿ ಅವರ ಚರಿತ್ರೆ ವನ್ನು ಅತಿಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ವಿಷಯಸೂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಅಕಾ ರಾದಿ ಸೂಚಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಆಧುನಿಕರ ಹೆಸರಿನ ಮುಂದೆ ಬರುವ 19 ಶ. ಎಂಬುದಕ್ಕೆ 19ನೆಯ ಶತಮಾನ ಎಂದರ್ಥವು. ಪರಿಶಿಷ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಉಕ್ತರಾಗಿ ಪ್ರಥಮ ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟಗಳ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕಾದ ಕವಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ಪೂರ್ವ ಕವಿಗಳು ಪ್ರಾಯಿಕವಾಗಿ 18ನೆಯ ಶತಮಾನಕ್ಕೂ 19ನೆಯ ಶತಮಾ ನದ ಪೂರ್ವಾರ್ಧಕ್ಕೂ ಸೇರಿದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವರು ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಈಚೆ ಯವರಾಗಿರಬಹುದು. ಇವರಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಪ್ರಥಮ ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟಗ ಳಲ್ಲಿ ಉಕ್ತರಾದವರಲ್ಲಿರುವಂತೆಯೇ ಕೆಲವರು ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಕವಿಗಳ ಗೋ ಷ್ಠಿಗೆ ಸೇರಲಾರರು. ಆದರೆ ಅಂಥವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಆಧುನಿಕರಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿಲ್ಲ. ವಚನಗಳು ಗದ್ಯವಾದರೂ ಕಾವ್ಯಸರಣಿಯಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ವಚನ ಕಾರರನ್ನು ಕವಿಗಳೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು.

ಇನ್ನು ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮೂಲಗ್ರಂಥದ 216 ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ 1705ರಿಂದ 1887ರ ವರೆಗೆ ಬಾಳಿದ 165 ಕವಿಗಳ ಚರಿತ್ರೆವು ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸೇರಿದ್ದಾರೆ ; ಇವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಾಕೆ ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಣಿಯರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಳು, ಮೂಲಗ್ರಂಥದ ಉಳಿದ ಭಾಗವು, ಎಂದರೆ 217 ರಿಂದ 240ರ ವರೆಗಿನ ಪುಟಗಳು. 155 ಆಧು ನಿಕರ ವಿಷಯವನ್ನು ಒಳಕೊಂಡಿದೆ. 1 ನೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟದಲ್ಲಿ (ಪುಟಗಳು 241-260) 1430 ರಿಂದ 1869 ರವರೆಗೆ ಬಾಳಿದ 35 ಕವಿಗಳ ಚರಿತ್ರೆವು ಹೇಳಿದೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರ ವಚನಕಾರರು. ಈ 35 ಮಂದಿಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಪೂರ್ವಪರಿ ಚಿತರು ; ಉಳಿದವರಲ್ಲಿ 16 ಮಂದಿ ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟಕ್ಕೂ ಮಿಕ್ಕವರು ಈ ಸಂಪುಟಕ್ಕೂ ಸೇರತಕ್ಕವರು. 2 ನೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟವು (ಪುಟಗಳು 261-326) 1300 ರಿಂದ 1884 ರ ವರೆಗೆ ರಚಿತವಾದ ಆದರೆ ಕವಿಗಳು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ 213 ಗ್ರಂಥಗಳ ವಿಷಯವನ್ನು ಒಳಕೊಂಡಿದೆ. 3ನೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟದಲ್ಲಿ (ಪುಟಗಳು 327-333) 324ನೆಯ ಪುಟದವರೆಗೆ ಗ್ರಂಥಶುದ್ಧವೂ ಕೆಲವು ಹೊಸವಿಷಯ ಗಳೂ ಹೇಳಿವೆ. 4ನೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟವು (ಪುಟಗಳು 334-389) ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ವಚನಕಾರರಾದ ಹಲವರು ಹೊಸಕವಿಗಳ ಚರಿತ್ರೆವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತದೆ ; ಪುಟ

ಗಳು 334-338 ರಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವ ಪರಿಚಿತರಾದ 11 ವಚನಕಾರರ (ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟ, 190-209, 275) ಮತ್ತು ಕೆಲವು ವಚನಗಳು ಕೊಟ್ಟಿವೆ. ಪುಟಗಳು 338-360ರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 1160ರಿಂದ 1725ರ ವರೆಗೆ ಬಾಳಿದ 59 ಹೊಸ ವಚನ ಕಾರರ ವಿಷಯವು ಅವರ ವಚನಗಳೊಡನೆ ಹೇಳಿದೆ. ಇವರೊಳಗೆ 15 ಮಂದಿ ಸ್ತ್ರೀಯರು. ಈ 59 ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ 45 ಮಂದಿ ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟಕ್ಕೂ 12 ಮಂದಿ ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟಕ್ಕೂ ಒಬ್ಬರುಮಾತ್ರ ಈ ಸಂಪುಟಕ್ಕೂ ಸೇರತಕ್ಕವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಪುಟಗಳು 360-361ರಲ್ಲಿ 52 ಹೊಸ ವಚನಕಾರರ ಹೆಸರುಗಳು ಅವರ ಅಂಕಿತಗಳೊಡನೆ ಹೇಳಿವೆ ; ಆದರೆ ವಚನಗಳು ಉದಾಹೃತವಾಗಿಲ್ಲ. ಇವರಲ್ಲಿ 7 ಮಂದಿ ಸ್ತ್ರೀಯರು. ಈ ಕವಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಯಶಃ ಬಸವನ ಸಮಕಾಲಿಕರಾದುದರಿಂದ ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟಕ್ಕೆ ಸೇರತಕ್ಕವರು-362ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ 6 ಹೊಸ ವಚನಕಾರರ ಹೆಸರು ಹೇಳಿದೆ ; ಇವರಾರೂ ಈ ಸಂಪುಟಕ್ಕೆ ಸೇರತಕ್ಕವರಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಪುಟಗಳು 362-371 ರಲ್ಲಿ 46 ಅಂಕಿತಗಳು ವಚನಗಳೊಡನೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ ; ಇವುಗಳಲ್ಲಿ 15 ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ (121-124) ಬರುತ್ತವೆ. 371ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ವಚನಗಳಿಲ್ಲದೆ 13 ಹೊಸ ಅಂಕಿತಗಳೂ ಉಕ್ತವಾಗಿವೆ. ಪುಟಗಳು 372-389ರಲ್ಲಿ 1099 ರಿಂದ 1700 ರವರೆಗೆ ಬಾಳಿದ 79 ಕವಿಗಳ ವಿಷಯವು ಹೇಳಿದೆ ; ಇವರಲ್ಲಿ 11 ಮಂದಿ ಪೂರ್ವ ಪರಿಚಿತರು, ಉಳಿದವರಲ್ಲಿ ಶಾಸನ ಕವಿಗಳಾದ ಮೂವರು ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟಕ್ಕೂ ಮಿಕ್ಕ ಐವರು ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟಕ್ಕೂ ಸೇರತಕ್ಕವರು. 5 ನೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟವು (ಪುಟಗಳು 390-398) ಕೆಲವರು ಪೂರ್ವಿಕ ಕವಿಗಳನ್ನೂ ಕೆಲವರು ಆಧುನಿಕರನ್ನೂ ಕವಿಗಳು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಕೆಲವು ಹೊಸ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಪುಟಗಳು 390-392 ರಲ್ಲಿ 5 ಕವಿಗಳ ವಿಷಯವು ಹೇಳಿದೆ ; ಇವರಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಪೂರ್ವ ಪರಿಚಿತರು ; 1800 ರಿಂದ 1860ರ ವರೆಗೆ ಬಾಳಿದ ಉಳಿದ ಮೂವರು ಈ ಸಂಪುಟಕ್ಕೆ ಸೇರತಕ್ಕವರು. ಪುಟಗಳು 392-396ರಲ್ಲಿ 32 ಆಧುನಿಕ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ವಿಷಯವು ತಿಳಿಸಿದೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಮೂವರು ಪೂರ್ವ ಪರಿಚಿತರು. 397ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 1600 ರಿಂದ 1811ರ ವರೆಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಕವಿಗಳು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ 6 ಹೊಸಗ್ರಂಥಗಳು ಹೇಳಿವೆ. ಇವು 2 ನೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ 213 ಗ್ರಂಥಗಳೊಡನೆ ಸೇರತಕ್ಕುವು. 398 ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ 347 ರಿಂದ 382ರ ವರೆಗಿನ ಪುಟಗಳ ಗ್ರಂಥ ಶುದ್ಧಿ ತಿಳಿಸಿದೆ. 6 ನೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟವು (ಪುಟಗಳು 399-417) ಪ್ರಥಮ ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಕವಿಗಳ ಮತ್ತು ಗ್ರಂಥಗಳ ಸೂಚಿಯ ರೂಪವಾಗಿದೆ. ಇದಾದಮೇಲೆ ಬರುವ ಅನುಬಂಧದಲ್ಲಿ (ಪುಟಗಳು 418-433) ಮೂರು ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳ

ದಿರುವ ಕೆಲವು ಹೊಸ ಗ್ರಂಥಗಳ ಹೆಸರು ಹೇಳಿದೆ. 7ನೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟವು (ಪುಟಗಳು 435-470) ಕೆಲವರು ಹೊಸ ಪೂರ್ವಕವಿಗಳ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕರ ಚರಿತ್ರವನ್ನು ಒಳಕೊಂಡಿದೆ. ಪುಟಗಳು 435-462 ರಲ್ಲಿ 32 ಪೂರ್ವಕವಿಗಳ ವಿಷಯವು ಹೇಳಿದೆ: ಇವರಲ್ಲಿ 8 ಮಂದಿ ಪೂರ್ವಪರಿಚಿತರು-7 ಮಂದಿ ಹಿಂದೆ ಪುಟಗಳು 360-361ರಲ್ಲಿ ಉಕ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಅವರ ವಚನಗಳು ಕೊಟ್ಟಿವೆ: ಮತ್ತೊಬ್ಬನು ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತನಾಗಿದ್ದಾನೆ. 1109 ರಿಂದ 1840 ರ ವರೆಗೆ ಬಾಳಿದ ಉಳಿದ 24 ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ 8 ಮಂದಿ ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟಕ್ಕೂ ಮೂವರು ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟಕ್ಕೂ 13 ಮಂದಿ ಈ ಸಂಪುಟಕ್ಕೂ ಸೇರತಕ್ಕವರು: ಇವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ಒಳಕೊಂಡ ಮೂವರು ವಚನ ಕಾರರೂ ಐವರು ಶಾಸನ ಕವಿಗಳೂ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ಪುಟಗಳು 462-470 ರಲ್ಲಿ 44 ಆಧುನಿಕ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ವಿಷಯವು ಹೇಳಿದೆ: ಇವರಲ್ಲಿ 13 ಮಂದಿ ಪೂರ್ವ ಪರಿಚಿತರು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಅವರ ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಗ್ರಂಥಗಳು ಕೊಟ್ಟಿವೆ. ಗ್ರಂಥ ಶುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ (ಪುಟಗಳು 471-497) ಮಧುವಯ್ಯ, ಲಿಂಗಣಾರಾಧ್ಯ ಎಂಬ ಎಂಬ ಇಬ್ಬರು ಪೂರ್ವಕವಿಗಳ ವಿಷಯವು ಹೇಳಿದೆ: ಇವರಲ್ಲಿ 1ನೆಯವನು ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟಕ್ಕೂ 2 ನೆಯವನು ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟಕ್ಕೂ ಸೇರತಕ್ಕವರು. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅಕಾರಾದಿ ಸೂಚಿ 7 ನೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟದಲ್ಲಿಯೂ ಗ್ರಂಥ ಶುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳಿರುವ ಕವಿಗಳ ಮತ್ತು ಗ್ರಂಥಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಪೂರ್ವಕವಿಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ—ಮೂಲ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ 165, 1 ನೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟದಲ್ಲಿ 33, 4ನೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟದಲ್ಲಿ 125, 5ನೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟದಲ್ಲಿ 3, 7ನೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟದಲ್ಲಿ 24, ಗ್ರಂಥ ಶುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ 2—ಹೀಗೆ 352. ಈ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ 23 ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಒಳಕೊಂಡ 124 ವಚನ ಕಾರರೂ ಬೇರೆ ಇಬ್ಬರು ಕಬ್ಬಿಗಿತಿಯರೂ 8 ಶಾಸನಕವಿಗಳೂ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ಮತಾನುಸಾರವಾಗಿ ವಿಭಾಗಿಸಿದರೆ ಇವರಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವರು 191, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು 108, ಜೈನರು 23, ಇತರರು 30. ಇತರರೊಳಗೆ 10 ಮಂದಿ ಅರಸರೂ 12 ಮಂದಿ ಒಕ್ಕಲಿಗರೂ 6 ಮಂದಿ ದೇವಾಂಗದವರೂ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ಈ 352 ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ 110 ಮಂದಿ ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟಕ್ಕೂ 43 ಮಂದಿ ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟಕ್ಕೂ ಸೇರತಕ್ಕವರು: ಉಳಿದ 199 ಮಂದಿಯೇ ಈ ಸಂಪುಟಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತಾರೆ.

ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಆಧುನಿಕ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ—ಮೂಲಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ 155, 5ನೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟದಲ್ಲಿ 29, 7ನೆಯ ಪರಿಶಿ

ಷ್ಟದಲ್ಲಿ 31 - ಹೀಗೆ 215. ಇವರಲ್ಲಿ 7 ಮಂದಿ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ಮತದ ಪ್ರಕಾರ ಎಂಗಡಿಸಿದರೆ ಇವರಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು 159, ವೀರಶೈವರು 6 ಮತಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಒಬ್ಬ ಮಸಲ್ಲಾನನನ್ನು ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡು 27, ಜೈನರು 1, ಇತರರು 28. ಇತರರೊಳಗೆ ಇಬ್ಬರು ಒಕ್ಕಲಿಗರೂ 18 ಮಂದಿ ಕ್ರೈಸ್ತರೂ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ.

ಪೂರ್ವಕವಿಗಳೂ ಆಧುನಿಕರೂ ಸೇರಿ ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಗ್ರಂಥ ಕರ್ತರ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ $352 + 215 = 567$. ಈ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ 124 ವಚನ ಕಾರರೂ 32 ಸ್ತ್ರೀಯರೂ 8 ಶಾಸನ ಕವಿಗಳೂ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ಮತದ ಪ್ರಕಾರ ಇವರಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು 267, ವೀರಶೈವರು 218, ಜೈನರು 24, ಇತರರು 58 ಇತರರೊಳಗೆ 10 ಮಂದಿ ಅರಸರೂ 14 ಮಂದಿ ಒಕ್ಕಲಿಗರೂ 6 ಮಂದಿ ದೇವಾಂಗದವರೂ 18 ಮಂದಿ ಕ್ರೈಸ್ತರೂ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಈ ಸಂಪುಟಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕಾದ ಪೂರ್ವಕವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 199: ಇದಕ್ಕೆ ಆಧುನಿಕರ ಸಂಖ್ಯೆಯಾದ 215ನ್ನು ಸೇರಿಸಿದರೆ ಒಟ್ಟು ಈ ಸಂಪುಟದ ಕವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 414 ಆಗುತ್ತದೆ.

ವಚನಕಾರರು.

ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ವಚನಕಾರರ ಸಂಖ್ಯೆ (124) ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಜೊಡ್ಡದಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಥಮ ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿಯ ವಚನ ಕಾರರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು (60) ಸೇರಿಸಿದರೆ ಒಟ್ಟುಸಂಖ್ಯೆ 184 ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ 6 ನೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟದಲ್ಲಿ ವಚನಗಳೊಡನೆಯೂ ವಚನಗಳಿಲ್ಲದೆಯೂ 59 ಅಂಕಿತಗಳು ಉಕ್ತವಾಗಿವೆ. ಈ ಅಂಕಿತಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ 59 ವಚನಕಾರರು ಇದ್ದೇ ಇರಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ ನಮಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ವಚನಕಾರರ ಸಂಖ್ಯೆ 243 ಆಗುತ್ತದೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಮಾತ್ರ ಬಸವನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದವರು : ಆದರೆ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತರು ಬಸವನ ಸಮಕಾಲದವರು. ಬಸವಯುಗದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ವಚನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 160 ಕೋಟಿ ಎಂದು ಇತಿಹಾಸವಿದೆ. ಬಸವನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಈಚೆಯೂ ಹಲವರು ವಚನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಚನಗಳು ಕನ್ನಡಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪೂಜ್ಯಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅರ್ಹವಾಗಿವೆ. ಇವು ಗೂಢವಾದ ವೇದಾಂತ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾದ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಬಿಗಿ ಯಾದ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಮನಮುಟ್ಟುವಂತೆ ಬೋಧಿಸುತ್ತವೆ. ಇವನ್ನು ಕನ್ನಡ ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳು ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದು. ಇವುಗಳ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಬಸ ವನೇ ಮೊದಲಾದವರು ಹೀಗೆ ಹೊಗಳಿದ್ದಾರೆ:—

ఆద్యర వచన పరుష కండయ్య! అధరక్క కఱ, లుదరక్క సఱ
కొడలసంగన తరణర వచన బేవ సవిదంతే.

దాల తొట్టేగి బిల్లదంతద కేసటు ; సక్కరేయంతద ములిలు ; తవరా
జనంతద నోరేతేరేగళు. ఇంతప్ప ఆద్యర వచనవిరలు బేటి^{కి} బావియ
తొడి లుప్పసీర సవిదంతాయిత్యు^{కి} ఎన్న యుక్తి.

బసవ

నమ్మ ఆద్యర వచన జ్ఞానద నేలీయ తేగిదిరిసిత్తు. నమ్మ ఆద్యర వచన
మదమాత్సర్యాది అరిషడ్వర్గ సప్తవ్యసన పంజేంద్రియ దశవాయుగ
ళిజ్ఞేగి దరివ మనవ స్వస్థవాగి నిలిసిత్తు. నమ్మ ఆద్యర వచన అంగేంద్రి
యంగళ లింగేంద్రియవేసిసిత్తు. నమ్మ ఆద్యర వచన నొటికి^{కి}ందుస్థలవ
మొటి^{కి}ద మదదల్లి నేలిసిత్తు. ఇంతప్ప ఆద్యర వచన భండారవ నమ్మ
ప్రభుదేవరు ముఖ్యవాద 770 అమరగణంగళు అసంఖ్యాత పురాత
నరు ప్రమథగణంగళు కేళి డేటి^{కి} కేందాడిద కారణ నమ్మ కొడల
జేన్న సంగయ్యనల్లి సర్వసుఖవ సొటికి^{కి}ందు స్వయలింగవాదరు. ఇంత
ప్పపురాతనర వచనంగళ ఎరడిల్లదే కేందాడి తనుమనధనవ ఎరడిల్లదే
సమర్పిసువ భక్తర భృత్య నాను. ఆళినాళయ్య నాను.

జేన్నబసవ

తిళిపల్ శివజీవ్యేక్యమ | నిలిపల్ భవవాతబంధమం శివపదవి |
త్తుటిపల్ నిజదొళ జిత్తి గ్రయ | యళవట్ట పురాతనోక్తియేందే
సమర్థం ||

కంబాళ శాంతమల్లీశ (380నీయ పుటవన్న నొడి).

పుటగళు 356—359రల్లి లుక్తరాద వచనకారరిగి కేట్టిరువ
కాలవు సరియాగిదే ఎందు బండితవాగి డేళలారేను.

ఆదిభాగదల్లి వాచకర సౌకర్యక్యాగి ఈ సంపుటదల్లి 7నీయ పరిశి
ష్టదవరేగి వివరిసిరువ కవిగళ మత్తు గ్రంథగళ పట్టిగళు బేరే బేరే
వర్ణానుక్రమవాగి పుటసంఖ్యేయొడనే కేట్టివే. 7నీయ పరిశిష్టద
ల్లియొ అదర ముందే ఇరువ గ్రంథశుద్ధియల్లియొ బరువ కవిగళ
మత్తు గ్రంథగళ డేసరుగళు కేనేయల్లిరువ అకారాదిసొజీయల్లి
కేట్టివే. ఈ సంపుటదల్లి గ్రంథశుద్ధి పుట 327, పుట 398, పుట 471

ಹೀಗೆ ಮೂರುಕಡೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಕೊನೆಯ ಗ್ರಂಥಶುದ್ಧಿ ಈ ಸಂಪುಟಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ವಲ್ಲದೆ ಪ್ರಥಮ ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ.

ಈ ಸಂಪುಟವು ಹಿಂದೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದ ಅನೇಕ ಕವಿಗಳ ಮತ್ತು ಗ್ರಂಥಗಳ ವಿಷಯವನ್ನು ಒಳಕೊಂಡಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಕವಿಗಳ ಮತ್ತು ಗ್ರಂಥಗಳ ವಿಷಯವು ಅರ್ಧಪಾಲಿಗಿಂತ ಪೆಚ್ಚು ಹೊಸದೆಂದು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ಅಂಶವು ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಓದಿ ನೋಡಿದಲ್ಲಿ ಸ್ವತಃ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಕಾಣಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವರೆಲ್ಲರೂ ಉದ್ವಾಮಕವಿಗಳೆಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗದು ಇವರಲ್ಲಿ 2 ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆಧುನಿಕರಲ್ಲಿ ಹಲವರು ಕವಿಗಳನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅರ್ಹರಲ್ಲವೆಂದು ಹಿಂದೆಯೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ತಿಳಿವಳಿಕೆಗೆ ಬಂದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಗ್ರಂಥಕರ್ತನ ಹೆಸರೂ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಈಚೀಚೆಗೆ ಕವಿತಾಶಕ್ತಿ ಕುಂದುತ್ತ ಬಂದಿರುವುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ವೇದ್ಯವಾಗಿಯೇ ಇದೆ.

ಈ ಸಂಪುಟವನ್ನು ಬರೆವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಚ್ಯಕೋಶಾಲಯ, ಶ್ರೀಮತ್ಪರಮಹಂಸೇತ್ಯಾದಿಗಳಾದ ಮೇಲುಗೋಟಿ ಯತಿರಾಜಸ್ವಾಮಿಗಳು, ಶ್ರೀಮಂತರು ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಾಷಾರತ್ನ ಮೈಸೂರು ಕರಿಬಸವಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು, ಬೆಂಗಳೂರು ಪಂಡಿತ ಎಂ. ಎಲ್ಲಪ್ಪನವರು, ಅರಳಿಪೇಟೆ ಗುರುಸಿದ್ಧಪ್ಪನವರು ಇವರುಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಪುಸ್ತಕ ಸಂಗ್ರಹಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದೆನು. ಕೋಶಾಲಯದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಮಹಾಶಯರುಗಳಿಗೂ ನನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹೀಗಯೇ ಕೈಬರಹದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಗುಣದೋಷ ವಿಮರ್ಶೆಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಸಹಾಯಮಾಡಿದ ಶ್ರೀಮಂತರು ದಾಮಣಿಗರೆ ನಿಶಾಂ ಮಠದ ಶಾಂತನೀರಾರ್ಯರು, ಹೆಗ್ಗಡದೇವನ ಕೋಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಎತ್ತಗ ಮಠದ ದೊಡ್ಡರಾಮಾರಾಧ್ಯರು, ಮಹಾಮಹೋಪಾಧ್ಯಾಯ ಸಿದ್ಧಾಂತಿ ಶಿವಶಂಕರ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು. ಧಾರವಾಡದ ರಾಮಚಂದ್ರ ಹನುಮಂತ ದೇಶಪಾಂಡೆ ಎಂ. ಎ., ಫುತ್ತೂರು ಉಗ್ರಾಣ ಮಂಗೇಶರಾಯರು, ಮದರಾಸ್ ಬೆನಗಲ್ ರಾಮರಾಯರು ಎಂ. ಎ. ಎಲ್. ಎಲ್. ಬಿ., ಹಲಸಂಗಿ ಜಿ. ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಪ್ಪನವರು, ಧಾರವಾಡದ ಎಸ್. ಎನ್. ಕೊಪ್ಪಿಕರ್, ಕರ್ಕಿಯ ವೆಂಕಪ್ಪ ಪರಮಯ್ಯ ಹೆಗ್ಗಡೆ ಕಡೆ ಕೋಡಿ, ಹಾವೇರಿಯ ಎಚ್. ಬಿ. ಬೆಂಗೇರಿ ಬಿ. ಎ., ಮೈಸೂರು ಪಂಡಿತ ರಘುಪತ್ಯಾಚಾರ್ಯರು ಮತ್ತು ಪಂಡಿತ ಕೆ. ಸಿ. ನಂಜುಂಡಾರಾಧ್ಯರು, ಕನ್ನಡ ಪ್ರೌಢ ಸರ್. ಎಚ್. ಚೆನ್ನಕೇಶವಯ್ಯಂಗಾರ್, ಬೆಂಗಳೂರು ಜೀರಿಗೆ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನ

ವರು ಮಂಜೀಶ್ವರದ ಎಂ. ಗೋವಿಂದ ಪೈ, ಮದರಾಸ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಕನ್ನಡ ಫೆಲೋ ಎಚ್. ಶೇಷಯ್ಯಂಗಾರ್, ಎಚ್. ನಾರಾಯಣರಾಯರು ಬಿ. ಎ. ಬಿ.ಎಲ್., ರಾಯ್ ಬಹಾದುರ್ ಎಂ. ರಘುನಾಥರಾಯರು ಬಿ.ಎ., ಈ ಮಹನೀಯರುಗಳ ಉಪಕಾರವು ಚಿರಸ್ಮರಣೀಯವಾಗಿದೆ. ಇವರೊಳಗೆ ಮೊದಲು ಹೇಳಿರುವ ಇಬ್ಬರು ಮಹಾಶಯರು ದೂರವಾದ ತಮ್ಮ ವಾಸಸ್ಥಳಗಳಿಂದ ನನ್ನ ಅವಲೋಕನಕ್ಕಾಗಿ ಹಲವು ಓಲೆಯ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ತರುವ ಶ್ರಮವನ್ನು ವಹಿಸಿ ಬಹಳ ಸಹಾಯಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಶಾಸನ ಇಲಾಖೆಯ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಂ. ಸಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸಯ್ಯಂಗಾರ್ ಈ ಸಂಪುಟದ ಮತ್ತು ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಮುದ್ರಣಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಪ್ರತಿಮಾಡಿ ಸಹಕರಿಸಿದುದೂ ಸ್ಮರಿಸತಕ್ಕದಾಗಿದೆ. ಕೊನೆಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿ. ವಿ. ರಾಘವೇಂದ್ರಯ್ಯ, ನನ್ನ ಸೋದರರಡಲೆಯ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಂ. ಎ. ರಂಗಸ್ವಾಮಯ್ಯಂಗಾರ್ ಬಿ. ಎ. ಮತ್ತು ನನ್ನ ಮಗ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಆರ್. ತಿರುನಾರಣಯ್ಯಂಗಾರ್ ಇವರುಗಳು ಮುದ್ರಣಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಸಂಪುಟದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಮಾಡುವುದು, ಈ ಸಂಪುಟಕ್ಕೆ ವಿಷಯಸೂಚಿಕೆ, ಅನುಬಂಧ, ಅಕಾರಾದಿಸೂಚಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಮಾಡುವುದು ಈ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಸಹಾಯವೂ ತಿಳಿಸತಕ್ಕದಾಗಿದೆ.

ಈ ಸಂಪುಟವು 18, 19 ಈ ಎರಡು ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಕವಿಗಳ ಸಮಗ್ರವಾದ ಮತ್ತು ನಿರ್ದೋಷವಾದ ಚರಿತೆಯನ್ನು ಒಳಕೊಂಡಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಲಾರೆನು. ಇದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಕುಂದು ಕೊರತೆಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ನನಗೆ ದೊರೆತ ಸಾಮಗ್ರಿಯ ಆಧಾರದಿಂದ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಮಗ್ರವಾಗಿಯೂ ದೋಷರಹಿತವಾಗಿಯೂ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದೇನೆ. 69ನೆಯ ವಯಸ್ಸು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ವಾರ್ಧಿಕ್ಯ, ಎರಡುಕಣ್ಣುಗಳಿಗೂ ಬಂದಿರುವ ಪರೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗಿರುವ ನೇತ್ರ ಪಾಟವದ ಕೊರತೆ, ಈ ಪ್ರತಿಬಂಧಕಗಳಿದ್ದರೂ ಈ ಸಂಪುಟವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾದುದಕ್ಕಾಗಿ ಸಂತೋಷಿಸಿ ಇದನ್ನೂ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಕಾಣಿಕೆಯಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇದೂ ಅವರ ಮೆಚ್ಚಿಕೆಗೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕ್ಕೂ ಪಾತ್ರವಾದರೆ ನನ್ನ ಶ್ರಮವು ಸಾರ್ಥಕವೆಂದು ಭಾವಿಸುವೆನು.

ಕಣ್ಣಾಳುಟಕ ಕವಿಚರಿತೆ.

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿವರ.

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೇರಳವಾಗಿ ಗ್ರಂಥಗಳು ಹುಟ್ಟಿವೆ. ಈ ಭಾಷೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯವು ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದೂದೇಶದ ಇತರ ದ್ರಾವಿಡಭಾಷೆಗಳ ಸಾಹಿತ್ಯದೊಡನೆ

ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಹಿಂದಾಗುವಂತಿಲ್ಲ. ಕರ್ಣಾಟಕ ಕವಿಚರಿತೆಯ ಮೂರುಸಂಪುಟಗಳನ್ನು ಸ್ಥೂಲದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೂ ಈ ಹೇಳಿಕೆಯ ನಿಜತ್ವವು ಧೃಢಪಡುತ್ತದೆ. ಇತರ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿರುವಂತೆಯೇ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬಹು ಗ್ರಂಥಗಳು ಮತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವು. ಭಟ್ಟಾಕಳಂಕನು (1604) ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಕರಣ, ತರ್ಕ, ವೇದಾಂತ ಇವಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅನೇಕ ಗ್ರಂಥಗಳೂ ಕಾವ್ಯ, ನಾಟಕ, ಅಲಂಕಾರ ಕಲೆ, ಶಾಸ್ತ್ರ ಇವಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಆಸಂಖ್ಯಾತವಾದ ಗ್ರಂಥಗಳೂ ಹುಟ್ಟಿವೆ ಎಂದು ತನ್ನ ಶಬ್ದಾನುಶಾಸನದ ಉಪೋದ್ಯಾತದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ಕರ್ಣಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿಪುಲತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದರೆ ಕಾವ್ಯಗಳು, ಛಂದೋಲಂಕಾರ ವ್ಯಾಕರಣ ವಿಷಯವಾದ ಗ್ರಂಥಗಳು, ನಿಘಂಟುಗಳು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ, ಸ್ಥಳೀಯ ಚರಿತ್ರೆ, ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ ಇವುಗಳ ವಿಷಯವಾದ ಗ್ರಂಥಗಳೂ ವೈದ್ಯ, ಗಣಿತ, ಜ್ಯೋತಿಷ, ಪಾಕಶಾಸ್ತ್ರ, ಕಾಮಶಾಸ್ತ್ರ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿವಾದಿಸುವ ಹಲವು ಗ್ರಂಥಗಳೂ ಗೋಚರವಾಗುತ್ತವೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಉತ್ತಮ ಕಾವ್ಯ ಸರಣಿಯಲ್ಲಿ ಘ್ರಾಢ ಕವಿಗಳಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಅನೇಕ ಕನ್ನಡಶಾಸನಗಳೂ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ.

ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳು.

ಕನ್ನಡಭಾಷೆಗೆ ಜೈನರೇ ಆದಿಕವಿಗಳು. ಈಗ ನಮಗೆ ದೊರೆತಿರುವ ಪುರಾತನವಾದ ಮತ್ತು ಉತ್ತಮವಾದ ಗ್ರಂಥಗಳೆಲ್ಲಾ ಜೈನಕವಿಗಳಿಂದ ರಚಿತವಾದುವು. ಗ್ರಂಥ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಜೈನರ ಪ್ರಾಬಲ್ಯದ ಕಾಲವು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಉಚ್ಚಸ್ಥಿತಿಯ ಕಾಲವೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಕನ್ನಡಭಾಷೆಯ ಸೌಂದರ್ಯ ಕಾಂತಿಗಳಿಗೆ ಹಿಂದಣ ಜೈನ ಕವಿಗಳೇ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣಭೂತರು. ಇವರು ಶುದ್ಧವಾದ ಮತ್ತು ಗಂಭೀರವಾದ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಗ್ರಂಥರಚನಾಕೌಶಲವನ್ನು ಎತ್ತರವಾದ ಅಂತಸ್ತಿಗೆ ಏರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪಂಪನೊಬ್ಬರನ್ನು ಕವಿಗಳೊಳಗೆ ರತ್ನತ್ರಯರೆನ್ನಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಉಚಿತವೇ ಸರಿ. ಪೊನ್ನನು ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರಾಜನಾದ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮ ಕೃಷ್ಣನಿಂದಲೂ ರನ್ನನು ಚಾಳುಕ್ಯರಾಜನಾದ ತೈಲಪನಿಂದಲೂ ಜನ್ನನು ಹೊಯ್ಸಳರಾಜನಾದ ಶಿವನು ಬಲ್ಲಾಳನಿಂದಲೂ ಕವಿಚಕ್ರವರ್ತಿ ಎಂಬ

1. ಶಬ್ದಾಗಮ ಯುಕ್ಯಾಗಮ ಪರಮಾಗಮ ವಿಷಯಾಣಾಂ ತಥಾ ಕಾವ್ಯನಾಟಕಾಲಂಕಾರ ಕಲಾಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಷಯಾಣಾಂಚ ಬಹುನಾಂ ಗ್ರಂಥಾನಾ ಮಹಿ ಭಾಷಾಕೃತಾನಾಮುಪಲಭ್ಯಮಾನತ್ವಾತ್.

ಬಿರುದನ್ನು ಪಡೆದರು. 2ನೆಯ ನಾಗವರ್ಮನು ಚಾಳುಕ್ಯರಾಜನಾದ 2ನೆಯ ಜಗದೇಕಮಲ್ಲನಲ್ಲಿಯೂ ಜನ್ನನ ತಂದೆಯೂ ಕೇಶಿರಾಜನ ಮಾತಾಮಹನೂ ಆದ ಸುಮನೋಬಾಣನು ಹೊಯ್ಸಳರಾಜನಾದ 2ನೆಯ ನಾರಸಿಂಹನಲ್ಲಿಯೂ ಕಟ ಕೋಪಾಧ್ಯಾಯರಾಗಿದ್ದರು. ಇತರ ಕವಿಗಳೂ ಕೂಡ 14ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ಶ್ಲಾಘ್ಯವಾದ ಚಂಪೂಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆದರು. ಇವರಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯವನು ಮಧುರನೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಸಹ ಕಾರಿಯಾದ ಛಂದೋಲಂಕಾರ ವ್ಯಾಕರಣಗ್ರಂಥಗಳೂ ನಿಘಂಟುಗಳೂ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಜೈನರಿಂದಲೇ ರಚಿತವಾಗಿವೆ. ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿಯೂ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೀಗೆ ಯೇ ಆಗಿದೆ.

ಷಟ್ಪದೀ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದವರಲ್ಲಿ ಕುಮುದೇಂದು, ಭಾಸ್ಕರ, 3ನೆಯ ಮಂಗರಸ ಮುಂತಾದವರನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು.

ವೀರಶೈವರು ತಮ್ಮ ಮತಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಆ ಭಾಷೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಬಸವನೂ ಅವನ ಸಮಕಾಲದವರೂ ಪ್ರಾಯಿಕವಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೋಸ್ಕರ ವಚನಗಳನ್ನು ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ತಂದರು. ಬಸವನ ಸಮಕಾಲಿಕರಾದ ಸಮಾರು 200 ಮಂದಿಯೂ ಅವನಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಕೆಲವನೂ ಈಚೆ ಹಲವರೂ ವಚನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಚನಕಾರರಲ್ಲಿ ಹಲವರು ಸ್ತ್ರೀಯರೂ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ಡಾಕ್ಟರ್ ಫೀಟ್ ಹೇಳುವಂತೆ¹ ಉತ್ತರದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಆಕ್ರಮಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಮಹರಾಠರ ಅವಾಂತರದಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅಂಸವಾದ ಕನ್ನಡಭಾಷೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿದ ಕೀರ್ತಿ ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ವೀರಶೈವರಿಗೆ ಸಲ್ಲತಕ್ಕದಾಗಿದೆ. ವೀರಶೈವ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನು ಪ್ರಥಮಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈಚೆಗೆ ಚಂಪೂಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದವರಲ್ಲಿ ಷಡಕ್ಷರದೇವ, ಸುರಂಗ ಕವಿ ಇವರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು. ರಾಘವಾಂಕ, ಪದ್ಮಣಾಂಕ, ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ಪಂಡಿತ, ಮಲ್ಲಣಾರ್ಯ, ಬೊಮ್ಮರಸ, ನಜುಂಡ ಮೊದಲಾದ ಹಲವರು ಕವಿಗಳು ಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

1. ಕನ್ನರನಾದರದಿಂ ಕುಡೆ | ಪೊನ್ನಂ ಮನನೊಸೆದು ತೈಲಪಂ ಕುಡೆರನ್ನಂ
ಮನ್ನಿಸಿ ಬಲ್ಲಾಳಂ ಕುಡೆ | ಜನ್ನಂ ಕವಿಚಕ್ರವರ್ತಿವೆಸರಂ ಪಡೆದಂ ||

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ರುದ್ರಭಟ್ಟನು ಅಗ್ರಗಣ್ಯನು. ಈಚೆಗೆ ಬಾಳಿದ ಜಂಪೂಗ್ರಂಥಕಾರರಲ್ಲಿ ತಿರುಮಲಾಚಾರ್ಯ, ಚಿಕ್ಕಪಾಠಾಚಾರ್ಯ, ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ, ತಿಮ್ಮಕವಿ ಇವರು ಗಣ್ಯರು. ಷಟ್ಪದೀಗ್ರಂಥಕಾರರಲ್ಲಿ ಕುಮಾರ ವ್ಯಾಸ, ಕುಮಾರ ವಾಲ್ಮೀಕಿ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ, ಲಕ್ಷ್ಮಿಕವಿ ಮೊದಲಾದವರನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು.

ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಜರುಗಳಲ್ಲಿ ಚಾಮರಾಜ ಒಡೆಯರ್, ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಜ ಒಡೆಯರ್, ಮುನ್ನುಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ್ ಈ ಮೂವರು ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಆದರವನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಸ್ವತಃ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ರಚಿಸಿರುವುದು ಗಮನಿಸತಕ್ಕ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಜರಾದ 1ನೆಯ ಕೃಷ್ಣರಾಜಒಡೆಯರ ಮಹಿಷಿಯಾದ ಜೆಲುವಾಂಬೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿರುವುದು ಸ್ತೋತ್ರಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಂಥ ಕರ್ತರಾದ ಇತರ ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ಹೊನ್ನಮ್ಮ, ಶ್ರೀರಂಗಮ್ಮ, ಹೆಳವನಕಟ್ಟಿ ಗಿರಿಯಮ್ಮ ಮುಂತಾದವರನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು.

ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ.

ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಮತದ ಪ್ರಕಾರ ಅವರ ವಿಭಾಗವೂ ಹಿಂದೆಯೇ ಕೊಟ್ಟಿವೆ(ಪುಟ xxviii). ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಕವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 280. ಇದರಲ್ಲಿ 45 ಮಂದಿ ವಚನಕಾರರೂ 40 ಮಂದಿ ಶಾಸನ ಕವಿಗಳೂ 6 ಮಂದಿ ಸ್ತ್ರೀಯರೂ ಒಬ್ಬ ದೊರೆಯೂ ಇಬ್ಬರು ರಾಜಕುಮಾರರೂ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ಮತದ ಪ್ರಕಾರ ಇವರಲ್ಲಿ ಜೈನರು 95, ವೀರಶೈವರು 90, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು 45, ಇತರರು 50. ಪ್ರಥಮಸಂಪುಟದ ತಿದ್ದಿದ ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟದಿಂದ ಸೇರಿಸಿರುವ ಕವಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟದ ಕವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 301. ಇದು 15 ಮಂದಿ ವಚನಕಾರರನ್ನೂ 3 ಮಂದಿ ಶಾಸನಕವಿಗಳನ್ನೂ 4 ಮಂದಿ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನೂ ಮೂವರು ಮಹಾರಾಜರನ್ನು ಒಳಕೊಂಡ 12 ಮಂದಿ ಅರಸರನ್ನೂ ಒಳಕೊಂಡಿದೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಮತದ ಪ್ರಕಾರ ವೀರಶೈವರು 145, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು 76, ಜೈನರು 56, ಇತರರು 24. ಅಂತು ಮೂರು ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳಿರುವ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ 1148 ಆಗುತ್ತದೆ. ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿರುವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೆಳಗಣ ಸಟ್ಟಿ ವಿಶದವಾಗಿ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ:—

ಸಂಪುಟ	ಗ್ರಂಥಕರ್ತರಸಂಖ್ಯೆ	ಜೈನರು	ವೀರಶೈವರು	ಬೌದ್ಧರು	ಇತರರು
I	280	95	90	45	50
II	301	56	145	76	24
III ಪೂರ್ವಿಕರು	352	23	191	108	30
, ಅಧುನಿಕರು	215	1	27	159	28
ಒಟ್ಟು	1148	175	453	388	132

ಈ 1148 ಎಂಬ ಸಂಖ್ಯೆ 184 ಪಚನಕಾರರನ್ನೂ 51 ಶಾಸನ ಕವಿಗಳನ್ನೂ 42 ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನೂ ಐವರು ಮಹಾರಾಜರನ್ನೂ ಒಳಕೊಂಡ 25 ಅರಸರನ್ನೂ ಒಳಕೊಂಡಿದೆ. ಮೇಲಣ ಪಟ್ಟಿಯಿಂದ 1148 ಗ್ರಂಥ ಕರ್ತರಲ್ಲಿ 933 ಮಂದಿ ಪೂರ್ವಿಕರೆಂದೂ 215 ಮಂದಿ ಅಧುನಿಕರೆಂದೂ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ (ಪುಟ xxvii) ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ 352 ಪೂರ್ವ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ 110 ಮಂದಿ ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟಕ್ಕೂ 43 ಮಂದಿ ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟಕ್ಕೂ ಸೇರತಕ್ಕವರಾದುದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಈ ಸಂಪುಟಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೇರತಕ್ಕವರು 199 ಮಂದಿಯೇ ಆಗುತ್ತಾರೆ. ಕೆಳಗಣ ಪಟ್ಟಿ ಒಂದೊಂದು ಸಂಪುಟಕ್ಕೂ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಸೇರಬೇಕಾದ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ :—

ಸಂಪುಟ	ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ಸಂಖ್ಯೆ	ಮೊತ್ತ	
I	280+110	390	} 1148
II	301 + 43	344	
III	199+215	414	

ಈ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ವಾಚಕರಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಮೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸದೆ ಇರಲಾರವು.

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷಾಭಿಮಾನದಿಂದ 1894 ರಲ್ಲಿ, ಎಂದರೆ ಸುಮಾರು 35 ವರುಷಗಳಿಗೆ ಹಿಂದೆ, ಆರಂಭಿಸಿದ ಈ ಕೆಲಸವು ಭಗವದನುಗ್ರಹದಿಂದ ಪೂರ್ತಿಯಾದುದಕ್ಕಾಗಿ ಸಂತೋಷಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಬಹಳ ಶ್ರಮಸಾಧ್ಯವಾದ ಕೆಲಸ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟವನ್ನು ಬರೆವಾಗ ನನಗೆ ಸಹಾಯಕರಾಗಿದ್ದ ನನ್ನ ಭ್ರಾತೃಪುತ್ರರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಸ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು ಬದುಕಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಕೆಲಸವು ಸುಲಭವಾಗುತ್ತಿದ್ದುದಲ್ಲದೆ

ಬಹುಶಃ ಇನ್ನೂ ತೀಘ್ರವಾಗಿಯೇ ಕೊನೆಗಾಣುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಆದರೆ ಇದು ದೇವರ ಚಿತ್ತಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ ; ವಾರ್ಧಿಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಶೂನ್ಯನಾಗಿ ನಾನೊಬ್ಬನೇ ಈ ಕಷ್ಟವಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಗಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿತು. ಅನೇಕ ಗ್ರಂಥಾವೇಕ್ಷಣವೂ ವಿಶೇಷ ಪರಿಶೋಧನವೂ ಅತ್ಯವಶ್ಯವಾದ ಇಂಥ ದೊಡ್ಡ ಗ್ರಂಥದೊಳಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ತಪ್ಪುಗಳು ಸಿಕ್ಕುವುದೇನಾಶ್ಚರ್ಯವಲ್ಲ. ಇವುಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿ ಗ್ರಂಥವು ವಿಶೇಷ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಮಾಡುವ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿರುವೆನು. ನನ್ನಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನುಮುಂದೆ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ನನಗಿಂತ ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನವರು ಕೈಕೊಂಡು ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೋರುತ್ತೇನೆ.

ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳು

ನಾನು ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆವುದಕ್ಕೆ ಆರಂಭಿಸಿದಾಗ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಆದರವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಜನರ ಸಂಖ್ಯೆ ಬಹಳ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿದ್ದಿತು. ಈಗ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಆದರವು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ನನಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವರು ವಿಮರ್ಶಕರು ಕವಿಚರಿತೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲು ಆರಂಭಿಸಿರುವುದೂ ನನಗೆ ಸಂತೋಷಜನಕವಾಗಿದೆ. ಈ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ವಿಚಾರ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಡೆಯಿಲಿಪೋಸ್ಟ್ ಎಂಬ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ (12-9-1924) ಧರ್ಮ ಎಂಬ ಸುಳ್ಳು ಹೆಸರನ್ನು ವಹಿಸಿ ಒಬ್ಬ ಮಹನೀಯರು ನನ್ನನ್ನು ದೋಷಿ ಎಂದು ದೂಷಿಸಿ ಬರೆದಿರುವ ಬರೆವಣಿಗೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಒಂದೆರಡು ಮಾತನ್ನು ಆಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಈ ಬರೆವಣಿಗೆಯೂ ಇದಕ್ಕೆ ಅದೇ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಾಗಿರುವ ನನ್ನ ಉತ್ತರವೂ (26-9-1924) ಈ ಸಂಪುಟದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅವತರಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಲಂಬಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನಾನು ಈ ಬರೆವಣಿಗೆಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕೆಂದಿರಲಿಲ್ಲವೆ, ವಿಶ್ವಬಂಧು, ಸಾರಾಂಶವೂ ಟೀಕೆಗಳೂ ಸಂಪದಭೃದಯ, ವೃತ್ತಾಂತ ಪುಕಟವಾದುದನ್ನು ಪ್ರಬುದ್ಧಕರ್ಣಾಟಕ ಮುಂತಾದ ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿದ್ದಾದ ತಪ್ಪು ತಿಳಿವಳಿ ನೋಡಿ ನನ್ನ ಮಿತ್ರರು ಕೆಲವರು ಜನರಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಬಹುದಾದ ಬರೆಯಬೇಕೆಯನ್ನು ನಿವಾರಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಉತ್ಸುಕನಾಗಿದ್ದೆನು. ಅಲ್ಲದೆ ಕೆಂದು ನಿರ್ಬಂಧಿಸಿದುದರಿಂದ ಅದೇ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಒಂದು

ಕಾರಮಾಡಿ ಶಿರಶ್ಚೇದನ ಮಾಡುವುದು ಎಂಬಂತೆ ಧರ್ಮರು ನನ್ನನ್ನು ವೊದಲು ಭೂಷಿಸಿ ಆಮೇಲೆ ದೂಷಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಬರೆದಿರುವುದರ ಸಾರಾಂಶವೇ ನೆಂದರೆ—ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟವನ್ನು ಬರೆವುದರಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಸ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರ ಹೆಸರನ್ನು ಅಸೂಯೆಯಿಂದ ತಿದ್ದಿದ ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳದೆ ಅವರ ಮಾತನ್ನೇ ಎತ್ತದೆ ಅವರಿಗೆ ದ್ರೋಹ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ; ಹೀಗೆಯೇ ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಳೂಳದ ಶಾಸನಗಳು, ಕರ್ಣಾಟಕ ಶಬ್ದಾನುಶಾಸನ ಈ ಗ್ರಂಥಗಳ ತಿದ್ದಿದ ಮುದ್ರಣಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮೆ|| ಬಿ. ಎಲ್. ರೈಸರ ಹೆಸರನ್ನು ಅಸೂಯೆಯಿಂದ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ—ಎಂಬುದೇ. ಈ ತಿದ್ದಿದ ಮುದ್ರಣಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹಲವು ಹೊಸ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಅನೇಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಮಾರುಪಾಡುಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ನಾನೊಬ್ಬನೇ ಉತ್ತರವಾದಿ ಎಂಬಂಶವನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆಯೇ ಹೊರತು ಮತ್ತೆ ಬೇರೆ ಇಲ್ಲ. ನನ್ನ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಮೆ|| ರೈಸರ ಪತ್ರಗಳಿಂದ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ತಿದ್ದಿದ ಮುದ್ರಣಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಹೆಸರ ಬೇಕೆಂಬ ಭಾವನೆಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಧರ್ಮರಿಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಸ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು ನನ್ನ ಸವಾಪ ಬಂಧು, ಭ್ರಾತೃಪುತ್ರರು, ಎಂಬಂಶವು ತಿಳಿದಿರಲಾರದು. ಇವರು ಗತಿಸಿದಾಗ ನನಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದುಃಖಿಸಿದವರಾರೂ ಇಲ್ಲ. ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟದ ಅವತರಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ(ಪುಟ 29) ಇವರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೀಗೆ ಬರೆದಿದ್ದೆನು : “ ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟವನ್ನು ಬರೆವಾಗ ನನಗೆ ವಿಶೇಷ ಸಹಾಯಕರಾಗಿದ್ದ ಮ|| ರಾ|| ಎಸ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು ಆ ಪುಸ್ತಕವು ಪ್ರಕಟವಾದ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಮೈಕುಂಠವಾಸಿಯಾದ ಸಂಗತಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ವಿದಿತವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಇವರಿಗಿದ್ದ ಕೂಲಂಕಷವಾದ ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಾಷಾ ಪಾಂಡಿತ್ಯವೂ ಮನೋಹರವಾದ ಕವಿತಾ ಮಾರ್ಗವೂ ಇಂಥ ಮೈದುಷ್ಯಕ್ಕೆ ಅಲಂಕಾರವಾದ ವಿನಯಸಂಪತ್ತಿಯೂ ಎಲ್ಲರ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದುವು. ಇವರ ಅಕಾಲ ಮರಣದಿಂದ ಮೈಸೂರು ದೇಶಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವೇ ಅಲ್ಲದೆ ಕನ್ನಡ ನಾಡೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ವಿಶೇಷ ನಷ್ಟವುಂಟಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅತ್ಯುಕ್ತಿಯಾಗಲಾರದು. ನನಗಂತು ಇವರ ಮರಣದಿಂದ ಬಲದ ಭುಜವೇ ಹೋದ ಹಾಗಾಯಿತು.” ಹಿಂದೆ ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿದ್ದುದರಿಂದ ತಿದ್ದಿದ ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿ ವುನಃ ಹೇಳುವುದು ಆವಶ್ಯಕವಿಲ್ಲವೆಂದು ಸುಮ್ಮನಾದೆನು. ಅಸೂಯೆಯೆಂಬುದು ನನ್ನ ಸ್ವಭಾವದಲ್ಲಿಯೇ ಇಲ್ಲ ; ತತ್ರಾಪಿ ನನ್ನ ಸವಾಪ ಬಂಧುವಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಸ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇದು ಅಸಂಭಾವ್ಯವೇ ಸರಿ.

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಬರೆವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಧರ್ಮರು ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಗಳ ಗುಣ ವಿಮರ್ಶೆ ಇರುವುದರಿಂದಲೂ ನಾನೊಬ್ಬನೇ ಬರೆದ ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಅದರ ಅಭಾವದಿಂದಲೂ ಈ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾದ ಕೆಲಸವು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಸ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರದೇ ಆಗಿರಬಹುದು ಎಂಬ ತಮ್ಮ ಊಹೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟವನ್ನು ಬರೆದಾಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಕಾರ್ಯ ವಿಭಾಗವು ಏರ್ಪಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಇಬ್ಬರೂ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೂ ಈ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಭಾಗವೇ ಹೆಚ್ಚು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಸ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರ ಮೈದುಷ್ಯಕ್ಕಾಗಲಿ ಅವರು ಮಾಡಿದ ಸಹಾಯದ ಮಹತ್ವಕ್ಕಾಗಲಿ ಎಳ್ಳಷ್ಟೂ ಕೊರತೆಯಿಲ್ಲ. ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಗಳ ಗುಣ ವಿಮರ್ಶೆಯಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಧರ್ಮರ ಹೇಳಿಕೆ ನಿಜವಲ್ಲ ; ಆ ಸಂಪುಟದ 44, 67, 82, 90, 95, 135, 162, 181, 194, 205, 210, 218, 233, 235, 249, 279, 310, 350, 383, 395, 427, 443, 463, 471, 472, 494, 503, 524 ಮುಂತಾದ ಪುಟಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಈ ಅಂಶವು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಹಲವರು ಉದ್ಧಾಮ ಕವಿಗಳ ಚರಿತ್ರವು ಬಂದಿದೆ ; ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಕವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಬಹಳ ಕಡಮೆ ; ಆದುದರಿಂದ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಗುಣ ವಿಮರ್ಶೆ ಇದೆಯೋ ಅಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಇಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇ ಹೊರತು ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪೂರ್ವ ಪ್ರಬಂಧಗಳ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯೂ ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಆ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆ ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತ ಬಂದಿರುವುದೂ ಸರ್ವರಿಗೂ ತಿಳಿದ ವಿಷಯವೇ. ಈ ಸಂಪುಟದ 23, 27, 52, 85, 88, 130, 149, 449 ಮುಂತಾದ ಪುಟಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಗುಣ ವಿಮರ್ಶೆ ತಕ್ಕ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದ್ದೇ ಇದೆ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮೆ|| ಬಿ. ಎಲ್. ರೈಸರ ಮರಣ.

ಕಳೆದ ಜುಲೈ ಶಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿದ ಮೆ|| ಬಿ. ಎಲ್. ರೈಸರ ಮರಣಕ್ಕಾಗಿ ನನ್ನ ದುಃಖವನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವರು ಮೈಸೂರು ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಅಸ್ತಿಭಾರ ಹಾಕಿದವರು. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಗಳಾಗಿದ್ದುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಕೆಲವು ಶ್ಲಘ್ಯವಾದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಮೊತ್ತಮೊದಲು ಮುದ್ರಿಸಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬಹಳ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಸನದ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಇವರು ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯದ ಮಹತ್ತ್ವವನ್ನು ಅಷ್ಟಿಷ್ಟೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

1899 ರಿಂದ 1906ರ ವರೆಗೆ ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯಕನಾಗಿ (Assistant) ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಗೌರವವು ನನಗೆ ಲಭಿಸಿದ್ದಿತು ; ಆದರೆ ಅವರ ಪರಿಚಯವು ನನಗೆ 1890 ರಿಂದಲೂ ಉಂಟು. ಇವರು ಕರ್ಣಾಟಕ ಕವಿ ಚರಿತೆಯನ್ನು ಬರೆವುದರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಮೊದಲಿಂದಲೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕರಾಗಿದ್ದರು. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಾಡಿದ ಅಲ್ಪಸಹಾಯವನ್ನು ಕೂಡ ಅವರು 1897 ರಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸಿದ ಮೈಸೂರು ಗೆಜಟಿಯರನಲ್ಲಿ (ಪುಟಗಳು 495-496) ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಅವರಿದ್ದ ಅಭಿಮಾನವು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗೆ ಹೋದಮೇಲೆ ಎಳ್ಳಷ್ಟೂ ಕಡಮೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೂ ನನಗೂ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರವು ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಿತು. ಒಂದು ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಕವಿಚರಿತೆಯನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷಿಗೆ ಪರಿವರ್ತಿಸುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದರು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೂ ಮೈಸೂರಲ್ಲಿಯೂ ಅವರಿದ್ದ ಪ್ರೀತಿ ಅವರು ಸಾವವರೆಗೂ ಉಜ್ಜ್ವಲವಾಗಿಯೇ ಇದ್ದಿತು. ಅವರು ಸಾವುದಕ್ಕೆ ಮೂರೇ ತಿಂಗಳು ಮುಂದೆ, ಎಂದರೆ 1927 ನೆಯ ಏಪ್ರಿಲ್ 6ರಲ್ಲಿ, ಬರೆದ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಈ ಮಾತುಗಳು ಉಕ್ತವಾಗಿವೆ : “ಕನ್ನಡಭಾಷೆಯ ವಿಷಯವಾದ ನಿಮ್ಮ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳು ಆವಾಗ ನನಗೆ ತಲವುತ್ತುವೆಯೋ ಎಂದು ಇದಿರು ನೋಡುತ್ತ ಇದ್ದೆನು. ನಿಮ್ಮ ಕರ್ಣಾಟಕ ಕವಿಚರಿತೆ ಕ್ಷಿಪ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಪೂರ್ತಿಯಾಗುವ ಸಂಭವವಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿ ಸಂತೋಷಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥವು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿರುವುದು. ನನ್ನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಇನ್ನೂ ವಿಚಾರಿಸುವವರಿಗಿಲ್ಲಾ ದಯೆಯಿಟ್ಟು ನನ್ನ ಜ್ಞಾಪಕವನ್ನು ಕೊಡಿ. ಮೈಸೂರಲ್ಲಿ ನನಗಿರುವ ಪ್ರೀತಿಗೆ ಜ್ಯುತಿಯೇ ಇಲ್ಲ.” ಇವರ ಪತ್ನಿ ಬರೆದ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇವರು ಕಾಲು ಸ್ವಾಧೀನವಿಲ್ಲದೆ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದರೆಂದೂ ಇನ್ನು ಒಂದು ವಾರ ಬದುಕಿದ್ದಿದ್ದರೆ 90 ವರುಷವು ಪೂರ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದಿತೆಂದೂ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಬಹಳ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಇದಿರು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಈ ಸಂಪುಟದ ಒಂದು ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಬದುಕಿದ್ದಾಗಲೇ ಅವರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡಲು ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಹೋದುದಕ್ಕಾಗಿ ವ್ಯಸನಪಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಡಾಕ್ಟರ್ ಎ. ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಯ್ಯನವರ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳು.

ನನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಕುರಿತು ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳು ಬಂದಿವೆ ಎಂದು ಹಿಂದೆ (ಪುಟxxxvi) ಸೂಚಿಸಿದ್ದೆನು. ಈ ಆಕ್ಷೇಪಕರಲ್ಲಿ ಡಾಕ್ಟರ್ ಎ. ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಯ್ಯ ಎಂ.ಎ., ಪಿಎಚ್.ಡಿ., ಎಲ್.ಎಲ್.ಬಿ. ಇವರು ಪ್ರಥಮಸ್ಥಾನವನ್ನು ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇವರು ನನ್ನ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ

ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟಕ್ಕೆ, ವಿಶೇಷವಾದ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನು ಹೂಡಿ ಸುಮಾರು 280 ಪುಟಗಳನ್ನು ಮುದ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವು ಪ್ರಬುದ್ಧ ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂಬ ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಾಗುತ್ತ ಬಂದುವು ; ಪುಸ್ತಕರೂಪವಾಗಿಯೂ ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ದುರ್ಗಸಿಂಹ, ಚಂದ್ರರಾಜ, ರಾಜಾದಿತ್ಯ, ವೃತ್ತವಿಲಾಸ ಈ ಕವಿಗಳಿಗೆ ನಾನು ಹೇಳಿರುವ ಕಾಲದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲವರು ಜೈನ ಗುರುಗಳ ನಾಮಸಾಮ್ಯದಿಂದ ನಾನು ಮಾಡಿರುವ ಸಮೀಕರಣದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಅಯ್ಯನವರು ಹೇಳಿರುವ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳು ನ್ಯಾಯವಾಗಿವೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಉಳಿದುವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಆಧಾರವೇ ಇಲ್ಲ ; ಮತ್ತು ಕೆಲವಕ್ಕೆ ಬರಿಯ ಛಿದ್ರಾಸ್ವೇಷಣ ದೋಷಾವಿಷ್ಕರಣೀಚ್ಛೆಗಳೇ ಮೂಲವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಇವರ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ನನ್ನ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಲು ನನಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ದೊರೆಯಿಸಿಕೊಟ್ಟುದಕ್ಕಾಗಿ ಇವರಿಗೆ ಧನ್ಯವಾದವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳ ಸಮಗ್ರಪ್ರತಿಯನ್ನು ನನಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು ಪ್ರಬುದ್ಧ ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇವು ವೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಅಚ್ಚಾಗುವವರೆಗೆ ಕಾದುಕೊಂಡಿರುವ ಕಷ್ಟವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿದುದಕ್ಕಾಗಿ ಇವರಿಗೂ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಟಿ. ಎಸ್. ವೆಂಕಣ್ಣಯ್ಯನವರಿಗೂ ನನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ನನ್ನ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 35 ಕವಿಗಳ ಚರಿತ್ರೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಯ್ಯನವರು ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನು ಲಂಬಿಸಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಅವತರಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇವರ ಮತ್ತು ಇತರರ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯವಾದ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೊಡಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ನೆನಪಿಗೆ ಬಂದ ಎರಡು ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ—

ಗಚ್ಛತಃ ಸ್ಥಲನಂ ಕ್ವಾಪಿ ಭವತ್ಯೇವ ಪ್ರಮಾದತಃ |

ಹಸಂತಿ ದುರ್ಜನಾಸ್ತತ್ರ ಸಮಾದಧತಿ ಸಜ್ಜನಾಃ ||

ದೋಷಾನುತ್ಸೃಜ್ಯ ದೋಷಜ್ಞಾಸ್ತುಷ್ಯಂತಿ ಗುಣಲೇಶತಃ

ಹಂಸಾ ಇವಾಂಬುಪಯಸೋರ್ಮೇಳನೇ ದುಗ್ಧವಾಯಿನಃ ||

ಇದರಿಂದ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಉಪೇಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದಾಗಲಿ ಗಣಿಸಲೇಕೂಡದೆಂದಾಗಲಿ ನನ್ನ ಭಾವವಲ್ಲ. ತಪ್ಪಿಲ್ಲದೆ ಶುದ್ಧವಾಗಿ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕೆಂಬುದೇ ಕೋರಿಕೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಸರ್ವಜ್ಞನಲ್ಲ; ತಪ್ಪುಗಳಿರಬಹುದು.

ಹೊಸದಾಗಿ ಗ್ರಂಥರಚನೆ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟ, ದೋಷ ದರ್ಶನ ಸುಲಭ. ಉಕ್ತವಾದ ಅಂಶವನ್ನು ಖಂಡಿಸಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರಬಲವಾದ ಹೇತುಗಳಿರಬೇಕು; ದುರ್ಬಲವಾದ ಹೇತ್ವಾಭಾಸಗಳು ಕಾರ್ಯಕಾರಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆಕ್ಷೇಪಿಸುವ ವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ಕ್ರಮವೂ ಮರ್ಯಾದೆಯೂ ಉಂಟು. ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಮಾದಗಳನ್ನು ಸೌಹಾರ್ದದಿಂದ ತೋರಿಸಿಕೊಡುವವರು ಉಪಕಾರಿಗಳೇ ಸರಿ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಅಯ್ಯನವರು ಹಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಏತಿ ಎಂದರೆ ಪ್ರೇತಿ ಎನ್ನಬೇಕು ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲೇ ಆಕ್ಷೇಪಿಸಿರುವಂತೆ ತೋರುವುದು; ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆ ನಿಂದಾಗರ್ಭವಾಗಿಯೂ ಪರಿಹಾಸ ಗರ್ಭವಾಗಿಯೂ ಬರೆದಿರುವುದು ಶೋಚನೀಯವಾಗಿದೆ.

ನಾಗಚಂದ್ರ .

ನಾಗಚಂದ್ರನು 10 ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಅಂತ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೋ ಅಥವಾ 11 ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಆದಿಭಾಗದಲ್ಲಿಯೋ ಇದ್ದಿರಬೇಕೆಂದು ಅಯ್ಯನವರು ನಿರ್ಣಯಿಸಿರುವುದು (ಪುಟಗಳು 33-56) ಭ್ರಾಂತಿ ಮೂಲವು. ಏಕೆಂದರೆ 1024-1042ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದನೆಂದು ಇವರು ಹೇಳುವ ದುರ್ಗಸಿಂಹನು ಸ್ತುತಿಸಿರುವ ಪಂಪನು ನಾಗಚಂದ್ರನೆಂದು ಭ್ರಮಿಸಿ ಹೀಗೆ ನಿರ್ಣಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ದುರ್ಗಸಿಂಹನಿಂದ ಸ್ತುತನಾದ ಪಂಪನು ಆದಿಪಂಪನೇ ಹೊರತು ಅಭಿನವ ಪಂಪನಲ್ಲ. ನಾಗಚಂದ್ರನು ಸುಮಾರು 1100ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದನೆಂಬ ನನ್ನ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು (I, 101) ಖಂಡಿಸಿ ತಮ್ಮ ಭ್ರಾಂತಿ ಮೂಲವಾದ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಅಯ್ಯನವರು ಬಹಳ ಶ್ರಮಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸಾಧಕವಾದ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ:—

(1) ಅಯ್ಯನವರ ಹೇಳಿಕೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಹಿಂದೆ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ನಾಗಚಂದ್ರನು 10 ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಅಂತ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿಯೋ ಅಥವಾ 11 ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಆದಿಭಾಗದಲ್ಲಿಯೋ, ಅಂತು 1024ಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ, ಇದ್ದಿರಬೇಕು. ಆದರೆ ನಾಗಚಂದ್ರನು 993ರಲ್ಲಿ ರನ್ನನಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಅಜಿತವುರಾಣವನ್ನು 'ಕೃತಿ ರತ್ನ' ವೆಂದು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇದರಿಂದ ಈ ಗ್ರಂಥವು ನಾಗಚಂದ್ರನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿರಲಾರದು ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಅದು ಹುಟ್ಟಿದ ಕಾಲಕ್ಕೂ ನಾಗಚಂದ್ರನ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ ಅರ್ಧ ಶತಮಾನದ ಅಂತರವಾದರೂ ಇದ್ದಿರಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ ನಾಗಚಂದ್ರನು 1024ಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಿರಲಾರನು, ಅಲ್ಲದೆ ದುರ್ಗಸಿಂಹನು (ಸು. 1024) ರನ್ನನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿಲ್ಲ; ಅವನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ರನ್ನನ್ನು

ಬಹಳ ಆಧುನಿಕನಾಗಿದ್ದನೆಂಬುದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿರಬೇಕು. ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ ದುರ್ಗಸಿಂಹನಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದನೆಂದು ಅಯ್ಯನವರು ಹೇಳುವ ನಾಗಚಂದ್ರನು ರನ್ನನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಕೃತಿರತ್ನವೆಂದು ಸ್ತುತಿಸುವುದು ಅಸಂಭಾವ್ಯವೇ ಸರಿ.

(2) ನಾಗಚಂದ್ರನ ಕಾಲವನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ " ಅದ್ಯತನನಾಗಿ ಯುಂ ನೆಗ | ಲ್ಲಾರ್ಯರ ದೊರೆಯೆನಿಸಿ ಮೆಲಿಡಿದು....ನಾಗಚಂದ್ರ ಕವೀಂದ್ರಂ || " ಎಂದು ಅವನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕರ್ಣಪಾರ್ಯನು ಹೇಳಿರುವುದು (I, 101) ಬಹಳ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. 'ಅದ್ಯತನ' ಎಂಬ ಪದದ ಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ನಾಗಚಂದ್ರನು ಕರ್ಣಪಾರ್ಯನಿಗಿಂತ ಬಹಳ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವನು ಕರ್ಣಪಾರ್ಯನಿಗಿಂತ ಸುಮಾರು ಒಂದು ತಲೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಿರಬಹುದು. ಕರ್ಣಪಾರ್ಯನಿಗೆ ನಾನು ಹೇಳಿರುವ ಕಾಲವು ಸು. 1140 ಆದುದರಿಂದ (I, 139) ನಾಗಚಂದ್ರನ ಕಾಲವು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಸು. 1100 ಎನ್ನಬಹುದು. ಆದರೆ ಕರ್ಣಪಾರ್ಯನು ಸು. 1174ರಲ್ಲಿದ್ದನು ಎಂಬ ಅಯ್ಯನವರ ನಿರ್ಣಯದ ಪ್ರಕಾರ (ಪುಟ 85) ನಾಗಚಂದ್ರನು ಸು. 1100 ಕ್ಕಿಂತ ಈಚೆ ಇದ್ದಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ ಅಯ್ಯನವರು ಹೇಳುವಂತೆ 1024ಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಬಾಳಿದ ನಾಗಚಂದ್ರನನ್ನು 1174ರಲ್ಲಿದ್ದ ಕರ್ಣಪಾರ್ಯನು ಅದ್ಯತನ ಎಂದು ನಿರ್ದೇಶಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೇ?

(3) ನಾಗಚಂದ್ರನು " ಮುನಿನಾಥಂ ದಶಧರ್ಮಧಾರಿ " ಎಂಬ ತನ್ನ ರಾಮಾಯಣದ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ (I, 20) ಮೇಘಚಂದ್ರತ್ರಿವಿದ್ಯನೆಂಬ ಒಬ್ಬ ಜೈನ ಗುರುವನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಸುಮಾರು 1115 ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಳೂಳದ 127ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಇದೇ ಗುರು 1115 ರಲ್ಲಿ ಗತಿಸಿದನೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ನಾಗಚಂದ್ರನು ಸ್ತುತಿಸುವ ಪದ್ಯದಿಂದಲೇ ಶಾಸನದಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ತುತನಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಗುರು ಒಬ್ಬನೇ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಎಳ್ಳಷ್ಟೂ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ನಾಗಚಂದ್ರನು 1024ಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಆ ಕಾಲಕ್ಕಿಂತ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಶತಮಾನ ಈಚೆ, ಎಂದರೆ 1115 ರಲ್ಲಿ, ಗತಿಸಿದ ಗುರುವನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ? ಈ ಕಷ್ಟದ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಅಯ್ಯನವರು " ಈ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಬರೆದವರು ಒಂದು ಶತಮಾನದವರೆಗೆ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದು ಆಮೇಲೆ ನಾಗಚಂದ್ರನ ಪದ್ಯಗಳಿಂದ ಅದೇ ಹೆಸರಿನ ಬೇರೆ ಗುರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಲು ತೊಡಗಿದರು " ಎಂಬ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ (ಪುಟ 47). ಈ ಮಾತು ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದವಾಗಿಯೂ ಜೈನ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಕಾರಣವಾದ ನಿಂದಾರೂಪವಾಗಿಯೂ ಇದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ನಾಗಚಂದ್ರನ ಕಾಲವು ಸು. 1100

ಎಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ನಿರ್ಣಯದಿಂದ ಶ್ರುತಕೀರ್ತಿಯೆ ಬ ಜೈನಗುರುವಿನ ನಿಷಯವಾಗಿ ಆಯ್ಕೆನವರು ಉದ್ಭಾವಿಸುವ ಕಷ್ಟವೂ (ಪುಟ 45) ಒಡನೆ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದು.

(4) ಮೇಘಚಂದ್ರನೆಂಬ ಒಬ್ಬ ಗ್ರಂಥಕರ್ತನು 1148ರಲ್ಲಿ 'ವಿತ್ತತಯಂ ಶೋನಿಧಿಪಂಪನ ಸುತಂಗೆ ತಿಳಿವಂತು ಪೊಚ್ಚಪೊಸಗನ್ನಡದಿಂ' ಪೂಜ್ಯವಾದನ ಸಮಾಧಿಶತಕಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಬರೆದುದಾಗಿ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ (ಇಂಡಿಯನ್ ಆರ್ಟಿಕ್ಲರಿ, XII, 20). ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಪಂಪನು ನಾಗಚಂದ್ರನೇ ಆಗಿರಬೇಕು; ಈ ಹೇಳಿಕೆಯಿಂದ ಅವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1100 ಎಂದು ನಿರ್ಧರವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಮೇಘಚಂದ್ರನು ಬಹುಶಃ ಶ್ರ. ಬೆ. 66 ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ನಯಕೀರ್ತಿಯ ತಿಷ್ಠರೊಳಗೆ ಮೊದಲನೆಯವನಾಗಿ ಹೇಳಿರುವ ಮೇಘಚಂದ್ರನೇ ಆಗಿರಬಹುದು.

(5) ಕೊನೆಗೆ, ನಾನು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿರುವಂತೆ (I, 449), ಬಿಜಾಪುರದ ಮ್ಯೂಜಿಯಮಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿರುವ, ಚಾಳುಕ್ಯರಾಜನಾದ 6ನೆಯ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ (1076-1126) ಹುಟ್ಟಿದ ಎ 23 ಎಂಬ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಶಾಸನವು ನಾಗಚಂದ್ರರಚಿತವೆಂದು ಊಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆ ಶಾಸನದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳಿಗೂ ಪಂಪರಾಮಾಯಣದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳಿಗೂ ಶಬ್ದದಲ್ಲಿಯೂ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡುಬರುವ ಸಾಮ್ಯವು ಪ್ರಬಲಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಈ ಸಾಮ್ಯವು ಕೆಳಗಣ ಉದಾಹರಣಗಳಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ :—

ಬಿಜಾಪುರ ಶಾಸನದ 2ನೆಯ ಪದ್ಯ

ಪಿರಿದಾಯಾಸದಿನಿನ್ನೆಗಂ ತಳೆದ ಧಾತ್ರೀಭಾರಮಂ ವಿಕ್ರಮಾ |
ಭರಣಂಗೆಪ್ಪಿಸಿ ಬೇಲ್ಪುದಂ ಪಡೆದುವೆಂತಾನುಂ ದಿಶಾದಂತಿ ದಿ ||
ಕ್ಕರಿಣೀಪೇಚಕ ಚುಂಬನೈಕಸುಖಮಂ ಶೇಷೋರಗಂ ಭೋಗಿನೀ
ಪರಿರಂಭೋತ್ಸವಮಂ ಪುರಾಣಕಮಠಂ ನಿದ್ರಾಂಗನಾಸಂಗಮಂ ||

ಪಂಪರಾಮಾಯಣದ 6ನೆಯ ಆಶ್ವಾಸದ 84ನೆಯ ಪದ್ಯ
ಧರೆಯಂ ದ್ವಾದಶಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳನಿತ್ತಲ್ ದೇವ ನಿಮ್ಮೀ ಭುಜಾ |
ಪರಿಘಕ್ಕೊಪ್ಪಿಸಿ ಬೇಲ್ಪುದಂ ಪಡೆದುವೆಂತಾನುಂ ದಿಶಾದಂತಿ ದಿ ||
ಕ್ಕರಿಣೀಪೇಚಕ ಚುಂಬನೈಕಸುಖಮಂ ಶೇಷೋರಗಂ ಭೋಗಿನೀ |
ಪರಿರಂಭೋತ್ಸವಮಂ ಪುರಾಣಕಮಠಂ ನಿದ್ರಾಂಗನಾಸಂಗಮಂ ||

ಬಿಜಾಪುರ ಶಾಸನದ ೨೦ನೆಯ ಪದ್ಯ

ಆಕ್ಲೋಣೀಧರವದುವುಂ (?) | ದಕ್ಷಿಣದಿಬ್ಬುಖದೊಳೆವ ಶಶಿಖಂಡ
ದವೋ

ಲೀಕ್ಷಣ ಸುಖಮಯಮಿವುರ್ದು | ದಕ್ಷಿಣಭರತ ತ್ರಿಖಂಡದಾರಾಢ್ಯ
ಖಂಡಂ ||

ಪಂಪರಾಮಾಯಣದ 1ನೆಯ ಆಶ್ವಾಸದ 45ನೆಯ ಪದ್ಯ
ಆಕ್ಷೋಣೀ ಧರವಲ್ಲಭ | ದಕ್ಷಿಣ ದಿಬ್ಬುಖದೊಳೆನೆದು ಶಶಿಖಂಡ
ದವೋ |

ಲೀಕ್ಷಣಸುಖಮಯಮಿವುರ್ದು | ದಕ್ಷಿಣಭರತ ತ್ರಿಖಂಡದಾರಾಢ್ಯ
ಖಂಡಂ ||

ಜಿಜಾಪುರ ಶಾಸನದ 1ನೆಯ ಪದ್ಯ
ಶ್ರೀಮಚ್ಚಳುಕ್ಯವಂಶಲ | ಲಾಮಂ ಚತುರುದಧಿ ಮೇಖಲಾಲಂಕೃತಧಾ|
ಶ್ರೀಮಂಡಲಮಂ ವಿಕ್ರಮ | ಧಾಮಂ ನಿಜಭುಜ ಕೃಪಾಣದಿಂ ರಕ್ತಿ
ಸಿದಂ ||

ಪಂಪರಾಮಾಯಣದ 10ನೆಯ ಆಶ್ವಾಸದ 77ನೆಯ ಪದ್ಯ
ಚತುರುದಧಿಮೇಖಲಾಲಂ | ಕೃತವಸುಧೆಯನಾಳ್ಪು ಪಡೆದು ಸುತರಿ
ನ್ನರನಾ

ಜಿತ ಶತ್ರು ಏಜಯಸಾಗರ | ರತರ್ಕಭುಜವೀರೈರಸುಗೆಯ್ಯುತ್ತಿ
ರ್ದರ್ ||

ಪಂಪರಾಮಾಯಣದ 2ನೆಯ ಆಶ್ವಾಸದ 39ನೆಯ ಪದ್ಯ
ಚತುರುದಧಿಮೇಖಲಾಲಂ | ಕೃತವಸುಧಾದೇವಿಗಜ್ಜಗಾಪಿನವರ್ ದಿ |
ಕೃತಿಗಳೆನೆ ಸಾರ್ವಭೌಮೋ | ನ್ನತಿಯಂ ತಳೆದಂ ಸುಕೌಶಲಕ್ಕಿತಿ
ನಾಥಂ ||

ಈ ವಿಷಯವೂ ಕೂಡ ನಾಗಚಂದ್ರನು ಸು. 1100 ರಲ್ಲಿ ಬಾಳಿದನು
ಎಂಬುದನ್ನು ದೃಢೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.

ನಾಗಚಂದ್ರನ ವಿಷಯವಾದ ಅಯ್ಯನವರ ಬರೆವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಕೆಲ
ಕಂಶಗಳು ಪ್ರಾಸಂಗಿಕವಾಗಿ ಹೇಳಿವೆ (ಪುಟಗಳು 36-42, 52-56). ಅವುಗ
ಳನ್ನು ಕುರಿತು ಒಂದೆರಡು ಮಾತನ್ನು ಆಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಶ್ರ. ಬಿ. 127ನೆಯ
ಶಾಸನದಲ್ಲಿ 1115ರಲ್ಲಿ ಗತಿಸಿದನೆಂದು ಹೇಳಿರುವ ಮೇಘಚಂದ್ರನೂ ಶ್ರ. ಬಿ.
39, 66 ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಉಕ್ತರಾದ ಮೇಘಚಂದ್ರರೂ ಒಬ್ಬರೇ. ವಕ್ರಗಚ್ಛದ ಬಾ
ಲಚಂದ್ರನೂ ಶ್ರ ಬಿ. 140 ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಶುಭಕೀರ್ತಿಯ ತಂದೆ ಬಾಲ
ಚಂದ್ರನೂ ಒಂದೇ ವ್ಯಕ್ತಿ (I, 102-103)-ಎಂಬಂಥ ನನ್ನ ತಪ್ಪಾದ ಸಮೀ
ಕರಣಗಳನ್ನು ಅಯ್ಯನವರು ಆಕ್ಷೇಪಿಸಿರುವುದು ನ್ಯಾಯವೇ ಸರಿ. ಈ ಸಂದರ್ಭ
ದಲ್ಲಿ ನಾಗಚಂದ್ರನ ಗುರುವಾದ ಸುಮಾರು 1100 ರಲ್ಲಿದ್ದ ವಕ್ರಗಚ್ಛದ ಒಬ್ಬ
ಬಾಲಚಂದ್ರನೂ ಸುಮಾರು 1180 ರಲ್ಲಿದ್ದ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿ ಎಂಬ ಉಪಪದವುಳ್ಳ

ವುಸ್ತುಕಗಚ್ಚದ ಒಬ್ಬ ಬಾಲಚಂದ್ರನು ಹೀಗೆ ಇಬ್ಬರು ಬಾಲಚಂದ್ರರಿದ್ದರೆಂದು ತೋರಿಸುವುದೇ ನನ್ನ ಮುಖ್ಯೋದ್ದೇಶವು. ಆದರೆ ಅಯ್ಯನವರು ಈ ಬಾಲ ಚಂದ್ರರಿಬ್ಬರೂ ಸಮಕಾಲದವರು ಎಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹವಣಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲು ನಾನು ಸು. 1100 ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿತೆಂದು ಹೇಳುವ ಶ್ರ. ಬೆ. 69ನೆಯ ಶಾಸನವು ಸು. 1180 ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿತೆಂದು ವಾದವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ (ವುಟ 36). ಈ ಶಾಸ ನದಲ್ಲಿ ಕಾಲವು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆ ವಕ್ರಗಚ್ಚದ ಬಾಲಚಂ ದ್ರನು ಗೋಪನಂದಿಯ ಶಿಷ್ಯನಾದ ಗೌಳದೇವನ ಸಧರ್ಮನೆಂದೂ ಮತ್ತೊಂ ದು ಕಡೆ ಗೋಪನಂದಿಯ ಸಧರ್ಮನಾದ ಮಾಘನಂದಿಯ ಶಿಷ್ಯ ತ್ರಿರತ್ನನಂದಿ ಯ ಸಧರ್ಮನೆಂದೂ ಹೇಳಿದೆ. ಅಂತು ಈತನು ಗೋಪನಂದಿಯ ಕಾಲಕ್ಕಿಂತ ಬಹಳ ಈಚೆಯವನಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಚೆನ್ನರಾಯಪಟ್ಟಣದ 148ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಇದೇ ಗೋಪನಂದಿಗೆ ವಿನಯಾದಿತ್ಯನ ಮಗನಾದ ಎರೆಯಂಗನು 1094 ರಲ್ಲಿ ದತ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ವಕ್ರಗಚ್ಚದ ಬಾಲಚಂದ್ರನ ಕಾಲವು ಸು. 1100 ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಕಾಲವನ್ನೇ ನಾನು ಶ್ರ. ಬೆ. 69ಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಬಾಲಚಂದ್ರನ ಶಿಷ್ಯನಾದ ನಾಗಚಂದ್ರನ ಕಾಲವೂ ಸುಮಾರು ಇದೇ ಆಗಿರಬೇಕು.

ಇದರಿಂದ ವಕ್ರಗಚ್ಚದ ಬಾಲಚಂದ್ರನೂ ಸು. 1180 ರಲ್ಲಿದ್ದ ವುಸ್ತುಕ ಗಚ್ಚದ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿ ಬಾಲಚಂದ್ರನೂ ಸಮಕಾಲದವರೆಂಬ ಅಯ್ಯನವರ ಕಲ್ಪನೆ ಅಸಮಂಜಸವೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಯ್ಯನವರು ತಮ್ಮ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ 3 ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತಾರೆ; ಆದರೆ ಇವು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. 1 ನೆಯ ಶಾಸನವು ಮೈಸೂರು ಶಾಸನದ ಇಲಾಖೆಯ 1923ನೆಯ ವರ್ಷದ ವರದಿಯಲ್ಲಿ (ವುಟಗಳು 36-39) ಅಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕವಡಮಯ್ಯನ ದೇವಿಸೆಟ್ಟ ತಾನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ ವೀರಬಲ್ಲಾಳಜಿನಾಲಯಕ್ಕಾಗಿ ಬಾಲಚಂದ್ರನೆಂಬ ಜೈನಗುರುವಿಗೆ 1176 ರಲ್ಲಿ ದತ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಶ್ರ. ಬೆ. 69 ರಂತೆಯೇ ವಕ್ರಗಚ್ಚದ ಬಾಲಚಂದ್ರನ ಗುರುವ ರಂಪರೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದ ಬಳಿಕ ಈ ಶಾಸನವು ಈ ಬಾಲಚಂದ್ರನ ಗುಡ್ಡನು ಕವಡಮಯ್ಯನ ಅಣುವಂತಯ್ಯನೆಂದೂ ಈ ಅಣುವಂತಯ್ಯನಿಂದ ನಾಲ್ಕನೆಯ ತಲೆಯವನು ಕವಡಮಯ್ಯನ ದೇವಿಸೆಟ್ಟಿಯೆಂದೂ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಕವಡಮಯ್ಯನ ಅಣುವಂತಯ್ಯನ ಗುರುವಾದ ವಕ್ರಗಚ್ಚದ ಬಾಲಚಂದ್ರನೂ ಈ ಅಣುವಂತಯ್ಯನ ವಂಶೋದ್ಭವನಾದ ಕವಡಮಯ್ಯನ ದೇವಿಸೆಟ್ಟಿಯಿಂದ ದಾನವನ್ನು ಪಡೆದ ಬಾಲಚಂದ್ರನೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮನುಷ್ಯರು ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶ

ಯವಿಲ್ಲ. ಈ 2ನೆಯ ಬಾಲಚಂದ್ರನು ಸು. 1180ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಶ್ರ. ಬಿ. 234 ನೆ ಶಾಸನದಿಂದ ಕವಡಮಯ್ಯನ ದೇವಿಸೆಟ್ಟಿಯ ಸಮಕಾಲದವನೆಂದು ತಿಳಿದು ಒಂದು ವ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಬಾಲಚಂದ್ರನಾಗಿರಬೇಕು. 2ನೆಯ ಶಾಸನವು 1196ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಜೀಲೂರು 129. ಇದರಲ್ಲಿ ಕವಡಮಯ್ಯನ ದೇವಿಸೆಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಶಾಂತಿ ನಾಥಬಸ್ತಿಯ ಪ್ರಾಕಾರದಲ್ಲಿ ತಾವು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಾಡಿಸಿದ ಮಲ್ಲಿನಾಥ ದೇವರಿಗಾಗಿ ಕೆಲವರು ಜೈನರು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ದತ್ತಿ ದೇವಿಸೆಟ್ಟಿಯ ಕಾಲವಾದ ಮೇಲೆ ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟಿರಬಹುದು. ಶಾಸನದ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ವಕ್ರಗಚ್ಛದ ಬಾಲಚಂದ್ರನ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ದಾನಮಾಡಿದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮಾಂಡವಿಯ ಬಾಲಚಂದ್ರನ ಶಿಷ್ಯ ರಾಮಚಂದ್ರನಿಂದ ಕೊಂಡುಕೊಂಡು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಅಯ್ಯನವರು ವಕ್ರಗಚ್ಛದ ಬಾಲಚಂದ್ರನೂ ಮಾಂಡವಿಯ ಬಾಲಚಂದ್ರನೂ ಒಬ್ಬನೇ ಎಂದು ಭ್ರಮಿಸಿ ವಕ್ರಗಚ್ಛದ ಬಾಲಚಂದ್ರನು ಶಾಸನದ ಕಾಲವಾದ 1196ರಲ್ಲಿದ್ದನು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. 1 ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ವಕ್ರಗಚ್ಛದ ಬಾಲಚಂದ್ರನು ಕವಡಮಯ್ಯನ ದೇವಿಸೆಟ್ಟಿಯ ಕುಲಗುರುವಾದುದರಿಂದ ಅವನ ಸ್ತುತಿ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಮಾಂಡವಿಯ ಬಾಲಚಂದ್ರನಿಗೂ ವಕ್ರಗಚ್ಛದ ಬಾಲಚಂದ್ರನಿಗೂ ಅವ ಸಂಬಂಧವೂ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಅವನಿಗೂ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿ ಬಾಲಚಂದ್ರನಿಗೂ ಅವ ಸಂಬಂಧವೂ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಶ್ರ. ಬಿ. 186ನೆಯದಾದ 3 ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಬಾಲಚಂದ್ರನ ಗುಡ್ಡ ಪದುಮಸೆಟ್ಟಿಯ ಮಗನಾದ ಗೊಮ್ಮಟಸೆಟ್ಟಿ 1231 ರಲ್ಲಿ ದತ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ದಾನವು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿ ಬಾಲಚಂದ್ರನಿಂದ ಎರಡುತಲೆ ಈಚೆ ನಡೆದಿರುವುದರಿಂದ ಅಯ್ಯನವರು ಭಾವಿಸುವಂತೆ ಅವನು 1231 ರಲ್ಲಿ ಬದುಕಿದ್ದನೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇ ಇಲ್ಲ.

ಅಯ್ಯನವರು ನೂತ ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ನಾನು ನೂತ್ನ ಎಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ್ದೇನೆಂದು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡು ಆಕ್ಷೇಪಣೆಯನ್ನು ಹೂಡಿದ ನನಗೆ ಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗಬೇಕೆಂದು ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಎರಡು ಪುಟಗಳನ್ನು (53-54) ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ನೂತ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಪರಕಾಯಶಬ್ದವಾಗಿ ನಾನು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅಭಿನವ ಎಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನೂ ಪರಕಾಯಶಬ್ದಗಳೇ ಆಗಿರುವ ನೂತ, ವಿನೂತ ಎಂಬ ಪದಗಳಿಗೆ ನಾನು ಸೂಚಿಸುವ ಅರ್ಥವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನೂ (I, 100) ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಗಮನಿಸಿದ್ದರೆ ನೂತ್ನ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ನೂತ ಎಂದು ತಪ್ಪುಬಿದ್ದಿದೆ ಎಂದು ಆರೇ ಆಗಲಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗಿರುವಷ್ಟು ಪಾಂಡಿತ್ಯವಿಲ್ಲವಾದರೂ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಜ್ಞಾನವಾದರೂ ಉಂಟು ಎಂದು ಅವರು ಭಾವಿಸಬಹುದಾಗಿದ್ದಿತು.

ನಾಗಚಂದ್ರನೇ ಜಿನಮುನಿತನಯನನ್ನು ಬರೆದಿರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆ ಯ್ಯನವರು ಹೀಗೆ ವಾದಿಸುತ್ತಾರೆ (ಪುಟಗಳು 55-56)—‘ಪೊನ್ನನ ಶಾಂತಿ ಪುರಾಣಕ್ಕೂ ಜಿನಾಕ್ಷರ ಮಾಲೆಗೂ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಮ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಜಿನಾಕ್ಷರಮಾಲೆ ಪೊನ್ನರಚಿತವೆಂದು ನಂಬುವಂತೆಯೇ ಜಿನಮುನಿತನಯನಕ್ಕೂ ನಾಗಚಂದ್ರನ ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳಿಗೂ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದ್ದರೂ ಜಿನಮುನಿತನಯನನ್ನು ಅವನೇ ಬರೆದನೆಂದು ನಂಬಬೇಕು.’ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪರಿಚಯವುಳ್ಳವರೂ ಕೂಡ ಪೊನ್ನನ ಎರಡು ಗ್ರಂಥಗಳ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಅತ್ಯಂತ ಸಾಮ್ಯವನ್ನೂ ನಾಗಚಂದ್ರನ ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳ ಮತ್ತು ಜಿನಮುನಿತನಯದ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಅತ್ಯಂತ ವೈಷಮ್ಯವನ್ನೂ ಒಡನೆ ಗ್ರಹಿಸುವರು. ಅವರು ಕೇಳುವ, ಪೇಟುವ, ಚಿಸುಮಯ, ಕೊಲುಪರ್ ಎಂಬಂಥ ರೂಪಗಳನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದನು, ಹಲವುಬಗೆಯಾದ ವಾಕ್ಯಕರಣ ದೋಷಗಳಿಗೆ

ಎಡೆಗೊನು ಎಂಬ ಅಪವಾದವನ್ನು ಉದ್ಧಾಮಕವಿಯಾದ ನಾಗಚಂದ್ರನ ಮೇಲೆ ಎಂದಿಗೂ ಹೊರಿಸಲಾರರು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೊಡಲು ಸಾಕಾದ ಕಾವ್ಯಪರಿಚಯವು ಅಯ್ಯನವರಿಗೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಶ್ರೀ ಬಿ. 695ರಲ್ಲಿ ಬರುವ ಪರಿಯಳಿ ಎಂಬುದು ಒಂದು ಗ್ರಾಮದ ಹೆಸರೆಂದೂ ವಡ್ಡದೇವ ಎಂಬುದು ಆ ಗ್ರಾಮದ ಬಸ್ತಿಯ ಜಿನಬಿಂಬದ ಹೆಸರೆಂದೂ ಅಯ್ಯನವರು ಮಾಡಿರುವ (ಪುಟ 37) ವಿಚಿತ್ರವಾದ ವಿವರಣದ ಸಾಧುತ್ವ ಸಾಧುತ್ವಗಳ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಜೈನಪಂಡಿತರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ.

ರುದ್ರಭಟ್ಟ

ರುದ್ರಭಟ್ಟನ ಕಾಲದ ವಿಷಯವಾಗಿ ವಿಚಾರಮಾಡುತ್ತ ಅವನು ಸುಮಾರು 1218-19ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದನೇ ಹೊರತು ನಾನು ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಸು. 1180 ರಲ್ಲಿ (I, 269) ಇದ್ದಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅಯ್ಯನವರು ನಿರ್ಣಯಿಸಿದ್ದಾರೆ (ಪುಟಗಳು 95-115). ತಮ್ಮ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಆಧಾರಗಳು :— (1) 2 ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನ ಮಹಿಷಿಯಾದ ಉಮಾದೇವಿಯನ್ನು ಹೆಸರಿಸುವ ಆದಿಶಾಸನವು 1185 ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ, ಅವಳು 1180 ರಲ್ಲಿ ಆ ರಾಜನ ಮಹಿಷಿಯಾಗಿದ್ದಿರಲಾರಳು. ಆದುದರಿಂದ ಉಮಾದೇವಿಯನ್ನು ಹೇಳುವ ರುದ್ರಭಟ್ಟನು 1185ಕ್ಕಿಂತ ಈಚೆಗೆ ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಿರಬೇಕು (ಪುಟ 101).

(2) ಜಗನ್ನಾಥವಿಜಯದ 2ನೆಯ ಮಂಗಳ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ 2ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನಿಗೆ ಪರಮೈಶ್ವರತ್ವಾಸ್ಪದಂ ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣವನ್ನು ಕವಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಆ ರಾಜನಿಗೆ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪರಮೇಶ್ವರ ಎಂಬ ಚಕ್ರವರ್ತಿತ್ವಸೂಚಕವಾದ ಬಿರುದು

ಇದ್ದಿರಬೇಕು. ಈ ಬಲ್ಲಾಳನು ಸೇವುಣರಾಜನಾದ ಭಿಲ್ಲಮನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಸು.1190 ರಲ್ಲಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿತ್ವಸೂಚಕವಾದ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ವಹಿಸಿದುದರಿಂದ ರುದ್ರಭಟ್ಟನು 1190 ಕ್ಕಿಂತ ಈಚೆಗೆ ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸಿರಬೇಕು (ಪುಟ 102).

(3) ಆದೇ ವಂಶಗಳ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ 2ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ರಾಜರಾಜಪ್ರತಿಷ್ಠಾನಿರತಂ ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣವು ಆ ರಾಜನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅವನ ಮಗನಾದ 2ನೆಯ ನಾರಸಿಂಹನು ಜೋಳರಾಜನಾದ 3ನೆಯ ರಾಜರಾಜನನ್ನು (1216-1246) ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿರಿಸಿದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. 1218ರಲ್ಲಿ ಬರೆದ ನಾಗಮಂಗಲ 29 2ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನಿಗೆ ಜೋಳರಾಜಪ್ರತಿಷ್ಠಾಚಾರ್ಯ, ಮಗರಾಜ್ಯದಿಶಾಪಟ್ಟ, ಪಾಂಡ್ಯಗಜ ಕೇಸರಿ ಎಂಬ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದರಿಂದ ರಾಜರಾಜನನ್ನು ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿರಿಸಿದುದೂ ಮಗರಾಜ್ಯವನ್ನು ಜಯಿಸಿದುದೂ 1217 ರಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರಬೇಕು (ಪುಟ 113). ತನ್ನ ಮಗ 2ನೆಯ ನಾರಸಿಂಹನು 1217 ರಲ್ಲಿ ಪಡೆದ ವಿಜಯಗಳ ದೆಸೆಯಿಂದ 2ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನು ಈ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ವಹಿಸಿದನು (ಪುಟ 114). ರುದ್ರಭಟ್ಟನು 1217 ರಲ್ಲಿ 3 ನೆಯ ರಾಜರಾಜನನ್ನು ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಈಚೆಯೂ 2ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನು ಗತಿಸಿದ 1220 ಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆಯೂ, ಎಂದರೆ ಸು. 1218-19 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬೇಕು.

ನನ್ನ ಸಮಾಧಾನಗಳು

(1) ಈಗ ಸಿಕ್ಕಿರುವ ಶಾಸನಗಳೊಳಗೆ 1185 ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಒಂದರಲ್ಲಿ ಉಮಾದೇವಿಯು ಹೆಸರು ಹೇಳಿದೆ ಎಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ, ಎಂದರೆ ಸು. 1180 ರಲ್ಲಿ, ಅವಳು 2 ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನ ಮಹಿಷಿಯಾಗಿರಬಹುದು ಎಂಬ ನಿರ್ಬಂಧವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಉಮಾದೇವಿಯನ್ನು ಹೇಳುವ, 1185 ಕ್ಕಿಂತ ಹಿಂದಣಕಾಲದ, ಆವುದಾದ ಒಂದು ಶಾಸನವು ಆವ ನಿವಿಷದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ದೊರೆಯಬಹುದು. ಅಲ್ಲದೆ ನಾನು ರುದ್ರಭಟ್ಟನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1180 ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ವರ್ಷ ಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಇದರಿಂದ ಕೆಲವನ್ನು ಬಿಡುವುದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶವುಂಟು.

(2) ರುದ್ರಭಟ್ಟನು ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಾಸ್ವದಂ ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣವನ್ನು ಅಯ್ಯನವರು ಕಲ್ಪಿಸಿರುವ ಅರ್ಧದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ನಾನು ನಂಬಲಾರೆನು. ಇದಕ್ಕೆ "ವಿಶೇಷವಾದ ಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಸಂಪತ್ತಿಗೆ ನೆಲೆ"

ಎಂದು ಅರ್ಥವೇ ಹೊರತು ಮತ್ತೆ ಬೇರೆ ಇಲ್ಲ. ಚಕ್ರವರ್ತಿತ್ವ ಸೂಚಕವಾದ ಪರಮೇಶ್ವರ ಎಂಬ ವಿಶೇಷ ಬಿರುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಕವಿ ಪಾರಮೈತ್ವರ್ಯ (ಪರಮೇಶ್ವರತ್ವ) ಎಂಬ ರೂಪವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಅಲ್ಲದೆ ಶ್ರ. ಬಿ. 240 (ಸು. 1175), 1926ನೆಯ ವರ್ಷದ ಮೈಸೂರು ಶಾಸನದ ಇಲಾಖೆಯ ವರದಿಯ 35ನೆಯ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಶಾಸನ (1183), 1923ನೆಯ ವರ್ಷದ ಅದೇ ಇಲಾಖೆಯ ವರದಿಯ 5ನೆಯ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಶಾಸನ (1185) ಮುಂತಾದ 1190ಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ 2ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನಿಗೆ ಚಕ್ರವರ್ತಿತ್ವ ಸೂಚಕವಾದ ಬಿರುದುಗಳು ಹೇಳಿವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ನಂಜನ ಗೊಡು 71 (1192), ಶ್ರ. ಬಿ. 335 (1195), ತಿರುಮುಕೂಡಲು ನರಸೀಪುರ 31 (1195-96) ಮುಂತಾದ 1190ಕ್ಕೆ ಈಚೆಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಆ ರಾಜನಿಗೆ ಅಧೀನತಾ ಸೂಚಕವಾದ ಮಹಾಮಂಡಲೇಶ್ವರ ಎಂಬ ಬಿರುದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿದೆ.

(3) ಅಯ್ಯನವರು ಭಾವಿಸುವಂತೆ ರುದ್ರಭಟ್ಟನು ರಾಜರಾಜಪ್ರತಿಷ್ಠಾನಿರತಂ ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣವನ್ನು 2ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನಿಗೆ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದಾಗ ಆ ರಾಜನ ಮಗ 2ನೆಯ ನಾರಸಿಂಹನು 1217ರಲ್ಲಿ 3ನೆಯ ರಾಜರಾಜನನ್ನು ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿದ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಂಡಿದ್ದನು ಎಂಬುದು ಅಸಂಭಾವ್ಯವು. ಈ ವಿಶೇಷಣಕ್ಕೆ "ರಾಜ ಶ್ರೇಷ್ಠರನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಕುತೂಹಲವುಳ್ಳ" ಎಂದು ಅರ್ಥವೇ ಹೊರತು ಮತ್ತೆ ಬೇರೆ ಇಲ್ಲ. ರುದ್ರಭಟ್ಟನು ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಾಗ ಉಮಾದೇವಿ 2ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನ ಮಹಿಷಿಯಾಗಿಯೂ ಚಂದ್ರಮೌಳಿ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿಯೂ ಇದ್ದರೆಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಜ್ಞಾಪಕದಲ್ಲಿಡಬೇಕು. ಶಾಸನಗಳಿಂದ ಉಮಾದೇವಿಯ ಕಾಲವು 1185-1209 ಎಂದು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ನಿರ್ಣಯಿಸಬಹುದು. ಪ್ರಕೃತವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಜಗನ್ನಾಥವಿಜಯದ ರಚನೆಗೆ ಕಾರಣಭೂತನಾದ ಚಂದ್ರಮೌಳಿಯ ಕಾಲವು ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಚಂದ್ರಮೌಳಿಯ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುವ, ಈಗ ಉಪಲಬ್ಧವಾಗಿರುವ ಶ್ರ. ಬಿ. 327 (1181), ಚೆನ್ನರಾಯಪಟ್ಟಣ 150 (1182), ಅರಸೀಕೆರೆ 127 (1185) ಈ ಶಾಸನಗಳಿಂದ ಅವನ ಕಾಲವು 1181-1185 ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಚಂದ್ರಮೌಳಿಯನ್ನು ಹೇಳುವ, 1185ಕ್ಕೆ 'ಈಚೆ ಹುಟ್ಟಿದ, ಶಾಸನವಾವುದೂ ದೊರೆತಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಅವನು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಕಾಲಾವಧಿಗಿಂತ ಬಹಳ ಕಾಲ ಈಚೆ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಜಗನ್ನಾಥವಿಜಯದ ರಚನೆಯೂ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಿರಬೇಕೇ ಹೊರತು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಸುಮಾರು 35 ವರ್ಷ ಈಚೆ 1218-19 ರಲ್ಲಿ ಆಗಿರಲಾರದೆಂದೂ ಭಾವಿಸುವುದು ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು.

ಇದಲ್ಲದೆ ನನಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ 2ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನಿಗಾಗಲಿ ಅವನ ಮಗ 2ನೆಯ ನಾರಸಿಂಹನಿಗಾಗಲಿ ಅವನ ಹಿಂದೆ ಬಂದ ಆವ ರಾಜನಿಗೇ ಆಗಲಿ ರಾಜ ರಾಜಪ್ರತಿಷ್ಠಾನಿರತ ಎಂಬ ಬಿರುದು ಆವ ಶಾಸನದಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. 3ನೆಯ ರಾಜರಾಜನನ್ನು ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿದ 2ನೆಯ ನಾರಸಿಂಹನಿಗೆ ಈ ಬಿರುದು ಸಲ್ಲುವುದಾದರೂ ಅವನಿಗೆ ಜೋಳರಾಜ್ಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಚಾರ್ಯ ಎಂಬ ಬಿರುದಿರುವುದೇ ಹೊರತು ಈ ಬಿರುದಿಲ್ಲ. ಮಗರರಾಜ್ಯವನ್ನು ಜಯಿಸಿದುದ ರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಮಗರರಾಜ್ಯ ನಿರ್ಮೂಲನ ಎಂಬ ಬಿರುದೂ ಉಂಟು. ಈ ಎರ ಡು ಬಿರುದುಗಳನ್ನೂ ಪಾಂಡ್ಯಗಂಡಶೈಲವಜ್ರದಂಡ ಎಂದಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಅದೇ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡುವ ಬೇರೆ ಪದಸಮುದಾಯ ರೂಪವಾಗಿಯಾಗಲಿ ಇರುವ ಮತ್ತೊಂದು ಬಿರುದನ್ನೂ 2ನೆಯ ನಾರಸಿಂಹನಿಗೆ ಚೆನ್ನರಾಯಪಟ್ಟಣ 197 ಮತ್ತು 203 (1223), ಚೆನ್ನಗಿರಿ 72 (1221), ದಾವಣಗೆರೆ 25 (1224), ಗುಬ್ಬಿ 45 (1233) ಮೊದಲಾದ ಹಲವು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರು ವುದು ನ್ಯಾಯವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಪರಂತು ಈ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು 2ನೆಯ ನಾರಸಿಂ ಹನ ತಂದೆಯಾದ 2ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನಿಗೆ ನಾಗಮಂಗಲ 29 (1218) ಎಂಬ ಒಂದೇ ಒಂದು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ತಪ್ಪೆಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. 1217 ರಲ್ಲಿ ಮಗನು ಪಡೆದ ವಿಜಯಗಳ ದೆಸೆಯಿಂದ ತಂದೆಯಾದ 2ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನು ಈ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ವಹಿಸಿದನು ಎಂದು ಅಯ್ಯನವರು ಹೇಳುತ್ತಾ ರೆ(ಪುಟ 114). ಆದರೆ ತಂದೆಯ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ಮಗನು ವಹಿಸುವುದು ವಾಡಿಕೆಯಾಗಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಮಗನ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ತಂದೆ ವಹಿಸುವ ವಾಡಿಕೆ ಇಲ್ಲ. ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ (ಪುಟ 110) ಅಯ್ಯನವರು ಪಾಂಡ್ಯಗಂಡಶೈಲ ವಜ್ರದಂಡ ಎಂಬ ಅಥವಾ ಅದೇ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡುವ ಪಾಂಡ್ಯಗಜಕೇಸರಿ, ಪಾಂಡ್ಯರಾಜದಿಶಾಪಟ್ಟ ಇತ್ಯಾದಿ ರೂಪವಾದ ಬಿರುದನ್ನು ಮೊತ್ತಮೊದಲು 2ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನೂ ಆಮೇಲೆ ಅವನ ಮಗನೂ ಮೊಮ್ಮಗನೂ ವಹಿಸಿದರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದು ತಪ್ಪು. ಇಂಥ ಬಿರುದು 2ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನ ತಾತನಾದ ಎಷ್ಟುವರ್ಧನನಿಗೂ ತಂದೆಯಾದ 1ನೆಯ ನಾರಸಿಂಹನಿಗೂ ಉಂಟು: ಎಷ್ಟುವ ರ್ಧನನಿಗೆ ನಾಗಮಂಗಲ 76ರಲ್ಲಿ (1145) ಪಾಂಡ್ಯಕುಲಪಯೋಧಿ ಬಡಬಾನಲ ಎಂಬ ಬಿರುದೂ ಕಡೂರು 96 ರಲ್ಲಿ (1141) ಪಾಂಡ್ಯ ಗಂಡಗರ್ವಪರ್ವತವಾಕ ಶಾಸನ ಎಂಬ ಬಿರುದೂ ಹೇಳಿವೆ; 1ನೆಯ ನಾರಸಿಂಹನಿಗೆ ಶ್ರ. ದಿ. 345 ರಲ್ಲಿ ಯೂ (ಸು. 1159) ಕೃಷ್ಣರಾಜಪೇಟೆ 53 ರಲ್ಲಿಯೂ (1171) ಪಾಂಡ್ಯಕುಲ ಕಮಲವೇತಂಡ ಎಂಬ ಬಿರುದು ಹೇಳಿದೆ. ಪಾಂಡ್ಯಕುಲಕಮಲವೇತಂಡ ಎಂಬ

1ನೆಯ ನಾರಸಿಂಹನ ಬಿರುದೇ ಅವನ ಮಗ 2ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನಿಗೂ ಶ್ರ. ಬಿ. 327 (1181) ಮತ್ತು 335 (1195), ಅರಸಿಯಕೆರೆ 8890 (1184) ಮತ್ತು 93 (1189), ಮುಂತಾದ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ.

ಅಂತು ರುದ್ರಭಟ್ಟನಿಗೆ ನಾನು ಹೇಳಿರುವ ಸು. 1180 ಎಂಬ ಕಾಲವನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಾದ ಕಾರಣವಾವುದೂ ಉಕ್ತವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಉಮಾದೇವಿಚಂದ್ರ ಮೌಳಿಗಳ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಹೋಗುವಂತೆ ನಾನೇ ಅದನ್ನು ಸು. 1185 ಎಂದು ತಿದ್ದುತ್ತೇನೆ.

ಸುಮನೋಬಾಣ

ಸುಮನೋಬಾಣನನ್ನು ಕುರಿತು ಅಯ್ಯನವರು ಬಹಳ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ (124 ರಿಂದ 149 ರವರೆಗೆ 26 ಪುಟಗಳನ್ನು) ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಭಾಗವು ಪ್ರಕೃತವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಜನ್ನನ ಅನಂತನಾಥ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಬರುವ (I, 162, 329).

ಜನನಾಥಂ ಜಗದೇಕನಲ್ಲಿ ಕಟಕೋಪಾಧ್ಯಾಯನಾನಾಗವ |

ಮೃದಾದಾನೀಂತನ ಶರ್ವಮರ್ಮನೆ ಗಡಂ ಜನ್ನಂಗುಪಾಧ್ಯಾಯನಿಂ ||

ದು ಸೃಸಿಂಹಕ್ಷಿತಿಪಾಲನಲ್ಲಿ ಕಟಕೋಪಾಧ್ಯಾಯನಾರೆಂಬ ಸೂ |

ಕ್ತಿನವೀನೋಜ್ವಲ ಬಾಣನಪ್ಪ ಸುಮನೋ ಬಾಣಂ ಕೃಶ್ರೇಷ್ಠರೋಳ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯಕ್ಕೆ ಅಯ್ಯನವರು ಅಪಾರ್ಥಮಾಡಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಕೆಲವು ಊಹೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಪಂಡಿತರಾರೇ ಆಗಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯಂ ಎಂಬುದರವರೆಗೆ ಒಂದು ವಾಕ್ಯ, ಉಳಿದ ಭಾಗವು ಒಂದು ವಾಕ್ಯ ಹೀಗೆ ಈ ಪದ್ಯವು ಎರಡು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಒಳಕೊಂಡಿದೆ ಎಂದೂ ಇದಕ್ಕೆ "ಜಗದೇಕಮಲ್ಲ ರಾಜನಲ್ಲಿ ಕಟಕೋಪಾಧ್ಯಾಯನೂ ಅಭಿನವ (ಇದಾನೀಂತನ) ಶರ್ವಮರ್ಮನೆನ್ನಿಸಿಕೊಂಡವನೂ ಆಗಿದ್ದ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ ನಾಗವರ್ಮನು ಜನ್ನನಿಗೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನು ; ಈಗ ಸೃಸಿಂಹರಾಜನಲ್ಲಿ ಕಟಕೋಪಾಧ್ಯಾಯನಾರೆಂದು ಕೇಳುವೆಯಾ? ಅವನು ಕೃಶ್ರೇಷ್ಠರೋಳಗೆ ಸೂಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅಭಿನವ ಬಾಣನಾದ ಸುಮನೋಬಾಣನು" ಎಂಬುದು ಅರ್ಥವೆಂದೂ ಹೇಳುವರು. ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಣ ಸಂಗತಿ ಒಂದು, ಈಗಿನ ಸಂಗತಿ ಒಂದು ಹೀಗೆ ಎರಡು ವಿಷಯಗಳು ಹೇಳಿವೆ. ಆದರೆ ಅಯ್ಯನವರು ಈ ಪದ್ಯವನ್ನು ನಾಗವರ್ಮಂ ಎಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಒಂದು ಭಾಗ, ಉಳಿದುದು ಒಂದು ಭಾಗ ಹೀಗೆ ಎರಡು ಭಾಗಮಾಡಿ ನಾಗವರ್ಮನು ಜಗದೇಕಮಲ್ಲರಾಜನ ಕಟಕೋಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದನು, ಅಭಿನವ ಶರ್ವಮರ್ಮನೂ ಜನ್ನನಿಗೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನೂ ಅಭಿನವಬಾಣನೂ ಆದ ಸುಮನೋಬಾಣನು ಸೃಸಿಂಹರಾಜನ ಕಟಕೋಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದನು ಎಂದು ಅರ್ಥ

ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಪರಿಚಯವುಳ್ಳವರಾರೂ ಈ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ವಿವರಣೆ
ವನ್ನು ಒಪ್ಪಲಾರರು. ಈ ವಿವರಣೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಇಂದು ಎಂಬ
ಪದದ ಅರ್ಥವೇ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದೆ; ಆರೆಂಬ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಥವು ತಿಳಿದಂತೆ
ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. 2ನೆಯ ನಾಗವರ್ಮನ ಕಾವ್ಯಾವಲೋಕನದಲ್ಲಿಯು

ಅಭಿಮತ ಶಬ್ದ ಸಂಸ್ಕರಣದಿಂ ಜನಮಂ ತಿಳಿವಂತು ಮಾಡಿ ವಾ |

ಗ್ವಿಭವಮದ ಪ್ರತರ್ಕ್ಯಮೇನೆ ಸಂದೆಸಕಂದೆಸೆಯಂತನೆಯ್ದೆ ತ ||

ತ್ಸಭೆಗಳೊಳಗ್ಗ ವೂಜೆವಡೆದೊಂದು ಮಹಾಮಹಿಮಾನುಭಾವದಿಂ |

ದಭಿನವಶರ್ಮವರ್ಮನಿವನೆಂದ ಪುದುರ್ಮರೆ ನಾಗವರ್ಮನಂ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ (I,145) ಕೆಲವು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು 2ನೆಯ ನಾಗ
ವರ್ಮನಿಗೆ ಅಭಿನವಶರ್ಮವರ್ಮ ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಕಾರಣ
ಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದುದು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೆ ಶಬ್ದಸ್ಮೃತಿ ಎಂಬ ಸುಲಭವಾದ
ವ್ಯಾಕರಣವನ್ನು ಬರೆದುದು. ಶರ್ಮವರ್ಮನು ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಗೆ ಕಾತಂತ್ರ
ವೆಂಬ ಸುಲಭವಾದ ವ್ಯಾಕರಣವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅಭಿನವ
ಶರ್ಮವರ್ಮ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಪರರ್ಥವಾಗಿ ಜನ್ನನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿರುವ ಇದಾ
ನೀಂತನ ಶರ್ಮವರ್ಮ ಎಂಬುದು ನಾಗವರ್ಮನಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸಬೇಕೇ ಹೊರತು
ಸುಮನೋಬಾಣನಿಗಲ್ಲ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ “ಜನ್ನಂಗುಪಾಧ್ಯಾಯಂ”
ಎಂಬುದೂ ನಾಗವರ್ಮನಿಗೇ ಅನ್ವಯಿಸಬೇಕು; ಸುಮನೋಬಾಣನಿಗಲ್ಲ.
ಜನ್ನನು ತನ್ನ ಯಶೋಧರ ಚರಿತೆಯಲ್ಲಿ ತಾನು “ಕವಿಸುಮನೋಬಾಣನ
ಮಗನೆಂಬಿಳ ಕ್ಷೋಣಿಗೆ ಪೆಸರಾಯ್ತು” ಎಂದೂ ತನ್ನ ಅನಂತನಾಥಪುರಾಣ
ದಲ್ಲಿ “ಶಂಕರಪುತ್ರಂ” ಎಂದೂ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಸುಮನೋಬಾ
ಣನ ನಿಜವಾದ ಹೆಸರು ಶಂಕರ ಎಂದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅಯ್ಯನವರು
ಸುಮನೋಬಾಣ, ಶಂಕರ ಎಂಬವರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮನುಷ್ಯರು ಎಂದು ಭಾವಿ
ಸುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ “ಜನ್ನಂಗುಪಾಧ್ಯಾಯಂ” ಎಂಬುದು ಸುಮನೋ
ಬಾಣನಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬ ತಮ್ಮ ಕಲ್ಪನೆಗೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು
“ಕವಿಸುಮನೋಬಾಣನಮಗಂ” ಎಂಬಲ್ಲಿ ಮಗ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಶಿಷ್ಯ ಎಂದು
ಅರ್ಥಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸುಮನೋಬಾಣನು ಜೈನನಲ್ಲ ಎಂದೂ ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.
ಅಯ್ಯನವರ ಈ ಕಲ್ಪನೆಯೂ ಅಪಾರ್ಥವೂ ಕಾರ್ಯಕಾರಿಯಾಗುವಂತಿಲ್ಲ. ಜನ್ನನು
ಸುಮನೋಬಾಣನ ಮಗನೆಂಬುದಕ್ಕೂ ಜೈನರಾದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಕೇಶಿರಾಜ
ರಬಂಧುವೆಂಬುದಕ್ಕೂ ಅವ ಸಂದೇಹವೂ ಇಲ್ಲ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಕೇಶಿರಾಜರು
ಜೈನರೆಂಬುದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮೊದಲಯವನು ತನ್ನ ಸೂಕ್ತಸುಧಾರ್ಣವದ
ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವ ಜಿನಸ್ಮೃತಿಯಿಂದಲೂ ಏರಡನೆಯವನು ತನ್ನ ಶಬ್ದ

ಮಣಿದರ್ಪಣದ ೨ನೆಯ ಸೂತ್ರದಲ್ಲಿ "ಶಬ್ದದ್ರವ್ಯಂಶ್ಚೇತಂ" ಎಂಬುದರಿಂದಲೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಜೈನರು ಮತಾಂತರದವರನ್ನು ತಮ್ಮ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರೆಂದು ಎಂದಿಗೂ ಭಾವಿಸಲಾರರು.

ಸುಮನೋಬಾಣನ ಕಾಲದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮೇಲಣ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ "ಇಂದು" ಎಂಬ ಪದದ ಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ಅವನು ಹೊಯ್ಸಳರಾಜನಾದ ೨ನೆಯ ನಾರಸಿಂಹನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ (1220-1235) ಕಟಕೋಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದನೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು, 1 ನೆಯ ನಾರಸಿಂಹನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಲ್ಲ (I, 162). ಈ ಕವಿ 2ನೆಯ ನಾರಸಿಂಹನ ಆಳಿಕೆಯ ಆದಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದಾದರೂ ಇವನ ಮಗನಾದ ಜನ್ನನು ಜೆನ್ನರಾಯಪಟ್ಟಣ 179ನೆಯ ಶಾಸನವನ್ನು ರಚಿಸಿದಾಗ (1190) ಸುಮಾರು 25 ವರ್ಷದವನಾಗಿದ್ದಿರಬೇಕೆಂದು ಭಾವಿಸಿದರೆ ತಂದೆಯ ಕಾಲವನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಎಂದರೆ ಸು. 1175 ಕ್ಕಾದರೂ ತಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಸುಮನೋಬಾಣನ ಕಾಲಕ್ಕೂ (ಸು. 1150) ಅವನ ಅಳಿಯನಾದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಕಾಲಕ್ಕೂ (ಸು. 1245) ಅಯ್ಯನವರು ತೋರಿಸುವ 95 ವರ್ಷಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ 25 ವರ್ಷಗಳು ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸು. 1245 ಎಂಬುದು ಅವನಿಗೆ ಮದುವೆಯಾದ 30ನೆಯ ಅಥವಾ 40 ನೆಯ ವರ್ಷವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆಂದು ಭಾವಿಸುವುದು ತಪ್ಪಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಅಗತ್ಯವು ಇದರಿಂದ ಇನ್ನೂ ಕಡಮೆಯಾಗಿ ಸಹಜ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುವುದು. " ಸು. 1145 ರಲ್ಲಿದ್ದ 2ನೆಯ ನಾಗವರ್ಮನು 1230 ರಲ್ಲಿದ್ದ ಜನ್ನನಿಗೆ ಹೇಗೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಬಲ್ಲನು?" ಎಂಬ ಅಯ್ಯನವರ ಪ್ರಶ್ನೆಗೂ ಹೀಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು:—"ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಪಾಠ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಜನ್ನನು ಅನಂತನಾಥಪುರಾಣವನ್ನು ಬರೆದಾಗ (1230), ಎಂದರೆ ಅವನಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆ 70 ವರ್ಷವಾಗಿದ್ದಾಗ, 2ನೆಯ ನಾಗವರ್ಮನು ಅವನಿಗೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದನು ಎಂದು ಅವ ವಿವೇಕಿಯಾದರೂ ಭಾವಿಸುವನೇ? ನಾನು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ 1190ರಲ್ಲಿ ಜನ್ನನು 25 ವರ್ಷದ ಪ್ರಾಯದವನಾಗಿಯಾದರೂ ಇದ್ದಿರಬೇಕು. 2ನೆಯ ನಾಗವರ್ಮನು ಸು. 1145 ಕ್ಕಿಂತ ಈಚೆ ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತು ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ಬದುಕಿದ್ದಿರಬಹುದು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಯೇನೂ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾದ 2ನೆಯ ನಾಗವರ್ಮನಿಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾದ ಜನ್ನನಿಗೂ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಅವ ಕಷ್ಟವೂ ಇಲ್ಲ.

ಇದಾದಮೇಲೆ ಅಯ್ಯನವರು—ಜನ್ನನು ಜೈನನಾದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅವನ ಕೂಗಿಕಾಣುಗಳು ಜೀವಗಾಗಿದರು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಿರುವುದು ತಪ್ಪೆಂದು

ಹೇಳಿ ಹಿಂದುಗಳು ಜೈನಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಮದುವೆಯಾದ ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ತಂದೆಯ ಮತವನ್ನು ಮಗನು ಅನುಸರಿಸುವುದು ಸರ್ವಸಾಧಾರಣವಾದುದರಿಂದ ಈ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಪ್ರಕೃತ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಅಯ್ಯನವರು 10 ರಿಂದ 13 ನೆಯ ಶತಮಾನದ ವರೆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶಿವಭಕ್ತರೂ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತರೂ ಜಿನನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದರು, ಜಿನ ಭಕ್ತರು ಶಿವ ವಿಷ್ಣುಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದರು ; ವೇದಮಾರ್ಗಾನುಸಾರಿಗಳು, ಜೈನರು, ಬೌದ್ಧರು ಎಂಬಂಥ ಭೇದವಿರಲಿಲ್ಲ ; ಜನರು ಜಿನನನ್ನಾಗಲಿ ಬುದ್ಧನನ್ನಾಗಲಿ ಪರದೈವನೆಂದು ಪೂಜಿಸಿದರೂ ವೇದಮಾರ್ಗಾನುಸಾರಿಗಳೆಂದು ಭಾವಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದರು—ಎಂಬ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿ ಅವಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಾಗಿ ದೊರೆಗಳೂ ಮಂಡಲಿಕರೂ ಮತಾಂತರದ ಜನರಿಗೂ ದೇವಸ್ಥಾನ ಮಠಾದಿಗಳಿಗೂ ದಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಹಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು (ಪುಟಗಳು 136—148) ಶಾಸನಗಳಿಂದ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇವು ಪಾತ್ರಗಳ ಹೃದಯ ವಿಶಾಲತೆಯನ್ನೂ ಔದಾರ್ಯವನ್ನೂ ತೋರಿಸುತ್ತವೆಯೇ ಹೊರತು ಅವರ ಮತಾಂತರಾವಲಂಬನವನ್ನು ತೋರಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ನಾಗವರ್ಮ

ಅಯ್ಯನವರು ನಾಗವರ್ಮರಿಬ್ಬರಿಲ್ಲ, ಆ ಹೆಸರಿನ ಒಬ್ಬನೇ ಒಬ್ಬ ಗ್ರಂಥಕರ್ತನು ಸು. 1050 ರಲ್ಲಿದ್ದು ಕಾವ್ಯಾವಲೋಕನ, ಕರ್ಣಾಟಕಭಾಷಾಭೂಷಣ, ವಸುಕೋಶ, ಭಂದೋಂಬುಧಿ, ಕಾದಂಬರಿ ಎಂಬ 5 ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ಒರೆದಿದ್ದಾನೆ—ಎಂಬ ಆಧಾರಶೂನ್ಯವಾದ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೋ ಸಾಹಸಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. “ಜನನಾಥಂ ಜಗದೇಕನಲ್ಲಿ” ಎಂಬ ಪದ್ಯಕ್ಕೂ “ಭಾಳಲೋಚನಂ ಕವಿಸುಮನೋಬಾಣನ ಮಗಂ” ಎಂಬ ವಾಕ್ಯಕ್ಕೂ ಅವರು ಮಾಡಿರುವ ಅಸಾರ್ಥವನ್ನು ಹಿಂದೆಯೇ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಪದ್ಯವು ನಾಗವರ್ಮನು ಜನ್ಮನಿಗೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದನು ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆ ನಾಗವರ್ಮನು ಸು. 1050 ರಲ್ಲಿದ್ದನೆಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಬಿಡಬೇಕಾಗುವುದರಿಂದ ಅಯ್ಯನವರು ಜನ್ಮನಿಗೆ ಸುಮನೋಬಾಣನು ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದನು ಎಂದು ಪದ್ಯಕ್ಕೆ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತನಾದ ಜಗದೇಕನು 1015 ರಿಂದ 1042ರ ವರೆಗೆ ಆಳಿದ 1ನೆಯ ಜಗದೇಕಮಲ್ಲನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಶತಮಾನ ಹಿಂದೆ ನಾಗವರ್ಮನು 1ನೆಯ ಜಗದೇಕಮಲ್ಲನಲ್ಲಿ ಕಟಕೋಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದನೆಂಬ ತನಗೆ ಆವ ವಿಡದಲಿಗೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ.

ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಜನ್ನನ ಉದ್ದೇಶವಿಂಥದು ಎಂದು ಕಂಡುಹಿಡಿದವನು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಈ ಪದ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಜನ್ನನ ಉದ್ದೇಶವೇನೆಂದರೆ ಮಹಾಪುರುಷರಾದ ನಾಗವರ್ಮ ಸುಮನೋಬಾಣರ ಸಂಬಂಧವು ತನಗುಂಟು ಎಂಬ ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದೇ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಜಗದೇಕಮಲ್ಲನು 1ನೆಯವನಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಹಿಂದೆ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಅಯ್ಯನವರು "ಕವಿಸುಮನೋಬಾಣನ ಮಗಂ" ಎಂಬಲ್ಲಿ ಮಗಂ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಶಿಷ್ಯ ಎಂಬ ವಿಶೇಷಾರ್ಥವನ್ನು ಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಗುರು ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಶಿಷ್ಯ ಎಂಬರ್ಥದಲ್ಲಿ ಮಗ ಎಂಬ ಶಬ್ದವು ಬರುವುದುಂಟು. ಪ್ರಕೃತ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆ ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಅಯ್ಯನವರು ಮೂರನೆಯ ಅಪಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಭಂದೋಂಬಾಧಿಯನ್ನು ಬರೆದ ನಾಗವರ್ಮನೂ ಕಾವ್ಯಾವಲೋಕನ ವಸ್ತುಕೋಶಗಳನ್ನು ಬರೆದ ನಾಗವರ್ಮನೂ ಒಬ್ಬನೇ ಎಂಬ ತಮ್ಮ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಮಗ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಮಮ್ಮಗ ಎಂದು ಅರ್ಥಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಭಂದೋಂಬಾಧಿಯಲ್ಲಿ ಕವಿತಾನು ದಾಮಮಯ್ಯನ ಮಮ್ಮಗನೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ದಾಮ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ದಾಮೋದರ ಎಂಬರ್ಥದಲ್ಲಿ ಕೆಲವುಕಡೆ ಪ್ರಯೋಗವುಂಟು. ಕಾವ್ಯಾವಲೋಕನ ವಸ್ತುಕೋಶಗಳನ್ನು ಬರೆದ ಕವಿ ಆ ಗ್ರಂಥಗಳ

ವಾಮನನುಂ ರುದ್ರಟನುಂ | ಭಾಮಹನುಂ ದಂಡಿಯುಂ ಮನಂಗೊಳಿ
ಪೇಲ್ಪಿಂ |

ತೀಮಹಿಗೆನೆಗಲ್ಪಿ ಪೇಲ್ಪಿಂ | ದಾಮೋದರ ತನಯನೀ ವಚೋಲಂಕೃತಿ
ಯಂ ||

ಸಾಮಾನ್ಯ ವಾಚಿಗಳನೀತಿಲಿದಿಂದನನ್ಯ ಸಾಮಾನ್ಯಮಾನ್ಯ ಸುಚರಿತ್ರ
ಗುಣಾವತಾರಂ

ಸಾಮಾನ್ಯಮಪ್ಪ ಜನಮುಂ ತಿಳಿವಂತು ಪೇಲ್ಪಿಂ ದಾಮೋದರ ಪ್ರಿಯ
ಸುತಂ ಕವಿಕರ್ಣವೂರಂ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತಾನು ದಾಮೋದರನ ಮಗ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮಗ ಎಂಬುದು ಮಮ್ಮಗ ಎಂಬರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ ಎಂದೂ ಇದಕ್ಕೆ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣವುಂಟೆಂದೂ ಅಯ್ಯನವರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಕವಿಗಳು ವಾಚಕರಿಗೆ ಭ್ರಮೆ ಹುಟ್ಟುವಂತೆ ಹೀಗೆ ಎಂದಿಗೂ ಬರೆಯಲಾರರು. ಅಯ್ಯನವರು ಹೇಳುವಂತೆ ಕಾವ್ಯಾವಲೋಕನ ವಸ್ತುಕೋಶಗಳ ಕವಿ ತಂದೆಯ ಹೆಸರನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟು ತಾತನ ಹೆಸರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೋ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಯ್ಯನವರು ಮೇಲಣ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ

ಮಕಾರ ಪ್ರಾಸದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂದು ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ (ಪುಟ 162). ಇದರಿಂದ ಗ್ರಂಥಕರ್ತನ ಕವಿತಾಶಕ್ತಿಗೆ ಕುಂದನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದಂತಾಯಿತೇ ಹೊರತು ಮತ್ತೆ ಬೇರೆ ಅಲ್ಲ. ಮಮ್ಮಗ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಕವಿಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಛಂದಸ್ಸಿಗೂ ಪ್ರಾಸಕ್ಕೂ ಅವ ಕೊರತೆಯೂ ಇಲ್ಲದಂತೆ 1 ನೆಯ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ದಾಮೋದರಪೌತ್ರನೀವಜೋಲಂಕೃತಿಯಂ ಎಂದೂ 2ನೆಯದರಲ್ಲಿ ದಾಮೋದರಾತ್ಮಜಸುತಂ ಕವಿಕರ್ಣವೂರಂ ಎಂದೂ ಬಹಳ ಸುಲಭವಾಗಿ ಬರೆದುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದನು.

ನಾಗಚಂದ್ರನು ಸು- 1100 ರಲ್ಲಿ ಬಾಳಿದನೆಂದು ಹಿಂದೆಯೇ ತೋರಿಸಿದ್ದೇನೆ (ಪುಟ xliv) ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಾಷಾಭೂಷಣವನ್ನು ರಚಿಸಿದವನು ಆ ಗ್ರಂಥದ "ಆಸಾಂವ್ಯತ್ಯಯೋ ಬಹುಳಂ" ಎಂಬ 88 ನೆಯ ಸೂತ್ರದ ಕೆಳಗೆ "ಬಹು ತಾಪಕ್ಕೆ ಬಿಗುರ್ತು ವಿಷ್ಣುಪಡೆದಂ ಮತ್ಸ್ಯಾಂತಾರಕ್ಕೆ" ಎಂಬ ಪಂಪರಾಮಾಯಣದ ಪದ್ಯಭಾಗವನ್ನು (VII, 98) ಉದಾಹರಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಅವನು ಸು. 1100 ಕ್ಕಿಂತ ಈಚೆಯವನಾಗಿರಬೇಕು. ಅವನು "ದೀರ್ಘೋಕ್ತಿರ್ನಯ ಸೇನಸ್ಯ" (ನಯಸೇನಾಚಾರ್ಯನ ಮತದಿಂ ಸಂಚೋಧನೆಯೊಳ ದೀರ್ಘಾದೇಶಮಕ್ಕುಂ) ಎಂಬ 73ನೆಯ ಸೂತ್ರದಲ್ಲಿ ನಯಸೇನನೆಂಬ ಒಬ್ಬ ಕನ್ನಡ ವೈಯ್ಯಾಕರಣನ ಹೆಸರನ್ನೂ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ನಯಸೇನನು 1053 ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಮುಳುಗುಂದದ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ (ಎಪಿಗ್ರಾಫಿಯಾ ಇಂಡಿಕ XVI, 54) ಉಕ್ತನಾದ ನಯಸೇನನೇ ಎಂದು ಅಯ್ಯನವರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ (ಪುಟಗಳು 179-181). ಆದರೆ ಶಾಸನೋಕ್ತನಾದ ನಯಸೇನನು ಸಂಸ್ಕೃತ ವೈಯ್ಯಾಕರಣ ನಾದುದರಿಂದ ಸೂತ್ರೋಕ್ತ ನಯಸೇನನು ಅವನಲ್ಲ, 1112ರಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಾಮೃತವನ್ನು ಬರೆದ ಕನ್ನಡಕವಿ ನಯಸೇನನೇ ಆಗಿರಬೇಕು. ಕಾವ್ಯಾವಲೋಕನದಲ್ಲಿ ಉದಾಹೃತವಾಗಿರುವ

ತಾವೇಲಿ ಮಾಣಿಕ್ಯಭಂಡಾರದ ಪುಟಿಕೆಗಳಂ ಪುಂಜಿಸಲ್ವೇಲಿ ಸುವರ್ಣೋ |

ತ್ವರಮಂ ತೋಲಿಲ್ವೇಲಿ ದಂತಿಗಳ ನಿರಿಸವೇಲಿ ಮುಂದೆ ಪಾಹಂಗಳಂ ಬಿ ||

ತ್ತರಿಸಲ್ವೇಲಿ ಚಿತ್ರಚೀನಾಂಬರ ಪರಿಕರಮಂ ಮಾಣದೆಂದೋಳಿಯಿಂ ಲೆಂ |

ಕರನಾಗಳ ಪೇಲ್ವಿ ನೀಯಲ್ವೆರೆದವರ್ಗೆ ಮಹಾದಾನಮಂ ವಿಕ್ರಮಾಂಕಂ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ (284) ಉಕ್ತನಾದ ವಿಕ್ರಮಾಂಕನು 1076 ರಿಂದ 1126 ರ

ವರೆಗೆ ಆಳಿದ 6 ನೆಯ ಚಾಳುಕ್ಯ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನೇ ಹೊರತು ಅಯ್ಯನವರು ಹೇಳುವಂತೆ (ಪುಟಗಳು 178-179) 4 ನೆಯವನಾಗಲಿ 5 ನೆಯವನಾಗಲಿ ಅಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಕಾವ್ಯಾವಲೋಕನ ಕರ್ತನು ಉದಾಹರಿಸಿರುವ

ಪ್ರಣುತಗುಣದನಿಪವಿಬುಧಃ | ಗ್ರಹಿಗಳ್ಕೇಯೊಂಡು ಪೊಗಲ್ವಿ ಸಲೆನೆ
ಗಲ್ವುವು ಧಾ |

ರಿಣಿಯೊಳಗೆ ನಾಗವರ್ಮನ | ಗುಣವರ್ಮನ ಶಂಬುವರ್ಮನ ಧ್ವಾನಂ
ಗಳ್ ||185||

ತಾರತಾರಾಮಳಿನ ಗುಳಿಕಾಹಾರ ನೀಹಾರ ನೀಕಾ |

ಶೋರುಸ್ಪೃಷ್ಟತ್ಪ್ರವಿತತಯಶೋರಂಜಿತಾ ಶೇಷಲೋಕಂ ||

ಸಾರಾಸಾರಾದ್ಭನುಗತವಿಚಾರೇಣಚಿತಾತ್ತೀಯಚಿತ್ತೋ |

ದಾರ ಪ್ರಜ್ಞಂ ನೆಗಲ್ವಿನವನೀಭಾಗದೊಳ್ ನಾಗವರ್ಮಂ || 547 ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕವಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಒಬ್ಬ ನಾಗವರ್ಮನ ಸ್ಮೃತಿ ಇದೆ. ಈ ನಾಗವರ್ಮನು ಕವಿಯೇ ಎಂದು ಅಯ್ಯನವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಕವಿಯು ಸ್ಮೃತಿರೂಪವಾದ ಪದ್ಯಗಳು ಪ್ರಕರಣಗಳ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತವೆಯೇ ಹೊರತು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಣರೂಪವಾಗಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಛಂದೋಂಬುಧಿ ಕರ್ತನಿಗೆ ಕವಿರಾಜ ಹಂಸ, ಬುಧಾಬ್ಜವನಕಲಹಂಸ, ಕಂದ ಕಂದರ್ಪ, ನೆಗಲ್ವಿತ್ತಿಗೋಜ ಎಂಬ ಬಿರುದುಗಳೂ ಸಮ್ಯಕ್ಯಾತ ಎಂಬ ಉಪನಾ ಮವೂ ಉಂಟು. ಕಾವ್ಯಾವಲೋಕನ ವಸ್ತುಕೋಶಕರ್ತನಿಗಾದರೋ ಅಭಿ ನವಶರ್ಮವರ್ಮ, ಕವಿತಾ ಗುಣೋದಯ, ಕವಿಕರ್ಣಾಪೂರ, ಕವಿಕಂಠಾಭ ರಣ ಎಂಬ ಬಿರುದುಗಳು ಹೇಳಿವೆ. ಛಂದೋಂಬುಧಿಯನ್ನು ಬರೆದವನೂ ಕಾ ವ್ಯಾವಲೋಕನವಸ್ತುಕೋಶಗಳನ್ನು ಬರೆದವನೂ ಒಬ್ಬನೇ ಆಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಹೇಳಿದ ಬಿರುದುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದರೂ ಕಾವ್ಯಾವಲೋಕನವಸ್ತು ಕೋಶಗಳಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ ಎರಡನೆಯವು ಹೇಳಿದ ಬಿರುದುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದರೂ ಛಂ ದೋಂಬುಧಿಯಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ ಬಾರದೆ ಇರುವುದು ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವೇ ಸರಿ ಛಂ ದೋಂಬುಧಿಕರ್ತನು ಯುದ್ಧ ವೀರನೆಂದು (ಕುಂತೀಪುತ್ರಂ ಪೂರ್ಣದರ್ಶನದೊ ಳ್) ಹೇಳಿದೆ; ಮತ್ತೊಬ್ಬನಿಗೆ ಇಂಥ ಏಶೇಷಗುಣವೆಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ.

ಕಾವ್ಯಾವಲೋಕನದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರುವ

ಛಂದೋವಿಚಿತಿಯ ಲಂಕೃತಿ | ಸಂದಭಿಧಾನ. ಕೋಶಮೆಂಬಿವು ವಾಕ್ಯೋ |

ಸುಂದರಿಗೆ ರತ್ನಮಂಡನ | ದಂದದೊಳಿದವು ನಾಗವರ್ಮನ ಕೃತಿ

ಗಳ್ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಗ್ರಂಥಕರ್ತನ ಕೃತಿಗಳೊಳಗೆ ಭಂದೋವಿಚಿತಿಯನ್ನು ಒಂದಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ಅಯ್ಯನವರು ಈ ಗ್ರಂಥವು ಭಂದೋಂಬುಧಿಯೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ (ಪುಟ 166). ಕಾವ್ಯಾವಲೋಕನ ಕರ್ತನು ಭಂದೋವಿಚಿತಿಯನ್ನು ಬರೆದಿರಬೇಕೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರಕಾರಣವನ್ನೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ : ಏನೆಂದರೆ—ಈ ಕವಿ ದಂಡಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ; ದಂಡಿಭಂದೋ ವಿಚಿತಿ ಸುನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ; ಆದುದರಿಂದ ಇವನೂ ಬರೆದಿರಬೇಕು—ಎಂಬುದೇ (ಪುಟ 168). ಇವನು ಭಂದೋವಿಚಿತಿ ಯನ್ನು ಬರೆದಿರಬಹುದು ; ಪರಂತು ನಾನು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿರುವ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಅದು ಭಂದೋಂಬುಧಿಯಾಗಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನೇ ಬರೆದಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ “ ಭಂದೋವಿಚಿತಿಲಂಕೃತಿ ” ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ “ ಭಂದೋಂಬುಧಿಲಂಕೃತಿ ” ಎಂದು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಅಯ್ಯನವರು ಈಚೆಗೆ ಬಂದ ಚಾವುಂಡರಾಯರುಗಳಿಗೂ ರಾಯ ಎಂಬ ಬಿರುದುಂಟು ಎಂದು ನಾವಿ ಸುತ್ತಾರೆ (ಪುಟ 169). ಈ ಅಂಶವು ಇವರುಗಳು ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ ಹಿಂದಣ ಚಾವುಂಡರಾಯನನ್ನು ಅನುಕರಿಸಿದರು ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸುವುದೇ ಹೊರತು ಮತ್ತೆಬೇರೆ ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಗಂಗರಾಜನಾದ ರಾಜಮಲ್ಲನು ತನ್ನ ದಂಡನಾಯಕನಾದ ಚಾವುಂಡರಾಜನ ಔದಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಅವನಿಗೆ ರಾಯ ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು ಎಂದು ಭುಜಬಲಿಶತಕದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವೂ ಇಲ್ಲ.

ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಆಲೋಚಿಸಿದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅಯ್ಯನವರು ತಮ್ಮ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಿರುವ ಪ್ರಯತ್ನವು ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜನವೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗದೆ ಇರಲಾರದು. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳಿರುವಂತೆ (I, 52-54) ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ನಾಗವರ್ಮರಿದ್ದರು ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಅವ ಸಂಶಯವೂ ಇಲ್ಲ.

ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ

ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನು ಸೂಕ್ತಿಸುಧಾರ್ಣವವನ್ನು ಸು. 1263 ರಲ್ಲಿ ಬರೆದನೆಂದೂ ಅವನು ಮಂತ್ಯ 121, 122ನೆಯ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಬರೆದ ಜಿದಾನಂದ ಕವಿಯಿಂದ (I, 354) ಅಭಿಸೃನೆಂದೂ ಅಯ್ಯನವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ (ಪುಟಗಳು 182—189). ಈ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಭ್ರಮಮೂಲವಾದುವು. ಸೂಕ್ತಿಸುಧಾರ್ಣವದಲ್ಲಿಯೂ

ಹಣಿದಂಬೋಯ್ಯಲೆ ಜವಂ ರಾಯರನೆ ಒಯಸಿ ಬರ್ಪಂತೆ ಸೋಮೇಶ್ವ
ರಂ ತೆಂಗಿ

ಕಣರಾಯಂ ಬಂದನಾಶಾಜಯಕೆಲೆಲೆಮಹಾದೇವ ವಿದ್ವಿಂಶ್ಯಪರ್ಗ್ಗಿ ||

ತ್ವಣ ತೋರ್ಪಿನ್ನೆ ತ್ವಣಾರ್ಪೆತ್ತಣ ಜಯದೊದವಿನ್ನೆ ತ್ವಣಾ ಟೋಪಮಿನ್ನೆ |

ತ್ವಣ ಧಾತ್ರೀಚಕ್ರಮಿನ್ನೆ ತ್ವಣ ಗಜಘಟೆಯಿನ್ನೆ ತ್ವಣಾತ್ತೀಯಸೈನ್ಯಂ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರುವ " ಎಲೆಲೆ ಮಹಾದೇವ " ಎಂಬುದು ಸೋಮೇಶ್ವರನ ಪರಾಕ್ರಮಕ್ಕಾಗಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಉಕ್ತಿಯೆಂದು ತಿಳಿಯದೆ ಸೇವುಣ ರಾಜನಾದ ಮಹಾದೇವನನ್ನು (1260—1271) ಹೇಳುತ್ತದೆ ಎಂದು ಭ್ರಮಿಸಿ ಅಯ್ಯನವರು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನಿಗೆ ಸು. 1263 ಎಂಬ ಕಾಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾಗಮಂಗಲದ 39ನೆಯ ಶಾಸನದಿಂದ ಸೋಮೇಶ್ವರನ ಮಗನಾದ 3ನೆಯ ನಾರಸಿಂಹನು ಸುಮಾರು 1271ರಲ್ಲಿ ಸೇವುಣರಾಜನಾದ ಮಹಾದೇವನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ 1264 ರಲ್ಲಿ ಗತಿಸಿದುದಾಗಿ ತಿಳಿದು ಬರುವ ಸೋಮೇಶ್ವರನಿಗೂ ಈ ಮಹಾದೇವನ ಸೋಲಿಗೂ ಹೇಗೆ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಬಹುದು ? ಸೋಮೇಶ್ವರನು ತನ್ನ ಬಾಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳಕಾಲವನ್ನು ಶ್ರೀರಂಗದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ಕಣ್ಣನೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಳೆದನು. ಆದರೂ ಅವನು ಕನ್ನಡದೇಶದಲ್ಲಿ 1236 (1897-98 ರ ಬಾಂಬೆ ಶಾಸನದ ಇಲಾಖಾ ವರದಿ), 1237 (ಮಂಡ್ಯ 122), 1252 (1907 ರ ಮೈಸೂರು ಶಾಸನ ಇಲಾಖಾ ವರದಿ, ಪುಟ 4) ಈ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿದ್ದನು ; ಇತರ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದಿರಬಹುದು. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನು

ಒರಂತೆ ಮೆಚ್ಚಿದಂ ಕೃತಿ | ಸಾರಂ ಕೃತಿಶೇಖರಕ್ಕೆ ಹೊಯ್ಯಳವಂತೋ |
ದ್ವಾರಂ ನರಸಿಂಹಸುತಂ | ದೋರಸಮುದ್ರಾಧಿನಾಯಕಂ ಸೋಮ
ನೃಪಂ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿರುವ 'ದೋರಸಮುದ್ರಾಧಿ ನಾಯಕಂ' ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣದಿಂದ ಈ ಗ್ರಂಥಶ್ರವಣವು ಸೋಮೇಶ್ವರನಿಗೆ ದೋರಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಿರಬೇಕೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸೂಕ್ತಿಸುಧಾರ್ಣವದ ರಚನೆಗೆ ನಾನು ಹೇಳಿರುವ ಸು. 1245 ನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೇನೂ ಕಾಣಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಗ್ರಂಥರಚನೆ ಆ ಕಾಲಕ್ಕಿಂತ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳು ಹಿಂದೆ ಆಗಿದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು.

ಇನ್ನು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಚಿದಾನಂದರ ಸಮೀಕರಣಕ್ಕೆ ಅವರುಗಳ ನಾಮೈಕದೇಶ ಸಾಮ್ಯವೂ ಶಾಸನಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸೂಕ್ತಿಸುಧಾರ್ಣವದಲ್ಲಿರುವುದೂ ಕಾರಣವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನಿಗೆ ಮಲ್ಲ, ಮಲ್ಲಪ, ಚಿದಾನಂದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳೂ ಉಂಟು. ಒಂದು ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ೨೦೩ (127೧) ಚಿದಾನಂದ ಎಂಬ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾದ ಹೆಸರು ಹೇಳಿದೆ. ಆದರೆ

ಶಾಸನ ಕವಿಗೆ ಚಿದಾನಂದ ಎಂಬ ಒಂದು ಹೆಸರು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಇನ್ನಾವುದೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ನಾನು ಹಿಂದೆ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ (ಪುಟ lli) ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನು ಜೈನನು ; ಶಾಸನ ಕವಿಯಾದರೋ 'ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯೆಗಾಸ್ಪದ ರೂಪಂ' ಎಂದು ತನ್ನನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಸೂಕ್ತಿಸುಧಾರ್ಣವವು ಹಲವು ಕಡೆಯಿಂದ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಸಂಯೋಜಿಸಿದ ಗ್ರಂಥವಾದುದರಿಂದ ಶಾಸನದ ಎರಡು ಪದ್ಯಗಳು ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಶಾಸನ ಕವಿಯೂ ಈ ಗ್ರಂಥಕರ್ತನೂ ಒಬ್ಬನೇ ಎಂಬ ಭಾವನೆಗೇ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ.

ಸುಮನೋಬಾಣ, ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ, ಕೇಶಿರಾಜ ಇವರು ಸ್ಮಾರ್ತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಾಗಿದ್ದಿರಬಹುದು ಎಂಬ ಅಯ್ಯನವರ ಶಂಕೆಗೆ (ಪುಟ 189) ಆಧಾರವೇ ಇಲ್ಲ. ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಜೈನರು ಎಂದು ಹಿಂದೆಯೇ ತೋರಿಸಿದ್ದೇನೆ (ಪುಟ lli). ಇವರು ಜೈನರಲ್ಲದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಜೈನರು ಇವರನ್ನು ತಮ್ಮ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರೆಂದು ಎಾದಿಗೂ ಹೇಳಲಾರರು. ಶಂಕರ, ಗಂಗಿ, ಜನಾರ್ದನ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳು (ಪುಟ 149) ಜೈನರಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ರನ್ನನು ಶಂಕರ ಗಂಡ ಎಂಬ ಒಬ್ಬ ಜೈನ ರಾಜಕುಮಾರನನ್ನು ಹೇಳಿ ಅವನಿಗಿಂತ ತನ್ನ ಪೋಷಕಿಯಾದ ಅತ್ತಿಮಬ್ಬೆ ದಾನಶೀಲಳು ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ (I, 66). ಸಾಳ್ವನು ಶಂಕರಾಂಜಿಕೆ ಎಂಬ ಒಬ್ಬ ಜೈನಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ (II, 244). ಶಿವದೇವಮ್ಮ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಜೈನರಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ವಾಡಿಕೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಗಂಗಿಸೆಟ್ಟಿ, ಗಂಗಾಯಿ ಎಂಬುವು ಶ್ರ. ಬಿ. 235, 300 ನೆಯ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಜೈನನ ಮತ್ತು ಜೈನಸ್ತ್ರೀಯ ಹೆಸರುಗಳಾಗಿ ಬಂದಿವೆ. ಜನ್ನಕವಿಯ ಹೆಸರು ಜನಾರ್ದನ ಎಂಬುದರ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತರೂಪವು. ಜನಾರ್ದನ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಜೈನರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿದೆ. ಮಧುರನು ತನ್ನ ಧರ್ಮನಾಥವುರಾಣವನ್ನು ಒಬ್ಬ ಜೈನ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ (I, 427). ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಕೇಶಿರಾಜನ ಗ್ರಂಥಗಳ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಅವನು ಶಿವಪೂಜಕನೆಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದು ಎಂಬ ಅಯ್ಯನವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು (ಪುಟಗಳು 148-149) ಯುಕ್ತವಾಗಿ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ ; ಏಕೆಂದರೆ ಆ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ನೋಡದೆಯೇ ಹೀಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುವುದು ಅಸಮೀಕ್ಷ್ಯಕಾರಿತ್ವವೇ ಸರಿ.

ಕರ್ಣಪಾರ್ಶ್ವ.

ಕರ್ಣಪಾರ್ಶ್ವನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವನು ಹೇಳಿರುವ ಕೆಲವರು ಗುರುಗಳನ್ನು ಶ್ರ. ಬಿ. ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಉಕ್ತರಾದ ಅದೇ ಹೆಸರಿನ ಗುರುಗಳೊಡನೆ ನಾವು

ಮಾಡಿರುವ ಸಮಾಕರಣವು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಮೊದಲೇ ಬಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಶಿಲಾಹಾರರಾಜನಾದ ಗಂಡರಾದಿತ್ಯನಿಗೆ ಗೋವರ್ಧನ, ಗೋಪಣ, ಶ್ರೀಭೂಷಣ ಎಂಬ ನಾಮಾಂತರಗಳಿದ್ದುವೆಂದೂ ಅವನಿಗೆ ವಿಜಯಾದಿತ್ಯ, ಲಕ್ಷ್ಮಣ, ವರ್ಧಮಾನ, ಶಾಂತ ಎಂಬ ನಾಲ್ವರು ಮಕ್ಕಳಿದ್ದರೆಂದೂ ನಾನು ಬರೆದಿರುವುದು (I, 140) ಆವುದೋ ಒಂದು ಕೈಬರಹದ ಪುಸ್ತಕದ ಆಧಾರದಿಂದಲೇ ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ ; ಆದರೆ ಪುಸ್ತಕವು ಇಂಥದು ಎಂದು ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಚ್ಯಕೋಶಾಲಯದಲ್ಲಿ ಈಗ ದೊರೆತ ಎ. 52 ಮತ್ತು 4 ಎಂಬ ಸಂಖ್ಯೆಯುಳ್ಳ ನೇಮಿನಾಥಪುರಾಣದ 2 ಹಸ್ತ ಲಿಖಿತ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿರುವ ಅಂಶಗಳು ಉಕ್ತವಾಗಿಲ್ಲ. ನೇಮಿನಾಥಪುರಾಣದ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಲು ಒಂದು ವರ್ಷದಿಂದ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯತ್ನವು ಫಲಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅಯ್ಯನವರು ವಿಜಯಾದಿತ್ಯನಿಗೆ ತಮ್ಮಂದಿರಿಲ್ಲ, ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ರಾಜವಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ (ಪುಟ 78). ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈಗ ದೊರೆತಿರುವ ಆಧಾರದಮೇಲೆ ಒಂದೆರಡಂಶಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು. ಅಯ್ಯನವರು ಸೂಚಿಸಿರುವ (ಪುಟ 85) ವಿಜಯಾದಿತ್ಯನ 1165 ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಎಕ್ಸಂಬಿ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ (ಮೈಸೂರು ಶಾಸನ ಇಲಾಖೆಯ 1916 ನೆಯ ವರ್ಷದ ವರದಿ, ಪುಟಗಳು 48-50) ವಿಜಯಾದಿತ್ಯನು ಗಂಡರಾದಿತ್ಯನ ಜ್ಯೇಷ್ಠಪುತ್ರನೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಇದರಿಂದ ವಿಜಯಾದಿತ್ಯನಿಗೆ ತಮ್ಮನಾಗಲಿ ತಮ್ಮಂದಿರಾಗಲಿ ಇದ್ದರು ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಗಂಡರಾದಿತ್ಯನಿಗೂ ವಿಜಯಾದಿತ್ಯನಿಗೂ ಹೇಳಿರುವ ರೂಪನಾರಾಯಣ ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಮಣನಿಗೂ ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ (ಪುಟ 80, ಪದ್ಯ 27) ಅವನೂ ರಾಜವಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಕರ್ಣಪಾರ್ಶ್ವನೇಮಿಚಂದ್ರರಿಬ್ಬರೂ ಸೌಂದತ್ತಿಯ ರಟ್ಟರಾಜನಾದ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವನ ಆಶ್ರಿತರಾಗಿದ್ದರೆಂದೂ (1, ಅವತರಣಿಕೆ 17 ; ಮೈಸೂರು ಶಾಸನ ಇಲಾಖೆಯ 1916 ನೆಯ ವರ್ಷದ ವರದಿ, ಪುಟ 50) ಈ ಕವಿಗಳಿಬ್ಬರೂ ಶಿಲಾಹಾರರಾಜರ ಪೋತ್ತಾಹದಿಂದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದರೆಂದೂ (II, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಅವತರಣಿಕೆಗಳು, ಕ್ರಮವಾಗಿ ಪುಟಗಳು 10 ಮತ್ತು 16) ನಾನು ಬರೆದಿರುವುದನ್ನು ತಿದ್ದಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕರ್ಣಪಾರ್ಶ್ವನು ಶಿಲಾಹಾರರಾಜನಾದ ವಿಜಯಾದಿತ್ಯನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣನ ಅಥವಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವನ ಪೋತ್ತಾಹದಿಂದಲೂ ನೇಮಿಚಂದ್ರನು ಸೌಂದತ್ತಿಯ ರಟ್ಟರಾಜನಾದ 3 ನೆಯ ಕಾರ್ತವೀರ್ಯನ ಮಗ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವನ ಪೋತ್ತಾಹದಿಂದಲೂ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದರು. ಇವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವ ಎಂಬ ಒಂದೇ ಹೆಸರಿರುವುದರಿಂದಲೂ ಇಬ್ಬರ ಹೆಂಡತಿಯರಿಗೂ ಚಂದ್ರಿಕಾ ದೇವಿ ಎಂಬ ಒಂದೇ ಹೆಸರಿರುವುದರಿಂದಲೂ ಈ ಭ್ರಮವುಂಟಾಯಿತು.

ಇನ್ನು ಕರ್ಣಪಾರ್ಯನ ಕಾಲದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಅವನು ವಿಜಯಾದಿತ್ಯನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದನು. ವಿಜಯಾದಿತ್ಯನು 1143, 1153 (ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ವಂಶಾವಳಿಗಳು, 545), 1165 (ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಎಕ್ಸಂಪಿ ಶಾಸನ) ಈ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಆಳಿದಂತೆ ಶಾಸನಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕರ್ಣಪಾರ್ಯನು ಶ್ರೀಭೂಷಣನ (ಗಂಡರಾದಿತ್ಯನ) ಇಷ್ಟಾನುಸಾರವಾಗಿ ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಗ್ರಂಥರಚನೆ 1143 ಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ಹಿಂದೆಯೇ ಆರಂಭವಾಗಿರಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಕವಿಯ ಕಾಲವು ಸು.1140 ಎಂದುಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅಯ್ಯನವರು ಕವಿಯ ಕಾಲವೆಂದು ಕೊಟ್ಟಿರುವ 1174ಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಿಲ್ಲ. ಪರಮಜಿನಮತಕ್ಕೀರವಾರಾಶಿಚಂಪ್ರ. ಭವ್ಯವನ ಜವನ ಮಾತಾರಂಡ ಎಂಬ ಬಿರುದುಗಳು ಕರ್ಣಪಾರ್ಯನ ಪೋಷಕನಾದ ಲಕ್ಷ್ಮಣನಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತವೆಯೇ ಹೊರತು ಕರ್ಣಪಾರ್ಯನಿಗಲ್ಲ ಎಂದು ಅಯ್ಯನವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಜೈನ ಕವಿಗಳ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತಿಳಿದ ಕನ್ನಡ ಪಂಡಿತರು ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾರರು.

ದುರ್ಗಸಿಂಹನು (ಸು. 1025) ಮಾಳವೀ ಮಾಧವಕರ್ತೃ ಎಂದು ಸ್ತುತಿ ಸುವ ಕರ್ಣಪಾರ್ಯನ ಕಾಲವು ಸು. 1000 ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಸೋಮರಾಜ

ಸೋಮರಾಜನು ಚಾಟವಂಶದವನಾಗಿರಬಹುದು ಎಂಬ ನನ್ನ ಹೇಳಿಕೆ (I,339) ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಹೊರತು ನಿರ್ಣಯವಾದ ಮಾತಲ್ಲ. ಈ ಅಂಶವನ್ನು ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಸೋಮರಾಜನು ನುಗ್ಗಿಹಳ್ಳಿ ಪಾಳೆಯಗಾರನೆಂದೂ ಅವನು ನಾನು ಹೇಳಿರುವಂತೆ 1222 ರಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆಯಲಿಲ್ಲ, ಪರಂತು 1522 ರಲ್ಲಿ ಬರೆದನು ಎಂದೂ ಅಯ್ಯನವರು ಸಿದ್ಧಾಂತ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ (ಪುಟಗಳು 219-227). ಇದಕ್ಕೆ ಅವರು ಹೇಳುವ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣಗಳು: (1) 1573 ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಹಾಸನ 117ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಚಂಪ್ರವಂಶದ ತಿರುಮಲನ ಮಮ್ಮಗನೆಂದೂ ರಾಯಣನ ಮಗನೆಂದೂ ಹೇಳಿರುವ ನುಗ್ಗಿಹಳ್ಳಿ ಪಾಳೆಯಗಾರನಾದ ಇಂದುಶೇಖರನು ಸೋಮರಾಜನ ತಂದೆಯಾಗಿರಬೇಕು; (2) ಸಾಸಿರದ ನಾನೂರ್ಪಂದ ನಾಲ್ವತ್ತುನಾಲ್ಕು (1444) ಎಂಬ ಶುದ್ಧವಾದ ಪಾಠವನ್ನು ನಾನು ಸಾಸಿರದ ನೂಲಿಂಪದ ನಾಲ್ವತ್ತುನಾಲ್ಕು (1144) ಎಂದು ಮಾರ್ಪಡಿಸಿದ್ದೇನೆ—ಎಂಬುವೇ, ಆದರೆ ಈ ಕಾರಣಗಳು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿಲ್ಲ. ಸೋಮರಾಜನ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಅವನು ವೀರಶೈವನೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ.

ನಾಮಸಾಮ್ಯವಿದ್ದರೂ ನುಗ್ಗಿಹಳ್ಳಿ ಪಾಳೆಯಗಾರರು ವೀರಶೈವರು ಬೇರೆ ಅಲ್ಲ: ಏಕೆಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಹಾಸನ 117 ರಲ್ಲಿ ಆತ್ರೇಯಗೋತ್ರವೂ ಆಪಸ್ತಂಬ ಸೂತ್ರವೂ ಯಜುರ್ವೇದವೂ ಹೇಳಿವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಹಾಸನ 117 ಸೋಮರಾಜನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಪರಂತು ಇಂದುಶೇಖರನ ಮಗ ಬಸವರಾಜ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅವನ ಕಾಲವು 1573 ಎನ್ನುತ್ತದೆ. ಅಯ್ಯನವರು ಕಲ್ಪಿಸಿರುವಂತೆ ಸೋಮರಾಜನು ಈ ಇಂದು ಶೇಖರನ ಮಗನಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅವನ ಕಾಲವೂ 1573 ಆಗಬೇಕೇ ಹೊರತು 1522 ಆಗಕೂಡದು. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ನುಗ್ಗಿಹಳ್ಳಿ ಪಾಳೆಯಗಾರನಾದ ರಾಯಣನು ವಿಜಯನಗರದ ರಾಜನಾದ ಅಚ್ಯುತನ (1530—1542) ಸಾಮಂತನಾಗಿದ್ದಂತೆ ಶಾಸನಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ (II, 215); ಸೋಮರಾಜನು ಈ ರಾಯಣನ ಮಮ್ಮಗನಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅವನ ಕಾಲವು 1522ಕ್ಕಿಂತ ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳು ಈಚೆ ಆಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯ ಕಾರಣವನ್ನು ನೋಡುವ. ಸೋಮರಾಜನ ಕಾಲವನ್ನು ಹೇಳುವ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಅವ ವಿಧವಾದ ಮಾರುಪಾಡನ್ನೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂಬ ನಂಬಿಕೆಯಿದೆ; ಪರಂತು ಈ ಕವಿಯ ಚರಿತೆಯನ್ನು ಅವ ಕೈಬರಹದ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬರೆದನೋ ಜ್ಞಾಪಕವಿಲ್ಲ. ಅಯ್ಯನವರು ಗೊಚಿಸಿರುವ ಪಾಠವು ವ್ಯಾಕರಣಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಸಮಂಜಸವಾಗಲಾರದು. ಶುದ್ಧವಾದ 'ನೂಲಿಸಂದ' ಎಂಬ ರೂಪಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ 'ನೂರ್ಸಂದ' ಎಂಬ ರೂಪವನ್ನು ಗಣ್ಯನಾದ ಅವ ಕವಿಯೂ ಪ್ರಯೋಗಿಸಲಾರನು. ಸಮಾಸವಿಲ್ಲದಾಗ ನೂಲಿಸು ಎಂಬ ಪದದ ಅಂತ್ಯಸ್ವರಕ್ಕೆ ಲೋಪವಿಲ್ಲ. ಈಯಂಶವು ಶಬ್ದಾನುಶಾಸನದ 82ನೆಯ ಸೂತ್ರದ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ದೂಲಿಸುಪುಟ್ಟಿತು ಎಂಬ ನಿಷೇಧೋದಾಹರಣದಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೂಲಿಸು ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೂ ಹೀಗೆಯೇ: 'ಅಲಿಸವತ್ತುಮೂಲಿಸು ಸಂದಂದು' (1, 30) ಎಂಬ ಆದಿಪಂಪನ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ನೋಡಬಹುದು.

ತಮ್ಮ ಕಲ್ಪನೆಗೆ ಮತ್ತೊಂದಾಧಾರವಾಗಿ ಅಯ್ಯನವರು ಉದ್ಭಟ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತಿ ಮಾಡಿದ ರಾಯಸದ ಲಿಂಗರಸನೂ ನುಗ್ಗಿಹಳ್ಳಿ ಪಾಳೆಯಗಾರನಾದ ರಾಯಣನ ಮಂತ್ರಿಯೂ ಕಬ್ಬಿಗರ ಕೈಪಿಡಿಯನ್ನು ಬರೆದವನೂ ಆದ ಲಿಂಗಮಂತ್ರಿಯೂ (II, 215) ಒಬ್ಬನೇ ಎಂದು ಗ್ರಹಿಸಿದಾರೆ (ಪುಟ227). ಈ ಗ್ರಹಿಕೆಗೆ ಆ ಹೆಸರುಗಳ ಏಕದೇಶಸಾಮ್ಯವೇ ಮೂಲವಾಗಿರಬೇಕು. ಇದು ಸಾಲದು. ಅಲ್ಲದೆ ಮಂತ್ರಪದವಿಯಲ್ಲಿರುವವನು ರಾಯಸದಕೆಲಸದವನಾಗಿರುವುದು ಅಸಂಭವವು. ಅಯ್ಯನವರು ಹೇಳುವ ಮತ್ತೊಂದಂಶವೇನೆಂದರೆ—ಸೋಮರಾಜನ ಉದ್ಭಟಕಾವ್ಯದ 8ನೆಯ ಆಶ್ವಾಸದ 43ನೆಯ ಪದ್ಯವನ್ನು

ತನ್ನ ರಸರತ್ನಾಕರದಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಿಸಿರುವ ಸಾಕ್ಷ್ಯವು 1529ಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಿರಬೇಕು (ಪುಟ 224), ನಾನು ಹೇಳಿರುವಂತೆ (11,244) ಸು. 1550 ರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ-ಎಂಬುದು. ಈ ಮುಂತವು ಅಯ್ಯನವರ ಕಲ್ಪನೆಗೆ ಹೇಗೆ ಸಾಧಕವಾಗುವುದೋ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸಾಕ್ಷ್ಯವು ಪೋಷಕನಾದ ಸಾಕ್ಷ್ಯದೇವನು 1559ರ ವರೆಗೆ ಆಳಿದಂತೆ ಶಾಸನಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ (ಪಂಚಕಜ್ಜಾಯ, 162). ಆದುದರಿಂದ ಸಾಕ್ಷ್ಯವು ನಾನು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕಾಲವು ಬಹಳ ತಪ್ಪಾಗಿರಲಾರದು. 1488ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಸಾಗರ 163ನೆಯ ಶಾಸನವನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅಯ್ಯನವರು ಸಂಗೀತಪುರದ ಸಂಗಮರಾಜನ ಆಜ್ಞಾನುಸಾರವಾಗಿ ಜೀವಂಧರ ಷಟ್ಪದಿಯನ್ನು ಬರೆದ ಕೋಟೀಶ್ವರನು ಸು. 1480ರಲ್ಲಿದ್ದನು, ನಾನು ಹೇಳಿರುವಂತೆ (11,145) ಸು. 1500 ರಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ—ಎಂದು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ (ಪುಟ 227). ಆದರೆ ಈ ಸಂಗಮರಾಜನಿಗೂ ಸಾಗರ 163 ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಸಂಗರಾಜನಿಗೂ ಅವ ಸಂಬಂಧವೂ ಇಲ್ಲ. ಸಂಗಮರಾಜನು ಸಾಕ್ಷ್ಯದೇವನ ಕಾಲವಾದ ಮೇಲೆ ಆಳಿದಂತೆ ತೋರುವುದರಿಂದ (ಪಂಚಕಜ್ಜಾಯ, 161) ಅವನ ಕಾಲವು ಸು. 1560 ಆಗಬಹುದು; ಕೋಟೀಶ್ವರನ ಕಾಲವೂ ಇದೇ ಆಗಬೇಕಾಗುವುದು.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಂಜೇಶ್ವರದ ಎಂ ಗೋವಿಂದ ಪೈಯಪರೂ ಸಹ ಸೋಮರಾಜನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಸ್ವದೇಶಾಭಿಮಾನಿಯಲ್ಲಿಯೂ (19 ಮತ್ತು 26, 8, 1927) ಕನ್ನಡ ಪರಿಷತ್ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೂ (XII, 48-66) ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕವಿ ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು 1222 ರಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಿಲ್ಲ, 1522ರಲ್ಲಿ ಬರೆದನು ಎಂದು ಇವರೂ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಇವರು ಹೇಳಿರುವ ಮುಖ್ಯವಾದ ಆಧಾರಗಳೂ ಅವಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಸಮಾಧಾನಗಳೂ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿವೆ:—

(1) 1222 ರಲ್ಲಿ ಆಶ್ವಯುಜ ಶುದ್ಧ ಏಕಾದಶಿ ಆದಿತ್ಯವಾರವಾಗುತ್ತದೆ; ಸೋಮರಾಜನ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ—ವನಜಾರಾತಿತನೂಜವಾಸರದೊಳಾದತ್ತು—ಬುಧವಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ 1522 ರಲ್ಲಿ ವಾರವು ಸರಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಕೊಟ್ಟಿರುವ 'ನೂಲಿಂಸಂದ' ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ 'ನಾಲ್ಕು ಸಂದ' ಎಂಬ ಪಾಠವಿರಬೇಕು. ನೂಲಿಂಸಂದ ನಾಲ್ಕುತುನಾಲ್ಕು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಇವರು 100-44 ಎಂದು ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನೂಲಿಂಸಂದ ಎಂದರೆ ನೂರರಿಂದ ಮೇಲೆ ಸಂದ (100+44) ಎಂದೇ ಅರ್ಥವು. ನಾನು ಹಿಂದೆ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ನೂರ್ಸಂದ ಎಂಬ ಪ್ರಯೋಗವು ವ್ಯಾಕರಣ ವಿರುದ್ಧವಾದುದು. ಎಷ್ಟೋ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ

ರುವ ಕಾಲದ ಅಂಗಗಳೊಳಗೆ ಒಂದೆರಡು ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಆ ಶಾಸನದ ಕಾಲವನ್ನು ನೂರಾರು ವರ್ಷ ಈಚೆಗೆ ಎಳೆವುದು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ. ಪುಕ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಭಾನುವಿನಲ್ಲಿ(1222)ಆಶ್ವಯುಜ ಶುದ್ಧ ಏಕಾದಶಿ ಬುಧವಾರವಾಗಿದ್ದರೂ ಅದರ ಹಿಂದಣವರ್ಷವಾದ ವೃಷ(ವಿಷು)ದಲ್ಲಿ(1221) ಬುಧವಾರವಾಗುತ್ತದೆ.¹ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಒಂದು ವರ್ಷ ಹಿಂದುಮುಂದಾಗುವುದು ಬಹಳ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿದೆ.

(2) ಕಥಾನಾಯಕನಾದ ಕುಮಾರವಾಂಸ ಅಥವಾ ಉದ್ಭಟನ ಕಾಲಕ್ಕೂ (ಸು. 1150) ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುವ ಸೋಮರಾಜನ ಕಾಲಕ್ಕೂ (1222) ಇರುವ ಅಂತರವು ಈ ಕಥೆ ಗುಜರಾತಿನಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಹರಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಲದು. ಕಥೆ ಹರಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಕ್ಕಾಲು ಶತಮಾನದ ಕಾಲವು ಬೇಕಾದಷ್ಟಾಯಿತು ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

(3) ಶೈಲಿ 13ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಶೈಲಿಯಂತಿಲ್ಲ, 16ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಶೈಲಿಯಂತಿದೆ. ಪ್ರಮಾಣಾಂತರವಿಲ್ಲದೆ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸಂಬಿಕೊಂಡು ಗ್ರಂಥಗಳ ಕಾಲವನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಲು ಹೊರಡುವುದು ಅಪಾಯಕರವೇ ಸರಿ.

ಈ ಇಬ್ಬರು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಹೇಳುವಂತೆ ಸೋಮರಾಜನು ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು 1522 ರಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅವನು ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ 1200ಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದವರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿ 1200ರಿಂದ 1500ರ ವರೆಗಿನ ಮೂರು ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ಕವಿಯನ್ನಾದರೂ, ಬಸವವುರಾಣಕತೃವಾದ ಭೀಮಕವಿಯನ್ನೂ ಸಹ, ಸ್ಮರಿಸದೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನು ಊಹಿಸುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಮಾರ್ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಚಾಲ್ಯವಾದ ಆಧಾರವು ದೊರೆವವರೆಗೆ ಸೋಮರಾಜನ ಕಾಲವನ್ನು 1222 ಎಂದೇ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಹರೀಶ್ವರ, ರಾಘವಾಂಕ, ಕೆರೆಯಪದ್ಮರಸ

ಹರೀಶ್ವರ ರಾಘವಾಂಕ ಕೆರೆಯಪದ್ಮರಸರು ಸು. 1165 ರಲ್ಲಿ ಬಾಳಿದರು ಎಂಬ ನನ್ನ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು (I, 222) ಅಯ್ಯನವರು ಕೆಳಗಣ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಆಕ್ಷೇಪಿಸುತ್ತಾರೆ (ಪುಟಗಳು 260-278):—

1 ಈಯಂಶವನ್ನು ಮೈಸೂರು ಶಾಸನ ಇಲಾಖೆಯ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಆರ್. ರಾಮರಾಯರು ಬಿ. ಎ. ತಿಳಿಸಿದುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಧನ್ಯವಾದವು.

(1) ಹರೀಶ್ವರ ಕೆರೆಯಪದ್ಮರಸರನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವ ಸೋಮರಾಜನು ತನ್ನ ಉದ್ಭಟಕಾವ್ಯವನ್ನು 1522 ರಲ್ಲಿ ಬರೆದನು, 1222 ರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ.

(2) ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನು (ಸು. 1263) ತನ್ನ ಸೂಕ್ತಿಸುಧಾರ್ಣವದಲ್ಲಿ ಹರೀಶ್ವರನ ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣದಿಂದ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಅನುವಾದ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಆ ಗ್ರಂಥವು 1263 ಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಿತೆಂದು ಹೇಳಬಹುದೇ ಹೊರತು ರಾಘವಾಂಕ ಕೆರೆಯಪದ್ಮರಸರು ಆಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದರೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

(3) ಪದ್ಮರಾಜವುರಾಣದಲ್ಲಿ ಬರುವ ' ನರಸಿಂಹ ಬಲ್ಲಾಳ ' ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ನರಸಿಂಹನ ಮಗ ಬಲ್ಲಾಳ ಎಂದು ಅರ್ಥವಾಗಬೇಕು: ಎಂದರೆ 3 ನೆಯ ನರಸಿಂಹನ ಮಗ 3 ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳ (1291-1342) ಎಂದರ್ಥವು ; ಅದೇಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಬಿಟ್ಟದೇವನು 4 ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನು.

(4) 1162 ರಲ್ಲಿ ರುದ್ರದೇವನೆಂಬ ರಾಜನಿದ್ದನು. ಇವನ ರಾಜಧಾನಿ ಅನುಮಕೊಂಡ, ಓರಗಲ್ಲು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರ ಎಂಬ ರಾಜನಿರಲಿಲ್ಲ.

(5) ವಿಜಯನಗರದ ರಾಜನಾದ 1 ನೆಯ ಹರಿಹರನಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಜ್ಞಾನ ಹೇಳುವಂತೆ ಪಂಪಾವುರದಲ್ಲಿ ದೇವರಾಜನೆಂಬ ದೊರೆ 1286 ರಿಂದ 1328ರ ವರೆಗೆ ಆಳಿದನು ಎಂಬುದು ಅಸಂಭಾವ್ಯವಲ್ಲ.

(6) ಕೆರೆಯಪದ್ಮರಸನ ತಂದೆ ಬಸವನ ಸಮಕಾಲದವನಾದುದರಿಂದ ಕೆರೆಯಪದ್ಮರಸನು 1165 ರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಚಿಕ್ಕವಯಸ್ಸಿನವನಾಗಿರಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ ಅವನು 1ನೆಯ ನಾರಸಿಂಹನ (1141-1173) ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಲಾರನು.

(7) 1 ನೆಯ ನರಸಿಂಹನು ಹರೀಶ್ವರನನ್ನು ಹಂಪೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಹಂಪೆ ಹೊಯ್ಸಳರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ 2ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನ (1173-1220) ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿತಾದುದರಿಂದ 1 ನೆಯ ನರಸಿಂಹನ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಹರೀಶ್ವರನನ್ನು ಹಂಪೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದವನು 1 ನೆಯ ನರಸಿಂಹನಲ್ಲ.

ಈ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೂ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿಲ್ಲ. ಇವಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಸಮಾಧಾನಗಳು—

(1) ಹರೀಶ್ವರನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವ ಉದ್ಭಟಕಾವ್ಯವು 1222 ರಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾಯ್ತೆಂದೂ ಹರೀಶ್ವರನ ಗಿರಿಜಾ ಕಲ್ಯಾಣದ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಅನುವಾದ ಮಾಡಿ

ಡುವ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನು ಸು. 1245 ರಲ್ಲಿ ಬಾಳಿದನೆಂದೂ ಹಿಂದೆಯೇ ತೋರಿಸಿದ್ದೇನೆ (ಪುಟಗಳು lix, lxxv). ಆದುದರಿಂದ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನು ಮೇಲೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದನೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಅವ ಸಂದೇಹವೂ ಇಲ್ಲ.

(2) ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ರಾಘವಾಂಕ ಕೆರೆಯಪದ್ಮರಸರು ಸಮಕಾಲದವರೆಂಬುದನ್ನು ವೀರಶೈವ ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ತೋರಿಸಿದ್ದೇನೆ (I, 222). ರಾಘವಾಂಕನು ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನ ಸೋದರದಳಿಯನು; ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನೂ ಕೆರೆಯಪದ್ಮರಸನೂ 1ನೆಯ ನರಸಿಂಹನ ಕೈಯ ಕೆಳಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು.

(3) ನರಸಿಂಹಬಲ್ಲಾಳ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ನರಸಿಂಹನ ಮಗ ಬಲ್ಲಾಳ ಎಂದು ಅರ್ಥವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದು ಸಮಂಜಸವಲ್ಲ. ಈ ವಿಧವಾದ ಅರ್ಥವು ತೆಲುಗುದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ವಾಡಿಕೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಬಲ್ಲಾಳ ಶಬ್ದವು ಹೊಯ್ಸಳ ಎಂಬರ್ಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದೆ. ಹಲವು ಕನ್ನಡ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಯ್ಸಳರಿಗೆ ಬಲ್ಲಾಳರು ಎಂಬ ಹೆಸರು ಹೇಳಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನರಸಿಂಹಬಲ್ಲಾಳ ಎಂದರೆ ಹೊಯ್ಸಳರಾಜನಾದ ನರಸಿಂಹ (I) ಎಂದೂ ಅವನ ಮಗ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆನು ಎಂದರೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆನ ಅಥವಾ ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನ ಮಮ್ಮಗನಾದ ಬಲ್ಲಾಳ (II) ನೆಂದೂ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ನರಸಿಂಹ ಬಲ್ಲಾಳ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ 3ನೆಯ ನರಸಿಂಹನ ಮಗ 3ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳ (1291-1342) ಎಂದೂ ಅವನ ಮಗ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆನು ಎಂದರೆ 3ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನ ಮಗ 4ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನೆಂದೂ ಅರ್ಥಮಾಡಿದರೆ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನಿಗೂ ಈ ದೊರೆಗಳ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧವೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆನು, ಬಲ್ಲಾಳ ಎಂಬ ಶಬ್ದಗಳು ಪರ್ವತಾನಾಮಗಳಲ್ಲ.

(4) 1162 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನೆಂಬ ಒಬ್ಬ ಕಾಕತೀಯರಾಜನಿದ್ದನು. ಇವನು 1140 ರಿಂದ 1196ರ ವರೆಗೆ ಆಳಿದನು. ಈತನು ನೀತಿ ಸಾರವೆಂಬ ಒಂದು ತೆಲುಗು ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದನೆಂದೂ ಓರಗಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದನೆಂದೂ ಅಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಸೋಮನಾಥನ ಬಸವಪುರಾಣವನ್ನು ಕೇಳಿದನೆಂದೂ ಆಮೇಲೆ ಪಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಸೋಮನಾಥನಿಗೆ ಒಂದಗ್ರಹಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟನೆಂದೂ ತೆಲುಗು ಪಂಡಿತರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. (ವೀರೇಶಲಿಂಗಂಪಂತುಲು, ತೆಲುಗು ಕವಿಗಳು I, 217-222). ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಓರಗಲ್ಲು ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಅಯ್ಯನವರು ಅವಪ್ರಮಾಣವನ್ನೂ ತೋರಿಸಿಲ್ಲ. ರಾಜನಿಗೆ ತನ್ನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾದ ರಾಜಧಾನಿಗಳಿದ್ದಿರಬಹುದು. 'ತಸ್ಯಾಸ್ತೇನುಮ ಕೊಂಡ ನಾಮನಗರೀ ಶ್ರೀ ರಾಜಧಾನೀವಯಾ' ಎಂಬ ಶಾಸನಪದ್ಯದಲ್ಲಿ (ಪುಟ 263) ಅನುಮಕೊಂಡವು ರಾಜಧಾನಿಯ ಹಾಗಿದೆ (ರಾಜಧಾನೀವ) ಎಂಬುದರಿಂದ ರಾಜಧಾನಿ ಮತ್ತೊಂದು ಸ್ಥಳ ಎಂದು ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ.

(5) ಪಂಪಾವುರದಲ್ಲಿ 1286 ರಿಂದ 1328ರ ವರೆಗೆ ದೇವರಾಜನೆಂಬ ದೊರೆ ಆಳಿದನು ಎಂಬ ಹೇಳಿಕೆಗೆ ಅವ ಶಾಸನದ ಅಥವಾ ಪೂರ್ವಗ್ರಂಥದ ಆಧಾರವೂ ಇಲ್ಲ.

(6) ಕೆರೆಯಪದ್ಮರಸನ ತಂದೆಯೂ ಬಸವನೂ ಸಮಕಾಲದವರಾದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಕೆರೆಯಪದ್ಮರಸನು 1165 ರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಚಿಕ್ಕವಯಸ್ಸಿನವನಾಗಿರಬೇಕೆಂಬ ನಿರ್ಬಂಧವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಕೆರೆಯಪದ್ಮರಸನ ತಂದೆ ಬಸವನಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ವಯಸ್ಸಿನವನಾಗಿದ್ದಿರಬಹುದು.

(7) 1ನೆಯ ನರಸಿಂಹನು ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನನ್ನು ಹಂಪೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕಾದರೆ ಹಂಪೆ ತನ್ನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದಿರಬೇಕೆಂಬ ನಿರ್ಬಂಧವೇನೂ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಸ್ಥಳವು ಆರಾಜನ ಅಧೀನದಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಾದ ಪ್ರಮಾಣವು ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲ.

ಅಯ್ಯನವರು ಇನ್ನೂ ಕೆಲವಂಶಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವಕ್ಕೂ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ರಾಘವಾಂಕರು ಬಸವನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಅವರು ವೀರಶೈವರಲ್ಲ ಎಂದು ಅಯ್ಯನವರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ನಿಜಗುಣ ಶಿವಯೋಗಿಯೇ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವೀರಶೈವರು ಬಸವನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿಲ್ಲ.

ಬಿಜ್ಜಳನ ಮಕ್ಕಳ ಶಂಕರ, ಸೋಮೇಶ್ವರ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಅವನು ಜೈನನಲ್ಲ ಎಂಬುದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅಯ್ಯನವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಜೈನರಲ್ಲಿ ಶಂಕರ ಎಂಬ ಹೆಸರು ವಾಡಿಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಹಿಂದೆಯೇ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ (ಪುಟ lx). ಮತ್ತೊಂದು ಹೆಸರೂ ಹಾಗೆಯೇ ಇರಬಹುದು. ಜೈನರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೇ ಅಲ್ಲದೆ ವೀರಶೈವರಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಬಿಜ್ಜಳನು ಜೈನನು ಎಂಬ ಪ್ರತೀತಿ ಇದೆ.

ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನು ತನ್ನ ಸೂಕ್ತಿಸುಧಾರ್ಣವದಲ್ಲಿ ರಾಘವಾಂಕನ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಕಾವ್ಯದಿಂದ ಏಕೆ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅಯ್ಯನವರು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನು ಕಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅನುವಾದಮಾಡಿದ್ದಾನೆ; ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಕಾವ್ಯವು ಷಟ್ಪದಿ ಗ್ರಂಥವಾದುದರಿಂದ ಅದರಿಂದ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಮಾಡಿಲ್ಲ.

ವೀರಶೈವ ಜೈನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಬ ಸವಚೆನ್ನ ಬಸವರು ಬಿಜ್ಜಳನ ಆಸ್ಥಾನ

ದಲ್ಲಿದ್ದರು ಎಂದು ಬರೆದಿರುವುದು ತಪ್ಪೆಂದು ಹೇಳಿ ಅಯ್ಯನವರು ಈ ಹೇಳಿಕೆಗೆ ಆಧಾರವಾಗಿ “ಬಸವನ ಸತ್ತೆಗೆ ಶಾಸನ ಪ್ರಮಾಣವಿಲ್ಲದುದರಿಂದ ವೀರಶೈವ ಮತಸ್ಥಾಪಕನು ಬಹುಶಃ ಏಕಾಂತದ ರಾಮಯ್ಯನಾಗಿರಬಹುದು. ಬಸವನಲ್ಲ” ಎಂದು ಡಾಕ್ಟರ್ ಫಿಲ್ಟ್ ಬರೆದಿರುವುದನ್ನು ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸತ್ತೆಗೆ ಶಾಸನವೇ ಪ್ರಮಾಣವಾದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಶಾಸನೋಕ್ತರಲ್ಲದ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯ ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯಾದಿಗಳ ಸತ್ತೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ನಂಬುವುದು ? ಬಸವನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಒಂದು ಹೊಸ ಶಾಸನವು ಬೆಳಗಾಂ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಅರ್ಜುನವಾಡದಲ್ಲಿ ಈಗತಾನೆ ದೊರೆತಿರುವುದು ಸಂತೋಷಿಸತಕ್ಕ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಸೇವುಣರಾಜನಾದ ಕಂಧಾರನ ೮೪ಕೆಯಲ್ಲಿ(1247-1260) ಶಕ1182ರಲ್ಲಿ(1259-1260) ಹುಟ್ಟಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬಸವನೂ ಅವನ ತಂದೆಯೂ ಬಸವನ ಸಂತತಿಯಲ್ಲಿ ಐದುತಲೆಯವರೂ ಉಕ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ (ಶಿವಾನುಭವ III,94). ಇದು ಬಿಜ್ಜಳನಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಸವನ ಸತ್ತೆಗೆ ಅಚಾಲ್ಯವಾದ ಪ್ರಮಾಣವಾಗಿದೆ.

ಅಯ್ಯನವರಂತೆ ಅವ ವಿದ್ವಾಂಸನೂ ಎಲ್ಲಾ ವೀರಶೈವ ಜೈನಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ಆತ್ಯಂತಿಕವಾಗಿ ನಿಂದಿಸಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆಯಬಹುದಾದ ಸಹಾಯವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಲಾರನು ಎಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಒಂದು ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ದೋಷಗಳಿದ್ದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿರಾಕರಿಸುವುದು ವಿವೇಕವಲ್ಲ. ಚರಿತ್ರವೆಂದು ಹೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಅಂಥ ದೋಷಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ವೀರಶೈವಾದಿ ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ನಾನು ಅನುವಾದ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಅಯ್ಯನವರು ನನಗೆ ಮೂಢ ಶ್ರದ್ಧಾಳು ತೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಆ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಂಬಬೇಕೆಂಬ ನಿರ್ಬಂಧವೇನೂ ಇಲ್ಲ ಒಂದು ಗ್ರಂಥದ ಕಾಲವು ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ ಆ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತರಾದ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರು ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದರು ಎಂಬುದು ನ್ಯಾಯವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ವೀರಶೈವಾದಿ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಅಯ್ಯನವರು ತೋರಿಸಿರುವಂಥ ಪರಸ್ಪರ ವಿರೋಧಗಳು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಹರಿಶ್ಚರ ರಾಘವಾಂಕ ಕೆರೆಯ ಪದ್ಮರಸರುಗಳಿಗೆ ನಾನು ಹೇಳಿರುವ ಕಾಲವನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಇರಲಾರದು.

ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಅಕ್ಷೇಪಣೆಗಳು

ಅಯ್ಯನವರ ಅಕ್ಷೇಪಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದುವೆಂದು ನನಗೆ ತೋರಿದು ಕೆಲವಕ್ಕೆ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಹೇಳಿದುದಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಕೆಲವಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಸೂಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ದೇವಕವಿ, ಕಮಲಭವ

ರುದ್ರಭಟ್ಟನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವುದರಿಂದ ದೇವಕವಿ 1217ಕ್ಕೆ ಈಚೆ ಇದ್ದೀ ಬೇಕು ಎಂದು ಅಯ್ಯನವರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ (ಪುಟ 116). ಆದರೆ ರುದ್ರಭಟ್ಟನ ಕಾಲವು ಸು. 1185 ಎಂದು ನಾನು ಹಿಂದೆಯೇ ತೋರಿಸಿರುವುದರಿಂದ ದೇವಕವಿ ಸು. 1200 ರಲ್ಲಿದ್ದನು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಿರುವುದು (I,314) ಸರಿಯಾಗಿಯೇ ಇದೆ.

ದೇವಕವಿ 1245-50 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬೇಕೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಅಯ್ಯನವರು ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ (ಪುಟಗಳು 116-118). ಆದರೆ ಈ ಕಾರಣಗಳು ಬರಿಯ ಊಹೆಗಳೇ ಹೊರತು ಮತ್ತೆ ಬೇರೆ ಅಲ್ಲ. ಈ ಊಹೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕಮಲಭವನ ಕಾಲವು ಸು 1255 ಎಂದು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಅವನಿಗೆ ಕವಿತಾ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ದೇವಕವಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕನಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಇವನು ಅವನಿಗಿಂತ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳು ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಿರಬೇಕು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಮಲಭವನು ಹೇಳುವ ಈಚೆಯ ಕಾಲದ ಗುರುಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಾದ ವಿನಯೇಂದ್ರ ಸೇವುಣರಾಜನಾದ ಸಿಂಹಣವಿಂದ (1210-1247) ಗೌರವಿಸಲ್ಪಟ್ಟನು ಎಂದು ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ ಕಮಲಭವನು ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು 1247ಕ್ಕೆ ಈಚೆ ಬರೆದಿರಬೇಕು ಎಂದು ಅಯ್ಯನವರು ಊಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ವಿನಯೇಂದ್ರನೂ ಅವನ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಾದ ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಗುರುಗಳೂ ಕವಿಯ ಸಮಕಾಲದವರಾಗಿದ್ದಿರಬಹುದಾದುದರಿಂದ 1247ಕ್ಕೆ ಈಚೆಯೇ ಕವಿ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಿರಬೇಕೆಂಬ ನಿರ್ಬಂಧವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಕವಿ ಹೇಳಿರುವ ಕುಮುದೇಂದ್ರನ ಶಿಷ್ಯನಾದ ಮಾಘನಂದಿ 1253 ರಲ್ಲಿ ಶ್ರಾವಕಾಚಾರಸಾರವನ್ನು ಬರೆದ (I,389) ಅಭಿನವಸಾರಚತುಷ್ಟಯಕರ್ತೃ ಎಂದು 1265 ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಬೆಣ್ಣೆಗುಡ್ಡದ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ (1911ನೆಯ ವರ್ಷದ ಮೈಸೂರು ಶಾಸನದ ಇಲಾಖೆಯವರದಿ, ಪುಟಗಳು 48-49) ಉಕ್ತನಾದ, ಬಲಾತ್ಕಾರಗಣದ ಮಾಘನಂದಿಯೇ ಎಂದು ಊಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಾಘನಂದಿಗೆ ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಕಾಲವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿ ಕಮಲಭವನು 1275ರಲ್ಲಿದ್ದನು ಎಂದು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು 1255 ರಲ್ಲಿದ್ದನು ಎಂದೇ ಹೇಳಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ

ವೇನೋ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಇದು ಹೇಗಾದರೂ ಇರಲಿ. ಕವಿ ಹೇಳಿರುವ ಗುರು ಗಳೆಲ್ಲಾ ದೇಶೀಯ ಗಣದವರು , ಭಾನುಕೀರ್ತಿ ಒಬ್ಬನು ಮಾತ್ರ ಕಾಣೂ ಗಣದವನು. ಕವಿ ಜಯಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ದೇಶೀಯಗಣದವನೆಂದು ಹೇಳಿ ಅವನ ಹಿಂದೆ ಮಾಘನಂದಿಯನ್ನು ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ ಇವನೂ ಅದೇ ಗಣದವ ನಾಗಿರಬೇಕು ; ಹಾಗಿಲ್ಲದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಭಾನುಕೀರ್ತಿಯು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಗಣ ವನ್ನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಆದುದರಿಂದ ಕವಿ ಹೇಳುವ ದೇಶೀಯಗಣದ ಮಾಘನಂದಿಗೂ ಶಾಸನೋಕ್ತನಾದ ಬಲಾತ್ಕಾರ ಗಣದ ಮಾಘನಂದಿಗೂ ಏನೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವುದರಿಂದ ನಾನು ಕಮಲ ಭವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕಾಲವನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ.

ಕೀರ್ತಿವರ್ಮ, ಬ್ರಹ್ಮಶಿವ

ಕೀರ್ತಿವರ್ಮನು (I, 129) ಚಾಳುಕ್ಯರಾಜನಾದ ತೈಲೋಕ್ಯಮಲ್ಲನ ಮಗನಲ್ಲ, ಆ ದೊರೆಯ ಹೆಸರನ್ನು ವಹಿಸಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ಸಾಮಂತನ ಮಗನು ಎಂದು ಅಯ್ಯನವರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ (ಪುಟಗಳು 204-205). ಇದು ನಿರಾಧಾರವಾದ ಮಾತು. ಏಕೆಂದರೆ ಕೀರ್ತಿವರ್ಮನ ಸಮಕಾಲಿಕನಾದ ಬ್ರಹ್ಮಶಿವನು ಅವನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಬರೆದಿರುವ

ಜನತಾನಂದಂ ಚಳುಕ್ಯಾಭರಣ ನವನಿಪಾಲೋತ್ತಮಂ ಸಾರ್ವಭೌಮಂ |

ಜನಕಂ ತೈಲೋಕ್ಯಮಲ್ಲಂ ಸಕಲವಸುಮತೀವಲ್ಲಭಂ ವಿಕ್ರಮಾಂಕಾ ||

ಪನಿಪಂ ತಾನಗ್ರಜಾತಂ ತ್ರಿಭುವನಪತಿ ದೇವಾದಿದೇವಂ ಜಿನೇಂದ್ರಂ |

ತನಗಾಪ್ತಂ ಮತ್ತೇನಲ್ಕೇಂ ಪಿರಿಯನೊಜಗತೀನಾಥರೋಳ್ ಕೀರ್ತಿ

ವರ್ಮಂ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿರುವ ಚಳುಕ್ಯಾಭರಣಂ, ಅವನಿಪಾಲೋತ್ತಮಂ, ಸಾರ್ವಭೌಮಂ ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣಗಳು ಕೀರ್ತಿವರ್ಮನ ತಂದೆಯಾದ ತೈಲೋಕ್ಯಮಲ್ಲನು ಚಾಳುಕ್ಯ ರಾಜನೆಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಅಯ್ಯನವರು ತಮ್ಮ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಪದ್ಯದ ಮೊದಲು ಪಾದವೇ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಾಕ್ಯವು ಎಂದು ಪದ್ಧತಿಯಪ್ರಕಾರ ಅಪಾರ್ಥಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಅಪಾರ್ಥವನ್ನು ಆವ ಕನ್ನಡ ಪಂಡಿತನೂ ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾರನು ಇನ್ನು ಕೀರ್ತಿವರ್ಮನು 6ನೆಯ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನ ತಮ್ಮಂದಿರಾದ ಜಯಸಿಂಹ, ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನ ವಿಜಯಾದಿತ್ಯ ಎಂಬವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಾಗಿರಬಹುದೋ ಎಂದು ನಾನು ಊಹಿಸಿದುದಕ್ಕಾಗಿ ಆಕ್ಷೇಪಿಸಿ ಇವರಿಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರೂ 1125 ರಲ್ಲಿ ಬದುಕಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಸರಿಯಾದ ಆಧಾರವಿಲ್ಲದೆ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ (ಪುಟ 201).

ನಾನು ಹೇಳಿರುವುದು ಬರಿಯ ಊಹೆ. ಎಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನಿಗೆ ಕೀರ್ತಿವರ್ಮನು 3ನೆಯ ತಮ್ಮನಾಗಿದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು ತೈಲೋಕ್ಯಮಲ್ಲನು 1068 ರಲ್ಲಿ ಗತಿಸಿದುದರಿಂದ ಅವನ ಮಗನಾದ ಕೀರ್ತಿವರ್ಮನ ಕಾಲವು 1100 ಎಂದು ಭಾವಿಸುವುದು ಉಚಿತವೆಂದು ಆಗಲೇ 1125ನ್ನು ವಾರ್ಪಡಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅಯ್ಯನವರ ಮತ್ತೊಂದಾಕ್ಷೇಪಣೆ ಏನೆಂದರೆ—1163ರಲ್ಲಿ ಗತಿಸಿದ ದೇವಕೀರ್ತಿಯ ಶಿಷ್ಯನ ಸಧರ್ಮನೆಂದು ಶ್ರ. ಬೆ 64 ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ದೇವಚಂದ್ರನು. 1163ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬೇಕಾದುದರಿಂದ ಇವನು ಕೀರ್ತಿವರ್ಮನ ಗುರುವಲ್ಲ-ಎಂಬುದೇ (ಪುಟ 202). ಈ ಹೇಳಿಕೆಗೆ ಈ ಶಾಸನವನ್ನು ಚನ್ನಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸದೆ ಹೋದುದೇ ಮೂಲವು. ಈ ಶಾಸನವು 96ನೆಯ ಪಚ್ಚಮಯಲ್ಲಿ ದೇವಚಂದ್ರನ ಸಧರ್ಮ ಮಾಘನಂದಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ವಾಕ್ಯವು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಮುಂದಣಿ 97-100 ಪಚ್ಚಮಗಳಲ್ಲಿ ದೇವಕೀರ್ತಿಯ ಶಿಷ್ಯರು ಉತ್ತರಾಗಿ ದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೂ ದೇವಚಂದ್ರನಿಗೂ ಅವ ಸಂಬಂಧವೂ ಇಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ-ಗಂಡವಿಮುಕ್ತನ ಸಧರ್ಮನೂ ರಾಘವಪಾಂಡವೀಯ ಕರ್ತನೂ ಆದ ಶ್ರುತಕೀರ್ತಿಯ ಅಣ್ಣನೆಂದು ಹೇಳಿರುವ ದೇವಚಂದ್ರನು ಗಂಡವಿಮುಕ್ತನ ಶಿಷ್ಯನಾದ ದೇವಕೀರ್ತಿಯ ಶಿಷ್ಯರ ಸಧರ್ಮನಾಗಿರುವುದು ಎಂದಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ. ಅಯ್ಯನವರು ಇಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಶ್ರುತಕೀರ್ತಿ ರಾಘವಪಾಂಡವೀಯವನ್ನು ಬರೆದವನಲ್ಲ ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ನಾಗಚಂದ್ರನ ವಿಷಯವಾಗಿ ವಿಚಾರಮಾಡಿದಾಗಲೇ ತೋರಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಬ್ರಹ್ಮಶಿವನು ಕೀರ್ತಿವರ್ಮನ ಸಮಕಾಲದವನಾದುದರಿಂದ ಅವನ ಕಾಲವೂ 1100 ಆಗುವುದು. ಅದುದರಿಂದ 1115 ರಲ್ಲಿ ಗತಿಸಿದ ಮೇಘಚಂದ್ರನ ಮಗ ವೀರಣಂದಿ ಬ್ರಹ್ಮಶಿವನ ಗುರುವಾಗಿರಲಾರನು ಎಂಬ ಅಯ್ಯನವರ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗೆ (ಪುಟ 207) ಈಗ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ.

ಅಭಿನವ ಶ್ರುತಮುನಿ

ಅಭಿನವ ಶ್ರುತಮುನಿ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥಕರ್ತನು (I,422) ಶ್ರ. ಬೆ. 254ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವವನಲ್ಲ, 1371ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ನಂಜನಗೂಡು 64 ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ನೂತ್ನ ಶ್ರುತಮುನಿ ಎಂದು ಅಯ್ಯನವರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ (ಪುಟಗಳು 208-209). ಆದರೆ ಆ ಎರಡು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಉತ್ತರಾದ ಶ್ರುತಮುನಿಗಳು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೇ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತವೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಅವ ಸಂಶಯವೂ ಇಲ್ಲ; ಏಕೆಂದರೆ ಇಬ್ಬರ ಗುರುಪರಂಪರೆಯೂ ಒಂದೇ ಆಗಿದೆ—ಅಭಯಚಂದ್ರ, ಶ್ರುತಮುನಿ, ಚಂದ್ರಕೀರ್ತಿ, ಅಭಿನವ ಶ್ರುತಮುನಿ; ಆದರೆ ಶ್ರ. ಬೆ. 254 ರಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಕೀರ್ತಿಯ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳದೆ ಅಭಿನವ ಶ್ರುತಮುನಿ ಶ್ರುತಮುನಿಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ

ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಇಷ್ಟೇ ವ್ಯತ್ಯಾಸ. ಅಲ್ಲದೆ ಶ್ರ. ಬೆ. 254 ರಲ್ಲಿ ಉಕ್ತನಾದ ಅಭಿನವ ಶ್ರುತಮುನಿ 1398ಕ್ಕೆ ಈಚೆ ಇದ್ದಿರಬೇಕು ಎಂದು ಅಯ್ಯನವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಹೇಳಿಕೆಗೆ ಆಧಾರವೆಂಬಂತೆ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಶಾಸನದ 87ನೆಯ ಪಂಕ್ತಿಯಿಂದ ಶ್ರುತಕೀರ್ತಿ ವಿಶ್ವನಿಧ್ಯಾನಿನೋದನ ಅಥವಾ ಅಭಿನವ ಶ್ರುತಮುನಿಯ (77ನೆಯ ಪಂಕ್ತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ) ಶಿಷ್ಯನೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಶ್ರುತಕೀರ್ತಿಯಾದಮೇಲೆ ಬರುವ ಗುರುಗಳೆಲ್ಲರೂ ಅಭಿನವ ಶ್ರುತಮುನಿಗೆ ಈಚೆಯವರಾಗಿರಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ನಾನು ಅಭಿನವ ಶ್ರುತಮುನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕಾಲವು ಸರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದು.

ಶಿಶುವಾಯಾಣ

1233ರಿಂದ ದೇವರಾಜನ (II,43) ಕಾಲವಾದ 1410 ರ ವರೆಗೆ ಸಾಂಗತ್ಯಗ್ರಂಥಗಳಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಶಿಶುವಾಯಾಣನು (I,349) 1233 ರಷ್ಟು ಹಿಂದೆ ಗ್ರಂಥರಚನೆಮಾಡಿರಲಾರನು ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಈ ಕವಿ ಹೇಳಿರುವ ಜೈನ ಗುರುಗಳ ಸಮೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಊಹೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಕೊನೆಗೆ ಕವಿ 17ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದನೆಂದು ಅಯ್ಯನವರು ಸಿದ್ಧಾಂತ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ (ಪುಟಗಳು 228-231) ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಕಾಲದ ಸಾಂಗತ್ಯಗ್ರಂಥಗಳು ಈಗ ದೃಷ್ಟಿಗೋಚರವಾಗದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಗ್ರಂಥಗಳು ರಚಿತವಾಗಲೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಶೋಧನಮಾಡಿದರೆ ಅವು ದೊರೆಯಬಹುದು. ಶಿಶುವಾಯಾಣನು ತನ್ನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಬೆಳುಕೆರೆಯ ಪ್ರಭು ಗುಮ್ಮಟವೇವನ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಬರೆದಂತೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗುಮ್ಮಟವೇವನು 1313 ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಶ್ರ. ಬೆ. 65 ರಲ್ಲಿ ಉಕ್ತನಾಗಿರುವ ಬೆಳುಕೆರೆಯ ಪ್ರಭು ಗುಮ್ಮಟ್ಟಿನಿಂದ ಅಭಿನ್ನನಾಗಿರಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಈ ಕವಿ 1313 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದನೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಆಧಾರವು ದೊರೆತಂತಾಯಿತು. ಅವನು 1233ಕ್ಕೆ ಸಂವಾದಿಯಾದ ಕಾಲವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಇದು ನಿಜವಾಗಿದ್ದಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಕವಿ ಹೇಳುವ ಗುಮ್ಮಟನು ಶಾಸನೋಕ್ತನಾದ ಗುಮ್ಮಟನ ತಾತನಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ನನಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಕವಿ 17ನೆಯ ಶತಮಾನದವನು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಅವ ಆಧಾರವೂ ಇಲ್ಲ.

ನಾಗವಮಾರ್ಚಾಯಣ.

ನಾಗವಮಾರ್ಚಾಯಣ (I, 87) ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಪಿಕಾರಿಪುರ 129, 130 ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಉಕ್ತರಾದ ಇಬ್ಬರು ಉದಯಾದಿತ್ಯರ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ಮಿಶ್ರಮಾಡಿರುವುದು ತಪ್ಪೆಂದು ಅಯ್ಯನವರು ತೋರಿಸುವುದು (ಪುಟಗಳು

234-235) ನ್ಯಾಯವೇ ಸರಿ. ನಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಉದಯಾದಿತ್ಯನು 129 ರಲ್ಲಿ ಉಕ್ತನಾದವನು. ಈ ತಪ್ಪಿಗೆ ಮೂಲವೇನೋ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ; ಬಹುಶಃ ಮೊ|| ರೈಸ್ ಮಾಡಿರುವ ಈ ಇಬ್ಬರು ಉದಯಾದಿತ್ಯರ ಸುರೇಕರಣವೇ (ಶಿವನೊಗ್ಗ I, ಪೀಠಿಕೆ 21) ಆಗಿರಬಹುದು.

ಅಯ್ಯನವರು ದುರ್ಬಲವಾದ ಆಧಾರಗಳ ಮೇಲೆ ಚಂದ್ರಚೂಡಾಮಣಿ ಶತಕದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತರಾದ ಉದಯಾದಿತ್ಯ ನಾಗವರ್ಮಾಚಾರ್ಯರು ಪಿಕಾರಿಪುರ 129 ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಅದೇ ಹೆಸರಿನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಭಿನ್ನರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ (ಪುಟ 135). ಅವರ ಆಧಾರಗಳಾವುವೆಂದರೆ—1. ಶಾಸನವು ನಾಗವರ್ಮಾಚಾರ್ಯನು ಉದಯಾದಿತ್ಯನ ಸಂಧಿವಿಗ್ರಹ ಎಂಬ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ; 2. ರಾಜನಾದ ಭುವನೈಕಮಲ್ಲನು ತನ್ನ ಸೇವಕನ ಕೈಯೆಳೆಗಿರುವವನ ಕಾಲನ್ನು ತೊಳೆಯಲಾರನು—ಎಂಬ ವೇ. ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾದ ಒಂದೊಂದಂಶವೂ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಯೇ ಇರಬೇಕು ಎಂಬ ನಿಯಮವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಸಂಧಿ ವಿಗ್ರಹ ಎಂಬವನು ಕೇವಲ ಸೇವಕನಾಗಿಯೇ ಇರಬೇಕೆಂಬುದಿಲ್ಲ. ಅವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾಗಿದ್ದರೆ ಸೇವಕನಾದರೂ ಅವನ ಕಾಲನ್ನು ಮೇಲಣ ಅಧಿಕಾರಿ ಸಮಯ ಬಿದ್ದಾಗ ತೊಳೆಯಲು ಹಿಂದೆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಕೃತ ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ—ಚಂದ್ರ ಚೂಡಾಮಣಿ ಶತಕದಲ್ಲಿ ಉದಯಾದಿತ್ಯನೆಂಬ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯೊಡನೆ ಸಂಬಂಧವುಳ್ಳ ಒಬ್ಬ ನಾಗವರ್ಮಾಚಾರ್ಯನು ಉಕ್ತನಾಗಿದ್ದಾನೆ; ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧವುಳ್ಳ ಅದೇ ಹೆಸರಿನ ಇಬ್ಬರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಒಂದೇ ಒಂದು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ (ಪಿಕಾರಿಪುರ 129) ಉಕ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ ; ಈ ಸಾಮ್ಯವು ಕಾಕತಾಳೀಯವಾಗಿರಲಾರದು ; ಗ್ರಂಥೋಕ್ತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಶಾಸನೋಕ್ತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಅಭಿನ್ನರಾಗಿರಬಹುದು ಎಂದು ಭಾವಿಸುವುದು ತಪ್ಪೇ ?

ಬಳಿಕ ಅಯ್ಯನವರು ಈ ಶತಕವು ನಾಗವರ್ಮಾಚಾರ್ಯ ಕೃತವಲ್ಲವೆಂಬ ತಮ್ಮ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಪದ್ಧತಿಯ ಪ್ರಕಾರ

ಉದಯಾದಿತ್ಯನ ಸಂಧಿವಿಗ್ರಹಲಲಾಮಂ ನಾಗವರ್ಮಂ ಸಮಂ ।

ತುದಯಾದಿತ್ಯನ ರಾಮಭಾರಿಯೆ ನಿಸಿದಾರ್ತಾತ್ಮ ಗ್ರಜಂ ಭಾಸ್ಕರಂ ॥

ಮೊದಲಾದೀಶ್ವರ ಭಕ್ತರಪ್ಪಿವರ್ಗಪೇಲ್ವೀಜ್ಞಾನಸಾರಂ ಸುಖಾ ।

ಸ್ವದಮೊಲೋದಿಗೆ ಭುಕ್ತಿಮುಕ್ತಿ ಫಲಮಂ ಶ್ರೀಚಂದ್ರಚೂಡಾಮಣೀ॥

ಎಂಬ ಪದ್ಯಕ್ಕೆ ಅಪಾರ್ಥ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ (ಪುಟ 236). ಈ ಪದ್ಯದ ಮೊದಲನೆಯ ಪಾದದಲ್ಲಿರುವ ನಾಗವರ್ಮಂ ಎಂಬುದು 3 ನೆಯ ಪಾದದಲ್ಲಿರುವ ಪೇಲ್ವಿ ಎಂಬುದರೊಡನೆ ಅನ್ವಯಿಸುವುದಿಲ್ಲವಂತೆ ; ಸಮಂತು ಎಂಬ ಪದದ ಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ನಾಗವರ್ಮಂ ಎಂಬುದು ಈಶ್ವರಭಕ್ತರ ಎಂಬುದರೊಡನೆ ಸೇರುತ್ತದಂತೆ.

ಹೀಗಾದರೆ ಆತ್ಮಾಗ್ರಜಂ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಆತ್ಮ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯೋಜನವೇನೋ ಪೇರಿದ್ದಿ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಕರ್ತೃವಾವುದೋ ತಿಳಿವುದಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾವ್ಯಪರಿಚಯವಿರುವರೂ ಕೂಡ ಈ ವಿಚಿತ್ರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಒಪ್ಪಲಾರರು. ಆಮೇಲೆ ಅಯ್ಯನವರು ಆರು ಉದಯಾದಿತ್ಯರನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ನಮಗೆ ಷಿಕಾರಿಪುರ 129 ರಲ್ಲಿರುವಂತೆ ನಾಗವರ್ಮಾ ಚಾರ್ಯನೊಡನೆ ಸಂಬಂಧವುಳ್ಳ ಉದಯಾದಿತ್ಯನು ಬೇಕೆ ಹೊರತು ಉಳಿದವರು ಬೇಕಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನನ್ನ ಬರೆವಣಿಗೆಯನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸುವದಕ್ಕೆ ಸಾಕಾದ ಕಾರಣಗಳು ದೊರೆವವರೆಗೆ ಹಾಗೆಯೇ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಮೌಕ್ತಿಕ ಕವಿ.

ಮೌಕ್ತಿಕಕವಿಗೆ (I, 128) ನಾನು ಹೇಳಿರುವ ಸು. 1120 ಎಂಬ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅಯ್ಯನವರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. (ಪುಟಗಳು 238-240) ಅದೇಕಾಲವೆಂದು ನಾನು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳಿಲ್ಲ; ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಿಂದ ಹಾಗೆ ರಬಹುದು ಎಂದು ಊಹಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಜೈನರಾದ ಕೊಂಗಾಳ್ವರಾಜರ ಆಳಿಕೆ ಸು. 1100 ಕ್ಕಿಂತ ಈಚೆ ಬಹಳ ದಿನ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ, (ಹಾಸನ ಶಾಸನಗಳು, ಪೀಠಿಕೆ, ಪುಟ 7). ಕವಿಯೂ ಜೈನನು, ಇವನು ಸು. 1120 ರಲ್ಲಿ ವೀರಕೊಂಗಾಳ್ವರಾಜನು ಒಬ್ಬ ಜೈನ ಗುರುವಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಪೆಣ್ಣೆಂಗಡಲು ಎಂಬ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಜೈನರಾಜರ ಆಳಿಕೆ ಕೊನೆಗಂಡ ಮೇಲೆ ಜೈನಮತದ ಪ್ರಾಬಲ್ಯವು ಕಡಮೆಯಾಯಿತು ಎಂಬುದು ನ್ಯಾಯವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಕವಿ ಕೊಂಗಾಳ್ವರಾಜರ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥರಚನೆ ಮಾಡಿದನೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳಿರುವ ಕಾಲವು ಅಸಮಂಜಸವಲ್ಲ.

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಯ್ಯನವರು ಕೆಲವು ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಮೂರು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಉಕ್ತವಾಗಿ ಉಳಿದವುಗಳಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಪೆಣ್ಣೆಂಗಡಲು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಸ್ಥಳವೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಸ್ಥಳದ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಅದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಶಾಸನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದ ನಿರ್ಣೀತವಾಗಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ರಾಮನಿಂದ ಪ್ರತಿಪ್ರಿತವಾದ ಚಂದ್ರನಾಥ ಜಿನಬಿಂಬವನ್ನುಳ್ಳ ತ್ರಿಭುವನ ತಿಲಕ ಎಂಬ ಬಸ್ತಿ ಪೆಣ್ಣೆಂಗಡಲಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿತು ಎಂದು ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದಲೂ ಕೊಲ್ಲಾಪುರದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರನಾಥ ಜಿನಬಿಂಬವನ್ನುಳ್ಳ ತ್ರಿಭುವನ ತಿಲಕ ಬಸ್ತಿಯಿರುವುದರಿಂದಲೂ

ಕೃತಕೃತ್ಯಂ ಮೌಕ್ತಿಕಂ ಸತ್ಯವಿವಚಿಸಿದೀ ಸಾರಮಪ್ಪಷ್ಕಕ ಶ್ರೀ |
ಸ್ತುತಿಯಂ ಪೇರಿತ್ತೋದುವಾಲಪ್ಪವರ್ಗೇ ನಿರುಪಮಾನಂದಮಂ ಮಾ
ಲಿಕ್ಕಿಸೀತಾ ||

ಪತಿರಾಮಸ್ಥಾಪಿತೋದ್ಯೋತ್ತಿ ಭುವನತಿಲಕಾಲಂಕೃತ ಖ್ಯಾತಿನಾಮಾಂ |
ಕಿತಮಾಗೊಪ್ಪಿಪರ್ ಪೆಣ್ಣೆಂಗಡಲ ಪುರವರಾಧೀಶ್ವರಂ ಚಂದ್ರನಾಥಾ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಕವಿ ಹೇಳಿರುವ ಬಸ್ತಿಯೂ ಜಿನಬಿಂಬವೂ ಕೊಲ್ಲಾಪುರ
ಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಅಯ್ಯನವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕವಿ ಕಂಠೋಕ್ತ
ವಾಗಿ ಆ ಬಸ್ತಿ ಪೆಣ್ಣೆಂಗಡಲಲ್ಲಿದ್ದಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿರುವಾಗ ಅದು ಮತ್ತೊಂದು
ಕಡೆ ಇದ್ದಿತು ಎಂದು ಕಲ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾಪಾಕು? ಜಿನಬಿಂಬವು ರಾಮನಿಂದ
ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತವಾದುದು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಮೈಸೂರು ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಎಡತೊರೆ 26
ರಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದುದಾಹರಣವು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ: ಇದರಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕಹನಸೋಗೆಗ್ರಾ
ಮದ ಶಾಂತೀಶ್ವರ ಬಸ್ತಿಯ ಬಿಂಬವು ‘‘ದಶರಥಸುತನುಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಗ್ರಜನುಂ
ಸೀತಾವಲ್ಲಭನುಂ ಇಕಸ್ವಿತ್ ಕುಳಜನುಮಪ್ಪ ರಾಮನ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ’’ ಎಂದು
ಹೇಳಿದೆ. ಕವಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಪೆಣ್ಣೆಂಗಡಲಲ್ಲಿ ತ್ರಿಭುವನ ತಿಲಕ ಎಂಬ ಬಸ್ತಿ
ಏಕಿರಕೂಡದು ?

ಶ್ರೀವರ್ಧದೇವ

ಶ್ರೀವರ್ಧದೇವನು (I, 7) ತುಂಬುಲೂರಾಚಾರ್ಯನಿಂದ ಭಿನ್ನನೆಂದೂ,
ತದ್ರಚಿತವಾದ ಚೂಡಾಮಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತಕಾವ್ಯವಾಗಿರಬೇಕು ಅದಕ್ಕೂ ತುಂಬು
ಲೂರಾಚಾರ್ಯಕೃತವಾದ ಚೂಡಾಮಣಿಯೆಂಬ ಕನ್ನಡ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕ್ಕೂ ಸಂಬಂ
ಧವಿಲ್ಲ ಎಂದೂ, ಶ್ರೀ ವರ್ಧದೇವನು ಸು. 710ರಲ್ಲಿದ್ದನು, ನಾನು ಹೇಳಿರು
ವಂತೆ ಸು. 650ರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ ಎಂದೂ ಒರೆದಿದ್ದಾರೆ (ವುಟಗಳು 243-245).
ಶ್ರೀವರ್ಧದೇವನ ಚೂಡಾಮಣಿಕಾವ್ಯ, ತುಂಬುಲೂರಾಚಾರ್ಯನ ಚೂಡಾಮ
ಣಿವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಇವುಗಳ ಅಭಿನ್ನತೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಸಂದೇಹವನ್ನು ಹಿಂದೆ
ಯೇ (I, 9) ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ನನ್ನ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ರೀಡರ್ಷಿಪ್ ಉಪ
ನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಶ್ರ. ಬೆ. 67ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಚೂಳಾಮಣಿಕಾವ್ಯವು ಶ್ರೀವರ್ಧದೇವ
ಎಂಬ ನಾಮಾಂತರವುಳ್ಳ ತೋಲಾವೊಳಿದೇವನೆಂಬ ಜೈನಕವಿಯಿಂದ ರಚಿತ
ವಾದ ಚೂಳಾಮಣಿಯೆಂಬ ತಮಿಳು ಪುರಾತನಕಾವ್ಯವಾಗಿರಬಹುದು ಎಂದು
ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅಯ್ಯನವರು ಶ್ರೀವರ್ಧದೇವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕೆಲವು
ನಿರಾಧಾರವಾದ ಕಲ್ಪನೆಗಳೇ ಮೂಲವಾಗಿವೆ. ಅವರು ಶ್ರ.ಬೆ. 67ರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವರ್ಧ
ದೇವನ ಶಿಷ್ಯ ಮಹೇಶ್ವರ, ಅವನ ಶಿಷ್ಯ ಅಕಳಂಕ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು
ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಶ್ರ.ಬೆ. 254ನ್ನು ನಿರ್ದೇ

ಶಿಸಿ ನೃಪತುಂಗನಿಂದ ಪೂಜಿತನಾದ ಮತ್ತು 783ರಲ್ಲಿ ಹರಿವಂಶವನ್ನು ಬರೆದ, ಜಿನಸೇನನಿಗೆ ಅಕಳಂಕನು ಗುರುವಾಗಿದ್ದನು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಈ ಶಾಸನವು ಹೀಗೆ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ ; ಭಟ್ಟಾಕಳಂಕನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿ ಆಮೇಲೆ ಮಹಾಪುರಾಣಕರ್ತೃವಾದ ಜಿನಸೇನನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಹರಿವಂಶವನ್ನು 783 ರಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಜಿನಸೇನನೂ ಮಹಾಪುರಾಣವನ್ನು ಸು. 838ರಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಜಿನಸೇನನೂ ಒಬ್ಬನೇ ಎಂದು ಅಯ್ಯನವರು ಭ್ರಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಕಳಂಕನು ಜಿನಸೇನನ ಗುರು ಎಂದು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಅಕಳಂಕನಿಗೆ ಹೇಳಿರುವ 770ಕ್ಕೂ ಅವರಿಂದ ಉಂಟು ಶ್ರೇಷ್ಠದೇವನಿಗೆ ಹೇಳಿರುವ 710ಕ್ಕೂ ಆಧಾರವಿಲ್ಲ.

ಗುಣನಂದಿ

ಅಯ್ಯನವರು ಒಂದುಕಡೆ (ಪುಟ 247) ಗುಣನಂದಿ 700ಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಿರಬೇಕು ನಾನು ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಸು. 900ರಲ್ಲಿ (I, 22) ಅಲ್ಲ ಎಂದೂ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ (ಪುಟ 248) ಅವನು ಸು. 1250ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬೇಕು ಎಂದೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹೇಳಿಕೆಗಳಿಗೆ ಆಧಾರವು ಬಹಳ ದುರ್ಬಲವಾದುದು. ಮೊದಲ ಹೇಳಿಕೆಗೆ ಗುಣನಂದಿ ಬೌದ್ಧರನ್ನು ವಾಸದಲ್ಲಿ ಸೋಲಿಸಿದ ಅಕಳಂಕನಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದನೆಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯೇ ಮೂಲವು. ಶ್ರ. ಬೆ. 127 ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಗುಣನಂದಿ ಬಲಾಕಪಿಂಭನ ಶಿಷ್ಯನೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನೇ ಶ್ರ. ಬೆ. 117,140,66 ಇವುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅನುವಾದಮಾಡಿದೆ. ಆದರೆ ಗುಣನಂದಿ ಬಲಾಕಪಿಂಭನ ಸಾಕಷ್ಟಿಷ್ಟನಲ್ಲ, ಅವನ ಶಿಷ್ಯಪರಂಪರೆಗೆ ಸೇರಿದವನು ಎಂಬುದು ಶ್ರ. ಬೆ. 64ರಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಮಂತಭದ್ರ, ಪೂಜ್ಯಪಾದ, ಅಕಳಂಕ ಮುಂತಾದವರು ಬಲಾಕಪಿಂಭನ ಶಿಷ್ಯಪರಂಪರೆಗೆ ಸೇರಿದವರು ಎಂದು ಕಂಡುಬಂದಿವಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ. ಗುಣನಂದಿ ಪೂಜ್ಯಪಾದನ ಜೈನೇಂದ್ರ ವ್ಯಾಕರಣಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಬರೆದಿರುವುದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಇದೆ. ಅಯ್ಯನವರು ತಮ್ಮ ಹೇಳಿಕೆಗೆ ಪಂಪನು ಪ್ರಮಾಣವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಪಂಪನು ತನ್ನ ಗುರು ದೇವೇಂದ್ರನನ್ನು ಹೇಳಿ ಆಮೇಲೆ ಅಕಳಂಕನೆಂಬ ಒಬ್ಬ ಗುರುವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಅಕಳಂಕನು ಪಂಪನ ಸಮಕಾಲದವನಾಗಿರಬೇಕೇ ಹೊರತು ಅವನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಬೌದ್ಧರನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸಿದ ಅಕಳಂಕನು ಬೇರೆ ಅಲ್ಲ. ಶ್ರ. ಬೆ. 127 ರಂತೆ ದೇವೇಂದ್ರನಿಗೂ ಮೇಘಚಂದ್ರನಿಗೂ ಮಧ್ಯೆ ಏಳು ತಲೆಗಳಾಗುತ್ತವೆ ಎಂಬ ನನ್ನ ಹೇಳಿಕೆ (I,23) ತಪ್ಪಾಗಿರಬಹುದು ; ಆದರೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ತಲೆಗಳಿದ್ದರೂ ನಾನು ಗುಣನಂದಿಗೆ ಹೇಳಿರುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಭಂಗವೇನೂ ಇಲ್ಲ.

ಗುಣನಂದಿ ಸು. 1250 ರಲ್ಲಿದ್ದನು ಎಂಬ ಅಯ್ಯನವರ ಎರಡನೆಯ ಹೇಳಿಕೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕಾರಣವೇನಿಂದರೆ—ನೃಪತುಂಗ ನಾಗವರ್ಮರಂಥ ಹಿಂದಣ ಕವಿಗಳೂ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ, ಕೇಶಿರಾಜರ ಹೊರತು ಆಚಣ್ಣ, ಜನ್ನ, ಪಾಶ್ವರ್, ಗುಣವರ್ಮ ಇವರಂಥ ಈಚೆಯ ಕವಿಗಳೂ ಕೂಡ ಅವನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿಲ್ಲ ಎಂಬುದೇ. ಒಬ್ಬ ಕವಿಯ ಹೆಸರನ್ನು ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಕವಿಗಳು ಹೇಳದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಆ ಕವಿ ಅವರಿಗಿಂತ ಈಚೆ ಇದ್ದಿರಬೇಕು ಎಂಬ ವಾದವು ಪರಿಹಾಸಾಸ್ಪದವೇ ಸರಿ.

ಕಂತಿ

ಕಂತಿಯ (I, 110) ವಿಷಯವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಅಯ್ಯನವರು ಅಸಂಬಂಧವಾದ ಹಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿ (ಪುಟಗಳು 149-159) ಕೊನೆಗೆ ಆ ಹೆಸರಿನ ಕಬ್ಬಿಗಿತಿಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸಿದ್ಧಾಂತವಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸು. 1560ರಲ್ಲಿದ್ದ ಬಾಹುಬಲಿಕವಿ ತನ್ನ ನಾಗಕುಮಾರ ಚರಿತೆಯಲ್ಲಿ ಕಂತಿಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಬರೆದಿರುವ

ವಿಬುಧ ಜನಸ್ತುತ ಶ್ರೀವೀರವೋರನ | ಸಭೆಗೆ ಮಂಗಳ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯೆನಿಸ |

ಶುಭಗುಣ ಚರಿತೆ ಕಂತಿಕೆಯರ ಪೊಗಲಿತ್ತನಾ | ನಭಿನವವಾಗ್ಗೀವಿಯರ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಿಂದ ಅವಳು ದೋರಸಮುದ್ರದ ರಾಜನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪಂಡಿತೆಯಾಗಿದ್ದುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಬಾಹುಬಲಿ ನೇಮಿಚಂದ್ರನ ಲೀಲಾವತಿಯನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ಬಾಣನ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಸುಡಿಸಿದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಹೇಳುವುದರಿಂದ (I, 259) ಅವನನ್ನು ನಂಬಕೂಡದು ಎಂದು ಅಯ್ಯನವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಬಾಹುಬಲಿ 16ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿದ್ದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆಯೇ ಹೊರತು ಬಾಣನು ನೇಮಿಚಂದ್ರನ ಸಮಕಾಲದವನು ಎಂದು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಇದೇ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಸು. 1550ರಲ್ಲಿದ್ದ ದೊಡ್ಡಯ್ಯನೂ ತನ್ನ ಚಂದ್ರಪ್ರಭ ಚರಿತೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ (I, 260). ಆದುದರಿಂದ ಬಾಹುಬಲಿಯನ್ನು ನಂಬದೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಕಂತಿ ಹಂಪನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕಂತಿ ಹಂಪನ ಸಮಕಾಲದವಳು ಎಂಬುದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಹಂಪನು ಅಭಿನವಪಂಪನಾಗಿರಬೇಕು : ಏಕೆಂದರೆ ಆದಿಪಂಪನಕಾಲದಲ್ಲಿ (941) ಹೊಯ್ಸಳರಾಜನಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಭಿನವ ಪಂಪನಕಾಲವು ಸು. 1100 ಎಂದು ಹಿಂದೆಯೇ ತೋರಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಆದುದರಿಂದ ಕಂತಿಯ ಕಾಲವೂ ಅದೇ ಆಗಿರಬೇಕು. ಬಾಹುಬಲಿ ದೊರೆಯ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳದಿದ್ದರೂ ಕಂತಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಳುತ್ತಿದ್ದ ರಾಜನು 1ನೆಯ ಬಲ್ಲಾ,

ಳನು (1100-1106) ಎಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಸು. 1100 ರಲ್ಲಿ ರಾಜಧಾನಿ ಯಾಗಿದ್ದ ಬೇಲೂರನ್ನು ಹೇಳದೆ ದೋರಸಮುದ್ರವು ರಾಜಧಾನಿ ಎಂಬುದರಿಂದ ಬಾಹುಬಲಿವೇವಚಂದ್ರರೂ ಕಂತಿಹಂಪನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವೂ ನಂಬಿಕೆಗೆ ಅರ್ಹವಲ್ಲ ಎಂದು ಅಯ್ಯನವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ದೋರಸಮುದ್ರವು ಹೊಯ್ಸಳರ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ರಾಜಧಾನಿಯಾದುದರಿಂದ ಅದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಅದು ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವ ಶಾಸನವೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಶ್ರ. ಬಿ. 143 ರಲ್ಲಿ ವಿನಯಾದಿತ್ಯನೇ ದೋರಸಮುದ್ರವನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿ ಅಲಂಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದನು ಎಂದು ಹೇಳುವಂತಿದೆ. ಬೇಲೂರು 147 ದೋರಸಮುದ್ರವು 1121 ರಲ್ಲಿ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿದ್ದಿತೆಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ ; ಆದರೆ ಹಾಸನ 116 ಬೇಲೂರು 1123 ರಲ್ಲಿ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿದ್ದಿತೆಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ ; ಇದರಿಂದ ದೋರಸಮುದ್ರವು 1123 ರಲ್ಲಿ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಊಹಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಕಂತಿಯ ಸತ್ತೆಯನ್ನು ಶಂಕಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವ ಆಧಾರವೂ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗದೆ ಇರಲಾರದು. ಕಂತಿ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸನ್ಯಾಸಿನಿ ಎಂದರ್ಥವು, ಶಿಷ್ಯಳು ಎಂದಲ್ಲ.

ಕವಿಗಳಲ್ಲ, ಕವಿಮಾರ್ಗವೇತ್ತಿಗಳು

ನಾನು ಸಾಕಾದ ಆಧಾರವಿಲ್ಲದೆ ಕೆಲವರನ್ನು ಕವಿಗಳು ಅಥವಾ ಗ್ರಂಥಕರ್ತೃಗಳು ಎಂದು ಕರೆದಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಅಯ್ಯನವರು ಆಕ್ಷೇಪಿಸುತ್ತಾರೆ (ಪುಟಗಳು 22-27). ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಆ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ವಿಶೇಷಣಗಳು, ವರ್ಣನೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಅರ್ಹತೆಯನ್ನು ಊಹಿಸಿ ಬಳಿಕ ಕವಿ ಅಥವಾ ಗ್ರಂಥ ಕರ್ತೃ ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇತರ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತೆಯನ್ನು ಬರೆದಿರುವವರೂ ಹೀಗೆಯೇ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ತಿಕ್ಕನ ಸೋಮಯಾಜಿಯ ತಾತ ಮಂತ್ರಿ ಭಾಸ್ಕರನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕೇತನಕೃತದಶಕುಮಾರ ಚರಿತದಲ್ಲಿ “ಸಾಹಿತ್ಯವಿದ್ಯಾಪಾರೀಣುಡು ಅನಿ ಚೆಪ್ಪುಟ ಚೇತಯಾತಡು ಕವಿಯೈನಟ್ಟುಹಚೇಯವಚ್ಚುನು” ಎಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ವಿರೇಶಲಿಂಗಂಪಂತುಲು ತೆಲುಗು ಕವಿಗಳ ಚರಿತ್ರೆಯ 1ನೆಯ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. (ಪುಟ 121) ಈ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಕವಿ ಎಂಬ ಉಪಪದವು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಕವಿಮಾರ್ಗವೇತ್ತಿ ಎಂದು ಅರ್ಥಮಾಡಬೇಕೇ ಹೊರತು ಕವನ ಮಾಡುವವನು ಎಂದು ಅರ್ಥಮಾಡಕೂಡದು ಎಂದು ಅಯ್ಯನವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಭೇದವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ. ಕವಿಮಾರ್ಗವೇತ್ತಿ ಕವಿಯಾಗಿ ಏಕೀಕರಣವಾದು ಎಂಬ ಸಂದೇಹವು ಅನೇಕರಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದೆ

ಇಲಾರದು. ದುರ್ಗಸಿಂಹ, ರನ್ನ, ಚಂದ್ರರಾಜ ಇವರಂಥ ಉದ್ಭಾವ ಕವಿಗಳ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಬೇಕಾದರೆ ಸ್ವತಃ ಪ್ರೌಢಕವಿಗಳಲ್ಲದವರಿಗೆ ಎಂದಿಗಾದರೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದೇ ? ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ಬೂಚರಾಜನನ್ನು (I, 266) ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ. ಹಾಸನ 119 ರಲ್ಲಿ ಈತನನ್ನು ಕನ್ನಡ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಎರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಪೊನ್ನನಿಗೆ ಸಮಾನನಾದ ಕವಿ ಎಂದು ವರ್ಣಿಸಿದೆ. ಇವನನ್ನು ಕವಿ ಎಂದು ಕರೆವುದೂ ಇವನು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುವುದೂ ಅಸಾಧ್ಯವೇ ?

ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಯ್ಯನವರ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಸಣ್ಣ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳಿವೆ, ಅವಕ್ಕೆ ನಾನು ಇದುವರೆಗೂ ಬರೆದಿರುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವು ದೊರೆಯಬಹುದು. ಅಂತು ಇಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಮುಂದೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಮಾಡಿರುವ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇತರರ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳು

ಸಿಂಗಿರಾಜ

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹರ್ಷೇಕರ್ ಮಂಜಪ್ಪನವರು ತಮ್ಮ ಶ್ರೀ ಬಸವ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ಧಿಪ್ಪನವರು ತಮ್ಮ ಶ್ರೀ ಬಸವೇಶ್ವರನ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಬಸವನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಹೇಳುವ ಕನ್ನಡ ಗ್ರಂಥಗಳೊಳಗೆ ಸಿಂಗಿರಾಜಪುರಾಣವೇ ಮೊದಲನೆಯದೆಂದೂ ಅದನ್ನು ಬರೆದ ಸಿಂಗಿರಾಜನು ದಶಗಣದಲ್ಲಿ (I, 214, 294) ಉತ್ತಮನಾದ ಸಿಂಗಿರಾಜನಿಂದ ಅಭಿಷ್ಠನೆಂದೂ ಆದುದರಿಂದ ಬಸವನ ಸಮಕಾಲದವನೆಂದೂ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಬಿಜ್ಜಳನ ಸಾಮಂತನಾದ ಸಿಂಗಿರಾಜನು ಮೊದಲು ವೈಷ್ಣವನಾಗಿದ್ದು ಅಮೇಲೆ ವೀರಶೈವನಾಗಿ ಸಿಂಗಿರಾಜಪುರಾಣವನ್ನು ಬರೆದನೆಂದೂ ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಪಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಸೋಮನಾಥನು ತನ್ನ ಸಹಸ್ರಗಣನಾಮದಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನು ದಶಗಣದೊಳಗೆ ಸೇರಿಸಿದನೆಂದೂ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮೈಸೂರು ಬಸವಲಿಂಗಶಾಸ್ತ್ರೀಗಳು ಸಿಂಗಿರಾಜ ಪುರಾಣದ ಗದ್ಯಾನುವಾದವಾದ ತಮ್ಮ ಸಿಂಗಿರಾಜ ಪುರಾಣವಿಜಯದ ಪೀಠಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವ ಕಥೆಯೇ ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಆಧಾರವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಸವಲಿಂಗಶಾಸ್ತ್ರೀಗಳು ಈ ಕಥೆಗೆ ಮೂಲವನ್ನು ತಿಳಿಸಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಕಥೆಗೆ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ ಪೂರ್ವಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ ಆಧಾರವಿರುವಂತೆ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹರ್ಷೇಕರ್

ಮಂಜಪ್ಪನವರು ತಮ್ಮ ಗ್ರಂಥದ ಪೀಠಿಕೆಯಲ್ಲಿ (ಪುಟ 6) ಸಿಂಗಿರಾಜನ ಕಾಲವು 1650 ಎಂದು ನಾನು ಕವಿಚರಿತೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹೇಳಿಕೆಗೆ ಆಧಾರವಿಲ್ಲ : ನಾನು ಸಿಂಗಿರಾಜನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕಾಲವು ಸು. 1500 (II, 148). ಭೀಮಕವಿಯ ಬಸವಪುರಾಣವೇ ಕನ್ನಡ ಬಸವ ಚರಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯದು ಎಂದು ವೀರಶೈವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಬಲವಾದ ಪ್ರತಿೀತಿ ಇದೆ. ಭೀಮಕವಿಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಸಿಂಗಿರಾಜಪುರಾಣವು ರಚಿತವಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅವನು ಆ ಗ್ರಂಥದ ಆಧಾರದಿಂದ ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆಯದೆ ಪಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಸೋಮನಾಥನ ತೆಲುಗು ಬಸವಪುರಾಣವನ್ನು ಪ್ರಮಾಣವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಗ್ರಂಥರಚನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. 16ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಮಧ್ಯ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಬಾಳಿದ ವೀರಶೈವಕವಿಗಳಾರೂ ಸಿಂಗಿರಾಜನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿಲ್ಲ ; ಪರಂತು ಪಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಸೋಮನಾಥನ ಅಥವಾ ಭೀಮಕವಿಯ ಹೆಸರನ್ನು ತಪ್ಪದೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸಿಂಗಿರಾಜನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುವವರಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ಕವಿ ಮಹಾದೇವಿಯಕ್ಕನ ಪುರಾಣಕರ್ತೃವಾದ ಚೆನ್ನಬಸವಾಂಕನು (ಸು. 1550) ಅಲ್ಲದೆ ಸಿಂಗಿರಾಜನು ಬಸವನ ವಿಷಯವಾದ ಕೆಲವು ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಆಕ್ಷೇಪಿಸುತ್ತಾನೆ ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ “ ಬಲದೇವಕಲಿಂದೊಡಾಪದವ ಬಸವಂಗಿತ್ತರೆಂಬರ್ ; ಆದಂತಲ್ಲ ” (6ನೆಯ ಸಂಧಿ) ಎಂಬ ಭಾಗವನ್ನು ತಿಳಿಸಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ಸಿಂಗಿರಾಜನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಬಸವಚರಿತೆಗಳಿವು ಎಂದು ಊಹಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇವನೇ ಬಸವ ಚರಿತೆಯನ್ನು ಮೊತ್ತಮೊದಲು ಬರೆದವನಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ದಶಗುಣದ ಸಿಂಗಿರಾಜನು ಹೇಳುವಾಗ ಎರೂಪಾಕ್ಷ ಪಂಡಿತನು (1584) ತನ್ನ ಚೆನ್ನಬಸವಪುರಾಣದಲ್ಲಿ (ಕಾಂಡ 5, ಸಂಧಿ 2, ಪದ್ಯ 50) ಪರಮ ಶಿವ ಭಕ್ತ ಎಂದಿರುವನೇ ಹೊರತು ಕವಿ ಎಂದು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಸಿಂಗಿರಾಜಪುರಾಣಕರ್ತನು ದಶಗುಣದ ಸಿಂಗಿರಾಜನು ಬೇರೆ ಅಲ್ಲ ; ಸು. 1500ರಲ್ಲಿದ್ದ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಈಚೆಯ ಕವಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ದಶಗುಣಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಸಿಂಗಿರಾಜನು ಬಸವನ ಸಮಕಾಲಿಕನಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು ಚನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ (ಪುಟ 352).

ರತ್ನಾಕರ ವರ್ಣಿ

ಭರತೇಶ್ವರ ಚರಿತೆಯ ಪ್ರಕಾಶಕರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಉಗ್ರಾಣ ಮಂಗಳಶರಾಯರೂ ಶತಕತ್ರಯಿಯ ಪ್ರಕಾಶಕರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನ್ಯಾಯತೀರ್ಥ ಶಾಂತಿರಾಜಶಾಸ್ತ್ರಗಳೂ ದೇವಚಂದನ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿ ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರ ಶತಕ, ಅಪರಾಜಿತೇಶ್ವರ ಶತಕ, ತ್ರಿಲೋಕ ಶತಕ ಎಂಬ ಮೂರು ಶತಕಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಹೀಗೆ ಶತಕತ್ರ

ಯವೂ ಏಕಕವಿರಚಿತವೆಂಬ ಪ್ರತೀತಿ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ರತ್ನಾಕರವರ್ಣೀಕೃತವಾದ ಅಪರಾಜಿತೇಶ್ವರ ಶತಕ ತ್ರಿಲೋಕ ಶತಕ ಭರತೇಶ್ವರ ಚರಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿಯತವಾಗಿ ಬರುವ ಅಪರಾಜಿತೇಶ್ವರ ಮಂದರಸ್ವಾಮಿಗಳ ಸ್ತುತಿಯೂ ಚಿದಂಬರ ಪುರುಷ, ನಿರಂಜನಸಿದ್ಧ ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣಗಳ ಪ್ರಯೋಗವೂ ಶೃಂಗಾರಕವಿ ಹಂಸರಾಜಕೃತವಾದ ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರ ಶತಕದಲ್ಲಿ ದೊರೆವುದಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದಲೂ, ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿಯ ಗುರು ಚಾರುಕೀರ್ತಿಯೆಂದೂ ಹಂಸರಾಜನ ಗುರು ದೇವೇಂದ್ರ ಕೀರ್ತಿಯೆಂದೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದಲೂ ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿ ಹಂಸರಾಜನಿಂದ ಭಿನ್ನನೆಂದು ನಾನು ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ (II, 274). ಕವಿಭಿನ್ನತೆಗೆ ನಾನು ಹೇಳಿರುವ ಕಾರಣಗಳಿಗೆ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾಶಕರು ಸರಿಯಾದ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿಯ ಗುರು ಮಹೇಂದ್ರಕೀರ್ತಿ ಎಂಬ ದೇವಚಂದ್ರನ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಪ್ರಕಾಶಕರು ಮಹೇಂದ್ರಕೀರ್ತಿ, ದೇವೇಂದ್ರಕೀರ್ತಿ ಎಂಬುವು ಪರ್ವಾಯ ಶಬ್ದಗಳಾದುದರಿಂದ ಒಂದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸುತ್ತವೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಕವಿಗಳು ಅಭಿನ್ನರು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಈ ಹೇಳಿಕೆ ಸಮಂಜಸವಾಗಿಲ್ಲ : ಏಕೆಂದರೆ ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿ ತನ್ನ ಗುರು ಚಾರುಕೀರ್ತಿ ಎಂದು ಕಂಠೋಕ್ತವಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವಾಗ ದೇವಚಂದ್ರನ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ನಂಬುವುದು ? ಒಂದುವೇಳೆ ನಂಬಿದರೂ ಮಹೇಂದ್ರಕೀರ್ತಿ, ದೇವೇಂದ್ರಕೀರ್ತಿ ಎಂಬುವು ಬೇರೆಬೇರೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಎಷ್ಟೋ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಅವು ಪರ್ವಾಯನಾಮಗಳು ಬೇರೆ ಅಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲದೆ ಪ್ರಕಾಶಕರು ಅವ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನೂ ತೋರಿಸದೆ ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿಗೆ ಶೃಂಗಾರಕವಿ ಹಂಸರಾಜ ಎಂಬ ಬಿರುದಾಂಟು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಶೃಂಗಾರಕವಿ ಎಂಬ ಬಿರುದು ಕೆಲವರು ಕವಿಗಳಿಗಾಂಟು. ಆದರೆ ಅದರೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿರುವ ಹಂಸರಾಜ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ಶಬ್ದಮುಚಿತದರ್ಪಣದ 289ನೆಯ ಸೂತ್ರದ ಕೆಳಗೆ ಕೇಶಿರಾಜನು ಹಂಸರಾಜನೆಂಬ ಒಬ್ಬ ಪೂರ್ವ ಕವಿಯನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ (I, 139). ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರ ಶತಕ ಕರ್ತನು ತದ್ಭಿನ್ನನೆಂದು ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಶೃಂಗಾರಕ ಎಂಬ ಉಪಪದವು ಸೇರಿಸಿದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ ಆದುದರಿಂದ ಹಂಸರಾಜ ಎಂಬುದು ಬೇರೊಬ್ಬ ಕವಿಯ ಹೆಸರು ಎಂದು ಗ್ರಹಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಾಂತಿರಾಜಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರ ಶತಕದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿರುವ “ ಶ್ರೀಮದ್ದೇವೇಂದ್ರ ಕೀರ್ತಿ ” ಇತ್ಯಾದಿ ಗದ್ಯವನ್ನು ಉಳಿದ ಎರಡು ಶತಕಗಳ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಮುದ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಾನು ನೋಡಿದ ಕೈಬರ

ಹದ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಆಧಾರವಿರುವಂತೆ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ತ್ರಿಲೋಕಶತಕದ ಕೊನೆಯ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಆ ಗ್ರಂಥವು ರತ್ನಾಕರಾರ್ಯಕೃತ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ. (ಸೃಜಿಸಿದಂ ರತ್ನಾಕರಾರ್ಯಂ). ನಿರಂಜನಸಿದ್ಧ, ಚಿದಂಬರ ಪುರುಷ ಎಂಬ ಮಾತುಗಳನ್ನು ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿ ತನ್ನ ಗುರುವಿಗೆ ವಿಶೇಷಣವಾಗಿ ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ (ಭರತೇಶ್ವರ ಚರಿತೆ, I, 4) ನಿರಂಜನಸಿದ್ಧ ಎಂಬುದು ಕವಿಯ ಬಿರುದು ಎಂದು ನಾನು ಬರೆದಿರುವುದು (II, 274) ತಪ್ಪು.

ಇಷ್ಟರ ಮೇಲೆ ಶತಕತ್ರಯವನ್ನೂ ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿಯೇ ಬರೆದನು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ದೇವಚಂದ್ರನ ಹೇಳಿಕೆಯೇ ಪ್ರಮಾಣವು. ಈತನು ಬರೆದಿರುವ ರಾಜಾವಳಿ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವು ತಪ್ಪುಗಳು ಸೇರಿರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಂಬುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ರತ್ನಾಕರ ವರ್ಣಿಯ ವಿಷಯವಾಗಿಯೇ ದೇವಚಂದ್ರನು ಬರೆದಿರುವ ಒಂದಂಶವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಬಹುದು. ಅದೇನೆಂದರೆ ದ್ವಾದಶಾನು ಪ್ರೇಕ್ಷೆಯನ್ನು ಬರೆದ ವಿಜಯಣ್ಣನೂ ರತ್ನಾಕರ ವರ್ಣಿಯೂ ಸಮಕಾಲದವರು ಎಂಬುದು (II, 276). ಅವರ ವರೇ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವಂತೆ ವಿಜಯಣ್ಣನು 1448 ರಲ್ಲಿಯೂ ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿ 1557 ರಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದುದರಿಂದ ದೇವಚಂದ್ರನ ಮೇಲಣ ಬರೆವಣಿಗೆ ತಪ್ಪೆಂಬುದು ಕರತಲಾಮಲಕವು.

ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ

ಜೈಮಿನಿ ಭಾರತ ಕರ್ತನಾದ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶನ ಸ್ಥಳ, ಮತ, ಕಾಲ ಇವುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಾಲದಿಂದ ಅನೇಕ ವಾಗ್ಯುದ್ಧಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಈ ಕವಿಯ ಸ್ಥಳವು ಮೈಸೂರು ಸೀಮೆಯ ಕಡೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿರುವ ದೇವನೂರು ಎಂದು ಬಹು ಜನಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು. ಈ ಊರನ್ನು ಕವಿ ಸುರವುರ, ಗೀರ್ವಾಣಪುರ ಇತ್ಯಾದಿ ಪರಾಯ ನಾಮಗಳಿಂದ ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದ್ದಾನೆ. ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಆ ಊರ ಲಕ್ಷ್ಮೀರಮಣ ದೇವರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ದೇವರ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕವಿಗೆ ಅಗ್ರಮರಾಜ್ಯದ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದೂ ಇನನ ಗ್ರಂಥದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ವಿಶೇಷ ಸಮಯಗಳಲ್ಲಿ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಪಠಿಸುವ ವಾಡಿಕೆ ಇದೆ ಎಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಈಗಲೂ ಇವನ ಮನೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಇವನ ಸಂತತಿಯವರು ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಕವಿಗೂ ಈ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಇಷ್ಟು ಅಂಶಗಳಿದ್ದರೂ ಕೆಲವರು ಕವಿಯ ಸ್ಥಳವು ಹೈದರಾಬಾದಿನಲ್ಲಿರುವ ಸುರವುರವೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಕರಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಕವಿಯಮತದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇವನು ಅದ್ವೈತಿಯೋ ಅಥವಾ ಭಾಗವತ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಸ್ವಾರ್ಥನೋ ಆಗಿರಬೇಕೇ ಹೊರತು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವನಲ್ಲ ಎಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಹಿಂದೆ ದೇವನೂರಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿದ್ದರೆಂದು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಕವಿಯ ಸಂತತಿಯವರು ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವರೇ ಆಗಿದ್ದರು. ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವರು ಸ್ವಾರ್ಥರನ್ನು ತಮ್ಮ ಪೂರ್ವಿಕರೆಂದು ಎಂದೂ ಭಾವಿಸಲಾರರು. ಕವಿ ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವನಲ್ಲ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಅವನು ಗ್ರಂಥಾದಿಯಲ್ಲಿ ಶಿವ, ಪಾರ್ವತಿ, ಗಣಪತಿ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿರುವುದೇ ಸಾಕ್ಷಿ ಎಂದು ಕೆಲವರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವರು ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಎಳ್ಳನ್ನೂ ಸಂದೇಹಕ್ಕೆ ಆಸ್ಪದವಿಲ್ಲದ ಇತರ ಕವಿಗಳೂ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ: (1) ಭಾರತಾದಿ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿರುವ ಲಕ್ಷ್ಮೀಕವಿ (ಪುಟ 15) ಆನೆಕಲ್ಲು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಸೇರಿದ ಹಾರುಗದ್ದೆಯ ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವನು. ಇವನ ಸಂತತಿಯವರು ಈಗಲೂ ಆ ಗ್ರಾಮದ ಚೆನ್ನಕೇಶವ ಸ್ವಾಮಿದೇವಸ್ಥಾನದ ಅರ್ಚಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯರ ಶಿಷ್ಯರಾದ ಎಂಬಾರಂಬವರ ಸಂತತಿಯವರು ತನಗೆ ಗುರುಗಳು ಎಂಬುದರಿಂದ ಕವಿ ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವನು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಅವ ಸಂದೇಹವೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೂ ಇವನು ತನ್ನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವಗಣಪತಿಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. (2) ಆನಂದರಾಮಾಯಣವನ್ನು ಬರೆದ ತಿಮ್ಮಾಮಾತ್ಯನು (ಪುಟ 74) ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವನು. ಇವನ ಸಂತತಿಯವರು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿಗೆ ಸುಮಾರು 6 ಮೈಲಿ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಅಗರವೆಂಬ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅರ್ಚಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕವಿಯೂ ಶಿವಗಣಪತಿಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ದೇವನೂರು ಸುರಪುರ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ನಾಮಾಂತರವಲ್ಲ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಕೆಲವರು ಬೇರೆ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಹುಡುಕಲು ಹೊರಟು ಹೈದರಾಬಾದಿನಲ್ಲಿಯ ಸುರಪುರವೇ ಆ ಸ್ಥಳವೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ತಿಮ್ಮಾಮಾತ್ಯನು ಸಾಧನಹಳ್ಳಿಯನ್ನು ಸಹದೇವಪುರವೆಂದೂ ಲಕ್ಷ್ಮೀಕವಿ ಹಾರುಗದ್ದೆಯನ್ನು ಖಗಪುರವೆಂದೂ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅವರು ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡದೆ ಇರಲಾರರು. ಈ ರೂಪಗಳೊಡನೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ದೇವನೂರೆಂಬುದು ಸುರಪುರಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಅನುರೂಪವಾದ ಭಾಷಾಂತರವೆನ್ನಬಹುದು.

ಲಕ್ಷೀಶನಕಾಲದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿವೆ. ಆದರೂ ಅವನು 1415 ರಲ್ಲಿದ್ದನೆಂದು ಬಹುಮಂದಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕವಿ 17ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಅಂತ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದನೆಂದು ನಾನು ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ (II, 523). ಇವನು 1415ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಸಕ್ಷದಲ್ಲಿ 15, 16, 17 ಈ ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಒಬ್ಬ

ಕವಿಯಾದರೂ ಈತನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೋ ಗೊತ್ತಾ ಗುವುದಿಲ್ಲ; ಭಾರತ ರಾಮಾಯಣ ಭಾಗವತಗಳನ್ನು ಬರೆದ ಸ್ಮಾರ್ತ ಕವಿಗಳೂ ಸ್ಮಾರ್ತನಾದ ರುದ್ರಭಟ್ಟನನ್ನು ಕೂಡ ಸ್ತುತಿಸುವ ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವಕವಿ ಚಿಕ್ಕಪಾ ಧ್ಯಾಯನೂ ಸಹ ಇವನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸದೆ ಬಿಟ್ಟಿರುವುದು ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವೇ ಸರಿ. ಇವನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವ ಕವಿಗಳೆಲ್ಲಾ 18ನೆಯ ಶತಮಾನದವರು. ಈ ಕಾರಣ ಗಳಿಂದ ನಾನು ಈ ಕವಿಗೆ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಕಾಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟೆನು. ಜನರಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿರುವ ಪ್ರೀತಿಯೂ ಹೀಗೆಯೇ ಇದೆ. ಕೆಲವರು ಜೈಮಿನಿ ಭಾರತಕ್ಕೂ ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ಪಂಡಿತ (1584) ಜೆನ್ನಬಸವ ಪುರಾಣಕ್ಕೂ ಒರುವ ಕೆಲವು ಸಾಮ್ಯಗಳನ್ನು ದೊಡ್ಡವು ಮಾಡಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶನು ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ಪಂಡಿತನಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದನು ಎಂದು ಊಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಾಮ್ಯಗಳಿಗೆ ಎರಡು ವಿಧವಾಗಿಯೂ ಅರ್ಥಮಾಡಬಹುದಾದುದರಿಂದ ಇವು ಲಕ್ಷ್ಮೀಶನ ಕಾಲವ ನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಲಾರವು.

ಕರ್ನಾಟಕ ಕುವಲಯಾನಂದವನ್ನು ಬರೆದಿರುವ ಜಾಯೇಂದ್ರನು ಜೈಮಿ ನಿಭಾರತದಿಂದ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲವು 1734 ಎಂದು ನಾನು ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ (ಪುಟ 38). ಆದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಂಜೇಶ್ವರದ ಎಂ. ಗೋವಿಂದಪೈ ತಾವು ಗುಣಿಸಿ ನೋಡಿದುದರಲ್ಲಿ ಜಾಯೇಂದ್ರನ ಕಾಲವು 1674 ಕ್ಕೆ ಸರಿಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಗುಣಿಸಿರುವುದು ಸರಿಯಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶನ ಕಾಲವು ಸು. 1650 ಎನ್ನಬಹುದು.

ಲಕ್ಷ್ಮೀಶನ ವಿಷಯವಾಗಿ ತನ್ನ ಮತಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾದ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಆರೂ ಪರಿವರ್ತಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಕನ್ನಡ ಪರಿಷತ್ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿಯ (V, 5) ಉಕ್ತಿಯ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸತಕ್ಕ ಒಂದು ವಿಶೇಷಾಂ ಶವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಂಗವಶಾತ್ ತಿಳಿಸಬಹುದು, ಜೈನರು ತಮ್ಮ ಹಿಂದು ಮಿತ್ರ ರಿಗೋಸ್ಕರ ತಾವು ಹಿಂದುಗಳೋ ಎಂಬಂತೆಯೂ ಹಿಂದುಗಳು ತಮ್ಮ ಜೈನ ಮಿತ್ರರಿಗೋಸ್ಕರ ತಾವು ಜೈನರೋ ಎಂಬಂತೆಯೂ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿರು ತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದೊಂದುದಾಹರಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ—ಜೈನನಾದ ಪದ್ಮರಸನು (II, 314) ಬಹುಶಃ ಒಬ್ಬ ಹಿಂದುಮಿತ್ರನಿಗಾಗಿ ಶೃಂಗಾರ ಕಥೆ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವನ್ನು 1599 ರಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಗ್ರಂಥಾದಿಯಲ್ಲಿ ಕವಿ ಹಿಂದು ವಾಗಿದ್ದರೆ ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ಸದಾಶಿವ, ಗಣೇಶ ಇವರ ಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ದ್ದಾನೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಹಿಂದುವಾದ ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮನು (ಪುಟ 25) ಪದ್ಮಮನೆಂಬ ಜೈನಮಿತ್ರನಿಗಾಗಿ ರತ್ನಶೇಖರಚರಿತೆ ಎಂಬ ಜೈನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಸು. 1725 ರಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಗ್ರಂಥವು ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿ ಎಂಬ ಜೈನಪ್ರತದ ಆಚರಣೆಗೆ ಸಂ

ಬಂಧಿಸಿದ ಒಂದು ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಕವಿ ಜೈನನಾಗಿದ್ದರೆ ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ಗ್ರಂಥಾದಿಯಲ್ಲಿ ಜಿನ, ಸಿದ್ಧಾದಿಗಳು ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ.

ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯ, ಶ್ರೀಪತಿಪಂಡಿತ.

ಆರಾಧ್ಯಚಾರಿತ್ರ ಮೊದಲಾದ ಗ್ರಂಥಗಳ ಕಥಾನಾಯಕನಾದ ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯನು (I, 213) ವೀರಶೈವ ಮತಸ್ಥಾಪಕರಾದ ಪಂಚಾಚಾರ್ಯರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಾದ ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯನಲ್ಲ, ಆತನ ವಂಶೋದ್ಭವನಾದ ಬೇರೊಬ್ಬ ಅವಾರ್ಚೀನಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯನೆಂದೂ ಶ್ರೀಪತಿ ಪಂಡಿತನು ಬಸವನ ಹೆಸರನ್ನು ಎತ್ತಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಅವನಿಗಿಂತ ಬಹಳ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದನೆಂದೂ¹ ಕೆಲವರು ವೀರಶೈವ ಮಿತ್ರರು ನನಗೆ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹೇಳಿಕೆಗೆ ಸರಿಯಾದ ಆಧಾರವು ನನಗೆ ದೊರೆತಿಲ್ಲ; ದೊರೆತ ಕೂಡಲೆ ನಾನು ಬರೆದಿರುವುದನ್ನು ತಿದ್ದುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಪ್ರಾಚೀನಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯನ ಚರಿತ್ರವು ಎಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆಯೋ ಅವನ ಚರಿತ್ರಕ್ಕೂ ಅವಾರ್ಚೀನ ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯನ ಚರಿತ್ರಕ್ಕೂ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಾವುವೋ ತಿಳಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ವೀರಶೈವ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯನೇ ಉಕ್ತನಾಗಿರುವನು. ಒಬ್ಬ ಪ್ರಾಚೀನ ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯನು ಇದ್ದಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಪತಿ ಪಂಡಿತನು ತನ್ನ ಶ್ರೀಕರಭಾಷ್ಯದ ಅವತರಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ರೇವಣ, ಮರುಳಸಿದ್ಧ, ಏಕೋರಾಮ ಎಂಬ ಮೂವರು ಆಚಾರ್ಯರುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸ್ತುತಿಸಿ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಆಚಾರ್ಯನಾದ ಇವನ ಹೆಸರನ್ನು ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನಿರಬಹುದೋ ತಿಳಿವುದಿಲ್ಲ. ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯನು ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿ ತಾನು ಬರೆದಿರುವ ಶಿವತತ್ತ್ವಸಾರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಪತಿ ಪಂಡಿತನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಆದುದರಿಂದ ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯನು ಶ್ರೀಪತಿ ಪಂಡಿತನಿಗೆ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕಸಮಕಾಲಿಕನಾಗಿದ್ದನೆಂದೂ ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಅವನ ಹೆಸರು ಶ್ರೀಕರಭಾಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಲ್ಲವೆಂದೂ ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯನು ಬಸವನಿಗಿಂತ ಎರಡು ವರ್ಷ ಈಚೆ ಗತಿಸಿದನೆಂದು ತೆಲುಗು ಪಂಡಿತರುಗಳು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀಪತಿ ಪಂಡಿತನು ಬಸವನ ಹೆಸರನ್ನು ಎತ್ತದಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅವನು ಬಸವನಿಗಿಂತ ಬಹಳ ಕಾಲ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದನೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿಬಿಡುವುದು ಯುಕ್ತವಲ್ಲವೆಂದು ನನಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಹರೀಶ್ವರ, ರಾಘವಾಂಕ,

1. ವೀರಶೈವ ಕರದರ್ಪಣದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಪತಿ ಪಂಡಿತನು ಬಸವನಿಗಿಂತ 200 ವರ್ಷ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದನೆಂದು ಹೇಳಿದೆ

ಕೆರೆಯಪದ್ಮರಸ, ನಿಜಗುಣಶಿವಯೋಗಿ ಇವರುಗಳು ಬಸವನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿಲ್ಲ; ಆದರೂ ಇವರೆಲ್ಲಾ ಬಸವನಕಾಲಕ್ಕೆ ಈಜೆಯವರು ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಅವಸಂದೇಹವೂ ಇಲ್ಲ. ಪಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಸೋಮನಾಥನ ತೆಲುಗು ಬಸವಪುರಾಣದ ಪ್ರಕಾಶಕರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವಿ. ಪ್ರಭಾಕರ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಆ ಗ್ರಂಥದ ಅವತರಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಪತಿ ಪಂಡಿತನು ಚಾಳುಕ್ಯರಾಜನಾದ 6ನೆಯ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನ (1076-1126) ದಂಡನಾಯಕ ಅನಂತಪಾಲನ ಗುರು ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಪತಿಪಂಡಿತನು ಬಸವನಿಗೆ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಸಮಕಾಲಿಕನೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಭೀಮಕವಿಯು ಬಸವನ ಪುರಾಣದ 9, 58 ಈ ಸಂಧಿಗಳಿಂದಲೂ ಈ ವಿಷಯವು ಹೊರಪಡುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ.

ಶ್ರವಣ ಬೆಳ್ಳೊಳದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ (I, 46) ಕಾಲದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಈ ಅವತರಣಿಕೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಗಂಗರಾಜನಾದ ರಾಜಮಲ್ಲನ ಮಂತ್ರಿ ಚಾಮುಂಡರಾಯನು ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಳೊಳದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಸುಮಾರು 983 ರಲ್ಲಿ ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ಗತಿಸಿದ ಮೆ|| ರೈಸ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆದರೆ 16ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೈಹುಟ್ಟಿದ ಭುಜಬಲಿತತಕವೆಂಬ ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥದ ಒಂದು ಪದ್ಯದಲ್ಲಿಯ ಕಲ್ಯಾಣ 600 (ಕಲ್ಕಿಶಕದ 600) ಎಂಬ ಪಾಠವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಡಾಕ್ಟರ್ ಶಾಮಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ 1029ರಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದಾರೆ (1923ನೆಯ ಶಾಸನದ ಇಲಾಖಾ ವರದಿ ಪುಟಗಳು 16, 30). ಈ ವರ್ಷವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಷ್ಟಗಳಿವೆ. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗಂಗರ ಆಳಿಕೆ ನಿಂತು ಹೋಗಿ ಚೋಳರು ಮೈಸೂರು ಸೀಮೆಯನ್ನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ರಾಜಮಲ್ಲನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ (974-984) ನಡೆಯಿತೆಂದು ಜೈನರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತೀತಿಗೆ ಆಸ್ಪದವೇ ಇಲ್ಲದಂತಾಗುವುದು. ನಾನು ನೋಡಿದ ಭುಜಬಲಿತತಕದ ಹಲವು ಕೈಬರಹದ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಲ್ಯಾಣ ಎಂಬ ಪಾಠ ಎದೆಯೇ ಹೊರತು ಕಲ್ಯಾಣ ಎಂದಿಲ್ಲ. ಕವಿಚರಿತೆಗಾಗಿ ನಾನು 2000 ಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾದ ಓಲೆಯ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿರುವೆನು. ಒಂದರಲ್ಲಿ ಯಾದರೂ ಕಲ್ಕಿಶಕವು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಅನಂತ ಕವಿಯ ಬೆಳ್ಳೊಳದ ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರ ಚರಿತೆಯು

ಕಲ್ಯಾಣ ಷಟ್ಕವಿನುತ ವಿಭವ ಜೈತ್ರ | ದಲ್ಲಿಯ ಶುಕ್ಲಪಂಚಮಿಯ |
ಮಲ್ಲಿಯ ರವಿವಾರ ಕುಂಭಲಗ್ನದಿ ಜಿನ | ವಲ್ಲಭಗಾಯು, ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ (ಪುಟ 143) ಕಲಿ 600 ಎಂದೇ ಹೇಳಿದೆ. ಶ್ರವಣ ಬೆಳ್ಳಿಗಳದ ಸ್ಥೂಲ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೀಗೆ ಬರೆದಿದೆ :—

ವರ್ಧಮಾನ ಸ್ವಾಮಿ ಮುಕ್ತಿಗೆ ಸಂದು 605 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕಲಿಕಾಲವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯ್ತು. ಈ ಕಲಿ ಕಾಲವು 610 ವರ್ಷ ಸಂದ ವಿಭವ ಸಂವತ್ಸರದ ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಚಾಮುಂಡರಾಯನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣ ತೆರಳಿದನು.

ಇದರಿಂದ ಕ್ರಿಸ್ತ.ಪೂರ್ವ 2502ಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಕಲಿಯುಗದ 600ನೆಯ ವರ್ಷವು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಕಾಲವೆಂದು ಐತಿಹ್ಯವಿರುವಂತೆ ತಿಳಿಯಬರುತ್ತದೆ. ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರ ಪ್ರತಿಮೆ ರಾಮ, ರಾಮಣ, ಮಂಡೋದರಿ ಇವರಿಂದ ಪೂಜಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದಿತು ಎಂಬ ಕಥೆಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಅದರ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗೆ ಈ ಪ್ರಾಚೀನತೆಯನ್ನು ಜನರು ಕಲ್ಪಿಸಿರಬೇಕು. ಇಂಥ ಕಲ್ಪನೆಗೆ ಬಿಜ್ಜಳನ ಮಂತ್ರಿ ಯಾದ ಬಸವನು ಶಕ 707ರಲ್ಲಿ ಗತಿಸಿದನೆಂದು ವೀರಶೈವ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದು (I, 175) ಒಂದು ಉದಾಹರಣವಾಗಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರ ಬಿಂಬವು ಅಜಿತ ಪುರಾಣದ ಕಾಲಕ್ಕಿಂತ (993) ಹಿಂದೆಯೇ ಇದ್ದಿತು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಆಧಾರವಿದೆ. ಆ ಪುರಾಣದ 1ನೆಯ ಆಶ್ವಾಸದ 61ನೆಯದಾದ

ಉನ್ನತ ಕುಕ್ಕುಟೇಶ್ವರ ಜಿನೇಶ್ವರನಂ ಜಿನ ಭಕ್ತಪೋಗಿ ಕಾ !

ಣ್ವನ್ನೆಗ ಮನ್ನಮಂಬಿಸುಟು ಪರ್ವತಮಂ ಪರಿದೇಲಿ¹ ತಜ್ಜಿನಾ ||

ಸನ್ನದೊಳತ್ತಿ ಮಜ್ಜಿಗೆ ಪಥಶ್ರಮಮಾಲಿಲ ಕಾಲವೃಷ್ಟಿಯಾ |

ಯ್ತನ್ನದೊ ದೇವಭಕ್ತಿಗದ ಚೋದ್ಯಮೆ ಕೊಳ್ಳವೆ ಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟಿಗಳ್ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ¹

ರನ್ನನ ಪೋಷಕಿಯಾದ ಅತ್ತಿಮಜ್ಜೆ ಕುಕ್ಕುಟೇಶ್ವರ ದೇವರ ಎಂದರೆ ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರ ದೇವರ ದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಬೆಟ್ಟವನ್ನು ಹತ್ತಿದಳು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಶ್ರವಣ ಬೆಳ್ಳಿಗಳದ 234, 335, 349 ಈ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ದೇಶದ ಪೌದನ ಪುರದಲ್ಲಿಯ ಕುಕ್ಕುಟೇಶ್ವರನಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರನಿಗೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕುಕ್ಕುಟೇಶ್ವರ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಅದೇ ಶ್ರವಣ ಬೆಳ್ಳಿಗಳದ 397 ಮೊದಲಾದ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಎಂಬ ಉಪಪದವಿಲ್ಲದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಕ್ಕುಟೇಶ್ವರ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಹೇಳಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಪರ್ವತವನ್ನು ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ ಅಜಿತಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಕುಕ್ಕುಟೇಶ್ವರನು ಶ್ರವಣ

1 ಈ ಪದ್ಯವನ್ನು ಮಂಜೇಶ್ವರದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಂ. ಗೋವಿಂದಪ್ಪ ನನ್ನ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ತಂದರು.

ಬೆಳ್ಳೊಳದ ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರನೇ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ: ಏಕೆಂದರೆ ಪಾದನ ಪುರದ ಬಿಂಬವು ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಇದ್ದಂತೆ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ; ವ.ತು. ಅದು ಚಾಮುಂಡರಾಯನ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಅಗೋಚರವಾಯ್ತು ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ (ಶ್ರ. ಬೆ. 234). ಈ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿದರೆ ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ 1029ರಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತೆಂಬ ಹೇಳಿಕೆ ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಉಪಸಂಹಾರ

ಕರ್ಣಾಟಕ ಕವಿಚರಿತೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವು ಕೊರತೆಗಳಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಲ್ಲೆನು. ಈಗ ತಾನೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಮಾರಮರಸನೆಂಬ ಕವಿಯಿಂದ 1199ರಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾದ ಒಂದು ಹಂಪೆಯ ಶಾಸನವು (ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದೂ ದೇಶದ ಶಾಸನಗಳು IV, ಸಂಖ್ಯೆ 260) ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಗೋಚರವಾಯಿತು. ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕವಿಯಾದ ಮಧುರನಿಂದ 1410ರಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾದ ಅದೇ ಸ್ಥಳದ ಮತ್ತೊಂದು ಶಾಸನವು (ಅದೇ, ಸಂಖ್ಯೆ 267) ಈ ಸಂಪುಟದ 376-378 ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾತ್ರ ವಿಚಾರ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಮೈಸೂರು ತುಮಕೂರು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವರಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕ ಸಂಗ್ರಹಗಳಿವೆ ಎಂದೂ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕವಿಚರಿತೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಹಲವು ಗ್ರಂಥಗಳಿವೆ ಎಂದೂ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಆ ಪುಸ್ತಕ ಸಂಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಅನುಕೂಲಿಸಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲವರು ಮಿತ್ರರು ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರು ಕವಿಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕೆಲವಂತಗಳನ್ನು ಈಗ ಬರೆದು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಮಿತ್ರರು ಇಂಥಿಂಥ ಜನರಲ್ಲಿ ಇಂಥಿಂಥ ಅಪೂರ್ವವಾದ ಪುಸ್ತಕಗಳಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದುದರ ಮೇಲೆ ಅವುಗಳ ಅವಲೋಕನಕ್ಕಾದರೂ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಫಲಿಸಲಿಲ್ಲ. ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟದ ಅವತರಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ (ಪುಟ 30) ನಾನು ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಕೈ ಬರಹದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಅವುಗಳನ್ನು ಇತರರಿಗೆ ಒಂದೆರಡು ದಿವಸಗಳ ಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಕೂಡ ಕೊಡಲು ಸಮ್ಮತಿಸುವುದಿಲ್ಲ; ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಅವುಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಲಿಕ್ಕೂ ಹಿಂದೆಗೆಯುತ್ತಾರೆ; ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕಗಳೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಶೋಷನೀಯಾವಸ್ಥೆ ಎಂದು ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದೋ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಕೊರತೆಗಳಿವೆ ಎಂದು ತಿಳಿದೂ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ನನ್ನ ಕನ್ನಡಿಗ ಮಿತ್ರರಿಗೆ ಕಾಣಿಕೆಯಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದರಿಂದ ಕನ್ನಡ ನುಡಿಯ ಏಳಿಗೆಗೆ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಹಾಯವಾದ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಶ್ರಮವು ಸಫಲವಾಯಿತೆಂದು ಸಂತೋಷಿಸುವೆನು.

ಈ ಸಂಪುಟವನ್ನೂ ತಮಗೆ ಅರ್ಪಿಸಲು ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ದಯೆಪಾಲಿಸಿದುದ

ಶ್ವಾಗಿ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾರಾಜರವರಿಗೆ ನನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ನಮ್ರಭಾವದಿಂದ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟದ ತಿದ್ದಿದ ಮುದ್ರಣದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಸದಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ ಮಹನೀಯರುಗಳ, ಈ ಸಂಪುಟದ ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ದ್ರವ್ಯಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ, ಉಪಕಾರವು ಚಿರಸ್ಮರಣೀಯವಾಗಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳ ಜಸಮಂ | ಕನ್ನಡಿಪೀಗ್ರಂಥದಾದ್ಯ ಸಂಪುಟ ಯುಗಮಂ |

ಮುನ್ನಂ ಕನ್ನಡನಾಡಿನ | ಬಿನ್ನಣಿಗಳೊಲ್ಲ ಕಾಣೈಯಾಗರ್ಪಿಸಿದೆಂ ||

ಇನ್ನಿತ್ತಮೆಲಿೞಿದ ಕವಿಗಳ | ಸನ್ನುತಚರಿತಂಗಳಲ್ಲಿ ನಾನಲಿೞುವನಿತಂ |

ಕನ್ನಡಿಗರ್ ಸಂತಸವಡೆ | ಬಿನ್ನವಿಸಿದೆನಿತು ಮೂಲಿನಿಯ ಸಂಪುಟದೊಳ್ ||

ಇದಿಲ್ಲಿದೊಷಮಿದೊಡೆ | ಸದಯರ್ ವಿಬುಧರ್ ಸಮಂತು ತಿರ್ದುಗೆಮು
ದದಿಂ |

ದಿದಿಲ್ಲಿನಿಸಾನುಂ ಗುಣ | ಮೊದವಿದೊಡೆ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳೆ ಸೌಹೃದದಿಂದಂ ||

ಶ್ರೀರಾಮಾನುಜಪದಸರ | ಸೀರುಹಷಟ್ಟದನ ಸಂತದೇಶಿಕವಂಶ್ಯಂ |

ನಾರಾಯಣಾರ್ಯತನುಭವ | ನೋರಂತೊರೆದಂ ನೃಸಿಂಹ ಕವಿಯಾಕೃತಿಯಂ ||

ಬೆಂಗಳೂರು

ರಾ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯ.

22-1-1929

ಶುದ್ಧಿಪತ್ರ

ಪುಟ	ಪಂಕ್ತಿ	ಶುದ್ಧ	ಅಶುದ್ಧ
iii	21	ಏಕಾರ	ಎಕಾರ
iv	16	ಹಳ್ಳಿ	ಹಳಿ
v	28	ಎಷಯವು	ಎಷಯದಿಂದ
vii	15	ಸಂಸೃಷ್ಟಿ	ಸಂಸುಷ್ಟಿ
„	24	ತೋರಿಸುತ್ತವೆ	ತೋರಿಸುತ್ತದೆ
x	1	ಅನುಸರಿಸು	ನುಸರಿಸು
„	26	ಇಂದೋ	ಹಿಂದೋ
xi	3	ಗೆಯ್ದವಂ	ಗೈಯ್ದವಂ
xii	30	ತೆನ್ನೊ ಬಯ್ಯೆ	ತೆನ್ನೊ ಬಯ್ಯೆ
„	31	ವಲಿಯು ಅಟ್ಟಾರ್	ವಲಿಯು ಅಟ್ಟಾರ್
xiv	3	ಶತಮಾನದ	ಶತಮಾದ
„	14	ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್	ಪೋರ್ತುಗೀಸ್
xv	22	ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು	ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು
„	23	ಕೊಟ್ಟಿವೆ	ಕೊಟ್ಟಿದೆ
xvii	6	ತೆಲುಗಿಗೂ	ತೇಲಗಿಗೂ
xviii	11	ಮಕ. ಟ	ಮಕ, ಟ
„	16	ಮುಗು ಟ	ಮುಗ, ಟ
xx	15	ಮಹಾರಾಠ	ಮಹಾರಾಠ
xxi	29	ತಿರುಳಕನ್ನಡಂ	ತಿರುಳಕನ್ನಡಂ
xxii	11	ನಾಡನರ್ಗಲ್	ನಾಡನರ್ಗಲ್
„	12	ಚದುರರ್	ಚದುರರ್
„	12	ದರೆಯುಂ	ದರೆಯುಂ
„	14	ಪೆರರುಂ	ಪೆರರುಂ
,	20	ಬರುತ್ತದೆ4	ಬರುತ್ತದೆ1

ಪುಟ	ಪದ್ಯ	ಶುದ್ಧ	ಅಶುದ್ಧ
xxiii	10	ಸೇವುಣ	ಸೇವುಣ
„	19	ದೇಶ್ಯಪದ	ದೇಶ್ಯಪರ
„	26	ಪಟ್ಟು	ಪಟ್ಟು
xxiv	11	ದೇವಸ್ಥಾನ	ದೇವಸ್ಥಾನ
xxv	10	ಪ್ರಾಯಿಕ	ಪ್ರಾಯಕ
xxvi	10	ತಕ್ಕವರು.	ತಕ್ಕವರು-
„	13	ಕೊಟ್ಟಿವೆ	ಕೊಟ್ಟಿದೆ
„	16	19	79
„	30	ಗ್ರಂಥ	ಗಂಥ
xxviii	3	ಮುಸಲ್ಮಾನ	ಮುಸಲ್ಮಾನ
xxx	9	ಇವರಲ್ಲಿ,	ಇವರಲ್ಲಿ ²
xxxiii	24	ನಂಜುಂಡ	ನಜುಂಡ
xlii	6	ನೆಗಟ್ಟಾದ್ಯರ	ನೆಗಟ್ಟಾದ್ಯರ
xliii	1	ಶ್ರುತಕೀರ್ತಿಯೆಂ	ಶ್ರುತಕೀರ್ತಿಯೆ
„	4	ಎತತಯಶೋ	ಎತತಯಂಶೋ
xliv	10	ತ್ರೀಮಂಡಲ	ತ್ರೀಮಂಡಲ
xlv	1	ಬಾಲಚಂದ್ರನೂ	ಬಾಲಚಂದ್ರನು
xlvi	1	234ನೆಯ	234ನೆ
xlvii	12	ಎಡೆಗೊಟ್ಟನು	ಎಡೆಗೊನು
xlvi	24	ಆವುದಾದರೂ	ಆವುದಾದ
li	2	88 (1184), 90	8890 (1184)
lii	30	ವೊದಲನೆಯವನು	ವೊದಲಯವನು
lviii	22	ಎಂಬುದ	ಎಂಬು
lxx	2	ತೋರಿದ	ತೋರಿದು
lxxii	30	ಚಂದ್ರಕೀ	ಚಂದ್ರಕಿ
lxxvi	21	ಎಂದೂ ಆಯ್ಕೆನವರು	ಎಂದೂ
lxxxiv	29	ಅಭಿಪ್ರಾಯ	ಅಭಿಪಾಯ
lxxvii	10	ಕವಿಯ ಬಸವ	ಕವಿಯು ಬಸವನ

CONTENTS.

I. ವಿಷಯ ಸೂಚಿಕೆ.

—:೦:—

I. Alphabetical List of Poets.

ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಕರ್ಣಾಟಕ ಕವಿಗಳ ವರ್ಣಾನುಕ್ರಮವಾದ
ಹೆಸರುಗಳು.

* ಈ ಗುರುತಿಸಿದ ಕವಿಗಳು ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ
ಅಂಗಸೋಂಕಿದಲಿಂ			ಅಭಿನವಪುರಂದರದಾಸ	ಸು. 1760	115
ಗ ತಂದೆ	ಸು. 1160	354	ಅಪ್ಪಯ್ಯ	19 ಶ.	237
ಅಂಬಳೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀ			ಅರಮನೆ ನಾಟಕದ		
ನರಸಿಂಹಶಾಸ್ತ್ರಿ	19 ಶ.	218	ಸುಬ್ಬರಾಯ	19 ಶ.	236
ಅಕ್ಕನಾಗಮ್ಮ	ಸು. 1160	360	ಅರಮನೆ ಮರಳಿಟ್ಟಿ	19 ಶ.	236
ಅಣತಿಯಚಂದಯ್ಯ	ಸು. 1160	354	ಅರಮನೆಯ ಹೂವಿನ		
ಅನಂತಕವಿ	ಸು. 1780	142	ಶಿವಲಿಂಗದೇವ	19 ಶ.	237
ಅನಂತದೇವ		360	ಅವಧೂತವಿಯೋಗಿ	ಸು. 1750	97
ಕ. ಅನಂತರಾಮಯ್ಯ	19 ಶ.	227	ಅವಸರದ ಕೇರಣ್ಣ	ಸು. 1160	337
ಅನಂತರಾಮಯ್ಯಂಗಾರ್	19 ಶ.	230	ಅಶ್ವತ್ಥನಾರಾಯಣ		
ಅನಾಮಿಕನಾಚಯ್ಯ	ಸು. 1160	352	ಶಾಸ್ತ್ರಿ	19 ಶ.	231
ಅಪರಾಳತಮ್ಮಣ್ಣ	ಸು. 1850	198	ಅಹಂಕಾರಭೀಮಯ್ಯ		360
ಎಚ್. ಅಪ್ಪಣ್ಣ ಸೆಟ್ಟಿ	19 ಶ.	231	ಅಳಿಯ ಲಿಂಗರಾಜ	1823-1874	196
ಅಪ್ಪಯ್ಯ	ಸು. 1705	1	ಎ. ಅನಂದರಾಯ	19 ಶ.	226
ಅಪ್ರಮೇಯಶಾಸ್ತ್ರಿ	ಸು. 1750	96	ಆರಾಧ್ಯಚಾರ್ಯ	ಸು. 1850	198
ಅಪ್ಪಾಭಟ್ಟ	19 ಶ.	228	ಆರೋಗ್ಯಂಪಿಳ್ಳೆ	19 ಶ.	224
ಅಭಿನವಚನಾರ್ದನ			ಇಡಗೂರು ರುದ್ರಕವಿ	19 ಶ.	226
ದಾಸ	ಸು. 1800	258	ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ವಚನಕಾರರು		338

ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ
ಇಮ್ಮಡಿ ಮುರಿಗೆಯ ಸ್ವಾಮಿ	1720	251	ಕರಸ್ಥಲದ ವೀರಣ್ಣ ಸು. 1430		362
ಉದ್ಧಂಡ	ಸು. 1700	388	ಎಫ್. ಆರ್. ಕರಿ		
ಉದ್ಧಾನ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ದೇವ	ಸು. 1760	62	ಬಸವಶಾಸ್ತ್ರಿ	19 ಶ.	235
ಉರಿಲಿಂಗಬೆದ್ದಿ	ಸು. 1180	337	ಕರಿಸವೇಶ್ವರ		362
ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಮುಕ್ತಣ್ಣ	ಸು. 1750	102	ಕರುಳ ಕೇತಯ್ಯ	ಸು. 1160	344
ಎಣ್ಣೆಮಡಿ ವೆಂಕಟ ರಮಣಯ್ಯ	19 ಶ. 222,396		ಕಲಕೇತಬೊಮ್ಮಯ್ಯ	ಸು. 1160	344
ಎಳಂದೂರು ಅಣ್ಣಾಜಿ ರಾಯ	19 ಶ.	237	ಕಲಿದೇವಯ್ಯ	ಸು. 1160	335
ಎಕಾಂತಡರಾಮಯ್ಯ	ಸು. 1160	360	ಕವಿಚೆನ್ನ	ಸು. 1750	254
ಎರಿಕೇಷ	ಸು. 1800	160	ಕಸ್ತೂರಿ ಸಿದ್ಧ	ಸು. 1800	157
ಒಕ್ಕಲುಮುದ್ದಯ್ಯ	ಸು. 1160	339	ಕಳಲೆ ನಂಜರಾಜ	ಸು. 1740	40
ಕಂಬಾಳ ಶಾಂತ ಮಲ್ಲೇಶ	ಸು. 1600	380	ಕಾಡಸಿದ್ಧೇಶ	ಸು. 1725	28,359
ಕಂಭದ ಮಾರಯ್ಯ	ಸು. 1600	359	ಕಾಮಾಟದ ಭೀಮಣ್ಣ		360
ಕದಿರಕಾಯಕದ ರೆಮ್ಮವ್ವ	ಸು. 1160	350	ಕಾಲುಕಣ್ಣಿಯ ಕಾಯಮ್ಮ	ಸು. 1500	357
ಕನಕದ ನಾಚಯ್ಯ		360	ಕಾಶೀರಾಮ	ಸು. 1750	102
ಕನ್ನಡಿಕಾಯಕದ ಅಮ್ಮಿದೇವಯ್ಯ	ಸು. 1160	360	ಕಾಳವ್ವೆ	ಸು. 1160	342,350
ಕನ್ನಡಿಕಾಯಕದ ರೆಮ್ಮಮ್ಮ	ಸು. 1160	360	ಕಾಳವ್ವೆ	ಸು. 1180	355
ಕನ್ನದ ಮಾರಿತಂದೆ	ಸು. 1160	360	ಕಾಳಿಲಿಂಗ	ಸು. 1500	359
ಕಪ್ಪಿನಿ	ಸು. 1800	159	ಕ್ಯಾಂಬಲ್	19 ಶ.	240
ಕಮಲ ಪಂಡಿತ	1866	210	ಕಿಟಲ್	19 ಶ.	240
ಕರಸ್ಥಲದನಾಗಿದೇವ	ಸು. 1430	241	ಕಿನ್ನರಿ ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯ	ಸು. 1160	338
			ಕಿರಾತ ಸಂಗಯ್ಯ	ಸು. 1160	360
			ಕ್ರಿಸ್ತಾನುಜವತ್ಸ	19 ಶ.	395
			ಕೀಲಾರದ ಭೀಮಣ್ಣ	ಸು. 1160	349
			ಕುಂಡಲಗಿರಿಯಾಚಾರ್ಯ	19 ಶ.	224
			ಕುಪ್ಪಸದ ಚಂದಯ್ಯ		360
			ಕುಮಾರ ವಾಲ್ಮೀಕಿ		380

ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ
ಕೃಷ್ಣಗಿರಿ ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ ಸು. 1860	260		ಗಿರಿಭಟ್ಟರ ತಮ್ಮಯ್ಯ	19 ಶ.	228
ಕೃಷ್ಣಮನಾಯುಡು	19 ಶ.	235	ಗುಂಡೋಕ್ಕಪ್ಪ ಚುರು		
ಕೃಷ್ಣರಾಯ ರಾ.			ಮುರಿ	19 ಶ.	280
ಬಂಕಾಪುರ	19 ಶ.	394	ಗುಡ್ಡವೈ	ಸು. 1430	255
ಸೋ. ಕೃಷ್ಣಶಾಸ್ತ್ರಿ	19 ಶ.	232	ಗುರುಕೃಷ್ಣ	ಸು. 1840	185
ಕೃಷ್ಣಾಜಿ ಬಾವೂರಾವ್	19 ಶ.	230	ಗುರುಗೋಪಾಲದಾಸ	ಸು. 1775	188
ಕೆಂಪಯ್ಯ	ಸು. 1750	253	ಗುರುಬಸವಾರೂಢ		162
ಕೆಂಪುನಾರಾಯಣ	1823	183	ಗುರುರಾವ್ ವಿಠಲ		
ಕೆರಲ್	19 ಶ.	240	ನೋಹರೆ	19 ಶ.	296
ಕೆರೂರು ವಾಸುದೇ			ಗುರುಲಿಂಗಸ್ವಾಮಿ	19 ಶ.	227
ವಾಚಾರ್ಯ	19 ಶ.	231	ಗುರುವ	ಸು. 1700	248
ಕೇದಾರಗುರು	ಸು. 1500	358	ಗುರುಸಿದ್ದಪ್ಪ	ಸು. 1750	105
ಕೇರಿ	19 ಶ.	240	ಗುಲವಾಡಿವೆಂಕಟರಾಯ	19 ಶ.	295
ಕೇಶವ	ಸು. 1750	72	ಗೀರಸೊಬೈ ವೆಂಕಟ		
ಕ್ಷೇತ್ರನಾಥ		380	ರಮಣಯ್ಯ	19 ಶ.	292
ಕೊಟ್ಟಣದ ನೋ			ಗೀರಸೊಬೈಕಾಂತಯ್ಯ	ಸು. 1830	186
ಮವೈ	ಸು. 1160	312	ಗೊಗ್ಗವೈ	ಸು. 1160	240
ಕೋನಯ್ಯ	ಸು. 1750	67	ಗೊರೂರು ನರಸಿಂಹಾ		
ಗಂಗ	ಸು. 1750	101	ಚಾರ್ಯ	19 ಶ.	220
ಗಂಗಮ್ಮ		360	ಗೋಡವಲ್ಲಿ ರಾಮಾ		
ಗಂಗಾಧರಮಡಿ			ಶಾಸ್ತ್ರಿ	19 ಶ.	227
ವಾಳೇಶ್ವರ	ಸು. 1870	212	ಗೋವಾಲದಾಸ	ಸು. 1750	58
ಗಂಗಾಂಬಿಕೆ	ಸು. 1160	360	ಗೋವಾಲರಾಜ	ಸು. 1740	58
ಗಣದಾಸಿ ವೀರಣ್ಣ	ಸು. 1160	375	ಗೋವ ಲಾರ್ಯಕಿವೈ	ಸು. 1750	90
ಗರಣಿ ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯ	19 ಶ.	221	ಗೋರಕ್ಮ	ಸು. 1160	255
ಗಣದ ಕನ್ನಪ್ಪ	ಸು. 1160	248	ಘನಮಠದಾಸ	ಸು. 1830	259
ಗಂಪುರ ಮಾಚಮ್ಮ	ಸು. 1160	246	ಘನಲಿಂಗದೇವ	ಸು. 1430	256

ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ
ಚಂದಯ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ	19 ಶ	396	ಎಲ್. ಜಯರಾಯ		
ಚಂದ್ರಗುಪ್ತಕವಿ	ಸು. 1750	99	ಬಿ.ಎ.	19 ಶ.	281
ಚಂದ್ರಭೀಮಕವಿ	ಸು. 1750	95	ಜಯರಾಯಾಚಾರ್ಯ	19 ಶ	221
ಚಂದ್ರಶೇಖರಶಾಸ್ತ್ರಿ	19 ಶ.	226	ಜಾಯೇಂದ್ರ	1734	38,327
ಚಂದ್ರಸಾಗರ ವರ್ಣಿ	1810 164, 259		ಜೇಗ್ಲರ್	19 ಶ.	240
ಚಾರುಕೀರ್ತಿಪಂಡಿತ	1815	180	ಜೆಜರ್	19 ಶ	240
ಚಿಕ್ಕಯ್ಯ	ಸು. 1160	338	ಜೋದರಮಾಯಣ್ಣ	ಸು. 1160	340
ಚಿದಾನಂದ	ಸು. 1725	36	ಕಡ್ಡಯ ಬೊಮ್ಮಣ್ಣ	ಸು. 1160	336
ಚಿದಾನಂದ	ಸು. 1675	247	ಡೋಹರ ಕಕ್ಕಯ್ಯ	ಸು 1160	341
ಚಿದಾಸಂದಾವಧೂತ	ಸು. 1750	76	ತಮ್ಮಯಕವಿ	1834	189
ಚಿನ್ನಯ	ಸು. 1750	256	ತರಳಚರಸತಿ	ಸು. 1750	97
ಚೆನ್ನಡಣಾಯಕ		362	ತಳವಾರಕಾಮಿದೇವ	ಸು. 1160	346
ಚೆನ್ನ ಪಟ್ಟಣದ ಅಹೋ			ತಿಪ್ಪಯ್ಯಾರ್ಯ	ಸು. 1750	100,329
ಬಲದಾಸ	19 ಶ.	238	ತಿಮ್ಮರಾಜಗೌಡ	ಸು. 1750	102
ಚೆನ್ನಪ್ಪ	ಸು. 1750	85	ತಿಮ್ಮಾಮಾಳ್ವೆ	ಸು. 1750	74
ಚೆನ್ನ ಬಸವಪ್ಪ ಬಸವ			ತ್ರಿಭುವನ ತಾತ	ಸು 1165	375
ಲಿಂಗಪ್ಪ	19 ಶ.	233	ತುಂಬಳಬೀಡು ಪರ್ವ		
ಚೆನ್ನ ಬಸವತಿವಯೋಗಿ	ಸು. 1750	95	ತಯ್ಯ	19 ಶ.	237
ಚೆನ್ನಯ್ಯ	ಸು. 1720	12	ತಂಬಿನಕಟ್ಟೆ ಗುರುರಾ		
ಚೆನ್ನರಾಜಪ್ಪ	ಸು. 1750	93	ಯಾಚಾರ್ಯ	19 ಶ.	229
ಚೆನ್ನ ವೀರಗೌಡ	ಸು. 1800	161	ತುಳಸೀಬಾಯಿ	19 ಶ.	313
ಸಿ. ಆರ್. ಜೆಲ್ಲಮ್ಮ	19 ಶ.	219	ತೆಲುಗೇಶಮಠಯ್ಯ	ಸು. 1160	347,360
ಜೆಲುವ	ಸು. 1725	30	ದಶಗಣಿಂಗದೇ		
ಜೆಲುವಾಂಬೆ	ಸು. 1725	22	ವಯ್ಯ	ಸು. 1160	352
ಜಕ್ಕಣಾಮಾತ್ಯ	ಸು. 1750	95	ದಸರಯ್ಯ	ಸು. 1160	343
ಜಗನ್ನಾಥದಾಸ	ಸು. 1775	137,329	ದಕ್ಷಿಣಾಮೂರ್ತಿಶಾಸ್ತ್ರಿ	19 ಶ.	3

ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ
ದಾನವ್ವಾರ್ಯ	ಸು. 1550	242	ನಂಜುಂಡಶಿವಯೋಗಿ	ಸು. 1860 208,331	
ಬಿ. ಎನ್. ದಾಸಪ್ಪ			ನಂಜುಂಡಾಚಾರ್ಯ	19 ಶ.	223
ಬಿ.ಎ.	19 ಶ.	238	ನಂದಪ್ಪ	ಸು. 1850	198
ದಾಸರ ಪದಗಳಲ್ಲಿ			ನಂದಳಿಗೇಲಕ್ಷ್ಮೀನಾ		
ಅಂಕಿತಗಳು		153	ರಣಪ್ಪ	19 ಶ.	219
ದಾಸೋಹದಸಂಗಣ್ಣ	ಸು. 1160	337	ನಂದಿನಾಥ	1745	54
ದ್ರಾವಿಡ ವೆಂಕಟಕವಿ	19 ಶ.	229	ನಕಲಿತಾಮರಾಯ	19 ಶ.	227
ದೇವ	ಸು. 1725	37	ನಗರದ ಪುಟ್ಟಯ್ಯ	1713	4
ದೇವ	ಸು. 1725	31	ನರಸಿಂಗರಾಯ	19 ಶ.	234
ದೇವಚಂದ್ರ	1770-1841	147	ನರಸಿಂಹಪೌರಾಣಿಕ	19 ಶ.	231
ದೇವಲಾಪುರದ ನಂಜುಂಡ	1841	193	ಬಿ. ನರಸಿಂಹಯ್ಯ	19 ಶ.	231
ದೇವಶಿಖಾಮಣಿ ತ್ರೀನಿವಾಸ			ಎನ್. ನರಸಿಂಹಯ್ಯಂ		
ಅಯ್ಯಂಗಾರ್	19 ಶ.	226	ಗಾರ್	19 ಶ.	234
ಧಾರಾಪುರದ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ			ಎಸ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯ	19 ಶ.	218
ದಾಸ	19 ಶ.	225	ನಾಡಕರ್ಣಿ ಅಣ್ಣಪ್ಪಯ್ಯ	19 ಶ.	232
ಧೋಂಡೋನರಸಿಂಹ			ನಾರಸಿಂಹ	ಸು. 1800	153
ಮುಳಬಾಗಿಲು	19 ಶ.	220	ನಾರಸಿಂಹ	1768	120
ಸಂಜನಗೂಡು ಅನಂತ			ನಾರಾಯಣ	ಸು. 1600	242
ನಾರಾಯಣಶಾಸ್ತ್ರಿ	19 ಶ.	218	ಎಚ್. ನಾರಾಯಣರಾಯ		
ಸಂಜನಗೂಡು ಸುಬ್ಬಾ			ಬಿ.ಎ., ಬಿ.ಎಲ್.	19 ಶ.	233
ಶಾಸ್ತ್ರಿ	19 ಶ.	220	ನೃಪತಿಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹ		
ನಂಜನಾಥಾಚಾರ್ಯ	ಸು. 1500	379		ಸು. 1860	207
ನಂಜಯ್ಯ	ಸು. 1750 100,329		ನಿಜಗುಣದೇವ	ಸು. 1160	335
ನಂಜಯ್ಯ	ಸು. 1860 208,331		ನಿಜಗುಣಾರ್ಯ	ಸು. 1650	245
ಎಚ್. ವಿ. ನಂಜುಂಡಯ್ಯ,			ನಿಜಲಿಂಗಾರಾಧ್ಯ	ಸು. 1800	156
ಎಂ.ಎ., ಎಂ.ಎಲ್.	19 ಶ.	235	ನಿಟ್ಟೂರು ನಂಜಯ್ಯ	ಸು. 1725	36

ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ
ನಿರಂಜನದೇವ		360	ವರ್ಷ ತನಾಥ		361
ನಿರಂಜನಮೂರ್ತಿ	1760	257	ಪ್ರಸಾದಿ ಭೋಗಣ್ಣ ಸು. 1160		336
ನಿರಂಜನಾರ್ಯ	ಸು. 1750	109	ಪ್ರಸಾದಿ ಲೆಂಕಬಂಕ		
ನಿರಾಲಂಬದೇವ		380	ಣ್ಣ	ಸು. 1160	361
ನಿರ್ವಾಣಮಂತ್ರಿ	ಸು. 1725	28,327	ಪಾಂಡುರಂಗಚಿಂತಾ		
ನಿವೃತ್ತಿಸಂಗಯ್ಯ	ಸು. 1500	358	ವ.ಣಿ ಪೇಟಕರ	19 ಶ.	235
ನಿಶ್ಚಿಂತಾತ್ಮ	ಸು. 1750	107	ಪಾಂಡುರಂಗಯ್ಯ	19 ಶ.	232
ನೀಲಲೋಚನೆ	ಸು 1160	361	ಪಾರ್ಥ ಸುಬ್ಬಯ್ಯ	19 ಶ.	393
ನೀಲಾಂಬಿಕೆ	ಸು 1160	361	ಪಾಯಣ್ಣ	1748	55
ನುಗ್ಗಿಹಳ್ಳಿ ರಂಗಾಚಾರ್ಯ	19 ಶ	239	ಪುಷ್ಪದ ಸೋಮಯ್ಯ		361
ನೂರೊಂದ	ಸು. 1740	47	ಪೂರ್ವಾಂತರಂಗ		
! ನೈರಕ್ಷರ ಸುಕುಕ್ಷ್ಮ	ಸು.1750	110	ಯೋಗಿ	ಸು 1750	257
ಜಿ. ಜಿ. ನೊರೋನ	19 ಶ.	234	ಫರಾರೆ ದೇವಯ್ಯ	ಸು. 1700	359
ಸಂಗನಾಮದ ತಿಮ್ಮ			ಒಟ್ಟರಬೆಟ್ಟ ಅನಂದ		
ಣ್ಣ	ಸು. 1750	59	ರಾಯ	19 ಶ.	393
ಪಂಚಾಕ್ಷರದೇವ		361	ಬಬ್ಬುರು ರಂಗ	ಸು. 1750	62
ಪಂಡಿತ ಮಲ್ಲಿಕಾ			ಬಸವ್ವಾರ್ಯ	ಸು. 1650	247
ಜುಫನ	1800	390	ಬಸವಕವಿ	1887	214
ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮ	ಸು. 1725	25	ಬಸವಣ್ಣಕವಿ	19 ಶ.	237
ಪಡಿತಾರಿ ಬಸವಣ್ಣ	ಸು. 1160	361	ಬಸವಪ್ಪಶಾಸ್ತ್ರಿ	19 ಶ.	217
ಪದ್ಮನಾಥ	1750	56	ಜಿ. ಬಸವಪ್ಪ ಸೆಟ್ಟಿ	19 ಶ.	234
ಪದ್ಮನಾಥ ಮಹಾ			ಬಸವಲಿಂಗ	ಸು. 1830	259
ರಾಜ	ಸು. 1880	213	ಬಸವಲಿಂಗ	ಸು 1800	162
ಪತ್ಮರಾಜ	ಸು. 1750	100	ಬಸವೇಶ	ಸು. 1600	244
ಪದ್ಮರಾಜ	1793	145	ಬಳ್ಳಾರಿ ರಾಮಾಚಾರ್ಯ	19 ಶ.	227
ಪರಮದೇವ	1777	10	ಬಳ್ಳೇಶ ಮಲ್ಲಯ್ಯ	ಸು. 1160	345

ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ
ಬ್ರಹ್ಮ	ಸು. 1750	86	ಬೋಳಾರ ರಾಮಕೃಷ್ಣ		
ಬ್ರಹ್ಮಣಾಂಕ	ಸು. 1800	154	ಯ್ಯ	19 ಶ. 232,396	
ಚಾಗಲೂರು ರಾಮ			ಬೋಳಾರ ವಾಸುದೇ		
ಸ್ವಾಮಿ	19 ಶ.	222	ವಯ್ಯ	19 ಶ.	396
ಚಾಚಿಕಾಯಕದ ಬಸವಪ್ಪ			ಭರಿತಾರ್ಪಣದ ಚೆನ್ನ		
	ಸು. 1160	342	ಬಸವಣ್ಣ		361
ಚಾಪ್ಪ ಸುಬ್ಬರಾಯ,			ಭಾಗಣದಾಸ	ಸು. 1750	58
ಬಿ.ಎ.	19 ಶ.	235	ಭಾಗವತ ಕರಿಯಪ್ಪ	19 ಶ.	228
ಬಾಲಬೊಮ್ಮಣ್ಣ	ಸು. 1160	353	ಭಾಗವತ ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿ	1869	260
ಬಾಲವೈದ್ಯದ ಚೆಲುವ	ಸು. 1715	5	ಭಾರದ್ವಾಜ ಶಿವರಾಯ	19 ಶ.	395
ಬಾಹೂರಬೊಮ್ಮಣ್ಣ	ಸು. 1160	336	*ಭಾಸ್ಕರ	1127	372
ಬಾಳಾಚಾರ್ಯ	19 ಶ.	238	*ಭಾಸ್ಕರ	1186	375
ಬಾಳಾಚಾರ್ಯ ಸಕ್ಕರಿ	19 ಶ.	221	ಭಾಸ್ಕರ ಕವಿ	19 ಶ.	230
ಬಿಬ್ಬಿದೇವಯ್ಯ	ಸು. 1160	361	ಭಾಳಾಕ್ಷ	ಸು. 1800	162
ಬೆಡಗಿನ ಸುಂದರಯ್ಯ		361	ಭೀಮಾಜಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸ		
ಬೆನಕಯ್ಯ ಭಾಗವತ	19 ಶ.	393	ಅಡಬಡ್ಡಿ	19 ಶ.	232
ಬೇಟೆರಾಯ	ಸು. 1750	97	ಭೂಮಿಾಶಕವಿ	1882	218
ಬೊಂತಲದೇವ	ಸು. 1160	350	ಭೋಗಣ್ಣ		361
ಬೊಂಬೆಯಾಟದ			ಮಂಜಯ್ಯಸಾಸ	19 ಶ.	229
ಸಿದ್ದಯ್ಯ	ಸು. 1725	86	ಮದ್ದಗಿರಿ ಸಂಜಪ್ಪ	ಸು. 1840	192
ಬೊಕ್ಕಸದ ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ	ಸು. 1160	349	ಮಧ್ವದಾಸ	ಸು. 1800	153
ಬೊಮ್ಮಣ್ಣ	1749	56	ಮಧುರ	1410	376
ಬೊಮ್ಮಲಾಟಂ ನೀರ			*ಮಧುಸೂದನದೇವ	1148	373
ಭಟ್ಟರ ಶಾಮಣ್ಣ	19 ಶ.	289	ಮರುಳುದೇವ	ಸು. 1160	342
ಬೋಳಾರಬಾಬುರಾಯ	19 ಶ.	395	ಮಲಹರಕಾಯಕದ ಚಿಕ್ಕ		
			ದೇವಯ್ಯ		361

ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ
ಮಲ್ಲಯ್ಯ	ಸು. 1160	353	ಮೂಲಿಕೆವೆಂಕಣ್ಣ ಕವಿ	19 ಶ.	392
ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಕವಿ	1593	380	ಮೇದರಕೇತಯ್ಯ	ಸು. 1160	344
ಮಸಣಮ್ಮ	ಸು. 1800	356	ಮೇಬನ್	19 ಶ.	240
ಮಹಮೂರ್ತಿ	1772	134	ಮೇಲ.ಗೋಟರಾಜಮ್ಮ	19 ಶ.	236
ಮಹಾಂತದೇಶಿಕ	19 ಶ.	222	ಮೈದುನರಾಮಯ್ಯ	ಸು. 1160	361
ಮಹಾದೇವ	ಸು. 1725	33	ಮೈಸೂರು ನೇದಾಂತ		
ಮಹಾದೇವ	1870	210	ಶಿವರಾಮಶಾಸ್ತ್ರಿ	19 ಶ.	236
ಮಹಾದೇವಿ	ಸು. 1160	335	ಮೊದಿಯರುದ್ರ	1737	39
ಮಹಾದೇವಿ		361	ಮೋಗ್ಲಿಂಗ್	19 ಶ.	240
ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ	81,219,328		ಮೋಟಗಾನಹಳ್ಳಿ ಶಂಕ		
ಮಹೀಪತಿಸ್ವಾಮಿ	ಸು. 1650	246	ರಶಾಸ್ತ್ರಿ	19 ಶ.	227
ಮಾದಾರ ಚೆನ್ನಯ್ಯ	ಸು. 1160	343	ಮೋಹನದಾಸ	ಸು. 1750	60
ಮಾನಮಧುರದಾಸ	ಸು. 1780	144	ಮೌಕ್ತಿಕ ಸಂಗಯ್ಯ		361
ಮಾನವಿ ವೀರಪ್ಪ	1851	198	ಯಜಮಾನಸಿದ್ಧಲಿಂಗಪ್ಪ	19 ಶ.	227
ಮಾನನೂರು ಚೆನ್ನಬಸವ	1840	190	ಯ.ರಗಂಬಳಿಸಿದ್ಧಲಿಂಗ	ಸು. 1750	87
ಮಿಂಡಸಂಗಯ್ಯ	ಸು. 1160	345	ಯಾದವ	ಸು. 1800	157,390
ಮುಗ್ಧಸಂಗಯ್ಯ	ಸು. 1160	361	ಯೋಗಾನಂದ	ಸು. 1750	106
ಮುದ್ದಕವಿ	19 ಶ.	239	ರಂಗಬಲಿದದಾಸ	19 ಶ.	233
ಮುದ್ದಣ್ಣ	84,219,328		ರಂಗಯ್ಯ	ಸು. 1730	37
ಮುಡ್ಡುಸಂಗಮುನಿ	ಸು. 1800	258	ರಂಗಶಾಸ್ತ್ರಿ	1849	197
ಮುಮ್ಮಡಿಕಾರ್ಯೇಂದ್ರ	ಸು. 1700	249	ರಂಗಾಚಾರ್ಯ	ಸು. 1800	156
ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣ			ರಕ್ಕಸ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯ	ಸು. 1160	348
ರಾಜ	1794-1868	172,330	ಆರ್. ರಘುನಾಥರಾಯ		
ಮೂಲಪ್ರಣಮದೇವ		: 6 ¹	ಬಿ.ಎ.	19 ಶ.	234
ಮೂಲಿಕೆ ರಾಮ			ರತ್ನದ ರಾಜಯ್ಯ		361
ಕೃಷ್ಣ ಕವಿ	19 ಶ.	395	ಕೆ. ರಾಘವಾಚಾರ್ಯ	19 ಶ.	282

ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ
ರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ವಾಮಿ	ಸು. 1650	885	ರೇಕಮ್	ಸು. 1500	356
ರಾಘವೇಂದ್ರ ಹಣು			ರೇಷನ್	ಸು. 1160	351
ಮಂತ ಕೊಪ್ಪಳ			ಲಕ್ಷ್ಮಣ	1723	15
ಕರ್, ಬಿ.ಎ.			ಲಕ್ಷ್ಮಣಪಂಡಿತ	ಸು. 1775	140
ಎಲ್.ಎಲ್.ಬಿ.	19 ಶ.	39	ಕೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾಯ		
ರಾಜರಾಜ	ಸು. 1860	268	ಬಿ.ಎ.	19 ಶ	395
ರಾಜಾದಿತ್ಯ	ಸು 1190	376	ಲಕ್ಷ್ಮಣಶಾಸ್ತ್ರಿ	ಸು. 1800	155
ರಾಜಾಪಾರ್ತ್ ಸೂರಿ			ಲಕ್ಷ್ಮ್ಮ	ಸು. 1160	361
ಬಿಲೆ ಡಿ. ಶಾಮ			ಲಿಂಗ	ಸು. 1850	197
ರಾಯ	19 ಶ.	238	ಲಿಂಗಸತ್ಯಣ್ಣ	ಸು. 1160	361
ರಾಮ	ಸು. 1750	99	ಲಿಂಗವಧೂತ		362
ರಾಮಕವಿ	ಸು. 1725	27	ಲೋಕನಾಥಕವಿ	19 ಶ.	227
ರಾಮಕೃಷ್ಣ	ಸು. 1800	156	ವರದಗೋಪಾಲದಾಸ	ಸು 1775	139
ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಶಾಸ್ತ್ರಿ	1808	164	ಎಸ್. ವರದರಾಜ		
ರಾಮಬ್ರಹ್ಮಾನಂದ			ಯ್ಯಂಗಾರ್	19 ಶ.	396
ಯೋಗಿ	ಸು. 1840	193	ವರದಸಂಗಣ್ಣ	ಸು. 1800	357
ಎಂ. ಬಿ. ರಾಮರಾಯ	19 ಶ.	229	ವರದೇಂದ್ರ	1774	136
ರಾಮಸೂರಿ	ಸು. 1750	94	ವರ್ಧಮಾನ	ಸು. 1650	247
ರಾಮಾಯಣಂ ತಿರು			ವರಾಹತಿಮ್ಮಪ್ಪ	1759	114
ಮಲೆಯಾಚಾರ್ಯ	1722	14	ವಲ್ಲಭ ಮಹಾಲಿಂಗತಟ್ಟಿ	19 ಶ.	394
ರಾಯವೇಲೂರು ಶಶ			ವಾಸುದೇವ	19 ಶ.	239
ಕೋಪದಾಸ	19 ಶ.	234	ಟಿ ವ್ಯಾಸರಾಯ	19 ಶ.	234
ರಾಯಸದ ಮಂಚಣ್ಣ	ಸು. 1160	345	ವ್ಯಾಸವಿಠಲದಾಸ	ಸು. 1775	139
ರಿವ್	19 ಶ.	240	ವಿಜಯರಾಯ	ಸು. 1725	29
ರುದ್ರಮುನಿ	ಸು. 1800	245	? ವಿಠಲ	1751	111
ರುದ್ರಮುನಿ	ಸು 1750	257	ವಿಠಲದಾಸ	ಸು. 1760	115
ರೆಮ್ಮ ವೈ	ಸು. 1160	351			

ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ
ವಿದ್ವಾನ್ ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯ	19 ಶ.	239	ವೆಂಕಟಕವಿ	ಸು. 1750	91
ಕೆ. ವಿನಾಯಕಶಾಸ್ತ್ರಿ	19 ಶ.	395	ವೆಂಕಟಕೃಷ್ಣ	1834	189
ವಿಮಲಾನಂದ	ಸು. 1685	248	ವೆಂಕಟದಾಸ	ಸು. 1750	256
ವಿರಕ್ತದೇವ	1803	341	ವೆಂಕಟದಾಸ	ಸು. 1780	144
ವಿರಕ್ತಷಡಕ್ಷರಯ್ಯ	ಸು. 1750	87	ವೆಂಕಟನರಸಯ್ಯ	19 ಶ.	229
ವಿರುಪಣಯ್ಯ	ಸು. 1750	255	ವೆಂಕಟರಂಗೋಕಟ್ಟಿ	19 ಶ.	224
ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ಪಂಡಿತ	19 ಶ.	236	ವೆಂಕಟರಮಣಭಟ್ಟ	19 ಶ.	229
ವಿರ್ತ್	19 ಶ.	240	ವೆಂಕಟರಮಣಯ್ಯ	1857	205
ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾನಂದ			ಕೆ. ವೆಂಕಟರಮಣರಾಯ		
ಸರಸ್ವತಿ	19 ಶ.	238	ಬಿ. ಎ.	19 ಶ.	394
ವಿಷ್ಣುಕವಿ	19 ಶ.	230	ವೆಂಕಟರಾಮಶಾಸ್ತ್ರಿ	1823	182
ವಿಷ್ಣುದಾಸ	19 ಶ.	239	ವೆಂಕಟಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮ	19 ಶ.	236
ವೀಗಲ್	19 ಶ.	240	ವೆಂಕಟವರದಾಚಾರ್ಯ		
ವೀರಗೊಲ್ಲಾಳಯ್ಯ	ಸು 1160	353	ಸು. 1875	213, 223	
ವೀರಜಂಡ		361	ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಮ್ಮ	19 ಶ.	233
ವೀರಣಾರ್ಯ	ಸು 1650	383	ಆರ್. ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬರಾಯ		
ವೀರನಗೇರಪುಟ್ಟಣ್ಣ	19 ಶ.	220	ಬಿ. ಎ. ಬಿ. ಎಲ್.	19 ಶ.	236
ವೀರಪ್ಪಾರಾಧ್ಯ	19 ಶ.	222	ವೆಂಕಟಾಚಲಂ	19 ಶ.	238
ವೀರಮ್ಮ	ಸು 1160	344	ವೆಂಕಟಾಚಲಪಂಡಿತ	19 ಶ.	227
ಎಂ. ವೀರಮುದ್ದಯ್ಯ	19 ಶ.	230	ವೆಂಕಟಾಚಲಯ್ಯ	19 ಶ.	223
ವೀರರಾಜ	ಸು. 1720	9	ಬಿ. ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯ	19 ಶ.	223
ವೀರೇಶ್ವರಶಾಸ್ತ್ರಿ	ಸು. 1860	208	ವೆಂಕಟಾಪ್ರಶಾಮರಾಯ	19 ಶ.	228
ವೆಂಕ	ಸು. 1800	162	ವೆಂಕಟೇಶ	ಸು. 1740	30
ವೆಂಕಕವಿ	1825	184	ವೆಂಕಟೇಶಭಟ್ಟ	1830	184
ವೆಂಕಟ	19 ಶ.	239	ವೆಂಕಟೇಶಶಾಸ್ತ್ರಿ	19 ಶ.	225
			ವೆಂಕಾಮಾತ್ಯ	ಸು. 1770	129

ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ
ವೇಣುಗೋಪಾಲ			ಶಾಲ್ಯದಕೃಷ್ಣ		
ದಾಸ	ಸು. 1750	59	ರಾಜ	1748-1775	122
ವೇದಮೂರ್ತಿಸಂಗಣ್ಣ		361	ಶಾಲಿಚೆನ್ನಬಸವ	ಸು. 1800	163
ವೇದಾಂತರಾಘವಾಚಾರ್ಯ	1851	198	ಶಿವನಂಜೇಗೌಡ	19 ಶ.	231
ವೈದ್ಯಸಂಗಣ್ಣ	ಸು. 1160	347	ಶಿವನಾಗಮಯ್ಯ	ಸು. 1160	361
? ವೈದ್ಯೇಶ್ವರಭಕ್ತ	1715	4	ಶಿವಪ್ಪಶಾಸ್ತ್ರಿ	19 ಶ.	228
ಶಂಕರಕವಿ	1763	115	ಶಿವಪೂಜೆಯಭೀಮಯ್ಯ		361
ಶಂಕರಕವಿ	19 ಶ.	230	ಶಿವಯೋಗೀಶ್ವರ	ಸು. 1750	254
ಶಂಕರದಾಸಿಮಯ್ಯ	ಸು. 1160	361	ಶಿವಯೋಗೀಶ್ವರ	ಸು. 1800	161
ಡಿ. ಎಸ್. ಶಂಕರನಾರಾಯಣ			ಶಿವರಾಮ	ಸು. 1765	119
ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಬಿ. ಎ.	19 ಶ.	394	ಶಿವರುದ್ರಸೊಮಪ್ಪ		
ಶಂಕರಸೋಮಯ್ಯ		361	ಕುಲಕರ್ಣಿ	19 ಶ.	225
ಶಂಕರಾನಂದಯ್ಯ	ಸು. 1800	258	ಶಿವಾನಂದದೇವ		361
ಶಾಂತಕವಿ	19 ಶ.	231	*ಶ್ರೀಕಂಠಸೂರಿ	1099	372
ಶಾಂತರಾಜಪಂಡಿತ	1820	181	ಶ್ರೀದವಿಠಲದಾಸ	ಸು. 1800 151,	330
ಶಾಂತರಾಮ		361	ಶ್ರೀನಿವಾಸ	ಸು. 1830	187
ಶಾಂತವೀರದೇಶಿಕ	ಸು. 1650	381	ಶ್ರೀನಿವಾಸ	1871	212
ಶಾಂತಸೆಟ್ಟಿ		361	ಶ್ರೀನಿವಾಸಕವಿ	1812	170
ಶಾಂತಾಚಾರ್ಯ	ಸು. 1700	387	ಶ್ರೀನಿವಾಸಕವಿ	19 ಶ.	230
ಶಾಂತಿಕೀರ್ತಿ	1755	113	ಶ್ರೀನಿವಾಸಕವಿ	19 ಶ.	237
ಶಾಂತಿಬಾಯಿ	19 ಶ.	222	ಎಂ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ		
ಶಾನುಬೋಗವೆಂಕಟ			ಯ್ಯಂಗಾರ್	19 ಶ.	222
ರಮಣಯ್ಯ	ಸು. 1790	144	ಎಂ. ಬಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸಯ್ಯ		
ಶಾಮರಾವ್ ವಿಠಲ			ಗಾರ್. ಎಂ. ಎ.	19 ಶ.	224
ಕಾಯಕಿಣಿ	19 ಶ.	232	ಆರ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯ	19 ಶ.	394
ಶಾಮಾಚ್ಯ	19 ಶ.	236	ಕಂ. ಟಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ		
ವಿದ್ಯಾನಿಲಯ		361	ರಾಯ	19 ಶ.	232

ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ
ಎಂ. ಎನ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ			ಸರಗೂರು ವೆಂಕಟವರದಾ		
ರಾಯ. ಬಿ. ಎ.	19 ಶ.	393	ಚಾರ್ಯ	19 ಶ.	213, 223, 381
ಎಸ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ			ಸಾಗ್ಗೆರೆಶ್ರೀಕಂಠಶಾಸ್ತ್ರಿ	19 ಶ.	228
ರಾಯ. ಬಿ. ಎ.	19 ಶ.	231	ಸೂಮಿಕವಿ	ಸು.	1750 101
ಶ್ರೀಪತಿದಾಸ	ಸು.	1800 152	ಸೂಸಲ		
ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದ			ಬಿಕ್ಕಣಾರಾಧ್ಯ	ಸು.	1450 378
ಕೃಷ್ಣಮಾಚಾರ್ಯ	ಸು.	1830 188	ಸುಂಡರ್ವರ್ಣ	19 ಶ.	240
ಶೇಷಗಿರರಾವ್			ಸುರಬಯ್ಯ	ಸು.	1750 101
ತುರಮರಿ	19 ಶ.	228	ಸಿದ್ಧವಲ್ಲಾರ್ಯ	ಸು.	1500 241
ಶೇಷದಾಸ	19 ಶ.	239	ಸಿದ್ಧರಾಮ ಶಿವಯೋಗಿ	19 ಶ.	225
ಶೇಷದಾಸಾಚಾರ್ಯ	19 ಶ.	394	ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ		1860 391
ಶೇಷರಾಮಯ್ಯ	19 ಶ.	229	ಸಿಂಗರಾಚಾರ್ಯ	ಸು.	1770 15
ಕೆ. ಶಾಂತಾದ್ರಿ ಅಯ್ಯಂ			ಸಿಂಹಗಿರಿ		
ಗಾರ್, ಎಲ್.ಎ.ಜಿ.	19 ಶ.	238	ಕೃಷ್ಣಮಾಚಾರ್ಯ		1712 2
ಶೇಷೋಜಸಾರ್ದನ			ಸಿದ್ಧವೀರವೇವ		361
ಕೊಣ್ಣೂರ ಬಿ. ಎ.	19 ಶ.	238	ಸಿದ್ಧಾಂತಿ ವೀರಸಂಗಯ್ಯ		361
ಷಡಕ್ಷರದೇವ	1655	386	ಸಿದ್ಧಾಂತಿ		
ಷಣ್ಮುಖಸ್ವಾಮಿ		362	ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಿ	19 ಶ.	226
ಸಂಗನಬಸವಪ್ಪ	ಸು.	1750 61	ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ		
ಸಕ್ಕರೆ ಶಾಂತ	ಸು.	1800 390	ಚೆನ್ನಯ್ಯ	ಸು.	1160 336
ಸಗರದ ಬೊಮ್ಮಣ್ಣ	ಸು.	1160 387	ಸೀತಾರಾಮಸಿಂಗ್	19 ಶ.	232
ಸಜೀವ ರಾಮಕೃಷ್ಣ			ಸೀತಾರಾಮಸೂರಿ	ಸು.	1840 192
ಯ್ಯ	19 ಶ.	233, 331, 396	ಸುಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯ	19 ಶ.	228
ಸತ್ಯಕ್ಕ	ಸು.	1160 339	ಎಲ್. ಸುಬ್ರಾಯ	19 ಶ.	234
ಸ್ತುತಿಕಾಯಕದ			ಟಿ. ಸುಬ್ರಾಯಶಾಸ್ತ್ರಿ	19 ಶ.	233
ನಾರಿಕಂದೆ	ಸು.	1500 358	ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ	ಸು.	1750 89
ಸರಗೂರು					
ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯ	19 ಶ.	239			

ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ
ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ	ಸು. 1830	185	ಹಡಪದ ರೇಚಣ್ಣ	ಸು. 1160	349
ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ	ಸು. 1840	192	ಹನುಮಾನ್ ದಾಸ	19 ಶ.	394
ಡಿ. ಸುಬ್ಬಾಶಾಸ್ತ್ರಿ	19 ಶ.	237	ಹಯವದನದಾಸ	ಸು. 1760	61
ಸುಮತಿ	ಸು. 1750	90	ಹರಿದಾಸ	ಸು. 1750	103
ಸುರಾಲ	1761	115	ಹರಿದಾಸಮೂಲಿಕೆ		
ಸುವರ್ಣದೇವಿ		361	ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಣಪ್ಪಯ್ಯ	19 ಶ.	397
ಸೂಜಿಕಾಯಕದ			ಹಾಗಲವಾಡಿ ಸಿದ್ಧರಾಮಪ್ಪ		
ರಾಮಿತಂದೆ	ಸು. 1160	361	ನಾಯಕ	ಸು. 1700	250
ಸೋರೈನಾರಾಯಣಪ್ಪ	19 ಶ.	230	ಹಾಡಿನ ರಂಗಮ್ಮ	19 ಶ.	286
ಎಂ. ಸೋರೈನಾರಾಯಣ			ಹಾರುವ	ಸು. 1700	256
ರಾಯ	19 ಶ.	295	ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭ	ಸು. 1860	208
ಸೋಬಾನೇರಂಗದಾಸ	ಸು. 1830	185	ಹ.ಬ್ಬಳ್ಳಿಯಸಂಗಯ್ಯ	ಸು. 1700	249
ಬಿ. ಸೋಮನಾಥಯ್ಯ	19 ಶ.	224	ಹೆಂಡದ ಮಾರಯ್ಯ		361
ಸೋಮಿದೇವಯ್ಯ	ಸು. 1160	348	ಹಳವನಕಟ್ಟೆ		
ಹಟ್ಟಿಯಂಗಡಿವಂಜಯ್ಯ	19 ಶ.	392	ಗಿರಿಯಮ್ಮ	ಸು. 1750	69
ಹಟ್ಟಿಯಂಗಡಿ			ಹೇಮರೆಡ್ಡಿ	19 ಶ.	229
ರಾಮಚಂದ್ರಯ್ಯ	19 ಶ.	393	ಹೊಡೆಹುಲ್ಲಬಂಕಣ್ಣ	ಸು. 1160	347
ಹಟ್ಟಿಯಂಗಡಿರಾಮಭಟ್ಟ	19 ಶ.	392	ಹೊಸ ಅಂಕಿತಗಳು		362
ಹಡಪದ ಅಪ್ಪಣ್ಣ	ಸು. 1160	241	ಹೊಸಪಂಡಿತಭೀಮರಾಯ	19 ಶ.	285

CONTENTS.

II. ವಿಷಯ ಸೂಚಿ ಕೆ .

—:೦:—

2. Alphabetical List of Works.

ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಕರ್ಣಾಟಕ ಗ್ರಂಥಗಳ ವರ್ಣಾನುಕ್ರಮವಾದ
ಹೆಸರುಗಳು.

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	
ಅಂಕನಾಥೇಶಭಕ್ತಿವಿಜಯ	220	ಅಟವೀಶಗೀತಾಮಂಜರಿ	208
ಅಂಗಜಬೋಧೆ	295	ಅಟವೀಶ ಭಜನಾಮೃತ	223
ಅಂಗದಸಂಧಾನ	198	ಅಟವೀಶ್ವರ ಗೀತಾಮಂಜರಿ	208
ಅಂತಃಪುರದ ರಹಸ್ಯ	223	ಅಡವಿಯ ಹುಡುಗಿ	223
ಅಂಬರೀಷ ಚರಿತ್ರೆ	289	ಅತ್ತಿಗೆ	223
ಅಂಬಾಸ್ತೋತ್ರ	222	ಅದ್ಭುತರಾಮಾಯಣ	219
ಅಂಬಿಕಾವಿಜಯ	63	ಅದ್ವೈತರಾಮಾಯಣ	246
ಅಕಳಂಕ ಚರಿತೆ	169	ಅಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣ	177
ಅಕಾರಾದಿ ನಿಘಂಟು	140	ಅಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣದ ಉತ್ತರ	
ಅಕ್ಕೂರ ಚರಿತ್ರೆ	289	ಕಾಂಡ	122
ಅಕ್ಷರಕೇವಲಿ ನಿಮಿತ್ತ	318	ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ವಿಚಾರ	147
ಅಕ್ಷರಮಾಲಿಕೆ	303	ಅನಂತಜಿನೇಶ್ವರಾಷ್ಟಕ	272
ಅಕ್ಷರಾದಿ ನಿಘಂಟು	122	ಅನಂತಪದ್ಮನಾಭಕಥೆ	236
ಅಖಂಡಕಾವೇರೀಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	172	ಅನುಭವ ಪಂಚತತ್ತ್ವ	179
ಅಖಂಡಾನಂದ ಸ್ವರೂಪ	256	ಅನುಭವ ಪದಗಳು	246, 259
ಅಚ್ಚಗನ್ನಡ ರಾಮಾಯಣ	226	ಅನುಭವರಸಾಯನ	127
ಅಜನೈಪ ಚರಿತೆ	218	ಅನುಭವ ಶಿಖಾಮಣಿ	121
ಅಜಾಮಿಳ ಚರಿತೆ	227	ಅನುಭವಾಮೃತ ಟೀಕೆ	187

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	
ಅಪರಾಧಸ್ತೋತ್ರ	196	ಆನಂದಕಲ್ಲೋಲ	97
ಅಪ್ರಸ್ತುತ ಪ್ರಶಂಸಾಶತಕ	125	ಆನಂದನುರ	223
ಅಪಾಯದಲ್ಲಿನ ಉಪಾಯಸಂಗ್ರಹ	284	ಆನಂದರಾಮಾಯಣ	74
ಅಭಿಮನ್ಯುಕಾಳಗ	153	ಆನಂದಸುಂದರೀ ಕಥೆ	238
ಅಮರುಕ ಟೀಕೆ	182	ಆರಾಧನಾಸಾರ ಟೀಕೆ	113
ಅಮಾಸೋಮುಖಾರವ್ರತ	188	ಆರುಬೆರಲಿನ ಕುರುಹು	224
ಅರುಣತ್ತುಮೂವರು ಪ್ರಮಥ		ಆರೋಗ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ	234
ಗಣಾಧೀಶ್ವರರ ತ್ರಿಪದಿ	316	ಆಲಂದೆಯ ಶರಣುಬಸವವುರಾಣ	236
ಅರೇಬಿಯನ್ ನೈಟ್ಸ್ ಕಥೆಗಳು	224	ಆಸ್ಥಾನಜ್ಯೋತಿ	304
ಅರ್ಕವುಷ್ಕರಣೀ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	172	ಆಕಾರಶುದ್ಧಿ	396
ಅರ್ಚಾವತಾಂಶಲಾಸ	212	ಆಹ್ನಿಕ	309
ಅರ್ಜುನ ಜೋಗಿಹಾಡುಗಳು	220	ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕನ್ನಡ ಕೋಶ	233 240
ಅರ್ಧಶಾಸ್ತ್ರ	235	ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವೈದ್ಯಪ್ರಕಾಶಿಕೆ	234
ಅಲಮೇಲುಮಂಗಿ ಲಾಲಿಪದ	24	ಇಂದ್ರಕೀಲ	198, 230
ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭುವಿನಷ್ಟಕ	303	ಇಂದ್ರಕೀಲ ಚೌಪದ	94
ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭು ಸಂಗೀತಪದ	311	ಇಂದ್ರವಿಜಯ	229
ಅಲ್ಲಾವುದ್ದೀನ್ ಅದ್ಭುತದೀಪ	218, 225	ಇಂದ್ರಸಭಾನಾಟಕ	227
ಅಷ್ಟಾವರಣತಿಲಕ	135	ಇಂದ್ರಸಭೆ	237
ಅಷ್ಟೋತ್ತರಶಂಖಂಗಳಗೀತಾವಳಿ	228	ಇಂದಿರಾ	223, 231
ಅಸಂಖ್ಯಾತರ ಕೆ	284	ಇಂದಿರಾಬಾಯಿ	395
ಅಹಲಯ್ಯಜಾಯ	223	ಇಮ್ಮಡಿ ತಮ್ಮರಾಯ ಕೆಂಪರಾ	
ಅಹಂಸಾಚರಿತೆ	55	ಯರ ಪದ	298
ಆಂಗ್ಲ ಕವಿತೆ ವಳಿ	233	ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಚಾರಿತ್ರ	289
ಆಚರಣಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟದಿ	276	ಇಷ್ಟಲಿಂಗಶತಕ	29
ಆಚರಣೆಯ ತ್ರಿಪದಿ	96	ಈಸೋಪನ ನೀತಿಕಥೆಗಳು	218
ಆಚಾರ್ ಕೀಲರು	240	ಉತ್ತರಗೀತಾ ಟೀಕೆ	312

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಉತ್ತರಗೀತೆ	172	ಕನ್ನಡದ ಕಥಾನಕ	238
ಉತ್ತರಗೋಗ್ರಹಣ	230	ಕನ್ನಡನಿಘಂಟು	396
ಉತ್ತರರಾಮಕಥೆ	243	ಕನ್ನಡ ಭರ್ತೃಹರಿ	220
ಉತ್ತರರಾಮಚರಿತ	172	ಕನ್ನಡ ಲಘುವ್ಯಾಕರಣ	224
ಉತ್ತರರಾಮಚರಿತಕಥೆ	172	ಕನ್ನಡ ಲೀಲಾವತಿ	6
ಉತ್ತರರಾಮಚರಿತನಾಟಕ	221	ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವಗುಣಾದರ್ಶ	220
ಉತ್ತರಸೀತಾಚರಿತ್ರೆ	220	ಕನ್ನಡ ವ್ಯಾಕರಣ	240
ಉದ್ಧರಣೆಯ ವಾಚ್ಯ	294	ಕನ್ನಡ ವ್ಯಾಕರಣಸಾರ	240
ಉದ್ಧಾರಿಕನ ಕಥೆ	71	ಕನ್ನಡ ಸುಭಾಷಿತ	392
ಉದ್ಭಿಜ್ಜ ಶಾಸ್ತ್ರ	238	ಕನ್ನಡಿಗರ ಜನ್ಮಸಾರ್ಥಕತೆ	394
ಉಪನ್ಯಾಸವಿದ್ಯೆ	224	ಕವಿಕೃತಿಗಳು	223
ಉಷಾಪರಿಣಯ	172	ಕವೋತ್ತಮಕ್ಷೇಚಾರಿತ್ರ	310
ಉಷಾಹರಣ ನಾಟಕ	221	ಕವೋತ್ತಮಾಕ್ಷಯ	107
ಎಲ್ಲಾ ಪುರಾತನರ ತ್ರಿಪದಿ	285	ಕಬ್ಬಿಗರ ಕೈಪಿಡಿ	265
ಎಕಾಕಾಂಕ್ಷಿಕೆ	318	ಕಮಲಾಕಾಂಕ್ಷ	223
ಎಕಾದಶೀಪ್ರಸಂಗ	188	ಕಮಲಾಚಲ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	53
ಬಿರಂಗಜೀವ	231	ಕರಿಯಬಟ್ಟಿನ ಕಥೆ	101, 162, 227
ಕಂಚಿಯ ಪುರಾಣ	258	ಕರ್ಣಪರ್ವ	188
ಕಂದರ್ಪ ಕೊರವಂಜಿ	155	ಕರ್ಣಾಟಕ ಕೊರವಂಜಿ	314
ಕಕ್ಕುಡಿರಿಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	46	ಕರ್ಣಾಟಕ ಚಂದ್ರಾಲೋಕ	218
ಕಕ್ಕೋಕಶಾಸ್ತ್ರಪೀಠಿಕೆ	287	ಕರ್ಣಾಟಕದ ಗೆಜ್ಜೆಯ ರ	224
ಕಥಾಮಂಜರಿ	220	ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಾಷಾಕ	221
ಕಥಾಸಾಗರ	198	ಕರ್ಣಾಟಕ ಮಾಳವಿಕಾಗ್ನಿಮಿತ್ರ	228
ಕದಂಬ ಪುರಾಣ	167	ಕರ್ಣಾಟಕ ವಿಶ್ವಗುಣಾದರ್ಶ	232
ಕನ್ನಡ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕೋಶ	240	ಕರ್ಣಾಟಕ ವ್ಯಾಕರಣ	240
ಕನ್ನಡ ಕೈಪಿಡಿ	221	ಕರ್ಣಾಟಕ ವ್ಯಾಕರಣೋಪನ್ಯಾಸ	
		ಮಂಜರಿ	234

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಕರ್ಣಾಟಕಾಷ್ಟಪದಿ	92	138-9, 144, 151-3,	
ಕರ್ಣಾಟಕುವಲಯಾನಂದ	38	233-4, 238, 258, 385	
ಕರ್ಪೂರಮಂಜರಿಪರಿಣಯ ನಾಟಕ	218	ಕುಚೇಲೋಪಾಖ್ಯಾನ	329
ಕರ್ಮಪ್ರಕೃತಿ	263	ಕುಮಾರರಾಮನಾಟಕ	217
ಕಲಾನಾಥ	239	ಕುಮಾರವಿಜಯ	219
ಕಲಾವತೀಪರಿಣಯ	158	ಕುಶಲವರಕಥೆ	199
ಕಲಿಧರ್ಮಶತಕ	223	ಕುಶಲಸರಕಾಳಗ	319
ಕವಿತಾಪದ್ಧತಿ	212	ಕುಶಲನೋಪಾಖ್ಯಾನ	312
ಕ್ಷುತ್ರಿಯಪುರಾಣ ಟೀಕೆ	237	ಕೃಷ್ಣ ಕಥಾರತ್ನಾಕರ	175
ಕಾದಂಬರಿ	172	ಕೃಷ್ಣ ಕಥಾಸಾರಸಂಗ್ರಹ	172
ಕಾದಂಬರೀ ಕಥೆ	212	ಕೃಷ್ಣ ಕಥೆ	310
ಕಾಮನಯೋಗಪದಗಳು	161	ಕೃಷ್ಣ ಕಾಂತನ ಉಯಿಲು	223
ಕಾಮವಿಡಂಬನ	80	ಕೃಷ್ಣ ಚರಿತಾಮೃತ	220
ಕಾಮಶಾಸ್ತ್ರ	219	ಕೃಷ್ಣ ಚರಿತೆ	227
ಕಾಲಚ್ಚಾನ	3,257	ಕೃಷ್ಣ ನೃಪಜಯೋತ್ಕರ್ಷ	170
ಕಾವ್ಯಲಕ್ಷಣಸಾರ	394	ಕೃಷ್ಣ ಪಾರಿಜಾತ	198, 230, 236
ಕಾವ್ಯಸಾರ	305	ಕೃಷ್ಣ ಬಾಲಲೀಲೆ	186, 199
ಕಾವೇರೀಪುರಾಣ	220	ಕೃಷ್ಣ ಬೋಧಾಮೃತ	225
ಕಾವೇರೀಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	38	ಕೃಷ್ಣ ವೇದಿಹಿನೀದುಂದುನು	221
ಕಾಶೀಕಾಂಡ	40,172	ಕೃಷ್ಣ ರಾಜಗುಣರತ್ನ ಮಾಲೆ	164
ಕಾಶೀಮಹಿಮಾರ್ಥದರ್ಪಣ	40	ಕೃಷ್ಣ ರಾಜಡೋಳೋತ್ಸವಚರಿತೆ	185
ಕಾಳಗೌಡ	393	ಕೃಷ್ಣ ರಾಜಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕದಲಾವಣಿ	230
ಕಾಳೀಯಮರ್ದನ	329	ಕೃಷ್ಣ ರಾಜಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕವರ್ಣನೆ	196
ಕಿರಾತಾರ್ಜುನೀಯಕಥೆ	226	ಕೃಷ್ಣ ರಾಜಭಕ್ತಿಸಾರ	195
ಕಿಸಂವಾರಗ್ಯಾಸರಿ	234	ಕೃಷ್ಣ ರಾಜಭೋಗಾವಳಿ	196
ಕೀಚಕವಧೆ	221	ಕೃಷ್ಣ ರಾಜವರ್ಷವರ್ಧ್ವಂತೀಶತಕ	187
ಕೀರ್ತನೆಗಳು	29, 58-61, 114-5	ಕೃಷ್ಣ ರಾಜವಾಣೀವಿಲಾಸ	178

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಕೃಷ್ಣ ರಾಜವಾಣೀವಿಲಾಸರತ್ನಾಕರ	174	ಗಜಗೌರಿವ್ರತ ಕಥೆ	182
ಕೃಷ್ಣ ರಾಜಶೃಂಗಾರಶತಕ	196	ಗಜೇಂದ್ರವೋಕ್ಷು	221,319
ಕೃಷ್ಣ ರಾಜಸ್ವಾರಿವರ್ಣನೆ	323	ಗಜೇಂದ್ರಸಿಂಹ	395
ಕೃಷ್ಣ ರಾಜಸೂಕ್ತಿ ಮುಕ್ತಾವಳಿ	175	ಗಣವಚನರತ್ನಾ ವಳಿ	380
ಕೃಷ್ಣ ರಾಜೇಂದ್ರವೃತ್ತರತ್ನಾ ವಳಿ		ಗಣಾಷ್ಟಕ	222
ಟೀಕೆ	194	ಗಯಚರಿತ್ರೆ	67,172,199,320,321
ಕೃಷ್ಣ ರಾಜೇಂದ್ರವಿಲಾಸ	192	ಗಯ್ಯಾಳಿಯನ್ನು ಸಾಧುಮಾಡುವಿಕೆ	218
ಕೃಷ್ಣ ಸಂಧಾನ	239	ಗಯೋಪಾಖ್ಯಾನ	205
ಕೃಷ್ಣ ಸ್ವಾಮಿಯ ದಾನಕೊಟ್ಟವದ	186	ಗರಳಪುರೀ ಮಹಿಮಾದರ್ಶ	46
ಕೃಷ್ಣಾ ಜುಫನರಕಾಳಗ	205, 248, 300	ಗರುಡ ಹನುಮದ್ವಿಲಾಸ	220
ಕೃಷ್ಣಾ ಜುಫನರ ಸಂಗರ	67	ಗಲಿವರನ ದೇಶಸಂಚಾರ	218
ಕೃಷಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರದೀಪಿಕೆ	259	ಗಾಲವಚರಿತ್ರೆ	225
ಕೃಷ್ಣೇಂದ್ರಗೀತೆ	195	ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣ	101,205,221
ಕೃಷ್ಣೇಂದ್ರಭಕ್ತಿ ಸಾರಾಂಶೋತ್ತರ		ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣ ಕಥೆ	226
ಶತಕ	195	ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣ ನಾಟಕ	220,230
ಕೆಳದಿನೃಪವಿಜಯ	314	ಗಿರಿಜಾದೇವಿಯ ಸಂಕೀರ್ತನ	383
ಕೇಡುತಂದ ಉಂಗುರ	233	ಗೀತಗೋವಿಂದ ಟೀಕೆ	96
ಕ್ಷೇತ್ರಗಣಿತ	7	ಗೀತಿಕಾಲಹರಿ	219
ಕೈವಲ್ಯನವನೀತ	258	ಗುಂಡಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯನ ಕುವಿ	310
ಕೈವಲ್ಯಪದ್ಧತಿ	88	ಗುಮ್ಮಟಸ್ತುತಿ	261
ಕೈವಲ್ಯನೃಪಯಸಾರ	97	ಗುರುರಗಳೆ	285,375
ಕೊಳಲಜೋಗಿ	393	ಗುರುಶಿಷ್ಯವಾದ	289
ಖಡಕ್	323	ಗುರುಕ್ಷೋತ್ರ	294
ಖನಿಜಶಾಸ್ತ್ರ	238	ಗೃಹಿಣಿಯಾದ ಗಂಗೆ	394
ಖೈರೂಪಳಿ ವೀರಭದ್ರಶತಕ	237	ಗೃಹೋಪಯೋಗದ ಹೋಮಯೋ	
ಗಂಗಾಗೌರಿ ಸಂವಾದ	97,310,311	ಪೆಥಿ	395
ಗಂಗಾಧರಸ್ತೋತ್ರ	222	ಗೋಪಿಕಾಗೀತೆ	223
ಗಗನಾರ್ಯರ ತತ್ವಗಳು	109		

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಗೋವರ್ಧನಗಿರಿಯ ಕಥೆ	239	ಚಿತ್ರಭೋಗಕಮಲಾವತೀ ನಾಟಕ	238
ಘಟ್ಟವಾಳಯ್ಯನ ಚರಿತೆ	301	ಚಿತ್ರವಿಚಿತ್ರರ ಕಾಳಗ	229
ಘೋರಾಸುರ ಯುದ್ಧ	284	ಚಿತ್ರಶೇಖರ ಸೋಮಶೇಖರ ಕಥೆ	157
ಚಂಡಕೌಶಿಕ ನಾಟಕ	217, 221, 227	ಚಿತ್ರವೇನಕಾಳಗ	153
ಚಂಡನಾರುತ	235	ಚಿದಖಂಡಾನುಭವಸಾರ	37
ಚಂಡೀಮದಮರ್ದನ ನಾಟಕ	395	ಚಿದಾನಂದರ ಕೋರಡೆ	247
ಚಂದನೆಯ ಕಥೆ	164, 275	ಚಿದಾನಂದರ ವಚನ	81
ಚಂದ್ರಕಳಾವತೀ ವಿಲಾಸ	239	ಚಿದಾನಂದಾವಧೂತರ ಬಾಲಲೀಲೆ	237
ಚಂದ್ರನಾಥಸ್ತುತಿ	272	ಚುಂಚನಕಟ್ಟಿಯ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	172
ಚಂದ್ರಮೌಳಿ ಕಾಳಗ	396	ಚೂಡಾಮಣಿ	199
ಚಂದ್ರಶೇಖರ	223	ಚೂಡಿಕುಡುತ್ತ ನಾಚ್ಚಾರ್‌ವಿವಾಹ	311
ಚಂದ್ರಹಾಸನ ಕಥೆ	69	ಚೆನ್ನ ಬಸವಾಭ್ಯುದಯ	225
ಚಂದ್ರಹಾಸ ನಾಟಕ	238	ಚೆನ್ನ ಬಸವೇಶವಿಜಯ	235
ಚಂದ್ರಾವಳಿ	239	ಚೋರಕಥೆ	157, 227
ಚಂದ್ರಾವಳಿಯ ಜೋಗಿಹಾಡು	199	ಚೋರಬಸವಚರಿತ್ರೆ	116
ಚಂದ್ರಾವಳಿಕಥೆ	199, 230	ಚೌಪದ	317
ಚಂದ್ರಾವಳಿ ಚರಿತ್ರೆ	221	ಛಂದಸ್ಸಾರ	221
ಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ಶತಕ	220	ಜಗದೇವರಾಯನ ಕಾವ್ಯ	293
ಚಾಯಣ ಭಾರತ	38	ಜಗನ್ನೋಹಿನೀ ರತ್ನ ಕಲಾವಿಲಾಸ	232
ಚಾರುದರ್ಪೀಶ್ವರ ಕಥೆ	226	ಜನವೈಶ್ಯತೀಲಕ	382
ಚಾರುಶೀಲೆಯ ಚರಿತ್ರೆ	229	ಜಯಸಿಂಹರಾಜಚರಿತೆ	224
ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಯಚೌಪದ	300	ಜರಾಸಂಧನಕಾಳಗ	188
ಚಿಕ್ಕಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ	199	ಜಲಕ್ರೀಡೆ	144
ಚಿಕ್ಕಶ್ರಾವಣಾಚಾರ	265	ಜಲಂಧರಕಾಳಗ	199
ಚಿತ್ತಿಯಾಸಂಗ್ರಹ	397	ಜಾತಕಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಟೀಕೆ	172
ಚಿತ್ರಕೌತುಚರಿತೆ	229	ಜಾನಕೀಪರಿಣಯ	230
ಚಿತ್ರಭಾರತ	38	ಜ್ಞಾನಮಾರ್ಗಸರೋವರ	128

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಜ್ಞಾನಯೋಗತರಂಗಿಣಿ	260	ತತ್ತ್ವದಪದಗಳು	91
ಜ್ಞಾನಸಾರ	273	ತತ್ತ್ವದ ಸೊಬಗಿನಸೋನೆ	91
ಜ್ಞಾನಸಿಂಧು	77	ತತ್ತ್ವಸುವ್ವಾಲಿ	138
ಜ್ವಾಲಿನೀಕಲ್ಪಾದಿಸಂಗ್ರಹ	263	ತಾರಕನಿರಂಜನ	256
ಜಿನಭಕ್ತಿಸಾರ	166	ತಾರಕವಧಿ	199
ಜಿನಭಾರತ	154	ತಾರಾಶಶಾಂಕ ನಾಟಕ	185
ಜಿನಮುನಿ	165	ತಾರಾಶಶಾಂಕ ವಿಜಯ	227
ಜಿನರಾಮಾಯಣ	169	ತಿಬ್ಬಾಂಬಿಕಾ ಶತಕ	194
ಜಿನಸ್ತುತಿ	262	ತಿರುವೇಂಗಡಾಚಾರ್ಯ ಶತಕ	72
ಜಿನೇಂದ್ರಮಾಲೆ	292	ತ್ರಿವುರದಹನ	206
ಜಿನೇಶ್ವರಾಷ್ಟಕ	261	ತ್ರಿಭುವನಕೋಶ	264
ಜೀನಿಗರ ಚಿಂತಾಮಣಿ	225	ತ್ರಿಮೂರ್ತ್ಯಾತ್ಮಕ ಚರಿತ್ರೆ	223
ಜೀವಂಧರ ಚರಿತೆ	224	ತೀರ್ಥಕರರ ಉದಯರಾಗ	370
ಜೀವೇಶ್ವರ ಸಾಂಗತ್ಯ	90	ತುಣುಕು ಮಿಣುಕು	395
ಜೈನಾಚಾರ	396	ತುರಂಗಧಾಟಿ	291
ಜೈಮಿನಿ ಭಾರತದ ಆಶ್ವಮೇಧಿಕಪರ್ವ		ತುರಂಗಭಾರತ	141
ಟೀಕೆ	172	ತುರಾಲಾವಣಿ	220
ಜೈಮಿನಿಭಾರತದ ಟೀಕೆ	226	ತುಲಾಕಾವೇರೀ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	172
ಜ್ಯೋತಿಶ್ಶಾಸ್ತ್ರ	224	ತುಲಾಕಾವೇರೀ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಟೀಕೆ	25
ಜ್ಯೋತಿಷ	297	ತ್ಯೇಲೋಕ್ಯರಕ್ಷಾ ಮಣಿ ಸ್ತೋತ್ರ	261
ಟೀಕಿನ ಕೀರ್ತನೆ	126	ದಕ್ಷಾಧ್ವರ ಕಥೆ	330
ತಂತ್ರಸಾರ	136	ದಕ್ಷಾಧ್ವರ ಧ್ವಂಸಚಾರಿತ್ರ	31
ತಪತೀಪರಿಣಯ ನಾಟಕ	213, 223	ದಮಯಂತೀ ಸ್ವಯಂವರ	217
ತತ್ತ್ವಚಿಂತಾಮಣಿ	78	ದಶಕಂಠರಾಮಾಯಣ	317
ತತ್ತ್ವಚೌಪದ	142	ದಶಕುಮಾರ ಕಥಾಕಲಾನಿಧಿ	172
ತತ್ತ್ವತ್ರಯ	396	ದಶಕುಮಾರ ಜರಿತೆ	227
ತತ್ತ್ವದ ಕೀರ್ತನೆಗಳು	186	ದಶಾವತಾರ ಸ್ತೋತ್ರ	214

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ದ್ರವ್ಯಸಂಗ್ರಹ	147	ದ್ರೌಪದೀ ಸ್ವಯಂವರ	119, 220, 228, 230
ದ್ರವ್ಯಸಂಗ್ರಹಾಗಮ ಟೀಕೆ	264	ದ್ರೌಪದೀ ಸ್ವಯಂವರನಾಟಕ	228
ದಾಸಬೋಧೆ	213	ಧನ್ವಂತರೀಯ ನಿಘಂಟು	275
ದಾಸರಪದಗಳು	240	ಧನುರ್ಮಾಸ ಮಹಿಮೆ	183
ದ್ವಾದಶಮಂಜರಿಕಾಸ್ತೋತ್ರ ಟೀಕೆ	225	ಧರ್ಮಗುಪ್ತಚರಿತೆ	128, 308
ದ್ವಾದಶಮಂಜರೀಸ್ತೋತ್ರ	219	ಧರ್ಮದರ್ಪಣ	238
ದ್ವಾದಶಶಾನುಪ್ರೇಕ್ಷೆ	155, 272	ಧರ್ಮಪದ	231
ದ್ವಾದಶಶಾನುಪ್ರೇಕ್ಷೆ ಕಥಾಸಹಿತ	147	ಧರ್ಮಪಾಲಚರಿತೆ	227
ದಿಲೀಪಚರಿತೆ	218	ಧರ್ಮವ್ಯಾಧೋಪಾಖ್ಯಾನ	304
ದೀರ್ಘಾಯುಸ್ಸೋತ್ರ	221	ಧರ್ಮಶರ್ಮಾಭ್ಯುದಯ	224
ದುಂದುಭಿ ಆಖ್ಯಾನ	396	ಧರ್ಮಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ	231
ದುಂದುಮೆಪದ	221	ಧಾತುಮಂಜರಿ	188
ದುರ್ಗೇಶನಂದಿನಿ	223	ಧ್ಯಾನಲಕ್ಷಣ	262, 266
ದುಶ್ಯಾಸನ ನಾಟಕ	220	ಧ್ಯಾನಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ	147
ದೂರ್ವಾಸಚರಿತೆ	236	ಧ್ರುವಚರಿತೆ	220, 227, 309, 392
ದೇವರಜಾತ್ರೆಯ ಪದಗಳು	220	ಧ್ರುವೋಪಾಖ್ಯಾನ	226
ದೇವರಾಜಕಾವ್ಯ	135	ಧೈರ್ಯಮೃತ	31
ದೇವರಾಜವಲ್ಲ ಭಾಷ್ಯಕ	271	ನಂಜುಂಡಶತಕ	109, 160, 178
ದೇವಾಂಗವುರಾಣ	37, 242	ನಂಜುಂಡೇಶಚರಿತೆ	387
ದೇವಾಂಗಮತ ಪ್ರಕಾಶಿಕೆ	258	ನಂಜುಂಡೇಶ ಚರಿತೆ	317
ದೇವೀಚೌಧುರಾಣಿ	223	ನಂಜುಂಡೇಶ್ವರವುರಾಣ	384
ದೇವೀಭಾಗವತ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಟೀಕೆ	172	ನಂದಿಛಂದಸ್ಸು	321
ದೇವೀಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	79, 176, 396	ನಗದವರನ್ನು ನಗಿಸುವಕಥೆ	233
ದೇವೀಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಸಪ್ತಶತಿ	172	ನನ್ನತಾಯಿ	225
ದೇವೀಸಾಯುಜ್ಯದ ಸೀಸಮಾಲಿಕೆ	172	ನಯನಜನ ಕಥೆ	237
ದ್ರೋಣಪವ-	188	ನರಕಾಸುರನ ಕಾಳಗ	228
ದ್ರೌಪದೀ ವಸ್ತ್ರಾಪಹರಣ	226	ನರಪತಿ ಚರಿತ	201

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ನರಸಿಂಗಲಿಯನಿಮಿತ್ತ	298	ನಿರಾಳಗುರುಸ್ತೋತ್ರ	222, 302
ನವಹರಿಭಕ್ತಿಸಾರ	303	ನಿರ್ಣಯಶಿಖಾಮಣಿ	122
ನವಚಕ್ರಕುಲರೇಖಾಲಕ್ಷಣ	78	ನಿರ್ದುಃಖಸಪ್ತಮಾ ಕಥೆ	274
ನಳಕೂಬರವಿಲಾಸ	203	ನಿರ್ಭಾಗ್ಯಮುರಾದ್	235
ನಳಚಕ್ರವರ್ತಿಕಥೆ	253	ನಿರ್ಮಲರೂಪಸ್ತುತಿ	274
ನಳಚರಿತ್ರೆ	199, 220, 226	ನಿಷ್ಕಾಮವಚನ	109
ನಳ ದಮಯಂತಿ	231	ನೀತಿಕಂದ	22
ನಳನಾಟಕ	122, 238	ನೀತಿಕಂದಶತಕ	290
ನಳೋಪಾಖ್ಯಾನ	172	ನೀತಿಚಿಂತಾಮಣಿ	224
ನಾಗಾನಂದ ನಾಟಕ	218	ನೀತಿದರ್ಪಣ	222
ನಾಗಾನಂದನಾಟಕ ಕಥೆ	221	ನೀತಿಪದ್ಯಗಳು	291
ನಾಟಕಕಥಾ ರತ್ನ ಮಾಲೆ	231	ನೀತಿರಸಾಯನ ಶತಕ	271
ನಾಟಕಪದ ಸಂಗ್ರಹ	221	ನೀತಿವಾರ್ಧಕ	296
ನಾಡನೆಲೆಕಾರ	225	ನೀತಿಶತಕ	221
ನಾಡೀಪ್ರಕರಣ	235	ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರ	109
ನಾನಕನ ಚರಿತ್ರೆ	394, 395	ನೀತಿಸಾರ	236
ನಾನಾರ್ಥ ಗುರುಬೋಧಸಾರ	257	ನೀತಿಸಾರಸಂಗ್ರಹ	217
ನಾನಾರ್ಥ ಶಬ್ದಾವಳಿ ಮತ್ತು ಸಂಜ್ಞಾರ್ಥಗಳು	396	ನೀರದೆ	223
ನಾಮಲಿಂಗಾನುಶಾಸನ ಟೀಕೆ	155	ನೀಲಧ್ವಜನಕಾಳಗ	229
ನಾರಾಯಣಾಕ್ಷರಮಾಲಿಕಾ ಸ್ತೋತ್ರ	140	ನೀಲಮ್ಮನ ತ್ರಿಪದಿ	278
ನಿಗಮಸಾರಾಮೃತ	213	ನೀಲಾಂಬಿಕಾ ಸ್ತುತಿ	282
ನಿಜದೀಪಿಕಾರತ್ನ	126	ನುಡಿಗಟ್ಟು	221
ನಿಜದೀಪಿಕಾರತ್ನ ಟೀಕೆ	198	ನೃಹರಿಬಿನ್ನ ಪ	220
ನಿಜಲಿಂಗಶತಕ	156	ನೇತ್ರಾವತೀ ಕಥೆ	220
ನಿತ್ಯಾನುಸಂಧಾನ ಟೀಕೆ	224	ನೋಂಪಿಗಳು	274
		ಪಂಚಕಲ್ಯಾಣಸ್ತೋತ್ರಟೀಕೆ	272
		ಪಂಚತಂತ್ರ	172

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಪಂಚಪದಾಷ್ಟಕ	262	ಪ್ರಭುಚರಿತ್ರೆ	198
ಪಂಚಬ್ರಹ್ಮೋದಯ ಭಾಷ್ಯ	378	ಪ್ರಭುನಾಟಕ	390
ಪಂಚಮೋದ್ಭವ ಕಾವ್ಯ	40	ಪ್ರವಚನ ಸಿದ್ಧಾಂತ	147
ಪಂಚವಟೀ ರಾಮಾಯಣ	220	ಪ್ರಶ್ನಚಿಂತಾಮಣಿ	308
ಪಂಚವಿಂಶತಿ ಲೀಲೆ	19 ⁹	ಪ್ರಹ್ಲಾದಚರಿತೆ	227, 229
ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯ ಪ್ರಣಮಗಳು	308	ಪ್ರಹ್ಲಾದಚರಿತ್ರೆ ಟೀಕೆ	197
ಪಂಚಾಣುವ್ರತ ಚರಿತೆ	55	ಪ್ರಹ್ಲಾದಚರಿತ್ರೆ	156, 226, 239
ಪಂಚಾಶಿಕೆ	277	ಪಾಂಚಾಲೀಪರಿಣಯ ನಾಟಕ	226
ಪಂಚೀಕರಣ	78	ಪಾಂಡವ ಕೌರವರ ಚರಿತ್ರೆ	154
ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯ ಚರಿತೆ	235	ಪಾಂಡವರ ಚರಿತ್ರೆ	304
ಪದ್ಮಾವತಿಯ ಯಕ್ಷಗಾನ	99	ಪಾಕಶಾಸ್ತ್ರ	221
ಪದ್ಮಾವತೀ ಚರಿತೆ	115	ಪಾರಿಜಾತ	239
ಪದ್ಮಾವತೀ ಪರಿಣಯ	238	ಪಾರಿಜಾತಾಪಹರಣ	199, 219
ಪದ್ಮಿನೀಚರಿತ್ರೆ	232	ಪಾರ್ವತಿಯ ಕೊರವಂಜಿ	162
ಪದ್ಮಿನೀ ಪರಿಣಯ	12	ಪಾರ್ವತೀಸ್ತುತಿ	295
ಪರವರಹಸ್ಯ	397	ಪಾರ್ಶ್ವತೀರ್ಥಂಕರರ ಪಂಚಕಲ್ಯಾಣ	307
ಪರಮಾಗಮಸಾರ	269	ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥಾಷ್ಟಕ	274
ಪರಮಾತ್ಮಜ್ಞಾನ	240	ಪ್ರಾಕೃತ್ಯಮಾಲಿಕೆ	240
ಪರಶುರಾಮ ಭಾರತ	167	ಪ್ರಾಕೃತಕಲಕೀ	840
ಪರಶುರಾಮ ರಾಮಾಯಣ	65	ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಭೂಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರ	224
ಪರಿಮಳಾ	223	ಪ್ರಾಚೀನ ಮತ್ತು ನವೀನ ಸ್ತ್ರೀ	
ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಬಾಷ್ಪ	395	ಪುರುಷರು	223
ಪಶುವೈದ್ಯ ಸಂಗ್ರಹ	234	ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಶತಕ	248
ಪ್ರಜ್ಞಾವತೀ ವಿಜಯ	236	ಪ್ರಾಣೇಶ ಶತಕ	304
ಪ್ರಜೋಧ ಚಂದ್ರೋದಯ	226	ಪ್ರಾಣೇಶ್ವರ ಶತಕ	125
ಪ್ರಭಾವತೀದರ್ಬಾರ್ ನಾಟಕ	228, 238	ಪೀಟರಿನ ಚರಿತ್ರೆ	231
ಪ್ರಭಾವತೀಪರಿಣಯ	208	ಪುಂಡರೀಕಚರಿತ್ರೆ	289

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಪುತ್ರಕಾಮೇಷ್ಟಿ	205	ಬ್ರಹ್ಮಶತಕೋಶ	164
ಪುನರ್ದೀಕ್ಷೆ ರಗಳೆ	283	ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದಬೋಧೆ	235
ಪುರಾಣಸೋತ್ರ	168	ಬ್ರಹ್ಮೋತ್ತರ ಖಂಡ	34
ಪುರಾತನ ಶರಣೆಯರ ತ್ರಿಪದಿ	286	ಬಾಣಾಸುರನ ಕಾಳಗ	230
ಪುಷ್ಪದಷ್ಟಕ	284	ಬಾಣಾಸುರ ನಾಟಕ	221
ಪುಷ್ಪಸೌರಭ ಕಥೆ	225	ಬಾಲಬೋಧಿನಿ	210
ಪೂಜ್ಯನಾದ ಚರಿತೆ	146-7	ಬಾಲಲೀಲೆ	199
ಪೆಣ್ಣೆಡೆ ಗನ್ನಡಿ	222	ಬಾಲಿಕಾಗೀತ ರತ್ನಾವಳಿ	220
ಪ್ರೇಮಾಷ್ಟಕ	398	ಬಾಹುಟದ ಲೀಕೆ	122
ಪ್ರೋಷಿತಪ್ರಿಯಾ ಸಮಾಗಮ	218	ಬ್ರಾಹ್ಮಗೀತಾ	233
ಪ್ರಾಥಮಿಕಾಹ	234	ಬಿಜ್ಜಣರಾಯ ಪುರಾಣ	259
ಪೌರುಷ ಪ್ರಕಾಶ	231	ಬಿಳಿಗಿಯರಸರ ವಂಶಾವಳಿ	36
ಬಕಾಸುರವಧೆ	225	ಬಿಳಿಯಕಲ್ಲು ರಂಗನಾಥಸ್ವಾಮಿಯ	
ಬಗಳಾಂಬಾಸೋತ್ರ	79	ವಾರಿಜಾತ	101
ಬತ್ತೀಸಪುತ್ರಳೆಯ ಕಥೆ	51,172	ಬುಕ್ಕರಾಯ ಚರಿತ್ರೆ	397
ಬಭ್ರುವಾಹನ ಕಾಳಗ	199	ಬೃಹಜ್ಜಾತಕ ಟೀಕೆ	226
ಬರ್ಧೋಲ್ಲನ ಕಥೆ	224	ಬೆಟ್ಟವರ್ಧನ ಚರಿತೆ	170
ಬಸವ ಪವಾಡದ ರಗಳೆ	284	ಬೆಳ್ಳಿಳ್ಳದ ಗೋಮ್ಮಟೇಶ್ವರ ಚರಿತೆ	142
ಬಸವರಾಜ ವಿಜಯ	235	ಬೀತಾಳ ಪಂಚವಿಂಶತಿ	99,172
ಬಸವಲಿಂಗ ನಾಮಾಷ್ಟೋತ್ತರ	294	ಜೌದ್ಧಾ ವತಾರ	231
ಬಸವಶತಕ	107	ಭಕ್ತವಿಲಾಸ ದರ್ಪಣ	46,172
ಬಸವತಿಲಾಮಣಿ	251	ಭಕ್ತಿಮಹಿಮೆ	395
ಬಸವಸ್ತುತಿ	295	ಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗ ಸರೋವರ	128
ಬಸವೇಶ್ವರನ ತಾರಾವಳಿ	286	ಭಕ್ತಿಶತಕಗಳು	254
ಬಸವೇಶ್ವರನ ಪಂಚಸ್ತೋತ್ರ	278	ಭಕ್ತಿಸಂಹಿತೆ ಶತಕತ್ರಯ	147
ಬಸವೇಶ್ವರ ರಗಳೆ	286	ಭಕ್ತಿಸುಧಾರಸ	163
ಬಸವೇಶ್ವರ ಸ್ತೋತ್ರ	277	ಭಗವಚ್ಚಾಸ್ತ್ರ ಭಾಸ್ಕರ	223

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	
ಭಗವದ್ಗೀತಾ ಟೀಕೆ	156	ಬೇಕನರ್ಥಾಖ್ಯಾನ	56
ಭಗವದ್ಗೀತೆ	111,172,319	ಭೋಜನ ರಗಳೆ	299
ಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯ ಪ್ರಶಂಸೆ	393	ಭೋಜಪ್ರಬಂಧ	239
ಭಗವನ್ನಾಮ ಸಂಕೀರ್ತನಾವಳಿ	396	ಮಂದಾರವಲ್ಲಿ ಪರಿಣಯ	226
ಭದ್ರಗಿರಿಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	45	ಮಂದಾರೋಜ್ವಲಾಪರಿಣಯನಾಟಕ	227
ಭರತಸಾಗರಸಂಗ್ರಹ ಟೀಕೆ	177	ಮಕರಾಂಕಸೇನ ಕಥೆ	197,199
ಭರ್ತೃಹರಿ ಸುಭಾಷಿತ	217	ಮಟದ ಕಂದ	321
ಭವ್ಯಜನ ಚಿಂತಾಮಣಿ	180	ಮಡಿವಾಳಯ್ಯಗಳ ತಾರಾವಳಿ	293
ಭವ್ಯಾಮೃತ	166	ಮಡಿವಾಳಯ್ಯನ ಚರಿತೆ	20
ಭಾಗವತ	176,239	ಮಣ್ಣೇಶ್ವರಕಾವ್ಯದನಾಂದ್ಯ	282
ಭಾಗವತ ಟೀಕೆ	226,318	ಮಧಕೇಶರಾಜೇಂದ್ರ ದಂಡಕ	95
ಭಾಗವಂತಿಗೆ ಹಾಡು	299	ಮದಾಲಸಾಪರಿಣಯ	199,221
ಭಾಗೀರಥಿ	395	ಮದುವೆಯುಗಲಿಜಿಲಿ	393
ಭಾನುಶತಕ	218	ಮನುಚರಿತ್ರೆ	226
ಭಾಮಾಕಥೆ	118	ಮನೋರಮ ನಾಟಕ	221
ಭಾರತ	17,40,178	ಮನೋವಿಕಾರ ನಿರಸನ ರಗಳೆ	283
ಭಾರತ ನಿಘಂಟು	290	ಮನೋವಿಜಯ ಟೀಕೆ	228
ಭಾರತ ಮಹಿಳೆಯರು	223	ಮರಣಮಣಿದರ್ಪಣ ಶತಕ	387
ಭಾರತ ವೀರಚರಿತ	218	ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಚರಿತೆ	102
ಭಾರತ ಸಾವಿತ್ರಿ	299	ಮಹಾಲಿಂಗಶತಕ	204
ಭಾವಾರ್ಥ ಶತಕ	308	ಮಹಾದೇವ ರಗಳೆ	285
ಭ್ರಾಂತಿ ವಿಲಾಸ	223,237	ಮಹಾನವಮಿಯ ಪದ	318
ಭಿಕ್ಷುಟನಚರಿತೆಯ ಟೀಕೆ	298	ಮಹಾನುಭಾವ ಪ್ರಕಾಶಿಕೆ	250
ಭೀಷ್ಮ ಪರ್ವ	188	ಮಹಾಬಲಿರ ಪ್ರಹಸನ	221
ಭುವನಕೋಶ	298	ಮಹಾಲಿಂಗ ನಕ್ಷತ್ರಮಾಲಿಕೆ	199
ಭುವನಪ್ರದೀಪಿಕಾ ಟೀಕೆ	164	ಮಹಾಲಿಂಗೇಂದ್ರ ವಿಜಯ	211
ಭೂಮುಂಡಲ ಚೋಧಿನಿ	245	ಮಹಾತ್ಮಂಗಾರ ನಾಟಕ	230

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಮಹಿಮಾಷ್ಟಕ	303,397	ಮೈಸೂರರಸುಗಳ ಪೂರ್ವಾಭ್ಯುದಯ	4
ಮಾದೇಶ್ವರ ಸಾಂಗತ್ಯ	105	ಮೈಸೂರು ದೊರೆಗಳ ಚೌಪದ	316
ಮಾಧನೀಲತಾ	223	ಮೈಸೂರು ರಾಜರ ಚರಿತ್ರೆ	145
ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ಚರಿತೆ	226	ಮೋಕ್ಷಲಕ್ಷ್ಮೀಮಂದಿರ	122
ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ನಾಟಕ	228	ಮೋಡಿ ನಾಟಕ	199
ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ಪುರಾಣ	40,98	ಮೋಹಾನುಭವ ಮುಕುರ	266
ಮಾಲತಿ	223	ಮೌನೇಶ್ವರ ಬಾಲಲೀಲೆ	300
ಮಾಳವಿಕಾಗ್ನಿ ಮಿತ್ರ	221	ಮೌನೇಶ್ವರನ ಬಾಲಲೀಲೆ	221
ಮಾಳವಿಕಾಗ್ನಿ ಮಿತ್ರೀಯ	172	ಯಕ್ಷಗಾನ ರಾಮಕಥಾವತಾರ	147
ಮಿಶ್ರಸ್ತೋತ್ರ	279	ಯದುಮಹಾರಾಜ	231
ಮಾನಾಕ್ಷೀ ಕಲ್ಯಾಣ	226	ಯಯಾತಿಕಾವ್ಯ	122
ಮುಕ್ತರಾಮೇಶ್ವರ ಶತಕ	302	ಯವನ ಯಾಮಿನೀ ವಿನೋದಗಳು	223
ಮುಕುಂದಮಾಲ	226	ಯಶೋಧರ ಸಾಂಗತ್ಯ	297
ಮುದ್ರಾಮಂಜುಷ	183	ಯಾದವಗಿರಿ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	172
ಮುದ್ರಾರಾಕ್ಷಸಕಥೆ	213	ಯುಗಳಾಂಗುರೀಯ	223
ಮುರಿಗೆ ಶಾಂಪೀರೇಶ್ವರನ ಕಂದ	279	ಯುವರಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ	236
ಮುಲ್ಲಾಶಾಸ್ತ್ರ	169	ಯೋಗರತ್ನಾಕರ	236
ಮೂರುವರೆವಜ್ರದ ಕಥೆ	225	ಯೋಗಾಮೃತ	262
ಮೂರೇಳು ದೀಕ್ಷೆಯ ಪದ	298	ರಂಗಸೆಟ್ಟಿ	393
ಮೂರ್ತಿತ್ವದ ಯಾತನೆಗಳು	395	ರಜನಿ	223
ಮೂಲಕ ರಾಮಾಯಣ	287	ರತ್ನಕರಂಡಕ ಟೀಕೆ	210
ಮೂಲಬಲ ರಾಮಾಯಣ	103	ರತ್ನಶಾಸ್ತ್ರ	8
ಮೃಚ್ಛಕಟಿಕೆ	221	ರತ್ನಶೇಖರ ಚರಿತ್ರೆ	27
ಮೃಣ್ಮಯಿ	223	ರತ್ನಾವಳಿ	172
ಮೇಘದೂತ	221	ರತ್ನಾವಳಿ ಕಲ್ಯಾಣ	219
ಮೈರಾವಣ ಕಥೆ	199	ರತಿಕಲ್ಯಾಣ	220
ಮೈರಾವಣನ ಕಾಳಗ	229	ರಮಾಬಾಯಿ	223

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ರಮಾಭ್ಯುದಯ	131	ರಾಮಾಯಣ	130, 219
ರಸಮಂಜರಿ	39	ರಾಮಾಯಣ ಟೀಕೆ	172, 233
ರಾಘವೇಂದ್ರರಾವ್ ನಾಟಕ	230	ರಾಮಾಯಣ ತಾತ್ಪರ್ಯ ದೀಪಿಕಾ	
ರಾಜಕಲಾನಿಧಿ	219	ಟೀಕೆ	175
ರಾಜನ್ಯ ಪಚರಿತೆ	292	ರಾಮಾಶ್ರಮೋದ	84, 219
ರಾಜನಂತರತ್ನ ಸುಭಿ	189	ರಾಮಾಶ್ರಮ ಅಧ್ಯಕ್ಷ	223
ರಾಜಶೇಖರ ಚರಿತೆ	224	ರಾಮೋದಯ ಕಥೆ	199
ರಾಜಶೇಖರನಿಲಾಸ ಟೀಕೆ	225	ಗಾನನ ದಿಗ್ವಿಜಯ	188 238
ಗಾಜವಂಗೀತ	313	ಗಾನೋದ್ಯಮ	228
ರಾಜಾಸ್ಥಾನದ ಕಥೆಗಳು	223	ರಾಸಕೀರ್ತಿ	144
ರಾಜಹಂಸ	223	ರಾಸೆಲಾಸ	223
ರಾಜಾನಳೀ ಕಥೆ	148	ರುಕ್ಮಾಂಗದ ಚರಿತೆ	199
ರಾಜೇಂದ್ರನಾಮ	240, 320	ರುಕ್ಮಾಂಗದ ಚರಿತೆ,	20
ರಾಜೇಶ್ವರ ಶತಕ	222	ರುಕ್ಮಿಣೀ ಪರಿಣಯ	319 222
ರಾತ್ರಿಯ ನಲ್ಲನ ಪದ್ಯ	307	ರುಕ್ಮಿಣೀ ಸ್ವಯಂವರ	222, 228
ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ವಿಲಾಸ	223	ರುದ್ರಭಾರತ	309
ರಾಧಾರಾಣಿ	223	ರುದ್ರ ಯಕ್ಷಗಾನ	164
ರಾಧಾವಿಲಾಸ	208	ರೇಣುಕಾಕ್ಷ ವಿಜಯ	218
ರಾಮಕಥಾ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ	175	ರೇಣುಕಾಕ್ಷ ಸ್ತೋತ್ರ	223
ರಾಮಕಥಾರಂಜನ	207	ರೋಗ ಚಿಕಿತ್ಸೆ	395
ರಾಮಕಥಾವತಾರ	150	ಲಂಕಾದಹನ	199
ರಾಮಚಂದ್ರ ಚರಿತ್ರೆ	57	ಲಕ್ಷ್ಮಾ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಫಾರ್ಸ್	238
ರಾಮ ಚರಿತೆ	320	ಲಕ್ಷ್ಮಣಾ ವಿಲಾಸ	280
ರಾಮನಾಥ ಶತಕ	270	ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಗೆ ಹೂ ಮುಡಿಸುವ	
ರಾಮವರ್ಮಲೀಲಾಕೀರ್ತಿ ಚರಿತ್ರೆ	221	ಹಾಡು	182
ರಾಮಾಭ್ಯುದಯ ಕಥಾ ಕುಸುಮ		ಲಕ್ಷ್ಮೀಸ್ವಯಂವರ ಸೋಬಾನೆ	314
ಮಂಜರಿ	74	ಲಘು ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಮಾಲೆ	198

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನ	172	ವ್ಯವಸಾಯಬೋಧಿನಿ	238
ಲವಣಸಂಹಾರ	188	ವ್ಯವಹಾರದೀಪಿಕೆ	235
ಲಾಕ್ಷಾಗೃಹ ದಹನ	225	ವಾಗಟಿಗಳು	234
ಲಾಸಣಿಗಳು	199	ವಾಗದ್ವೈತ ನಿರಸನ ತ್ರಿಪದಿ	277
ಲಿಂಗಸ್ತುತಿ	196	ವಾಗ್ಗೋ	395
ಲಿಂಗಸ್ಮೋತ್ರ ಪಟ್ಟದಿ	276	ವಾಮಲೂರಿ ಕಥಾವಳಿ	31
ಲಿಂಗಾಯತಮತೋತ್ಪತ್ತಿನಿರ್ಣಯ	237	ವಾಲಿ ಸುಗ್ರೀವರ ಕಾಳಗ	199
ಲೀಲಾವತಿ	397	ವಾಸಿಷ್ಠ ರಾಮಾಯಣ	222
ಲುಲಾಯಶಾಸ್ತ್ರಿ	395	ವಾಸುದೇವಪಾರಿಜಾತ	164
ಲೆಕ್ಕದ ಚೌಪದ	301	ವ್ಯಾಕರಣಬೋಧಿನಿ	210
ಲೇಖ್ಯಬೋಧಿನಿ	235	ವ್ಯಾಖ್ಯಾಜಲಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	223
ಲೈಂಗವುರಾಣ	172	ವ್ಯಾಘ್ರೇ ಜಾತಕ	231
ಲೋಕಸ್ವರೂಪ	267, 290, 307	ವಿಕ್ರವೋರ್ವತೀಯ	172
ಲೋಕೈಕಚತುರನ ಕಥೆ	223	ವಿಘ್ನೇಶ್ವರ ವ್ರತಕಲ್ಪ	47
ವಚನ ಕೌಮುದಿ	396	ವಿಜಯಕುಮಾರನ ಕಥೆ	100
ವಚನಗಳು	88, 102	ವಿಜ್ಞಾನದೀಪಿಕೆ	224
ವತ್ಸರಾಜನ ಕಥೆ	175	ವಿಠಲ ಚರಿತೆ	184
ವತ್ಸಲಾಹರಣ	221	ವಿಠೋಬಚರಿತೆ	184
ವನಮಾಲಿ ವಿಲಾಸ ಕಥೆ	226	ವಿದ್ವತ್ತತ್ವೋಪಣಿ	197
ವನನಾಸ ರಾಮಾಯಣ	199	ವಿದಾರನೀತಿ	218
ವನಸ್ಪತಿ ಶಾಸ್ತ್ರ	234	ವಿಧವಾ ವಿವಾಹ	232
ವರದ ವಿಟ್ಟಲರಾಮಾಯಣ	112	ವಿಧವೆಗಳ ಮುಂಡನ ಅನುಚಾರ	224
ವರನಂದೀ ಕಲ್ಯಾಣ	22	ವಿನಾಯಕಸ್ತೋತ್ರಗಳೆ	310
ವಲ್ಲಿ ಕಂಠಾಭರಣ	54	ವಿನಾಯಕಾಷ್ಟಕ	320
ವಸಯಿಂಕೋಟಿಯ ಘನಘೋರ		ವಿನೋದ ರಸಮಂಜರಿ	220
ಸಂಗ್ರಾಮ	394	ವಿರಕ್ತರಕಾಷ್ಯ	40
ವ್ರತಚರ್ಮ	122	ವಿರಹತರಂಗ	221
		ವಿರಾಟಪರ್ವ	199

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ವಿರೂಪಾಕ್ಷನೀತಿ	310	ವೇಣಿ ಸಂಹಾರ ನಾಟಕ	221
ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ಶತಕ	106, 269	ವೇಣ.ಗೋಪಾಲ ಶತಕ	223
ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ಸ್ತುತಿ	287	ವೇದಸಂಜ್ಞೆವಿನಿ	249
ವಿನೇಕವಂಜನ	394	ವೇದಾಂತಮುಕ್ತಿಮಾರ್ಗ ಪ್ರದೀಪಿಕೆ	235
ವಿನೇಕ ವಿಜಯ	220	ವೇದಾಂತವಿನೇಕಸಾರ	319
ವಿನೇಕಾಭರಣ	123	ವೈಕಂಠನಳಚರಿತ್ರೆ	239
ವಿಶ್ವಕೃತಿ ಪರೀಕ್ಷಣ	210	ವೈಕುಂಠನ.ರಾಯಣ ಶತಕ	315
ವಿಷವೃಕ್ಷ	223	ವೈದ ಕಂದ	87
ವೀರಜನೇಶ್ವರ ಸ್ತುತಿ *	273	ವೈದ್ಯಶತಶ್ಲೋಕೀಟೀಕೆ	227
ವೀರಭದ್ರಚರಿತೆ	31	ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ	263, 270
ವೀರಭದ್ರಲೀಲಾ ವಿಜಯ	108	ವೈದ್ಯಸಂಗ್ರಹ	235, 236
ವೀರಭದ್ರ ವಿಜಯ	255	ವೈದ್ಯಸಂಹಿತಾಸಾರಾಂಶ ವ	10
ವೀರಭದ್ರ ಶತಕ	203	ವೈದ್ಯಸಾರ	311
ವೀರಶೈವ ಚಿಂತಾಮಣಿ ಟೀಕೆ	62	ವೈರಾಗ್ಯನುಂಜರಿ	219
ವೀರಶೈವ ಷಟ್ಸ್ಥಲ ಸಿದ್ಧಾಂತಸಾರ	161	ವೈಷ್ಣವವಾದಬಂಡನ	379
ವೀರಶೈವ ಸುಧಾನಿಧಿ ಟೀಕೆ.	68	ಶಂಕರಕಥಾಸಾರ	394
ವೀರಶೈವಾನ್ವಯ ಜಂದ್ರಿಕಾ		ಶಂಕರದಾಸಿಮಯ್ಯನ ಚರಿತ್ರೆ	390
ಟೀಕೆ	208	ಶಂಕರಗೋಪಾಲಯಣ	312
ವೀರಶೈವಾಮೃತಪುರಾಣ ಟೀಕೆ	228	ಶಂಕರವಿಜಯ	320
ವೀರಸಂಗಯ್ಯದುಂದುಮೆ	163	ಶಂಕರವಿಜಯ.ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ	225
ವೀರೇಶತಾರಾವಳಿ	192	ಶಂಕರಸಂಹಿತೆ	177, 315
ವೃತ್ತರತ್ನಾಕರಟೀಕೆ	320	ಶಂಕರಾನಂದ ತತ್ವ	235
ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಸ್ತುತಿ	273	ಶಂಕರಾಷ್ಟಕ	196
ವೆಂಕಟಗಿರೀಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	395	ಶಂಬರಾಸುರನ ಕಾರ್ತವ್ಯ	193
ವೆಂಕಟಾಚಲಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಲಾಲಿಪದ	24	ಶಕುಂತಲೋಪಾಖ್ಯಾನ	174
ವೆಂಕಟೇಶ್ವರ ಶತಕ	93	ಶಕುನ 1ನ	280
ವೆಂಣೀಸಂಹಾರ	331	ಶಕುನಪ್ರಪಂಚ	31

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಶಕುನಸಂಗ್ರಹ	262	ಶಾಸ್ತ್ರಸಾರಲಭುವೃತ್ತಿ	147
ಶತಕಂಠರಾಮಾಯಣ	232	ಶ್ರಾವಕಾಚಾರ	296
ಶತಕತ್ರಯಟೀಕೆ	380	ಶಿಬಿರಾಯ ಚರಿತೆ	254
ಶನಿತ,ಯೋದಶೀವೃತ	183	ಶಿನಗೀತೆ	46
ಶನಿದೇವರಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	220	ಶಿವದರ್ಶನಾಷ್ಟಕ	397
ಶನೈಶ್ವರ ಕಥೆ	172	ಶಿವಧರ್ಮೋತ್ತರ	46
ಶಬರಧನಂಜಯವಿಲಾಸಮಂಜರಿ	329	ಶಿವನಾಟಕ	226
ಶಬ್ದಭಾಸ್ಕರ	225	ಶಿವಸ್ರಾಧನಾ ಶತಕ	268
ಶಬ್ದಮಂಜರಿ	188,212	ಶಿವಪೂಜಾವಿಧಾನ	28
ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣಟೀಕೆ	36	ಶಿವಪೂಜಾಷ್ಟಕ	82
ಶಬ್ದವೈತ ತ್ತಿ	235	ಶಿವಭಕ್ತಸ್ತುತಿ	279
ಶಬ್ದಸಾರ	265	ಶಿವಭಕ್ತಿನಾಹಾತ್ಮ್ಯ	40
ಶಬ್ದಾಗಮ	289	ಶಿವಭಕ್ತಿರತ್ನಾಕರ	199
ಶಬ್ದಾನ.ಶಾಸನಪ್ರಕಾಶಿಕೆ	324	ಶಿವಭಕ್ತಿಸಾರ	119
ಶಬ್ದಾರ್ಥಮಂಜರಿ	164	ಶಿವಮಹತ್ವಸಾರಶಿಖಾಮಣಿಸಂಗ್ರಹ	
ಶರಣುಪವನ ಚರಿತೆ	191	ಶತಕ	982
ಶರಣುಪವರಗಳೆ ಕಂದ	259	ಶಿವಯೋಗರತ್ನಾಕರ	249
ಶರಣಾಗತ	223	ಶಿವಯೋಗರಹಸ್ಯ	228
ಶರಣುಪವರಗಳೆ	259	ಶಿವಯೋಗಾಷ್ಟಕ	89
ಶಾಂತಿಜಿನಾಷ್ಟಕ	368	ಶಿವಯೋಗೀಶ್ವರ ಪುರಾಣ	391
ಶಾಂಭವೀಚಕ್ರೋದ್ಧರಣೆ	288	ಶಿವಲೀಲಾಮೃತ	395
ಶಾಕುಂತಲ	239	ಶಿವಶರಣಲೀಲಾಮೃತ	86
ಶಾಕುಂತಲ ಕಥೆ	223	ಶಿವಸಂವಾದಿನಿ	242
ಶಾಕುಂತಲ ನಾಟಕ	217,228	ಶಿವಾಕ್ಷರಮಾಲೆ	268
ಶಾಕುಂತಲನಾಟಕನವೀನ ಟೀಕೆ	171	ಶಿವಾಷ್ಟಕ	303
ಶಾಲಾನಿಘಂಟು	240	ಶ್ರೀಕಂಠನಕ್ಷತ್ರಮಾಲಿಕೆ	199
ಶಾಸನಗಳು	14	ಶೇಕಥೆ	31

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಕಲ್ಯಾಣ	160,230	ಸಕಲಸಾರಸಂಗ್ರಹ	292
ಶ್ರೀನಿವಾಸಸಂಕೀರ್ತನ	223	ಸತ್ಯವತೀಚರಿತೆ	218
ಶ್ರೀಪಾಲಚರಿತೆ	247	ಸತ್ಯವರ್ಮಚರಿತ್ರ ನಾಟಕ	238
ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದ ಚರಿತೆ	224	ಸತ್ಯಹರಿಶ್ಚಂದ್ರಮಹಾರಾಯನ	
ಶ್ರೀರಂಗಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	133,232,300	ಚರಿತ್ರೆ	229
ಶ್ರೀರಾಮಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ	82,219	ಸದಾಶಿವಶತಕ	125
ಶ್ರೀವಿದ್ಯಾರಣ್ಯರ ಚರಿತ್ರೆ	221	ಸಿಂಹಮಾರಗೃಹವಾಸ್ತುರ್ದರ್ಶನ	
ಶ್ರೀಶೈಲಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	172	ಟೀಕೆ	227
ಶ್ರೀ ಸೂತಪುರಾಣ	231	ಸನಾತನಧರ್ಮದೀಪಿಕೆ	234
ಶುಕಸ್ಮೃತಿ	172,297,299	ಸಪ್ತರ್ಷಿವಾಕ್ಯ	311
ಶುದ್ಧಿಪತ್ರ	398	ಸಭಾಪರ್ವ	239,392
ಶೂರಸೇನ ಚರಿತ್ರೆ	217	ಸಭಾಲಕ್ಷಣ	393
ಶೃಂಗಾರತಿಲಕ	39	ಸಮುದ್ರಮಥನ ಕಥೆ	194
ಶೃಂಗಾರಪದಸಂಗ್ರಹ	221	ಸಮುದ್ರಯಾನ	232
ಶೃಂಗಾರಪ್ರಕಾಶಿಕೆ	96	ಸರಸ್ವತೀಪ್ರಬಂಧ	208
ಶೃಂಗಾರಶಿವಸ್ತುತಿ	275	ಸರ್ವಾಗಮತಿಖ್ಯಾಯಿಕೆ	288
ಶೃಂಗಾರಸೂತ್ರೋದಾಹರಣಪದ	199	ಸಹಸ್ರಗಣನ ಮತಾರಾವಳಿ	309
ಶೇಷರಾಮಾಯಣ	84	ಸಹಸ್ರಾಯು ಕಥೆ	192
ಶೈಲಜಾಧವಸ್ತೋತ್ರ	195	ಸ್ವರಕ್ಷರವಂಜಿ	164
ಶೈವಧರ್ಮ	40	ಸ್ಮರಮಂತ್ರಕೋಪಾಖ್ಯಾನ	199
ಷಟಚಕ್ರದೀಪಿಕೆ	95	ಸಾನಂದಗಣೇಶನ ಕಥೆ	220
ಷಟ್ಪ್ರತ್ಯಯ	124	ಸಾನಂದಗಣೇಶ್ವರನ ಸಾಂಗತ್ಯ	391
ಷಡಕ್ಷರಮಂತ್ರಸ್ತೋತ್ರ	386	ಸಾಮುದ್ರಿಕಲಕ್ಷಣ	280
ಸಂಕ್ಷೇಪಭಾಗವತ	104	ಸಾರಂಗಧರನ ಕಥೆ	101
ಸಂಕ್ಷೇಪಪಾದಧಿಕಾ ಪರಿಣಯ	176	ಸಾನಿತ್ರಿ ಚರಿತ್ರೆ	217
ಸಂಖ್ಯಾರತ್ನಮಾಲಾ ಟೀಕೆ	176	ಸಾಹಸಿಕೆ	394,395
ಸಂವತ್ಸರಫಲ	298	ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಕಾವ್ಯ	214

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಸಿದ್ಧ ಸ್ತೋತ್ರ ಟೀಕೆ	272	ಸುಮತಿ ಶತಕ	218,230
ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರತ್ರಿಪದಿ	290	ಸುಮೇರು ಶತಕ	147
ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರನತ್ರಿಪದಿ	291	ಸುರಥಸ ಧನ್ವರ ಕಾಳಗ	188,225
ಸಿರಿಯಾಳ ಚರಿತ್ರೆ	230	ಸುವದನಾಭಾಸ್ಕರ	394
ಸಿರಿಯಾಳನ ಚರಿತ್ರೆ	222	ಸೂರೇಂದ್ರೋದಯರಾಜ್ಯ	396
ಸಿರಿಯಾಳಸತ್ವಪರೀಕ್ಷೆ	221	ಸೂಳೆಯಕೆರೆ ಸು ಸಾಂಗತ್ಯ	311
ಸಿಲೀಮಬೇಗಂ	394	ಸೇತುಬಂಧ	199
ಸೀತಾ ಕಲ್ಯಾಣ	70,168,199	ಸೇತುವಹಿಮಾದರ್ಶ	16
ಸೀತಾ ಚರಿತ್ರೆ	220	ಸೇತುಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	4
ಸೀತಾಪಹಾರ	199	ಸೋಮಶೇಖರಚಿತ್ರಶೇಖರ ಕಥೆ	206
ಸೀತಾರಣ್ಯಪ್ರವೇಶ	221	ಸೌಂದರಕಾವ್ಯ	47
ಸೀತಾರಾಮ	223	ಸೌಂದರ್ಯಹರೀ ಟೀಕೆ	95
ಸೀತಾವನವಾಸ ಕಥೆ	223	ಸೌಂದರೇಶ್ವರನ ಯಕ್ಷ ಗಾನ	382
ಸೀತಾವಿಯೋಗ	188	ಸೌಗಂಧಿಕಾಪರಿಣಯ	176,194,239
ಸೀತಾಸ್ವಯಂವರ	199	ಸೌಮಿನೀ ಕಥೆ	162
ಸೀಮಂತಿನಿ	395	ಹನುಮದ್ರಾಮವಿಜಯ	89
ಸ್ತ್ರೀಧರ್ಮನೀತಿ	235	ಹನುಮದ್ರಾಮಾಯಣ	89
ಸ್ತ್ರೀವೈದ್ಯ	102	ಹನುಮದ್ವಿಲಾಸ	100,133,229
ಸಂಧೋಪಸುಂದವಧೆ	221	ಹನ್ನೆರಡುರಾಜರ ಕಥೆ	225
ಸುಗಂಧವಾರಿಜಾತ	308	ಹರದತ್ತಾಚಾರ್ಯಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	46
ಸುಗ್ರೀವನಿಮಿತ್ತ	280	ಹರ್ಯಕ್ಷರಮಾಲೆ	268
ಸುಜ್ಞಾನಚಿಂತಾಮಣಿ	244	ಹರ್ಷಚರಿತೆ	224
ಸುಜ್ಞಾನಿದೇವಕಾವ್ಯ	388	ಹರಿಕಥಾಮೃತಸಾರ	137
ಸುದಾಮ ಕಥೆ	144	ಹರಿಣೀಹರಣೋದ್ಧರಣ	237
ಸುಧನ್ವ ಚರಿತ್ರೆ	228	ಹರಿಭಕ್ತಿರಸಾಯನ	37
ಸುಧನ್ವನ ಕಾಳಗ	199	ಹರಿಲೀಲಾಮೃತಸಾರ	214
ಸುಧದ್ರಾ ಕಲ್ಯಾಣ	188,239,392	ಹರಿವಂಶ	41,172

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ನಾಟಕ	220	ಹಿಂದೂದೇಶದಚರಿತ್ರನಿರ್ವಹನವದ್ಯ	
ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನಾಂಗತ್ಯ	308	ಕಾವ್ಯ	237
ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರೋಪಾಖ್ಯಾನ	177	ಹಿಂದೂದೇಶದನಾಗರಿಕ	224
ಹರಿಹರನಾಮಾವೃತ್ತಿಸಂರಸಂಗ್ರಹ	232	ಹಿಂದೂ ಲಾ	236
ಹಳಗನ್ನಡನುಡಿಗನ್ನಡಿ	188	ಹಿಂದೂಸ್ತ್ರೀಪುನರ್ವಿವಾಹ	235
ಹಳೆಯಬೀಡುವುರಾತನಚರಿತೆ	231	ಹಿತೋಪದೇಶ	221,225
ಹಾಡುಗಳು	1,2,71,179	ಹಿಮಶೀತಳನ ಕಥೆ	169
232-3,236-7,245,247,395		ಹೇಮರಾಜವಿಲಾಸ	224
ಹಾಲಾಸ್ಯವುರಾಣ	252	ಹೈದರ್‌ನಾಮೆ	231
ಹಾಲಾಸ್ಯಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	42,51,172	ಹೊಸಗನ್ನಡನುಡಿಗನ್ನಡಿ	188
ಹಿಂದೂಚರಿತ್ರಸಂಗ್ರಹ	221	ಹೋಲ್ಕರನ ಚರಿತ್ರೆ	238

ಶ್ರೀ.

ಕರ್ಣಾಟಕ ಕವಿಚರಿತೆ.

ತ್ಯತೀಯ ಸುಪುಟ

ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ಶತಮಾನದ ಕವಿಗಳು

ಅಪ್ಪಯ್ಯ ಸು. 1705

ಈತನು ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿರುವಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ನಮಗೆ ಅವುಗಳ ದೊರೆತಿಲ್ಲ.

ಇವನು ಸಾರಸ್ವತಬ್ರಾಹ್ಮಣನು; ಕೌಡಿನೈಯ ಗೋತ್ರದವನು. ಇವನ ತಂದೆ ಭಟಕಳದ ಸೇನಬೋವ ರಾಮರಾಯ; ಸ್ಥಳ ಭಟಕಳ; ಗುರು ವಿಮಲಾನಂದ; ಹೆಂಡತಿ ಭಾಗೀರಥಿ; ಕುಲದೇವತೆ ಗೋವೆಗೆ ಸೇರಿದ ಕುಶಸ ಲದ ಮಂಗೀಶ (ಮಹಾಗಿರೀಶ). ಇವನ ನಿಜವಾದ ಹೆಸರು ಲಕ್ಷ್ಮಣ. ಆದರೆ ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ತಂದೆತಾಯಿಗಳು ಕರೆದ ಅಪ್ಪು ಎಂಬ ಹೆಸರೇ ನೆಲೆಯಾಗಿ ನಿಂತಿತು. ಇಕ್ಕೇರಿ ಬಸವಪ್ಪನಾಯಕನು ತನ್ನ ಕುಲದೇವತೆಯಾದ ಕೊಲ್ಲೂರು ಮೂಕಾಂಬಿಕೆಯ ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಕವಿ, ಬಸವಪ್ಪನಾಯಕನ ಆಶೀರ್ವಾದರೂಪವಾಗಿ ಕೆಲವು ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ತಿಳಿವುದರಿಂದ ಇವನು ಬಸವಪ್ಪನಾಯಕನ ಸಮಕಾಲಗವನಾಗಿರಬೇಕು. ಆದರೆ ಇಕ್ಕೇರಿ ದೊರೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಹೆಸರಿನವರು ಇಬ್ಬರು ಇದ್ದರು; ಒಂದನೆಯವನು 1697 ರಿಂದ 1714 ರವರೆಗೂ, ಎರಡನೆಯವನು 1739ರಿಂದ 1754ರ ವರೆಗೂ ಆಳಿದಂತೆ ತಿಳಿವುದರಿಂದ ಕವಿಯ ಕಾಲದವನು ಅವ

ಬಸವಪ್ಪನಾಯಕನೋ ಎಂಬ ಸಂದೇಹವುಂಟಾಗಬಹುದು. ಆದರೆ ಕವಿ
ಯ ಗುರುವಾದ ವಿನುಲಾನಂದನು ಕರ್ಣಾಜ್ಞಾನರ ಕಾಳಗವೆಂಬ ಯಕ್ಷ
ಗಾನವನ್ನು 1684ರಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆ ಪ್ರತಿರೀತಿಯಿರುವುದರಿಂದ ಕವಿ ಒಂದನೆಯ
ಬಸವಪ್ಪನಾಯಕನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದಿರಬೇಕು. ಇವನ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿ
ಒಂದನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇನೆ—

ಹೂವ ಕೊಟ್ಟಳು ಮಹಾದೇವಿ ಮೂಕಾಂಬಾ |
ಭೂವರ ಬಸವನೃಪನ ಭಾವಭಕ್ತಿಗೆ ಒಲಿದು || ಪಲ್ಲವಿ ||
ತನ್ನ ಮಗನೆಂಬ ತಾತ್ಪರ್ಯದಲಿ ಕೈವಿಡಿದು |
ಮನ್ನಿಸುವೆನುತ ಪೋಷದಲಿ ಕರೆದು ||
ಅನ್ಯಮೈರಿಗಳ ಜಯಿಸೆಂದು ಅಭಯವನಿತ್ತು |
ಜೆನ್ನಾಗಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಪದವಿಯನುಭವಿಸುತ || 1 ||
ದೃಢಭಕ್ತಿವಿಡಿದು ತನ್ನಡಿಗಳನು ಪೂಜಿಸಲು |
ಒಡನೊಡನೆ ಬಂದು ಭೂಮಿಪನ ನೋಡಿ ||
ಪಡುಗಡಲ ಒಡೆಯ ಬಾರೆಂದು ನಂಬುಗೆಯನ್ನು |
ಕೊಡುವತೆದಲಿ ವಿಶ್ವದೊಡತಿ ತನ್ನಯ ಬಲದ || ೨ ||
ಇಂದೂರವಿಗಳು ಇರುವ ಪರಿಯಂತ ನೃಪನಿಸಿ |
ಜಂದದಿಂದಲಿ ಎಮಲ ಆನಂದವಾಗಿ ||
ಎಂದೆಂದು ಸ್ಥಿರದಿ ಬಾಣೆಂದು ಬಸವೇಂದ್ರನಿಗೆ |
ಇಂದೀವರಾಕ್ಷಿ ಕೊಲ್ಲೂರ ಮೂಕಾಂಬಾ || 3 ||

ಸಿಂಹಗಿರಿಕೃಷ್ಣವಾಚಾರ್ಯ, 1712

ಈತನು ಒಂದು ಕಾಲಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮ
ಣಕವಿ; ಇವನ ತಂದೆ ನಾರಣಯ್ಯ; ಇವನ ಸ್ಥಳ ಸಿಂಹಗಿರಿಯಾಗಿರಬ
ಹುದು. ಇವನ ಕಾಲಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ 1712 ರಲ್ಲಿ ನಡೆವ ಸಂಗತಿಯನ್ನು
ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಇವನು ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸಿ ಆ

ವರ್ಷವನ್ನೇ ಮೇಲೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ತನ್ನ ಕಾಲಜ್ಞಾನವು ಸುಳ್ಳುಗಳಾರದು ಎಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ—

ಕೃಷ್ಣಮಾಚಾರ್ಯರು ಕಾಲಜ್ಞಾನವ ಮುಂಚಿತಾಗಿ ಹೇಳಿದರು ಎಂದು ಜನರು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಮಾಣವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾನೆ. ಗಂಗೆ, ಯಮುನೆ, ಗೋದಾವರಿ, ತುಂಗಭದ್ರೆ, ಗೌತಮಿ, ಜಾಹ್ನವಿ, ಪುಷ್ಕರಿಣಿ, ಕೃಷ್ಣ ವೇಣಿ ಈ ಅಪ್ಪನದಿಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ತಂದೆ ನಾರಣಯ್ಯನ ಹಿಂಸೆಯ ಮಾಡಿ ರಕ್ತಮಾಂಸಗಳ ಭುಂಡಿಸಿದ ದೋಷಗಳಿಗೆ ತಾನು ಹೋದೇನು. ಈರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಾನು ಹೇಳಿದ ಕಾಲಜ್ಞಾನ ತಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ನಾರಣಯ್ಯನ ಅಣೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಕಾಲಜ್ಞಾನ

ಇದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪಭಾಗವನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಕಲಿಯುಗ ಹುಟ್ಟಿದತರುವಾಯದಲ್ಲಿ 3799 ವರ್ಷಸಂವತ್ಸರವಾದಲ್ಲಿ ಅಶ್ವ ಪತಿ ಗಜಪತಿ ನರಪತಿ ಚಿಲುವಾನದೊರೆಗಳಿಲ್ಲರೂ 1000 ವರ್ಷ ರಾಜ್ಯವನಾಳುವರು. ಓರುಗಲ್ಲ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನು ದುಂದುಭಿಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಮೈಜ್ಞರಿಂದ ಸಿಕ್ಕಿ ಹೋಗುವನು. ಆಮೇಲೆ 300 ವರ್ಷ ಸಂವತ್ಸರ ರೌದ್ರಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಗಜಪತಿಗೆ ಸಿಂಹಾಸನ ಮೈಜ್ಞರಿಂದ ಹೋಗುವುದು. ಕ್ಷಯಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭವಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ವಿಜಯವರ ಗೋಲುಕೊಂಡೆಯ ಮೈಜ್ಞರ ಎತವಾಗಿ ಹೋಗುವುದು. ಆಮೇಲೆ ಭೂಮಿಗೆ ವಾಸಪ್ರವೇಶ ಹೇರಳವಾಗಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಅವೋಧನ ತಟ್ಟುವುದು. ಜಾತಿ, ನೀತಿ, ವಾವಿ, ವರ್ತನೆ ಕೆಟ್ಟು ಅನ್ಯಾಯವೇ ಅಧಿಕವಾಗುವುದು. ವಿಪ್ರರು ಆಚಾರ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಬಿಟ್ಟು ಶೂದ್ರರ ಸಂಗವ ಮಾಡುವರು. ಕಲಿಯುಗಪ್ರವೇಶ ವಾದ 4799 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಬಹುಧಾನ್ಯಕಾರ್ತಿಕಶುಕ್ಲ ಸಪ್ತಮೀ ಸೋಮವಾರ ಶ್ರವಣ ನಕ್ಷತ್ರ ಮಕರರಾಗದಲ್ಲಿ (1698) ಕಾರ್ತವೀರ್ಯಾರ್ಜುನನು ವೀರವಸಂತನೆಂಬ ಪೆಸ ರುಳ್ಳವನಾಗಿ ಗೌತಮನದೀತೀರದಲ್ಲಿ ಈಶಾನ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸುವನು. ಆಮೇಲೆ ನಂದನಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ (1712) ಆ ವೀರವಸಂತರಾಯನು ಸಕಲನೇನಾಸಮೇತನಾಗಿ ಕೃಷ್ಣವೇಣೀ ಗೋದಾವರೀ ತೀರದಲ್ಲಿ ಚಕ್ರಾವತೀಪಟ್ಟಣವನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಂಡು ಮಾರ್ಗತಿರ ಶುಕ್ಲ ತ್ರಯೋದಶೀ ರೋಹಿಣೀ ನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕವಾಗಿ 108

ವರ್ಷ ಸಕಲಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನೆದುವನು. ಆ ವೀರವಸಂತರಾಯನ ವಂಶದವರು
1108 ವರ್ಷ ರಾಜ್ಯವನಾಳುವರು.

ನಗರದ ಪುಟ್ಟಯ್ಯ 1713

ಈತನು ಮೈಸೂರರಸುಗಳ ಪೂರ್ವಾಭ್ಯುದಯವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಶಕ 1635 ರಲ್ಲಿ, ಎಂದರೆ 1713 ರಲ್ಲಿ, ಬರೆದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇದು ಗದ್ಯಗ್ರಂಥ; ಇದರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರುರಾಜರ ಚರಿತವು ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ.

? ವೈದ್ಯೇಶ್ವರಭಟ್ಟ 1715

ಈತನು ಸೇತುವಾಹಾತ್ಮ್ಯವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ತನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು “ಗಜವನನಿಲಯವೈದ್ಯೇಶ್ವರನ” ಅಂಕಿತದಲ್ಲಿ ಬರೆದು “ವೈದ್ಯನಭಿಕೃತನುಸರಿದನು” ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಆ ನಾಮವನ್ನೇ ಮೇಲೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ಇವನ ಸ್ಥಳ ಗಜವನ (ತಲಕಾಡು) ಆಗಿರಬಹುದು. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಶಕ 1635 ನೆಯ ಜಯಸಂವತ್ಸರದ ವಾಲ್ಮೀಕಿಯಲ್ಲಿ-ಎಂದರೆ 1715 ರಲ್ಲಿ-ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಇವನಗ್ರಂಥ

ಸೇತುವಾಹಾತ್ಮ್ಯ

ಇದು ಭಾಮಿನೀಪುಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಅಧ್ಯಾಯ 41, ಪದ್ಯ 1925. ಈ ಸೇತುವಾಹಿಮೆಯನ್ನು ಮೊದಲು ವ್ಯಾಸನು ಸೂತನಿಗೆ ಹೇಳಿದಂತೆಯೂ ಅಮೇಲೆ ಸೂತನು ಶೌನಕಾದಿಪುಷ್ಪಿಗಳಿಗೆ ನಿರೂಪಿಸಿದಂತೆಯೂ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಗ್ರಂಥಾರಂಭದಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯೇಶ್ವರಸ್ತುತಿಯಿದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಗಣೇಶ, ಕೀರ್ತಿನಾರಾಯಣ, ಬ್ರಹ್ಮ, ಸರಸ್ವತಿ, ಪಾರ್ವತಿ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ, ವ್ಯಾಸ,

ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಇವರುಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು
ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ—

ಅಯೋಧ್ಯೆ

ಪಗಲ ದೆಸೆಗಳುಕುತ್ತ ಚಂದ್ರಿಕೆ | ನಗರವನು ಪುಗಲೆಳವಿಸಲು ಬಲು |
ಪಗೆತನನಿ ಮುತ್ತಿಗೆಯನಿಕ್ಕಿದುದೆಂಬವೊಲು ಭರದಿ ||
ಗಗನಕಡರಿದ ನಿರ್ಮಲದ ಸೌ | ಧಗಳ ಕಾಂತಿಯ ಪೊನ್ನಕೋಂಬೆಯು |
ಪೊಗರೊಗುವ ಮಿಗೆ ಕಾಂತಿ ಮುಸುಕಿದುದೆಂಬುದಿಕ್ಕಿನಲಿ ||

ಅಯೋಧ್ಯೆಯ ಸ್ತ್ರೀಯರು

ಪೊಡವಿಗತಿಶಯವೆನಿಸ ಸ್ತ್ರೀಯರ | ನುಡಿನಡೆಗೆ ಬಡಬಾಸೆಕುಚಗಳಿ |
ಗೊಡನೆಹಿಗಿದರಗಳಿಮದೇಭಭುಜಂಗಕೋಕಗಳು ||
ತಡೆದುವವು ಮೈಡೂರೈರತ್ನದ | ಕಡಗಕಟಿಕಜಲಪನಗಳ ಕಂ |
ಡೊಡನಯೋಧ್ಯೆಯ ತರುಣಿಯರ ಸೊಬಗೆನಿತ್ಯೊ ವೇಲೆಂದ ||

ಸೀತಾದೇವಿ

ಉರದ ಜೆಲುವಿನಲೊಪ್ಪಿತಂದಾ | ವರಪದಕತಾಲಿಗಳು ಮತ್ತಾ |
ಕರದ ಕಾಂತಿಯಲೊಪ್ಪಿದುದು ಮರಕತದ ಕಡಗಗಳು ||
ತರಳಕಾಂಚಿಯು ಘನಜಘನದಿಂ | ದಿರದೆ ಪೂಜ್ಯತೆವಡೆದುದಾನೊ |
ಪುರಗಳೊಪ್ಪಿದುವಂದಲಕ್ಷದ ಚರಣಕಾಂತಿಯಲಿ ||

ಬಾಲವೈದ್ಯದ ಜೆಲುವ ಸು. 1715

ಈತನು ಕನ್ನಡಲೀಲಾವತಿ, ರತ್ನಶಾಸ್ತ್ರ ಎಂಬ ಎರಡು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ಇವನ ಪಿತಾಮಹ ರಾಮಾನುಧಾನಿ, ತಂದೆ ವೆಂಕಾವಧಾನಿ ಅಥವಾ ವೆಂಕಟಭಟ್ಟ; ಸ್ಥಳ ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಪುರ. ಬೇಲೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಿಸರ ಉಪದೇಶಬಲದಿಂದ ಕನ್ನಡಲೀಲಾವತಿಯನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಸರಾರೋ ತಿಳಿಯದು. ತ್ರೀರಂಗಬಟ್ಟಣವನಾಳ್ವ ತ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜೊಡೆಯರಯ್ಯನವರ ಬೊಕ್ಕಸದ ಕರಣಿಕನಾಥ ವೆಂಕಟಪತಿಯ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದಿಂದ ರತ್ನಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಬರೆ

ದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಕನ್ನಡಲೀಲಾವತಿಯ ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣವಾದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ದೇವರಾಜನ ವಿಷಯಗಳು ಹೇಳಿವೆ ಈ ದೇವರಾಜನು ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಜನೆಂದು (1672-1704) ತೋರುತ್ತದೆ. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಕೃಷ್ಣರಾಜನು 1713 ರಿಂದ 1731 ರ ವರೆಗೆ ಆಳಿದ ದೊಡ್ಡ ಕೃಷ್ಣರಾಜನಾಗಿರಬೇಕು. ಅದುದರಿಂದ ಕವಿಯ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1715 ಆಗಬಹುದು. ಇವನು ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಜನ ಆಳಿಕೆಯ ಅಂತ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ತಾನು ಕವಿತೆಯನ್ನು ತಿಳಿದವನಲ್ಲ, ತಿಳಿದವರು ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ತಿದ್ದಬೇಕು ಎಂದು “ಒಪ್ಪದಿ ತಿದ್ದಲುಬೇಕೆ | ಮೃಪ್ಪನ ಕಾಲದೊಳಮುಖ್ಯ ಕವಿತಾಕೃತಿಯಾಂ ” ಎಂಬ ಪದ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

1 ಕನ್ನಡಲೀಲಾವತಿ

ಇದು ಕಂಡ, ವಾರ್ಧಕಪಟ್ಟದಿ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಖರೆದಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣಗಣಿತ, ಜ್ಞೇತ್ರಗಣಿತ ಇವೆರಡೂ ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಯಪ್ರಮಾಣ, ಪರಹಪ್ರಮಾಣ, ಮಣಿಗಟ್ಟಲೆ, ಖಂಡುಗಸಂಜ್ಞೆ, ಯೋಜನಪ್ರಮಾಣ, ವರ್ಷಪ್ರಮಾಣ, ಗಳಿಗೆಪ್ರಮಾಣ, ಭಾರಸಂಖ್ಯೆ, ಅಳತೆಪ್ರಮಾಣ, ಟೆಂಕೆಸೂತ್ರ, ಮಗ್ಗಿಸೂತ್ರ, ಸ್ತುಮುತ್ತಿನ ಚಿವ್ವು ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಸಾದಿತವಾದ ವಿಷಯಗಳು ಕೆಳಗಣ ಪದ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿವೆ—

ಲೋಕದೊಳು ಗಣಿತತತ್ತ್ವಜ್ಞರೊಪ್ಪುವತೆಂದಿ |

ಬೇಕಾದ ಕೀಲಿಕೆ ಸ್ವರ್ಣಕ್ಷೇತ್ರದ ಗಣಿತ |

ಜೋಕೆಯೊಳ ಘನವರ್ಗಮೂಲಕೃತವಣಿಗಳಣೀಕಕುಶಲದ ಲೆಕ್ಕವ ||

ನಾ ಕನ್ನಡದಿ ಪದ್ಯಗೊಳಿಸಿ ಪೇಟೆದಿನಿದನು.

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಕೇತವ, ರಂಗಪುರದ ಗಣೇಶ, ಸರಸ್ವತಿ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಕೆಲವುಭಾಗಗಳನ್ನು - ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ—

ನಿಸ್ಸಪ್ರನಾಣ

ಕವಡೆಗಳೆಬ್ಬತ್ತಾಗಲು | ಪವಣಿಸಿ ಕಾಕಿಣಿಯು ನಾಲ್ಕು ಪಣ ಪದಿನಾಃ ||
ಭುವನದಿ ದ್ರವ್ಯಗಳೆನಿತುಂ | ಸವನಿಸೆ ಪದಿನಾಟಕದುವೆ ನಿಷ್ಕಮೆನಿಕ್ಕುಂ ||

ವಿನೋದದಲೆಕ್ಕಗಳು

ಇಬ್ಬರು ಇಕ್ಕೊಳದವನನ | ಮುಬ್ಬಳ್ಳದ ಕೊಳಗವೈದುಸೊಲಗೆಯ ಮಾನದಿ |
ಇಬ್ಬಳಿಸಿದೆಂಟುಮಾನದಿ | ಮುಬ್ಬಳ್ಳದಿನೊಂದ ಕೂಡೆ ಪಾಲಿವರ್ಗಂ ||

ದವನಹಂಚಿಕೊಟ್ಟುದು.

ಹರನಯನಕ್ಕೊಲದತಕಂ | ನರೆಮಣುವಂ ತೈಲತುಂಬಿ ಮೂಟುಹೊರಲುಂ |
ಸಂಪೋದುದೇಟುಮೂಟು | ಕಿರಿಹಿರಿಯಂಗುಡುವ ತೈಲ ಪಾಲೆನಿತಕ್ಕಂ ||

ಎಣ್ಣೆಬುರುಡೆಲೆಕ್ಕ.

ಎಂಟುದಿನಕ್ಕೊದ ಗ್ರಂಥನ | ನುಂಟಿನಿಸುತ ಕಲಿತು ಮಲೆವನ್ನೆದಕೆ ಮೂಟುಂ |
ಎಂಟು ಕೂದಿದ ನೂಟಕೆ | ಪಂಟು ನಾಲ್ವತ್ತೊಂದುದ್ವಾದಶವರ್ಷಂ ||

ರಸನಾಳೆಂಬದ ಫಲಮಿದು | ಕುಸುಮಾಸ್ತ್ರದ ಸಂಖ್ಯೆಲೆಕ್ಕಹೆಸರಿ.... |
ಪೊಸದೆಸೆಯ ಲೆಕ್ಕಮಂತಿದ | ವಸುಮತಿಗಟ್ಟವಂತೆ ಪೇಟು ಗಣಿತವಿಲಾಸಾ ||

ಎಸಳು × 72 = ಬೀಜಸಂಖ್ಯೆ.

ಅಷ್ಟವಸುವೆಂಬಲೆಕ್ಕದಿ | ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ಕುಂಬಳದಕಾಯ ರೇಖೆಯನಿಱುವುದು |
ದೃಷ್ಟಮೆನೆ ಬೀಜಮಕ್ಕುಂ | ಸೃಷ್ಟಿಯಜನವಲೆಯ ಪೇಟು ಗಣಿತವಿಲಾಸಾ ||

ರೇಖೆ × 88 = ಬೀಜಸಂಖ್ಯೆ.

ಜ್ಞೇತ್ರಗಣಿತ

ಸಮಚತುರವಿಷಮಚತುರಂ | ಸಮತ್ರಿಭುಜೆಯು ವಿಷಮತ್ರಿಭುಜೆ ವೃತ್ತಾಕಾರಂ |
ಕಮಲಫಣಿನಯನಶಂಖಂ | ಕ್ರಮಗೋಳಸುವೆ ಶೂರ್ಪಶೂಲಮದ್ವಳಿಭಾವಂ ||

ಧನುಬಾಣಪಕ್ರಭ್ರಮರಂ | ಅನುನಯದಿಂದಷ್ಟಕೋನು ತರುಕರಿದಂತಂ |
ಎನಿತುಪರಿಗೆಯು ಡಮರುಗ | ಅನಿತುಗುಣಾಪಾತಪಕ್ಷಿ ಪಟ್ಟಿಯಿಂಗಂ ||

ಜೆಡಗೆಯು ಚಾಮರಜೇಳುಂ | ಕಡೆಗೋಲಿನಮುದ್ದೆ ಪಂಚಕೋನುಂ ವಸನಂ |
ಗುಡವಣಕೋಡನುರೆವೆರೆಯುಂ | ಸಡಗರದಿಂ ತಿಳಿದು ನೋಡು ಪೊಡವಿಯೊಳನಿತುಂ ||

ವಿಷಮದ ಚತುರದ ಭೂಮಿಯ | ಕವಗೊಳಿಸುತ ನಾಲ್ಕುಭುಜನ ಕೂಡಲೆ ಮತ್ತಾ |
 ಕುಶಲದಿ ಭಾಗಿಸಿ ನಾಲ್ಕುಕೆ | ಪೊಸತೆನಿಸುತ ವರ್ಗಗೊಳ್ಳು ಕಂಭಂ ಬರ್ಕಾಂ ||
 ಕಮಲಾಕಾರದ ಭೂಮಿಯ | ಸಮನಿಸಿ ಹೊತಿನಳಯವಳಿದು ನಾಳವ ಕೂಡಾ |
 ಕ್ರಮದಿಂ ನಾಲ್ಕುಕೆ ಭಾಗಿಸಿ | ಮಮತೆಯೊಳಂ ವರ್ಗಗಾಣು ಕಂಭಮದಕ್ಕುಂ ||
 ಕೂಡನಾಕಾರದ ಭೂಮಿಗೆ | ನಡುವುಂ ಮುಖದಗಲಗೂಡಿಯರ್ಥಿಸು ಮತ್ತಾ |
 ಕೂಡನೀಳದಿ ಗುಣಿಯಿಸಲುಂ | ಪೊಸವಿನೊಳಂ ಕಂಭ ಬಕ್ಕು ಕೇತವಮತದಿಂ ||

2 ರತ್ನಕಾಸ್ತು

ಇದು ವಾರ್ಧಕಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಪದ್ಯ 98. ಅಗಸ್ತ್ಯನು
 ನಿಯ ನುತಾನುಸಾರವಾಗಿ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.
 ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿತವಾದ ವಿಷಯಗಳು ಕೆಳಗಣ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿವೆ—
 ನನರತ್ನಗಳ ಪೆಸರು ಪುಟ್ಟುತಿಹ ದೇಶವನು |

ಭುವನದೊಳು ಗಣಿಗಳನು ವರ್ಣಜಾತಿಯು ದೋಷ |

ಸವನಿನ ಗುಣಗಳನು ಬೆಲೆಹಸ್ತಸಂಜ್ಞೆಯನು ವಂಶಲಿಯ ಕುಶಲತೆಯನು ||

ಯವೆಯ ಪರಿಮಾಣವನು ಕಣಜರತಿಮಂಜಾಡಿ |

ಜಿವುನೊಟೆಯುಗಭೇದ ಕೃತ್ರಿಮದ ರಶುನಗಳು |

ತವತನಗೆ ತಿಳಿವಂತೆ ಪೊಟ್ಟಿನಿದ ಕನ್ನಡದಿ ಮುನಿಯಗಸ್ತ್ಯನ ಕೃಪೆಯೊಳು ||

ಗ್ರಂಥವು 6 ಕಲ್ಪಗಳಾಗಿ ಭಾಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಅರಂಭದಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನಿಗ
 ರಾಯ, ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳು, ಗಣೇಶ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ
 ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಅಲಿಸೈ ಬಾಹಿರದಿ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸ ಪ್ರಭೆಯಿರಲು |

ಲೀಲೆಯಿಂ ತಿಳಿಯದನು ಪಿಂಡ ರಂಗವದೆಂದು |

ಬಾಲಾಕನಾದಿನೊಳ್ ಪಿಡಿಯ ರತ್ನದಮಧ್ಯೆ ಛಾಯೆ ತಾ ತೋರುತಿರಲು ||

ಪಾಲಿಸದ ಛಾಯೆ ರಂಗಮದೆಂದು ಪೇಟಿದದ |

ನಾಲಿಸೈ ಮಾಣಿಕಕೆ ಕಾಂತಿ ರಂಗಗನ್ನ !

ಮೇಲೆ ಸಿರದೊಳು ನೋಡಿ ಕುಶಲದಿಂ ಕ್ರಯಮಾಡಿ ಶ್ವೇತಸರ್ವಮಿತಿರೊಳು ||

ನೀಲಮಂ ಪರಿಕಪ್ಪನಾದಡಂಗೈತಳದಿ |

ಹಾಲ ಮಧ್ಯದೊಳಿರಿಸಲದು ನೀಲಿರಸದಂತೆ |

ನೀಲವರ್ಣವಾವಾಗಲಿಂವ್ರನೀಲನುದೆನಿಪ್ಪದದು ತೃಣವ ಗ್ರಾಹಿಸುವುದು ||
 ಮೇಲು ಸಿಂಹದಲ್ಲ ಪುಟ್ಟನಿತು ಗುಣಮಿರಲು |
 ಪಾಲಿಸಲುಬೇಕದನು ಗುಣದೋಷಗಳ ನೋಡ |
 ದೀಲಲಿತರತ್ನಮಿರಲಿನೆಯಪರಿಮಾಣಕ್ಕೆನೂಲುಸಾಹಸ್ರಮೆಂದು ||
 ಕೃತ್ತಿನಾದ ಮತ್ತು ಶಾಸಿರಲು ಪರಿಕೆಸುವ ಪರಿ |
 ಮುತ್ತದನು ಮಡಕೆಯೊಳು ಗೋಮೂತ್ರನನು ತುಂಬಿ |
 ತತ್ತುಗೊಳ್ಳಿಸಿ ಲವಣವನು ಮನೆಗೆ ನೆನೆಯಿಸಲುಬೇಕೊಂದುರಾತ್ರಿಯದನು ||
 ಭತ್ತಗೋಧಿಯ ಹೊಟ್ಟಿನೊಳಗದನು ಉದ್ದಿಯೊರ |
 ಸುತ್ತ ನೋಡಲು ಪರ್ಣ ಪೋಗದಿರೆಯಾಮಣಿಯು |
 ಉತ್ತಮೋತ್ತಮವೆಂದು ಪೆಟ್ಟಿನಾಗಸ್ತ್ಯಮುನಿ ಬಿತ್ತರಿಸಿ ಮುನಿವರಗ್ಗಿ ||
 ಛಾಯೆಯಿಲ್ಲದ ಮೂಣಕಕ್ಕೆ ಮಾದಳರಸದಿ |
 ಪ್ರಿಯದಿಂದಲತಿಗೆರು ರಸದಿ ಭಾವನೆಗೆಯ್ಯ |
 ಲಾಯತದಿ ಗಜನಿಂಜೆಹುಳಿಯೊಳೆಬ್ಬುವೆಳೆ ಭಾವನೆಯಗೆಯ್ಯಲದನು ||
 ಮಾಯಕದ ರತ್ನಮಾಗಿರೆ ತೋರ್ಪುದಲ್ಲದೊಡೆ |
 ಛಾಯೆ ವರ್ಧಿ ಪುದದಕೆ ನೀಲಕತಿಪೆಟ್ಟು ಪೆನು |
 ಪಾಯದಿಂ ನೀಲಿರಸಗಜನಿಂಜೆನಿಂಜೆರಸವೆಂಬುಭಾವನೆಗೈವದು ||
 ಪವಳವನು ನೀರಿನೊಳು ತೊಳೆದುಮೊಪ್ಪವನಿಕ್ಕ |
 ಲವನು ಬಿ ಲೊಳಗಿಟ್ಟು ಅಲತಿಗೆಯ ರಸದಲ್ಲಿ |
 ತವೆ ಮತ್ತು ಗದ ಪುಷ್ಪವನು ಅರೆದು ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆಯೊಳೆ ಕಲಸಿ ಲೇಪಿಸಲ್ಪಿ ||
 ಕವಡೆಹತ್ತಿಯಬೀಜ ಗಜ್ಜುಗದ ತಿರುಳಿನಿಂ |
 ದವನು ನೀರಲಿಯರೆದು ತೊಳೆಯಲ್ಪಿ ಛಾಯೆ ತಾ |
 ಪವಳಕತಿತೋರ್ಪುದದನಪ್ಪಿದು ಮಂಡಲಿಮಾಪ್ಪಿನೆಂದಗಸ್ತ್ಯಂ ಪೆಟ್ಟುನು ||

— ೦ —

ವೀರರಾಜ ಸಂ. 1720

ಈತನು ವೈದ್ಯಸಂಹಿತಾಸಾರಾಂಶವವನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು
 ಕಳಲೆರಾಜರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನು. ಇವನ ಪಿತಾಮಹನು ಕಾಂಕಯ್ಯ; ತಂದೆ

ಮೈಸೂರು ದೊರೆಯಾದ ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಜನಲ್ಲಿ (1672--1704) ದಳವಾಯಿಯಾಗಿದ್ದ ದೊಡ್ಡೇಂದ್ರನು. ಈ ದೊಡ್ಡೇಂದ್ರನು

ಮರಾಟರೊಳಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದ ಜೇಜೇಗಾಂಟಿ ಮುಂತಾದ ಮಹಾಕೂರಂ ಕಡಿದು ಅವರಾನೆಕುದುರೆಬಿರುದುಮುಂತಾಮನಂ ಕೊಂಡು ಸವಂತರಾಯನ ಮೂಗಂ ಕೊಯಿಸಿ ಕರ್ಣಾಟಕದೇಶಮಂ ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮೀನಾಟಕಪ್ರದೇಶಮೊನಿಸಿ ಕರ್ಣಾಟಕ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಚಿಕ್ಕದೇವೇಂದ್ರಂಗೆ ದಕ್ಷಿಣಭೂಜಾದಂಡಮೊನಿಸಿ ಕೀರ್ತಿವಡೆದಂ ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಕಳುಹಿಯಪುರವೆರಾಧೀಶ್ವರನುಂ ದಾನ ಕರ್ಣನುಂ ಸಂಗ್ರಾಮಾರ್ಜುನನುಂ ಸಖ್ಯಕ್ರವರ್ತಿಸಮನುಂ ದೊಡ್ಡೇಶನೈವಾಳಕರೊಳೆಣಿಕೆವೆತ್ತ ಸುಧವರ್ಣದಿಪ್ಪಡ್ಗುಣಗಣಭೂಪಣ ಭೂಷಿತಾನಯ ವನುಮೊನಿಸಿ ಲೋಕಮಂ ತನ್ನ ಜಸದಿಂ ಬೆಳಗುವ ಶ್ರೀವೀರರಾಜಭೂಪಾಲಂ--ಎಂದು ತನ್ನನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1720 ಆಗಬಹುದು. ದಳವಾಯಿದೇವರಾಜನೂ ಕಳೆ ನಂಜರಾಜನೂ ಇವನ ಮಕ್ಕಳು.

ದೇವಚಂದ್ರನು ತನ್ನ ರಾಜಾವಳಿಕಥೆಯಲ್ಲಿ (1838) ಈತನ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಹೀಗೆ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ--

ಕಳೆವಂಶದ ವೀರರಾಜಂ ದೊಡ್ಡಕೃಷ್ಣರಾಯರ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವೈದ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರಂಗಳೊಳೆಪ ರೋಗಹರಮಪ್ಪ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳಂ ಕನ್ನಡನಾಡೊಳೆ ವೀರರಾಜೋಕ್ತಿವಿಲಾಸಮೆಂದು ಬರೆಯಿಸಿದಂ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ವೈದ್ಯಸಂಹಿತಾಸಾರಾರ್ಣವ

ಇದಕ್ಕೆ ವೀರರಾಜೋಕ್ತಿವಿಲಾಸನೆಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ಇದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕಸಂಹಿತೆಗಳೊಳಗೆ ಹೇಳಿರುವ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ಗಡ್ಯರೂಪವಾಗಿ ವಿವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ; ಒಟ್ಟು ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 169. ಈ ಗ್ರಂಥವು ಹುಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದೆ:—

ಎಳಮೆಯೊಳೆ ಕಾವ್ಯನಾಟಕಾಲಂಕಾರವ್ಯಾಕರಣತರ್ಕಾಯುರ್ವೇದಧನು ವೇದಾದಿದಿಸಮಸ್ತವಿದ್ಯೆಗಳಂ ಕಲ್ಪು ಶೌಖ್ಯಾದಾರ್ಪಣೈದ್ಯಗಾಂಭೀರ್ಯಮಾಧುರ್ಯತಾತು

ರೈವಿನಯಾದಿಗುಣಂಗಳಂ ಮೂರ್ತಿಗೊಂಕಂತೆ ಪಜ್ಜಳಿಸುತ್ತೆ ನೆಗಟ್ಟಿವಡೆದು ತಾಂ
ಸಕಲಕಲಾಕೋವನವುಧುಲಿಂ ವಿದ್ವತ್ಸರೂಪದೊಳ್ ಕಾವ್ಯನಾಟಕಾಲಂಕಾರತರ್ಕ
ಶಬ್ದವಿಚಾರಂಗೆಯ್ಯುತ್ತೆ ಒಂದುದಿನಮಾಯುರ್ವೇದಮಂ ವಿಚಾರಿಸುತ್ತಿದು

ದರೆಯೊಳ್ ಭೈಷಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಂ ಸುಖಕರಮಖಿಳಗಾರ್ದೊಡಂ ವೈದ್ಯಬೋಧಂ |

ತರದಿಂ ತಳ್ಳುತ್ತೆ ಬಂದತ್ತನನಿಯೊಳೆನುತಾವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಟೀಕಂ ||

ಬರೆದಂ ವೈದ್ಯಪ್ರವೀಣರ್ ವೊಗಟುತಿರೆ ಮಹಾಸಂಹಿತಾದುಗ್ಧರತ್ನಾ |

ಕರದಿದೆತ್ತುತ್ತೆ ಸಾರಾಂಶಮನೊಡನೊಲವಿಂ ವೀರರಾಜಕ್ಕೆ ತೀಂದ್ರಂ ||

ಧನ್ವಂತರಿ ವೊದಲಾದಮಂವೀರನಾಯುರ್ವೇದಂ ಪಲವ್ರವಿಧವಾಗಿ ನೆಗಟ್ಟಿ
ವೆತ್ತಿಪೂದು. ಆ ಸಮಸ್ತಗ್ರಂಥಂಗಳಂ ಕ್ರೋಡೀಕರಿಸಿ ಪರಿಶೋಧಿಸಿ ಲೋಕಹಿತಾರ್ಥ
ಮಾಗಿ ಸಾರಾಂಶಮಂ ಜತೆಗೆಯ್ದು ನವರತ್ನದೊಳಾಣಿಮಣಿಯನಾಯ್ದಾಯ್ದು ಹಾರ
ಮಂ ಬಿತ್ತರಿಸುವಂತೆ ಈ ವೈದ್ಯಸಂಹಿತಾಸಾರಾಂಶವ ಗ್ರಂಥಮಂ ಕನ್ನಡವಾಕ್ಯದಿಂದೆ
ವಿರಚಿಸಿದಂ.

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಶಿವ, ಪಶ್ಚಿಮರಂಗನಾಥ, ರಾಮ ಇವರುಗಳ
ಸ್ತುತಿಯಿದೆ. ಬಳಿಕ ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಜ, ದೊಡ್ಡೆಂದ್ರ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ
ರೂಪವಾದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಅನಂತರ ಕವಿ ಗ್ರಂಥವನ್ನು
ಆರಂಭಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಗಡ್ಯವಿದೆ—

ಇತಿ ಶ್ರೀವಾಗೀಶಾಧ್ಯಮರಪರಿವೃಥಸುರುಚಿರಮಣಿಮಕುಟನೂತ್ನರತ್ನಪ್ರಭಾಕಿ
ಮ್ಮಾರಿತಚಾರುಚರಣಾರವಿಂದದ್ವಂದ್ವ ಶ್ರೀಮದುಮಾಮಾಪೇಶ್ವರಕೃಪಾಕಟಾಕ್ಷಡಂದ್ರಿ
ಕಾಚಕೋರಾಯಮಾನ ಕಳುಲೆಪುರವರಾಧೀಶ್ವರ ಪರಾಕ್ರಮಸಾರ್ಥ ದೊಡ್ಡರಾಜೀಂ
ದ್ರತನೂಭವ ಸಕಲಕಲಪ್ರವೀಣ ಶ್ರೀಮದ್ವೀರರಾಜೇಂದ್ರಪ್ರಣೀತಮಸ್ತು ಸಕಲವೈ
ದ್ಯಸಂಹಿತಾಸಾರಸಮುದ್ರದೊಳ್

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ರಾಮಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದು
ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ—

ಶ್ರೀಯಂ ಪಾಲಿತದಿವಿಜನಿ | ಕಾಯಂ ನಿಯಮಿತಸಮಸ್ತಲೋಕಾಭ್ಯುದಯೋ |

ಪ್ರಾಯಂ ಕಂಡುಗೆಮಗಬಿಲವಿ | ಧೇಯಂ ಶ್ರೀರಾಮನಮಳಗುಣಗಣಧಾಮಂ ||

ಚೆನ್ನಯ್ಯ ಸಂ. 1720

ಈತನು ಪದ್ಮಿನೀಪರಿಣಯವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ ; ಮಯ್ಯಳವಂಕನ ಕನು; ಗಾಗ್ಯಗೋತ್ರದವನು ; 'ಸೇನಾಧೀಶಗೃಹಾಘ್ನಕ್ಷತ್ರನಾಗಿಯೆ ಸಂವಾನಿತ್ವನಾಮವನು ಪಡೆದ' ಶಿವಪೂಜಾನಿರತನಾದ ಚೆನ್ನಯ್ಯನಾತ್ಮನ ಮಮ್ಮುಗನು. ತನ್ನ ಪೋಷಕನಾದ ಕಳಲೆವೀರರಾಜನ (ಸಂ. 1720) ಇಷ್ಟಾನುಸಾರವಾಗಿ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಈ ವೀರರಾಜನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕವಿ ಹೀಗೆ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.—

ಕರ್ಣಾಟಕದೇಶದ ಕಾವೇರಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣವನು ಮಹಿಶೂರ ಕೃಷ್ಣೇಂದ್ರನಾಳುತ್ತಿಹನು. ಅವನ ಕುಲಸರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರದೇಶಾಧೀಶರಾದ ಕಳಲೆವಂಕದವರು ಸೇನಾನಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಈ ಸೇನಾನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಂತರಾಜನು ಪ್ರಸಿದ್ಧನು. ಅವನ ಮಗ ದೊಡ್ಡಯರಾಜ. ಅವನ ಮಗ ಒಡಳಿಧರ್ಮಾಷ್ಟನಾದ ವೀರರಾಜ. ಅವನ ಮಕ್ಕಳು ರಾಮಭಕ್ತನಾದ ದೇವರಾಜ, ದೊಡ್ಡಯರಾಜ, ಶಿವಭಕ್ತನಾದ ನಜರಾಜ.

ಕವಿ ಹೇಳುವ ದೊರೆ ದೊಡ್ಡಕೃಷ್ಣರಾಜ (1713-1731) ನಾಗಿರಬೇಕು. "ಭಾಗ್ಯಪುರವಾಸ ಜಯತು" ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಈ ಭಾಗ್ಯಪುರವಾವುದೋ ತಿಳಿಯದು. ಕವಿಯ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1720 | ಆಗಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಪದ್ಮಿನೀಪರಿಣಯ

ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಅತ್ಯಾಸನಿ, ಸಂಧಿ 18, ಪದ್ಯ 2500. ಕವಿ ಕಳಲೆ ವೀರರಾಜನನ್ನು ಸಂಬೋಧಿಸಿ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ವೀರರಾಜನು ಕೇಳಿದುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಸೊಬಗುಂಟಾಯಿತೆಂದು—

ಕಳಲೆಯ ವಂಜೋದ್ಧಾರಕ ಮಹಿಶೂ | ರಿಳೆಮಾನ್ಯಗತಿಪಡೆನಿಸಿ |

ಸಲೆ ರಾಜಿಪ ವೀರೇಂದ್ರಕೇಳಲು ನೀಂ | ಜೆಜುವೆತ್ತುದ್ರಿಕಾವ್ಯರಚನೆ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ತಿರುವತಿ ವೆಂಕಟರಮಣಸ್ವಾಮಿ

ಮಿಗೂ ಪದ್ಮಾವತಿಗೂ ನಡೆದ ವಿವಾಹದ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ಇದರ ಕಥಾಗರ್ಭವನ್ನು ಕವಿ ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾನೆ —

ಸಿತಕರಾನ್ವಯಜಾತನಾಕಾಶರಾಜನ | ಸುತೆ ಪದ್ಮಿನಿಯವಿರೆಯು |

ಪತಿ ವೆಂಕಟೇಶನ ವಸಿದ ಕಥೆಯು ಸಂ | ಗತಿವೆತ್ತು ವಿಸ್ತರಿಸುವೆನು ||

ಈ ಕಥೆ ವರಾಹಪುರಾಣೋಕ್ತವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ತನ್ನ ಗ್ರಂಥದ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಈ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ—

ಇನಿಯಳ ತಂಗಾಳಿಯ ಭಾವನ್ನದ | ಜೈನ ಜೊನ್ನದ ಚಾತಿಯಲರ |

ಘನಸಾರದ ಸೋಂಕಿನ ಸುಖವೀವುದು | ಜನಪತಿಯಾಕೃತಿವಾಕ್ಯ ||

ಇದು ಕೃಂಗಾರಾಂಗನೆಯಲಂಕೃತಿ ಕೇ | ಇದು ಕನ್ನಡದೊಳ್ಳುಡಿಯು |

ಸದನಕೃಷ್ಣ ಬೀಡು ತುಭದಾಡುಂಜೊಲ | ನಿದು ಪುಣ್ಯದಗಣ್ಯಪಣ್ಯ ||

ಪ್ರತಿಸಂಧಿಯ ಆರಂಭದಲ್ಲಿಯೂ ಚೆನ್ನಕೇಶವದೇವರ ಅಂಕಿತವಿದ್ದೇ ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಕೇಶವ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಶಿವ, ಬ್ರಹ್ಮ, ಗಣೇಶ, ಸರಸ್ವತಿ, ಸೂರ್ಯ, ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಇವರುಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ—

ದೇಶ

ಹಾಪೆಂಬುದು ಪೋಮಮಂತ್ರದ ಕಡೆಯೊಳು | ಹೂಪೆಂಬುದು ಕೇಳ್ವ ಕಥೆಗೆ |

ಕಾಪೆಂಬುದು ವಿರಹದೊಳ್ಳದೆ ಬೇ | ಅಂಹಿಸಲಾನಾಡೊಳ್ಳದೆ ||

ರಾಜಸಭೆ

ಹಲವುಬುದ್ಧಿಯನುಳ್ಳ ಬಹುಲಿಪಿಗಳ ಬಲ್ಲ | ಶಿಲೆಯ ಶಾಸನದಕ್ಕರದ |

ಬಲಾಹುಳ್ಳ ನೆನಪುಳ್ಳ ಕರಣಕರೆಸಿದರು | ನಲವಿನಿಂದಾಸಭೆಯೊಳಗೆ ||

ಎಸೆವ ಕೈಚಳಕವಾಚಕಸುತಬ್ಬಗಳುಳ್ಳ | ವಸುಧೇಶಗಸುಸಮನೆನಿಪ |

ದಸೆಯ ವಾರ್ತೆಗಳನೋಡುವ ಕೇಳ್ವ ಲಿಖಿಸರಾ | ಯವದವರೆಸೆದೊತ್ತಿನಲಿ |

ಜರೆರುಜಿಗಳ ಮಾಣಿಸಿ ಮಾನವರ ನಿ | ಜರರರ ಸಮಾನಂಗೊಳಿಪ |

ಕರತುದ್ಧಿನಿರ್ಮಲಕರಣಗಳುಳ್ಳ ವೈ | ದ್ವಾರ ತಂಡ ಸಭೆಯೊಳೊಪ್ಪಿದುದು ||

ನಕ್ಷತ್ರ

ಜಳಜಭವಾಂಡಕರಂಕಶಿಕ್ತಿದ ಮು | ಚ್ಚುಳು ತಿಥಿಲತೆಯುಪ್ಪದೆಂದು |
ಜಳಜಜ ಬಿಟ್ಟದ ಬಿಳ್ಳೆಯ ನೋಳಿಗಳಂ | ತಳವಟ್ಟುವು ತಾರೆಗಳು ||

ಮಾವಿನಮರ

ನನೆಯೆಳದಳಿರ್ ಪಸುರೆಲಿ ಮುಗುಳಲರ್ ಮಿಡಿ | ಕೊನರ್ ದೋರೆಗಾಯ್-
ತನಿವಣ್ಣು |
ಕೊನೆಸರಿಯಂತ ತೀವಿರೆ ಚೂತಮೆಸೆದುದು | ಮನಸಿಜಮುಟಪದಂಕೆ ||

ವರ್ಷಾಕಾಲ

ತೆಪ್ಪಿದಕ್ಷಿಜಂಜುಗಳ್ ನೆಗೆದು ನೀಡಿದ ಕಂಠ | ಮಗಲ್ಲ ತುಪ್ಪುಪ್ಪಿಂಕೆಗಳು |
ಮೆಪ್ಪಿಯೆ ಮುಂಬನಿಯ ತಂಬನಿಯ ಕದ್ದುಂಕಿದು | ಎರದೆ ಚಾತಕಗಳು ನಲಿದು||

ಕರತ್ಕಾಲ

ಮುನ್ನೀರೊಳು ನೀರ್ಗಳನೆಲ್ಲ ಕಾಮುರ್ಗಿಲ್ | ಮುನ್ನವೆ ತಂದು ಸೂಸಿದೊಡೆ |
ಇನ್ನು ಬೆಳ್ಳುಗಿಲು ಮುತ್ತಗಳನೆ ಕಪ್ಪಿದವು | ದೆನ್ನಲಾದುದು ಶರದ್ವರ್ಷ ||

—o—

ರಾಮಾಯಣಂ ತಿರುಮಲೆಯಾಚಾರ್ಯ 1722

ಈತನು ಶ್ರೀರಂಗವಟ್ಟಣದ 64 ನೆಯ ಮತ್ತು 100 ನೆಯ ಕಾಸನ
ಗಳನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಆ ಕಾಸನಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಈ ಶ್ಲೋಕಗಳಿಂದ
ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ—

ಕರ್ಣಾಟಾಂಧ್ರಸುಸಂಸ್ಕೃತಕವಿತಾಗಾಂಧರ್ವಕೇಷು ಯಃ ಕುಶಲಃ |
ತೇನೇದಂ ರಾಮಾಯಣತಿರುಮಲೆಯಾಚಾರ್ಯಸೂರಿಣಾ ಘಣಿತಾಃ |
ಗ್ರಂಥಾಃ ಸಂಶೋಷಾಯ ಪ್ರಭವಂತ್ರಿತ ತಾಮ್ರಕಾಸನೇ ಲಿಖಿತಾಃ ||
ಶ್ರೀರಾಮಾಯಣಭಾರತಸಾರಾಯಣವಿಹಿತವೃತ್ತಿನಾ ಕೃತಿನಾ |
ಕವಿನಾ ತಿರುಮಲೆಯಾಚಾರ್ಯೇಣೇದಂ ತಾಮ್ರಕಾಸನಂ ಲಿಖಿತಂ ||

ಈತನು ಶ್ರೀನೈವೃದ್ಧವಕವಿ; ಕಾಂಡಿನೈಗೋತ್ರದವನು. ಇವನಿಗೆ
ಸುಸಂಸ್ಕೃತ, ಕನ್ನಡ, ತೆಲುಗು ಈ ಮೂರು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕವಿತೆ
ಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಕತ್ತಿಯೂ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಪಾಂಡಿತ್ಯವೂ ಇದ್ದಂತೆಯೂ,
ರಾಮಾಯಣಭಾರತಗಳನ್ನು ಓದುವುದು ಇವನಿಗೆ ವೃತ್ತಿಯಾಗಿದ್ದಿ

ತೆಯೂ ಮೇಗಣ ಶ್ಲೋಕಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ 64 ನೆಯದು 1722 ರಲ್ಲಿಯೂ ಮತ್ತೊಂದು 1724 ರಲ್ಲಿಯೂ ಬರೆದುವು. ಒಂದನೆಯದರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ದೊರೆಯಾದ ದೊಡ್ಡಕೃಷ್ಣರಾಜನು (1713-1731) ತೊಣ್ಣೂರಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅಗ್ರಹಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟಂತೆಯೂ ಎರಡನೆಯದರಲ್ಲಿ ಕಾಂಚಿಯ ವರದರಾಜ ದೇವರಿಗೆ ಕೆಲವು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಂತೆಯೂ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಎರಡು ಶಾಸನಗಳನ್ನೂ ರಾಜನ ಅಜ್ಞಾನುಸಾರವಾಗಿ ಕವಿ ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. 100 ನೆಯ ಶಾಸನವು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿದೆ; 64 ನೆಯದರಲ್ಲಿ ಕವಿ ಮಧ್ಯೇ ಮಧ್ಯೆ ಕೆಲವು ಕನ್ನಡ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ತಿರುಮಲಾರ್ಯನ (1645-1706) ಅಪ್ರತಿಮವೀರಚರಿತೆಯಿಂದ ಅನುವಾದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟವೆ. ಕೆಲವು ಇವನ ಸ್ವಂತಪದ್ಯಗಳಾಗಿರಬಹುದು. ಒಂದನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇನೆ—

ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಸ್ತುತಿ

ಎರಿವರ್ಗೀವುವು ಸುರತರು | ಸುರಮಣಿಸುರಪತುಗಳೆರೆಯದೊಡವೊಲ್ವೀವಂ |

ಮರನುಂ ಮಣಿಯುಂ ಪತುವು | ದೊರೆಯೇ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜಧರಣೀಶ್ವರನೊಳ್||

—•—

ಲಕ್ಷ್ಮಕವಿ. 1723

ಈತನು ಭಾರತವನ್ನೂ ರುಕ್ಕಾಂಗದಚರಿತ್ರೆಯನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ “ಕುಕವಿಗಳೆಂಬ ಪರ್ವತಂಗಳಿಗೆ ಪವಿ ಕವಿಲಕ್ಷ್ಮ ಪೆಟ್ಟಿ ಘನ ಸರ್ವಲಕ್ಷ್ಮಣಮಾದ ಕರ್ಣಾಟಕದ ಚತುರ್ದಶನಾದ ಸತ್ಯವಿತ್ಯ” ಎಂಬುದರಿಂದ ಭಾರತವು ಇವನು ಬರೆದ ಕನ್ನಡ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ 14 ನೆಯದು ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಉಳಿದ ಗ್ರಂಥಗಳಾವವೋ ತಿಳಿಯದು. ಕಂದ ರೂಪವಾದ ಒಂದುನೀತಿಗ್ರಂಥವೂ ಏತತ್ಕೃತವೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಇವನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವಕವಿ; ಕಾಕೃಪಗೋತ್ರದವನು; ರಾಮಚಂದ್ರನ ಮಗನು; “ಕೇವಲಿಗರಾಜನವತಾರ ರಾಮಾನುಜಾ | ಧೀನಗ್ರಜದಿವ್ಯಬಿರುದುವೈತ್ತಮಣಿಪ್ರ | ಕಾಕವಡ್ಡರ್ಕನಸ್ಥಾಪನಾಚಾರ್ಯ ನಾಯಾನಾದಿಕೋ

ಚಾಹಳ || ಶ್ರೀಕನೇಪ್ಪತ್ತ ನಾಲ್ಕೆಸೆವ ಸಿಂಹಾಸನಾ || ಗ್ರೇಕರೆನೆ ಪೆಸರಾದ ಎಂ
ಬಾರ ವರವಂತ | ದೇಶಿಕೋತ್ತಮರ" ತಿಷ್ಯನು. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಬಗವುರ ;
ಇದು ಅನೇಕಲ್ಲಿಗೆ ಸವಿವಾಪದಲ್ಲಿರುವ ಹಾರುಗದ್ದೆಯ ನಾಮಾಂತರವು. ಅಲ್ಲಿ
ಯೆ ದೇವರಾದ ಚೆನ್ನಿಗರಾಯನ ಅಂಕಿತದಲ್ಲಿ ಈ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿ
ದ್ದಾನೆ. ಪೂರ್ವ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನನ್ನು (ಸು. 1430) ಅನುಸ
ರಿಸುವಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತೊಂದುಕಡೆ "ಸುರಪುರದ ಲಕ್ಷ್ಮೀಕವಿ
ಯೊರ್ವನಲ್ಲದೆ ಮಿಕ್ಕ ಬರಡುಗವಿಗಳ ಲೆಕ್ಕಿಸದ ಬಿರುದು" ಎಂಬುದರಿಂದ
ಜೈಮಿನಿಭಾರತವನ್ನು ಬರೆದ ಲಕ್ಷ್ಮೀಕವಿಗೆ (ಸು. 1700) ಈಚೆಯವನೆಂ
ಬುದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. 7ನೆಯ ಪರ್ವದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕವಿಯ ಸ್ತುತಿ
ರೂಪವಾದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿ ಅಮೌಲಿ ಶಕ 1642 ನೆಯ ಶೋಭ
ಕೃದ್ವರ್ಷವು ಕೇಳಿದೆ ಇದು ಬಹುಶಃ ಗ್ರಂಥರಚನಾಕಾಲವಾಗಿರಬೇಕು.
ಅದರ ಶೋಭಕೃದ್ವರ್ಷವು ಶಕ 1646 (ಕ್ರಿ.ಶ. 1723) ಆಗುತ್ತದೆ. ಈ
ಕವಿಗೆ ಪುಂಭಾವಭಾರತಿ ಅಥವಾ ಗಂಡುತಾರದೆ, ಕನ್ನಡಕವೀಂದ್ರಾಭರಣ
ಎಂಬ ಬಿರುದುಗಳಿದ್ದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀಯ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ
ಹುಟ್ಟಿದುದರಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಂತೆ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಣ, ವರರುಚಿ, ವಾಲ್ಮೀಕಿ, ವ್ಯಾಸ, ದಂಡಿ
ಭವಭೂತಿ, ಕಾಳಿದಾಸ, ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ, ಲಕ್ಷ್ಮೀವತಿ ಇವರುಗಳನ್ನು
ಸ್ತುರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ತನ್ನ ಕವಿತಾಕಕ್ತಿ, ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಈ ಪದ
ಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ—

ವಿಗಡಕವಿವರ್ಗ ಘನನಿಕರಜಂಘಾನಿಲಂ |

ಸುಗುಣವಿದ್ವತ್ಕವಿಸಮೂಹಮಂದಾನಿಲಂ |

ಜಗದಿ ಕಾಂತ್ಯಿಬ್ಬಮಂ ರಚಿಸಿ ಕೋಟಲೆಗೆೊಳ್ಳಿ ಜಡಕವಿಯರಣ್ಯಾನಿಲಂ |

ಮಿಗೆ ಪೂರ್ವಕೃತಿಚೋರಕಲಿತಮಂಧಾಕಾ ವರ |

ಬಗವುರದ ರಾಮಜಂದ್ರನ ಲಕ್ಷ್ಮನೆಂದು ತಾಂ |

ಜಗಿಯುಜಿವ ರಸಿಕರಹುದೆನ್ನ ದಡೆಯೆನ್ನ ಸತ್ಯವಿಶೆ ವರ್ತಿಸುವೆ ಧರಗೆ ||

ಲೋಕತ್ರಯಂ ತನ್ನ ಶೇಷಮಂದನು ಬಾಳ |
 ಸಾಕುಲದ ಕವಿಗಳನ್ನೆಡೆಸುವೆನೆ ಎದನಂ |
 ದಾಕುಮಾರವ್ಯಾಸನವರ ನಡಿಯುನ್ನತಿಯ ಕೈಕೊಂಡ, ಖಗಪುರವೊಳು ||
 ಶ್ರೀಕಮನಚೆನ್ನರಾಯನ ಪರಂಬಿತ್ತು ತಾಂ |
 ಬೇಕಾದ ವರ್ಣವಸ್ತುಕಕಾಂಕ್ಷಮಂ ಪೇಚು |
 ವ್ಯಾಕರಣಪ್ರಾಂಶುಗಳೆದ್ದುಂಟೆದ ಕುಕವಿಗಳು ತೃಣವೆಂದನಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ನು ||
 ಹರಿಯಿತ್ತು ನರಬರೆದುದೊಂ ಕವಿತ್ವ ನಿ |
 ಸ್ತರಪ್ರಬಂಧಕೆ ಜಕ್ರವರ್ತಿ ತತ್ವಾರ್ಥಕ್ಕೆ |
 ನರಜನ್ಮಶೇಷ ತತ್ಕ್ಷಣಯುಕ್ತಿಯೊಳಗೆ ಕನ್ನಡಕಾಸನನೆನಿಸಿ ||
 ವರತಪಸ್ಸಿಂದ ಪುಂಭಾವಭಾರತಿಯೆಂಬ |
 ಓರುದುವೆಸರಂತ ಸತ್ಯವಿರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಿನಿಗೆ |
 ಸಾಯೆಂಬ ಕನ್ನಡಕವಿಗಳು ವಾದಿಸಿ ಸೋಲ್ಪರಂತಾಗಿ ಮುನ್ನಿನರೊಳು ||
 ಬರೆದನೀಲ ತೊಡೆನ ಕವಿಯುಲ್ಲ ಪದಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಮರಳಿ ಯೋಚಿಸ ಕವಿಯುಲ್ಲ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

1. ಭಾರತ

ಇದು ವಾರ್ಧಕಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೊರೆತ ಅಸಮ್ಯಕ್ ಗ್ರಂಥತ್ರಯದಲ್ಲಿ 7 ಪರ್ವಗಳೂ 8 ನೆಯ ಪರ್ವವಾದ ಕರ್ಣಪರ್ವದಲ್ಲಿ 4 ಸಂಧಿಗಳೂ ಇವೆ; ಒಟ್ಟು ಸಂಧಿ 99, ಪದ್ಯ 4187. "ಭಾರತವನಾನಾದಿವಿಡಿದೊಡನೆ ಪೇಟೆದೆ ವಿದ್ವತ್ಸಭೆಗಳಹುದೆನೆ", "ಭಾರತಕಥೆಯ ಕನ್ನಡದಿ ವಿಸ್ತರಿಸೆ" ಎಂಬುದರಿಂದ ಭಾರತಕಥೆಯನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಬರೆದಿರಬೇಕು. ಆದರೆ "ಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನರ ಚಾರುಲೀಲಾಸ್ಪದನ ಧಾರಿಣಿಯೊಳಭಿವರ್ಣನೆಂ, ಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನರ ಸಂಗ್ರಾಮವಂ ವರ್ಣನೆಂ, ಅಚ್ಯುತಾರ್ಜುನರ ಸ್ಥೋತ್ರ" ಎಂಬುದರಿಂದ ಈ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಕವಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಭಾರತಕಥೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವುದು ಸದರವೆಲ್ಲ ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ—

ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಕನಕಗಿರಿಯಾಗಿ ದೀಪಾಳಗಂ |
 ದೊಚ್ಚತದ ಸರ್ವಸಾಗರಮಾಗೆ ಸ್ಥಾವರದ |
 ಮೊಚ್ಚ ಮೊಸಪರ್ಣಗಳ್ ತಾ ಷೋಲೆಯನಿಸೆಯನಬಾಣಾಸುರರು ಕರಗಳ ||
 ಮೆಚ್ಚ ಕೊಡೆ ಶೇಷನಿಚ್ಛಾಸಿರದ ಜಿಹ್ವೆಯಂ |
 ನಿಚ್ಚಳದೊಳೆಯೆ ಸುರಕುಜ ಕಂಠವಾಗೆ ಬರೆ |
 ದುಚ್ಚರಿಸಲಸದಳದ ಭಾರತವ ವೇಲ್ದಿನೀಗಂಡುಶಾರದೆ ಧರೆಯೊಳು ||
 ಅಲ್ಲದೆ ಭಾರತಕಥೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ—

ಸಕಲ ವೇದತಾಸ್ತ್ರವೆಂಬ ಪುಣ್ಯನದಿಗಳಂ ರಾಸಿಗೈದು ಬ್ರಹ್ಮನು ಭಾರತವೆಂಬ
 ವಾರಾಹಿಯಂ ವ್ಯಾಸನೆಂಬ ಮಂದರದಿ ಕಡೆಯಲ್ಗೆ ನೃಪದಿಯೆಂಬ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯೊ
 ಭೀಷ್ಮನೆಂಬ ಸುರಭೋಜನೂ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನೆಂಬ ಚಂದ್ರನೊ ಭೀಮನೆಂಬ ಐರಾವತನೂ
 ಅರ್ಜುನನೆಂಬ ಉಚ್ಚೈಶ್ರವಸ್ಸೊ ಕೃಷ್ಣನೆಂಬ ಅಮೃತನೂ ಕೌರವನೆಂಬ ಹಾಲಾಹ
 ಲನೂ ವಿದುರನೆಂಬ ಕಾಮಧೇನುನೂ ದ್ರೋಣನೆಂಬ ಚಿಂತಾರತ್ನನೂ ಗಾಂಧಾರಿಯೆಂಬ
 ಜ್ಯೇಷ್ಠಾದೇವಿಯೊ ಹುಟ್ಟಿದರು—

ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಖಗಪುರದ ಚೆನ್ನಿಗರಾಯನ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿ
 ಕ ಕವಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಶಿವ, ಗಣೇಶ, ಸರಸ್ವತಿ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ.
 ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ—

ಸೂರ್ಯೋದಯ

ಕತ್ತಲೆಯದೆಂಬ ಗಜವೊತ್ತಮಂ ರವಿಸಿಂಹ |
 ನೆತ್ತಿಯನ್ನಡರಿಯುವೊತ್ತಿ ಪಲ್ಲಕನೆ ಮನ |
 ಯುತ್ತ ಮಸ್ತಕಮಣಿಯ ಕಿತ್ತು ದೆಸೆದೆಸಗೆ ಜಿಲ್ಲುತ್ತಸೆವ ರೀತಿನೆತ್ತು ||
 ಮತ್ತರುಣನುದಯಮೆಯ್ದಿತ್ತು ಸತ್ಪಿರಣ ಪ |
 ಎತ್ತು ಜಾರರಿಗದೇ ಎತ್ತು ಪದ್ಮಗಳ ಸಂ |
 ಪತ್ತು ಕೈರವಕೆಯಾಪತ್ನಿನಲ್ಮರ್ಕ ತೋಪ'ತ್ತು ಪರಿಶೋಭಿತದೊಳು ||

ವರ್ಷಾಕಾಲ

ಕಪ್ಪಿನಾಗಸದಿ ಕಾಳ್ಮೇಘಗಳ್ ಸ.ಱುಸುಱಿದು |

ಱ

ತಿಪ್ಪನೆ ತಿರುಗಿದುಗಾರ್ಪುಂಝನಿಲನ ವತದಿ|

ಱ

ಸುಱಿನಂಬುಧಿಯ ಜಲಮಂ ಪೀರ್ದುಕಾಂ ಜಲಕ್ರೇಡೆಯಂ ಮಾಪ್ಪಿತೆಱದಿ |

ಱ

ದಿಱನೆಱಗುವ ಸಿಡಿಲ್ಮಿಂಚಾಲಿಗಲ್ಲಳಿಂ |

ಱ

ತಪ್ಪನೆ ಬಪ್ಪತ ಕುಜಗಳಿಗೆ ತಂವುಗಾಣಿಸುತ |

ಱ

ಸೆಱ ಸಱನೆ ಸರಿವಟ್ಟಿಗಳೆಱಗಿ ವೊಯ್ದುವಾದಿವರಾತ್ರೆಯನ್ನದಿಳಿಗೆ ||

ಱ ಱ

ಸ್ತ್ರೀವರ್ಣನೆ

ಹಾಱ'ದುವು ಹಂಸೆಮಲ್ಲಟ'ಗಳಾನಡೆಮುಡಿಗೆ |

ತಾಱ'ದುವು ನಲ್ಲುಡಿಗೆ ದನಿಗೆ ಗಿಳಿಪರವುಟ್ಟು |

ಜಾಱ'ದುವು ಚಕ್ರಯುಗನವಿಲು ಜಾತಿಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳ ಕುಚಯುಗನಟನೆಗೆ ||

ಊಱ' ನೀರೊಳಗೆ ತಲೆಕಳಗಾಗಿ ನೊಗಬಾಡಿ |

ಕಾಱುತಟ್ಟಾದುವಾಮತ್ಸ್ಯಕುಮುದಾಳಿಗಳು |

ನೀಱೆಯರ ಕಣ್ಣಳ ವಿಲಾಸಕ್ಕೆ ನಾಣ್ಣೆ ಮರುಳಾಗದವರಾವಿಳಿಯೊಳು ||

ಅರ್ಜುನ ಪರಿಹಾಸ

ಎನಿದೆದ್ದಿರುಪಾಧ್ಯರಲ್ಲಿಗೈದುಎರಿಯಾ |

ಮಾನಿನಿಗೆ ಮನವೆಳಸಿತೇ ನಿಮಗೆ ನೋಡೆ ಸಂ |

ಧ್ಯಾನುಕ್ರಮನೆ ನಿತ್ಯಕರ್ಮವೇ ಜಪಹೋಮದೇವತಾರ್ಚನೆಯೆ ಬಪ್ಪ'ಕ |

ಈನಿರುದ್ಧಕೆ ದೊರೆದೊರೆಗಳ ಭಂಗಿಸ ಧನುವ |

ನಾನಲಾಪಿರೆ ಎಂದು ಭೂಸುರಸ್ತೋಮ ನಗೆ |

ನೋನೆಯಂ ಸು.ರಿದರಲ್ಲಲ್ಲಿಯುಱಿಯದೆ ಪಾರ್ಥನೆಂಬ ನಿತ್ಯಯದಿರವನು |

ಕೃಷ್ಣನಿಂದೆ.

ಕಲ್ಲಿಗೂಟನೆ ಕವರಿ ಬೆಣ್ಣೆ ಪಾಲ್ಗನೆಗಳು |
 ಗೊಲ್ಲಪಳ್ಳಿಯಲಿ ಕದ್ದುಂಡು ಪೂತನಿಯ ತನು |
 ವಲ್ಲಿಪ್ ಕನ್ನೀರ ಸುರಿದು ಗೋಪಾಂಗನೆಯರಲ್ಲಿ ಕಳವಿನಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ||
 ಕೊಲ್ಲದ ಕೊಲೆಗೆ ಸೊಕ್ಕಿ ನೇಣಿನಿಂದಂ ಕೊರಲಿ |
 ನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಕರಿಯಹೀಲಿಯನುಟ್ಟು |
 ಮಲ್ಲರೊಳೆ ಕಾದಿ ಮೈಗರೆದ ಮಾನವಗ್ರಪೂಜೆಯೇ ಭೂಪಾಲಕ ||

ಅಭಿನವನ್ಯವರಾಕ್ರಮ.

ಎಚ್ಚ ವರಬಾಣಗಳನೆಡೆಗೆಡೆಗೆ ಖಂಡಿಸುವ |
 ಮುಚ್ಚಿ ಬಹ ನಾಯಕರ ಮುದಗೆಡಿಪ ವೋಽರಿಪ |
 ನುಚ್ಚುಗರ ನುಗ್ಗುನುಸಿಗೈವ ನೂಟಾಟುಸೂಟಿನಲಿ ನೆಟಿ ಬೊಬ್ಬಿಡುತ್ತ ||
 ಕೊಚ್ಚುವಂ ಕೊಪ್ಪಿದು ಧಟ್ಟುರ್ಜುವಂ ಭೋ ಎಂದು |
 ಪೆರ್ಚುವಂ ಪಿರಗಳನು ಬಿರ್ಚುವಂ ವರ್ಣಿಸ |
 ಲ್ಲಚ್ಚರಿ ಧನಂಜಯಾತ್ಮ ಜನತಿಜಮತ್ಕಾರಮೆಂತುಟೋ ಸಂಗವದೊಳು ||

2 ರುಕ್ಕಾಂಗದ ಚರಿತ್ರೆ.

ಇದೂ ವಾರ್ಧಕಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 17, ಪದ್ಯ 953. ಇದರಲ್ಲಿ ನಾರದೀಯಪುರಾಣದೊಳಗೆ ವಸಿಷ್ಠನು ಮಾಂಧಾತನಿಗೆ ಹೇಳಿದ ಏಕಾದಶೀಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವು ವರ್ಣಿತವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಕವಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.—

ಸಲ್ಲಿತಮಾಗಿ ಸರಸೋತ್ತಿಗೀಡಾಗಿ ವಿಭ |
 ವೋಲ್ಲಾಸಕಿಂವಾಗಿ ಲಲಿತವಟ್ಟರಣಂಗ |
 ಕೆಲ್ಲೆಡೆಯೊಳೊಪ್ಪಿತಗಳಾಗಿ ಕೇಳುವರ ಕರ್ಣಕಮೃತಾಸಾರವ
 ಸೊಲ್ಲು ಸೊಲ್ಲಿಂಗಿ ರಮ್ಯವನೀಯುತಿದೆ.
 ತಿಳಿಗೊಳದೊಳೊಲಿವ ಕೆಂದಾವರೆಗಳಂತೆ ಪೊಂ |
 ಗಳಿಸುಕುಡದಬಲೆಯರ ತನುಸೊಬಗಿನಂತೆ ಪ್ಪ |

ಜ್ವಲಿಸಿ ಭೇಷಭೇಷ ಪೂರ್ಣೇಂದುಮಂಡಲದಂತೆ ಸಿರಿಯ ಮಾಂಗಲ್ಯದಂತೆ ||

ಪೊಳೆವಿಂದುಕಾಂತಭಿತ್ತಿಗಳಮೇಲೆ ಪನ್ನೀರ |

ತಳೆದು ತೇದಿಟ್ಟ ಬಾವನ್ನದಿಂವುಗಳಂತೆ |

ಕಳಕಳಿಸಿ ಸೊಗಸೆಸಿಸಿ ಕಾಂತಿಯಿಂ ಶಾಂತಿಯಿಂ ಕಾವ್ಯ ಕಡುಸೊಂಪಿವುದು ||

ಗ್ರಂಥಾನಂತಾರದಲ್ಲಿ ಖಗಪುರದ ಚೆನ್ನಕೇಶವಸ್ತುತಿ ಇದೆ.. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಶಿವ, ಗಣಪತಿ, ಸರಸ್ವತಿ, ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ:—

ಚಂದ್ರೋದಯ.

ಮಾರನಸ್ತ್ರಂಗಳಂ ಮಸೆವ ಪೊಸಸಾಣೆಯೋ |

ಧಾರಣೆಯ ವಿರಹಿಗಳನರಿವ ಪಾಟುಂಬಳೆಯೋ |

ಶ್ರೀರಮಣಿಯಣುಗನಂಗನೆ ವಿಡಿದ ಕೃಷ್ಣಿಯೊ ಸುಮನಸರ್ ಬೆಳ್ಳಿಂಗಳ ||

ಓರಂತೆ ಧರೆಗೆ ಕುಮ್ಮರಿಸಿದ ಭಾಂಡವೋ |

ಕಾರೊಡೇ ನುರದೊಳೊವ್ವನ ಕೌಸ್ತುಭಾಕೃತಿಯೋ |

ಮೀಟುತಿದ್ದ್ರನದಿಶಾವನಿತ ಧರಿಸರ್ಪ ಸಿಂದುರಬೊಟ್ಟನೆ ಶಶಾಂಕ ||

ಉದ್ಯಾನವನ.

ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಪುಷ್ಪರಸಮಂ ಸೋಂಕುತೀಂಟುತಂ |

ಮೊಲ್ಲೆಯ ಪರಾಗಮಂ ತೆಗೆದು ತೇಂಕಾಡುತಂ |

ದುಲ್ಲಾಸದೊಳ್ ಕೇತಕಿಯ ಮೇಲಡದ್ದು ಪಾಟಲದ ಸೌರಭವ ಪೀಡು ||

ನಿಲ್ಲದಾವನದೊಳ್ ತಿರುಕನಿಕರಡಂತೆ ತಣಿ |

ವಿಲ್ಲದರೆಗೆಯುಂ ನಿಲ್ಲದಾಕ್ಕಸುಮಂಗ |

ಕಲ್ಲೆ ಭೃಂಗಾಳಿಗಳ್ ರೋಂಕಾರಮಂ ಗೈದುವಾನಂದವಿಮ್ಮದಿಸಲು ||

ಪ್ರಿಯರು.

ನುಡಿಗಳಿಂದಮೃತಮೊಸರ್ವಂತೆ ಮುಖರಸದೊಳಂ |

ಗಡಲ ತನಯನೇಡಿಪಂತೆ ನಗೆಯಿಂದ ಮುಗು |

ಳಡಿದ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಸುವಿವಂತೆ ಕುಡಿನೋಟದಿಂ ಲೋಕಮಂ ಮೋಹಪಂತೆ ||
 ನಡೆಯಿಂದೆ ಹಂಸೆದಂತಿಗಳ ನೋಲಿಸುವಂತೆ |
 ಕಡುಜಾಣ್ಮೆಗಾತಿಯರ್ ಕಂಜದಳನೇತ್ರೆಯರ್ |
 ಬಡನಡುವಿನಬಲೆಯರ್ ಬಲುನಿಟರ ಧೈರ್ಯಪಹಾರಿಯರ್ ನೋಗಯಿಸಿದರು ||

3 ನೀತಿಕಂದ.

ಇದರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 250 ವದ್ಯಗಳಿವೆ ; ಪ್ರತಿವದ್ಯವೂ “ ಖಗ ಪುರಿಚೆನ್ನಾ ” ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ವದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇನೆ—

ಗೂಡಿಗೆ ಸಿಲ್ವಿದ ಹುಲಿಯಂ | ನೋಡದೆ ತೆಗೆದವನ ಗಾದೆಯಾಗದೆ ಮಾಣದು |
 ಕೇಡಾಳಿಗೆ ಮುನ್ನಹ'ಯದೆ | ಮಾಡಿದ ಹಿತವಹಿತವಹುದು ಖಗಪುರಿಚೆನ್ನಾ ||
 ಜಲವಿಲ್ಲದಿರ್ಪ ಕೋಪಂ | ಗೆಲವಿಲ್ಲದ ಚೂಜಿನಂತೆ ದೊರೆಯಾಗಿದ್ದಂ |
 ಬಲವಿಲ್ಲದಿರ್ಪ ಧರೆಯೋಳ್ | ಫಲವಿಲ್ಲದ ವೃಕ್ಷದಂತೆ ಖಗಪುರಿಚೆನ್ನಾ ||

ಚೆಲುವಾಂಬೆ. ಸಂ. 1725.

ಈಕೆ ವರನಂದೀಕಲ್ಯಾಣ, ವೇಂಕಟಾಚಲಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಲಾಲಿವದ, ಅಲಮೇಲುಮಂಗೆಲಾಲಿವದ, ತುಲಾಕಾನೇರೀ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಟೀಕೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾಳೆ. ಇವಳು ಮೈಸೂರು ದೊರೆಯಾದ ದೊಡ್ಡ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ (1713-1731) ಮಹಿಷಿ ; ದಳವಾಯಿ ದೊಡ್ಡೇಂದ್ರನ ತನುಜ ಕಳೆಲೆಕಾಂತನೃಪನ ಮಗಳೆ. ಗಂಡನ ಅಜ್ಞಾನುಸಾರವಾಗಿ ವರನಂದೀಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ರಚಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಈ ಗ್ರಂಥವು ತಿರಾವತಿ ವೇಂಕಟರಮಣಸ್ವಾಮಿಯ ಅಂಕಿತದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ.

ಇವಳ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ—

1. ವರನಂದೀ ಕಲ್ಯಾಣ.

ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಳ್ಳಿ ಬರೆದಿದೆ ; ಸಂಧಿ 7, ವದ್ಯ 881. ಇದರಲ್ಲಿ ದಿಕ್ಕು ವಾದಶಾಹನ ಮಗಳಾದ ವರನಂದಿಗೂ ಮೇಲುಗೋಟೆ ಚೆಲುವರಾಯಸ್ವಾಮಿ,

ಮಿಗೂ ನಡೆದ ಮದುವೆ ವರ್ಣಿತವಾಗಿದೆ. ಸತ್ಯಭಾಮೆಯೇ ವರನಂದಿ
ಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಗ್ರಂಥಾನಂತರದಲ್ಲಿ ವೇಂಕಟೇಶನ ಸ್ತುತಿ
ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಗುರು ಮೊದಲಾದ ಐವ ತೀಂದ್ರಮಧ್ಯಮವಾದ ಶ್ರೀಧರ
ಪರ್ಮಂತವಾದ ಗುರುಪರಂಪರೆಗೆ ಎರಗಿ, ವ್ಯಾಸನಾಲ್ಮೀಕಿಮೊದಲಾದ ಋಷಿ
ಗಳನ್ನು ನಂದಿಸಿ, ಪರಕಾಲಗುರುವಿನ ಅನುಜ್ಞೆಯೊಳು ವೇಂಕಟೇಶನಿಗೂ
ಅಲರ್ಮೇಲನುಂಗೆಗೂ ಪ್ರಸತ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ “ಅಚ್ಚಗನ್ನಡದಿನಿವಾತ
ಚೆನ್ನತೆಗೊಳಿಸಿ ವರ್ಣಕದಿ ಬನ್ನಣೆಗಳವಟ್ಟು ವರನಂದಿದೇವಿಯ ಚರಿತೆ
ವ ಪೇಪ್ಪಿ”-ಎಂದು ಗ್ರಂಥನನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದಾಳೆ.

ಇವಳ ಬಂಧವು ಲಲಿತವಾಗಿಯೂ ಹೃದಯಂಗಮವಾಗಿಯೂ ಇದೆ.
ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ—

ವರನಂದಿಯ ಸೌಂದರ್ಯ.

ನೋಡುವ ನೈದಿಲುಗಳೊ ಕಂಗಳೊ ಮಾ | ತಾಡುವ ಮುಕುರವೊ ಮೊಗವೋ |
ವಾಡುತಿರುವ ಪೊಂಬಣ್ಣದ ಶಂಖವೊ | ಗಾಡಿಕಾತಿಯ ನುಣ್ಣೊರಲೋ ||
ಸಡೆವೆಳಮಿಂಚೊ ಪೊಂಜೆಳೆಮಯ್ಯೊ ಬಿಡದುಸಿರಿಗುವ ಸಂಪಗೆಯೊ ನಾಸಿಕವೋ |
ಕಡುಸವಿಯೇಟ ಮಿಡುಕುತಿಪಳ ಪವಳವೊ | ಬೆಡಗಿಯ ಚೆಂಬಣ್ಣದುಟಿಯೋ ||
ಮೊಗದಾವರೆಗಂಪ ಕೊಳಲೆಂದು ಬಂದು ಸಂ | ಪಗೆಯೆಂದು ಬಗೆದು ನಾಸಿಕವ |
ಸುಗಿದು ಪೆಟಿಗೆ ನಿಂದ ತುಂಬಿವಿಂಡೆಂತ | ಬಗೆಗೆ ಬಂದುದು ಮುಡಿಯವಳ ||

ವರನಂದಿಯ ವಿರಹ.

ಕುಸುಮಬಾಣಗಳೆಂದು ನಿನ್ನ ಶರಗಳಿಗೆ | ಪೆಸರನಿಟ್ಟವರಾರೊ ತಿಳಿಯ |
ಮಸೆದು ಕಿತ್ತಡಸಿ ನುಂಗುವ ಮಾರಿಯ ಬಾಯ|ಬಿಸದ ದಾಡೆವೊಲು ತೋಟುವುವು||
ಕುಸುಮವೆಂದಳಿಗಳು ಮುಸುಕಲು ಗಟಿಸೀದು | ಮಸಿಯಂತೆ ಕರಿಕುವಡೆದುವು|
ಬಿಸದ ಗುಳಿಗೆಗಿಂತೊಳುವೆಸರಿಟ್ಟು ಮಾ | ನಿಸರ ಕೊಲ್ಲುವನಂತಕನು ||
ಸಂಗರದೊಳು ಶೂರರು ಪುಲ್ಲ ಕರ್ಚೆ ಮ | ರಂಗಳ ಪತ್ತೆ ಕಾದಪರು |
ಅಂಗನೆಯರೊಳು ಕೈಯತ್ತರೀಮದನನು | ಹೆಂಗೊತೆಗೆಂದೆ ಪುಟ್ಟಿದನು ||

ವೇಂಕಟಾಚಲನಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಲಾಲಿಪದ.

ಇದರಲ್ಲಿ ವೇಂಕಟಾಚಲನಾಹಾತ್ಮ್ಯವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವ 203 ಲಾಲಿಪದಗಳಿವೆ. ಇದರಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ—

ಮಣಿಮಯದ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಮಂಟಪದೊಳೆನಿವ |
ಫಣಿರಾಜನೆನಿವ ಸರಪಣಿಯ ಕಟ್ಟಿರುವ |
ಅಣಿಯರದ ವೃಷಭಾದ್ರಿತೊಟ್ಟೊಳು ಮೆಱೆವ |
ಗುಣಿ ನಿನ್ನ ತೂಗುವರು ಮಾಡಿ ಗುಣಗಣವ || ಲಾಲಿ ||
ಅದಿಶೇವ ವಾಯುಗಳ ಸಂವಾದ.

ಜಗವನೊರ್ವೆಡೆವಣಿಯೊಳಣುವೆಂದು ಬಗೆದು |
ಜಗದೀಶನೆನ್ನ ಮೇಲೊಳಿರಲು ನಲಿದು
ಪಗಲಿರುಳು ತಳೆದಿರ್ಪ ಬಟ್ಟೆಯನು ತಿಳಿದು |
ತಗುಳಿದಡೆ ನಿನ್ನ ನುಂಗುವೆನು ಬಾಯ್ಬಿಡೆ || ಲಾಲಿ ||
ಕಾಲದಗಿ ಕಯ್ಯಡುಗಿ ಕಿವಿಗಳನು ನೀಗಿ |
ನಾಲಗೆಗಳೆರಡಾಗಿ ನಗೆಗೇಡಿಯಾಗಿ |
ಕಾಲಕ್ಕೂಟವೆನ್ನೊಗದಿ ಕಾರುತಿಪನಾಗಿ |
ಬಾಲಭಾಷೆಗಳೆ ನಡೆ ಬವರಕನುವಾಗಿ || ಲಾಲಿ ||

3 ಅಲಮೋಲುಮಂಗೆ ಲಾಲಿಪದ

ಇದರಲ್ಲಿ ತಿರುಪತಿ ವೇಂಕಟರಮಣಸ್ವಾಮಿಯ ವ್ರತ್ತಿಯಾದ ಅಲಮೋಲುಮಂಗೆ ಎಂಬ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯ ಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ 35 ಲಾಲಿಪದಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇನೆ—

ಮಿಸುವಾಯಿ ಮೆಡೆಗಳಂತೆ ಕಣ್ಣೊಳಿಸಿ |
ಕುಸುಮಬಾಣನ ಗಂಧಗಜಕೆ ನೊಬಗೆನಿಸಿ |
ಮಿಸುವ ಸುಂಡಿಲ್ಲಿದೇ ಈಡುಬೋಡೆನಿಸಿ |
ಘನಿಯೊಳೊಳುಬೋಡೆಗಳೊಪ್ಪಿದ ವು ಮುದವಡಿಸಿ || ಲಾಲಿ ||

ಪುನಃನುನಿಸುವಾಗಸದೊಳಗೊಡರಿಸಿದ |

ಮಿಸುವ ಸುಪ್ತವೊರ್ಕುಲನಿವೆವ ತಣ್ಣೊಳದ |

ಮಿಸುನುಂದೆಗಿರುವ ಪಡಿಗಳೆನಲೊಗೆದ |

ವೊಸತಿವಳಿ ರಾಜಿವುಡು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಜನದ || ಲಾಲಿ ||

4 ತುಲಾಕಾನೇರೀ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಟೀಕೆ

ಇದು ಆಗ್ನೇಯಪುರಾಣೋಕ್ತವಾದ ತುಲಾಕಾನೇರೀ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಕ್ಕೆ ಗದ್ಯರೂಪವಾದ ಕನ್ನಡ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ; ಅಧ್ಯಾಯ 31. ಇದಕ್ಕೆ ಚೆಲುವಾಂಬಿಕಾವಾಣೀನಿಬಾಸನೆಂದು ಹೆಸರು. ಗ್ರಂಥಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದುಶ್ಲೋಕ¹ ದಿಂದ ಚೆಲುವಾಂಬಿಕೆಯ ಅಂಕಿತದಲ್ಲಿ ಮೌದ್ಗಲ್ಯಗೋತ್ರದ ವೇಂಕಟಾರ್ಯನ ಮಗನಾದ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಈ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

— ೦ —

ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮ. ಸು. 1725

ಈತನು ರತ್ನಶೇಖರಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಸ್ವಾರ್ಥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನ ತಂದೆ ಕೋದಂಡರಾಮಸ ಚೆವಶೇಖರ, ತಾಯಿ ಸೋಮಾಂಬೆ, ಸುಕೋದರನು “ ಧೀಮಣಿಸಕ ಲಕಲಾಭಿಜ್ಞ ಘಣಿಸಾರ್ವಭೌಮವಾಗ್ವೈಭವನೆನಿಸ ” ರಾಮಕವೀಂದ್ರ. “ ವಾವಿಲಿವಾಟಿ ರಾಘವವಾದವದ್ಮಾರಾಧಕನು ” ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಕವಿಯ ಸ್ಥಳವು ವಾವಿಲಿವಾಟಿಯಾಗಿರಬಹುದು, ಈ ಗ್ರಂಥರಚನೆಗೆ ಕಾರಣವನ್ನು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ—

ಪಶ್ಚಿಮಸಮುದ್ರದ ತೀರದಲ್ಲಿ ತೌಳವದೇಶದೊಳಗೆ ಮಲೆನಾಡ ಪಾತುಸಾಹಸ ನಾಡ ಸೋಮಶೇಖರನೆಂಬ ದೊರೆಯಿದ್ದನು. ಪೂರ್ವವೇಣುಪುರದಲ್ಲಿ (ಮೂಡ

1. ಮೌದ್ಗಲ್ಯಾನ್ವಯದುಗ್ಧಸಿಂಧುರಜನೀಕಾಂತೇನ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮನಾ

ಶ್ರೀವಾಸಾಖ್ಯವಿಪಶ್ಚಿತಾ ಜನಿಜುಸಾ ಶ್ರೀವೇಂಕಟಾರ್ಯದ್ಭವಿ |

ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಂ ಚ ತುಲಾಕವೇರಸ್ಯಪಜಾಲಿಲಾಮಹಿಮ್ನಃ ಕೃತಂ

ಕರ್ಣಾಟೋತ್ತಮಯಂ ಸರಂ ವಿಜಯತಾಮಾಸೇತುಹೇಮಾಚಲಂ ||

ಬಿದಿರೆ) ಚೌಟಕುಲಶೇಖರನಾದ ಚಿಕ್ಕರಾಯನೆಂಬ ಚೌಟರಾಜನ ವಂಶದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಅಬ್ಬಕ್ಕದೇವಿಯೇ ಮುಂತಾದವರು ಇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಪಟ್ಟಣದ ಬೆಟ್ಟಕ್ಕೇರಿಯಲ್ಲಿರುವ ನೀರನಾಥನ ಬಸದಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾಚಂದ್ರಮುನಿಯಿದ್ದನು. ಈತನ ಶಿಷ್ಯ ಗುಮ್ಮಣ್ಣಸೆಟ್ಟಿ; ಇವನ ಹೆಂಡತಿ ಗುಮ್ಮಕ್ಕ; ಇವರ ಮಕ್ಕಳು ಪದುಮ, ಶಾಂತ, ಅಕ್ಕಮ್ಮ. ಈ ಪದುಮನನ್ನು ಪ್ರಭಾಚಂದ್ರನು ಕರೆದು ವ್ರಹ್ಮಾಂಜಲಿಯನ್ನೊಂಪಿಸಿ ಕಥೆಯನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿಸಿ ಪೇಳಿದನು. ಪದುಮನು ತನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತನಾದ “ಕವಿಕುಲರನ ಭೂದಿವಿಜಾಗ್ರಣ” ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮನಿಂದ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆಯಿಸಿದನು.

ಚೌಟರಾಜರ ಸರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕರಾಯನಿಂದೀಚೆಗೆ ಬಬ್ಬಳ್ಳಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕದೇವಿ ಸುಮಾರು 1720 ರಲ್ಲಿ ಆಳದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಕವಿಯ ಕಾಲವು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆ ಇದೇ ಆಗಿರಬಹುದು. ಕವಿ “ಭಾವಜ್ಞ ಪ್ರಚುರಭಂದೋವಿದ ಮೃದುಕವಿತಾವಿತಾರದನು” ಎಂದೂ “ಸಕಲಸುಕವಿ ಜನನುನೋವನವಸಂತ ವಿವಿಧಭಾಷಾವಿಶೇಷಪ್ರಬಂಧಬಂಧುರವಾಚ್ಯಾರ್ಯಧಾರೀಣನು” ಎಂದೂ ತನ್ನನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಪೂರ್ವ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಕವಿಸರಮೇಷ್ಟ್ರ, ಸುಜನನುನೋಜ, ಶ್ರೀವಿಜಯ, ಅದಿಪಂಪ, ಅಗ್ಗಳ, ನೇಮಿಚಂದ್ರ, ಗಜಾಂಕುಶ ಇವರುಗಳನ್ನು ಈ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ—

ಮಂಗಳಕರಪುರಾಣಂಗಳ ಕಥೆಗಳ | ಒಂಗದೆ ಧರೆಗೆ ಬಿತ್ತರಿಸಿ |

ಕಂಗೊಳಿಸುವ ಕವಿಪರಮೇಷ್ಠಿಮುಖ್ಯವೀ | ರಾಂಗಮುನಿಗಳಿಗೆಣಗುವೆ ||

ತ್ರಿಜಗನ್ನತಿವೆತ್ತ ಭುಜಗಾಧಿಪತಿಯಂತೆ | ನಿಜವಾಸ್ತವಿಸಿಗಳಾದ |

ಸುಜನಮನೋಜನ ಗಜಗನ ಪ್ರಚುರಶ್ರೀ | ವಿಜಯನ ನಾ ಪೊಗಲುವೆನು ||

ಭೂತಲದೊಳಗಾರ ನಾಥನ ಜರಿತವ | ಖ್ಯಾತಿಯಿಂದಲಿ ವಿರಚಿಸಿದ |

ಚಾತುರ್ಯಶಾಲಿಯೆಂದೆನಿಸಿದ ಪಂಪನ | ರೀತಿಯ ಕೊಂಡಾಡುವೆನು ||

ಘನತರಚಂದ್ರನಾಥನ ಜರಿತ್ರವನು | ಘನವಾಗಿ ರಚಿಸಿದಗ್ಗಳನ |

ಎನು ಕವಿತ್ವದ ಗೌರವದೊಳ್ಪೊಯ | ಮನಮೊಲೆದಂತೆ ಪೊಗಲುವೆನು ||

ಶೃಂಗಾರಕವಿರಾಜಪುಂಗವನೆನಿಸಿ ಬೆ | ಡಂಗಾಂತ ನೇಮಿಚಂದ್ರನುನ |

ತುಂಗವಿಖ್ಯಾತಪ್ರಸಂಗಗಜಾಂಕುಶ | ರಂಗೇ ನಾಂ ಕೈವಾರಿಸುವೆ ||

ಈ ಕವಿ ಮತಾಂತರದವನಾದರೂ ಜೈನನಾದ ಸ್ನೇಹಿತನಿಗೋಸ್ಕರ ಜೈನಕವಿಗಳ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಜೈನಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸಿರುವುದು ಗಮನಿಸತಕ್ಕ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ರತ್ನಶೇಖರಚರಿತ್ರೆ.

ಇದ್ದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಅಕ್ಷಾಸ 5, ಸಂಧಿ 15. ಇದರಲ್ಲಿ ರತ್ನಶೇಖರನೆಂಬ ರಾಜನು ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿಯ ನೋಂಪಿಯನ್ನು ಆಚರಿಸಿ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ಪ್ರಭಾಚಂದ್ರನ ಅನುಜ್ಞೆಯಿಂದ " ಸರಸಾಲಂಕಾರಭಾಸಗಳಿಂ " ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸಿದಂತೆ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ವೀರಜಿನಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ವಾರ್ತನಾಥ, ಸಿದ್ಧಾದಿಗಳು, ಗಣಧರರು, ಶೋಂಡಕುಂದ, ಅಕಲಂಕ, ಪದ್ಮಾವತಿ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅನಂತರ ಪೂರ್ವಕವಿಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ ಗ್ರಂಥರಚನೆಗೆ ಕಾರಣವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಕಥೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅಕ್ಷಾ ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ—

ಶ್ರೀಮಪ್ಪೆನೆಂದ್ರಪಾದರದ್ಮನು ತ್ತುಮಧುಕರೋಪಮಾನಮಾನಸವಿರಾಜಿತ ಜಿನ ಸಮದಾಭಿಜಂತ್ರ ಜಿನಮುಖರಣಾರವಿಂದಕಾರುಣ್ಯಕಟಾಕ್ಷಲಬ್ಧಸತ್ಪುಣ್ಯೈಕಸದ್ವ್ಯ ಪದ್ಮಾನುಗುತನಿವೇ ಸಕಲವೀಕವಿಜನಮನೋವನವಸಂತ ವಿವಿಧಭಾತಾನಿಶೇಷಪ್ರಬಂಧ ಬಂಧುರವಾಜ್ಞಾಧುರೈಧುರೀಣಸಪ್ತ ರಾಮಕವಿಸಹಭವ ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮವಿರಚಿತ ರತ್ನಶೇ ಖರೋಪಾಖ್ಯಾನಮುಖಾಂತರಗಜಾಂಕುಶದೊಳ್.

—o—

ರಾಮಕವಿ ಸು, 1725

ಈತನು ರತ್ನಶೇಖರಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಬರೆದ ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮನ ಸಹೋದರನು. ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮನು ಈತನನ್ನು "ಧೀಮಣಿಸಕಲಕಲಾಭಿಜ್ಞಾ ಭಣಿಸಾ

ವರ್ಭೌಮವಾಗ್ವೈಭವನೆನಿಸಿ ರಾಮಕವೀಂದ್ರ " ಎಂದು ಸ್ತುತಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಇವನು ದೊಡ್ಡ ಕವಿಯಾಗಿದ್ದಿರಬೇಕು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆಯೋ ತಿಳಿಯದು.

— ೦ —

ನಿರ್ವಾಣಮಂತ್ರಿ ಸು. 1725

ಈತನು ಶಿವಪೂಜಾವಿಧಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರ ಕೈವಕ್ಯವಿ ; ಕೆಳದಿಯರಾಜನಾದ ಸೋಮಶೇಖರನಾಯಕನಲ್ಲಿ (1714-1739) ಪ್ರಧಾನಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1725 ಆಗಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಶಿವಪೂಜಾವಿಧಾನ.

ಇದು ಗದ್ಯರೂಪವಾಗಿದೆ ; ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಶ್ಲೋಕಗಳು ಉದಾಹೃತವಾಗಿವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ವೀರಕೈವಕ್ಯಮತಾನುಸಾರವಾಗಿ ಶಿವಪೂಜಾಕ್ರಮವು ವಿವರಿಸಿದೆ.

ಕಾಡಸಿದ್ಧೇಶ. ಸು. 1725

ಈತನು ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಶತಕವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರ ಕೈವಕ್ಯವಿ. " ಪರ್ವತೇಶನ ಅಂಗೈಯೊಳೊಗೆದಾತ ಭಕ್ತರಣುಗೆ ಕಾಡಸಿದ್ಧೇಶ್ವ " ಎಂಬುದರಿಂದ ಇವನ ಗುರು ಪರ್ವತೇಶ ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ಪರ್ವತೇಶನು ಚತುರಾಚಾರ್ಯಪುರಾಣವನ್ನು 1698 ರಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಪರ್ವತೇಶ್ವರನಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಹಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಕವಿಯ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1725 ಆಗಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

1. ವೀರಕೈವಕ್ಯಮಾಚಾರ ಪೂಜಾಪದ್ಧತಿರುಚ್ಯತೇ |

ನಿರ್ವಾಣಮಂತ್ರಿವರ್ಧೇಣ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಾನುಸಾರಿಣೀ ||

ಇಷ್ಟಲಿಂಗಕತಕ.

ಇದರಲ್ಲಿ 111 ವೃತ್ತಗಳಿವೆ; ಪ್ರತಿವೃತ್ತವೂ ಶ್ರೀಯಿಷ್ಟಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಶಿವಾಧಿಕೃತವನ್ನು ಬೋಧಿಸುವುದರಿಂದ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಶಿವಾಧಿಕೃತ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಶಿವಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಜಗಮಂ ರಕ್ಷಿಪ ದೇವ ತಾನೆ ಗುರುಪಿಂ ಹಸ್ತಾಬ್ಜದಲ್ಲೊಪ್ಪಿರಲೆ |

ಬಗೆಯಿಂ ಪೂಜಿಸಿ ಮುಕ್ತರಾಗಿ ಭವಸುಖವಾರಮಂ ದಾಂಟದೇ ||

ನಗೆಗೀಡಾಗಿ ಕುಜಾತಿಗೂಡಿ ಕುಣಿದಾಡಿದಾಡಿ ಭೂತಂಗಳಂ |

ಮಿಗಿಲಾರಾಧಿಸಿ ಬೀಳ್ವಿರೇಕೆ ಭವದೇವೆ ಶ್ರೀಯಿಷ್ಟಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ ||

—o—

ವಿಜಯರಾಯ ಸು. 1725

ಈತನು ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಮಾಧ್ವಕವಿ ; ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಚೇಕಲಮರಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಸರಕಾರಿ ನೌಕರಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ವಿರಕ್ತನಾಗಿ ಕಾಶಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿರುವಾಗ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಪುರಂದರದಾಸನಿಂದ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಅನೇಕ ಹಾಡುಗಳನ್ನೂ ಸುಳಾದಿಗಳನ್ನೂ ರಚಿಸಿದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಈತನಿಗೆ ಗೋವಾಲದಾಸ, ವೇಣುಗೋವಾಲದಾಸ, ಮೋಹನದಾಸ, ಹಯನದನದಾಸ ಎಂಬ ನಾಲ್ವರು ಶಿಷ್ಯರಿದ್ದರು ಈತನ. ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯ ಮೋಹನದಾಸನ ಸ್ಥಳವಾದ ಚಿಪ್ಪಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದಂತೆಯೂ ಅಲ್ಲಿ ಈತನು ಅಷ್ಟಕ ಮುಂತಾದುದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ವಿಜಯರಾಯರ ಕಟ್ಟೆ ಎಂದು ಈಗಲೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಭಕ್ತರು ಹೋಗಿ ಬರುವಂತೆಯೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈತನ ಪ್ರಶಿಷ್ಯನಾದ ಜಗನ್ನಾಥದಾಸನು ಸುಮಾರು 1775 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದುದಾಗಿ ತಿಳಿವುದರಿಂದ ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1725 ಆಗಿರಬಹುದು. ಈತನಿಗೆ ವಿಜಯದಾಸ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ಈತನ ಕೀರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಜಯವಿಠಲ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಒಂದನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇನೆ—

ರಾಗ — ಸಂವತ್ಸರವಿ. ಚಾವುತಾಳ.

|| ಪಲ್ಲವಿ || ಎನಾದರೇನು ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದೆ ಮೋಕ್ಷವಿಲ್ಲ ||
 ವೇದವೋದಿದರೇನು | ಶಾಸ್ತ್ರವೋದಿದರೇನು |
 ಕಾದಿ ಕಾದಾಡಿ ಮೆದ್ದರೇನು | ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದೆ ಮೋಕ್ಷವಿಲ್ಲ || 1 ||
 ಕಾತಿಗೆ ಹೋದರೇನು | ಕಾನನವೇರಿದರೇನು |
 ಕಾಶೀತಾಂಬರವುಟ್ಟರೇನು | ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದೆ ಮೋಕ್ಷವಿಲ್ಲ || 2 ||
 ಜಪತಪಮಾಡಿಯೇನು | ಜಾಣತನಮೆಡಿದರೇನು |
 ವಿಜಯವಿಠಲನ ಸಾರಿದರೇನು | ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದೆ ಮೋಕ್ಷವಿಲ್ಲ || 3 ||

ಚೆಲುವ ಸು. 1725

ಇವನು ಮಡಿವಾಳಯ್ಯನ ಚರಿತೆ, ವೀರಭದ್ರಚರಿತೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ. ತನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮೊದಲು ಗ್ರಂಥದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿರುವ

ಮಲೆತ ದೂಷಕರನೆ ಮುಱಿದು ಮಡಿವಾಳಯ್ಯ | ಬರುವಳ್ಳ ರಾಯಬಿಜ್ಜಳಗೆ
 ನೆಲೆಗಾಣೆಸಿ ಪಟ್ಟಕಟ್ಟಿದ ಕಥೆಯಿದು | ಜಯವನ ಚರಿತ ಸಂಪೂರ್ಣ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಿಂದ ಕವಿಯ ಹೆಸರು ಚೆಲುವ ಎಂದಿರಬಹುದೋ ಎಂಬ ಊಹೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಹೆಸರನ್ನು ಸಂದೇಹವಾಗಿ ಮೇಲೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದ ಒಂದು ಪ್ರತಿ 1790 ರಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆ ತಿಳಿವುದರಿಂದ ಗ್ರಂಥವು ಸುಮಾರು 1725 ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿರಬಹುದು ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

ಮಡಿವಾಳಯ್ಯನ ಚರಿತೆ

ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ. ಸಂಧಿ 2, ಪದ್ಯ 127 ಇದರಲ್ಲಿ ಬಸವನ ಸಮಕಾಲದವನಾದ ಮಡಿವಾಳವಾಚಯ್ಯನ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ಕಥಾಗರ್ಭವನ್ನು ಕವಿ ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ—

ಭವಿಷ್ಯಳನ ಕವ್ವಡವ ತೊಳೆಯಲೊಲ್ಲದೆ | ಯವಗಡದಾನೆಯ ಮುಱ'ದ |

ಭುವನದೊಳಗೆ ಮಡಿವಳನ ಪ್ರತಾಪನ | ಶಿವಶರಣರು ಲಾಲಿದುವು ||

ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಶಿವಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ

ಸಿಡಿಲು ಸರ್ಪನ ಕೂಡುವತೆಜನಂತೆ ಯಾ | ಕಡುಗಲಿ ಮಡಿನಾಳಯ್ಯ |

ಹಿಡಿದು ಆನೆಯು ಕೈಮಾಡಲಾರವನೊತ್ತಿ | ಹೊಡೆದನು ಕಿಬ್ಬದಿಗಳನು ||

ನೆಲಕೆ ಅಸ್ವಳಿಸುತ ಮಲಿತ ರಾವೃತರನು | ತಲೆಯ ಪಾದದಲಿ ತುಟ್ಟಿದನು |

ಹೊಲಬುದ್ಧವಿದ್ದರು ಜಲದೊಳು ಕಡ್ಡಿಯ ಕಚ್ಚಿ | ತಲೆಗಾಯಿ ಎಂದೊಲಿದರು |

ಇವನ ವೀರಭದ್ರಚರಿತೆ ನಮಗೆ ದೊರೆತಿಲ್ಲ.

ದೇವ ಸು. 1725

ಈತನು ಬತ್ತೀಸಪುತ್ರಳಿಕಥೆ, ಧೈರ್ಯವೃತ್ತ, ವಾಮನಲೂರಿಕಥಾವಳಿ, ತಕ್ಕನಪ್ರಪಂಚ, ದಕ್ಷಾಧ್ವರ ಧ್ವಂಸಚಾರಿತ್ರ, ಶ್ರೀ ಕಥೆ ಈ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕವಿಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ; ಕನಕ ವಾಂಡುರಂಗನಾಥನ ಮಗನು. ಇವನಿಗೆ ದೇವಣ, ದೇವಣಾರ್ಯ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಕವಿಭಾಳಾಕ್ಷ ಎಂಬ ಬಿರುದೂ ಉಂಟು. ಇವನ ಬತ್ತೀಸಪುತ್ರಳಿಕಥೆಯು ಒಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಯಲಹಕ್ಕನಾಡ ಪ್ರಭು ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದಂತೆ ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ ಕವಿ ಆತನ ಅಶ್ವಿತನಾಗಿದ್ದಿರಬಹುದು. ಈ ಪ್ರತಿ 1817 ರಲ್ಲಿ ಬರೆದುದಾದುದರಿಂದ ಗ್ರಂಥವು ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಹುಟ್ಟಿರಬೇಕು ಕವಿಯು ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1725 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

ಬತ್ತೀಸಪುತ್ರಳಿಕಥೆ

ಇದು ಚಂಪೂರೂಪವಾಗಿದೆ; ಪ್ರಕರಣ 32. ಜ್ಞೇನೇಂದ್ರಕವಿಯ ಬೃಹತ್ಕಥಾನುಂಜರಿಯ 18 ನೆಯ ಲಂಬಕದ ಬತ್ತೀಸಪುತ್ರಳಿಕಥಾ ಪ್ರಬಂ

ಧವನ್ನು ಕನ್ನಡಿಸಿದಂತೆ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. 'ಜಗಕ್ಕೆ ನೆಗಟ್ಟುವೆತ್ತು ಸಂ
ದನುಪಮಾವಿಕ್ರಮಾರ್ಕನ ಸುವೀರತೆಯಿಂ ಕಡುಭೋಗದೇಹಿಯಿಂದನು
ಗತರಾದ ಪುತ್ತುಳಿಯ ಸತ್ಯಥೆಯಂ ನೆಗಟ್ಟಿದೆಂ' ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂ
ಥ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ—

ಕುಳಿವೇಲರಂತೆ ನಂದನಮಾಲದ ತಣ್ಣೆಜಲಂತೆ ಪುಷ್ಪಮಂ |

ಡಳನವಗಂಧದಂತೆ ಪುದಿದಿಂಗದಿರಂತೆ ನಿಜಪ್ರಿಯಾಂಗನೋ ||

ಜ್ವಲಂತಿಯಂತೆ ಜಂದನದ ತಣ್ಣೆ, ಸೌರಭಂಜಂತೆ ಚಾರುವು |

ತ್ತಳೆಯ ಕಥಾರಸಂ ಸುಜನಂ ತಲೆದೂಗಿದದೇ ನಿರಂತರಂ ||

ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಸರಸ್ವತಿ, ಗಣೇಶ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಪ್ರಕರ
ಣಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ—

ಇಂತೀ ಕವಿಭಾಳನೇತ್ರ ಸರಸಕವೀಶ್ವರ ದೇವಣಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತ
ಮಪ್ಪ ಬತ್ತಿಸಪುತ್ತುಳಿಯ ಕಥೆಯ ಸುಧಾರಸಕಾವ್ಯದೊಳ¹

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ—
ಬಡತನ

ಎಣರೆಯೇವೋಲೆ ಪೊರ್ವಿದುದು ಮನಮೊಳ ನಿರ್ವೇಗಮಕ್ಕುಂ ಬಲಂ |

ಕೆಡುಗುಂ ಸತ್ಯಮದುಂ ಮಹಾನಮನೆಯುಂ ಚಾತುರ್ಯಮುಂ ಶೌರ್ಯಮುಂ ||

ಕಡಸಾಗುಂ ಪುರುಷಾರ್ಥಮೋಗಿಸುಗುಂ ಕೂಪೋಡುಗುಂ ತನ್ನ ನಿಂ |

ದೆಡೆಯೊಳ ನಿರ್ದಳವರ ನಿಧಾತ್ಯವತದಿಂ ದಾಂಪ್ತ್ಯಮೇಗೆಯ್ದೋ ||

ಸ್ತ್ರೀಗರ್ಹಣ

ಸತಿ ಗುಣವತಿ ದೊರೆಕೊಂಡೊಡೆ | ಪತಿಗಾಸ್ತ್ರೀ ರತ್ನವೆಂಬ ಪೆಸರಂ ಪಡೆಗುಂ |

ಸತಿ ದುರ್ಗುಣಿ ದೊರೆಕೊಂಡೊಡೆ | ಪತಿಗಾಸ್ತ್ರೀ ವ್ಯಾಧಿಯೆಂಬ ಪೆಸರಂ ಪಡೆಗುಂ||

ಹರನುರಿಗಣ್ಣ ಮೇಲೆ ನಲಿಡಾಡುವರಂಗನೆಯರ್ಕಳಂಬುಜೋ |

ದರನ ಕರಾಗ್ರಚಕ್ರದೊಳ ಚಕ್ಕಣಮಿಕ್ಕುವರಬ್ಬ ಗರ್ಭನೊಳ ||

ಸರಸಮನಾಡಿ ಪಾಶದೊಳ ಕಟ್ಟಿ ಪರಿಂಗೊಡೆ ಮಿಕ್ಕಿನನ್ಯರಂ |

1 ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ 'ಇಂತು ಕರ್ಣಾಟಕಭಾಷಾವಿರಚಿತಮಪ್ಪಬತ್ತೀ
ಸಪುತ್ತುಳಿಗಳ ಕಥೆಯಲ್ಲ' ಎಂದಿದೆ.

ಸ್ಮಶರಪಂಚರಾಂತರದೊಳದರನಾಕೆಯರೊದಿಮುಕ್ಕರೇ ||

ವೇಶ್ಯೆಯರು

ನನೆಗನೆಯೇಕೆ ಕಾಮ ಸೆಟಸಾರ್ ಮುಳಿಸೇಕೆ ಜಯಂತ ನಿನ್ನ ಮಂ |

ಡವವಿಶೋಷಮಂ ಬಿಡು ಶುಬೀರತನೂಭವ ಸಾಕು.... ||

ಮನದ ಮುಟುಂಕಮೋಕೆಲೆಲೆ ಭದ್ರಕ ಮೆಲ್ಲನೆ ಜಾಲು ಚತುಕಾ |

ಮನದ ವಿಡಂಬಮೋಕೆನುತ ಸಾಟಿದರಾವುರವಾರನಾರಿಯಂ ||

ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಕವಿ ಗದ್ಯರೂಪವಾಗಿಯೂ ಬರೆದಿರುವಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಕಥೆಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ-ಇದು ಕವಿ ದೇವಶಾರ್ಙ್ಗವಿರಚಿತವು ವೈ ಬತ್ತೀಸಪುತ್ರಕಥೆಯೊಳ್-ಎಂದಿದೆ.

ಈ ಕವಿಯ ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳು ನಮಗೆ ದೊರೆತಿಲ್ಲ.

ಮಹಾದೇವ ಸು. 1725

ಈತನು ಬ್ರಹ್ಮೋತ್ತರಖಂಡವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರ ಕೈವಕವಿ. ತನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ವೈಕ್ತವಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ; ಆದರೂ 'ಕಥೆಗೆ ನಾಯಕನೀಶ್ವರನು ಸತ್ಯಥನ ಬ್ರಹ್ಮೋತ್ತರದಖಂಡ| ಸ್ಥಿತಿ ಮಹಾದೇವಾಖ್ಯ ಭಕ್ತಿವಿಲಾಸವಿಸ್ತಾರ' ಎಂಬ ಪದ್ಯಭಾಗದಿಂದ ಈತನ ಹೆಸರು ಮಹಾದೇವ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. 'ಗುರುಚಾಂತೇಕಲಿಂಗವು ನುಡಿಸಿದವೊಲಾನುಸಿದೇ ನೀಕವಿತಾಪ್ರಬಂಧವನು' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಕನ (ಸು. 1700) ಜೈಮಿನಿಭಾರತಕ್ಕೂ ಇವನ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೂ ಹೋಲಿಕೆಗಳು ಕೆಲವುಕಡೆಕಂಡು ಬರುವುದರಿಂದ ಈ ಕವಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಕನಿಗೆ ಈಚೆ ಸುಮಾರು 1725 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ

ಪೂರ್ವಕವಿಗಳನ್ನು ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ—

ಲೇಸನಿಪ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ವೇದ | ವ್ಯಾಸನುದ್ಭಟ ಬಾಣನಗ್ಗದ |

ಕೇಶಿರಾಜ ಮಯೂರ ಮಲಹಣ ಕಾಳಿದಾಸಾಂಕ ||

ಭೂಸುರಾಗ್ರಣಿಯೆನಿಸ ಪಂಪಾ | ವಾಸಕಂದೇವಾದಿಕವಿಗಳ |

ಭಾಸುರಾಂಘ್ರಸರೋಜವೀಗೆ ಸುಮತಿಗೆ ಮಂಗಳವ ||

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಬ್ರಹ್ಮೋತ್ತರಖಂಡ

ಇದು ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 32, ಪದ್ಯ 1898.1 ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ರಗಳೆ, ವೃತ್ತ, ಗದ್ಯ, ಇವೂ ಇವೆ. ಇದು ಅಷ್ಟಾದಶಪುರಾಣಗಳಿಗೆ ಮೊದಲೆನಿಸಿದ ಬ್ರಹ್ಮೋತ್ತರಪುರಾಣದ ಭಾಷಾಂತರವು. ಇದರಲ್ಲಿ ಪದಾಕ್ಷರಮಹಿಮೆ, ವಿಭೂತಿಮಹಿಮೆ, ರುದ್ರಾಕ್ಷರಮಹಿಮೆ, ಪುರಾಣತ್ರಯಮಹಿಮೆ, ಶಿವರಾತ್ರಿಯೇ ಮೊದಲಾದ ವ್ರತಗಳ ಮಹಿಮೆ, ಶಿವಶಿವಯೋಗಿಗಳ ಪೂಜೆ ಮೊದಲಾದ ಹಲವು ವಿಷಯಗಳು ಹೇಳಿವೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಕವಿ ಈ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ—

ಯತಿಗಣಂಗಳ ನೇಮದನುಕೂ | ಲತೆಯಿನಾಸುಮನೋನುರಾಗ |

ಸ್ಥಿತಿಯ ಸದಲಂಕಾರದಿಂ ಕುಮುದಪ್ರಸೀಡತೆಯಿಂ ||

ವಿಕತದೋಷವಿಧೂತಪರಿನಿ | ಶ್ವಿತಪದಾರ್ಥದಿ ಮೆಣುವುದೆನ್ನಯ |

ಕೃತಿ ಚಮತ್ಕೃತಿಯಾಗಿ ಸೂರೋದಯದಮೋಲ ಧರೆಗೆ ||

ಸರಸಮಧುರಧ್ವನಿಗಳಂ ಬಂ | ಧುರದ ಸುಮನೋರಾಗದೇಶ್ಚಯ |

ಸುರುಚಿರಾಯತವರ್ಣಗಳಲಂಕೃತಿಯ ಸೊಬಗಿಂದ ||

ಬರೆದ ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿಗಳಾ | ದರದಿ ಎದ್ದತ್ಸಭೆಯ ಹೃತ್ತರ |

ಸಿರುಹಕ್ಕೋರಕಗಳನಲರ್ಚಿಸಿ ನಲಿಯದಿದರ್ಪಪುನೇ ||

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಶಾಂತೇಶ್ವರಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ, ವಿನಾಯಕ, ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ, ವೀರಭದ್ರ, ಭೃಂಗಿ, ನಂದಿ, ಸರಸ್ವತಿ ಇವರುಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ—

ಮಧುರಾನಗರ

ತ್ರಿಪದಜನಕಾವಾಸವಾದನು | ಮೊದಗದನ್ನಾಹಾರವನಿಬರಿ |

ಗದಲಿಲೇಸುಖನಿದ್ರೆಯೆಂಬುದ ಕಾಣರೆಂದೆಂದುಂ ||

1 ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಧಿ 31, ಪದ್ಯ 1845 ಎಂದಿದೆ.

4. ಜೈಮಿನಿಭಾಷ್ಯ, I, 12 ನೆಯ ಪದ್ಯದೊಡನೆ ಹೋಲಿಸಿ.

ಮುದದೊಳಿನ್ನೊಳಗಿರ್ಪ ಜನನಂ | ಪದನ ಪೋಲವೆನುತ್ತಲಮರರ |
ಸದನವೆನಿಪಮರಾವತಿಯನಿಟ್ಟಿ ಕೆಯ್ದುದಾನಗರ ||

ವಸಂತ

ಎತ್ತ ನೋಡಲು ತಳಿತ ಬನದಿಂ | ದೆತ್ತ ನೋಡಲು ಪೂತ ಲತೆಯಿಂ |
ದೆತ್ತ ನೋಡಲು ನಲಿವ ನವಿಲರಸಂಜೆಕೋಗಿಲೆಯಿಂ ||
ಎತ್ತ ನೋಡಲು ತಂವುತಂಪನು | ಹೊತ್ತು ಮೆಲ್ಲನೆ ತೀಡುವೆಲರಿಂ |
ದೆತ್ತ ನೋಡಲು ಕಣ್ಗೆ ಮಂಗಳವಾಯ್ತು ಮಧಾಮಾಸ ||

ಗ್ರೀಷ್ಮ

ತಳದೊಳಗೆ ಮುನ್ನೀರನಂಬರ | ತಳದೊಳಗೆ ಸುರನದಿಯ ಸುತ್ತಲು |
ಬಳಸಿದಂಬುಧಿಯೇನ ನಡುವೆ ಮಹಾನದೀನದವ ||
ಬಲಿದು ವಿಧಿ ಮುಂಬಪ್ಪ ಕಜ್ಜವ | ತಿಳಿದು ನಿರ್ಮಿಸೆಯುಟಿದುನಲ್ಲದೊ |
ಡ.ಱಿ'ವುದುಂಟೇ ಅವನಿ ತೀವ್ರನಿದಾಘಮರುಬೆಯಲಿ ||

ಹೇಮಂತ

ಉದಧಿಯೊಳು ಕಾಷ್ಠದೊಳು ಜೀವರ | ಹೃದಯದೊಳು ಶಿಲೆಗಳೊಳು ಮೇಘವ |
ಹೊದಿಹೊನೊಳು ಲೋಹದೊಳು ಪಿಸುಗಾವಚಾಪ್ರದೇಶದೊಳು ||
ಪುದುಗಿಯುಲಿ ಮಣಿಗೊಳಲು ಶೀತಕೆ | ಹೆದರುಯುಷ್ಣ ಮರೀಚಿಯಗ್ನಿಯ |
ಸದನದಾಸೆಗೆ ಪೋಪನೆನೆಯಳುಕಿಸಿತು ಹಿಮಸಮಯ ||

ನೀತಿ

ಕಾಲದಾವುದು ದೇಶವಾವುದು | ಮೇಲೆ ತನ್ನಯ ಕತ್ತಿಯಾವುದು |
ಕೇಳಮೇಳದರಾರು ಜೆಂಬಲವಾರು ಹಗೆಯಾರು ||
ಸೋಲವಾವುದು ಗೆಲವದಾವುದು | ಆಳುಗೆಲಸದರಾರನುತ ಸ |
ಛೇಲೆಯಿಂ ನಿಶ್ಚಿ ಸಿ ಕಾರ್ಯವನೆಸಗು ನೀನೆಂದ ||
ಕನಕತುರಗಸುರತ್ನಗೋಧನ | ವನಿತೆಯರ ಸೇವಕರ ಗುಣಗಳ |
ನಿನ್ನಿತು ನೋಡದೆ ಬಟ್ಟೆಯ ಸೌಮ್ಯಾಕೃತಿಯನೇ ಕಂಡು ||

ಮನವೆಳಸಿ ಕೈವಿಡಿದು ನಂಬುವ | ಜಸರಿಗತಿಶಯದುಃಖವಲ್ಲದೆ |
ಜನಿಸಲಿರುವುದೆ ಸೌಖ್ಯಮಯರಸವೆಂದನಾ ಸೂತ ||

ಪುಣ್ಯಾರಣ್ಯ

ಬೀಸದಾಬಿಜ್ರಾಗಾಳಿ ಬಿಜ್ರಾವಣಿ | ಸೂಸುವುದು ರವಿಕಿರಣ ಕ|
ಟ್ವಾಸುರದಿ ಕಡುಗಾಯಲಿಶುದು ಮಂಜು ಮಣಿದೊಮ್ಮೆ |
ಬಾಸಣಿಸದಗಲದಲಿ ಷಡುಖತು | ವೋಸರಿಸದಾವಾಗ ಸೌಖ್ಯನಿ |
ವಾಸನೆಂದೆನಿಸುವುದು ಪುಣ್ಯಾರಣ್ಯ ಋಷಿಗಳಿಗೆ||

ನಿಟ್ಟೂರು ವಂಜಯ್ಯ ಸು. 1725

ಈತನು ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ವಣಕ್ಕೆ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು
ವೀರಶೈವಕವಿ; ಇವನ ಸ್ಥಳ ನಿಟ್ಟೂರು. ಭಟ್ಟಾಕಳಂಕನ (1604,
ಕರ್ಣಾಟಕ ಕಬ್ಬಾನುಶಾಸನದ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುವುದರಿಂದ
ಅವನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಈಚೆಯವನು ಎಂಬುದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಸುಮಾ
ರು 1725 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು. ಇವನು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ನೇದಾಂತ
ಸಾರ ವೀರಶೈವಚಿಂತಾಮಣಿಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

ಬೊಂಬೆಯಾಟದ ಸಿದ್ಧಯ್ಯ ಸು. 1725

ಸಾಂಬಯ್ಯನು (ಸು. 1750)ತನ್ನ ಕರಿಯಬಂಟನ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ
ತಂದೆಯಾದ ಬೊಂಬೆಯಾಟದ ಸಿದ್ಧಯ್ಯನು ಮೋಹನಕವಿ ಎಂಬ ಬಿರು
ದನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಂತೆಯೂ ಸಂಗೀತ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಿಪುಣನಾಗಿದ್ದಂತೆಯೂ
ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈತನು ಅವ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆಯೋ ತಿಳಿಯದು.

ಚಿದಾನಂದ ಸು. 1725

ಇವನು ಚಿದಂಬಡಾನುಭವಸಾರ, ಹರಿಭಕ್ತಿರಸಾಯನ ಇವುಗಳ
ನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ಜ್ಞಾನಸಿಂಧುವನ್ನು ಬರೆದ

ಚಿದಾನಂದಾಪಧೂತನ (ಸು. 1750) ಗುರುವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ದ್ವಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1725 ಆಗಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

1 ಚಿದಬಂಧಾನುಭವಸಾರ

ಇದು ಭಾಮಿನೀಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 8, ಪದ್ಯ 537; ಅದ್ವೈತವೇದಾಂತವನ್ನು ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ.

2 ಹರಿಭಕ್ತಿರಸಾಯನ

ಇದೂ ಭಾಮಿನೀಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 5, ಪದ್ಯ 301.

ದೇವ ಸು. 1725

ಈತನು ದೇವಾಂಗಪುರಾಣವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ದೇವಾಂಗದವನು; ಇವನ ಪಿತಾನುಹನು ಕಳಾಬ್ಧಿಯಪುರನ ಹರಿಸೆಟ್ಟ; ತಂದೆ ತಮ್ಮಿಸೆಟ್ಟ; ತಾಯಿ ನಾಗಮ್ಮ. ಇವನು ಸುಮಾರು 1725 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ದೇವಾಂಗಪುರಾಣ

ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 13, ಪದ್ಯ 1380. “ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಪುರಾಣದೊಳ ವಸ್ತುವ ನಿರ್ಮಿಸೆ ಪಡೆದ ದೇವಾಂಗಚಾರಿತ್ರವ ಪೇಪ್ಪಿನು” ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ರಂಗಯ್ಯ ಸು. 1730

ಇವನು ಕಾವೇರೀವಾಹಾತ್ಮ್ಯವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. “ಮೈಸೂರು ದಳಪತಿ ದೇವರಾಜನೈವವರೇಣ್ಯ ಪೇಪ್ಪಿನೆ ಪೇಪ್ಪಿಂ” ಎಂಬುದರಿಂದ ಈತನು ದಳವಾಯಿ ದೇವರಾಜನ ಆಶ್ರಿತನಾಗಿದ್ದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ದೇವರಾಜನು ಕಳಲೆ ವೀರರಾಜನ (ಸು. 1720) ಮಗನು; ಮೈಸೂರು ದೊರೆ

ಯಾದ ದೊಡ್ಡ ಕೃಷ್ಣರಾಜನಲ್ಲಿ (1713-1731) ಸೇನಾಪತಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಅದುದರಿಂದ ಕವಿಯಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1730 ಆಗಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಕಾವೇರಿ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ

ಇದು ಭಾಮಿನೀಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ.

ಜಾಯೇಂದ್ರ 1734

ಈತನು ಕರ್ಣಾಟಕುವಲಯಾನಂದ, ರಸಮಂಜರಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ರಾಜನಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನು; ತೊರಗಲ್ ನೀಮೆಗೆ ಅರಸಾದ ಲಿಂಗರಾಜನ ಮಗನು. ಜೈಮಿನಿಭಾರತದಿಂದ ಅಲಂಕಾರಗಳಿಗೆ ಉದಾಹರಣಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಕರ್ಣಾಟಕುವಲಯಾನಂದವನ್ನು “ವರುಷವಾನಂದಮಾಧವಮಾಸದಲ್ಲಿ ಭಾ| ಸುರಕುಕ್ಷಪಕ್ಷಪ್ರತಿಪದಿರವಿವಾ ಸರದಿ” ಮುಗಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಅನಂದವರ್ಷವು 1734 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

1 ಕರ್ಣಾಟಕುವಲಯಾನಂದ

ಇದು ಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಸ್ಕೃತ ಕುವಲಯಾನಂದದ ಸಂಗ್ರಹರೂಪವಾದ ಭಾಷಾಂತರ; ಅಲಂಕಾರತಾಸ್ತ್ರ, ಇದರಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಣಗಳೊಡನೆ 101 ಅಲಂಕಾರಗಳು ವಿವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಸೂತ್ರಗಳು ಕರಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಉದಾಹರಣಗಳು ಪ್ರಾಯಿಕವಾಗಿ ಸೌಂದರಪುರಾಣ, ಉದ್ಭಟಕಾವ್ಯ, ಚಾಯಣಭಾರತ, ಚಿತ್ರಭಾರತ, ಭಿಕ್ಷುಟನಕಾವ್ಯ, ಚೇರಮಕಾವ್ಯ, ಭಾವಚಿಂತಾರತ್ನ, ಜೈಮಿನಿಭಾರತ ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಪಟ್ಟದೀಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ಅನುವಾದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಒಂದೊಂದಲಂಕಾರಕ್ಕೂ ಮೂರು ಮೂರು ಉದಾಹರಣಗಳು ಕೊಟ್ಟಿವೆ. ಗ್ರಂಥದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ—

ಇತಿ ಕುವಲಯಾನಂದಾಲಂಕಾರಶಾಸ್ತ್ರಕರ್ಣಾಟಭಾಷಾಯಾಂ ಜಾಯಗೊಂಡ
ದೇಶಾಯಿ ವಿರಚಿತಕವನಂ ಸಂ ಪೂರ್ಣಂ.

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕವಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸುವ ಸ್ವಲ್ಪಭಾಗವನ್ನು ತೆಗೆದು
ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ —

ತುಹಿನಗಿರಿಜಾತೆಯಂಕದಲಿರುವ ಸಮಯದಲಿ |
ಗುಹ ಬರಲು ಪತಿಯ ನಿಟ್ಟಿಸೆ ಭಾವವಪ್ಪಿತು ಸತಿ ||
ಸಹಿತೇಕಕಾಲವಲ್ಲವೊಗವ ಜಾಂಜಿಸುತಲಮದೃಷ್ಟಿ ಸಂತ್ಯಸಿದ ||
ಅಹಿರಾಡ್ವಿಭೂಷಣಮಹಾದೇವನವತರಿಸಿ |
ಮಹಿಯೊಳಗೆ ಕಾಡಸಿದ್ಧೇಶನಾಮದಿ ಬಂದು |
ಮಹಿಮೆಯಂ ಮೆಪ್ಪಿಯುತ್ತ ಸಿದ್ಧಗಿರಿಯಿಂದಲೈತಂದು ಕುಲದೈವನಾಗಿ ||
ಇರುವ ತೊಟಗಲೆಸೀಮೆಗರಸಾದ ಲಿಂಗಭೂ |
ವರನ ಸತ್ಪುತ್ರ ಜಾಯೇಂದ್ರನಿಂ ನಿರ್ಮಿಸಿದ |
ಸರಸನಾರಕಕಾವ್ಯನಿಜಪೊಲಿಸು ಶಾಲಿವುರು ಶಾಲಿವುರು ಶೀಲೆಯಿಂದ ||

2 ರಸಮಂಜರಿ

ಇದೂ ಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಪದ್ಯ 100. ಇದಕ್ಕೆ ಶೃಂಗಾರತಿಲಕ
ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು.

ಮೊದಿಯರುದ್ರ 1737

ಈತನು ವಿರಕ್ತರಕಾವ್ಯಪಂಚವೋದ್ಭವಕಾವ್ಯ ಇವುಗಳನ್ನು ಬರೆ
ದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ. ಕಾವನಾರಿಭಕ್ತರ ಚರಣಕಿಂಕರ, ಪಂ
ಚಮಕುಲಜೋದ್ಭವನಿಜಪೃಥಮ, ಸರಸಕವಿನರ ಎಂದು ತನ್ನನ್ನು ವಿಕೀ
ಷಿಸಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ವಿರಕ್ತರಕಾವ್ಯವನ್ನು ಶಕ 1658 ಪಿಂಗಳದಲ್ಲಿ,
ಎಂದರೆ 1737 ರಲ್ಲಿ, ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಕುರಿಕೆಸೋಮ, ಹರಿದೇವ, ಮಲಯಾರಾಜ,

ಪುಷ್ಪದಂತ, ಭೀಮಕವಿ, ರಾಘವ ಕೆರೆಯಪದ್ಮರಸ, ಹರದತ್ತಾಚಾರ್ಯ,
ಪಂಚಿತಸ್ವಾಮಿ, ಉದ್ಭಟ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

ವಿರಕ್ತರಕಾವ್ಯ

ಇದು ವಾರ್ಧಕ, ಪರಿವರ್ಧಿನಿ ಈ ಪಟ್ಟದಿಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ
6, ಪದ್ಯ 742. ಇದರಲ್ಲಿ ಶಿವಭಕ್ತರಾದ 101 ವಿರಕ್ತರ ಚರಿತೆ ಹೇಳಿದೆ.
ಈ ಗ್ರಂಥವು ಹುಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನು ಕವಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ —

ಆಗಮದ ಗ್ರಂಥದರ್ಥವನು ನೋಡಿ ಪಂಚನೋದ್ಭವಕಾವ್ಯವನು ವಿರಚಿಸಲ್ಪ
ಭಕ್ತಮಾಹೇಶ್ವರರು ಒರೆದೋಗಿ ಜರಿಸುತಂ ಮಲೆದೇ ಬಿದರೂರಪಟ್ಟಣಕೆ ಬರಲು ಅಲ್ಲಿ
ಪರ ಪ್ರಮುಖಶಿವಭಕ್ತಸಮ್ಮೇಳದ ಶಿವಶಾಸನ ನೋಡಲು ಒರ್ವ ಪಟ್ಟಣಜ್ಞಾನ
ಕೋವಿದ ಮಳಯಸ್ವಾಮಿಯೆಂಬ ಕೋವಿದನು ಗ್ರಂಥವನು ಕೇಳಿ ಆನಂದಿಸಿ ಕವಿ
ಯನು ಕರೆದು ಈ ಕಾವ್ಯವ ರಚಿಸಿದಂತೆ ನೂರೊಂದುವಿರಕ್ತಮಾಹೇಶ್ವರರ ಚರಿತ್ರವ
ವಿರಚಿಸೆಂದು ನುಡಿಯಲ್ಪೆ ಅವರ ಬೆರನಾಗತು ವಿರಚಿಸಿದೆನು

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ —

ಸಮುದ್ರ

ಇಂಪ್ರಂಗಿಯೈರಾವತನೈಸಿಗಳನಾ | ಸುಸದಿವಿತ್ತಿ ಜುಪ್ರವನಿತ್ತಿ ಪರಶಿನಗೆ |

ನಂದಸೂನುಗೆ ರಮೆಯನಿತ್ತಿ ರತ್ನವ ಧರೆಗೆ ಮೌಕ್ತಿಕವ ಸಕಲಜಗಕೆ ||

ಅಂದದಿಂದಿತ್ತಿ ಭಿಕ್ಷುವ ಬೇಡಿ ತಿರುಂಬ|ಮಂದಿಗಳಿಗಿತ್ತಿ ತಂಬುವ ಜಗಕೆಯುಪಕಾರ|

ವೊಂದು ತಪ್ಪದೆ ಮಾಡಿದೆನು ನನಗೆ ಸರಿಯದಾರೆಂದು ಭೋಗರೆಯುತಿಹುದು ||

ಇವನ ಪಂಚನೋದ್ಭವಕಾವ್ಯವು ನನಗೆ ದೊರೆತಿಲ್ಲ.

ಕಳಲೆವಂಜಿರಾಜ ಸಾ. 1740

ಈತನು ಕಕ್ಕಾದ್ರಿವನಾಹಾತ್ಮ್ಯ, ಕಾಶೀನುಹಿನಾರ್ಥದರ್ಶನ, ಕಾ
ಶೀಕಾಂಡ, ಗರಳಪುರೀನುಹಿನಾರ್ಥ, ಭಕ್ತವಿಲಾಸದರ್ಶನ, ಭದ್ರಗಿರಿ
ನಾಹಾತ್ಮ್ಯ, ಭಾರತ, ಮಾರ್ಕಂಡೇಯಪುರಾಣ, ವಿಘ್ನೇಶ್ವರವ್ರತಕಲ್ಪ,
ಶೀವಗೀತೆ, ಶಿವಧರ್ಮೋತ್ತರ, ಶಿವಭಕ್ತಿನಾಹಾತ್ಮ್ಯ, ಶೈವಧರ್ಮ, ಸೇತು

ಮೊದಲನೆಯದರ್ಶ, ಹರಿದತ್ತಾಚಾರ್ಯನೊಡನೆ, ಹರಿವಂಶ, ಹಾಲಾಸ್ಯವಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಇವುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

ಇವನು ಮೈಸೂರುರಾಜರ ಸೇನಾಪತಿಗಳ ವಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನು; ಭಾರದ್ವಾಜಗೋತ್ರದವನು ; ಅಶ್ವಲಾಯನಸೂತ್ರದವನು ; ಋಗ್ವೇದಿ. ತನ್ನ ವಂಶಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ—

ಕಂದ್ರವಂಶದ ರಾಜರಲ್ಲಿ ಭಾರದ್ವಾಜಗೋತ್ರದ ಋಕ್ಕಾಖಾನುವರ್ತಿಯಾದ ತಿಮ್ಮನರೇಂದ್ರನು ಕಳೆ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದನು. ಇವನ ಮಗ ಕಾಲಕರಾಜ. ಇವನ ಮಗ ಕಳೆ ದೊಡ್ಡರಾಜ. ಇವನು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಶತ್ರುಗಳ ಸೊಕ್ಕನ್ನು ಮುರಿದು ಮರಾಟರಾಯರನೊಕ್ಕಲಿಕ್ಕೆ ಅನ್ಯರಿಗೆ ದಕ್ಕಲಿರಿಯದ ಕಪಿ ಪತಾಕೆಯನ್ನೂ ಸಿಂಹಲಾಲಿ ಟಪ್ಪಲಿಕ್ಕಿಯನ್ನೂ ಪಡೆದು ಅಸಮವೀರನೆನಿಸಿದನು; ಮರಾಟ ಜಯಘಾಟಿ ಮೊದಲಾದ ದೈವರನು ರಣಧಾಟಿಯಿಂದ ಆಡ್ಡಹಾಯ್ದು ತಾನೇ ಖಡ್ಗದಲ್ಲಿ ಕಡಿದನು. ಇವನ ಮಗ ವೀರರಾಜ (ಸು. 1720)¹. ಇವನ ಮಕ್ಕಳು ದೇವರಾಜ ನಂಜರಾಜರು. ಈವೇ ವರಾಜನನ್ನು ಕಣಕಿ ಮಾಗಡಿಯ ಭೂವರನು ನಿಜದುರ್ಗರಾಷ್ಟ್ರವನು ನೀಗಿಕೊಂಡನು². ದೇವರಾಜನ ತಮ್ಮನಾದ ನಂಜರಾಜನೇ ಕವಿ.

ಈತನು ಗರಳಪುರಪತಿ ನೀಲಕಂಠನ ಭಕ್ತನು. ಶಿವಾಗಮಗಳ ಅರ್ಥವನರಿದು ಬುಧಜನದೊಡನೆ ಗೋಪ್ತಿಯ ನೆಗಳಿದಂತೆಯೂ ಶೈವಪಂಚಾಕ್ಷರನ ನಿಜಗುರುಸೌಂದ ರೇಶ್ವರಭೂಸುರರಿಂದರಿದು ಭಸಿತಶಿವಾಕ್ಷಮಾಲೆಗಳ ಧರಿಸಿ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯನನುದಿನ ಮೊಡುತ ಪಾಶುಪತಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥತತ್ವವನು ದೇಶಿಕೋತ್ತಮರಂಭ್ರಸೇವೆಯಿಂದ ತಿಳಿದಂತೆಯೂ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇವನಿಗೆ ಗರಳಪುರಾಧಿನಾಥಚಳಣಾರವಿಂದಸೇವಾಸಮಾ ಸಾದಿಕಗೀರ್ವಾರಾಂಧ್ರಕರ್ಣಾಟಕಾದಿ ನಾನಾಭಾಷಾವಿಶೇಷಕಾವ್ಯರಚನಾಚಾರುರೀಧು ರೀತಿ, ದಾನಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥೀಶ್ವರ, ಹನೂಮದ್ಧ್ವಜಬಿರುದಾಂಕಿತ ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣಗಳು ಹೇಳಿವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಈತನು ಕವಿಗಳಿಗೆ ಪೋಷಕನಾಗಿ ನೂತನಭೋಜರಾಜ ಎಂಬ ಡಿರು ದನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಂತೆಯೂ ಸಂಗೀತಗಂಗಾಧರವೇ ಮೊದಲಾದ ಸಾಸ್ಯತಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು

1. 9 ನೆಯ ಪುಟವನ್ನು ನೋಡಿ. 2 ಇದು 1728 ರಲ್ಲಿ ನಡೆದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಬರೆದಂತೆಯೂ ಇವನ ಆಶ್ರಿತನಾದ ನೃಸಿಂಹಕವಿಯ ಚಂದ್ರಕಲಾಪರಿಣಯವೆಂಬ ನಾಟಕದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ¹. ಈ ನೃಸಿಂಹಕವಿ ಕಳಲೇನಂಜರಾಜನ ಸ್ತುತಿರೂಪವಾಗಿ ನಂಜರಾಜಯಶೋಭೂಷಣ ಎಂಬ ಒಂದು ಅಲಂಕಾರಗ್ರಂಥವನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

ನಂಜರಾಜನು ಮೈಸೂರು ದೊರೆಯಾದ ಇಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ (1734-1766) ಸೇನಾಪತಿಯಾಗಿಯೂ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿಯೂ ಇದ್ದನು. ಇವನಿಗೆ ಕರಾಚುರಿ ನಂಜರಾಜ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಇದ್ದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1740 ಆಗಬಹುದು.

ದೇವಚಂದ್ರನು ತನ್ನ ರಾಜಾವಳೀಕಥೆಯಲ್ಲಿ (1838) ಈ ಕವಿಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೀಗೆ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ—

ವೀರರಾಜಕುಮಾರ ದೇವರಾಜನನುಜ ಕಳಲೆ ನಂಜರಾಜಿಗೆ ಕೇರಳದೇಶಕ್ಕೊಂ
ಗನಾಡತ್ತಣೆಂದಾಂಡಿಗಳ್ ಬಂದು ಸೇರಿ ವೀರಶೈವಪುರಾಣಮೆಂದು ಅನೇಕಕಲ್ಪನಾಕಥೆ
ಗಳಂ ಪೇಟ್ಟುರ್. ಅವರೊಳೆ ಅತಿಭಕ್ತಿ ಪುಟ್ಟ ಕನ್ನಡವಾಕ್ಯಂಗಳಿಂ ನಂಜರಾಜಕೃತ
ಮೆಂದು ಗ್ರಂಥಂಗಳಂ ವಿರಚಿಸಿದಂ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

1. ಹಾಲಾಸ್ಯಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ

ಇದು ಸ್ವಾಂದಪುರಾಣದ ಅಗಸ್ತ್ಯಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿರುವ ಹಾಲಾಸ್ಯಮಾಹಾತ್ಮ್ಯದ ಗದ್ಯರೂಪವಾದ ಭಾಷಾಂತರವು; ಅಧ್ಯಾಯ 71. ಇದರಲ್ಲಿ

1. ಸೂತ್ರಧಾರಿ — ತತ್ತ್ವವಿಸಮಕ್ಷಮೇವ ಕೃತಿನಾ ಕೃತಿನಾಯಕೇನ ಕಲು
ಲೇಕುಲಚಿರಂತಕೇನ ಸ್ವಕಪೋಲಕಲ್ಪಿತ ಸಂಗೀತಗಂಗಾಧರಾದ್ಯನೇಕ ಪ್ರಬಂಧಾಭಿನಯ
ದರ್ಶನಜನಿತಕೌತುಕೇನ ಕರ್ಣಾಟಭಾಷಾವಿರಚಿತ ಹಾಲಾಸ್ಯಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಶಿವಭಕ್ತವಿ
ಲಾಸಾದಿ ಬಹುಪ್ರಬಂಧಸಮುದಯೇನ ಸಕಲವಿದ್ವಜ್ಜನಭಾಗಧೇಯೇನ ಸೂತನಭೋ
ಜರಾಜೇನ ನಂಜರಾಜೇನ ಸಬಹುವಾನ್ಮಾನಮಾಹೂತಃ ಸಮಾದಿಷ್ಟೋಸ್ತೀತಿ.

ಎರುದ್ಧಯೋಃ ಶ್ರೀಭಾರತ್ಯೋರೇಕತ್ರ ಘಟನಂ ಕುತಃ |

ವೈದಗ್ಧ್ಯಾತ್ಮೈತ್ಯುತಸ್ಯೈವ ಕಲುಲೇನಂಜಭೂಸತೇಃ ||

ಮಧುರೆಯ ಸುಂದರೇಶ್ವರದೇವರ 64 ಲೀಲೆಗಳು ಹೇಳಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಂಜ ರಾಜವಾಣೀವಿಲಾಸ ಎಂದು ಹೆಸರು. ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ದೇವತಾಸ್ತುತಿ, ಕವಿವಂಶ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ 15 ಭಾಮಿನೀಸುಖ

1 (1) ದೇವೇಂದ್ರಪಾಪಪರಿಹಾರ.	(18) ಅತಿವೃಷ್ಟಿನಿವಾರಣ
(2) ಐರಾವತಶಾಸವಿಮೋಚನೆ	(19) ಸಿದ್ಧವೇಷಧಾರಣ
(3) ಕದಂಬವನದಲ್ಲಿ ಮಧುರಾಪು ರ ರಚನೆ	(20) ಶಿಲಾಗಜಕ್ಕೆ ಇಕ್ಕು ಪ್ರದಾನ
(4) ತಟಾಕಾದೇವಿಯ ಜನನ	(21) ನಗ್ನಹಸ್ತಿಹನನ
(5) ವಿನಾಶಕ್ಕೆ ಸೌಂದರೇಶರ ಕಲ್ಯಾಣ	(22) ದ್ವಿಜಕನ್ಯಾನುಗ್ರಹ
(6) ಪರಮೇಶ್ವರನ ಸಾತ್ವಿಕಪ್ರದ ಶರ್ವನ	(23) ವೈತ್ಯಸ್ತನರ್ತನ
(7) ಕುಂಡೋದರನಿಗೆ ಅನ್ನಭಕ್ಷಣ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಾನ	(24) ದ್ವಿಜಪತ್ನಿಯ ವಧನಿರೂಪಣ
(8) ಕುಂಡೋದರನಿಗೆ ಆಸಗಾಪ್ರ ದರ್ಶನ	(25) ಬ್ರಹ್ಮಘ್ನದೋಷಪರಿಹಾರ
(9) ಸಪ್ತಸಾಗರಾನಯನ	(26) ಸಿದ್ಧನಂ ಬಂಟಿಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ಗೆ ದ್ದುದು
(10) ಮಲಯಧ್ವಜಭೂಪಾನಯನ	(27) ನಗ್ನಸರ್ಪಹನನ
(11) ಉಗ್ರಪಾಂಡ್ಯನಿಗೆ ವಲಯಾ ಯುಧಪ್ರದಾನ	(28) ನಗ್ನಧೇನುವಾತನ
(12) ಸಮುದ್ರನ ಗರ್ವಭಂಗ	(29) ಕುಲಭೂಷಣನಿಗೆ ಸೇನಾಪ್ರ ದರ್ಶನ
(13) ದೇವೇಂದ್ರಕಿರೀಟಭೇದನ	(30) ಕುಲಭೂಷಣನಿಗೆ ಸುವರ್ಣ ಮಯವಾಗಮುಡುಪನ್ನಿತ್ತುದು
(14) ಮೇರುಕಾಂಚನಹರಣ	(31) ವಲಯವಿಕ್ರಯ
(15) ಮುನಿಗಳಿಗೆ ವೇದಾರ್ಥೋಪ ದೇಶ	(32) ಯಕ್ಷಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಅಷ್ಟಸಿದ್ಧ್ಯು ಪದೇಶ
(16) ರತ್ನವಿಕ್ರಯ	(33) ಚೋಳರಾಜನಿಗೆ ಬಾಗಿಲಂ ತೆಗೆದುದು
(17) ಮೇಘಗಳಿಂದ ಸಮುದ್ರಪಾನ	(34) ಪಾಂಡ್ಯಭಟರಿಗೆ ಪಾನೀಯ ದಾನ
	(35) ರಸವಾದ ಪ್ರದರ್ಶನ

ದಿಯ ಪಡ್ಯಗಳಿವೆ; ಮುಂದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಾ ಗದ್ಯವೇ ಇದೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆ. ಗ್ರಂಥಾದಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಪದ್ಯವು ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ವಾವಣತಿ, ಇತರ ಮತಗಳ ಭಂಗಿಸಿ ಶಿವವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ತಮತವೇ ವ್ಯಾಸಮುನಿಗಭಿಮತವೆಂದು ನಿರೂಪಿಸಿದ ಶ್ರೀಕಂಠದೇಶಿಕ, ವಿಮತಸಭೆಯೊಳು ಶಿವನೇ ಪರಮಾತ್ಮನೆಂದು ವಾಪಾಣವ್ಯಪಭಂಗ ತ್ಯೂನಂ

(36) ಚೋಳರಾಯನಂ ಜಯಿಸಿದುದು	(51) ಬ್ರಹ್ಮಣಕುಸೂರನಿಗೆ ಅರ್ಯಾ
(37) ಶೂದ್ರನಿಗೆ ತಂದು ದಾನ	ವೃತ್ತವ ಬರೆದುಕೊಟ್ಟುದು
(38) ವೈಶ್ಯನ ಮಗನಿಗೆ ಜಯವನಿ	(52) ಸತ್ಕೀರ್ತನುಗ್ರಹಕರಣ
ತ್ತುದು	(53) ಅಸತ್ಕೀರ್ತನಿಗೆ ದ್ರಾವಿಡ
(39) ವರಗುಣಪಾಂಡ್ಯನ ಬ್ರಹ್ಮಹ	ಸೂತ್ರೋಪದೇಶ
ತ್ಯಾವಿವೇಚನ	(54) ಪ್ರಬಂಧತಾರತದ್ಯುನಿರೂಪಣ
(40) ಕಾಷ್ಠ ಭಾರವಿಕ್ರಯ	(55) ಉತ್ತರಹಾಲಾಸ್ಯವಾದು
(41) ಚೇರರಾಯನಿಗೆ ಪತ್ರಿಕಾಲೇ	ಭಾವ
ಖನ	(56) ಕೈವರ್ತ ಕಕನಾಪಾಣಿಗ್ರಹಣ
(42) ಭದ್ರನಿಗೆ ಪೀಠವನಿತ್ತುದು	(57) ವಾತಪುರೇಶ್ವರದೀಕ್ಷಾ ಪ್ರಥಾನ
(43) ಭದ್ರವನಿತೆಗೆ ಅಭಯಪ್ರದಾನ	(58) ಮಾಯಾತ್ಮವಿಜ್ಞಯ
(44) ಸೂಕರಶಿಶುಗಳಿಗೆ ಸ್ತನ್ಯಪ್ರ	(59) ನದ್ಯಾಕರ್ಷಣ
ದಾನ	(60) ಹಿಟ್ಟಿಗಾಗಿ ಶಿವನು ಮಣ್ಣು
(45) ಸೂಕರಶಿಶುಗಳಿಗೆ ಮಂತ್ರಿತ್ವ	ಹೊತ್ತುದು
ವನಿತ್ತುದು	(61) ಕುಬ್ಜವಾಂಡ್ಯಜ್ವರಶಮನ
(46) ಭಾರದ್ವಾಜಪಕ್ಷಿಗೆ ಮೃತ್ಯುಂ	(62) ಶೂಲಗಳಿಂದ ಅರ್ಹತಾಂ
ಜಯಮಂತ್ರೋಪದೇಶ	ಸಂಹರಿಸಿದುದು
(47) ನೀರುಕಾಗೆಗೆ ಮುಕ್ತಿಯನಿ	(63) ಶಂಭುಕೂಪಕವಿವೃತ್ತಾನ್
ತ್ತುದು	ಯನ
(48) ಪುರಸೀಮಾಪ್ರದರ್ಶನ	(64) ವಸಿಷ್ಠಾದಿ ಮುನಿಗಳಿಗೆ ಕದಂ
(49) ಚೋಳಸೇನಾಪ್ರಭಂಜನ	ಬವನಪ್ರವೇಶ
(50) ಸಂಘಕವಿಗಳಿಗೆ ಪೀಠವನಿತ್ತುದು	

ಮೆಲಿಸಿ ತೋರಿಸಿದ ಹರದತ್ತಾಚಾರ್ಯ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಬಳಿಕ ತನ್ನ ವಂಶಾವಳಿಯನ್ನು ಹೇಳಿ “ವ್ಯಾಸಕೃತಪುರಾಣನೂಕ್ತಿಗ | ಳಾ ತಯವನತಿ’ದಚ್ಚ ಗನ್ನಡ | ಭಾವಯಿಂದುಸಿರುವೆನು ಹಾಲಾಸ್ಯೇಶಲೀಲೆಗಳ” ಎಂದು ಟೀಕೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಗ್ರಂಥಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ—

ಚಂದ್ರವಂಶೋದ್ಭವರಾದ ಭಾರವ್ವಾಜಸಗೋತ್ರದ ಆಶ್ವಲಾಯನಸೂತ್ರದ ಋಗ್ವೇದಿಗಳಾಡ ಮಹಿಸೂರ ದಳವಾಯಿ ದೊಡ್ಡಯ್ಯನವರ ಪೌತ್ರರಾದ ಕಳಲೆ ವೀರ ರಾಜಯ್ಯನವರ ಪುತ್ರರಾದ ನಂಜರಾಜಯ್ಯನವರು ಸ್ಕಾಂದಪುರಾಣದೊಳ್ ಪೇಟು ದ್ವ ಹಾಲಾಸ್ಯಪತಿಯಾದ ಸೌಂದರೇಶನ ಅಪ್ಪುವತ್ತುನಾಲ್ಕು ಲೀಲೆಗಳಂ ಕಣಾಟ ಕೋಕ್ತಿಯಿಂದಖಿಳರಜಿವಂತೆ ಪೇಟುದ ನಂಜರಾಜವಾಣೀವಿಲಾಸವೆಂಬೀಟೀಕೆಯಲ್ಲಿ

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಪಾರ್ವತೀಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಬೆಟ್ಟದರಸಿನ ಕುವರಿ ಗಿರಿಶನ | ಪಟ್ಟದರಸಿ ಚರಾಚರಂಗಳ |

ಸೃಷ್ಟಿಯಂ ನಿಜದೃಷ್ಟಿಲೀಲಾಮಾತ್ರದಿಂದೆಸಗಿ ||

ಕಷ್ಟಮಂ ಪರಿಹರಿಸಿ ಬೇಡಿದ | ಭೀಷ್ಮವರಗಳನೀವ ನಿಪುಣೆ ಮ |

ದಿವ್ಯಸಿದ್ಧಿಯನಿತ್ತು ಸಲಹು ಗಣೇಶಗುಹಜನನಿ ||

2 ಭದ್ರಗಿರಿವಾಹಾತ್ಮ್ಯ

ಇದು ಸ್ಕಾಂದಪುರಾಣದೊಳ್ ಪಾಠ ಭದ್ರಗಿರಿವಾಹಾತ್ಮ್ಯದ ಟೀಕೆ ಈ ಭದ್ರಗಿರಿಯೊಬ್ಬರು ಪಿನ್ನಾಕಿನೀ ವೆಂಕಿನದಿಗಳ ಸಂಗಮದ ನೈರುತ್ಯದ ಲ್ಲಿರುವಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಗ್ರಂಥಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಕವಿ ಶಿವವಿಶಿಷ್ಟಾದ್ವೈತ ಸ್ಥಾಪಕನಾದ “ಶ್ರೀಕಂಠದೇಶಿಕರಡಿಗ ಪೊಡಮಡುವೆನು” ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ ಬಳಿಕ ಅದಕ್ಕೆ ಮಂತ್ರಾವಳಿಯನ್ನು ಹೇಳಿ

ಪಾಶುಪತಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥತತ್ವನ | ಶೇಶಿಕೋತ್ತಮರಂಘ್ರಿಸೇವೆಯ |

ಲೇಸಿನಿಂದಲಿ ತಿಳಿದು ನಂಜನರೇಂದ್ರ ನಾನೀಗ ||

ವ್ಯಾಸರಚಿತಪುರಾಣನೂಕ್ತಿಗ | ಳಾಶಯವ ತಿಳಿದಚ್ಚ ಗನ್ನಡ |

ಭಾವಯಿಂದುಸಿರುವೆನು ಭದ್ರಗಿರೀಶಮಹಿಮೆಯನು ||

ಎಂದು ಟೀಕೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದಾನೆ. ನಮಗೆ ದೊರೆತ ಅಸಮಗ್ರಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ 14 ಅಧ್ಯಾಯಗಳಿವೆ.

3 ಹರದತ್ತಾಚಾರ್ಯನಾಹಾತ್ಮ್ಯ

ಇದು ಭವಿಷ್ಯೋತ್ತರಪುರಾಣೋಕ್ತವಾದ ಹರದತ್ತಾಚಾರ್ಯಚರಿತ್ರದ ಭಾಷಾಂತರವು; ಅಧ್ಯಾಯ 10. ಕಥಾಸಾರವನ್ನು ಕವಿ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾನೆ--

ವಿಮತಸಭೆಯೊಳು ಶಿವನೆ ಕಮಲಾ | ರಮಣಮೊದಲಾದಮರನಂದ್ಯನು |

ಸಮರಧಿಕರವರಿಲ್ಲ ಸತ್ಯಮಿದೆಂದು ತಿಳಿಪಂತೆ ||

ಕುಮತಿಕೋಲಾಹಲವ ಖಂಡಿಸಿ | ಗಮಕದಿಂ ಪಾಪಾಣವೃಷಭಗೆ |

ಸುಮತಿ ತೃಗುವನು ಮೆಲಿಸಿದಾಹರದತ್ತ ಸಲಹೆಮ್ಮೆ ||

4 ಕಕುದ್ಗಿರಿನಾಹಾತ್ಮ್ಯ

ಇದು ಶಿವಗಂಗೆಯ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತದೆ; ಅಧ್ಯಾಯ 20.

5 ಭಕ್ತವಿಲಾಸದರ್ಪಣ

ಇದು ಸ್ಕಾಂದಪುರಾಣದಲ್ಲಿಯ ಶಿವಭಕ್ತನಾಹಾತ್ಮ್ಯದಲ್ಲಿ 90ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಭಾಷಾಂತರವು.

6. ಸೇತುಮಹಿಮಾದರ್ಶ

ಇದು ಸ್ಕಾಂದಪುರಾಣಾಂತರ್ಗತವಾದ ಸೇತುನಾಹಾತ್ಮ್ಯದ ಟೀಕೆ; ಅಧ್ಯಾಯ 52.

7. ಗರಳಪುರಿಮಹಿಮಾದರ್ಶ

ಇದು ನಂಜನಗೂಡಿನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತದೆ; ಅಧ್ಯಾಯ 12.

8 ಶಿವಗೀತೆ

ಇದು ಪದ್ಮಪುರಾಣಾಂತರ್ಗತವಾದ ಶಿವಗೀತೆಯ ಭಾಷಾಂತರವು; ಅಧ್ಯಾಯ 18

9 ಶಿವಧರ್ಮೋತ್ತರ

ಇದು ಸ್ಕಾಂದಪುರಾಣೋಕ್ತವಾದ ಶಿವಧರ್ಮೋತ್ತರದ ಟೀಕೆ; ಅಧ್ಯಾಯ 50.

10 ವಿಭೀಷ್ಯರವ್ರತಕಲ್ಪ

ಇದು ಸ್ಯಾಂದಪುರಾಣೋಕ್ತವಾದ ವಿಭೀಷ್ಯರವ್ರತಕಲ್ಪದ ಟೀಕೆ; ಅಧ್ಯಾಯ 3. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಕಟಹರಚತುರ್ಥೀವ್ರತಮಹಿಮೆ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಇರುವಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಉಳಿದ ಗ್ರಂಥಗಳು ಪ್ರಾಯಿಕವಾಗಿ ಆಯಾನಾಮಗಳುಳ್ಳ ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥಗಳ ಭಾಷಾಂತರಗಳಾಗಿವೆ.

ನೂರೊಂದ ಸು. 1740

ಈತನು ಸೌಂದರಕಾವ್ಯವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವ ಕವಿ; ಆದರೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣು ಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನು ಆಳುತ್ತಿರುವನೆಂದೂ ಆತನ ಸೇನಾಪತಿಯಾದ ಕಳಲೆ ನಂಜರಾಜನು (ಸು. 1740) ತುರುಕರನ್ನು ಜಯಿಸಿದನೆಂದೂ ಹೇಳಿ ಈ ನಂಜರಾಜನನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸ್ತುತಿಸುವುದರಿಂದ ಕವಿ ಇವನ ಆಶ್ರಿತನೆಾಗಿದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಈ ಕೃಷ್ಣರಾಜನು ಮೈಸೂರು ದೊರೆಯಾದ ಇಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ (1734-1766) ನಾಗಿರಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ ಕವಿಯ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1740 ಆಗಬಹುದು. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಕಾರ್ತಿಕ ಶುದ್ಧ ದಶಮೀ ಶನಿವಾರ ಆರಂಭಿಸಿ ಅಶ್ವಯುಜ ಶುದ್ಧ ದಶಮಿಗೆ ಮುಗಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ವರ್ಷದ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಕವಿಯ ಕಾಲವನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಬಹುದಾಗಿದ್ದಿತ್ತು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಸೌಂದರಕಾವ್ಯ

ಇದು ಸಾರಿಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 13, ಪದ್ಯ 1395. ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಪುರಾತನಕಥೆ ಯಾವುದೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ¹. ತನ್ನ ಸಮಕಾಲದವರಾದ ಕೃಷ್ಣ

1. ಒಂದು ಪ್ರತಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ 'ಹರಿಹರನೊಂದ ಶ್ರೀಕರವೀರ ಸೌಂದರನ| ವರಚಾರುಕೀರ್ತಿಪೇಟೆದಿನು' ಎಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಸೌಂದರನ ಮಾತೇ ಇಲ್ಲ.

ರಾಜ, ಅವನ ದಳಪತಿಗಳಾದ ಕಳಲೆ ದೇವರಾಜ ನಂಜರಾಜರು ಇವರು
ಗಳ ವೈಭವ ಪರಾಕ್ರಮಾದಿಗಳನ್ನು ಕವಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಮೊದಲು ಮೂರು ಸಂಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಆಸ್ಥಾನವರ್ಣನೆ ಇದೆ. ಆ
ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹಲವು ಪ್ರಭುಗಳು ಬಂದಿದ್ದಂತೆ ಹೇಳಿದೆ

ಬಳಿಕ ಕವಿ ಕಳಲೆದೇವರಾಜನು ಮಾಗಡಿಯನ್ನು ವಶಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಯ
ಪ್ರಭುವನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿದನೆಂದು ಹೇಳಿ ಕಳಲೆ ನಂಜರಾಜನು ಸೈನ್ಯದೊಡನೆ ಕೆರಳಿ ಚನ್ನ
ಪಟ್ಟಣದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ತುರುಕರೊಡನೆ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿ ಬಾರಮಲ್ಲ ಮುಂತಾದ ಹಲವ
ರನ್ನು ಕೊಂದು ಜಯಶಾಲಿಯಾದನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸತ್ತ ತುರು
ಕಸರದಾರರ ಹೆಸರು ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ—

ಬಿದ್ದ ಸುಲ್ತಾನಮುರತ್ತಾನ ರಣದೊಲ | ಬಿದ್ದ ದರಿಯ ಬಲನೊಳಗೆ |

ಬಿದ್ದನು ಹಂದೊಸಾಹೆಬನು ಕಾಸಿಂಖಾನ | ಬಿದ್ದ ಸಿಖೀಂದ್ರದಿವಾನ ||

1. ಜಾಂಬಳ್ಳಿ ದೊಡ್ಡಯ್ಯ; ನಗುವನಂತಗಿಯನಾಳ್ವ ಜೆಲುವಯ್ಯ;
ನಾಗ್ಗಿಹಳ್ಳಿಯ ದೊರೆ ವೀರರಾಜಯ್ಯ; ಕಡಲೂರ ಚಿಕ್ಕಯ್ಯ; ಶರಪುರದರಸು ವಿಚ್ಛಾ
ರಕರ್ತ ವೀರ; ಡೆಂಕಣಿಕೋಟೆ ದೊಡ್ಡಯ್ಯನ ಮಗ; ಕಡಬದ ನರಸರಾಜಯ್ಯ; ಹೆಬ್ಬಾ
ರ ಜೆಲುವರಾಜಯ್ಯ; ಮದ್ದೂರ ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ; ಮಾಗಡಿಯ ಅರಸ ಅಲಂಗದ ನರ
ಸಯ್ಯ; ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ ಮುದ್ದರಾಜಯ್ಯ; ಸೊಲಗಿರಿಯ ದೇವರಾಜಯ್ಯ;
ಬಳ್ಳಪುರದ ಬೈಚಿಗೌಡನ ಮುರಿಯೊತ್ತಿದ ಬೆಳ್ಳೂರಕೆಂಪರಾಜಯ್ಯ; ಹರದನಹಳ್ಳಿ
ಕಾಂತಯ್ಯ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ನಾಮನಿರ್ದೇಶವಿಲ್ಲದೆ ಹೀಗೆ ಸೂಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ:-
ಸಿಂಹಾಸನಪುರಪತಿ; ಫಣಿಪುರವನಾಳ್ವ ವಜೀರ; ಬೇಲೂರ ಗುರಿಕಾರ; ನರಸಿಂಹ
ಪುರದರಸು; ಕಿಕ್ಕೇರಿ ಗುರಿಕಾರ; ಹಾರದನಹಳ್ಳಿಯ ಗುರಿಕಾರ; ಅರ್ಕಲಗೊಡನಾಳುವ
ದೊರೆ; ದೋರಾಂಬುಧಿಯರಸು; ತುರುಕಬಲವ ಮುರಿಯೊತ್ತಿದ ತುರುಗೆರೆಯರಸು;
ದೇವರಾಯದುರ್ಗದ ಪತಿ; ತುಮುಕೂರರಸು; ಚನ್ನಪಟ್ಟಣದರಸು; ಕುಣಿಗಿಲ ದೊರೆ;
ಮದ್ದಗಿರಿಯ ದೊರೆ; ಹೊಸವೂರು ಗುರಿಕಾರ; ಅಳಿಯಪಟ್ಟದ ಯಳಂದೂರ ದೊರೆ; ಹುಲಿ
ಯೂರದುರ್ಗಪತಿ; ವಿಂಡಕಲ್ಲ ಗುರಿಕಾರ; ಖಾನಖಾನರ ಸೋಲಿಸಿದ ಸತ್ಯಮಂಗಲದ
ದೊರೆ; ಕಂದಿಕೇರಿಯ ದೊರೆ; ಹೊನ್ನುವಳ್ಳಿಯ ಗುರಿಕಾರ; ಧಾರಾವುರದ ದೊರೆ; ತಾಲ್ಕ
ದರಸು; ನಾಮಕಲ್ಲುದೊರೆ; ಪಿರಿಯಪಟ್ಟಣದ ದೊರೆ; ಮುತ್ತೂರರಸು.

ಅಮೇಲೆ ಕವಿ ನಂಜರಾಜನನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸ್ತುತಿಸಿ ನವರಾತ್ರಿಯ ಉತ್ಸವವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತಾನೆ.

ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಹೀಗೆ ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾನೆ—

ನೋಡಿದಡೆಯು ನವರಸದಲಂಕಾರ ಕೊಂ || ಡಾಡೆ ರಾಗದ ರಂಜನೆಯು |

ಪಾಡಿ ಕೇಳಿದೆ ಕರ್ಣಾಮೃತಪ್ರಾಧಿಯು | ರೂಢಿಯೊಳಿದೆ ಪುಣ್ಯಕಥೆಯು ||

ಗ್ರಂಥಾನಂತರದಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರಸ್ತುತಿಯಿದೆ; ಬಳಿಕ ಕವಿ ವಾರ್ವತಿ, ಗಣೇಶ, ಪುಣ್ಯಖ, ಭೈರವ, ಸರಸ್ವತಿ, ಕಾವೇರಿ, ಗಂಗಾಧರಲಿಂಗ, ವೀರಭದ್ರ, ರಂಗನಾಥ ಇವರುಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ. ಗ್ರಂಥಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಡೆಯೂರ ತೋಂಟದ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರನ ಸ್ತುತಿಯೂ ಇದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ನರ್ತನ

ಕಂಗಳೊ ಕಾಮತರಂಗಳೊ ನೀಲಾಳ | ಕಂಗಳೊ ಅಳಿಯ ಒಳಗವೋ |

ಹಂಗಳಸಿ ಹೇಮಾಂಗಪ್ರತಿನಿಯಂತೆ | ರಂಗದೊಳಾಡಿ ಮೆಣ್ಣಿದಳು ||

ಜಟ್ಟುಗಳು

ಮಲ್ಲಗಾಸೆಯದಟ್ಟಿಜಲ್ಲಣಗಳನುಟ್ಟು | ಮಲ್ಲಿಗೆವಾಲೆ ಕಂಠದೊಳು |

ಬಲ್ಲಿದ ಭೀಮಕರಡಿ ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿಯಿಂ | ದಲ್ಲಿ ಮೆಣ್ಣಿದರು ಜಟ್ಟಿಗಳು ||

ಕೆಡಹಿದವನಮೇಲೆ ಪಡಿಸೇಡಿ ತೊಡೆಗಳಿಂ | ಮಡಮುಠದಿಡಿಕಿಠಿದೊತ್ತಿ |

ಹೊಡೆಮಗ್ಗಲಾಗದಂದದಿನಣೆದಣೆಮ ಜೊಂ | ಪಡಿವಿಡಿಪ್ಪಳಿಸಿದನು ||

ಉರತಗ್ಗಿ ಬಗ್ಗಿ ಕುಪ್ಪಳಿಸಿ ಮೈಸಿಯುಬ್ಬಿ | ಭರತಕೋವಿದರಂತೆ ಹೆಣಗಿ |

ಸಂಬವರಿಯೊಳು ಪೈಸರಗೋಲ ತಿರುಗಿ ಶ್ರೀ | ಕರದ ಸಾದಕವ ತೋಡಿದರು ||

ರಾಜನೀತಿ

ಧರಿಸು ಸುಧರ್ಮದ ವಜ್ರಾಂಗಿಜೋಡ ಸ | ತ್ಯರಿಸು ಸದ್ವಿಜರ ಶಾಸ್ತ್ರೀ |

ಸರಮುಭಕ್ತರ ನೋಯಿಸದೆ ಸದ್ಧರ್ಮದಿ | ಧರಣಿಯೊಳಿಂದ ಭೂಪಾಲ ||

ದೀವರು ಗುರುವು ಶಾಸ್ತ್ರವು ತೀಲವುಸವಾಸ | ಈವ ಗುಣವು ಕಾವ ಗುಣವು |

ಇವ ರಾಯನಿಗುಂಟು ಅವ ಕ್ಷತ್ರಧರ್ಮಜ್ಞ | ದೇವರ ಸಮವೆಂದ ಮಂತ್ರಿ ||

ದುರ್ಮಂತ್ರಿ

ಅರಸಪ್ರೀತಿಗೆ ಛೇದಿಸಿ ಛೇದಿಸಿ | ಹೊರವರು ತಮ್ಮ ಬಂಧುಗಳ |
 ದೊರೆಚಿತ್ತವಿದ್ದಂತೆ ಮಹಿಮಾಡಿ ಬಿನ್ನೈಸಿ | ಬರೆವರು ಲೆಕ್ಕಮರ್ಮಗಳ ||
 ತನ್ನಿಂದ ಸತ್ಯಾತ್ಮರಿನ್ನಿಲ್ಲವೆಂದರು | ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವೆಲ್ಲ ಬಾಧಿಸರು |
 ತನ್ನೊಳು ತಾವೆ ಪ್ರಭೇದಬೆರಸುವರು | ನಮ್ಮಲಾಗದು ಮಂತ್ರಿವಚನ ||

ಗೋಧಾರ್ಥದ ದೇವತಾಸ್ತುತಿ.

ತರುಧರನ ತಂದೆತನುಜೆಮನೆಯ ಸಖ | ತರಳನಮ್ಮನ ವರನಣುಗನ |
 ಅಸಿಂಹಾತ್ಮಜನ ಮಾವನ ಮಗನರಿಸಿದ | ಗುರುವೆ ತೃಣೇಶ ಮಾಂಸಾಹಿ ||

ವೆಂಕಟೇಶ ಸು. 1740

ಈತನು ಹಾಲಾಸ್ಯನಾಹಾತ್ಮ್ಯವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ಪೌರುಕುತ್ಸ ಗೋತ್ರದವನು; ಅಪಸ್ತಂಬಸೂತ್ರದವನು; ಬೃಹಚ್ಚರಣ ಸಂಪ್ರದಾಯದವನು. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಗುಮ್ಮಳಾಪುರ. ಈತನ ಪೂರ್ವಿಕರವಿಷಯವಾಗಿಯೂ ಈತನ ವಿಷಯವಾಗಿಯೂ ಇವನ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಈಯಂಕಗಳು ತಿಳಿಯುತ್ತವೆ—

ಇವನ ಪೂರ್ವಿಕರಾದ ಗಿರೀಶಾದಿ ವಿಪ್ರರು 500 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಗುಮ್ಮಳಾಪುರದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಭೂಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿಕೊಂಡು ಮರ್ಮಾದಿಯಿಂದ ಇದ್ದರು. ಬಳಿಕ ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲಿರುತ್ತಿದ್ದ ಕೆಂಪಕ್ಷಮಾಧೀಶ್ವರ, ನಾಚನ, ಗಿಡ್ಡಪ, ಕೆಂಪನಾಚಯ್ಯನು ಪಾಲಾದಿಗಳು ಗ್ರಾಮಭೂಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕಾಪಾಡಿದರು. ಮತ್ತು ಏಕರಾಜನು (ಎಕ್ಕೋಜಿ) ಇವನ ಮುತ್ತಾತನಿಗೆ ಅಂದೋಳಿಕಾಶ್ವಾದಿ ಸನ್ಮಾನವನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಆಮೇಲೆ ಮಹಿಸೂರು ಸೇನಾನಿ ದೊಡ್ಡಕ್ಷಮಾಧೀಶ್ವರನು ಪ್ರೀತಿಮಾಡಿ

1. ತರುಧರ = ಚಂದ್ರ; ತಂದೆ = ಸಮುದ್ರ; ತನುಜೆ = ಲಕ್ಷ್ಮಿ; ಮನೆ = ಕಮಲ; ಸಖ = ಸೂರ್ಯ; ತರಳ = ಕರ್ಣ; ಅಮ್ಮ = ಕುಂತಿ; ವರ = ಪಾಂಡು; ಅಣುಗ = ಅರ್ಜುನ; ಅಕಸಿ = ಸುಭದ್ರೆ; ಆತ್ಮಜ = ಅಭಿಮನ್ಯು; ಮಾವ = ಸೋದರದಮಾವಳು; ಮಗ = ಕಾಮ. ಅವನನ್ನು ದಹಿಸಿದವನು ಈಶ್ವರ.

ದನು. ಅನಂತರ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರನು ಇಷ್ಟಾರ್ಥವನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. (ಮುಂದಕ್ಕೆ ಓಲೆ ಹೋಗಿದೆ). ಕವಿಯ ವಂತಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ-ಭರಣಿಗಿರಿ ದೀಕ್ಷಿತನೆಂಬವನು ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದನು. ಇವನ ಮಗ ಗಿರೀಶ; ಇವನ ಮಗ ವೆಂಕಟೇಶ; ಇವನ ಮಗ ಗಿರೀಶ; ಇವನ ಮಗ ತಿಮ್ಮಯ್ಯಾಚ್ಚ; ಇವನ ಮಗ ವೆಂಕಟೇಶ; ಇವನ ಮಗ ತಿಮ್ಮಯ್ಯಾಚ್ಚ, ಇವನ ಹೆಂಡತಿ ತಿಮ್ಮಾಂಬೆ, ಇವರ ಮಗ ಕವಿವೆಂಕಟೇಶ. ಗುರುಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ-ದತ್ತಾತ್ರೇಯ ಯೋಗಿಚಂದ್ರ, ಶಿಷ್ಯ ಪರಮಹಂಸ, ಶಿಷ್ಯ ದತ್ತನಿರಂಜನ, ಶಿಷ್ಯ ತಾರಕಯೋಗಿ, ಶಿಷ್ಯ ಸ್ವಾತ್ಮಾಭಿರಾವ, ಶಿಷ್ಯ ಕವಿಯ ಗುರುವಾದ ಯೋಗಿಚಂದ್ರ. ಈ ಗುರುವಿನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಕವಿ ವೇದಾಗಮಶಾಸ್ತ್ರಕಾವ್ಯಪರಿಶೀಲನವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪೂರ್ವಾಗತವಾದ ಗುಮ್ಮಳಾಪುರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದನು. ಆಮೇಲೆ ಮಹಿಮೂರ ಸೇನಾನಿ ಕಳಲೆ ದೊಡ್ಡರಾಜನ ಪೌತ್ರನೂ ವೀರರಾಜನ ಪುತ್ರನೂ ಆದ ನಂಜರಾಜನ (ಸು. 1740) ಆಶ್ರಿತನಾಗಿ ಅವನ ಆಜ್ಞಾನುಸಾರ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದನು. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1740 ಆಗಬಹುದು.

ಈ ನಂಜರಾಜನು ಬಹಳ ಪರಾಕ್ರಮಶಾಲಿಯಾಗಿಯೂ ಸ್ವತಃ ಕವಿಯಾಗಿಯೂ ಇದ್ದನೆಂದು ಗರಳಪುರದ (ನಂಜನಗೂಡು) ಈಶ್ವರನ ಸೇವಾರ್ಥವಾಗಿ ಗೋಪುರ, ಕೋಟಿ, ಗುಡಿಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಅರುವತ್ತುಮೂವರಾದ ಶಿವಭಕ್ತರ ವಿಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಮಾಡಿ ಅವರ ಚರಿತ್ರೆಗಳನ್ನು ಬರೆದನೆಂದು ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಹಾಲಾಸ್ಯವನಾಹಾತ್ಮ್ಯ

ಇದು ಚಂಪೂರೂಪವಾಗಿದೆ. ನಮಗೆ ದೊರೆತ ಪ್ರತಿ ಅಸಮಗ್ರ. ಇದರಲ್ಲಿ ಶಿವನ ಲೀಲೆಗಳು ವರ್ಣಿತವಾಗಿವೆ. ಈ ಕಾವ್ಯದ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಕವಿ ಈ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ—

ಸತತಾನಂದಿತಸತ್ಯಲೋಕೆ ಸರಸಾಲಂಕಾರ ಸಲ್ಲಕ್ಷಣಾ |

ಸ್ವಿತೆ ಸಂವಿನ್ಮಹಿತಾಕ್ಷರಾತ್ಮಕಿ ಮಹಾಕಾವ್ಯಜ್ಞವಿದ್ಯಾಧರ ||

ಸ್ತುತೆ ಸದ್ವೈತ್ತವಿತ್ತೇ ಚಾರುಚರಣಭ್ರಾಜಿಷ್ಣು ಮತ್ಯಾವ್ಯಭಾ |

ರತಿ ನಿಜ್ಜಂ ಚತುರಾಸ್ಯವಕ್ರವನಚಾತಾವಾಸದೊಳ ಕ್ರೀಡಿಸಳ್ ||

ಸ್ಫುರದುಕ್ತಿಪ್ರೋಜ್ವಲಾರ್ಕದ್ಯುತಿಜಿತಕುಜನೋದ್ಯದ್ಧಿವಾಂಧಂ ವಿಪತ್ತಿ |

ತ್ರಿವಿಂಶತಿವಿಧಾಘೋಷಸಂಧಂ ಗತನತಭವಬಂಧಂ ಲಸತ್ಕಾರದಾಸ್ಯಾಂ ||
 ಬುರುಹಪ್ರಾಚುರ್ಯಗಂಧಂ ಪರಮಶಿವಕಥಾನೇಕಸಂಬಂಧಮುದ್ರೀ |
 ತಿರಸಾಲಂಕಾರಒಂಧಂ ಪ್ರಥಿತಪದನಿಒಂಧಂ ಮದೀಯಪ್ರಬಂಧಂ ||
 ರಸಭಾವಂ ಸೋಗಸಾದುದಚ್ಚರಿ ಜಮತ್ಕಾರಂ ಕಳಾರೀತಿಯೇಂ |
 ಪೊಸತುತ್ಪ್ರೇಕ್ಷೆ ಮನೋಜ್ಞ ಮುಜ್ಜಲಮಲಂಕಾರಂ ನವೀನಾರ್ಥಗ||
 ಭಸಮಾಸೋಚಿತಕಲ್ಪನಾರಚನೆ ಜಿಲ್ವಾಯ್ತೊದತ್ತಿಪ್ರೀತಿಯಿಂ |
 ರಸಿಕರ್ ಮೆಚ್ಚೆ ನಿಮಿರ್ಜುವೆಂ ಸುಜನಕರ್ಣ ತ್ರಾವ್ಯಮಂ ಕಾವ್ಯಮಂ ||

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಶಿವಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಪಾರ್ವತಿ, ವಿಷ್ಣು, ಬ್ರಹ್ಮ, ಸರಸ್ವತಿ, ಗಣೇಶ, ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯ, ಯೋಗಿಚಂದ್ರಗುರು ಇವರುಗಳನ್ನು ಪರಿವಿಡಿಯಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಇವನು ಅಧುನಿಕಕವಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಇವನ ಬಂಧವು ಪ್ರಾಥವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ--

ಸಮುದ್ರ

ತಿಂಗಳಬಾಲನಂ ಪಡೆದ ತಣ್ಣೊಡಲಿಂದಿರೆಯಿರ್ಪ ತ್ರು ರ |
 ನ್ನಂಗಳನಿಟ್ಟ ಪೆಟ್ಟಿ ಮುಗಿಲ್ಲಲ್ಲ ಅವಟ್ಟಿಗೆ ಕೂರ್ತು ಬಂದ ಬೆ ||
 ಟ್ಟಂಗಳ ಬಿಡಿನಾಗರಮಲವ್ವೊಡೆಯಂ ಮಲಗಿರ್ಪ ಸೆಜ್ಜಿ ಶಂ |
 ಖಂಗಳ ಪೇಟೆ ಪರ್ಬವಳದಂಗಳಿಡಿಯೆಂದೆನಿಸಿದುದಾಕಡಲ ||

ಸರಸ್ವಿ

ಅಂಭೋಜೋತ್ಪಲಸಂಭೃತ | ಬಂಭರಕಳಹಂಸಚಕ್ರಕಾರಂಡರವಾ |
 ರಂಭವಿಜೃಂಭಣಸಂಭ್ರಮ | ಗಂಭೀರಾಸಾರವೂರಮಾಕಾಸಾತಂ ||

ಮೇರು

ಸುಮನೋವಾಹಿನಿಯಿಂ ಪರಿಸ್ಪುರಿಪ ರಂಭಾಮಂಜುಘೋಷಾದಿಸ |
 ತ್ಪ್ರಮದ ಕಿವ್ರದಿಂ ಪೊದಟ್ಟ ಸುರಸಾಲಶ್ರೇಣಿಯಿಂದಾನಗಂ ||
 ಸುಮನೋವಾಹಿನಿಯಿಂ ಪರಿಸ್ಪುರಿಪ ರಂಭಾಮಂಜುಘೋಷಾದಿಸ |
 ತ್ಪ್ರಮದಾಳಿವ್ರಜದಿಂ ಪೊದಟ್ಟ ಸುರಸಾಲಶ್ರೇಣಿಯಿಂದೊಪ್ಪುಗುಂ ||

ಉದ್ಯಾನ

ಬಿತ್ತರಂಬದೇದಿಪ್ಪ ಮಾವಿನೊಳಿತ್ತಲುಂ ಮೊಳೆದೋಡಿ ಕೆಂ |

ಪೊತ್ತಿದಂಕುರಮಂ ಕದ್ದುಂಕಿ ಸಮತ್ತಕಾಕಲಿಕಾರವಂ ||

ಬೆತ್ತು ಚಿತ್ತಜಬೀರಮಂ ಗ್ಲಪುತ್ತು ಮಿರ್ಪುವಿವೇಚಿನಂ |

ಮುತ್ತಕೋಕಿಲಗಳ್ ವಿರಾಜಿಸಿದತ್ತು ಪಂಜಮರಾವದಿಂ ||

ನಕ್ಷತ್ರ

ಪ್ರರೂಢಸಂಧ್ಯಾನಟನೋದ್ಭಟಾಂಬಿಕಾ | ವರೋಲ್ಲಸಜ್ಞೇರ್ಷಕಿರದ್ವಿಯಜ್ಜರೀ |

ಸ್ಫುರತ್ಪ್ರವತ್ಸಂತತಿಯೆಂಬಿನಂ ನಭೋಂ | ತರಸ್ಥತಾರಾಗಣನೆಡ್ಪಿ ತೊಳ್ಳಿನಂ ||

ನಂಜರಾಜನ ವರಾಕ್ರಮ

ಧರಣೀಶಾಗ್ರೇಸರಂ ತದ್ವಿಭು ಸುಹೃದಸುಹೃತ್ಸಂಘಮಂ ಕಾಯೆ ತತ್ತ |

ತ್ಪುರಿಗಳ್ ಸದ್ವಂತಯುಕ್ತದ್ವಿಜಗಜಮುಖನಾಹೃಘಮುಕ್ತಾತಪತ್ರೋ ||

ತ್ಯರದಿಂದೀಶಾನಭೂಷಾಂಚಿತಮೆನಿಸಿ ನಿಲಿಂಪೌಘಸಂಸೇವ್ಯಮಾಗು !

ತ್ತುಣಿ ನಿಜ್ಜಂ ಕೌತಿಕಶ್ರೀಗೆಡೆಯೆನಲಿಹುದಿಂತಿರ್ಪುದಾತ್ಮರೈಮಲ್ಲೇ ||

— — —

ಗೋವಾಲರಾಜ ಸು. 1740

ಇವನು ಕಮಲಾಚಲವನಾಹಾತ್ಮ್ಯವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ಮೈಸೂರು ಅರಸುಗಳ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನು. ಮೈಸೂರುದೊರೆಯಾದ ಇಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ (1734 - 1766) ಶ್ವಕುರನಾದ ಕತ್ತಿಗೋವಾಲರಾಜ ಅರಸು ಎಂಬವನೇ ಈತನೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನು ಬೆಟ್ಟದಕೋಟೆಯ ಅರಸುಗಳ ವಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನು. ಕೆಲವುಕಾಲ ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದನು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಕಮಲಾಚಲವನಾಹಾತ್ಮ್ಯ

ಇದು ಗದ್ಯರೂಪವಾಗಿದೆ; ಅಧ್ಯಾಯ 9; ಇದಕ್ಕೆ 'ಗೋವಾಲಭೂವಾಲೋಕ್ತಿವಿಲಾಸ' ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ಇದರಲ್ಲಿ ಕಮಲಾಚಲ

ಅಥವಾ ದಕ್ಷಿಣಗೋವರ್ಧನಾಚಲ ಎಂಬ ಹಿಮವಗೋವಾಲಸ್ವಾಮಿ ಬೆಟ್ಟದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವು ಹೇಳಿದೆ. ಇದು ಭವಿಷ್ಯೋತ್ತರಪುರಾಣೋಕ್ತವಾದುದು ಗ್ರಂಥಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ—

ಇಂತು ಶ್ರೀಸಕಲವಿದ್ಯಜ್ಞಾನಮನಃಸಾರಾರಾವಾರ ಪೂರ್ಣಸುಧಾಕರ ಶ್ರೀಗೋವಾಲಭೂಪಾಲೋಕ್ತಿವಿಲಾಸರೂಪಕರ್ಣಾಟಭೂತಾಯಾಂ ಭವಿಷ್ಯೋತ್ತರಪುರಾಣೋಕ್ತಕಮಲಾಚಲಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಕಥಾಪ್ರಸಂಗೇ.

— — —

ನಂದಿನಾಥ 1745

ಇವನು ವಲ್ಲೀಕಂಠಾಭರಣವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ವೀರಕೈವಕವಿ; ತನ್ನ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ—ನಂದಿಯಬೆಟ್ಟಕ್ಕೆ ಕಲಿಕಾಲಚೋಳನು ಬಂದು ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದನು; ಅಮೇಲೆ ಬೃಹಭೂಪೇಂದ್ರನ ವಂಶಿಕರು ಪೂಜೆಮಾಡಿ ಆ ಭೋಗನಂದೀಶನಿಂದ ಇಷ್ಟಾರ್ಥವನ್ನು ಪಡೆದರು. ಅಲ್ಲಿ ಪಿನಾಕಿನೀತೀರದಲ್ಲಿ ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯಚಿತ್ರಾಂಗಕಂಠಾಖ್ಯವರ್ಗವಿಪುಲದು. ಆ ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಗುರುಸಿದ್ಧಮಲ್ಲೇಶಕರಜಾತ ಚಿಕ್ಕಣ್ಣಾಚಾರ್ಯಕರಜಾತ ಬಸವಲಿಂಗಕರಜಾತ ವೀರಭದ್ರೇಶನಿರ್ಪನು. ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಕಾಳಿಕಾಂಬೆ, ಮಗ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಕರಜಾತ ನಂದಿನಾಥ. ಇವನೇ ಕವಿ. ಇವನ ವಿದ್ಯಾಗುರು ಪುಟ್ಟವರ್ಯ. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಕ್ರೋಧನ ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈಕ್ರೋಧನವು 1745 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಸೋಮಾರಾಧ್ಯ, ನಿಜಗುಣೇಂದ್ರ, ಪಡಹರದೇವ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ವಲ್ಲೀಕಂಠಾಭರಣ

ಇದು ಯಕ್ಷಗಾನದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ; ಸ್ಥಲ 9, ಕಂದವೃತ್ತಪದಗಳ ಗಣನೆ 1610. ಇದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪಣ್ಣುಖನ ದಿಗ್ವಿಜಯ, ವಲ್ಲೀವರಿಣಯ ಇವು ವರ್ಣಿತವಾಗಿವೆ. ಈಗ್ರಂಥದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕವಿಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ—

ಪಶುಪತನು ಪರವಲ್ಲಿಯ ಮು | ನೋಸಗೆಯಿಂದ ಬೆರೆದಂದವನು |

ರಸೆಯೊಳ್ಳಿರಣಿ'ವಂದದೊಳಾಂ | ಕುಶಲನಾಗಿ ಪದಸಾಗಿಸುವೆ ||

ಇದು ಗುಹಪದಮಹಿಮಾವ್ಯುತ | ಮಿದು ಸದಮಲಭಕ್ತಿಜ್ಞಾನವಿರತಿಯ ಕಡಂ||

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ತಿವಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಪಾರ್ವತಿ, ಸ್ವಗುರು ಚಿನ್ನಮಲ್ಲೇಶ, ರೇನಣ ಮರುಳಾರ್ಯ ಏಕೋರಾಮಿ ವಿಶ್ವನಾಥರು, ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ, ಗಣಪತಿ, ವೀರಭದ್ರ, ಪಣ್ಣುಖ, ಭೃಂಗಿ, ಕಾಲಭೈರವ, ಬಸವ, ಸರಸ್ವತಿ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಸೂತನು ಕೌನಕಾದಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಕೌನಯಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ—

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದವಿರಳಾನಂದಪದಪ್ರದಾಯಕ ಶೋಂಟದ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರವರ ಪ್ರಸಾದದಿಂದುದುಸಿದ್ಧ ವಲ್ಲಿಕಂಠಾಭರಣದೊಳ.

ಇದರಿಂದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ—

ತಿಳಿಯದೆ ಸರ್ವರ್ ಹುಡುಕುವ | ನೆಲಮುಟ್ಟಿನಿಕ್ಷೇಪದಂತೆಯಿದೇನುಫಲಂ |

ಧರೆಯೆಲ್ಲರವಿಯ ಹೊನ್ನಿನ | ಒಪ್ಪತೆಯ ಮುಟಿಗಟಿವಟಮಾಟಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಕೃತಮಿ ದಟೊಳ ||

—o—

ಪಾಯಣ್ಣ 1748

ಈತನು ಅಹಿಂಸಾಚರಿತೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಜೈನಕವಿ. ಇವನ ತಂದೆ ಗುಮ್ಮಟನೆಟ್ಟ, ಗುರು ನಯಸೇನ, ಸ್ಥಳ ಸಂಗೀತಪುರದ ರಸ ಸಂಗಮರಾಯಪುತ್ರ....ದ್ರಭೂಪನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪುವ ಭಾರಂಗಿ. ಗ್ರಂಥರಚನಾಕಾಲವನ್ನು ತಿಳಿಸುವ 'ಒಂದು ಅಸಮಗ್ರವಾದ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭವಸಂವತ್ಸರವು ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಭವವು ಶಕ 1670(1748) ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ಗ್ರಾಹಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಅಹಿಂಸಾಚರಿತೆ

ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಗ್ರಂಥಸಂಖ್ಯೆ 634. ಇದಕ್ಕೆ ಪಂಚಾಣುವ್ರತಚರಿತೆ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. “ಮುಕುರದಂತೆ ಬೆಳಗಲಿ ಎನ್ನಕುಲ” ಎಂದು ಕವಿ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ವಾಯಣ್ಣ ಎಂಬ ಕವಿಯಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಭೀಕನರ್ಥಾಖ್ಯಾನ ಎಂಬ 16 ಸಂಧಿಗಳುಳ್ಳ ಒಂದು ಸಾಂಗತ್ಯಗ್ರಂಥವಿದೆ. ಇದೂ ಏತತ್ಯವಿ ಕೃತವಾಗಿರಬಹುದೋ ಏನೋ ತಿಳಿಯದು.

—೦—

ಬೊಮ್ಮಣ್ಣ 1749

ಈತನು ನಯಸೇನನ ಧರ್ಮಾವೃತ್ತವನ್ನು ಕಕ 1671 ಕುಕ್ಲವರ್ಷ ದಲ್ಲಿ (1749) ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಕೆಳಗಣ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ತಾನು ಕವಿಯೆಂದೂ ನಾಗೇಂದ್ರನ ಮಗನೆಂದೂ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ—

ಇಂದ್ರಾಸ್ತಯೋದ್ಭವಂ ನಾ | ಗೇಂದ್ರನ ತನುಜಾತನಾದ ಬೊಮ್ಮಣಕವಿ ದೇ |
ವೇಂದ್ರಸುಬ್ಬಂದಾರ್ಚಿತಜನ | ಇಂದ್ರನ ಜೈತ್ಯಾಲಯದೊಳೆ ಬರೆದಂ ಮುದದಿಂ||

—೦—

ಪದ್ಮನಾಭ 1750

ಈತನು ರಾಮಚಂದ್ರಚರಿತ್ರದ ಉತ್ತರಭಾಗವನ್ನು, ಎಂಟರೆ 17ನೆಯ ಸಂಧಿಯಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ, ಬರೆದು ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಜೈನಕವಿ. ಗ್ರಂಥಾಂತ್ಯದಿಂದ ಈಯಂಕಗಳು ತಿಳಿಯುತ್ತವೆ—

ಈಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಭಾಗವನ್ನು ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಅಥವಾ ಶಂಕರ ಎಂಬ ಕವಿ ಬರೆದು ಕಾಲವಾದನು¹. ಕೆಲವುಕಾಲದಮೇಲೆ ತೌಳವದೇಶದೊಳಗಣ ಮೂಲಿಕೆಯರಾಜನಾದ ಚೆನ್ನರಾಯಸಾವಂತನ ಮತ್ತು ಆತನ ಸೋದರಸಮಾವನಾದ ಕುಂದೈಯರಸನ ಇಷ್ಟಾನುಸಾರವಾಗಿ ? ವಾಗ್ಗೀಣಿಪುರದ ಪದ್ಮಸೆಟ್ಟಿ ಪದ್ಮಾವತಿ ಇವರ ಮಗನಾದ ಪದ್ಮನಾಭನು² ಈಗ್ರಂಥವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಮಾಡಿದನು. ಮೂಲಿಕೆಗೆ ಒಳಲಂಕೆ, ನೂತನಪುರ,

1. Vol. II, 586. 2, ಪದ್ಮಾವತೀಚರಿತೆಯನ್ನು ಬರೆದ ಪದ್ಮನಾಭನು ಮೂಲಿಕೆಯನ್ನೂ ಅದರ ಸಾಮಾಂತರಗಳನ್ನೂ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ; ಆದರೆ ಬೇರೆ ದೊರೆಯನ್ನು ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಏತದ್ವಿನ್ನನೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಅವನು ದೊರೆಯ ಕೋಶಾಧ್ಯಕ್ಷನೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

ಅಯಕಳ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳೂ ಉಂಟು. ಅಲ್ಲಿಯ ಅನಂತಜಿನಚೈತ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾ
ಚಂದ್ರಮುನಿ ಇರುವನು. ಈಚೈತ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಸುತ್ತಲೂ 4 ಬಸ್ತಿಗಳುಂಟು. ಅರಮನೆ
ಯಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಜಿನೇಂದ್ರನ ಬಸ್ತಿ ಇರುವುದು; ಅದರಲ್ಲಿ ಪದ್ಮಾ ವತೀದೇವಿಯ ವಿಗ್ರಹವೂ
ಉಂಟು. ಚೆನ್ನರಾಯಸಾವಂತನು ಸಿದ್ಧಮಾಂಬೆಯ ಮಗನು ; ಇವನಿಗೆ ಒಳಲಂಕಾ
ಪಾಚ್ಛಾಹ ಎಂಬ ಬಿರದೂ ಹನುಮಕೇತನವೂ ಉಂಟು. ಕವಿ ಪದ್ಮಾ ವತೀದೇವಿಯ ಚರ
ಣಾಬ್ಜಮಧುಪನು; ಅವಳ ಕರುಣದಿಂದ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸಿದನು. ಇವನ ಗುರು
ಪಂಡಿತಾರ್ಯ, ಶಿಕ್ಷಕಗುರು ಪ್ರಭಾಚಂದ್ರ, ರಕ್ಷಕ ಚೆನ್ನರಾಜೇಂದ್ರ, ಪ್ರೇಕ್ಷಕ ಕುಂದ್ಯ
ಯರಸ. ಈಗ್ರಂಥವನ್ನು ತಕ 1674 ಪ್ರಮೋದವರ್ಷದಲ್ಲಿ - ಎಂದರೆ 1750
ರಲ್ಲಿ - ನೂತ್ನಪುರದ ಅನಂತಜಿನರ ಸನ್ನಿಧಿಯಾಳು ಪೂರೈಸಿದನು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ರಾಮಚಂದ್ರಚರಿತ್ರ

ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 37, ಪದ್ಯ 5268. ಈ ಪದ್ಯ
ಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲು 2151 ಚಂದ್ರಶೇಖರಕವಿಕೃತ, ಉಳಿದುವು ಪದ್ಮನಾಭ
ಕವಿಕೃತ. ಇದರಲ್ಲಿ ಜೈನಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ರಾಮಾಯಣ
ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ನಮಗೆ ದೊರೆತ ಪ್ರತಿ 29 ನೆಯ ಸಂಧಿಯಿಂದ ಆರಂಭ
ವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ—

ಚೆನ್ನರಾಜ

ಜೀಮತಗಗನಮಂಡಲದೊಳು ಸಮ್ಯಕ್ತ್ವ | ವೆನಿಪ ರಥವನೊಲಿದಡರಿ |
ಎನುತಬೋಧಾಂತು ಪಜ್ಜಳಿಸಲಾ ನಡೆವನಾ | ಮನುಜೇಂದ್ರ ದಿವಸೇಂದ್ರನೆನಲು||

ಸುವ್ರತಸ್ತುತಿ

ಕೋರ್ವ ಪರ್ವದ ಸರ್ವಕರ್ಮಭಟರ ಗರ್ವ | ಪರ್ವತಗಳ ನುಗ್ಗುಗುಟ್ಟಿ |
ನಿರ್ವಾಣಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಪಟ್ಟವನಾಳಿದ | ಸರ್ವಜ್ಞ ಸುವ್ರತ ಸಲಹು||

ಸೀತೆಯ ಅಗ್ನಿಪ್ರವೇಶ

ಹುತಭುಕ್ಪ್ರಬಳದಾಹಕತಕ್ತಿಯನು ಮಹಾ | ಸತಿಯ ವಿಶುದ್ಧ ಚಾರಿತ್ರ |

ಪ್ರತಿಬಂಧಿಸಿದುದಿಳಿಯೊಳು ಪತಿವ್ರತಗುಣ | ದತಿತಯಮೇನು ಕೇವಳಮೇ ||

ರಾವಣನ ತಲೆಗಳು

ವರಜಯತ್ರಿಯೆಂಬ ಯೋಗಿನಿ ರಕ್ತಕಾ | ವರೆಗಳಿಂದತಿಭಕ್ತಿಯಿಂದ |
ಭರದೊಳಾಕಾಶಲಿಂಗನರ್ಜನಂಗೈಯ್ಯ ! ಪರಿಯೊಳು ಭೀತಿದೋಟ'ದುವು ||

ರಾವಣಸತಿಯರ ಪ್ರಲಾಪ

ಧಾರಿಣಿಪತಿ ನಿನ್ನ ಸತಿಯರ ಪಾದಪ್ರ | ಹಾರಂಗಳಿಂದಲಿ ನಿನ್ನ |
ಚಾರುನಂದನದಶೋಕಾನೋಕಹಂಗಳೊ | ಳಾವಿನ್ನು ತಳಿರನಾಗಿಸರು ||

ವೈರಾಗ್ಯ

ತನುಧನವುತ್ರಕಲತ್ರಮಿತ್ರಾಯುರ್ಯ | ವೃನರೂಪಸೌಭಾಗ್ಯದೊದವು |
ಘನದೊಡ್ಡ ಸುರಧನು ಮಿಂಚು ಸಂಧ್ಯಾಭ್ರ ಮಂಜಿನ ವಂಜನೆಂತಹಸ್ಥಿರವು ||
ಗಿರಿದುರ್ಗ ವನದುರ್ಗ ಜಲದುರ್ಗ ಕರಿದು | ತುರಗಪದಾತಿಯಿವೆಲ್ಲಾ |
ದುರುಳನಂತಕನೊಯ್ಯ ಪದದೊಳು ಕಾವುವೆ | ಇರದಿವ ನಂಬುವನೆಗ್ಗ ||
ಘಟಿಸಿದರ್ಥವನುಣಲುಡಲು ನಂಟರು ಬಂಧು | ಗಳು ಸ್ತ್ರೀಯರುಬದಲಿಂದ |
ಘಟಿಸಿದ ಪಾಪದಿಂ ನಿರಯದೊಳ್ ಬಿಟ್ಟು ಕೋ | ಟಲೆವಡುವಂದೊರ್ವನಾತ್ಮ ||
ದಿನಚರಿಯುಡಿಸಿ ತೊಡಿಸಿ ಮಿಸಿದ ತನ್ನ | ತನುವೊಡವರದೆನಲುಟ'ದ |
ವನಿತಾದಿಗಳುಮೊಡಹರೆಯಾರ್ಜಿಸಿದ ವು | ಜಿನವುಣ್ಯವೆರಡೊಡಬಹುವು ||
ಸಪ್ತಧಾತುಗಳ ಸಮೂಹದಿಂ ದುರ್ಗಂಧ | ವ್ಯಾಪ್ತವಾದೀತನುವೆತ್ತ |
ದೀಪ್ತಜಿನ್ಮಯನಾತ್ಮನಿದಮೊಕ್ಕು ವಿಷಯತೋ | ಲುಪ್ತನಾಗಿರುವುದವೆತ್ತ ||

ಗೋವಾಲದಾಸ ಸು. 1750

ಈತನು ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಮಾಧ್ವಕವಿ; ವಿಜಯ
ದಾಸನ (ಸು. 1725) ತಿಪ್ಪನು. ಇವನಿಗೆ ಭಾಗಣದಾಸ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ

ಉಂಟು. ಗುರುಗೋಪಾಲದಾಸ, ವರದಗೋಪಾಲದಾಸ ಎಂಬ ಇವನ ಇಬ್ಬರುತಮ್ಮಂದಿರೂ ಜಗನ್ನಾಥದಾಸನೂ ಈತನಲ್ಲಿ ಶಿಷ್ಯವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿದ್ದರು. ಇವನ ಸಳ ವೇಣೀಸೋಮಪುರ. ಇವನ ಕೀರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ಗೋಪಾಲವಿಠಲ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವು ಉಪಯೋಗಿಸಿದೆ. ಒಂದು ಕೀರ್ತನೆಯನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ-

ರಾಗ ಕಾಂಬೋದಿ--ಝಂಪೆತಾಳ.

ಪಲ್ಲವಿ || ಏಸುಬೇಡಲೊ ನಿನ್ನ ಬಣೆಗೆ ಬಂದು ||

ಅನುಪಲ್ಲವಿ || ನೀನಿತ್ತು ಸೌಭಾಗ್ಯ ನಿಬಿಡವಾಗಿದೆ ಎನಗೆ||

ಜನನಿಯಂ ಕೊಡುಎಂದುಜಗದೀಶ ಬೇಡುವೆನೊ | ಜನನಿಯೇನಿತ್ತುಕಾಂಧ್ರವರಾಯಗೆ |
ಜನಕನಂ ಕೊಡು ಎಂದು ಜಯವಂತ ಬೇಡುವೆನೋ | ಜನಕನೇನಿತ್ತುನಾಪ್ರಹ್ಲಾದಗೆ ||1||
ಬಂಧುಗಳ ಕೊಡು ಎಂದು ಚಂದದಲಿ ಬೇಡುವೆನೊ | ಬಂಧುಗಳೇನಿತ್ತರೋ ಗಜರಾ
ಜಗೆ |

ಅಂದಣವನೇಣುವ ಭಾಗ್ಯವನೆ ಬೇಡುವೆನೊ | ಅಂದಣವನೇಣು'ದಾನಹುಷನೇ

ನಾದನೋ ||2||

ಬೇಡುವೆನೊ ಒಂದು ಬೇಡತಕ್ಕುದೊ ದೇವ | ನೀಡವೆಂಬುದು ನಿನ್ನ ಮನದೊಳಿತ್ತು |
ಮೊಡಲದ್ರೀತ ಗೋಪಾಲವಿಠಲ | ಬೇಡದಂತೆ ಪರರ ಮಾಡ್ಯು ದೊರೆಯೇ ||3||

— 0 —

ವೇಣುಗೋಪಾಲದಾಸ ಸು. 1750

ಈತನು ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಮಾಧ್ವಕವಿ; ವಿಜಯದಾಸನ (ಸು. 1725) ಶಿಷ್ಯನು. ಇದನಿಗೆ ಪಂಗನಾಮದತ್ತಿವ್ಯಾಣ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ಈತನು ಪೂರ್ವಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ವೈಕುಂಠದಾಸನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದನೆಂದು ಪ್ರತೀತಿ ಇದೆ. ಇವನು ಒಬ್ಬ ಸವಾಬನಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದು ಬೊಕ್ಕಸದ ಹಣವನ್ನು ದೇವಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೋಸ್ಕರ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ದುಪಕ್ಕಾಗಿ ಸೆರೆಯಲ್ಲಿಡಲ್ಪಟ್ಟು ಸಹಿಸಲಾರದ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ದೇವರು ಇವನ ಸಾಲವನ್ನು ತೀರಿಸಿ ಬಿಡುಗಡೆಮಾಡಿದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಇವನ ಕೀರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ವೇಣುಗೋಪಾಲವಿಠಲ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ. ಬಂದು ಕೀರ್ತನೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ—

ರಾಗ ಭೈರವಿ — ತ್ರಿಪುಟ ತಾಳ

ಪಲ್ಲವಿ || ಇಂದು ಎನಗೆ ಗೋವಿಂದ ನಿನ್ನ ಪಾದಾರವಿಂದವ ತೋಪೊ ಮುಕುಂದನೆ ||
ಅನುಪಲ್ಲವಿ || ಸುಂದರವದನನೆ | ನಂದಗೋಪಿಯಕಂದ | ಮಂದರೋದ್ಧಾರ ಅನಂದ
ಇಂದಿರಾರಮಣ ||

ನೊಂಡೆನಯ್ಯ ಭವಬಂಧನದೊಳು ಸಿಲುಕಿ | ಮುಂದೆ ದಾರಿಗಾಣದೆ ಕುಂದಿದೆ

ಒಗದೊಳು |

ಕಂದ ನಾನೆಂದೆನ್ನ ಕುಂದುಗಳೆನಿಸದೆ | ತಂದೆ ಕಾಯೊ ಎನ್ನ ಕಂದಪಳನಕನೆ ||1||

ಧಾರಿಣಿಯೊಳು ಭೂಭಾರಜೀವನನಾಗಿ | ಮೇರೆಯಿಲ್ಲದೆ ಪಾಪಮಾಡಿದೆಜಗದೊಳು |

ಯಾರು ಕಾಯುವಿಲ್ಲ ಸೇರಿದೆ ನಿನಗೈಯ | ಧೀರವೇಣುಗೋಪಾಲವಿಠಲ ಪಾರ

ಗಾಣಿಸೊ ಈಗ ||2||

ಮೋಹನದಾಸ ಸು. 1750

ಇವನು ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ಮಾಧ್ವಕವಿ; ವಿಜಯದಾಸನ (ಸು. 1725) ಶಿಷ್ಯನು. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಚಿಪ್ಪಗಿರಿ. ಇವನ ಕೀರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೋಹನವಿಠಲ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಬಂದು ಕೀರ್ತನೆಯನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ—

ರಾಗ ಮುಖಾರಿ — ರುಂಪೆ ತಾಳ

ಪಲ್ಲವಿ || ಏನುಮಾಡಿದರೇನು ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದೆ ||

ಅನುಪಲ್ಲವಿ || ಆನೆಗೆ ಮಜ್ಜನವ ಮಾಡಿಸಿದಂತೆ ||

ವೇದವೋದಿದರೇನು ಶಾಸ್ತ್ರವೋದಿದರೇನು | ವಾದಿಸಿದರೇನು ತರ್ಕವನು ಮಾಡಿ |

ಪಾದದಲಿ ಗಂಗೆಯ ಪಡೆದ ನಾರಾಯಣ | ನಾದಿಯೆಂದು ಪಂಚಭೇದತಿಯದಲಿ ||1||

ಹದಿನಂದದಲಿ ಬಹುಕಾಲ ಬಾಪದರೇನು | ಸದ್ಧರ್ಮವೃತ್ತಿಯನು ಜಪಿಸಿದುನಿತ್ಯ |

ಮಧ್ಯವ್ಲೇಭ ನಮ್ಮ ಮೋಹನವಿಠಲನ ! ಸದ್ಭಕ್ತರಾ ಪಾದಪೊದ್ದಿ ಕೊಂಡಿರದೆ ||2||

ಹಯವದನದಾಸ ಸು. 1750

ಈತನು ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವಸಾಧ್ಯಕವಿ; ವಿಜಯದಾಸನ (ಸು. 1725) ಶಿಷ್ಯನು. ಈತನ ಕೀರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಯವದನವಿಠಲ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ. ಒಂದು ಕೀರ್ತನೆಯನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ-
ರಾಗ ಮುಖಾರಿ — ಝಂಪಿತಾಳ

ಪಲ್ಲವಿ || ಸಕಲಸಾಧನವೆನಗೆ ಕೈಸೇರಿತು | ಮುಕುತಿಯಾವಾತಿಗೆ ಬಾರದಾಧನವು ||
ಸಂಸಾರದಲಿ ಜ್ಞಾನ ಸತಿಸುತರಲಿ ಭಕ್ತಿ | ಕಂಕಾರಿಪೂಜಿಯಲಿ ಮೈರಾಗ್ಯವು |
ಸಂಕಯದ ಜನರಲ್ಲಿ ಸಖತನವ ಮಾಡುವೆನು | ಹಿಂಸೆಪಡಿಸುವೆನು ಜನಸಂಗಹರಿ
ರಂಗ ||೧||

ಹೆಂಡತಿಯ ಕೊಂಡೆಯದ ವಾತುಗಳೆ ಉಪದೇಶ | ಚಂಡಕೋಪವು ಎಂಬ ಅಗ್ನಿ
ಹೋತ್ರ |

ಪಂಡಿತನು ನಾನಾಗಿ ಅನಿಧೇಯರನುಸೇರಿ | ಕಂಡಕಡೆ ವಾದಿಸುವುದತಿತರ್ಕವಯ್ಯ ||೨||
ಒದಿದೆ ಯಲ್ಲಣ್ಣ ಕಲ್ಲಣ್ಣ ಎನ್ನುತಲಿ | ನೇಡವೆಂಬುದು ಎನಗೆ ಪಗಡೆಪಂಜಿ |
ಸಾಧಿಸಿ ಈಪರಿಯ ಧನವನ್ನು ಕೂಡಾಕಿ | ನೋದಿಹಯವದನವಿಠಲ ನಿಮ್ಮ
ಮಹಿತು ||೩||

ಸಂಗನಬಸವಪ್ಪ ಸು. 1750

ಇವನು ವೀರಶೈವಸುಧಾನಿಧಿಬೀಕೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ; ನಿರ್ವಾಣಾರ್ಯನ ಮಗನು,....ಮಂತ್ರಿವರ್ಮನ ಮಮ್ಮಗನು. ಈತನ ತಂದೆ ನಿರ್ವಾಣಮಂತ್ರಿ (ಸು. 1725) ಯಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಬಹುದು. ಬೀಕೆಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ—

ಇತಿ ಶ್ರೀನಿಖಿಲ ನಿಗಮಾಗಮಸೂರಪಾರಾವಾಸಮಾಧಮಂಘಾಯಃಸಾನಾಶೇಷ
ಮುನೀಸಿತೋಷ ಕುಮುನೀಸಿದರ್ಶಬಿಂಬಪ್ರತಿಬಿಂಬಿತ ಹೃದ್ಯಾನವದ್ಯಪಟ್ಟ ಲವಿದ್ಯಾಮೈ

ಭವವಿಖ್ಯಾತಗುರುಬಸವ...ದೇಶಿಕೇಂದ್ರವಿರಚಿತಸ್ಯ ವೀರಶೈವಸುಧಾನಿಧಿನಾಮಧೇಯಸ್ಯ
ಪ್ರಬಂಧಸ್ಯ ಶ್ರೀಮದ್ವೀರಶೈವಮಾರ್ಗಪ್ರವರ್ತಕ ಲಿಂಗಾಂಗಸಾಮರಸ್ಯಯೋಗರಹ
ಸ್ಯಾಧಿ....ಮಂತ್ರಿವರ್ಯಗರ್ವಾಜ್ಞಕೌಸ್ತುಭ ಶ್ರೀಮನ್ನಿರ್ವಾಣಾರ್ಕತನೂಭವ ಸಂಗಸ
ಖಪವಸ್ವನಿರ್ಮಿತ ಕರ್ಣಾಟಭಾಷಾಟೀಕಾಯಾಂ.

—೦—

ಉದ್ಧಾವಸಿದ್ಧಲಿಂಗದೇವ ಸು. 1750

ಈತನು ವೀರಶೈವಚಿಂತಾಮಣಿಟೀಕೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು
ವೀರಶೈವಕವಿ. ಮೂಲಗ್ರಂಥವು ನಿಟ್ಟೂರುನಂಜಯ್ಯನಿಂದ (ಸು. 1725)
ರಚಿತವಾದುದರಿಂದ ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದು.

—೦—

ಬಬ್ಬೂರು ರಂಗ ಸು. 1750

ಈತನು ಅಂಬಿಕಾವಿಜಯವನ್ನೂ ಪರುಶುರಾಮರಾಮಾಯಣವನ್ನೂ
ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಸ್ವಾರ್ಥಬ್ರಾಹ್ಮಣನು; ಕೌನಕಗೋತ್ರದವನು. ತನ್ನ
ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ—ಕಮ್ಮೆಯ ತಿಪ್ಪಣ್ಣ; ಮಗ ರಂಗ;
ಮಗ ಮಾಮಗ; ಮಗ ಚಿಕ್ಕಯ್ಯ; ಮಗ ವೇದಾವತೀತೀರದಲ್ಲಿರುವ ಘನ
ಪುರಿಯ (ಹಿರಿಯೂರು) ಕರಣಿಕಾಗ್ರಣಿ ರಂಗ; ಇವನ ಹೆಂಡತಿ ರುಕ್ಕಿಣಿ,
ಮಗ ಕವಿ ಬಬ್ಬೂರುರಂಗ. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಹಿರಿಯೂರಿಗೆ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ
ಬಬ್ಬೂರು. ಆ ಬಬ್ಬೂರು ರಂಗನಾಥನೇ ಈತನ ಕುಲದೈವವು. “ಸುಳ
ವಿಗಳ ಕರಮುಕುರ, ಕುಕವಿಗಳೆದಿಗಿಚ್ಚು, ಸಜ್ಜನನಿಕರಮನದಾನಂದನಂ
ಹನಚೈತ್ರ” ಎಂದು ತನ್ನನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಪೂರ್ವಕವಿ
ಗಳಲ್ಲಿ “ಇಳೆಯ ಕರ್ಣಾಟಕಮಹಾಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಗುರುವೆಂದೆಂಬ ಬಿರುದನ್ನು
ತಳೆದು ಭಾರತವನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ” ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ, “ಅವನ ಬಟವಿಡಿದು
ಶ್ರೀರಾಮಚರಿತವ ಬೆಳಗಿದ” ಕುಮಾರವಾಲ್ಮೀಕಿ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ
ದ್ದಾನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಕ, ಕುಮಾರವಾಲ್ಮೀಕಿ, ತಾನು

ಈ ನಾಲ್ವರೇ ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೃತಿಸೃಜಿಸುವ ಅತಿದಿಗ್ಗಜರು, ತಮಗಿದಿ
ರಾರು ಧರಣಿಯಲಿ* ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಪರರ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅನುಸರಿ
ಸದೆ ನಿರರ್ಗಳವಾಗಿ ಕವಿತೆಯನ್ನು ಮಾಡುವನೆಂಬಬಿರುದು ತನಗುಂಟೆಂದು

ಅಗ್ಗಲಿಕೆ ಪರನುಸರಿಸದೊಂ | ದಗ್ಗಲಿಕೆ ಭಾಮಿನಿಯವಟ್ಟದಿ |

ಮುಗ್ಗಿಸದೆ ಕರಪ್ಪಸ್ತಕದಿ ಪದಗಳನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ||

ಉಗ್ಗಡಿಸದಗ್ಗಲಿಕೆ ತನ್ನದ | ನರ್ಘ್ಯವಾಕ್ಯದೊಳರ್ಥವಿಗಳತಿ |

ನುಗ್ಗಿ ನಿರಿಸದ ಬಿರುದು ಬಬ್ಬುರೀತಸೇವಕಗೆ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಜೈಮಿನಿಭಾರತವನ್ನು ರಚಿಸಿದ ಲಕ್ಷ್ಮೀಕ
ನನ್ನು (ಸು. 1700) ಸ್ತುತಿಸುವುದರಿಂದ ಈತನು ಸುಮಾರು 1750 ರಲ್ಲಿ
ಇದ್ದಿರಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

1. ಅಂಬಿಕಾವಿಜಯ

ಇದು ಭಾಮಿನೀವಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 47, ಪದ್ಯ 30051.
ಘನರಲ್ಲಿ ಅದಿಕೃತಿಯಾದ ದೇವಿ ರಕ್ತಬೀಜಾಸುರನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದ
ಕಥೆಯೂ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯಚರಿತವೂ ಹೇಳಿವೆ. ಮೊದಲು ಅತ್ರಿಋಷಿ ನಳ
ರಾಜನ ಶನಿಪೀಡಾನಿವಾರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಋತುಪರ್ಣರಾಯನಿಗೂ ಅಮೇಲೆ
ಸೂತನು ಕೌನಕಾದಿಗಳಿಗೂ ಈ ದೇವೀಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವನ್ನು ವಿವರಿಸಿದಂತೆ
ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಬಬ್ಬುರುರಘುವರಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ
ಕವಿ ತಿವ, ವಾರ್ವತಿ, ಸರಸ್ವತಿ, ಗಣೇಶ, ಸೂರ್ಯ, ಹನುಮಂತ, ಪದ್ಮಕ
ನಕ್ಕೆ ಕರ್ತನಾದ ವಿದ್ಯಾಕಂಕರ, ಇವರುಗಳನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ.
ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ—

ವಿದ್ಯೆ

ಜೋರರಿಗೆ ವತವಾಗದಾಳ್ವನು | ಮೀಟಿಕಾಮಿಸಿ ತೆಗೆಯಕೂಡದು |

ಬಾರದೊಡಹುಟ್ಟಿದ ವಿಭಾಗಿಗೆ ದೇಹಕದು ತನಗೆ |

ಭಾರ ಮುನ್ನಲ್ಲಮಮ ವಿದ್ಯಾ | ಚಾತುಧನಕೆಣಿಗಾಣೆನದಹಿಂ !

ಧಾರಿಣಿಗೆ ವಿದ್ವಾಂಸರಗ್ಗಲರೊಂದನಾಮುನಿಪ ||

ಗಾಯಕ

ಕೊರಲುಬೆರಲಿನ ತಾಳ ತಪ್ಪದೆ ! ಶಿರವನಲುಗದೆ ಮೈಯೊಳಾಯಸ |

ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ನೊಗಸಹಿತು ನಯಲಲ್ಲೆ ಭಾವದಲಿ ||

ಸರಿಗಮಗಳುಜ್ಜರಿಸುತಲುಗಿನೊ | ಕಿರವ ತಪ್ಪದೆ ರಾಗನಿರ್ಣಯ |

ವಿರವ ಬಲ್ಲವ ಗೀತಗಾಯಕನರಸ ಕೇಳಿಂದ ||

ನೀತಿ

ಆಱುವರ್ಗಕೆ ಸಿಲುಕಿ ನೆಟ್ಟನೆ | ಮೂಱುಗುಣಗಳಿಗೊಡನೆ ಹೊಂದಿ ಎ|

ಕಾರದಷ್ಟ ಮಡಾಮಹಂಗಳಿಗೊಲಿದು ನಂವಿನಲಿ ||

ಸಾರಿಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಗಳಿಚ್ಛೆಗೆ | ತೋರಿ' ಸಪ್ತವ್ಯಸನಪಂಕ್ತಿಯ |

ಬೇರುಬೆರಕೊಂಡಿಹ ದುರಾತ್ಮರಗುಂಟೆ ಪರಸೌಖ್ಯ ||

ಗುಣದಿ ಶರನಿಧಿಯೆನಿಸಿ ಶಾಂತದ | ಭಣಿತೆಯಲಿ ಶತಿಯೆನಿಸಿ ತುಭಕರ |

ದೇಣಿಕೆಯಲಿ ಶ್ರೀಗೌರಿಗೆಣೆಯೆಂದೆನಿಸಿ ನಿಜಪತಿಯ ||

ಮನದೊಳಗೆ ಪರದೈವವೆಂದೇ | ಗಣಿಸುತನವರಶತ್ರುಮಾವಗೆ |

ಜನನಿಯಂತಿರುವವಳೆ ಕೌಲವಧು ಧರ್ಮರೂಪೆಂದ ||

ಅದಿಕೃತಿ

ಅಂಬುಜವು ಮಸುಳಿಸಿದುವಾತತಿ | ಬಿಂಬವದನೆಯ ವದನಕಾಂತಿಗೆ |

ತುಂಬಿಗಳು ಚೀಡಿ'ದುವು ಭೃಂಗಾಳಿಕದ ಸುಂದರಕೆ ||

ಕಂಬುಕಂಠಿಯ ರದನಕುಣಿ' ದಾ|ಳಿಂಬ ಬಾಯ್ವಿಡುತಿಹುವು ತೊಡೆಗಳ |

ಸಂಭ್ರಮಕೆ ಶಿರವಾಗಿ ನಿಂದುವು ಬಾಹಿ ಬನದೊಳಗೆ ||

ವರ್ಷಾಕಾಲ

ಬೆದಡಿ' ಹಾಯ್ದುವು ಹಂಸ ಮಾನಸ | ನಿಧಿಸರೋವರಕ್ಕೆದೆ ಕೇಕಿಯು |

ಕೆದಡಿ'ದುರುಗಡಿ'ಗಳಲಿ ಕುಣಿದುವು ಮುಗಿಲನೀಕ್ಷಿಸುತ ||

ಉದಿರುತಿಹ ಮೂಂಬನಿಯ ಗುಟುಕಿಸಿ | ಯೊದಡುತಿರ್ದುವು ಚಾತಕವೃಜ |

ಪ್ರದುಗುತಿರ್ದುವು ಖಗಮೃಗಾವಳಿ ಕೋಣೆಕುತ್ತಲಿ ||

ಜಲಕ್ರೀಡೆ

ಮುಲುಗಿದುವು ಮತ್ಸ್ಯಗಳು ಕಂಗಳ| ಹೊಳಹಕಾಣುತ ಮನದಿ ಲಜ್ಜಿಸಿ |
ಜಲಜ ಕಂಪಿಸುತಿರ್ದುವಾಸ್ಯಕೆ ಸೋಲ್ತು ಭೀತಿಯಲಿ ||
ತೆಳುವಸುತಿ ತಿವಳಿಯ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ | ತೊಲಗಿ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿದುವು ಕಿಟುದೆರೆ |
ಕೊಳನೊಳಗೆ ಖಚರಿಯರು ಸಂದಣಿಸಲ್ತೆ ನಿಮಿಷದಲಿ ||

2. ಪರಶುರಾಮರಾಮಾಯಣ

ಇದು ವಾರ್ಧಕಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 43, ಪದ್ಯ 1543. ಕವಿ “ಅಂಬಿಕಾವಿಜಯಮಂ ಭಾಮಿನಿಯೊಳಹಿಪಿದೆಂ ಮಗುಟ್ಟದಂ ವಾರ್ಧಕದ ಪಟ್ಟದೊಳುಸಿರುವೆಂ” ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಪರಶುರಾಮನ ಚರಿತವು ಹೇಳಿದೆ. ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಬಬ್ಬೂರುವಾಸ ನೆಸಂತವಾಧ ವನ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಬ್ರಹ್ಮ, ಶಿವ, ಪಾರ್ವತಿ, ಗಣೇಶ, ಸರಸ್ವತಿ, ಕಾರ್ತವೀರ್ಯ, ಶೃಂಗೇರಿ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯ, ರೇಣುಕೆ, ಸೂರ್ಯ, ವ್ಯಾಸ, ಅಂಜನೇಯ ಇವರುಗಳನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ—

ಕಾರ್ತವೀರ್ಯನ ಬಾಲ್ಯ

ಕಪ್ಪಾದ ನೆಹಿಸುರುಳ್ಳುರುಳಿನಿಂ ಕೆಂಬವಳ |
ಕೊಪ್ಪಾದ ಚೆಂದುಟೆಯ ಚುಬುಕದಿಂ ಕಿಟುಡೊಲ್ಲ |
ಸುಪ್ಪಾಣಿಮುತ್ತಿನಂತಿರ್ಪ ಸಂಪತ್ತಿನಿಂ ಡಾಳಿಸುವ ನಿಡುಗಂಗಳ ||
ಹೆಪ್ಪಾದ ಗಂಭೀರನಾಭಿಯಿಂ ನಳನಳಿಸು |
ತಿರ್ಪಾಸುಕರಗಳೆಂ ಬಟ್ಟನುಣ್ಣೊಡೆಜಂಘಿ |
ತತ್ಪಾದತಳಿವೆ ಜ್ಜೆಮ್ಮದುವಿನಿಂದೊಪ್ಪಿದಂ ಬಾಲಕಂ ಕೃತವೀರ್ಯನ ||

ಸ್ತ್ರೀವರ್ಣನೆ

ವೆಲ್ಲರಿಗಳೆಲ್ಲದುಹಿ ಮಲ್ಲಿಗೆಗಳರಳಿಸುತೆ |
ಸಲ್ಲತಿತಪಂಪ್ರನಂ ಮುಖದೊಳಂ ಪೊಳಸುತ್ತೆ |
ಬಿಲ್ಲು'ಯದಂಬುಗಳ ಬೀಜುತ್ತೆ ಚಿಗುರಿಸುತೆ ಸೌಗಂಧವೃಕ್ಷಂಗಳ ||

ನಲ್ಲೆಯರ್ ತಮತಮಗೆ ನಾಗನು ಸಡೆಜಡೆಗ |

ಳಲ್ಲಿಯುಂ ತೋಪುತ್ತೆ ಪಲಬಗೆಯ ಚಿತ್ರಂಗ |

ಳೆಲ್ಲಮಂ ನೊಸಲಿನೊಳ ಕಾಣ್ಬಡಿಸುತಿರುತ್ತಿದರಂಗಜನ ಮುಂಗುಡಿವೊಲು ||

ಕೃತವೀರ್ಯನ ಕೀರ್ತಿ

ಹರಿ ಪೋಷಾಗರವನಹಿಸಿದಂ ಹಂಸೆಯಂ |

ಸರಸಿಜೋದ್ಭವನಪ್ರಿಯದಿರುತಿಹಂ ಸದ್ರಾಪ್ಯ |

ಗಿರಿಯನುಂ ಪುರಹರಂ ಬೆದಕೆದಂ ವಜ್ರಮಂ ನಜ್ರಿಯುಂ ಬಬಕಣಿಯದೆ |

ಬೆಟಗಿನಿಂ ನೋಡಿದಂ ತಾರೆಗಳ್ ಚಂದ್ರನಂ |

ಕುಟುಪಿಡಿಯಲಹಿದುಹಿ ತೊಟಲುತ್ತಿದುವು ಮೇಲೆ |

ಧರೆಯೊಳುಂ ಕೃತವೀರ್ಯನುರುಕೀರ್ತಿಧವಳಿಮಂ ದಿಕ್ಪಟವನುಂ ಪರ್ವದ ||

ಭದ್ರನ ಕುಮಾರಿ

ಶಿವನಂತೆ ವನದಂತೆ ಸೋಮಕರಯುಕ್ತದಿಂ |

ಭುವಿಯಂತೆ ಮನದಂತೆ ಸದ್ವಿಜವಿಲಾಸದಿಂ |

ರವಿಯಂತೆ ತಳೆರಂತೆ ಶೋಭಿಸುವ ಭಾಯಾರುಣಾಂಕಿತವ್ರಾಡಿಯಿದೆ ||

ಕವಿಯಂತೆ ನಿಧಿಯಂತೆ ವಾಣಿಪ್ರಕಾಶದಿಂ |

ಪವನನಂತಳಿಯಂತೆ ಸೌಗಂಧಮಿಳಿತದಿಂ |

ದವನಿಪನ ನಂದನೆಯ ಮುದ್ದುಸಿರಿ ಬಾಯ್ಕೊಡೆಯುತ್ತಿದುದಂತೆನಿದಿದುದು ||

ವಸಂತ

ಪರಪುಟ್ಟಗಳೆದಳರ ಗುಟುಕಿಕ್ಕುತ್ತಳೆಗಳ್ಗೆ |

ಬಿರಿಮುಗುಳ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಮಕರಂದಮಂ ಸಲಿಸು |

ತರಸಂಕೆಗಂಬುಜದ ತಂಡುಲವನುಣಿಸುತ್ತನೋಜೆಯಿಂ ವೃಗರಥಿಕನ ||

ಕರುಣದಿಂದಿದಿಗೋಳುತ ತುಹಿನಗಜಮಸ್ತಕ |

ಸ್ಫುರಿತಮುಕ್ತಾಫಲವನೆಬ್ಬಟ್ಟುತೊಲವಿನಿಂ |

ಡೊರೆ ವಸಂತನುಮೆಂಬ ಭೋಗಿಜನಸಹಕಾರಿ ಲೋಕಮಂ ಮೋಹಿಸಿದನು ||

ಕೋನಯ್ಯ ಸು 1750

ಈತನು ಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನಸಂಗರವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ಕಾಶ್ಯಪಗೋತ್ರದವನು; ಹೋತೂರ ಬೆಟ್ಟರಸನ ಮಗನು. ಇವನಿಗೆ ಸರಸಭಾರತಿ ಎಂಬ ಬಿರುದಿದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಪೂರ್ವ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸವಾಲ್ಮೀಕಿಕುಕರನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿ ಬಳಿಕ ಕಾಳಿದಾಸಾದಿಗಳನ್ನು ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಾನೆ—

ಕಾಳಿದಾಸ ಮಯೂರ ವರಕವಿ | ಮೇಳಮಣಿ|ಬಾಣಾಂಕ ದಂಡಿ ಎ |

ಶಾಲಮತಿ ಮಲಹಣ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಶುಕರೂಪ||

ಲೋಲಗುಣಲಕ್ಷ್ಮೀಶಘನಕವಿ ! ಜಾಲವೃದ್ಧಪದಪಲ್ಲವಗಳಿಗೆ |

ಫಾಲಮಂ ಚಾಚುತ್ಯ ಪೇಟುವೇನಿಮಹಾಕೃತಿಯ ||

ಜೈಮಿನಿಭಾರತವನ್ನು ಬರೆದ ಲಕ್ಷ್ಮೀಕನನ್ನು(ಸು. 1700) ಸ್ತುತಿಸುವುದರಿಂದ ಕವಿ ಅವನ ಕಾಲಕ್ಕಿಂತ ಈಚೆಯವನೆಂಬುದು ವ್ಯಕ್ತನಾಗಿಯೇ ಇದೆ; ಸುಮಾರು 1750 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನ ಸಂಗರ

ಇದು ಭಾಮಿನೀವಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 27, ಪದ್ಯ 1721 ಇದಕ್ಕೆ ಗಯಚರಿತ್ರೆ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. “ಗಯನೆಂಬ ಗಂಧರ್ವ ಶಿರೋಮಣಿ ಕೃಷ್ಣರಾಯಂಗೆ ದ್ರೋಹವನೆಸಗಿ ಫಲಗುಣನ ಮಣಿವ್ರಾ ಗಲು ಹರಿ ಕೊಡಹೇಟಲವನನು ಕೊಡೆನೆನೆ ಕಾದಿದರು ಹರಿನರರು ದ್ವೈತ ಕಾನನದಿ; ಪರಮೇಶನಿರ್ವರ ತಿಳುಹಿ ಸಾಮದಲೊಂದುವಾಡಿದನು” ಎಂಬುದೇ ಇದರ ಕಥಾಗರ್ಭ. ಈ ಕಥೆ ಮಹಾಭಾರತದ ವನಪರ್ವದಲ್ಲಿದೆ ಎಂದೂ ಕೃತಿನಾಯಕನು ತಿರುಪತಿವೆಂಕಟರಮಣನೆಂದೂ ಕೃತಿಯನ್ನು ಆತನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿದನೆಂದೂಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ತಿರುಪತಿ ವೆಂಕಟರಮಣದೇವರ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಈಶ್ವರ, ಬ್ರಹ್ಮ, ಗಣೇಶ, ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಸರಸ್ವತಿ, ಗರುಡ, ಹನುಮಂತ, ಸೂರ್ಯ ಇವರುಗಳನ್ನು

ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆ
ಯುತ್ತೇನೆ—

ಚಂದ್ರೋದಯ

ಬಿಂದುವಾಕ್ಷಣ ಕುಮುದಚಯ ಮಿಗೆ | ಹೊರೆದುವನುಲಚಕೋರ ಚಂದ್ರಿಕೆ |
ಹರೆದುದಖಿಳದಿಗಂತವನು ಕರಗಿದುವು ಶಶಿಕಾಂತ ||
ಧರೆ ಗಿರಿವ್ರಜ ಗಗನದುರುಗ | ಹ್ವರ ಮಹಾಂಧತೆಯಡಗಿ ಬೆಳೆತುದು |
ಎರಡಿಗಳ ಹೃಷ್ಯೂಲಮನೆ ವಿಧು ನಭದಿ ರಾಜಿಸಿದ ||

ಊಟ

ಅಷ್ಟ ಸಾಸನೆಯರೆದು ಮಾಡಿನ | ಪಶ್ಚಡಿಯ ಹರಳುಪ್ಪುಗಾಯ್ಕಳ |
ಜೆಜ್ಜರದೊಳಬಲೆಯರು ನೀಡುವ ಕಲಸಿದೋಗರವ ||
ಕಷ್ಟಡಿಯ ಸೀಕರಣೆಪಳಿದ್ಯವ | ನಜ್ಜರಿಯಲಿ ಯಶೋದೆ ಬಡಿಸಿದ |
ಳಚ್ಯುತಗೆ ಸವಿಗೊಳಿಸುತಖಿಳಮನೋನುರಾಗದಲಿ ||

ಸುಭದ್ರೆ

ತಳಿರಡಿಯ ಪೊಂಬಾಣೆದೊಡೆಗಳ | ಎಳಲತೆಯ ವಿಗ್ರಹದ ಕಡುಕೋ |
ಮಳಶೀರ್ಷದ ಕರಯುಗದ ಸರಸೀರುಹಾನನದ ||
ಲಲಿತಚಂಪಕನಾಸಿಕದ ನೈ | ದಿಲ ಸುನಯನದ್ವಯದಲಾನೆ |
ಣ್ಣಳ ಶಿರೋಮಣಿ ವನವಧುವಿನಾಕೃತಿಯೊಳ್ಳಿದಿದಳು ||

ವಾಂಡವರನ್ನು ಕುರಿತು ಕೃಷ್ಣನ ಉಕ್ತಿ

ಹೋದ ವಾಯು ಕರೆದು ಮನೆಯೊಳ | ಗಾಧರಿಸಿ ಕೆಡುವಂತೆ ಕಡೆ ರುಣ !
ಬೀದಿಕಲಹವ ಕೊಂಡುಕೊನುನುವ ಮರುಳರಂದವಲಿ ||
ಹಾದಿಗೊಂಡೈದುವ ಗುಣಾಖ್ಯನ | ನಾಡರಿಸುವಗಾಗಿ ನಿಜಮತ |
ಸೋದರರಾದಿಗಳ್ಳುವುದುಚಿತವೆ ಎನುತ ಹರಿಮೆಜ್ಜ ||

ಮನ್ಮಥನನ್ನು ಕುರಿತು ಕೃಷ್ಣನ ಪರಿಹಾಸೋಕ್ತಿ

ಎಕೆ ಮನೆಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು | ಮೇಕೆಕೊರಳಿನ ಮೊಲೆಗಳಂದವಿ |
ಸಾಕಿದರಿಗಪಯಶವ ತಹ ಸುತರಿದುಳ ಫಲನೇನು ||

ಲೋಕ ಮೆಜ್ಜಲು ನಿನ್ನಪೋಲು | ದ್ರೇಕಶಾರ್ಙ್ಗದೊಳಿಬಲವ ಮುನಿ |
ದೇಕನಿಮಿಷದಿ ಗೆಲುವ ಸಾಹಸನೊರ್ವ ಸಾಕೆಂದ ||

ಹೆಳವನಕಟ್ಟಿಗಿರಿಯಮ್ಮ ಸು. 1750

ಈಕೆ ಚಂದ್ರಹಾಸನ ಕಥೆ, ಸೀತಾಕಲ್ಯಾಣ, ಉದ್ವಾಳಕನ ಕಥೆ, ಹಾಡುಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾಳೆ. ಇವಳು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ಹೆಳವನಕಟ್ಟಿ ರಂಗನಾಥನ ಭಕ್ತಳು. ಚಂದ್ರಹಾಸನ ಕಥೆಯ ಒಂದು ಪ್ರತಿಯ ಅಂತ್ಯ ಗದ್ಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮತ್ಪರಮಹಂಸಾರೂಢಿ, ನಿತ್ಯನಿರ್ಮಲಪರವಾನಂದಹೃದಯೆ ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣಗಳು ಈಕೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿವೆ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಶನ (ಸು. 1700) ಜೈಮಿನಿಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಚಂದ್ರಹಾಸನ ಕಥೆಯನ್ನು ತಾನು ಸಾಂಗತ್ಯವಾಗಿ ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಅವನ ಕಾಲಕ್ಕಿಂತ ಈಚೆಯವಳು ಎಂಬುದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವಳ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಬಹುದು. ಇವಳ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ಹೆಳವನಕಟ್ಟಿ ರಂಗನಾಥನ ಅಂಕಿತವಿದೆ. ಹರಿಹರದ ಸವಿಸಾಸದಲ್ಲಿರುವ ಕೊವನಾರನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಈಕೆ ಸುಮಾರು 200 ವರ್ಷಗಳಿಗಿಂತೆ ಇದ್ದಳೆಂದು ಪ್ರತೀತಿಯಿದೆ.

ಇವಳ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

1 ಚಂದ್ರಹಾಸನಕಥೆ

ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 5, ಪದ್ಯ 422¹. ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಳವನಕಟ್ಟಿ ರಂಗನಾಥನ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಗಣಪತಿ, ಶೃಂಗೇರಿಯ ಶಾರದೆ, ತನ್ನ ತವರುಮನೆಯ ದೇವರಾದ ಮೈಲಾರ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿ ಪತಿಚರಣವನ್ನು ನೆನೆದು ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದಾಳೆ. ಒಂದು ಪ್ರತಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ—ಇಂತು ಶ್ರೀಮತ್ಪರಮಹಂಸಾರೂಢಿಗಳಾದ ನಿತ್ಯನಿರ್ಮಲಪರವಾನಂದಹೃದಯೆಯಾದ ಶ್ರೀ ಹೆಳವನಕಟ್ಟಿ ರಂಗನಾಥಸ್ವಾಮಿಯ ಕರುಣವುಳ್ಳವರಾದ ಹೆಳವನಕಟ್ಟಿ ಗಿರಿಯಮ್ಮನವರು ನಿರೂಪಿಸಿದ ಚಂದ್ರ

1. ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ 431 ಎಂದಿದೆ.

ಹಾಸಕಥಾಮೃತಪ್ರಸಂಗಂ ಸಂಪೂರ್ಣಂ—ಎಂಬ ಗದ್ಯವಿದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಚಂದ್ರಹಾಸ

ತೊಂಗಲು ಕುರುಳು ತೋಳ್ತಲಿರೆ ಮೊಳೆವಲ್ಲು | ಕಂಗಳ ಕುಡಿನೋಟವೆಸೆಯೆ |
ಮಂಗಳಗಾತ್ರದ ಮುದ್ದುಬಾಲಕನೆಲ್ಲ ! ರಂಗಳದೊಳಗಾಡುತಿಹನು ||

ಪೌರನಾರಿಯರು ಚಂದ್ರಹಾಸನನ್ನು ವಾಲಿಸಿದುದು
ಮಾಗಾಯಿಮುರವಿಟ್ಟು ಮನ್ನಿಸಿ ಕೆನೆವೊಸ | ರೋಗರವನ್ನಾಣಿಸುವರು |
ತೂಗುವರು ತೊಟ್ಟಿಲೊಳಗಿಟ್ಟು ತರಳನ | ರಾಗಗಾನದಲಿ ಪಾಡುವರು ||

ಚಂದ್ರಹಾಸನನ್ನು ನೋಡಿ ವಿಷಯೆಯ ಉಕ್ತಿ
ಇಂದ್ರನೆಂಬೆನೆ ಬಿಳಿಯಾನೆ ಕೆಲದಲ್ಲೆಲ್ಲ | ಚಂದ್ರನೆಂಬೆನೆ ಮೃಗವೆಲ್ಲ |
ಕುಂದದೆ ಲೋಕಲೋಕವ ತಿರುಗಿದ ರವಿ | ಬಂದಿಹೊದನೆೊ ಭೂತಳಕೆ ||

ಜೇಟೆ

ಗಬ್ಬಿನಾಯಿಗಳ ಸನ್ನೆವಾಡಿ ಬಿಟ್ಟರು | ಅಬ್ಬರದಲಿ ಹೋಗಿ ತುಡುಕಿ |
ತಬ್ಬಿಬ್ಬುಗೊಳಿಸುತ ತನಕದಿ ಪಿಡಿದರು | ಹೆಬ್ಬುಲಿಕರಡಿಕಂದಿಗಳ ||

ಸೂರೋದಯ

ಕತ್ತಲೆ ಹರಿದುವು ಕಮಲ ಬಾಷ್ಪದೊಡುವು | ವಿತ್ರನ ಬರವ ಹಾರೈಸಿ |
ಚಿತ್ತೈಸಿದುವು ತಾರೆಗಳು ಭಾಸ್ಕರ ತಲೆ | ಯತ್ತಲು ಪ್ರಭೆ ರಂಜಿಸಿತು ||

2 ಸೀತಾಕಲ್ಯಾಣ

ಇದು ಹಾಡಿನ ಮಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; 87 ಪದಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿಪದವೂ ಜಯಜಯಾ ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ತಂಡತಂಡದ ರತ್ನವಡಸರ್ಧ | ಮಂಡಾಮುತ್ತಿನಮಣಿ ಬಿಗಿದಿದರ್ಧ |
ತೊಂಡಿಲ ಮುತ್ತೈದೆಯರಳವಡಿಸಿದರು ಕೋ | ದಂಡಪಾಣಿಸತಿಜಾನಕಿಗೆ ||

ಜಯಜಯಾ |

ಇಳಿಯ ಜಗಂಗಳನುದರದಲಿ | ಅಳವಡಿಸಿದ ಮಹಾತ್ಮಕನು |

ಇಳಿಯ ಮಗಳನು ಎತ್ತಲಾಟದೆ ರಾಮ | ಬಲಿದನೆಂದು ನಕ್ಕರು ಜನರು ||

ಜಯಜಯಾ ||

ಕಲ್ಲೊಳು ಕಾಂತೆಯ ಮಾಡಿದ ಪಾದ | ಬಲ್ಲಿದ ಬಲಿಯ ಒತ್ತಿದ ಪಾದ |

ಮಲ್ಲರ ಮದಿಸಿ ಮದನಾರಿಯ ಬಿಲ್ಲ | ನಲ್ಲಿ ಮುಱಿದ ಪಾದ ತಾರೆಂದಳು ||

ಜಯಜಯಾ ||

3 ಉದ್ದಾಳಕನ ಕಥೆ

ಇದೂ ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಪದ್ಯ 447. ಇದರಲ್ಲಿ ಋಷಿ ಕ ನಾರನಾದ ಉದ್ದಾಳಕನ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿ, ಸರಸ್ವತಿ ನೀಲಾಚಲದ ಲಿಂಗ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿಯಿಗೆ. ಇದರಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಚಂದ್ರಾವತಿ

ನಡೆಗೆ ನವಿಲು ನಾಚಿ ತಲೆಯ ತಗ್ಗಿಸಿದುವು | ನುಡಿಗರಗಿಣಿಯು ನಾಚಿದುವು |

ಮಡದಿಯ ಕಡೆಗಣ್ಣಿಗೆ ಮಿಂಚು ನಾಚಿಯೆ | ಅಡಗಿದುವಂಬರದಲ್ಲಿ ||

ಊಟ

ಹಪ್ಪಳಸಂಡಿಗೆ ಹಲವುಶಾಕಗಳ | ನೊಪ್ಪುವ ಪರಮಾನ್ನ ಘೃತವ |

ಒಪ್ಪದಿ ಸತಿಯರು ಹರಿವಾಣದಲಿ ತಂದು | ಚಪ್ಪರದಲಿ ಬಡಿಸಿದರು ||

4 ಹಾಡುಗಳು

ಇವಳ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ರಾಗ ತೋಡಿ

ಮನವೆನ್ನ ಮಾತ ಕೇಳಿದು | ಮಂದಜ್ಞಾನದಿ | ತನುವಿನಾಶಿಯ ಬಿಡಲೊಲ್ಲದು |

ವನಜನಾಭನೆ ನಿಮ್ಮ | ನಾಮದ ಸ್ಮರಣೆಯ | ನೆನೆಯದೆ ಕಂಡಕಡೆಗೆ ಎಣೆಯು

ಶುದ್ಧಿದೆ ||

ಸಾಧುಸಜ್ಜನರ ಸಂಗವ | ಮಾಡಿ ಪರಗತಿ | ಯಾಧಾರವನು ಮಾಡಲೊಲ್ಲದು |

ಕ್ರೋಧಿಕುಹಕದುಷ್ಕ, | ರೊಡನಾಡಿ ಕಾಲನ | ಬಾಧೆಗೆ ಒಳಗಾಗುವಂತೆ ಮಾಡ

ದರೆನ್ನ ||

ಮದಗಜ ಮೈಯಮುಱಿದು|ಮುಂದುಗಾಣದೆ| ಕುದುವಿನೊಳಗೆ ಬಿದ್ದಂತಾದೆನು |
ಹೃದಯಕಮಲದೊಳು | ನಿಂದು ರಕ್ಷಿಸು ಎನ್ನ | ಪದುಮಾಕ್ಷ ಹೇಳನಕಟ್ಟಿ
ರಂಗಯ್ಯ ||

ಕೇಶವ ಸು. 1750

ಇವನು ತಿರುವೇಂಗಡಾಚಾರ್ಯಕತಕ ಎಂಬ ಕತಕಪಂಚಕವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ವಾಲ್ಮೀಕಿವಂಶೋತ್ಪನ್ನನು; ಇವನ ತಂದೆ. ಗುರು, ಇವನ ಗುರು ತಿರುವೇಂಗಡಾಚಾರ್ಯ. “ ಅದಿಕೇಶವಪಾದಪದ್ಮಮಧುಕರ” ಎಂದು ತನ್ನನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವನ ಆಧಾರವೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿಯೆ ಕೆಲವು ಉಕ್ತಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಜೈಮಿನಿಭಾರತವನ್ನು ಬರೆದ ಲಕ್ಷ್ಮೀಕ ನಿಗಿಂತ ಈಚೆಯವನು ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ; ಸುಮಾರು 1750 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ತಿರುವೇಂಗಡಾಚಾರ್ಯ ಕತಕ

ಇದು ವಾರ್ಧಕಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಕತಕಗಳು 5; ಪದ್ಯ 597. ಇದರಲ್ಲಿ ಸದಾಚಾರ್ಯಮಹಿಮೆ, ಪೂರ್ವಾಚಾರ್ಯರ ಉದ್ಭವ, ತತ್ವತ್ರಯ, ಪಂಚಸಂಸ್ಕಾರ, ರಹಸ್ಯತ್ರಯ, ಅರ್ಥಪಂಚಕ, ಅರ್ಚಿರಾದಿ ಮಾರ್ಗ-- ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ವಿಶಿಷ್ಟದ್ವೈತಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳು ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಪ್ರತಿಪದ್ಯವೂ ತಿರುವೇಂಗಡಾಚಾರ್ಯಮುನಿವರಾ ಎಂಬುದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಕವಿಯ ಗುರುವಾದ ತಿರುವೇಂಗಡಾಚಾರ್ಯನು ಮೇಲಾಗೋಟೆಯವನೆಂದೂ ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯ, ಸಿಂಗಮ್ಮ ಇವರುಗಳ ಪುತ್ರನೆಂದೂ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಪ್ರಥಮಕತಕವು ಈತನ ಸ್ತುತಿರೂಪವಾಗಿದೆ. ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವು “ದೂಷಕರಿಗೆದೇಶಾಲೆ, ಶ್ರೀಮೈಷ್ಣವರಲೀಲೆ, ಪಾಷಂಡರಿಗೆ ಕಿಚ್ಚು, ಸೂರಿಗಳ ಮೆಚ್ಚು, ಸುಜ್ಞಾನಬುಧಚಿಂತಾಮಣಿ” ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಆದಿಕೇಶವನ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಅನಂತ, ಗರುಡ, ಪೂಯಹೈಯಾಂ, ಪೂದತ್ತಾರ್, ಪೇಯಾಳ್ವಾರ್, ಭಕ್ತಿಸಾರ, ಶತಕೋಪ, ಕುಲ ಶೇಖರ, ಪೇಯಾಳ್ವಾರ್, ಭಕ್ತಾಂಘ್ರೀಣ, ಸಾಣ, ಪರಕಾಲ, ಮಧುರಕವಿ, ಗೋದಾದೇವಿ, ರಾಮಾನುಜ, ನಂಬಿಳ್ಳಿ, ಕೂರೇಶ, ಎಂಫಾರ್, ತಿರುಕ್ಕಚ್ಚಿನಂಬಿ, ಕುರುಕೇಶ, ಅರುಳಾಳಪ್ಪೇರುಮಾಳ್, ವಸುಹನಂಬಿ, ಭಟ್ಟರ್, ನಂಜೇಯರ್, ಪೇಯ ಜೇಯರ್, ಪಿಳ್ಳೆಲೋಕಾಚಾರ್ಯ, ಅಂಬುಜಾಕ್ಷ, ರಾಮಮಿಶ್ರ, ತಿರುಕ್ಕೋಟ್ಟಿಯೂರ್ ನಂಬಿ, ಯಾಮುನ, ನಾಥಮುನಿ, ಗೆರಿಯನಂಬಿ ಇವರುಗಳನ್ನೂ; ವ್ಯಾಸ, ನಾರದ, ಸನಂದನ, ಸನಕ ಶುಕಮುನಿ, ವಿಭೀಷಣ, ಪ್ರಹ್ಲಾದ, ಮಾರುತಿ, ಕುಚೇಲ, ಅಂಬ ರೀಷ, ರುಕ್ಮಾಂಗದ, ಎದುರ, ಸಾರ್ಥ, ಧ್ರುವ, ಬಲಿ, ಪುಂಡರೀಕ, ಉದ್ಧವ, ವಾ ಲ್ಮೀಕಿ, ಕೌಸಕ, ಪರಾಶರ, ಅಕ್ಕೂರ, ಭೀಷ್ಮ ಇವರುಗಳನ್ನೂ ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ತತಕಗಳ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ—

ಇತಿ ಸಮಸ್ತಕಮಲಭವಾಂಡಮಂಶಲಪೂರೀಕೃತಗರ್ಭ ಪ್ರತಿರಹಿತಕ್ರಿಯಾಪತಿ ಪರಮಪದವಾಸ ಆದಿಕೇಶವಪಾದಪದ್ಮಮಕರಂದಮುತ್ತಮಧುಕರೋಷಮಮಾನಸ ವಾ ಲ್ಮೀಕೇವಂಶೋದ್ಭವ ಗುರುಸುತ ಕೇಶವವಿರಚಿತತಿರುವೇಂಗಡಾಚಾರ್ಯತತಕೇ

ಈ ಗ್ರಂಥವು ವಿಶಿಷ್ಟಾದ್ವೈತಮತವನ್ನು ಲಲಿತವಾಗಿ ಬೋಧಿಸು ತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಪರುಷಮೇ ಬಂದು ಮುಟ್ಟಿದಮೇಲೆ ಕೀಲುಮೇ |

ಲೆಂಡುದಿನಿಸಹುದೆ ಲೋಹವು ಕಾಮಧೇನು ತಾಂ |

ದೊರೆಗಳಿಗೆ ಕ್ಷೀರ ಬಡವರಿಗೆ ಶೋಣಿತವನೇ ಕಣ್ಣಿಗ್ರವೇ ದಿವ್ಯಾಮೃತಂ ||

ಪಿರಿಯರಿಗೆ ರುಚಿಯು ಪಸುಳಿಗೆ ವಿಷಂತೋಱುವುದೆ |

ಗುರುಮೂರ್ತಿ ನೀನೊಲಿದಬಲಿಕ ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಅಥ |

ಮರು ಎಂಬಿವೆರಡುಭೇದಗಳುಂಟೆ ತಿರುವೇಂಗಡಾಚಾರ್ಯಮಾನಿವರತ್ನ ||

ವಶಕಂಠಸಂಸ್ಕಾರಭೂಷಣವ ತೊಡಿಸಿ ತ |

ತ್ವಹಸ್ಯದಂಬರವನುಡಿಸಿ ಕರದೊಳಗೆ ಕೈಂ |

ಕೆಯೆಕೆಂಕಣವ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಮಂತ್ರಮೆಂಬ ಮಂಗಳಸೂತ್ರಮಂ ಕಟ್ಟಿಸಿ ||

ಚರಮಾರ್ಥಹಸೆಯಮೇಲೆಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಬಲಿಕಲಾ |

ಪರನೆಂಬ ಮದವಳಿಗನಿಗಿಯಾತ್ಮ ಸತಿಯನಾ |
 ದರದಿ ಶೇಷತ್ವಧಾರೆಯನೆಹಿವ ತಿರುವೇಂಗಡಾರ್ಯ ಪಿತನಿರಭಯಮದೇಂ ||
 ಶೃಂಗಾರವೇ ಸರ್ವರಸಕಾದಿ ಸಂಭಾರ|ಸಂಘಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವೇ ಲವಣ ಬಲ್ಲಿತ್ತಾಂಬ|
 ರಂಗಳೊಳ ಬೆಳ್ಳು ಮೊದಲಪಿಳಪ್ರಸ್ತುತಕೆ ನೋಡಲ ಮೂಲವೇ ತಂಡುಲಂ ||
 ಕಂಗಳೇ ಸರ್ವತೇಜಕೆ ಗೊತ್ತು ಅನ್ನಪಾನಂಗಳೇ ಶಕ್ತಿಗಾಧಾರವಾತ್ಮಂಗೆ ದಾ |
 ಸ್ಯಂಗೈವದೇ ಪ್ರಾಪ್ತಮಿದು ಸತ್ಯ ತಿರುವೇಂಗಡಾಚಾರ್ಯಮಾನಿವರಾ ||

— — —
 ತಿಮ್ಮಾಮಾತ್ಯ ಸು. 1750

ಈತನು ರಾಮಾಭ್ಯುದಯಕಥಾಕುಸುಮಮಂಜರಿಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವಕವಿ; ಹರಿತಸಗೋತ್ರದವನು; ಆಪಸ್ತಂಬಸೂತ್ರದವನು. ಇವನ ಪಿತಾಮಹ ಶೇಷಾರ್ಯ, ತಂದೆ ವೆಂಕಟಾಧಪ. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಬೆಂಗಳೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಗರವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ತನ್ನ ಇಪ್ಪದೈವವಾದ ಅನೇಕಲ್ಲುತಾಲ್ಲೂಕು ಸಹದೇವಪುರದ (ಸಾಧನಹಳ್ಳಿ) ತಿರುಮಲದೇವರ (ತಿಮ್ಮರಾಯಸ್ವಾಮಿ) ಅಂಕಿತದಿಂದ ಈ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ವಂಶಸ್ಥರ ಹೇಳಿಕೆಯಮೇರೆಗೆ ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ರಾಮಾಭ್ಯುದಯಕಥಾಕುಸುಮಮಂಜರಿ.

ಇದು ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಕಾಂಡ 7, ಸಂಧಿ 78, ಪದ್ಯ 3446. ಇದಕ್ಕೆ ಅನಂದರಾಮಾಯಣ ಎಂಬ ನಾವನಾಂತರವೂ ಉಂಟು. “ಇದು ಇತರರಾಮಾಯಣಗಳ ಕಥಾಸಾರವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಳಕೊಂಡಿರುವುದಲ್ಲದೆ ವರಾಹನೃಸಿಂಹಾವತಾರಗಳ ಮತ್ತು ರಾವಣದಿಗ್ವಿಜಯದ ಕಥೆಯನ್ನು ಸಹ ಬಾಲಕಾಂಡದಲ್ಲಿಯೇ ಸೇರಿಸಿ ಉತ್ತರಕಾಂಡದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಮನ ರಾಜ್ಯಭಾರದಿಗ್ವಿಜಯ ಅಶ್ವಮೇಧ ಮೊದಲಾದ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ” ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುಸ್ಮೃತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಶಿವ, ಬ್ರಹ್ಮ, ಗಣ

ಪತಿ, ಸರಸ್ವತಿ, ವಾಲ್ಮೀಕಿ, ಅಂಜನೇಯ ಇವರುಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ.
ಕಾಂಡಗಳ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ—

ಇದು ಶ್ರೀಪರಮಕಲ್ಯಾಣಗುಣಗಣಾಭರಣ ಸುರಕುಲಧುರೀಣಮಕುಟಸಂಘಟಿತ
ಪರಿಸ್ಪೃಟಮಣಿಪ್ರಭಾಭಾಸಮಾನಚರಣಸರಸೀರುಷ ವೆಂಕಟರಮಣವರಪ್ರಸಾದಲಬ್ಧ
ಕವಿತಾವಿಚಕ್ಷಣ ತಿಮ್ಮಯನಾಮುಖೇಯಕವಿಪ್ರಗುಂಭಿತಮಪ್ಪ ರಾ ಮಾಭ್ಯುದಯಕಥಾ
ಕುಸುಮಮಂಜರಿಯೊಳೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ವಸಂತ

ಆಸಮಯಕಂಕುರಿಸಿದುದು ಮಧು | ಮಾಸ ವನದೇವತೆಯ ವದನವಿ |
ಕಾಸ ಸುಖಿಸುವ ಕಾಂತಕಾಂತಾಜನಮನೋಲ್ಲಾಸ ||
ವೂಸರಕನಸ್ಯಾಸ ಶುಕಸಿಕ | ಭಾಸಮಾನಗ್ರಾಸ ಸುಮನೋ !
ವಾಸನಾಯತವಾಸಗಳು ದೆಸೆದೆಸೆಯೊಳೆಸಗಿದುವು ||
ತಿಳಿಗೊಳಂಗಳ ಕಲಕಿ ಕಮಲಾ | ವಳಿಯ ನಡುಗಿಸಿ ಭ್ರಮರಿಕಾಸಂ |
ಕುಳವ ಕೆದಕಿ ಮರಂದದೋಕುಳಿಯಾಡಿ ಸುಮರಜವ ||
ಲಲಿತಕರದಿಂ ಚೆಲ್ಲಿ ತರುಗಳ | ತಳೆರ ತುಡುಕುತ ತೊಟ್ಟಿತ್ತೊಲಿ ಸುಖಿ |
ಸುದುಖಿ ಜೈತ್ರನ ಕಲಭಮೆನೆ ವಿಹರಿಸಿತು ತಂಬೆಲರು ||
ಸಿರಿವನೆಗೆ ಮಧುಪಾನಿಗಳ ಸಂ | ಚರಣೆಯಾದುದು ಸತಸಿಗಳನನು |
ಸರಿಸಿ ಕುಮುಗಗಳೆಸಗಿದುವು ಜಾತಿಗಳು ಮಸುಳಿದುವು ||
ಹರುಷದೊಡನೆ ವಿಜಾತಿಗಳಿಗೆ | ಜ್ವರಯ ಪೆಚ್ಚುಗೆಯಾಯ್ತು ವಾಧವ |
ನರಸುತನ ಕಡುಚಿತ್ರವಾದುದು ಬನಬನಂಗಳಲಿ ||

ಚಂದ್ರ

ಹರಿಯವೊಲು ಕಮಲಾಂಕ ಗಂಗಾ | ಧರನವೊಲು ಶುಚಿನೀ ಭಾವಾ |
ವರನವೊಲು ಪ್ರಜ್ವಲಿತಸಕಲಕಳಾಧುರಾಧರನು ||
ಪರಮಮೂಲತ್ರಯನೆನಲು ಹಿಮ | ಕರನು ಸ್ಥಿತಿಲಯಜನ್ಮಗಳ ವಿ |
ಸ್ತುರಿಸುತದ ಚಕೋರಕಮಲವಿಯೋಗಿಮನಗಳಿಗೆ ||

ರಾಕ್ಷಸಸಂಹಾರ

ಕೊಳುಗುಳದ ಕಳನೊಳಗೆ ರಕುತದ | ಕೊಳನೊಳುದಿಸಿದ ಶೋಣಪಂಕಜ |
 ದಲರುಗಳು ಹರಿಬಾಣಕುಂಜರಪಾಣಿಸಾಟವದಿ ||
 ಇಳೆಯುಲಿದು ತಮ್ಮಲಿಲ ವಿತ್ರಗೆ | ತಿಳುಹಲೈದಿದುನೆಂದೆನಲು ಬಾಂ |
 ದಳದೊಳಸುರರ ತಲೆಗಳಾಡಿದುವತಿವಿಚಿತ್ರದಲಿ ||

ಲಂಕಾಸಹನೆ

ಉರಿ ಮಸಗೆ ಕಂಗೆಟ್ಟು ಗೃಹಸಂ | ಭರಿತಸೋಪಸ್ಕರಗಳೆಲ್ಲವ |
 ಸರಕುಮಾಡು ಬಿಸುಟು ನೆರೆಹೊರೆಯವರ ಕೂಗಿಡದೆ ||
 ತರುಣಿಯರ ಬಣಸೆಳೆದು ಕಂಕುಳ | ಲಿಲುಕಿ ಮಕ್ಕಳ ಹೊದೆದಹೊದಿಕೆಯ |
 ಮುಟ್ಟಿದು ಗೋಳಿಟ್ಟೊಡಿದುದು ಮೊರೆಯಿಡುತ ಪಾರಜನ ||

ಚಿದಾನಂದಾವಧೂತ ಸು. 1750

ಈತನು ಜ್ಞಾನಸಿಂಧು, ಕಾಮವಿಡಂಬನ, ದೇವೀಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ, ಬಗ
 ಳಾಂಬಾಸ್ತೋತ್ರ, ಚಿದಾನಂದರವಚನ, ಪಂಚೀಕರಣ, ತತ್ತ್ವಚಿಂತಾನು
 ಣಿ, ನವಚಕ್ರಕುಲರೇಖಾಲಕ್ಷಣ ಈ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು
 ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ. ಇವನ ಗುರು “ಸಿದ್ಧಪರ್ವತವಾಸಿಯೆನಿಸುವ ಸಿದ್ಧಬಳ
 ಳಾಮುಖಿಯು ತಾನಾಗಿದ್ದು ತುಂಗಾತೀರವಿಲಸದಯೋಧ್ಯಮಧ್ಯದಲಿ
 ಇರ್ದ” ಚಿದಾನಂದ¹. ಕವಿ ಈ ಗುರುವಿನ ಅಂಕಿತದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಗ್ರಂಥಗ
 ಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ರಂಗನಾಥನ (ಸು. 1675) ಅನುಭವಾಮೃತವನ್ನು
 ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಅನುಸರಿಸಿ ಜ್ಞಾನಸಿಂಧುವನ್ನು ಬರೆದಿರುವುದರಿಂದ ಇವನ
 ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

1. ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಅಯೋಧ್ಯೆ ಆವ ಊರಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆಯೋ ತಿಳಿ
 ಯಲಿಲ್ಲ. ಶೃಂಗೇರಿ ಎಂದು ಕೆಲವರು ಊಹಿಸುತ್ತಾರೆ; ಆವ ಆಧಾರದಿಂದಲೋ ತಿಳಿ
 ಯದು. ಅಲ್ಲಿಯ ಗುರುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವರಿಗೆ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದಭಾರತಿ ಎಂಬ ಹೆಸರುಂಟು;
 ಒರಿಯ ಚಿದಾನಂದ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

1 ಜ್ಞಾನಸಿಂಧು

ಇದು ಭಾಮಿನೀವಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಅಧ್ಯಾಯ 49, ಪದ್ಯ 3621 ಇದರಲ್ಲಿ ಅದ್ವೈತವೇವಾಂತವು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಶಿವನು ಪುಣ್ಯಖನಿಗೆ ಹೇಳಿದ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಬೋಧೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುವುದಾಗಿ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ವ್ಯಾಕರಣಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡದೆ ಬಾಮ ರರಿಗೆ ತಿಳಿವಹಾಗೆ ಬರೆಯುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. “ತಾನೆ ತನ್ನನು ತಿಳಿದು ತಾನೇ ತಾನೆಯಾಗಿಯೆ ತನ್ನಯನುಭವ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರಲು ಜ್ಞಾನ ಸಿಂಧುವು ಎಂಬ ಪೆಸರಾಯ್ತು” ಎಂದೂ ಇದರಲ್ಲಿ “ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥವನು ಪೇಲಿ’ಹೆ ಸರ್ವಗೀತಗಳರ್ಥಸಾರವನಿದಲೊಳುಸಿರಿರ್ಪೆಂ” ಎಂದೂ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಚಿದಾನಂದಗುರುಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಅಧ್ಯಾಯಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ--ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಸರಮಹಂಸಪರಿವ್ರಾಜಕಾಚಾರ್ಯಶ್ರೀಚಿದಾನಂದ ಗುರುವರೈಚರಣಪದ್ಮದ್ವಿರೇಫ ಶ್ರೀಚಿದಾನಂದಾವಧೂತವಿರಚಿತಜ್ಞಾನಸಿಂ ಧುಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ--ಎಂಬ ಗದ್ಯವಿದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಘಟಿಸುವನು ಸುಖದುಃಖವೆರಡನು | ತಳುವನು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸರಕಕೆ |

ಇಳಿಗೆ ತಿರುಗುವ ಸುಕೃತದುಷ್ಕೃತಫಲದ ಮುಖದಿಂದ ||

ಒಬ್ಬಲುವನು ಬಹುಕಾಮ್ಯಬಳಸಿಯೆ | ಸುಖವೆ ನಾನಾಪದಗಳಿ ತಾ |

ನುಟ್ಟಿವೃಪಾಯವ ಕಾಣದಲೆ ಇಹ ಜೀವ ಕೇಳಿಂದ ||

ನುಡಿಯದಾರನು ದುಷ್ಟವಚನವ | ಮಿಡುಕುತ್ತಲಿ ಹಿಂಸೆಗಳ ಕಂಠರೆ |

ಯಡಗೆ ಮಾತಾಡುತ್ತ ಮೃದುವಾಕ್ಯಗಳ ನುಡಿಮುತ್ತ ||

ಕಡುನಿರಂತರತತ್ವಬೋಧೆಯು | ಸಡಗರವನೆಲ್ಲರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತ |

ಪಡುತ ಸಂತಸವಿರಲು ವಾಙ್ಮಯತಪವದುವೆ ಎಂದ ||

ಅಚ್ಚ ಬೆಳುದಿಂಗಳಿನ ಪ್ರಭೆಗಳ | ಮುಚ್ಚಿ ಸಿಯೆ ಆನಂದಸುಖವನು |

ಹೆಚ್ಚಿಸಿಯೆ ಚಿವ್ವಿಂದುಕಳೆಗಳ ಕವಹತೊಡಿಸಿಯೆ ಮೇಣ್ ||
 ಎಚ್ಚಟ್ಟನು ಮಹಿಸಿಯೆ ಅವಿದ್ಯೆಯ | ಕೊಚ್ಚಿಸಿಯೆ ಪರಿವಾರ್ಣಪರವತ |
 ದಚ್ಚರಿಯ ಮಾಲ್ಪಾತನೇ ಸದ್ಗುರುವು ಕೇಳಿಂದ ||

2 ಪಂಚೀಕರಣ

ಇದರಲ್ಲಿ 15 ನಚನಗಳಿವೆ; ಪ್ರತಿವಚನವೂ ಚಿದಾನಂದಸದ್ಗುರ ಪ್ರಭುವೇ ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಒಂದುನಚನವನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ—

ಕೇಳಯ್ಯ ದೇಹ ಬೀಟಲು ಪೃಥ್ವಿ ಪೃಥ್ವಿಯ ಕೂಡಿತ್ತು; ಅಪ್ಪು ಅಪ್ಪ ಕೂಡಿತ್ತು; ತೇಜ ತೇಜವ ಕೂಡಿತ್ತು; ವಾಯು ವಾಯುವ ಕೂಡಿತ್ತು, ಆಕಾಶ ಆಕಾಶವ ಕೂಡಿತ್ತು; ಪಂಚಭೂತತತ್ತ್ವಗಳು ಆಯಾಭೂತತತ್ತ್ವಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದುವು. ತತ್ತ್ವದ ಗುಣಗಳು ತತ್ತ್ವವ ಹೊಂದಿದುವು. ನೀನು ಅಂಗರಹಿತನು, ನೀನು ನಿರ್ವಿಕಾರನು, ನಿರ್ವಯಲುಕಣಾ ಚಿದಾನಂದಸದ್ಗುರುವೇ.

ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಗುರುಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ ಈ ಶ್ಲೋಕವಿದೆ—

ಶ್ರೀಮದದ್ವೈತವಾರಾಶಿ ಸಂಭೂತಾತ್ಮಸುಧಾಕರಂ |
 ಚಿದಾನಂದಮಹಂ ವಂದೇ ಗುರಾದೇವಮಹರ್ನಿಶಂ ||

3 ತತ್ತ್ವಚಿಂತಾಮಣಿ

ಇದು ಗದ್ಯರೂಪವಾಗಿದೆ; ಧ್ಯಾನಪರತತ್ತ್ವಚಂದ್ರೋದಯ, ವಿಶ್ವವಿರಾಟ್ಟುರುಷವಿನರ, ಜೀವೇಶ್ವರೈಕ್ಯವಿಚಾರ ಎಂಬ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಬಳಕೊಂಡಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಣವನಾದಬಿಂದುಸ್ವರೂಪ, ಮಾಯಾಸ್ವರೂಪ, ಈಶ್ವರಸ್ವರೂಪ, ಅತ್ಮಸ್ವರೂಪ, ಪರಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪ, ಮೋಕ್ಷಸ್ವರೂಪ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳು ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟವೆ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ—ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಪರಮಹಂಸಸಂಪ್ರದಾಯಾಚಾರ್ಯ ಶ್ರೀಚಿದಾನಂದಾವಧೂತವಿರಚಿತ ತತ್ತ್ವಚಿಂತಾಮಣಿಯೊಳ್—ಎಂಬಗದ್ಯವಿದೆ.

4 ನವಚಕ್ರಕುಲರೇಖಾಲಕ್ಷಣ

ಇದರಲ್ಲಿ ಶಿವಶಾರ್ವತೀಸಂವಾದರೂಪವಾದ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಉದಾ

ಹರಿಸಿ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಬರೆದು ಗದ್ಯರೂಪವಾಗಿ ವೇದಾಂತವಿಷಯಗಳು ಹೇಳಿವೆ. ಗ್ರಂಥವು ಹೀಗೆ ಅರಂಭಿಸುತ್ತದೆ—

ಪರಮೇಶ್ವರನಂ ಕುಱಿತು ಪಾರ್ವತಿ, ಪರಬ್ರಹ್ಮೋಪಲಕ್ಷಣಸ್ವರೂಪವೆನಿಸ
ತಾರಸಂಜ್ಞಾರ್ಥರಹಸ್ಯಂಗಳನು ಕೋತಪ್ರತಿಕೋತಮೆನಿಸ ಈ ಪರ್ಮಾಯನಾಮದಿಂ
ಪ್ರತಿಸಮ್ಮತಮಾಗಿ ವೇದಲುತಕ್ಕುದೆಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ.

5 ದೇವೀನಾಹಾತ್ಮ್ಯ.

ಇದು ಭಾಮಿನೀಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿ; ಸಂಧಿ 18, ಪದ್ಯ 796; ಸಂಸ್ಕೃತದೇವೀನಾಹಾತ್ಮ್ಯದ ಭಾಷಾಂತರ. ತನ್ನ ಗುರು ಚಿದಾನಂದನ ಅಜ್ಞೆಯಿಂದ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆಯೇ ಜ್ಞಾನಸಿಂಧುವನ್ನು ರಚಿಸಿದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಅರಂಭದಲ್ಲಿ ತುಂಗಭದ್ರಾತೀರದಲ್ಲಿರುವ ಅಯೋಧ್ಯೆಯನ್ನು ಪೂರವೆ ಚಿದಾನಂದಗುರುವಿನ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ದೇವಿಯಯುಧ

ಏಱಿಸಿದಳ್ಳಿ ದೇವಿ ಧನುವನು | ಕಾಱಿಸಿದಳಸುಗಳನು ದೈತ್ಯರ |
ತೂಟಿದಳು ಕೂರ್ಗಣೆಯ ಗಱಿಗಾಳಿಯಲುಟೆಯದಂತೆ ||
ಹಾಱಿದುವು ತಲೆ ಕುದುರೆಗಜಗಳ | ಸೋರಿಗುವ ರಕ್ತದಲಿ ದಿನಪನ |
ಚಾರುಕಿರಣಗಳಡಗಿದುವು ಕತ್ತಲೆಯು ಕವಿಯಿತ್ತು ||
ಎಲುವು ಬಾಸಿಂಗಗಳು ಕರುಳಿನ | ಒಲೆವ ಸೂಸಕ ತೊಂಡಲವು ಕೇಳ |
ಬಲುನೆಣನೆ ತೈಲಗಳು ತಿಳಿರಕುತಗಳೆ ಹುಜ್ಜನವು ||
ಬಲಿದ ಮಿದುಳವು ಗಂಧಗಳು ತಾಂ | ಬಳಗಕೂಡಿಯೆ ಭೂತವ್ರಾತವು |
ಜಿಲುಪಿನಿಂ ಮಾಡಿದುವು ಬಹುಮದುವೆಗಳ ಪೋರ್ಕಳದಿ ||

6 ಬಗಳಾಂಬಾಸ್ತೋತ್ರ

ಇದರಲ್ಲಿ 101 ಪದಗಳಿವೆ; ಗ್ರಂಥವು ಸಿಹ್ನ ಪರ್ವತವಾಸಿನಿಯಾದ

ಬಗಳಾಂಬೆಯ ಸ್ತುತಿರೂಪವಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಪದದಲ್ಲಿಯೂ ಜಿದಾನರದ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ. ಇಡರಿಂದ ಕೆಲವು ಪದಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ:

ಎಣಿಸುತ ಹಲಗೆ ಬಿದಿರಿಸುತಕರವಾಳ|ಚೀಟಿ ಕೂಗು ನಡುಗೆ ದೈತ್ಯಜನಜಾಲ|
ತೂಟಿ'ದಳು ಸಿಡಿಲಂತೆ ಪರಬಲದೊಳಂಬ|ಧೀರೆಯು ಚಿವಾನಂದರಾಣಿಬಗಳಾಂಬ||
ಕರವಿಡಿಯೆ ಭಿಕ್ಷುಕನ ನೀನು ತತ್ಕ್ಷಣಕೆ | ದೊರೆಯಿಸಿಕೊಂಡನವ ಸಕಲಭು
ವನಕ್ಕೆ |

ತಿರುಕತನವುಂಟೆ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಪರಶಿವಗೆ|ಗುರುಚಿವಾನಂದ ಬಗಳೆಯು ಒಲಿಯಲವಗೆ||

7 ಕಾಮವಿಡಂಬನ

ಇದರಲ್ಲಿ 110 ಪದಗಳಿವೆ. ಇವಕ್ಕೆ ಹೋಲುವ ಪದಗಳು ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಈ ಪಲ್ಲವಿ ಇದೆ---

ದುಮ್ಮಿಸಾಲು ಕಾಮನಿಗೆ | ದುಮ್ಮಿ ತಜ್ಜನಕನಿಗೆ |

ನೆಮ್ಮಿ ಭಜಿಸಿ ನಿಜವನಟಿತು ಕಾಮಹರನನು ||

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ--

ತೀವಿ ತೋರ್ಪ ಬ್ರಹ್ಮದೊಳಗೆ | ತಾವದೆಲ್ಲಿ ಭೇದಕಿಹುದು |

ಸಾವು ಪುಟ್ಟು ತೋರ್ಕೆ ಮಾಯೆಯಾತ್ಮಗಿಲ್ಲವು ||

ಆವನಾದಡೇನು ನರನು | ಭಾವತುದ್ಧಿಯಿರಲು ಶ್ರೇಷ್ಠ |

ಭಾವಿಸುವಡೆ ಜಾತಿನೀತಿಕುಲಗಳಿಲ್ಲವು ||

ಬೇಡಿದವರಿಗೀಯಲಾಟ | ನೋಡಿನೋಡಿ ಹಿಗ್ಗುತಿರುವ |

ಖೋಡಿತನದಿ ಹೆಪ್ಪರು ಕೊಂಬರೆನುತಲಂಜುವ ||

ಮೂಢನಾಗಿ ದಿಟವ ಮುಖಿತು | ಗಾಢಧನದ ತೃಷ್ಣೆಯಿಂದ |

ಕೇಡು ಕಡೆಗೆ ಬಹುದ ತಿಳಿದುತಿಳಿದು ಕೆಡುವನೈ ||

ನಜ್ಜಿದವರ ಕೊರಳ ಕೊಯ್ದು | ಬೆಚ್ಚಿದವರ ಬೆಸುಗೆಬಿಡಿಸಿ |

ಮೆಚ್ಚಿದವರ ಮೋಸಗೊಳಿಸಿ ಧನವ ಗಲಿಸುತ ||

ಮಂಚಿ ಬರಲು ಸಟಿಯ ನುಡಿದು | ಹಂಚಿ ಬದುಕಲೆಳಸಿದವಗೆ |

ಸೂಡಕಾರಗೊಡದೆ ಬಿಡರು ಯಮನ ದೂತರು ||

8 ಚಿದಾನಂದರ ವಚನ

ವಚನ ಎಂಬ ಹೆಸರಿದ್ದರೂ ಇವು ಹಾಡುಗಳಾಗಿವೆ. ಒಂದನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇನೆ—

ರಾಗ ಕಾಂಬೋದಿ-ಆದಿತಾಳ

ಪಲ್ಲವಿ|| ಸಾಧನವೇಕೆ ಸಾಧನವೇಕೆ | ಸುದ್ಗುರುನಾಥನ ಸನ್ನಿಧಿಯಿರಲಿಕೆ ||
ಯಮನಿಯಮಾಸನವೆಂಬುವು ಏಕೆ | ಕಮಾಲಾಸನವನು ಬಲಿಯಲದೇಕೆ |
ಶ್ರಮದಲಿ ವಾಯುವ ಬಿಗಿಯಲದೇಕೆ | ಭ್ರಮಿತದಿ ಬ್ರಹ್ಮವ ಕೂಡಲದೇಕೆ ||1||
ನುತಿಯಾಹಾರವ ಮಾಡಲದೇಕೆ | ಅತಿವೈರಾಗ್ಯವು ದೇಹಕದೇಕೆ |
ಸತತವು ಕಾಡನು ಸೇರುವುದೇಕೆ | ಮತಿ ತಿಳಿಯದೆ ಓಡಾಡುವುದೇಕೆ||2||
ಶರಧಿರೆ ಒಣತೆಯ ತೋಡುವುದೇಕೆ | ತರಣರೆ ದೀವಿಗೆಗೆಣ್ಣೆಯದೇಕೆ |
ಗುರುಚಿದಾನಂದನಿರೆ ಯೋಗಗಳೇಕೆ | ಕರಚರಣದಿ ಗುರು ಬಂದಿರಲಿಕ್ಕೆ ||3||

ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ಸು. 1750

ಈಕೆ ಶ್ರೀರಾಮಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾಳೆ. ಇವಳು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ಚಾವಡಿರಂಗಭಟ್ಟನ ಮಗಳು. ಇವಳ ಸ್ಥಳ ಪಶ್ಚಿಮಸಮುದ್ರ ತೀರದಲ್ಲಿ “ಸೈವಿಗಡೆಯಾಗಿ ಕನ್ನಡದ ನುಡಿವೆಣ್ಣೆ ಭರ್ತೃಮಂದಿರವಾಗಿ ಸುಖಕೆ ಬೀಡಾಗಿ” ಮೆರೆವ ಉಡುಪಪುರ (ಉಡುಪಿ) ವೆಂಬ ಜ್ಞೇತ್ರವು. ಚಿಂಗಳದೇವಿಯ ಇಷ್ಟಾನುಸಾರವಾಗಿ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸ, ವಾಲ್ಮೀಕಿ, ಜೈಮಿನಿ ಪಿಂಗಳ, ಭವಭೂತಿ, ಕೂದ್ರಕ, ಕಾಳಿದಾಸ, ಬಾಣ ಈ ಸಂಸ್ಕೃತಕವಿಗಳನ್ನೂ ಚಂದ್ರಭಟ್ಟ, ಕೇಶವ, ನಂದಿ, ವಾಸುದೇವ, ಅಚ್ಯುತ, ಷಡಕ್ಷರಿ, ದಿಗಂಬರವಿಲಾಸ, ರುದ್ರ, ವೆಂಕಟಕೃಷ್ಣ ಈ ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳನ್ನೂ ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾಳೆ. ಷಡಕ್ಷರಿಯನ್ನು (1655) ಸ್ಮರಿಸುವುದರಿಂದ ಅವನ ಕಾಲಕ್ಕಿಂತ ಈಚೆಯವಳು ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಸುಮಾರು 1750 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ¹.

1. ಕೆಲವರು ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನೂ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡಜಿಲ್ಲಾ ವಿನಲ್ಲಿದ್ದು ಸುಮಾರು 16 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಗತಿಸಿದ ನಂದಕಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀಚಾರಣಪ್ಪನು ರಚಿಸಿ ನಾಮಾಂತರದಿಂದ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಇವಳ ಗ್ರಂಥ

ಶ್ರೀರಾಮಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ

ಇದು ವಾರ್ಧಕಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 5, ಪದ್ಯ 247. ಶ್ರೀರಾಮನು ವಿಭೀಷಣನಿಗೆ ಲಂಕೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕವನ್ನು ಮಾಡಿ ಪುಷ್ಪಕದಲ್ಲಿ ಸರಿವಾರದೊಡನೆ ನಂದಿಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಬಂದು ಭರತನಿಗೆ ದರ್ಶನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವನೊಡನೆ ಅಯೋಧ್ಯೆಗೆ ಹೋಗಿ ಪಟ್ಟಾಭಿಷಿಕ್ತನಾದನು—ಎಂಬುದೇ ಈ ಗ್ರಂಥದ ಕಥಾಸಾರ. ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಆದಿಶೇಷನು ವಾತ್ಸಲ್ಯಯನನಿಗೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಶಿವಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಪಾರ್ವತಿ, ಗಣಪತಿ, ಸರಸ್ವತಿ, ವಿಷ್ಣು, ಅಂಜನೇಯ, ವಾಯು ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾಳೆ. ಗ್ರಂಥವು ತಕ್ಕ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರೌಢವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ —

ಸಮುದ್ರ

ವಿನಿದಜ್ವರಿ ಬೇಡಿದರ್ಗ್ಗೆ ಕರುತುರಗಭೂ | ಧೇನುನವರತ್ನಕನ್ಯಾಕೃಪಾಭಾರುಹನ |
ವೀನಪೀಯೂಷವಸ್ತ್ರಾಭರಣಗೇಹನಿಜವೇಹಂಗಳೂ ಮಾಣದೆ ||

ದಾನಮಿತ್ತಾದುದೇನಿಪುರದೆಮಗೀಯಾಲೆ | ಪಾನೀರದಂಗಳದ್ವಿಯನಳ್ಳ ಬೇಡಿದೊಡೆ |
ತಾನಂಜಿದನೆ ಜೀವನಂಗೊಟ್ಟನೆನೆ ಚಿತ್ರಮಾಲ್ತಿ ಧಾರ್ಮಿಕರ ಜರಿತಂ ||

ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಬರ್ಪ ಬಲ್ಲೆರೆಗಳೇ ರೋಗಂಗ |

ಳೊಡನೇಟ್ಟ ಕಲ್ಲೊಲ್ಲವಾಲೆಯೆ ಬೆದಕೇ ಸಂ |

ಗಡಿಸರ್ಪ ಸುಖಗಳೇ ರಾಗಂಗಳೇಱು'ಯೆ ಪಿತನಂ ಬಸತನ ವಲಂ ||

ಬಡಬಾನಲಂ ಚಿಂತೆ ದುಃಖಮೆ ಪೊನಲ್ ಬಾಱ್ಕೆ |

ಗಡ ಗುಳ್ಳೆ ಬೆಳ್ಳೊರೆಯೆ ಸಂತಸಂ ಸುಖಮೆ ಮೇಲ್ |

ಸಿಡಿವ ಸೀರ್ಪನಿಯೆನಲ್ ಶರಧಿ ಭವಶರಧಿಯಂ ಪೊಲೈಸೆದುದಜ್ವರಿಯೆನೆ ||

ಶ್ರೀರಾಮ

ವಿಸುಧೆಯೊ ಪೊರೆದು ದುಷ್ಟರನಿಕ್ಕಿ ಪೊತ್ತ ಬಿ |

ಳ್ಳ ಸದಿಸಕಮಲ್ಲದೆ ಕಿರೀಟದೀಧಿತಿಯಲ್ಲ |

ನೊನೆದ ಜರುರನೆಯ ನೇಖಲೆಯ ಪೊಳೆಪಲ್ಲದಿದು ಕೇಯೂರಕಾಂತಿಯಲ್ಲ ||
 ನಿಸದಂ ಪ್ರತಾಪದತಿಶಯನುಲ್ಲದಿದು ಮೇಲೆ |
 ಮಿಸುಪ ಮಾಣಿಕದ ಪದಕದ ಶೋಭೆಯಲ್ಲಮೆನೆ |
 ಪಸದನಂ ಪೊಸತೊಂದುಮಾಹ್ನಿಯಿಂದೆಸೆಯೆ ಪಟ್ಟಾಭರಾಮಂ ಬಂದನು ||

ಖುಷಿ ಕೃತರಾಮಸ್ತುತಿ.

ಉಟ್ಟ ಪೀತಾಂಬರದ ನಿಲಯ ನುಣ್ಣಿದ ಪಣೆ |
 ಗಿಟ್ಟ ಪುಂಡ್ರತ್ರಯದ ತುಳಸಿಮಾಲಿಕೆಯೊಡನೆ |
 ತೊಟ್ಟ ನೀವೀತಾಗ್ರದೇವ ಕೃಷ್ಣಾಜನದ ಮೇಲ್ವಾಯ್ ಚೆಲ್ವಿನಿಂದ ||
 ಪುಟ್ಟವಾಮನನಾಗಿ ಬೇಡಿ ಭೂಮಿಯನೆರಡು |
 ದಟ್ಟಡಿಯೊಳೊಳಕೊಂಡು ಬಲಿಯಂ ರಸಾತಳಕೆ |
 ಮೆಟ್ಟಿ ಪಾಲಿಸಿದೈ ಸುರರ್ಕಳಂ ದನುಜಭೀತರ್ಕಳುಮನಟ್ಟುಳುಂದ ||
 ವಿಷಯದುವಿಷಯಂಗಳೊಳ್ ಬರೆಯದೇಕಾಗ್ರ |
 ದೆಸಕಮಂ ತಳೆದು ರಿಪುವರ್ಗರಿಪುವರ್ಗಮಂ |
 ದೆಸೆಗೆಡಿಸಿ ಸಂಗತಸುಹೃತ್ಸುಹೃದರಿಂ ಪರಮಜೀವಸಮಭಾವದಿಂದ ||
 ಪೊಸರಾಜಯೋಗಘನಯೋಗರಾಜ್ಯಮನೆ ಸಾ |
 ಧಿಸವೇಲ್ಪುದಲಿಳಸಾಧುಗಳೆಂದು ತಾಯ್ಗೆ ಬೋ |
 ಧಿಸುವ ನೆವದಿಂದಪ್ಪ ಪಿದೈ ಸಾಂಖ್ಯತತ್ವಮಂ ಮಹಿಯೊಳ್ ಮುನೀಂದ್ರನಾಗಿ ||
 ನೊಂದೆವಳುಕಿದೆನಗಿದೆವಟ'ದೆವುಲಿದೆವು ಬೆಡೆಯೊ |
 ಳೊಂದಿದೆವು ಕಂದಿದೆವು ಕುಂದಿದೆವು ಬಗೆಗೆಟ್ಟು |
 ಬೆಂದೆವು ಬಿಗುತೊವಡಿಗಡಿಗೆ ಬಾಯ್ತಿಯ್ ಬಿಸುಸುಯ್ದು ಬೈದೆವು ಬಿದಿಯನು ||
 ಬಂದಣದೆ ಬಾಲ್ದಿವಿನ್ನೆಗಮಕಟ ದಾನವನು |
 ದಾಂಧನುಪಹತಿ ಸಾಕುಸಾಕು ಕಾದೈಯೆಮ್ಮ |
 ತನೆ ದಯೆಗೆಯ್ದುಲ' ಹಿಮ್ಮೆ ನಿಜಾಶ್ರಿತನಿಂದಿಗೆ ಕೃತಾರ್ಥರೆವೆಂದರು ||

ಮುದ್ದಣ್ಣ ಸು. 1750

ಈತನು ರಾಮಾಶ್ವಮೇಧವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. “ ಬೈಗುಂಬೊಟ್ಟಿ ನೊಳಂದಿನಂತಿರೋಲಗಂ ಪರಿಯೆ ಕಬ್ಬಿಗರಬಲ್ಲಹಂ ಮುದ್ದಣನರಮ ನೆಯಿಂ ಪೊಳವುಟ್ಟು ” ಎಂಬುದರಿಂದ ಇವನು ಒಬ್ಬ ರಾಜನಲ್ಲಿ ಅಸ್ಥಾನ ಕವಿಯಾಗಿದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯಾದ ಮನೋರಮೆಗೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ಭೋಜಪ್ರಬಂಧ, ವಿಕ್ರಮವಿಜಯ, ಮಹಾವೀರಚರಿತ ಈ ಪೂರ್ವ ಗ್ರಂಥಗಳ ಹೆಸರು ಪ್ರಸ್ತಾವತ್ವೇನ ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಕವಿಯ ಕಾಲವು ಇಂಥದೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಆಧಾರವಿಲ್ಲ. ಸುಮಾರು 1750 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದೋ ಏನೋ ತಿಳಿಯದು.¹

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ರಾಮಾಶ್ವಮೇಧ

ಇದು ಗದ್ಯಗ್ರಂಥ; ಹಳಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; 16 ಅಶ್ವಾಸಗಳಾಗಿ ಭಾಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಶೇಷರಾಮಾಯಣ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ಇದರಲ್ಲಿ ವಾಡ್ತಪುರಾಣೋಕ್ತವಾದ ರಾಮಾಶ್ವಮೇಧಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಅದಿಶೇಷನು ವಾತ್ಸ್ಯಾಯನನಿಗೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಆ ಪುರಾಣದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಪದಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ತಿರುಳ್ಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆವುದಾಗಿ “ಕರ್ಮಣಿಸರದೊಳ ಚೆಂಬವಳಮಂ ಕೋ ದಂತಿರೆ ರಸಮೊಸರೆ ಲಕ್ಕಣಂ ಮಿಕ್ಕರೆ ಎಡೆಯೆಡೆಯೊಳ ಸಕ್ಕದದ ನಲ್ಲುಡಿ

1. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನೂ ನಂದಳಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಣಪ್ಪನು ರಚಿಸಿ ನಾಮಾಂತರ ದಿಂದ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವುದಾಗಿ ಕೆಲವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. 81 ನೆಯ ಪುಟವನ್ನು ನೋಡಿ. ಆದರೆ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಮುದ್ರಿಸಿದ ಕಾವ್ಯಕಲಾನಿಧಿಸಂಪಾದಕರು ಕೆಲವು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹೀಗಿರಲಾರದೆಂದು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಮೆಟ್ಟಿಯ ತಿರುಳ್ ನ್ನಡದೊಳ ಕತೆಯನುಸಿರ್ವೆಂ” ಎಂಬ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಹಳಗನ್ನಡದ ಗದ್ಯಗ್ರಂಥಗಳು ವಿರಳವಾಗಿವೆ. ರಾಮಾಶ್ವಮೇಧವು ಪ್ರೌಢಗ್ರಂಥವಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಭಾಷಾಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ ಇದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪಭಾಗವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ವಸಂತ

ಮಾಮರನೆಳದಳಿರ ರಸಮಂ ಪಿಟೆದು ಕಳಕಂಠನ ಕಂಠನಾಳಕ್ಕೆ ಊದುಬ್ಬಸ ಮಂ ಕಳೆದು ಕಲನಾದಮಂ ಪೆರ್ಚಿಸಿಯುಂ, ಅರನೇಣಿ'ಲ ದೋರೆವಣ್ಣಂ ತೇದು ನಕ್ಕಿ ಸುತರಗಿಣು ನಾಲಗೆಯಂ ತೆಳ್ಳನಾಗಿಸಿ ತೊದಳ್ಳುಡಿಯಂ ತಿರಿಯುಂ, ಪುಷ್ಪಧೂಳಿಯಂ ಲೆಪ್ಪಂಬಟ್ಟ'ದದಿಮುತ್ತುಯ ಸುರಯಿಯ ಪೊಸಬಂಡನೊಡಲಿತ್ತು ಮುಱಿ' ದುಂಬಿಗಳ್ಗೆ ಸಂಪಗೆಯತ್ತಣೆನೊದವಿದ ಶಿರೋಭ್ರಮಣಮನಟ'ಯಿಸಿಯುಂ, ಬಸಂತಂ ಬೆಚ್ಚನೆನೆ ಮೈದೋಟಲೊಡಂ; ಅಂದು ಕೋಡುಕೋಡಿಂದೋಡಿ ಮಲಯಮಂ ಮುಱಿ' ಗೊಂಡ ಪವನನೀಗಲತ್ತಣಿಂ ಪೊಟಿಮಟ್ಟು ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆಡೆಯೆಡೆಯ| ಬನಬನಮಂ ಪುಗು ತಂದು ಹೊಂಚಿ ಮುಂಚಿ ಕಳೆಯಂಗಿ ನೆರವಾದನೆನೆ ದಕ್ಷಿಣಾನಿಲಂ ಮಂದಂ ಮಂದಂ ವಹಿಸುತ್ತಿರ್ಕುಂ; ಫಲವೃಕ್ಷಂಗಳೆಲ್ಲಂ ಕಾಯ'ಕಸುರ್ಗಾಯ'ಪಣ'ದೋರೆವಣ್'ತನಿವಣ್ಣಿ'ಂದೆಸೆಯುಂ, ಗಿಡುಗಳೆಲ್ಲಂ ತಳಿರ'ಚೆಂದಳಿರೆಳದಳಿರೆಲೆಬೆಳ್ಳಿಲೆಪಸುರೆಲೆಪಣ್ಣಿಲೆಗಳಿಂ ರಂಜಿಸೆಯುಂ, ಪೂವಳ್ಳಿಗಳ್ ನನೆಕೊನೆಮುಗುಳರೆಮುಗುಳ'ಬಿರಿಮುಗುಳುಳ್ಳಲರ್ಧಪೊ ಸಮರ್ಗಳಿಂದೆ ಸೊಗಯಿಸೆಯುಂ ಮನೋಹರಮಾಯ್ತು ಪೊಸಸುಗ್ಗಿ.

ಚೆನ್ನಪ್ಪ ಸು. 1750

ಈತನು ಶಿವಶರಣಲೀಲಾನ್ಯಾತವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರ ಶೈವಕವಿ; ಇವನ ಸ್ಥಳ ಹಂಪೆಗೆ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿರುವ ನಿಡುಗಲ್ಲು; ಈ ಊರ ಪೇಟೆಯ ಬಸವನಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇವನ ಗುರು ಪಂಚವೆಣ್ಣಿಗೆ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ.¹ ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಗುಬ್ಬಿಯಮಲ್ಲಣಾರ್ಯನನ್ನು (1530) ಸ್ಮರಿಸುವುದರಿಂದ ಅವನ ಕಾಲಕ್ಕೆ

ಈಚೆಯವನು ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಸುಮಾರು 200 ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗ ಬಹುದು. ಸುಮಾರು 1825 ರಲ್ಲಿ ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಸಿರಿಯಾಳಚರಿತ್ರ ಎಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವು ಶಿವಶರಣಲೀಲಾಮೃತದ ಆಧಾರದಿಂದ ರಚಿತವಾಯಿತೆಂದು ಆ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ.

ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಶ್ಚರ, ರಾಘವಾಂಕ, ಸೋಮನಾಥ, ಪದರಸ, ಭೀಮಕವಿ, ಚಾನುರಸ, ನಿಜಗುಣಶಿವಯೋಗಿ, ಗುಬ್ಬಿಮಲ್ಲಣಾರ್ಯ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಶಿವಶರಣಲೀಲಾಮೃತ

ಇದು ಯಕ್ಷಗಾನದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 11. ಇದರಲ್ಲಿ ಬಸವನ ಮತ್ತು ಅವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದ ಪುರಾತನರ ಚರಿತವು ಹೇಳಿದೆ. ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ಕವಿ ಹೀಗೆ ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾನೆ—

ಹಿಂದೆ ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿದಾಡಿ | ಸುದುಃಖೋದವರ ಕಥೆ ಸಾಟಿಯಿದಕ್ಕಲ್ಲ |
ಹಾದರವು ಹುಸಿ ಕಳವು ಅನ್ಯಾಯದಿಂವ | ಕಾದಿ ಸತ್ತವರ ಕಥೆ ಕಾವ್ಯವು ಇದಲ್ಲ |
ಸಂಗನಾ ಶರಣರು ಭಕ್ತಜನರು | ಮಂಗಳಾತ್ಮಕಶಿವನ ಮಹಿಮೆಯುಂ ಮೆಚ್ಚಿದು |
ಮುಂದೆ ಮುಕ್ತಿಯ ಪಡೆದು ಮುದದಿಂದತಿಗನ | ಹೊಂದಿ ಪುಷ್ಪಕವೇಷಿ' ಹೋದ
ಮಹಿಮೆಯನು |

ಅಂದಚಂದವು ಪುಟ್ಟಿ ಅತಿಬೊಪ್ಪನಿಟ್ಟು | ಚಂದವಿ ಪೇಚ್ಚಿ ಶಾಸ್ತ್ರತನಾಗಿರೆ ||

ಬ್ರಹ್ಮ ಸು. 1750

ಈತನು ವೈದ್ಯಕಂಡನನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ಬಡಗನಾಡಿನವನು; ಋಗ್ವೇದಿ; ಭಾರದ್ವಾಜಗೋತ್ರದವನು. ಇವನ ಪಿತಾಮಹನು ಹಂಪೆಯ ಜ್ಞೇತ್ರಕ್ಕೆ ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿರುವ ಕೊಟ್ಟೂರುಸೀಮೆಯೊಳಗಣ ಇಟ್ಟಿಗೆಯ ಕುಲಕರ್ಣಿ ಸೂರ್ಯರಾಯ, 'ಕಂದೆ ಹನುಮಪ್ಪದಾಸ,

ತಾಯಿ ಭಾಗಾಂಬೆ, ಇಷ್ಟದೈವ ಭಂಡೆಯರಂಗ, ಚರಕ, ಸುಕ್ರುತ, ಬಾಹುಟ, ತಾರ್ಜುಧರ ಮುಂತಾದವರ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿರುವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸಂ. ಗ್ರಹಿಸಿ ಬರೆದಂತೆ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ವೈದ್ಯಕಂದ

ಇದರಲ್ಲಿ 616 ಪದ್ಯಗಳಿವೆ. ವೈದ್ಯತಾಸ್ತ್ರವು ಋಗ್ವೇದಕ್ಕೆ ಉಪವೇದವಾದ ಆಯುರ್ವೇದವೆಂದೂ ಅದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಲಿತು ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಿದರೆ ದೋಷವಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಭಂಡೆಯರಂಗನ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ—ಇತಿ ಶ್ರೀಸೂರ್ಯರಾಯವಂಶೋತ್ತಂಸೇನ ಶ್ರೀಮದ್ಭಂಡೇರಂಗಪದಸಂಚರಣಧುರೀಣಮೊಮ್ಮ ಯಾಮತ್ಯೇನ ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ ವೈದ್ಯಕಂದಪದ—ಎಂದಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ—

ತೊಲೆಹಿಪ್ಪಲಿಯನು ಹುರಿವುದು | ತಿಲತೈಲದಿ ಕಲ್ಲುಸಕ್ಕರೆಯ ಕೂಡಿಸುತಂ |
ಬಲುಹುರುಳಿಯ ಕಟ್ಟಿನೊಳಂ | ಕಲಸುತ ಕೊಡಲೊಡನೆ ಕೆಡುವುದಕಸಿದಬಾಸಂ||
ಧೂಪವಕೊಡುವುದಲೆಂದಂ | ಲೇಪನವಭ್ಯಂಗರಕ್ತವೋಕ್ಷಣದಿಂದಂ |
ವ್ಯಾಪಿಸಿದ ಮೂಲರೋಗಂ | ತಾ ಪರಿಹರವಹುದು ಸಿದ್ಧಬಾಹಟಮತದಿಂ ||

ವಿರಕ್ತಷಡಕ್ಷರಯ್ಯ ಸು. 1750

ಈತನು ವಚನಗಳು, ಶಿವಪೂಜಾಪ್ಯಕ, ಶಿವಯೋಗಾಪ್ಯಕ ಇವುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವಿರಶೈವಕವಿ: ಇವನಿಗೆ ಯರಗಂಬಳ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಇದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ಇಷ್ಟದೇವತೆಯನ್ನು ಉಕ್ಷಪುರವಾಸ ಎಂದು ಸಂಬೋಧಿಸುತ್ತಾನೆ. ಗ್ರಂಥಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡದ ಮಠದ ಚೆನ್ನವೈಷಭನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

1 ವಚನಗಳು

ವಚನಗಳು ಎಂಬ ಹೆಸರಿದ್ದರೂ ಈ ಗ್ರಂಥವು ಹಾಡುಗಳಂತಿರುವ ನಾನಾವಿಧ ಪಟ್ಟದಿಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಶಿವಸ್ತುತಿರೂಪವಾಗಿಯೂ ವೇದಾಂತ ಬೋಧಕವಾಗಿಯೂ ಇದೆ. ಪಡಕ್ಷರಯ್ಯ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಕೈವಲ್ಯಪದ್ಧತಿ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಇರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನ ಉಕ್ತಿಗಳು ಬಹಳಲಲಿತವಾಗಿಯೂ ಭಕ್ತಿಭರಿತವಾಗಿಯೂ ಇವೆ. ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ—

ಎನ್ನ ಕಾಲುಗಳೆರಡು | ಮುನ್ನ ತದ ಕಂಭವೈ | ಎನ್ನ ಯೊಡಲೇ ನಿನಗೆ ದೇವಾಲಯ |
ಎನ್ನ ತೋಳುಗಳೆರಡು | ಮುನ್ನ ತದ ಮದನಕೈ | ಎನ್ನ ಶಿರ ಸೌವರ್ಣಕಲಶವಯ್ಯಾ ||
ಹಸಿವುತ್ಪನ್ನಗಳೆಡಸಿ ತನುವ | ಹೊಸೆದು ಹುಸಿಯ ಮಾಡುತ್ತಿರಲು |

ಬಿಸಿಲುಕಾಲ ಪತ್ತಿ ಬೆಂಕೆ ನೆತ್ತಿಯಡರಲು ||

ಕುಸಿದು ಕುಗ್ಗಿ ಧರೆಗೆ ಬದ್ದು | ಮಸುವನಟಿ'ವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ |

ಸಸಿನೆ ಬಿಡದೆ ಶಿವನ ನೆನೆವುದೆಂದಿಗಪ್ಪುದೋ ||

ಕೆಣಿ ತೊಣಿ ಮಡು ದೊಣಿ ಪರಿವಾ ನಿರ್ಭಾರ | ಗಿರಿ ಗುಹೆ ವನಲತೆ ಪರ್ಬಿದ
ಕಾನನ |

ಸರರುಹಕೊಳದೊಳು ದುಮುಕುವ ನದಿತಟದೊಳು ಶಶಿತಲೆಯೊಳಗೆ ||

ಅಣಿಯೊಳು ಪುಳಿನಸ್ಥಳದೊಳು ನಿರ್ಮಳ | ಪರಮಸುಖಸ್ಥಳದೊಳು ಘನಲಿಂಗಕೆ |
ಹರುಷದಿ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡುವ ಶಿವಸುಖವೆಂದಿಗೆ ದೊರಕುವುದೋ ||

2 ಶಿವಪೂಜಾಪ್ಯಕ್

ಇದರಲ್ಲಿ 9 ಕಂದಗಳಿವೆ. ಒಂದೆರಡನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಭೃಂಗಂ ಬಳಸದ ತಂಪಿನ | ಶೃಂಗಾರದ ವನಗಳಲ್ಲಿ ವರಕುಸುಮಗಳಿಂ |

ಸಾಂಗಮುವಾಗಿ ಪಡಕ್ಷರ | ಲಿಂಗವನನವರತ ಜಿಡದೆ ಪೂಜಿಪೆನೊಲವಿಂ ||

ಶಶಿಕಾಂತದ ಪಾಸಣಿಯಿಂ | ಹೊಸವಜ್ರದ ಗುಂಡುಬಂಡೆ ತುಣುಗಿದ ಗಿರಿಯಿಂ |

ದೊಸರುವ ನಿರ್ಭರಣಲದಿಂ | ಶಶಿಕಳೆಯಂ ಧರಿಸಿದಂಗೆ ಮಜ್ಜನಗೈವೆಂ ||

3 ಶಿವಯೋಗಾಷ್ಟಕ

ಇದರಲ್ಲಿಯೂ 9 ಕಂದಗಳಿವೆ. ಒಂದನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ—
 ತಿಂಗಳ ಗಂಗೆಯ ಸೂಡಿದ | ಮಂಗಳಮಯಭಸಿತಲಸಿತವೊಪ್ಪತೆ ಮೆಹೆನಾ |
 ಅಂಗದ ಜಿಲುಕ ಷಡಕ್ಷರಿ | ಲಿಂಗವ ನೆಹೆಯಪ್ಪಿಯಗಲದಾನೆಂದಿಹೆನೋ |

— — — — —
 ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಸಾ. 1750

ಈತನು ಹನುಮದ್ರಾವಣವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ಇವನ ತಂದೆ ವೆಂಕಾರ್ಯ, ಸ್ಥಳ ಆಡುವಳ್ಳಿ, ಕುಲದೇವತೆ ಮೂಕಾಂಬೆ. “ಮೂಕಾಂಬಾಪಾಂಗಪ್ರಸಾದಸಾಧಿತಸರಸಸಾಹಿತ್ಯಸಾವ್ರಾಜ್ಯಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ವಿದ್ವಜ್ಜನೋಪಲಾಭನೀಯ ಭೂವಿಬುಧ” ಎಂದು ತನ್ನನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಹನುಮದ್ರಾವಣ

ಇದು ಕಂದಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಅಷ್ಟಾಸಗಳ ಅದಿಯಲ್ಲಿನಾತ್ರ ಒರಿದೊಂದು ವೃತ್ತವಿದೆ. ಅಷ್ಟಾಸಗಳು 15. ಈ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಹನುಮದ್ರಾವಣ ವಿಜಯ್ಯ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಇರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ರಾವಣಾಯಣ ಕಥೆಯೊಡನೆ ಹನುಮಂತನ ಜನನ, ಪರಾಕ್ರಮ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳು ಹೇಳಿವೆ. ಇದನ್ನು ಸೂತನು ಕೌನಕಾದಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಗ್ರಂಥಾನಂತರದಲ್ಲಿ ಹನುಮಂತ, ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ, ಸರಸ್ವತಿ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಸಮುದ್ರ

ಒಕ್ಕೊಳ್ಳ ಪೆರ್ದೊಹೆಗೆಂ | ವಳಯಿಂದಂ ಸುಖಗಿಂದೆ ಬೆಳ್ಳೊರೆಯಿಂ ಪ |
 ಜಳಿಸುವ ಮಣಿಗಣದಿಂ ಮಂ | ಜುಳತರನಿಘೋಷದಿಂ ? ವಾರ್ಧಿಯದೆಸೆಗುಂ||

ಕೈಕಸೆಯ ಸೌಂದರ್ಯ

ಕಂದದ ತಿರೀಷಮಾಲೆಯೊ | ಕುಂದದ ಕೋಮಲಿತ ಕಮಲನಾಳವೊ ನೋಟಲ್ |
ಬಂಧುರಕನಕಲತೆಯೊ ಎಂ | ಬಂದದ ನಳಿತೋಳ್ಳೆಗಳೆಗುಮಾಭಾಮಿನಿಯಾ ||
ದಿವದಂತೆ ತಾರಕಾನ್ವಿತ | ಮಮಿತವಿಹಗಾಳಿಯಂತೆ ಪಕ್ಷ್ಮಯುತಂ ಮಾ |
ಧವನಂತೆ ಸಪದ್ಮೋದರ | ಮವಳಕ್ಕಿದ್ವಿತಯಮೊಪ್ಪುಗುಂ ರಮಣೀಯಂ ||

ವೈರಾಗ್ಯ

ಪಥಿಕರ್ ತಣ್ಣೆಬಿಲಿಹ ಸು | ಕ್ಷಿತಿಯೊಳೆ ವಿಶ್ರಮಿಸಿಯೊಡನೆ ಪೋಸಂದದೊಳೊ |
ಸತಿಸತಿಸುತಪಿತಮಿತ್ರರ್ | ಕತಿಸಯದಿಸಮಿದುರ್ ಪೋಪರಿವರವರಾರೋ ||

ಗೋವಾಲಾರ್ಯಶಿಷ್ಯ ಸು. 1750

ಈತನು ಜೀವೇಶ್ವರಸಾಂಗತ್ಯ, ತತ್ವದ ಸೊಬಗಿನ ಸೋನೆ, ತತ್ವದ ಪದಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ. ತನ್ನ ಗುರುವಾದ ಗೋವಾಲಾರ್ಯಯತಿಯ ಹೆಸರನ್ನು ತನ್ನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವುಕಡೆ ಹೇಳಿದಾನೆ; ತನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ತತ್ವದ ಸೊಬಗಿನ ಸೋನೆಯಲ್ಲಿರುವ

ಪರಮಹಂಸನ ಗುರುವಧ್ಯನ ಕಾಣುತ | ವರಸುಮತಿಯೆಂಬ ಶಿಷ್ಯನು |

ಹರಣಕೆಹಗಿ ಬಿಟ್ಟವಿಸಿದನು ತನ್ನಯ | ವರಮತವನು ಭಕ್ತಿಭಾವದಿ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಿಂದ ಈತನ ಹೆಸರು ಸುಮತಿ ಎಂದಿರಬಹುದು ಎಂಬ ಭಾವನೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಆದರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳೆಲ್ಲಾ ಗುರುಶಿಷ್ಯಸಂವಾದರೂಪವಾಗಿ ಅದ್ವೈತ ವೇದಾಂತವನ್ನು ಬೋಧಿಸುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ

1 ಜೀವೇಶ್ವರಸಾಂಗತ್ಯ

ಪದ್ಯಗಳು 100. ಗ್ರಂಥದ ಅಧ್ಯಂತಗಳಲ್ಲಿ ಗೋವಾಲಾರ್ಯಗುರುವಿನ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ—

ಪರಪೀಡೆ ಪರಸೇವೆ ಪರವಂಚನೆಗೈದು | ಪರಹಿಂಸೆಗಳನೆಸಗುತ್ತ |
 ಪರಧನಕಳುಪಿ ಪಾಮರರಾಗುತ್ತಲಿಹ | ಪರಕೆ ಬಾಹಿರರಾಗುವರು ||
 ಹರಿಭಕ್ತಸಂಗದಿಂ ಹರಿಕಥೆಗಳ ಕೇಳಿ ! ನಿರುತ ನಿಷ್ಕಾಮಕರ್ಮಗಳ |
 ಹರಿಗರ್ವಿತವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತ ಮನುಜರು | ದುರಿತಗಳನು ದಾಂಟುವರು ||
 ಕೆಲರು ಯೋಗಿಗಳು ತಾವೆನ್ನುತ ಭೋಗವ | ನಲವಿನಿಂ ಬಯಸುತ್ತಲಿಹರು |
 ಕೆಲರು ಶಿಷ್ಯರ ಧನವನು ಕೊಂಡು ಶಾಸ್ತ್ರದ | ನೆಲೆಯ ಕಾಣದೆ ಕೆಡುತಿಹರು ||

2 ತತ್ವದ ಸೊಬಗಿನ ಸೋನೆ

ಇದೂ ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಪದ್ಯ 67. ಇದರಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ—.

ತನ್ನ ಗತಿಗೆ ವಿರೋಧವ ಮಾಟ್ಟ ಕರ್ಮವ | ನನ್ಯಾರ್ಥವೆಂದು ಮಾಡುವರನು |
 ಇನ್ನೇನೆನ್ನ ಬಹುದು ಕುರುಡನು ಬಾರಿ | ಯನ್ನು ತೋರಿಸುವೆನೆಂಬಂತಾಯ್ತು ||
 ವಂಧ್ಯಾತನುಜನ ಮದುವೆಗೆ ಸಿಕತಡೊ | ಳೆಂದು ತೈಲವ ತೆಗಸುವೆನೆಂಬ |
 ಮಂದಮತಿಯವೊಲು ಇಲ್ಲದ ಕರ್ಮವ | ನೆಂದು ಮಾಡುವರನ್ನೇನೆಂಬೆ ||

3 ತತ್ವದಪದಗಳು

ಇವು ಹಾಡುಗಳ ರೂಪವಾಗಿವೆ; ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಂದಗಳೂ ಇವೆ.

ವೆಂಕಟಕವಿ ಸು. 1750

ಇವನು ಕರ್ಣಾಟಕಾಷ್ಟಪದಿಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. “ಹೇವಾದ್ರಿವಾಸನ ಪದಪಯೋಜ ದಾಸ” ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. “ಸುರಪುರದಲ್ಲಿ ಮೂಜಗದೊಡೆಯ ಗೋಪಾಲಗೊಪ್ಪಿಸಿದನು” ಎಂಬುದರಿಂದ ಇವನ ಸ್ಥಳವು ಸುರಪುರವಾಗಿ ದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಕರ್ಣಾಟಕಾಪ್ಪಪದಿ

ಇದು ಜಯದೇವನ ಗೀತಗೋವಿಂದದ ಭಾಷಾಂತರವು. ಮೂಲಕ
ವೃತ್ತಗಳು ಪಟ್ಟದಿಗಳಾಗಿಯೂ ಪದಗಳು ಹಾಡುಗಳಾಗಿಯೂ ಪರಿವರ್ತಿಸ
ಲ್ಪಟ್ಟವೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪಭಾಗವನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ—

ಗಗನದಿ ಮೇಘವು ಮುಸುಕಿರೆಭಾಸ್ಕರ | ತೆಗೆದನು ತನ್ನ ಕಿರಣವನು ಕತ್ತಲೆ |

ಯೊಗೆದುದು ವನದಲಿ ವೃಂದಾವನದಿಂ ಕೃಷ್ಣನ ಗೋಕುಲಕೆ ||

ತೆಗೆದೊಯ್ಯೆಂದಾನಂದ ನಿರೂಪಿಸೆ | ಸೊಗಸಿಂದಡವಿಗೆ ನಡೆವಳು ರಾಧೆಯು |

ಮಗುವನು ಕಾಂಕುಳೊಳಿತ್ತಿ ಕೊಳುತ ಮಡನನ ಕ್ರೀಡಾರ್ಥದಲಿ ||

ಉರದಲಿಪುರುಷ ಹಾರವುರಗನಲ್ಲವು ಕೊರಲೊ |

ಕಿರುವ ನೈದಿಲಮಾಲೆ ಎಷವಲ್ಲ ಚಂದನದ |

ವರಲೇಪನವು ಭಸ್ಮ ಮಲ್ಲ ಮನ್ಮಥನ ನೀ ಹರನೆಂಬ ಭ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ||

ಅರಲಬಾಣಗಳಿಂದ ಹರಣವನು ಕೊಳಬೇಡ |

ತರುಣಿಯನಗಲ್ಲ ಬಲು ವಿರಹದಿಂದಿರ್ದವನ |

ಬಜ್ಜೆ ಬಾಧಿಸಿ ನಿನಗೆ ಬರುವುದೇನುಂಟು ನಿಷ್ಕರುಣೆಯನಿಸುವುದುಚಿತವೇ 2 ||

೧೩|| ರಾಧೆಯು ಕೃಷ್ಣ ರಾಧೆಯು | ಮಾಧವಾ ನಿನ್ನ ವಿರಹವೇದನೆಯು ||

ಸ್ತನದಮೇಲೊಪ್ಪುವ ಮಣಿಹಾರಗಳು | ತನುವಿನಿಂದತಿಭಾರ ತೆಗೆಯಿಷ್ಟು ವಳು ||1||

ಸರಸಕರ್ಪೂರಚಂದನಗಳ ನೋಡಿ | ಉರಿವ ಗರಳವಿದಂತೆಂಬಳೇಡಾಡಿ ||2||

ಅಂಗೈಯೊಳಗೆ ಮೊಗವರಿಸಿ ಕುಳ್ಳಿರಲು|ಅಂಗನೆ ಬಾಲಚಂದಿರನ ಮೋಲುಗಳ||3||

ನೆನೆದೆಯೊಳಗೆ ಕಂಬನಿಯು ಜೆಲ್ಲುವಳು|ಬಿಜಜನಾಳವ ಕಿತ್ತಿದಂಕೆ ಕಣ್ಣುಗಳು||4||

ಶ್ವಾಸದಿಂದುದಿಸುವುದತಿಶಯಗಾಳಿ | ಪೂಸರನುರಿಯಂತಿಹುದು ಮಹಾಜ್ವಾಲೆ||5||

ಕಣ್ಣಿಗೆ ಜೆಲುವಾದ ತೆರೆಹಾಸಿನೊಳು | ಜೆನ್ನಾದುದಿಂಗಳಸಾಮ್ಯವೆನ್ನುವಳು ||6||

ಕಿಹರಿ ಎನುತಲಿ ಜಪವರಾಸುವಳು || ಪರಕಿಹಕಿಮನೆ ಸಾಧನವೆನ್ನುವಳು ||7||

ಕವಿಗಳರಸ ಜಯದೇವನ ಕೃತಿಯು| ವಿವರಿಸಿಕೊಡ ಹೇವಾವ್ರಿ ಸನ್ನಿಹಿತುತಿರು||8||

-----

1. ಮೇಘೈರ್ಮೇದುರಮಂಬರಂ ಇತ್ಯಾದಿ. 2. ಹೃದಿ ಬಿಸಲತಾಡಾ
ಸೋ ಇತ್ಯಾದಿ. 3. ರಾಧಿಕಾ ಇತ್ಯಾದಿ.

ಚಿನ್ನರಾಜಪ್ಪ ಸು. 1750

ಈತನು ವೆಂಕಟೇಶ್ವರಕತಕವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಮೈಸೂರು ಅರಸರ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ನಮಗೆ ದೊರೆತ ಗ್ರಂಥದ ಒಂದು ಪ್ರತಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ “ಮೈಸೂರು ಆನೆಗೊಂದಿ ಅರಸಿನವರು ಚಿನ್ನರಾಜಪ್ಪನವರಿಂದ ವಿರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವೆಂಕಟೇಶ್ವರಕತಕ ಸಂಪೂರ್ಣ” ಎಂದಿದ್ದು, ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆದಿಪಯದೊಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ವೆಂಕಟೇಶ್ವರಕತಕ

ಇದು ಭಾವಿನೀಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಪದ್ಯ 103. ಪ್ರತಿಪದ್ಯವೂ ಪ್ರಾಯಶಃ “ ವೆಂಕಟ ಸಲಹೊ ಎನ್ನನು ನಿತ್ಯಶುಭವಿತ್ತು ” ಎ೦ಡು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಭಕ್ತಿನೀತಿವೈರಾಗ್ಯಗಳನ್ನು ಬೋಧಿಸುವ ಗ್ರಂಥ. ಅರಂಭದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುಸ್ತುತಿಯೂ ಅನಂತರ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಗರುಡ ಘಂಟಾಯುಧಗಳ ಸ್ತುತಿಯೂ ಇವೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಹುತ್ತದಲಿ ವಿಷವಿಹುದೊ ಸರ್ವನ | ವಕ್ತ್ರದಲಿ ವಿಷನಿಹುವೊ ಹೊಣೆಗನ |

ಪುತ್ರಮಿತ್ರಕಳತ್ರಬಾಂಧವವರ್ಗದೊಳಿಹುದೋ ||

ಎತ್ತಣದು ಭವಬಂಧವೆನ್ನಯ | ಚಿತ್ತದೊಳಿಹುದದನು ತೊಲಗಿಸು |

ನಾತ್ತೆ ವೆಂಕಟ ಸಲಹೊ ಎನ್ನನು ನಿತ್ಯಶುಭವಿತ್ತು ||

ಧಜಿಪೆ ಕುಚ್ಚಿಯ ಸಲಹಿದಂಭ್ರಯ | ಭಜಿಪೆ ಶಿಲೆವೆಣ್ಣಾಡಿದಂಭ್ರಯ |

ಧಜಿಪೆ ಬಲಿಮಕುಟಾಗ್ರಭೂಷಣವಾದ ಅಂಭ್ರಯನು ||

ಪ್ರಜಗಪಾನನೆ ಪುಟ್ಟಿದಂಭ್ರಯ | ಭಾಜಗಫಣಿಮಾಲಿ ನಟಿಸಿದಂಭ್ರಯ |

ಧಜಿಪೆ ವೆಂಕಟ ನಿಮ್ಮಯಂಭ್ರಯ ಸಲಹೊ ಶುಭವಿತ್ತು ||

ಮುಗುಳುನೆಗೆಗಳು ಮುದ್ದುನುಡಿಗಳು | ಚಿಗುರುಚೆಮಟೆ ಸೋಗೆಗಂಗಳು |

ರಗುಹುದೋಪದ ಬಟ್ಟಬಲೊಲೆಪೊಗರುಜವ್ವನದ ||

ಸೊಗಸುದೇಹದ ಚಂದ್ರಮುಖಿಯರ | ತಗಲಿ ಕೆಚ್ಚಿನು ನಿಮ್ಮ ಭಜಿಸದೆ |
ನಿಗಮಸನ್ನತ ಸುಹೃದ ಎನ್ನನು ನಿತ್ಯಶುಭವಿತ್ತು ||

ರಾಮಸೂರಿ ಸು. 1750

ಇಂದ್ರಕೀಲಚೌಪದ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿರುವ

ಜಂಜುಘಟ್ಟದ ರಾಮಸೂರಿಗೊಲಿದವನು | ಚಿಂತಿಸುವರಭಿಮತವನಿತ್ತು ಸಲ
ಹುವನು |

ಸಂಚರಿಸಿ ಗುಣಮೂಱಿರೊಳಗೆ ಮೆಣಿಯುವನು | ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲದತೆಹದಿ ಜನರ
ಸಲಹುವನು ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಿಂದ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದವನು ರಾಮಸೂರಿ ಎಂದು
ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು
ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಇಂದ್ರಕೀಲಚೌಪದ

ಪದ್ಯ 80. “ಭಾರತಕಥೆಯೊಳು ಹರ ನರಗೆ ವರವನಿತ್ತಾಚರಿತೆಯು
ವಿರಚಿತಂ” ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅರಂಭದಲ್ಲಿ ಶಿವ, ಗಣೇಶ,
ವಿಷ್ಣು, ಪಾರ್ವತಿ, ಸರಸ್ವತಿ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ
ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ.—

ಸೂಕರನ ದಂಡಿಪುದು ಲೇಸೆಂಗು ನಿಂದು | ತಾ ಕರದಿ ಬಿಲ್ಲ ಜೀವಡೆದಂಬ ಪಿಡಿದು |
ತಾಕುವಂತೆಯೆ ಹಾ ಎನುತ ಹರಿತಂದು | ಈ ಕೀಟಿಯಮುಂದೆ ಹರಣವನು
ಕಳೆದು ||

ಬಿದ್ದಿರುವ ಬೇಟೆಯೆಡೆ ಶಿವನು ನಡೆತಂದು | ಬಿದ್ದುದೆಮ್ಮೆಂಬಿನಲಿ ತೆಗೆಯಿರೆನಲಂದು |
ಬಿದ್ದುದೆನ್ನಿಂದ ನೀನಾರು ಸಾರೆಂದು | ಉದ್ಧರುಟಿನಿಂದ ಜಱಿದನು ವಿಜಯ
ಸಂದು ||

ಜಕ್ಕಣಾಮಾತ್ಮ ಸು. 1750

ಈತನು ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯಕೃತಸೌಂದರ್ಯಲಹರಿಗೆ ಕನ್ನಡಟೀಕೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನ ತಂದೆ ವಿಟ್ಟಲ. “ಶ್ರೀಚಕ್ರಾಂಬುಜಭೃಂಗ, ರಾಜವಿದ್ಯಾಸರೋವೀಚೀಖೇಲನಹಂಸ, ಕನ್ನಡಕವಿ” ಎಂದು ತನ್ನನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದು. ಇವನು ಬರೆದ ಟೀಕೆಗೆ ಪಟ್ಟಕ್ಕದೀಪಿಕೆ ಎಂದು ಹೆಸರು.

ಚಂದ್ರಭೀಮಕವಿ ಸು. 1750

ಈತನು ಮದಕೇರಿರಾಜೇಂದ್ರದಂಡಕವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥವು ಕಾಮಗೀತಿನೂತನವನಾದ ಮದಕೇರಿನಾಯಕ ಎಂಬ ಚಿತ್ರದುರ್ಗದ ವಾಳೆಯಗಾರನ ಸ್ತುತಿರೂಪವಾಗಿದೆ. ಕೆಳಗೆ ಉದಾಹರಿಸಿರುವ ಭಾಗದಿಂದ ಮದಕೇರಿನಾಯಕನು ಕಸ್ತೂರಿರಂಗಪ್ಪನಾಯಕನ ಮಗನೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗದ ವಾಳೆಯಗಾರರ ಚರಿತದಿಂದ ಈತನು ಶಕ 1697 ಯುವದಲ್ಲಿ, ಎಂದರೆ 1755 ರಲ್ಲಿ, ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದಂತೆ ತಿಳಿವುದರಿಂದ ಕವಿಯ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಮದಕೇರಿ ರಾಜೇಂದ್ರ ದಂಡಕ

ಇದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪಭಾಗವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ—

ಕಾಮಗೀತೃನ್ವಯಾಂಭೋಧಿರಾಕಾಸುಧಾಧಾಮಕಸ್ತೂರಿರಂಗೇಂದ್ರರಂಜನ
ಸುತ್ರಾಮೃತಾ...ಸದಾಶ್ರೀಮಹಾವೀರ ಮದಕೇರಿರಾಜೇಂದ್ರಚಂದ್ರಾ ||

ಚೆನ್ನಬಸವತೀವೋಗಿ ಸು. 1750

ಈತನು ಅಚರಣೆಯತ್ರಿದಿಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರ

ಕೈವಕವಿ; ಸುಮಾರು 1750 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಅಜರಣೆಯ ತ್ರಿಪದಿ

ಪದ್ಯ 58. ಪ್ರತಿಪದ್ಯವೂ ಶಿವಯೋಗ ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಇರ
ರಂಪ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ—

ಜಡೆಮುಡಿಗಳ ತಾಳ್ದು | ಮಡದಿಬರ ಕಾಲಡಿಯೊಳ್ |

ಬುಡುಬುಡನೆ ಹೊರಳಿ ಕಸಿಬಾಟವಾಡು ವ |

ಜಡರಿಗೆಲ್ಲಿಯದೊ ಶಿವಯೋಗ ||

ಮುಂದೆ ಶರಣನು ಮಾಡಿ | ಹಿಂದೆ ನಿಂದಿಸುತೆ ಮನ |

ಬಂದ್ನುತೆ ನೆನೆದು ಶಾಸ್ತ್ರವನು ನಿೂಟುವ |

ಹಂದಿಗೆಲ್ಲಿಯ ದೊ ಶಿವಯೋಗ ||

ಆಡುವುದೆಲ್ಲವಸತ್ಯ | ಮಾಡುವುದೆಲ್ಲವು ಕುಟಿಲ |

ನೋಡುವುದೆಲ್ಲ ದುರ್ನೋಟವಿಂತಪ್ಪ |

ಮೂಢಗೆಲ್ಲಿಯದೊ ಶಿವಯೋಗ ||

— — —

ಅಪ್ರಮೇಯಶಾಸ್ತ್ರಿ , ಸು. 1750

ಈತನು ಜಯದೇವನಗೀತಗೋವಿಂದಕೆ ಕೃಂಗಾರಪ್ರಕಾಶಿಕೆ ಎಂಬ
ಕನ್ನಡಟೀಕೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ, ಅವಾಜಿ
ಭಟ್ಟಾರಕನ ಮಗನು, ಮೇಲೂರು ಅಪ್ರಮೇಯದೇವರ ಭಕ್ತನು. ಇವನ
ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇನೆ. ಟೀಕೆಯ
ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ—

೨೩ ಶ್ರೀಮದ್ಭಕ್ತಿವರ್ಧನವಿಮಾನಸ್ಮಿತಾರವಿಂದವಲ್ಲಿಕಾಪತೀರಪ್ರಮೇಯಸ್ವಾ
ಮಿನಃ ಸಾದಾರವಿಂದಾರ್ಜಕೇನ ಅವಾಜಿಭಟ್ಟಾರಕಪುತ್ರೇಣ ಅಪ್ರಮೇಯಶಾಸ್ತ್ರೀಣಾ
ಪ್ರಬಂಧಗೀತಗೋವಿಂದಟೀಕಾಯಾಂ ಕೃಂಗಾರಪ್ರಕಾಶಿಕಾಯಾಂ.

ತರಳಚರಪತಿ ಸು. 1750

ಇವನು ಗಂಗಾಗೌರೀಸಂವಾದವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ವೀರ ಕೈವಕವಿ; ಶಿವಗಂಗೆಯ ಹಿರಿಯಸಿಂಹಾಸನದ ಸಂಗಮೇಶ್ವರನ ಕರಕಮಲಸಂಜಾತನು ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ ಇವನು ಸುಮಾರು 1750 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಗಂಗಾಗೌರೀಸಂವಾದ

ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಅಧ್ಯಾಯ 11, ಪದ್ಯ 1321.

— — —

ಅವಧೂತತಿವಯೋಗಿ ಸು. 1750

ಈತನು ಕೈವಲ್ಯಾನ್ವಯಸಾರವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬಾಹ್ಯಕವಿ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಕೈವಲ್ಯಾನ್ವಯಸಾರ

ಇದು ಗದ್ಯರೂಪವಾಗಿದೆ; ಪ್ರಕರಣ 20; ಅದ್ವೈತವೇದಾಂತವನ್ನು ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಆನಂದಕಲ್ಲೋಲ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ಪ್ರಕರಣಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ—ಇತಿ ಶ್ರೀ ಕೈವಲ್ಯಾನ್ವಯಪ್ರವರ್ತಕ ಶ್ರೀಮತ್ಪರಮಹಂಸಪರಿವ್ರಾಜಕಾಚಾರ್ಯವರ್ಯ ಪರಿವಿವಾದಯುಗಳಕಮಲಿನೀರಾಜಹಂಸಾವಧೂತತಿವಯೋಗೀಂದ್ರವಿರಚಿತೇ—ಎಂದಿದೆ.

— — —

ಬೇಟೆರಾಯ ಸು. 1750

ಈತನು ಮಾರ್ಕಂಡೇಯಪುರಾಣವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನ ತಂದೆ ದಾಸದೇವ, ಸ್ಥಳ ತುರುಗೇರೆ (ತುರುವೇಕೆರೆ) ತುರುಗೇರೆಯ ಬೇಟೆರಾಯನ ಅಂಕಿತದಲ್ಲಿ

ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಅಗಿ ರಳಿದುಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಮಾರ್ಕಂಡೇಯಪುರಾಣ

ಇದು ಭಾಮಿನೀಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 26, ಪದ್ಯ 1081; ಜ್ಯೋತಿಷಗ್ರಂಥ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮೃಕಂಡಮುನಿ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯನಿಗೆ ಜೋಧಿಸಿದ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯಾಸ್ತ್ರವು ನಿರೂಪಿಸಿದೆ. ಇದನ್ನು ಕವಿ ತನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಭಾವಲಕ್ಷಣ, ಜಾತಕನಿರ್ಣಯ, ಆಯುರ್ಯೋಗ, ಲಗ್ನಭಾವಫಲವೇ ಮುಂತಾದ 12 ಭಾವಫಲಗಳು, ಗ್ರಹದಶಾಫಲ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳು ಹೇಳಿವೆ. ಗ್ರಂಥಾನಂತರದಲ್ಲಿ ಗಣೇಶಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಈಶ್ವರ, ಪಾರ್ವತಿ, ವಿಷ್ಣು, ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಬ್ರಹ್ಮ, ಸರಸ್ವತಿ, ಸೂರ್ಯ, ವಣ್ಮುಖ, ವೀರೇಶ, ನಂದಿ, ದಿಕ್ಪಾಲರು, ಹರಕವಿಗಳು, ಹರಿಕವಿಗಳು ಇವರುಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಕಂದ ಕೇಳಾದಿತ್ಯಚಂದ್ರಮ | ರಂದದಿಂದಿರುತಿರುವ ರಾಶಿಗೆ |

ಬಂದರಾದರೆ ರಾಹುಕೇತುಗಳೊಂದುಸಾವಕ್ಕೆ ||

ಸಂದಿಸಲು ತಾ ಪರ್ವಕಾಲವು | ಕುಂದವೇ ಮೇಣ್ ಗ್ರಹಣವೆನುವು |

ದೆಂದು ಪೇಟಾದನಾಪ್ಯಕಂಡುಮುನೀಶನೊಲವಿನಲಿ ||

ಸೋಮನಂದನಮಾಲದಶೆಯೊಳು | ಭೀಮಬಲರಾಹುವಿನ ಭುಕ್ತಿಗೆ |

ನೇಮವೆನಿಸಿದ ಮಾಸತ್ರಿಸದ್ದಿವಸ ಹದಿನೆಂಟು ||

ರಾಮಣೀಯಕಕೇಂದ್ರಕೋಣಸು | ನಾಮವಿಡಿದರೆ ಷಷ್ಠಸ್ತೋತ್ರದೊ |

ಳಾಮಹಾಶುಭಯೋಗಕಾರಕರೊಡನೆ ಕೂಡಿರಲು ||

ಭೂಮಿಪನ ಸನ್ಮಾನಸಂಪದ | ಕಾಮಿತಾರ್ಥದ ಸಿದ್ಧಿ ಧರ್ಮವು |

ರಾಮಣೀಯಕಕೀರ್ತಿ ದೇವಾದಿಗಳ ದರ್ಶನವು ||

ನೇಮನಿಷ್ಠೆಗಳವಗೆ ಪುಣ್ಯಸು | ನಾಮತೀರ್ಥಸ್ನಾನ ಹಯಗಜ |

ಕೋಮಲದ ಯಾನಾದಿಸಂಪದ ವಿವಿಧವಿಭವಗಳು ||

ಚಂದ್ರಗುಪ್ತಕವಿ ಸು. 1750

ಈತನು ಬೇತಾಳಪಂಚವಿಂಶತಿಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಏನೂ ತಿಳಿವುದಿಲ್ಲ. ಇವನು ಸುಮಾರು 1750ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಬೇತಾಳಪಂಚವಿಂಶತಿ

ಇದು ಕಂದವಚನಗಳಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬಂಕವು

ಕಂದವಚನಗಳಿಂದಂ | ಕುಂದದೆಯೊಂದೊಂದು ಶ್ಲೋಕವಂ ಕಡೆಯೊಳಗಂ |

ಸಂಧಿಸಿ ನಿರ್ಮಳವೆನಿಸಿಯೆ | ಸೌಂದರದಿಂ ಪೇಲ್ವಿ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತಕವೀಂದ್ರಂ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಂಥಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ವಾಕ್ಯವಿದೆ—

ಇತಿ ಶ್ರೀಉಮಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದೇ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತವಿರಚಿತಮಪ್ಪ ವಚನ ಶ್ಲೋಕಭೇದಸ್ಸುಲಕ್ಷಣಮಪ್ಪ ಬೇತಾಳಪಂಚವಿಂಶತಿಕಥಾ ಸಮಾಪ್ತಾ.

ರಾಮ ಸು. 1750

ಈತನು ಪದ್ಮಾವತಿಯ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಜೈನಕವಿ. ಮೂಲಿಕೆಯ ಪುರವನಾಳ್ವ ದೊರೆಯ ಇಷ್ಟಾನುಸಾರವಾಗಿ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದು ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಜಿನದತ್ತರಾಯನುಪದ್ಮಾವತೀದೇವಿಯನ್ನು ತಂದ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಜಿನಸ್ತುತಿಯೂ ಸರಸ್ವತೀಸ್ತುತಿಯೂ ಇವೆ.

ತಿಪ್ಪಯ್ಯಾರ್ಯ ಸು. 1750

ಈತನು ಹನುಮದ್ವಿಲಾಸವೆಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಗೋತ್ರದವನು; ಯಜುರ್ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ; ಉಲುಚುಕಮ್ಮನಂಕದವನು. ಇವನ ಪಿತಾಮಹನು ಕಂಠೀರವಾರ್ಯ, ತಂದೆ ರಂಗ, ತಾಯಿ ಗಿರಿಯಂಬಿಕೆ, ಗುರು ಚಂದ್ರರಸ, ಸ್ಥಳ ನೊತನಾವರಣ (ಹೊಸಕೋಟೆ). ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ನವಸಾಲಪುರೀ (ಹೊಸಕೋಟೆ) ಖಾದ್ರಿ ನರಸಿಂಹದೇವರಿಗೆ ಅಂಕಿತಮಾಡಿ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದು. ಈ ಯಕ್ಷಗಾನದಲ್ಲಿ ಅಂಜನೇಯನ ಮಹಿಮೆ ವರ್ಣಿತವಾಗಿದೆ.

ಪದ್ಮರಾಜ ಸು. 1750

ಈತನು ವಿಜಯಕುಮಾರನಕಥೆ ಎಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಜೈನಕವಿ; ಇವನ ತಂದೆ ಮೈಸೂರೊಳಗೆ ಶಾಂತಿಗುಣದಿಂ ಕೀರ್ತಿಯಾಂತ ದಾತೃತ್ವಯುತ ಶಾಂತಪಂಡಿತನು; ಗುರು ವಾದವಾದೀ ಕ್ವರ ವಾದಿಪಿತಾಮಹ ಅಕಲಂಕಮುನಿ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ. ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಜಿನಸುತಿಯೂ ಸರಸ್ವತೀಸ್ತುತಿಯೂ ಇವೆ.

ವಂಜಯ್ಯ ಸು. 1750

ಇವನು ಕಪೋತವಾಕ್ಯವೆಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ರಾಜವಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನೆಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಾನೆ. ಇವನ ಪರಂಪರೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದೆ—ಬಾಗಿಳಿಕೆಂಪಭೂಪಾಲ, ಮಗ ವೇಣಭೂಪತಿ, ಮಗ ಅಹವವಿಜಯ ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರ, ಮಗ ಕವಿನಂಜಯ್ಯ. ಇವನು ಸುಮಾರು

ರಾ 1750 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು. ಇವನ ಯಕ್ಷಗಾನದಲ್ಲಿ ರಾಮನು ಸುಗ್ರೀವನಿಗೆ ಹೇಳಿದ ಕಪೋತದ ಕಥೆ ವಿವರಿಸಿದೆ.

ಗಂಗ ಸು. 1750

ಈತನು ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣವೆಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ; ಶಾಂಡಿಲ್ಯಗೋತ್ರದವನು ಕಾತ್ಯಾಯನಸೂತ್ರದವನು. ಇವನ ತಂದೆ ಗೋಪಯ, ತಾಯಿ ವಾರ್ವಾತಮ್ಮ, ಸ್ಥಳ ಕಕುದ್ರಿಪುರ (ಶಿವಗಂಗ). ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಗಂಗೇಶನಿಗೆ (ಗಂಗಾಧರೇಶ್ವರ) ಒಪ್ಪಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದು. ಸೂತನು ಪರೀಕ್ಷಿತನಿಗೆ ಹೇಳಿದ ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣದ ಕಥೆಯನ್ನು ತಾನು ಯಕ್ಷಗಾನವಾಗಿ ರಚಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಸಾಮಿಕವಿ ಸು. 1750

ಈತನು ಬಿಳಿಯಕಲ್ಲ ರಂಗಸ್ವಾಮಿಯ ಪಾರಿಜಾತಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ದೇವನೂರು ವಾಮನಾಚಾರ್ಯನ ಶಿಷ್ಯನು. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಮಾಧವನಹಳ್ಳಿ ವೆಂಕಟಯ್ಯನ ಮಗ ರಾಜಪಯ್ಯನಿಗಾಗಿ ರಚಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇವನು ಸುಮಾರು 1750 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನ ಗ್ರಂಥವು ಯಕ್ಷಗಾನರೂಪವಾಗಿದೆ.

ಸಾಂಬಯ್ಯ ಸು. 1750

ಇವನು ಕರಿಯಭಂಟನಕಥೆ, ಸಾರಂಗಧರನಕಥೆ ಎಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನ ತಂದೆ ಬೊಂಬೆಯಾಟದ ಸಿದ್ಧಯ್ಯ (ಸು 1725), ತಾಯಿ ಯಲ್ಲಮ್ಮ, ಅಣ್ಣ ಮೋಹನಕವಿ ಎಂಬ ಬಿರುದಾಂತ ಸಾಂಬಯ್ಯ. ಈತನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದು. ಸಾರಂಗಧರನ ಕಥೆ

ಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ “ಶಂಭಾಲಿಂಗನಿಗೆ ಅಂಕಿತವಾಗಿ ರತ್ನಾಂಗಿಯ ಕುವರ ಶಂಕರವರವುಳ್ಳ ಸಾರಂಗಧರನ ಕಥೆಯನು ಯಕ್ಷಗಾನವಂ ಮಾಡಿ ಪೇಟೈಂ” ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ.

ತಿಮ್ಮರಾಜಗೌಡ ಸು. 1750

ಇವನು ಸ್ತೀವೈದ್ಯವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ; ಸುಮಾರು 1750 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು. ಇವನ ಗ್ರಂಥವು ಸಣ್ಣದು (5 ಓಲೆಗಳವೆ); ವಾಕ್ಯರೂಪವಾಗಿದೆ.

ಕಾಶೀರಾಮ ಸು. 1750

ಈತನು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಚರಿತೆ ಎಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ; ಭಾರದ್ವಾಜಗೋತ್ರದವನು; ನಂಜರಾಮನ ಪೌತ್ರನು; ಲಕ್ಷ್ಮಣದಾಸ ಕಮಲಾಂಜಯರ ಪುತ್ರನು; ವಿನೂಲಾರ್ಯನ ಶಿಷ್ಯನು. ವೋಹನಕವಿ ಎಂದು ತನ್ನನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದು. ಇವನ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಕುರುಗಲ್ಲುವಾಸ ಘಲ್ಲೇಶ್ವರದೇವರ ಅಂಕಿತವಿದೆ. ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಣ, ಮಯೂರ, ಭೀಮ, ಕಾಳಿದಾಸ, ಕೆರೆಯಪದ್ಮರಸ, ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಎಚ್ಚರಿಕೆಮುಕ್ತಣ್ಣ ಸು. 1750

ಈತನು ವಚನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ; ಸುಮಾರು 1750 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು. ಇವನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಕುರುಂಗೆಶ್ವರ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ. ಒಂದು ವಚನವನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ನಾಲ್ಕು ಜಾವಕ್ಕೆ ಒಂದುಜಾವ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕಾಗಿ ಸಂದಿತ್ತು; ಮತ್ತೊಂದು ಜಾವ ನಿದ್ರೆ ಸ್ವಪ್ನ ಕಳವಳ ನಾನಾ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತ್ತು; ಮತ್ತೊಂದುಜಾವ ಅಂಗನೆಯರ ಸರಸಸಲ್ಲಾಪ ತಕ್ಕ ಜುಂಟನ ಮೊದಲಾದ ಸಂಭೋಗಸುಖಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತ್ತು; ಇನ್ನೊಂದುಜಾವವಿದೆ. ನೀವು ನೀವು ಬಂದ ಬಟ್ಟೆಯ ತಿಳಿದು ಮುಂದಣ ಆಗುಹೋಗನೆಯದು ನಿತ್ಯನೇಮವ ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಂಡು ನಿಮ್ಮ ಶಿವಾರ್ಜನೆಯ ಕ್ರಿಯೆ ಪ್ರಣವದ ಪಥವನೆಯು ಭಾವದ ಬಲಿಕೆ ವಿರಕ್ತಿಯ ಬಿಡುಗಡೆ ಸದ್ಭಕ್ತಿಯಮುಕ್ತಿ ಇಂತೀಕೃತ್ಯದ ಕಟ್ಟು ತಪ್ಪದಿರಿ. ಅರುಣೋದಯಕ್ಕೆ ಒಡಲಾಗದ ಮುನ್ನವೆ ಲಗಪಶು ಮೃಗನರಕುಲದುಲುಹಿಂಗಿ ಮುನ್ನವೆ ಧ್ಯಾನಾರೂಢರಾಗಿ ಶುದ್ಧಸಿದ್ಧಪ್ರಸಿದ್ಧಪ್ರಸನ್ನ ಕುರಂಗೇಶ್ವರಲಿಂಗವ ಕೂಡಬಲ್ಲಿ.

ಹರಿದಾಸ ಸು. 1750

ಇವನು ಮೂಲಬಲರಾಮಾಯಣ, ಸಂಕ್ಷೇಪಭಾಗವತ ಈ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಮಾಧ್ವಕವಿ; ರಠೀತರಗೋತ್ರದವನು; ಅಶ್ವಲಾಯನ ಸೂತ್ರದವನು ಇವನ ಪಿತಾಮಹನು “ಧಾರಿಣಿಗೆ ಪಶ್ಚಿಮಚಿತಂಬರ | ಚಾರುಉತ್ತಮನಾಮಪೀರೂರ್ | ತೀರವಾಸದೊಳವ್ವ ಸದ್ವಿಪ್ರ” ಚೆನ್ನಪ್ಪ; ತಂದೆ ನಂಜವ್ವಾರ್ಯ; ತಾಯಿ ವೆಂಕಮ್ಮ; ಅಣ್ಣ “ಧರೆಯೊಳುತ್ತಮಕೋಯಮತ್ತೂ | ರಿರುವೆಸುಂಕದಣಾನುಭಾಗನು” ಹಿರಿಯ ಚೆನ್ನಪ್ಪಯ್ಯ; ಮನೆತನ ಕೋಳಾಲ. ವ್ಯಾಸಕೃಷ್ಣರ ವಾದಪದ್ಯಭೃಂಗ, ವ್ಯಾಸರಾಯಮಠದ ಶಿಷ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

1 ಮೂಲಬಲರಾಮಾಯಣ.

ಇದು ಭಾಮಿನೀಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 13, ಪದ್ಯ 726. ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಮಣಕುಂಭಕರ್ಣರ ಮೂಲಬಲವನ್ನು ಶ್ರೀರಾಮನು ಸಂಹರಿಸಿದ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ಸಂಧಿಗಳ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ನರಸಿಂಹನ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ರಾನುಸ್ತುತಿ ಇದೆ; ಅನಂತರ ಕವಿ ಗಣಪತಿ, ಸರಸ್ವತಿ, ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದ ನಂಜುಂಡೇಶ್ವರ, ಭೀಮ, ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯ ಇವರುಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ರಾವಣನ ರಣಾವಲೋಕನ

ಗಂಡುಗಲಿಯಸುರೇಂದ್ರ ಬಂದನು | ಹಿಂಡಿನಮರರ ಗಂಡ ಬಂದನು |
ಜಂಡವಿಕ್ರಮ ಬಂದನಿದೆಯೆನೆ ಹೊಗಳಿ ಕಳೆಗಳು ||
ಕಂಡರಾಗಭ್ರದಲಿ ನಿರ್ಜರ | ತಂಡ ಕಂಗಡುತೋಡಿದುವು ಸನು |
ದಂಡಿಯಲಿ ರಥದೊಳಗೆ ಕುಳಿತವ ರಣವ ನೋಡಿದನು ||

ರಾವಣನನ್ನು ಕುರಿತು ಮಂಡೋದರಿಯ ಉಕ್ತಿ

ಕರುಣವಾರಿಧಿರಾಮನಾತನ | ಜರಣವೇ ಗತಿಯೆಂದು ಪೋಗಿಯೆ |
ಶರಣಹೊಕ್ಕಾಜನಕಸುತೆ ರುನು ಕೊಟ್ಟು ವಿನಯದಲಿ ||
ಇರುತಿರಲು ಮನ್ನಿಸುವ ಸಾಕ್ಷಾ | ತ್ವರಮುರುಷನು ವಿಷ್ಣುವಾತನ |
ಮಣಿಯ ಹೊಗು ಮಣಿಯ ಹೊಗು ಕೃಪೆಯೊಳು ಸಲಹುವನು ರಾಮ ||

2 ಸಂಕ್ಷೇಪ ಭಾಗವತ

ಇದೂ ಭಾಮಿನೀ ಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಪದ್ಯ 53, “ಆತ್ಮಾರಾಮನು ಬರೆದಿರುವ ಕನ್ನಡ ಪಟ್ಟದಿಯ ಸಂಕ್ಷೇಪವನು ನಾನು ಹೇಳುವೆನು” ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅರಂಭದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುಸ್ತುತಿ ಇದೆ; ಬಳಿಕ ಕವಿ ಗಣೇಶ, ಸರಸ್ವತಿ, ಈಶ್ವರ, ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯ ಇವರುಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ—

ದಿವ್ಯಮಂಗಳವಿಗ್ರಹನ ಶುಭ | ಭವ್ಯಚರಿತನ ಭಾಗವತಜನ |

ಸೇವ್ಯಚರಣಸರೋಜಮಹಿಮನ ಜಗವ ಸಲಹುವನ||

ಅವ್ಯಯನನವತಾರಮಾಯಾ | ನವ್ಯಸತಿಸತಿ ನಾರಸಿಂಹನ |

ಕಾವ್ಯವಿದು ರಂಜಿಪುದು ಸಂಕ್ಷೇಪಾಖ್ಯಾಭಾಗವತ ||

ಗುರುಸಿದ್ಧಪ್ಪ ಸು. 1750

ಈತನು ಮಾದೇಶ್ವರ ಸಾಂಗತ್ಯವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವ ಕವಿ; ಇವನ ತಂದೆ ಹಲಗೂರು ಅಕ್ಕಸಾಲೆ ದೇವಣ್ಣ, ಗುರು ವಾಟಾಳಮಠದ ಯತಿ ಬಸವಲಿಂಗ, ಸ್ಥಳ “ಸತ್ಯಮಂಗಲದ ಭೂಪತಿಯ ಸಿಂಹಾಸನ ಗುತ್ತಾಲತ್ತೂರ ಬತ್ತಿನಲಿ ಎಸೆವ ಮಿಣ್ಣು”. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಪೂರ್ವ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಣ, ಉದ್ಭಟ, ಮಯೂರ, ಕಾಳಿದಾಸ, ರಾಘವಾಂಕ, ಹರೀಶ್ವರ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಮಾದೇಶ್ವರಸಾಂಗತ್ಯ.

ಸಂಧಿ 3, ಪದ್ಯ 363. ಇದರಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ದೇಶದ ಕಾವೇರೀ ತೀರದಲ್ಲಿಯ ಪೊನ್ನಾಚೆ ಬೆಟ್ಟದ ಬಳಿ ಇರುವ ನಡುಮಲೆಯ ಮಾದೇಶ್ವರದೇವರ ಮೈಭವವು ವರ್ಣಿತವಾಗಿದೆ. ತನ್ನ ಗಂಭದ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಕವಿ ಈ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ—

ನಾನುಸಿದ ನುಡಿ ಪಾಲು ಮಾವಿನಹಣ್ಣು | ಜೀನುಸಕ್ಕರೆ ಸವಿದಂತೆ |

ಮಾನಿನಿಯರ ಕುಡಿನೋಟದಂತೆಸೆವುದು | ಭಾನುಪ್ರಕಾಶದಂತಿಸುಡು ||

ಕಸ್ತೂರಿ ಪುನಗು ಜವಾದಿಯಗಿಲುಗಂಧ | ಎತ್ತರಿಸುವ ಪುಯಂತೆ |

ಉತ್ತಮ ಸವಿಸುಡಿಯಂತೆ ಈ ಕಥೆಯ ನು | ಬತ್ತರಿಸುವೆನರ್ಥಿಯಲಿ ||

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಶಿವಸ್ತುತಿ ಇದೆ; ಬಳಿಕ ಕವಿ ಪಾರ್ವತಿ, ಗಂಗೆ, ಗಣೇಶ, ವೀರಭದ್ರ, ಸರಸ್ವತಿ, ಬಸವ, ಚೆನ್ನಬಸವ, ಶೂಲದ ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯನೇ ಮೊದಲಾದ ಪುರಾತನರು, ಸ್ವಗುರು ಬಸವಲಿಂಗ ಇವರುಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ--

ಗೊಲ್ಲರು

ಕಂಬಳ ಕೊಡಲಿ ಕಾಲಿಗೆ ಎಕ್ಕಡವ ಮೆಟ್ಟಿ | ಸಂಭ್ರಮದಲಿ ಕೋಲುವಿಡಿದು |

ಸಂಬಳ ಮೂಡು ಹೊನ್ನಿನ್ನ ಜೀತಕಾಟರು | ಇಂದಿನೊಳ್ ಭೂಮಿ ಕಾಡಿದರು ||

ತುರುಮಂದೆ

ಬಟ್ಟಗಡಸು ಕೆಂದ ಹುರಿಗ ಕಾರಿ ಯು ಬೆಳ್ಳಿ | ನೆಟ್ಟಕೊಂದಿನ ಕಾರಿ ಜಾಲೆ |

ದಿಟ್ಟು ನೋಡುವ ಪಸುಗಳು ಎಸೆದುವು | ಪಟ್ಟಿಯು ಸೀರೆಯಂದದಲಿ ||

ಸ್ತ್ರೀಯರು

ತಳೆರಡಿ ನುಣ್ಣೊಡೆ ಸೆಳೆನಡು ನಳತೋಳು | ಕಳಸಕುಚದ ಬಾಲೆಯರು |

ಬಬಲುಮುಡಿಯ ಬಟ್ಟಮೊಗ ತೆಳುಗಲ್ಲದ | ನಳಿನಾಕ್ಷಿಯರು ನಡೆದರು ||

ಊಟ

ಗುಳ್ಳದಹಣ್ಣು ಮಾವಿನಕಾಯಿ ನಿಂಬೆಯು | ಅಶ್ಲಿ ಹೇರಿಳೆಯ ಹಣ್ಣುಗಳು |

ಕಲ್ಲೆಡೆ ನೂಗಲೆ ಕಣ್ಣಿಲೆಯುಪ್ಪಿನಕಾಯು | ನಿಲ್ಲದೆಯೆಡೆನೂಡಿದರು ||

ಯೋಗಾವಂದ ಸು. 1750

ಈತನು ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ಶತಕ, ಬಸವ ಶತಕ ಇವುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವ ಕವಿಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನ ತಂದೆ ತರಿಮೇಲಪುರಾಧಿಪತಿ ಚೆನ್ನರಾಜ, ಅಣ್ಣ ಬಸವರಾಜ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ¹

1 ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ಶತಕ

ಇದರಲ್ಲಿ 103 ಕಂದಗಳಿವೆ; ಪ್ರತಿ ಕಂದವೂ 'ವಿರೂಪಾಕ್ಷಲಿಂಗ ಕರುಣಾವಾಂಗಾ' ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ, ಗ್ರಂಥವು ವೇದಾಂತಬೋಧಕವಾಗಿದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ವಿರೂಪಾಕ್ಷಲಿಂಗಸ್ತುತಿ ಇದೆ; ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ—

ಇದು ವಿಶ್ವಸೃಷ್ಟಿಹಸ್ತಾಕ್ಷರದ್ಯುಖಿಲಸುಮನಶ್ರೀರ್ಷಾಲಂಕಾರಮಕುಟಮಣಿ
ಘೃಷ್ಣಿನಿಕರಂಜಿತಚಾರುಜರಣಾಂಭೋರುಹ ಶ್ರೀಹೇಮಕೂಟಭೂಧರಪರಿವೃಥವಿರೂ
ಪಾಕ್ಷಘೃಣಾಲಬ್ಧಾತ್ಮವಿದ್ಯಾಪ್ರವೀಣ ಮಾನಸಾಬ್ಜವಂಶೋದ್ಭವ ತರಿಮೇಲಪುರಾ

1 ಇವನು ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿ ಮಾನಸಶತಕ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

ಧಿಪತಿ ಚೆನ್ನರಾಜಗರ್ಭೋದಿತ ಬಸವರಾಜಾವರಜ ಯೋಗಾನಂದಾಹ್ವಯರಚಿತ ವಿರೂಪಾಕ್ಷಶತಕಂ

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಒರೆಯುತ್ತೇವೆ--
 ಸಿರಿಯೆಂಬ ಸನ್ನಿಪಾತಕ | ಸಿರಕೇಣದ ತೆಣದಿ ಬೆಟ್ಟಿತು ಶಿವಶಿವ ಎನದೇ |
 ಇರುತಿರುವನಾವನವನೇ | ಖರನೈ ವಿರುಪಾಕ್ಷಲಿಂಗ ಕರುಣಾವಾಂಗಾ ||
 ವನಧಿಯ ಜಲದಲಿ ನದಿಜೇ | ವನವದು ಕಲೆತನ್ನು ಭೇದವಡೆಯದೆಯಿಹವೋಲ |
 ಮನವಿದು ನಿನ್ನಲಿ ಬೆರೆಯಲಿ | ಘನನೇ ವಿರುಪಾಕ್ಷಲಿಂಗ ಕರುಣಾವಾಂಗಾ ||
 ಭುವಿಯೊಳು ಸದ್ಗುರುಕೃಪೆಯಿಂ | ಭವವನು ಪರಿಹರಿಸ ಮಾರ್ಗ ಪಡೆಯದ
 ಮನುಜರ್ |
 ಶವಕೆಂದಲು ಕಡೆ ನೋಡಲ್ | ಕವಿನುತ ವಿರುಪಾಕ್ಷಲಿಂಗ ಕರುಣಾವಾಂಗಾ ||

2 ಬಸವ ಶತಕ

ಇದರಲ್ಲಿ 110 ಪದಗಳಿವೆ; ಪ್ರತಿಪದವೂ “ಪರಮಗುರುವೆ ಸಲಹು ಬಸವ ಪ್ರಭುವೇ” ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಗ್ರಂಥವು ಗುರುಶಿಷ್ಯ ಸಂವಾದರೂಪವಾಗಿ ವೇದಾಂತವನ್ನು ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಶಿವನ ಆಜ್ಞೆಯಿಂದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿದ ಬಸವನ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ—

ಉರ್ವಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿ ಉತ್ತಮರನು ಸೇರಿ | ಸತ್ಯಧೆಗಳ ಕೇಳಿ ಸಾಧುಗಳಲಿ |
 ಭಕ್ತಿಯಿಡದೆ ನಿಮ್ಮಪದಕೆ ಬಾಹಿರನಾದೆ | ಪರಮಗುರುವೆ ಸಲಹು ಬಸವಪ್ರಭುವೇ ||
 ಬಲವು ಇದ್ದು ತನಗೆ ಪರರು ಮಾಡುವ ಕ್ರೋಧ | ಗಳನು ಸೈರಿಸುವುದೇ ಕಂದ
 ಇದನು |

ವರತಿತಿಕ್ಲೆಯೆಂದು ಒರೆವರಾರ್ಯರು ಎಂಬ | ಪರಮಗುರುವೆ ಸಲಹು ಬಸವಪ್ರಭುವೇ ||

ನಿಶ್ಚಿಂತಾತ್ಮ ಸು. 1750

ಇವನು ವೀರಭದ್ರಲೀಲಾವಿಜಯವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ. “ವೀರಶೈವದ ತಿರುಳ ಗುಣದ ಸಂಪನ್ನ, ಮಹಾಯಾತ್ರೀ

ಕ್ವರ" ಎಂದು ತನ್ನನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ವೀರಭದ್ರಲೀಲಾವಿಜಯ

ಇದು ಭಾಮಿನೀಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಅಧ್ಯಾಯ 9, ಪದ್ಯ 800. ದಧೀಚಿಮುನಿ ಸೂತನಿಗೆ ಲಕ್ಷಗ್ರಂಥವಾಗಿ ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಕವಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಶಿವ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ವೀರಭದ್ರ, ಪಾರ್ವತಿ ಇವರುಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ. ಗ್ರಂಥಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ—

ಶ್ರೀ ಸೋಮೇಶ್ವರಪಾದಾರವಿಂದಮಧುಮತ್ತಮಧುಕರಾಯನಾಥ ಮಹಾ
ಯತೀಶ್ವರ ನಿಶ್ಚಿಂತಾತ್ಮ ನಿರಚಿತ ವೀರಭದ್ರವಿಜಯಂ.

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ದರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ವೀರಭದ್ರ

ವೀರತೆಯ ಪೊಗಟುವಡೆ ಗುದ್ರನೆ | ಸಾರಿಯಾಗಿಯೆ ಪೇಟ್ಟುರಲ್ಲದೆ |

ವೀರಭದ್ರನ ಸಕಲಭೀಷಣರೌದ್ರದನ್ನತಿಗೆ ||

ಆರ ಪ್ರತಿಯಿಡಬಹುದು ಜಗದೊಳು | ವೀರಸಪ್ರತಿವೀರಭದ್ರಗೆ |

ವೀರಭದ್ರನೆ ಸರಿಯದಲ್ಲದೆ ಬೇಡೆ ಕಾಣೆಂದ ||

ವೀರಭದ್ರನ ಖಡ್ಗ

ಸಿಡಿಲ ಶಿಕ್ಷೆಯ ಕೊಟ್ಟು ಕಡೆಯಲಿ | ಓಡಿದು ಕಾಳಾಹಿಯ ಹಡೆಯಮೇ |

ಲಿಡಿದು ಯಮದಂಡದಲಿ ಘಟ್ಟಿಸಿ ಎಸೆದ ನೀರೂಡಿ ||

ಪಿಡಿದು ರವಿಮಂಡಲದ ಸಾಣೆಯು | ಮೃಡನು ಈ ಕಾಲಾಗ್ನಿರಾದ್ರಿಗೆ |

ಪಿಡಿಯೆ ಕೊಟ್ಟನೆನು ಎಂಬವೊಲು ಮೆಣೆದುದು ಮಾತುಖಡ್ಗ ||

ನಿರಂಜನಾರ್ಯ ಸು. 1750

ಇವನು ನಂಜುಂಡಶತಕ, ನಿಷ್ಕಾಮವಚನ ಇವುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಗಗನಾರ್ಯರ ತತ್ವಗಳು ಎಂಬ ಹಾಡುಗಳನ್ನೂ ಇವನೇ ಬರೆದಿರಬಹುದು. ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕವಿಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನು ಗುರು ಗಗನಾನಂದ. ಕವಿಯ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

1 ನಂಜುಂಡಶತಕ

ಇದು ಕಂದದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಕಂದವೂ “ಗುರುನಂಜುಂಡಾ” ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ—

ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಪರಮಹಂಸಪರಿವ್ರಾಜಕಾಚಾರ್ಯ ಗಗನಾನಂದಗುರುವರೈಚರಣಾರ
ವಿಂದನುಕರಂದಲುಬ್ಧ ಭೃಂಗಾಯಮಾನ ನಿರಂಜನವಿರಚಿತಮಪ್ಪ ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರವೆಂಬ
ನಂಜುಂಡಶತಕಂ.

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದೆರಡುಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ:
ಪಶ್ಚಿಮದಿ ರವಿಯು ಮೂಡಲಿ | ಕಿಚ್ಚಿನ ಉರಿಯೊಳಗೆ ಕಮಲವರಳಲಿ ಮತ್ತಂ |
ಸಚ್ಚರಿತ ತಪ್ಪಿ ನುಡಿಯನು | ನಿಜಲುಮಿದು ಸತ್ಯ ಕಂಡ್ಯ ಗುರುನಂಜುಂಡಾ ||
ವಿರಿಯೆ ನೀರನು ಕುಡಿಯಲು | ಮಾರಿಯೆ ಮನೆ ಮನೆಯ ಮುಱಿಯೆ ಕಾಡಿನ
ಅನಲಂ ||

ಭೋರೆಂದು ಸುತ್ತಿ ಬೇಯಲು | ಪಾರಿಪರಾರಿಲ್ಲ ಕಂಠ್ಯ ಗುರುನಂಜುಂಡಾ ||

2 ನಿಷ್ಕಾಮವಚನ

ಇದರಲ್ಲಿ 129 ಹಾಡುಗಳಿವೆ.

3 ಗಗನಾರ್ಯರ ತತ್ವಗಳು.

ಇದರಲ್ಲಿ ವೇದಾಂತಬೋಧಕವಾದ ಹಾಡುಗಳಿವೆ. ಒಂದೊಂದರಲ್ಲಿಯೂ ಗಗನಾರ್ಯ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವು ಬರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಹಾಡು

ಗಳು ಗಗನಾರ್ಯನ ಸ್ತುತಿರೂಪವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈತನ ಶಿಷ್ಯನಾದ ನಿರಂಜನಾರ್ಯನೇ ಈ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿರಬೇಕೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಹಾಡನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ —

ಪಲ್ಲವಿ|| ಒಹುಕಷ್ಟಪಟ್ಟಿ ನಾ ಭವದಿ | ಸಾಕಿನ್ನಹಹ ನಾನೈಕೈವಾಗುವೆ ನಿಮ್ಮಪದದಿ||
ಹಲವು ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ತಂದು ಹಿಂದೆ ! ಹಲವು ದುಷ್ಕರ್ಮಫಲದಿಂದೆ ನಾನೊಂದು|
ಫಲಕಾಮತೃಷ್ಣೆಯಿಂದ ಬಂದು | ಹಲವು ಕೆಲಕಾಲ ಸ್ವರ್ಗಮರ್ತ್ಯದೊಳಿಲು
ದಂದು ||1||

ಕ್ಷೇಶಪಂಚಕದಿ ಬೆಳಗಿ | ಅಪ್ಪವಾಶದ ಲತೆಯ ಬಂಧನಕೊಳಗಾಗಿ |
ಈಷಣತ್ರಯದಾಸೆಗಾಗಿ | ಮೂಱುವಾಸನೆಗಳಿ ತೊಡಕಿದನಾಗಿ ||2||
ಒಲ್ಲೆ ನಾನಿನ್ನು ಜನ್ಮಗಳ | ಒಲ್ಲೆ ನೊಲ್ಲೆ ನಾನಿಹಪರಭೋಗಸೌಖ್ಯಗಳ |
ಒಲ್ಲೆ ನಾ ನಾನಾವಿಷಯಗಳ ಎನ್ನ | ಸೊಲ್ಲನಾಲಿಸೊ ಗಗನಾರ್ಯ ಸುತೀಲ ||3||

? ನೈರಕ್ಷರಸುಕುಕ್ಷಿ ಸು. 1750

ಇವನು ಭಗವದ್ಗೀತೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ಮಾಧ್ವ ಕವಿ. ತನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿ ಸಂಧಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಬರುವ—

ಈಮಹೀವಂಡಲದಿ ದಿವಿಜೋ | ದ್ವಾಮ ಯಾದವಕೃಷ್ಣಪಾರ್ಥರ |
ಪ್ರೇಮಸಂವಾದಾಖ್ಯಾಗೀತಾಶಾಸನಾರ್ಥವನು ||
ಭೀಮ ತನ್ನರಮನೆಯ ಬಾಣಸಿ | ನಾನು ನೈರಕ್ಷರಸುಕುಕ್ಷಿಗೆ |
ನೇಮದಿಂದೊರೆದಿದ್ದ ಗುರು ಶ್ರೀವಾಸವಿಟ್ಟಲನಾ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಿಂದ ಕವಿಯ ಹೆಸರು ಮೇಲೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವಂತೆ ಇರಬಹುದೋ ಎಂಬ ಊಹೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಭಗವದ್ಗೀತೆ

ಇದು ಭಾಮಿನೀಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 17, ಪದ್ಯ 629. ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಪ್ರತಿ ಶ್ಲೋಕವನ್ನೂ ಬರೆದು ಅದರಡಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ಲೋಕಕ್ಕೆ ಒಂದರಂತೆಯೂ, ಕೆಲವುಕಡೆ ಎರಡು, ಮೂರು, ನಾಲ್ಕು ಈಗೀತಿಯಾಗಿಯೂ ಕನ್ನಡಪಟ್ಟದಿಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. “ಭೀಮಹನುಮನೆ ಮಧ್ವನಾಮದ | ಲೀಮಹಿಯೊಳವತರಿಸಿ ಸುಜನ | ಪ್ರೇಮಿ ಗೀತಾಭಾಷ್ಯ ತಾತ್ಪರ್ಯವನು ವಿರಚಿಸಿದ || ” ಎಂಬುದರಿಂದ ಮಧ್ವಭಾಷ್ಯವನ್ನು ನುಸರಿಸಿ ಕವಿ ಗೀತಾರ್ಥವನ್ನು ವಿವರಿಸಿರುವಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುಸ್ತುತಿಯಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—
 ಕೊಡಲಿಬೇಹುದು ದೇಶಕಾಲಗ | ಳೆಡೆಯಿಲುತು ಸತ್ಪುತ್ರರುಗಳಲಿ |
 ತಡವ ಮಾಡದೆ ದಾನಗಳ | ನೆಂದಾವವಸ್ತುವನು ||
 ಝಡಿತೆಯಲಿಯುಪಕಾರವೆಣಿಸದೆ | ಸಡಗರದಲಿತರರಿಗೆ ನೀಡಲು |
 ವೊಡವಿಯೊಳು ತದ್ದಾನ ಸಾತ್ವಿಕವೆಸಿಕೊಂಬುದೆಲೈ ||¹

? ವಿಟ್ಟಲ 1751

ಈತನು ವರದವಿಟ್ಟಲರಾಮಾಯಣವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಕವಿಯ ಹೆಸರು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಿಂದ ಅವನ ಹೆಸರು ವರದವಿಟ್ಟಲ ಅಥವಾ ವಿಟ್ಟಲ ಎಂದಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ. “ವಾಲಗಳ್ಳಿಯ ವರದವಿಟ್ಟಲ ಪಾಲಿಸುಗೆ ಮತಿಯ” ಎಂದು ವಾಲಗಳ್ಳಿಯ ದೇವರನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವುದರಿಂದ

-
1. ದಾತವ್ಯಮಿತಿ ಯದ್ದಾನಂ ದೀಯತೇನುಪಕಾರಿಣೇ |
 ದೇಶೇ ಕಾಲೇ ಚ ಪಾತ್ರೇ ಚ | ತದ್ದಾನಂ ಸಾತ್ವಿಕಂ ಸ್ಮೃತಂ ||

ಕವಿ ಆವೂರಿನವನಾಗಿರಬಹುದು. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಕಕ 1674ನೆಯ ಭಾವ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ-ಎಂದರೆ 1751 ರಲ್ಲಿ, ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ವರದವಿಟ್ಟಲ ರಾಮಾಯಣ

ಇದು ಭಾಮಿನೀಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 56, ಪದ್ಯ 3382. ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಮಾಯಣಕಥೆ ಬಂದು ವಿಧವಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ.

ಕಥಾಸಾರ—ಕೋಸಲದೇಶದ ಕುಶಲನೃಪನ ಮಗಳನ್ನು ದಶರಥನಿಗೆ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿರಲು, ರಾವಣನು ಅವಳನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದನು. ಅದರೂ ದೈವಯೋಗದಿಂದ ದಶರಥನಿಗೂ ಅವಳಿಗೂ ಸಮಾಗಮವಾಗಿ ಮದುವೆಯಾಯ್ತು. ರಾವಣನ ಮಗನಾದ ಮೂಲಕಾಸುರನು ನಾರದನಿಂದ ಜೋದಿತನಾಗಿ ವಿಭೀಷಣನನ್ನು ಜಯಿಸಿ ಅಯೋಧ್ಯೆಗೆ ಹೋಗಿ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರನ್ನೂ ಜಯಿಸಿ ರಾಮಪುತ್ರನಾದ ಕುಶನಿಂದ ಸಂಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟನು.

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ವರದವಿಟ್ಟಲಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಮಧುಕೇಶ್ವರ, ದುರ್ಗಿ, ಸರಸ್ವತಿ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಸೀತಾವಿಯೋಗ

ಅಣುವು ತಲೆಕೆಳಗಾಯ್ತು ಧೈರ್ಯದ | ಹೊಣೆಗೆ ತಪ್ಪಿತು ಕರಣ ಕದಡಿತು |

ತೊಣ್ಣೆದ ಮತಿ ಗತವಾಯ್ತು ಮಾಯಾಪಾಶ ಬಿಗುಹೇಟ |

ಮಣುಗಿದನು ಮಿಗೆ ತನ್ನ ಮಣಿತನು | ಹೊಣೆಗೆ ಬಲಿದುದು ಮೂರ್ಛೆಯೋಗದ

ಲಜೆಯದಿದನು ರಾಮ ಮಾನವರಳವೆ ವಿಧಿವಿಹಿತ ||

ಅಶೋಕವನಭಂಗ

ಹಿರಿಯರನು ಕರೆವಂತೆ ಬನ್ನಿ | ನರೆಯ ಹೊತ್ತವರಂತೆ ಮುತ್ತವ |

ಹರನ ವಾಹನದಂತೆ ನಂದಿಯ ಮರನ ಕಪಿ ಕಿತ್ತ ||

ಶೂನಿಯರ ಕಿವಿಯಂತೆ ಹಾಲೆಯ | ಹುಯಿ ಹಣೆಯಂತೆ ದೇವ, ತಿಲಕದ |

ಕರ ಬಡವನೆನಿಸಿರ್ಪ ತಾಣೆಯ ಮರನ ಕಪಿ ಕಿತ್ತ ||

ರಾಮಯ್ಯದ

ನಡುಗಿ ಹಿವದಲಿ ಮಿಂದು ಪಾವಕ | ನೊಡಲ ತುಂಬಿಸಿ ಜಪತಪಂಗಳ |
 ಝಡಿತೆಯಲಿ ಬೇಸತ್ತು ಸ್ವರ್ಗದ ಸತಿಯರಂ? ಸರವಾ ||
 ಹಡೆಯಲಾರುರು ಜಪತಪಂಗಳ | ತೊಡರು ಹೊದ್ದದ ಪಾಪಿದೈತ್ಯರು |
 ಮಡಿದು ಸ್ವರ್ಗವ ನೂಟಿಗೊಂಡರು ರಾಮಬಾಣದಲಿ ||

ಉಟ

ಕಾರದೇಂದುವಿರುತೆ ಧನಳದ | ನೀರುಸೋಕದ ತನಿಯ ನೊಸರನು |
 ವಾರಿಜಾಕ್ಷಿಯರೈದೆ ಬಡಿಸಿತು ಕಣ್ಣು ಕೋರೈಸೆ ||
 ಚಾರುಮೊಣಸಿನಕರೆಯ ಸತಿಯರು | ಕಾರಫಲಗಳ ಮಾದಲಂಗಳ |
 ಕಾರವಲ್ಲಿಯ ನೆಲ್ಲಿಹೋಳಿಗಳ ಬಡಿಸಿದರು ||

ವಿಷ್ಣು ಸ್ತುತಿ

ಹರಿಯ ನೇರ್ದನ ಹಯೋಳಿದನ | ಹಯ ಚರಣದಿ ಮೆಟ್ಟಿ ಬಿಟ್ಟನ |
 ಹಯ ಕೊಂದನ ಹಯ ಕಾಯ್ದನ ಹಯ ಕಟ್ಟಿದನ ||
 ಹಯ ಮಗಳನು ಕೂಡಿದಾತನ | ಹಯಮೇಲೊಳಿಗರ್ವ ದೇವನ |
 ಚರಣಕೆಳಗುವೆ ವರದವಿಟ್ಟಲ ಸಲಹುಗನವರತ ||
 ನೃಗವ ಧರಿಸಿಹ ಹಗೆಯ ಮೈರಿಯ | ಪೆಗುಮೇಲ ಸಂಜರಿಸುತಿರ್ಪನ |
 ಮಗಗೆ ಮುಸಿದನ ಪುರವ ನೆಗುಡಿದನ ಜ ಮಃಪ್ರೋಗಲು ||
 ಬಗೆಯದವನನು ಕೊಲಲು ಬಿಡಿಸಿದ | ನೊಗುನಿಗೆಯ ಪದವಿಗಳನ್ನಿತ್ತಿಹ |
 ನಗುವೆನ್ನನು ವರದವಿಟ್ಟಲ ಸಲಹುಗನವರತ ||

ಶಾಂತಿಕೀರ್ತಿ. 1755

ಇವನು ದೇವಸೇನನ ಆರಾಧನಾಸಾರಕ್ಕೆ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ಜೈನಕವಿ. ತನ್ನ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಕಕ 1677ರಲ್ಲಿ, ಎಂದರೆ 1755 ರಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ವರಾಹತಿಮ್ಮಪ್ಪ. 1759

ಈ ಅಂಕಿತನಾಳ್ ಅನೇಕ ಕೀರ್ತನೆಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಇದೇ ಕವಿಯ ಹೆಸರಾಗಿರಬಹುದು. ಈತನು ಮಾಧ್ವಕವಿ. ಇವನ ಒಂದು ಕೀರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ-ದೇಶವು ನವಾಬದೇವನ ಸ್ವಾಧೀನವಾಯಿತು. ಶಿವಭಕ್ತರು ವೇಣುಪುರದಿಂದ ಓಡಿದರು-- ಎಂದು ಹೇಳಿ ಪ್ರಮಾಧಿವರ್ಷವನ್ನೂ ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ ಈ ನವಾಬನು ಹೈದರಾಗಿರಬೇಕು, ಪ್ರಮಾಧಿವರ್ಷವು ಕ್ರಿಸ್ತಶಕ 1759 ಆಗಿರಬೇಕು ಎಂದು ಮೆ|| ಕಿಟ್ಟಲ್ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ¹. ವೇಣುಪುರದ (ಬಿದನೂರು) ಅದಸರ ರಾಜ್ಯವು 1763ರಲ್ಲಿ ಕೊನೆಗಂಡಿತು. ಆದರೆ ಈ ಕೀರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ವಿಬುಧೇಂದ್ರ ಯತಿಯ ಹೆಸರೂ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಹೆಸರಿನ ಒಬ್ಬ ಗುರು ಸುಮಾರು 1500 ರಲ್ಲಿ ನಂಜನಗೂಡು ರಾಘವೇಂದ್ರ ಸ್ವಾಮಿ ಮಠವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಕವಿ ಹೇಳುವ ಗುರು ಈತನಲ್ಲವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಈ ಕವಿಯ ಬಾಡು ಕೀರ್ತನೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ--

ರಾಗ ಶೋಡಿ--ಝಂಪತಾಳ

ಸಲ್ಲವಿ|| ಒಲ್ಲರೊಳು ಸಲ್ಲದೈ ಖುಲ್ಲ ಮಾತುಗಳು |

ಸ್ಥಿರಾಯುಷ್ಮೀರ್ತಿಯೆಲ್ಲರೊಳು ಕೇಳಿ ||

ಅರಸು ಸಣ್ಣವನೆಂದು ಸರಸವಾಡಲು ಸಲ್ಲ | ಕರು ಕೇಳದ ಮಾತನಾಡಸಲ್ಲ |

ಪರಸತಿಯ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಇರಿಸಿಕೊಂಡಿರಸಲ್ಲ | ಬೆರಸಿ ಒಹ ಪಾತಕವನವಿಸು

ವರೆಸಲ್ಲ ||1||

ಹಗಲುಗಳ್ಳನ ಕೈಯ ಜಗಳವಾಡಲು ಸಲ್ಲ|ಹಗೆಯೊಡನೆ ಸ್ನೇಹವನು ಮಾಡಸಲ್ಲ|

ಜಗಳಗಂಟಿಕ್ಕುವನ ವೊಗವೊಳಗೆ ನಗೆಯಿಲ್ಲ | ಅಗಲಿವೋಗುವನೆಂಬ ಮಗನ

ಸೊಗಸಿಲ್ಲ ||2||

ಹರಿಯು ಮುನಿದರೆ ಮುಖಿಯೊಳಿರಿಸಿಕೊಂಬವಿಲ್ಲ | ಹರಿಯೊಲಿದ ಸರನೊಳಗೆ
 ಗೆಲುವ ಪಥಿಯಿಲ್ಲ
 ಸಿರಿಯರಸ ವರಹತಮ್ಮ ಪ್ಪವಿರವನು ಬಲ್ಲ | ಸರನು ಹರಿದೂಷಕರ ಸರಿಯೊಳಗೆ |
 ನಿಲ್ಲ ||3||

ವಿಠಲದಾಸ. ಸು. 1760

ಈತನು ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಮಾಧ್ವಕವಿ; ಅಭಿನವಪುರಂದರದಾಸ ಎಂದು ತನ್ನನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1760 ಆಗಿರಬಹುದು.

ಸುರಾಲ. 1761

ಈತನು ಪದ್ಮಾವತೀಚರಿತೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಜೈನಕವಿ. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಪುತ್ತಿಕಾಪುರದ ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಚಿಕ್ಕರಾಯಚೌಟನ ರಾಣಿನಾಸದ ಚೆನ್ನಮ್ಮದೇವಿಯ ಇಷ್ಟಾನುಸಾರವಾಗಿ 1761 ರಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ಮೆ|| ರೈಸ* ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಪದ್ಮಾವತೀಚರಿತೆ

ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 12, ಪದ್ಯ 1671. ಇದರಲ್ಲಿ ಪದಾವತಿಯೊಬ್ಬ ಯಕ್ಷಿಯು ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ.

ಶಂಕರಕವಿ. 1763

ಈತನು ಜೋರಬಸವಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ. ಕೋಳೂರರಾಮೇಶ್ವರನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಇವನ ಸ್ಥಳವು ಕೋಳೂರಾಗಿರಬಹುದು ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಶಕ 1685 ನೆಯ

ಸ್ವಭಾವಾನುನಿಲಿ--ಎಸರೆ 1763ರಲ್ಲಿ-ರಚಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಪ್ರಭು
ಲಿಂಗಲೀಲೆಯನ್ನು ಬರೆದ ಚಾಮರಸನ ವಿಷಯವಾಗಿಯೂ ಭಾರತ
ವನ್ನು ಬರೆದ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ವಿಷಯವಾಗಿಯೂ ಕವಿ ಕೆಲವು ಹೊಸ
ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಇವನ ಗ್ರಂಥವಿಮರ್ಶನಾವ
ಸರದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಳಿದಾಸ, ಬಾಣ, ಮಯೂರ, ಭೋಜ,
ಪಾಶ್ಚರಿಕೇಶೋಮ, ಹರಿಯರಸ, ಚಾಮರಸ, ರಾಘವ, ಕೇರೆಯಪದ್ಮ
ರಸ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಚೋರಬಸವಚರಿತ್ರೆ

ಇದು ವಾರ್ಧಕಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 13, ಪದ್ಯ 755.
ಇದರಲ್ಲಿ ವಸಾಡವ್ಯಪುರದ ದೊರೆಯಾದ ಮಹಾದೇವನು ಕಾವಲಲ್ಲಿ
ಇಟ್ಟಿದ್ದ 6000 ಜಂಗಮರನ್ನು ಒಸುವನು ಮೈಶ್ಯವೇಷದಿಂದ ಹೋಗಿ
ಕದ್ದು ಹಸುಬೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಕಥೆ
ಯನ್ನು ನೋದಲು ಹಂಪೆಯ ಹರಿಹರಶಿವಾಚಾರ್ಯನು ಚಾಮರಸನಿಗೆ
ಹೇಳಿದುದಾಗಿ ಕವಿ ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಚಾಮರಸನ ಕಥೆಯೂ ಸ್ವಲ್ಪಮ
ಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ.

ಚಾಮರಸನು ಹರಿಹರನನ್ನು ಕುರಿತು—ನಾನು ಹುಟ್ಟಿದ ಊರು ಗದಗು; ನನ್ನ
ತಂಗಿಯನ್ನು ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ನಮ್ಮಿಬ್ಬರನ್ನೂ ದೇವರಾಯನು ಕರೆಸಿ
ಭಾರತವನ್ನು ಕನ್ನಡಿಸಿ ಎನಲು ನಾನು ಪೂರ್ವಾರ್ಧವನ್ನೂ ಅವನು ಉತ್ತರಾರ್ಧವನ್ನೂ
ಮಾಡಿದೆವು. ವಿಶ್ವಾಸರು ಪರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರಲು ನನ್ನ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಹಿಡಿದನು. ರುಧಿರ
ಕರೆಯಿತು ; ಈ ಭಾಗವನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ಭಾಗವನ್ನು ವಿಸ್ತಾರಗೈದರು
ಅವನು ಖತಗೊಂಡು ತನಗೆ ದೊರೆಯಿಂದ ಮನ್ನಣೆಗೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ ಕಾಶಿಗೆ ಹೊರಟು
ಹೋಗುವೆನು ಎಂದು ಹೆಸರಿಗೆ ಹೇಳಲು ಅವಳು ಹೆದರಿ ಅಣ್ಣನಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ
ಪೂರ್ವಭಾಗದ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಒಯ್ದು ದಹಿಸಿ ಗಂಡನನ್ನು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಿದಳು.

ಈ ದುಃಖಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತ್ಯಜಿಸಿ ಯತಿಯಾಗಿ ಕ್ಷೇತ್ರಯಾತ್ರಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದೆನು; ಉಪದೇಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕಾಪಾಡು-ಎಂದನು. ಹರಿಹರನು ಸರಸ್ವತೀಮಾಡಿದೆ, ಇದು ದೋಷ; ಶಿವಶರಣರ ಸ್ತುತಿಸು ಎನಲು, ನನಗೆ ಅವರ ಮಹಿಮೆ ತಿಳಿಯದು ಎನಲು, ಚೋರಬಸವನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ರಾಘವಭೀಮಲಕ್ಷ್ಮಣಾಮಾತ್ಮರುಗಳ ಇದಿರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಚಾಮರಸನು ಪ್ರಭುಲಿಂಗಲೀಲೆಯನ್ನು ಬರೆದು ದೇವರಾಯನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಓದಲು ಎದ್ದಾಂಸರೆಲ್ಲಾ ಮೆಚ್ಚಿದರು; ದೊರೆ ಆನೆಯಮೇಲೆ ಮೆರೆವಣಿಗೆ ಮಾಡಿದನು. ಭಾರತವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣಮಾಡಿದ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನಿಗೆ ಹೊನ್ನಿನಭಿಷೇಕಮಾಡುವುದಾಗಿ ದೊರೆ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ್ದನು. ಚಾಮರಸನು ಅದು ಸತ್ತ ಪ್ರಬಂಧ ಅನಕೇಕ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಪ್ರಶಂಸಿಸಿ ಇದು ಸತ್ತವರ ಕಥೆಯಲ್ಲ, ಸಾಯದ ಪುಣ್ಯಪುರುಷರ ಚರಿತೆ ಎನ್ನಲು ದೊರೆ ನಿಜವೆಂದು ತಿಳಿದು ಭಾರತವನ್ನು ನಿಸ್ಸಾರಗೈದು ಕನಕಸ್ನಾನವಂ ಪರಿಹರಿಸಿ ಚಾಮರಸನಿಂದ ವೀರಶೈವ ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪಡೆದನು.

ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ದೇವರಾಯನು 1419 ರಿಂದ 1446 ರವರೆಗೆ ಆಳಿದ ವಿಜಯನಗರದ ದೊರೆ. ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನೂ ಚಾಮರಸನೂ ಸಮಕಾಲದವರು ಎಂಬ ಕಥೆ ಗುರುರಾಜಚಾರಿತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ (ಸು.1650) ಹೇಳಿರುವ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಚಾಮರಸನ ಚರಿತ್ರದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಪರಂತು ಈ ಕವಿ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನನ್ನೂ (ಸು. 1165) ಚಾಮರಸನನ್ನೂ (ಸು. 1430) ಸಮಕಾಲದವರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿರುವುದು ಭ್ರಾಂತಿಯೇ ಸರಿ.

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಕೋಳೂರ ರಾಮೇಶ್ವರಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಸಾರ್ವತಿ, ನಂದಿ, ಭೃಂಗಿ, ಪುಷ್ಪಾಕ್ಷಿ ಇವರನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿ ಆನೇಲಿ ಬಸವನೇ ವೊದಲಾದ ಪುರಾತನರನ್ನು¹ ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಪ್ರಭುಲಿಂಗಲೀಲೆಯ ಕಥಾಗರ್ಭವನ್ನು ಹೀಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾನೆ—

1. ಬಸವ, ಚೆನ್ನಬಸವ, ಮಡಿವಾಳ, ಅಪ್ಪಣ್ಣ, ಕಿನ್ನರ. ಹೊನ್ನಿತಂದೆ, ಬಾಚರಸ, ಕಲಕೇತ, ಕಕ್ಕಯ್ಯ ಚಿಕ್ಕಯ್ಯ. ನಾಗಾಂಬೆ, ನೀಲಾಂಬಿಕೆ, ಪ್ರಭುದೇವ.

ಕರವೂರ ನಿರಹಂಕಾರಸುಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ನಿರ್ಮಾಯನೆಂಬ ಗಣನಾಥನು ಪ್ರಭು ನಾಮದಿಂದ ಮಗನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿ ಪದ್ಮಿನಿಯೆಂಬ ಹೆಂಡತಿಯೊಡನೆ ರಾಜ್ಯವಾಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಗುರುಗುಹೇಶನ ಉಪದೇಶದಿಂದ ವಿರಕ್ತನಾಗಿರಲು ಪಾರ್ವತಿ ಇವನನ್ನು ಅನುರಕ್ತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಾಮಸದಕಳೆಯನ್ನು ಕಳುಹಿ ಅದು ಬನವಾಸೆಯ ಮಮಕಾರವೋಹಿನಿಗಳಿಗೆ ಮಾಯೆ ಎಂಬ ಮಗಳಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿತು. ಮಧುಕನಾಥನ ಅಲಯದಲ್ಲಿ ಮದ್ದಳೆಯನ್ನು ಬಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಇವನನ್ನು ನೋಡಿ ಮಾಯೆ ಮನವೋತಳು. ಇವನು ವಶವಾಗದೆ ದೇಶಸಂಚಾರಮಾಡಿ ಗೊಗ್ಗಯ್ಯನಿಂದ ಸಮಾಧಿಯತೆಗೆಯಿಸಿ ಅನಿಮಿಷನ ಲಿಂಗವ ತಳೆದು ಅವನಿಗೆ ಮುಕ್ತಿಯಿತ್ತು ಮುಕ್ತಾಯಕ್ಕನ ದುಃಖವನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಸೊನ್ನಲಾವುರದ ಸಿದ್ಧರಾಮನಿಗೆ ಉಪದೇಶಮಾಡಿ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಮರುಳಶಂಕರನಿಗೆ ಐಕ್ಯವಾಗಿತ್ತು ಬಸವನ ಇಷ್ಟವ ಸಲಿಸಿ ಮಹಾದೇವಿಯ ಮುಕ್ತಳೆಂದು ಮಾಡಿ ಗೋರಕ್ಷನಿಗೆ ಜ್ಞಾನವನಪ್ಪಿಹಿದನು.

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದೆರಡು ನದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬಗೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಶಿವನು ಉಣ್ಣದಿರಲು ಕರಿಕಾಲಜೋಳನ ಉಕ್ತಿ

ಉಪ್ಪು ಸಾಲದೊ ಕಾರ ಬಹಳವೋ ಒಗ್ಗರಣೆ |

ತಪ್ಪಿದುವೋ ಕಾಯಿಗಳು ಬೇಯಲಿಲ್ಲವೋ ಸಾಲು |

ಸಪ್ಪಗಾದುದೊ ಹುಳಿಯು ಪಾಯಸವು ಪಾಕವಿಲ್ಲವೋ ಭಕ್ಷ್ಯಕರಿಯಾದುವೋ ||

ಒಪ್ಪದಿಂ ಚಲಿಸರೋ ಪರವಾನ್ನದಕ್ಕಿಯನು |

ತುಪ್ಪ ಕಡುಗಾದುದೋ ಕ್ಷೀರ ನೀರ್ಚರೆದುವೋ |

ಕಪ್ಪುಗೊರಳನು ಉಣದೆ ಮುಳಿದಕಾರಣವೇನು ಗುಡಿಯದಿರಲಾನುಪ್ಪವೇನೇ ||

ಯುದ್ಧ

ನಿಬ್ಬರದಿ ನಿಸ್ಸಾಳವೆಬ್ಬರದಿ ಕಹಳೆಗಳು |

ಬೊಬ್ಬಿಣುವ ಪಟುಭಟರು ಅಭ್ರಕ್ಕೆ ನೆಗೆವತ್ಸ |

ವುಬ್ಬಿ ತೇರ್ಗಡಣದಿಂ ಮೊಬ್ಬಿಡದ ಕುಯವೊತ್ತೊತ್ತೆ ಕಾಲ್ದೊಳಿಧಾಂ ||

ಹಬ್ಬಿ ಧ್ರುವಮಂಡಲವ ಮುಸುಕಿತ್ತು ಸಂಗ್ರಾಮ |

ದಬ್ಬರಕೆ ಧರಣಿ ತಲ್ಲಣಿಸಿತ್ತು ದಿಗ್ಗಂತಿ |

ಶಬ್ದಬ್ಬುಗೊಂಡಾದಿಶೇಷಶಿರ ಕುಸಿದು ಕೂರ್ಮನ-ಬೆನ್ನುಬಿಂದುದಾಗ ||

ಶಿವರಾಮ ಸು. 1765

ಈತನು ಶಿವಭಕ್ತಿಸಾರನನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ಶ್ರೀವತ್ಸಗೋತ್ರದವನು; ಶಿವಗಂಗಾಮಠದ ಅಭಿನವಗಂಗಾಧರ ಭಾರತಿಯ ಶಿಷ್ಯನು 'ಧರೆಯೊಳಧಿಕವನಿಪ್ಪ ನರ್ತನ | ಪುರದೊಡೆಯ ಸೋಮೇಶಲಿಂಗನ | ಸಿರಿಪದದ್ವಯಸೇವಕರಸೇವಕ' ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ನರ್ತನಪುರವು ಇವನ ಊರಾಗಿರಬಹುದು. ಶಿವಗಂಗಾಮಠದ ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಅಭಿನವಗಂಗಾಧರಭಾರತಿ 1765 ರಲ್ಲಿ ಬಂದುದಾಗಿ ತಿಳಿದುದರಿಂದ ಕವಿಯ ಕಾಲವೂ ಸುಮಾರು ಅದೇ ಆಗಿರಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಶಿವಭಕ್ತಿಸಾರ

ಇದು ಭಾಮಿನೀಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಪದ್ಯ 108. ಪ್ರತಿಪದ್ಯವೂ 'ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮ ನನವರತ' ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಇದು ಶಿವಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ ಗ್ರಂಥ; ಭಕ್ತಿರಸಪ್ರಧಾನವಾಗಿದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಶಿವಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಪಾರ್ವತಿ, ಗಣೇಶ, ಸರಸ್ವತಿ, ಕಾಲಭೈರವ, ನಂದಿ, ವೀರಭದ್ರ, ಪಣ್ಣುಖ ಇವರುಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಸುಧೆಯ ರುಚಿಯನು ಸುರರು ಚಂದ್ರಮ | ನುದಿಸುವನನು ಚಕೋರಸಂತತಿ |

ಪದುಮವನನನು ಹಂಸೇಳು ಪುರುಷನನು ಕುಲವನಿತೆ ||

ನಿಧಿಯನಾರ್ತನು ಜಯಸುವಂದದಿ | ಹೃದಯದೊಳು ನಾ ನಿಮ್ಮ ನೆನೆವನು |

ಮದನರಿವು ಮೈದೋಹಿ' ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮ ನನವರತ ||

ಘೋರತರಸಂಸಾರವಾರಾ | ವಾರದೊಳು ಬಿದ್ದೆಲ್ಲುತಾಟುತ |

ಕ್ರೂರಕಾಮಕ್ರೋಧಜಲಚರದುಪಟಲಕೆ ಸಿಲುಕಿ ||

ಪಾರಗಾಣದೆ ತೋಟಲಿ ಒಟಲುವೆ | ಮಾರಹರ ಮಂದಾಕಿನೀಧರ |

ಆರು ಗತಿಯೈ ಶಿವನೆ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ ||

ನಾರಸಿಂಹ 1768

ಈತನು ಅನುಭವಶಿಖಾಮುನಿಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನ ತಂದೆ ಕ್ರತುಪುರದ(ಗಡಗು) ಪರಗಣೆಗೆ ಸೇರಿದ ಕುರುತುಕೋಟೆಯ ಕರಣಿಕ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ; ಗುರು ಗೌತಮಗೋತ್ರದ ಬೋಧಾಯನ ಸೂತ್ರದ ಯಜುರ್ವಿಜಯ ಪೆದ್ದರಸ; ಪುರೋಹಿತ ಜಾಡರಹೆಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಜೋಮ್ಮಭಟ್ಟ ವಿಧ್ಯಾಗುರು ಮಯೂರ ಪುರದ ಗೋವಿಂದಸಾಂಬ-ಇವನು ಕವಿಯು ಸೋದರದಮಾವನೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನೇ ಕವಿಗೆ ಕವಿತ್ವದ ಹಾದಿ ಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದವನು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಸರ್ವಧಾರಿಸಂವತ್ಸರದ ಶ್ರಾವಣಶುದ್ಧ ಪಾಶ್ಯದಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸಿ ಭಾಗ್ಯಪದ ಬಹುಳ ಪಂಚಮಿಯ ದಿನ ಮುಗಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಈ ಸರ್ವಧಾರಿವರ್ಷವು 1768 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಹಂಪೆಯವಿರೂಪಾಕ್ಷನ ಅಂಕಿತದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

ಇವನ ಹೆಸರು ರಾಮಚಂದ್ರ ಎಂದು ಮೆ|| ಕಿಟ್ಟಲ, ಮೆ|| ರೈಸೆ ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ವಾಂಸರು. ಗ್ರಂಥದ ಆದಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಯನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವಾಗ ಕವಿ “ಮೂಱುಯೋಜನ ಬಂದು...ಕುರುತುಕೋಟೆ ಯಪುರದ ಕಾರಣಿಕ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶನಾತ್ಮಜನಾರಸಿಂಹನ ಗೃಹದಿ ನಿಂತ ಕುಕ್ಕನೂರ ಲಕ್ಷ್ಮೀ” ಎಂಬ ಪದ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿರುವುದಲ್ಲದೆ

ಪರಗಣೆಕ್ರತುಪುರದ ಪಳ್ಳಿಯು ! ಕುರುತುಕೋಟೆಯ ಕಾರಣಿಕರು |

ಹರಿಯ ಹತ್ತವತಾರದೊಳು ಎಲನುಜನಾಮಂಗೆ ||

ಪರಮವೋಹದ ಪುತ್ರನೆನಿಸುವ | ಹರಿಯ ವೇದವತಾರನಾಮೆನ |

ಗಿರಲು ಧರೆಯೊಳು ರಚಿಸಿದೆನು ಅನುಭವಶಿಖಾಮುನಿಯ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಹೆಸರು ವಿಷ್ಣು ವಿನ ವಿಳನೆಯ ಅವತಾರವಾದ ರಾಮನ ತಮ್ಮನಾದ ಲಕ್ಷ್ಮಣನನ್ನು ಎಂದೂ ತನ್ನ ಹೆಸರು ವಿಷ್ಣುವಿನ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಅವತಾರವಾದ ನಾರಸಿಂಹನದು ಎಂದೂ ಗೊತ್ತಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಅನುಭವ ಶಿಖಾಮಣಿ

ಇದು ಭಾಮಿನಿ, ವಾರ್ಧಕ, ಶರ ಈ ಪಟ್ಟದಿಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ, ಸಂಧಿ 24, ಪದ್ಯ 1029. ಇದರಲ್ಲಿ ಕಾಂತಾವತೀಪುರದ ಉತ್ತಮೋತ್ತಮಾರಾಯನಿಗೆ ಸತ್ಯಶಿವಮೋಗೀಂದ್ರನು ಹೇಳಿದ ಕಾಶ್ಮೀರದೇಶದ ರತ್ನಗಿರಿ ಪಟ್ಟಣದ ಅರಸು ಗಂಭೀರರಾಯನ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಗಂಭೀರರಾಯನು ತನ್ನ ದೀಕ್ಷಾಗುರು ಗೌತಮನ ಉಪದೇಶದಿಂದ ಹರಪೂಜೆಯ ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಪುರಸಹಿತ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಹೋದಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಶಿವಶರಣರ ಕಥೆಗಳೂ ಹೇಳಿವೆ. ಮೊದಲು ಈ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಹಂಪೆಯ ಹರಿಹರಾತ್ಮಜ ರಾಘವಾಂಕನು ಶರಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಂತೆಯೂ ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಕವಿ ಅದರ್ಥವನರಿತು ಭಾಮಿನಿ, ವಾರ್ಧಕ, ಶರ ಈ ಮೂರು ಪಟ್ಟದಿಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆಯೂ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಈ ಹೆಸರು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ—

ಸಕಲಶಾಸ್ತ್ರಪುರಾಣದೊಳಗಿಹ | ಸಕಲಸಾರವು ಇದರ್ಥಕಾರಣ |

ಸಕಲ ಅನುಭವಕ್ಕೆಲ್ಲ ಇದು ತಲೆಮಣಿಯು ಎನಿಸಿತುದು ||

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಮೂರುತಲೆಯುಳ್ಳದೇವತೆಯ ಸ್ತುತಿಯಿದೆ; ಬಳಿಕ ಸರಸ್ವತಿ, ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿಷ್ಣು, ಕುಕ್ಕನೂರು ಲಕ್ಷ್ಮೀ, ರೇಣುಕೆ, ಹಂಪೆಯ ವಿರೂಪಾಕ್ಷ, ವಾರ್ವಾಹಿ, ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನವೆಂಡಿತಾರಾಧ್ಯ, ಓಂನಮಾ ಚಾರ್ಯ ಬಸವ, ಶೃಂಗೇರಿ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿಯಿದೆ, ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಉರಿಯ ಕಪ್ಪುರ ಮುಟ್ಟಿ ತೇಜವು | ಪರುಷ ಲೋಹವ ಮುಟ್ಟಿ ತೇಜವು |
 ಅರಸು ಆಳಿಗೆ ಒಲಿಯೆ ತೇಜವು ಹರನೆ ನೀನೊಲಿಯೆ ||
 ಸುರಗಣವುನೆಡಲಾಗಿ ಖ.ಷಿಗಳು | ಕರುಣದಲಿ ಪಿಡಿದೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳರೆ |
 ಗುರು ನಿನಗೆ ಸರಿಯಾದ ದೈವಿಲ್ಲೆಂದ ಭೂವಾಲ ||

ಶಾಲ್ಯದ ಕೃಷ್ಣರಾಜ 1748

ಈತನು ಅಚ್ಚರಾದಿ ನಿಘಂಟು, ಅಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣದ ಉತ್ತರ ಕಾಂಡ, ಅನುಭವರಸಾಯನ, ಅಪ್ರಸ್ತುತಪ್ರಶಂಸಾಕತಕ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಣೇಶ್ವರಕತಕ, ಜ್ಞಾನಮಾರ್ಗಸರೋವರ, ಟೀಕಿನ ಕೀರ್ತನೆ, ಧರ್ಮಗುವ್ವಚರಿತೆ, ನಳನಾಟಕ, ನಿಜದೀಪಿಕಾರತ್ನ, ನಿರ್ಣಯ ಶಿಖಾಮಣಿ, ಬಾಹಟದ ಟೀಕೆ, ಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗಸರೋವರ, ಮೋಕ್ಷಲಕ್ಷ್ಮೀಮಂದಿರ, ಯಮಾತಿಕಾವ್ಯ, ವಿನೇಕಾಭರಣ, ವ್ರತಚರ್ಮ, ಪಟ್ಟಾತ್ಮಯ, ಸದಾಶಿವಕತಕ ಈ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

ಇವನು ಮೈಸೂರು ಅರಸುಗಳ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನು. ಇವನಿಗೆ ಶಾಲ್ಯದ ಅರಸು ಎಂಬ ಸಂಗ್ರಹವಾದ ನಾಮವೂ ಉಂಟು. ಈತನು ಆಂಧ್ರ, ಕನ್ನಡ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಈ ಮೂರು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿರುವ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಕೃತವಾಗಿರಬಹುದು. ಧರ್ಮಗುವ್ವಚರಿತೆಯನ್ನು 1748 ರಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ ಈತನ ಪ್ರಾಣೇಶ್ವರಕತಕದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಆ ಗ್ರಂಥವು ಕಲಿ 4870ರಲ್ಲಿ-ಎಂದರೆ 1769 ರಲ್ಲಿ-ಹುಟ್ಟಿದಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ನಿಜದೀಪಿಕಾರತ್ನವನ್ನು ಕಲಿ 4871ಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ವಿರೋಧಿಯಲ್ಲಿ (1769) ಆರಂಭಿಸಿ ವಿಕೃತಿಯಲ್ಲಿ (1770) ಮುಗಿಸಿದಂತೆ ಆ ಗ್ರಂಥದಿಂದ-ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ ವಿನೇಕಾಭರಣವನ್ನು ಕಲಿ 4875 ಧಾತುವಿನಲ್ಲಿ (1774)¹ ರಚಿಸಿದಂತೆ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಅಲ್ಲದೆ ಈತನು ಕವಿ ವಿಟ್ಟಲನ

1. ಕಲಿ 4875 ಧಾತುವಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ವಿಜಯಸಂವತ್ಸರವಾಗುತ್ತದೆ.

(ಸು. 1600) ಅಮರಕೋಶ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಮನ್ಮಥಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಮಾಡಿದಂತೆ ಆ ಗ್ರಂಥದ ಬಂದು ಪ್ರತಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿರುವ

ವಿಟ್ಟಲವಿದ್ವನ್ನಿಮಿಷತಃಲೀಕಾ ಲಿಖಿತಾಮರಾಭ್ಯುಕೋಶಸ್ಯ |

ಕೃಷ್ಣಕ್ಷಿತಿಪತೀಯಾ ಮನ್ಮಥಸಂವತ್ಸರೇ ಶಿವಂ ಸಭಸಿ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ ಈ ಮನ್ಮಥವರ್ಷವು 1775 ಆಗಿ ರಬೇಕು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

1. ವಿವೇಕಾಭರಣ.

ಇದು ಭಾಸುನೀಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 18, ಪದ್ಯ 999. ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿದ್ದ ತ್ರಿಯಂಬಕಗುರುವಿನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ನರಸಾರ್ಯನು ತತ್ವದ ಸಾರಾಸಾರಗಳನ್ನು ಕೇಳಲು, ಅವನು ನರಸಾರ್ಯನಿಗೆ ನಿಗಮಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸಿದನು. ನರಸಾರ್ಯನು ಆ ಉಪದೇಶದ ಸಾರವನ್ನು ಜ್ಞಾನಸರ್ವಸ್ವ ಎಂಬ ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಬಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಗ್ರಂಥವಾಗಿ ರಚಿಸಿ ಅದನ್ನು ಕನ್ನಡಿಸುವಂತೆ ಕವಿಗೆ ಹೇಳಲು ಆತನು ಈ ಗ್ರಂಥರೂಪವಾಗಿ ಕನ್ನಡಿಸಿದನು. ಇದರ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಕವಿ ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾನೆ—

ತಿಳಿವು ನೆಲೆಗೊಳುವಂತೆ ಶಾಸ್ತ್ರದ | ಋಷಿ ತಲೆಪೋಷಣಂತೆ ಸಂಧಿಗ |

ದಳವಿ ಪಸರಿಸದಂತೆ ವಿಶ್ವಾಸಂ ಘಟಿಸುವಂತೆ ||

ಲಲಿತಪದಗೌರವದ ದರ್ಪಣ | ಫುಕವಿದ ಮೂಡಿಸೆನು ಮೋಹದ |

ಹೊಳಗೆ ತನ್ನಂ ನೋವ್ವರಿಗೆ ಕಾಣುವುದು ನಿಜಭಾವಂ ||

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಸದಾಶಿವಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ವಾಸುದೇವ, ಬ್ರಹ್ಮ, ಚಂದ್ರ, ವಾತೂಲದೇವ, ಸೂರ್ಯ, ಅಗ್ನಿ, ಇಂದ್ರ ಮುಂತಾದವರನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ...

ಸಾತ್ವಿಕತೆ

ಕಡಿನೊಡಗಲುವುದುಂಟೆ ತೇಯ | ಲೃಡಗುವುದೆ ದಾವಾನಲಂ ಬಂ |
 ದಡಸಲೋಡುವುದೇ ಸುಗಂಧಂ ಮೇಣದಕೆ ಸಹಜಂ ||
 ಎಡರಿನಲಿ ಹಿಂಗುವುದೆ ವಾಸನೆ | ಯಡಸಲಿನ್ನೊಂದಾಗುವುದೆ ಬೆಂ |
 ಬಿಡದ ದುಸ್ಸಂಗದಲಿ ಮಾಜುವುದುಂಟೆ ಸಾತ್ವಿಕತೆ ||

ಇಂದ್ರಿಯಜಯ

ಹುಲಿಯುಂಟಿದವರುಂಟು ಕಗ್ಗ | ತ್ತಲೆಯೊಳಗೆ ಸಂಚರಿಸಿದವರುಂ |
 ಬುಲಿವ ಮದದಾನೆಯನು ಹೊಡೆದವರುಂಟು ಮನದೊಳಗೆ ||
 ನಳಿನನಾಭನ ಮಗನ ಬಾಣಾ | ವಳಿಗೆಯೆದೆಯಂ ಚಾಚಿ ಪೆಟ್ಟಿಂ |
 ಗಳುಕದವರಂ ಕಾಣೆ ದೇವಾಸುರರ ಕಟಕದಲಿ ||

ಹೆಂಡತಿಯರ ಕೋಟಲೆ

ಬೆಲ್ಲದಷ್ಟುಗಳೆಲ್ಲ ತುಪ್ಪದ | ಕಲ್ಲಮಡಕೆಗಳೆಲ್ಲ ತೀರಿತು |
 ನೆಲ್ಲಾ ಬಿಡದುಟ್ಟಿರುವ ಸೀರೆಗೆ ಹಣಕು ಕಾಣಿಸಿತು ||
 ಅಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಗೆ ಕಾಸು ನಡೆಯದೆ | ನಿಲ್ಲುವುದೆ ವೆಚ್ಚಂಗುಕ್ಕಿದ |
 ರೊಳ್ಳೆಯವರೇ ನೆರೆಹೊರಗೆ ಒಣುಕಿಕ್ಕದಿರಲಲ್ಲ ||
 ನೆರೆಯವರಾರ ನೋಡಿ ಬಣ್ಣದಿ | ಕೊಱಿತೆಯೇ ಚಿನ್ನದಲಿ ಕುಂದೇ |
 ಹೊಣಿಗೆ ಕಾಸಿಟ್ಟಾಡುವೊಡನೊಳಗುಂಬ ಭೋಜನದಿ ||
 ಕರಗಕರಗದ ಜಿಣ್ಣೆ ಚಿಲಿವಾ | ಲರೆಗಡೆದ ವೊಸರಚ್ಚು ಬಿಳಿಸ |
 ಕ್ಕರೆ ಬಿಳಿಯ ಸಣ್ಣಕ್ಕಿ ಸಾಣಂಗಿಯ ನೆರೆದ ಜೇಳೆ ||
 ಬದುಕಿದೊಡೆ ಮೇಣವರತೆಲಿವಂ | ಒದುಕಬೇಕಲ್ಲದಿರೆ ಕೈಲಾ |
 ಗದ ಪುರುಷನಂ ಕೂಡಿಕೊಂಡೀವನೆ ಸೊಳಿರುವುದಕೆ ||
 ಬಿದಿರುಮೆಳೆಯಲ್ಲಿರುವ ದೇವಾಂ | ಗದ ಮಿಗಂಗಳ ಬಾಣು ಲೇಸಂ |
 ದಿದಿರ ಗರತಿಯರಲ್ಲಿ ಹೆಂಡತಿ ಪೇಯುವಳು ಕೂಡೆ ||

2. ಪಟ್ಟಕ್ಕೈಯ

ಇದು ಛಂದಶ್ಚಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಒಂದು ಭಾಗ. ಇದರ ಅಂತ್ಯ
 ಪಲ್ಲಿ ಈ ವದ್ಯವಿದೆ—

ಷಟ್ಪ್ರಕೃತಯೋರೀತಿಯನಚ ! ಲೇಟ್ಪ್ರಮುಖಂ ಕೃಷ್ಣನಾಮಕಂ ಸೇಷ್ಠಿಂ ನೀ |
ವಿಟ್ಪ್ರಜುರರಾಧ್ಯರೊಪ್ಪಲ | ವಿಟ್ಪ್ರಭುವಂತಿರ್ಪರೊಲಿದು ಜಿಳುಗನ್ನಡದಿಂ ||

3. ಸದಾಶಿವಶತಕ

ಇದರಲ್ಲಿ 101 ವೃತ್ತಗಳಿವೆ; ಪ್ರತಿವೃತ್ತವೂ “ಸದಾಶಿವ” ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ಪದ್ಯಗಳು ಪ್ರಾಯಿಕವಾಗಿ ವೇದಾಂತವನ್ನು ಬೋಧಿಸುತ್ತವೆ. ಗ್ರಂಥಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಕಂದ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ “ಬಿಂದು ಗಗನಾಂಗ ವೇದಾಬ್ದಂ ಕಲಿಯೊಳ್ ವಿರೋಧಿ” ಎಂದು ಕಾಲವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಕಲಿ 4800 ವಿರೋಧಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಬಹುಧಾ ನ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ (1698). ಕಲಿ 4811 ವಿರೋಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ (1709). ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಇದಕ್ಕೂ ಬಹಳ ಅಂತರವಿರುವುದರಿಂದ ಕಲಿ 4870 ಅಥವಾ 4871 (1769) ಅಭಿಪ್ರೇತವಾದ ಕಾಲವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ತಂದೆಯೊಳ್ಲ್ಲದೇ ಮಹಾಕವಿಾಶನೊಳ್ಲ್ಲದೆ ಬಾಣ್ಣಿ ಗಂಡನೊಳ್ |
ಪೊಂದದೆ ಕಾಮವೂರ್ತಿ ಕಡೆಗಾಣದೆ ಬಣ್ಣಗಳಾಣಿಕಾಟವೊಳ್ ||
ನಿಂದಿಹ ಮಟ್ಟವಾವೆಡೆಯೊಳೀಕ್ಷಿಸಲವ್ವುದು ನಿನ್ನ ಬಿಟ್ಟು ವೋ |
ಸ್ವಂದಳಿಯಲ್ಕದಾವೆಡೆ ಭವಾಭ್ರಲಯಾನಿನೀ ಸದಾಶಿವಾ ||
ಅರೆಮುಗುಳಾದ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಕಂಡದ ಬಿಟ್ಟು ಶಿರೀಷಜಾಲದೊಳ್ |
ಪರಿಸರದಾಡಿದಂತೆ ಮಹಿದುಂಬಿ ಶರನ್ನೈಗಲಕ್ಷ್ಮಿಗೌರವಿ ||
ಸ್ಫುರಿಸುವ ಯುಷ್ಮದೀಯಚರಿತಾಮೃತಮಂ ಕಡೆಗೊತ್ತಿ ಘೋರಸಂ |
ಸರಾದ ಗೌಬ್ಯವಂ ನೆನೆಸ ಚಿತ್ತವ ನೋಡಿದೊಳ್ ಸದಾಶಿವಾ ||

4. ಅಪ್ರಸ್ತುತಪ್ರಶಂಸಾಶತಕ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಣೇಶ್ವರಶತಕ.

ಇದರಲ್ಲಿ 102 ವೃತ್ತಗಳಿವೆ; ಪ್ರತಿವೃತ್ತವೂ “ಪ್ರಾಣೇಶ್ವರ” ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ಪದ್ಯಗಳು ಅನ್ಯೋಕ್ತಿರೂಪವಾಗಿ ನೀತಿ ಯನ್ನೂ ವೇದಾಂತವನ್ನೂ ಬೋಧಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಫುಲ್ಲಾಂಭೋರುಹಕೈರವಪ್ರತತಿಗಳ್ ಮಲ್ಲಿಮತಲ್ಲಿಕನ |
 ದ್ವಲ್ಲೇವಲ್ಲರಿಗಳ್ ಭ್ರಮದ್ಭ್ರಮರಿಗಳ್ ಸಂತಾಪಮಂ ತೀತಮಂ ||
 ಎಲ್ಲಾಕಾಲದಿ ಸೈಸು ನಿನ್ನ ಬರವಂ ಹಾರೈಸಿ ಸಪ್ರಾಣಮಾ |
 ಗಿಲ್ಲಿರ್ವನ್ನೆಗಮೇಂ ವಸಂತ ತಡೆವೈ ನೋಡೆನ್ನ ವ್ರಾಣೇಶ್ವರಾ ||
 ಸುರಕಾಲಾರುಣವಲ್ಲವಾನುಭವದಿಂದಂ ಸೊಕ್ಕಿ ಬಡ್ಧೂಕವ |
 ಲ್ಲರಿಯಂ ನೋಡುತೆ ಮಲ್ಲಿಕಾಲತೆಯೊಳುದ್ಯುತಂಜಮಧ್ವಾನಮಂ ||
 ಮೇಘಮುಕ್ತಿಸ್ಥ ನನಪ್ರಿಯಂ ಳೊಡನೆೈಕೈಂಸಾಚಿ ಪದ್ಮಾಸನಂ |
 ಕರಟವ್ಯೂಹಮನೇಕ ಪುಟ್ಟಿಸಿದನಿಲ್ಲೇನುಂಟು ವ್ರಾಣೇಶ್ವರಾ ||

5 ಟೀಕಿನ ಕೀರ್ತನೆ.

ಇದರಲ್ಲಿ ವೇದಾಂತಬೋಧಕವಾದ ಪದಗಳೂ ಅವುಗಳ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವೂ ಇವೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಶ್ಲೋಕಗಳು ಅನುವಾದಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದು ಪದವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಮನವೆಂಬ ಹಾಲಿಗುಪರತಿಯೆಂಬ ಹೆಪ್ಪನಿಕ್ಕಿ ಸವೀಸದಧಿಯಾಗಿ ಪಿರಿಯರುಸಿದಳ |
 ವಿನಯೋಕ್ತಿಯೆಂಬ ಮಂತಿಂ ಕಡೆದು ಸಹಜಮಾದನುಭೂತಿಯೆಂಬ ಬೆಣ್ಣೆಯೊಳು
 ತೆಗೆದು

ತನಗೆ ತಾನೆಸ್ಯನೆಲ್ಲದಹಾಗಿರುವ ಭಾವವನು ಪಿಡಿದು ಕಾಸಿ ತುಪ್ಪವನುಗೈದು |
 ನಿನಗುಣಿಸಲಿಚ್ಛೆಯಂ ತಾಳ್ ಗೌಣ ಚಿದ್ಭವವೆನಿಸುವೀಶಾನನಿಗೆ ದೇವದೇವ ||

6 ನಿಜದೀಪಿಕಾರತ್ನ

ಇದು ಹಾಡು, ವಚನ, ಸಾಂಗತ್ಯ ಇವುಗಳನ್ನು ಒಳಕೊಂಡಿದೆ; ಪದ್ಧತಿ 25; ವೇದಾಂತವನ್ನು ಬೋಧಿಸುವ ಗ್ರಂಥ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣಾಮೂರ್ತಿಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಪದ್ಧತಿಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ—ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಸಮಸ್ತ ತತ್ವತಾತ್ಪ್ರಿಕವಿಚಾರವಾರೀಣ ಶಾಲ್ಯಕ್ಷಿತಿವಾಲಕೃಷ್ಣಪ್ರಭುವಿರಚಿತಮಾದ ನಿಜದೀಪಿಕಾರತ್ನಗ್ರಂಥವೋಳ್—ಎಂಬ ಗದ್ಯವೂ, ಗ್ರಂಥಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ

ಇದು ಗೌರೀಶಃಟಿಪ್ಪಿಶಂಗಿಮಜಟಫೋರಾಟವೀಬಂಭ್ರಮ |

ತ್ಪಿದಶೋತ್ಸುಂಗಕರಂಗಿಣಿಸಲಿಲಕೃಷ್ಣಾಧ್ವಾರ್ಯಾನೋದರಂ ||

ಪದಕಾವ್ಯಂ ಕವಿಗಳ್ ವಿಚಾರಿಪುದಿದಂ ಸೌರಭ್ಯಮಂ ಮಿಕ್ಕಲೋ |

ಕದ ವಾಕ್ಯಂಗಳವೋಲ್ ನೀಕ್ಷಿಸದೆ ಧೀಮತ್ಕಾಮನಾದೃಷ್ಟಿಯಿಂ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯವೂ ಇದೆ. ಕೈಇದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪಭಾಗವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ—

ತರತರದಿ ಜಲಧರನಿಕರನೊತ್ತರಿಸಲು ಪು | ಸ್ಮರಕಂವಿಗಾದೊಡಂ ಬರುವುದೇ

ವಿಕೃತಿ ||

ಕಾನಳದ ಹಗ್ಗದಲಿ ಕಲ್ಪಿಸಿದ ಸಚಿಯಾಸಿ|ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದರಾರು ಸಾವರ್ಯೆ ಜಗದಿ ||

ಹಾಲು ಸಂಸ್ಕಾರದಿಂದಾಗಿ ಘೃತರೂರಾದ | ಮೇಲೆ ಪೂರ್ವಾಕೃತಿಯ ತಾಳ

ಮೊಸರಹುದೇ ||

ದಗ್ಧಪಟವೆಂದಿನಂದಡಿ ತೋಟಲಿಳಿಯಲಿ ವಿ | ದಗ್ಧರಾರದನುಟ್ಟು ತಲ್ಲಿದರು

ಹಿಮಮಂ ||

ಕನಸಿನೊಳು ಬಂದ ಕಾಮಿನಿಯ ಸಂಸಾರದಿಂ | ತನಯರಂ ಪಡೆವಿಸ್ತ ಮನುಜ

ರಾರುಂಟು ||

7 ಅನುಭವರಸಾಯನ

ಇದು ಪ್ರಾಯಿಕವಾಗಿ ಗದ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಕಂದವಿದೆ; ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ವಾಕ್ಯ 120 ಸಾಂಗತ್ಯಗಳಿವೆ. ಗ್ರಂಥವು ಗುರುಶಿಷ್ಯಸಂವಾದರೂಪವಾಗಿ ಅದ್ವೈತ ವೇದಾಂತವನ್ನು ಜೋಡಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು “ಸ್ಥಿರಮನುತಾಹಂತಾತರುಪಶು” ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅಮಲಜನಮುಕ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಇದನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಈ ಕಂದದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ—

ಅನುಭವರಸಾಯನಾಂಕನ | ಜನಕೃತಿಯಂ ಕೃಷ್ಣಭೂಮಿಪಂ ರಚಿಸಿ ಜಗ |

ಜ್ಞನಕೆಗೆ ಗೌರೀವರನಿಗೆ | ವಿನಯದಿನರ್ಪಿಸಿದನಮಲಜನಮುಕ್ತ್ಯರ್ಥಂ ||

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಬರೆಯುತ್ತೇನೆ.

ಮುಖವೆಯೆಂಬುದು ವಸ್ತುವಲ್ಲ ವಸ್ತುವಿನೋ | ಗಿರುತಿಹ ಗಣಗಣವಲ್ಲ |

ಮುಖವೆಂದೊಡೆಹುದು ತಮೋಗುಣವಾತ್ಮನಿ | ಗೆರೆಡೆಂಬ ಭೇದಕ್ಕೆ ಜನಕ ||

ಈ ಮುಷ್ಠಿಯ: ಕಾರ್ಯವಾದ ದೇಹೇಂದ್ರಿಯ | ಸ್ತೋಮವಿದಕೆ ಸ್ಥಾಪಕವು |
ಯಾಮಿನಿಯಿಂದ ಕತ್ತಲೆ ಕತ್ತಲೆಯ ಸು | ಸ್ತೋಮದಿಂ ನಿಶಿಯೆಸೆವಂತೆ ||

8 ಭಕ್ತಿವರ್ಗಸರೋವರ

ಇದರಲ್ಲಿ ಶಿವಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ 86 ಕೀರ್ತನೆಗಳಿವೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಂದಗಳೂ ವಚನಗಳೂ ಇವೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದು ಕೀರ್ತನೆಯ ಭಾಗವನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ—

ರಾಗ ಗೌರಿ

ಪಲ್ಲವಿ|| ನಿಜನೆ ನಿಲುವುದಲ್ಲದೆ ಸಚಿಗೆ ನಿಲುಕಡೆಯುಂಟೆ | ನೋಡಿ |
ಸುಜನರಾದವರಾಲಿಸಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮದೃಷ್ಟಿಯಿಂ ||
ಹಗ್ಗವ ಹಗ್ಗವೆಂದಣುವೆ ಕಡೆಗೆ ನಿಲುವುದೋ | ಮತ್ತಾ |
ಹಗ್ಗವ ಹಾವೇದಣುವೆ ನಿಂತುಬರುವುದೋ |
ಬಗ್ಗಿ ನೋಡಿ ಕಾವಳ ಹರಿದು ಬಯಲಲ್ಲಿದ್ದಾಗ | ಮೇಣಾ |
ಹಗ್ಗವ ಕಂಡವರು ನೋಡಿ ಹಾವೆಂದೆನದಾಗ ||1||
ಸ್ಥಾನುವ ಸ್ಥಾನುವೆಂದಣುವೆ ಕಡೆಗೆ ನಿಲುವುದೋ | ಮತ್ತಾ
ಸ್ಥಾನುವ ಚೋರನೆಂದಣುವೆ ನಿಂತುಬರುವುದೋ |
ಪ್ರಾಣಿಸದೆ ಚಲಿಸದೆ ಸಮಾಪನಾದಾಗ | ಮೇಣಾ |
ಸ್ಥಾನುವ ತುಟ್ಟುವಿಂಡು ಬಂದು ತನುವೊಟ್ಟಿಸಿದಾಗ ||೨||
ಗುರುಶಾಸ್ತ್ರಮುಖಗಳಿಂದ ತಿಳಿದ ತಿಳಿವಿಗೆ | ಮತ್ತೀ |
ಕರಣದೋಷದಿಂದ ಬಂದ ಭೇದಬುದ್ಧಿಗೆ |
ಸ್ಥಿರತೆಯುಂಟು ಧರತೆಯಿಲ್ಲವೆಂಬ ತತ್ವವ | ಗೌರಿ |
ವರನ ದಯೆಯಿಂದ ಪಡೆದು ಸುಖಿಸು ಮಾನವಾ ||3||

9 ಜ್ಞಾನವರ್ಗಸರೋವರ.

ಇದರಲ್ಲಿಯೂ 86 ಕೀರ್ತನೆಗಳಿವೆ.

10 ಧರ್ಮಗುಪ್ತಚರಿತೆ.

ಇದು ಯಜ್ಞಗಾನರೂಪವಾಗಿದೆ. ಸ್ಕಾಂದಪುರಾಣದ ಟ್ರಹ್ಮೋತ್ತರಕಾಂಡದಲ್ಲಿ ಶನಿಪ್ರಶಂಸಾವಸರದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾದ ಧರ್ಮಗುಪ್ತರಾ

ಯನ ಕಥೆಯನ್ನು ಕವಿ ಹೀಗೆ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಈ ಗ್ರಂಥವು ಪ್ರಾಕೃತ
ಜನ ಹೃದಯಾನಂದಾರ್ಥವಾಗಿ ರಚಿತವಾದಂತೆ ಹೇಳಿದೆ.

ಇವನ ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳು ನಮಗೆ ದೊರೆತಿಲ್ಲ

ವೆಂಕಾಮಾತ್ಯ ಸು. 1770.

ಈತನು ರಾಮಾಯಣ, ಇಂದಿರಾಭ್ಯುದಯ, ಹನುಮದ್ವಿಲಾಸ
ಈ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ¹. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ. ಇವನ ತಂದೆ
ರಾಮಪುರೀ ಹಂಪೆಯಾಮಾತ್ಯ, ತಾಯಿ ವಾಬಾಂಬೆ. ರಾಮಾಯಣದ
ಕೊನೆಯ ಗದ್ಯದಲ್ಲಿ ತಾನು ಅಂಜನೇಯನ ವರಪ್ರಸಾದದಿಂದ ಸರಸಿ
ಸಾಹಿತ್ಯಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದವನೆಂದೂ ಚತುರ್ವಿಧ ಕವಿತಾವಿಶಾರದ
ನೆಂದೂ ಗಾಂಧರ್ವಕಳಾವಿದನೆಂದೂ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಅಲಂ
ಕಾರಮಣಿದರ್ಪಣದಲ್ಲಿ ಇವನಿಗೆ ಪತ್ತರ್ಥನೀವಲ್ಲಭ, ಘಟಕಾಪ್ರಬಂಧ
ರಚನಾವಿದಗ್ಧ ಎಂಬವಿಶೇಷಣಗಳು ಹೇಳಿವೆ². ಇವನು ಹೈದರಾಬಾದ್
ನಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದಂತೆ ತಿಳಿವುದರಿಂದ ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು
1770 ಆಗಬಹುದು.

ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಸ, ಬಾಣ, ಮಯೂರ, ದಂಡಿ, ಕಾಳಿದಾಸ
ಈ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕವಿಗಳನ್ನೂ ಹರೀಶ್ವರ, ರುದ್ರಭಟ್ಟ ಈ ಕನ್ನಡ ಕವಿ
ಗಳನ್ನೂ ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

1. ಇವನು ಬರೆದಿರುವ ಅಲಂಕಾರಮಣಿದರ್ಪಣವೆಂಬ ಸಂಸ್ಕೃತಗ್ರಂಥದ ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ
ಸ್ವರಚಿತವಾದ ಕೆಲವು ಗ್ರಂಥಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ—

ಯೋಸೌ ಕಾಮವಿಲಾಸಭಾಣಮಪಿ ವಾ ಮಾಹೇಂದ್ರಕಂ ತಡ್ವಿಮಂ |

ವ್ಯಾಯೋಗಂ ಖರದರ್ಪಘಾತನಕಥಂ ಕಾವ್ಯಂ ಹನೂಮಜ್ಜಯಂ ||

ತತ್ಕುಕ್ಷಿಂಭರಿಭೈಕ್ಷ ವಪ್ರಹಸನಂ ಕರ್ಣಾಟರಾಮಾಯಣಂ |

ಕಿಂಚೀಮಾಂ ಚಿದಭೇದಕಲ್ಪಲತಿಕಾಂ ಕೃತ್ವಾ ಬುಧೈರ್ಗೀಯತೇ ||

2 ತನ್ನ ಸುಧಾಲಹರಿಯೆಂಬ ಚಂಪೂಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೀಗೆ
ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ—

ಯಃ ಶ್ರೀರಾಮಪುರೀವರಾಮೃತಕಲಾಧಿಕ್ಕಾರಿ ಕಾರುಣ್ಯದೃಢ |

ಕ್ಸಂಕ್ರಾಂತಾಖಿಲ ಶಾಸ್ತ್ರಭೂಷಣಮಣಿಃ ಸಾಹಿತ್ಯಲೀಲಾಖನಿಃ ||

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

1. ರಾಮಾಯಣ

ಇದು ವಾರ್ಧಕಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 195, ಪದ್ಯ 9865. ನಮಗೆ ದೊರೆತ ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥದ ಆದಿಭಾಗವಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಶಿವನು ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಹೇಳಿದಂತೆಯೂ ಆಮೋಲ ಸೂತನು ಋಷಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದಂತೆಯೂ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಗ್ರಂಥಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ—

ಇದು ರಾಮಚಂದ್ರಪಾದಾರವಿಂದವಂದನಪವನಂದನವರಪ್ರಸಾದಾಸಾದಿತಸರ ಸಸಾಹಿತ್ಯಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಸರ್ವಾಂಕಷ ಚತುರ್ವಿಧಕವಿತಾಪರಿಶೀಲನಾತ್ಮನಿಷ್ಠಾಗೌರವಾಂಧರ್ವಕಳಾವಿದ ವಿದ್ವಜ್ಜನೋಪಲಾಲನೀಯ ರಾಮಪುರೀಹಂಪೆಯಾವಾತ್ಮತನೂಭವ ವೆಂಕಾಹ್ವಯವಿರಚಿತಮಾದ ಶ್ರೀನುದ್ರಾಮಾಯಣಮಹಾಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ.

ಇವನ ಬಂಧವು ಪ್ರೌಢವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಹೇಮಂತಖುತು.

ಅಂಬರಕೆ ಕಳುಪಿ ಸಸಿಬಿಂಬಮಂ ಜಡೆಯೊಳಿರು |

ವಂಬುಜಾನನೆಯ ನೀರಧಿಗಟ್ಟಿ ವುಲಿಡೊವಲಿ |

ನಂಬರವ ಪೊದೆದು ಕಾಂತಾಲಿಂಗನಂಗೈದು ಕೆಡಱುತಿಂಗಳಗಂಗಳ ||

ಬೆಂಬಿಡದೆ ವಟನೆಲಲ ಸಾರಲೆಲರುಣಿವೆದೆಯ |

ನಂಬರಂಗೈದು ನಿಜಪಕ್ಕಗಳನಾಳಿದನ |

ನಂಬುಧಿಯ ತಾಣಗೈದಿಟ್ಟ ಹಿಮಭೂಪಾಲನುಪಟಳಕ್ಕಳ್ಳಿ ಭಯದಿ ||

ಶರದ್ಯತು

ಜಕ್ಕವಕ್ಕಿಗಳಿಂಗಹಸ್ತರೋವಾಸನೆಯ |

ಮಿಕ್ಕು ಜೀವಂಜೀವತನಿಗೆ ಚಾಂದ್ರಾಯಣವ |

ಸೊಕ್ಕುಮಾನನ ಬಕಂಗಳಿಗೆ ಹಂಸೀಗಣಕ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರಾನಿಯಮಮಂ ||

ಎಕ್ಕತುಳನದಿನದಗಳಿಗೆ ಗುಹಾವಾಸವ |

ನ್ನಕ್ಕುಱುಂದು ದೇಶಗೈಯಲ' ಶರದೈಗಿ ||

ಕಕ್ಕುಲಿತೆಯಿಂ ಪಿಡಿದುವಾಸನುಯದೊಳು ಘನಾಪಾಯಕ್ಕುಳ್ಳಿನ ಚಾತಕಂ ||

ವನ

ಅಳಿಕುಳಧ್ವಾನದಿಂ ಕಳಕಂಠಗಾನದಿಂ |

ಕಲಹಂಸಯಾನದಿಂ ಕುಸುಮರಸಸಾರದಿಂ |
 ಕಲಿತಕುಕನಾದದಿಂದೆಸೆವ ಪ್ರತಾನಸನ್ಮಂಟಪಸ್ಥಾನದಿಂ ||
 ಲಲಿತಸುಮಗಂಪಿನಿಂ ಫಳರಸದ ಬಿಣ್ಣಿನಿಂ |
 ಬಲುನೆಟಲ ತಣ್ಣಿನಿಂ ಬಣ್ಣ ಗಿಳಿಯಿಂಪಿನಿಂ |
 ಮಲಯಪವಮಾನಂಗೆ ನಿಳಯದಂತಾವನಂ ಘನಮನೋಹರವಾದುದು ||

ಶಾಲಿವನ

ನೊಳೆಯುತ್ತ ಕರಲಾಗಿ ಮತ್ತೆ ನೀರೇಱುತಂ |
 ಒಳಗಂಗಳಗಲುತಂ ನಳನಳಿಸಿ ಬೆಳೆಯುತಂ |
 ಒಳಗೊಳಗೆ ಪೊಡೆಯಾಂತು ಪೊಟಪೊಣ್ಣೆ ಪಾಲ್ಪುಂಬಿ ಸಾಲ್ಪುಂಬಿಗಳ ಕರುಯುತ ||
 ಗಿಳಿಗಳೊಳೆ ಕೆಳೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆದೇನು ವಾರ್ಧಿಕ್ಕ |
 ಮುಱಿಯದಾದುದೆನುತ್ತ ಬಳುಕಿ ತಾಲೀವನಂ |
 ತಲೆವಾಗಿತೆಂಬಂತೆ ಪಣ್ಣೆನೆಗಳಂತೆಸೆವುಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಂತಸದಲಿ ||

ಚಿತ್ರಕೂಟ

ಹರಿಯೆಳ್ಳಿ ವಿಧಿಯು ಗದ್ದುಗೆ ಲಕುಮಿಯಿಕ್ಕೆ ಭಾ |
 ಸ್ಮರನ ಮೈತ್ರತೆ ಮನಸ್ಸಂಭವನ ತೋಮರಂ |
 ಪರಮೆಗಳ ಭೋಜನದಶಾಲೆ ಸೌಭ್ಯದಾಗಾರಮಾಗಿರಲು ಮಗುಱಿ ||
 ತರುಣಿಯರ ಮುಖಶರ್ವರನಾಥನಿಂದೆ ತಾ |
 ವರೆಯಾದೆವೆಂದು ಮುಱಿಗುತ್ತಮಿರಲದ್ರಿಮಣಿ |
 ತರಣಿಯಿಂ ವಿಕಸನಂಗೈಸಿದುದೊ ಎನಲಬ್ಧ ಸಂಕುಲಂ ತೋಪಿಸಿದುದು ||

ಸಂಧ್ಯಾರಾಗ

ಸ್ಮರನ ವಿಜಯೋತ್ಸವದ ರತುನದ ಪತಾಕೆಯಿದೊ |
 ವರುಣಸೌಧಸ್ಥಗಿತಪದ್ಮರಾಗದ ಕೆಂಪೊ |
 ಹರನ ಜಟಿಗಳ ಕಾಂತಿ ಪರಕಲಿಸಿ ತೋಱುವುದೊ ಕೆಂಗಣ್ಣಿನೆಯ ಕಾಂತಿಯೊ ||
 ತರಣಿಯೈತಹ ಮಾರ್ಗರತುನಸೋಪಾನಂಗ |
 ಳುರುಕಾಂತಿ ಪಸರಿಸಿತೊ ಎನಲು ಸಂಧ್ಯಾರಾಗ |
 ಕರಮೆಸೆದುದಂಬರದಮಣಿ ಸರಿಯಲೊಡನೆ ಬರುವರುಣದೇಹಜ್ಜವಿಪೊಲು ||

2. ರಮಾಭ್ಯುದಯ

ಇದು ಚಂಪೂರೂಪವಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯು ಅವತರಿಸಿ

ರಾದಿ ವಿಷಯಗಳು ಹೇಳಿವೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಕವಿ ಈ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.—

ಅನುಂದರಸಬಂಧುರಭ್ರಮಿತಚಿತ್ತಪುಷ್ಪಂಧಯಂ |

ಕ್ರಮಕ್ರಮಪುಪೋಷಿತಪ್ರಚುರಕಾವಭಾವಾಲಯಂ ||

ಚಮತ್ಕೃತಿಕೃತೀಶ್ವರಸ್ವಹೃದಯಾಳಿನೋದೋದಯಂ |

ರಮಾಭ್ಯುದಯಮುಃ ರಮಾಭ್ಯುದಯಮುಂ ನತರ್ಗೀಯಾದೇ ||

ಕಾವ್ಯಾಲಂಕರಣಗೌತಿ | ಸೇವ್ಯಂ ದುರ್ಬೋಧಕುಕವಿಜನಕವಿಭಾವ್ಯಂ |

ಭವ್ಯಂ ರಸಿಕಗೌಂ ಸಂ | ಸ್ತವ್ಯಂ ಮತ್ಕಾವ್ಯಮವನಿಯೋಳಿ ವಾಸ್ತವ್ಯಂ ||

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ರಾಮಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ನೀತಿ, ಅಂಜನೇಗು, ಈಶ್ವರ, ವಾರ್ವತಿ, ಗಣೇಶ, ಸರಸ್ವತಿ, ವಾಲ್ಮೀಕಿ, ವ್ಯಾಸ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಗ್ರಂಥಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ—

ಇದು ನಿಖಿಲಬೃಂದಾಂಕಬೃಂದಮ ಕುಟುಮಗಣಪ್ರಭಾಪಟಲನೀರಾಜೇಶ್ವರೀರಾ
ಮಜಂದ್ರಸೂದಾರವಿಂದನಿಷ್ಯಂದನುರಂದಾಸ್ವಾದನತುಂದಿಲೇಂದಿಂದಿರಾಯಮಾಣಮಾ
ನಸ ಜಗತ್ಪ್ರಾಣನಂದನಕಾರುಣ್ಯಕಟಾಕ್ಷಲಬ್ಧಸಾಹಿತ್ಯಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಸರ್ವಂಕಷ ಚತು
ರ್ವಿಧಕವಿತಾಪರಿಶೀಲನಾತ್ಮನಿಷ್ಠಾಗರಿಷ್ಠ ಗಾಂಧರ್ವಕಲಾಧುರಂಧರ ನಿಷ್ಕಾ
ಯಪ್ರಬಂಧನಿರ್ಮಾಣಚಾತುರಧುರೀಣೋಪಲಾಲಿತ ಶ್ರೀರಾಮಪುರೀಹಂಸಯಾಮಾತ್ಮ
ತನೂಭವ ನೆಂಕಯಾಮಾತ್ಮವಿರಚಿತ ರಮಾಭ್ಯುದಯಮಹಾಪ್ರಬಂಧದೊಳೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ —

ಕೋತಿಯ ಮರಿಗಳು

ವಿಡಿದಂಗಾರಮನೈದೆ ಪಣ್ಣೆನುತಲಂ ಕೈಜಾಜೆ ಬೇಟುತ್ತಲಂ |

ಕೊಡಪುತ್ತಂ ಕರವಾಲದಂಡಗಳುಮಂ ಮೈಕಾರದಿಂ ಪಲ್ಲಳಂ ||

ಬಿಡುತಂ ನರ್ತನಗೈದು ಮೌನಿಗಣಕಂ ಹಾಸ್ಯಂಗಳಂ ತೋಟುತಂ |

ದಡೆಯಾಡುತ್ತಿಹ ಕೇಶವೋತಕಗಳೇಂ ತಪ್ಪಲ್ಲಳೊಳೆ ತೋವು ವೋ ||

ಯಾದ

ಘಾಣಂಘಾಣರಣದ್ಭಯಾನಕಮಹಾಭೀರವವ್ಯಾಪ್ತಿಯಿಂ |

ಕ್ಷೋಣೀಮಂಡಲದಿಗ್ವಿಭಾಗಕುಧರಶ್ರೇಣೀಗೃಹಾರಾಜಿಗ ||

ಕ್ಷೀಣೋದ್ಧೇವನೆಗೈಸುತಂ ಕ್ಷೀರಜಸ್ಮಾಂದ್ರಾಂಧ್ಯಮಂ ಬೀಟು ಗೇ |

ನಾರ್ಣಾರ ಪ್ರಥಮಾನಸೇನೆ ನಡೆದತ್ತೇನೆಂಬಿನಾಟೀಪಮಾಂ ||

ಘಟಿತಾನ್ಯೋನ್ಯಾಗ್ರಭಾಗಪ್ರಕಟಿತರಟನೋದ್ಭಾಟನಾಘಾತಿಸ್ತಾಸಿ |
 ಸ್ಫುಟಿತೋದ್ಯದ್ವರ್ಮಮರ್ಮಪ್ರಸೃತಶಿಖಿಕಣಂ ಚುರ್ಚಲನೈಶ್ಯೋನ್ಯದಿಂದಂ ||
 ಸ್ಫುಟಶೈಲಾಘಾತವೃಕ್ಷಪ್ರಹರಣಶರಕುಂತಾಭಿಘಾತಂಗಳಂ ದೃ |
 ಕ್ಷಟುವಾದತ್ತಾಜಿರಂಗಂ ವಿಕಟಪಟಪಟಾತ್ಮರಘೋಪಾನುಷಂಗಂ ||
 ಹನುಮದ್ವಿಲಾಸವು ಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

— — —

ಸಿಂಗರಾಚಾರ್ಯ ಸು. 1770

ಈತನು ಶ್ರೀರಂಗವಾಹಾತ್ಮ್ಯವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವಕವಿ; ಮೈಸೂರು ರಾಜನಾದ ಬೆಟ್ಟದ ಚಾಮರಾಜನಿಗೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ರಾಜನು 1770 ರಿಂದ 1776ರವರೆಗೆ ಆಳಿದ ಬೆಟ್ಟದ ಚಾಮರಾಜನೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ರಾಜ ಬಡೆಯರ ತಮ್ಮನಾದ ಬಟ್ಟಬೆಟ್ಟದಚಾಮರಾಜನು ಸುಮಾರು 1600ರಲ್ಲಿದ್ದನು. ಕವಿ ಈತನ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದ ರಬಹುದು ಎಂಬ ಸಂದೇಹಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವುಂಟು. ಆದರೆ ಇವನ ಬಂಧವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇವನು ಅಷ್ಟು ಹಿಂದಣವನಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಪದ್ಯರೂಪವಾದ ಶ್ರೀರಂಗವಾಹಾತ್ಮ್ಯವು ಇದ್ದಂತೆ ಕಬ್ಬಿಗರಾ ಪದ್ಯಮನುಂ | ಡುಬ್ಬಸವಿಂ ದೂಱಿ' ಪಟ'ಯರೆನ್ನೀಕೃತಿಮಂ |

ಕಬ್ಬಿಗಿನ ರಸಿಕಮನುಜಂ | ಪರ್ಬದ ಮುದದಿಂದೆ ಸವಿಯರೇ ಸಕ್ಕರೆಯಂ ||
 ಎಂಬ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸುವುದರಿಂದ ಒಂದುವೇಳೆ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನು (1678) ಬರೆದಿರುವ ಚಂಪೂರೂಪವಾದ ಶ್ರೀರಂಗವಾಹಾತ್ಮ್ಯಕ್ಕೆ ಈ ಮಾತು ಅನ್ವಯಿಸಬಹುದು. ಹಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಈ ಸೂಚನೆಯೂ ಮೇಲೆ ಕವಿಗೆ ಹೇಳಿರುವ ಕಾಲವನ್ನು ದೃಢೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಶ್ರೀರಂಗವಾಹಾತ್ಮ್ಯ

ಇದು ಗದ್ಯರೂಪವಾಗಿದೆ; 10 ಅಧ್ಯಾಯಗಳಾಗಿ ಭಾಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಂಗಕ್ಷೇತ್ರದ ವಾಹಾತ್ಮ್ಯವು ಹೇಳಿದೆ. ಇದರ ಮೂಲವು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಮಹೇಶ್ವರನಾರದಸಂನಾದರೂಪವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಂ

ಥಾದಿಯಲ್ಲಿ 3 ಪದ್ಯಗಳಿವೆ; ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ—

ಶ್ರೀಮದ್ರಾಜಾಧಿರಾಜ ರಾಜಸರಮೇಶ್ವರ ಪ್ರೌಢಪ್ರತಾಪ ಯದುಕುಲಪಯಃ
ಪಾರಾವಾರಕಲಾನಿಧಿ ಬಿರುದೆಂತೆಂಬರಗಂಡ ಲೋಕೈಕವೀರ ಶ್ರೀನರಪತಿ ಬೆಟ್ಟದಚಾಮ
ಮಹಾರಾಯನ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ಸಿಂಗರಾರ್ಯಕವಿರಾಜಧ್ಯಾಪಕಂ ಶ್ರೀರಂಗಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಃ |
ದೊಳ.

ಈಗ್ರಂಥದಿಂದ ಆದಿಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಕವಿವಿಷಯಕವಾದ ಒಂದು
ಪದ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಭೂಭೃದ್ವರ್ಯಕದಂಬವಂದಿತಪದದ್ವಂದ್ವಾರವಿಂದೋಲ್ಲಸ |
ಚೈತ್ರಭೃದ್ಬೆಟ್ಟದಚಾಮಭೂಪನ ಮಹದ್ವಂಶಾಘೋಸಂಶೃತಂ ||
ಸಂಭ್ರಂ ಸಂಪ್ರತಿ ಸಿಂಗರಾರ್ಯಕವಿರಾಜಧ್ಯಾಪಕಂ ಕನ್ನಡ |
ಶ್ರೀಭಾಷಾತತಿಯಿಂ ಬುಧಂ ರಚಿಸಿದಂ ಶ್ರೀರಂಗಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಮಂ ||

ಮಹಮೂರ್ತಿ 1772

ಈತನು ಅಷ್ಟಾವರಣತೀಲಕವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರ
ಶೈವಕವಿ. ತನ್ನ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ:—ಪೊಡವಿಡಿಯ
ಹುಚ್ಚಯ್ಯ, ಮಗ ಗುರುಸಿದ್ಧ, ಮಗ ಕರಿವೀರಯ್ಯ, ಮಗ ವೈಯಪ್ಪ,
ಮಗ ಕವಿ ಮಹಮೂರ್ತಿ. ಇವನಿಗೆ ಗುರುವಯ್ಯ, ಪರಮಯ್ಯ, ಕರಿ
ವೀರಯ್ಯ ಎಂಬ ಮೂವರು ತಮ್ಮಂದಿರಿದ್ದರು. ಇವನ ಗುರು ಗುರುಸಿದ್ಧ.
ಇವನು ಕೃಷ್ಣಾತೀರದಲ್ಲಿರುವ ನಾಕಪುರದೊಳಗೆ ನಿಷ್ಠಿಗಳು ಕಟ್ಟಿಸಿ
ಕೊಟ್ಟ ಮಠದಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥ
ವನ್ನು ಶಕ 1695 ನೆಯ ನಂದನದಲ್ಲಿ, ಎಂದರೆ 1772 ರಲ್ಲಿ, ರಚಿಸಿದಂತೆ
ಹೇಳಿದೆ.

ಪೂರ್ವಕವಿಗಳನ್ನು ಈ ಪದ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.—

ವರಕಾಳಿದಾಸಗೆ ಮಯೂರ ಮಲುಹಣಗೆ ಪಾ |

ಲ್ಕುರಿಕೆಸೋಮೇಶ್ವರಗೆ ಗುಬ್ಬಿಯಾಮಲ್ಲಣಾ |

ಧೃಗೆ ನಿಜಗುಣದೇವನಿಗೆ ಭೀಮಕವಿಗಳಡಿದಾವರೆಗೆ ನತನಪ್ಪಿನು ||

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಅಷ್ಟಾವರಣತಿಲಕ

ಇದು ವಾರ್ಧಕಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ, ಸಂಧಿ 11, ಪದ್ಯ 1336. ಇದರಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಾವರಣಗಳ, ಎಂದರೆ ಗುರು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮ ವಿಭೂತಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಪೂರ್ವಾಕ್ಷರಿ ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದ ಇವುಗಳ, ಮಹಿಮೆ ನಿರೂಪಿಸಿದೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಜೈನರಿಗೂ ವೀರಶೈವರಿಗೂ ನಡೆದ ವಾದಗಳೂ ಕೆಲವರು ರಾಜರುಗಳ ಆಳಿಕೆಯ ವಿಷಯಗಳೂ ಹೇಳಿವೆ. ಈಗ್ರಂಥವು : ಚೆನ್ನಬಸವೇಶ್ವರನು ನೀಲಮ್ಮನಿಗೆ ಹೇಳಿದ ಶರಣರ ಉನ್ನತಕಥೆ, ಎಂದೂ “ನವಿಲೆಪುರದರಸ ದೇವರಾಜಂಗೆ ಅವನ ಸತಿ ಮಧುಮಾನುಣಿ ಪೇಟೆನ ಕಾವ್ಯ” ಎಂದೂ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ದೇವರಾಜ ಕಾವ್ಯ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಇರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಶಿವಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಪಾರ್ವತಿ, ಗಂಗಾದೇವಿ, ಪೂಜ್ಯ, ಗಣೇಶ, ವಿರೇಶ, ಬಸವ, ಚೆನ್ನಬಸವ. ನೀಲಮ್ಮ, ಪ್ರಭುದೇವ, ಅಮರಗುಂಡದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ, ಸುಗ್ಗಲದೇವಿ, ಆದವೈ, ಸ್ವಗುರು ಗುರುಸಿದ್ಧ, ಅನ್ನದಾನೇಶ, ಮಡಿವಾಳ, ಸಿದ್ಧರಾಮ ಇವರುಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ. ಈಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ—

ಸ್ತೋತ್ರರು

ಬಲ್ಲದವನಿ'ಸುವರ್ ಬಲಿದವನನ ಬ'ಸುವರ್ |
 ಇಲ್ಲೆಯಿಂದಲ'ಯದನಕೂಡೆ ಮೂತಾಡುವರ್ |
 ಕಲ್ಲಿದೆಯ ಕರಗಿಪರ್ ಸ್ವಪ್ನದಲಿವೊದಲಾಗಿ ಕಲೆಲೆಯ ತೋಜುತಿಹರು ||
 ತೇಣಿಂಗೊಳಿಸುವರ್ ತಮ್ಮ ಜಲಗಿಲಿಸುವರ್ |
 ಬಲ್ಲತನದೋಜುವರ್ ಕುಲ್ಲಕುಸಕದಿ ನಿಲಯ |
 ದಲೊಬ್ಬನಡಗಿಸುತ ಹೊಜಿಗೊಬ್ಬನಿಟ್ಟಿಹರು ಒಲ್ಲೆನೊಲ್ಲೆನು ಧರಣಿವಾ||
 ಸತಿಯಿಂದ ಸತ್ಕೀರ್ತಿ ಸತಿಯಿಂದಲಪಕೀರ್ತಿ |
 ಸತಿಯಿಂದಧೋಗತಿಯು ಸತಿಯಿಂದ ಸನ್ನತಿಯು |
 ಸತಿಯಿಂದಲಾಪೇಕ್ಷೆ ಸತಿಯಿಂದ ಸನ್ನೋಕ್ಷೆ ಸತಿಯು ಮೋಹದ ಸಂಕಟ||
 ಸತಿಯಿಂದ ಕಾರ್ಪಣ್ಯ ಸತಿಯಿಂದಲತಿವುಣ್ಯ |

ಸತಿಯಿಂದ ಮೂವರ್ಗ ಸತಿಯಿಂದ ಸಂಸ್ವರ್ಗ |
 ಸತಿಯಿಲ್ಲದವಗೆ ಇಹಪರಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸದ್ಗತಿಯಿಲ್ಲ ಕೇಳವನಿವಾ||
 ಇಂದುಮಂಡ ವೆಲ್ಲಿ ರಾಹುನಿಹ ಸ್ಥಳವೆಲ್ಲಿ |
 ಬಂದು ತದ್ಗ್ರಾಸಮಂ ಮಾಡುವ ಪರಾಕ್ರಮವ |
 ಹೊಂದಿದು ಸತತಮುಂ ತುಡುಕದಲೆ ಸುಮ್ಮನಿಹನೇನುಕಾರಣವೆಂದಡೆ||
 ಮಂದಗಮನೆಯ ಚಂದ್ರಸಾಗೃತ್ಯಮುಖದೊಳಗೆ |
 ಸುಂದರದ ಸಂಸಿಕವ ಕಾಣುತಲಿ ಲಗವನಿಹ|
 ನೆಂದಲಿದು ಬೈತಲೆಯ ವೇಣಿಸಹಭುಜಗಭಯಗೊಂಡು ತುಡುಕದಲಿವನು||

— — —
 ವರದೇಂದ್ರ 1774

ಈತನು ತಂತ್ರಸಾರವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಮಾಧ್ವಕವಿ:
 ನಂಜನಗೂಡು ರಾಘವೇಂದ್ರಮಠದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಇವನ
 ಗುರು ವಸುಧೇಂದ್ರ. ಈತನ ಕಾಲವು 1774 ಎಂದು ಬಂದು ಶಾಸನ
 ದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ
 ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ತಂತ್ರಸಾರ

ಇದು ಹಾಡಿನರೂಪವಾಗಿದೆ; ಪದ 29. ನರಸಿಂಹಭಾಗವತನ
 ಮಗನಾದ ಜಗನ್ನಾಥದಾಸನ ಪಾರ್ಥಸಾನುಸಾರವಾಗಿ ಈಗ್ರಂಥವನ್ನು
 ವಸುಧೇಂದ್ರನ ಕೃಪೆಯಿಂದ ರಚಿಸಿದಂತೆ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇದು
 ಮೂಲರಾಮನು ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ಉಪದೇಶಮಾಡಿದ ಮಹಾಮಂತ್ರದ ಮರ್ಮ
 ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಬಂದುಪದವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ:

ಪಲ್ಲವಿ|| ಪಾಹಿ ಪಂಕೇರುಹೇಕ್ಷಣ ಸರ್ವಕಾಮದ |

ಪಾಹಿ ಪದ್ಮಾಲಯಾನಿಕೇತನ ಸದಾ||

ಆವ ಸರ್ವೋತ್ತಮನು ಆವಾವ ಗುಣಗಳಿಗೆ | ಆವಾವ ಶಬ್ದವಾಚ್ಯನು ಕರುಣದಿ|
 ಈವಿಚಾರವನು ವೇಲಿನಲು ನಸುನಗುತ ರಾ|ಜೀವಸಂಭವಗಾಂಗಳೀತೆದಿ ನುಡಿದ||
 ವನಜಸಂಭವ ಕೇಳು ನಾನೆ ಸರ್ವೋತ್ತಮನು | ಎನಗನಂತಾನಂತಮಂಗಳಗುಣ |
 ಪ್ರಣವವಾಚ್ಯನು ನಾನುಅಷ್ಟವಣೋಪೇತ| ಪ್ರಣವವಿಚಾರವನುಪೇಚ್ಚಿನನಿಗೆ||

ಜಗವ್ವಾಢಧರಾಪ ಕು. 1775

ಈತನು ಹರಿಕಥಾಮೃತಸಾರ, ಕೀರ್ತನೆಗಳು, ತತ್ವಸಂವತ್ಸರಿ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಇವನು ಮಾಧ್ವಕವಿ ; ಗೋಪಾಲ ದಾಸನ (ಸು. 1750) ಶಿಷ್ಯನು. ಇವನ ತಂದೆ ನರಸಿಂಹಾರ್ಯ. ಈತನಿಗೆ ಜಗವ್ವಾಢಧರಾಪ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ದಾಸಕೂಟದವರನ್ನು ನಿಂದಿಸಿದ್ದುದರಿಂದ ಈತನಿಗೆ ಹೈದ್ರೋಗವು ಕಂಡು ವಿಜಯರಾಯನ ಆಜ್ಞಾನುಸಾರವಾಗಿ ಗೋಪಾಲದಾಸನಿಂದ ಪರಿಹಾರವಾದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಮಾನವಿ. ವರದೇಂದ್ರನ (1774) ಸಮಕಾಲ ದನನೆಂದು ಅವನ ಚರಿತ್ರದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ
ಹರಿಕಥಾಮೃತಸಾರ

ಇದು ಭಾಮಿನೀಸಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ ; ಸಂಧಿ 33, ಪದ್ಯ 953. ಈಗ್ರಂಥವು ವಿಷ್ಣುಸ್ತುತಿರೂಪವಾಗಿಯೂ ದ್ವೈತವೇದಾಂತಬೋಧಕವಾಗಿಯೂ ಇದೆ. ಆರಾಭದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಪಾದರಾಯ, ವ್ಯಾಸರಾಯ ಪುರಂದರ ದಾಸ, ವಿಜಯದಾಸ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವ ಸಂಸ್ಕೃತಶ್ಲೋಕಗಳಿವೆ. ಅನೇಕ ಕವಿ ನರಸಿಂಹ, ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಬ್ರಹ್ಮ, ವಾಯು ಸರಸ್ವತಿ, ಮಾರುತಪತ್ನಿ ಬಾದರಾಮಣ, ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯ, ಶಿವ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಜನನಿಯಾಸು ಕಾಣದಿಹ ಬಾಲಕ | ನೆನೆದು ಹಂಬಲಿಸುತ್ತಿರೆ ಕತ್ತಲೆ|
ಮನೆಯೊಡಗಿದ್ದವನ ನೋಡುತ್ತ ನಗುತ್ತ ಹರ್ಷದಲಿ||
ತನಯನಂ ಬಿಗಿದುಟ್ಟಿ ರಂಜಿಸಿ | ಕನಲಿಕೆಯ ಕಳೆವಂತೆ ಮಧುಕೂ|
ದಸನು ತನ್ನವರಿದ್ದೆಡೆಗೆ ಬಂದೊಡಗಿ ಸಲಹುವನು||
ಕಂಡ ನೀಡೊಳ ಮುಟ್ಟುಗಿ ದೇಹವ | ದಂಡಿಸಿದ ಫಲವೇನು ದಂಡಕ |
ಮಂಟಲಂಗಳ ಧರಿಸಿ ಯುತಿಯೆಂಡೆನಿಸಿ ಫಲವೇನು |
ಲಂಡಜಾಧಿಪನಂಸಗನ ಪುಡ | ಪುಂಡರೀಕದಿ ಮನವನನಿತಿ|
ಬಂಡುಣಿಯವೋಲಿಸಿ ಮುಖಬಿಡವಿಪ್ಪ ಮಾನವನು||

1. 136 ನೆಯ ಪುಟವನ್ನು ನೋಡಿ.

ಕೀರ್ತನೆಗಳು

ಈತನ ಕೀರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ಜಗನ್ನಾಥವಿಠಲ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ.
ಎಂದು ಕೀರ್ತನೆಯನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ—

ರಾಗ ಕಾಪಿ. ಆದಿತಾಳ.

ಪಲ್ಲವಿ|| ರಂಗ ನಿನ್ನ ಕೊಂಡಾಡುವ ಮಂಗಳಾತ್ಮರ | ಸಂಗಸುಖವಿತ್ತು ಕಾಯೊ
ಕರುಣಾಸಾಗರ||

ಅಪ್ಪಿಯರೊ ನಿನ್ನಲ್ಲದೆ ಮತ್ತನ್ನೆದೇವರ | ಮುಖಿಯರೊ ನೀಮಾಡಿದನಿತ್ಯೋಪಕಾರ |
ತೊಪ್ಪಿಯರೊ ನಿನ್ನಂಘ್ರಿಸೇವೆ ಪ್ರತಿನಾಸರ | ಬೆರೆಯರೊ ಪರತತ್ವವಲ್ಲದ
ಇತರವಿಚಾರ||¹||

ಕಂಠಕಂಡಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವರೂಪನ ಕಾಂಬರೊ | ಉಂಡು ಉಣಿಸಿದ್ದು ನಿನ್ನ
ಯಜ್ಞವೆಂಬರೊ |
ಬಂಡುಣಿಯೆಂದದಿ ನಾನಾವ್ಯಾಪ್ತನ ಸವಿವರೊ | ಹೆಂಡರು ಮಕ್ಕಳು
ನಿನ್ನ ದಾಸರೆಂಬರೋ ||²||

ನಗುವರೊ ರೋದಿಸುವರೊ ನಾಟ್ಯವಾಡುವರೊ | ಬಗೆಯರೊ ಬಕತನಭಾಗ್ಯ
ಭಾಗವತರು |

ತೆಗೆಯರೊ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಮಾನನೆಂದೆಮ್ಮೆಗಾದರು | ಜಗನ್ನಾಥವಿಠಲನಿನ್ನವರೆನು
ಧನ್ಯರೋ ||³||

ಈತನ ತತ್ವಸುವಾಲ್ಮಿ ಹಾಡಿನ ರೂಪವಾಗಿದೆ ; ಇದರಲ್ಲಿ 400
ಚರಣಗಳಿವೆ.

ಗುರುಗೋಪಾಲದಾಸ ಸಾ. 1775

ಈತನು ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಮಾಧ್ವಕವಿ ;
ಗೋಪಾಲದಾಸನ(ಸಾ. 1750) ಶಿಷ್ಯನು. ಇವನ ಕೀರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ಗುರು
ಗೋಪಾಲವಿಠಲ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ. ಬರುವನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ—

ರಾಗ ಮಂತ್ರವರಾಳ. ಅಟತಾಳ.

||ಪಲ್ಲವಿ|| ಸಾರ್ಥಕ ಇದ್ದುದಕೆ||

ಅನೇಕ || ಸಿಂಪಾರ್ಥಕವನ ಗುಣಕೀರ್ತನೆಮಾಡಾ||

ಎಂಟೆಂಟೆರಡುನಾಲ್ಕು ನಾಡಿಯಲಿ | ಎಂಟೆಂಟೆರಡು ರೂಪದಲಿ|

ಎಂಟೆಂಟೆರಡು ಮೂಱೈದು ವ್ಯಂಜನದಿ | ಎಂಟೆಂಟೆಂಟು ಮತ್ತೆಂಟು ಸ್ವರಂ

ತಿಳಿ ||1||

ಎಂಟೆಂಟೆರಡು ಕೇಸರದಳವಾ | ಅಂಟುಕಮಲಕರ್ಣಕೆಯಲಿ|

ಎಂಟೆಂಟುಅನಾಲ್ಕುಸ್ತಂಭರಥ | ಮಂಟಪವೊಳಗಿಹ ವೆಂಕಟಕ ನೋಡು ||2||

ಎಂಟುಭುಜಗಳಲಿ ಎಂಟುಅಯುಧಪಿಡಿ | ದೆಂಟು ದಳಗಳಲಿ ತಿರುಗುತಲಿ |

ಎಂಟುವಿಧದಿ ಪ್ರೇರಣೆವಾಡುವ ನಮ್ಮ ' ನಂಟತಂದೆ ಗುರುಗೋಪಾಲವಿಠಲನ

ತಿಳಿ ||3||

ವರದಗೋಪಾಲದಾಸ ಸು. 1775

ಇವನು ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ಮಧ್ಯಕವಿ ,
ಗೋಪಾಲದಾಸನ (ಸು. 1750) ಶಿಷ್ಯನು. ಇವನ ಕೀರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ವರದ
ಗೋಪಾಲವಿಠಲ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಒಂದನ್ನು ತೆಗೆದು
ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಪಲ್ಲವಿ|| ಕಾಮನುಮಂಭಜಿಸಿದವರಿಗುಂಟಿ ಭವಬಂಧನ ||

ಅನುಪಲ್ಲವಿ|| ಕಾಮಕನ ಸತಿಯು ಸದಾ ನೇಮದಿಂದ ಭಜಿಸಿದ ಶ್ರೀ||

ಶಿವನು ಧನ್ಯನಾದ ಮೌನಿ | ಯುವತಿ ಪಾವನೆಯಾದಳು |

ರವಿಸುತನು ಪದವಿಪಡೆದ | ಧ್ರುವನು ದಿವಿಜನೆನಿಸಿದ ಶ್ರೀ ||1||

ಈವರಪ್ರಹ್ಲಾದನೌಪದಿ | ವರವಿಭೀಷಣರೈಲ್ಲರ್ಥ |

ವರದಗೋಪಾಲವಿಠಲನಾಮ | ದುರಿತಕಾನಸನಾವಕ ಶ್ರೀ ||2||

ವ್ಯಾಸವಿಠಲದಾಸ ಸು. 1775

ಈತನು ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಇವನು ಮಧ್ಯಕವಿ;
ವೇಣುಗೋಪಾಲದಾಸನ (ಸು. 1750) ಶಿಷ್ಯನು ಇವನಿಗೆ ಕಲ್ಲೂರ
ಸುಬ್ಬಣ್ಣ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು ಈತನ ಕೀರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸ
ವಿಠಲ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ. ಒಂದನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ—

ಪಲ್ಲವಿ|| ಸತ್ಯಸಂಕಲ್ಪ ಸ್ವತಂತ್ರ ಸರ್ವೇಶ ಸರ್ವೋತ್ಕರ್ಮನಾ ಸಾರ್ವಭೌಮ ||

ಅನುವಲ್ಲವಿ|| ಭೃಗ್ಯನಿಗೆ ಒಂದ ಪರಿಹರಿಭಯಂಗಳ ಕಳೆದು | ನಿತ್ಯಜಲಿ

ಕಾವ ಸ್ವಾಮಿಪ್ರೀದಿ||

ಎನ್ನಂಥ ಬಾಪಿಷ್ಠ ಇನ್ನಿಲ್ಲ ಧರೆಯೊಳಗೆ | ನಿನ್ನಂಥ ಕರುಣೆಯಿಲ್ಲ |

ಜೆನ್ನಗುರು ವಿಜಯರಾಮರ ಪೊಂದಿದವನೆಂದು | ಮನ್ನಿಸಿ ಸುಖಬೇಕೋ |

ಘನಸಂಕಾರದೊಳು ? ಭರಣಿಬವಾಟಿವರೆ | ನಿನ್ನಕ್ಕೈತೆಯೆನಿಂದು ಇರಲಿ |

ಸಮ್ಮತಾಂಗಿರಮಣ ಮ್ಯಾಸವಿಠಲಮುಘ್ನ | ಮುಂಗೊಲಿದ ಉಡುಪಿವಾಸ ಶ್ರೀಶ ||1||

ಲಕ್ಷ್ಮಣಪಂಡಿತ ಸಂ. 1775

ಈತನು ಅಕಾರಾದಿ ನಿಘಂಟುವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಜೈನ ಕವಿ; ಸುಮಾರು 1775 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇನೆ

ಈನಿಘಂಟುವಿನಲ್ಲಿ ಸಾಸ್ಕೃತಶಬ್ದಗಳಿಗೆ—ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವೈದ್ಯ ಶಬ್ದಗಳಿಗೆ—ಕನ್ನಡದ ಪರ್ಯಾಯನಾಮಗಳು ಹೇಳಿವೆ.

ಪರಮದೇವ 1777.

ಈತನು ತುರಂಗಭಾರತ, ತತ್ವಚೌಪದ, ನಾರಾಯಣಾಕ್ಷರಮಾಲಾ ಕಾಸ್ತೂರಿತ್ರ ಇವುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

ಇವನು ಹವ್ಯಕಬ್ರಾಹ್ಮಣನ; ಇವನ ತಂದೆ ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ಜನ್ಮಸ್ಥಳ ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡಜಿಲ್ಲೆಯ ಹನ್ನರನಾಗಣಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸುಳಿಗೋಡು. ಇವನ ಮನೆತನದವರು ತೋಟಮನೆಬೇಸಾಯಗಾರರಾಗಿದ್ದರು. ಇವನು ಬಹಳ ಬಡವನು. ಸಾಲದಿಂದ ಸ್ವತ್ತೆಲ್ಲಾ ಹೋಗಿ ಹೊಡರನುಳ್ಳೊತನೆ ಇಕ್ಕೇರಿಕೊಗರದಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಬಂದು ಇಕ್ಕೇರಿ ಅಫೋರೇಶ್ವರನ ಬಳಿ ಚಿವ್ವಳಿಯಲ್ಲಿ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಓದುಬರಹಕಲಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಕೇವಿಗಿಸಮಾಜ ಎಂಬ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಾಡಿದ ಗಣಪತಿಯ ಶ್ರೇಷ್ಠಿಗೆ ಇವನನ್ನು ನೇಮಿಸಿದರು. ಇಲ್ಲಿಂದ ಇವನು ಕವಿತೆ ಶರಾಭವಾಂತಿಕ. ಲಕ್ಷ್ಮಣನಾರಾಯಣ ಎಂಬವನು ಇವನಿಗೆ ಪೋಷಕನಾಗಿದ್ದನು. ಸಂಗರವಜನಿರು ಇವನನ್ನು ಗೌರವದಿಂದ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರು. ತನ್ನ ಪುರಣದಿವಸವನ್ನು ಮುಂದಾಗಿ ಇಷ್ಟಮಿತ್ರರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ

ಅನರೂಪನೆ ನಗತಾಡುತ್ತ ಸತ್ತನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ತುರಂಗಭಾರತ
ವನ್ನು ಕಕ 1700 ಹೇವಿಳಂಬಿನಲ್ಲಿ - ಎಂದರೆ 1777 ರಲ್ಲಿ-ಖರದಂತೆ
ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಕೋಣೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀರದಾಣದೇವರ ಅಂಕಿ
ತದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

ತುರಂಗಭಾರತ.

ಇದು ವಾರ್ಧಕಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ : ಸಂಧಿ ೯೬, ಪದ್ಯ 4720.
“ಭಾರತದ ಜಲಧಿಯೊಳು ಪೇಜ್ಜಿ ನೃತ್ಯಂತವನೆ ಸಂಕ್ಷೇಪದೊಳಗೆ ಬಿತ್ತ
ರಿಸುವೆನು ತಿಳಿವಂತೆ” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಗ
ಣೇಶಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಸರಸ್ವತಿ, ಶಿವ, ವಿಷ್ಣು, ಬ್ರಹ್ಮ, ಇವ
ರುಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ ಶುಕಶಾನಕಪ್ರಾಸಾದಿಮುನಿಗಳಿಗೆ ಕುಂದಿಸಿ ಗ್ರಂಥ
ವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದಾನೆ ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವುಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದ
ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಹಸ್ತಿನಾವತಿ.

ಉರೊಳಗೆ ಮನೆಮನೆಯ ಚಾಗಿಲೊಳ ಮೆಳುವ ತ್ಯಂ |

ಗಾರಗಳ ಬಾಹಿಗಳ ತೊರಣಗಳಿಂದ ವಿ |

ಸತ್ತರದೊಳ ಪರಿವ ಕಾಶಾಳು ಮೇಲಾಳುಗಳ ಸಂದನೆಯ ಸರಭ್ರಮಾಡೊಳು ||

ಭೂರಿಮಣ ಕೇಳ ಬಣ್ಣಿಸಲ್ಪರಿದು ಬೀದಿಯೊಳ |

ತೇರುಗಳ ವಾಜೆಗಳ ಸ್ವಾರಿಗಳ ಮಾಲ್ಪ ಸಂ |

ಚಾರಿಗಳ ಗಜಗಳ ಸಮೂಹಗಳ ಜವಗಳ ವಿಲಾಸಗಳ ಕಳಕಳಂಗಳ ||

ಭೀಮಜರಾಸಂಧರ ಮಲ್ಲಯಾದ್ಧ

ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಬರು ಲಾಗುವೇಗದಿಂ ಬಿನ್ನಣದಿ |

ತೊಡರಿಕೊಂಬರು ಮತ್ತೆ ಪರಿತಂದು ಘಾತಿಸಿ |

ಮುಡುಕಿನಿಂ ಝೂಡಿಸುತ ಮೈಮೈಗೆ ಮೈಗೊಟ್ಟು ಚಮ್ಮಿದರು ಝೂಡಿಯಿಂದ ||

ನಡಿಸೊಡಿಗೆ ಮೂದಲಿಸಿ ಮೈಬೈದು ಬೊಬ್ಬರಿಸಿ |

ತಡವರಿಸಿ ತೊಡೆತೊಡೆಗಳಿಂದವುಕಿ ಬಿಗಿಬಿಗಿಸು |

ಹಿಡಿಹಿಡಿದು ಕೈದುಡುಕಿ ಕಾದಿದರು ಜಾಣಿದರು ಮೊಹಮಾ ಸಂಗರದೊಳು ||

ವಿಷ್ಣು

ಎಸಳುಗಂಗಳ ಪೊಂಗು ಶೋಭೆಯಿಂ ರಂಜಿಸುವ |

ಮಿಸುವ ತುಟ್ಟುಗೆವೆ ವಕ್ರಭ್ರೂಲತೆಯ ನೊಸಲ ಕ |

? ತ್ತುರಿತಿಲಕವೆಸೆವ ಬಜಲು ವ ಕುಟಿಲಕುಂತಳದಲಸುರಾರಂಜಿಸಿದನು ||

ದೆಸೆಗೆಸೆವ ಪರಿಮಳದ ಮೇಳದಿಂ ಸಂಭ್ರಮಿಸಿ |

ಕುಸುಮರಾಜಿಯನಾಂತ ಶಿರಮುಡಿಗೈಯಳಿಕುಲಂ |

ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ ಝೇಂಕರಿಸಿ ರಂಜಿಸಿದ ನವರತ ಕೇವಣದ ಮಣಿಮಕಟದಿಂ ||

ತತ್ತ್ವ ಚೌಪದ

ಇದೇ ಇವನು ಬರೆದ ಪ್ರಥಮಗ್ರಂಥವೆಂದೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಅದ್ವೈತ ವೇದಾಂತಬೋಧಕವಾದ 54 ಪದ್ಯಗಳಿವೆ ಎಂದೂ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಇವನ ಅಕ್ಷರವಾಲಿಕಾಸ್ತೋತ್ರವು ನಮಗೆ ದೊರೆತಿಲ್ಲ.

ಅವಂತಕವಿ ಸು. 1780

ಇವನು ಬೆಳ್ಳೊಳದಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರಚರಿತೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ಜೈನಕವಿ. ಸುಮಾರು 1673 ಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ ಚೆನ್ನಣ್ಣನ ಬಸ್ತಿಯನ್ನು¹ ವರ್ಣಿಸುವುದರಿಂದಲೂ, ಶಕ 1600ನೆಯ ನಳವರ್ಷದ ಫಾಲ್ಗುಣದಲ್ಲಿ (1677) ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಜನ ಮಂತ್ರಿಯಾದ ವಿಶಾಲಾಕ್ಷಪಂಡಿತನು ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರನಿಗೆ ಅಭಿಷೇಕವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದಂತೆಯೂ ಶಕ 1701 ನೆಯ ದುರ್ಮುಖವರ್ಷದ ಫಾಲ್ಗುಣದಲ್ಲಿ (1777) ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರನಿಗೆ ಮಹಾಪೂಜೆ ನಡೆದಂತೆಯೂ ಹೇಳುವುದರಿಂದಲೂ ಕವಿ ಈವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಈಚೆಯವನು ಎಂಬುದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಸುಮಾರು 1780ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಬೆಳ್ಳೊಳದ ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರಚರಿತೆ

ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ನಮಗೆ ದೊರೆತ ಅಸಮಗ್ರಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ 6 ಸಂಧಿಗಳೂ 7ನೆಯದರಲ್ಲಿ 240 ಪದಗಳೂ ಇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರನ ಚರಿತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಳೊಳಕ್ಕೂ ಕೆಲವರು ಜೈನಗುರುಗಳಿಗೂ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳೂ ಹೇಳಿವೆ :

ಕಲಿಯುಗದ ಒಂನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರನ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಾದಂ
ತೆಯೂ ಚಾಮುಂಡರಾಜನು ಹಿಂದಣ ವಿಗ್ರಹವನ್ನೇ ಶಿಲ್ಪಗಳಿಂದ ತಿದ್ದಿಸಿದಂತೆಯೂ
ಕಲ್ಯಾಣದ್ವೈಪತ್ಯತವಿನುತವಿಭವಜೈತ್ರ | ದಲ್ಲಿಯ ಶುಕ್ಲಪಂಚಮಿಯ |
ಮಲ್ಲಿಯ ರವಿವಾರ ಕುಂಭಲಗ್ನದಿ ಜಿನ | ಪಲ್ಲಭಗಾಯು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ||
ಕಡೆಯಾಣಿಬೊಂಬೆಗೆ ಕವಿದಿದ್ ದೂಳಿಯ | ಕೊಡಪಿಸಿ ಪೊಳಪಿಕ್ಕಿದಂತೆ |
ಕಡಸಿ ಸಿಲ್ವಿಗಿಂದವೊಪ್ಪವಿಕ್ಕಿಸೆ ಕಾಂತಿ | ಮಡುಗಟ್ಟಿ ನಿಂದವೊಲಾಯ್ತು ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಬಸವಸೆನ್ನಿಯ ಮಗನಾದ ಅಣ್ಣ
ಯ್ಯನು ಟಂಕಸಾಲೆ ಮುಂತಾದ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಜನ ಪ್ರೀತಿಗೆ
ಪಾತ್ರನಾಗಿದ್ದು ಆತನಿಂದ ಬೆಳ್ಳೊಳದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಯಾಣಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದಂತೆಯೂ, ಆ
ಅಣ್ಣಯ್ಯನ ಬೀಗನಾದ ಪುಟ್ಟಯ್ಯನು ಪಾಶ್ವರ್ಥನಾಥಬಸ್ತಿಯಮುಂದಣ ವಾನಸ್ತಂಭ
ವನ್ನೂ ಜಂದ್ರಗಿಯು ಪ್ರಾಕಾರವನ್ನೂ ಕಟ್ಟಿಸಿದಂತೆಯೂ ಈ ಗ್ರಂಥವಿಂದ ತಿಳಿ
ಯುತ್ತದೆ. ನ್ಯಾಯಕ್ಕುಮುದಜಂದ್ರೋದಯವೇ ಮುಂತಾದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆ
ದ ಪ್ರಭಾಜಂದ್ರನು ಶ್ರವಾಬೆಳ್ಳೊಳದಲ್ಲಿ ಯತಿವಾಗಿದ್ದಂತೆಯೂ ಅಭಯಾಜಂದ್ರನು
ಶತಕವುರದಲ್ಲಿ ಸಳನಿಗೆ ಗುರುವಾಗಿದ್ದಂತೆಯೂ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ
ಸಿದ್ಧಾದಿಗಳು, ಸುರಸ್ವತಿ, ಶೀಲಸಾಗರಚುಕ್ಕಿ, ಯತಿಪಂಡಿತಾರ್ಯ ಇವರು
ಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು
ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ—

ಹಲಸು.

ಕೇಳಿದೊಂದೊಂದ ಕೊಡುವ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷದ | ಜಾಲವ ನಗುವಂದದೊಳು |
ಮೂಲಾಗ್ರನರೆಗೆಡೆನಿಡದೆ ತುಂಬಿಹ ಘ | ದೋಳಿಯಂ ಮೆಲೆದುವು ಪನಸು ||

ತೆಂಗು

ಸಲಹಿದರನು ಮೆಲೆಯಲುಬಾರದೆಂಬುದ | ಕಲಿಸುವಂದದಿ ಜೆಂದೆಂಗು |
ತಲೆಯೊಳಗಮ್ಮತಕೊಡವ ಪೂತ್ತೊಡೆಯನ | ನಿಲುಕಿ ನೋಪ್ಪಂತೊಪ್ಪಿಹುವು ||

ಜಿತ್ತೇಂಬ್ರಯರು

ಹರಿಯ ವಕ್ಷವ ಮೆಟ್ಟಿ ಬ್ರಹ್ಮನ ಮೊಗವೇಳಿ | ಹರನ ಜಟಾಜೂಟವಡದೂ |
ಅರಿವೊನ್ನಾಡಿಸುಪಬಾಡೈವಕ್ಕೆ | ಎಳಗದಹಗೆ ಪಾಸಟಿಯೇ ||

ಮಕ್ಕಳಲೋಕವ ಮಂಕುಗೊಳಿಸಿ ಸಾತಾಳವ | ತೊತ್ತಲನುಬಿಡು ಸ್ವರ್ಗವನು |
 ತತ್ತಿ ಟ್ತೋಡಾದಿವರಾವನಿತಾಟನ | ದತ್ತ ನೋಡದಗಾರು ಸಾಮ್ಯ ||
 ಮಣಿಸುತ ಲೋಕವ ತೇತ್ಯೈಯೆನೆ | ಕುಣಿಸಿ ಸೀಲವ ಪಟಿವಡಿ |
 ಮುನಿಜನವಳು ಮೂರ್ಛಗೊಳಿಸಿ ಮಾಯವ ಮಾಪ್ಪಿ | ವನಿತೆಯಗೈಗಳಸ
 ದಗ್ಗಿಣೆಯೇ |

ವೆಂಕಟದಾಸ ಸು. 1780

ಈತನು ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಮಾಧ್ವಕವಿ; ಸು
 ಮಾರು 1780 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು.

ಮಾವಮಧುರಿದಾಸ ಸು. 1780.

ಈತನು ಜಲಕ್ರೀಡೆ, ರಾಸಕ್ರೀಡೆ, ಸುದಾಮಕಥೆ ಇವುಗಳನ್ನೂ
 ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಇವನು ಮಾಧ್ವಕವಿ; “ಪೆರಿಯಕ್ಕೋಳ
 ವಾಸದ ವರದರಾಜನ ದಾಸ” ಎಂದು ಈ ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ:
 ಪೆರಿಯಕ್ಕೋಳವಾಸದ ವರದರಾಜನ ದಾಸ ಪೇಜು ದನೀಕಥೆಕೇಳಿರಲ್ಲ |

ಸುರವರ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಸರ್ವಗೊಳಿವನು ಕರುಣಿಸಿ ಕೈವಿಡಿದು ಸಲಹುವನು ||

ಇವನು ಸುಮಾರು 1780ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಶಾಸಭೋಗ ವೆಂಕಟರಮಣಯ್ಯ. ಸು. 1790.

ಈತನು ಮೈಸೂರುರಾಜಧಿಕಾರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು
 ಸ್ವಾರ್ಥಬ್ರಾಹ್ಮಣನು. ತನ್ನ ವಂಶಾವಳಿಯನ್ನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ—
 ಶ್ರೀಧಂಗಪಟ್ಟಣದ ಶಾಸಭೋಗ ತಿಮ್ಮಪ್ಪಯ್ಯ; ಮಗ ನಂಜಪ್ಪಯ್ಯ; ಮ
 ಗ ಯಲಕ್ಕಯ್ಯ; ಮಗ ವೆಂಕಟೇಶಪ್ಪಯ್ಯ; ಮಗ ಗ್ರಂಥಕರ್ತ ವೆಂಕಟ
 ರಮಣಯ್ಯ. ದೊಡ್ಡನವಾಬನ (ಹೈದರ) ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದ ಚಾಮರಾಜಬಡೆ
 ಯಕತಾಬದವರೆಗೆ (1776-1796) ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಬರೆದಿರುವುದರಿಂದ
 ಕವಿಯ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1790 ಆದಿರಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಮೈಸೂರುರಾಜರಚರಿತ್ರೆ

ಇದು ಗದ್ಯರೂಪವಾಗಿದೆ. ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಸಂಚಿತವಾದ ಮೈಸೂರು ದೊರಗಳ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಬರೆದ ಪೂರ್ವಲೇಖನದ ಆಧಾರ ದಿಂದ ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಪದ್ಮರಾಜ. 1792.

ಈತನು ಪೂಜ್ಯಪಾದಚರಿತೆಯನ್ನು ಒರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಜೈನ ಕವಿ, ಶ್ರೀವತ್ಸಗೋತ್ರದವನು. ತನ್ನ ವಂಶದ ವಿಸಯವಾಗಿ ಹೀಗೆ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ:—

ಗಿರಿಪುರದಲ್ಲಿ ಕರಣಕೋತ್ತಮನಾದ ಬೊಮ್ಮಣ್ಣನೆಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿದ್ದನು. ಅವನಿಗೆ ಸಾತಪ್ಪ, ಹುಚ್ಚಬೊಮ್ಮರಸ, ದೇವರಸ, ಬೊಮ್ಮರಸ ಎಂದು ನಾಲ್ವರು ಮಕ್ಕಳು. ಕವಿತಾವಿಶಾರದನಾದ ಬೊಮ್ಮರಸನ ಮಗ ವಿಜಯಪ್ಪ; ಇವನ ಮಗ ಬೊಮ್ಮರಸ; ಇವನ ಮಗ ವಿಜಯ; ಇವನ ಮಗ ದೇವಯ್ಯ; ಇವನ ಮಗ ಆರ್ಯಪ. ಈ ಆರ್ಯಪನು ಹುಟ್ಟಿದ ಗಿಳಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕಾವ್ಯಶಬ್ದಜನೇಂದ್ರಪ್ರತಿಷ್ಠಾಧಿರಾಷ್ಟ್ರವ ನೆಹುತಿದ್ದನು. ಇವನ ಮಗ ವಿಜಯಪ್ಪ, ತಮ್ಮಂದಿರು ದೇವರಸ, ಬೊಮ್ಮರಸ, ದೇವ ಚಂದ್ರ. ದೇವಚಂದ್ರನ ಮಗ ದೇವಪ್ಪ, ಇವನ ಹೆಂಡತಿ ಕ ಸುಮಮ್ಮ, ಮಕ್ಕಳು ಚಂದಯ್ಯ, ಪದ್ಮರಾಜ. ಈ ಪದ್ಮರಾಜನೇ ಗ್ರಂಥಕರ್ತ.

ಪದ್ಮರಾಜನು ಹೇಳುತ್ತಿರಲು ದೇವಚಂದ್ರನು ಸಹ ಕಾವ್ಯವ ಹೇಳಿದನು ಎಂಬುದರಿಂದ ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಸೇರಿ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಈ ದೇವಚಂದ್ರನು ರಾಜಾವಳಿಕಥೆಯನ್ನು ಬರೆದವನು. ಪದ್ಮರಾಜನು ಇವನ ಅಣ್ಣನು. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಶಕ 1714 ಪರೀಧಾವಿಯಲ್ಲಿ, ಎಂದರೆ 1792ರಲ್ಲಿ, ರಚಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳಿದೆ.

ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಪ, ಹೊನ್ನ, ಜನ್ನ, ಸುಮನೋಬಾಣ ಇವರುಗಳನ್ನು ಕವಿ ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಪೂಜ್ಯಪಾದಚರಿತೆ

ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಭ 15, ಪದ್ಯ 1932, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವೃತ್ತಗಳೂ ಕಂದೆಗಳೂ ಇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಪೂಜ್ಯಪಾದಮುನಿಯ ಚರಿತ್ರವು ಹೇಳಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಲೋಕಾಕಾರ, ಶ್ರುತಾವತರಣ ಮುಂತಾದ ಜಿನಮತಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳೂ ಉಕ್ತವಾಗಿವೆ. ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ವಿಜಯಜಿನಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಸಿದ್ಧಾದಿಗಳು, ಸರಸ್ವತಿ, ವೃಷಭ ಸೇನಾದಿಗಣಧರರು, ಜ್ವಾಲಾಮಾಲಿನಿ, ಪದ್ಮಾವತಿ, ದಶಪೂರ್ವಧರರು ಏಕಾದಶಾಂಗಧಾರಿಗಳು, ಕವಿಪರಮೇಷ್ಠಿ ಸಮಂತಭದ್ರ, ಸಿದ್ಧಸೇನ ಜಿನಸೇನ, ಗುಣಭದ್ರ, ಗೋವರ್ಧನ, ದೇವಕೀರ್ತಿ, ಅಕಳಂಕ, ವಿದ್ಯಾನಂದ, ಭಟ್ಟಾಕಳಂಕ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ -

ಪೂಜ್ಯಪಾದ

ಹೊಂಬಣ್ಣದಂತೆ ಪೊಳೆವ ಕಾಂತಿ ಮೈಯೊಳು | ತುಂಬಿದ ಲಾವಣ್ಯರಸವು |
ಬಿಂಬಿಸಿ ರತ್ನದಾಭರಣವಿರಲು ನೇರು | ವೆಂಬಂತೆ ಸೊಬಗುದೋಜಿದನು ||
ಕನಕ ಕಲ್ಲೊಳು ಕಾಷ್ಠದೊಳಗ್ಗಿ ಪಾಲೊಳು | ಮಿನುಗುವಫುತವು ಕಾಣ್ವಂತೆ |
ತನುವಿನೊಳಗೆ ಪರಮಾತ್ಮರೂಪನು ಕಂಡು | ಘನಸುಖದೊಳು ಮುಖಗಿದನು ||
ಮುಖಗೆ ಹೆಜ್ಜೆದ ಬಸಗೆಗೆ ತಗ್ಗಿದ ಮಹಾ | ಜಲಸಿಂಧಿಯಂದದಿ ಮುನಿಪ |
ಹಬ್ಬದೊಡೆ ಹುಡುಗಬುದೊಡೊಂದೆ ಆಗಿದನ | ಗ್ಲಳಿಕೆ ಮನೆಂತು ಬಣ್ಣವೆನು ||

ಅಶೆ

ಬಡವನಿಗುಣಶಾಗೆ ತೊಡಿಗೆಯ ಚಿಂತೆಯು | ತೊಡಲಾಗೆ ಧನಕನಕಗಳ |
ಪಡೆಯೆ ಮಡದಿಯು ಮಡದಿಯಾಗೆ ಮಕ್ಕಳ | ಹಡವ ಚಿಂತೆಯು ಬಂದವುದು ||
ಮಕ್ಕಳಾಗಲು ಹೊನ್ನ ಕಟ್ಟುವ ಚಿಂತೆಯು | ಅಕ್ಕಟೆ ನೂರುಸಾರವು |
ದಿಕ್ಕೆಲೆ ಜಿಂ ಕೊಟಿ ಒಂದರಮಗ್ಗಿಗೆ | ಯಿಕ್ಕಿದಿಂಧನದಂತೆ ಚಿಂತೆ ||

ಕೋಪ

ಉಗ್ರವಿಷವಮಸ್ತ ಕೋಪವೆಂಬಾಕೂರ | ವ್ಯಾಘ್ರನನೆಯಿಟ್ಟಿದವರು |
ವಿಘ್ರಂ ಮುಕ್ತಿಗೈದುವರು ಕರ್ವಂಗಳ | ನಿಗ್ರಹಮಾಪ್ತಿದೇನರ್ದೇ ||

ದೇವಚಂದ್ರ 1770—1841

ಈತನು ರಾಮಕಥಾವತಾರ, ರಾಜಾವಳಿಕಥೆ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ರಾಜಾವಳಿಕಥೆಯಲ್ಲಿ “ಪೂಜ್ಯವಾದ ಚರಿತೆ, ಸುಮೇರುಶತಕ, ಯಕ್ಷಗಾನ ರಾಮಕಥಾವತಾರ, ಭಕ್ತಿಸಾರ ಶತಕತ್ರಯ, ಶಾಸ್ತ್ರಸಾರ ಲಘುವೃತ್ತಿ, ಪ್ರವಚನಸಿದ್ಧಾಂತ, ದ್ರವ್ಯ ಸಂಗ್ರಹ, ದ್ವಾದಶಾನುಪ್ರೇಕ್ಷಕ ಥೆ ಸಹಿತ, ಧ್ಯಾನಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ, ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ನಿಚಾರಾದಿಯಂ ಕರ್ಣಾಟಕಸಂಸ್ಕೃತ ಬಾಲನುಡಿಯಿಂ ವಿರಚಿಸಿದೆಂ” ಎಂದು ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಈ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಈತನು ಬರೆದಿರುವಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಹೇಳಿರುವ ನಾಲ್ಕು ಗ್ರಂಥಗಳೂ ಉಳಿದುವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡೂ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಇವನು ಜೈನಕವಿ. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಕನಕಗಿರಿ (ಮಲೆಯೂರು). ಮಲೆಯೂರ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥನೇ ಇವನ ಕುಲದೈವವು. ಈತನ ವಿಷಯವಾಗಿ ರಾಜಾವಳಿಕಥೆಯಿಂದ ಈಯಂಕಗಳು ತಿಳಿಯುತ್ತವೆ:—

ಇವನ ತಾತ ದೇವಚಂದ್ರ, ತಂದೆ ದೇವಯ್ಯ, ತಾಯಿ ಕುಸುಮಾಜಮ್ಮ, ಅಣ್ಣಂದಿರು ಚಂದಪಾರ್ಯಪದ್ಮರಾಜರು. ಈ ಪದ್ಮರಾಜನು ಅನೇಕಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿರುವಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಕವಿ 1770 ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದನು. 14 ನೆಯ ವರ್ಷದಿಂದ ಕರಣಿಕಾಗ್ರಗಣ್ಯನೆನಿಸಿ ಕವನವನ್ನು ಮಾತಲಾರಂಭಿಸಿದನು. ಇವನ ಪ್ರಥಮಗ್ರಂಥವಾದ ಪೂಜ್ಯವಾದಚರಿತ್ರೆ 1792 ರಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾಯಿತು. ರಾಮಕಥಾವತಾರವನ್ನು 1797 ರಲ್ಲಿ ಆರುತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಮಾಡಿದನು. 1804 ರಲ್ಲಿ ಸೀಮೆ ಸೈಮಾಸಿಯಂ ಮಾಡಲು ಮಕಂಜಿ ಸರದಾರಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾಯಂವೆರಸು ಕನಕಗಿರಿಗೆ ಬಂದು ಕವಿಯನ್ನು ಸ್ಥಳಪುರಾಣಮುಖಿ ಎಂದು ಕೇಳಲು ಅವನು ತಾನು ಮಾಡಿದ ಪೂಜ್ಯವಾದ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಓದಿ ಹೇಳಿದಾಗ ಅವನನ್ನು ಬಿಡದೆ ಕಮರಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಡ್ಡಿದ್ದ ಗೂಡಾರದ ಒಳಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡುಹೋಗಿ ಪೂರ್ವದ ಕೆಲವು ಪ್ರಸಂಜಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರಾತ್ರಿ ಜೆನ್ನಾಗಿ ಲಾಶಿಸಿ ಕಳಿತೆ. ಮಹಿಷೂರು, ಪಟ್ಟಣ, ಇಲಿವಾಲ, ನಾಗವಾಲದವರೆಗೆ ಎರಡುತಿಂಗಳ ಪರ್ಯಂತ ಬಿಡದೆ ದಿನ ಒಂದಕ್ಕೆ ಗ್ರಾಸಕ್ಕೆ ಒಂದುಹಣಮಂ ಕೊಡುತ್ತ ರಾತ್ರಿಕಾಲದೊಳು ಪೂರ್ವದ ಪ್ರಸಂಜಗಳು ಜಾತಿಭೇದಗಳು ನೊದಲಾದ ವಿವರಗಳ

1. 145ನೆಯ ಪುಟವನ್ನು ನೋಡಿ

2 Colin Mackenzie who conducted the survey of Mysore

ನೆಲ್ಲವಂ ಕೇಳುತ್ತ ರಾಜ್ಯಸೀಮೆಗಳನಳಿದು ವಿಂಗಡಿಸುತ್ತ ಗ್ರಾಮಾದಿಗ್ರಾಮಂಗಳಿಂ
ನಕ್ಷೆಯಂ ಬರೆಯಿಸಿ ಜಾತಿಕ್ಷೋಮುನಾರು ಕುಳಿ ಮನೆ ಜನ ಜೀವದನ ವೊಡ
ಲಾದುವಂ ಜಮಾಬಂದಿ ಮುಂತಾದುವಂ ಬರೆಯಿಸಿಕೊಂಡು ಅವನನ್ನ ಬಿಡದೆ ಬಗೆ
ಗಾಳಿಗೊಯ್ಯಬೇಕೆಂದಿರಲು, ಅವನು ಬಹುನಿಧವಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡುದರಿಂದಲೂ ಅವನ
ಧರ್ಮೋಪಾಧ್ಯಾಯರು ಬಂದುದರಿಂದಲೂ ವ್ಯಾಜ್ಯಪಾದಚರಿತೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು
ಅವನು ಹೇಳಿದ್ದ ಪೂರ್ವದ ವೃತ್ತಾಂತಗಳಂ ಕಾಗದದವಹಿಯೊಳು ಬರೆಯಿಸಿಕೊಂಡು ಈ
ಕರ್ಣಾಟದೇಶದೊಳು ನಡೆದ ಪ್ರಪಂಚಗಳನೆಲ್ಲ ಕ್ರೋಡೀಕರಿಸಿ ಬರೆದು ನಾವಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ
ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಒಂದರೆ ಭಾರಿ ಸಂಬಳವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು
ಹೇಳಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾಯನ ಮೂಲಕ ೨೫ ಕುಂಪಣಿ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಕೊಡಿಸಿ
ಅಪ್ಪಣೆಕೊಡಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ಅಂದುಮೊದಲಾಗಿ ಕವಿ ಈ ಕಥಾಸಂಗ್ರಹವನ್ನು
ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು ಸರದಾರಂ ಬಹುದೂರಂ ಪ್ರೋದಾದರಿಂದ ಒಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕಿಲ್ಲ ವಾಯಿಕೆ.

ಈ ರಾಜಾವಳಿಕಥೆಯನ್ನು ನೈಫುಸೂರು ಮೊರೆ ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣ ರಾಜಬಹದ್ದೂರ
ಅಶ್ರಿತನಾದ ವೈದ್ಯಸೂರಿಪಂಡಿತನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದಿಂದ ವೈದ್ಯಮರ್ತುಶೈಲಶರಿಸಂಖ್ಯಾತ
ವಾದ ಶಕವರ್ಷದಲ್ಲಿ (1760). ಒಂದರೆ 1838 ರಲ್ಲಿ ಬರೆದನು. ಇವನಿಂದ ರಚಿತ
ವಾದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾಪ್ತೆಂದದೊಳು ಗಣಿಸಿದರೆ ೨೫೦೦೦ ಗ್ರಂಥವಾಗು
ತ್ತದೆ. ರಾಜಾವಳಿಕಥೆಯನ್ನು ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣ ರಾಜಬಹದ್ದೂರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಲು ಮೂಗು
ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದಿಂದ ಕೂಡಿಬರಲಿಲ್ಲ. 1841 ರಲ್ಲಿ ಚಾಮರಾಜಮಹಿಷ ದೇವೀರಾಂ
ಈ ರಾಜಾವಳಿಕಥೆಯ ಸಾರವೆಲ್ಲವುಂ ಮೊದಲಿಂ ಕಶೆವರಂ ಜೆನ್ನಾಗಿ ಲಾಲಿ
ಸಂತೋಷಿಸಿ ಕವಿಗೆ ಅತಿಶಯವಾದ ವಸ್ತುತಾಂಬೂಲಾದಿಗಳನ್ನಿತ್ತು ಮನ್ನಿಸಿ ಮಕ್ಕ
ಶೂರರಾಜರ ಪರಂಪರೆಯಂ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಬರೆದೊಪ್ಪಿಸುವುದೆಂದು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಲು ಕವಿ
ಹಾಗೆಯೇ ಬರೆದು ಒಪ್ಪಿಸಿದನು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ—

1 ರಾಜಾವಳಿಕಥೆ.

ಇದು ಸ್ವಾಯಿಂಶಕವಾಗಿ ಗದ್ಯರೂಪವಾಗಿದೆ ; ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಶ್ಲೋ
ಕಗಳೂ ಪದ್ಯಗಳೂ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ; ಅಧಿಕಾರ 11 ಇದರಲ್ಲಿ ಜೈನ
ಮತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹಲವು ಇತಿಹಾಸಗಳೂ, ಅನೇಕ ರಾಜರ ಚರಿತ್ರೆ

ಗಳೂ ಕೆಲವರು ಕವಿಗಳ ವಿಷಯಗಳೂ ಹೇಳಿವೆ. ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬಳಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಗ್ರಂಥವು ಬಹಳ ಉಪಕಾರಕವಾಗಿದೆ. ಜೈನಕವಿಗಳ ಜರಿತ್ರವನ್ನು ಬರೆವಾಗ ಹಲವುಕಡೆ ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ನಮ್ಮ ಕವಿಚರಿತೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಮೈಸೂರಾರಾಜರ ವಂಶಾವಳಿಯೂ ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದ ಭಾಷೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕವಿ ಹೀಗೆ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ—

ಹಲಗನ್ನಡ ಬೆಳಗನ್ನಡ | ಪೊಳಗನ್ನಡ ಮಿಶ್ರಗನ್ನಡಂ ಕಬ್ಬದೊಳಂ !

ತಿಳಿದೆಲ್ಲ ಮಿಶ್ರವಾಗಿಯು | ಮಿಳಿಗುಣವಂದದೊಳೆ ಪೊಚ್ಚಿ ರಾಜಾವಳಿಯಂ ||

ಹುಬಗನ್ನಡ ಬೆಳಗನ್ನಡ | ನೊಳಗನ್ನಡವಜ್ಜಗನ್ನಡಂ ಪೊಸತೆಂಬುದು |

ತೆಳಗನ್ನಡಮಿಶ್ರದಿನಿದ | ನಿಳೆಯೊಳ ಸತ್ಪುರುಷನೊ ದಿ ಕೇಳ್ವುದು ಸತತಂ ||

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಜಿನಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಅಧಿಕಾರಗಳ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ—

ಇತಿ ಸತ್ಯಪ್ರವಚನಕಾಲಪ , ವರ್ತನಕನಕಾಚಲಶ್ರೀಜಿನಾರಾಧಕ ದುಲಿಯೂರ ದೇವಚಂದ್ರಪಂಡಿತವಿರಚಿತ ರಾಜಾವಳಿಕಥಾಸಾರಗೋಳಂ —

ಎಂಬ ಗದ್ಯವಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪಭಾಗವನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ.—

ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ವರ್ಣನೆ.

ನನ್ನಿಯ ನಲ್ಲ, ಪುಸಿವರ ಬೊಜಗ, ಮುದ್ದುಗರ ಮೊದಲಿಗ. ಬಲ್ಲಿದರ ಬಲ್ಲಹ, ವೀರರ ವೀರ, ಸಿತಗರ ಮಿಂಡ, ಬಿರುದಂತೆಂಬರ ಗೊಡನೆಂದು ನಾಡುಬೀಡುರಾಜ್ಯದ ಜನಂಗೆ ಳೆಲ್ಲವೊಂದೆಕೊರಲೊಳ್ ಕೊನೆದಾಡುತ್ತಮಿರೆ ; ಪ್ರಜಾನುರಾಗದ ವೊದಲು, ರಾಮ ಜಂದ್ರಂಗೆ ಬದಲು, ವೀರದ ಮೊಳೆ, ಬಿನ್ನಣದ ಬೆಳೆ. ದಯೆಯ ಸೊಂಪು, ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯದ ಪೆಂಪು, ನಯದ ಕೂವು, ನನ್ನಿಯಾವು, ಚದುರ ಬಲ್ಲು, ಜಾಣ್ಮೆಯ ತೋವು, ಜಯದ ಮೋಡಿ, ಜಪದ ಗಾಡಿ, ದಾನದ ಪುಣ್ಯ, ಧರ್ಮದ ಕಾಣ್ಯ, ತೀವನ ಮೆಚ್ಚು, ಧೀರತೆಯ ಪೆಕ್ಕು, ಒಸಗೆಯುರ್ಬು, ಓಜೆಯ ಕೊಬು, ಸಿರಿಯ ಕೂಟ, ಸಿಂಹದಾಟಮೊದಲಾಜನಂ ಬಲ್ಲರ್ ಬಗೆದು ಪೇಲ್ವಿರ್. ದುರ್ವಯತಮಕ್ಕೆ ಸೂರ್ಯಸುಂ ಕೂಲಕುಮುದಕ್ಕೆ ಚಂದ್ರನುಂ, ದಾಸಧರ್ಮೋತ್ಸವಕ್ಕೆ ಮಂಗಳನುಂ, ತತ್ತ್ವಾರ್ಥದೊಳ್

ಬುಧನುಂ ಸುಗುಣಂಗಳೊಳು ಗುರುವುಂ, ಸರಸಕವಿತೆಯೊಳು ಕವಿಯುಂ, ನಿಷ್ಕಾರ್ಥ್ಯ
ದೊಳು ಮಂತ್ರನುಂ, ಅರಾತಿಗಳೊಳು ರಾಹುನುಂ, ಧರ್ಮಕೀರ್ತಿಯೊಳು ಕೇತು
ವೆನಿಸಿ ಸುಜನದಾರಿದ್ರ್ಯವಿದ್ರಾವಣನೆನಿಸಿದ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ರಾಜಮಂರಾರಾಜಂ ಸಕಲಶಸ್ತ್ರ
ಶಾಸ್ತ್ರವಾಹನಾರೋಹಣಾದಿಗಳೊಳುಗ್ಗಲನೆನಿಸಿ ದಿಕ್ಕುಮಾರಸಂತೆ ಬಳಿದಂ

2. ರಾಮಕಥಾವತಾರ

ಇದು ಚಂಪೂರೂಪವಾಗಿದೆ ; ಆಶ್ವಾಸ 16 ; ಗ್ರಂಥಸಂಖ್ಯೆ 6800
ಇದರಲ್ಲಿ ನಾಗಚಂದ್ರನ ರಾಮಚಂದ್ರಚರಿತಪುರಾಣದೊಳಗೆ ಹೇಳಿರುವ
ಕಥೆಯೇ ಸ್ವಲ್ಪವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ವರ್ಣಿತವಾಗಿದೆ. ಆ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಅನೇ
ಕಪದ್ಯಗಳೂ ಅನುವಾದಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟವೆ ತನ್ನ ಗ್ರಂಥದ ವಿಷಯವಾಗಿ
ಕವಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ—

ಈ ರಾಮಕಥೆಯು ಮುನ್ನ ಅದಿದೇವನ ಸಮವಸರಣದೊಳು ಅದಿಚಕ್ರಿಯಸ
ಭರತೇಶ್ವರಂಗಂ ಪುರುಸರ ಸೀಶನಂ ವೃದ್ಧಮಾಧುರಶಾ ವ್ಯನವ್ಯದಿವ್ಯ ಭಾಷೆಯಿಂ
ನಿರೂಪಿಸಿದುದು ಪರಂಪರಾತೀರ್ಥಸಂತಾನದಿಂ ಬರೆ ಪಶ್ಚಿಮತೀರ್ಥಂಕರರವ್ವ ಶ್ರೀವೀರ
ವರ್ಧಮಾನಸ್ವಾಮಿ ಸರ್ವಭಾಷಾಸ್ವಭಾವದಿಂ ಶ್ರೀನಿಕಮಹಾನುಂತಲೇಶ್ವರಂಗಪ್ರಿಯೆ
ಪೇಟ್ಟುದುಂ, ಅದು ಅನುಕ್ರಮದಿಂ ಗುರುಸರಂಪರೆಯಿಂ ವ್ಯಕ್ತಮಾಗುತ್ತುಂ ಬರೆ, ಕೂಗಿ
ಭಟ್ಟಾರಕರುಂ ನಂದಿಮುನಿವರರುಂ ಕವಿಸರಮೇಷ್ಟ್ರಿಗಳುಂ ರವಿಷೇಣಾರ್ಯರುಂ ವೀರ
ಸೇನಸಿದ್ಧಸೇನರುಂ ಪದ್ಮನಂದೀತರುಂ ಗುಣಭದ್ರರುಂ ಸಕಲಕೀರ್ತಿಗಳೆಂದಿವರಾವಿಯಾಗಿ
ಪೇಟ್ಟುದುಂ ಚಾಮುಂಡರಾಯ, ನಾಗಚಂದ್ರ, ವಾಘಾಣಂದಿಸಿದ್ಧಾಂತಿ, ಕುಮಾರ
ದೇಂದು, ನಯಸೇನರಾದಿಯಾಗಿ ಪೇಟ್ಟ ಪುರಾಣದೊಳಂ ರಾಮಚರಿತ್ರದೊಳಂ
ಕುಮುದೇಂಪುರಾಮಾಯಣದೊಳಂ ಪುಣ್ಯಾಸ್ತ್ರಕಥಾಸಾರದೊಳಂ ರಾಮಕಥಾಸಂ
ರಮಂ ತೆಗೆದು ಅಭಿನವಪಂಪಕವಿಯ ಕವಿತ್ತಮುಂ ಮುಂದುಮಾಡಿ ಕರ್ಣಾಟಕಭಾಷಾ
ವಾಕ್ಯರಚನೆಯಿಂದಲ್ಲಕ್ಷದರ್ ಕಥಾಸಂದರ್ಭ ಮಂ ಅದಿಂ ರಾಮಕಥಾವತಾರಮೆಂದು ಬರೆದಂ.

ಗ್ರಂಥಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ—

ಮುನಿಪತಿಪರಂಪರೆಯಿಂ ಬಂದ ಕಥನವಂ ಶ್ರೀಮೂಲಸುಖ ಬಲೋ
ತ್ಕಾರಗಂ ಶ್ರೀಮಾಘಾಣಂದಿ ಸಿದ್ಧಾಂತಚಕ್ರವರ್ತಿಸುತ ಚತುರ್ವಿಧಪಾಂಡಿತ್ಯ
ಶ್ರೀವಾದಿಕುಮುದಚಂದ್ರಪಂಪದೇವಚರಿತರಾಮಾಯಣಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾಗಿ ಅಭಿ
ನವಪಂಪಂ ರಚಿಸಿದ ರಾಮಚರಿತ್ರದೊಳು ಹುಲವೆಡೆಯಲ್ಲಿ ತೋಪುವ ಕಂಠಮಂ
ಗಳು ನಿಗೂಢಸು ಜನಸೇನಾರ್ಯಶಿಷ್ಯಗುಣಭದ್ರಸ್ವಾಮಿ ವೊದಲಾಗಿ ಪೇಟ್ಟು

ತ್ರಿಷಪ್ತಿಲಕ್ಷ ಣಮಹಾಪುರಾಣದೊಳಿರ್ದ ಕಥೆಯನೆ ಪ್ರಮಾಣವೊಳು ತೆಗೆದು ಅದಕ್ಕೆ ಸಕಲಜನಶಾಸ್ತ್ರಕಥೆಗಳಂ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಈ ಕಥಾಪ್ರಪಂಚಮನೊರೆದೆಂ—ಎಂದ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಮುನಿಸುವ್ರತಸ್ತುತಿಯಿದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಸಿದ್ಧಾ ಗಳು, ಸರಸ್ವತಿ, ಗಣಧರರು ಜ್ಯಾಲಾಮಾಲಿನಿ, ವದ್ಮಾವತಿ ಇವರು ಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ ಆಶ್ವಾಸಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ.—

ಇದು ಸರಮಜನಸಮಯಕುಮುದಿನೀಶರಚ್ಚಂದ್ರಬಾಳಚಂದ್ರಮುನೀಂದ್ರ ಚರಣನಖಿಕರಣಚಂದ್ರಶಾಚಕೋರ ಶ್ರೀಮದಭಿನವಪಂಪನಿರಚಿತ ರಾಮಚರಿತ್ರೆಪುರಾ ಣಮಂ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ರಾಮಕಥಾವತಾರದೊಳ್

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಬಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಸರಸ್ವತೀಸ್ತುತಿ.

ಕ್ಷೋಣಿಯ ಭವ್ಯತತಿಗೆ ಕ | ಲ್ಯಾಣಿಯ ಕೈವಲ್ಯಮಾರ್ಗಕಿಕ್ಕದ ಗುಣನಿ |
ಶ್ರೀಣಿಯ ಭವಾಬ್ಧಿತರಣನ | ದ್ರೋಣಿಯ ನೆಲಸಿಕೆವಾಣಿ ಮನ್ಮಖನೊಳಗಂ ||

ಸ್ವವಿಷಯ.

ಶ್ರೀಮದ್ಭರ್ಮನಗಾಲಯಸ್ಥಿತವರ ಶ್ರೀಪಾರ್ಶ್ವತೀರ್ಥೇಶ್ವರ |
ಸ್ವಾಮಿ ಶ್ರೀಪದಪದ್ಮಯುಗ್ಮಮಧುಪಂ ಶ್ರೀಜೈನವಿಸ್ರಾನ್ವಯಂ ||
ಶ್ರೀಮದ್ಭವೈಜನಪ್ರಿಯಂ ವಿವಿಧವಿದ್ಯಾಕೌಶಲಂ ಸದ್ಗುಣೋ |
ದ್ವಾನುಂ ದೇವತನೂಭವಂ ಬರೆದನೀ ಶ್ರೀರಾಮಸತ್ಯಾವ್ಯಮಂ ||

ಇವನ ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳು ನಮಗೆ ದೊರೆತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀದವಿಠಲದಾಸ ಸು. 1800

ಈತನು ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಮಾರ್ಧ್ವಕವಿ; ಜಗನ್ನಾಥದಾಸನ (ಸು. 1775) ಶಿಷ್ಯನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈತನ ಕೀರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀದವಿಠಲ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ. ಬಂದನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇನೆ—

ರಾಗ ಖೇಡಾಗು. ಅದಿತಾಳ.

ಪಲ್ಲವ|| ಅವನೇ ಧನ್ಯನೆಲೋ | ಜಗದೊಳಗವನೇ ಧನ್ಯನೆಲೋ ||

ಆವ ಪರಿಯಲೆಂತಾದರು ತನ್ನಯ | ಭಾವಶುದ್ಧಿಲಿ ಭಗವತ್ಪರನಾದವನೆ ದನ್ಯ
ನೆಲೋ || 1 ||

ಆತ್ಮೀತರಸಂಸೃತಿಯೊಳಿದ್ದು | ಸ್ವಾತ್ಮಲಾಭಸಿದ್ಧಿಯ ಸಾಧಿಸಿಕೊಂಡವನೆ

ಧನ್ಯನೆಲೋ || 2 ||

ಶ್ರೀಧವಿಲನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕರಿಸಿ | ಸಾಧುಸೇವ್ಯಹಿತ್ತು ಖಮಯನಾದಂಥವನೆ

ಧನ್ಯನೆಲೋ || 3 ||

ಶ್ರೀಪತಿದಾಸ ಸು. 1800.

ಈತನು ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಮಾಧ್ವಕವಿ, ಜಗನ್ನಾಥದಾಸನ (ಸು. 1775) ಶಿಷ್ಯನೆಂದು ಪ್ರತೀತಿಯಿದೆ. ಇವನ ಕೀರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಪತಿವಿಠಲ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಒಂದನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ರಾಗ-ಶಂಕರಾಭರಣ. ಅದಿತಾಳ.

ಪಲ್ಲವ|| ವೆಂಕಟೇಶ ಭವಸಂಕಟಪರಿಹರಿಸೋ ||

ಅನುಪಲ್ಲ|| ನಿನ್ನವರವನೆನಿಸೊ ಪಂಕಜಾಕ್ಷ ಅಕಳಂಕನು ಹಿಮಕರಿಯೆ ಆಶ್ರಿತರಿಗೆ
ದೊರೆಯೋ ||

ನಾನಾಚಕ್ರಗಳಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡಲಿ ಒಂದೆ | ನೀನೇ ಗತಿಯೆಂದೆ ||

ಜ್ಞಾನಾಚ್ಚಾನಕೃತಾಖಿಳದುಷ್ಕರ್ಮ | ಅದರಂತೆ ಸುಕರ್ಮ |

ನಾನಾಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಇರುತಿರುತನುಭವಿಸಿ | ದುರ್ವಿಷಯವ ಬಯಸಿ |

ಹೀನವೃತ್ತಿಯಲಿ ಜರಿಸಿ ದಿನವ ಕಳಿದೆ | ಈಬಗೆಯಿಂದಲಾದೆ || 1 ||

ಸಾಪಾತ್ಮಕ ನಾನಾದರೇನು ಹೇಳೋ | ಪವನ ನೀ ಹೇಳೋ |

ಶ್ರೀಸದ್ಮ ಜಭವಪ್ರಮುಖನಿರ್ಜರೇಶ | ನಾ ನಿನ್ನ ದಾಸ |

ನೀ ವಾಲಿಸಿದರೆ ಗತಿಯೆನಿಸೋ ಮುಂದೆ | ಕಾರಾಣ್ಯಗತಂಗಿ |

ಶ್ರೀಪತಿವಿಠಲ ಕಂಠ ಪಿಡಿಯೊ ಬೇಗ | ನೀನಾಧರಿಸೋ || 2 ||

ಮಾಧ್ವದಾಸ. ಸು. 1800

ಈತನು ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನೂ ಅಭಿಮನ್ಯುಕಾಳಗವನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಚಿತ್ರಸೇನಕಾಳಗವನ್ನೂ ಬರೆದಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನು ಮಾಧ್ವಕವಿ. ಪುರಂದರದಾಸನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಕುಡುಮಪುರ (!ಉಡುಪಿ). ಇವನು ಸುಮಾರು 1800ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು. ಕೀರ್ತನೆಗಳು ಹೊರತು ಇವನ ಉಳಿದ ಗ್ರಂಥಗಳು ಯಾವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದಿಲ್ಲ.

ದಾಸರಪದಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಕಿತಗಳು

ಇನ್ನು ಕೆಲವು ದಾಸರ ಪದಗಳಲ್ಲಿ ದೇವವಿಠಲ, ವಾಸುದೇವ ವಿಠಲ, ಸಿರಿವರವಿಠಲ, ಅಜಲಾನಂದವಿಠಲ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿ, ಅಚ್ಯುತ, ರಾಮಮೂರುತಿ, ಮೂಡಲಗಿರಿತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಅಂಕಿತಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿರುವ ಕವಿಗಳಾರೋ ಅವ ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದರೋ ತಿಳಿಯದು.

ನಾರಸಿಂಹ ಸು. 1800

ಈತನು ನಂಕಾವಾತ್ಯನ (ಸು. 1770) ರಾಮಾಯಣವನ್ನು ಪ್ರತಿವಾಡಿ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಂತವಾಗಿ 6 ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ; ಕವಿಯಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು. ಭಾರದ್ವಾಜಗೋತ್ರದವನು. ಇವನ ತಂದೆ ಹರಿಯಪ್ಪ. ಬರಗೀಪುರದ |ನಾರಸಿಂಹಪದಭಜಕ ಎಂದು ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಬರಗೀಪುರವು ಇವನ ಸ್ಥಳವಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1800 ಆಗಿರಬಹುದು. ಇವನ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇನೆ —

ಧರೆಯೊಳು ಭರದ್ವಾಜಗೋತ್ರಸಂಭವನಾದ |

ಬರಗೀಪುರದ ನಾರಸಿಂಹಪದಭಜಕನಹ |

ಕರಿಯೆಳ್ಳನಾತ್ಮ ಸಂಭವನಾಗಿ ನಮಿಸು ಬರೆದ ಶ್ರೀರಾಮಚರಿತೆ ||

ತರಣಿಚಂದ್ರಮರಿಸರ್ಪರಿಯಂತ ವೆಂಕಭೂ |
 ಪರನೇಕಭತ್ತದಿಂ ಧರೆಯ ಪಾಲಿಸಲೆನುತ |
 ಸ್ಮರಿಸುತಿಕನನವರತ ಭಜಕಸುರತರುರಾವ ಚಂದ್ರನ ದಯಾಸಾಂದ್ರನಾ ||
 ಇದುವೆ ಶ್ರೀರಾಮಪದಭಜಕನ ಸುವಾಕ್ಯ ಮ |
 ತ್ತಿದು ಪವನನಂದನನ ವಂದ ಕನ್ನಡದ ನುಡಿ |
 ಯಿದು ರಾಮಪುರದರಸನಂಭ್ರಮರಸಭೃಂಗನೆನಿಪನ ಸುಕಾಂಕ್ಷರಚನೆ ||
 ಇದು ಸಕಲರಾಮಚರಿತಾವೃತ್ತದ ತವರುಮನೆ |
 ಮುದದಿಂದ ಬರೆದೋದಿ ಕೇಳಿದ ಮಹೀಷವರ |
 ಪದುಳದಿಂದಿಹಪರದಿ ಭೋಗಮೋಕ್ಷವನಿತ್ತು ಪೊರೆವ ಶ್ರೀರಘುನಾಥನು ||

ಬ್ರಹ್ಮಣಾಂಕ ಸು. 1800

ಈತನು ಜಿನಭಾರತ, ಕಂದರ್ಪಕೋರವಂಜಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಬರೆ
 ದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಜೈನಕವಿ; ಇವನ ಪಿತಾಮಹನು ಚಂದ್ರನಾಥ. ತು
 ದೆ ಚಂದ್ರಾ, ತಾಯಿ ಪೊಂಬುಜಿ, ಸಹೋದರರು, ಚಂದ್ರನಾಥ, ಬ್ರಹ್ಮ,
 ಪದ್ಮ. ಇವನ ಪೂರ್ವಿಕರು ತುಂಗಭದ್ರಾಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ಹುಲಿಗೆಯಲ್ಲಿ
 ದ್ದರೆಂದೂ ಇಕ್ಷ್ವಾಕುವಂಶದವರೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇವನ ಸ್ಥಳ
 ತೋಪಿನಕೆರೆ. ಮಂಗರಸನ (1508) ಗ್ರಂಥದ ಅಧಾರದ ಮೇಲೆ ಜಿನ
 ಭಾರತವನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು
 18(1) ಅನಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

ಜಿನಭಾರತ.

ಇದು ಭಾಮಿನೀವಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 84, ಪದ್ಯ 4628.
 ಇದಕ್ಕೆ ಮಂಡನಕಾರವರ ಚರಿತ್ರೆ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ಇದರಲ್ಲಿ
 ಜೈನಸಂಪ್ರದಾಯಾನುಸಾರವಾಗಿ ಭಾರತಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ಗ್ರಂಥಾವತಾರ
 ರದಲ್ಲಿ ನೇಮಿಜಿನಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಸಿಂಧೂದಿಗಳೂ, ಸರಸ್ವತಿ,

ಜ್ವಾಲಾವಾಲಿನಿ, ಪದ್ಮಾವತಿ, ಬ್ರಹ್ಮದೇವ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ
ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಚಂದ್ರೋದಯ

ಕಮಲಿನಿಯು ಕಣ್ಣುಜ್ಜಿ ಶೋಕವು | ನವರುತಿರಲದೆ ಕಂಡು ಪಕ್ಕನೆ |
ಕುಮುದಿನಿಯು ನಗೆವೆಂತೆಂಬು | ಶೋಕಕರಗಿನೊಳು ||
ಕ್ರಮದಿನೊತ್ತಿದ ಮುದ್ದಿಯೆನೆ ಮುಳು | ಭ್ರಮರ ಕಮಲವಿ ನೆಲನೆ ಶೋಭಿಪು |
ದಮಲಚಂದ್ರೋದಯದ ಕಾಲದೊಳರಸ ಕೇಳೆಂದ ||

ಚಾಮರವೀಜನ.

ಇತ್ತರದಿ ಧಾಳಿಸುವ ಚಾಮರ | ಚಿಕ್ಕಜನ ಬೇಳುವೆನು ಭಸ್ಮವು |
ನೊತ್ತಿ ಜೆಲ್ಲುವತೆಪು | ಕ್ಷೀರಾಣವು ತೆರೆಗದಿರು ||
ಒತ್ತಿಬರುವಂದದಲಿ ಪಾಣಿಯು | ನೆತ್ತಿ ಬೀಸುವ ಕರವು ನಾಳದ |
ಬತ್ತರದಿ ರಂಜಿಸುವವಳೆಡೆಯಾಳರನ್ನೆಯರ ||

ಅರ್ಜುನಪರಿಹಾಸ.

ಉಟ್ಟ ಧೋತ್ರವ ಸಡಿಲಿಸುತ ಕಟಿ | ಗಿಟ್ಟ ಸೂತ್ರವ ಹುಡುಗು ತಿಳಿಯನು |
ನೆಟ್ಟನೆಟ್ಟನೆ ನೀವಿ ಭೋಜನಮಾಡುಗಂತ್ಯ ||
ದುಷ್ಟಕಾಳೋರಗನತೆಪವನು | ಕೊಟ್ಟು ಘೂರ್ಣಿಸ ಬಿಲ್ಲಿನಾತುರ |
ಹುಟ್ಟಿದುದು ಚೆನ್ನಾಯಿತೆಂದರು ನಗುತ ಕೆಲದಲ್ಲಿ ||

ಇವನ ಕಂದರ್ಪಕೊರವಂಜಿ ನಮಗೆ ದೊರೆತಿಲ್ಲ. ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯರಚಿ
ತವಾದ ಬ್ವಾದತಾನು ಪ್ರೇಕ್ಷೆ ಎಂಬ ವೃತ್ತರೂಪವಾದ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಗ್ರಂ
ಥವಿದೆ. ಇದೂ ಏತತ್ಯವಿಕೃತವಾಗಿರಬಹುದೋ ಏನೋ ತಿಳಿಯದು.

ಲಕ್ಷ್ಮಣಶಾಸ್ತ್ರಿ ಸು. 1800

ಈತನು ಅನುರಸಿಂಹಕೃತ ನಾಮಲಿಂಗಾನುತಾಸನಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡಬೀ
ಕೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕ ; ಸುಮಾರು 1800ರಲ್ಲಿ
ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ.

ರಾಮಾಕೃಷ್ಣ ಸು. 1800

ಈತನು ಭಗವದ್ಗೀತೆಗೆ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ. ಸುಮಾರು 1800 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು. ಶಂಕರಭಾಷ್ಯವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಈ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಈ ಪದ್ಯವಿದೆ —

ಹೇರಂಬಶಾರದಾಗುರು | ನಾರಪದದ್ವಯಕೆ ನಮಿಸಿ ಗೀತಾಟೀಕೆಯ |

ಶ್ರೀರಾಮಾಕೃಷ್ಣ ವಿಬುಧಂ | ಶ್ರೀರಮಣಂ ಕೊಟ್ಟ ಬೋಧನಂ ವಿರಚಿಸುನೆಂ ||

ರಂಗಾಚಾರ್ಯ ಸು. 1800

ಇವನು ಪ್ರಹ್ಲಾದಚರಿತ್ರೆಯೆಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವಕವಿ. ಭಾರದ್ವಾಜಗೋತ್ರದವನು ; ಆಪಸ್ತಂಬಸೂತ್ರದವನು. ಇವನ ತಂದೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಚಾರ್ಯ ತಾಯಿ ವೆಂಕಟಾಂಬೆ, ಸ್ಥಳ ಮುಳ್ಳೂರು. ವೀರವೈಷ್ಣವ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1800 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ನಿಜಲಿಂಗಾಚಾರ್ಯ ಸು. 1800

ಈತನು ನಿಜಲಿಂಗಶತಕವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ ; ತುಂಗಭದ್ರಾತೀರದಲ್ಲಿರುವ ಬಾದ್ರೀಪುರದ ನಿಜಲಿಂಗೇಶ್ವರನ ಅಂಕಿತದಲ್ಲಿ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಿರುವುದರಿಂದ ಬಹುಶಃ ಆ ಸ್ಥಳದವನಾಗಿರಬಹುದು. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1800 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ನಿಜಲಿಂಗಶತಕ

ಇದು ವಾರ್ಧಕಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಪದ್ಯ 100. ಪ್ರತಿಪದ್ಯವೂ “ ನಿಜಲಿಂಗ ಭವಭಂಗ ಶರಣಜನಭಕ್ತಿಸಂಗ ” ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಗ್ರಂಥವು ಶಿವಸ್ತುತಿರೂಪವಾಗಿಯೂ ನೀತಿವೈರಾಗ್ಯಬೋಧಕವಾಗಿಯೂ ಇದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಶಿವ, ಪಾರ್ವತಿ, ವೀರಭದ್ರ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಮೂರನೆಯ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಸರಿಯಿಲ್ಲದರಕೂಡೆ ವಾದಿಸುವನತಿಮೂರ್ಖ |
 ಗುರುಹಿರಿಯರುಸಿದ್ಧ ವಾಕ್ಯವ ಮೊಟ್ಟುವನು ಮೂರ್ಖ |
 ಗರುವತನವನು ತಳೆದು ಹಮ್ಮನಾಕುವ ಮೂರ್ಖ ಗಾಡಿಕಾತಿಯರೊಬ್ಬನು ||
 ನೆಷ್ಟು ನಂಬಿ ನಿಜವೆಂದು ಮರುಳುಗೊಂಬನ ಮೂರ್ಖ |
 ಕರುಣನಿಧಿ ಭಕ್ತವತ್ಸಲ ನಿಮ್ಮ ಸಾಮಾನ್ಯನು |
 ಸ್ಮೃತಿಸದವ ಕಡುಮೂರ್ಖ ನಿಜಲಿಂಗ ಭವಭಂಗ ಶರಣನಭಕ್ತಿಸಂಗ ||
 ಸಂಗೀತವಿಷಯ ಬಧಿರನಿಗೆ ತೋಪ್ಪುವುದುಂಟೆ |
 ಕಂಗುರುಡನಿಗೆ ಕನ್ನಡಿಯ ಹಂಬಲಿಕೆಯುಂಟೆ |
 ರಂಗುವಾಣಿಕ ಧಳಧಳಿಸುತಿರೆ ಪ್ಲವಂಗಗದಪ್ಪಂಗದ ಪರೀಕ್ಷೆಯುಂಟೆ ||
 ಕೇಗೊಳಿಸುವಿನಿಗೊಲಿ ರುಚಿಯು ಬೋಡನಿಗುಂಟೆ |
 ಮಂಗಕಾತ್ಮಕ ನಿಮ್ಮ ದಿವ್ಯನಾಮವ ತಿಳಿಯ |
 ಮಂಗ ಭವಬಿಡಲುಂಟೆ ನಿಜಲಿಂಗ ಭವಭಂಗ ಶರಣನಭಕ್ತಿಸಂಗ ||

ಕಸ್ತೂರಿನಿದ್ಧ ಸು. 1800

ಇವನು ಚೋರಕಥೆಯೆಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈ
 ತನು ವೀರಕೈವಕವಿ. ಇವನ ತಂದೆ ವಿರೂಪಾಕ್ಷಕರಜಾತನಾದ ಕಸ್ತೂ
 ರಿ ನಾಗಣ್ಣ, ತಾಯಿ, ಗ.ರುವಮ್ಮ. “ಬೋಳೇತನೆಂಬೆಂಬ ಕರ್ತುವಿನ ಕೈಪೆ
 ಯಿಂದ ಪೇಚ್ಚು” ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1800 ಆಗಿರ
 ಬಹುದು. ಇವನ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಚಿತ್ರಕೇಶವರಸೋಮಕೇಶವರಕಥೆ ಎಂಬ
 ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ಇದರಲ್ಲಿ “ಉತ್ತಮವಜ್ರಮಕುಟರಾಯನಿರ್ವರು
 ಪುತ್ರರು ಚೋರರಾದ ” ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ.

ಯಾದವ ಸು. 1800

ಇವನು ಕಲಾವತೀಪರಿಣಯವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ
 ಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ ; ಮುಕುಂದಭಕ್ತನೆಂದೂ ಉಭಯಕವಿತಾ
 ವಿಚಕ್ಷಣನೆಂದೂ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ವಿಷಯವಾಗಿ ನಮಗೆ
 ಇನ್ನೇನೂ ತಿಳಿಯದು. ಇವನು ಸುಮಾರು 1800 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಕಲಾವತೀ ಪರಿಣಯ

ಇದು ಗದ್ಯರೂಪವಾಗಿದೆ ; ಪ್ರಾಯಶಃವಾಗಿ ಹಳಗನ್ನಡಸರಣಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ ; 12 ಅಕ್ಷರಗಳಾಗಿ ಭಾಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇದು ಕಲ್ಪಿತಕಥೆಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಸೌವೀರದೇಶದ ಲೀಲಾವತಿಯ ದೊರೆಯಾದ ಬೃಹದ್ರಥನು ಸೌರಾಷ್ಟ್ರದೇಶದ ಇರಾವತಿಯ ದೊರೆಯಾದ ಕುವಲಯಾಪೀಡನ ಕುವೆನಾರಿ ಕಲಾವತಿಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಮನಸ್ತಾಪದಿಂದ ಅಗಲಿ ಪುತ್ರನಾದ ಕುಂಡಲಶ್ರವನಿಂದ ಪರಾಜಿತನಾಗಿ ಪುನಃ ಕಲಾವತಿಯನ್ನು ಸೇರಿ ಸುಖದಿಂದ ರಾಜ್ಯವಾಳಿದನು — ಎಂಬುದೇ ಕಥಾಸಾರ. ಗ್ರಂಥವು “ಅತಿ ರುಚಿರವಾಗಮೃತವರ್ಷದಿಂದ ಪದಕಯ್ಯಾವಾಕರೀತಿಗಳಿಂದ ಧ್ವನಿರಸಾಲಂಕಾರನೀತಿಗಳಿಂದಭಿನವಪ್ರೌಢ 'ಸಂವಿಧಾನಂಗಳಿಂದ ರುಚಿರತರವಾಗಿದೆ' ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇದನ್ನು 5 ಮಾತ್ರೆಯ ಗಣಗಳುಳ್ಳ ಪ್ರಾಸವಿಲ್ಲದ ರಗಳೆಯ ರೂಪವಾಗಿ ಮೊದಲಿಂದ ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಬರೆದಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಈತನ ಬಂಧವು ನಿರರ್ಗಳವಾಗಿಯೂ ಹೃದಯಂಗಮವಾಗಿಯೂ ಇದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪಭಾಗವನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ:

ಕಲಾವತಿಯ ಸೌಂದರ್ಯ

ಗಂಭೀರಗನು ನಿಖಿಲತೇಜಸ್ವಾರವನ್ನು ಸಂ | ಗ್ರಹಗೈದು ಉನಾರಿ ಮಾಕಾರ
ಪನ್ನಂಭು |

ನೆಡದಲಾಗಿ ಮಂಜೆಪರಯಂತವೂ ರಚಿಸಿ ಮುಗಿ | ಯಲ್ ಒಬ್ಬಿಕೆ ತದಭಾವ
ರೂಪಮಾಗಿರುವ ಘನ |

ತಿಮಿರಗಳ ಸಾರಮಂ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಚಿಕೂರಮಂ | ರಚಿಸಿದನೆೊ ಎಂಬಂತೆ
ಮುಖಕಮೂಸೌಂದರ್ಯ |

ಮಧುಸೂನಲೋಭದಿಂದಾಪ್ರಾಣಗಳಿಟ್ಟುಗೊ | ಕವಿದಿರುವುದೇನೆೊ ಎಂಬಂದದಲಿ
ತೋಜುತಿಹು |

ಘನೋಲಕೇಶಮೂರ್ತಿಗಳಿಂದ ಬಾಂಬು | ದಿಗ್ಗಂತೆ ಪೊಳೆಯುತ್ತಿಹ ಪಣಿಯಲ್ಲಿ
ರಚಿಸಿರುವ |

ಕತ್ತರಿಯ ತಲಕದಿಂ ಶ್ರುತಿಸಕ್ತರಾಗಿರುವ | ವಿಮಲರ ಸಮುದ್ಗತಿಗೆ
 ಎಡರನಾಚರಿಸುವುದೆ |
 ವಕ್ರಾತ್ಮರಾಗಿರುವ ಮಲಿಸ್ವಭಾವರಿಗೆ | ಯುಕ್ತಮೆಂಬರ್ಥಮಂ ಸೂಚಿಸು
 ತ್ತಿರುವಂತೆ |
 ಶೋಭಿಸುವ ಪುರ್ಬಗಳ ಯುಗಳದಿಂ ಮನಸಿಜನ | ವಿಜಯಕೇತನದಂತೆ
 ಕಮಲಗಳ ನಿಂದಿಸುವ |
 ದೀರ್ಘತರಮಾಗಿರುವ ನಯಸನ್ನಿಧಿಲೆಗಳೆಂ | ವಿಪುಲಸಂಧ್ಯಾರಾಗರುಚಿ
 ಕನಿಯಂತಿರುವ |
 ಅಧರರುಚಿಕವೇದಿಂ ಪೊಳೆವನುಗುತಿಯಿಂದ | ಕಮನೀಯವಾಗಿರುವ
 ತಿಲಕಸುಮದಂತಿರುವ |
 ಚೆಲುವನಾಸಿಕದಿಂದ ಬಿಂಬಫಲಮಂ ಒಲವ | ಅಧರಪ್ರವಾಳದಿಂದ ದಾಡಿ
 ಮದಬೀಜದಂ |
 ತಿರುವ ದಂತಗಳಿಂದ ಕಪ್ಪುರದಕಣಿಗೇಯ | ತೆಲದಿಂದತೊಪ್ಪುತಿಹ
 ತಾಂಬೂಲರಸಭರಿತ |
 ವದನದಿಂ ದಿವ್ಯಭೂಷಣಕಲಿತಕರ್ಣಾವ | ಲಂಬಿಮಣಿಕಣಕಮಯತಾಟಂಕ
 ಯುಗ್ಮರುಚಿ |
 ಕವಚತಗಳಾಗಿರುವ ಕೈಪಿಡಿಸು ಸೋಲಿಸುವ | ಕದವುಗಳಯುಗಳದಿಂ
 ರಮಣೀಯವಾಗಿರುವ |
 ರಮಣಿಯಾ ನವನನ್ನ ಲೀಲಾವತೀಪತಿಯು | ನೋಡುವನು.

ಕಪ್ಪಿನಿ ಸಾ. 1800

ಇವನು ನಂಜುಂಡಶತಕವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ಪೀಠಶೈವ
 ಕವಿ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ; ಸುಮಾರು 1800 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು
 ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ. ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ನಂಜನಗೂಡು ನಂಜುಂಡೇಶ್ವರನ
 ಅಂಕಿತದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ನಂಜುಂಡಶತಕ

ಇದು ಕಂದದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ ; ಪದ್ಯ 103; ನೀತಿಬೋಧಕವಾದ ಗ್ರಂಥ. “ಸಂಸ್ಕೃತಶ್ಲೋಕಂಗಳ ಪರಿಮಳದಲರುಗಳ ಕಂದಪದ್ಯಾಂತರೆದೊಳ ಸರಗಟ್ಟುವೆ ಸುಜನರ ಕಿವಿದುಲುಬಿಗೆ ” ಎಂಬುದರಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಕವಿ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಿದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಪದ್ಯವೂ ‘ನಂಜುಂಡಲಿಂಗ ನತಜನಸಂಗಾ’ ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವು “ಮಾತಿನ ಸುಧೆ ತುಂಬಿದ ಕೊಡ, ನೀತಿಯಮಾಫಲದ ಸಾರ, ಸಂಸಾರಾಬ್ಧಿಗೆ ಸೇತುವೆ ” ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿ, ಸರಸ್ವತಿ, ವಿಷ್ಣು ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಬಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ರಣಮುಖದೊಳು ವಿವ್ರಬದ್ಧಕೆ | ಮಣಿಯದೆ ನಿಲೆ ಧೈರ್ಯ ಎಲ್ಲ ಕಾಮಿನಿಯರ ಕಂ |
ಗೊನೆಯಲಗಿಗಳುಕದಿರಲದು | ಘನಮೈ ನಂಜುಂಡಲಿಂಗ ನತಜನಸಂಗಾ ||
ಗಂಧನ ಗಣಿಸದ ಕಂಡತಿ | ಪುಂಡಾಟರ ಕಲಿತ ಮಗನು ತಸ್ಮರಘೃತ್ಯಂ |
ಚಂಡಿಯಮಾಡುವ ಸೊನೆ ಪಗೆ | ಕಂಡಾ ನಂಜುಂಡಲಿಂಗ ನತಜನಸಂಗಾ ||

ವಿರಿಶೇಷ ಸು. 1800.

ಈತನು ಶ್ರೀನಿವಾಸಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ ; ಮಾಧ್ವನೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನ ಗುರು ಏರಿ ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯ ತಂದೆ ವಿರಿಕೃಷ್ಣಾರ್ಯ ತಾಯಿ ರುಕ್ಮಿಣಿ. ಇವನು ಸುಮಾರು 1800 ರಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಶ್ರೀನಿವಾಸಕಲ್ಯಾಣ.

ಇದು ಯಕ್ಷಗಾನರೂಪವಾಗಿದೆ. “ ಭವಿಷ್ಯೋತ್ತರಪುರಾಣದಲಿ ಪೇಟಿರುವುದನನುಕರಿಸಿ ಪೇಟ್ಟಿ ” ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ತನ್ನ ವಿಸಯವನ್ನು ಈ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ—

ರುಕ್ಮಿಣ್ಯಾಮೇರಿಕೃಷ್ಣಾರ್ಯಸಂಭವೇನ ಯಥಾಮತಿ |
ಶ್ರೀಶ್ರೀನಿವಾಸಕಲ್ಯಾಣಂ ಘಣಿಪೇನ ಪ್ರಕಾಶ್ಯತೇ ||

ಚೆನ್ನವೀರಗಾಡ ಸು. 1800.

ಈತನು ಕಾಮನ ಯೋಗಪದಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ ; ಸೂಗೂರಪ್ಪನ ಶಿಷ್ಯನು. ಸುಮಾರು 1800 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ.

ಕಾಮನ ಯೋಗಪದಗಳು.

ಪದಸಂಖ್ಯೆ 157. ಬಂದೆರಡು ಪದಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ:
ಮಹಾವೇಂಬ ವೋಹಿನಿಯ | ಪರಮಕೃತ್ಯದಿಂದಲಬ್ಧದು |
ತಿರುಗಿ ಬಾರದಂತೆ ಜಗದಿ | ಅಹಿಹಿನಿಂದಾದಿರೋ ||
ಹೀನವಿಷಯಗಳನು ಕಡಿಸಿ | ಜ್ಞಾನಮಾರ್ಗವನ್ನು ಸಿಡಿಸು |
ಭಾನುಕೋಟಿಪ್ರಭೆಯೊಳಗೆ ಸು | ಜ್ಞಾನದಿಂದಲಾದಿರೋ ||

ಶಿವಯೋಗೀಶ್ವರ ಸು. 1800.

ಇವನು ವೀರಶೈವ ಪಟ್ಟಲಸಿದ್ಧಾಂತಸಾರವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ ; ಚೆನ್ನವೀರಸ್ವಾಮಿಯ ಶಿಷ್ಯನು ; ಸುಮಾರು 1800 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ವೀರಶೈವಪಟ್ಟಲಸಿದ್ಧಾಂತಸಾರ

ಇದು ವಾರ್ಧಕಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ ; ಪ್ರಕರಣ 3, ಪದ್ಯ 121. ಇದರಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಾವರಣ, ಪಂಚಾಚಾರ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳು ಹೇಳಿವೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಗುರುಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಬಂದ ಪದ್ಯವನ್ನು ಉದರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಹೆಪ್ಪಿನೊಳು ಹಾಲಡಗಿದಂತೆಯೊಂದಾನೊಂದು |

ನೆಪ್ಪಿನೊಳಗಣ್ವುಮಹವೆಗಳಡಗಿದಂತೆ ಕ |

ಣ್ಣಪ್ಪಿನೊಳು ಸೂರ್ಯಕೆಂದ್ರಾಗ್ನಿಪ್ರಕಾಶಂಗಳಡಗಿ ಕಾಂಠಿಸುವಂದದಿ ||

ಮುಪ್ಪಿನೊಳು ಬಾಲ್ಯಯೌವನವಡಗಿದಂತಿರದೆ |
ಯರ್ಪಿತನುಮವಧಾನಮುಖ್ಯಕ್ರಿಯೆಗಳನೆಲ್ಲ |
ನಿಷ್ಪತಿಯನ್ನೈದಿ ನಿಜವಾದ ಸದ್ಭಕ್ತರಿಗೆ ಭಾವಲಿಂಗಚಾರವು

ವಂಕ ಸು. 1800.

ಈತನು ಪಾರ್ವತಿಯ ಕೊರವಂಜಿಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ ; ಇವನ ಪಿತಾಮಹನು ತಿರುಮಲಯ್ಯ, ತಂದೆ ವೆಂಕಟೇಶಯ್ಯ, ಸ್ಥಳ ಮೈಸೂರು. ಸರಸಕವಿ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ ; ಸುಮಾರು 1800 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನ ಗ್ರಂಥವು ಹೀಗೆ ಆರಂಭಿಸುತ್ತದೆ—

ನಿಜಾಂಕಿತನಾದ ದಶರಥರಾಯನ ಕುಮಾರನಾದ ರಾಮಚಂದ್ರನ ಚಾತ್ರಿಯ ಶೈಲಾಸವಾಸಿಯಾದಂಥ ಪಾರ್ವತೀದೇವಿ ಕೌಸಲ್ಯಾದೇವಿಗೆ ಪೇಟ್ಟ ಕೊರವಂಜಿ ಕಟ್ಟಿಯ ಯಕ್ಷಗಾನಕ್ಕೆ ಕಥಾಪ್ರಾರಂಭವದಂತೆ.

ಭಾಳಾಕ್ಷ ಸು. 1800

ಇವನು ಕರಿಯಬಂಟನಕಥೆ ಎಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ತಂದೆ ಕೆಂಪಣ್ಣಗೌಡ, ತಾಯಿ ಹಲಗಮ್ಮ. ಇವನು ಸುಮಾರು 1800ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು. “ಕನ್ನಡಜಾಣರ ಕರ್ಣಕಿಂವನಿ ಸುವ ವರ್ಣಕಕೃತಿಯನು ಬಿನ್ನಣದಿಂದೊರೆವೆ ” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಬಸವಲಿಂಗ ಸು 1800

ಈತನು ಸಾಮಿನೀಕಥೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ; ಕುಂದಗೊಳ್ಳದ ಮಡಿವಳನ ಮಗನು. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1800 ಆಗಿರಬಹುದು. ಇವನ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಸಾಮಿನಿ ಎಂಬ

ದಂಪ್ಪ ಸ್ತ್ರೀ ಗೋಕರ್ಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಸದ್ಗತಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ.

ಶಾಲಿಚೆನ್ನ ಬಸವ ಸು. 1800.

ಈತನು ವೀರಸಂಗಯ್ಯದುಂದುಮೇಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಧಾರವಾಡ. ಇವನು ಸುಮಾರು 1800 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು.

ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಕವಿಗಳು

ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಸು. 1808

ಈತನು ಭುವನಪ್ರದೀಪಿಕೆ ಎಂಬ ಸ್ವರಚಿತನಾದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ, ಸಿಂಹಾಸನಪುರಿಯ (ಹಾಸನ) ರಾಮವಂಡಿತನ ಮಗನು. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಮೈಸೂರು ದೊರೆಯಾದ ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ, ಪಂತ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯಾಗಿ 1808 ರಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸಿದಂತೆಯೂ ಟೀಕೆಯನ್ನು 1815 ರಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸಿದಂತೆಯೂ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇವನ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಕೃಷ್ಣರಾಜಗುಣರತ್ನ ಮಾಲೆ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ಇದರಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಸೃಷ್ಟಿ, ಕಾಲ ಪ್ರಮಾಣ, ಮನ್ವಾದಿಗಳು, ಭೂಗೋಳ, ಖಗೋಳ, ಮೈಸೂರು ರಾಜರ ಪರಂಪರೆ, ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಗುಣಕಥನ, ಪುರಾಣಗಳು, ವರ್ಣಾ ಕ್ರಮ ಧರ್ಮಗಳು ಮುಂತಾದ ಹಲವು ವಿಷಯಗಳು ಹೇಳಿವೆ. ಗ್ರಂಥವು 10 ಪಟಲಗಳಾಗಿ ಭಾಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಚಂದ್ರಸಾಗರವರ್ಣಿ. ಸು. 1810.

ಈತನು ಕದಂಬಪುರಾಣ, ಚಂದನೆಯಕಥೆ, ಜಿನಭಕ್ತಿಸಾರ, ಜಿನ ಮುನಿ, ಪರಕುರಾಮಭಾರತ, ಪುರಾಣಸ್ತೋತ್ರ, ಬೆಟ್ಟವರ್ಧನಚರಿತ್ರೆ, ಬ್ರಹ್ಮಕತಕೋಶ, ಭವ್ಯಾವ್ಯುತ, ಮಲ್ಲಾಕಾಸ್ತ್ರ, ಜಿನರಾಮಾಯಣ, ರಾತ್ರ ಯಜ್ಞಗಾನ, ವಾಸುದೇವಪಾರಿಜಾತ, ಕಲ್ಪಾರ್ಥಮಂಜರಿ, ಸ್ಮರಕೋರವಂಜಿ, ಹಿಮತೀತಳನ ಕಥೆ, ಈ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

ಇವನು ಜೈನಕವಿ ; ಸೇನಗಣದವನು ; ಇವನ ಗುರು ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಸೇನ, ಸ್ಥಳ ತೋವಿನಕೆರೆ. ಕೆಲವು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಕ್ರಮಬೆಳ್ಳುಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿರುವ ಧರ್ಮಾಖ್ಯಪುರದ ಪೇಟೆಯ ಚಂದ್ರಪ್ರಭನ ಅನುಗ್ರಹ ದಿಂದ ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈತನ ಜಿನಮುನಿ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ

ಇವನು ಗೃಹಸ್ಥನಾಗಿದ್ದಾಗ ಸ್ವರಕೋರನಂಜಿ, ನಾಗಕುಮಾರಪಟ್ಟದಿ ಬ್ರಹ್ಮತತಕೋಶ, ಭಾರತ ಈ ನಾಲ್ಕು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ದೀಕ್ಷೆಯಾದ ಬಳಿಕ ರುದ್ರಯಕ್ಷಗಾನ, ಮುಲ್ಲಾಶಾಸ್ತ್ರ, ಪರಶುರಾಮಭಾರತ. ಭವಾಮೃತ, ಚಂದನೆಯ ಯಕ್ಷಗಾನ ಈ ಐದು ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಪರಶುರಾಮಭಾರತವಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಒಂದು ಭಾರತವನ್ನೂ ಇವನು ಬರೆದಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಪರಶುರಾಮಭಾರತವನ್ನು 1810 ರಲ್ಲಿಯೂ ಜಿನಮುನಿಯನ್ನು 1814 ರಲ್ಲಿಯೂ ಬರೆದಂತೆ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

1. ಜಿನಮುನಿ

ಇದು ವಾರ್ಧಕಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ ; ಸಂಧಿ 50, ಪದ್ಯ 2551. ಇದರಲ್ಲಿ ನಾಗ ಕುಮಾರನೆಂಬ ಮಹಾಮಂಡಲೇಶ್ವರನ ಚರಿತೆ ಹೇಳಿದೆ ನಾಗದತ್ತನು ಪಂಚಮಿಯ ಉಪವಾಸದ ಮಹಿಮೆಯಿಂದ ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಂದು ನಾಗಕುಮಾರನಾಗಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿ ಸಕಲೈಶ್ವರ್ಯವನ್ನೂ ಅನುಭವಿಸಿ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ವ್ರತಿಯಾಗಿ ಅಪವರ್ಗ ಸುಖವನ್ನು ಪಡೆದನು—ಎಂಬುದೇ ಕಥಾಗರ್ಭ. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ವೇಣುಪುರಿಯ ಶ್ರಾವಕರ ಪ್ರಾರ್ಥನಾನುಸಾರವಾಗಿ ಕವಿ ಧರ್ಮಪುರಿಯ ಬಸದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ನಾಗಕುಮಾರ ಪಟ್ಟದಿ ಎಂಬುದು ಈ ಗ್ರಂಥವೇ ಆಗಿರಬೇಕು. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಪ್ರಭಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಆಮೇಲೆ ಕವಿ ನೇಮಿ, ಸಿದ್ಧಾದಿಗಳು, ಸರಸ್ವತಿ, ಗಣಧರರು, ಪೂಜ್ಯಪಾದ ಇವರುಗಳನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ—

ನಾಡು

ಬಿಡುವಿಡದೆ ತೋಪುತಿಕ ಸರಸಿಗಳ ಸಂಸಗಳ |

ಕಡೆಗಣಾದೊತ್ತರಿಸ ತೋಪಿಯಿಂದ ಕೆಪ್ಪಿಯಿಂದ |

ನುಡಿಗಗೋಚರವಾದ ಬಗದಿಂದ ಮಿಗದಿಂದ ಮಣಮಯಾಚಲಗಳಿಂದ ||

ಎಡೆಬಿಡದೆ ಶೋಭಿಸುವ ಖೇಡಗಳ ನಾಡುಗಳ |

ತೊಡಗಿದಾರಂಭಮಗಳ ಸೊಂಪಿನಿಂದಿಂಪಿನಿಂದ |

ಕಡುಗುತಿಹ ಸ್ವರ್ಣಮುದಿಕೆಯಿಂದ ಕಳೆಯಿಂದಲಾನಾಡ ಸರಿ ಮೆಣ್ಣುಮದು ||

ಸೂರ್ಯಾಸ್ತಂ.

ವಾರುಣೀಸಂಗದಿಂದರುತ್ತೇಜನುಂ ನೀಗಿ |

ದೂಷಗೀಡಾಗಿ ವೋದವನಧಿಕಶೂರತ್ವ |

ಸಾರಿದನಾಗಲಾಸ್ಯವ ನೋಡೆನೆಂದು ಶತಪತ್ರಗಳ ಕಣ್ಣುಜ್ವಲಂ

ಆರಜನಿರಾಜನನುಚರಂಕೆ ಭ್ರಮರ ಝೀಂ |

ಕಾರದಾನಂದದಿಂದ ಪದ್ಮಾಂಗನೆಯರ ವೈ |

ಸೂರುಮು ಉಜ್ವಲಮು ಮುತ್ತಿದುಮು ಸುತ್ತಿದುಮು ಒತ್ತುವುತ್ತಿಲಿ ಕಾಳಿತುಮು ||

2 ಜಿನಭಕ್ತಿಸಾರ

ಇದು ಭಾಮಿನೀಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಪದ್ಯ 108. ಪ್ರತಿಪದ್ಯವೂ “ ರಕ್ಷಿಸನವರತ ” ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಇದು ಧರ್ಮಾಖ್ಯಪುರದ ಚಂದ್ರಪ್ರಭುನ ವರದಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸೇನರ ಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ವಿರಚಿಸಿದ ಕಾವ್ಯ ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರನಾಥಸ್ತುತಿ ಇದೆ ಇದರಿಂದ ಬಂದಿರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಹಲವುಜನ್ಮದಿ ಗೈದ ಆಘಸಂ | ಚಲಿಸುವುದು ನಿರ್ಮಲನಿಯೊಂದಿನ |

ನಲವಿನಲಿ ಭಜಿಸಿದರೆ ನಿಮ್ಮಯ ಸ್ತೋತ್ರಮಾಲೆಗಳ ||

ಒಲಿಸಬಹುದವರ್ಗನಾರಿಯ | ಗೆಲುವುಹುದಾವಾಂವ ಗತಿಗಳ |

ನಿಲಿಸಿದರೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮನವನು ರಕ್ಷಿಸನವರತ ||

ಜೀವನಕೆ ಹಿತವೆಲ್ಲ ಪುಣ್ಯದ | ಭಾವ ಪರಪೀಡನೆಯ ಪಾಪಕೆ |

ತಾವದೆಂಬುದನಪ್ಪದು ತೊಣಿಸಮುಚಿತದ ಕಾರ್ಯಗಳ ||

ಭಾವಿಸೊಳ್ಳಿತ ಸರ್ವಜನಸಂ | ಜೀವನೆನಿಸಲು ನಿನಗೆ ಸದ್ಗತಿ |

ಯಾವನಾಜಿನದೇವ ರಕ್ಷಿಸಲೆಮ್ಮನನವರತ ||

3 ಭವ್ಯಾವೃತ್ತ

ಇದು 110 ಕಂದಗಳನ್ನು ಒಳಕೊಂಡಿದೆ; ಇದರಲ್ಲಿ ಆತ್ಮವಿಚಾರವು ಹೇಳಿದೆ. ಅದಿಲ್ಲ ಜಿನಸ್ತುತಿ ಇದೆ. 107 ನೆಯ ಪದ್ಯ

ದಲ್ಲಿ ಗೊಮ್ಮಟಸಾರವೂ ಪ್ರಾಭೃತವೂ ಪರಮಾರ್ಥದ ತಂದೆತಾಯಿಗಳೆಂದು ನಂಬಿ ನೇಮಿಸಾತ್ವರನ ಪಾದವನ್ನು ನೆನೆದು ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದುದಾಗಿ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇದರಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ತನುಬೇಷಾತ್ಮನು ಬೇಷಂ | ದನವರತಂ ನಡೆವ ನುಡುವ ಸಡಗರದೇವೋ |

ಮನದೊಳೆ ಚಿಂತಿಸುವಾತನ | ಘನತರಕರ್ನುಗಳಿಗಿಲ್ಲ ನಿರ್ಜರೆಯಕ್ಕುಂ ||

ನಿರಘನ ರುಚಿವಡೆದವನಿಗೆ | ಪರಿಗ್ರಹಾದಿಗಳ ತೊಡರವೇಂ ತಡೆದವುದೇ |

ಧರೆಯೊಳು ಮದವೆದ್ದಾನೆಯು | ನೆರೆದಿಹ ಕಡ್ಡಿಗಳ ಬೇಲೆಯೇಂ ತಡೆದವುದೇ ||

4. ಪರಶುರಾಮಭಾರತ.

ಇದು ಭಾಮಿನೀವಿಘ್ನದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ ; ಅಧ್ಯಾಯ 24, ಪದ್ಯ 1369. ಇದರಲ್ಲಿ 18 ನೆಯ ತೀರ್ಥಂಕರನಾದ ಅರಜಿನನ ಅಂತರಾಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದ ಸುಭಾಮಪರಶುರಾಮರ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ : ಪರಶುರಾಮನು ಸಹಸ್ರಬಾಹುವನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ಕ್ಷತ್ರಿಯರನ್ನು 21ಸಾರಿ ಸಂಹರಿಸಿ ಕೊನೆಗೆ ಸುಭಾಮರಾಜನಿಂದ ಹತನಾದನೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಗುಪ್ತಪುರದಲ್ಲಿ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥವು “ಸರಸ ಜನರಿಗೆ ಕೌಶಲತತ್ವದ ನೆರವಿ ಪದ್ಯವ್ಯರಿಗೆ ಮಿಥ್ಯದ ತೋಟವಿ ವಿರತರಿಗರ ಸುಗಳಗಿದು ವೀರಮಂತ್ರ ” ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರ ಪ್ರಭಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಆಮೇಲೆ ಕವಿ ಸುವಾರ್ತ್ವ, ಅರ, ಸಿದ್ಧಾಂತಿಗಳು, ಸರಸ್ವತಿ, ಗಣಧರರು, ಯಜ್ಞರು ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇದರಿಂದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಸೂರ್ಯೋದಯ.

ತೆರಳುತಿಹ ತಮವರಳುವಜ್ಜಿನಿ | ಕೋಟಗುತಿಹ ಕುಮುದಾಳಿ ಚಿಂತೆಯು |

ಕರೆವಜಾತಿಚಕೋರವಿಟರೆದೆಹಾಟನೊಡರಿಸುತ ||

ಅರುಣಕಿರಣದ ಜವನಿಕೆಯ ಮುಱಿ | ಗರೆದು ಒಹ ದಿನಕರನ ಬಿಂಬದ |

ಧರವನವಿಡುಲಿಯುತ್ತಿಹುವು ಕಲರವದ ಬಗ್ಗನಿಕರ ||

5. ಕದಂಬಪುರಾಣ.

ಇದೂ ಭಾಮಿನೀವಿಘ್ನದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ ; ಪದ್ಯ 199, ಕೆಲವು ಸಾಂಕತ್ಯಗಳೂ ಇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹಲವು ವಿಷಯಗಳು ಕವಿಗೆ ತೋರಿ

ದಂತೆ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಹೇಳುವೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕದಂಬ ಪುರಾಣ ಎಂದು ಹೆಸರಟ್ಟಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಕವಿ ಬೆಟ್ಟವರ್ಧನಚರಿತೆ, ಮುಲ್ಲಾಶಾಸ್ತ್ರ, ಎಂಬ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ ಪ್ರತಿಪಾದಿತವಾದ ವಿಷಯಗಳು, ಬೌದ್ಧಮತವಾದುದು: ಯಜ್ಞಾ ರಂಭವಾದುದು. ರಾಮಾನುಜಮತವಾದುದು, ಕೃಷ್ಣ ನಿಗೆ ದೇವತ್ವವಾದುದು, ಮುಲ್ಲಾಶಾಸ್ತ್ರವಾದುದು. ಶ್ರೀತಾಂಬರರಾದುದು, ಲಿಂಗ ಧಾರಣೆಮಾಡಿದುದು, ಕೋಮಟಗರು ವೈಶ್ಯರಾದುದು, ಪಣಕಟ್ಟು ಮಾಡಿದುದು, ರಾಜಪುತ್ರರಾದುದು, ಹೆಗ್ಗಾಣಿಗರಾದುದು ಇತ್ಯಾದಿ. ಅಲ್ಲದೆ ಹಿಮಶೀತಳ, ವಿಕ್ರಮರಾಯ, ಶಾಲಿವಾಹನ, ಭೋಜ, ಕೂನಪಾಂಡ್ಯ, ಹೊಯ್ಸಳರಾಯ, ಬಿಜ್ಜಳ, ಬಲ್ಲಾಳ, ಬೆಟ್ಟವರ್ಧನ, ಚಾಮುಂಡರಾಯ ಇವರುಗಳ ವಿಸ್ಮಯವಾಗಿಯೂ ಕವಿ ತನಗೆ ತೋರಿದ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಜಿನಸ್ತುತಿಯೂ, ಸರ್ವಸತ್ತೀಸ್ತುತಿಯೂ ಇವೆ. 1755 ನೆಯ ಜಯವರ್ಷದಲ್ಲಿ (1834) ಕೊಡಗು ಶೈವವಾಯ್ತು ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಅನುವಾದನೂಡಲಿಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಪದ್ಯಗಳು ನಮಗೆ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ.

(೧) ಪುರಾಣ ಸ್ತೋತ್ರ

ಇದು ವಾರ್ಧಕಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ ; ಪದ್ಯ 51. ಇದರೊಳಗೆ ಜಿನರ ಮಾತಾಪಿತೃ ಜನನ ಪುರ ವರ್ಣ ಯಕ್ಷ ಲಾಂಛನ ಕರ್ಮಕ್ಷಯಾ ವನಿ ಪಂಚಕಲ್ಯಾಣಗಳು ಹೇಳಿವೆ. ಇದರಿಂದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ -

ರತ್ನಪುರಿಯಲಿ ಭಾನುನಂದಿನೃಪ ಶುಭದೇವಿ |

ಪತ್ನಿಗುದಿಸಿದ ಕನಕವರ್ಣನಿಕೃಷ್ಣಕುಕುಲ |

ರತ್ನ ನಾಲ್ವತ್ತೈದುಬಿಲ್ವಿಡಿಯ ವಜ್ರಾಂಕ ದಶಲಕ್ಷ ನರೂಪವೆನಿಸ ||

ನೂತ್ನದಾಯುಷ್ಯ ಕಿನ್ನರಯಕ್ಷ ಯಕ್ಷಿಣಿ ಕುಲ |

ರತ್ನ ಮಾನಸಿಯಿಂದ ಸಮ್ಮೇದಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ||

ನೂತ್ನಕರ್ಮವೆ ಗೆಲಿದ ಧರ್ಮತೀರ್ಥ ಕರಿಗೆ ನಾಸರ್ಥಗೈವೆ ನಿರುತ ||

7 ಮುಲ್ಲಾ ಶಾಸ್ತ್ರಿ

ಇದು ಭಾಮಿನೀಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ ; ಅಶ್ವಾಸ 8, ಪದ್ಯ 400-
ಇದರಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರನು ಬೇಲೂಬ್ಬನಿಗೆ ಗುಣಧರಪದವಿಯನ್ನು ಕೊಡಲು
ಪಾರ್ಶ್ವಭಟ್ಟಾರಕನು ಕೋಪಗೊಂಡು ಮುಲ್ಲಾಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ
ಪ್ರಚಾರವಾಡಿದ ಸಂಗತಿ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಕವಿ ತೋವಿನ
ಕೆರೆಯ ಬಸದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರ
ನಾಥಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಸಿದ್ಧಾಂತಿಗಳು, ಸರಸ್ವತಿ, ವೈವಿಧ್ಯ
ಸೇನಾದಿ ಗೌತಮಾಂತ ಋಷಿಗಳು, ಪುಷ್ಯವಾದ, ಯಕ್ಷಯಕ್ಷಿಯರು
ಇವರುಗಳನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದೆ
ರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ -

ಬಸದಿಯೆಂಬುದಕಾಗ ಪ್ರತಿಕರ | ಹೆಸರವಾಣಿ ಮೂಡತಿಯೆಂದವ |
ನುಸುರಿದನು ಪ್ರಾಕೃತದಿ ನೋಕ್ಕು ಕೆ ನೊಪ್ಪುನೆಂದೆಂಬ ||
ಹೆಸರಿಡಲು ಅದನೀಗಲಾಪುರ | ಕೊನೆದು ಇಟ್ಟನು ನೊಪ್ಪುನೆನುಕಲಿ |
ಅಸಮಸಾಹವ ಪಾರ್ಶ್ವಭಟ್ಟಾರಕನು ಕೇಳಿದ ||
ಅನ್ನವನು ಜರುವೆಂದು ದೇವು | ಗನ್ನನೈವೇದ್ಯವನು ಮಾಸುವು |
ದಿನ್ನು ಅನುಚಿತಲೇಗ ಜುರಿಮುರಿಯೆಂದು ಅದಲಕ್ಕು ||
ಯನ್ನು ಶರ್ಕರೆಸಹಿತ ದೇವು | ಗನ್ನನೂಡಿರಿ ಜುಮ್ಮೆರಾತ್ರೆಯೊ |
ಳೆನ್ನುತಲಿ ಬೆಸನಿತ್ತ ಸರ್ವರಿಗರಸ ಅಮುಲ್ಲಾ ||
ಮುಲ್ಲಾಹೆಂಬಂಕಿತವ ತನ್ನೊಳ | ಗಲ್ಲವೆಂಬಂಕಿತವ ದೇವರೊ |
ಳೆನ್ನವಪಸವ್ಯದೊಳು ಮಾಡಿದ ಮುಸಲಮಾನಧನು ||

8 ಜಿನರಾಮಾಚಾರ್ಯ

ಇದು ಭಾಮಿನೀಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ ; ನಮಗೆ ದೊರೆತ
ಅಸನುಗ್ರಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ 74 ಅಶ್ವಾಸಗಳೂ (ಪದ್ಯ 4309) 75 ನೆಯ
ಅಶ್ವಾಸದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳೂ ಇವೆ. ಗ್ರಂಥವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆ ;
ಕವಿತಾಚಮತ್ಕಾರವೇನೂ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ.

9 ಹಿಮಶೀತಲನ ಶಾಸ್ತ್ರಿ

ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ ; ಪದ್ಯ 87. ಇದಕ್ಕೆ ಅಕಳಂಕ
ಚರಿತೆ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ಇದರಲ್ಲಿ ಅಕಳಂಕನೆಂಬ ಜೈನಗುರು

ಹಿಮಶೀತಳರಾಜನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧರನ್ನು ವಾದದಲ್ಲಿ ಸೋಲಿಸಿ ಅವರನ್ನು ದೇಶಭ್ರಷ್ಟರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಸಿಂಹಳದ್ವೀಪಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ—

ಷಟ್ಪತ್ಯಗಳ ಸಮನಾಗಿ ರಕ್ಷಣೆಗೈಯು | ತುಣ್ಣೆ ಸದಡಗಸದೊರ್ವ |

ರಮ್ಯನೋರಾಗದಿ ಹಿಮಶೀತಳೇಶ ಮ | ಹನ್ಮನುತೆಯೊಳಾಳುತಿರ್ದ ||

10 ಬೆಟ್ಟವರ್ಧನ ಚರಿತೆ.

ಇದೂ ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ ; ಪದ್ಯ 121. ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಮಾನುಜ ಗುರು ತೋಣ್ಣೂರಲ್ಲಿ ಬೆಟ್ಟವರ್ಧನ ರಾಜನನ್ನು ವೈಷ್ಣವನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದುದೇ ಮುಂತಾದ ವಿವರಗಳು ಹೇಳಿವೆ.

ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಪ್ರಭ, ಸರಸ್ವತಿ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಈ ಮುನಿಗಳು ಎನ್ನ ಹಸ್ತದಿ ಭಿಕ್ಷುವ | ಪ್ರೇಮಿಸದಿರಲು ಬಿಟ್ಟವಂ |

ರಾಮಾನುಜಚಾರ್ಯಶಿಷ್ಯನಾಗುವೆನೆಂದು | ನೇಮವನಿಟ್ಟ ಭೂಭುಜನು ||

ನಾಮಧಾರಿಗಳಿಗೆ ಗುರುಗಳು ಶಿಕ್ಷೆಗೆ | ನೀಮಿಹುದೆಂದುದಿನ್ನ |

ರಾಮಾನುಜಚಾರ್ಯರು ಎಲ್ಲಕೆ ಕುಲ | ಸ್ವಾಮಿಗಳೆಂದು ನೇಮಿಸಿದ ||

ಶ್ರೀನಿವಾಸಕವಿ ಸು. 1812

ಈತನು ಕೃಷ್ಣ ನೃಪಜಯೋತ್ಕರ್ಷವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ ; ಮೈಸೂರು ದೊರೆಯಾದ ಮುಮ್ಮಡಿಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಆಶ್ರಿತನು. ಇವನಿಗೆ ಕವಿಸಾರ್ವಭೌಮ ಎಂಬ ಬಿರುದುಂಟು ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು 1812 ರಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ.

ಕೃಷ್ಣ ನೃಪಜಯೋತ್ಕರ್ಷ.

ಇದರಲ್ಲಿ 8 ಪದ್ಯಗಳೂ 6 ಗದ್ಯಗಳೂ ಇವೆ. ಇದು ಮುಮ್ಮಡಿಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ ಗ್ರಂಥ. ವಿರಾಮಭೇದದಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತ

ತರೂಪವಾಗಿಯೂ ಕರ್ಣಾಟರೂಪವಾಗಿಯೂ ಇರುವಂತೆ ಕವಿ ಬಹಳ
ಜನುತ್ಕಾರದಿಂದ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ
ಭಾಗವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಭೂವಲ್ಲಿ | ರಣದಲಿ | ನಿಯತ | ಶಕ್ರಸಮಶ್ರೇಯ | ಆಳಿದ | ಮಹಾವೀರ್ಯ |
ಕೃಷ್ಣಸೃಪೇಂದ್ರಫಲಿಸು | ಕೃಪ | ಜಯಾರ್ಹಮದ್ವಿನುತಿಲಕ್ಷಿಸು | ರಸಿಕವರ್ಗ ||
ಅವಧಾರಿಸುಮಹನೀಯ | ಮಹಿಮಾಧ್ಯೆ | ಮಹಸ್ವಿ | ಮಹಿಸೋರಮಹೀ
ಪತಿ | ಮಹಾವಂತಜನು | ಶ್ರೇಯಸ್ವಿ ಸರ್ವಾಧಿಕಪ್ರಭಾವತನು | ಕರ್ಣೋಲನಾಸಿಕಾ
ದ್ಯವಯವಸೌಂದರ್ಯಶೋಭಿತನು | ಧರಾಧಿಕಾರಯೋಗ್ಯಮಿತಗಂಭೀರಭಾವಣನು ||
ದ್ರುಹಿಣಸೃಷ್ಟವಿಶಿಷ್ಟಜಗದಲಿ | ಕಾಂತಿಕಾಂತಗತಿಲಕಸಮನು | ವ್ಯವಸ್ಥಿತಶಮದಮನು ||
ವಹಿತಧರ್ಮನಿಷ್ಠನು | ಶ್ರೇಷ್ಠಸಭಾಸನ್ಮಾನ್ಯನು | ಪರವೋಹಕರಬಲವಿಜಯಕೃಪಾ
ದಿಮನೋಹರಗುಣಪ್ರವರ್ಧನು | ಶ್ರುತಿಪರಿಶೀಲನಾಧ್ಯಪ್ಯಥುರುಕ್ತಾಂಗದವಿಭಾವನೋ
ಚಿತಶುಚಿತರಲಸದ್ರಾಜನು | ಸಾರಫಲದಾತನು | ಶಾಂತಿವಿಶಿಷ್ಟನು | ತೋಷಿತದೇವ
ಚ್ರಾಹ್ಮಣವೂಜೋಪಚಾರಫಲದಿಂದ್ರವ್ಯಬುದ್ಧಿಸಂಪನ್ನನು | ಪ್ರಣಯರಸವಾರಿದನು ||
ಜಾಯಮಾನವಿಪಕ್ಷಗಳಪ್ರಕಾರಕರಣೋದ್ಭವಧೀರನು | ದಸದಶಾಧ್ಯಾಪಿತರಾಜ
ರಾಜೇಂದ್ರನುನೋಘಗುಣನಿಧಿಭೂತದಯಾಧ್ಯ | ಗೋಪಾಲನೆ | ಕ್ಷಣಕ್ಷಣಕ್ಕತಿ
ವಿಷಯಕ | ಬಹುಚಾತುರ್ಯಗಾರ | ಕಲಿಯುಗಾವತೀರ್ಣಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಯಸಿದೋಧ |
ನೀ | ಧರ್ಮಪಣವಂತನು | ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಧುರಂಧರನು ||

ನಿತ್ಯಜಯಾನ್ವಿತರಣವಿಧಿಯಾಗೋ | ವಿಬುಧರ | ತೋರುತ | ನಿಜ | ವನಮಾಲೀ |
ಕೀರ್ತಿಶುಭೇಕೃತದಿಕ್ತಟನಾಗೋ | ವಿಪುಲಮಹಿಮ | ನೀ | ಹಿತಮತಿಶಾಲೀ |

1 ರೇಖಾಕ್ಷಿತಿಷು ವಿರಾಮೈಃ ಪ್ರಭವತಿ ಕರ್ಣಾಟವಾಚ್ಯಯಂ ಪತ್ರಂ |
ಸಂಸ್ಕೃತಕೃತಿಸ್ತು ಸಿದ್ಧತಿ ಲಾಕ್ಷಾಂಕನಿರ್ದಿಷ್ಟೈಃ ಪದವಿಭಾಗೈಃ ||
ಕೃಷ್ಣಜಯೋತ್ಸರ್ವಾಖ್ಯಾ ಸಂಸ್ಕೃತಕರ್ಣಾಟವಾಗ್ಧ್ಯಯಶ್ಚಿಷ್ಣಾ |
ಅನ್ಯಾದ್ಯಶೀ ಕೃತಿಯಂ ಸ್ವೀಕೃತ್ಯ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಚಿತಾಂಸ್ತು ||

ನೃಪಭಯಲ್ಲಕ | ಭೂಷಣವಾಚು | =ಜ್ಞಾನವೋಷಿತ | ಸಕಲದ್ವಿಜನು |
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣವಿಭೋ | ಮಯ್ಯಸೂರಸತೇ | ಪ್ರೇಮಭರಿತ | ನಿರಾ | ಸದಮಮುವಿತನು |

ಮುಮ್ಮಡಿಶೃಂಗರಾಜ 1794-1868

ಈತನು ನನುಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ (1) ಅಖಂಡಕಾವೇರೀನಾ
ಹಾತ್ಮ್ಯ, (2) ಅಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣ, (3) ಅರ್ಕ ಪುಷ್ಕರೀನಾಹಾತ್ಮ್ಯ,
(4) ಉತ್ತರೋತ್ತ, (5) ಉತ್ತರರಾಮಚರಿತಕಥೆ, (6) ಉಷಾಪರಿಣಯ,
(7) ಕಾದಂಬರಿ, (8) ಕಾಶೀಕಾಂಡ, (9) ಕೃಷ್ಣ ಕಥಾರತ್ನಾಕರ, (10)
ಕೃಷ್ಣ ಕಥಾಸಾರಸಂಗ್ರಹ, (11) ಗಯಚರಿತೆ, (12) ಚುಂಚನಕಟ್ಟಿಯನಾ
ಹಾತ್ಮ್ಯ, (13) ಜಾತಕಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಟೀಕೆ, (14) ಜೈಮಿನಿಭಾರತದ
ಆತ್ಮಮೇಧಿಕಪರ್ವದಟೀಕೆ, (15) ತುಲಾಕಾವೇರೀನಾಹಾತ್ಮ್ಯ, (16)
ದೇವಕುವಾರಕಥಾಕಲಾನಿಧಿ, (17) ದೇವೀಭಾಗವತತಾತ್ಪರ್ಯಟೀಕೆ,
(18) ದೇವೀನಾಹಾತ್ಮ್ಯಕವ್ಯಕತಿ, (19) ದೇವೀಸಾಯುಜ್ಯದಸೀಸಮಾ
ಲಿಕೆ, (20) ನಂಜುಂಡಶತಕ, (21) ನಳೋಪಾಖ್ಯಾನ, (22) ಪಂಚ
ತಂತ್ರ, (23) ಬತ್ತೀಸಪುತ್ರಳುಕಥೆ, (24) ಬೇತಾಳಪಂಚನಿಂಶತಿ,
(25) ಭಕ್ತವಿಲಾಸದರ್ಪಣ, (26) ಭಗವದ್ಗೀತೆ, (27) ಭರತಸಾರಸಂ
ಗ್ರಹಟೀಕೆ, (28) ಭಾಗವತ, (29) ಭಾವನಾಕಥೆ, (30) ಭಾರತ, (31)
ನೂಲವಿಕಾಗ್ನಿಮಿತ್ರೀಯ, (32) ಯಾದವಗಿರಿನಾಹಾತ್ಮ್ಯ, (33) ರತ್ನಾ
ವಳ ಅಥವಾ ವತ್ಸರಾಜನ ಕಥೆ (34) ರಾಮಕಥಾಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ, (35)
ರಾಮಾಯಣಟೀಕೆ, (36) ರಾಮಾಯಣ ತಾತ್ಪರ್ಯದೀಪಿಕಾಟೀಕೆ,
(37) ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನ, (38) ಲೈಂಗಪುರಾಣ, (39) ವಿಕ್ರಮೋರ್ವ
ಶೀಯ, (40) ಕಂಕರಸಂಹಿತೆ, (41) ಶಕುಂತಲೋಪಾಖ್ಯಾನ, (42) ಶ
ನೈಕರಕಥೆ, (43) ಶುಕಸಪ್ತತಿ (44) ಶ್ರೀಶೈಲನಾಹಾತ್ಮ್ಯ, (45) ಸೌ
ಗಂಧಿಕಾಪರಿಣಯ (ಪಶ್ಯು, (46) ಸೌಗಂಧಿಕಾಪರಿಣಯ (ಗದ್ಯ), (47)
ಹರಿವಂಶ (48) ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರೋಪಾಖ್ಯಾನ, (49) ಹಾಡುಗಳು, (50)
ಹಾಲಾಸ್ಯನಾಹಾತ್ಮ್ಯ — ಈ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

ಈತನು ಮೈಸೂರುಸಂಸ್ಥಾನದ ಮಹಾರಾಜರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನು. ಇವನ ತಂದೆ ಚಾಮರಾಜ, ತಾಯಿ ಕೆಂಪನಂಜಂಬಿ. ಇವನು 1794 ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿ, 1799 ರಿಂದ 1868 ರ ವರೆಗೆ ರಾಜ್ಯವಾಳಿ, 1868 ರಲ್ಲಿ ಗತಿಸಿದನು. ಮಹಾರಾಜನಾಗಿದ್ದರೂ ವಿದ್ಯದ್ವೈಷ್ಣಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಾಲವನ್ನು ಕಳೆದು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿರುವ ಪುರಾಣೇತಿಹಾಸಕಾವ್ಯನಾಟಕಾದಿಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಿಯೂ ನೂತನಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿಯೂ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಮಹೋಪಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಕನ್ನಡ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಈ ಎರಡು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಈತನಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಪಾಂಡಿತ್ಯವುಂಟು. ದಾತೃತ್ವ, ವಿದ್ಯಾತ್ಪತ್ಯವಾತ ಎಂಬ ಗುಣಗಳಿಗೆ ಈತನು ತವರುಮನೆಯಾದ್ದನು. ವಿದ್ಯಾತ್ಪ್ರಭುವಾಗಿ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕನಾಗಿದ್ದು ವಾತ್ಸಲ್ಯವಲ್ಲದೆ ಧರ್ಮೈಕಪರಾಯಣನಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಮತಗಳಿಗೂ ದೇವಾಲಯಗಳಿಗೂ ದಾನಗಳನ್ನನ್ನಾಡಿ ತನ್ನ ಉದಾರಾಕಯವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವನು. ಈ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವನ್ನು ಅಸ್ಥಾನಪಂಡಿತರುಗಳಿಗೆ ಸೂಚನೆಗಳನು. ಕೊಟ್ಟು ಬರಿಸಿರಬಹುದು. ಕೆಲವು ಗ್ರಂಥಗಳ ರಚನಾಕಾಲವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಶಕ 1738 ರಲ್ಲಿ (1815) ದೇವೀನಾಹಾತ್ಮ್ಯವನ್ನೂ, ಶಕ 1742 ರಲ್ಲಿ (1820) ಜೈಮಿನಿಭಾರತದ ಅಶ್ವಮೇಧಕರ್ವಟೀಕೆ, ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರೋಪಾಖ್ಯಾನ, ಶಂಕರಸುಹಿತೆ, ಶುಕಸಪ್ತತಿ ಇವುಗಳನ್ನೂ, ಶಕ 1745 ರಲ್ಲಿ (1823) ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನವನ್ನೂ, ಶಕ 1769 ರಲ್ಲಿ (1847) ಮಾಳವಿಕಾಗ್ನಿಮಿತ್ರಿಯು, ಶಕುಂತಲೋಪಾಖ್ಯಾನ, ಇವುಗಳನ್ನೂ, ಶಕ 1770 ರಲ್ಲಿ (1848) ನಂಜುಂಡಕತಕವನ್ನೂ, ಶಕ 1771 ರಲ್ಲಿ (1849) ಸಂಖ್ಯಾತರತ್ನಮಾಲಾಟೀಕೆಯನ್ನೂ, ಶಕ 1787 ರಲ್ಲಿ (1864) ಕೃಷ್ಣಕಥಾರತ್ನಾಕರವನ್ನೂ, ಶಕ 1790 ರಲ್ಲಿ (1867) ರಾಮಾಯಣಟೀಕೆಯನ್ನೂ ಬರೆದಂತೆ ಆ ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಸ್ವಯಂವೃತಕವಿತಾವಧೂರತ್ಯು, ಉಭಯಕವಿತಾಲಕ್ಷಣವಿಚಕ್ಷಣ ಎಂದು ಕವಿ ತನ್ನನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳು ಪ್ರಾಯಿಕವಾಗಿ ಗಡ್ಯರೂಪವಾಗಿವೆ ; ಎರಡು ಮೂರು ಮಾತ್ರ ಪದ್ಯರೂಪವಾಗಿವೆ. ಹೆಸರುಗಳಿಂದಲೇ ಆಯಾಗ್ರಂಥ

ಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿತವಾದ ವಿಷಯಗಳು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತವೆ. ಕೆಲವುಗ್ರಂಥಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ—

1 ಕಕುಂತಲೋಪಾಖ್ಯಾನ

ಇದಕ್ಕೆ ಕಾಕುಂತಲನಾಟಕ ನವೀನ ಟೀಕೆಯೆಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ಈ ನಾಟಕದೊಡನೆ ವಿಕ್ರಮೋರ್ವಶೀಯ, ಮಾಳವಿಕಾಗ್ನಿಮಿತ್ರೀಯ ಎಂಬುವುಗಳನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ ಕಾಳಿದಾಸನ ಈ ನಾಟಕತ್ರಯಕ್ಕೂ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಬರೆದು ಒಟ್ಟುಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಕೃಷ್ಣರಾಜವಾಣೀವಿಲಾಸ ರತ್ನಾಕರ ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಪ್ರತಿನಾಟಕವೂ 4 ಕಲ್ಲೋಲಗಳಾಗಿಯೂ ಪ್ರತಿಕಲ್ಲೋಲವೂ 4 ತರಂಗಗಳಾಗಿಯೂ ವಿಭಾಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ನಾಟಕಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ—

ಚಂಡಕರಮಂಡ ಲೋಚ್ಚಂದ್ರೇಜಃ, ಕಾಂಡಕಾಂಡಷಂಡಖಂಡಿತಾಖಂಡಶಾರ್ಙ್ಗ ಪರಿಮಂಡಿತಭಂಡನೋದ್ವಂದಾರಿವಂಡ ಕಂಡೊಂದೋದ್ರಂಗಪಾಂಡಿತ್ಯ ಪಾಂಡುರುಚಿ ಖಂಡದೀದೀಪುಂಡರೀಪರಿವಾಂಡುರಯಶಃಪಿಚಂಡಿಲಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಭಾಂಡೋದ್ಭಟಕಾಲ ಕೂಟಪ್ರತಿಭಟಕಟುಕಪಟಪಟುನಿಶಾಃ ಕೂಟಪಾಟನಲಂಪಟ ನಿಟಿಲವುಟಘಟಿತವಿಕಟ ಕೃಪಿಟಯೋನಿಕಟಿ ಮೋಹಾಂಧಕಾರಚ್ಛಟಾವಿಘಟನಪಟನಟನ್ಯಹಾನಟಮಕುಟತಟ ಪರೈಟತ್ತಟಿನೀತಟಾಂತರಂಗರಿಂಗದಭಂಗೋತ್ತುಂಗತರಂಗಸಂಗರಭಂಗದಂಭ್ರಮೋಜ್ಜುಂ ಭಮಾಣಗಂಭೀರವಾಗ್ಗಂಭಸಂಭಾವಿತ ಗರನಗರವರನಿಲಯಚಂದ್ರಚೂಡದರಣಾರ ವಿಂದಸೇನಾಮಂಡನಿರಂತರನಿಷೇವಣ ಸ್ವಯಂವೃತಕವಿಕಾವಧೂರತ್ನ ರಾಜಾಧಿರಾಜ ಶ್ರೀ ಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರವುತ್ರಾತ್ರೇಯಸಗೋತ್ರ ಪವಿತ್ರಚರಿತ್ರ ಕೆಂಪನಂಜವಾಂಬಾ ಗರ್ಭಕ್ಷೀರಪಾರಾವಾರರಾಕಾಸುಧಾಕರಾಯವಾಸ ಶಂಖಚಕ್ರಮಕರಮತ್ಸ್ಯಶರಭ ಸಾಳ್ವಗಂಧಭೇರುಂಡಧರಣೀವರಾಹಪನುಮದ್ಗಗ ಡಕಂಠೀರವಾದ್ಯನೇಕಬಿರುದಾಂಕಿತ ಬಿರುದೆಂತೆಂಬರಗಂಠ ಪ್ರತಾಪಮಾರ್ತಾಂಠ ಶ್ರೀಚಾಮುಂಡಿಕಾವರಪ್ರಸಾದಲಬ್ಧ ಸುಹೀ ಶರಮಹಾಸಂಸ್ಥಾನಮಧ್ಯವಿದ್ಯೋತಮಾನಹೃದ್ಯಾನವದ್ಯಕುಲಕ್ರಮಾಗತದಿವ್ಯರತ್ನ ಸಿಂಹಾಸನಾರೂಢೋಭಯಕವಿತಾಲಕ್ಷಣವಿಚಕ್ಷಣ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜಕಂಠೀರವರು ಲೋಕೋಪಕಾರಾರ್ಥವಾಗಿ ಸರಸಜನಾನಂದಕರವಾಗಿ ಸಮಸಭರಿತಮಾಗಿ ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಾಷೆಯಿಂದ ವಿಚಿಸಿದ ಕೃಷ್ಣರಾಜವಾಣೀವಿಲಾಸರತ್ನಾಕರದೊಳ್.

2 ವತ್ಸರಾಜನ ಕಥೆ.

ಇದರಲ್ಲಿ ರತ್ನಾವಳಿನಾಟಕದ ಕಥೆ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕೃಷ್ಣ ರಾಜಸೂಕ್ತಿಮುಕ್ತಾವಳಿ ಎಂದು ನಾಮಾಂತರವು. ಗ್ರಂಥವು 70 ಗುಚ್ಛಗಳಾಗಿ ಭಾಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಗ್ರಂಥಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಪದ್ಯವಿದೆ:—

ಚಾಮುಕ್ತಿತಿಪತಿಸುತ ಸು | ತ್ರಾನಾಧಿಕ ಕೆಂಪನಂಜಮಾಂಜುತನು |

ದ್ವಾಮ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣೇಂದ್ರಂ | ಭೂವೀಶ್ವರವತ್ಸರಾಜಕಥೆಯಂ ಪೇಜ್ಜಂ ||

3 ರಾಮಕಥಾಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ

ಇದಕ್ಕೆ ಸಾರಸಂಗ್ರಹಶ್ರೀರಾಮಕಥಾಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ ಎಂಬುದು ಪೂರ್ಣ ವಾದ ಹೆಸರು. ಇದು 4 ಸ್ತುತಗಳಾಗಿ ಭಾಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣ, ವಿಷ್ಣುಪುರಾಣ, ವಾಲ್ಮೀಕಿಪುರಾಣ, ಕೂರ್ಮಪುರಾಣ, ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ರಾಮಾಯಣ, ಶಿವಧರ್ಮೋತ್ತರ, ವಿಷ್ಣುಧರ್ಮೋತ್ತರ, ಜೈಮಿನ್ಯಾದಿಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿರುವ ಅನೇಕವಿಧವಾದ ರಾಮಕಥೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೋಧನೆಮಾಡಿ ಸಾರವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಲೋಕೋಪಕಾರಾರ್ಥವಾಗಿ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸಿದಂತೆ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

4 ಕೃಷ್ಣ ಕಥಾರತ್ನಾಕರ

ಇದು 12 ತರಂಗಗಳಾಗಿ ಭಾಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕವಿ ಭಾಗವತದಶಮಸ್ಕಂಧ, ವಿಷ್ಣುಪುರಾಣ, ಹರಿವಂಶ, ಭಾರತಾದ್ಯನೇಕ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪರಿಶೋಧನೆಗೈದು ಸಾರವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾನೆ.

5 ರಾಮಾಯಣತಾತ್ಪರ್ಯದೀಪಿಕಾಟೀಕೆ

ಇದರ “ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣದೊಳ” ಆಯಾಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಮುನೀಶ್ವರನಿಂದ ಗೂಢಮಾಗಿ ಸೂಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಆಶಾ ತಾತ್ಪರ್ಯಗಳಂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಿರುವ ಶ್ರೀ ರಾಮಾಯಣತಾತ್ಪರ್ಯದೀಪಿಕೆಯಂ ಕರ್ಣಾಟಭಾಷೆಯಿಂದ ವಿವರಿಸಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಶ್ರೀರಾಮಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಜನನವಂ ಮೊದಲುಗೊಂಡು ಆಯಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ವ್ಯಾಪಾರಂಗಳಿಗೆ ಕಾಲನಿರ್ಣಯವಂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಪೂರ್ವಿಕರಾದ್ವೈತಗ್ರಂಥಕಾರರ್ಮುಖೇಷ್ವರವರ ದೀಪಿಕೆ, ರಾಮಾಯಣಸಂಗ್ರಹದೀಪಿಕೆ, ರಾಮಾಯಣತಾತ್ಪರ್ಯವಿರೋಧ

ಭಂಜಿನಿ, ಪರಶುರಾಮಿಯ ನೊಡಲಾದ ಪ್ರಾಚೀನ ಗ್ರಂಥಗಳಂ
ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪರಿಶೋಧಿಸಿ ಕರ್ಣಾಟಕಭಾಷೆಯಿಂದ ವಿವರಿಸಿದೆ. ”

6 ಸಂಖ್ಯಾರತ್ನಮಾಲಾ ಟೀಕೆ

ಇದರಲ್ಲಿ 1 ರಿಂದ 120 ರ ವರೆಗೆ ಸಂಖ್ಯಾನಾಮಾವಳಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ
ಕನ್ನಡದ ಅರ್ಥದೊಡನೆ ಹೇಳಿದೆ.

7 ಭಾಗವತ

ಭಾಗವತಪುರಾಣಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಧರೀಯ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಾನುಸಾರವಾಗಿ ಬುಧ
ಜನಸಮ್ಮತಿಯಿಂದ ರಚಿಸಿದ ಕೃಷ್ಣರಾಜವಾಣೀವಿಲಾಸವೆಂಬ ಕರ್ಣಾ
ಟಕಭಾಷಾ ಟೀಕೆ.

8 ಸೌಗಂಧಿಕಾಪರಿಣಯ

ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಕವಿ ಪದ್ಯರೂಪವಾಗಿಯೂ ಗದ್ಯರೂಪವಾಗಿಯೂ
ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಪದ್ಯಗ್ರಂಥವು ಭಾಮಿನೀಸುಖಾದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ ; ಸೂಧಿ
100, ಪದ್ಯ 6040. ಗದ್ಯಗ್ರಂಥವು 36 ಅಶ್ವಾಸಗಳಾಗಿ ಭಾಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.
ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಕ್ಷೇಪಸೌಗಂಧಿಕಾಪರಿಣಯ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಇರುವಂತೆ
ತೋರುತ್ತದೆ “ ಇಂದ್ರನು ದೂರ್ಮಾಸನುನಿಯ ತಾವದಿಂದ ರತ್ನ
ಪುರಿಯ ರಾಜನಾದ ಸುಚರಿತ್ರನಿಗೂ ಅವನ ರಾಣಿ ಗುಣವತಿಗೂ ಸುಗಂಧ
ರಾಯನೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಮಗನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿ ಸೌಗಂಧಿಕೆಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ
ಕಚೇದೇವಿಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಕೊನೆಗೆ ತನ್ನ ಪದವಿಯನ್ನು ಹೊಂದು
ತ್ತಾನೆ” — ಇದೇ ಕಥಾಗರ್ಭ. ಪದ್ಯಗ್ರಂಥದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಚಾಮುಂಡಿಕೆ,
ನಂಜುಡೇಶ್ವರ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಈ ಕಥೆಯನ್ನೇ ಸಂಗ್ರಹ
ವಾಗಿ ಕವಿಯ ಆಜ್ಞಾನುಸಾರ ದೇವಲಾಪುರದ ಐಂಜುಂಡನು ಸಾಂಗತ್ಯ
ದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

9 ದೇವೀನಾಹಾತ್ಮ್ಯ

ಇದರಲ್ಲಿ ವರ್ಣಕಂಡೇಯಪುರಾಣದೊಳಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿ
ದೇವೀನಾಹಾತ್ಮ್ಯಪ್ರಕಾಶಕವಾದ ಸಪ್ತಕತಿಯೆಂಬ ಮಹಾಮಂತ್ರಾರ್ಥವು
ವಿವರಿಸಿದೆ.

10 ಕಂಕರಸಂಗಿತ

ಇದು ಸ್ಯಾಂಡ್ರಾಪುರಾಣಾಂತರ್ಗತವಾದ ಕಂಕರಸಂಗಿತವು. ವಿನಯ ; ಸುಭವ, ಅಸುರ, ವೀರವಾಹೇಂದ್ರ, ಯಾದ್ಯ, ನೇವ, ವಕ್ತ, ಉಪದೇಶ ಎಂಬ 7 ಕಾಂಡಗಳಾಗಿ ಭಾಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

11 ಭರತಸಾರಸಂಗ್ರಹ ಟೀಕೆ

ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತ, ನಾಟ್ಯ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳು ಹೇಳಿವೆ. ಅನೇಕ ಪೂರ್ವಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಸಾರವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ¹.

12 ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರೋವಾಖ್ಯಾನ

ಭಾರತದ ಅರಣ್ಯಪರ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರೋವಾಖ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಸಕಲವ್ಯಾಖ್ಯಾನಾನುಸಾರವಾಗಿ ಬುಧಜನಸಮ್ಮತಿಯಿಂದ ರಚಿಸಿದ ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಾಷಾವ್ಯಾಖ್ಯಾನ.

13 ಅಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣ

ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಉನಾಮಹೇಶ್ವರಸಂವಾದರೂಪವಾದ ಅಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣದ ವಿವರಣೆ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರುರಾಜರ ಚರಿತ್ರೆ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ.

“ ಹೀಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಶುಭಮತಿಯುಳ್ಳ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜಜಿವೆ 10ನೆಯ ಅಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣವು ಸರ್ವರಿಗೂ ಅನಂದವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದು, ಸಕಲವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಎಂದು ನಿಜಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಆಶೀರ್ವಚಿಸಿ ಮನೋಹರವಾದ ಕನ್ನಡಭಾಷೆಯಿಂದ ಶೃಂಗಾರರಸ ಮುಂತಾದ ನವರಸಗಳಿಂದ ತುಂಬಿರುವ ಸದ್ಯುಕ್ತಿಗಳೆಂಬ ತೆರೆಗಳಿಂವೊಪ್ಪಿರುವ ನದಿಬೋವಾದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಏದ್ವಿಚ್ಛಿನವಮೂಲಕ್ಕೆ ಸಂತೋಷವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ರಚಿಸುವರು. ”

ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಇದೇ ತಾತ್ಪರ್ಯವನ್ನು ಒಳಕೊಂಡ ಒಂದುಸಂಸ್ಕೃತ ಶ್ಲೋಕವೂ² ಇದೆ. ಕಾಂಡ 7, ಸರ್ಗ 65; ಗ್ರಂಥಸಂಖ್ಯೆ 8500.

1 ಪೂರ್ವಕ್ಯರ್ಥರತಾಚಾರ್ಯ ರ್ವದುಕ್ತಂ ಗ್ರಂಥಕೋಟಿಸು |

ತೇಷಾಂ ಸಾರಂ ಸಮುದ್ಧೃತ್ಯ ಸಂಕ್ಷೇಪೇಣ ಕರೋಮ್ಯಹಂ ||

2 ಅಮುನಾ ಕಿಲ ಲೋಕರಂಜನಾರ್ಥಂ ನಯನಾನಂದಕರೇಣ ಕೃಷ್ಣನಾಮ್ನಾ |

ಯದುನಾಥವರೇಣ ನಿರ್ಮಿತೇಯಂ | ವರಕರ್ಣಾಟಕಭಾಷಯಾ ವ್ಯಾಖ್ಯೇಯಾತ್ |

14 ಭಾವನಾಕಥೆ

ಇದು ಯುಕ್ತಗಾನ ; ಇದರಲ್ಲಿ ಪಾರಿಜಾತಾವತರಣದ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ.
ಈ ಅಂಕವು ಈ ಪದ್ಯದಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.—

ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣಾಸ್ತುಪಾಠಂ | ಶ್ರೀಮದ್ರಾಜಸುತ ವ ಮಧುರವಾಕ್ಯಗಳಿಂದಂ |
ಭೂಮಿಪುತ್ರೇ ಕೇಂ | ಕೋಮಲಪುಮನುಪಾರಿಜಾತದ ಕಥೆಯಂ ||

15 ನಂಜುಂಡಕತಕ

ಇದರಲ್ಲಿ 100 ಕಂದಗಳಿವೆ ; ಪ್ರತಿಕಂದವೂ “ ಶ್ರೀನಂಜುಂಡ ”
ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಜಂದಿರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು
ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ.—

ಸಿರಿಯಿಂದಂ ಯಾವನದು | ಬೃರದಿಂ ದುಷ್ಟಜನರ ಸಹವಾಸಗಳಿಂ |
ಪರವಾತ್ಮನೆ ನಿನ್ನಯ ಪರ | ಸರಸುಜನಂ ಭಜಿಸಲಿಲ್ಲ ಶ್ರೀ ನಂಜುಂಡಾ ||
ಗಿಳಿಕೋಗಿಲೆಬಳಗಗಳಿಂ | ದೊಳಪೊಕ್ಕಿದಿರಾಗಿ ಪೂವಿನಂಬುಗಳಿಂದಂ |
ಘಳಿಲನೆ ಪೊಸದಂಗಳನಂ | ನಳಿಸರೆ ಸಣೆಗಣ್ಣಿನಿವೆ ಶ್ರೀ ನಂಜುಂಡಾ ||

16 ಭಾರತ

ಇದು ಮಹಾಭಾರತದ ಕನ್ನಡಟೀಕೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕೃಷ್ಣರಾಜ
ವಾಣೀವಿಲಾಸ ಎಂದು ಹೆಸರು. ಇದನ್ನು ಕಕ 1742 (1820) ರಲ್ಲಿ
ಆರಂಭಿಸಿದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ನಂಜುಂಡೇಶ್ವರ, ಚಂದ್ರ
ಇವರ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಟೀಕೆಗೀಗ ಆರಂಭಿಸುತ್ತದೆ:—

ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣಭೂಮಂಡಲಮಂಡನಾಯವಾಸ ನಿಖಿಲದೇಶಾವತಂಸಕರ್ಣಾ
ಟಕಜನಪದಸಂಪದಧಿಪ್ತಾನಭೂತ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೀಶೂರಮಹಾಸಂಸ್ಥಾನಮಧ್ಯದೇದೀಪ್ಯ
ಮಾನಾವಿಕಲಕಲಾನಿಧಿಕುಲಕ್ರಮಣಕ ರಾಜಕೃತಿಪಾಲಪ್ರಮುಖನಿಖಿಲರಾಜಾಧಿರಾ
ಜಮಹಾರಾಜಕೃತಕರಮಂಡಲಾನುಭೂತದಿವ್ಯರತ್ನಸಿಂಹಾಸನಾರೂಢ ಶ್ರೀಮದ್ರಾ
ಜಾಧಿರಾಜರಾಜಪುನೀತ್ವಗ ಪ್ರೌಢಪ್ರತಾಪಪ್ರತಿಮನೀರಸರತಿ ಬಿರುದಂತೆಂಬರ
ಗಂಠ ಲೋಕೈಕವೀರ ಯದುಕುಲಸಮೋಪಾರಾಧನಾರಕಳಾನಿಧಿ ಶಂಖಪಕ್ರಾಂಕುಕ
ಕುಶಾರಮಹರಮತ್ಸ್ಯಕೃತಭವಾಪ್ತಗಂಠಭೇರುಂಡಧರನೇವರಾಹಪುಮದ್ಗರುಡ ಕಂಠೀ
ರವಾಡ್ಯನೇಕವಿರುದಾಂಕಿತ ಶ್ರೀಶಾಮರಾಜಮಹೀಪಾಲ ಧರ್ಮಪತ್ನೀಕಂಪನಂಜಾಂ
ಬಾಗರ್ಭಸುಧಾಂಬುಧಿರಾತಸುಧಾಕರಾಯನಾಂ ಶ್ರೀಶಾಮಂಶಿಕಂಬಾವರಪ,

ಸಾಡೋದ್ಭವರಾದ ಆತ್ರೇಯಸೋತ್ರಾತ್ಮಲಾಯನವೂತ್ರಬ್ರಹ್ಮಾಖ್ಯಾನವರ್ತಗ
ಳಾದ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹೀಶೂರವುರವರಾಧೀಶ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜಜಡೆಯರವರು ಲೋಕಪ್ರಸಿದ್ಧ
ವಾದ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಭಾರತವನ್ನು ಬುಧಜನವಸ್ತುತಿಯಿಂಗೆ ಕರ್ಣಾಟಕಭಾಷಾವಡ
ನರಜನೆಯುಳ್ಳ ಶ್ರೀಮತ್ಕೃಷ್ಣರಾಜವಾಣೀವಿಲಾಸನೆಂಬ ಅಂಕಿತದಿಂದ ವಿಸ್ತರಿಸುವುದ
ರಲ್ಲಿ ಅದಿಪರ್ವವನ್ನು ನಿವರಿಸುವದೆಂತೆನೆ.

ಈ ರಾಜನು ಬರೆದಿರುವ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಇವನ
ಬಿರುದಾವಳಿ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿಯೇ ಹೇಳಿದೆ. ಭಾರತವಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ
ಹಲವುಗ್ರಂಥಗಳಿಗೆ ಕೃಷ್ಣರಾಜವಾಣೀವಿಲಾಸ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

17 ಹಾಡುಗಳು

ವೈರಾಗ್ಯದ ಜಾವಡಿಗಳು, ಅನುಭವವಂಚರತ್ನ ಎಂಬ ಏತತ್ಕವಿ
ಕೃತವಾದ್ಯಕೆಲವು ಹಾಡುಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಚಾಮುಂಡಿ
ಯ ಅಂಕಿತವಿದೆ. ಒಂದೆರಡನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇನೆ—

ರಾಗ ಭೈರವಿ.

ಪಲ್ಲವಿ|| ಮಾಡಿಮಾಡಿ ಮೂಢನಾದೆ|ಆಡಿಮಾಡಿ ದುಷ್ಟರೊಡನೆ |

ಚಾಡನೂ ತಿಳಿಯದೆ|ಕೂಡಿ ಮುನ್ನ ಕಾರ್ಯಗಳ ನಾ ||

ಧನವ ಒಣ್ಣದೆ ಸೂರೆಮಾಡಿ | ಮನಸಿನಲ್ಲಿ ಮಾನರತಿಯು |

ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ನೆನಸಿನೆನಸಿ | ತನುವೆಲ್ಲ ಬಿಡಲಿಸುತ್ತ ನಾ ||1||

ಬಂಧುಜನರು ಒಯಸಿದವನು | ತಂದೆಕೊಟ್ಟು ಶವಕದಿಂದ |

ಬಂಧದೊಳಗೆ ಸಿಲುಕಿ ಬಿಡುಕೆ | ಹಿಂದುಮುಂದು ತಿಳಿಯದೆ ನಾ ||2||

ನೇಮಗಳನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಹರನ | ನಾಮಭಜನೆಮಾಡಲಿಲ್ಲ |

ಕಾಮಮೋಹಲೋಭೇಂದ | ಚಾಮುಂಡಿಯನು ಸ್ಮರಿಸದೆ ನಾ ||3||

ಅನುಭವವಂಚರತ್ನದಲ್ಲಿ ಒಂದು

ರೂಪುಯವ್ಯನವು ಧನದ ಬಲುಸಿಲಿಯೆರಡು ಮೆಜು'ಯಾತಿರೆ |

ಕೂಡುವರುಪಚಾರಗಳ ಹಲವುಬಗೆಯಾಗಿ ಮೊಪ್ಪರು |

ಸ್ತ್ರೀಸುತರು ಸರ್ವರೂ ಅದು ಕಳುಮೆ ಹೇಸಿಕೊಂಬುವರು |

ಮಾನಿಸೇಮನೆ ಕೇಳು ವಿಧಿಬಲವ ತಪ್ಪಿಸಲರಿಯರು |

ಬೊಮ್ಮ ಬರೆದ ಲಿಪಿಯಂತೆ ಕಡೆಗೆ ಆಗುವುದು ಕೇಳಿ ಮುನ್ನಮಾಡೆ |

ಮೂಡುತದಿನದ ಬಾಣಿಗೆ ಮಾನವರು ಹಮ್ಮುಮಾಡಿ ಫಲವೇನು |

ತಿನನಾಣಿ ಕಾನು ಮಾಡಿದ ಪುಣ್ಯದಂತನುಭವಿಸುವನು | ಶ್ರೀ ಚಾಮುಂಡಿ
ದಯದಿ ||

ಚಾರುಕೀರ್ತಿ ಪಂಡಿತ. 1815.

ಈತನು ಭವ್ಯಜನಚಿಂತಾಮಣಿಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಜೈನಕವಿ; ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಳೂಳದ ಮಠದ ಸ್ವಾಮಿಯಾಗಿದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಕಕ 1737 ನೆಯ ಯುವ್ಯವರ್ಷದಲ್ಲಿ-ಎಂಟರೆ 1815 ರಲ್ಲಿ-ರಚಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ:—

ಭವ್ಯಜನಚಿಂತಾಮಣಿ

ಇದು ಚಂಪೂರೂಪವಾಗಿದೆ; ಅಕ್ಷರ 16. ಇದರಲ್ಲಿ "ಜಿನಾರ್ಚನೆಯೊಳೊಂದೊಂದೊಂಟಿಂ ಸುಖಮನೈದಿದರ ಕಥೆಯಂ ಪೇಳಿಸ್ವೆಂ" ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಬೆಳ್ಳೂಳದ ಬಾಹುಬಲಿಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥವು ಪೂರ್ಣವಾದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಗ್ರಂಥದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಸಾಗರ ವರ್ಣಿ ಇದನ್ನು 1815 ರಲ್ಲಿ ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಳೂಳದ ಮಠಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತಿನಾಡಿದಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಗ್ರಂಥಾನಂತರದಲ್ಲಿ ಜಿನಸ್ತುತಿಯೂ ಅನಂತರ ಸಿದ್ಧಾಂತಿಗಳೂ, ಗೊಮ್ಮಟ, ಸರಸ್ವತಿ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿಯೂ ಇವೆ. ಅಕ್ಷರಗಳ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ.—

ಇದು ವಿನಮದಮರೇಂದ್ರ ಮಕುಟತಟಘಟಿತಮಣಿಗಣಕಿರಣ ಮಾಲಾವ್ರ ಬಂಧ ಶ್ರೀಮದ್ಭಗವತ್ಪಾರುಷರಣಾರವಿಂದದ್ವಂದ್ವವಂದಿತ ಮತ್ತಮಧುಕರಾಯಮಾನ ಶ್ರೀಮತ್ಪಾರುಕೀರ್ತಿಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತಸುಪ್ತ ಭವ್ಯಜನಚಿಂತಾಮಣಿಯೋಳ್.

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ —

ಪಲ್ಲವಪುರ

ಜೆಳೆಯಿಂದ ಕಣೆಯಿಂದ ಕೊಳದಿಂದ ಸಕಲಾ | ನಾನಾಕರಗಳಿಂದ ಶೋಭಿ

ಸುತಲಜಲಾ |

ಕೆಳಗೊಂಡು ತೇಲಾತಿರಲಾದೇಶದಗಲಾ | ಹೊಳವಾಗಿ ಕನ್ನಡಿಯನಿಟ್ಟಂತೆ

ಯಿರಲಾ ||

ಲೋಕಕೇಯತಿರಯಸಿಂಗರ | ಕಾಕರವಾಗಿರುವ ದೇಶಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಮುಖವೆಂ |
ಬಾಕರವಿ ಪಲ್ಲವಪುರ | ಶ್ರೀಕಾಂತೆಯ ನಿಲಯವೆನಲು ರಾಜಿಸುತ್ತಿದುದು ||

ವ್ರತ

ಪಿಡಿಯಲ್ಪಾರದುವ್ರತಗಳ | ನಡೆಸುವ ಶಕ್ತಿಯನು ನೋಡಿಸಿಡುವುದು ಎಷ್ಟು ||
ಕಡಸಲ್ ಬಿಡಬಾರದು ಅದೆ | ಧೃಢತಪವಧಿಗಮದನೇಮಸಂಮೃತ್ಯುಗಳು ||

ಗುರುವ್ರಾರ್ಥನೆ

ಅಹಿಯದಜ್ಞಾನದೊಳು ಹೇಯವನು ಮಾಡಿ |

ಸರಳತೆ ನಾ ಗೈದ ಪಾಪ ಕೈಗೂಡಿ |

ಪರಿಹರಿಸು ಅರಿವಿತ್ತರೇಕದೊಳು ನೋಡಿ |

ಜರಿಸುತ್ತಿ ಪರಮಗುರುವೆನ ಗೆದೆಯು ಮಾಡಿ ||

ಶಾಂತರಾಜ ಪಂಡಿತ. 1820

ಈತನು ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಗೆ ಹೂಮುಡಿಸುವ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಜೈನಕವಿ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಸರಸಜನಚಿಂತಾಮಣಿ, ಎಂಬ ದೊಡ್ಡ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇದು 1820ರಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾಯಿತು. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕವಿಯವಿವರವಾಗಿ ಈ ಅಂಶಗಳ ತಿಳಿಯುತ್ತವೆ. — ಇವನ ತಂದೆ ಪದ್ಮಪಂಡಿತ, ತಾಯಿ ಕೆಂಪದೇವಮ್ಮ, ಹೆಂಡತಿ ಚೆಲುವಮ್ಮ, ಶ್ವಕುರ ಬ್ರಹ್ಮದೇವ, ಮಾತುಲ ದೊಡ್ಡಯ್ಯ; ಬಿರುದುಗಳು ಅಸಾಧಾರಣಕಲಿಯುಗ ಪ್ರಥಮಾಕ್ಷಿಣಾಕೃತ್ಯ ಕವಿಚಕ್ರವರ್ತಿ, ಮಾಹಾಕವಿ ಧರ್ಮಚಕ್ರವರ್ತಿ. ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಳೂಳದ ಚಾರುಕೀರ್ತಿಪಂಡಿತನು ಈತನಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ವರ್ಷಾಕನವನ್ನು ಮೈಸೂರುದೇವರಾಜನು ತಾನೇ ಕೊಡುವುದಾಗಿ ಬುಪ್ಪಿಕೊಂಡಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ಹಾಡುಗಳ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರುರಾಜನಾದ ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನಿಗೆ ಮಂಗಳವಾಗಲಿ ಎಂದಿರುವುದರಿಂದ ಈತನು ಆ ದೊರೆಯ ಆಶ್ರಿತನಾಗಿದ್ದಿರಬಹುದು.

1. ಕವಿ ಶಕ 1684 ಸ್ವಭಾನುವಿನಲ್ಲಿ (1763) ಹುಟ್ಟಿದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಇವನು 1789ರಲ್ಲಿ ಶಾಕಟಾಯನಪ್ರಕ್ರಿಯಾಸಂಗ್ರಹವನ್ನೂ 1804 ರಲ್ಲಿ ಲೋಕವಿಭಾಗವನ್ನೂ 1808ರಲ್ಲಿ ವೃತ್ತರತ್ನಾಕರವ್ಯಾಖ್ಯೆಯನ್ನೂ ಪ್ರತಿಮಾಡಿದಂತೆ ನಮಗೆ ತೋರಿತು. ಆ ಗ್ರಂಥಗಳ ಪ್ರತಿಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ: ಮತ್ತು ತರಕಣಾಂಬಿಯ ನೀಮಿಚಂದ್ರನು ಕವಿಗೋಸ್ಕರ 1804ರಲ್ಲಿ ಜೈನೇಂದ್ರವ್ಯಾಕರಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾವತಾರವನ್ನೂ 1807 ರಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಪುರಾಣವನ್ನೂ ಪ್ರತಿಮಾಡಿದಂತೆ ನಮಗೆ ದೊರೆತ ಆ ಗ್ರಂಥಗಳ ಪ್ರತಿಗಳಿಂದ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ--

ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಗೆ ಹೂಮುಡಿಸುವ ಹಾಡುಗಳು

ಇದರಿಂದ ಒಂದೆರಡುನುಡಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ.--

ಇಂಪುಗಾರ್ತಿಯರಂದಗಾರ್ತಿಯರಾಣ್ಣಿಗೆ |

ಕಂಪುಗಾರ್ತಿಯರ ಜಾಣೆಯರ ಮನದಾಣ್ಣಿಗೆ ||

ಸೊಂಪುಗಾರ್ತಿಯರ ಬಿಕ್ಕಗಾರ್ತಿಯರಾಣ್ಣಿಗೆ |

ಸುಪಿಗೆಯ ಹೂವ ಮುಡಿಸಿದರು ||

ಸೋಜಿಗವಾಂತ ಶ್ರೀ ಕವಿಚಕ್ರವರ್ತಿಯು |

ಓಜೆಯುಂ ಘಂಟಕರಸಿಕಾಗ್ರೇಸರನು |

ತೇಜೋಯುತಶಾಂತರಾಜಮಂಡಿತನು ||

ರಾಜಿತ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಗೆ ಸುತಿಯೆಂಬ |

ಜಾಡೆಯವೂಮಾಲೆಯ ಮುಡಿಸಿದನು ||

ವೆಂಕಟರಾಮಾಸ್ತ್ರಿ, 1823

ಈತನು (1) ಅನುರುಕಟೇಕ, (2) ಕಸಿತ್ರಯೋದಹೀವ್ರತ, (3) ಆನಾಸೂಮನಾರವ್ರತ, (4) ಧನುರ್ವಾಸ ಮಹಿಮೆ (5) ಗಜಗಾರೀ ವ್ರತ ಇವು ಈ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕವಿ ಇವನ ಸ್ಥಳ ದೇವನಾಪುರ ಅಥವಾ ದೇವಾಂಡಹಳ್ಳಿ; ಇವನ ತಾಯಿ ವೆಂಕಟಮ್ಮ. 'ಸಕಲವಿದ್ಯಾವಿಲಾಸ ಚತುರ, ಸಾಹಿತ್ಯಲಂಕಾರಧುರೀಣ' ಎಂದು ತನ್ನನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಮೈಸೂರಾರಾಜನಾದ ಮುಮ್ಮಡಿಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಆಶ್ರಿತನು. ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ (2) ಮತ್ತು (3) 1823 ರಲ್ಲಿಯೂ (4) 1839 ರಲ್ಲಿಯೂ, (1) 1842 ರಲ್ಲಿಯೂ, ವಿರಚಿತವಾದವೆಂದು, ಆ ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

1. ಅನುರುಕಟೇಕ.

ಇದು ಅನುರುಕತಕಕ್ಕೆ ಕರ್ಣಾಟಕವ್ಯಾಖ್ಯಾನ; "ನವ್ಯ ಕರ್ಣಾಟಭಾಷಾ ಪ್ರಕಟಿತ ಕೃಂಗಾರದೀಪಿಕಾಸರ್ವಸಂಗ್ರಹ" ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

2 ಕನಿತ್ರಯೋಗದಶೀ ವ್ರತ

ಆರಂಭದಲ್ಲಿ “ ಸ್ವಭಾನುವರ್ಷದಲ್ಲಿ (1823) ದೇವಾಂಡಹಳ್ಳಿ ವೆಂಕಟರಾಮಾಸ್ತಿ ಕನ್ನಡಿಸಿ ಒಪ್ಪಿಸಿದ ಕನಿತ್ರಯೋಗದಶೀ ವ್ರತ” ಎಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ “ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಕೃತಕರ್ಣಾಟಕ ವಚನ ರಚನಾಭಿಧಾನವಾದ ಸ್ಯಾಂಡಪುರಾಣಸ್ಥ ಕನಿತ್ರಯೋಗದಶೀಕಲ್ಪವೆಂಬ ಕೇದಾರಬಂಡದ ಅಧ್ಯಾಯಾರ್ಥ” ಎಂದಿದೆ 75 ಶ್ಲೋಕಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡಟೀಕೆ.

3. ಅವಾಸೋಮವಾರ ವ್ರತ

ಆರಂಭದಲ್ಲಿ “ಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮಣ್ಣಿಯವರಿಗಾಗಿ ದೇವಾಂಡಹಳ್ಳಿ ವೆಂಕಟರಾಮಾಸ್ತಿ ಕನ್ನಡಿಸಿದುದು” ಎಂದಿದೆ. ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ “ಕೃಷ್ಣರಾಜರು ಕೃಷ್ಣರಾಜವಾಣೀವಿಲಾಸ ಎಂದು ಬುಧಜನಪ್ರೀತಿಗೋಸ್ಕರ ವಿಸ್ತರಿಸಿದ ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಾಷಾವ್ಯಾಖ್ಯಾನವಾದ ಭವಿಷ್ಯಪುರಾಣದ ಅವಾಸೋಮವಾರವ್ರತ” ಎಂದಿದೆ. ಶ್ಲೋಕಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡಟೀಕೆ.

4. ಧನುರ್ಮಾಸ ಮಹಿಮೆ

ಇದು ಭವಿಷ್ಯೋತ್ತರ ಪುರಾಣಾಂತರ್ಗತವಾದುದು. ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ “ವಿಕಾರಿ ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ (1839) ಮಹಾನಾತುಕ್ರಿಯವರ ಸನ್ನಿಧಿಗೆ ದೇವಾಂಡಹಳ್ಳಿ ವೆಂಕಟರಾಮಾಸ್ತಿ ಒಪ್ಪಿಸಿದುದು” ಎಂದಿದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಕವಿ ತನ್ನ ತಾಯಿ ವೆಂಕಟದೇವಿಯ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.¹

ಕೆಂಪುನಾರಾಯಣ. 1823

ಈತನು ಮುದ್ರಾಮಂಜೂಷವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ ; ಹೊಯಿಸಣಿಗಕುಲದವನು ; ಮೈಸೂರುದೊರೆಯಾದ ಮುಮ್ಮಡಿಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಆಶ್ರಿತನಾಗಿದ್ದನು. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಶಕ 1745 ರಲ್ಲಿ, ಎಂದರೆ 1823 ರಲ್ಲಿ, ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಮುದ್ರಾಮಂಜೂಷ

ಇದು ಮುದ್ರಾರಾಕ್ಷಸವೆಂಬ ಸಂಸ್ಕೃತನಾಟಕಕ್ಕೆ ಗದ್ಯರೂಪ

1 ತ್ರೀಮುದ್ದೇಂಕಟದೇವಾಶ್ವ ಸುತಃ ಪ್ರಾಕೃತಭಾಷಯಾ ಚಾಪಮಾಸಮುಹಿಸ್ತೋಸ್ತು ಟೀಕಾಂ ವಿತನುತು ಮುದಾ ||

ವಾನ ಭಾಷಾಂತರವು; ಅತನು 18. ಇದರಲ್ಲಿ ಚಾಣಕ್ಯನ ಸಹಾಯದಿಂದ ಚ. ನೃಗುಪ್ತನಿಗೆ ನಂದರಾಜ್ಯವ್ರಾಪ್ತಿಯಾದ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ಅರಂಭದಲ್ಲಿ ಚಾನುಂಡಿಕಾಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮುನ್ಯಾಡಿಕೃಷ್ಣರಾಯನ ಅಶೀರ್ವಾದರೂಪವಾದ ಈ ಶ್ಲೋಕವಿದೆ—

ಜಿರಂ ಜೀವತು ಚಾಮೇಂದ್ರಕನೂಜಃ ಕೃಷ್ಣಭೂಮಿಪಃ |
ಯಕ್ಷಟಾಕಪ್ಪಿಂಕುರಸ್ತೋಮಃ ಕವಿಕಲ್ಪದ್ರುಮಾಯತೇ ||

ವೆಂಕಕವಿ. 1825

ಈತನು 1825 ರಲ್ಲಿ ನಾರಸಿಂಹನ (1768) ಅನುಭವಶಿಖಾನುಸಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿವಾಡಿದಂತೆ ಹೇಳಿ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ವೆಂಕಕವೀಂದ್ರ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಕವಿಯಾಗಿದ್ದಿರಬಹುದು. ಅವನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆಯೋ ತಿಳಿಯದು. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ತುಗ್ಗಲಿಯಪುರದ ಕರಣಿಕ. ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಸ್ಥಳ ವಾಲ್ಮೀಕಿಪುರ. ಇವನ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ—

ಬರೆದ ಕಾವ್ಯದಿ ಪದ್ಮದೋಷವು | ಇರಲು ತಿದ್ದುವುದೆಲ್ಲ ಬಾಧಕತಿ |
ಮಜ್ಜಿದು ಪಟ್ಟಿನಿಭೇದವಾಗಿರೆ ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸುವುದು ||
ಪರಮಯೋಗಾಭ್ಯಾಸವರವರಿ | ನಿರುತ ಧ್ಯಾನಾನಂದಮಯದಿಂ |
ದಯವ ಕೊನ್ನೇವಿವರವರನು ಕರುಣದಿಂ ಪೊರೆವ ||

ವೆಂಕಟೇಶಭಟ್ಟ 1830

ಈತನು ವಿಶೋಬಚರಿತೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ಇವನ ಸ್ಥಳ ಕುಂದಾಪುರ. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು 1830 ರಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ವಿಶೋಬಚರಿತೆ

ಇದು ಪಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ ; ಪದ್ಯ 70 ಇದಕ್ಕೆ ವಿಶಲಚರಿತೆ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ಇದರಲ್ಲಿ ದ್ರವ್ಯಸೇಕ್ಷೆಯಿಂದ ಬಲಿಕೊಡ

ಸುಪ್ರಹೃಣ್ಯ ಸು. 1830.

ಇವನು ತಾರಾಶಶಾಂಕನಾಟಕವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ಬಾಡಾಲವಂಶದವನು; ನಾರಾಯಣಾರ್ಯನ ಮಗನು. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಅಣುಪ್ರಸ್ಥಪುರ, ಎಂದರೆ ಚಿಕ್ಕಒಳ್ಳಪುರ. ಇವನು ಮೈಸೂರು ದೊರೆಯಾದ ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಆಶ್ರಿತನು. ಆತನ ಆಜ್ಞೆಯಿಂದ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1830 ಆಗಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ತಾರಾಶಶಾಂಕನಾಟಕ

ಇದು ಯಕ್ಷಗಾನರೂಪವಾಗಿದೆ; ಶೃಂಗಾರರಸವೂರ ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣರಾಜೇಂದ್ರನ ಆಜ್ಞಾನುಸಾರದಿಂದ ಅಣುಪ್ರಸ್ಥಪುರವಾಸ ಬಾಡಾಲವಂಶಪ್ರಕಾಶ ನಾರಾಯಣಾರ್ಯಸುತ ಸುಪ್ರಹೃಣ್ಯವಿರಚಿತ ಶೃಂಗಾರರಸವೂರ ತಾರಾಶಶಾಂಕನಾಟಕಂ ಎಂದಿದೆ.

ಸೋಬಾನಿ ರಂಗದಾಸ ಸು. 1830.

ಇವನು ಕೃಷ್ಣರಾಜಡೋಳೋತ್ಸವಚರಿತೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು “ಕೃಷ್ಣರಾಜಚರಣಕಮಲಸೇವಾಧಾರೀಣ” ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಮೈಸೂರು ದೊರೆಯಾದ ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಆಶ್ರಿತನೆಂಬುದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಕೃಷ್ಣರಾಜಡೋಳೋತ್ಸವಚರಿತೆ

ಇದರಲ್ಲಿ ಹಾಡುಗಳೂ ಪಟ್ಟದಿಗಳೂ ಇವೆ. ಮಾಗಡಿಯ ರಂಗನಾಥದೇವರು ಚರಣಕಟಾಕ್ಷದಿಂದ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸಿದಂತೆ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಗುರುಕೃಷ್ಣ ಸು. 1830

ಇವನು ತತ್ವದರ್ಶನಗಳು, ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿಯ ದಾನಕೊಟ್ಟ ಪದ, ಕೃಷ್ಣಬಾಲಲೀಲೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜನಾಥ ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನಿಗೆ ಮಂಗಳವಾಗಲಿ ಎಂದಿರುವುದರಿಂದ ಇವನು ಆ ರಾಜನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬೇಕು.

ಇವನ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುಕೃಷ್ಣ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ

ಗುರುಕೃಷ್ಣ ಬೋಧೆಯನ್ನು ಬೋಧಿಸೆ | ಗುರುಕೃಷ್ಣ ಶಿಷ್ಯನಿಗೆ |

ಗುರುಕೃಷ್ಣ ನಂಕಿತನಾಗಿ ಗ್ರಂಥವ | ಗುರುಕೃಷ್ಣ ನಾಗಿಯೆ ಮಾಡಿದನಿಂತು ||

ಎಂಬ ಪದದಿಂದ ಈತನ ಗುರು ಗುರುಕೃಷ್ಣ ಎಂದು ತಿಳಿವುದಲ್ಲದೆ ಈತನ ಹೆಸರೂ ಗುರುಕೃಷ್ಣ ಎಂದಿರಬಹುದು ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

1. ತತ್ವದರ್ಶಿತನೆಗಳು.

ಈ ಹಾಡುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 1000 ಕ್ಕೆ ಮೇಲೆ ಇದೆ. ಪ್ರತಿಹಾಡೂ 'ಗುರುಕೃಷ್ಣ' ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಅಂತ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಗುರುಕೃಷ್ಣ ಬೋಧೆಗೆ ಬರುವ ತತ್ವಗಳನ್ನು | ಬರೆನೆ ಮುನ್ನೂ ಹಿಜುವತ್ತ ಗುರುಕೃಷ್ಣ |

ಪರಿಪರಿಯಲಿ ಓನೆ ವರಜ್ಞಾನಂಧನೇ | ನಿರತ ಪಾಡೆ ರಾಗದಿ ಗುರುಕೃಷ್ಣ ||
ಎಂಬ ಹಾಡಿನಿಂದ 360 ತತ್ವಗಳನ್ನು ಹೇಳಿರುವಂತೆಯೂ ಚಿದಾನಂದಾವಧೂತನ ಜ್ಞಾನಸಿಂಧುವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿರುವಂತೆಯೂ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

2. ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿಯ ದಾನಕೊಟ್ಟ ಪದ.

ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಪದ್ಯ 157. ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಕಥೆ ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿತವಾಗಿದೆ—

ಸತ್ಯಭಾಮಾದೇವಿ ಚಿತ್ತವಿಭವ ತಾ | ನರ್ಥಿಯಿಂವೊಲಿರು ನಾರವಗೆ |

ಮತ್ತೆ ದಾನವನಿತ್ತ ಸತ್ಯಭಗವನ್ನು | ಎನ್ನಾರವಾಗಿ ಪೇಟುವೆನು ||

ಅದಿಯಲ್ಲಿ ಗುರುಕೃಷ್ಣನ ಸ್ತುತಿಯಿದೆ.

3. ಕೃಷ್ಣಬಾಲಲೀಲೆ.

ಇದು ಭಾಗವತಪುರಾಣಾರ್ಥವಿನರಣರೂಪವಾಗಿದೆ; ಚೌಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತಿರುಪತಿವೆಂಕಟರಮ್ಯಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಅರಂಭದಲ್ಲಿ ಈ ಪದ್ಯವಿದೆ—

ಮೂಲವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳ ಮುಖ್ಯತತ್ವಗಳು ।

ಈ ಲಲಿತಭಾಷೆಯೊಳಗೆಹೀಕ ರಾಗಿರಲು ।

ಬಾಲಕನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಬರುವುದೆಂತಿದು ಕೃಷ್ಣ ।

ತಾ ಲಭಿಸಿಕೊಡಲಾಗಿ ತಡೆಯದುದ್ದವಿಸಿದುದು ॥

ಗಣಗಳವಟೊಳಗಿಲ್ಲ ಗುರುಕೃಷ್ಣಕಥೆಯಾಗ ।

ಗುಣಯುಕ್ತದಿಂ ಜೋಡುಗೊಡಿಯೂ ಇಳವು ॥

ಮಹಾಲಿಂಗರಂಗನ ಅನುಭವಾವೃತ್ತದ ಪದ್ಯಗಳಿಗೆ ಕಾಡಿನ ರೂಪವಾದ ಒಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಅದೂ ಏತತ್, ವಿಕೃತವಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಸಂ. 1830

ಈತನು ಕೃಷ್ಣರಾಜ ವರ್ಷವರ್ಧಂತೀ ಶತಕವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ, ಶಾಂಡಿಲ್ಯಗೋತ್ರದವನು ; ಇವನ ತಂದೆ ನಾರಾಯಣನು, ಸ್ಥಳ ಗೋಕರ್ಣ. ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ವರ್ಷವರ್ಧಂತಿಯ ಮಹೋತ್ಸವವನ್ನು ನೋಡಲು ಸತ್ವೀಪುತ್ರರೊಡನೆ ಗೋಕರ್ಣದಿಂದ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಬಂದು ಅಲ್ಲಿ ತಾನು ಕಂಡ ಮಹೋತ್ಸವದ ವಿಭವಗಳನ್ನು ಈ ಗ್ರಂಥರೂಪವಾಗಿ ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1830 ಆಗಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಕೃಷ್ಣರಾಜವರ್ಷವರ್ಧಂತೀ ಶತಕ.

ಇದು ವಾರ್ಧಕಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ ; ಸಂಧಿ 3, ಪದ್ಯ 101. ಇದರಲ್ಲಿ ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ವರ್ಷವರ್ಧಂತೀಮಹೋತ್ಸವವು ವರ್ಣಿತವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಚಾಮುಂಡಿ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಕವಿ ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿತವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ:

ಚಾಮುಂಡಿಬೆಟ್ಟ

ಶುಕಶಾರಿಕಾನಿವ ಸಮಧುಮಧುರವಚನದಿಂ |
 ಪಿಕವುಂಜಪರಿಪರಿತಪಂಚಮಸ್ವರದಿಂದ |
 ಸುಕಲಷಟ್ಟ ರಣಗಳ ಸಂಗೀತರಾಗದಿಂ ಸೋಗೆಗಳ ಶಬ್ದದಿಂದ ||
 ಸುಕಪ್ರೇತಸಂತತಿಯ ಹೊಂಕಾರದಿಂದಲೂಂ |
 ಸಕಲಸಿರಿಯಿಂದೆಸೆವ ಕೃಷ್ಣನೃಪನಿಲಯದಂ |
 ತಕಳಂಕಚಾಮುಂಡಿಗಿರಿವರವು ಸಲೆ ವಿರಾಜಿಸುತ್ತಿವುದೇವೇಷ್ಟಿಸು ||

ಚಾಮರ

ಸುರರು ಪೂಮುಖಿಗಳಂ ಕೃಷ್ಣರಾಜೋತ್ತಮನ |
 ವರಶಿರೋಭಾಗದೊಳೊ ಸರಮಸಂತೋಷದಿಂ |
 ಸುರಿಯಲವು ಮಕುಟದೊಳೊ ಬಿದ್ದಿರಡುಪಾಲಾಗಿ ವೃಷನಗಳ ಗಾಳಿಯಿಂದ ||
 ಪರಿದು ಮೇಲ್ಪಾಳೆಗೆ ಪೋವುವೆಂಬಂತೆ ವರ |
 ತರುಣಿಯರ್ ಕರಗಳಂ ಧಾಳಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಿತ |
 ಚಚಾಮರದ್ವಯಂ ಶೋಭಿಸುವುದೀಗಲಿದ ಬೇಗದಿಂ ಕಾಂತೆ ನೋಡು ||

ಗೇರಸೊಪ್ಪೆ ಶಾಂತಯ್ಯ ಸು. 1830

ಈತನು ಏಕಾದಶೀಪ್ರಸಂಗ, ಕರ್ಣಪರ್ವ, ಜರಾಸಂಧನಕಾಳಗ, ದ್ರೋಣಪರ್ವ, ಭೀಷ್ಮಪರ್ವ, ರಾವಣದಿಗ್ವಿಜಯ, ಲವಣಸಂಹಾರ, ಸೀತಾಕಲ್ಯಾಣ, ಸೀತಾವಿಯೋಗ, ಸುಭದ್ರಾಕಲ್ಯಾಣ, ಸುರಥಸುಧನ್ವರ ಕಾಳಗ, ಇವೇ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಯಜ್ಞಗಾನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು; ಮಂಗಳೂರುಜಿಲ್ಲಾ, ಹೊನ್ನಾವರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಲ್ ಸದರ್ ಆಮೀನಾಗಿದ್ದನು. ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿತವಾದ ವಿಷಯಗಳು ಅವುಗಳ ಹೆಸರುಗಳಿಂದಲೇ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತವೆ.

ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದ ಕೃಷ್ಣಮಾಚಾರ್ಯ ಸು. 1830

ಈತನು ಹಳಗನ್ನಡನುಡಿಗನ್ನಡಿ, ಹೊಸಗನ್ನಡನುಡಿಗನ್ನಡಿ, ಕಬ್ಬಿ ಮಂಜರಿ, ಧಾತುಮಂಜರಿ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು

ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವಕವಿ ; ಮದರಾಸ್ ಸದರ್ ಅದಾಲತ್ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವಕೀಲ ನಾಗಿದ್ದನು. ಹೊಸಗನ್ನಡನುಡಿಗನ್ನಡಿಯನ್ನು ಶಕ 1761 ಕ್ಕೆ (1838) ಹಿಂದೆಯೇ ಬರೆದಂತೆಯೂ ಆ ವರ್ಷ ಒಬ್ಬಸರದಾರನ ಸಹಾಯದಿಂದ ಮುದ್ರಿಸಿದಂತೆಯೂ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಈ ಪದ್ಯವಿದೆ:—

ಶ್ರೀರಮಣನ ಪದಕಮಲವ | ಸಿದ್ಧಿಂ ಸಾಷ್ಟಾಂಗಮೆಣಿಗಿ ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯಂ |

ಶ್ರೀರಂಗಪುರನಿಕೇತಂ | ಬರೆವನು ಹೊಸಗನ್ನಡನುಡಿಗನ್ನಡಿಯೊಂದಿ ||

ತಮ್ಮಯಕವಿ 1834.

ಈತನು ರಾಜವಂಶರತ್ನಪ್ರಭೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ ; ಹರಿತಸಗೋತ್ರದವನು ; ಆಶ್ವಲಾಯನಸೂತ್ರದವನು ; ಋಗ್ವೇದಿ. ಇವನ ಪಿತಾಮಹನು ವೆಂಕಟರಮಣಶಾಸ್ತ್ರಿ ತಂದೆ ವೆಂಕಟನಾರಾಯಣಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಸ್ಥಳ ಸಂಹಾಸನ ನಗರಿ (ಹಾಸನ). ಈತನು ಮೈಸೂರು ದೊರೆಯಾದ ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನಲ್ಲಿ ಸಮ್ಮುಖ ಕವಿಸ್ಥಾನಾಗಿದ್ದನು. ಇವನಿಗೆ ವೆಂಕಟಕೃಷ್ಣ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ದೊರೆಯ ಆಜ್ಞಾನುಸಾರವಾಗಿ 1834 ರಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಒಪ್ಪಿಸಿದಂತೆಯೂ ದೊರೆಯಿಂದ ನಿಶೇಷವಾಗಿ ಮಾರ್ಯಾದೆಯನ್ನು ಪಡೆದಂತೆಯೂ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಹೋಸಲಕ,ಲತೀಲಕ ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ.

ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಳಿದಾಸ, ಮಯೂರ ಭವಭೂತಿ, ದಂಡಿ, ಸುಬಂಧು, ಬಾಣ, ಹರ್ಷ, ಬಿಲ್ಹಣ, ಭಟ್ಟ, ಹರದತ್ತ, ನೀಲಕಂಠ, ರುದ್ರಭಟ್ಟ ಹೀಕ್ಷರ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ರಾಜವಂಶ ರತ್ನಪ್ರಭೆ

ಇದು ಚಂಪೂರೂಪವಾಗಿದೆ; ರುಚಿಪ್ರಚಾರ ಎಂಬ ಐದು ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಒಳಕೊಂಡಿದೆ; ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ನೀಸಪದ್ಯಗಳೂ ಇವೆ. ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನು “ನಮ್ಮ ವಂಶಕ್ರಮವ ಬರೆ” ಎಂದು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಲು ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಜನೃಪನಿಂದ ಮೈಸೂರುರಾಜರ ಪರಂಪರೆಯೂ ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನು ಮಾಡಿದ

ಧರ್ಮಕಾರ್ಯಗಳೂ ರಚಿಸಿದ ಗ್ರಂಥಗಳೂ ಹೇಳಿವೆ. ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಚಾಮುಂಡಿ, ಶಿವ, ಪಾರ್ವತಿ, ಸರಸ್ವತಿ, ಗುರುಶಂಕರಾರ್ಯ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ:—

ರಾಜನೃಪಸ್ತುತಿ.

ಆರಾಜಕ್ಕೆ ತಿಪಾಲಖಡ್ಗ ನಿಹತಾರಾತ್ಮ್ಯಾದಿವಿಶ್ವಂಭರಾ !
ಭಾರಾಸಕ್ತನೃಪೌಘರೋಷದಳಿತಪ್ರಾಭಾಕರೋನ್ಮಂಡಲ ||
ಸ್ವಾರಾನಲ್ಪಮಹಾಕ್ಷೇಕ್ಷರದಸೃಗ್ಭಾರಪ್ರವಾಹಂಗಳಾ |
ತಾರಾಮಾರ್ಗವನ್ಮದಿ ಕಾಣನೆ ಜನು ತಾಂ ಸಂಜೆಗೊಪೆನ್ನುವರ್ ||

ವರ್ಣಕಾಲ

ಕಲಶಾಂಭೋನಿಧಿಮಧ್ಯಸುಂದರಸಿತಾಕಾರಾತಿವಿಸ್ತಾರಭೂ |
ವಲಯಾಂತರ್ಲಸನಾನಮಂವಿರವಸಸ್ವಾತಾಶನೇಂದ್ರಾಂಗಕುಂ ||
ಡಲಪರ್ಯಂಕಶಯಾನಮಾಧವವಿರಾಡಾನಂದನಿದ್ರಾಪ್ರದಂ |
ವಲಭಿಚ್ಛಾಪವಿಭಾಸುರಂ ಪ್ರೊಳೆದುದಾವರ್ಷತು ವಾತ್ಸ್ಯಾಘದಿಂ ||

— — —

ಮಾವನೂರು ಚೆನ್ನ ಬಸವ. 1840.

ಈತನು ಶರಣಬಸವಚರಿತೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರ ಶೈವಕವಿ ; ಇವನ ಪಿತಾಮಹನು ಶಿವಲಿಂಗದೇವ, ತಂದೆ ಅಯ್ಯಪ್ಪ. ತಾಯಿ ಬಸವಮ್ಮ. ಗುರು ಮಲೆಯಶಾಂತೇಶ, ಸ್ಥಳ ಸಗರದೇಶಡ ಮಾವ ನೂರು. ಈಗ್ರಂಥವನ್ನು ಕರ್ಣಾಟದೇಶದಲ್ಲಿಯೆ ಎಳಮೇಲಿಪುರದ ಭಕ್ತರ ಇಷ್ಟಾನುಸಾರವಾಗಿ ಶಕ ೧೭೬೨ ನೆಯ ಶಾರ್ವರಿ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ — ಎಂದರೆ 1840 ರಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಪೂರ್ವಕವಿಗಳನ್ನು ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ —

ಪರಮಶಿವಕವಿ ಕಾಳಿದಾಸಂ | ಗರುವ ಬಾಣ ಮಯೂರ ಮಲಾಕಣ
ಕರೆಯಪದ್ಮರಸಯ್ಯನುದ್ಭಟ ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯ ||
ಹರಿಹರೇಶ್ವರ ರಾಘವಾಂಕನ ಸಿರಿಪತಿ ಸುಪಂಡಿತರ ಹೃತ್ತರ |
ಸಿರುಹದೊಳು ಧ್ಯಾನಿಸುತ ಕೃತಿಯಂ ಪೇಟಲನುಗ್ಗಿದೆ ||

‡ ಇದು ನಿಜಾಂ ಇಲಾಖಾ ಆಂದಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿರುವಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಶರಣಬಸವ ಚರಿತೆ

ಇದು ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 15, ಪದ್ಯ 1010. ಇದರಲ್ಲಿ ಶರಣಬಸವ ಎಂಬ ಶಿವಭಕ್ತನ ಚರಿತವು ಹೇಳಿದೆ. ಕಥಾಗರ್ಭವು ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿತವಾಗಿದೆ —

ಹರನ ಬೆಸವನು ಕೈಕೊಳುತ್ತೀ | ಧರಣಿಯೊಳಗಿಹ ಪುಷ್ಪಕರಡಿಗೆ |

ಪುರದೊಳಿಹ ಸಾಲೋಕೈವಂಶದಿ ಜನಿಸಿ ಮಹಿಮೆಯನು ||

ಮೆಹಿಮೆ ತಚ್ಛಿವನಾಜ್ಞೆಯೊಳು ಕಲ | ಬುರಗಿಪುರಕಂ ಒಂದು ಗೋಪ್ಯದೊ |

ಇರದೆ ಶಿವನೊಳಗೈಕೈವಾದನು ಶರಣಬಸವಣ್ಣ ||

ಕಥಾನಾಯಕನು ನಿಜಾಂಜಲಾಖಾ ಅಂದೆಲಿತಾಲ್ಲೂಕು ಅರಳು ಗುಂಡಿಗೆ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ 1746 ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿ ಕಲಬುರಗಿಯಲ್ಲಿ 1822 ರಲ್ಲಿ ಬಯಲಾದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಶಿವಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಪಾರ್ವತಿ, ಗಣಪತಿ, ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ, ವೀರೇಶ, ಬಸವ, ಜೆನ್ನ ಬಸವ, ಸಿದ್ಧರಾಮ, ವೀರಣಾರ್ಯ ಇವರುಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದೆರಡುಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ:—

ಭೃಂಗಿ

ಕೊಂಕಿಸುತ್ತಿದೆ ಝಂಕಿಸುತ ಮೈ | ಡೊಂಕಿಸುತ ಕಾಲ್ಕೈಯ ಗದಗದ |

ನಂಕಿಸುತ ಗಹಗಹಿಸಿ ನಗುತಂ ಬೆದಹಿಯಂಜಿಸುತ ||

ಟೊಂಕದೊಳು ಕೈಯಿಟ್ಟು ಮುಂದಕೆ | ಭೋಕನಾನನದಿರುಹಿ ಚೇಷ್ಟಿಸಿ |

ಬಿಂಕದಿಂ ನರ್ತಿಸಿದನಾಭೃಂಗೀಶ ಹರುಷದಲಿ ||

ದಾನ

ಕೆಹಿಯು ತುಂಬಿದಬಹಿಷ ಕೋಡಿಗ | ಇರದಿರಲು ಕೆಹಿಯೊಡೆದು ಜಲ ತಾಂ |

ಹರಿದು ಹೋಗುವುದದಕೆ ಕೋಡಿಯ ಬಿಡುವುದೇ ಸಹಜ ||

ವರಧನವ ಘಟಿಸಿದವ ಧರ್ಮಗ | ಕೆಹಿಯದಿರಲರಸಗ್ನಿ ಜೋರರೊ |

ಇರದೆ ಕೆಡುವುದು ಧರ್ಮದಿಂ ಸತ್ಕೀರ್ತಿಪುಣ್ಯಗಳು ||

ಊಟ

ಕೆಲರು ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮುಹಿದುಕೊಳುತಂ | ಕೆಲರು ನೆಟ್ಟನೆ ನಿಗುರುತುಣ್ಣುತ |

ಕೆಲರು ಮೋರೆಯ ಮುಹಿಯುತಂ ಹೊಟ್ಟೆಯನು ಝಲ್ಲಿಸುತ ||

ಕೆಲಕೆಲರು ಕಾಲ್ಗುಳನು ಚಾಚುತ | ಕೆಲರು ಡರ್ರನೆ ತೇಗುತಂ ತಾಂ |
ಕೆಲರು ವುಟ್ಟುದ ಸಡಿಲಿಸುತಲುಣುತಿದರ್‌ರೇನೆಂಬೆ || .

ಮದ್ದಗಿರಿ ನಂಜಪ್ಪ ಸು. 1840.

ಈತನು ಕೃಷ್ಣರಾಜೇಂದ್ರವಿಲಾಸವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಮೈಸೂರು ದೊರೆಯಾದ ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಆಶ್ರಿತನು. ಆತನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1840 ಆಗಿರಬಹುದು. 'ಆಂಧ್ರಕರ್ಣಾಟಕಕವಿತಾವಿಶಾರದ' ಎಂದು ತನ್ನನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸಿ ಹೇಳಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಕೃಷ್ಣರಾಜೇಂದ್ರವಿಲಾಸ.

ಇದು ವಾರ್ಧಕಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಪ್ರಕರಣ 6. ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಯಶೋವರ್ಣನಾತ್ಮಕವಾದ ಗ್ರಂಥವು.

ಸೀತಾರಾಮಸೂರಿ ಸು. 1840.

ಈತನು ಸಹಸ್ರಾಯುಕಥೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ: " ಕೃಷ್ಣರಾಜಮುದೇ ಕಥಿತಾ " ಎಂದು ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಮೈಸೂರು ದೊರೆಯಾದ ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಆಶ್ರಿತನಾಗಿದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1840 ಆಗಿರಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಸಹಸ್ರಾಯುಕಥೆ.

ಇದು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡೋಪವುರಾಣದ ಉತ್ತರಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಲಲಿತೋಪಾಖ್ಯಾನದ ಪೂರ್ವಖಂಡದಲ್ಲಿಯ ಹಯಗ್ರೀವಾಗಸ್ತ್ಯಸಂವಾದರೂಪವಾದ 24 ಅಧ್ಯಾಯಗಳ ಕರ್ಣಾಟಕ ಟೀಕೆ.

ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ. ಸು. 1840.

ಇವನು ಶಂಬರಾಸುರನ ಕಾಳಗವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ಇವನ ತಂದೆ ಪೌರಾಣಕುಲಜಾತ ದೇವಜ್ಞ ವಿಟ್ಟಲ, ತಾಯಿ, ಗೌರಿ. ಈತನ

ಕಾಲವು ಸುಮಾರ. 1840 ಅಗಿರಬಹ ದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಶಂಬರಾಸುರನ ಕಾಳಗ.

ಇದು ಯಕ್ಷಗಾನರೂಪವಾಗಿದೆ ; ಪದ 335. ಇದರಲ್ಲಿ “ ಪರಮಶುಕ ಮುನಿ ಪರೀಕ್ಷಿತನೈವಾಲಗೆ ಪೇಟ್ಟಿ ವರಮಹಾಭಾಗವತಾರದೊಳ್ ಸ್ಥರ ಜನಿಸಿ ರತಿಯ ಕೈಪಿಡಿದ ಸಂಗತಿ ” ಹೇಳಿದೆ.

ರಾಮ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವೆ. ೧ | ಸ 1340

ಈತನು ಭಕ್ತಿಸುಧಾರಸವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ ; ಬ್ರಹ್ಮಸಮಾಜಸ್ಥಾಪನಾಚಾರ್ಯ ಸದ್ವೈರೋಪಾಸನಾಂಧ್ಯ ಪರಮಹಂಸಪರಿ ವ್ರಾಜ ರಾಮಮೋಹನಾಚಾರ್ಯನ ಶಿಷ್ಯನು. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1840 ಆಗಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ.

ಭಕ್ತಿಸುಧಾರಸ.

ಇದು ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ ; ಪದ್ಯ 125. ಇದು “ ನಿತ್ಯಾ ನಿತ್ಯಕಾರ್ಯಕಾರಣವೆನಿಸ ಜಗಜ್ಜೀವಪರಮವಿಚಾರಸಾರ ” ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಪ್ರತಿಪದ್ಯವೂ “ ಪಾಲಿಸು ಭುವನಸಂಕುಲವ ” ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ :—

ಮನವ ನಿಲ್ಲಿಸಲೇನು ಫಲ ನೆಹಿ¹ | ತನುವ ನಿಲ್ಲಿಸಲೇನು ಫಲ ಸಂ |

ಜನಿಸಿ ತೋಱುವ ವಚನಗಳನುಲಿ² ದೇನುಫಲ ತಮಗೆ |

ಅನವರತ ನಿನ್ನೊಳಗೆ ಭಕ್ತಿಯ | ನನುಕರಿಸದಿರಲೇನು ಫಲ ನಿಜ |

ವೆನಿಸುವಚಲಾನಂದ ಪಾಲಿಸು | ಭುವನಸಂಕುಲವಾ |

ಅಂಧಕಗೆ ಕನ್ನಡಿಯ ಪಂಬಲ | ನಿಂದಕಗೆ ಸದ್ಧರ್ಮನೀತಿಯು |

ಕುಂದುಕೊಱಿತೆಗಳಿದ್ದವಗೆ ಸುಕ್ಷೇಮಪರಿಣಾಮ ||

ಜಂದದಿಂದೊಪ್ಪುವುವೆ ಸತ್ಯವ | ನಿಂದು ವಿಡಿದಾತಂಗೆ ದುಃಖತ |

ರಂಗ ತೋಱುವುದುಂಟೆ ಪಾಲಿಸು ಭುವನಸಂಕುಲವಾ |

ದೇವಲಾಪುರದ ಸಂಚುಂಡ. 1341

ಶತನ. (1) ಅಪರಂಧಸ್ತೋತ್ರ, (2) ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಬಹುಭಿಷೇಕ ವರ್ಣನೆ,

(3) ಕೃಷ್ಣರಾಜಭಕ್ತಿಸಾರ, (4) ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಭಕ್ತಿಗೋಷ್ಠಿ, (5) ಕೃಷ್ಣರಾಜ

ಶೃಂಗಾರಶತಕ, (6) ಕೃಷ್ಣರಾಜೇಂದ್ರವೃತ್ತರತ್ನಾವಳಿ ಟೀಕೆ, (7) ಕೃಷ್ಣೇಂದ್ರಗೀತೆ, (8) ತಿಬ್ಬಾಂಬತಾರತತಕ, (9) ಶೃಂಗಸ್ತುತಿ, (10) ಶೃಂಗರಾಷ್ಟ್ರಕ, (11) ಶೈಲಬಾಧವಸ್ತೋತ್ರ, (12) ಸಮುದ್ರಮಥನಕಥೆ, (13) ಸೌಗಂಧಿಕಾಪರಿಣಯ ಈ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ ; ಇವನ ತಂದೆ ದೇವರಸ, ತಾಯಿ ನಂಜಮಾಂಬೆ, ಸ್ಥಳ ದೇವಲಾಪುರ, ಇಷ್ಟದೇವರೆ ನಂಬಿನಗೂಡು ನಂಜುಂಡೇಶ್ವರ. ಇವನು ಮೈಸೂರು ಮುಮ್ಮಡಿಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಅತ್ತೆತನಾಗಿರಬಹುದು. ಆ ದೊರೆಯ ಸ್ತುತಿರೂ ಪವಾದ ಅನೇಕಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. “ ಶುಭಯುಕವಿತೆಯೊಳು ಚತುರ ” ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಕೃಷ್ಣರಾಜೇಂದ್ರಶೃಂಗಾರಶತಕವನ್ನು 1811 ರಲ್ಲಿಯೂ ಕೃಷ್ಣರಾಜಭಕ್ತಿನಾರವನ್ನು 1862 ರಲ್ಲಿಯೂ ಬರೆದಂತೆ ಆ ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪಟ್ಟದೀರೂಪವಾಗಿಯೂ ಕೆಲವು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲೆಯೂ ಕೆಲವು ವೃತ್ತದಲ್ಲೆಯೂ ಕೆಲವು ಕಂದದಲ್ಲೆಯೂ ಕೆಲವು ಹಾಡಿನ ರೂಪವಾಗಿಯೂ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಸಮುದ್ರಮಥನಕಥೆ ಯಕ್ಕೆ ಗಾನದಲ್ಲಿದೆ.

1. ಸೌಗಂಧಿಕಾಪರಿಣಯ

ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲೆ ಬರೆದಿದೆ: ಸಂಧಿ 11, ಪದ 726. ಈ ಗ್ರಂಥವು ಮುಮ್ಮಡಿಕೃಷ್ಣರಾಜನು ರಚಿಸಿರುವ ಸೌಗಂಧಿಕಾಪರಿಣಯದ ಕಥೆಯ ಸಂಗ್ರಹವೆಂದೂ ಅದೊರೆಯ ಅಬ್ಬಾಸುಸಾರವಾಗಿ ರಚಿತವಾಯಿತೆಂದೂ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇಂದ್ರನು ದೂವಾಗಸ ಮೂವು ಶಂಕುಗಳಿಂದ ರತ್ನಪುರಿಯ ರಾಜನಾದ ಸುಜರಿತ್ರನಿಗೂ ಗುಣವತಿಗೂ ಸುಗಂಧರಾಯನಿಂಬ ಮಗನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿ ಸೌಗಂಧಿಕೆಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಶಚಿಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಕೊನೆಗೆ ತನ್ನ ಪದವಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ—ಎಂಬುದೇ ಕಥಾಸಾರ. ಗ್ರಂಥಾವರಾರದಲ್ಲಿ ಗರಳಪುರಿಯ ನಂಜುಂಡ, ಚಾಮುಂಡಿ, ಗಣೇಶ, ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಬಂದಿರಬಹುದಾದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ದ್ವಂದ್ವಿ ಬರೆಯುತ್ತೀವೆ :—

ಸಂಕ್ಷೇಪ.

ಪರಮೇಶ್ವರ ಭಾಷ್ಯವಾದವು ಬಂದಿಂದ | ಬಂದ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಮೊಗ್ಗುಗಳ |

ಪರಿಯೊಳು ಗಗನರಾಂಶಯ ಹಳ್ಳೆ ಕೆಲ್ಲನ | ತೊಡೊಳೊಪ್ಪಿದುವು ತಾರೆಗಳು ||

ಜಿಲ್ಲೆಗಳು

ಹಾಲ ಚೆಲ್ಲಿದ ಚಂದ್ರನೊಳು ಪುಷ್ಪಬಾಣನ | ಬೇಳುವೆ ಬುದಿಯತೆಜದಿ |

ಮೂವು ಲೋಕವ ತುಂಬಿ ತುಳುಕುತ ತೋಟಿತು | ಮೇಲಾದ ಬೆಳದಿಂಗಳಾಗ ||

2. ಕೃಷ್ಣರಾಜಭಕ್ತಿಸಾರ.

ಇದು ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಪದ್ಯ 108. ಪ್ರತಿಪದ್ಯವೂ 'ಕೃಷ್ಣೇಂದ್ರ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ' ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಇದು ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಸ್ತುತಿರೂಪವಾಗಿದೆ: ಇದಕ್ಕೆ ಕೃಷ್ಣೇಂದ್ರಭಕ್ತಿಸಾರಾಷ್ಟೋತ್ತರಶತಕ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನು ಗ್ರಹಣದರ್ಶನ, ಸಂಖ್ಯಾ ರತ್ನಕೋಶ, ಶ್ರೀತತ್ವನಿಧಿ ಮೊದಲಾದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದುದು, ಉಡುಪಿಯ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಪಚ್ಚೆಮುತ್ತಿನ ಮಾಲೆಯನ್ನೂ ಅಮೃತಪಾನೀರಭದ್ರನಿಗೆ ರಜತಕವಚವನ್ನೂ ಸಮರ್ಪಿಸಿದುದು, ಗುಡಿಗೋಪುರಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದುದು ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳು ಹೇಳಿವೆ. "ಸಲಹಿದೊಡೆಯನು ಬುದ್ಧಿ ವಿದ್ಯೆಯ ಕಲಿಸಿರುವ ಗುರು ಅನ್ನಪ್ರದನು ನೀನು ನಿನ್ನ ಸುಗುಣಾಶಯ ವರ್ಣಿಸೆ ಎನ್ನ ಜನ್ಮಕೆ ಫಲವಿದು" ಎಂದು ಕವಿ ದೊರೆಯವಿಷಯವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಶಿವ, ಪಾರ್ವತಿ, ಗಣೇಶ, ವೀರಭದ್ರ, ಪೆಣ್ಣುಬಿಳಿ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ:—

ಶೂರ ಕೇಳೈ ದೇವಗಂಗೆಯ | ತೀರದಲ್ಲಾ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷವು |
ಭೂರಿತಪವನು ಗೈದು ನಿನ್ನಯ ಹಸ್ತವಾಗುವಿಸಿ ||
ಜೀಜುತಿಮದಿಷ್ಟಾರ್ಥವೆಲ್ಲವ | ಯಾರ ಕೈಗಿಂತಮದು ಶಕ್ತಿಯು |
ತೋಜಿಸೈ ಕೃಷ್ಣೇಂದ್ರ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ ||
ಎಲುವನಿತ್ತ ದಫೀಜಿ ಮಾಂಸವ | ಬಲದೊಡೆತ್ತನು ಶಿವಿಯು ಚರ್ಮಾ |
ಕಲಿತಕವಚವನಿತ್ತ ಕರ್ಣನು ಬಲಿಯು ಬೇಡಶ್ಚೆ ||
ನೆಲವನಿತ್ತನು ನಿನ್ನೊಲಿಂತು | ಜ್ವಲಿಸುರತ್ತಾ ಭರಣವಿತ್ತಿಹ |
ಜಿಲುವರಾರ್ ಕೃಷ್ಣೇಂದ್ರ ರಕ್ಷಿಸು ನಮ್ಮನನವರತ ||

3. ಕೃಷ್ಣೇಂದ್ರಗೀತೆ.

ಇದರಲ್ಲಿ 32 ಪದಗಳಿವೆ. ಒಂದನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ:—
ಬಗಸುಗಣ್ಣೆನಾ ಸೊಗಸುಗಾಜನೇ | ತಗಲಿ ಕುರವವಾ ತಾಳಲಾಹನು |
ನಗೆಯ ತೋಜಿದೇ ನಾಚಿಸುತ್ತಿಹ | ಮುಗಿಪ ಕೈಗಳಾ ಮೋದದಿಂದಲಿ ||

4. ಶೈಲಬಾಧವಸ್ತೋತ್ರ.

ಇದು ಶಿವಸ್ತುತಿರೂಪವಾಗಿದೆ; ವೃತ್ತ 33. ಇದರಿಂದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಮಂಡಿತವುಂಡರಿಕನಯನೋಜ್ವಲಬಾಣ ಪರೇಶ ಮೇರುಕೋ |
 ದಂಡ ಪಿಚಂಡಮಧ್ಯನಿಜಡಿಕ್ಕೃತಲೋಕ ಗಿರೀಶ ದುಃಖಮಂ ||
 ಖಂಡಿಸಿ ಭೋಗಮೋಕ್ಷ ಸುಖವೀಯುವುದೆನ್ನುತೆ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಂ |
 ಜುಂಡನು ನಿನ್ನ ಭವ್ಯನುತಿಯನ್ನೆಸಗಿರ್ಪನು ಶೈಲಜಾಧವಾ ||

5 ಶಂಕರಾಷ್ಟಕ.

ಇದರಲ್ಲಿ ತೂಣಕವೃತ್ತಗಳು 8 ಇವೆ. ಒಂದು ವೃತ್ತವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ :—

ನಿನ್ನ ನಾಮವನ್ನು ಪೇಳಿ' ಧನ್ಯನಾಗಲೊಲ್ಲದೆ |
 ಹೊನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಮಣ್ಣೆ ನಾಸೆಯನ್ನು ತಾಳಿ ನಿಲ್ಲದೆ ||
 ಕುನ್ನಿಯಂತೆ ಸುತ್ತಿ ಸಾಖ್ಯವನ್ನು ಪೊಂದಲಿಲ್ಲದೆ |
 ಬನ್ನವಾಂತು ಮೂಢಸಾದೆಯನ್ನ ಕಾಯೊ ಶಂಕರಾ ||

6 ಲಿಂಗಸ್ತುತಿ.

ಇದರಲ್ಲಿ 27 ಪದ್ಯಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಬರೆಯುತ್ತೇವೆ:
 ಎನ್ನಯ ಮನದಲಿ ನೆಲಸಿಹ ಲಿಂಗಂ | ಎನ್ನಯ ಪಾಪವ ಖಂಡಿಸ ಲಿಂಗಂ |
 ಎನ್ನಯ ಶ್ರೀಗುರುಶಂಕರಲಿಂಗಂ | ಜಯಜಯ ಶಂಭೋ ಶಂಕರಲಿಂಗಂ ||

7. ಕೃಷ್ಣ ರಾಜಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕವರ್ಣನೆ.

ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮುಮ್ಮಡಿಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಷಷ್ಠಿ ತಮವತ್ಸರ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕಮಹೋತ್ಸವವು ವರ್ಣಿಸಿದೆ.

8. ಕೃಷ್ಣ ರಾಜ ಭೋಗಾವಳಿ.

ಇದರಲ್ಲಿ 27 ಪದಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಪದವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ :—
 ಮಾರನ ಮಿಾಚಿದ ಜೆಲುವನು ಧರೆಯೊಳು | ಬೀಜುವನೀದೊರೆಯು | ಜೆಲುವನು
 ನಾರಿಯ ಜಗವಂಪೊರೆಯಲು ನಲಿಯುತ | ತೋಜುವನಾಹರಿಯು | ಧರೆಯೊಳು||

9. ಕರ್ಣಾಧಸ್ತೋತ್ರ.

ಇದು ವಾರ್ಧಕಷಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಪದ್ಯ 127; ಶಿವಸ್ತುತಿರೂಪವಾಗಿದೆ. ಮುಮ್ಮಡಿಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಅನುಗ್ರಹವು ತಪ್ಪಿದಮೇಲೆ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದುದಾಗಿ ಪ್ರತೀತಿ ಇದೆ.

10. ಕೃಷ್ಣ ರಾಜಶೃಂಗಾರಶತಕ.

ಇದರಲ್ಲಿ 101 ಕಂದಗಳಿವೆ; ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಗದ್ಯಭಾಗವೂ ಇದೆ. ಕೃಷ್ಣರಾ

ಜನು ಗಜಾರೂಢನಾಗಿ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವಾಗ ಅವನನ್ನು ನೋಡಿದ ಪುರಸುಂದರಿಯರ ಮನೋವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವುದಾಗಿ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ:—

ನಾರಿಯೆ ಭುವನಕ್ಕಿವ ಜಂ | ಭಾರಿಯೊ ಭುಜಯುಗ್ಮದಿಂದಮವನಿಯೊಳಿಹ ದೈ |
 ತ್ಯಾರಿಯೊ ನೇತ್ರದ್ವಯದ ಪು | ರಾರಿಯೊ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜನಾವವನಮ್ಮಾ ||
 ಪಿಡಿನಡೆಯಿಂ ನಿಡುಜಡೆಯಿಂ | ಬಡನಡುವಂ ಬಳ್ಳುವಂತೆ ಭಾರಸ್ತನಗಳ್ |
 ಜಡಿಯುತ್ತಿರೆ ಜಗದೊಡೆಯನ | ಸಡಗರದಿಂ ನೋಲ್ಪಳೊರ್ವ ಚದುರೆಯು
 ಬೆಡಗಿಂ ||

ಸ್ಮರನಿಂ ವೆರ್ಚಿದ ಕುಸುಮಾ | ಕರನಿಂ ವಿರಹಾಗ್ನಿಹೆಚ್ಚಿ ಕಂದಿ ಹಿಮಾನೀ |
 ಕರನಿಂ ಮುಗುವೆನು ಶಿವಂ | ಕರ ನೀಂ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಕರುಣದಿ ಸಲಹೈ ||

ರಂಗಶಾಸ್ತ್ರಿ. 1849.

ಈತನು ನರಸಿಂಹಪುರಾಣಸ್ಥವಾದ ಪ್ರಹ್ಲಾದಚರಿತ್ರೆಗೆ ಕನ್ನಡಟೀಕೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ ; ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದವನು. ತಕ 1770 ನೆಯ ಕೀಲಕದಲ್ಲಿ (1849) ಈ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇವನ ಟೀಕೆಗೆ ವಿದ್ವತ್ಪ್ರತೋಷಣಿ ಎಂದು ಹೆಸರು. ಅಧ್ಯಾಯ 2.

ಲಿಂಗ. ಸು. 1850.

ಇವನು ಮಕರಾಂಕಸೇನಕಥೆ ಎಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ನೀರಶೈವಕವಿ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1850 ಆಗಿರಬಹುದು. ನಂಜಪುರಿಚೆನ್ನಕೇಶವ, ರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುಮೂರ್ತಿ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ರಾಘವಾಂಕ, ಹರಿಹರ, ಹಂಪಿ, ನಾಗವರ್ಮ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ತನ್ನ ಗ್ರಂಥದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ:—

ವನಿತೆಯ ಸವಿನುಡಿಗಿಂದಂ | ಘನವಾಗಿಹುದಮೃತಸಾರ ಲಿಂಗನ ಕೃತಿಯೊಳ್ ||

ಅಳಿಯಲಿಂಗರಾಜನೂ ಇದೇ ಹೆಸರಿನ ಒಂದು ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಕವಿ ತದ್ವಿನ್ನನೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಅಸರಾಳತಮ್ಮಣ್ಣ. ಸು. 1850.

ಈತನು ಕೃಷ್ಣ ಪಾರಿಜಾತ ಎಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಸ್ಥಳ ರಾಯಚೂರು. ಇವನು ಸುಮಾರು 1850 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು.

ಅರಾಚಾರ್. ಸು. 1850.

ಈತನು ಲಘು ಅಧ್ಯಾತ್ಮಮಾಲೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಮಾಧ್ವ ಕವಿ ; ಸುಮಾರು 1850 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು. ಇವನ ಗ್ರಂಥವು ದ್ವೈತಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಜೋಡಿಸುತ್ತದೆ.

ನಂದಪ್ಪ. ಸು. 1850.

ಈತನು ಪ್ರಭುಚರಿತ್ರೆ ಎಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ ; ಇವನ ಗುರು ಜೆನ್ನಮಲ್ಲಕಾರ್ಜುನ, ಸ್ಥಳ ಹೊಸಕೋಟೆ. ಇವನು ಸುಮಾರು 1850 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು. ಇವನ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭುದೇವನ ಚರಿತೆ ಹೇಳಿದೆ.

ವೇದಾಂತರಾಘವಾಚಾರ್ಯ. 1851.

ಈತನು ರಾಲ್ಫ್ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ (1769) ನಿಜದೀಪಿಕಾರತ್ನಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡಟೀಕೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವಕವಿ ; ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಆಸ್ಥಾನವಿದ್ವಾಂಸನೆಂದೂ ಸಂಸ್ಕೃತಾಂಧ್ರಕರ್ಣಾಟಕವಿತಾವಿಶಾರದನೆಂದೂ ತಿರುಮಲಸೋಮನಗರದ ವಾಸಿಯೆಂದೂ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಟೀಕೆಯನ್ನು 1851 ರಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಮಾನವಿ ವೀರಪ್ಪ. 1851.

ಈತನು ಕಥಾಸಾಗರವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು 1851 ರಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ 40 ಕಥೆಗಳು ಹೇಳಿವೆ.

ಅಳಿಯ ಲಿಂಗರಾಜ (1823-1874).

ಈತನು ನಮಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ (1) ಅಂಗದಸಂಧಾನ, (2) ಇಂದ್ರಕೀಲ,

(3) ಕುಶಲವರ ಕಥೆ, (4) ಕೃಷ್ಣ ಬಾಲಲೀಲೆ, (5) ಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನರ ಕಾಳಗ, (6) ಗಯಚರಿತ್ರೆ, (7) ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣ, (8) ಜಂದ್ರಾ ವೇಲಿಕಥೆ, (9) ಜಂದ್ರಾವಳಿಯ ಜೋಗಿಹಾಡು, (10) ಚಿಕ್ಕ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ, (11) ಚೂಡಾಮಣಿ, (12) ಜಲಂಧರಕಾಳಗ, (13) ತಾರಕವಧೆ, (14) ದ್ರಿಪದೀಸ್ವಯಂವರ, (15) ನರಪತಿಚರಿತ, (16) ನಳಕೂಬರವಿಲಾಸ, (17) ನಳಚರಿತ್ರೆ, (18) ಪಂಜವಂತಿಲೀಲೆ, (19) ಪಾರಿಜಾತಾಪಸರಣ, (20) ಪುತ್ರಕಾಮೇಷ್ಟಿ, (21) ಪ್ರಣವತಿ ಮುಣಯ, (22) ಬಭ್ರುವಾಹನಕಾಳಗ, (23) ಬಾಲಲೀಲೆ, (24) ಮಕರಾಂಕಸೇನಕಥೆ, (25) ಮದಾಲಸಾಪರಿಣಯ, (26) ಮಹಾಲಿಂಗರತಕ, (27) ಪೈರಾವಣಕಥೆ, (28) ಮೋಡಿನಾಟಕ, (29) ರಾಮೋದಯಕಥೆ, (30) ರುಕ್ಮಾಂಗರಚರಿತ್ರೆ, (31) ಲಾವಣಿಗಳು, (32) ವನವಾಸರಾಮಾಯಣ, (33) ಪಾಲನಗ್ರೀವರ ಕಾಳಗ, (34) ವಿರಾಟವರ್ಷ, (35) ವೀರಭದ್ರಶತಕ, (36) ಶೃಂಗಾರಸೂತ್ರೋದಾಹರಣಪದ, (37) ಸೀತಾಕಲ್ಯಾಣ, (38) ಸೀತಾವಹಾರ, (39) ಸೀತಾಸ್ವಯಂವರ, (40) ಸುಧನ್ವನ ಕಾಳಗ, (41) ಸೇತುಬಂಧ, (42) ಸ್ವಾಮಂತಕೋಪಾಖ್ಯಾನ—ಈ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವಲ್ಲದೆ (43) ಶಿವಭಕ್ತಿರತ್ನಾಕರ, (44) ಮಹಾಲಿಂಗನಕ್ಷತ್ರಮಾಲಿಕೆ, (45) ಶ್ರೀಕಂಠನಕ್ಷತ್ರಮಾಲಿಕೆ, (46) ವೀರೇರತಾರಾವಳಿ, (47) ಲಂಕಾದಹನ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಇವನು ಮೈಸೂರು ಅರಸುಗಳ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನು. ಇವನ ತಂದೆ ಲಿಂಗರಾಜ, ತಾಯಿ ಕೆಂಪದೇವಾಂಬಿಕೆ, ಗುರು ರೇಣುಕಾಚಾರ್ಯ ವಂಶೋದ್ಭವನಾದ ಜನುಪೀರದೇಶಿಕ. ಇವನು ಶಕ 1715 ಸ್ವಭಾನುವನಲ್ಲಿ (1823) ಹುಟ್ಟಿದನು; ಶಕ 1796 ಭಾವದಲ್ಲಿ (1874) ಗತಿಸಿದನು. ಈತನು ಬಾಲ್ಯದಿಂದ ಮೈಸೂರುದೊರೆಯಾದ ಮುಮ್ಮಡಿಕ್ರೃಷ್ಣರಾಯನ (1799-1863) ಪ್ರೇಷಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ವಿದ್ಯಾವಂತನಾದನು. ಆ ದೊರೆ ಇವನಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಪುಟ್ಟತಾಯಮ್ಮಣ್ಣಿ, ಚಿಕ್ಕ ಪುಟ್ಟತಾಯಮ್ಮಣ್ಣಿ ಎಂಬ ಇಬ್ಬರು ಕನ್ಯೆಯರನ್ನು ಮದುವೆಮಾಡಿ ಅಸುಮಿತವಾದ ಧನಕನಕಾಡಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಇವನಿಗೆ ಅಳಿಯಲಿಂಗರಾಜ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿತು. ಐಶ್ವರ್ಯವಂತನಾಗಿದ್ದರೂ ಈತನು ಸರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ವಿದ್ಯಾಜ್ಞಾನ ಸಹವಾಸ, ಪಾಠಪ್ರವಚನ, ನೂತನಗ್ರಂಥರಚನೆ ಇವುಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಆಸಕ್ತನಾಗಿದ್ದು ಸಂಸ್ಕೃತಕರ್ಣಾಟಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಭಾವಮಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದು ಆಕಾಲದ ಕರ್ಣಾಟಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಗ್ರೇಸರನೆನಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಸಂಗೀತವೇ ಮೊದಲಾದ ಕಲೆ

ಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಿವೃಣನೆನಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಈತನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ದೊಡ್ಡವಿದ್ವಾಂಸರು ಸೇರಿ ನಾನಾವಿಧಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿ ಅರ್ಥಾನು ವಾದಮಾಡುತ್ತ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಇವನ ಸಾಧಾರಣಸೇವಕರೂ ಕೂಡ ಪ್ರಾಯಿ ಕವಾಗಿ ಕವಿತಾಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದರು. ದಾತೃತ್ವ, ವಿದ್ವತ್ಪಕ್ಷಪಾತ ಇವು ಗಳಲ್ಲಿ ಈತನು ಬಹಳ ಹೆಸರುವಾಸಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದನು. ದೊರೆಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇವನಿಗೆ ಉಭಯಕವಿತಾವಿಶಾರದ ಎಂಬ ಬಿರುದು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು. ಕೆಲವು ಗ್ರಂಥಗಳ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಮುಮ್ಮಡಿಕೃಷ್ಣರಾಜ, ಅವನ ಮಹಿಷಿ ಲಿಂಗಾಂಬೆ ಇವರುಗಳನ್ನು ವಂದಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಜಂಪು, ಸಾಂಗತ್ಯ, ಷಟ್ಪದಿ, ಯಕ್ಷಗಾನ, ಶತಕ, ಹಾಡು, ಲಾವಣಿ ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳು ಈತನ ಸರ್ವತೋ ಮುಖವಾದ ಕವಿತಾಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. ಕೆಲವುಗ್ರಂಥಗಳ ರಚನಾಕಾಲವನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಲಿವರ್ಷದಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೆರಡುಕಡೆ ಶಕವರ್ಷದಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಶಕ 1775ರಲ್ಲಿ (1852) ಮದಾಲಸಾಪರಿಣಯ, ಸ್ಯಮಂತಕೋವಾ ಖ್ಯಾನ ಇವುಗಳನ್ನೂ, ಶಕ 1783ರಲ್ಲಿ (1860) ಜಲಂಧರಕಾಳಗವನ್ನೂ, ಕಲಿ 4953ರಲ್ಲಿ (1851) ನಳಕೂಬರವಿಲಾಸವೆಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನೂ, ಕಲಿ 4962 ರಲ್ಲಿ (1861) ಗಿರಿ ಜಾಕಲ್ಯಾಣವನ್ನೂ, ಕಲಿ 4964 ರಲ್ಲಿ (1862) ದ್ರೌಪದೀಸ್ವಯಂವರವನ್ನೂ, ಕಲಿ 4968 ರಲ್ಲಿ (1864) ಜಂದ್ರಾವಳೀಕಥೆಯನ್ನೂ, ಕಲಿ 4967 ರಲ್ಲಿ (1865) ಕುಶಲವರ ಕಥೆ, ಸುಧ ನ್ತನ ಕಾಳಗ ಇವುಗಳನ್ನೂ, ಕಲಿ 4968 ರಲ್ಲಿ (1866) ವಿರಾಟಪರ್ವ, ಇಂದ್ರಕೀಲ ಕೃಷ್ಣಬಾಲಲೀಲೆ, ಬಭ್ರುವಾಹನಕಾಳಗ, ಸೀತಾಪಹಾರ ಇವುಗಳನ್ನೂ, ಕಲಿ 4969 ರಲ್ಲಿ (1867) ಪಾರಿಜಾತಾಪಹರಣ, ಮೋಡಿನಾಟಕ, ನರಪತಿಚರಿತ ಇವುಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಂತೆ ಆ ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ರಾಘವಾಂಕ, ಹರಿಹರ, ದೇವೇಶ್ವರ, ಹಂಪ, ನಾಗವರ್ಮ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

“ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನೃಪತಿಳಕಜಾಮಾತೃತಾಭಾಗ್ಯಸಾಕಲ್ಯನಿಧಿ, ಶ್ರೀ ಕಾಳಿಕಾ ರಮಣ ನಿರುಪಮಾಕೃಪಾಲಬ್ಧ ವಿದ್ಯಾವಿನೋದಕಸಿಕ, ಅಷ್ಟಾತ್ಮಭೂವನಿತಾನರ್ತನ ರಂಗಭೂತರಸನ” ಎಂದು ತನ್ನನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ತನ್ನ ಕವಿತಾಚಾತುರ್ಯವನ್ನು ಭ್ರೂವತೀಪರಿಣಯದ ಈ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ :—

ಇನಿದೊಸರ್ವ ತನಿಮಾಪಿನೊಳ್ವಣ್ಣ ರಸದಿ ಚಿಲಿ |

ಕೆನೆವಾಲನೆಜೆದುಸಿರದಜ್ಜ ವ್ರದಿಯನ್ನು ದುರಿ |

ಸನುಪಟಿದು ಕಾಶ್ಮೀರದೊಡವೆರಸಿ ವಳುಕುಸಕ್ಕರೆನುಜ್ಜ ಸಾರ್ಚಿ ನುಣ್ಣಿಂ ||

ಇನಿಯಳಿಸಿವಾಯ್ಗೆಣೆಯುತಾರಸಾಯನನು ಗ |

ಳ್ಳನೆ ಮುಕ್ಕುಳಿಸುತವಳು ಮಗುಟೀಯೆ ಸವಿದು ಝು |

ಮ್ಮನೆ ನಲಿವ ಮನದನ್ನನೊಳ್ಳೊಗದೊಲೆನ್ನ ಕೃತಿ ರಸಿಕರಂ ಮರುಳೆಸಗದೇ ||

ಇದು ಪೊಸತು ರೀತಿ ಭಾಪಿದುವೆ ರಸವೃತ್ತಿ ಮ |

ತ್ತಿದಿದಲಂಕೃತಿ ಚಾತುರೀ ಮಾಧುರೀಪದಮು |

ದಿದುವೆ ಮರು ಸರಸೋಕ್ತಿಯತ್ಯುಕ್ತಿಯಜ್ಜರಿಯಿದಿದು ಮನೋಗಮಭಾವದ ||

ಪದಪಿದುವೆ ಭಲರೆ ಲಸದರ್ಥಗೌರವಮಿದಿಂ |

ತಿದು ನವರಸಾಧಾರಸಾರಕೃತಿಯೆಂದು ಕೋ

ವಿದರೊಲ್ಲ ವೆಚ್ಚೆಯೊಚ್ಚ ತಮಾಂ ನಿಮಿರ್ಚಿದೆಂ ಸುಶ್ರವ್ಯಮಂ ಕಾವ್ಯಮಂ ||

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಗಯಚರಿತ್ರೆ, ನಳಕೂಬರವಿಲಾಸ ಇವೆರಡೂ ಚಂಪೂ ರೂಪವಾಗಿಯೂ ಯಕ್ಷಗಾನರೂಪವಾಗಿಯೂ ಇವೆ; ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಯಕ್ಷಗಾನರೂಪವಾಗಿಯೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ; ನರಪತಿಚರಿತವು ಅಲಂಕಾರಗ್ರಂಥ; ಪ್ರಭಾವತೀಪರಿಣಯವು ವಾರ್ಧಕಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿದೆ; ಪೀರಭ ದ್ರಶತಕವು ವೃತ್ತರೂಪವಾಗಿಯೂ ಮಹಾಲಿಂಗಶತಕವು ಕಂದರೂಪವಾಗಿಯೂ ಇವೆ; ಹಾಡುಗಳನ್ನೂ ಲಾವಣಿಗಳನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟರೆ ಉಳಿದುವುಗಳೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಯಶಃ ಕವಾಗಿ ಯಕ್ಷಗಾನಗಳಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿತವಾದ ಪುರಾಣಕಥೆಗಳು ಹೆಸರುಗಳಿಂದಲೇ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯವಾದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೆಳಗೆ ವಿವರಿಸುತ್ತೇವೆ.

1. ನರಪತಿಚರಿತ.

ಇದು ಚಂಪೂರೂಪವಾಗಿದೆ; ಪೀಠಿಕೆ, ಶಬ್ದಾಲಂಕಾರ, ಅರ್ಥಾಲಂಕಾರ ಮುಂತಾದ ಉಲ್ಲಾಸಗಳನ್ನು ಒಳಕೊಂಡಿದೆ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ತನ್ನ ಪತ್ನಿಯರಿಗೋಸ್ಕರ ಬರೆದಂತೆ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಯಕ್ಷಗಾನಪದ್ಯಗಳು ಪತ್ನಿಯರನ್ನು ಸಂಬೋಧಿಸಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಉದಾಹರಣಪದ್ಯಗಳೆಲ್ಲಾ ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಸ್ತುತಿ ರೂಪವಾಗಿವೆ. ಈ ದೊರೆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಓದಿಸಿ ಕೇಳಿ ಸಂತೋಷ

ಪಟ್ಟು ಕವಿಗೆ ಉಭಯಕವಿತಾವಿಶಾರದ ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಪ್ರತೀತಿ ಇದೆ. ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ವಿರೇಶ್ವರಸ್ತುತಿ ಇದೆ ಬಳಿಕ ಕವಿ ಈಶ್ವರ, ಪಾರ್ವತಿ, ಗಣೇಶ, ಸರಸ್ವತಿ ಇವರುಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ. ಉಲ್ಲಾಸಗಳ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ:—

ಇದು ವಿನಮದಖಿಲಸುರಾಸುರಸ್ತೋಮಮಸ್ತುಕತಲವಿನ್ಯಸ್ತಪ್ರಶಸ್ತಕೋಟೀ ರಕೋಟೀತಟಘಟಿತಮಣಿಗಣಕಿರಣಪಟಲಪಾಟಲಿತಚರಣಪುಂಡರೀಕ ಶ್ರೀವೀರಭದ್ರ ಕರುಣಾಕಟಾಕ್ಷ ಸಮಾಸಾದಿತಾನಿತರಸಾಧಾರಣಸಾರಸ್ವತೋದಯಕಮನೀಯನಪ್ಪ ನಿಖಿಲಸರಸಕವಿಕುಲತಿಲಕ ಶ್ರೀ ಲಿಂಗರಾಜವಿರಚಿತಮಾದ ನರಪತಿಚರಿತಮೆಂಬಲಂ ಕಾರಶಾಸ್ತ್ರದೊಳು.

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ:—

ಮಹಿಶೂರವುರ.

ಅತ್ಯುಚ್ಚಸೌಧಶಿಖರಪ್ರತಿಬದ್ಧರತ್ನ | ಪ್ರತ್ಯಗ್ರಹಾಂತಿಚಯಕರ್ಬುರರಾಜಮಾರ್ಗಂ |
ಸತ್ಯೈಕತಾನಮವನೀಸುರಭಾಗಧೀಯಂ | ನಿತ್ಯಂ ಪುರಂ ಪೆಹೆವುದೀಮಹಿಶೂರ
ನಾಮಂ ||

ಪರಿಕರಾಂಕುರಾಲಂಕಾರ.

ಧರಣಿಪಕೃಷ್ಣೇಂದ್ರನ ಸುಂ | ದರತೆಸುನಾಲಿಸುತೆ ಕಂಡು ಕನಸಿನೊಳವನಂ |
ಧರಿಸಿತ್ತು ದೃಕ್ಫಲಮನಿ | ತೆಣದಿಂದ ಚಕ್ಷುಶ್ಚಪೋಂಗನಾನಿಕುರುಂಬಂ ||

ಸಿಂದಾಸ್ತತ್ಯಲಂಕಾರ.

ಎತರ ಸಾಸಂ ಕೃಷ್ಣ | ಕ್ಷ್ಣಾತರುಣೀರಮಣ ಪೇಱಿ ನೀನೆಚ್ಚೋಡೆ ಬ |
ಲಾತಾಶುಗವೊಂದಂ ರಿವು | ಜಾತಂ ಬಿಡುತಿಹುದು ನೋಡೆ ನಂಚಾಶುಗಮಂ ||

ವಿಭಾವನಾಲಂಕಾರ.

ರಿವುವನಿತಾಜನಾಶ್ರುಜಲಧಾರೆಯಿ.ನಾಗಿಹ ಮೇಘಕಾಲದೊಳು |
ನೃಪಸರ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ತವ ಕೀರ್ತಿಮರಾಳಿ ವಿರೂಢಹರ್ಷದಿಂದ ||
ದಪಗತಶಂಕೆಯಿಂದ ತೊಲಿಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲ ಜಗತ್ತಿನೊಳಂ ಪ್ರತಾಪಸ |
ತ್ತಪನನುಮಾಗಳುಂ ಬೆಳಗುತಿರ್ಪನುದೀಕ್ಷಿಸೆ ಚಿತ್ರಮಲ್ಲೆಪೇಡ್ ||

2. ಪ್ರಭಾವತೀಪರಿಣಯ.

ಇದು ಪಾರ್ಥಕಷಪ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ದೊಡ್ಡ ಗ್ರಂಥ. ಇದರಲ್ಲಿ “ ಹರಿವಂಶದೊಳಗೆ ರಂಜೆಪ ರುಕ್ಮಿಣೀಕುಮಾರನು ದನುಜಸುತೆಯ ಪ್ರಭಾವ ತಿಯನೊಲಿಸಿ ಪರಿಣಯವಾದ ” ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರ, ಪಾರ್ವತಿ, ಗಣೇಶ, ಸರಸ್ವತಿ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ : —

ಸಮುದ್ರ.

ಸಿರಿಯ ಪೊಸ ತವರೂರು ಪವಳರನ್ನದ ಪಾರು |
 ಸುರರೈಸಿರಿಯ ನಾಡು ಹರಿಯಿರುವ ಮಣಿಬೀಡು |
 ಅರಸಂಜೆಗಳ ಗೊತ್ತು ಬಾಡಬನ ಸವಿದುತ್ತು ಮುತ್ತುಸಸಿಗಿದುವೆ ಬಿತ್ತು ||
 ಪೆಪೆಗೆ ಪುಟ್ಟಿದ ನೆಲೆಯು ತಿರೆಪೆಣ್ಣ ಮೇಖಲೆಯು |
 ವರಾಣಗಿರ್ವಾಗರಂ ನೀರ್ದೇರಿನೋಗರಂ |
 ಮಘೈವೊಕ್ಕ ಗಿರಿಯ ಬೈತಿಡುವೊಡಲ ತಾನೆನುತ್ತಿಂಗಡಲ ಕಂಗೊಂಡುದು||

3. ನಳಕೂಬರವಿಲಾಸ (ಚಂಪು)

ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ವೀರಭದ್ರಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಕಥಾಗರ್ಭವನ್ನು ಕವಿ ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾನೆ—

ನಳಕೂಬರನಸುಗೆಯ ಶರ | ದಳತೆಗೆ ಮೈಯಿಕ್ಕಿ ಸೊಕ್ಕಿ ಮನದನ್ನಳ ಕೋ |
 ಮಳಲೀಲಾಚಾಳವ ನೆನೆ | ದಲಿಲಿದ ಪರಿಯನ್ನು ವೇಪ್ಪೆನಿಳಿ ಮೆಚ್ಚುವವೋಲ ||

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ನಳಕೂಬರನ ವಿರಹಸೂಚಕವಾದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ :—

ಕಾಂತೆಯ ವಿಧುಮುಖಚಳದಳ | ಕಾಂತೆಯ ನಿಜಲಲಿತವಿಲಸಿತಾಪಹೃತವಿಟ |
 ಸ್ವಾಂತೆಯ ಕಾಣದೆ ಕುಂದಸು | ದಂತೆಯ ತಾಂ ಕಂತುಕುಂತಹತಿಗೆಡೆಯಾದಂ ||

1. ವೀರಭದ್ರಶತಕ.

ಇದರಲ್ಲಿ 101 ವೃತ್ತಗಳಿವೆ; ಪ್ರತಿವೃತ್ತವೂ “ ಶ್ರೀ ವೀರಭದ್ರೇಶ್ವರಾ ” ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಲ್ಮೀಕಿ, ಭೋಜ, ಕಾಳಿದಾಸ, ಬಿಲ್ಹಣ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಕೆಲವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೋಮೇಶ್ವರಶತಕವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಂಥಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ—

ಇದು ಸಾಲ್ವದಿಡು ಮೇಲ್ವಾಯ್ವ ನಾಲ್ಕೋಳ ಬಿಟ್ಟು ವಗೆಯ ಸಾರದೆಯಾ
 ಣ್ಮಾರ್ ಮುಂಕೊಂಡ ಮೊಗ್ಗರಂಗೊಂಡು ಮೊಟ್ಟುವ ಬೋತೆಯರ್ಕಳ ತಲೆಯ
 ಟಾಳಿಯೊಳೊಪ್ಪಿ ಮಿಟ್ಟುಗುವ ರನ್ನವೆಳಗನೊಳಕೊಂಡು ತನ್ನ ಕಳೆಯಿಂ ನೀಸಹ
 ಕೆಂಗದಿರ್ಗಳಂ ಕಂದಿಸಿ ಬಾಂಬೊತೆಯೊಳ್ ಬೆಳೆದ ಕೆಂದಾವರೆಬಿಡದಂದವಂ
 ನಂದಿಸಿ ಮೈಮೆವಿಡಿದ ತನ್ನಡಿದಾವರೆಯಂ ಎಡೆವಡದೆ ನನ್ನಿವಡೆದಡಿಗಡಿಗಿ ಸಡ
 ಗರಂಬಡೆದೊಡನೊಡನೊಡಲುಬ್ಬಿ ನಿಡಿದುಂ ಜಾನಿಸುತ್ತೆತ್ತೆತ್ತಲುಂ ಜಸಂಬೆತ್ತ
 ಕಿತ್ತಡಿಯರ್ಗ ತೆತ್ತಿಗನಪ್ಪ ಮಿಡನ ಕಡುಸಿರಿವಡೆದ ಕಡೆಗಣ್ಣ ಕುಡಿವೆಳಗ ಜೊನ್ನ
 ವಲದಿಂ ಪೆಂಪುವೆತ್ತ ಕಬ್ಬದೇಲ್ಗೆಯಂ ಪಡೆದು ಮೂಜಗಂಗಳೊಳ್, ಸೋಜಿ
 ಗಂಗುಡುವ ಬತ್ತರಕಿತ್ತಿಮೊತ್ತವಂ ಗೊಂಟುಗಳೊಳಂಟಿಸಿ ಜಪ್ಪನ್ನದೇಶದರಸುಗ
 ಳೊಪ್ಪದಿಂದೊಪ್ಪಿಪ ಕಪ್ಪವನೊಪ್ಪುಗೊಳುತ್ತ ಮಹಿಸೂರೊಳುದ್ದವಾದ ಗದ್ದುಗೆ
 ಯೊಳ್ ಮಂಡಿಸಿ ಮನ್ನೆಯಗಂಡರ ಗಂಡನಾದ ಕೃಷ್ಣರಾಜಂಗೆ ಕೂರ್ಮೆಯಳಿಯ
 ನಾಗಿ ದೊಡ್ಡಲಿಂಗರಾಜನ ಮಡದಿ ಕೆಂಪದೇವಾಂಬೆಯ ಗಬ್ಬಪಾಲ್ಗಡಲೆ
 ಪುಣ್ಣಮೆತಣ್ಣದಿರನಾಗಿ ಸಿರಿನುಡಿವೆಣ್ಣೊಳೊಡವೆರೆದ ಲಿಂಗರಾಜನುಸಿರಿದ ವೀರಭದ್ರ
 ಶತಕಂ ಸಂವೂರ್ಣಂ.

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ :—

ನರಿಯಂ ಕೊಲ್ಪೊಡೆ ದಿವ್ಯಬಾಣತತಿಯಂ ಸಂಧಾನಮಂ ಗೆಯ್ವುದೇ |
 ಕುಣಿಯಂ ಸೀಳೊಡೆ ವಜ್ರಸಾರಧನುವಂ ಕೈಗೊಳ್ಳುದೇಂ ಜಂದಮೇ ||
 ಸರಿಯಂ ಪೊಂದದ ದಕ್ಷನಂ ವಿಮಢಿಸಲ್ ಕ್ಷುಭ್ಯದ್ವಿಶಾಪಾಲಭೀ |
 ಕರೂಪಂ ಮಿಗೆ ತಾಳ್ಮರೇ ಭರದಿ ನೀಂ ಶ್ರೀವೀರಭದ್ರೇಶ್ವರಾ ||
 ಸುರಚಾಪಪ್ರಭೆಯಂತೆ ಮೇಘವಿಲಸದ್ವಿದ್ಯುಲ್ಲ ತಾರೋಚಿಯಂ |
 ತುರುನಿದ್ರಾಗತಹೇಮದಂತೆ ಜಲದಿಂ ಮಬ್ಬೇಲ್ವ ಬಲ್ಲುಳ್ಳೆಯಾ ||
 ಕರದಂತಸ್ಥಿರವನ್ನು ಪೊಂದುತಿರುವೀಸ್ತ್ರೀಚಿತ್ತವಂ ನಂಬಿ ಕಾ |
 ತರಿಸಲ್ಪಾತನ ಬಾಲು ಗಾಳಿಯ ಸೊಡರ್ ಶ್ರೀವೀರಭದ್ರೇಶ್ವರಾ ||

೫. ಮಹಲಿಂಗಶತಕ

ಇದು ನೀತಿಬೋಧಕವಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಪದ್ಯವೂ ಮಹಲಿಂಗ ಎಂದು ಮುಗಿ
 ಯುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ—

ಬಾಣಸಿಗ

ಶುಚಿ ನಿರ್ಮಲಮನನಾಪ್ತನು | ರುಚಿಗಳ ಒಲ್ಲವನು ಸೂಪಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞನು ತಾ |
 ನಚಪಲಮನನಾಗಿರುವವ | ನುಚಿತದ ಬಾಣಸಿಗನೆನಿಸಿಪನ್ನೆ ಮಹಲಿಂಗಾ ||

6. ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣ

ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ ; ಅಧ್ಯಾಯ 6, ಪದ್ಯ 493.

7. ಪುತ್ರಕಾಮೇಷ್ಟಿ

ಇದು ಯಕ್ಷಗಾನರೂಪವಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ

ವರವಾಲ್ಮೀಕಿತಪೋಧನ | ವಿರಚಿತರಾಮಾಯಣಾಭಿಮಥನೋದ್ಗತಬಂ |
ಧುರರಾಮಕಥಾವ್ಯತವ | ನ್ನೇಹಿವೆನು ವಿಬುಧಗ್ಗೈ ಯಕ್ಷಗಾನದೊಳಲೆಯಿಂ ||
ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

8. ಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನರ ಕಾಳಗ

ಇದೂ ಯಕ್ಷಗಾನವೇ. ಇದರಲ್ಲಿ

ವಣಿವೊಕ್ಕ ಗಯನ ಸಲಹಲು | ಹರಿಯೋಳ್ ಧುರವೆಸಗಿ ಜಲದಿ ಜಯವಂ
ಪಡೆದಾ |

ನರನ ರಿಪುವಿನವೈಶ್ವಾ | ನರನ ಚರಿತ್ರವನು ಜಗಮುಘೇ ಎನೆ ಪೇಜ್ವೆಂ ||

ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ವೆಂಕಟರಮಣಯ್ಯ. 1857.

ಈತನು ಗಯೋಪಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ ಹರಿತಸಗೋತ್ರದವನು ; ಉಲಿಚನಾಡು ನರಸಯ್ಯನ ಮಗನು. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಕೃಷ್ಣಗಿರಿ. “ ಸಂಸ್ಕೃತಾಂಧ್ರಕರ್ಣಾಟಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಸರಳಕವಿಸಾರ್ವಭೌಮ ನೆನಿಸಿ ಬಹುಗ್ರಂಥಕರ್ತೃವಾದ ಪೆನ್ನೆ ಶಿರಸ್ತೇದಾರ್ ” ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾತ್ಮರಾಮಾಯಣವನ್ನು ಬರೆದಿರುವಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಗಯೋಪಾಖ್ಯಾನವನ್ನು 1857 ರಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಗಯೋಪಾಖ್ಯಾನ

ಇದು ಚಂಪುಗ್ರಂಥ ; ಸಂಧಿ 28, ಗದ್ಯ ಪದ್ಯ 1141 ; ಕೆಲವು ಪಟ್ಟ ದಿಗಳೂ ಇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಗಯನೆಂಬ ಗಂಧರ್ವನಿಗೆ ಅಭಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟ

ಪಾರ್ಥನೊಡನೆ ಕೃಷ್ಣನು ಕಾದಿದ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ರಾಮನ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ನೀತಿ, ಶಿವ, ಪಾರ್ವತಿ, ಬ್ರಹ್ಮ, ಸರಸ್ವತಿ, ಗಣಪತಿ, ವ್ಯಾಸ, ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ:—

ದ್ವಾರಕಾವಟ್ಟಣ

ಪರಿಲಸಚ್ಚಂದೋನುವರ್ತಿ ಸದ್ವೃತ್ತಭಾ |
 ಸ್ವರಮಾಗಿಯರ್ಥವಿಸ್ತಾರಮಂ ತೋಜುತ |
 ಕ್ಷರಪದಂ ತಾನಾಗಿ ಪ್ರಾಸಶೋಭಿತಮಾಗಿ ಯತಿಗಣಾರಾಧ್ಯಮಾಗಿ ||
 ಗುರುಮಾತ್ರಗಳ ಕೂಡಿ ಸಂಧಿಸದ್ವಿಗ್ರಹ |
 ಸ್ಫುರಿತಾಶಯಪ್ರದಾಭಿಷ್ಠೆಯಿಂದೊಪ್ಪಿತಾ |
 ಪುರವರಂ ಪ್ರೌಢಕವಿರಚಿತಸತ್ಯತಿಯಂತೆ ವಿಬುಧಜಯಸೇವ್ಯ ಮಾಗಿ ||
 ವಾಜಿಗಳಾತ್ಮವೇಗವಿಭವಾಸಹದುಸ್ಸಹವಾತಸಂಘದ |
 ತ್ವಾಜಿಗಳದ್ಭುತಪ್ಲವಭವಾಶುಗಧಾವಿತಘೋರವಾರಿಮು ||
 ಗ್ರಾಜಿಗಳನೈನಿಕನಿಕಾಯಸುಖಾಸ್ಪದದೇವರಾಜ್ಯಸಂ |
 ಯೋಜಿಗಳೆಂತು ತತ್ಪುರದೊಳೊಪ್ಪುವವಪ್ರತಿಮಪ್ರಭಾವದಿಂ ||
 ಧರೆಯೊಳ್ ಕೌಶಿಕನಾಮಮಂ ಕೊಳದೆ ಮಾತಂಗಾಶ್ರಯಂ ತಾನೆ ಆ
 ಗಿರದೇ ಪುಣ್ಯಜನಾರಿಯೆಂದೆನಿಸದೇಯೆಂದುಂ ಸುರಾವೋದದಿಂ ||
 ಪರಿತುಷ್ಟಾತ್ಮಕನಾಗಿ ಶೋಭಿಸದೆ ಶುಂಭದ್ಗೋತ್ರನಿರ್ಭೇದಿಯಾ |
 ಗಿರದೇ ವರ್ತಿಸಲಾವುರೀನೃಪಜನಗ್ಗಿೞಂದ್ರಂ ಸಮಂ ಭಾವಿಸಲ್ ||

ನಂಜಯ್ಯ. ಸು 1860.

ಈತನು ತ್ರಿಪುರದಹನ, ರಾಧಾವಿಲಾಸ, ಸೋಮಶೇಖರ ಚಿತ್ರಶೇಖರಕಥೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನು ಗಟ್ಟಿದ ಕೆಳಗಣಿಂದ ಬಂದು ಅಳಿಯಲಿಂಗರಾಜನ (1833—1874) ಆಶ್ರಿತನಾಗಿದ್ದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಇವನ ಹೆಸರು ಕಂಠೋಕ್ತವಾಗಿ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಮಂಜುನಾಥ ಎಂಬ ಅಂಕಿತದಿಂದ ಏತತ್ಕೃತವೆಂದು ಊಹಿಸಬಹುದಾಗಿ ಪೂರ್ವಿಕರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳೆಲ್ಲಾ ಯಕ್ಷಗಾನರೂಪವಾಗಿವೆ. ತ್ರಿಪುರದಹನದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಈ ಕಂದವಿದೆ:—

ಸ್ಮರಹಗಲೀಲಾಚರಿತೆಯ | ಧರೆಯೊಳ್ ಎಸ್ತರಿಪನೆಂಬ ಕೌತುಕದಿಂದಂ |

ವಿರಚಿಸುವೆ ಯಕ್ಷಗಾನದಿ | ದುರಿತಾಪಹಮಪ್ಪ ತ್ರಿಪುರವಿಜಯದ ಕಥೆಯಂ ||

ಸೋಮಶೇಖರಚಿತ್ರಶೇಖರಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗರಾಜನ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಆ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಂತೆ “ ಕವಿತಾಸತಿಯಂ ನಟಿಸುವ | ದಿವಿಜೇಂದ್ರನ ಪೋಲ್ವ ಲಿಂಗ ಭೂಪನ ಪದಪ | ಲ್ಲವಕರುಣದಿನುಸಿರ್ವೆಂ ” ಎಂಬ ಪದ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥದ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಪದ್ಯವಿದೆ:—

ಶ್ರೀರಮಣಪ್ರಿಯಮಿತ್ರಂ | ವಾರಣವರಜರ್ಮವಸ್ತ್ರಸಂವೃತಗಾತ್ರಂ |

ಭೂರಿಸುರಸ್ತುತಿಪಾತ್ರಂ | ಕೋರಿದನೊಲಿದೀಗೆ ಮಂಜುನಾಥಂ ದಯದಿಂ ||

—————

ನ್ಯಾಪತಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹ. ಸು. 1860.

ಈತನು ರಾಮಕಥಾರಂಜನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಮಾಧ್ವಕವಿ; ಕಾಂಡಿನ್ಯಗೋತ್ರದವನು; ತಲ್ಪಗಿರಿರಂಗವಿಠಲನ ಭಕ್ತನು. ಇವನ ತಂದೆ ಸುಬ್ಬಣ್ಣ; ತಾಯಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀವಾಂಬೆ. ಇವನ ಗ್ರಂಥದ ಸುಂದರಕಾಂಡವು 1867 ರಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿತವಾಗಿದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ರಾಮಕಥಾರಂಜನ.

ಇದರಲ್ಲಿ ಸುಂದರಕಾಂಡವು ಮಾತ್ರ ಅಚ್ಚಾಗಿದೆ; ಸರ್ಗ 68. ಗ್ರಂಥವು ವೃತ್ತ, ಗೀತಿ, ಸೀಸಪದ್ಯ, ಕಂದ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಕವಿತೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ತೆಲುಗಿನ ವಾಸನೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ:—

ಹರಿವರನದ್ರಿರಾಜನಿಭನಾಗ ಸುವೇಗಯುತ ಮಹೇಂದ್ರಭೂ |

ಧರತಿಖರಾಗ್ರದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧಕ್ಷಿತಿಜಾಕುಲದಲ್ಲಿ ಶೈಲನಿ ||

ಝರಿಯೊಳು ಭಿನ್ನಪಕ್ಷಗಿರಿಸಾಟಿನಿಪಾತವ ಕೂಡಿ ಸೇರಿದ್ |

ಹರಿವರರಾ ಅರೋಗಿನ ಮಹಾತ್ಮನ ಪ್ರೀತಿಯು ಕೂಡ ನೋಡಿದರ್ ||

—————

ನಂಜುಂಡಶಿವಯೋಗಿ. ಸು 1860.

ಈತನು ಅಟವೀಶ್ವರ ಗೀತಾಮಂಜರಿಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರ ಶೈವಕವಿ; ಇವನ ಗುರು ಅಟವೀಶ್ವರ, ಸ್ಥಳ ಮತಕೂರು. ಇವನು ಸುಮಾರು 1860 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು. ಇವನ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಸ್ವಗುರುಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ ಹಾಡುಗಳಿವೆ; ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಂದವೃತ್ತಗಳೂ ಇವೆ.

ವೀರೇಶ್ವರಶಾಸ್ತ್ರಿ. ಸು. 1860.

ಈತನು ಸ್ವಕೃತ ವೀರಶೈವಾನ್ವಯಚಂದ್ರಿಕೆಗೆ ಕನ್ನಡ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಬರೆ ದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ; ಇವನ ಗುರು ಜೆನ್ನಬಸವ, ಸ್ಥಳ ಗುಬ್ಬಿ. ಇವನು ಸುಮಾರು 1860 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು.

ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭ. ಸು 1860.

ಈತನು ಸರಸ್ವತೀಪ್ರಬಂಧವನ್ನೂ ವಿಶ್ವಕೃತಿಪರೀಕ್ಷಣವನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಜೈನಕವಿ; ಇವನಿಗೆ ರಾಜರಾಜ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಇದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನು ಧಾರ್ವಾಡ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಇದ್ದನು. ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ನೇಮಿಚಂದ್ರ, ಅಗ್ಗಲ, ಹೊನ್ನ, ಗುಣವರ್ಮ, ನಾಗವರ್ಮ, ಪಂಪ, ಕೇಶವ, ಮಧುರ ಇವರು ಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಾನೆ. ವಿಶ್ವಕೃತಿಪರೀಕ್ಷಣವನ್ನು 1873 ರಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

1 ಸರಸ್ವತೀ ಪ್ರಬಂಧ.

ಇದು ಚಂಪೂರೂಪವಾಗಿದೆ. ನಮಗೆ ದೊರೆತ ಪ್ರತಿ ಅಸಮಗ್ರ; ಗ್ರಂಥವು 12 ಅಶ್ವಾಸಗಳುಳ್ಳದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. “ ಕೃತಿ ಲೀಲಾವತಿ ವಲ್ಲಭಂ ಚತು ರತಾಚಾತುರ್ಮುಖಂ ಶ್ರೀಸರಸ್ವತೀದೇವೀಕಥೆಯೆಂಬ ಪೂರ್ವಕಥೆಯಂ ಚಂಪೂನಿ ಬಂಧತ್ವದಿಂ ” ರಚಿಸುವೆನು ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ತನ್ನ ಗ್ರಂಥದ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಈ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ—

ಮೃದುಮಧುರೋಕ್ತಿಯಿಂ ಸರಸದಿಂ ರಸದಿಂ ಸ್ಥಿತಭಾವದೇವೈಯಿಂ |
ವಿದಿತವಿಭಕ್ತಿಯುಕ್ತಪದದಿಂ ಪದದಿಂವು ನಿಮಿಷಾರ್ಥವರ್ಧದಿಂ ||

ಸದಮಲಲಕ್ಷಣಾಕ್ಷಗಾಂಧಿಂ ಗಂಧಿಂ ಜತುರೈಕವೃತ್ತಿಯಿಂ |
ವಿದಿತವಿವರ್ಣದಿಂದೆಸೆಗುವಿರಾಕೃತಿ ಧೀಕೃತಿ ರಾಜರಾಜನಾ ||

ನವರಸಮಾಸ್ಯದೊಳ್ ತೊಳಪ ತಂಬುಲದ ದ್ರವಮಾಗೆ ಭಾವಮು |
ಕೃಪ ನಗೆಯಾಗೆ ಛಂದಮಿದು ಚೆಲ್ವಿಕೆಯಾಗೆ ವಿಜಾತಿವೃತ್ತಮು ||

ಋಷಿವ ಮೊಲೆಯಾಗೆ ವೃತ್ತಿ ಕಡೆಗಣ್ಣುಡಿಸೋಬಮುಮಾಗೆ ಮತ್ಸೃತಿ |
ಪ್ರವಿದಿತನರ್ತಕೀ ಸುಜನಚಿತ್ತಮನೊಯ್ಯನೆ ಸೂತೆಗೊಳ್ಳಲೇ ||

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಪದ್ಯಪ್ರಭಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಸಿದ್ಧರು, ವೃಷಭ
ಸೇನ, ಗೌತಮ, ಸರಸ್ವತಿ, ಸಮಂತಭದ್ರ, ಪೂಜ್ಯವಾದ, ಅಕಳಂಕ ಇವರುಗಳನ್ನು
ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಆಶ್ವಾಸಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ:—

ಇದು ವಿದಿತಾರ್ಹತ್ವದವಿದ್ಯಾವಿನಮವಿರಹಿತವಿದ್ವಜ್ಜನಾಖರ್ವಗರ್ವಕುರಂಗ
ಸಂಗನಿರ್ಧಾರತರಾದ್ಯಾಲ ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭಕವಿತೆರೋವಣಿ ವಿಂಚಿತ ಸರಸ್ವತೀಪ್ರಭಂಧ
ಮೋಹ.

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ—

ಅಕಳಂಕ.

ಜಲಮಂ ಕುಡಿದಾಡುವ ಸಂ | ಜಲಗಳಕಂಬಳದ ಸೆಳೆಯ ಕೊಂಬಿನ ಬಲ್ಲಿ |
ಜ್ವಲದ ಪಲತೆಹದಬಣ್ಣದ | ಎಳದುಣಗಳ ಬಳಗಮೆಸೆದುದಾಮೊಬೆಮಳಲೊಳ್ ||

ಕೊಳ.

ಇದು ನಿಜ್ಜಂ ತನ್ನ ಲಜ್ಜಂ ವಟತರುವೆನಿಪೀವಾಂಛೆಯಿಂ ಚಂದ್ರಮಂ ಸೂ |
ಸಿದಪಂ ಪೀಯೂಷಮಂ ತಾನಿರುಳೊಳದುವೆ ತಚ್ಛೈಲಸಂಸರ್ಗದಿಂ ಮೂ ||
ಇದೆ ಸಾರ್ತಂದಚ್ಛಪದ್ಧಾಕರವರವಿಪುಲವ್ರಾಂತಮಂ ತೀವಿಕಂತ |
ಲ್ಲದೊಡೆಂತುಂ ತುಂಬಿ ತುಳ್ಳಾಡುಗುಮೆ ವಿಧುವಿಗಂ ಗ್ರಾವಕಿನ್ನಾವ ನೇಕಂ ||

ನೇಮಿಚಂದ್ರ

ವಿನಯಿತವಾದಿವಾರಣಮೃಗಶನನಾನತಃಕೂಲಿವಾರಪ್ಪ |
 ದ್ವನಜದಿನೇಶ್ವರಂ ಶ್ರುತಸರಸ್ವತಿನರ್ತನಂಗವಕ್ತ್ರನ ||
 ಹೃದಯ ಮತವಾರ್ಥವರ್ಧನಸುಧಾಕಂಠಾದಿಕವೀಂದ್ರಮಲ್ಲನೆಂ |
 ದೆವಿಸುವ ನೇಮಿಚಂದ್ರನ ಪದಾಂಬುಜಕಾನತನಪೈ ಚಿತ್ತದೊಳ್ ||

೨ ವಿಶ್ವಕೃತಿ ಪರೀಕ್ಷಣ.

ಇದು ಗದ್ಯಗ್ರಂಥ. ಇದರಲ್ಲಿ ನೇಮಿಚಂದ್ರ, ಅಗ್ಗಳ ಇವರ ಗ್ರಂಥಗಳ ಪರಾ
 ಮರ್ಶವೂ ಅನುವಾದವೂ ಇವೆ. ನೇಮಿಚಂದ್ರನ ಕಾಲವಾದಮೇಲೆ ಕೇಶಿರಾಜನು
 ಶಬ್ದವ್ಯಾಜದರ್ಪಣದ ಆದಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ ಸತ್ಪುಕವಿಗಳು ಇವರು ಎಂದು ಕವಿ
 ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾನೆ.

ಕಮಲ ಕಂಠಿಕ 1886.

ಈತನು ರತ್ನಕರಂಡಕಕ್ಕೆ ಬೀಕೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಜೈನಕವಿ;
 ಕಾಶ್ಯಪ ಗೋತ್ರದವನು; ಬೊಮ್ಮರಸನ ಮಗನು. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಶ್ವೇತಪುರ. ಮೈ
 ಸೂರು ದೊರೆ ಮುನ್ನುಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಆಶ್ರಿತನಾದ ಸೂರಿಪಂಡಿತನ ಇವನನ್ನು
 ಸಾರವಾಗಿ ಈ ಬೀಕೆಯನ್ನು 1866ರಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಮೂಲಗ್ರಂಥ
 ಸಮಾಂಶಭದ್ರಕೃತ. ಬೀಕೆಗೆ ಬಾಲಕೋಧಿವಿ ಎಂದು ಹೆಸರು.

ಮಹಾದೇವ. 1870.

ಇವನು ಮಹಾಲಿಂಗೇಂದ್ರವಿಜಯವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ವೀಂ
 ಶೈವಕವಿ; ಇವನ ತಂದೆ ಹರಮತೋತ್ಕರ್ಷಸಿದ್ಧಾಂತರು. ನೆಗಟಿ'ವೊಂದುರುತ್ತೀರು
 ಮುಳ್ಳ ಸೋಮೇಶವಾಪೇಶ್ವರ, ಗುರು ಅಸಿಪುರೀಪತಿಯಪ್ಪ ಶಿವಲಿಂಗದೇಶಿಕ.
 ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಶಕ 1792ನೆಯ ವೃಷೋದವರ್ಷದಲ್ಲಿ (1870) ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳು
 ತ್ತಾನೆ.

ಪೂರ್ವಕವಿಗಳನ್ನು ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ—

ಭೀಮನಂ ಕುಕವಿಕುಲಭೀಮನಂ ಪಾಲ್ಕುರಿಕೆ | ಸೋಮನಂ ಶಿವಕವಿಮನಃಪಯೋಂ
ಬುಧಿಸಮು |

ತೋಮನಂ ಸೋಮವಿದ್ಯತಾಗಮಸಿವುಣಶಂಕಾರಾಧ್ಯನಂ ಪುಷ್ಯನಂ ||
ಕಾಮಾಹರಪದಹೃದಯಪದ್ಮನಂ ಪುಷ್ಯನಂ | ಶ್ರೀಮಹಿತಭೋಜನಂ ಕವಿಕೇಶಿರಾಜನಂ |
ಸೋಮದಿಂದಿಹಿ ಬಣ್ಣಿಸಿ ಕಾವ್ಯಕೊಳ್ಳುಮಂ ಬೇಡುವೆಂ ಭಕ್ತಿಯಿಂದಂ ||

ಈ ಕವಿಗಳಲ್ಲದೆ ಹರಿಹರ, ಪದ್ಮನಾಭ, ಇವರುಗಳನ್ನೂ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಮಹಾಲಿಂಗೇಂದ್ರ ವಿಜಯ.

ಇದು ವಾರ್ಧಕಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ. ಸಂಧಿ 32. ಪದ್ಯ 2062 ಇದರಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನಬಸವ(ಚಿತ್ರದುರ್ಗ) ಸದನ ಮಹಾಲಿಂಗೇಶ್ವರನೊಂದಿಗೆ ಚರಿತ್ರವು ಹೇಳಿದೆ. ಬಸವ, ಚಿನ್ನಬಸವ, ಪ್ರಭುದೇವ, ಸಿದ್ಧರಾಮ, ತೋಟದ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಇವರುಗಳ ಚರಿತ್ರವು ಕಾವ್ಯರೂಪವಾಗಿ ರಚಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಗುರುವಿನ ಚರಿತ್ರವನ್ನು ತಾನು ಬರೆದುದಾಗಿ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಗುರು “ಪುರಾಣವನ್ನು ಹೇಳಿ ದುಃಖವನ್ನು ನೀಗು” ಎಂದು ಹೇಳಲು ತಾನು ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಗ್ರಂಥಾನಂತರದಲ್ಲಿ ಶಿವಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಪೂರ್ವಕ, ಗಣೇಶ, ಪೂಜ್ಯ, ವೀರಭದ್ರ, ಭೃಂಗಿ ಇವರುಗಳನ್ನೂ ಬಸವ ಮುಂತಾದವರನ್ನೂ ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ. ಸಂಧಿಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಇದು ನಿಖಿಲಸದ್ಭಕ್ತಪಾದಪಂಕಜರೇಣು | ವಿದಿತಭಸಿತತ್ರಿಪುಂಡ್ರಾಂಕಿತಾಳಿಕಮಹ | ತ್ವದಮಹಾಸಿವುರೀಶಶಿವಲಿಂಗದೇಶೀಕೋತ್ತಮಾಪೂಸಾಗುರಕಣಾ || ಭೃಗುಶತಮತಿ ಸತ್ಕೃತಿ ಮಹಾದೇವಸುಪ್ರಣಾ | ತದ ಮಹಾಲಿಂಗೇಂದ್ರವಿಜಯಂ || ಎಂದಿದೆ.

1. ಬಸವ, ಚಿನ್ನಬಸವ, ಅಲ್ಲಮ, ಶಿವಲಿಂಗಗುರು, ಮುರಿಗೇಂದ್ರಪಟ್ಟಲಪಟ್ಟ ಬದ್ಧಮಹಾಲಿಂಗ, ತೋಟದಾರ್ಯ, ರೇಣುಕ, ಮರುಳಸಿದ್ಧ, ಏಕೋಲಾಮ, ಪಂಡಿತರಾಧ್ಯ, ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ, ಸಿದ್ಧರಾಮ.

ಗಂಗಾಧರನುಡಿವಾಳೇಶ್ವರ. ಸು. 1870.

ಈತನು ಕವಿತಾಪದ್ಧತಿ, ಕಾದಂಬರಿಕಥೆ, ಶಬ್ದಮಂಜರಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ; ಧಾರವಾಡ ವ್ರಾಂತದವನು. ಈತನ ಕವಿತಾ ಪದ್ಧತಿ ಭಂಡಸ್ಸನ್ನು ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರ ಅರಂಭದಲ್ಲಿ ಈ ಪದ್ಯವಿದೆ. —

ಲಕ್ಷ್ಮಣದಿ ಸದವನುಸಿದ್ಧೋಡೆ | ರಕ್ತಿವುದಾಕೃತಿಯು ವೇಟ್ಟ ಕವಿಯಂ ಸತತಂ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣದಪ್ಪಿದೋಡಾಕೃತಿ | ಭಿಕ್ಷುವ ಬೇಡಿವುದು ಜಗದೊಳಿದು ಸಿದ್ಧಾಂತಂ ||

ಶ್ರೀನಿವಾಸ. 1871

ಈತನು ಅರ್ಚಾವತಾರವಿಲಾಸವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಶ್ರೀ ಮೈಷ್ಣ ವಕ; ಇವನ ತಂದೆ ತಿರುನಾರಣಾಪುರ, ತಾಯಿ ಸಿಂಗಾರಮ್ಮ; ಗುರು ಶ್ರೀನಿ ವಾಸಬ್ರಹ್ಮತಂತ್ರಪರಕಾಲಯತಿ, ಸ್ಥಳ ಗೊರೂರು. ಈಗ್ರಂಥವನ್ನು 1871ರಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಅರ್ಚಾವತಾರ ವಿಲಾಸ.

ಇದು ಸಾಟ್ವದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 31, ಪದ್ಯ 1750. ಇದರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಂ, ಕಾಂಚಿ, ತಿರುಪತಿ, ಮೇಲುಗೋಟಿ ಈ ಪುಣ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಮೈಥವವು ಹೇಳಿದೆ; ಮೈಸೂರು ಮುಂತಾದ ಸ್ಥಳಗಳ ವರ್ಣನೆಯೂ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಒಂದು ಪದ್ಯ ವನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇನೆ:—

ತೆಂಗು.

೨. ಕೃತನದಲಿ ತನಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ನೀರ್ಗಲ |

ನ್ನಕ್ಕುಹದಿ ಮೊಯ್ದು ಪರಿಪಾಲಿಸಿದವರಿವರೆಂದು |

ಸಕ್ಕರೆಗೆ ಸದೃಶಮಾದೆಳ ನೀರುಗಳ ತಮ್ಮ ತಲೆಯೊಳಗೆ ಮೊತ್ತುಕೊಂಡು |

ಉಕ್ಕಿದತಿಹರುಷದಿಂ ನಿಜಜೀವವಿರುವನಕ |

ಕಕ್ಕು ಲಿತೆಒಡದೆ ಕೊಡುತಿರ್ಪ ಕೆಂದೆಂಗುಗಳ |

ಸೊಕ್ಕಿನಿಂ ಬೆಳೆದಿರ್ಪುನಿಲ್ಲಿ ಕೃತಮಂ ವಹೆಯದಿರುತಿರ್ಪ ಮನುಜರಂತೆ ||

ಈತನು ಮುದ್ರಾರಾಕ್ಷಸಕಥೆಯನ್ನೂ ಬರೆದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಇದು ಗದ್ಯಗ್ರಂಥ; ಅಶ್ವಾಸ 11

ವೆಂಕಟವರದಾಚಾರ್ಯ. ಸು. 1875

ಈತನು ತಪತೀಪರಿಣಯನಾಟಕವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವಕವಿ; ಇವನ ಸ್ಥಳ ಸರಗೂರು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ತಪತೀಪರಿಣಯ ನಾಟಕ.

ಭಾಂಡದ ಅದಿಪರ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ನಾಟಕರೂಪವಾಗಿ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ಒಡೆಯರ ಶ್ರೇಯಃಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಇದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ.—

ವಸಂತ.

ಪರಹೃತಪಿಕಾಳಿಚಿಂತಂ | ಸ್ಫುರಿತಲತಾಂತಂ ವಿಯೋಗಿಜನಹೃತ್ಪುಂಕಂ |

ಪರಿಶೋಭಿಕಂ ವಸಂತಂ | ಸುರಭಿತಹರಿದಂತಮಂಗಜೋತ್ಸವಕಾಂತಂ ||

ಪದ್ಮನಾಭ ಮಹಾರಾಜ. ಸು. 1880

ಈತನು ನಿಗಮಸಾರಾಮೃತ, ದಾಸಭೋಧೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ತಾಳಿಕೋಟಿ ರಾಜನಾಗಿದ್ದು ಸನ್ಯಾಸಿಯಾದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇವನನ್ನು “ ಶ್ರೀಮದ್ವೈಕ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದೇಂದ್ರ ಅತ್ಯಾತ್ಮಮಿ” ಎಂದು ಕರೆಯುವ ಹೇಳಿದೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1880 ಆಗಿರಬಹುದು. ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳು ಗದ್ಯರೂಪವಾಗಿ ಗುರುತಿಷ್ಯಸಂವಾದರೂಪವಾಗಿಯೂ ಅದ್ವೈತವೇದಾಂತಬೋಧಕವಾಗಿಯೂ ಇವೆ.

ಭೂಮೀಶಕವಿ. 1883

ಇವನು ದಶಾವತಾರಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಒರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ಧಾರವಾಡ ಪ್ರಾಂತದವನು. ಇವನ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಹಲಿಲಾಲಾಮೃತಸಾರ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ಇದನ್ನು ಶಕ 1805 ಸ್ವಭಾನುವಿನಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇದು ಭಾಮಿನೀಷ ಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಒರೆದಿದೆ; ಪದ್ಯ 145. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣು, ಶಿವ, ಗಣಪತಿ, ಸರಸ್ವತಿ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇನೆ—
 ಮೊಗವ ನೋಡಲು ಸೋಮನಂದದಿ | ಸೊಗಯಿಸಿತು ತವ ನಾಸಿಕವು ಸಂ |
 ಪಗೆಯು ಮೂವಿಂಗಿಮ್ಮಡಿಸಿ ನೋಭಿಸಿತು ರಜನಗಳು ||

ಝಗಿಪ ರನ್ನಗಳಾಯಂದದಿ | ಸೊಗಯಿಸಲು ನಗಧರನೆ ಸುರವೈ |
 ರಿಗಳು ಜೋಜೆಗಬಟ್ಟು ನೆಲಿಸಿದರೀಕ್ಷೆಗೆ ಸ್ವ ||

ಬಸವಕವಿ. 1887.

ಈತನು ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಕಾವ್ಯವನ್ನು ಒರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ನೀರಶೈವಕವಿ; ಇವನ ಗುರು “ಉರುಮುತ್ತಿಮಠದೀಶ” ನಾಡ ಚೆನ್ನಬಸವ. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಶಕ 1809 ಸರ್ವಜಿತುವಿನಲ್ಲಿ-ಎಂದರೆ 1887 ರಲ್ಲಿ, ರಚಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಮೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆರೆಯಪದ್ಮರಸ ಮಳಯಾಂಬ, ಹರಿಹರ, ಪಾಲ್ಕುರಿಕೆ ನೋಮ, ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯ, ಕಾಳಿದಾಸ, ಭೀಮರಸ, ಚಾಮರಸ, ರಾಘವಾಂಕ, ಬಾಣ, ಕೇಶೀರಾಜ, ಮುಹುರ್ತ, ಮಗ್ಗಿ ಮಾಯಿದೇವ, ತಂಕರ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಕಾವ್ಯ.

ಇದು ವಾರ್ಧಕಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 15, ಪದ್ಯ 438. ಇದರಲ್ಲಿ ಕಂಠಿಯಸಿದ್ಧಲಿಂಗನ ಜರಿತವೂ ಸೂಳಿಯಕೆರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಮೃತ್ತಾಂಕವೂ ಹೇಳಿವೆ.

ಕಥಾಸಾರ—ಕರ್ಣಾಟಕದೇಶದೊಳಗೆ ಸ್ವರ್ಗಾವತಿಯೆಂಬ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ವಿಕ್ರಮರಾಜನೂ ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ನೂತನೆಯೂ ಇದ್ದರು. ಬಹುಕುಟುಂಬಿಯಾಳ

ಮಲ್ಲಯ್ಯನೆಂಬ ಒಬ್ಬ ತಿವಭಕ್ತನು ರಾಜನಲ್ಲಿ “ನಾನು ಬಡವನು; ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನನ್ನು ನೀನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನನ್ನ ಬಡತನವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಬೇಕು” ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳಲು, ರಾಜನು ಒಬ್ಬ ಮಗನನ್ನು ಸೂಚಿಸಿಕೊಂಡು ರಾಣುವೆರಾಯನೆಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಯುವರಾಜಪದವಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. ನೂತನ ತನಗೆ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೊರಗುತ್ತಿರಲು ರಾಜನು ತನ್ನ ಪಟ್ಟಣದ ದೇವರಾದ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗನನ್ನು ಭಜಿಸಿದುದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಪಾರ್ವತಿಯ ಅವತಾರವಾದ ಶಾಂತವೈಯಂಬ ಮಗಳು ಹುಟ್ಟಿದಳು. ಹುದ್ರಾನತೀತೀರದಲ್ಲಿಯ ಸುರಗಿಯಲ್ಲಿ ಹುತ್ತದೊಳಗೆ ಒಂದು ಲಿಂಗವಿರುವುದನ್ನು ತಿಳಿದು ರಾಜನು ಆ ಲಿಂಗವನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಲು ಸ್ವಾಮಿ ಕಂಠೆಯ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರನೊಡನೆಂದ ಉದ್ಭವಿಸಿದನು, ಅವನಿಗೆ ರಾಜನು ಮಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮದುವೆಮಾಡಿ, ಆತನಿಂದ ಸುರಗಿಲಿಂಗದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ತಿಳಿದು ಆ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಣವನ್ನೂ ಕೆರೆಯನ್ನೂ ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಆನೆಯಕೆರೆಯೆಂಬ ಪಟ್ಟಣವನ್ನೂ ಒಂದು ಕೆರೆಯನ್ನೂ ನಿರ್ಮಿಸಿದನು. ಕಂಠೆಯ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರನು ಮಣಿಭದ್ರೆಯೆಂಬ ಸೂಳೆಗೆ ವಾಗ್ದಾನ ಮಾಡಿದ್ದಂತೆ ಆ ಕೆರೆಯ ರಾಜನು ಸೂಳೆಯ ಕೆರೆಯು ಹೆಸರನ್ನಿಟ್ಟನು. ಬಳಿಕ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರನು ಶಾಂತವೈಯೊಡನೆ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ಕೆಲವು ಕಾಲವಾದ ಮೇಲೆ ವಿಕ್ರಮರಾಜನು ರಾಣುವೆರಾಯನಿಗೆ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿ ನೂತನೆಯೊಡನೆ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಹೋದನು.

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ವೇದಾಂತಸೂತ್ರಾರ್ಥ (ಸೂಳೆಯಕೆರೆಯ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗನ) ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಆ ಮೇಲೆ ಕವಿ ೧೦ ತಿ, ಗಣೇಶ, ವೀರಭದ್ರ, ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ, ನಂದಿ, ಭೃಗು ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ, ಬಳಿಕ ಬಸವನೇ ವೊಡಲಾದ ಶಿವಶರಣನನ್ನು ¹ ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥವು ಅತಿನೀನವಾದುದು. ಈಗೂ ತಂಥ ವಿಕಾರಗಳನ್ನು ಕೂರಿತು ಪದ್ಯಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸುವವರಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಇದು ನಿರ್ದರ್ಶನವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಕೆಲವು ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಒರೆಯುತ್ತೇವೆ:—

1. ಬಸವ, ಚಿನ್ನಬಸವ, ಸಿದ್ಧರಾಮ, ಮಾದೇವಿಯಕ್ಕ, ಅಕ್ಕನಾಗಮ್ಮ, ಮಾದಿರಾಜ, ಮರುಳು ತಂಕರ, ಮೇದಾರಳೇತಯ್ಯ, ಮಡಿವಾಳ ಮಾಚಯ್ಯ, ಗಣದಾಸ, ಕರಿಕಾಲಬೋಳ, ಕಾಚಿರಾಜ, ಉರಗರಾಯಣ್ಣ, ಕಿನ್ನರಿಯ ಬೊಮ್ಮ, ಮಂಚಣ್ಣ, ನಿರಪಕಲ್ಪಯ್ಯ, ನುಲಿಯ ಬಂಡಯ್ಯ, ಉರಿಲಿಂಗ ಪೆದ್ದಯ್ಯ, ಅಮುಗಿದೇವಯ್ಯ.

ಕರ್ಣಾಟಕದೇಶ.

ಪುರಮೈರಿಸಖನಂತೆ ಧನಪಾಲರಾಗಿಯುಂ |
 ಹರಿದತ್ತನಂತೆನೆವ ಕೀರ್ತಿಯ ತರಾಗಿಯುಂ |
 ಮೂರಮೈರಿಸುತನಂತೆ ಚೆಲ್ವುಳ್ಳರಾಗಿಯುಂ ಬೃಂದಾರಕೇಂದ್ರನಂತೆ ||
 ಮೆಹೆವತ್ಸಭೋಗದೊಳ್ ಸಂಯುಕ್ತರಾಗಿಯುಂ |
 ಶರಧಿಸುತನಂತಧಿಕಶಾಂತಿಯುತರಾಗಿಯುಂ |
 ಸಂದಿಧಿಪನಂತೆ : ಹುಗಂಭೀರರಾಗಿಯುಂ ಜನರೆಸೆದರಾನಾಡೊಳು ||

ಸೂಳೆಯರು.

ಮೈಗಂಪಿಗಂದೊಗಿ ಬರುವಳೆಯ ನಿಕರನುಂ |
 ಬೇಗದಿಂದಾಳೆಯರ ಕೈಗಳಿಂ ಸೋಲಿಸುತ |
 ಲಾಗ ನಡೆಗಂ ಸೋತು ಬರುವಂಜೆವಿಂಡುಗಳ ನೂಪುರಧ್ವನಿಗಳೆಂದ ||
 ಆಗಾಗ ಬೆದಲಿಸುತ್ತಾ ಕೈಗಂ ಮನಸೋಲು |
 ವಾಳೆಯ ತೊಲಗಿಸುತ್ತಂಗಳನ ಪಡೆಯಂತೆ |
 ರಾಗದಿಂದೊಪ್ಪಿದರ ವಾರನಾರೀವಿತ್ತಿ ಭೂಪಾಲನೋಲಗನೆಡಳು ||

ಈಶ್ವರಸ್ತುತಿ.

ಕುವನಕುಚಿಪವನಖವಿಧುತವನಸ ಪುರುಷತನು |
 ಜನನಕರ ಜಡಜಸುತಜಡಜದ್ಭಗವರನಿಕರ |
 ದಿವಿಜಪತಿಸುತ ಭೂಜಗಧರ ಕುಧರಗೃಹ ಗಗನಕಡ ಗರಳಧರ ಪರಶರ ||
 ಧವಳತನು ಪವನಸಖನಯನ ಕಲಾಪಚಯಗಿರಿ |
 ಪವಿ ಮಾದನತನುವಿನಿನತಿಖಿ ಧನಪಸಖ ಪಗಮ |
 ಕವಿನುತನೆ ವೇಶ್ಯಾತಟಾಕೇಶ ಗುಡುಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಮಿಗೆ ನಲಹೆಮ್ಮನು ||

ಮಗನಿಗೆ ಏಕ್ರಮ ರಾಯನ ಬುದ್ಧಿವಾದ.

ಒಡಲರಂ ಕಡಿಸಿರು ದುಷ್ಕೃತ್ಯ ಮಾಡದಿರು |
 ಗಡಿದುರ್ಗತಾಣ್ಯದೊಳಗೆಜ್ಜೆಯ ಮಹೆಯಾದಿರು |
 ನಡೆಯದಿರು ದುರ್ಮಾರ್ಗಮಂ ಪರರ ನಾರಿಯರ ನೋಡದಿರು ದುರ್ಗುಣದಲಿ||

ಬಿಡದೆ ಮಹೋಕ್ತರಂ ಕಾವಾಡು ರಿಪುಸ್ಯಪರ !

ಕಡಿದಿಕ್ಕು ಲೋಕದ ಜನಂಗಳ್ಗೆ ನಿಷ್ಕೃತ |

ದೊಡೆಯನೆಂದೆನಿಸದಿರು ಮಗನೆ ರಾಣುವೆಂಕಯ ಸುಗುಣದಿಂ ನಡೆಯೆಂದನು ||

ಇತರ ಕವಿಗಳು ಮತ್ತು ಗ್ರಂಥಕರ್ತರು.

ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಉತ್ತರಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕರು ಗ್ರಂಥರಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇವರ ಚರಿತವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಇದುವರೆಗೂ ಬರೆದಂಕಿ ವಿವರವಾಗಿ ಬರೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲದೆ ಇವರುಗಳಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕವಿಗಳು ಎಂದು ಹೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯರಾದವರು ಕೆಲವರೇ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕೆಲವರು ಸಂಸ್ಕೃತ, ಬಂಗಾಳಿ, ತೆಲುಗು, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಈ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಸಣ್ಣ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನೂ ಯಕ್ಷಗಾನಗಳನ್ನೂ ಹಾಡುಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ವಾಠಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುವಂತೆ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜೀವಂತರಾದ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ಹೆಸರನ್ನು ನಾವು ಎತ್ತುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಗತಿಸಿದವರ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಲಂಬಿಸಿ ಬರೆವುದು ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶವಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಅಂಥವರ ವಿಷಯವನ್ನೂ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ನಮಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ಬಹಳ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಬಸವಪ್ಪ ಶಾಸ್ತ್ರಿ.

ಈತನು ವೀರಶೈವ ಕವಿ ; ಮೈಸೂರು ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆಸ್ಥಾನ ಕವಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಪುಸ್ತಕ ವಾಚನದಲ್ಲಿ ಈತನ ಪಾಂಡಿತ್ಯವು ಅದ್ವಿತೀಯವಾಗಿದ್ದಿತು ; ಕವಿತೆಯೂ ಮಾನ್ಯವಾದುದು.

ಗ್ರಂಥಗಳು — ಸಾವಿತ್ರೀಚರಿತ್ರೆ (ಷಟ್ಪದಿ), ಭರ್ತೃಹರಿ ಸುಭಾಷಿತ (ವೃತ್ತ), ನೀತಿಸಾರಸಂಗ್ರಹ (ಕಂದ), ದಮಯಂತೀಸ್ವಯಂವರ (ಚಂಪು) ; ಶಾಕುಂತಲ, ಚಂಡಕೌಶಿಕ, ಉತ್ತರರಾಮಚರಿತ, ಶೂರಸೇನಚರಿತ್ರೆ. ಕೊನೆಯ ನಾಲ್ಕೂ ನಾಟಕಗಳು ; ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಶೂರಸೇನಚರಿತ್ರೆ “ಒಥೆಲೊ” ಎಂಬ

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ನಾಟಕದ ಪರಿವರ್ತನ. ರೇಣುಕಾಧ್ಯವಿಜಯ ಎಂಬ ಚಂಪೂಗ್ರಂಥ ವನ್ನೂ ಬರೆದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಎಸ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯ.

ಈತನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವ ಕವಿ ; ಮೈಸೂರು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಲೇಟರ್ (ಪರಿವರ್ತಕ) ಎಂಬ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಇದ್ದನು. ಕಾವ್ಯಮಂಜರಿ ಎಂಬ ಮಾಸಿಕ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಸಂಪಾದಕನಾಗಿದ್ದು ಹಲವು ಉತ್ತಮ ಕನ್ನಡ ಗ್ರಂಥ ಗಳನ್ನು ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ತಂದನು. ಕರ್ಣಾಟಕ ಕವಿಚರಿತೆಯ ಪ್ರಥಮಸಂಪುಟದ ರಚನೆಗೆ ಸಹಾಯಕನಾಗಿದ್ದನು. ಕವಿತೆ ಲಲಿತವಾದುದು.

ಗ್ರಂಥಗಳು — ಅಜನೃಪಚರಿತೆ, ದಿಲೀಪಚರಿತೆ : ಇವೆರಡೂ ರಘುವಂಶದ ಭಾಗಗಳ ಷಟ್ಪದೀರೂಪವಾದ ಪರಿವರ್ತನ ; ಪ್ರೇಷಿತ ಪ್ರಿಯಾ ಸಮಾಗಮ (ಕಂದ), ಅಲ್ಲಾವುದ್ದೀನ್-ಅದ್ಭುತದೀಪ, ಈಸೋಪನ ನೀತಿಕಥೆಗಳು, ಗಲಿವರನ ದೇಶಸಂಚಾರ, ಭಾರತವೀರಚರಿತ, ಗಯ್ಯಾಳಿಯನ್ನು ಸಾಧುಮಾಡುವಿಕೆ.

ನಂಜನಗೂಡು ಅನಂತನಾರಾಯಣ ಶಾಸ್ತ್ರಿ.

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತಕವಿ ; ಮೈಸೂರು ನಗರನಿವಾಸಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಕವಿತೆ ಸರಳವಾದುದು.

ಗ್ರಂಥಗಳು — ನಾಗಾನಂದನಾಟಕ, ಕರ್ಪೂರಮಂಜರಿ ಪರಿಣಯ ನಾಟಕ, ಸತ್ಯವತೀ ಚರಿತೆ.

ಅಂಜಳಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹ ಶಾಸ್ತ್ರಿ

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತಕವಿ ; ಮೈಸೂರು ವೆಸ್ಲಿಯನ್ ಮಿಷನ್ ವಾತಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದಿವಸ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದನು. ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿಯೂ ಕವನಶಕ್ತಿಯುಂಟು.

ಗ್ರಂಥಗಳು — ಸುಮತಿಶತಕ, ಭಾನುಶತಕ, ವಿದುರನೀತಿ : ಇವು ಮೂರೂ ಕಂದದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿವೆ ; ಕರ್ಣಾಟಕ ಚಂದ್ರಾಲೋಕ.

ನಂದಳಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣವ್ವ.

ಈತನು ಸ್ವಾರ್ಥಕವಿ ; ಇವನ ತಂದೆ ಪಾಠಾಳಿ ತಮ್ಮಯ್ಯ, ತಾಯಿ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಸ್ವಲ್ಪ ಉಡುಪಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ನಂದಳಿಗೆ. ಇವನನ್ನು ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಮನೆಯವರು ಮುದ್ದಣ್ಣನೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು ಈತನು ಉಡುಪಿಯಲ್ಲಿ ಕಸರತ್ತನ್ನು ಕಲಿಸುವ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದನು. ಶ್ರೀರಾಮಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕವನ್ನು ತಾಯಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿಯೂ ರಾಮಾಶ್ವಮೇಧವನ್ನು ತನ್ನ ಬಾಲ್ಯದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿಯೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಅದ್ಭುತರಾಮಾಯಣದ ಕವಿಯ ಕೈಬರಹದ ಪ್ರತಿಯ ಮುಖ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ “ ನಂದಳಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣನಿಂದ ವಿರಚಿತಮಾದುದು ” ಎಂದಿರುವುದರಿಂದ ಇದೂ ಏತತ್ಕೃತವೇ. ಈ ಮೂರು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ತನ್ನನೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅಜ್ಜ ಹಾಕುವರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬ ಶಂಕೆಯಿಂದ ಪೂರ್ವಗ್ರಂಥಗಳೆಂದು ಹೇಳಿ ಕಾವ್ಯಮಂಜರೀಸಂಪಾದಕರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ಅವು ಮುದ್ರಿತವಾದುವು. ಅನೇಕ ಜನಗಳಿಗೆ ಪೂರ್ವಗ್ರಂಥಗಳೆಂಬ ಭ್ರಾಂತಿ ಈಗಲೂ ಇದೆ. ನಾನೂ ಈ ಭ್ರಾಂತಿಗೊಳಗಾಗಿ ಇವುಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು 1750 ಎಂಬ ಕಾಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟೆವು. ಈಚೆಗೆ ವಿಚಾರಮಾಡಿದುದರಲ್ಲಿ ನಿಜಾಂಶವು ಹೊರಪಟ್ಟಿತು. ಆಧುನಿಕನಾದರೂ ಈತನ ಬಂಧವು ಶ್ಲಾಘ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳು — ಕುಮಾರ ವಿಜಯ, ರತ್ನಾವಳಿ ಕಲ್ಯಾಣ : ಇವೆರಡೂ ಯಕ್ಷಗಾನಗಳು ; ಭಗವದ್ಗೀತೆ (ಭಾ.ಷ.), ರಾಮಾಯಣ (ಪಾ.ಷ.), ಕಾಮಶಾಸ್ತ್ರ.

೨. ಆರ್. ಜಿಲ್ಲಮ್ಮ.

ಈಕೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕವಿ ; ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಣಿ ಬಾಲಿಕಾಸಾಠಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಿಯಾಗಿದ್ದಳು.

ಗ್ರಂಥಗಳು — ರುಕ್ಮಿಣೀಪರಿಣಯ, ಪಾರಿಜಾತಾಪಹರಣ, ರಾಜಕಲಾ ನಿಧಿ, ವೈರಾಗ್ಯಮಂಜರಿ, ದ್ವಾದಶಮಂಜರೀ ಸ್ತೋತ್ರ, ಗೀತಿಕಾಲಹರಿ.

ಗೊರೂರು ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯ.

ಇವನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವ ಕವಿ. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಹಾಸನದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ಗೊರೂರು.

ಗ್ರಂಥಗಳು—ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವಗುಣಾದರ್ಶ, ಕನ್ನಡ ಭರ್ತ್ಯಹರಿ, ಕಾವೇರೀ ಪುರಾಣ, ಕೃಷ್ಣಚರಿತಾಮೃತ, ನೃಹರಿಬಿನ್ನಪ, ಕಥಾಮಂಜರಿ

ವೀರನಗರೆ ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.

ಈತನು ವೀರಶೈವ ಕವಿ; ಇವನ ಸ್ಥಳ ಮೈಸೂರು. ಮೈಸೂರು ತೋಷೀ ಖಾನೆ ಬೀಗನಂಜವ್ವಾಜಿಯ ಮಮ್ಮಗ ಸಿದ್ಧರಾಜ ಅರಸಿನ ಆಶ್ರಿತನಾಗಿದ್ದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಂಥಗಳು—ಅಂಕನಾರ್ಥೇಶಭಕ್ತಿವಿಜಯ (ಷ), ಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ಶತಕ (ಕಂದ), ದುಶ್ಯಾಸನ ನಾಟಕ, ಗರುಡಹನುಮದ್ವಿಲಾಸ, ದ್ರೌಪದೀಸ್ವಯಂವರ, ಧ್ರುವಚರಿತ್ರೆ, ನಳಚರಿತ್ರೆ, ಸೀತ್ರಾವತೀಕಥೆ, ಪಂಜವಟೀರಾಮಾಯಣ, ರತಿಕಲ್ಯಾಣ, ಶನಿದೇವರ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ. ಸಾನಂದಗಣೇಶನ ಕಥೆ, ವಿನೋದರಸ ಮಂಜರಿ, ಅರ್ಜುನ ಜೋಗಿ ಹಾಡುಗಳು, ದೇವರ ಜಾತ್ರೆಯ ಪದಗಳು, ಬಾಲಿಕಾ ಗೀತರತ್ನಾವಳಿ, ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣ ನಾಟಕ, ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ನಾಟಕ, ತುರಾಲಾವಣಿ, ವಿನೇಕವಿಜಯ.

ನಂಜನಗೂಡು ಸುಬ್ಬಾಶಾಸ್ತ್ರಿ.

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತಕವಿ; ಇವನ ಸ್ಥಳ ಮೈಸೂರು.

ಗ್ರಂಥಗಳು—ಸೀತಾಚರಿತ್ರೆ, ಉತ್ತರ ಸೀತಾಚರಿತ್ರೆ : ಎರಡೂ ಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿವೆ.

ಧೋಂಡೆ : ನರಸಿಂಹ ಮುಳಬಾಗಿಲು.

ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕವಿ; ಧಾರವಾಡದ ಶಿಕ್ಷಕಶಿಕ್ಷಣಾಲಯದಲ್ಲಿ ಬಹುಕಾಲ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದನು. ಈತನ ಸ್ಥಳ ಕೋಲಾರದ ಜಿಲ್ಲಾ ಮುಳಬಾಗಿಲು.

ಗ್ರಂಥಗಳು— ಹಿತೋಪದೇಶ (ಚಂಪು), ಉತ್ತರರಾಮಚರಿತ ನಾಟಕ, ಮಾಳವಿಕಾಗ್ನಿಮಿತ್ರ, ಮೃಚ್ಛಕಟಿಕೆ, ವೇಣೀಸಂಹಾರ, ಛಂದಸ್ಸಾರ, ಕನ್ನಡ ಕೈಪಿಡಿ, ನುಡಿಗಟ್ಟು.

ಗರಣಿ ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯ.

ಈತನು ಮಾಧ್ವಕವಿ ; ಮದರಾಸ್ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದಿವಸ ಕನ್ನಡ ಪಂಡಿತನಾಗಿದ್ದನು. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಮದ್ದಗಿರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಗರಣಿ.

ಗ್ರಂಥಗಳು — ಮೃಚ್ಛಕಟಿಕೆ, ನಾಗಾನಂದ ನಾಟಕ ಕಥೆ, ನೀತಿಶತಕ, ದೀರ್ಘಾಯುಸ್ಸೂತ್ರ.

ಜಯರಾಮಾಚಾರ್ಯ.

ಈತನು ಮಾಧ್ವಕವಿ ; ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಣಿ ಬಾಲಿಕಾವಾಸಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದನು.

ಗ್ರಂಥಗಳು— ಜಂಡಕೌಶಿಕನಾಟಕ, ಮದಾಲಸಾ ಪರಿಣಯ, ರಾಮವರ್ಮ ಲೀಲಾವತೀ ಚರಿತ್ರೆ, ವೇಣೀಸಂಹಾರ ನಾಟಕ, ಮಹಾಬಧಿರಪ್ರಹಸನ, ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಾಷಾಕರ, ವಾಕಶಾಸ್ತ್ರ.

ಶಾಂತಕವಿ.

ಈತನು ಮಾಧ್ವಕವಿ ; ಇವನಿಗೆ ಬಾಳಾಚಾರ್ಯ ಸಕ್ಕರಿ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ಇವನು ಸುಮಾರು 70 ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವುಗಳೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಯಿಕವಾಗಿ ಯಕ್ಷಗಾನಗಳು.

ಗ್ರಂಥಗಳು— ಮೇಘದೂತ (ಷ), ವಿರಹತರಂಗ (ಷ), ಶ್ರೀ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯರ ಚರಿತ್ರೆ (ಹಾಡು), ಉಷಾಹರಣ ನಾಟಕ, ಕೀಚಕವಧೆ, ಗಜೇಂದ್ರಮೋಕ್ಷ, ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣ, ಚಂದ್ರಾವಳೀಚರಿತ್ರೆ, ಬಾಣಾಸುರನಾಟಕ, ಮನೋರಮ ನಾಟಕ, ವತ್ಸಲಾಹರಣ, ಸಿರಿಯಾಳಸತ್ವಪರೀಕ್ಷೆ, ಸೀತಾರಣ್ಯಪ್ರವೇಶ, ಸುಂನೋಪಸುಂದವಧೆ, ನಾಟಕಪದ ಸಂಗ್ರಹ, ಶೃಂಗಾರಪದ ಸಂಗ್ರಹ, ದುಂದುಮೆ ಪದ, ಕೃಷ್ಣಮೋಹಿನೀ ದುಂದುಮೆ, ಮಾನೇಶ್ವರನ ಬಾಲಲೀಲೆ— ಇತ್ಯಾದಿ.

ಮಹಾಂತದೇಶಿಕ.

ಈತನು ವೀರಶೈವ ಕವಿ ; ಬೆಂಗಳೂರು ತಿಪ್ಪಸೆಟ್ಟಿ ಮಠದ ಗುರುಸಿದ್ಧ ಸ್ವಾಮಿಯ ಕರಜಾತನು.

ಗ್ರಂಥಗಳು—ರಾಜೇಶ್ವರ ಶತಕ, ವೇಣುಗೋಪಾಲ ಶತಕ, ರೇಣುಕಾರ್ಥ ಸ್ತೋತ್ರ, ಅಂಬಾಸ್ತೋತ್ರ, ಸಿರಿಯಾಳನ ಚರಿತ್ರೆ, ಸತ್ಯಹರಿಶ್ಚಂದ್ರಮಹಾರಾಯನ ಚರಿತ್ರೆ, ಗಂಗಾಧರ ಸ್ತೋತ್ರ, ಗಣಾಷ್ಟಕ, ನಿರಾಳಗುರುಸ್ತೋತ್ರ.

ಬಾಗಲೂರು ರಾಮಸ್ವಾಮಿ.

ಇವನು ಸ್ಮಾರ್ತಕವಿ ; ಇವನ ಸ್ಥಳ ದೇವನಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬಾಗಲೂರು.

ಗ್ರಂಥ—ವಾಸಿಷ್ಠರಾಮಾಯಣ (54 ಸರ್ಗ) ; ಕಂದ, ವೃತ್ತ, ಷಟ್ಪದಿ, ಗೀತ, ವಚನ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಳಕೊಂಡಿದೆ.

ಎಣ್ಣೆಮಾಡಿ ವೆಂಕಟರಮಣಯ್ಯ.

ಈತನು (ಸಾರಸ್ವತ) ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕವಿ ; ಇವನ ಸ್ಥಳ ಉತ್ತರಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲಾ ಕುಮ್ಮ. ಗ್ರಂಥ—ರುಕ್ಮಿಣೀ ಸ್ವಯಂವರ.

ಎಂ. ಶ್ರೀನಿವಾಸಯ್ಯಂಗಾರ.

ಈತನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವ ಕವಿ ; ಮಾಲೂರು ಮಾಡಭೂಷಿ ಶೇಷಾದ್ರಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ಯ ಮಗ.

ಗ್ರಂಥ—ರುಕ್ಮಿಣೀಪರಿಣಯ (ಚಂಪು) ; ಷಟ್ಪದಿಗಳೂ ಇವೆ. ಬಮ್ಮೇರ ಪೋತನ ಅಂಧ್ರಭಾಗವತದ ಈ ಭಾಗವನ್ನು ಪರಿವರ್ತಿಸಿ ವಿಸ್ತರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ವೀರವ್ವಾರಾಧ್ಯ.

ಇವನು ವೀರಶೈವ ಕವಿ ; ಮಾಲೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಅರಸಿನಗುಂಟೆ ಹೊಸ ಮಠದ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥ—ಅಟವೀಶಭಜನಾಮೃತ (ಶರಷಟ್ಪದಿ).

ಭೀಮಾಜಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಅಡಬಡ್ಡಿ.

ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕವಿ ; ಧಾರವಾಡ ಪ್ರಾಂತದವನು.

ಗ್ರಂಥಗಳು—ಪೆಣ್ಣೆಡೆಗನ್ನಡಿ (ನಾನಾಪದ್ಯ), ನೀತಿದರ್ಪಣ (ಕಂದ).

ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯ.

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತ ಕವಿ ; ದೇವನಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಕುಂದಾಣದಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥ—ಕಲಿಧರ್ಮಶತಕ (ಕಂದ).

ನಂಜುಂಡಾಚಾರ್ಯ.

ಈತನು ಅಕ್ಕಸಾಲೆ ; ಇವನ ಸ್ಥಳ ರಾಮನಾಥಪುರ.

ಗ್ರಂಥ—ತ್ರಿಮೂರ್ತ್ಯಾತ್ಮಕಚರಿತ್ರೆ(ಷ); (ವಿಶ್ವಕರ್ಮಪುರಾಣಾಂತರ್ಗತ).

ಸರಗೂರು ವೆಂಕಟನರದಾಚಾರ್ಯ.

ಈತನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವ ಕವಿ ; ಇವನ ಸ್ಥಳ ಚಾಮರಾಜನಗರದ ತಾಲ್ಲೂಕು ಸರಗೂರು.

ಗ್ರಂಥಗಳು—ತಪತೀಪರಿಣಯ ನಾಟಕ, ವ್ಯಾಖ್ಯಾಚಲ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ, ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ವಿಲಾಸ, ಗೊಪಿಕಾಗೀತೆ, ಶ್ರೀನಿವಾಸಸಂಕೀರ್ತನ.

ಬಿ. ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯ.

ಈತನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವನು ; ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಮುನ್ಸಿಫ್ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ದ್ದನು. ಬಂಗಾಳಿ ಭಾಷೆಯ ಅನೇಕ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಿದನು. ಈತನ ಗ್ರಂಥಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಸುಮಾರು 50 ರ ವರೆಗೆ ಇರಬಹುದು.

ಗ್ರಂಥಗಳು—ಅಹಲ್ಯಾಬಾಯಿ, ಅಡವಿಯಹುಡುಗಿ, ಅತ್ತಿಗೆ, ಅಂತಃಪುರದ ರಹಸ್ಯ, ಯವನಯಾಮಿನೀವಿನೋದಗಳು (ಅರೇಬಿಯನ್ ನೈಟ್ಸ್), ಆನಂದಮಠ, ಇಂದಿರಾ, ಕಪಾಲಕುಂಡಲಾ, ಕಮಲಾಕಾಂತ, ಚಂದ್ರಶೇಖರ, ದುರ್ಗೇಶನಂದಿನಿ, ದೇವಿ ಚೌಧುರಾಣಿ, ನೀರದೆ, ಪರಿಮಳಾ, ಭಾರತಮಹಿಳೆಯರು, ಭ್ರಾಂತಿವಿಲಾಸ, ಮಾಧವೀಲತಾ, ಮಾಲತಿ, ಮೃಣ್ಮಯಿ, ಯುಗಳಾಂಗುರೀಯ, ರಜನಿ, ರಮಾ ಬಾಯಿ, ರಾಜಸಿಂಹ, ರಾಧಾರಾಣಿ, ವಿಷವೃಕ್ಷ, ಶರಣಾಗತ, ಶಾಕುಂತಲಕಥೆ, ಸೀತಾರಾಮ, ಸೀತಾವನವಾಸಕಥೆ, ಕೃಷ್ಣಕಾಂತನ ಉಯಿಲು, ಲೋಕೈಕ ಚತುರನ ಕಥೆ, ರಾಮೇಶ್ವರನ ಅದೃಷ್ಟ, ರಾಜಸ್ಥಾನದ ಕಥೆಗಳು, ರಾಸೆಲಾಸ, ಪ್ರಾಚೀನ ಮತ್ತು ನವೀನ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರು, ಭಗವತ್ಪಾಸ್ತ್ರಭಾಸ್ಕರ—ಇತ್ಯಾದಿ.

ಕುಂಡಲಗಿರಿಯಾಚಾರ್ಯ.

ಈತನು ಮಾಧ್ವನು ; ಮೈಸೂರು ಶಿಕ್ಷಕಶಿಕ್ಷಣಾಲಯದಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ನಾಗಿದ್ದನು.

ಗ್ರಂಥಗಳು—ಜೀವಂಧರಚರಿತೆ, ಧರ್ಮಶರ್ಮಾಭ್ಯುದಯ, ಹರ್ಷಚರಿತೆ, ಶಬ್ದಾನುಶಾಸನಪ್ರಕಾಶಿಕೆ.

ವೆಂಕಟರಂಗೋಕಟ್ಟ.

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ; ಧಾರವಾಡದ ಶಿಕ್ಷಕಶಿಕ್ಷಣಾಲಯದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ನಾಗಿದ್ದನು.

ಗ್ರಂಥಗಳು—ಬರ್ಧೋಲೊವ್ನ ಕಥೆ, ಆರುಬೆರಲಿನ ಕುರುಹು, ಜ್ಯೋತಿಶಾಸ್ತ್ರ, ಕರ್ಣಾಟಕದ ಗೆಜಿಟಿಯರ್, ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಭೂಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರ, ಕನ್ನಡ ಲಘು ವ್ಯಾಕರಣ, ವಿಧವೆಗಳ ಮುಂಡನ ಅನಾಚಾರ, ಉಪನ್ಯಾಸವಿದ್ಯೆ, ಅರೇಬಿಯನ್ ನೈಟ್ಸ್ ಕಥೆಗಳು.

ಎಂ. ಬಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸಯ್ಯಂಗಾರ್, ಎಂ. ಎ.

ಈತನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವನು ; ಮೈಸೂರು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಟಾನ್ಸ್‌ಲೇಟರಾಗಿಯೂ (ಪರಿವರ್ತಕ) ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿಯೂ ಇದ್ದನು. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಮೈಸೂರು.

ಗ್ರಂಥಗಳು—ಜಯಸಿಂಹರಾಜಚರಿತೆ, ಹೇಮರಾಜನಿಲಾಸ, ನೀತಿಚಿಂತಾ ಮಣಿ, ಹಿಂದೂಚರಿತ್ರಸಂಗ್ರಹ, ಹಿಂದೂದೇಶದ ನಾಗರಿಕ (Citizen of India), ನಿತ್ಯಾನುಸಂಧಾನ ಟೀಕೆ (ತಮಿಳು ಗ್ರಂಥಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಟೀಕೆ).

ಬಿ. ಸೋಮನಾಥಯ್ಯ.

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತನು ; ಇವನ ಸ್ಥಳ ತುಮಕೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೆಳ್ಳಾವೆ.

ಗ್ರಂಥಗಳು—ರಾಜಶೇಖರಚರಿತೆ, ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದ ಚರಿತೆ, ವಿಜ್ಞಾನ ದೀಪಿಕೆ.

ವೆಂಕಟೇಶ ಶಾಸ್ತ್ರಿ

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತನು ; ಇವನ ಸ್ವಳ ನೆಲಮಂಗಲದ ತಾಲ್ಲೂಕು ಸೊಂಡೆ ಕೊಪ್ಪ.

ಗ್ರಂಥಗಳು—ಕೃಷ್ಣಬೋಧಾಮೃತ, ಹನ್ನೆರಡುರಾಜರ ಕಥೆ (ನರನಾರಾಯಣ ಸಂವಾದರೂಪ), ದ್ವಾದಶಮಂಜರಿಕಾಸ್ತೋತ್ರ ಟೀಕೆ, ಪುಷ್ಪಸಾರಭಕಥೆ.

ಶಿವರುದ್ರಸೋಮಪ್ಪ ಕುಲಕರ್ಣಿ.

ಈತನು ವೀರಶೈವನು ; ಧಾರವಾಡಪ್ರಾಂತದವನು ; ಕನ್ನಡ ಶಾಲಾಧ್ಯಾಪಕ ನಾಗಿದ್ದನು.

ಗ್ರಂಥಗಳು—ನನ್ನತಾಯಿ, ನಾಡನೆಲೆಕಾರ, ಜೀವಿಗರ ಚಿಂತಾಮಣಿ, ಹಿತೋಪದೇಶ (ಉತ್ತರಾರ್ಧ), ಭೂಮಂಡಲಬೋಧಿನಿ.

ಧಾರಾವುರದ ತಿಮ್ಮಪ್ಪದಾಸ.

ಈತನು ಮಾಧ್ವಕವಿ ; ಹರಿಕಥೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು.

ಗ್ರಂಥಗಳು—ಲಾಕ್ಷಾಗೃಹದಹನ, ಬಕಾಸುರವಧೆ, ಗಾಲವಚರಿತ್ರೆ : ಇವು ಯಕ್ಷಗಾನಗಳು ; ಮೂರುವರೆವಜ್ರದ ಕಥೆ. ಸುಭದ್ರಾಪರಿಣಯ, ಸುರಥ ಸುಧನ್ವರ ಕಾಳಗ ಎಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಸಿದ್ಧರಾಮ ಶಿವಯೋಗಿ.

ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ ; ತಾಂಡೂರು ಹೊಸವೇಟೆ ನಿಜಮಠಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನು.

ಗ್ರಂಥ—ಚೆನ್ನಬಸವಾಭ್ಯುದಯ (ಷ).

ದಕ್ಷಿಣಾಮೂರ್ತಿಶಾಸ್ತ್ರಿ.

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತನು ; ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಚ್ಯಕೋಶಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪಂಡಿತನಾಗಿದ್ದನು.

ಗ್ರಂಥಗಳು—ಅಲ್ಲಾವುದ್ದೀನ್ ಅದ್ಭುತದೀಪ, ಶಬ್ದಭಾಸ್ಕರ, ರಾಜಶೇಖರ ವಿಲಾಸ ಟೀಕೆ, ಶಂಕರವಿಜಯ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ.

ಇದಗೂರು ರುದ್ರಕವಿ.

ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ. ಗ್ರಂಥಗಳು — ಶಿವನಾಟಕ, ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ಚರಿತೆ, ಮಿನಾಕ್ಷೀಕಲ್ಯಾಣ.

ಸಿದ್ಧಾಂತಿ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಿ.

ಈತನು ಸ್ವಾರ್ಥಕವಿ ; ಮದರಾಸ್ ಪ್ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಪಂಡಿತ ನಾಗಿದ್ದನು.

ಗ್ರಂಥಗಳು—ಚಾರುದರ್ಪಿಣಿ ಕಥೆ, ಶಕುನಸಂಗ್ರಹ, ಜೈಮಿನಿಭಾರತದ ಟೀಕೆ, ಭಾಗವತ ಟೀಕೆ, ಬೃಹತ್ಕಾಂಡ ಟೀಕೆ, ಅಷ್ಟಗನ್ನಡ ರಾಮಾಯಣ (ಷ) ಅಸಮಗ್ರ.

ದೇವಶಿಖಾಮಣಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸಯ್ಯಂಗಾರ್.

ಈತನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವ ಕವಿ ; ಹಿರೋಡೆ ಸಬಾಡಿಪಿಜ್ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ದಲ್ಲಿದ್ದನು.

ಗ್ರಂಥಗಳು—ಪ್ರಜೋದ್ಧಮೋದಯ, ಕಿರಾತಾರ್ಜುನೀಯ ಕಥೆ, ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣಕಥೆ, ಧ್ರುವೋಪಾಖ್ಯಾನ, ನಳಚರಿತ್ರೆ, ಪ್ರಹ್ಲಾದಚರಿತ್ರೆ, ವನಮಾಲಿ ವಿಲಾಸಕಥೆ, ಮುಕುಂದಮಾಲೆ.

ಚಂದ್ರಶೇಖರಶಾಸ್ತ್ರಿ.

ಈತನು ಸ್ವಾರ್ಥಕವಿ ; ಬೆಂಗಳೂರು ದಿವಾನ್ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿದ್ದನು.

ಗ್ರಂಥಗಳು—ದ್ರೌಪದೀ ವಸ್ತ್ರಾಪಹರಣ, ಮನುಚರಿತ್ರೆ, ಮಂದಾರವಲ್ಲಿ ಪರಿಣಯ.

ಎ. ಅನಂದರಾಯ.

ಈತನು ಮಾಧ್ವನು ; ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರ್ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿದ್ದನು.

ಗ್ರಂಥ — ಪಾಂಚಾಲೀಪರಿಣಯ ನಾಟಕ (Merchant of Venice).

ಗೋಡವಲ್ಲಿ ರಾಮಶಾಸ್ತ್ರಿ.

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತಕವಿ. ಗ್ರಂಥಗಳು — ಚಂಡಕೌಶಿಕ ನಾಟಕ, ಚಂಡೀ ಮದಮರ್ದನ ನಾಟಕ, ತಾರಾಶಶಾಂಕವಿಜಯ, ಚೋರಕಥೆ, ಕುಮಾರರಾಮನ ನಾಟಕ.

ಲೋಕನಾಥಕವಿ.

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತಕವಿ ; ಇವನ ಸ್ಥಳ ಶ್ರೀನಿವಾಸಪುರ.
ಗ್ರಂಥಗಳು — ದಶಕುಮಾರಚರಿತೆ, ಧ್ರುವಚರಿತ್ರೆ, ವೈದ್ಯಕತಶ್ಲೋಕೀ ಟೀಕೆ, ಸನತ್ಕುಮಾರಗೃಹವಾಸ್ತು ದರ್ಪಣಟೀಕೆ.

ಮೋಟಗಾನಹಳ್ಳಿ ಶಂಕರಶಾಸ್ತ್ರಿ.

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತಕವಿ. ಗ್ರಂಥ — ಇಂದ್ರಸಭಾನಾಟಕ.

ನಕಲಿ ಶಾಮರಾಯ.

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ ; ಇವನ ಸ್ಥಳ ಬೆಂಗಳೂರು. ಗ್ರಂಥ — ಧರ್ಮ ಪಾಲಚರಿತೆ (ನಾಟಕ).

ಬಳ್ಳಾರಿ ರಾಮಭಟ್ಟ.

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತಕವಿ. ಗ್ರಂಥ — ಕೃಷ್ಣಚರಿತ್ರೆ.

ವೆಂಕಟಾಚಲಪಂಡಿತ.

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತಕವಿ ; ಕೊಳ್ಳೆಗಾಲಂ ಪಾಳ್ಯದ ಕೊಂಡಾಪಂಡಿತರ ಮಗನು.
ಗ್ರಂಥ — ಮಂದಾರೋಜ್ವಲಾಪರಿಣಯ ನಾಟಕ (ಗುಲೇಬಕಾವಲಿ).

ಕ. ಅನಂತರಾಮಯ್ಯ.

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತಕವಿ. ಗ್ರಂಥಗಳು — ಅಜಾಮಿಳಚರಿತೆ, ಪ್ರಹ್ಲಾದಚರಿತೆ.

ಯಜಮಾನ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಪ್ಪ.

ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ ; ಇವನ ಸ್ಥಳ ಬೇಲೂರು.

ಗ್ರಂಥ — ಕರಿಯಬಂಟನಕಥೆ.

ಸುಬ್ಬಯ್ಯ.

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ ; ವಿಟ್ಟಲಗೌರಿಯರ ಪುತ್ರ.

ಗ್ರಂಥಗಳು—ರಾವಣೋದ್ಭವ, ರುಕ್ಮಿಣೀಸ್ವಯಂವರ.

ಸಾಗ್ಗರೆ ಶ್ರೀಕಂಠಶಾಸ್ತ್ರಿ.

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತಕವಿ. ಗ್ರಂಥ—ಕರ್ಣಾಟಕಮಾಳವಿಕಾಗ್ನಿಮಿತ್ರ.

ಗರಿಭಟ್ಟರ ತನ್ಮಯ್ಯ.

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತಕವಿ. ಗ್ರಂಥಗಳು—ದ್ರೌಪದೀಸ್ವಯಂವರ, ಸುಧನ್ವ ಜರಿತ್ರೆ. ಅಷ್ಟೋತ್ತರಶತಮಂಗಳಗೀತಾವಳಿಯನ್ನೂ ಬರೆದಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಅಪ್ಪಾಭಟ್ಟ.

ಇವನು ಸ್ಮಾರ್ತಕವಿ ; ಇವನ ಸ್ಥಳ ಗುಬ್ಬಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ದಂಡಿನ ಸಿವರ.

ಗ್ರಂಥ—ಮಾರ್ಕಂಡೇಯನಾಟಕ.

ಭಾಗವತ ಕರಿಯಪ್ಪ.

ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ ; ಇವನ ಸ್ಥಳ ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೊಮ್ಮಲಾ ಪುರ. ಗ್ರಂಥ—ನರಕಾಸುರನ ಕಾಳಗ.

ವೆಂಕಟಾದ್ರಿ ಶಾಸ್ತ್ರಾರಾಯ.

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ; ಕೊಡಗು ಪ್ರಾಂತದವನು. ಕೆಲವು ಯಕ್ಷಗಾನ ಗಳನ್ನೂ ಹಾಡುಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿರುವಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಕೇಷಗಿರಿರಾವ್ ತುರಮರಿ.

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ ; ಧಾರವಾಡ ಪ್ರಾಂತದವನು.

ಗ್ರಂಥ—ಶಾಕುಂತಲನಾಟಕ.

ಶಿವಪ್ಪಶಾಸ್ತ್ರಿ.

ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಶಿವಯೋಗರಹಸ್ಯ, ವೀರಶೈವಾ ಮೃತಪುರಾಣ ಟೀಕೆ, ದ್ರೌಪದೀಸ್ವಯಂವರ ನಾಟಕ, ಪ್ರಭಾವತೀದರ್ಬಾರು ನಾಟಕ, ಮನೋವಿಜಯ ಟೀಕೆ, ಅಟವೀಶಗೀತಾಮಂಜರಿ.

ವೆಂಕಟನರಸಯ್ಯ.

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ ; ಮೈಸೂರು ಮದನವಿಲಾಸತೊಟ್ಟ ಕಟ್ಟಿಗೆ ದಫೇ ದಾರನಾಗಿದ್ದನು.

ಗ್ರಂಥ—ಹನುಮದ್ವಿಲಾಸ.

ವೆಂಕಟರಮಣಭಟ್ಟ.

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ; ಅಪ್ಪಣ್ಣಭಟ್ಟನ ಮಗನು. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಉಡುಪಿ.

ಗ್ರಂಥ—ಇಂದ್ರವಿಜಯ.

ದ್ರಾವಿಡ ವೆಂಕಟಕವಿ.

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಮೈರಾವಣನ ಕಾಳಗ, ರಾವಣ ದಿಗ್ವಿಜಯ.

ಎಂ. ಬಿ. ರಾಮರಾಯ.

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ ; ಸದಾಶಿವರಾಯನ ಪೌತ್ರನು.

ಗ್ರಂಥ—ಚಾರುಶೀಲೆಯಚರಿತ್ರೆ (ನಾಟಕ).

ಹೇಮರಡ್ಡಿ.

ಮಾಲೂರು ಲಕ್ಷ್ಮಣರಡ್ಡಿಯ ಮಗನು. ಗ್ರಂಥ—ಪ್ರಹ್ಲಾದಚರಿತೆ.

ತಂಬಿನಕಟ್ಟೆ ಗುರುರಾಯಚಾರ್ಯ.

ಈತನು ಮಾಧ್ವಕವಿ. ಗ್ರಂಥ—ಚಿತ್ರಕೇತುಚರಿತೆ ; (ಭಾಗವತಾಂ ತರ್ಗತ).

ಶೇಷರಾಮಯ್ಯ.

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ ; ಇವನ ಸ್ಥಳ ಹಯವುರ (ಹೆಗ್ಗಂದ).

ಗ್ರಂಥ—ನೀಲಧ್ವಜನಕಾಳಗ.

ಮಂಜಯ್ಯಸಾಸ.

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ ; ಉಡುಪಿಯಕಡೆಯವನು.

ಗ್ರಂಥ—ಚಿತ್ರವಿಚಿತ್ರರಕಾಳಗ.

ವಿಷ್ಣು ಕವಿ.

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ ; ರಾವನ ಮಗನು. ಗ್ರಂಥಗಳು — ಇಂದ್ರ ಕೀಲ, ಉತ್ತರಗೋಗ್ರಹಣ, ಬಾಣಾಸುರನ ಕಾಳಗ, ಶ್ರೀನಿವಾಸಕಲ್ಯಾಣ.

ಅನಂತರಾಮಯ್ಯಂಗಾರ್.

ಈತನು ಶ್ರೀನೈಷ್ಠವಕವಿ. ಗ್ರಂಥ — ಕೃಷ್ಣ ಪಾರಿಜಾತ.

ಭಾಸ್ಕರಕವಿ.

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ. ಗ್ರಂಥ — ಚಂದ್ರಾವಳಿಕಥೆ.

ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣವ್ವ.

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ. ಗ್ರಂಥ — ಜಾನಕೀಪರಿಣಯ.

ಕೃಷ್ಣಾಜಿ ಬಾಪೂರಾವ್.

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ ; ಧಾರವಾಡ ಪ್ರಾಂತದವನು.

ಗ್ರಂಥ — ದ್ರೌಪದೀಸ್ವಯಂವರ.

ಗುಂಡೋಕ್ಕಪ್ಪ ಚುರುಮುರಿ.

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ ; ಧಾರವಾಡ ಪ್ರಾಂತದವನು

ಗ್ರಂಥ — ರಾಘವೇಂದ್ರರಾವ್ ನಾಟಕ.

ಶ್ರೀನಿವಾಸಕವಿ.

ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ. ಗ್ರಂಥ — ಸುಮತಿಶತಕ (ಕಂದ).

ತಂಕರಕವಿ.

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ. ಗ್ರಂಥ — ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣನಾಟಕ.

ಎಂ. ವೀರಮುದ್ದಯ್ಯ

ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ ; ಮೈಸೂರು ಜಿ. ಪುಟ್ಟಣ್ಣನ ಮಗನು.

ಗ್ರಂಥಗಳು — ಸಿರಿಯಾಳಚರಿತ್ರೆ (ಲಾವಣಿ), ಕೃಷ್ಣರಾಜಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕದ ಲಾವಣಿ.

ಶಿವನಂಜೇಗೌಡ.

ಈತನು ವೀರಶೈವನು ; ಹಳೇಬೀಡು ಪಟೀಲನಾಗಿದ್ದನು.

ಗ್ರಂಥ—ಹಳೇಬೀಡು ಪುರಾತನಚರಿತೆ.

ಆತ್ಮತನುರಾಯಣಶಾಸ್ತ್ರ.

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತನು. **ಗ್ರಂಥಗಳು**—ಧರ್ಮಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ, ಧರ್ಮಪದ, ಬೌದ್ಧವತಾರ, ವ್ಯಾಘ್ರೀಜಾತಕ.

ಎಚ್. ಅವ್ವಣ್ಣಸೆಟ್ಟ.

ಈತನು ವೈಶ್ಯನು. **ಗ್ರಂಥ**—ಹೈದರ್ ನಾಮೆ.

ನರಸಿಂಹವಾರಾಣಿಕ.

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತನು ; ಇವನಿಗೆ ಗುಂಡಶಾಸ್ತ್ರಿ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು

ಗ್ರಂಥ—ಪೌರುಷಪ್ರಕಾಶ.

ಎಸ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯ ಬಿ. ಎ.

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತನು ; ಬೆಂಗಳೂರು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ನಾಗಿದ್ದನು. **ಗ್ರಂಥ**—ನಾಬಕಕಥಾರತ್ನಮಾಲೆ.

ಕೆ.ರಾಜು ವಾಸುದೇವಾಚಾರ್ಯ

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ; ಧಾರವಾಡ ಪ್ರಾಂಶದವನು.

ಗ್ರಂಥಗಳು—ಇಂದಿರಾ, ಯದುಮಹಾರಾಜ, ನಳದಮಯಂತಿ, ಔರಂಗಜೇಬ.

ಎಲ್. ಜಯರಾಯ ಬಿ. ಎ.

ಈತನು ಮಾಧ್ವನು ; ಇವನ ಸ್ಥಳ ಮೈಸೂರು.

ಗ್ರಂಥ—ಪೀಟರಿನ ಚರಿತ್ರೆ.

ಬಿ. ನರಸಿಂಹಯ್ಯ.

ಇವನು ಸೂತಕುಲದವನು ; ಬೆಂಗಳೂರು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಬುಕಿಂಗ್‌ಹೌಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿದ್ದನು.

ಗ್ರಂಥ—ಶ್ರೀಸೂತಪುರಾಣ.

ಸೋ. ಕೃಷ್ಣಶಾಸ್ತ್ರಿ.

ಈತನು ಸ್ವಾರ್ಥನು. ಗ್ರಂಥ — ಜಗನ್ನೋಹಿನೀರತ್ನ ಕಲಾವಿಲಾಸ

ಕಂ. ಟ. ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯ.

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು. ಗ್ರಂಥ — ಶತಕಂಠರಾಮಾಯಣ.

ಕೆ ರಾಘವಾಚಾರ್ಯ.

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು. ಗ್ರಂಥ — ಪದ್ಮಿನೀಚರಿತ್ರೆ

ನೀತಾರಾಮಸಿಂಗ್.

ಈತನು ಮರಾಠಿಯವನು ; ಗಂಜಾಂ ಕೃಷ್ಣಸಿಂಗನ ಮಗನು.

ಗ್ರಂಥ — ಶ್ರೀರಂಗಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ.

ವಾಂಡರಂಗಯ್ಯ

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ; ಗುಬ್ಬಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬಿದರೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ನಾಗಿದ್ದನು.

ಗ್ರಂಥ — ಹರಿಹರನಾಮಾಮೃತಸಾರಸಂಗ್ರಹ.

ನಾಡಕರ್ಣಿ ಅಣ್ಣಪ್ಪಯ್ಯ.

ಈತನು ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ; ಉತ್ತರಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಂತದವನು. ಇವನು ಯಕ್ಷಗಾನಗಳನ್ನೂ ಹಾಡುಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇವನಿಗೆ ಶೀಘ್ರಕವಿ ಎಂಬ ಹೆಸರುಂಟು.

ಶಾಂತಿಬಾಯಿ.

ಇವಳು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿತಿ ; ಉತ್ತರಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಂತದವಳು ; ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾಳೆ.

ಶಾಮರಾವ್ ವಿಠಲಕಾಯಕಿಣಿ.

ಈತನು ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ; ಉತ್ತರಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಂತದವನು ; ಮುಂಬಯಿ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ವಕೀಲನಾಗಿದ್ದನು

ಗ್ರಂಥ — ಕರ್ಣಾಟಕ ವಿಶ್ವಗುಣಾದರ್ಶ. ಸಮುದ್ರಯಾನ ವಿಧವಾ ವಿವಾಹಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿಯೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

ಶೇಷೋಜನಾರ್ದನ ಕೊಣ್ಣೂರ ಬಿ. ಎ.

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ; ಧಾರವಾಡ ಪ್ರಾಂತದವನು. ಗ್ರಂಥ—ಕೇಡು ತಂದ ಉಂಗರ (ಶಾಕುಂತಲ).

ಚೆನ್ನಬಸವಪ್ಪ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.

ಈತನು ವೀರಶೈವನು ; ಧಾರವಾಡ ಪ್ರಾಂತದವನು.

ಗ್ರಂಥ—ನಗದವರನ್ನು ನಗಿಸುವ ಕಥೆ (Comedy of Errors).

ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಪ್ಪ.

ಇವಳು ಶೂದ್ರಳು; ಕೊಡಗುಪ್ರಾಂತದವಳು; ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾಳೆ.

ಸಜೀವ ರಾಮಕೃಷ್ಣಯ್ಯ.

ಈತನು ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ; ಮಂಗಳೂರು ಸೆಂಟ್ ಜೇವಿಯರ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಪಂಡಿತನಾಗಿದ್ದನು. ಇವನು ಕೆಲವು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಬೇಲೂರ ರಾಮಕೃಷ್ಣಯ್ಯ.

ಈತನು ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ; ಮಂಗಳೂರು ಪ್ರಾಂತದವನು. ಇವನು ಕೆಲವು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಎಚ್. ನಾರಾಯಣರಾಯ ಬಿ. ಎ. ಬಿ. ಎಲ್.

ಈತನು ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ; ಮದರಾಸಿನಲ್ಲಿ ವಕೀಲನಾಗಿದ್ದು ಬಳಿಕ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥಗಳು ... ಅಂಗ್ಲಕವಿತಾವಳಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀತಾ, ಕನ್ನಡದ ಕಥಾನಕ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕನ್ನಡಕೋಶ.

ಟಿ. ಸುಬ್ಬರಾಯತಾಸ್ತಿ.

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತನು ; ಇವನು ಸ್ವಲ್ಪ ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಂಥ—ರಾಮಾಯಣ ಟೀಕೆ (ಭಾವಸಿರೂಪಣ).

ರಂಗಬಲಿದದಾಸ

ಈತನು ಮಾಧ್ವನು ; ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

ರಾಯವೇಲೂರು ಕಠಕೋಪದಾಸ.

ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ; ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

ಆರ್. ರಘುನಾಥರಾಯ ಬಿ. ಎ.

ಈತನು ಮೂಢನು ; ಮೈಸೂರು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ಹೆಡ್ಮಾಸ್ಟರಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಕರ್ಣಾಟಕವ್ಯಾಕರಣೋಪನ್ಯಾಸಮಂಜರಿ, ಪ್ರೌಢವಿವಾಹ, ಸನಾತನಧರ್ಮದೀಪಿಕೆ.

ನರಸಿಂಗರಾಯ

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ; ಮಂಗಳೂರು ಪ್ರಾಂತದವನು. ಗ್ರಂಥ—ಕಿಸಂ ವಾರ್ ಗ್ಯಾಸರಿ ಎಂಬ ಕೋಶ.

ಟಿ. ವ್ಯಾಸರಾಯ

ಈತನು ಮೂಢನು. ಗ್ರಂಥ—ವಾಗಟಿಗಳು.

ಎಲ್. ಸುಬ್ಬರಾಯ

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ; ಇವನ ಸ್ಥಳ ಮೈಸೂರು. ಗ್ರಂಥ—ವನಸ್ಪತಿ ಶಾಸ್ತ್ರ.

ಎಫ್. ನರಸಿಂಹಯ್ಯಂಗಾರ್

ಈತನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವನು ; ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಪಶುಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಆರೋಗ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ, ಪಶುವೈದ್ಯಸಂಗ್ರಹ.

ಜಿ. ಜಿ. ನೊರೋನ

ಈತನು ಕ್ರೈಸ್ತನು. ಗ್ರಂಥ—ಅಪಾಯದಲ್ಲಿನ ಉಪಾಯಸಂಗ್ರಹ (Ambulance Lectures).

ಆರೋಗ್ಯಂಪಿಳ್ಳೆ

ಈತನು ಕ್ರೈಸ್ತನು. ಗ್ರಂಥ—ಆರೋಗ್ಯಸೂತ್ರಸಂಗ್ರಹ.

ಜಿ. ಬಸವಪ್ಪಸೆಟ್ಟಿ

ಈತನು ಕ್ರೈಸ್ತನು. ಗ್ರಂಥ—ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವೈದ್ಯಪ್ರಣಾಲಿಕೆ.

ಹೊಸ ಪಂಡಿತ ಭೀಮರಾಯ

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ; ಇವನ ಸ್ಥಳ ಮೈಸೂರು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ವೈದ್ಯ ಸಂಗ್ರಹ, ನಾಡೀಪ್ರಕರಣ.

ವಾಂಡಾರಂಗ ಚಿಂತಾಮಣಿ ವೇಟಿಕರ

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ; ಧಾರವಾಡ ಪ್ರಾಂತದವನು. ಗ್ರಂಥ— ಶಬ್ದ ವೈತ್ಯಪ್ತಿ.

ಮೈಸೂರು ವೇದಾಂತ ಶಿವರಾಮಶಾಸ್ತ್ರಿ

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ವೇದಾಂತಮುಕ್ತಿಮಾರ್ಗಪ್ರದೀ ಪಿಕೆ, ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದಜೋಧಿ (ಷ), ಶಂಕರಾನಂದತತ್ತ್ವ.

ಎಚ್. ವಿ ನಂಜುಂಡಯ್ಯ ಎಂ. ಎ. ಎಂ. ಎಲ್.

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತನು ; ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಕೌನ್ಸಿಲರಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ವ್ಯವಹಾರದೀಪಿಕೆ, ಲೇಖ್ಯಜೋಧಿನಿ, ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ.

ಬಾಪು ಸುಬ್ಬರಾಯ ಬಿ. ಎ.

ಈತನು ಮಾಧ್ವನು ; ಕರ್ಣಾಟಕ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ಸಂಪಾದಕನಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಜಂಡಮಾರುತ, ನಿರ್ಭಾಗ್ಯಮುರಾದ್.

ಎಂ. ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣರಾಯ

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತನು ; ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥ—ಸ್ತ್ರೀಧರ್ಮನೀತಿ.

ಕೃಷ್ಣ ಮನಾಯುಡು

ಈತನು ನಾಯುಡು ; ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥ—ಹಿಂದೂಸ್ತ್ರೀ ಪುನರ್ವಿವಾಹ.

ಎಫ್. ಆರ್. ಕರಿಬಸವಶಾಸ್ತ್ರಿ

ಈತನು ವೀರಶೈವನು ; ಇವನ ಸ್ಥಳ ಮೈಸೂರು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಬಸವ ರಾಜವಿಜಯ, ಚೆನ್ನಬಸವೇಶವಿಜಯ, ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯಚರಿತೆ.

ವಿರೂಪಾಕ್ಷಸಂಹಿತೆ

ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ ; ಹೈದರಾಬಾದು ಪ್ರಾಂತದವನು. ಗ್ರಂಥ—ಆಲಂ
ದೆಯ ಶರಣುಬಸವವುರಾಣ (ಷ)

ಅರನುನೆ ಮರಿಸೆಟ್ಟ

ಈತನು ವೀರಶೈವನು ; ಇವನ ಸ್ಥಳ ಮೈಸೂರು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಮೈದ್ಯ
ಸಂಗ್ರಹ, ನೀತಿಸಾರ.

ಅರ. ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬರಾಯ ಬಿ. ಎ. ಬಿ. ಎಲ್.

ಈತನು ಮಾಧ್ವನು ; ಮದರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ವಕೀಲನಾಗಿದ್ದನು.
ಗ್ರಂಥ—ಹಿಂದೂ ಶಾ.

ವೇಲುಗೋಟೆ ರಾಜಮ್ಮ

ಈಕೆ ಮಾಧ್ವಳು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ದೂರ್ವಾಸಹರಿತ್ರೆ, ಅನಂತಪದ್ಮನಾಭ
ಕಥೆ (ಹಾಡು).

ಹಾಡಿನ ರಂಗಮ್ಮ

ಈಕೆ ಮಾಧ್ವಳು ; ಇವಳ ಸ್ಥಳ ನಂಜನಗೂಡು ; ಹಾಡುಗಳನ್ನು
ಬರೆದಿದ್ದಾಳೆ.

ವೆಂಕಟಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮ

ಈಕೆ ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವಳು ; ಇವಳ ಸ್ಥಳ ಎಣ್ಣೆಹೊಳೆ ಕೊಪ್ಪಳು. ಗ್ರಂಥ—
ಕೃಷ್ಣವಾರಿಜಾತ.

ಅರನುನೆ ನಾಟಕದ ಸುಬ್ಬರಾಯ

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತನು ; ಇವನ ಸ್ಥಳ ಮೈಸೂರು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ವಲೀ
ಮುಖವಿಲಾಸ ನಾಟಕ, ಪ್ರಜ್ಞಾ ವತೀವಿಜಯ, ಯುವರಾಜಕಲ್ಯಾಣ.

ತಾತನಾಖ್ಯ

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ. ಗ್ರಂಥ—ಯೋಗರತ್ನಾಕರ (ಷ).

ಶ್ರೀನಿವಾಸಕವಿ

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ ; ಇವನ ಸ್ಥಳ ತುರುವೇಕೆರೆ. ಗ್ರಂಥ—ಹಿಂದೂ ದೇಶದಚರಿತ್ರನಿರ್ವಚನಪದ್ಯಕಾವ್ಯ.

ಗುರುಲಿಂಗಸ್ವಾಮಿ

ಈತನು ವೀರಶೈವನು; ಧಾರವಾಡದ ಎರಡತ್ತಿನಮಠದ ಸ್ವಾಮಿಯಾಗಿದ್ದನು.

ಗ್ರಂಥ—ಲಿಂಗಾಯತಮತೋತ್ಪತ್ತಿಸರ್ಣಯ.

ಬಸವಣ್ಣಕವಿ

ಈತನು ವೀರಶೈವನು ಗ್ರಂಥ—ನಯನಜನ ಕಥೆ (ಪದಗಳು) ನಯನಜನೆಂಬವನು ಒಬ್ಬ ವೀರಶೈವಶರಣನು

ಆರಮನೆಯ ಹೂವಿನ ಶಿವಲಿಂಗದೇವ

ಈತನು ವೀರಶೈವನು ; ಬೆಳ್ಳದವುರದ ಮಠದ ಚಿಕವೀರದೇಶಿಕನ ಕರಜಾತನು. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಮೈಸೂರು. ಗ್ರಂಥ—ಹರಿಣೀಹರಣೋದ್ಧರಣ (ಶಿವ ರಾತ್ರಿಯ ಕಥೆ).

ಅವ್ಯಾಸ

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು. ಗ್ರಂಥ—ಚಿದಾನಂದಾವಧೂತರ ಬಾಲಲೀಲೆ (ಪದಗಳು).

ತಂಜಳಬೀಡು ಸರ್ವತಯ್ಯ

ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ ; ಇವನ ಸ್ಥಳ ಆದವಾನಿ. ಗ್ರಂಥ—ಖೈರೂಪಳಿ ವೀರಭದ್ರಶತಕ (೩).

ಡಿ. ಸಿ ಬಣ್ಣಾಶಾಸ್ತ್ರಿ

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು. ಗ್ರಂಥ—ಕ್ಷತ್ರಿಯಪುರಾಣಟೀಕೆ.

ಎಳಂದೂರು ಅಣ್ಣಾಜಿರಾಯ

ಈತನು ಮಾಧ್ವನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಭ್ರಾಂತಿವಿಲಾಸ, ಇಂದ್ರಸಭೆ, ಹಾಡುಗಳು.

ರಾಜಾವಾರ್ತ ಸೂಲಿಬೆಲೆ ದಿ. ಕಾನುರಾಯ

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಚಂದ್ರಹಾಸನಾಟಕ, ಪ್ರಭಾವತೀ ದರ್ಬಾರ್ ನಾಟಕ, ಚಿತ್ರಭೋಗಕಮಲಾವತೀನಾಟಕ, ನಳನಾಟಕ, ಸತ್ಯವರ್ಮ ಚರಿತ್ರನಾಟಕ, ಆನಂದಸುಂದರೀಕಥೆ.

ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾನಂದಸರಸ್ವತಿ

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ; ಮೈಸೂರು ನಿರಂಜನವಠಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಹೋಲ್ಕರನ ಚರಿತ್ರೆ, ಧರ್ಮದರ್ಪಣ.

ಕೆ. ಕೇಷಾದ್ರಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ ಎಲ್. ಎ. ಜಿ.

ಈತನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವನು ; ಮೈಸೂರು ನಾರ್ಮಲ್ ಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ನಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಉದ್ಭಿಜ್ಜಶಾಸ್ತ್ರ, ವ್ಯವಸಾಯಬೋಧಿನಿ.

ಬಿ. ಎಫ. ದಾಸಪ್ಪ ಬಿ. ಎ.

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತನು ; ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಜಾ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥ—ಖನಿಜಶಾಸ್ತ್ರ.

ಚೆನ್ನಪಟ್ಟಣದ ಅಹೋಬಲದಾಸ

ಈತನು ತೊದ್ರನು ; ತುಲಸೀರಾಮದಾಸನ ಶಿಷ್ಯನು. ಗ್ರಂಥ—ಕೀರ್ತನೆಗಳು.

ವೆಂಕಟಾಚಲಂ

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು. ಗ್ರಂಥ—ಲಕ್ಷ್ಮಾಲಕ್ಷಿ ಘಾರ್ಸ್.

ಬಾಳಾಚಾರ್ಯ

ಈತನು ಮಾಧ್ವಕವಿ ; ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥ—ಪದ್ಮಾವತೀಪರಿಣಯ.

ವಿಷ್ಣುದಾಸ

ಈತನು ಮಾಧ್ವಕವಿ ; ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದನು.
ಗ್ರಂಥಗಳು—ಗೋವರ್ಧನಗಿರಿಯ ಕಥೆ, ಪುಂಡರೀಕಚರಿತ್ರೆ.

ಶೇಷದಾಸ

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ; ಇವನ ಸ್ಥಳ ದ್ರಾವಿಡದೇಶದ ಉತ್ತಮಲ್ಲೂರು.
ಗ್ರಂಥಗಳು —ವೈಕುಂಠನಳಚರಿತ್ರೆ, ಸಭಾಪರ್ವ.

ವೆಂಕಟ

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು. ಗ್ರಂಥಗಳು —ಪ್ರಹ್ಲಾದಚರಿತ್ರೆ, ಮಹಾಶೃಂಗಾರ
ನಾಟಕ, ಕೃಷ್ಣಸಂಧಾನ, ಚಂದ್ರಕಳಾವತೀವಿಲಾಸ, ಸುಭದ್ರಾಕಲ್ಯಾಣ, ಸೌಗಂ
ಧಿಕಾಪರಿಣಯ.

ನುಗ್ಗಿಹಳ್ಳಿ ರಂಗಾಚಾರ್ಯ

ಈತನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವನು. ಗ್ರಂಥ —ಅಕ್ಕೂರಚರಿತ್ರೆ

ಮುದ್ದಕವಿ

ಈತನು ವೀರಶೈವನು ಗ್ರಂಥ—ನಾರಿಜಾತ.

ವಾಸುದೇವ

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ; ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದನು.
ಗ್ರಂಥ—ಅಂಬರೀಷಚರಿತ್ರೆ.

ವಿದ್ವಾನ್ ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯ

ಈತನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವನು ; ಗ್ರಂಥಗಳು—ಚಂದ್ರಾವಳಿ, ಭೋಜಪ್ರಬಂಧ,
ಕಲಾನಾಥ.

ಬೊನ್ನಲಾಟಂ ವೀರಭಟ್ಟರ ಕಾನುಣ್ಣ

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಚಂದ್ರಾವಳಿ, ಶಾಕುಂತಲ.

ಸರಗೂರು ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯ

ಈತನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವನು; ಸರಗೂರು ವೆಂಕಟವರದಾಚಾರ್ಯನ ಸಹೋದರನು.
ಗ್ರಂಥ—ಭಾಗವತ (ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಲೀಲೆ)

ಯೂರೋಪಿಯ ನರು

ವಿದೇಶೀಯರಾದ ವಾದ್ಯಗಳೂ ಇತರರೂ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ಕೆಲವು ವುಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಮುದ್ರಿಸಿ ಸಹಾಯಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ರೀವ್. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕನ್ನಡ ಕೋಶ ರೀವ್ ಮತ್ತು ಸಾಂಡರ್ಸ್. ಕನ್ನಡ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕೋಶ ಕೇರಿ. ಕನ್ನಡ ವ್ಯಾಕರಣ. ಕೆರಲ್. ಕರ್ಣಾಟಕ ವ್ಯಾಕರಣ. ಜೀಗ್ಲರ್. ಪ್ರಾಕ್ಟಿಕಲ್ ಕೀ, ಶಾಲಾನಿಘಂಟು, ಆಚಾರ ಶೀಲರು ಜೆಚರ್. ಶಾಲಾನಿಘಂಟು ಮೇರ್ಬ್. ವ್ಯಾಕರಣ ಬೋಧಿನಿ. ಕ್ಯಾಂಬಲ್. ಕನ್ನಡವ್ಯಾಕರಣ ಸಾರ ವಿರ್ತ್. ಪ್ರಾಕ್ಟಿಕ್ಯಾಮಾಲಿಕೆ. ಕಿಟಲ್. ಕನ್ನಡ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕೋಶ, ಕನ್ನಡವ್ಯಾಕರಣ, ಪರಮಾತ್ಮಜ್ಞಾನ. ಈತನು ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣ, ಛಂದೋಬುಧಿ ಇವುಗಳನ್ನು ನೋಡಲು ಮುದ್ರಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದನು. ನೋಗ್ಲಿಂಗ್ ಮತ್ತು ವೀಗಲ್. ಇವರ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಬಸವಪುರಾಣ, ಜೆನ್ನಬಸವಪುರಾಣ, ಜೈಮಿನಿಭಾರತ, ರಾಮಾಯಣ (2 ಕಾಂಡಗಳು), ರಾವಣದಿಗ್ವಿಜಯ, ದಾಸರ ಪದಗಳು, ರಾಜೇಂದ್ರನಾಮೆ— ಈ ಗ್ರಂಥಗಳು ನೋಡಲು ಮಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿತವಾದುವು.

ಈರೀತಿಯಾಗಿ ಗ್ರಂಥಕರ್ತೃಗಳ ಮತ್ತು ಗ್ರಂಥಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ನಮಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ಒರೆದಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಲೋಪಗಳಿವೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಈಗಿನ ಪಾಠಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುವಂತೆ ವುಸ್ತುಗಳನ್ನೂ ಟೀಕೆಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿರುವವರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಜೀವಂತರಾಗಿರುವ ಗ್ರಂಥಕರ್ತೃಗಳ ಮತ್ತು ಅವರ ಗ್ರಂಥಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಎತ್ತುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹಿಂದೆಯೇ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇವೆ

APPENDIX I.

ಪ ರಿ ಶಿಷ್ಟ 1.

ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿರುವ ಕೆಲವರು ಕವಿಗಳ ವಿಷಯ.

ಕರಸ್ಥಲದ ನಾಗಿದೇವ¹. ಸು. 1430.

ಈತನು ವಚನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ವಚನವೆಂಬ ಹೆಸರಿದ್ದರೂ ಇವು ವಾರ್ಧಕಷಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಇವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 9. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪಾರ್ವತಿಯ ಪ್ರಾರ್ಥನಾನುಸಾರ ಶಿವನು ಷಟ್ಟಲಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅವಳಿಗೆ ಬೋಧಿಸಿದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ :—

ಷಡ್ಭ್ರಹ್ಮದಿಂದೈದು ಭೂತಂಗಳುದಿಸಿದುವು |

ಷಡ್ಭ್ರಹ್ಮದಿಂದಂಡಕೋಟಿಗಳು ನಿರ್ಮಿತವು |

ಷಡ್ಭ್ರಹ್ಮದಿಂದೆ ಹರಿಯಬಂದ್ರ ಮೇರು ಸಾಗರ ತಾರೆ ಶಶಿ ಭಾಸ್ಕರಂ ||

ಷಡ್ಭ್ರಹ್ಮದಿಂದೆ ಮನುಮುನಿಸಿದ್ಧಸಾಧಕರು |

ಷಡ್ಭ್ರಹ್ಮದಿಂದೆ ಸುರದನುಜರಮರರು ನರರು |

ಷಡ್ಭ್ರಹ್ಮದಿಂದೆ ಮಾಯಾಜನನಸ್ಥಿತಿಲಯವು ಸ್ವರ್ಗವಾದುದು ಶಂಕರೀ ||

ಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಾರ್ಯ. ಸು. 1500.

ಈತನು ದೇವಾಂಗವುರಾಣವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ದೇವಾಂಗದ ವನು. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಹಂಪಿಯಾಗಿರಬಹುದು. ಈತನು ಸುಮಾರು 1300ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ². ಸುಮಾರು 1500ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ನಮಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

¹ Vol. II, p. 69.

² ಕರ್ನಾಟಕಸಾಹಿತ್ಯಪುಷ್ಪತ್ತಿ, ಅಕ್ಟೋಬರ್ 1920, ಪುಟ 175.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ದೇವಾಂಗಪುರಾಣ.

ಇದು ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಸತ್ಯಾಂಡ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾದ ದೇವಾಂಗಪುಷಿಯ ಚರಿತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಒಂದೊಂದು ಅಧ್ಯಾಯದ ಆದಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಪಂನಾವಿರೂಪಾಕ್ಷಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ :—

ತಿಂಗಳಣುಗೆಯ ಪತಿಯ ಬಾಣಕೆ | ಯಂಗವನು ಕೊಡದವನ ಜನಕನ |
ನುಂಗಿದಾತನ ಸುತೆಯಳರಸನ ಪಿತನ ಸಮರದೊಳು ||
ಭಂಗಿಸಿದನತ್ತೆಯ ಕುಮಾರನ | ತುಂಗವಿಕ್ರಮದಿಂದ ಗೆಲಿದನ |
ತಂಗಿಪತಿಗಂಬಿತ್ತ ದೇವನೆ ಶ್ರೀವಿರೂಪಾಕ್ಷ ||

ದಾನಪ್ಪಾರ್ಯ. ಸು. 1550.

ಈತನು ಶಿವಸಂವಾದಿನಿ ಎಂಬ ಪುರಾಣವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ದೇವಾಂಗದವನು. ಇವನ ಸ್ವಳ ಗದಗು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೆಟಗೇರಿ. ಈತನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1550 ಆಗಿರಬಹುದು. ಇವನ ಗ್ರಂಥವು ದ್ವಿಪದೀರೂಪವಾಗಿದೆ ಯೆಂದೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಶಿವಭಕ್ತಿಯ ಅನೇಕ ಕಥೆಗಳು ಅಡಕವಾಗಿವೆಯೆಂದೂ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ¹.

ನಾರಾಯಣ. ಸು. 1600.

ಈತನು ಉತ್ತರರಾಮಕಥೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕವಿ; ಇವನ ತಂದೆ ತಾತಧೀಮಣಿ; ವಿದ್ಯಾಗುರು ಭಾನುಕವಿಯ ಮಗ ತಿಮ್ಮಣಾರ್ಯ; ಇಷ್ಟದೇವತೆ ಅಹೋಬಳನಾರಸಿಂಹ. “ರಂಗಯನಾರಸಿಂಹಂಗತಿಸಖನು” ಎಂದುಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಈ ನಾರಸಿಂಹನಾರೋ ತಿಳಿಯದು.

ಈತನು ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನನ್ನು (ಸು 1430) ಸ್ತುತಿಸುವುದರಿಂದ ಅವನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಈಜೆಯವನು ಎಂಬುದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಭಾನುದತ್ತ ಅಥವಾ ಭಾನು ಎಂಬ ಒಬ್ಬ ಕವಿ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ರಸಮಂಜರಿ, ರಸತರಂಗಿಣಿ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು

1 ಕರ್ಣಾಟಕಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ ಪ್ರಕ, ಆಕ್ಟೋಬರ್ 1920, ಪುಟ 1.

ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ರಸಮಂಜರಿಗೆ ನಾಗೇಶಭಟ್ಟನು (ಸು. 175) ಒಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ನಾರಾಯಣನ ವಿದ್ಯಾಗುರು ಈ ಭಾನುಕವಿಯ ಮಗನೇ ಆಗಿರಬಹುದೋ ಎನ್ನೋ ತಿಳಿಯದು. ಕವಿಯ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1600 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಲ್ಮೀಕಿ, ವ್ಯಾಸ, ಕಾಳಿದಾಸ, ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಉತ್ತರರಾಮಕಥೆ.

ಇದು ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 44, ಪದ್ಯ 2036. ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಮಾಯಣದ ಉತ್ತರಕಾಂಡದ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಕವಿ ರಾಮನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ; ಬಳಿಕ ಅಂಜನೇಯ, ಶಿವ, ಸರಸ್ವತಿ, ಗಣಪತಿ ಇವರುಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ :—

ಸರಸ್ವತಿ.

ಮನದೊಳಗೆ ಬೇರ್ವರಿದು ಬುದ್ಧಿಯೊಳನುನಯದಿ ಕುಡಿವರಿದು ಹಮ್ಮಿನ |
ಘನತೆಯೊಳು ಪಲ್ಲವಿತಕುಸುಮಿತವಾಗಿ ಚಿತ್ತದೊಳು ||
ಎನಗೆ ಕವಿತಾಕಲ್ಪಲತೆಯನು | ದಿನವು ಫಲಿಯಿಸುವಂತೆ ಸಲಹಾ |
ಜನನಿ ಶಾರದೆ ನಿನ್ನ ಕರುಣಾಮೃತದ ಮುಖದಳಿದು ||

ರಂಭಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ರಾವಣನ ಉಕ್ತಿ.

ಮೊಲೆಯ ಮಹೆಯಿಣಿತದಲಿ ಕಡೆಗ | ಣ್ಣಲಗುಗಳ ದೆಸೆದೋಷದಿಣಿತದ |
ಲೆಳನಗೆಯ ಸನ್ನೋಹನಾಸ್ತ್ರದ ಮಾಯದಿಣಿತದಲಿ ||
ಮೆಲುನುಡಿಯ ಘನವೋಸದಿಣಿತದ|ಲೊಲಿದು ಕಾಮುಕಿಜನದ ಹರಣಕೆ |
ಮುಳಿವ ಕೊಲೆಗಾತಿಯರಿಗೆಲ್ಲಿಯ ನಿಜವು ನಿಮಗಿಂದಾ ||
ನುಡಿಯ ಸಿಡಿವಲೆಯಲಿ ಕಟಾಕ್ಷದ | ಮಿಡುಕುವಲೆಯಲಿ ಬಾಹುಪಾಶದ |
ತೊಡಕುವಲೆಯಲಿ ತೋರವೊಲೆಗಳ ಗುಂಡುವಲೆಗಳಲಿ ||
ಬಿಡದೆ ಖಗಮೃಗವಾನತತಿಯನು | ಕೆಡಹುವಂತಿರೆ ಒಲ್ಲವರ ಧೃತಿ |
ಗೆಡಿಸಿ ಮೋಸದಲಿಣಿವ ನಿಮಗೆಲ್ಲಿಯದು ನಯವೆಂದಾ ||

ಬಸವೇಶ. ಸ. 1600.

ಇವನು ಸುಜ್ಞಾನಚಿಂತಾಮಣಿಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ವೀರಶೈವ ಕವಿ; ಇವನ ಪಿತಾಮಹ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಈಶ್ವರಯ್ಯ, ತಂದೆ ಗಿರಿನಾಥ, ಗುರು ಅಘ ಹರದೇವ. ಈತನ ಕಾಲವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅವ ಆಧಾರವೂ ಇಲ್ಲ. ಇವನು ಸುಮಾರು 1600ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಸುಜ್ಞಾನಚಿಂತಾಮಣಿ.

ಇದು ಭಾವಿನೀಷಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸಂಧಿ 9, ಪದ್ಯ 386. ಇದ ರಲ್ಲಿ ಗುರುಶಿಷ್ಯಸಂವಾದರೂಪವಾಗಿ ವೇದಾಂತವು ಬೋಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಶ್ಲೋಕಗಳೂ ಅನುವಾದವೂ ಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. “ಶಿವನ ಸಂಜೋಧಿಯನು ಪೇಟುವೆನು” ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಗ್ರಂಥದ ಉದ್ದೇಶವು ಈ ಪದ್ಯಭಾಗ ದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. —

ನಿತ್ಯವತಿಯದ ಜನರು ಧರೆಯಲಿ | ಸತ್ತು ಹುಟ್ಟುತ್ತಿರಲು ಪರಮಗು |
ರೂತ್ತಮನು ಬೋಧಿಸಿಯೆ ಮುಕ್ತಿಯ ಪದಕೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ||

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಹಂಪೆಯ ಏರೂಪಾಕ್ಷನ ಸ್ತುತಿಯಿದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥ ದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ :—

ತುಷವಡೆದ ಧಾನ್ಯಗಳ ಬಿತ್ತಲು | ಸಸಿ ಮೊಳೆತು ಫಲವಾದುದಲ್ಲದೆ |
ತುಷವಡೆದ ತಂಡುಲವು ಸಸಿದೋಷಿದುವೆ ಜಗದೊಳಗೆ ||
ಕಸವರದ ಕರ್ಮಗಳ ಪಿಡಿದವ | ರೊನೆದು ಜನನಕೆ ಒಂದರಲ್ಲದೆ |
ಅಸಮರಮಳಾತ್ಮರಿಗೆ ಜನನಾದಿಗಳು ಹುಸಿಯೆಂದಾ ||
ಹಲವು ಹಡಿಕೆಯ ಹುಡುಕೆ ಕೇಳಿದು|ಹೊಲಸಿನಾಲಯ ಕ್ರಿಮಿಕುಲಂಗಳ |
ನೆಲೆಯಬೀಡಿದು ರೋಗದಾಲಯ ಮೃತ್ಯುವಿನ ತುತ್ತು ||
ಮಲದ ಭಾಂಡದಲುದಿಸಿ ನೀ ಸ | ತ್ಕುಲಜನೆಂಬುದು ನಾಸ್ತಿಮಾನವ |
ಕುಲವದೊಂದೇ ನಿನ್ನ ನೀನೇ ತಿಳಿದು ನೋಡೆಂದಾ ||

ಜೀವರಾಯನ ಓಲಗ.

ಸೋಗೆಗಂಗಳ ಸೊಬಗೆಯರು ಸುಖ | ಸಾಗರದ ಸೌರುಭಿಯರು ರತಿ |
ಭೋಗಿಗಳು ಮಿಗೆ ಸಕಲಕಲೆಗಳ ಬಲ್ಲ ಪ್ರಾಥೆಯರು ||
ಪೂಗಣೆಯ ಗಾಯಗಳಿಗುಳುವ | ಭೋಗಿಗಳು ಮದದಳಿಗಳಂತಿಹ |
ಶ್ರೀಗಣಿಕೆಯರು ಸಂದಣಿಸಿದರು ಜೀವನೋಲಗಕೆ ||

ರುದ್ರಮುನಿ. ಸು. 1600.

ಈತನು ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ದೇವಾಂಗದವನು. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಗದಗು ತಾಲ್ಲೂಕು ಜಿಟಿಗೇರಿ. ಅಲ್ಲಿ ಈತನು ವ.ಶಾಧಿಪತಿಯಾಗಿದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1600 ಆಗಿರಬಹುದು. ಈತನ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ:—

ರಾಗ ಹಂಸಧ್ವನಿ. ಅದಿತಾಳ.

ಎಂಥ ಬಲವಂತ ನೋಡಮ್ಮ | ಮೂಜುಲೋಕದೊ |
ಕಿಂಥ ಸಿರಿವಂತನಾರಮ್ಮಾ ||ಪಲ್ಲವಿ||
ಪಂಥಗಾಜರ ದೇವಾ | ನಂತಭಕುತಸುಜೀವ |
ನಿಂತುವರಗಳನೀವ | ಶಾಂತ ಸದ್ಗುಣ ಹನುಮಂತ ||ಅನುಪಲ್ಲವಿ||
ಮಾರುತಾಂಜನೆಗೆ ಸುತನಾಗಿ | ಶ್ರೀರಾಮನಂಘ್ರ |
ಸೇರಿ ಸೇನೆಯೊಳನುವಾಗಿ | ಹಾಣಿ ಲಂಕೆಯೊಳಿದ |
ಕ್ರೂರದೈತ್ಯರನೊದ್ದ | ವೀರಾಧಿವೀರ ಜಗಕೀತ | ಮಾರನಗೆಲಿದಾತ ||೧||
ಕಟ್ಟಿದ ಕಾಸೆ ಕೊನೆಮಾಸೆ | ಬಿಟ್ಟಿರುಳುಗಣ್ಣು |
ನಟ್ಟನಡು ಸೂರ್ಯನನು ಜಯಿಸಿ | ಬಿಟ್ಟಿರಕದರುಂಡಲಿಗಿ |
ಪಟ್ಟಪರಿಣಮಿಸಲಾಗಿ | ಬಿಟ್ಟಿಗೇರಿಯ ರಾಮ | ನಾಮಸ್ಮರಿಸುವ ನೇಮ ||೨||

ನಿಜಗುಣಾರ್ಯ. ಸು. 1650.

ಈತನು ಅದ್ವೈತರಾಮಾಯಣವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವ ಕವಿಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ.

ಗ್ರಂಥದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ “ ನಿಜಗುಣಾರ್ಯನ ವಚನದಮೃತ ” ಎಂದು ದೊರೆ
ವುದರಿಂದ ಗ್ರಂಥಕರ್ತನು ನಿಜಗುಣಾರ್ಯನಾಗಿರಬಹುದು ಎಂಬ ಊಹೆಗೆ ಅವಕಾಶ
ವಿದೆ. ಇವನು ನಿಜಗುಣಶಿವಯೋಗಿಯೇ ಆಗಿರಬಹುದೋ ಎಂಬ ಸಂದೇಹವು
ಹುಟ್ಟಬಹುದು ಆದರೆ ಅವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಶಂಭುಲಿಂಗನ ಅಂಕಿತವು
ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಕವಿ ತದ್ವಿನ್ನನೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.
ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1650 ಆಗಿರಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಅದ್ವೈತರಾಮಾಯಣ.

ಇದು ಪಚನಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ. ನಮಗೆ ದೊರೆತ ಅಸಮಗ್ರಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಧಿ
24, ಪದ 933 ಇವೆ. “ ಅದ್ವೈತದಲಿ ರಾಮರಾವಣರ ನಿಜಪಥವನು ವಾದವೈಭವ
ವನು ಮಂಡೋದರಿಯ ರಾವಣನ ವಾದವನು ಉಸಿರುವೆನು ” ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳು
ತ್ತಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ರಾಮಾಯಣಕಥೆಗೆ ಅದ್ವೈತಬೋಧಕವಾದ ಗೂಢಾ
ರ್ಥವು ಹೇಳಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ “ ಎಂದನಾಮುನಿಪ ”,
“ ಕೇಳೈ ಶಾಂತರಾಮನೆ ” ಎಂದು ಬರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಒಂದು ವಚನವನ್ನು
ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ :—

ದಶಶರೋತ್ತಮನು ದಶರಥೋತ್ತಮ ಎರಡು ಕಲೆತುದೆ ರಾಮಗುಣ. ಭಕ್ತಿ
ಭಾವವು ಎರಡು ಕಲೆತುದೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣಗುಣ. ಕಮಲ ಸೂರ್ಯನು ಕಲೆತುದೆ ಸೀತಾ
ಗುಣ. ಮನ್ಮಥನವು ಕಲೆತುದೆ ಭರತಗುಣ. ಜೀವ ಭೂಮಿಯ ಕಲೆತುದೆ ಶತ್ರುಘ್ನ
ಗುಣ. ಐದು ಗುಣ ಕಲೆತುದೇ ದೇಹಗುಣವೆಂದಾ.

ಮಹೀಪತಿಸ್ವಾಮಿ. ಸು. 1650.

ಈತನು ಅನುಭವಪದಗಳನ್ನೂ ಕೆಲವು ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿರು
ವಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ¹. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಮೊದಲು
ಬಿಜಾಪುರದ ಆದಿಲ್‌ಷಾಹಿರಾಜರಲ್ಲಿ ದಿವಾನನಾಗಿದ್ದು ಆಮೇಲೆ ಎರತ್ತನಾಗಿ
ಕಾಬಂಡಕಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಿಸ್ಥನಾದನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾ
ರು 1650 ಆಗಿರಬಹುದು.

1 ಕರ್ಣಾಟಕವೈಭವ (1915).

ವರ್ಧಮಾನ. ಸು. 1650.

ಈತನು ಶ್ರೀಪಾಲಚರಿತೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಜೈನಕವಿ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1650 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಶ್ರೀಪಾಲಚರಿತೆ.

ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ. ; ಸಂಧಿ 22. ಸಂಧಿಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಪದ್ಯವಿದೆ—

ಮದನನಿಗುಪಮಾನ ಮಲಯಾದ್ರಿಪವಮಾನ | ವಿದಿತಸಜ್ಜನ ಸೇವ್ಯಮಾನ |
ಮೃದುಗುಣಬಾಭಾಸ್ಯಮಾನನೂರ್ಜಿಸಿದನು | ಜದುರ ಶ್ರೀಕವಿವರ್ಧಮಾನ ||

ಬಸಪ್ಪಾರ್ಯ. ಸು. 1650.

ಈತನು ವರ್ಣನಾರೂಪವಾದ ಅನೇಕ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ್ನು ದೇವಾಂಗದವನು. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಗದಗು ತಾಲ್ಲೂಕು ಮುನಿವೃಂದ (ಮುಳುಗುಂದ). ಈತನು ಸುಮಾರು 1650ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು. “ ಈ ಕವಿ ಪಂಪಾ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ನೋಡಬಂದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳನ್ನೂ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನೂ ವಿಜಯನಗರದ ರಾಜನಾದ ರಾಮರಾಜನ ಬಾಲಕ್ರೀಡೆಗಳನ್ನೂ ಸೌಂದರ್ಯಾದಿಗಳನ್ನೂ ರತ್ನಾಜಿಯೆಂಬ ವೇಶ್ಯಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸೌಭಾಗ್ಯವನ್ನೂ ಲಾವಣ್ಯವನ್ನೂ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಶೃಂಗಾರರಸಭರಿತವಾದ ಪದ್ಯಗಳಿಂದ ಸರಸವಾಗಿ ಬಣ್ಣಿಸಿರುತ್ತಾನೆ¹ ”

ಚಿದಾನಂದ. ಸು. 1675.

ಈತನು ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವಕ್ಕೆ ಚಿದಾನಂದರ ಕೋರಡೆ ಎಂಬ ಹೆಸರಿದೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕವಿ. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಉತ್ತರಕನ್ನಡಜಿಲ್ಲಾ ಹೊನ್ನಾವಾರದ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿಯ ಬೈಲೂರು. ಈತನ ಶಿಷ್ಯನಾದ ವಿಮಲಾನಂದನು ಕೃಷ್ಣಾ ಜುಫನಕಾಳಗವೆಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು 1685ರಲ್ಲಿ ಬರೆದು ತನ್ನ ಗುರುವಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿದಂತೆ ಆ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ತಿಳಿವುದರಿಂದ ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1675 ಆಗಿರಬಹುದು.

1 ಕರ್ಣಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು, ಅಕ್ಟೋಬರ್ 1920, ಪುಟ 177.

ವಿನುಲಾನಂದ. ಸು. 185.

ಇವನು ಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನಕಾಳಗ ಎಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ ; ಚಿದಾನಂದನ ಶಿಷ್ಯನು. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಉತ್ತರಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲಾ ಹೊನ್ನಾವಾರದ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿಯು ಬೈಲೂರು. ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಶಕ 1606ನೆಯ ಕ್ರೋಧನದಲ್ಲಿ(1685)ಮುಗಿಸಿ ತನ್ನ ಗುರುವಾದ ಚಿದಾನಂದನ ಪಾದಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಭಟಕಳದ ಅಪ್ಪಯ್ಯನು¹ ಈ ಕವಿಯ ಶಿಷ್ಯನು.

ಗುರುವ. ಸು. 1700.

ಈತನು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಶತಕವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ ; ಹಂಪೆಯ ದಾನಪ್ಪನ ಮಗನು. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1700 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಶತಕ.

ಇದರಲ್ಲಿ 101 ವೃತ್ತಗಳಿವೆ ; ಪ್ರತಿವೃತ್ತವೂ “ ಮತ್ಪ್ರಾಣಲಿಂಗೇಶ್ವರ ” ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಗ್ರಂಥವು ವೀರಶೈವಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಪುರಾತನರ ಚರಿತನನ್ನೂ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ :—

ಧನಮುಂಟಾದವರಿತ್ತ ವಸ್ತುತತಿಯಂ ಕೈಕೊಳ್ಳ ಭೂಪಂಗಿ ಸು |

ಮೃನೆ ತಾಂಬೂಲಫಲಂಗಳಂ ಬಡವನೀಯಲೈಂತು ಯೋಗ್ಯಂ ಸದಾ ||

ಸನಕಂ ಮುಖ್ಯಸಮಸ್ತದೇವಖುಷಿಗಳ್ ಸಂಕೀರ್ತನಂ ಮಾಡುವರ್ |

ನಿನಗಿಂತೊಪ್ಪುಗುಮೆನ್ನ ಬಾಲನುಡಿಗಳ್ ಮತ್ಪ್ರಾಣಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ ||

ನಡೆಯಂ ಧರ್ಮವಿಹೀನವಾದ ನಡೆಯಂ ವಾರಾತಿಮೇಲ್ವಾಯ್ದಡಂ |

ನುಡಿಯಂ ಸತ್ಯಕೆ ಭಿನ್ನವಾದ ನುಡಿಯಂ ಪ್ರಾಣಾಂತಕಂ ಬಂದಡಂ ||

ಪಿಡಿಯಂ ಲೋಗರ ಸೊಮ್ಮನೊಮ್ಮೆ ಮಾನದೊಳ್ ದುಷ್ಟೃತ್ಯಮಂ ಮಾಡನೈ |

ಮೃಡ ನಿನ್ನದ್ಧ ತಭಕ್ತಿಯುಕ್ತಚರಿತಂ ಮತ್ಪ್ರಾಣಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ ||

ಮುನ್ನುಡಿಕಾರ್ಯೇಂದ್ರ. ಸು. 1700.

ಈತನು ವೇದಸಂಜೀವಿನಿಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ ; ಕಾರ್ಯ ಎಂಬ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಪ್ರಭುವಾಗಿದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನ ತಂದೆ ಇಮ್ಮಡಿ ಕಾರ್ಯೇಂದ್ರ, ತಾಯಿ ಕುಪ್ಪುಮಾಂಬೆ, ಗುರು ದೊಡ್ಡದೇಶಿಕಾರ್ಯ. “ ಮಾಸ್ತಿಕುಲ ಪ್ರದೀಪ ” ಎಂದು ತನ್ನನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1700 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ವೇದಸಂಜೀವಿನಿ.

ಇದು ವೀರಶೈವಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಬೋಧಿಸುವ ವಚನಗ್ರಂಥ ; ವಚನ 116. ಒಂದೊಂದು ವಚನವೂ “ ಮಹಾಘನ ದೊಡ್ಡದೇಶಿಕಾರ್ಯ ಗುರುಪ್ರಭುವೇ ” ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವಚನವನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ : ---

ಗೊಲ್ಲರಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಭೂವಲ್ಲಭನಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರು ಅವನಿಗೆ ಕುಟಿಯ ಹಾಲ● ಕಟೆದುಕೊಟ್ಟು ನೀಜೋಚ್ಚವಟಿಯದ ಮಾತುಗಳನಾಡಿ ನಗಿಸುವರಲ್ಲದೆ ರಾಜೋಪಚಾರವಂ ಮಾಡಬಲ್ಲರೇನಯ್ಯಾ ; ಅಂತು ಜ್ಞಾನಿಯೆಂದಹಿತು ನನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನೀಂ ನೆಲಸಿದಲ್ಲಿ ನನ್ನಲ್ಲಿಹ ತಮೋಗುಣಗಳಂ ವೂಜಿಸಿ ಅಪಶಬ್ದಗಳಂ ಸ್ತುತಿಸುವೆನಲ್ಲದೆ ನಿಜಭಾವದಿಂದರ್ಚಿಸಿ ನೈಘಂಟುಕಶಬ್ದಗಳಂ ಸ್ತುತಿಸಬಲ್ಲೆ ನೇನಯ್ಯಾ ; ಇಂತು ನಾನು ಮಾಡುತ್ತಿರ್ಪ ಅಪಚಾರಂಗಳಂ ನೀನುಪಚಾರಂಗಳಾಗಿ ಕೈಗೊಳ್ಳದಿದ್ದೊಡೆ ನಿನ್ನ ಪರಮದಯಾನುಹಿಸೆ ಪ್ರಕಟಮವ್ಪುದೇನಯ್ಯಾ ; ಮಹಾಘನದೊಡ್ಡದೇಶಿಕಾರ್ಯ ಗುರುಪ್ರಭುವೇ.

ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಸಂಗಯ್ಯ. ಸು. 1700.

ಇವನು ಶಿವಯೋಗರತ್ನಾಕರವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ ; ಸುಮಾರು 1700ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಶಿವಯೋಗರತ್ನಾಕರ.

ಇದು ವೇದಾಂತವನ್ನು ಬೋಧಿಸುವ ಗದ್ಯಗ್ರಂಥ ; ಆಂಧ್ರಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ವರದರಾಜಸಂಬ ಶಿವಯೋಗೀಶ್ವರನು ಬರೆದಿರುವ ಗ್ರಂಥದ ಭಾಷಾಂತರವು ;

5 ಪ್ರಕರಣಗಳಾಗಿ ಭಾಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಶ್ಲೋಕಗಳು ಅನುವಾಹ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಗ್ರಂಥಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ:—

ಇದು ಶಿವಾಗಮಪುರಾಣ ವೇದವೇದಾಂತರಹಸ್ಯ ರಹಸ್ಯಾರ್ಥಪ್ರತಿಪಾದಕ ವೀರಶೈವಸಮಯಾಬ್ಜಹಂದ್ರೋದಯ ಪಟ್ಟಿಲ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳಾದ, ಶ್ರೀಮತ್ಕೃತ್ಯಾಣಪುರವರಾಧೀಶ ವೃಷಭೇಂದ್ರಮುಖ್ಯಪ್ರವಾಹ ಪ್ರಮಥಪತ್ನಿಯರ ದಿವ್ಯ ಶ್ರೀಪಾದಪದ್ಮ ಮಕರಂದಪಾನಪೀನಮುದಿತ ಮಧುಕರಾಯಪೂನರಾದ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಸಂಗಯ್ಯನವರಿಂದ ಪ್ರಣೀತವಾದ ಶಿವಯೋಗರತ್ನಾಕರವೇದ ಶಾಸ್ತ್ರದೊಳ್.

ಹಾಗಲವಾಡಿ ಸಿದ್ಧರಾಮಸ್ವನಾಯಕ. ಸು. 1700.

ಇವನು ಮಹಾನುಭಾವಪ್ರಕಾಶಿಕೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ ; ಹಾಗಲವಾಡಿಯ ಪಾಳೆಯಗಾರರ ಸಂತತಿಗೆ ಸೇರಿದವನೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1700 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಮಹಾನುಭಾವಪ್ರಕಾಶಿಕೆ.

ಇದು ಗದ್ಯಗ್ರಂಥ ಇದರಲ್ಲಿ ಕವಿ “ ಪೂರ್ವಪುರಾತನರಿಂದ ಯುಕ್ತಮಾದ ನವಚಕ್ರದ ವಚನಂಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯಮಂ ತಾತ್ಪರ್ಯಮಾಶ್ರದಿಂ ” ಎಂದಿರಿಸುವಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇದನ್ನು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನು ತೀಲವಂತಮುರಿಗಪ್ಪನೆಂಬ ಶಿವಶರಣನಿಗೆ ನಿರೂಪಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳಿದೆ.

ಬಾರುವ. ಸು. 1700.

ಇವನು ಒಸವತಿಖಾನಮಣಿಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಈತನ ಹೆಸರು ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಂದು ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ “ ಬಾರುವ ಹೇಳಿದನೀಕೃತಿಯ ” ಎಂದಿರುವುದರಿಂದ ಕವಿಯ ಹೆಸರು ಹೀಗಿರಬಹುದೋ ಎಂಬ ಸಂಶಯಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ. ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಭೀಮಕವಿಯನ್ನು (1339) ಸ್ಮರಿಸುವುದರಿಂದ ಅವನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಈಚೆಯವನು ಎಂಬುದಂತೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಯೇ ಇದೆ : ಸುಮಾರು 1700ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಪೂರ್ವಕವಿಗಳನ್ನು ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ :—

ಭೂಮಿಯೊಳು ಕಾಳಿದಾಸ ಪದ್ಮರಸರ | ಪ್ರೇಮದಿ ರಾಘವಾಂಕನನು |
ಭೀಮಕವಿಯ ಗುರುವರ ಪಾಲ್ಕುರಿಕೆಯ | ಸೋಮೇಶನ ಬಲಗೊಂಬೆ ||

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಒಸನಶಿಖಾಮುಚಿ.

ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ ; ಸಂಧಿ 11, ಪದ್ಯ 1270 ಇದರಲ್ಲಿ ಒಸ
ವನ ಜರಿತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆ
ಯುತ್ತೇನೆ :—

ಬಾಗವಾಡಿ.

ಗಂಗೆಗೆ ತೆಂಕಣ ಭಾಗದೊಳಿರ್ಪುದು | ಹಿಂಗದೆ ಕರ್ಣಾಟದೇಶ |
ಕಂಗಳ ಬೆಳಗಿನ ಮಂಗಳವೆನಿಸುವು | ದಿಂಗಳೇಶ್ವರ ಬಾಗವಾಡಿ ||
ಕುಸುಮದ ಪಸರದೊಳಿಸೆದಿಹ ಜಾಡಿಯು | ಮೊಸಮೊಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲಿಗೆ ದವನ |
ಪಸರಿಪ ಕೇವಳ ಬಿಸರುಹ ಚಂಪಕ | ವೆಸೆದುವು ಕೇರಿಕೇರಿಯಲಿ ||

ಇಮ್ಮಡಿ ಮುರಿಗೆಯಸ್ವಾಮಿ. 1720.

ಈತನು ಹಾಲಾಳ್ಕೆವುರಾಣವನ್ನು ಬರೆದಿರುವುದಾಗಿ ಹಿಂದೆಯೇ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ¹.
ಈ ಗ್ರಂಥವು ಈಚೆಗೆ ಬೊರೆಯಿತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥವು ಮೂರ್ತಿಯಾದ ಕಾಲವು
ಶಕ 1642ನೆಯ ಶಾರ್ವರಿವರ್ಷವೆಂದು (1720) ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ :—

ಓವಿದ ತಾಲಿಸುವಾಹನ | ಸಾವಿರದಜುನೂಜಿಹಿಂದೆ ನಾಲ್ವತ್ತೆರಡನೆ |
ಯಾವರಿಸಿದ ಸುತಶಾರ್ವರಿ | ಭಾವಿತವರಸಿಂಹಲಗ್ನದೊಳಗತಿಶಯದಿ ||

ಈ ಕವಿಗೆ ನಾವು ಸುಮಾರಿನಮೇಲೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕಾಲಕ್ಕೂ (ಸು. 1590)²
ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಬಹಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಈತನು ಬೇರೆ
ಒಬ್ಬ ಕವಿಯೋ ಎಂಬ ಸಂದೇಹವು ಹುಟ್ಟಬಹುದು. ಆದರೆ ಸೋಮಶೇಖರ
ಕವಿಯ ಹೇಳಿಕೆಯಪ್ರಕಾರ³ ಈ ಕವಿ ತೋಂಟದ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗನ (ಸು. 1470) ಶಿಷ್ಯ
ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ 7ನೆಯನಾಗುವುದರಿಂದ ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1660 ಆಗ
ಬಹುದು. ಈ ಶಿಷ್ಯಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಒಬ್ಬರಿಬ್ಬರ ಹೆಸರು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿ

ದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು ; ಅಥವಾ ಕೆಲವರು ಬಹುಕಾಲ ಬೇರಿಸಿರಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ಮೇಲೆಕೊಟ್ಟಿರುವ ಗ್ರಂಥನಿರ್ಮಾಣಕಾಲವು ಸರಿಯಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಈ ಕವಿಯ ಗುರು ಮುರಿಗೆಯ ಶಾಂತವೀರ¹ ಮುಂತಾದವರ ಕಾಲವನ್ನೂ ಯಥೋಚಿತವಾಗಿ ಈಚೆಗೆ ಹಾಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಈತನ ನಾಂದೀಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಷಡಕ್ಷರದೇವನು ತನ್ನ ನಾಂದೀಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆದಿರಬಹುದು ಎಂಬ ನಮ್ಮ ಊಹೆಗೆ² ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಹಾಲಾಸ್ಯಪುರಾಣ.

ಇದು ಚಂಪೂರೂಪವಾಗಿದೆ ; ಕಾಂಡ 4, ಅಶ್ವಾಸ 66, ಪದ್ಯ 3637 ; ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತ್ರಿಪದಿಗಳೂ ರಗಳೆಗಳೂ ಇವೆ. “ ಇದರಲ್ಲಿ ಮಧುರೆಯ ಸುಂದರೇಶ್ವರಂ ಚತುಷ್ಟಪ್ತಿಲೀಲೆಗಳಂ ನಟಿಸಿದ ಕಥಾವೃತ್ತಾಂತಂ ” ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಮೊದಲು ಶಿವನು ಪಾರ್ವತಿಗೂ ಬಳಿಕ ಅಗಸ್ತ್ಯನು ಋಷಿಗಳಿಗೂ ಹೇಳಿದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಹರಿಶ, ಚೆನ್ನವೀರೇಶ್ವರ, ಕರಿಬಸವ, ಮುಚ್ಚೆನ್ನಬಸವ ಇವರುಗಳ ಇಷ್ಟಾನುಸಾರವಾಗಿ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಸೋದೆಯ ಪ್ರಭುವಾದ ಸದಾಶಿವಭೂಪತಿ ‘ವರ್ಣಕ’ ವಾಗಿ ಬರೆದಿದ್ದಂತೆಯೂ ಅದನ್ನೇ ತಾನು ‘ ವಸ್ತುಕ ’ವಾಗಿ ರಚಿಸಿದಂತೆಯೂ ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ :—

ಸಕಲಕಲಾವಿಶಾರದ ನರೇಂದ್ರಶಿರೋಮಣಿ ಲಿಂಗಜಂಗಮಾ |

ರ್ಜಕನುರು ಸೋದೆಯಪ್ರಭು ಸದಾಶಿವಭೂಪತಿಯೊಲ್ಲ ಪೂರ್ವದೊಳ್ |

ಪ್ರಕಟಸುವರ್ಣವರ್ಣಕದೆ ಪೇಟ್ಟುದನಾಂ ಪ್ರಮಥೋಕ್ತಿಯಿಂದೆ ವ |

ಸ್ತುತದಿನಿದಂ ನೆಗಟ್ಟಿದೆನುಮೇಶನ ಭಕ್ತರಪಾರರೊಲ್ವಿನಂ ||

ಪೂರ್ವಕವಿಗಳನ್ನು ಈ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ :—

ಹಂಪೆಯ ಹರಿಹರದೇವನಿಲಂಪಿನ ರಾಘವನನಿಂಧ್ಯ ಪಾಲ್ಕುಣಿಕೆಯ ಸೋಲಿ
ಮಂ ಪರಮಂ ಪಂಡಿತಯಂ| ಸೊಂಪಿನರಸಭಾವಮುಖ್ಯಮಂ ನೀಡುಗೆ ತಾಂ||

ಗುರು ತೋಂಟದಾಧ್ಯಾನಂ ಸು | ಸ್ಥಿರಕೊಟ್ಟುರೇಶನಂ ಭುಜಂಗೇಶ್ವರನಂ |
 ಕರತಳದ ನಾಗಿದೇವನನಿರದಾಂ ನುತಿಗೆಯ್ದ ಪೇಱಿತ್ತಿನೀ ಸತ್ಕೃತಿಯಂ ||
 ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಸುಂದರೇಶನ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಪಾರ್ವತಿ,
 ಗಣೇಶ, ಷಣ್ಮುಖ, ವೀರಭದ್ರ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿ ಅನಂತರ ನಂದಿ,
 ಭೃಂಗಿ, ರೇಣುಕ, ಬಸವ, ಮಡಿವಳಮಾಚಯ್ಯ ಮುಂತಾದ ಶಿವಶರಣರನ್ನು
 ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ:—

ಸಮುದ್ರ.

ಹರಿಗಂ ಶಂಖಮುನಿತ್ತೆಂ | ಗಿರಿಶಂಕಂ ಶಶಿಯನಂದು ಕೊಟ್ಟೆಂ ವಿಧಿಯಂ |
 ಸರಸಿಜಪೀಠದೊಳಿರಿಸಿದೆ | ನಿರದೆನಗೆಣೆಯಾವನೆಂದು ಮೊರೆದುದು ತರಧಿ ||
 ನವರತ್ನಾಕರನಾನೆಂ | ದವಿರತಮಿದೊ ಸೋಡಿಮೆಂದು ಮುಕ್ತಾವಳಿಯಂ |
 ಸವಿಮಣಿಸಿಕರಮುಮಂ ತಾಂ | ತವೆ ತೆರೆದೊಳಿಂದೆ ಜೆಲ್ವವೋಲ್ ಪನಿ
 ಮೆಹೆಗುಂ ||

ಬನಸಂಪಗೆ.

ಪಚ್ಚೆಯ ಬೆಟ್ಟುಗಳೊಳ್ ಮೆ | ಯ್ವೆಚ್ಚಿದ ಸೈಡೂರ್ಮಮಣಿಕದಂಬಮೊ
 ತಾನೆನೆ |
 ಬಿಚ್ಚಿಹಿಂಸಿ ಬನಸಂಪಗೆ | ಯಜ್ಞಹಿಂಸಿದ ಮಲರ್ಗಕಿಂದೆ ಸೊಗಯಿಕು
 ಮನಿಕಂ ||

ಕೆಂಪಯ್ಯ. ಸು. 1750.

ಈತನು ನಳಚಕ್ರವರ್ತಿಕಥೆ ಎಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಒಕ್ಕಲಿಗ ಕವಿ. ಇವನ ತಂದೆ ಕೆಂಪಣ್ಣ, ತಾಯಿ ತಿಮ್ಮಮ್ಮ. ಈತನು ಸುಮಾರು 1750ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು. ಬೃಹದಶ್ವಮುನಿ ಧರ್ಮರಾಯನಿಗೆ ಹೇಳಿದ ಕಥೆಯನ್ನು ಹಿಂದೆ ರಾಘವಯ್ಯನು ದ್ವಿಪದಕಾವ್ಯವಾಗಿ ಬರೆದಂತೆಯೂ ಅದನ್ನೇ ತಾನು ಯಕ್ಷಗಾನವಾಗಿ ರಚಿಸಿದಂತೆಯೂ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕೀಕಿ, ವ್ಯಾಸ, ಸೂತ, ಕಾಳಿದಾಸ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ.

ಶಿವಯೋಗೀಶ್ವರ. ಸು. 1750.

ಇವನು ವಾರ್ಧಕಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗವನ್ನನುಸರಿಸಿ ಕೆಲವು ಶತಕಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿರುವಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ¹. ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಸಾಲೋಟಗಿ ; ಇವನ ಸಮಾಧಿಯೂ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆ. ಈತನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಕವಿಚಿನ್ನ. ಸು. 1750.

ಈತನು ಶಿವರಾಯಚರಿತೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ 'ಹತ್ತರಕಿಯ ವೀರನ ನೆನೆವೆನು' ಎಂಬುದರಿಂದ ಈತನ ಸ್ಥಳವು ಹತ್ತರಕಿ² ಯಾಗಿರಬಹುದು. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಶಿವರಾಯಚರಿತೆ.

ಇದು ತ್ರಿಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ ; ಸಂಧಿ 5, ಪದ್ಯ 523. ಇದರಲ್ಲಿ " ಮಹಿ ಹೊಕ್ಕವರ ಕೊಡೆನಂಬ ಬಿರುದಿನ " ಶಿವರಾಯನ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಶಿವಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಗಣಪತಿ, ಸರಸ್ವತಿ, ಹತ್ತರಕಿಯ ವೀರಭದ್ರ, ವಿಳೂರ ಮಾಣಿಕೇಶ್ವರ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ :—

ಕುಸುಮಾಲೆ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗುವಾಗ ಮಲೆಯಾಳಸೆಟ್ಟಿಯ ಪ್ರಲಾಪ.

ಕಣಲಿತು ಮುಖವೆಲ್ಲ : ಬಣಲಿತು ದೇಹವು |

ಕೆಳದಿಯ ನುಡಿಗೆ ಮನನೊಂದು ಮಲೆಯಾಳ|ಕುಲಗೇಡಿತನವ ಮಾಡುವರೆ||

ಭೋಗವನುಂಡು ನಾ | ಮೇಗೆ ಸೈರಿಸಲಿನ್ನು |

ನೀಗುವೆನೆನ್ನ ಹರಣವ ಕುಸುಮಾಲೆ | ಹೀಗೆ ಮೋಸವನು ಮಾಡುವರೆ |

ನಂಬಿದೆ ನಾ ನಿನ್ನ | ಹಂಬಲವ ಬಡಲಾರೆ |

1 ಕರ್ಣಾಟಕವೈಭವ (1915).

2 ಈ ಗ್ರಾಮವು ಬಿಜಾಪುರದ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 12 ಮೈಲಿಗಳ ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅರ್ಧಗಾಂ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು.

ರಂಭೆಯರೊಳು ತಿರೋಮಣಿಯೇ ಕುಸುಮಾಲೆ | ಹಂಚಲವನೆಂತು
ವಹೆವೆನು ||

ಕರವಿಡಿದು ಮುದ್ದಿಸಿ | ತಿರವಿಡಿದು ಮುಂಡಾಡಿ |

ಕರಹರಿಸದೆ ಬಿಗಿದಪ್ಪಿ ಕುಸುಮಾಲೆ | ಗರುವೆ ನೀಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವತೆ ||

ವಿಶುವಾಚಾರ್ಯ. ಸು 1750.

ಈತನು ವೀರಭದ್ರವಿಜಯವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ ; ಕಾಶ್ಯಪಗೋತ್ರದವನು ; ಆಶ್ವಲಾಯನಸೂತ್ರದವನು. ಇವನ ತಂದೆ ಪರ್ವತಯ್ಯ, ಕುಲದೈವ ವೀರಭದ್ರ, ಸ್ಥಳ ಶ್ರೋಣನದೀತೀರದಲ್ಲಿರುವ ದಾಳಿಕೊಟ್ಟಿ¹. ಈತನ ಗುರು ವೀರಣಯ್ಯ² ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನನ್ನು (ಸು. 1430) ಸ್ತುತಿಸುವುದರಿಂದ ಕವಿ ಅವನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಈಚೆಯವನು ಎಂಬುದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಸುಮಾರು 1750 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಪೂರ್ವಕವಿಗಳನ್ನು ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ :—

ಮೆಹೆವ ಕಾಳಿಯ ಭಕ್ತನಾತನು | ಹರಿಹರೇಶ್ವರ ರಾಘವಾಂಕನು |

ನಿರುತದಲಿ ಶುಕರೂಪವ್ಯಾಸನು ಮಲಹಣನು ಸಹಿತ ||

ಹಿರಿಯರಿವರನು ನೆನೆದು ಕಾಪ್ಯವ | ಸರಗೊಳಿಸುವೆನು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ವೀರಭದ್ರವಿಜಯ.

ಇದು ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ ; ನಮಗೆ ದೊರೆತ ಅಸಮಗ್ರ ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ 6 ಸಂಧಿಗಳಿವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ವೀರಭದ್ರನ ವಿವಾಹವು ವರ್ಣಿತವಾಗಿದೆ. ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಮೊದಲು ಶಿವನು ಷಣ್ಮುಖನಿಗೂ ಅನಂತರ ದಧಿಮುನಿ ಜೈಮಿನಿಗೂ ಹೇಳಿದಂತೆಯೂ ಅದನ್ನೇ ರಗಳೆಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಹಂಪೆಯ ಹರಿಶ್ಚರನು ರಚಿಸಿದಂತೆಯೂ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ವಿರೂಪಾಕ್ಷಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ :—

1 ಇದು ಈಗಿನ ದೋಣಿಹೊಳೆಯ ತೀರದಲ್ಲಿರುವ ತಾಳಿಕೋಟೆ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

2 ಸ್ಥಳವು ಬಿಜಾಪುರದ ಆಗ್ನೇಯಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 41 ಮೈಲಿಗಳ ದೂರದಲ್ಲಿದೆ.

2 ತನ್ನ ಗುರುವಿನ ಪೀಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ 18 ಪಟ್ಟದವರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

ಕವಿಸಾ ಥನ.

ಮಾಣಿಕವು ನಸುಮಾಸಿಯಿದ್ದಡೆ | ಸಾಣೆಯಿಕ್ಕಿಯು ಕಾಂತಿಯೆಸಗುವ |
ಜಾಣರಂದದಿ ಸಕಲಕವಿಗಳು ನಿವುಣಪಂಡಿತರು ||
ಮಾಣದಣುಗೊಳಿಸುವುದು ಪದಲಾ ? ಕ್ಷಣಿಕರೀಭದ್ರನ ಸುಲಗ್ನವ |
ಕೇಣಿವಿಡಿದವನಲ್ಲ ರಚಿಸುವುದೆಲ್ಲರೊಂದಾಗಿ ||

ಪಾರ್ವತಿ ಬೇಡಿತಿಯಾಗಿ ಶಿವನನ್ನು ಹುಡುಕುವುದು.

ಕೂಗತಿರ ಕೋಗಿಲೆಯು ಸ್ವರದಲಿ | ಮಾಗಿ ಮದವೇಣುತ್ತ ಬರುತಿರೆ |
ತಾಗುತಿರ್ದವು ಫಲಗಳೋಳಿಯು ಚಂಚರಿಯ ಶಿರವ ||
ಬಾಗುತಲಿ ಬಳುಕುತಲಿ ಕಂಗಳ | ಲಾಗ ಜಲಕಣವಿಟಾಯುತಿರೆ ತಿವೆ |
ಶ್ರೀಗುರುವೆ ದೊರಕಯ್ಯ ನಂಬಿದೆ ನಿನ್ನ ಜರಣವನು || (ಎನುತ್ತ ಅಲೆದಳು)

ಚಿನ್ಮಯ. ಸು. 1750.

ಈತನು ತಾರಕನಿರಂಜನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ ;
ಸಹಜಾನಂದ ಸದ್ಗುರು ಲಿಂಗಾರ್ಯನ ಶಿಷ್ಯನು. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು
1750 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ.

ತಾರಕನಿರಂಜನ.

ಇದು ಹಾಡಿನರೂಪವಾಗಿದೆ ; ಅಧ್ಯಾಯ 7, ಪದ 204. ಇದರಲ್ಲಿ
ಭಕ್ತಿಯೋಗ, ಸಾಂಖ್ಯಯೋಗ, ತಾರಕಯೋಗ, ಅಮನಸ್ಕಯೋಗ, ನಿರ್ಗುಣ
ಯೋಗ, ವೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳು ಹೇಳಿವೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದ
ರಂಗನಾಥ, ರಾಮಚಂದ್ರ, ಪಾರ್ವತಿ, ಗಣೇಶ ಇವರ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ.

ವೆಂಕಟದಾಸ. ಸು. 1750.

ಈತನು ಅಖಂಡಾನಂದಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ
ಕವಿ ; ತನ್ನ ಗುರುವರಂಸರೆಯನ್ನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ—ಗೋಪಾಲಾರ್ಯ
ಯತಿ ; ಶಿಷ್ಯ ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ ; ಶಿಷ್ಯ ವಾಸುದೇವಯತಿ ; ಶಿಷ್ಯ ವಾಸುದೇವ ;

ತಿಷ್ಯ ಕವಿ ವೆಂಕಟದಾಸ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ. ಗ್ರಂಥವು ಗದ್ಯರೂಪವಾಗಿದೆ ; ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪವನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ ; ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಶ್ರುತಿ, ಸ್ಮೃತಿ, ಭಗವದ್ಗೀತೆ ಇವು ಅನುವಾದಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಕೆಲವು ಕನ್ನಡಪದ್ಯಗಳೂ ಇವೆ.

ಪೂರ್ವಾಂತರಂಗಯೋಗಿ. ಸು. 1750.

ಈತನು ನಾನಾರ್ಥಗುರುಬೋಧಸಾರವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ ; “ ತ್ರೀಮತ್ಪರಾಶರಪರಿವ್ರಾಜಕಾಚಾರ್ಯ ವ್ಯಾಸಭಟ್ಟಾರ ಮುಕುಂದಗುರುವರ್ಯ ವಾದಕಮಲಭೃಂಗಾಯಮಾನ” ಎಂದು ತನ್ನನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1750 ಆಗಿರಬಹುದು. ಗ್ರಂಥವು ಗದ್ಯರೂಪವಾಗಿದೆ ; ಅಧ್ಯಾಯ 11 ; ಅದ್ವೈತವೇದಾಂತವನ್ನು ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ.

ರುದ್ರಮುನಿ. ಸು. 1750.

ಈತನು ಕಾಲಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ ; ಸುಮಾರು 1750 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು. ಇವನ ಕಾಲಜ್ಞಾನವು ಪದಗಳ ರೂಪವಾಗಿದೆ ; ಜಿನ್ನಬಸವನ ಕಾಲಜ್ಞಾನದ ಆಧಾರದಮೇಲೆ ರಚಿತವಾಗಿರುವಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ನಿರಂಜನಮೂರ್ತಿ. 1760.

ಈತನು ಕಂಚಿಯ ಪುರಾಣವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ. ತನ್ನ ಗುರುವರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಪಟ್ಟದವರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿ ತನ್ನ ಗುರುವಿನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳದೆ ಹತ್ತನೆಯ ಪಟ್ಟದ ವಿರೂಪಾಕ್ಷನ “ ಗರ್ಭದಲಿ | ಬಂದ ಪಟ್ಟದ ಗುರುಗಳಿಗೆ ತಾ | ಹೊಂದಿ ಜನಿಸಿದ ಗುರುವಿನಂಫ್ರಿಗೆ | ಜಂದದಿಂದಲಿ ಯೆಹಗಿ ಬೇಡುವೆ ಮತಿಗೆ ಮಂಗಳವ ” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಶಕ 1681ನೆಯ ವಿಕ್ರಮವರ್ಷದಲ್ಲಿ, ಎಂದರೆ 1760 ರಲ್ಲಿ, ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸ, ಮಲುಹಣ, ಹರಿಹರ, ರಾಘವಾಂಕ, ಮಯೂರ, ಕಾಳಿದಾಸ, ಶುಕರೂಪ (ಕುವೆರಾವ್ಯಾಸ) ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಕಂಚಿಯ ಪುರಾಣ.

ಇದು ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ ; ಗತಿ 16, ಪದ್ಯ 887. ಇದರಲ್ಲಿ “ ಕಂಚಿಯಪುರದ ಭೂಪಾಲ | ಮಾರಹರನನು ಭಜಿಸಿ ಭಕ್ತಿಲಿ | ಭೋರೆನಿಪ ಹೆಮ್ಮಡೆಯ ಕಹಿಸಿದ | ಎರಜೋಳನ ಗೆಲಿದ ” ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ.

ಅಭಿನವ ಜನಾರ್ದನದಾಸ. ಸು. 1800.

ಈತನು ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಮಾಧ್ವಕವಿ; ಜಗನ್ನಾಥದಾಸನ (ಸು. 1775) ಶಿಷ್ಯನೆಂದು ಪ್ರತೀತಿ ಇದೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1800 ಆಗಿರಬಹುದು

ಮುದ್ದುಸಂಗಮುನಿ. ಸು. 1800.

ಈತನು ದೇವಾಂಗಮತಪ್ರಕಾಶಿಕೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ದೇವಾಂಗದವನು; ಹಂಪೆಯ ಹೇಮಕೂಟಮಠದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1800 ಆಗಿರಬಹುದು. ಇವನ ಗ್ರಂಥವು ಷಟ್ಪದಿ, ಸೀಸಪದ್ಯ ಇವುಗಳನ್ನು ಒಳಕೊಂಡಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾಡಸಿದ್ದಪ್ಪ ಎಂಬವನು ಒಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

ಶಂಕರಾನಂದಯೋಗಿ. ಸು. 1800.

ಈತನು ಕೈವಲ್ಯನವನೀತವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ ; “ ಶ್ರೀಮತ್ಪರಮಹಂಸ ಪರಿವ್ರಾಜಕಾಚಾರ್ಯ ಪರಮಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮ ಶ್ರೀದತ್ತಾತ್ರೇಯ ಕರಕಮಲಸಂಜಾತ ಶ್ರೀಸದಾನಂದಗುರು ಮಹಲಿಂಗರಂಗ ಯತಿವರೇಣ್ಯನ ” ಶಿಷ್ಯನು. ಅನುಭವಾಮೃತವನ್ನು ಬರೆದ ಮಹಲಿಂಗರಂಗನು (ಸು. 1675) ಸಠಜಾನಂದನ ಶಿಷ್ಯನೆಂದು ತಿಳಿವುದರಿಂದ ಈ ಮಹಲಿಂಗರಂಗನು ತದ್ಭಿನ್ನನಾಗಿರಬೇಕು. ಕವಿಯ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1800 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇವನ ಗ್ರಂಥವು ಹಾಡಿನರೂಪವಾಗಿದೆ ; ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಂದಗಳೂ ಇವೆ.

ಚಂದ್ರಸಾಗರವರ್ಣಿ¹. 1810.

ಈತನು ಬಿಜ್ಜಣರಾಯವುರಾಣವನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇದು ಭಾಮಿನೀ ಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಆಶ್ವಾಸ 8, ಪದ್ಯ 498. ಬಿಜ್ಜಣನು ಬಸವನ ಸಹೋದರಿಯಾದ ಗುಣವತಿಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಅವಳ ಮಗನನ್ನು ದೊರೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವಂತೆ ಮಂತ್ರಿ ಬಸವ ಮುಂತಾದವರಿಗೆ ಹೇಳಿ ಸತ್ತನು. ಬಸವನು ಜೈನರಿಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ತಿಳಿದು ರಾಜಕುಮಾರನು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಆತನನ್ನು ಜಯಿಸಿ ಜೈನರಿಗೆ ಸುಖವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿದನು — ಎಂಬುದೇ ಕಥಾಸಾರ.

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಪ್ರಭಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಆಮೇಲೆ ಕವಿ ಚತುರ್ವಿಂಶತಿ ಜಿನರು, ಪಂಚವರಮೇಷ್ಟಿಗಳು, ಸರಸ್ವತಿ, ಗಣಧರರು, (ಸ್ವಗುರು) ಲಕ್ಷ್ಮೀಸೇನ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ :—

ಗುಣವತಿ.

ದೇವಸತಿ ಗಡ ಈಕೆ ಕಿನ್ನರ | ಭಾವೆ ಗಡ ಮತ್ತೀಕೆ ಖಗೇಕುಲ |
ದೇವಿ ಗಡ ಮೇಣೀಕೆ ಭಾಸ್ಕರನಂಗನೆಯೊ ಶತಿಯ ||
ದೇವಿಯೋ ಸುರಜ್ಞೇಷ್ಠನಂಗನೆ | ಕಾವನರಸಿಯೊ ಹರನ ಗೌರಿಯೊ |
ಭಾವಜನ ಪಿತನೊಲವಿನಾಕೆಯೊ ಆರೊ ಇವಳಿಂದ ||

ಘನಮಠದಾರ್ಯ. ಸು. 1830.

ಈತನು ಅನುಭವಪದಗಳನ್ನೂ ಕೃಷಿಜ್ಞಾನಪ್ರದೀಪಿಕೆಯನ್ನೂ ರಚಿಸಿರುವಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ². ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ. ಇವನ ಜನ್ಮಸ್ಥಾನವು ಬಳ್ಳಾರಿಜಿಲ್ಲೆಯಾದರೂ ಈತನು ತನ್ನ ಆಯುಷ್ಯವನ್ನು ಹುನುಗುಂದದಲ್ಲಿ ಕಳೆದನು. ಇವನು ದೊಡ್ಡ ಪಂಡಿತನೆಂದೂ ಇವನ ಪದಗಳು ಭಕ್ತಿರಸದಿಂದ ಕೂಡಿ ಸೊಗಸಾಗಿವೆಯೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈತನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1830 ಆಗಿರಬಹುದು.

ಬಸವಲಿಂಗ. ಸು. 1830.

ಇವನು ತರಣಬಸವರಗಳೆ, ಶರಣಬಸವರಗಳೆ ಕಂಡ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು

ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ¹. ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1830 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಮೊದಲನೆಯ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ 100 ಪದ್ಯಗಳಿವೆ: ಒಂದೊಂದೂ “ ಶರಣುಬಸವ ” ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಎರಡನೆಯದನ್ನು ಯತಿಪುರದ ಸಿದ್ಧೇಶನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಬಸವನ ಚರಿತ್ರವು ಹೇಳಿದೆ. ಇದರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕವಿ “ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ವಾಲ್ಮೀರಿಕೆ ಸೋಮನಾಥನು ಬಸವ ಪುರಾಣವನ್ನು ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿ ಬರೆದನು; ಅದನ್ನು ಭೀಮಕವಿ ಕನ್ನಡಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದನು; ಶಂಕರಾರಾಧ್ಯನು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಬರೆದನು; ಬಾಲಚಂದ್ರನಗರದ ಶಿವಕವಿ ವಸ್ತುಕರೂಪವಾಗಿ ರಚಿಸಿದನು. ಅದನ್ನೇ ನಾನು ಸುಲಲಿತವಾಗಿ ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ ” ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ.

ಕೃಷ್ಣಗಿರಿ ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ. ಸು. 1860.

ಈತನು ಲಕ್ಷ್ಮಣಾವಿಲಾಸವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ಗಯೋವಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಬರೆದ ವೆಂಕಟರಮಣಯ್ಯನ² (1857) ತಮ್ಮನು. ಇವನ ಗ್ರಂಥವು ಯಕ್ಷಗಾನರೂಪವಾಗಿದೆ.

ಭಾಗವತಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿ. 1869.

ಈತನು ಜ್ಞಾನಯೋಗತರಂಗಿಣಿಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ. ಇವನ ತಂದೆ ಭಾಗವತ ನಾರಾಯಣಪ್ಪ. ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಮಹಿಷಿಗಳಾದ ರಮಾವಿಲಾಸ ಸನ್ನಿಧಾನದ ಜಲುವಾಜಮ್ಮಣ್ಣಿ ಸೀತಾವಿಲಾಸ ಸನ್ನಿಧಾನದ ದೇವಾಜಮ್ಮಣ್ಣಿ ಇವರಿಬ್ಬರೂ ತಮ್ಮ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಬಾಲನಾದ ಶ್ರೀಚಾಮರಾಜನ ಮೂಲಕವಾಗಿ ತಿಳಿಸಲು ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೂ ಆ ಸನ್ನಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಪೋಷಿತನಾದ ತಾನು ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು 1869 ರಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಗ್ರಂಥವು ವಾಸಿಷ್ಠರಾಮಾಯಣದ ಟೀಕಾರೂಪವಾಗಿದೆ.

1 Kittel: “ Nagavarma's Prosody ”, LXXX.

2 ಪುಟ 205.

APPENDIX II.

ಪ ರ ತಿ ಸ್ವ II.

ಕವಿಗಳು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಕೆಲವು ಗ್ರಂಥಗಳು.

ತ್ವೇಲೋಕ್ಯರಕ್ಷಾಮಣಿಸ್ತೋತ್ರ (ವೃತ್ತ 12). ಸು. 1300.

ಎನಿತಾನುಂ ಭವಮುಂ ಚತುರ್ಗತಿಗಳೊಳ್ ದುಃಖಂಗಳಂ ಕಂಡೆನುಂ |
ಜಿನವರ್ಕಳ್ಳಿದೆನುಳ್ಳಿದೆಂ ಜಳಿತೆನಿಂ ಮೆಯ್ಯೊಡ್ಡಲಮ್ಮೆಂ ನಿರಂ ||
ಜನ ಸಂಸಾರಸಮುದ್ರದಿಂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡೆನ್ನಂ ಜಿನಸ್ವಾಮಿ ಮು |
ಕ್ರಿನಿವಾಸಕ್ಕೆ ಮಮತ್ವದಿಂ ಕಳಿಪು ನೀಂ ತ್ವೇಲೋಕ್ಯರಕ್ಷಾಮಣೀ ||
ಶ್ರೀಯುಂ ಜವ್ವನಮುಂ ವಿಳಾಸದೊದವುಂ ಸೌಭಾಗ್ಯಮುಂ ಮೈಮೆಯುಂ |
ಮಾಯಂ ಮಂಜಿನವುಂಜಮಿಂದ್ರಧನು ವಿದ್ಯುಲ್ಲೇಖೆ ಸಂಧ್ಯಾರುಣ ||
ಶ್ರೀಯೆಂಬಂತಿರೆ ನಿಷ್ಕೆಯಾಗಿರವಿವರ್ಕಾಂ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸೆಂ ಶಾಶ್ವತ |
ಶ್ರೀಯಂ ದೇವರದೇವ ಕೂರ್ತುರದಯೆಗೆಯ್ ತ್ವೇಲೋಕ್ಯರಕ್ಷಾಮಣೀ ||

ಜಿನೇಶ್ವರಾಷ್ಟಕ. ಸು. 1300.

ಪ್ರತಿಪದ್ಯವೂ ಜಿನೇಶ್ವರ ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀನಿಧಿ ನೀನೆ ಸೌಖ್ಯನಿಧಿ ನೀನೆ ಯಶೋನಿಧಿ ನೀನೆ ವಿಶ್ವವಿ |
ದ್ವಾನಿಧಿ ನೀನೆ ತತ್ತನಿಧಿ ನೀನೆ ದಯಾನಿಧಿ ನೀನೆ ಸದ್ಗುಣಾಂ |
ಭೋನಿಧಿ ನೀನೆ ಧರ್ಮನಿಧಿ ನೀನೆ ಸುಧಾಂಬುಧಿ ನೀನೆ ಮುಕ್ತಿಲ
ಕ್ಷ್ಮೀನಿಧಿ ನೀನೆ ಭವ್ಯನಿಧಿ ನೀನೆ ಜಗತ್ತಯದೊಳ್ ಜಿನೇಶ್ವರಾ ||

ಗುಮ್ಮಟಸ್ತುತಿ (ಪದ್ಯ 6). ಸು. 1300.

ಕಂಡೆಂ ಕಣ್ಣಳ ಪುಣ್ಯವುಂಜಮನೆ ಕಾಣ್ಪಂತೀಗಳಾನಂದದಿಂ |
ಕಂಡೆಂ ಕಣ್ಣಳ ಕೌತುಕಂ ಕೊನರುತಿರ್ಪಂತೀಗಳೊಂದಟ್ಟುತಿಂ ||

ಕಂಡೆಂ ಕಣ್ಣಡೆದಿದುರ್ಧರ್ಕೆ ಫಲಮೆಂಬಂತೀಗಳೊಂದೇಜ್ಜೆಯಿಂ |
ಕಂಡೆಂ ಕಣ್ ದಣಿವಂತು ಸಂತಸದೊಳಾಂ ಶ್ರೀಗುಮ್ಮಟಾಧೀಶನಂ ||

ಜಿನಸ್ತುತಿ (ಪದ್ಯ 12). ಸು. 1300.

ಅಟಿಯದ ಬೇಶದೊಳ್ ತೊಲಿಲಿ ತಳ್ತ ವಹಾವಿನಾಂಧಕಾರದೊಳ್ |
ಸತಿಗಳ ನಿರ್ಝರೋದಕದ ಗಪ್ಪರದೊಳ್ ಭಯಮಾದ ಬೆಟ್ಟದೊಳ್ ||
ತೆಪಪಡಿದೊಲ್ಲು ನಿಂದು ಮಿಗೆ ನಿರ್ಮಲಪಂಚಪದಾಕ್ಷರಂಗಳಂ |
ಮಹೆಯದೆ ಭಾವಿಪೊಂದು ಪರವೋತ್ಸವಸಂಪದಮೆಂದು ಸಾರ್ಗುವೋ ||

ಧ್ಯಾನಲಕ್ಷಣ (ಕಂದ 5). ಸು. 1300.

ತಾರಗೆಯಂ ಕ್ಷೀರಾಬ್ಧಿಯ | ವಾರಿಯೊಳಿರದೊಪಿಸಿ ಕರ್ಚಿ ಕಳೆದವೊ
ಲೆಸೆವಾ |
ಕಾರದ ಪಂಚಪದಂಗಳ | ನಾರಯ್ಡತಿಶುದ್ಧಮನದೊಳಿರಿಸೆ ಪದಸ್ಥಂ ||

ಪಂಚಪದಾಷ್ಟಕ¹ (ಕಂದ 10). ಸು. 1300.

ಶ್ರೀಕರಮಭೀಷ್ಟಸಕಲಸು | ಖಾಕರಮಪವರ್ಗಕಾರಣಂ ಭವಹರಣಂ |
ಲೋಕಹಿತಂ ಮನ್ಮನದೊಳ | ಗೀಕಾಗ್ರದೆ ನಿಶ್ಚೆ ನಿರುಪಮಂ ಪಂಚಪದಂ ||
ಸಾರಂಗಳ ಪಂಚನಮ | ಸ್ವಾರಂಗಳ ಸಕಲಭವ್ಯಜನಹೃದಯಾಲಂ |
ಕಾರಂಗಳ ಶ್ರುತಲಕ್ಷ್ಮೀ | ಹಾರಂಗಳ ನೆನೆವವರ್ಗೆ ಸುಖಸಾರಂಗಳ ||

ಯೋಗಾನ್ಯತ (ಪದ್ಯ 110) ಸು. 1300.

ಸಮಚಿತ್ತಮೆ ಪರಮಪದಂ | ಸಮಚಿತ್ತಮೆ ಸಕಳಸುಖದ ನಿಲಯಂ
ಮತ್ತಂ |
ಸಮಚಿತ್ತಮೆ ಮುಕ್ತಿಪದಂ | ಸಮಚಿತ್ತದೆ ಕೂಡಿ ನೆಗಲ್ಲ ತಪಮದು
ಸಫಲಂ ||

ಅಟಿಯದವರಣಿವರೋಳ್ ತಾ | ವಟಿವುದು ಪರಮಾತ್ಮಗುಣಮನಟಿವಿಂ
ಕರ್ಮಂ |

ಪಟಿಪಡುಗುಮಟಿಯದಿದೊಡೆ | ನೆಹೆಯಟ್ಟಿ ತಗುಳ್ಳು ಸುತ್ತುತಿರ್ಕುಂ
ಕರ್ಮಂ ||

ಕಾನಲ ಬಾನಲ ನೀರಂ | ವಿನೋಲ್ಕುಂ ರಾಜಹಂಸನೋಲ್ಕು ಮೆ ಮಿಥ್ಯಾ |
ಜ್ಞಾನಿ ಭವಸುಖಮನೋಲ್ವಂ|ತೇನೋಲ್ಕು ಮೆ ಪರಮಪಾವನ ಜ್ಞಾನವರಂ ||

ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ. ಸು. 1300.

ನೇಟಿಲ ಜೀವಮಂ ಮೊಲೆವಾಲಿನಲ್ಲಿ ತೇದು ಕಣ್ಗೆ ಎಚ್ಚೆ ಕಣ್ಣಿಬೇನೆ
ಮಾಣ್ಣಂ.

ಅರುಳಿಮೊಗರು ಅರಗು ಇವನರೆದು ಹುಳಿನುಜ್ಜಿಗಿಯಲ್ಲಿ ಕದಡಿ ಕುಡಿಯೆ
ಸೂತಕಂ ನಿಲ್ಲುವುದು.

ಜ್ವಾಲಿನೀಕಲ್ಪಾದಿಸಂಗ್ರಹ. ಸು. 1300.

ಗದ್ಯ ಪದ್ಯಾತ್ಮಕವಾಗಿದೆ.

ಕರಿಯೆಳ್ಳು, ಕರಿಯ ಕಡಲೆ, ಕರಿಯ ಕಾಕಿ, ಕರಿಯಡಕೆ ಇನಿತುಮಂ
ಸಮಂಗೊಂಡು ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆಯೊಳರೆದು ಮೆಯ್ಯಂ ಹೂಸೆ ಮೆಯ್ಯ ರೋಮಂ ಮೊದ
ಲಾಗಿ ಏನುಂ ಬೇಯದು.

ಕನಕದ ಬೇರು ಗಿರಿಕರ್ಣಿಕೆಯ ಬೇರು ಸಹ ಕವಿಲೆಯಾವಿನ ಬೆಣ್ಣೆಯಿಂದ
ರೆದು ಮೆಯ್ಯ ಮೊಗಮಂ ಪೂಸಿ ನೀರೋಳ್ ಮೊಕ್ಕು ಕುಳ್ಳಿರಲು ಮನೆಯೊಳಿದಂ
ತಿರ್ಕುಂ.

ಕಡಲೆಯ ಬೇರಂ ಸಿದ್ಧದಿನಪಲ್ಲಿ ತಂದು ಮಂಚದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಲು ತಿಗುಣೆ ಹೊದ್ದ
ಲಮ್ಮದು.

ಕರಮಿದು ಚೋದ್ಯಂ ತೆಂಗಿನ|ತಿರುಳಂ ಪಿಪ್ಪಲಿಯ ನೀರೊಳರೆದದನಿಂಬಾ |
ಗಿರೆ ಪಿಱಿದು ತಳೆಯೆ ದುಗ್ಧಂ | ಸ್ವರೂಪಮಂ ತಳೆದು ಕರಮೆ ರುಚಿ
ಯಾಗಿರ್ಕುಂ ||

ಕರ್ಮಪ್ರಕೃತಿ. ಸು. 1350.

ಕರ್ಮದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಹೇಳುವ ಗದ್ಯಗ್ರಂಥ.

ಕಿಚ್ಚಿಂದಂ ಬಿಂದೆರಡಾಗದ ನೀರಿಂದಂ ನನೆದೆರಡಾಗದ ಕೆಸಲಿಂದಂ ಲೊಬೆ

ದೆರಡಾಗದ ವಜ್ರಾದಿಗಳಿಂದೊಡೆದರಡಾಗದ ಕಡುಕಿಡಿದಪ್ಪ ಪುದ್ಗಲಮಂ ಪರಮಾಣುವೆಂಬುದು.

ಮೂಲಪ್ರಕೃತಿ ಜ್ಞಾನಾವರಣೀಯ ದರ್ಶನಾವರಣೀಯ ವೇದನೀಯ ಮೋಹನೀಯಾಯುಷ್ಯ ನಾಮಗೋತ್ರಾಂತರಾಯ ಭೇದದಿಂದೆಂಟುತೆಹಂ. ಆವೆಹೋಳ ಜ್ಞಾನಾವರಣೀಯಕರ್ಮಮಣಿಯಲೀಯದು ಆದಿತ್ಯಂಗೆ ವಹೆಯಾದ ಮೇಘದಂತೆ. ದರ್ಶನಾವರಣೀಯಕರ್ಮಂ ಕಾಣಲೀಯದು ಸೊಡರಂ ಮುಚ್ಚಿದ ಕುಂಭದಂತೆ. ವೇದನೀಯಕರ್ಮಂ ಸುಖದುಃಖಂಗಳಂ ಮಾಯ್ದುದು ಖಲ್ಗಧಾರೆಯ ಜೇನೆಯ್ಯಂ ನಕ್ಕುವಂತೆ. ಮೋಹನೀಯಕರ್ಮಂ ಮರುಳ್ಕಾಲ್ಪುದು ಮದ್ಯದ ಸೊರ್ಕಿನಂತೆ. ಆಯುಷ್ಯಕರ್ಮಂ ಶರೀರಮಂ ಪಿಡಿದಿರ್ಪುದು ಸಂಕಲೆಯಂತೆ. ನಾಮಕರ್ಮಂ ವೆಸರ್ಗಗಳಂ ಮಾಯ್ದುದು ಚಿತ್ರಕನಂತೆ. ಗೋತ್ರಕರ್ಮಂ ಕುಲಂಗಳಂ ಮಾಯ್ದುದು ಕುಂಭಕಾರನಂತೆ. ಅಂತರಾಯಕರ್ಮಂ ವಿಘ್ನಮಂ ಮಾಯ್ದುದು ಭಂಡಾರಿಯಂತೆ.

ದ್ರವ್ಯಸಂಗ್ರಹಾಗಮಟೀಕೆ. ಸು. 1350.

ಶ್ರೀಮನ್ನೇಮಿಜಂದ್ರಸಿದ್ಧಾಂತವೇದಿಗಳ್ ಸ್ವಾತ್ಮಾನುಭವಜನಿತಾನತ್ವತಾನಂತ ಸುಖಸುಧಾರಸಪಿಪಾಸಿತರಪ್ಪ ಭವ್ಯಜನಂಗಳ್ಗೆ ತಪ್ಪುಖವ್ರಾಪ್ತಿಕಾರಣಭೂತ ಪಂಚಾಸ್ತಿಕಾಯ ಷಡ್ವೈ ಸಪ್ತತತ್ತ್ವ ನವಪದಾರ್ಥ ಸಂಸಾರವೋಕ್ಷಕಾರಣ ಪರಿಜ್ಞಾನಾರ್ಥಮಾಗಿ ಸಕಲಾಗಮಂಗಳ ಸಾರಮಂ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ದ್ರವ್ಯಸಂಗ್ರಹಮಂ ಪೇಟುತ್ತದಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಿಘ್ನತಾದಿ ಚತುರ್ವಿಧಫಲಮನವೇಕ್ಷಿಸಿ ವಿಶಿಷ್ಟದೇವತಾನಮಸ್ಕಾರಮಂ ಮಾಡಿದಪರ.

ತ್ರಿಭುವನಕೋಶ (ಗದ್ಯ) ಸು. 1400.

ಗಾಹೆಗಳೂ ಶ್ಲೋಕಗಳೂ ಅನುವಾದಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಆದ್ಯಂತಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕಂದವೂ ಗದ್ಯವೂ ಇವೆ—

ತ್ರಿಭುವನಜೊಡಾಮಣಿಜಿನಶುಭವಾದಪಯೋಜಯುಗಳಮಂ ವಂದಿಸಿ ಮ| ತ್ತುಭಯಜಗದ್ಧಿತವೆನಿಸಿದ|ತ್ರಿಭುವನಕೋಶಸ್ವರೂಪಮಂ ವಿರಚಿಸುವೆಂ ||

ಇಂತೀ ಶ್ರೀಮದರ್ಹತ್ಪರವೇಶ್ವರಪ್ರಣೀತ ಪರಮಾಗಮಸಾರಾಮೃತಾಭಿಲೋಕಿಗಿದ ತ್ರಿಭುವನಕೋಶಮೆಂಬ ಗ್ರಂಥಂ ಸಮಾಪ್ತಂ.

ಶಬ್ದಸಾರ. ಸು. 1400.

ಗದ್ಯರೂಪವಾದ ಕರ್ಣಾಟಕನಿಘಂಟು; 676 ಪಾಠ್ಯಗಳಿವೆ.

ಜನ್ಮವಗೆಯಂ, ಎಂಟಡಿವರಿಚಾ, ಬೀರಂ, ಬಿಸುಗಣ್ಣಣುಗಂ, ಅರೆಪಾನಿಸ
ವಗೆಯಂ—ಈ 5 ವಿರಭದ್ರಂಗೆ ವೆಸರ್.

ಕಂದೆಂದು ಕಟೆಯೆಂದು ಕಳಂಕಂ. ಜತ್ತುಳಮೆಂದು ಫೇನಂ. ಕಾಣ್ಪುರ
ಮೆಂದು ಕಾಡ ಹೊಸಲ್.

ಕಲ್ಪಿಗರ ಕೈವಿಡಿ. ಸು. 1400.

ಹಳಗನ್ನಡಪದಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡುವ ನಿಘಂಟು; ಕಂದವೃತ್ತಗ
ಳಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಪದ್ಯ 99.

ಪಂಡಿತನಕ್ಕಿ ಕೀರನೊಳೆ ತಾರಗವಟ್ಟಿಯನಲ್ತೆ ವುನ್ನರಂ |

ಕಂಡವೆನಲ್ತೆ ತುಂಡಿನೊಳೆ ಬಣ್ಣವುರಂ ಮಿಗೆ ವರ್ಣಪೂರದೊಳ್ ||

ತಂಡವೆನಲ್ತೆ ಹಿಂಡಿನೊಳೆ ದೂದವಿ ಕುಂಬಣಿಯೊಳ್ ಬಿಡಂಡೆ ಮೈ |

ದಂಡಿಕನಾಮಧೇಯದೊಳೆ ಕನ್ನವುರಂ ಸಲೆ ಕರ್ಣಪೂರದೊಳ್ ||

ಮುಲ್ಲಯನಲ್ ಮುದ್ದಾನ್ನಂ | ಮುಲ್ಲದನೆನೆ ಬಿಲ್ವನಲ್ದದಂ ಕಟ್ಟ
ನೊಳಂ |

ಮೊಲ್ಲದನೆನೆ ಪೊಡವಟ್ಟನೊ | ಮುಲ್ಲದನೆನೆ ಪ್ರೀತಿವಟ್ಟನೊಳ್ ತಳಿ
ದಿರ್ಕುಂ ||

ಚಿಕ್ಕ ಶ್ರಾವಕಾಚಾರ. ಸು. 1400.

ಜೈನಶ್ರಾವಕರಿಗೆ ಉಪದೇಶರೂಪವಾದ ಗ್ರಂಥ; ಕಂದವೃತ್ತಗಳು 164.

ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳು ಅನ್ಯಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ಅನುವಾದಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಹೆಣ್ಣಿಗಂ ಹೊನ್ನಿಗಂ ಮಣ್ಣಿಗಂ ಕಾಂಕ್ಷೆಯಿಂದಮೆಲಗದೆ ಲೋಕಂ |

ಬಣ್ಣಿಸೆ ಸಂಜಳನಾಗದೆ | ತಿಣ್ಣಂ ನಡೆವವನೆ ತಾಂ ತವೋಧನಸಕ್ಕುಂ ||

ಪೆಂಡಿರ್ ತಾಯ ಸಮಾನಂ | ಹೊಡದಸಮನರ್ಥಮೆಂದು ತೊಡೆದ

ಬಿಲ್ವಶಾ |

ಪೆಂಡಿರ್ಗರ್ಥಶಾಟಿಪ | ಭಂಡಂ ಸ್ವರ್ಗಾಪವರ್ಗಮಂ ಪಡೆದಪನೇ |

ಕೊಲ್ಲದ ಪುಸಿಯದ ಕಳನಿನ್ನಿತಿಲ್ಲದ ಪರವನಿತೆಯರ್ಗ್ಗೆ ಪದವಿಂ ಚಿತ್ತಂ |
 ಸಲ್ಲದ ಪರಿಗ್ರಹಕ್ಕೆಳ | ಸಿಲ್ಲದ ಸುವ್ರತವಿವಯ್ದು ಮಲ್ಲವೆ ರತ್ತಂ ||
 ನಿಟ್ಟಲು ಮುಚಿಯದಮುನ್ನಂ | ದಿಟ್ಟಿಗಳತ್ತಿತ್ತ ಸೂಸಿಪೋಗದಮುನ್ನಂ |
 ಕಟ್ಟಿಗೆನಿಡಿಯದಮುನ್ನಂ | ನೆಟ್ಟನೆ ನೀಂ ನಿನ್ನನಡಿದು ಭಾವಿಸು ಜೀವಾ ||
 ಅವಂಗಂ ಸಿರಿ ನಿಲ್ಲದು | ಭಾವಿಸುವೊನೆ ಬಂಧುಜನಕಸಾಶ್ರಿತಜನಕಂ |
 ತಾವಾಗಿ ಕರೆದು ದಯೆಯಿಂದೀವುದು ನಿಜಕರಕೆ ಕರಕೆ ಬಾರದಮುನ್ನಂ ||
 ನೆರೆವುದಗಲ್ಲುದರ್ಕೆ ಜನಂ ಮರಣಕ್ಕೆ ವಿನೂತಯವ್ವನಂ |
 ಜರೆಗೆ ಧನಂ ದರಿದ್ರತೆಗೆನಲ್ಕೆ ವಿರಾಗಪಥಕ್ಕೆ ತತ್ಸುಖೋ ||
 ತ್ವರಮಸುಖಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಿದೆಂದಡಿದುಂ ಭವಪಂಜರಾಂಕಣಾಂ |
 ತರಗತರೇಕೆ ಶೋಕಿಸುವರೇಕೆ ಪಲುಂಬುವರೇಕೆ ನೋವರೋ ||

ಧ್ಯಾನಲಕ್ಷಣ. ಸು. 1400.

ಮನವನೆತ್ತಲುಂ ಪರಿಯಲೀಯದೆ ಒಂದೆವಸ್ತುವಂ ಚಿಂತಿಸುವುದು
 ಧ್ಯಾನಮೆಂಬುದು. ಆಧ್ಯಾನಂ ಆರ್ತಧ್ಯಾನಮುಂ ರೌದ್ರಧ್ಯಾನಮುಂ ಧರ್ಮಧ್ಯಾ
 ನಮುಂ ಶುಕ್ಲಧ್ಯಾನಮುಮೆಂದಿಂತು ನಾಲ್ಕುತೆಜನವ್ವುದು.

ಪರವಾಗಮಪದಾರ್ಥದೊಳೆತ್ತಾನುಂ ಮಹವಿಯೊಡೊಡೆ ನಯವಿಕ್ಷೇಪ
 ಪ್ರಮಾಣಂಗಳ್ಗೆ ವಿರೋಧಮಲ್ಲದಂತು ವಿಚಾರಿಸಿ ಸ್ಯಾದ್ವಾದಮತಾನುಸಾರಿ
 ಯಾಗಿ ಸ್ವಸಮಯಭೂಷಣಮುಂ ಪರಸಮಯಭೂಷಣಮುಮೆಂದಿವನಡಿದು
 ಚಿಂತಿಸುವುದು ಕಾರಣವಿಜಯಮೆಂಬ ಪತ್ತನೆಯ ಧರ್ಮಧ್ಯಾನಮೆಂಬುದು. ಈ
 ಪತ್ತುತೆಜದ ಧರ್ಮಧ್ಯಾನಂ ಪೀತಪದ್ಮಶುಕ್ಲಲೇಶ್ಯಂಗಳನುಳ್ಳವು ಸ್ವಗಮೋ
 ಕ್ಷಂಗಳ್ಗೆ ಕಾರಣನುಕ್ಕುಂ.

ಮೋಹಾನುಭವಮುಕ್ಕುರ. ಸು. 1400.

ಕಂದವೃತ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತೀರ್ವರ್ಣನೆ ; ಪದ್ಯ 114.

ಮಾನಿನಿಯರೊಳಗನಣಿವೊಡೆ | ದಾನವಮಥನಂಗೆ ಬಾರದದಡೆಂ | ಪುರುಷಂ |
 ಮಾನಿನಿಯರ ವಶಮೆಂತೆನೆ | ತಾನೇ ಘೃತಮಾಗಲಾರ್ಪದೇ ನವನೀತಂ ||
 ಆನನಮಂ ಚಂದಿರನೆಂ | ದಾನೆಯ್ದಲನಕ್ಕಿಗಳ್ಗೆ ಸಮಮೆಂದಳಕ |
 ಸ್ಥಾನಮನರೆವೆಗೆಗೆಯೆಂ | ದಾನೀಲಿಂಗಳಕಮನಗಳೆನೆ ಬಣ್ಣೆ ಸುವರ್ ||

ಪಂದೆಯಂ ಕಲಿವಾಲ್ವರಾಕಲಿ ಪಂದೆಯೆಂಬವೊಲಾಗಿಪರ್ |
 ಸಂದ ಜಾನದ ಯೋಗಿಯಂ ಚಲಚಿತ್ತವೃತ್ತಿಯನೆಯ್ವಿಪರ್ ||
 ನಿಂದೆವೊರ್ದವರ್ಗೆ ತತ್ಕ್ಷಣದಿಂದೆ ನಂದೆಯವೊರ್ದ ಪರ್ |
 ಚಂದಿರಾನನೆಯರ್ಗಳಂತೆರಡಕ್ಕನೋಪಳಿ ಕಾರಣಂ ||
 ಮಿಸುನಿಗೆ ಕಂಪು ರತ್ನತತಿಗಿಂಪು ಸುರೂಪಕೆ ಸೊಂಪು ಕೋಮಲ |
 ಪ್ರಸರಕೆ ನುಣ್ಣು ಸದ್ರಸಕೆ ತಣ್ಣು ಮಹತ್ವಕೆ ಗುಣ್ಣು ನಾಡೆರಾ ||
 ಬಿಸಲತಿರವ್ಯಮಾದವೊಲನಂತಗುಣಾನ್ವಿತಮಾದ ಜೀವನ |
 ಕೃಷಿಯಳ ಬೇಟವೊಂದು ದೊರೆಕೊಂಡೊಡೆ ಸಂಪದಮಾಗಿ ತೋರುಗುಂ||

ಲೋಕಸ್ವರೂಪ (ಗದ್ಯ). ಸು. 1400.

ಪರಮಜಿನಜರಣಕಮಳ | ಕ್ಕುರುಮುದದಿಂದೆಜಿಗಿ ಭವ್ಯಜನಹಿತಕರಮಂ |
 ವರಮುಕ್ತಿಕಾಂಕ್ಷೆಯಿಂದಂ | ಸುರುಚಿರಲೋಕಸ್ವರೂಪಮಂ ಪ್ರಕಟಿಸುವೆಂ ||
 ದುಷ್ಟಮಸುಷಮಮೆಂಬ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಕಾಲದೊಳ್ ಕರ್ಮಭೂಮಿ
 ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಕ್ಕುಂ. ಅಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ತೀರ್ಥಕರ ವೃಷಭನಾಥಂ ನಾಭಿರಾಜಂಗಂ
 ಮರುದೇವಿಗು ತ್ರಿಜ್ಞಾನಧರಂ ಪುಟ್ಟಿದಪ್ಪನೆಂದಿಂ ದ್ರನಾಸನಕಂಪದಿಂದೊಡು ಶ್ರೀ
 ಹ್ರೀಧೃತೀರ್ತಿಬುದ್ಧಿಲಕ್ಷ್ಮಿ ಮೊದಲಾಗೊಡೆಯ ದೇವಿಯರಂ ಸ್ವಾಮಿಯ
 ತಾಯ್ಗೆ ಬೆಸಕೆಯಿಮೆಂದು ಪೇಚೊಡವಂ ಬಂದು ಗರ್ಭಶೋಧನೆಯಂ ಮಾಡಿದ
 ನಂತರಂ ದೇವಿ ಶುಭವೋಡತಸ್ತಸ್ಸಂಗಳಂ ಕಂಡಿಂ ಬಲಿ'ಕ್ಕಂ ಸ್ವಾಮಿ ಸ್ವರ್ಗದಿಂ
 ಗರ್ಭಕ್ಕವತರಿಸೆಯದನಿಂದ್ರನೊಡು ಧನದಂಗೆ ನಿರೂಪಮಂ ಕುಡಲ್ ಹಿಂದೆಯು
 ದಿಗಳ್ ಮುಂದೆ ನವಮಾಸಪೂರ್ಣಂತಂ ನಿಜ್ಜನಿಜ್ಜಂ ಮೂಳುವರೆಕೊಟಿದ್ರವ್ಯಮಂ
 ಸುರಿವುದೊಂ ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭನೆಂಬ ಪೆಸರ್ ಭಟ್ಟಾರಕಂಗಳನ್ನರ್ಥಮಾದುದು. ಶುಭ
 ದಿನಶುಭಯೋಗ ಶುಭಮುಹೂರ್ತದೊಳುದಯಂಗೆಯ್ಯಲೊಡಂ ಸೌಧಮೇಶಾನ
 ದೇವರ್ಕಳ್ ತಂತಮ್ಮ ವಿಭೂತಿಯಿಂ ಬಂದು ತಾಯಮುಂದೆ ಮಾಯಾಶಿಶುವೆ
 ನಿರಿಸಿ ಶಿಶುನಾಥನಂ ಮಂದರದ ಪಾಂಡುಶಿಲಾತಳದಮೇಲೆ ಪೂರ್ವಾಭಿಮುಖನಾ
 ಗಿರಿಸಿ ಕ್ಷೀರಾಬ್ಧಿಯ ನೀರಂ ತಂದಭಿಷೇಕಮಾಡಿ ಅರ್ಚಿಸಿಕೊಂಪು ಬಂದು
 ತಾಯ ಮುಂದಣಿ ಮಾಯಾಶಿಶುವಂ ತೆಗೆದು ಶಿಶುವನಿರಿಸಿ ಪೊಣಮಟ್ಟು ಮೋದರ್

ಶಿವಾಕ್ಷರಮಾಲೆ. (ಕಂದ 44.) ಸು. 1400.

ಕಾವರ್ಣಾಂತನಿರಾಜದ್ವೀವರ್ಣಮನಾಂತು ಹಸ್ತದೊಳ್ ಬಾಜಿಸಿ ನೀಂ |
ದೇವಗಣಂಗಳ್ ಮನದೊಳ್ | ಭಾವಿಸಿ ವಿಸ್ಮಯಮನಾಂತರವನಿವನೊತಾ ||
ಭವದೊರನಾಗಿಯುಂ ನೀಂ | ಭವನಾದವೆ ನಿನ್ನಭಕ್ತಜನತತಿಗೆಲ್ಲಂ |
ಭವಮಂ ಪಡಿದಿಟ್ಟು ಮಹೋ | ಶ್ವವಪದಮಂ ಕೊಟ್ಟಿ ಚರಣನತಸು
ತ್ರಾಮಾ ||

ಹರೈಕ್ಷರಮಾಲೆ (ಕಂದ 39). ಸು. 1400.

ಪವನಹತಿಯಿಂದೆ ವಾರಿದನಿವಹಂ ಪರೆವಂತೆ ದನುಜಬಲಮದು ರಾಮಾ |
ಹವದೊಳ್ ಪರೆದುದು ಪರನೈಪ | ಯವತಿಗೆ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟವರ್ಗೆ ಬಲಮ
ವಗುಂಫಂ ||

ತೊಬ್ಬಿನ ದನುಜನ ಬಿಲ್ಲಂ | ತಿಬ್ಬಂ ಮುಡಿದಸುವನಂತಕಂಗಿತ್ತು ಸುರ |
ಗುಣಬ್ಬನೆಸಗಿದನುದಾರಂ | ನಿಬ್ಬರದಿಂ ರಾಮದೇವಗಿವನೇನುಜಂ ? ||

ಶಿವಪ್ರಾರ್ಥನಾಶತಕ. ಸು. 1400.

ನೋಡಿ ನಲಿನಲಿದು ಭಕ್ತಿಯೊ | ಇಾಡಿ ಮನಂಜಿರಸು ಪಾಡಿ ಮೃಡ
ನೊಳ್ ಚಿತ್ತಂ |

ಕೂಡಿ ಸುಖಜಲಧಿಯೊಳ್ ಮುಳು | ಗಾಡಿ ಕರಂ ಲೀಲೆಯಿಂದಮಂದಿದ
ಪೆನೋ ||

ಹರನ ದಯಾವ್ಯುಹವರ್ಷದ | ಸರಿವೊನಲಿಂ ನಾಂದುನಾಂದು ತನುಮನು
ಪೆಂಬು |

ವರೆ ದಣೆದು ಭಕ್ತಿಬೀಜಂ | ಕರೆದುದು ತಾನೆಂದು ಬೆಳೆದು ಫಲಮಾ
ದವುದೋ ||

ಬಾಲಂ ಜನನಿಯಗಲೈಗೆ | ನಾಲಗೆಗಿಟ್ಟಿಟ್ಟಿಡಿದಿಸಿರುಳುಂ ಪಗಲುಂ |
ನೀಲಗ್ರೀವನ ಪದಯುಗ | ದೋಲಗಕಾಂ ಬಾಲನಂತೆ ವಜ್ರಗಲ್ವೀಡಾ ||

ಶಾಂತಿಜಿನಾಷ್ಟಕ. ಸು. 1400.

ಫುಲ್ಲಶರನಿಕ್ಷುಜಾಪಮ | ಸುಲ್ಲಂಘಿಸಿ ಕಳೆದು ಮೋಹಮಲ್ಲನ ಬೇರಂ |
ನಿಲ್ಲದೆ ಪಳೆದಿಡಾಡಿದ | ಮಲ್ಲಭ ನೀಂ ಕರುಣಿಸೆನೆಗೆ ಶಾಂತಿಜಿನಂವಾ ||

ಪರಮಾಗಮಸಾರ. ಸು. 1400.

ಗದ್ಯರೂಪವಾಗಿದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ವರ್ಧಮಾನಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ
ಒಂದು ಕಂದವಿದೆ.

ಶ್ರೀಯಂಬನಂತವಿದ್ಯಾ | ಶ್ರೀಯಂಬೀಯರಡು ಸೌಖ್ಯಹೇತುಗಳದಿಂ |
ಶ್ರೀಯುಮನನಂತವಿದ್ಯಾ | ಶ್ರೀಯುಮನೆಮಗೀಗೆ ವರ್ಧಮಾನಜಿನೇಂದ್ರಂ ||
ಆಗಮಾಭ್ಯಾಸಮಿಲ್ಲದ ಭವ್ಯಜನಂಗಳ್ಗೆ ಸಾಧುಸಂಜೋಧನಾರ್ಥಂ ಪರ
ಮಾಗಮಸಾರಮನಂತಿಸಂಕ್ಷೇಪದಿಂ ಪೇಞ್ಜಿಪರ—ಇತ್ಯಾದಿ.

ವಿರೂಪಾಕ್ಷಶತಕ. ಸು. 1410.

ಇದು ಭಾವಿನೀಷಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ ; ಪದ್ಯ 1೩6 ಪದ್ಯಗಳು ಪ್ರಾಯ
ಕವಾಗಿ “ ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ” ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತವೆ. ಗ್ರಂಥವು ವಿಜಯನಗರದ
ಶಾಸನಾದ 1ನೆಯ ದೇವರಾಯನ (1406—1416) ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದೆ. ಇವನ
ಪರಂಪರೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದೆ:—ಸಂಗವ, ಮಗ ಹರಿಹರ, ತಮ್ಮ ಬುಕ್ಕ, ಮಗ
ಹರಿಹರ, ತಮ್ಮ ವಿಕ್ರಮರಾಯ, ಮಗ ಬುಕ್ಕ, ಮಗ ದೇವರಾಯ. “ ವಿದ್ಯಾ
ನಗರವನಾಳುವ ದೇವರಾಯಂಗಳಾಯುವಿತ್ತು ಸುಹು ” ಎಂದು ಕವಿತುಳ್ಳ ಕಡೆ
ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅಜ್ಞಾಗಿರುವ ಪರಂಪರೆಗೂ ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪರಂಪರೆಗೂ
ಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ.

ಬಿಡುಬಿಡೆಯ ನಿಡುದಲೆಯ ಗಂಗೆಯ | ಕಿಡಿ ಸುರಿವ ನಡುನೊಸುಡ್ವಪ್ಪಿಯ |
ಜಡಿನ ಕುಂಡಲಗಿವಿಯ ನಾಸಾವುಟದ ಜಿಲುನಿಕೆಯ ||
ಸಿದಿವ ದಂತಚ್ಛವಿಯ ಕೆವವುಗ | ಕೆಡೆಯ ಕಾಂತಿಯ ಮುಖದ ಮೂಜಗ
ದೊಡೆಯ ನೀನೆನ್ನೊಡನೆ ನಡಿಯೆ ಶ್ರೀವಿರೂಪಾಕ್ಷ ||
ಉತ ವರುಣ್ಣರ ಕೆಂಡು ದುಃಖಿಸಿ | ಕೆಡುವೆ ಕೆಡುವರ ಕೆಂಡು ಸಂಕಸ |
ಬಡುವೆನಕಟೆನ್ನಂತೆ ನೋಡೆನಿಡೇನು ದುಷ್ಕೃತವೋ ||
ಮೃಡನೆ ಕೇಳೆನ್ನೊಡಲ ಕ್ಷುದ್ರವ | ಬಿಡಿಸಿ ಪರರಿಗೆ ಹಂತಿಸುವ ನಿ |
ಮೃದಿಗಳನು ಬಿಡದಂತೆ ಮಾಡು ಮೃಡಾಣಿಯೊಡನಾಡಿ ||

ಶಿವಾಕ್ಷರಮಾಲೆ. (ಕಂದ 44.) ಸು. 1400.

ಣಾವಣಾಂತನಿರಾಜದ್ವೀವರ್ಣಮನಾಂತು ಹಸ್ತದೊಳ್ ಬಾಜಿಸೆ ನೀಂ |
ದೇವಗಣಂಗಳ್ ಮನದೊಳ್ ಭಾವಿಸಿ ವಿಸ್ಮಯಮನಾಂತರವನಿನ್ನೊತಾ ||
ಭವದೊರನಾಗಿಯುಂ ನೀಂ | ಭವನಾದವೆ ನಿನ್ನಭಕ್ತಬನತತಿಗೆಲ್ಲಂ |
ಭವಮಂ ಪಡಿದಿಟ್ಟು ಮಹೋ | ಶ್ವವಪದಮಂ ಕೊಟ್ಟಿ ಚರಣನತಸು
ತ್ರಾಮಾ ||

ಹರೈಕ್ಷರಮಾಲೆ (ಕಂದ 39). ಸು. 1400.

ಪವನಹತಿಯಿಂದೆ ನಾರಿದನಿವಹಂ ಪರೆವಂತೆ ದನುಜಬಲಮದು ರಾಮಾ |
ಹವದೊಳ್ ಪರೆಮದು ಪರನೈಪ | ಯವತಿಗೆ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟವರ್ಗೈ ಬಲಮ
ವಗುಂಫಂ ||

ಹೊಬ್ಬಿನ ದನುಜನ ಬಿಲ್ಲಂ | ತಿಬ್ಬಂ ಮುಡಿದಸುವನಂತಕಂಗಿತ್ತು ಸುರ |
ಗುಣ್ಣುನೆಸಗಿದನುದಾರಂ | ನಿಬ್ಬರದಿಂ ರಾಮದೇವಗಿವನೇನುಬಜಂ ? ||

ಶಿವಪ್ರಾರ್ಥನಾಶತಕ. ಸು. 1400.

ನೋಡಿ ನಲಿನಲಿದು ಭಕ್ತಿಯೊ | ಕಾಡಿ ಮನಂಜಿರಸು ಪಾಡಿ ಮೃಡ
ನೊಳ್ ಚಿತ್ತಂ |

ಕೂಡಿ ಸುಖಜಲಧಿಯೊಳ್ ಮುಳು | ಗಾಡಿ ಕರಂ ಲೀಲೆಯಿಂದಮಂದಿದಳ
ಪೆನೋ ||

ಹರನ ದಯಾಪ್ತಕವರ್ಷದ | ಸದಿವೊನಲಿಂ ನಾಂದುನಾಂದು ತನುವನು
ಪೆಂಬು |

ವರೆ ದಣಿದು ಭಕ್ತಿದೀಪಂ | ಕುಲಮದು ತಾನೆಂದು ಬೆಳೆದು ಫಲಮಾ
ದವುದೋ ||

ಬಾಲಂ ಜನನಿಯಗಲೈಗೆ | ನಾಲಗೆಟ್ಟಿಟ್ಟು ತಿಡಿಸಿರುಳುಂ ಪಗಲುಂ |
ನೀಲಗ್ರೀವನ ಪದಯುಗ | ದೋಲಗಕಾಂ ಬಾಲನಂತೆ ವಜುಗಲ್ವೀಡಾ ||

ಶಾಂತಿನಾಪೈಕ. ಸು. 1400.

ವೃಲ್ಲಶರನಿಕ್ಕುಚಾಪಮ | ಸುಲ್ಲಂಫಿಸಿ ಕಳೆದು ಮೋಹಮೃಲ್ಲನ ಬೇರಂ |
ನಿಲ್ಲದೆ ಪಡೆದಿಡಾಡಿದ | ಮಲ್ಲಭ ನೀಂ ಕರುಣಿಸೆನೆಗೆ ಶಾಂತಿ ಬೆಸೆಂವಾ ||

ಪರಮಾಗಮಸಾರ. ಸು. 1400.

ಗಡ್ಯರೂಪವಾಗಿದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ವರ್ಧಮಾನಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ
ಒಂದು ಕಂದನಿದೆ.

ಶ್ರೀಯೆಂಬನಂತವಿದ್ಯಾ | ಶ್ರೀಯೆಂಬೀಯೆರಡು ಸೌಖ್ಯಹೇತುಗಳಡಹಿಂ |
ಶ್ರೀಯುಮನನಂತವಿದ್ಯಾ | ಶ್ರೀಯುಮನೆಮಗೀಗೆ ವರ್ಧಮಾನಜಿನೇಂದ್ರಂ ||
ಆಗಮಾಭ್ಯಾಸಮಿಲ್ಲದ ಭವ್ಯಜನಂಗಳ್ಗೆ ಸಾಧುಸಂಜೋಧನಾರ್ಥಂ ಪರ
ಮಾಗಮಸಾರಮನತಿಸಂಕ್ಷೇಪದಿಂ ಪೇಞ್ಚಪರಂ—ಇತ್ಯಾದಿ.

ವಿರೂಪಾಕ್ಷಶತಕ. ಸು. 1410.

ಇದು ಭಾವಿನೀಷಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ ; ಪದ್ಯ 136 ಪದ್ಯಗಳು ಪ್ರಾಯ
ಕವಾಗಿ “ ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ” ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತವೆ. ಗ್ರಂಥವು ವಿಜಯನಗರದ
ಶಾಸನಾದ 1ನೆಯ ದೇವರಾಯನ (1406—1416) ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದೆ. ಇವನ
ಪರಂಪರೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದೆ :—ಸಂಗವ, ಮಗ ಹರಿಹರ, ತಮ್ಮ ಬುಕ್ಕ, ಮಗ
ಹರಿಹರ, ತಮ್ಮ ವಿಕ್ರಮರಾಯ, ಮಗ ಬುಕ್ಕ, ಮಗ ದೇವರಾಯ. “ ವಿವಾ
ನಗರವನಾಳುವ ದೇವರಾಯಂಗಾಯುವಿತ್ತು ಸುಹು ” ಎಂದು ಕವಿ ಹುಣ್ಣ ಕಡೆ
ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅಜ್ಜಾಗಿರುವ ಪರಂಪರೆಗೂ ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪರಂಪರೆಗೂ
ಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ.

ಬಿಡುಬಿಡೆಯ ನಿಡುಬಿಡೆಯ ಗಂಗೆಯ | ಕಿಡಿ ಸುರಿವ ನಡುನೊಸುಬ್ಬವ್ಯಯ |

ಜಡವ ಕುಂಡಲಗಿವಿಯ ನಾಸಾವುಟದ ಜಿಲುನಿಕೆಯ ||

ಸಿದಿದ ಬಂತಚ್ಚವಿಯ ಕವನುಗ | ಕೆಡೆಯ ಕಾಂತಿಯ ಮುಖದ ಮೂಜಗ
ಡೊಡೆಯ ನೀನೆನ್ನೊಡನೆ ನಡಿಯೆ ಶ್ರೀವಿರೂಪಾಕ್ಷ ||

ಉಡವರುಣ್ಣರ ಕಂಡು ದುಃಖಿಸಿ | ಕೆಡುವೆ ಕೆಡುವರ ಕಂಡು ಸಂತಸ |

ಬಡುವೆನಕಟೆನ್ನಂತೆ ನೋಡೆನಿಡೀನು ದುಷ್ಕೃತವೋ ||

ಮೃಡನೆ ಕೇಳೆನ್ನೊಡಲ ಕ್ಷುದ್ರವ | ಬಿಡಿಸಿ ಪರರಿಗೆ ಹಂತಿಸುವನಿ |

ಮೃಡಿಸುವನಿ ಬಿಡದಂತೆ ಮಾಡು ಮೃಡಾಣಿಯೊಡನಾದಿ ||

ರಾಮನುಜಾಶತಕ. ಸು. 1500.

ವೃತ್ತ 101 ; ಪ್ರತಿವೃತ್ತವೂ ಪ್ರಾಯಿಕವಾಗಿ “ ಗುರುಶಾಂತರಾಮನೇ ” ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಬಸವ, ಜೆನ್ನಬಸವ, ಅಕ್ಕ, ಅಲ್ಲಮ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಕವಿಯ ಗುರು ವೀರಭದ್ರ.

ಮದನನ ಬಲ್ಪಿನುಬ್ಬಟೆಯನೇನಸುಸಿದ್ಧವೆನೆನ್ನ ಚಿತ್ತದೊಳ್ |
ವುದಿದು ವಿವೇಕಮಂ ಬಡಿದು ಸತ್ಯಮನಿಕ್ಕಿ ಸುಶೌಚದೇಡ್ಡೆಯಂ ||
ಸದೆಬಡಿದೊತ್ತಿ ಮೆಟ್ಟಿ ಕೊಪಚಾಡುತುಮಿಂತಿರೆ ನಿನ್ನೊಳರ್ಪವಂ |
ಗಿದು ವಿಧಿಯೇ ಮಹಾತ್ಮ ಕರುಣಾಕರ ಸದ್ಗುರು ಶಾಂತರಾಮನೇ ||
ಕಳವಳಿಸಿತ್ತು ಕಂಗೆಡಿಸಿದತ್ತು ಕರಂ ಕೊಪಚಾಡಿ ಕಾಡಿದ |
ತ್ತಲಿಸಿದತ್ತು ಮುಂದುವರಿಸಿತ್ತು ಕರಂ ಮಜಹೆಂಬ ಕೊಪದ ||
ಲ್ಲಿಲ'ಯಿಸಿದತ್ತು ಮನ್ನನಮನೀಯಳಮಿಂತಿದನೊತ್ತಿ ಭಕ್ತಸಂ |
ಕುಳವನಚೈತ್ರ ನೋಡಿ ನೆಪೆ ರಕ್ಷಿಸು ಸದ್ಗುರು ಶಾಂತರಾಮನೇ ||
ಸೇತುವನೆಯ್ವಿ ಪರ್ವತಮನೇಹಿ ಮಹಾವರವಾರಣಾಸಿಗಂ |
ತಾತುರದಿಂದೆ ಸಾರ್ದು ಹಿಮವಂತಕೆ ವೋಗಿ ಸಮಸ್ತದೇಶದೊಳ್ ||
ಧಾತುಗಿಡಲ್ಕೆ ಮುಕ್ತಿದೊರೆಕ್ಕೊಳ್ಳದೆ ಚಿದ್ವನಲಿಂಗವೂಜಿಯೊಳ್ |
ಪ್ರೀತಿಯೊಳರ್ಪವರ್ಗ್ಗೆ ಘಟಿಸರ್ಪನೊಲೇಂ ಗುರುಶಾಂತರಾಮನೇ ||

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾಶತಕ ಉದಯರಾಗ. ಸು. 1500.

ಪಕ್ಕಗಳ ಕೆದಕಿ ಪಂಜರದೊಳಹ ಪವಳವಾ |
ಯ್ವಕ್ಕಿಗಳು ಪಂಜಪರಮೇಷ್ಠಿಗಳ ನಾಮಗಳ |
ನಕ್ಕುಣಿಂ ವಿವರಿಸುತ್ತಿವೆ ಕೇಳ್ವವರ ಕಿವಿಗೆ ಜಕ್ಕುಲಿಸುವಂತೆ ಮುದದಿ ||
ದಿಕ್ಕನ್ನೆಯರ ಸ್ತುಪ್ರಭಾತ ಸ್ವಪ್ನಾವಳಿಯ |
ಸಕ್ಕರೆಯ ಸಿಹಿಯ ಮಿಕ್ಕಿಸೆವ ಸಂಗೀತರಸ |
ವಕ್ಕಿ ತೋರಿಸುತಿಹುದು ಧರಣರಾಜನ ತೋಳ ತೆಕ್ಕೆಯಿಂದುಪ್ಪವಡಿಸಾ ||

ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ. ಸು. 1500.

ಸಂಸ್ಕೃತಶ್ಲೋಕಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಬೀಕೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಪದ್ಯಗಳೂ ಇವೆ.

ಪೊಸ ಏಕೈಯ ಪಣ್ಣೆಲೆಯಾ | ರಸಮಂ ತೈಲಮುನನಟ್ಟು ಕಿವಿಗಿಣೆ
ಯಲ್ ಪಾ |

ಟಿಸುಗುಂ ಪುತಿಯವಿವಿಡಿಸುವ ಮಹಾಕರ್ಣಾರೋಗಶತಸಂತತಿಯಂ ||
ಕಸುಕೆಚ್ಚನಾಗಿ ಪೋಪೋಡೆ | ಬಿಡದಾಮಂ ಕಿಣಿದುಕಿಣಿದು ನಡೆವೋಡೆ
ನೊರೆಯ |

ಪೊಡೆ ನೊಂದು ಗುದಂ ಕೀತುರಿ | ಪೊಡೆ ತಿಳಿ ವಾತಾತಿಸಾರಮಾಗೆ
ವಿಕಾರಂ ||

ವರತಿರವಾರಾಂಜನಮಂ | ನಿರತಂ ಪೃತದಿಂದೆ ಕುಡಿಸೆ ಸತಿಯರ ಗರ್ಭಂ |
ಉರಿಗೊಡ್ಡಿ ದರಗಿನಂತಿರೆ | ಕರಗುಗುಮಾಸತಿಯ ಗರ್ಭವಾಗದನೋಳುಂ ||

ನೀತಿರಸಾಯನರಶಕ. ಸು. 1500.

ನುಡಿಮುಲೋಡಮಿದಿರಪ್ಪದಯಂ | ಮಿಡಮಿಡಮಿಡುಕುವೋಡೆ ಬೆಣೆ ಕೊ
ಲವೇಡವರಂ |

ನುಡಿಬಿಂಬೆಯಕ್ಕುಮಲ್ಲದೆ | ನುಡಿವೋಡೆಯದಪರಕೆ ಹಿತವ ನುಡಿವುದು
ಪುರುಷಂ ||

ತಲೆವಣಿದು ಮುನಿಯ ಚಿತ್ತಂ | ತಲೆವಣಿದುಂ ಕ್ರೋಧಮಾನಮಾಯಾ
ಲೋಭಂ |

ತಲೆವಣಿದುಪೋಗದಿರೋಡೆ | ತಲೆವಣಿದೊಂದಟ್ಟಿಯಾದಿಶೆಂಬವೊಲಕ್ಕುಂ ||
ನೀತಿರಸಾಯನಮೆಂತುಂ ಪ್ರೀತಿಯ ಪುಟ್ಟಿಪುದು ಗುಣಿಗೆ ಗುಣಿಯಲ್ಲದವಂ |
ನೀತಿಯನೊಲ್ಲನದೆಂತೆನೆ ಭ್ರಾಂತೇಂ ಜ್ವರಿತಂಗೆ ಪಾಲು ಪಥ್ಯಮೆ ಪೇಯಂ ||
ನಂದದ ನೊಡರಿದು ಸಹಜಾ | ನಂದದೆ ಬೆಳಗುವುದು ಸಕಳಕೇವಳ
ಬೋಧಾ |

ನಂಜದೆ ಬೆಳಗುತ್ತಿರ್ಪುದಿ | ದೆಂದುಂ ಪರಮಾತ್ಮಜ್ಯೋತಿ ಲೋಕಕ್ಕಿಲ್ಲಂ ||

ದೇವರಾಜವಲ್ಲಭಾಷ್ಟಕ. ಸು. 1500.

ಕಡಲ ತಡಿಯ ಕಾಣದೊಂದು ಬಗವು ಮುಖೆಯೊಳದ್ದಿದಂತೆ
ಮುಡಿದು ಮುಡಿದು ಪಂಚಕಡಲ ನಡುವೆ ನಾನು ಮುಯುಗಿದೆಂ ||

ಬಿಡದೆಯಿನ್ನ ಪುಣ್ಯಪಾಪಮೊಡಲಸುತ್ತಿ ಬರ್ದಿದೆ. |

ಕಡಲ ತಡಿಯನೆಯ್ಪಿಸೆನ್ನ ದೇವರಾಜವಲ್ಲ ಭಾ ||

ಚಂದ್ರನಾಥಸ್ತುತಿ (ಪದ್ಯ 8). ಸು. 1500.

ಸಾವ ಪುಟ್ಟುವ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲದೆ ಬೇವನಂ ನಿನಗೇತಕಾ |

ಬೇವ ಗೇಹದೊಳಿರ್ದು ಸೌಖ್ಯವ ಭಾವಿಸುತ್ತಿಹ ಮಾಚ್ಚೆಯಿಂ ||

ಜಾವಜಾವಕೆ ನಿನ್ನಯಾಯುವ ನೀಂಟುವಂ ಜವನೆಯವಂ |

ಭಾವಿಸೈ ಜಡನಿದ್ರೆಯಂ ಬಿಡು ಭಾವಚಾರಿಜಿನಾಂಘ್ರಿಯಂ ||

ಅನಂತಜಿನೇಶ್ವರಾಷ್ಟಕ. ಸು. 1500.

ಫುಲ್ಲಬಾಣನ ಬಾಣವುಷ್ಪಗಳಲ್ಲ ತುಂಬಿಳಿಂಬಲಂ |

ದೊಲ್ಲದೇಳಿಸಿ ಒಲ್ಲರೆಲ್ಲರು ನಿಜ್ಜ ಪೂಜಿಸುವಂತೆ ನಾಂ ||

ನಿಲ್ಲದೇ ಸ್ತುತಿಯೆಂಬ ಪಾರಭ ಪೋದೀ ಪರಮಶ್ಲೀಕಾ |

ಮಾಲೆಯಂದದಿ ಪೂಜೆಪೆಂ ಶರಣಾಗಸಂತಜಿನೇಶ್ವರಾ ||

ಸಿದ್ಧಸೋತ್ರಪ್ರಶ್ನೆ. ಸು. 1500.

ಅಶಾಧರಂ ಸಿದ್ಧಪರಮೇಷ್ಟಿಗಳ ಅಷ್ಟಗುಣಂಗಳಂ ಸ್ತುತಿಯಿಸುತ್ತ||
ಮೊದಲೊಳ್ ಸಂಯಕ್ತಗುಣಮಂ ಸ್ತುತಿಯಿ ಸಿದ್ಧಪರ.

ಪಂಚಕಲ್ಯಾಣಸೋತ್ರಪ್ರಶ್ನೆ. ಸು. 1500.

ಅರ್ಹತ್ವರಮೇಶ್ವರನ ಪಂಚಕಲ್ಯಾಣಂಗಳಂ ಸ್ತುತಿಯಿಸಲಿಚ್ಛೆಯನುಳ್ಳ
ಅಶಾಧರಸೂರಿಗಳ ಮೊದಲೊಳ್ ಗರ್ಭಾವತರಣಕಲ್ಯಾಣಮಂ ಸ್ತುತಿಯಿಸಿದ
ಪರ. ಅಥವಾ ಪ್ರತಿಮೆಯೊಳ್ ಪಂಚಕಲ್ಯಾಣಂಗಳನಾರೋಪಿಸಲಿಚ್ಛಿಸುವ
ಅಶಾಧರಂ ಮೊದಲೊಳ್ ಗರ್ಭಾವತರಣಕಲ್ಯಾಣಮನಾರೋಪಿಸಿದಪರ.

ಅನ್ವಯಾರ್ಥಂ ಪೇಟಿಲ್ಪಡುಗುಂ; ಪದಚ್ಛೇದಮುಮಂ ಪದಾರ್ಥಮು
ಮನನ್ವಯಾರ್ಥದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದಮೆ ಅಜಿವುದು.

ದ್ವಾಪರಾನುಪ್ರೇಕ್ಷೆ (ಗದ್ಯ) ಸು. 1500.

ಸಗೌರವಸ್ಥಾನಂಗಳುಂ ಪದವಿಗಳುಂ ಸಿಂಹಾಸನಾದಿಗಳುಂ ಪುತ್ರಕಳತ್ರ
ಮಿತ್ರಾದಿಗಳೊಳಪ್ಪ ಪ್ರೀತಿ—ಇವು ಮೊದಲಾದುವು ಬೇವಕ್ಕೆ ನಿಕ್ಕವಲ್ಲೆಂದು
ಚಿಂತಿಸುವುದು ಅಧುವಾನುಪ್ರೇಕ್ಷೆ—ಇತ್ಯಾದಿ.

ವೀರಜಿನೇಶ್ವರಸ್ತುತಿ (ಪದ್ಯ 9). ಸು. 1500.

ನಿನ್ನ ನಾಮಮರೀಚಿಮಂಜರಿ ಕರ್ಣಭೂಷಣಮಾಗಿರೆ |
ನನ್ನ ಚಿದ್ಗೃಹದಿಂಸ ಕತ್ತಲೆ ಹೊಗಲಾಕ್ಷಣವಾಕ್ಯಣಂ ||

ನಿನ್ನ ಸದ್ಗುಣರತ್ನ ರಾಶಿಯ ಕಂಡು ಸೋಲ್ತಿದೆ ಮುಕ್ತಿಯಂ |
ಮನ್ನಿಸಯ್ಯ ಮಹಾನುಭಾವನೆ ಸಂದ ವೀರಜಿನೇಶ್ವರಾ ||

ಜ್ಞಾನಸಾರ. ಸು 1500.

ಪಲಪಲವನೋದಿ ಮನವಂ | ಪೊಲೆಗೆಡಿಸದೆ ಕಿಟಿದಟಾದೆ ನಿಜತತ್ತ್ವ
ಮುಮಂ |

ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿದೊಡದೆ ಸಾಲದೆ | ಸಲೆ ಬೆಳಗುವ ಗಗನದಗಲಮೇ ರವಿ
ಬಿಂಬಂ ||

ಬರ್ವನೆ ನಿಜಶುದ್ಧಾತ್ಮನ! ನಿರ್ವಾಣಸುಖಕ್ಕೆ ಹೇತುವೆಂದಯ್ಯನುದವಂ |
ನಿರ್ವಂದದೆ ಮಾಲ್ವಿ ತಪಂ | ಕವೀರೆ ಹೆಬ್ಬಿದಿರನಡಸಿ ತಿಬವೊಲಕ್ಕುಂ ||

ಜೀವಕ್ಕೆ ಬಂಧವೋಕ್ಷಂ | ಭಾವಂಗಳನಕ್ಕುವುಲ್ಲಿ ಸಹಜಮೆ ಸಾರಂ |
ಭಾವಿಸು ನಿನ್ನೊಳ್ ನೀಂ ಯ | ದ್ಭಾವಂ ತದ್ಭವತಿಯೆಂಬ ನುಡಿ
ತಪ್ಪುವುದೇ ||

ಪರಮಜ್ಞಾನಾನಂದ | ಸ್ವರೂಪನಾನೆಂದು ತನ್ನನಟುವಬಯ್ಯಕ್ಕಂ |
ಪರವಸ್ತುವಿಗಿಳಗುವುದೇ | ಪಿರಿದುಂ ನಿಧಿಗಂಡು ಜತಗಗರ್ಜುವ
ನೊಳನೇ ||

ವೃಷಭಜಿನಸ್ತುತಿ (ಪದ್ಯ 8). ಸು. 1500.

ಮರದ ಮಡಕೆಯೊಳು ಪಾಕಮ | ನುರವಣೆಯಿಂ ಮಾಲ್ವಿಕ್ಕಿಡ್ಪಿಡಿತು
ಸಂಕಾರಸುಖ |

ಕ್ಕಿರದಳಿಸಿ ಕೆಟ್ಟಿನಿನ್ನೆಗ | ಪರಮೇಶ್ವರ ರಕ್ಷಿಸೆನ್ನ ನೀಂ ಪರಮಜಿನಾ ||

ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥಾಷ್ಟಕ. ಸು. 1500.

ಮುನ್ನ ಮಾಡಿದ ದುಶ್ಚರಿತ್ರದ ಹಿಂದೆ ಕೆಟ್ಟುದೆ ಸಾಲದೇ |
ನಿನ್ನ ಭಕ್ತಿಯ ಪರ ಸ ಮುಟ್ಟಿದ ಲೋಚದಂದದೆ ಶುದ್ಧನಾಂ ||
ನಿನ್ನ ಪಾದಸರೋಜಯುಗ್ಮದ ಸೇವೆಯಂ ಬಿಡದಿರ್ಪೆನಾಂ |
ನಿನ್ನ ರೂಪನೆ ಮಾಡು ಬೇಗದಿ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥ ಜಿನೇಶ್ವರಾ ||

ನಿರ್ಮಲರೂಪಸ್ತುತಿ (ಪದ್ಯ 25) ಸು. 1500.

ವಾತದ ಪಿತ್ತದ ಶ್ಲೇಷ್ಮದ | ಘಾತಿಯೊಳತಿಭೀತಿಯಾದ ದೇಹಕೆ ನೀನುಂ |
ಓತು ನಿಜಗುಣಮನೊಲ್ಲದೆ | ಕಾತರಮತಿಯಾಗಬೇಡ ನಿರ್ಮಲರೂಪಾ ||
ಸುಂಬುಳಿನ ನಳಿಗೆ ನಾಸಿಕ | ಬಿಂಬಾಧರ ತೊಗಲ ಸುರುಳಿಯಲಗಣು
ದಕಂ |
ಬಂಬುಗ್ಗರಳ್ಳಳು ಕಿಸುನಣಿ | ಪಂಬಲನುಲಿ ಪೆಣ್ಣನೆಂದ ನಿರ್ಮಲ
ರೂಪಾ ||

ನೋಂಪಿಗಳು. ಸು. 1500.

ಜೈನರ ವ್ರತಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವ ಗ್ರಂಥ ; ಚಂಪೂರೂಪವಾಗಿದೆ.
ಕುವಲಯತತಿಹಿತಕಂಠಂ | ಸವಿವಿಲ್ಲನಕಣೆಯಮುಱಿದ ವೀರಾಗ್ರಣಿಯಂ |
ಭವಭಯವರನಂ ಸನ್ಮತಿ | ದಿವಿಜಾರ್ಚಿತಪಾದಪದ್ಮನಂ ವಂದಿಸುವೆಂ ||
ಇಲಿಯಂ ಕಪ್ಪೆಯನೊಲವಿಂ | ದುಲಿದಟ್ಟಿ ತಗುಳ್ಳು ತಿಂಬ ಪುತ್ತಿನ
ಪುಯಿವಂ
ಸಲೆ ನಾಗರೆಂದು ಪೂಜಿಪ | ಗೊಲವಿಂ ಜನಮರುಳೊ ಜಾತ್ರೆಮರುಳೋ
ಎನೆ ತಾಂ ||

ನಿರ್ದುಃಖಸಪ್ತಮೀಕಥೆ (ಗದ್ಯ). ಸು. 1500.

ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಈ ಕಂದವಿದೆ :—

ಜಿನಗೆಣಿಗಿ ಪೆಂಟಿಕ್ಕಿನೊಲವಿಂ | ದನುಪಮನಿರ್ದುಃಖಸಪ್ತಮಿಯ ಸತ್ಯ
ಥಿಯಂ |

ಜನತತಿಹಿತಮಂ ನುತಮಂ | ಜನನಚರಾಮರಣಹರಣಕಾರಣಮದಱಾ||

ಧನ್ವಂತರೀಯ ನಿಘಂಟು. ಸು. 1500.

ಸಂಸ್ಕೃತ ಮೂಲಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾದ ಮೂಲಿಕಾದಿಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪದಗಳು ಹೇಳಿವೆ.

ಚಂದಸೆಯ ಕಥೆ. ಸು. 1500.

ತ್ರಿಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ ; ಸಂಧಿ 4, ಪದ್ಯ 460. ಈ ಕಥೆ ಗುಣಭದ್ರಕೃತ ವಾದ ಉತ್ತರಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಆದಿನಾಥ, ಸಿದ್ಧಾದಿಗಳು, ಸರಸ್ವತಿ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ.

ಕೆಡೆದಿರ್ಪ ಸರ್ಪನ ಒಡಲ ಮೆಟ್ಟಲಿ ಹಸಿದಡರುವ ಹುಲಿಯ ಹಿಡಿಯಲ್
ಪರನು | ಕೆಡಲಾಡಬಹುದೆ ಕೆಳೆಯಳೇ ||

ಅಂಜೆನು ಸಿಂಹಕ್ಕೆ ಅಂಜೆ ನೂತಂಗಳ್ಗೆ | ಅಂಜೆನಂಜಿಸುವ ಸಿಡಿಲಿಗೆ |
ಕೆಳೆಯಳೆ | ಅಂಜುವೆ ಪರರ ನಿಂದೆಗೆ ||

ಪರಧನ ಪರಸತಿ ಪರನಿಂದೆಗೆಣಿಸದಾ | ನರಮಣಿಯಿಂದ ಮತ್ತೊಬ್ಬ |
ಪರಲೋಕಕೆ | ಗುರುವಿಲ್ಲವಿದು ಸಂಶಯವಲ್ಲ ||

ಶೃಂಗಾರಶಿವಸ್ತುತಿ. ಸು. 1500.

ನಾಲ್ದಿಸೆಗಳಂ ಬೆಳಪ ಮೆಲ್ಲೊಡಿಗೆಯಂ ತೊಡುತ
ರಲ್ದು ಉಬಿನಲ್ಲರೆಯರಲ್ದ ಪೊಸ ಪೂವಂ |
ಜೋಲ್ದು ಗುಪವೋಲ್ ಮುಡಿದು ಪಾಲ್ದಿರೆಗಳಂತೆಸೆವ
ಪೋಲ್ದು ಗುಲಮಂ ಧರಿಸಿ ಕಾಲ್ದಿಗೆದು ಮುಂಜಾ ||

ಗಿಲ್ಲರೆಯ ಚಾವಡಿಗೆಯೋಲ್ದು ನಿಮ್ಮತಿ ಸೊಬಗ
ನೊಲ್ದು ಬಿಡದೀಕ್ಷಿಸುತೆ ಸೋಲ್ದವಳನೇ ಕಂ |
ಡಾಲ್ದು ಮದನಂ ಕೆದರ್ದು ಬಿಲ್ದನಿಯನುಬಿಸೆ ಬ
ಬಿಲ್ದವಳೆ ಬಾಯೊಡು ಕುಕಿಲ್ದು ನೆರೆ ಶಂಭೂ ||

ತುಂಬುರುಸುನಾರದಚುಂಬಿತಸುಗಾನರಸ
ದಿಂ ಬಿಡದೆ ಬಣ್ಣಿಸುವ ತುಂಬಿದ ತಪಃ ಪತ್ರಾ |
ಡಂಬರ ಮಹಾಮುನಿಕದಂಬಮೆ ಸಹಸ್ರದಳ
ದಂಬುಜದ ಮಧ್ಯದೊಳಗಿಂಬಿಡುವ ಭಾಸ್ವ ||

ದ್ವಿಂಜಸುಫಲೋಷ್ಮಮೆಸೆವೆಂಬಿಕೆ ನೆಗಟ್ಟಿ ಮುದ
ದಿಂ ಬಿಗಿದು ತಲಿಕ್ಕಿಪ ಕಂಬೆಳಗ ಧಿವಾ? |
ಸಾಂಬಶಿವನಂ ನೆನೆಯೆ ಬೆಂಬಿಡದೆ ಬರ್ಪುದು ಸು
ಖಂ ಬಯಸಿದರ್ಥಮುವಾಘಂ ಬಯಲದಲ್ಲೀ ||

ಲಿಂಗಸೋತ್ರಪಟ್ಟದಿ. (ಪದ್ಯ 111). ಸು. 1500.

ತಿಂಗಳ ತಣ್ಣದಿದೊಳಗಲ್ ತೀವಿದ | ಸಿಂಗಳವರ್ಣಜಟಾಕೋಟೀರದ |
ಮಂಗಳಮೂರ್ತಿ ಭುಜಂಗಾಭರಣ ವಿಹಂಗಗಮನವಿನುತ ||

ಗಂಗಾಧರ ವಾತಂಗಾಸುರಹರ | ಪುಂಗವವಾಹ ಸಿತಾಗ ಸಮಸ್ತಜ |
ಗುಗಳರಸ ಕೃಪೆಯಿಂ ಸಲಹೆಮ್ಮಂ ಸಂಗಮನಾಥ ಶಿವಾ ||

ಹುಟ್ಟಂ ಹುಟ್ಟಂ ವಿನತಜನದ ದೆಸೆಯುಟ್ಟಂ ನಿಟ್ಟೊಡಲೆಲರಣವಿಚ್ಚಂ |
ದೊಟ್ಟಂ ಬಾನೊಳ್ ತಿರುನೆ ತಿರುನೆ ತಿರುಗುವ ಮುಪ್ಪೊಲಿಲಂ ||

ಸುಟ್ಟಂ ಕಟ್ಟುರಗಣ್ಣೆಂದು ಟಿ ಕುಳಿವೆಟ್ಟಿ ನಣುಗಿಗೊಲ್ಲರೆಮೆಯ್ಯಂ ಸಲೆ |
ಕೊಟ್ಟಂ ದೇವರ ಹಿಂಡೊಳ್ ತನಗೆಣೆಗೆಟ್ಟಂ ಪಾಲಿಸುಗೆ ||

ಆಚರಣಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದಿ (ಪದ್ಯ 165). ಸು. 1500.

ಹುರುಳ್ಳಿದ ವಿಷಯಂಗಳ ಬೆನ್ನೊಳು | ಹರಿಹರಿದೆಳತಟ್ಟಗೊಳುತಿಹ
ರವರೇಂ |

ಜರತವರಾತ್ಮಜಪಲ್ಲದೆ ದಿಟ ಸತ್ತುರುಷರೆ ಲೋಕದೊಳು ||

ಉರಗನ ಹೆಲಿಗೆಯನು ಕಡೊಡಿದ | ಮರುಳುವನಾಕನತೆಲಿದಿಂ
ಹೊಳ್ಳನು |

ಹುರಿದರಳನು ಕುಟ ಕುವನಂತಿಗನಲಿಯೆಂದನು ದೇಶಿನು |

ವಾಗದ್ವೈತನಿರಸನ ತ್ರಿಪದಿ. ಸು. 1500

ಪದ್ಯ 127 ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಶ್ಲೋಕಗಳೂ ಅನುವಾದನಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಕರಿಯುಂಡಕಪಿತ್ಥ | ವಿರಲುಂಟುನೋಡುವರೆ | ತಿರುಳಿಲ್ಲವೆಂಬ ವಾಲ್ಮೀಕಿಯಿಂ | ಭಕ್ತರೊಳ | ಗಿರಲುಂಟಿ ಕರ್ನುಫಲ ಶೇಷ ||

ಛೇದಿಯೆಂದು ಪರಧನವ | ಛೇದಿಯೆಂದು ಪರಸತಿಯ | ಛೇದಿಯೆಂದು ಹಿಂಸೆಪಾಪ | ಪೈಶುನ್ಯವನು | ಛೇದಿಯೆಂದು ಕಳೆಯುವ ಬ್ರಹ್ಮ ||

ಬಸವೇಶ್ವರಸ್ತೋತ್ರ (ಕಂದ 16). ಸು. 1500.

ಪ್ರಣವದ ಬಳಿ ಬಕಾರಂ | ಪ್ರಣವದ ನಾದಾನುಸಾರಸಾರ ಸಕಾರಂ |
ಪ್ರಣವದ ಬಿಂದು ವಕಾರಂ | ಪ್ರಣವಂ ಬಸವಾಕ್ಷರತ್ರಯಂ ಬಸವೇಶಾ ||

ಬಸವಂ ಭಕ್ತಿಗೆ ಮೂಲಂ | ಬಸವಂ ಕಾಲಂಗೆ ಕಾಲವನುಪಮಶೀಲಂ |
ಬಸವಂ ಜಂಗಮಲೋಲಂ | ಬಸವಾ ರಕ್ಷಿಸುವುದೆನ್ನ ಸಂಗನ ಬಸವಾ ||

ಪಂಚಾಶಿಕೆ. ? 1528 (ಸವಧಾರಿ).

ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿ; ಸಂಧಿ 13, ಪದ್ಯ 673. "ರಚಿಸುವೆನು ಸುರಪಗೆ ಪರಮಶಿವನುಪದೇಶಿಸಿದ ಪಂಚಾಶಿಕಾಗಮನ" ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಶಿವ, ಗೌರಿ, ತೋಂಟದ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ, ಗಣಪತಿ, ನಂದಿ, ವೀರೇಶ್ವರ, ಕುಮಾರ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ

ಪೊಕ್ಕ ಪೊಸಬಾಂಬೊಚ್ಚದಲೆಯುಂ | ಗಚ್ಚಲಿಯದೆಣ್ಣಯ್ಯಂವಂಗುಹೆ |
ಮಚ್ಚರವನೊಂದದ ಸಿರಿಗಳೆಲಿಯಂಗೆ ಬಗೆಯೊಳಗೆ ||

ಬಿಚ್ಚಲಿಪ ಮಲಿಂಕದ ಜಸಂದಳೆ | ದೆಚ್ಚಲಿಡಗದ ದೇಸಿಗಂಗಾ |
ನೊಚ್ಚತಂ ತುಲಿಲೈಯ್ತೆನೊಡಲಿಚನೊಡಲ ಜುರ್ಚಿದಗೆ ||

ಎನುತ ಭೇದಾಭೇದವಹ ಚಿತಿ | ಯನುಸರದೆ ಚಿತಿರಾತ್ಮಕವಿವೆಂ |
ದೆನಿಸ ಜಗವಾ ಚಿತ್ತೆ ಚಿತ್ತು ಜ್ಞಾನಗದೆ ಧರ್ಮ ||

ತನುಜ ಧರ್ಮಗೆ ಧರ್ಮಕಂ ಕೇ | ಳಿಸುಮಗಲಿಗೆ ತೋಲಿದಮವೆಂ |
ತೆನಲು ಶರಧಿತರಂಗನೀತಿಯೊಳ್ಳಿವೇಕತೆಯು ||

ಒಸವೇಶ್ವರನ ಪಂಚಸ್ತೋತ್ರ. ಸು. 1550.

ಕುವಲಯಪರಾಜಿತಂ ಕಂಜಾತರಂಜಿತಂ |
ತನೇ ತಾರಕಾಲಂಕೃತಂ ನಾಡೆ ಸಂತತಂ |
ರವಿಯಂತೆ ಪುರದಂತೆ ವನದಂತೆ ದಿವದಂತೆ ಶಿವನಂತೆ ದನುಜರಂತೆ ||

ವಿವಿಧಾನಿಮಿಷಭಂಗವರ್ಧನಂ ಶ್ರುತಯುತಂ |
ವಿವರಿಸಲ್ಕಂ ಜನೋದ್ಭಾಸಿತಂ ಬಕ ಸರಸಿ |
ನವಗಾನ ವಿಪ್ರಕುಲ ಗಿರಿ ವರುಣವೆಸೆಯಂತೆ ಗಿರಿಜೆಯಂಬಕಮೆಸೆದುವು ||

ಪಲಗಣ್ಣ ಕಾರೊಡಲ ಮಾತುವೆಣ್ಣೆಲಿಕ್ಕಿಯರುಂ |
ತುಲಿಲೈವ ಮೆಲ್ಲಡಿಯ ಜತಿಗಳೆದೆವಕ್ಕಿಗನು |
ಮಲರಂಬಗೆಯ ಮಿಗಗೈಯ ಜೊನೆಡಲ ಮರಗೂಲಿಪಾನ್ಮಣಿ
ಗಣ್ಣನು ||

ಎಲವೆಟ್ಟಿದಲೆಯನಲಿವೊಗನಯ್ಯ ಸಜ್ಜಿಲಿಕ್ಕಿಯು ||
ನೆಲರುಣಿಸಗಂಕಣಂ ಪೊಂಬೆಟ್ಟಬಿಲ್ಲೆಯು
ನೆಲದಳಿದನಣುಗಿಯಾಣ್ಣಂ ಸಿದ್ಧನಂಜೀತ ರಕ್ಷಿಸುಗೆ ಬಿಡದೆಮ್ಮನು ||

ಭುವನಭವಭವವಿನುತ ಭುವನಭವನಯನನತ |
ಭುವನಭವಭವನಭವ ಭುವನಧರದಳನಪವಿ |
ಭುವನಭವಸಖಭುವನಭವರಿಪುವಸಲನಯನ ಗಗನಭುವನಾವತಂಸ ||

ಭುವನಧರಧರ ಕನಕಭುವನಧರಧರ ವರದ |
ಭುವನಧರಗಜಶರದ ಭುವನಭವಸಿರ ಭುವನ |
ಭುವನೇಶ್ವರಿಯ ವದನಭುವನೇಜ ಭುವನನಯನ ಜಯ ಜಯ ಸಿದ್ಧ
ನಂಜಾ ||

ನೀಲಮ್ಮನ ತ್ರಿಪದಿ (ಪದ್ಯ 55). ಸು. 1550.

ಶ್ರೀ ಪರಮೇಶ್ವರನ | ಅಪಾರಮಹಿಮೆಯನು | ರೂಪುಗೊಂಡಂತೆ ನಿಂದ
ನೀಲಮ್ಮ | ನೀನೇಪೊತ್ತು ಎನಗೆ ಕೃಪೆಯಾಗು ||
ಕರಗಿದಗೆ ಕಾಮದಲಿ | ಕೊರಗಿದಗೆ ಕ್ರೋಧದಲಿ | ಬೆರೆದವಗನೇಕ
ಭವದೊಳಗೆ |

ನೀಲಮ್ಮ | ಪರಿಪೂರ್ಣರೂಪೆ ಕೃಪೆಯಾಗು |

ಮುರಿಗೆ ಶಾಂತವೀರೇಶ್ವರನ ಕಂದ (ಪದ್ಯ 24) ಸು. 1550.

ನಿನ್ನನೆ ಪಾಡುವೆ ಸಂತತ | ನಿನ್ನನೆ ಪೊಗಲುವೆನು ನಿತ್ಯವೆಡೆ ಬಿಡದಾವಗ |
ನಿನ್ನನೆ ಬೇಡುವೆನಲ್ಲದೆ | ಯನ್ಯರ ನಾನಪಾಯೇನೀತ ಶಾಂತವೀರೇಶಾ ||

ಶಿವಭಕ್ತಸ್ತುತಿ (ಕಂದ ಸುಮಾರು 800). ಸು. 1550).

ಭಕ್ತರನಳವಿಯೊಳೀಕ್ಷಿಸಿ | ಭಕ್ತರ್ ಬಂದಪರೆನುತ್ತಿ ಬದಾರ್ಕಿದನೆ
ನುತುಂ |
ಭಕ್ತಗೀದಿರೆಲ್ಲಿಯಧಾ | ಶಕ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿಯಿಂದೆ ಪೂಜಿಸಲ್ವೇಟ್ಟಿಭವಾ ||
ಕುಲಜಕುಲಹೀನರಿವರ | ನೆಲೆಗೊಳೆ ಭವದಚಲಭಕ್ತಿನಿಷ್ಠಾಗತಿಯಿಂ |
ಜೆಲೆಗೆಯ್ದೊಡವರ ಸದೃಶರ | ಕುಲಜರ ಕುಲಹೀನರೆಂಬುದಘಟಿತಮ
ವರೊಳ್ ||

ಕೊಲಿದ ಶಿರಂಗಳ್ ಬೆರೆಗುಂ | ಪಲಿದಾಜಿಹೈಗಳುಲಿಯದೆ
ಬಕುಂ |
ಕಲಿಗೊರಲನ ಭಕ್ತಗೈಂ | ದಲಿಯರೆ ಸದ್ಯಃ ಪ್ರಸಾದರೀಶನ ಭಕ್ತರ ||

ಮಿಶ್ರಸೋತ್ರ. ಸು. 1550.

ಕುಸುಮಪಟ್ಟದಿ; ಪದ್ಯ 110. ಕೊನೆಯ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಗುರುಸೋಮ
ನಾಥನ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

ನಂದಿಕೇಶ್ವರ ಭೃಂಗಿ | ಸ್ಕಂದ ಮುಖ್ಯಸುರಾಳಿ |
ಬಂದೆನ್ನ ಹೃತ್ಕಮಲದೊಳಗೆ ||
ನಿಂದು ನಿಮ್ಮಯ ಭೃತ್ಯ | ನಂದೀ ಕೃತಿಯೊಳು ತ |
ವೊಂದಿಲ್ಲವೆನೆ ನಡೆಯಿಸುವುದು ||
ಒಡಲ ಒಲಿಯಲಿ ಛಾಯೆ | ನುಡಿಯ ಬಲಿಯೊಳಗರ್ಥ
ದೃಢಭಕ್ತಿಜ್ಞಾನಂ ವಿರಕ್ತಿ ||
ಒಡನೆ ಸನ್ಮುಕ್ತಿ ಬಿಂ | ಬಿಡದವೋಲ ಮಹದೇವಿ
ನಡೆದಳಾ ಭೈರವನ ಕೂಡೆ ||

ಸುಗ್ರೀವನಿಮಿತ್ತ. ಸು. 1550.

ಮಂದನೊಡನಸುರಗುರುವುಂ | ಮಂದನಿರಲ್ ನಿಂದ ನೆಲೆಯೊಳೆರೆ ಶುಭ
ಮಕ್ಕುಂ |

ಕುಂದದೆ ಮೊಲಿಮಡೆ ಕಲಹಂ | ಸಂದಿಸುಗುಂ ಕೇಡು ರುಜೆಗಳುಂ ಪೀಡಿ
ಸುಗುಂ ||

ಭೌಮನೊಡನಮರಗುರುವುಂ | ಸೋಮಜನುಮಿರಲ್ಕೆ ಮೈರಿಬಲಮಂ
ಗೆಲ್ಲುಂ |

ಕ್ಷೇಮಾರ್ಥಲಾಭನುಕ್ಕುಂ | ಭೂವಿಾಶ್ವರವೂಜೆ ಸಂತತಂ ಪಿರಿದಕ್ಕುಂ |

ಸಾಮುದ್ರಿಕಲಕ್ಷಣ (ಗದ್ಯ). ಸು. 1600.

ಕಿಷುವೆರಳಿನ ಅಡಿಯ ಅಡ್ಡಲಾಗಿರ್ದುದು ಆಯುಷ್ಯರೇಖೆ. ಹೆಬ್ಬಿರಳಿನ
ಒತ್ತಿನ ತರ್ಜನಿಯೆಂಬ ಬೆರಳ ಮುಟ್ಟಿದೊಡೆ ತೊಂಬತ್ತು ವರ್ಷದಾಯುಷ್ಯ
ಮೊಂದಟುವುದು ; ತರ್ಜನಿಯುಂ ಸುತ್ತಿದೊಡೆ ನೂರುವರ್ಷದಾಯುಷ್ಯಮೊಂ
ಟುವುದು ; ಕಿಷುವೆರಳಿಂದ ಮಧ್ಯವೆರಳಲ್ಲಿ ನಡೆದು ನಿಂದೊಡೆ ಎಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷ
ಮೊಂದಟುವುದು ; ಕಿಷುವೆರಳಿಂದ ಅನಾಮಿಕ ಮಧ್ಯವೆರಳಲ್ಲಿ ನಿಂದೊಡೆ ಅಟು
ವತ್ತು ವರ್ಷಕೆ ಕೊಱತೆಯಿಲ್ಲದೆ ಬಾಂವಿರು

ಶಕುನಗಳು. ಸು. 1600.

ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಹಲ್ಲಿಯ ಶಕುನ, ಹಸುಬನ ಶಕುನ, ಗಾರ್ದಭಶಕುನ,
ಸರ್ಪಶಕುನ, ಸೀನಿನ ಫಲ, ಕಣ್ಣುಹಾರಿದ ಫಲ, ಗೌಳಿ ಬಿದ್ದ ಫಲ, ಜೇನು
ಇಕ್ಕಿದ ಫಲ, ಸ್ವರ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳು ಗದ್ಯಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿವೆ.
ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳು ವರಕವಿಚಂದ್ರ, ಅಲ್ಲಚಮೂಪ, ಅಚಳಿತವಚನ ಎಂದು ಮುಗಿ
ಯುತ್ತವೆ.

ಕಾಗೆ ನರಿ ಪಲ್ಲಿ ಪಿಂಗಳಿ | ಗೂಗೆ ಹಯಂ ಖರದ ಶಕುನ ವೃಷಭದ
ಧ್ವನಿಯುಂ |

ಪೂಗಲೆಡಬಲದೊಳಾಗಲು | ಮೇಗೆ ಕರಂ ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿಯಚಳಿತ ವಚನಾ ||
ಆಪತ್ತುಪುಟ್ಟ ಮನದೊಳ್ | ತಾಪಿಸಿ ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದು ಬೆಸಗೊಳುತ್ತಿರಲುಂ |

ಪಾಪಗ್ರಹದೊಳಗುಲಿಯಲು ಆಪತ್ತುಗಳಡಗಿ ಮುಂದೆ ಸಂಪದಮಕ್ಕುಂ ||
ಗಂದವ ನೀಡುವ ಪದದೊಳ ಮುಂದೆ ಕನ್ನಡಿಯ ವಿದಿದು ನೋಡುವ
ಪದದೊಳ |

ಜಂದವಲಿ ಪಲ್ಲಿ ಕರೆಯಲ | ಸಂದೇವಮೆ ಶುಭದಮೊಂದನಲ್ಲ ಜಮೂವಾ ||
ಚಿಂತೆಗೆಯಿದಿರುಂ ಬಲನುಂ | ಸಂತೋಷ ಕೆಯೆಡನು ಬೆನ್ನಮಾದೊಡೆ
ಶುಭದಂ |

ಚಿಂತೆಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ಥಾನಂ | ನಿಶ್ಚಿಂತೆಗೆ ನೊಸಲಪ್ಪೆಯೊಸಗೆಯ ಪೇಣ್ಣುಂ ||
ಹರ ಮುನಿದಂಬಂ ತೊಟ್ಟೊಡೆ | ಶರಧಿಯ ಸತಮಧ್ಯದೊಳಗೆ ಬಿದ್ದೊಡೆ
ಮತ್ತಾ |

ಮುರರಿಪು ಚಕ್ರದೊಳೆಟ್ಟೊಡೆ | ಪರಿಹರಿಪುದು ಬಲದಪಲ್ಲಿಯಲ್ಲ ಜಮೂವಾ ||
ನಾಡಲಿ'ವಲ್ಲಿ ದಾಲಿ'ಯಿಡುವಲ್ಲಿ ಕಡಂಗುಡುವಲ್ಲಿ ಚಿಂತೆಯಿಂ |

ಮೂಡಿ ಮುಯುಂಗುವಲ್ಲಿ ಸೆಪೆಯೊಳ ಸಿಲುಕಿದೊಡೆಯಲ್ಲಿ ಫೀತಿಯಿಂ ||

ದೋಡುವ ತಾಣದಲ್ಲಿ ಸಲೆ ವಿಕ್ರಯದೊಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲಿಗಳ್ |

ನಾಡೆ ಗೃಹಂಗಳಿಂ ಪೋಷಗೆ ದಕ್ಷಿಣದೊಳ ಸ್ವರವೀಯಲುತ್ತಮಂ ||

ಬಡತನದಿಂ ಪೋಪಾತಗೆ | ಯೆಡದಿಂ ಬಲಗಡೆಗೆ ಬಂದು ಪನ್ನಗರಾಜಂ |

ಪೆಜೆಯತ್ತಿ ಮುಂದೆ ನಿಲ್ಲಲ್ | ಪೊಡವಿಗೆ ತಾನೊಡೆಯನಕ್ಕುಮಿದೆ
ಸಿದ್ಧಾಂತಂ ||

ಅಂಬಲದ ಕೂಲಿ ಮಾಡಕೆಯ | ತುಂಬಿದ ನಡುಮನೆಯ ಕಡೆವ ಕಂಬಗ
ಳೆಡೆಯೊಳ್ |

ಹೊಂಬಣ್ಣದಿಜುಪೆ ನೆಗಪೊಡೆ | ತುಂಬಿದ ಧನಧಾನ್ಯಮಕ್ಕು ಮಾತನ
ಮನೆಯೊಳ್ ||

ಗಾಳ ಬಿದ್ದ ಫಲ—ನೆತ್ತಿಯಮೇಲೆ ಬೀಜೆ ಕಲಹ ; ನಡುನೆತ್ತಿಯಮೇಲೆ
ಬೀಜೆ ತಂದೆತಾಯಿಗೆ ಹೊಲ್ಲ ; ಇತ್ಯಾದಿ.

ಅಂಗಸ್ಪರ್ಶಫಲ—ಮೂಗ ಹಿಡಿದಡೆ ಹಾಸಿ ; ಮುಖವ ಹಿಡಿದಡೆ ಲಾಭ ;
ವಾಸೆಯ ಹಿಡಿದಡೆ ಪುರುಷಾರ್ಥ ; ತುಟಿಯ ಮುಟ್ಟಲು ಜಗಳ ; ಗಲ್ಲವ ಮು
ಟ್ಟಲು ದುಃಖ ; ಮುಂಗೈಯ ಹಿಡಿದಡೆ ರೋಗ ; ಇತ್ಯಾದಿ.

ಅನಯನ ಹಾಳಿದ ಫಲ—ಎಡದ ಹುಬ್ಬು ಹಾಳಲು ಕಷ್ಟ ; ಬಲದ

ಹುಬ್ಬು ಹಾಕಲು ಲಾಭ ; ಬಲದ ಅಳ್ಳೆ ಹಾಕಲು ಸಂಪತ್ತು ; ಎಡದ ಅಳ್ಳೆ ಹಾಕಲು ವಿಪತ್ತು ; ಇತ್ಯಾದಿ.

ಕಾಗೆ ಹೆಚ್ಚೆಯಿಕ್ಕಿದ ಫಲ—ಶಿರದೊಳು ಮೃತ್ಯು ; ಲಲಾಟದೊಳು ಕನಕಪಟ್ಟ ; ಉರದೊಳು ಭೋಜನ ; ಕರ್ಣದೊಳು ಸುವರ್ಣಲಾಭ ; ಇತ್ಯಾದಿ

ನೀಲಾಂಬಿಕಾಸ್ತುತಿ. ಸು. 1600.

ಬಸವನ ಹೆಂಡತಿ ನೀಲಮ್ಮನ ಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ ಗ್ರಂಥ ; 25 ಷಟ್ಪದಿಗಳಿವೆ.

ಮಂಜುಮಣಿಗಣಖಚಿತನೊಪ್ಪರ | ರಂಜಿತಾಮಳಚರಣಸರಸಿಜೆ |
ಕಂಜಮುಖಿ ಕಮನೀಯಮಂತ್ರಾಲಾಪೆ ಜಿತತಾಪೆ ||
ಕಂಜರಿಪುನಿಭನಖಸಂಜಯೆ ಮದ | ಕುಂಜರಾಧಿಕಯಾನೆ ದುರ್ಗುಣ |
ಭಂಜಿ ಪಾಲಿಸು ಭಕ್ತಜಗವನು ವೃಜಿನಸಂಹಾರೆ ||
ನೋಡಿ ನಿನ್ನಯ ದಂತಜಯಮಂ | ದಾಡಿಮಂಗಳು ನಾಚಿ ವನದೊಳು |
ಕೂಡಿ ಸೈವೆರಗಾಗಿ ಬಾಯಂ ತೆಪ್ಪೆದು ಪಲ್ಲಿರಿದು ||
ಬೇಡಿದವುವಾವಾಗ ನಿನ್ನೊಳು | ಗಾಡಿಯಂ ಬಹುಮಾನಿ ದಯೆಯಂ |
ಸೂಡಿ ಪಾಲಿಸು ನೀಲಲೋಚನೆಯಮ್ಮನನವರತ ||

ಮಣ್ಣೇಶ್ವರಕಾವ್ಯದ ನಾಂದ್ಯ. ಸು. 1600.

ಇವು ಈ ಕಾವ್ಯದ ಸಂಧಿಗಳ ಆದಿಯಲ್ಲಿರುವ ನಾಂದೀಪದ್ಯಗಳಾಗಿರಬಹುದು. ಒಗಟಿಗಳಂತಿರುವ 13 ಪದ್ಯಗಳಿವೆ. ಇವಕ್ಕೆ ಒಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವೂ ಇದೆ.

ನಾಸಿಕದುಂಬನ | ಗಾಸಿಗೈದವನ ಳೇ | ದಿಸಿದನಂಗನೆಯ ಪಿತನಾ |
ಸೂಸದುಂಡವಗೆ ವಂ | ದಿಸಿದಾತಗೆಯಾದಿ | ವಾಸವಾಗಿಹ ಮಣ್ಣೇಶ
ಮಾಂ ತ್ರಾಹಿ¹ ||

1 ನಾಸಿಕದುಂಬನ - ಆನೆಯ, ಗಾಸಿಗೈದವನ - ಮೊಸಳೆಯ, ಛೇದಿಸಿದನ - ವಿಷ್ಣುವಿನ, ಅಂಗನೆಯ - ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ, ಪಿತನ - ಸಮುದ್ರನ, ಸೂಸದುಂಡವಗೆ - ಅಗಸ್ತ್ಯನಿಗೆ, ವಂದಿಸಿದಾತಗೆ - ವಿಂಧ್ಯಕ್ಕೆ, ಆದಿ - ಮೇರು.

ಸರಸಿಯ ಪೊಕ್ಕನ ತಾಯ | ವರನಣುಗನ ರಕ್ತ | ಸುರಿದನಯ್ಯನ ವಾಜಿ
ಯುರನಿಗೆ |
ಅರಿಸುತೆಯರಸನ | ವರಭಾವನ ಸೊಸೆಯ ಮೂ | ಗರಿದನಯ್ಯನ ವಣ್ಣೇ
ಶ ಮೂಂ ತ್ರಾಹಿ ||

ಮನೋವಿಕಾರ ನಿರಸನ ರಗಳೆ. ಸು. 1600.

ನುಡಿ 127 ; ಒಂದೊಂದೂ “ ಶಂಕರಲಿಂಗ ” ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ.

ಎರಿ ನೀರುಣ್ಣೊಡಂ ಜೇಲಿ ಕೆಯ್ಯೊಡಂ |

ಅರಂ ಮಾಣಿಸುವರಯ್ಯ ಶಂಕರಲಿಂಗ ||

ಅಟ್ಟಡಿಗಿಯಂ ಮಡಕೆ ಕದ್ದುಣ್ಣೊಡಂತಡಕೆ |

ಕಟ್ಟಣೆಯ ಮಾರ್ಪರಯ್ಯ ಶಂಕರಲಿಂಗ ||

ಪಶು ಕಣ್ಣಿಯೊಳು ಕಟ್ಟುವಡೆದಂತೆ ನಿಮ್ಮ ಪದ |

ಬಿಸರುಹದೊಳಿನ್ನ ಕಟ್ಟಯ್ಯ ಶಂಕರಲಿಂಗ ||

ಕೋಟೆಹುಲುಮೊಱಿಗಳು ಕೂಡಿ ಮೇರುವಿಗೆ ಸಮ |

ಸಾಟಿಯಹುವೇ ನುಡಿಯಲಮ್ಮ ಶಂಕರಲಿಂಗ ||

ಪುನರ್ದೀಕ್ಷೆ ರಗಳೆ, ಪುಷ್ಪದಪ್ಪಳ ಇವುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಶಂಕರಲಿಂಗ ಎಂಬ
ಅಂಕಿತವಿರುವುದರಿಂದ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಏಕಕವಿರಚಿತವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಪುನರ್ದೀಕ್ಷೆ ರಗಳೆ.

ಗುರುವ ಲಘುವೆನಬಹುದೆ ಲಘುವ ಗುರುವೆನಬಹುದೆ |

ಗುರುವೆ ಗುರು ಲಘುವೆ ಲಘುವೆನುತಿಹ ಪುನರ್ದೀಕ್ಷೆ ||

1 ಸರಸಿಯಪೊಕ್ಕನ - ಕೌರವನ, ತಾಯ ಗಾಂಧಾರಿಯ, ವರನ -
ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನ, ಅಣುಗನ - ದುಶ್ಯಾಸನನ, ರಕ್ತಸುರಿದನ - ಭೀಮನ, ಅಯ್ಯನ -
ವಾಯುವಿನ, ವಾಜಿಯುರನಿಗೆ - ಹುಲ್ಲೆಯ ಎದೆಯಲ್ಲಿ ಉಳ್ಳ ಚಂದ್ರನಿಗೆ, ಅರಿಸು
ತೆಯ - ಸರ್ಪದಮಗಳ, ಅರಸನ - ಅರ್ಜುನನ, ವರಭಾವನ - ಕೃಷ್ಣನ, ಸೊಸೆ
ಯ - ಸರಸ್ವತಿಯ, ಮೂಗರಿದನ - ವೀರಭದ್ರನ, ಅಯ್ಯನೆ - ಶಿವನೆ.

ಪುಷ್ಪದಪ್ಪಕ (ಪದ್ಯ 17).

ಕರಿಯ ಮರುಗಂ ಬಿಳಿಯ | ಮರುಗ ಮುಡಿವಾಳದಿಂ |
ಪರಿಮಳದ ಪಾದರಿಯ ಪುಷ್ಪದಿಂದ ||
ಸುರಗಿ ಸುರಹೊನ್ನೆ ಹೊಂ | ಗೇದಗೆಯ ಪುಷ್ಪದಿಂ |
ಕರಣಸಾಗರನ ಪೂಜಿಸುತಿಪೆನು ||

ಘೋರಾಸುರಯುದ್ಧ ಸು. 1600.

ವಾರ್ಧಕಷಟ್ಪದಿ ; ಸುಮಾರು 400 ಪದ್ಯಗಳೆರಾವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ
ಸಂಧಿಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅವಿರಳವಿದ್ದ ಲಿಂಗೇಶನ ಅಂಕಿತವಿದೆ.
ಭರದಿಂದ ತೋಜುವಾವರ್ತದಿಂ ವೃತ್ತದಿಂ |
ದಿರದೆ ನಭಕೇಲ್ವ ಸೀರ್ವನಿಗಳಿಂ ದನಿಗಳಿಂ !
ಹರುಷದಿಂ ತಿರುಗುತಿಹ ನಕ್ರದಿಂ ಜಕ್ರದಿಂ ಘನತರದ ಮತ್ಸ್ಯಂಗಳ ||
ಪರಿಪರಿಯ ನಟನೆಗಳ ಚಂದದಿಂದದಬಂ |
ಸ್ಫುರಿಸುತಿಹ ಮೌಕ್ತಿಕದ ಮಣಿಗಳಿಂ ಗಣಿಗಳಿಂ |
ದೊರೆಯಲೇಂ ವಿದ್ಯುಮದ ಗುಂಪಿನಿಂ ಸೊಂಪಿನಿಂದಂ ಪಯೋನಿಧಿಯೆಸೆ
ದ.ದು ||

ಅಸಂಖ್ಯಾತರಗಳೆ. ಸು. 1600.

ಪುರಾತನರ ಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ ಗ್ರಂಥ ; ನುಡಿ 138. ಕೊನೆಯ ಕಂದ
ದಲ್ಲಿ ಗುರುವರದ ಮಲ್ಲಿನಾಥಸ್ತುತಿಯು ಅಂಕಿತವಿದೆ.

ಒತ್ತಿ ಸಂಸಾರಮಂ ಕಿತ್ತು ಸದ್ಭಕ್ತಿಯಂ |
ಬಿತ್ತರದಿ ವೆಣ್ಣೆದ ಮೊಲ್ಲೆಯ ಬೊಮ್ಮನಾಳಯ್ಯ ||

ಬಸವಪವಾಡದ ರಗಳೆ. ಸು. 1600.

ಬಸವನ 88 ಪವಾಡಗಳ ವರ್ಣನೆ ; ನುಡಿ 112 ಅದ್ಯಂತಗಳಲ್ಲಿ ಹಾವೆ
ಯ ವಿರೂಪಾಕ್ಷನ ಅಂಕಿತದ ಕಂದಗಳಿವೆ.

ಮೃಡನ ಶರಣ ಬೊಮ್ಮಿತುದೆ ಕನ್ನ ಏಕ್ಯ ನೃಪನು ಸೇನಿ |
ಒಡನೆ ಮಣ್ಣಾರಾಸಿಗಳನು ಚಿನ್ನಮಾಡಿ ಮೆಣ್ಣೆದ ಬಸವ ||

ಎಲ್ಲಾ ಪುರಾತನರ ತ್ರಿಪದಿ. ಸು. 1600.

ಇದರಲ್ಲಿ ಶಿವಭಕ್ತರಾದ ಪುರಾತನರ ಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ 62 ಪದ್ಯಗಳಿವೆ.
ಏಕೋದೇವ ಘನವೆಂದು | ಕಾಕುಬ್ಬಿಯನೊಡೆದು | ಲೋಕಪಟಿಯಲ್ಲೆ
ಸಿರವರಿದು |

ಎಲ್ಲದಿನ ಮೆಚೆದ ಏಕಾಂತರಾಮಯ್ಯ ಶರಣಾಗು ||
ಸೂಲ ತಲೆಯಲಿ ಮೂಡಿ | ಮೇಲೆ ಮಹ ಪಲ್ಲೆ ಸಿ | ಲೋಲ ಬಸವೇಶ
ಕರಸಲು |

ಮರಸಹಿತ್ಯೆದಿದ ಸೂಲದ ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯ ಶರಣಾಗು ||
ಅಲ್ಲಿ ಮಾಯೆಯನಾಡಿಸಿ | ನಿಲ್ಲದೆ ಮರ್ತ್ಯಕೆ ಬಂದು | ಎಲ್ಲಾ ಪುರಾತನ
ರನು |

ವಲಹಿ ಕದಳಿಯ ಪೊಕ್ಕು ಅಲ್ಲಮ ಪ್ರಭುವೆ ಶರಣಾಗು ||

ಗುರುರಗಳೆ. ಸು. 1600.

ಗುರುಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ ಗ್ರಂಥ. ಆದ್ಯಂತಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುವಿಶ್ವೇಶ ಎಂದು
ಮುಗಿವ ಒಂದೊಂದು ಕಂದವಿದೆ. ಮಹಾದೇವ ರಗಳೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಹೀಗೆಯೇ
ಕಂದವಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನೂ ಈ ಗ್ರಂಥಕರ್ತನೇ ರಚಿಸಿರಬಹುದು.

ವಿಭವದಿಂ ಭವದ ವಾಶವ ಪಡಿದ ಗುರು ಶರಣು | ಅಭವನಾಚಾರದಾಜ್ಞೆ
ಯನಿತ್ತ ಗುರು ಶರಣು |

ನಿತ್ಯಪದವಿಂತುಟಿಂದೊರೆದ ಶ್ರೀಗುರು ಶರಣು | ಮುಕ್ತಿಪೂಜೆಯ ಮಿಣಿ
ತೋಜುತಿಹ ಗುರುಶರಣು ||

ಆದಿಯನಾದಿಗಳೆಂಬವಿಭೇದಿಸಿ ತಾಂ ತಾದು ಯೋಗಸಾಧ್ಯದೊಳಿರಿಸಿಯೆ |
ಬೋಧಿಸಿ ಗುರುಸುಜ್ಞಾನದಹಾದಿಯ ತೋಡಿಸಿದನೆಮ್ಮ ಗುರುವಿಶ್ವೇಶಂ ||

ಮಹಾದೇವ ರಗಳೆ.

ಶ್ರೀಸಮಸ್ತಲೋಕಜೀವಭಾವಭರಿತಮಹಾದೇವ | ಈಶ ನೀನೆ ಭಕ್ತಿಲತೆ
ಯ ಬೆರಸಿ ಮೆಚೆದೆ ಮಹಾದೇವ ||

ನರಜನ್ಮನೆಂಬುದತಿತಯ | ಹರಭಕ್ತಿಯ ಅಧಿಕವದಣೊಳೆದಾಗ

ಕರ ಭ್ರಾಂತನಾಗಿ ತೊಲಿಲದೆ | ಪರಮನ ಕೀರ್ತಿಯನು ಮೆಚೆದ ಗುರು
ವಿಶ್ವೇಶಂ ||

ಬಸವೇಶ್ವರ ರಗಳೆ. ಸು. 1600.

ರಗಳೆ ಎಂಬ ಹೆಸರಿವ್ವರೂ ಇದರಲ್ಲಿ 46 ಕಂದಗಳಿವೆ.
ಪ್ರಣವದ ಬಳ್ಳಿ ಒಕಾರಂ | ಪ್ರಣವದನಾದಾನುಸಾರಸಾರ ಸಕಾರಂ |
ಪ್ರಣವದ ಬಿಂದು ವಕಾರಂ | ಪ್ರಣವಂ ಬಸವಾಕ್ಷರತ್ರಯಂ ಬಸವೇಶಂ ||

ಪುರಾತನ ಶರಣೆಯರ ತ್ರಿಪದಿ ಸು. 1600.

ಇದರಲ್ಲಿ 54 ಪದ್ಯಗಳಿವೆ ; ನೀಲಲೋಚನೆ, ಮಹಾದೇವಿಯಕ್ಕ ವೇದ
ಲಾದ ಪುರಾತನದೇವಿಯರ ಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ ಗ್ರಂಥ.
ಗುರುಭಕ್ತಿಯೊಳು ಸಂದು | ಹರಭಕ್ತಿಯೊಳು ನಿಂದು !
ಜರಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪರಮೇಶ್ವರನನೊಲಿಸಿದಾ |
ಶರಣೆಯರ್ಗಾನು ನತನಪ್ಪೆಂ ||

ಬಸವೇಶ್ವರನ ತಾರಾವಳಿ. ಸು. 1600.

ವಾರ್ಧಕ ಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ ; ಪದ್ಯ 23. ಲಕ್ಕಣ್ಣದಂಡೇಶನ ಶಿವ
ತತ್ವಚಿಂತಾಮಣಿಯಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಪ್ರತಿಪದ್ಯವೂ ಚರಣಾಂಬುಜಕ್ಕೆ ಶರಣು ಎಂದು
ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ

ರವಿಯುದಯವಂ ಬಯಸಿ ಒಲಿಲುಮಂಬುಜದಂತೆ |
ಶಿವಪದದ ಮಾರ್ಗದಲಿಯೆಡೆವಿಡದೆ ಸಂಜಂಪ |
ರವರ ದರುಶನನೆಂದಿಗಿನಗೆ ದೊರಕುವುದೆಂದು ಮನದೊಳಗೆ ತೊಲಿಲಿ
ಬಲಿಲಿ ||

ದಿನರಾತ್ರಿ ಹಲಬಿ ಹಂಬಲಿಸುವವನಾನವನ |
ನವನ ಪದಕವಲಕೆಳಗುವ ಮಧುಕರನ ಮಾಡು |
ಶಿವ ನಿನ್ನು ಬೇಡುತಿಹೆನೆಂಬ ಬಸವೇಶ್ವರನ ಚರಣಾಂಬುಜಕ್ಕೆ ಶರಣು ||

ವಿರೂಪಾಕ್ಷಸ್ತುತಿ. (ಪದ್ಯ ೨೦) ಸು 1600.

ಅಂಗಭವನತುಳಸವಾಂಗವಹ ನಿರ್ಗಣೋ |

ತ್ಯುಂಗಶಮನಾಗ್ನಿಸ್ಫುಲಿಂಗ ಹಿಮಶೈಲಜಾ |

ಧಾರಾಂಗ ನತಜನಕಮಲಭೃಂಗ ಶಂಕರ ಕೃಪಾಪಾಂಗ ನಿರ್ಮಲಶುಭಾಂಗ ||

ಗಂಗಾತರಂಗಪ್ರಸಂಗತಜಟಾಪಟಲ |

ಮಂಗಳಾತ್ಮಕ ಭಕ್ತಸಂಗಮಂ ರಕ್ಷಿವುದು |

ಹಿಂಗದನುದಿನಮೆಸೆವ ಪಂಪಾವಿರೂಪಾಕ್ಷಲಿಂಗ ಸತ್ಕೀರ್ತಿ ಸಂಗ ||

ಮೂಲಕ ರಾಮಾಯಣ. ಸು. 1600.

ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿ ; ಸಂಧಿ ೧. ಮೂಲಕಾಸುರನು ಲಂಕೆಗೆ ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕಿ ವಿಭೀಷಣನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ಒಳಕೆ ಆಯೋಧ್ಯೆಗೆ ಹೋಗಿ ಭರತ ಶತ್ರುಘ್ನ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ರಾಮರನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ಕೊನೆಗೆ ಕುಶನಿಂದ ಸತ್ತನು.

ಹಲ್ಲುಗಿರಿಯುತ ಹಣುಕೆ ನೋಡುತ | ಮಿಳ್ಳಿಸುತ ಬಾಲವನು ತೆಗೆದರು |

ಮಲ್ಲಸುಭಟರು ಖಳನ ಇದಿರಿಗೆ ಪಿಂಗರಾಗಿರಲು ||

ಅಲ್ಲಿ ಚೀಣುತ ಚಿರುಕುಗುಟ್ಟುತ | ಜೆಲ್ಲಿ ನೆರವುತ ಎಡಿಸುತ ಹರಿ |

ದಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಗೆ ನೆರವುತಿದರು ಮಾಣಿಮರ್ಕಟರು ||

ಕಕೋಕಶಾಸ್ತ್ರ ಟೀಕೆ. ಸು. 1600.

ಕಾಮಶಾಸ್ತ್ರವಿವರಣೆ. ಈ ಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರವರ್ತಕರಾದ ನಂದಿಕೇಶ್ವರ, ಗೋಣಿಕಾವುತ್ರ, ದತ್ತಕ, ವಾತ್ಸರ್ಯನ ಮುಂತಾದವರ ಹೆಸರುಗಳೂ ಈ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಗುಣಪತಾಕೆ, ಶಬ್ದಾರ್ಣವ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥಗಳ ಹೆಸರುಗಳೂ ಹೇಳಿವೆ.

ಕಲ್ಪದಾದಿಯೊಳು ಬ್ರಹ್ಮದೇವನು ಪ್ರಜಾಸೃಷ್ಟಿಯಂ ಮಾಡಿ ಅವರ್ಗೆ ತ್ರಿವರ್ಗಸಾಧನೋಪಾಯಶಾಸ್ತ್ರಂಗಳಂ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಅಧ್ಯಾಯದಿಂ ಪೇಳಿದಂ. ಅವನ ಅಪುಣೆಯಿಂ ಶಾಸ್ತ್ರದೊಳೇಕದೇಶವಂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸ್ವಾಯಂಭುವನು ಧರ್ಮಾಧಿಕಾರವಂ ಮಾಡಿದಂ. ಬೃಹಸ್ಪತಿ ಅರ್ಥಾಧಿಕಾರವಂ ಮಾಡಿದಂ.

ಪರನೀಶ್ವರನ ಅನುಚರನಾದ ನಂದಿಕೇಶ್ವರನು ಪುರುಷಾರ್ಥಸಂಕತಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಕಾರಣವಾದುದರಿಂದ ಕಾಮಶಾಸ್ತ್ರವು ಸಾವಿರ ಅಧ್ಯಾಯ ಸೂತ್ರರೂಪವಾಗಿ ಪೇಱ್ಪಿಂ. ಅದಂ ಐನೂಱು ಅಧ್ಯಾಯದಿಂದ ಶ್ಲೋಕಕೇತು ಪೇಱ್ಪಿಂ. ಅದಂ ನೂಱು ಅಧ್ಯಾಯದಿಂದ ಸಾಧಾರಣ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕನ್ಯಾಸಂಪ್ರಯುಕ್ತಕ ಭಾರ್ಯಾದಿಕಾರಕ ಪಾರದಾರಿಕ ವೈಶಿಕಾಪನಿಷದಿಕಂಗಳೆಂಬ ಅಱು ಅಧಿಕರಣಂಗಳೆಂಬಾಭ್ಯವ್ಯ ಪಾಂಚಾಲನು ಪೇಱ್ಪಿಂ. ಮತ್ತೆಂ ಐದನೆಯ ಅಧಿಕರಣವಾಂಗೆ ವೈಶಿಕವಂ ಪಾಟಲಿಪುರವೆಂಬ ಪಟ್ಟಣದ ವೇಶ್ಯಾಪ್ತಿಯರ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಿಂದ ದತ್ತ ಕನೇಂಬವಂ ಪೇಱ್ಪಿಂ ಬೆಪನಿಷದಿಕವೆಂಬ ಅಧಿಕರಣವುಂ ವಾತ್ಸರ್ಯಾನನೆಂಬ ಋಷಿ ಎಲಿ ಅಧಿಕರಣಂಗಳೆಂ ಅನೇಕವಿಧವಾಗಿ ಈ ಕಾಮಶಾಸ್ತ್ರವಂ ಸರ್ವಜನ ಸಂತೋಷಕರವಾಗಿ ಸೂತ್ರರೂಪವಾಗಿ ಪೇಱ್ಪಿದರಿಂದ ಇದು ಋಷಿಸಮ್ಮತ ವೆಂದು ಪೇಱ್ಪಲ್ಪಟ್ಟದು. ಕಕ್ಕೋಕನೆಂಬ ವ.ಹಾಕವಿ ಋಷಿಪ್ರೋಕ್ತವಾದ ಈ ಕಾಮಶಾಸ್ತ್ರವುಂ ಪಂಡಿತಪಾಮರಗಂ ಅಬಾಲವೃದ್ಧಗಂ ರಂಜನೆಯಾಗು ವಂತೆ ಪೇಱ್ಪಿಂ.

ಸರ್ವಾಗಮಶಿಖಾಮಣಿ. ಸು. 1601.

ವಚನ 590 ; ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

ಶಾಂಭವೀ ಚಕ್ರೋದ್ಧರಣ. ಸು. 1600.

ಇದು ಪ್ರಾಯಿಕವಾಗಿ ಗದ್ಯಗ್ರಂಥ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಪುರಾತನರ, ವಚನಗಳು ಉದಾಹೃತವಾಗಿವೆ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ “ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರ ಸಿಮ್ಮ ಶರಣರಾದ ಯೋಗಿಗಳೆ ಬಲ್ಲರು” ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ 10 ಪದಗಳೂ ಇವೆ. ಒಂದನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ :—

ಹತ್ತುದಳ ಕೆಮಲನುಣಿವೂರಕದ ಚಕ್ರವಲಿ |

ವಿಸ್ತಾರಶಿಖಾಗ್ರ ಪ್ರಣಮವನೆ ಧ್ಯಾನವುದು ||

ವಸ್ತುಸಕಲವನೀವ ರುದ್ರನೇ ಗತಿಯೆಂದು |

ಹತ್ತು ಅಕ್ಷರವ ಭಕ್ತಿಯಲಿ ಘನವುದು ||

ಇಷ್ಟಲಿಂಗಚಾರಿತ್ರ (ಪದ್ಯ 47). ಸು. 1600.

ನಿಧಿಯಿದೆ ನಿಧಾನವಿದೆ ಸುಧೆಯಿದೆ ಸುವರ್ಣಗಿರಿ |
ಯಿದೆ ಸಿದ್ಧರಸದ ಮಡುವಿದೆ ಮರುಜೀವಣೆಯ ಗಿಡು |
ವಿದೆ ಸುರರ ಭೂಜವಿದೆ ಸುರಭಿಯಿದೆ ಚಕಿತಮುಖಭಿಧತ್ತೆ ಶ್ರುತಿರಪಿ ಎನಿಪ್ಪ ||
ಅಧಿಕನಿಷ್ಠನಿರಾಳವಿದೆ ತತ್ತ್ವಮಸಿ ಪದಾ |
ರ್ಥದ ತುಟ್ಟತುದಿಯ ನಿರ್ವಯಲ ನಿಶ್ಚೂನ್ಯ ಬಂ |
ದಿದೆ ಕರಸ್ಥಳದೊಳಾಹಾ ಮಹಾದೇವ ನಾನೇಂ ಭಾಗ್ಯನೋ ಯೋ
ಗ್ಯನೋ ||

ಗುರುಶಿಷ್ಯವಾದ (ಪದ 31). ಸು. 1600.

ಪಲ್ಲವ||ಜೆನ್ನಶ್ರೀಗುರುರಾಯ ನಿಮ್ಮಪಾದಂಗಳನು |
ಮುನ್ನಲಘಸುತ ಬಂದೆಯೆನ್ನ ಭವಬಾಧೆಗಳ |
ಜೆನ್ನಾಗಿ ಪರಿಹರಿಸಿ ಮನ್ನಿಸೆನ್ನಯ ಗುರುವೆ ನಿಮ್ಮ ಮಹೇಶೋಕ್ತನಭವಾ ||
ನೆಲೆದಪ್ಪಿ ಕುಲಗೆಟ್ಟು ಚಲವಣಿದು ತಲೆಯೆತ್ತಿ |
ಬಲಭಂಗದೊಳು ನಿಂದು ಪುಲಿದೊವಲನುಟ್ಟಿಗೆ |
ಸಲಹೆಂದು ಕಾಡುವರೆ ಪರಮಮೂಢರ ಮೂಢ ನಾಚಿಕೆಲ್ಲೆನು ನಿನಗೆ ||

ಶಬ್ದಾಗಮ. ಸು. 1600.

ಕನ್ನಡನಿಘಂಟು ; ಕಂದರೂಪವಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಪದ್ಯವೂ ಶಬ್ದಾಗಮದೊಳ್
ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀಧರಮೆನೆ ಗಿರಿಯಕ್ಕುಂ | ಶ್ರೀಧರಮೆನೆ ಸಿಂಹಮಕ್ಕು ಸಿಂಗರಮಕ್ಕುಂ |
ಶ್ರೀಧರಮೆನೆ ಜಲಮಕ್ಕುಂ | ಶ್ರೀಧರಮೆನೆ ಎಷ್ಟುವಕ್ಕು ಶಬ್ದಾಗಮ
ದೊಳ್ ||

ಶ್ರೀಧರಮೆನೆ ಕೊಳಮಕ್ಕುಂ | ಶ್ರೀಧರಮೆನೆ ಕೋಟಿಯಕ್ಕು ಕುಮುದ
ಮದಕ್ಕುಂ |

ಶ್ರೀಧರಮೆನೆಯಜನಕ್ಕುಂ | ಶ್ರೀಧರಮೆನೆ ಶಿವನದಕ್ಕು ಶಬ್ದಾಗಮದೊಳ್ ||
ಆರಡಿಯೆನೆ ಮುಡಿಯಕ್ಕುಂ | ಆರಡಿಯೆನೆ ತುಂಬಿಯಕ್ಕು ಮಾರಡಿ
ತುರಗಂ |

ಆರಡಿಯೆನೆ ಗಿರಿಯಕ್ಕುಂ | ಆರಡಿಯೆನೆಯಹಿಯದಕ್ಕು ಶಬ್ದಾಗಮದೊಳ್ ||

ಭಾರತನಿಘಂಟು. ಸು. 1600.

ಕಂದ 67. ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಸರಸ್ವತೀಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕುಮಾರ ವ್ಯಾಸನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿರುವ ದೇಶ್ಯಶಬ್ದಗಳಿಗೆ ಅರ್ಥವು ಹೇಳಿದೆ.

ತಲ್ಲಣಮೆನೆ ಭಯಮಕ್ಕುಂ | ಹಲ್ಲಣಿಸಿತನಲ್ಕೆ ನಿಲ್ಲದೈದಿದುದಕ್ಕುಂ |
ಭುಲ್ಲವಣೆಯನಲು ಪರ್ಜುಗೆ | ಘಲ್ಲಣಿಯೆನೆ ಘಾತಿಯೆಂದು ತಿಳಿಗೆ
ವಿದಗ್ಧರ್ ||

ಕೊಳುಗುಳಮೆಂದೆನೆ ಕಾಕೆಗೆ | ಮಳವೆಂದೆನೆ ಸತ್ವಮುಂ ಸವಿಾಪಮು
ಮಕ್ಕುಂ |
ತಳಪಟಮೆಂದೊಡೆ ಬಯಲು | ಮ್ಮಳಮೆಂದೊಡೆ ದುಗುಡಮೆಂದು ತಿಳಿಗೆ
ವಿದಗ್ಧರ್ ||

ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರತ್ರಿಪದಿ. ಸು. 1600.

ಪ್ರತಿಪದ್ಯವೂ “ ಸಿದ್ಧೇಶಾ ದಯವಾಗೋ ” ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ.
ಪದ್ಯ 40.

ಆಸೆಯ ದಾಸನಿಗೆ | ವೇಷದ ಚೋರನಿಗೆ | ಭಾಷೆಹೀನನಿಗೆ ದೋಷ |
ಕ್ವೇಡಾದವಗೆ | ಸೋಸಲ ಸಿದ್ಧೇಶಾ ದಯವಾಗೋ ||

ಲೋಕಸ್ವರೂಪ (ಕಂದ 24). ಸು. 1600

ಶ್ರೀವರ್ಧಮಾನಜಿನರಂ | ಭಾವನಮಸ್ಕಾರದಿಂವೆ ವಂದಿಸಿ ಮುದದಿಂ |
ಭಾವಕರಿಗಟಿಯೆ ಪೇಚೆಂ|ಪಾವನಲೋಕಸ್ವರೂಪಮಂ ಬುಧನುತಮಂ||
ಉಪವಾಸಗಳು (ಗದ್ಯ). ಸು. 1600

ಭಾದ್ರಪದಮಾಸದ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದ ಸಪ್ತಮಿಯ ದಿನದಲು ಉಪವಾಸ
ಮಂ ಮಾಡುವುದು—ಇತ್ಯಾದಿ.

ನೀತಿಕಂದಶತಕ. ಸು. 1600.

ಮುದದೆಡೆಗೆ ದುಃಖದೆಡೆಗಂ | ಸುದತಿಯರ ವಿಯೋಗದೆಡೆಗೆ ಕೂಡಿ
ರ್ದೆಡೆಗಂ |

ಕದಡಿದ್ ಚಿತ್ತದೆಡೆಗಂ | ಪದಪಿಂದಂ ಬಂಧುವಲ್ತೆ ಸಾಹಿತ್ಯರಸಂ ||
 ಮಾನಿತಪದಮಂ ಪದಸಂ | ಧಾನಮನರ್ಥಪ್ರತೀತಿಯಂ ಕವಿಹೃದಯ |
 ಸ್ಥಾನಮನಣಿದೋದದೆ ಕ | ಳೈನೆಯ ಕರಡಿಯವೊಲಣಿಚುವಂ ವಾಚ
 ಕನೇ ||

ನೀತಿಪದ್ಯಗಳು. ಸು. 1600.

ಪರಿಜನಫಲವತ್ ಕ್ಷೇತ್ರೋತ್ಕರಬಂಧುಜನಾಳಿ ಭವನಮಹಿಳಾವಳಿಯೆಂ |
 ಬುರುತರಪವರ್ಗಚಿಂತಾ | ತುರನಪವರ್ಗಪ್ರಚಿಂತೆಯಂ ಮಾಡುಗುಮೇ ||
 ಯಸ್ಮಾತ್ತಸ್ಮಾತೆಂಬೀ | ಕಶ್ಮಲದಿಂದಾದ ನಡಿಯ ಜಾಣ್ಮೆಗಳೆಲ್ಲಂ |
 ವಿಸ್ಮಯಕರ್ಣಾಟಕಳಾ | ರಶ್ಮಿಯ ರಚನೆಗಳ ಮುಂದದೇಂ ಸೊಗ
 ಯಿಕುಮೇ ||

ಹೆಣ್ಣಂ ತಲೆಗೆಣಿಸಿ ತಿರಿ|ದುಣ್ಣನೆ ಮುನ್ನೋರ್ವ ಮೂಝಕಣ್ಣಸಿವಂ ಮು |
 ಕ್ಕಣ್ಣಂಗಾವಿದಿಯಳಿದಾ | ದಣ್ಣಂಗಳನಣ್ಣೆಕಲ್ಲನಾಡರೆ ಸತಿಯರ್ ||
 ಸುರಗಿ ಸುರಹೊನ್ನೆ ಸಂಪಗೆ | ಸರಸಿಜಮಿರೆ ಮದ್ದುಗುಣಿಕೆಗೀಶ್ವರ
 ನೊಲಿವಂ |

ಅರಸುಗಳುಂ ಕಾಂತೆಯರುಂ | ಹುರುಳಿಲ್ಲದವರ್ಗ್ಗೆ ಕೂರ್ಪರಿದು
 ಸಿದ್ಧಾಂತಂ ||

ಧನಮದು ನಗುವುದು ಲೋಭಿಯ | ತನಯನ ಮುದ್ದಿಸುವ ಸತಿಯನಸತಿ
 ಯು ನಗುವಳ್ |

ಅನುಚರವಂ ಕಂಡಂಜುವ | ಜನಪತಿಯಂ ಮೃತ್ಯುದೇವಿ ನಗುವಳ್
 ರಾಮಾ ||

ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರನ ತ್ರಿಪದಿ (ಪದ್ಯ 55). ಸು.1600.

ವರಗುರುಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ | ನುರುತರ ಸ್ತೋತ್ರವನು|ಬರೆದರ್ಥವನು ಪೇಯ' |
 ಕೇಳಿದವರಿಗೆ | ಪರಶಿವನೊಳ್ಳಿಕ್ಕುವಿದು ಸಿದ್ಧಾಂತ ||

ತುರಂಗಧಾಟಿ. ಸು. 1600.

ದುಡಕ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ “ ಶಾಂತವೀರೇಶದೇವ ಜಯಜಯಾ ” ಎಂದಿದೆ.

ಸಕಲಸಾರ ಸಂಗ್ರಹ: ಸು. 1600.

ಪಳಿಕಿನ ಕೊಡನೊಳ್ ಸಹಜಂ|ಬೆಳಗುವ ಶಶಿಕಾಂತದೇವ ಬಿಂಬಾಕೃತಿ ತ|
ನ್ನೊಳಗೊಳಗೆ ತೊಳಗಿ ಬೆಳಗುವ | ಬೆಳಗಂ ನಿಜಮಾಗಿ ಕಂಡೊಡದು
ಪಿಂಡಸ್ಥಂ ||

ಜಿನೇಂದ್ರಮಾಲೆ. ಸು. 1600.

ಜ್ಯೋತಿಷಗ್ರಂಥ; 150 ಕಂದಗಳಿವೆ. ಹಲವು ಕಂದಗಳು “ ಜಿನಪದ
ಭೃಂಗ ” ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತವೆ.

ಮೂಡಣದೇವೆಯೊಳ್ ದಿನಪಂ|ನೇಡಿರೆ ತಾನಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಗಳನಿರ್ಕುಂ |
ಕೂಡೆ ಬೃಹಸ್ಪತಿ ತೆಂಕಲ್ | ರೂಢಿಗೆ ನೈರಸ್ಯದಲ್ಲಿ ಬುಧ ಪರ್ತಿಸುಗುಂ||
ನಿಂದಿರ್ದು ನಡೆದು ಮಲಗಿದ|ನೆಂದುದಕಾಯೇಱಿಱಿ ನೆಲಸಿದ ಗ್ರಹದಿಂ |
ಸಂದಿರ್ದ ಪೂರ್ಣದೃಷ್ಟಿಯೊ | ಕಂಡೆವುದು ಪಯಣಗತಿಯ ಜಿನಪದ
ಭೃಂಗಾ ||

ರಾಜನೃಪಚರಿತೆ. ಸು. 1610.

ಸೂಜಿಯ ಮೊನೆಯ ತಾಗಿದ ಪಂಚರತ್ನ ವಿ | ರಾಜಸಿತಬಲೆಯರೆದಗೆ |
ಆಜಿರಂಗದೊಳಲಗಿನ ಮೊನೆ ತಾಗಿದ | ರಾಜನಿಗವನಿ ಮೋಹಿವುಗಾ ||
ಅಳುಕದಲೆ'ದೊಡೆ ಸಂಗರದೊಳು ಸಗ್ಗ | ಲಲನೆಯರುಗಳು ಮೋಹಿಪರು|
ಉಲೆ'ದನಾದೊಡೆ ನರಲೋಕಸಂಪದ ಬಂದು|ನೆಲಸುವುದಾತನಿಗೊಲಿದು ||
ಧರೆಯ ಮೈರಿಗಳ ಗರ್ವವ ಸುಟ್ಟು ಮೇಲಣ|ತರಣಿಬಿಂಬಕೆ ಧಾಱಿ'ಯಿಡುವ|
ನರಪತಿವಿಕ್ರಮಶಿಖಿಯನೆ ಪದರೇಣು | ಪರಿದುದಾಕಾಶಮಂಡಲಕೆ ||
ಜಡವ ಖಡುಗ ಮಿಂಚು ಮೊರೆವ ವಾದ್ಯದ ರವ | ಗುಡುಗು ಕೂರ್ವಾಳ
ಹೊಯ್ಲುಗಳು |

ಸಿಡಿಲು ನೆತ್ತರು ಮಹೇವನಿಯಾಗಿ ರಣಭೂಮಿ|ಪಡೆದುದು ಕಾರ್ಗಾಲವನು||
ಪರಮೆಗುರುಳ ಕಿಣುವೆಣೆನೊಸಲಿನ ಮಿಗ | ವಣಿಗಿಣ್ಣುತೊಳಸ ಕದಪಿನ |
ನೆಣೆವೆಣೆವೊಗದೇಱುಂಜವ್ವನೆಯರು ಬಂದು | ತುಣುಗಿಹರೋಲಗ
ದೊಳಗೆ ||

ಬಟ್ಟವೊಗದ ಬಡನಡುವಿನ ನೈದಿಲ | ನಿಟ್ಟಿಸಳ್ಣ್ಣಿ ವೋಹಿಸುವ |
ಇಟ್ಟಡೆಮೊಲೆಯ ತೆಳ್ಳಸಿಟ್ಟಿನ ನೀಜೆಯ | ರಿಟ್ಟಣಿಸಿದರು ಚೆಲ್ವಿಂದ ||

ಜಗದೇವರಾಯನ ಕಾವ್ಯ. ಸು. 1620.

ಚೆನ್ನಪಟ್ಟಣದ ದೊರೆಯಾದ ಜಗದೇವರಾಯನ ಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ
ಗ್ರಂಥ; ವೃತ್ತ 120. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣು, ಶಿವ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ.
ಭೂನಾಥಂ ಮಣಿಕಂಠಸದ್ವರದರಾಜಂ ನೋಡೆ ಚಿತಾವಣಿ |
ಸ್ಥಾನಂ ತಾರ್ಕಿಕರಕ್ಷಣಂ ಶಶಧರಾಸ್ಯಂ ನಾಡೆ ಸತ್ತರ್ಕಭಾ ||
ಷಾನಂದಂ ಕಿರಣಾವಲೀಕ್ಷಣಪರಂ ಸದ್ವರ್ಧಮಾನೋದಯಂ |
ತಾನಾದಂ ಜಗದೇವರಾಯಮಹಿಮಂ ಸತ್ತರ್ಕಶಾಸ್ತ್ರೋದಯಂ ||
ತಾಂ ಮೂಪಾಪಾಡಿಯೈದ್ವ ತನ್ನ ರಿಪುಗಳ್ ಭೂಲಂಘನಂ ಗೆಯ್ದಪರ್ |
ತಾನೊಂದಂಬನೆ ಬಿಟ್ಟೊಡಂದು ರಿಪುಗಳ್ ಸರ್ವಾಸ್ತ್ರಮಂ ಬಿಟ್ಟಪರ್ ||
ಪ್ರೇಮಂಬೆತ್ತು ವಸುಂಧರಾಸತಿಗೆ ತಾಂ ಪ್ರಾಣೇಶನಾಗಲ್ ರಿಪು |
ಸ್ತೋಮಂ ನಾಕನಿವಾಸಿನೀಪತಿಗಳಾದರ್ ಭೂಪನೇಂ ವೀರನೋ ||
ಧುರದೊಳ್ ಶ್ರೀಜಗದೇವ ನಿನ್ನ ವಿಜಯಪ್ರಸ್ಥಾನದೊಳ್ ವಾಡಿಸ |
ತ್ಪುರಘಾತೋತ್ತಿತಧೂಳಿಯಿಂ ಜಲಧಿಯೊಂ ಬತ್ತಿ ಪೋಗಲ್ ದಿಟಂ ||
ಹರಿ ನಿನ್ನೀಮನದೊಳ್ ಕಟುಕ್ಷರುಚಿಯೊಳ್ ಶ್ರೀಕಾಂತೆ ಹಸ್ತಾಗ್ರದೊಳ್ |
ಸುರವೃಕ್ಷಂ ಖರಖಡ್ಗದೊಳ್ ವಿಷಮಂತ್ರಿಯೊಳ್ ತದಾರ್ವನಳಂ ||

ಮಡಿವಾಳಯ್ಯಗಳ ತಾರಾವಳಿ. ಸು. 1650.

ಹಾಡಿನಂತಿದೆ ; ನುಡಿ 27. ಆವ್ಯಂತಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಕಂದವಿದೆ.
ಮಡಿವಳವಾಚಯ್ಯನ ಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ ಗ್ರಂಥ. ಈತನು ವೀರಭದ್ರಾವತಾರ
ವೆಂದು ಹೇಳಿದೆ.

ವರವೀರಭದ್ರನುದ್ಭವಿಸಲತ್ತವರಿಗೆ |
ದುರಿತ ದುಷ್ಟತದ ಸೂಚನೆಯ ಸ್ವಪ್ನಗಳಾಗಿ |
ಅರುಣಕೋಟಿಗಳೊಗೆದಂತೆ ಪ್ರಜ್ವಲವಾಗಿ |
ಸುರಸತಿಯರ ಕರ್ಣಪತ್ರವೋಸರಿಸುಗೆ |
ಶರಧಿ ಘೂರ್ನಿಸುವಂತೆ ಸಂಜೆ ಬೊಬ್ಬಿಗಳಾಗಿ |

ಉರಿವ ನಗಾನ್ತುಗತವಾಗಿ ಕಾರ್ಜಿಗಿಯಾಗಿ |
 ಸುರಮನುಮುನಿಗಳು ಶವದಂತಾಗಲು ಮಿಗೆ |
 ಹರಿವಿರಿಂಚಿಗಳಿಗೆ ಹಮ್ಮ ಪಲ್ಲಟವಾಗಿ |
 ಹರುಷಗುಂದಲು ದಕ್ಷನಿಂತೆಂದನವರಿಗೆ |
 ಮರುಳೊಡನಾಡುವ ಮತಿಹೀನಗೊರವಂಗೆ |
 ಪೆಹತಂಜುವೆನೆ ಎಂದನು | ಆ ಸಮಯದಿ ಧುರಧೀನೈತಂದನು |
 ದಕ್ಷನ ಸಿರವರಿದು ಹೋಮದೊಳಿಟ್ಟನು |
 ಪದ್ಮಾಕ್ಷನ ಸಿರವನು ಹಣಿಯಲೆಚ್ಚನು |
 ಭಾರತಿಯ ಮೂಗನರಿದು ಕರದೊಳಿತ್ತನು |
 ಪೂವಡಿಗನುರವ ತುಳಿದು ಕುಲಿಲೆಂದು ಬೊಬ್ಬಿಡಿದನು ||

ಗುರುಸ್ತೋತ್ರ. ಸು. 1650.

ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ ; ಪದ್ಯ 25.

ಲಿಂಗದೊಳು ನಡೆ ಲಿಂಗದೊಳು ನುಡಿ|ಲಿಂಗದೊಳು ಸಕಲಾಂಗಸಮರಸ
 ಲಿಂಗದೊಳು ತನುಭಾವಕರಣಗಳೊಂದು ಹುರಿಯಾಗಿ ||
 ಲಿಂಗದೊಳು ಕೀಲಿಸಿದ ಕಂಗಳು | ಹಿಂಗದಿರೆ ನಿಜಮುಕ್ತಿಯೆನುತದ |
 ಟಿಂಗಿತವನೆನ್ನೊಳಗೆ ತೋಡಿದ ಗುರುವೆ ಶರಣಾರ್ತಿ ||

ಉದ್ಧರಣೆಯವಾಚ್ಯ. ಸು. 1650.

ಶ್ರೀವೀರಶೈವಸಿದ್ಧಾಂತಸ್ಥಾಪನಾಚಾರ್ಯರಪ್ಪ ಅದ್ವೈತ ಅನುಮತದಿಂದುದ್ಧ
 ರಿಸಿದ ಶಿವಲಿಂಗಾಂಗಸಂಬಂಧಪ್ರತಿಪಾದಕಾಗಮಗ್ರಂಥವಾಕ್ಯಗಳಿಂ ಕೆಲವು ವಚ
 ನಂಗಳಂ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಉದ್ಧರಣೆಯ ಸಂಬಂಧ.

ಬಸವಲಿಂಗನಾಮಾಷ್ಟೋತ್ತರ (ನುಡಿ 108). ಸು. 1650.

ಘೋರಪಾಪದೋಷವುಂಟಕುಜಕುಠಾರ ಬಸವಲಿಂಗ |
 ಸಾರವೀರಶೈವಸಮಯಚಕ್ರವರ್ತಿ ಬಸವಲಿಂಗ ||

ಮಾಯೆಯೆಂಬ ಬಲೆಗೆ ಸಿಲುಕಿ ಮರುಳನಾದೆ ಬಸವಲಿಂಗ |
ಕಾಯೊ ಎನ್ನ ಕರ್ಮಗಳನು ಕಡೆಗೆ ಮೆಟ್ಟಿ ಬಸವಲಿಂಗ ||

ಪಾರ್ವತೀಸ್ತುತಿ (ವಾರ್ಧಕಪಟ್ಟದಿ). ಸು. 1650.

ಪರಮೇಶ್ವರಿಯ ಪುಣ್ಯನಾಮವನು ಪಗಲಿರುಳು |
ಸರಸಾನುರಾಗದಿಂದೋದಿ ಕೇಳಿದವರ್ಗೈ |
ದುರಿತಕಂಟಕವಲಿದು ಕೈಸಾರುತಿಹುವಮಳತರಭೋಗಮೋಕ್ಷಂಗಳು ||

ಬಸವಸ್ತುತಿ (ನುಡಿ 31). ಸು. 1650.

ಧರಣಿಪತಿಯ ಒಲಗದೊಳು | ಶರಣನಾಗಮಯ್ಯ ಬರಲು |
ಬೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಹಾಲ ಕಪ್ಪೆದ ಬಸವ ಪಾಹಿ ಮಾಂ ||
ವಿಷಮರೂಪತಾಳಿ ಬಂದ | ವಿಷಮಧಾರಿ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ |
ಲೇಸಿನಿಂದ ಬಸವನೆದ್ದು ಶರಣುವಾಡಿದ ||
ಚಿತ್ರರೂಪು ಜಂಗಮರ | ಪ್ರತಿಮೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಣವಿತ್ತು |
ಅರ್ತಿಯಿಂದ ಬಸವ ಮನೆಗೆ ಕರೆದು ತಂದನು ||

ಅಂಗಜಬೋಧೆ. ಸು. 1650.

ಕಾಮಶಾಸ್ತ್ರ ; ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಟದಿ, ಸಂಧಿ ೨, ಪದ್ಯ 288. ಆದಿಯಲ್ಲಿ
ಗಣೇಶ, ಶಿವ, ಮನ್ಮಥ, ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಹರ, ಗಿರಿಜೆ, ನಂದಿಕೇಶ್ವರ,
ಭರತಾಚಾರ್ಯ, ಸೋಮೇಶ್ವರ, ಜಯಮಂಗಳ, ವಾಸವ, ವ್ಯಾಸಬೋಧ, ಸರಸಿ
ಜಾಕ್ಷ, ಪುಷ್ಪದಂತ, ಹರಿಹರು, ರತಿಗುಣಪತಾಕೆ, ಕಕ್ಕೋಕ, ಪಾಂಚಾಲ,
ನಾರಾಯಣ, ಸಿರಿಸುತ, ಸುರರು, ಮನುಗಳು, ಭೋಜರಾಜ, ಸೌಮ್ಯನರ, ದತ್ತಕ,
ಕೂಚಿಮಾರ, ಶಶಭದ್ರ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಮಾಣಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿರುವಂತೆ ಕವಿ
ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಚಿತ್ತದಿಗಿತವಹಿದು ಹರುಷವ | ನಿತ್ತು ಕರುಣಕಟಾಕ್ಷದಿಂದಲಿ |
ಸತ್ಯಸಂತೋಷದಲಿಯಭಯವನಿತ್ತು ನಿಜಪತಿಗೆ ||

ನಿತ್ಯ ಕೃತ್ಯದ ನಿಯಮದಲಿಯನು | ರಕ್ತಿ ಶಕ್ತಿಯನಿತ್ತು ಮನವೊ |
ಜ್ಞತ್ತುಗೊಂಡನುಕೂಲಿಯಾಗಿಹ ಬಾಲೆ ಕುಲಯುವತಿ ||

ನೀತಿವಾರ್ಧಕ. ಸು. 1650.

ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಪರರ ಕೆಡಿಸುವರೊಳಂ |
ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಭಾಷೆಕೊಟ್ಟು ತಪ್ಪುವರೊಳಂ |
ಹೊನ್ನಾಸೆಗಾಗಿ ಮಹಿಪೊಕ್ಕವರ ಕಡಿಪರೊಳು ವಿಶ್ವಾಸ ಸಲ್ಲ ಕೇಳೈ ||
ಕನ್ನಡೊಳಗಣ ಗಂಟ ಕೈನೀಡಿ ತೆಗೆವಂತೆ |
ಸುಣ್ಣ ಪಾಯಸನೆಂದು ಸುರಿದುಂಬ ಮರುಳಂತೆ |
ಯಿನ್ನಿವರೊಳೇನುಫಲ ದೊರೆಕೊಳ್ಳದೆಲೆ ಕುವರ ಕೇಳಿಂದ ಗುರುವರೇಣ್ಣ||

ಶ್ರಾವಕಾಚಾರ. ಸು. 1650.

ಸಾಂಗತ್ಯ : ಪದ್ಯ 93. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಶಾಂತೀಶ, ಸಿದ್ಧಾದಿಗಳು, ಸರಸ್ವತಿ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಉಪದೇಶರೂಪವಾದ ಗ್ರಂಥ.

ಕೊಲೆ ಹುಸಿ ಕಳವು ಪರಾಂಗನೆ ಬಹುಕಾಂಕ್ಷೆ | ಪಲ ಮದ್ಯ ಜೀನ ಶುಷ್ಕವನು |

ಸಲೆ ಜೀವರಾಶಿ ಪಾಲ್ಮರದ ಫಲಂಗಳ | ನೊಲಿದು ಜೈನರು ಬಿಡಬೇಕು ||
ಕಟ್ಟಿದ ಕರ್ಮದ ಹುಟ್ಟಿದ ದೇಹಕೆ | ತೊಟ್ಟನೆ ವ್ಯಾಧಿ ತೋಟಿದೊಡೆ |
ಹೆಟ್ಟುಗೆ ಕಣಿಯರ ಮನೆಗೈದಿ ನೇಸೆಯನಿಟ್ಟುಕೈಮುಗಿದು ಕೇಳುವುದೇ ||
ಉತ್ತಮಕುಲಸತಿಯರು ನೀಡಕಣಿಯರಿ | ಗೆತ್ತಿ ಕೈಮುಗಿದಾಗ ತಮ್ಮ |
ಉತ್ತಮವ್ರತಕತಿಚಾರ ಮತ್ತಾವುದು | ಮತ್ತೆ ದುರ್ಗತಿಗೆ ಕಾರಣವು ||
ಗಟ್ಟಿಪಾವಡೆಯಲ್ಲಿ ಶೋಧಿಸಿದುದಕವ | ನೆಟ್ಟನೆ ತಂದು ಶುಚಿಯಾಗಿ |
ಬಿಟ್ಟು ಜೀವಾಳಿಯ ಶುದ್ಧೋದಕದಿಂದ | ಹೆಟ್ಟುಗೆಯಡುಗೆಮಾಡುವುದು||
ಮಕ್ಕಳಿಗಿಂಜಲಿಲ್ಲೆಂಬ ಮಾತನು ಮಾಡಿ | ಮಕ್ಕಳ ಒಳಲೆ ಕಟ್ಟಿಗಳ |
ಮಕ್ಕ ಹಾಲೆಂಬಿವ ಮುಟ್ಟದೆ ಮಾಡಕೆಯನಕ್ಕ ಕೈದೊಳೆದು ಮುಟ್ಟುವುದು||
ಮಕ್ಕಳ ತೊಡೆಯಮೇಲಿಟ್ಟು ಬೀಸಲು ಸತಿ | ಮಕ್ಕಳ ಕೈಕಾಲುಗಳು |
ದೊಕ್ಕನೆ ಮುಟ್ಟುವುವೆಂದನ ಸಂತೈಸಿ | ಯಕ್ಕ ಸುದ್ದದಲಿ ಬೀಸುವುದು ||

ಶುಕಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸು. 1650.

ಭಾವಿನೀಷ ಸ್ವದಿ ; ಪಶ್ಯ ಸುವಾರು 3000. ಕೆಳದಿಯರಸರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಗ್ರಂಥ. “ ಶುಕನಗ್ನಿ ಭೂಭುಜಗಣಹಿದತಿಕೌಶಲ್ಯಕಥೆಯನು ನಿರಚಿಸುವೆನು” ಎಂದು ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಜಡಮುಡಿಯ ನಡುವೆಡೆಯೊಳಡಗಿಹ | ಮಡದಿಯನು ಬಿಡದಡಿಗಡಿಗೆ
ಘಡು |

ಘುಡಿಸಿ ಸಿಡಿಮಿಡಿಗುಟ್ಟತೆದೆತೊಡೆಗಡರಿ ಜಡಿಯುತ್ತ ||

ಮಿಡುಕಿ ಚಡಿಬಿಡಿಯಾಗಲಾಬಡ | ನಡುವಿನಬಳೆಯಮೃದುನುಡಿಯಲೊಡ |
ಬಡಿಸಿ ಕಡುಸೊಗವಿತ್ತ ಮೃಡ ನಿಮ್ಮಡಿಗೆ ಪೊಡಮಡುವೆ ||

ಗಂಧಸಿಂಧುರನಂದು ದಂದುಗ | ದಿಂದ ನೊಂದು ಮುಕ್ಕುಂದ ಹರಿ ಗೋ |
ವಿಂದ ರಕ್ಷಿವುದೆಂದು ವೊರೆಯಿಡಲೊಂದು ನಿಮಿಷದಲಿ ||

ಬಂದು ನೆಗಲಿನು ಕೊಂದು ಪರಮಾ | ನಂದದಿಂದುದ್ಧರಿಸಿ ಬಕುಶರ |
ತಂದೆಯನಿಸುವ ದೇವ ನಿಮ್ಮಘ್ರಿಗೆ ನಮೋ ಎಂಬೆ ||

ಯಶೋಧರಸಾಂಗತ್ಯ ಸು. 1650.

ಸಂಧಿ 3, ಪದ್ಯ 338. ಇದರ ಕಥಾಸಾರವು ಪ್ರಥಮಸಂಪುಟದ (ತಿದ್ದಿದ ಮುದ್ರಣ) 332ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವಂತೆಯೇ.

ಸುರಪನ ವಜ್ರದ ಹತಿಗಂಜಿ ಗಿರಿಗಳು | ಪಿರಿದು ಬೇಗದೊಳೊಡಬಂದು |
ಶರಣುಹೊಕ್ಕುವು ಮಾರಿದತ್ತನನೆಂಬಂತೆ | ಕರಿಗಳೊಪ್ಪಿದುವು ಪಾಜನಲಿ ||

ಜ್ಯೋತಿಷ (ಚಂಪು) ಸು. 1650.

ಪಶ್ಚಿಮದಿಶೆಯೊಳ ಕಂಪಿಸೆ | ನಿಶ್ಚಯ ಧರ್ಮಗಳೆಲ್ಲ ಕೆಡುವುದು
ಲೋಕಂ |

ಅಶ್ವರಿ ಡಾಮಂ ಬರ್ಕುಂ | ದುಶ್ಚರದೊಳನಗರದುರ್ಗಕೆಡುವುದುನಿಜದಿಂ ||
ಬಿಲ್ಲು ಪರಿವೇಷಪಡುವಲ್ | ನಿಲ್ಲದೆ ಪೂರ್ವಾದ್ರಿಯೊಳಗೆ ಪಡಿಸೂರ್ಮಂಗಳ |
ಬಲ್ಲಿತ್ತಗ್ನಿಯ ಮಿಂಚದು | ಮುಲ್ಲಸದಿಂ ತೋಪೆದಿವನ ಮಡೆಸಂಪೂರ್ಣಂ ||

ನರಪಿಂಗಲಿಯ ನಿಮಿತ್ತ (ಗದ್ಯ) ಸು. 1650.

ಆನೆಮುಟ್ಟಲು ಅಮೃತಾನ್ನವನುಣ್ಬರು. ಕಾಗೆ ಮುಟ್ಟಲು ಯಮಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗುವರು—ಇತ್ಯಾದಿ.

ಸಂವತ್ಸರಫಲ ಸು. 1650.

ಕಾಳಯುಕ್ತಿಸಂವತ್ಸರಕ್ಕೆ ಮಚೆಬೆಳೆ ಘನಮಕ್ಕು, ಸೈರಣೆ ಸಂತೋಷ ಮಕ್ಕು ; ಬಡಗಲು....ತೆಲಗು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ರಾಜಭಯದಿಂದ ಕೇಡಕ್ಕು, ಮಿಕ್ಕ ದೇಶಕ್ಕೆ ಲೇಸಕ್ಕು.

ಮೂರೇಳು ದೀಕ್ಷೆಯ ಪದ ಸು. 1650.

ವಾರ್ಧಕಷಟ್ಟದಿ ; ಪದ್ಯ 21. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ “ಗುರುಶಾಂತಮೂರ್ತಿ ಮೂರೇಳು ದೀಕ್ಷೆಯನಿತ್ತ ತೆಜನ ಪೇಲ್ದಿಪೆನು” ಎಂದಿದೆ. ಒಂದೊಂದು ಪದ್ಯದ ಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೊಂದು ವಿಧವಾದ ದೀಕ್ಷೆ ವಿವರಿಸಿದೆ.

ಭಿಕ್ಷಾಟನ ಚರಿತೆಯ ಟೀಕೆ. ಸು. 1650.

“ಭೂಮಿಾಶ್ವರನಾದ ಸತ್ಯಭೂಷಾಭೂಷಣನಾದ ಪ್ರತಾಪರಂಜಿತನಾದ ಭೂಲೋಕದೇವೇಂದ್ರ ಬಲ್ಲಾಳವುರವರಾಧೀಶ್ವರ ಭೈರವಭೂಸಾಲನ ಭುಜಾದಂಡ ಶಿವಭಕ್ತಿವಾರ್ಧನವರ್ಧನಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ಸೇನಾಧಿನಾಥ ಚಿಕ್ಕವೀರಭವ್ರಯ್ಯನು ಹೇಳಿಸಿದ ಭಿಕ್ಷಾಟನ ಚರಿತ್ರದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ”.

ಭುವನಕೋಶ (ಗದ್ಯ) ಸು. 1650.

ಗುರುಬಸವಧರ್ಮರೂಪನ | ಪರಮೇಶ್ವರನಾದಿಯಲ್ಲಿ ತ್ರಿಜಗತ್ಸೃಷ್ಟಿಯ | ವಿರಚಿಸಿದ ವಿಧವ ಕೇಳ್ವನು | ನೆಹೆಮುದದಿ ಸನತ್ಕುಮಾರ ನಂದೀಶ್ವರನ ||

ಇಮ್ಮಡಿ ತಮ್ಮರಾಯ ಕೆಂಪರಾಯರ ಪದ. ಸು. 1650.

ಮಂಡಲಪತಿವೆಂಕಟರಾಯರ ಭುಜ | ದಂಡ ಸ್ವಾಮಿದ್ರೋಹರ ಗಂಡನೆನಿಪ

ಕಾ |

ಲೈಂಡೆಯವನಿಟ್ಟ ಚಿಕರಾಯನೆನಿಸಿಯೆ | ಕೊಂಡು ಇಮ್ಮಡಿತಮ್ಮ ಭೂಪ

ಸುಖದೊಳಿರ್ದು |

ಖಂಡೇಂದುಧರನೆಡೆಗೈದಲಾತನರಾಜ್ಯ | ಭಂಡಾರ ಬೊಕ್ಕಸವಧಿಕಾನೆಕುದು
 ರೆಯ |
 ತಂಡ ಮುಂತಾಗಿ ಎಲ್ಲವನು ಆ ಈ ಯಮಗೌಡ | ಲಂಡತನದೆ ಗ್ರಹಿಸಿ
 ದುರ್ಗಗಳ ಪ್ರ |
 ಜಂಡತೆಯಿಂ ಬಲಿಸಿ ತಾನಲ್ಲದೆ | ಗಂಡುಗಲಿ ಇಲ್ಲೆನಿಸಿ ಇರಲದ |
 ಕಂಡು ಕಡುಕುವೆರಸಿ ಅಕ್ಕಣದೆ ಮುಂ | ಕೊಂಡೆ ನೀ ರಾಜಕಾರ್ಯಕೆ
 ಮನವೆಳಸಿ |
 ಎಲಹಂಕನಾಡೆತೆಯ ಕೆಂಪರಾಯಾ ||

ಭೋಜನರಗಳೆ ಸು. 1650.

ಅನ್ನವನಿಕ್ಕುವ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮಕನು | ವನ್ನಿಪುರದ ರಘುರಾಮ ರಕ್ಷಿಸಲಿ ||

ಭಾರತ ಸಾವಿತ್ರಿ (ಗದ್ಯ) ಸು. 1650.

ಆರಂಭ—

ವೇದಾಂತದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಯ | ಪಾದಂತಾನಂದಸುಗುಣನಿರ್ಗುಣದೊಳಸಂ |
 ಪಾದಿಸಿದ ವಿಮಲಹರಿಮಹಿ | ಮೋದಧಿಯಂ ಭೀಷ್ಮನರ್ಥಿಯಿಂ ಕೀರ್ತಿಸಿ
 ದಂ ||

ಭಾಗವಂತಿಗೆ ಹಾಡು ಸು. 1650.

ಕ್ಷಿತಿಯೊಳು ಕುಂತಣವಿಷಯದೊಳೊಪ್ಪುವ | ಪ್ರತಿಕೊಪಣದ ಚಂದ್ರ
 ಪ್ರಭರ |
 ಕೀರ್ತಿಯ ಕೀರ್ತನೆಯಭಿಷೇಕಕೆ ಮಾನಿನಿಯರೆ ಕೇಳಿ ಜಿನವಚನವನು ||

ಶುಕಸಪ್ತತಿ ಸು. 1680.

ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿ. ನಮಗೆ ದೊರೆತ ಅಸಮಗ್ರಪ್ರತಿಯುಲ್ಲಿ 38 ಸಂಧಿಗಳು
 (ಪದ್ಯ 1680) ಇವೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಗಣೇಶ, ಶಿವ, ವಿಷ್ಣು, ಬ್ರಹ್ಮ, ಪಾರ್ವತಿ,
 ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಸರಸ್ವತಿ, ಷಣ್ಮುಖ, ವೀರಭದ್ರ, ಸೂರ್ಯ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ.
 ಉರಿಗೆ ತಪ್ಪುವ ಹಾಕಿದಷ್ಟುಕೆ | ಮರಳಿ ಹೇಗೆ ವಿಶೇಷವಹುದೋ |
 ಹುರುಳುಗೆಡಿಸುವ ಕಾಮದೊಡನೆ ಮನಸ್ಸು ಮಿಶ್ರಿಸಲು ||

ಭರದಿ ವೆಚ್ಚುತ ವೋವುದಲ್ಲದೆ | ಪರಿಹರಕ್ಕವಕಾಶವಾವುದು |
 ಪರಮವೈರಾಗ್ಯದಲಿ ಮನವನು ನಿಲಿಸಬೇಕೆಂದ ||
 ಮನುಮಥನ ಸಿಂಗಾಡಿಯಂದದಿ | ಮಿನುಗುತಿರ್ಪುದು ಪುರ್ಬು ಕರ್ಣಗ |
 ಳನುಪಮತ್ರೀಕಾರಕೆಣೆ ತುಟಿ ಹವಳವೆನಿಸುವುದು ||
 ವನಜನೇತ್ರೆಯ ಕೊರಳು ಶಂಖದ | ನೆಹಗೀಡಾಗಿಹುದು ಮಿಗೆ ಕಂ |
 ಪಿನ ಹೊಳಹ ಬೀಜುವುವು ಮೊಳೆಗೊಂಡಿರ್ಪ ದಂತಗಳು ||

267ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಶ.ಕಸಪ್ತತಿಯೂ ಇದೂ ಒಂದೇ ಗ್ರಂಥ ನಾಗಿದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು.

ಶ್ರೀರಂಗಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ (ಚಂಪು) ಸು. 1680.

ಶ್ರೀರಮಣೀಯಕಾಯನತಿತೀತಳಶೀಲಕೃಪಾಕಟಾಕ್ಷನಂ |
 ಭೋರುಹಸಂಭವಾನನಜತುಷ್ಪಯನಿಸ್ಸೃತಸನ್ನತಿಪ್ರಿಯಂ ||
 ಚಾರುಫಣೀಂದ್ರಭೋಗಶಯನಂ ಗರುಡಧ್ವಜನತ್ಯವೂರ್ವಶೃಂ |
 ಗಾರರಸಾಕರಂ ಸಲಹುಗೆಮ್ಮನತಿಪ್ರಿಯರಂಗನಾಯಕಂ ||

ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಯಚೌಪದ ಸು. 1680.

ವೈಷ್ಣವರು ದೊರೆಯಾದ ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಯನ ಸ್ತುತಿರೂಪವಾಗಿದೆ.
 ಅರಿರಾಯಗಿರಿವಜ್ರದಂಡನೆನಿಸುವನು |
 ಗರುವನಹ ದೇವರಾಜೇಂದ್ರನಾತ್ಮಜನು |
 ದೊರೆ ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಜೇಂದ್ರನಿಷ್ಠವನು |
 ವರವಿತ್ತು ಲಕ್ಷ್ಮೀಯಾರಮಣ ರಕ್ಷಕನು ||

ಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನರ ಕಾಳಗ. 1685.

ಭಾವಿನೀಷಟ್ಪದಿ ; ಸಂಧಿ 30, ಪದ್ಯ 1825.
 ಅರಣಿನಿಂದೀಕೃತಿಯನಲುಪುನ | ಹದನ ಭವಪುರಸದನಲಕ್ಷ್ಮೀ |
 ಪದನಚಂದಿರನೆನಿಸ ಗೋಪೀನಾಥನೊಲವಿಂದ ||
 “ಗುರುಚಿವಾನಂದಾತ್ಮನಂಘ್ರಿಯಲಿ” ಎಂದು ಒಂದು ಕಡೆ ಹೇಳಿದೆ.

ಮಾನೇಶ್ವರಬಾಲಲೀಲೆ ಸು. 1700.

ಭಾವಿನೀಷಟ್ಪದಿ ; ಅಧ್ಯಾಯ 6, ಪದ 30. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಕಾಳಿ, ವಿಷ್ಣು, ಬ್ರಹ್ಮ, ಗಣೇಶ, ಸರಸ್ವತಿ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ವ್ಯಾಸ, ಮಲು

ಹಣ, ಹರಿಹರ, ನಿರಂಜನ, ಮಾಯೂರ, ಕಾಳಿದಾಸ, ಶುಕ ಈ ಕವಿಗಳ ಹೆಸರುಗಳು ಹೇಳಿವೆ. ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಷೇಕ್, ಸೈಯದ್, ಪಟಾಕ್ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳೂ ತುರುಕರ ಸಮಾಚಾರವೂ ಬರುತ್ತವೆ.

ಅಣುವಿನೊಳಗಣುವೆನಿಸಿ ತೋರ್ಪನೆ | ಗುಣನಿಧಿಯೆ ತನುವಿನೊಳು
ತನುವಿನ |

ಒಣಿತೆಯಲಿ ಕಾಣಿಸುತಲಿಹನೆ ಮಹಾಪ್ರಮಾಣದಲಿ ||
ಗಣಿಸಿ ನೋಡೆ ಮಹತ್ತರಿಸಿ ಸ ! ನೃಣಿಯೊಳಿಹ ಗುಣದಂತೆ ಪೊಳೆಯು |
ತ್ತಿಣಿಕೆ ನಾಡಿದನಂತವೇ ಕೇಳೈ ಕೈಪರಬ್ರಹ್ಮಾ ||

ಘಟ್ಟವಾಳಯ್ಯನ ಚರಿತೆ ಸು. 1700.

ವಾರ್ಧಕಷಟ್ಟದಿ ; ನಮಗೆ ದೊರೆತ ಅಸಮಗ್ರಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ 3 ಸಂಧಿಗಳಿವೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಶಿವ, ಪಾರ್ವತಿ, ಗಣೇಶ, ವೀರಭದ್ರ. ಷಣ್ಮುಖ, ನಂದಿ, ಭೃಂಗಿ, ಚಂಡೇಶ್ವರ, ಮಹಾಕಾಳ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಕವಿಯ ಗುರು ಜೆನ್ನ ಮಲ್ಲೇಶ.

ನಂಬಿದವರಂ ಸಿಂಬಿಯೆಂಬುವರ್ ಮನಮೆಚ್ಚೆ |
ಹಂಬಲಿಸುವರ್ ಬಾಯೊಳಾತ್ಮದೊಳ್ ನಿಷ್ಕರುಣ |
ವುಂಬ ಉಗುವಂಬರಕ್ಕಿಂಬು ತಪ್ಪಲ್ ಸುಯ್ಯು ಕೆಂಬನಿಯಕಪೆಯುತ್ತಲಿ ||
ಗುಂಭನೆಲ್ಲಂ ನಿಗಿ ಜ್ಯಂಭಣದಿ ಸ್ವಾತ್ಮಪತಿ |
ಯೆಂಬ ಭಾವನೆಬಿಟ್ಟು ಎಲೊಪಾಪಿ ಮೂಢನಂ |
ನಂಬಿ ಈತೆಜನಾದೆ ನೆರೆಪೊರೆಯ ವುರುಷರಾ ತಂಬುಲವ ತಿನ್ನೆಂಬರೈ ||
ವಿಜಯನೆಂಬರ್ ಪ್ರಾಯವಿರ್ಪನ್ನೆಗಂ ಪತಿಯ |
ಭಜನೆಗೈವರ್ ಉಣಿಸಿಯುಡಿಸಿಭೂಷಣಮಿಡಲ್ |
ಸುಜನನೆಂಬರ್ ತಮ್ಮ ವರ್ತನೆಯ ಭಾವಿಸದೆ ಸುಮ್ಮನಿದೊಡೆ ಹಿಗ್ಗುತೆ ||
ಮಜರೆಯೆಂಬರ್ ನಾಣುವುತ್ತರಕೆ ಕನಲದಿರೆ |
ಕುಜನನೆಂಬರ್ ಸಸ್ಯವ ಕೈವಾಡಲ್ ಮುಪ್ಪು |
ರಾಜಿಯೊಂದೆ ಮುದಿಪಾಪಿಯಜನೇಕನಿಲಿಸಿಹನೊತ್ಯಜಿಸೊಕಾಲನೆ ಎಂಬರೈ ||
ದುರ್ಭವದ ಬಿತ್ತುಗಳ್ ಕೊಬುಳ್ಳ ಕತ್ತಿಗಳ್ |
ಅರ್ಭಟದ ತೊತ್ತುಗಳ್ ನಿರ್ಭರದ ಕುತ್ತುಗಳ್ |

ಪರ್ಭಿದಘಸುಕ್ತುಗಳ್ ತಪ್ಪಿರುವ ಮಿತ್ತುಗಳ್ ಸರ್ಬದುರ್ಗುಣ ಗೊತ್ತು
ಗಳ್ ||

ಉಬ್ಬಸದ ತಿತ್ತಿಗಳ್ ಹೆಬ್ಬುಳ್ಳ ತಿತ್ತಿಗಳ್ |
ಮರ್ಬಿಡಿದ ಮೂರ್ತಿಯರ್ ಪರ್ಬಿದಪಕೀರ್ತಿಯರ್ |
ಪೆರ್ಬೇಟಿಕಾರ್ತಿಯರ್ ಗರ್ಭಸುಖವೂರ್ತಿಯರ್ ಒಬ್ಬರೊಶವಲ್ಲ ಕೇಳ್ವೆ ||

ನಿರಾಳ ಗುರುಸ್ತೋತ್ರ. ಸು. 1700.

ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿ : ಪದ್ಯ 25. ಹಲವು ಪದ್ಯಗಳು “ಗುರುವೆ ಶರಣಾರ್ತಿ”
ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತವೆ.

ಬಡವನೆಡೆಯಾಡುತ್ತೆ ಭಾಗ್ಯವ | ನೆಡವುತಂ ಕಂಡಂತೆ ರೋಗಿಯು |
ತಡಕುತಿರ್ಪೋಷಧಿಯು ಲತೆ ಕಾಲ್ಕೊಡು ಕಾಣ್ಬಂತೆ ||
ಒಡಲ ಪಸಿವಂಡಲಿವವನು ಪಾ | ಲ್ಗತಲನಿದಿರೊಳು ಕಂಡವೋಲೆ |
ನೊಡೆಯ ಶ್ರೀಗುರುದೇವರಂಭಿಯಕಂಡು ಒದುಕಿದನು ||
ಮನವೆ ಕ್ಷಣ ಪಾತಾಳಕ್ಕೈದುಗು | ಮನವೆ ಕ್ಷಣದೊಳು ಗಗನಕ್ಕೆ
ದುಗು |

ಮನವೆ ಕ್ಷಣದೊಳಗಪ್ಪಡೆಸೆಗಳ ಬಳಸಿ ಬಂದಿಹುದು ||
ಮನವನೊಬ್ಬಳಿವಾಡಿ ನಿಂದಡೆ | ಘನಕೆ ಘನ ಮಹಲಿಂಗವೆನುತದ |
ಅನುವನೆನ್ನೊಳು ತೋಣಿ ಸಲಹಿದ ಗುರುವೆ ಶರಣಾರ್ತಿ ||

ಮುಕ್ತಿರಾಹೇ ಶ್ವರಶತಕ ಸು. 1700.

“ಮುಕ್ತಿರಾಮೇಶ್ವರನೇ” ಎಂದು ಮುಗಿವ ಕೆಲವು ಕಂದಗಳು ದೊರ
ಯುತ್ತವೆ. ಇವು ಅವುದಾದರೂ ಒಂದು ಶತಕಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು.

ಹಾಸಿನ ಮೊಗದೊಳ್ ಸುಧೆಯಂ | ಭಾವೆಯರೊಳ್ ಜೀವನೇಹಮಂ
ನಂಬುಗೆಯಂ |

ಸೇವೆಯಲಿ ಸುಖವನಜನವ | ಜೀವರು ಮರುಳುಗಳು ಮುಕ್ತಿರಾಮೇ
ಶ್ವರನೇ ||

ಜೀವದತಿವೆಂಬುದದನೇ | ಸಾಮೆಂದೂವರು ಮನುಜರದು ಸಾವಲ್ಲಂ |
ಸಾವೆಂಬುದಾವುರೈ ಪರ | ಸೇವೆಯೆ ನಿಮ್ಮಾಣೆ ಮುಕ್ತಿರಾಮೇಶ್ವರನೇ ||

ಶಿವಾಷ್ಟಕ ಸು. 1700.

ಅಕಾಶಕೇಶಂ ಶಿರವಾತ್ರಗೇಯಂ ಲೋಕಾದಿವಂದ್ಯಂ ನಿಜಭಕ್ತಕಾಯಂ |
ಏಕಾಕ್ಷಂ ಪೀಠಧರಾಬ್ಜದೇಹಂ ಸಾಕಾರದಿಂದೆನ್ನ ಕರಕ್ಟಬಂದಂ ||

ಮಹಿಮಾಷ್ಟಕ ಸು. 1700.

ಅವಂಗಿ ಎಷ್ಟು ಭಕ್ತನು | ಅವಂ ತಾನಿದ್ರವಂದ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ತುತನುಂ |
ಅವಂಗಿ ಸುರರ ಒಲಗ | ದೇವವಿರೂಪಾಕ್ಷಗಲ್ಲದುಲಿದಗ್ಗುಂಜೇ ||

ಅಹ್ವರಮಾಲಿಕೆ. ಸು. 1700.

ಕಂದ 68 ; ಪ್ರತಿಕಂದವೂ “ ಗರಳಪುರಾಣ ” ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ.
ಅಕಾರದಿಂದ ಹಕಾರದವರೆಗೆ ಇವೆ.

ನಾನೆಂಬ ಹಮ್ಮಿನಿಂದವೆ ! ನಾನಾಸುಕೃತಿಗಳ ನೀಗಿ ದುಷ್ಕರ್ಮಗಳು |
ತಾನಾರ್ಜಿ ಸುತ್ತೆ ಕೆಡುವರು | ದೀನರು ತ್ರೈಲೋಕದಧೀಶ ಗರಳಪುರಾಣ ||

ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭುವಿನಷ್ಟಕ ಸು. 1700.

ಶ್ರೀರಮಣನಿಂದ್ರಾದಿವಂದಿತಚರಣನಂ ಶುಭಕರಣನಂ |
ಮಾರಮದಸಂಹಾರ ನಿರ್ಮಲಮಾರನಂ ಸುಖೀರಸಂ ||
ಕಾರುಣಿಕಮಾಹಾತ್ಮ್ಯನುಜಗಪಾಲನಂ ದಯಾಶೀಲನಂ |
ಧೀರಗುಣ ಗಂಭೀರನಲ್ಲಮದೇವನಂ ಸುಖವೀವನಂ ||

ನರಹರಿಭಕ್ತಿಸಾರ ಸು. 1700.

ಭಾವಿನೀಷಟ್ಪದಿ ; ಪದ್ಯ 108. ಕರಿಗಿರಿಯ (ದೇವರಾಯದುರ್ಗದ)
ನರಹರಿಯ ಅಂಕಿತವಿದೆ. ಪ್ರಾಣೇಶಶತಕದಲ್ಲಿಯೂ ಇದೇ ಅಂಕಿತವಿರುವುದರಿಂದ
ಆ ಗ್ರಂಥವನ್ನೂ ಈ ಗ್ರಂಥಕರ್ತನೇ ಮಾಡಿರಬಹುದು.

ಬಿಲ್ಲಹಬ್ಬಕೆ ನಲ್ಲಕೃಷ್ಣನ | ಮಿಲ್ಲಕಂಸನು ಕರಸೆ ಗೋಕುಲ |
ದಲ್ಲಿ ಬಲಿ'ಕೆಲ್ಲರನು ಸಂತೈಸಗ್ರಜನು ಸಹಿತ ||
ಸಲ್ಲಲಿತಪರಾದೊಳು ಕುಬುಜಿಯ | ಚೆಲ್ಲ ರಕ್ಷಿಸಿ ಬಿಲ್ಲಬಣಿಸಿ |
ದಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲರ ಕೊಂದ ನರಹರಿ ರಕ್ಷಿಸನವರತ ||

ಪ್ರಾಣೇಶಶತಕ.

ಧರಿಯ ಸುರುಳಿಯ ಸುತ್ತಿಕಕ್ಷದೊ | ಕಿಣುಕಿ ಜಾಣುವ ದರುಳದೈತ್ಯನ |
ತರಣಿಸಾಸಿರಕಿರಣಲಹರಿಯ ನಿಶಿತದಾಡೆಯೊಳು ||

ಇಡಿದು ಧರಣಿಯ ತಂದು ಹರಹಿದ | ಸುರರ ಪಾಲಕ ರಿಪುಕುಲಾಂತಕ |
ದುರಿತದೂರ ವಂಹಮೂರ್ತಿಯ ತೋಪೊ ಪ್ರಾಣೇಶಾ||

ಧರ್ಮವ್ಯಾಧೋಪಾಖ್ಯಾನ ಸು. 1700.

ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ. ಅರಂಭದಲ್ಲಿ ಗಣೇಶ, ಸರಸ್ವತಿ, ಕೃಷ್ಣ, ಈಶ್ವರ, ಪಾರ್ವತಿ, ವ್ಯಾಸ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ.

ಸರಸಕಲ್ಪನವೀಚಿವಿಸರದೆ | ಮೆಹೆವ ನಿಜಹೃದಯೊಂಬುನಿಧಿಯೋ |
ವರಿಯೊಳುನಿತಚ್ಚಾನವೆಂಬ ಗಭೀರಮಂಥನದೆ ||

ಪರಮಭಾರತವೆಂಬ ಸುಧೆಯಂ | ಭರದೆ ತೆಗೆದೀಜಗತಿಗರ್ಪಿಸಿ |

ಹರಿಸವೊಂದಿಸಿ ಜಸದಿನೆಸೆವಾವ್ಯಾಸಮುನಿ ಪೊರೆಗೆ ||

ನೆಲದೆ ಪಾತಿವ್ರತ್ಯಮಹಿಮೆಯು | ನಲಘುಜನನೀಜನಕಸೇವಾ |

ಫಲಮನಱಿಯಿಪ ಧರ್ಮಸಾರದ ಮಹಿತಭಾರತದ ||

ಲಲಿತಧರ್ಮವ್ಯಾಧಕಥೆಯನು | ಸುಲಭವೆನೆ ಕನ್ನಡದ ನುಡಿಗಳಿ |

ನೊಲಿದು ನುಡುವೆಂ ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿಯ ವೃತ್ತದೊಳು ||

ಅಸ್ಥಾನಜ್ಯೋತಿ (ಕಂದ 139) ಸು. 1700.

ಖುಲ್ಲರಕುಹಕರಕದನಕೆ | ನಿಲ್ಲದೆಹರಿವವರಳೊಂಡೆಯರ ದುರ್ಜನರಂ |

ಒಳ್ಳಿದರೆಂದುಂ ಸಲಹಲು ! ಹಲ್ಲಂಹದಿನಾಱಿಹೋಹುದೆಂಬುದನಡಿಯಾ ||

ಬಡತನದಲಿಬಂಧುಗಳಿ | ಪೈಡೆಯಂ ಹೊಕ್ಕಿದುರ್ ಅಲ್ಲಿ ನಗೆಗೆಡೆಯಾಗದೆ |

ಅಡವಿಯ ಸೊಪ್ಪಂ ತಿನ್ನು | ತೊಡಲಂಹೊರೆದಿವ್ವಸುಖಕೆಕಡೆನೊದಲಿಲ್ಲಂ ||

ಪಾಂಡವರ ಚರಿತ್ರೆ ಸು. 1700.

ಹಾಡಿನಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ : ಸಂಧಿ 5, ಪದ 571. ಒಂದೊಂದು ನುಡಿಯೂ “ಶ್ರೀ ಜಾನಕೀವಲ್ಲಭಾ” ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ತಟ್ಟಿಯಕೆರೆಯ ರಂಗನ ಅಂಕಿತವಿದೆ. ಅರಂಭದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣು, ಶಿವ, ಸರಸ್ವತಿ, ಗಣೇಶ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ.

ಕೇಳು ಕೇಳಿಲೊ ಕುಹಕ ಖಳ ಎನ್ನ ವಲ್ಲಭರು |
 ಕೇಳಿದರೆ ಬಿಡರು ನನ್ನ | ಮುನ್ನ |
 ಸದೆದುಸಿಳಿಬಿಡುವರುಬೇಡಕಾಣೊ | ಸಾರಿಹೇಳಿದೆನುಕೆಡಬೇಡಮಾಣೊ |
 ಅಂತ್ಯಕಾಲಕೊದಗಿದ ಬುದ್ಧಿಯೇನೊ |
 ಪಾಪಿಬಯಲಾಸೆಗಾಗಸುವಳಿ'ಯದಿರೆಂದೆಂಬ |
 ಬಾಲಕಿಯೊಳಂತೆಂದನು | ತಾನು | ಶ್ರೀಜಾನಕೀವಲ್ಲಭಾ ||
 ಬಡಪಾಂಡವರನಡವಿಗೋವಿಸಿದೆನೆಂದು ಎ |
 ನೊಡನೆ ಕೆಣಕಿದನೆ ಬಂದು | ಇಂದು |
 ಅಯ್ಯ ತೊಡೆವೆನಾತನ ಹಣೆಯಲಿಪಿಯು | ನೃಪನಪಡೆಯನಿಕ್ಕುವೆನು ರಣ
 ಬಲಿಯು |
 ಅವನ ಮಡದಿಮಕ್ಕಳ ತಪೆನು ಸೆಪೆಯು |
 ನೆಂದು ಕಡುಗುವನು ಜಡಿದು ಕಮಲಾಕ್ಷಿಯರ ಮುಖನೋಡಿ |
 ಕುಡಿವಾಸೆಯನು ತಿರುಹಿದ | ಉತ್ತರ | ಶ್ರೀಜಾನಕೀವಲ್ಲಭಾ ||

ಕಾವ್ಯಸೂರ (ಪದ್ಯ ೨೩೫) ಸು. 1700.

ಇಂದಿಂ ನಾಚ್ಛಮನಾಡೆ ಕಾಂತೆಯಮೊಗಂ ತತ್ಕಾಲದೊಳ್ ತೋರ್ಪುದಾ |
 ಜಂಬೂವಜ್ಜಲಬಿಂದುವಜ್ಜಲಜವಜ್ಜಂಬಾಳವಜ್ಜಾಲವತ್ ||
 ಇಂಬಾಗಿರ್ದ ಸುನೀಣಿಗಾನರನದಿಂ ಮಧ್ಯಸ್ತನಾಪಾಂಗದಿಂ |
 ಜಂಬೂವಜ್ಜಲಬಿಂದುವಜ್ಜಲಜವಜ್ಜಂಬಾಳವಜ್ಜಾಲವತ್ ||
 ಕೈಸನ್ನೆದೋಣಿ ಚೆಲ್ವಿನ | ಮೈಸಿರಿಯಂ ಬೀಣಿ ವೈಸಿಕದೆ ಎಟರಸುವಂ |
 ಕೈಸೆಪೆಗೊಳುತ್ತರಂಜಿವು | ದೈಸರಳನ ಪಿಡಿಮತೆಪದೆ ಗಣಿಕಾನಿಕರಂ ||
 ತಿಣಿಕಲ್ಲಾಡುವಳಷ್ಟೈಲಕುವಂ ದಿಗ್ಗಂತಿದಂತಂಗಳಂ |
 ನಿಣಿಕೈಯಿಕ್ಕಲೆದಾಡುವಳ ಮುಗಿಲಪೂವಂ ಸೂಡುವಳ ತಾರೆಯಂ ||
 ತಿಣಿವಳತುತ್ತುಗಳೆಂದು ಚಂದ್ರರವಿಯಂ ಕಂಡೋಲೆಯೆಂದಿಕ್ಕುವಳ |
 ನಿಣಿಯಂ ಸುತ್ತುವಳೆಲುಪಾರ್ಥಿಚಯಮಂ ಶ್ರೀಕೀರ್ತಿರೇಚಾಂಕನಾ ||
 ನಂಬಿದವನಿವಂ ತನ್ನಂ | ನಂಬದೆ ಹಿಂಗಿರುವ ಮನುಜನಿವನೆಂದಡಿದುಂ |
 ಇಂಬುಬಿಡು ಸಲಹದರಸಿನ | ಡೊಂಬಾಟಕೆ ಮನವನಿತ್ತು ಕೆಡದಿರು
 ಮನುಜಾ ||

ಲೆಕ್ಕದ ಚೌಪದ. ಸು. 1700.

ಗಿಣಿ ಗಿಡುಗ ಗಿಡವೊಂದಣಿಂ ಪಾಲುವಾಗ |
 ಗಿಣಿ ಕ್ಷಣಕೆ ಶತಕ್ರೋಶವನು ಪೋಗಿ ಬೇಗ |
 ಕ್ಷಣಕೆಯೊಂದೊಂದ ಹೆಚ್ಚುತ ಪೋಗಿ ಗಿಡುಗ |
 ಗಿಣಿವಿಡಿವುದೆನಿತುದಿನಕೆಂದು ನುಡಿ ಬಿಡೆ ||
 ಹಡಗು ಮೂಳನು ಕೊಂಡು ಹೋಡ ಮಾರ್ಗದಲಿ |
 ಯೊಡಲೊಳಿಡಿದೊಡವೆ ಭರವಾಯ್ತೊಂದಕಲ್ಲಿ |
 ಮದಿದೆರಡಕವರನಿತ ಕೊಡುತ ಒರಲಲ್ಲಿ |
 ಕಡೆಗೆ ಮಾಹಸುಗೆಯಲಿ ಸಮಮಾಲು ಸೊಲ್ಲಿ ||
 ಕಾಲಾಲು ಕಣ್ಣಾಲು ಬಾಲವೆರಡೇನು |
 ಜೋಲು ವಾಕಿವಿ ನಾಲ್ಕು ತಲೆಮಾಳದೇನು |
 ನಾಲಗೆಯು ನಾಲ್ಕು ಕೈ ನಾಲ್ಕುಂತದೇನು |
 ಬಾಲಭಾಷೆಗಳಲ್ಲ ನುಡಿ ನಿಜವದೇನು ||

(ಹೊಟ್ಟಿಗೆ ಹಾವಸುತ್ತಿ ಮೂಷಕವನೇರಿದ ವಿಘ್ನೇಶ)

ಮರದಿಂದ ಮುಡಿದು ಬಿದ್ದನ ಹಿಡಿದು ತಂದು |
 ಭರದಿಂದಲಾಕ್ಷ್ಮಣದಿ ಚರ್ಮವನು ಸುಲಿದು |
 ಅರೆಬೆಂದು ನೊಂದವನನಂಗಡಿಗೆ ತಂದು |
 ಸರಸಜನರಾ ಕೈಗೆ ಬಾಯ್ಗೆ ಬರಲೆಂದು ||

(ಅಡಕೆ)

ಬಿಳಿಗಿಯರಸರ ವಂಶಾವಳಿ (ಚಂಪು) ಸು 1700.

ಐಸೂರುಪಟ್ಟಣವನಾಳಿದ ಅಂಡಣ್ಣನಿಂದ ಬಸವಭೂಪಾಲನವರೆಗೆ
 ದೊರೆಗಳ ಚರಿತೆ ಹೇಳಿದೆ.

ಪರಮಜಲವಂತಧರಣೀ | ಶ್ವರಚೂಡಾರತ್ನ ಬಸವಭೂಪನಕೊರಲೊಳ್ |
 ಮಿಣುಗಲ್ ಮುಕ್ತಾಹಾರಂ | ಪರನರಪರ್ಗಾಯ್ತು ನಿತ್ಯಮುಕ್ತಾಹಾರಂ ||
 ಕಂದನ ಮುದ್ದಿನಂತೆ ಕಡುವೂತಿಹ ಚಂಪಕವೃಕ್ಷದಂತೆ ಮಾ |
 ಕಂದದ ಪಣ್ಣಿಂತೆ ವಂಧುವಿಶ್ವತಶರ್ಕರೆಯೊಟದಂತೆ ಪೂ ||

ಣೇಂದುಗಭಸ್ತಿಯಂತೆ ಯೆಳದೆಂಗಿನ ಪಾಲ್ಗುಡಿದಂತೆ ರಂಜಿಕುಂ |
ಮಂದರ ಸುಸ್ವರೋಕ್ತ ಬಸವವೇಂದ್ರ ಸುಧಾಮಯ ವಾಕ್ಯದೇಜ್ಞ ತಾಂ |

ರಾತ್ರಿಯ ನಲ್ಲನ ಪದ್ಯ (ಕಂದ 120) ಸು. 1700.

ಮೃಗಧರನ ಹಗೆಯ ವೈರಿಯ | ಹೆಗಲೇಣಿರ್ಪವನ ಮಗನ ವೈರಿಯ
ಗಿರಿಯಂ |
ನೆಗಪಿದನ ಪಗೆಯ ಭೃತ್ಯನ | ನಗೆಮೊಗಮಂ ಪೋಲ್ತನಕ್ಕ ರಾತ್ರಿಯ
ನಲ್ಲಂ |
(ಹನುಮಂತ)
ಬಂದೆರಡು ಪಥದಿ ನಡೆವಾ | ಸುಂದರಿಯಾತ್ಮಜನ ಪಿತನ ಮೋಹದ ಸುತ
ನಂ |
ಎದೆಂದಿಗಗಲದಿರ್ಪವ | ನಂದವ ನೆಜೆ ಪೋಲ್ತನಕ್ಕ ರಾತ್ರಿಯ ನಲ್ಲಂ ||
(ಇಲಿ)

ಪಾರ್ಶ್ವತೀರ್ಥಂಕರರ ಪಂಚಕಲ್ಯಾಣ. ಸು. 1700.

ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿ, ವಚನ ಇವುಗಳನ್ನು ಒಳಕೊಂಡಿದೆ. ಪ್ರಥಮಪದ್ಯ—
ಸರ್ವಗುಣದೊಳು ಜಿನನು ಹಿಡಿವುದು | ಸರ್ವರೇಳು ರತ್ನತ್ರಯಂಗಳು |
ಉರ್ವಿಯೇಳು ಒಣಿಕುಂಟೆ ಗುಣಿಗಳು ಪಿಡಿದ ವಸ್ತುಗಳು ||

. . ತಿರಲದು ವನದೊಳುಯ್ಯಲ | ಸರ್ವತೌರ್ಯತ್ರಿಕಸಮೇತದಿ |

ನುರ್ವಿಪತಿ ಜಿನದತ್ತನಾಡಿದ ಸರ್ವರೋಲೈಸೆ ||

ಕೊನೆಯ ವಚನ—ಈ ವಿಧಿವೆ. ಹೆದ್ದು ಮುಕ್ತಿಗೆ ಸಂದ ಶ್ರೀವಾರ್ತದೇ
ವರ ಯಕ್ಷಧರಣೇಂದ್ರನರಸಿ ದೇವಿಪದ್ಮಾವತಿಯ ವರವುತ್ರ ಜಿನದತ್ತ ತ್ರಿವಿಧೈ
ಶ್ವರ್ಯದಿಂ ಸುಖಮಿದ್ವನಂದು.

ಲೋಕಸ್ವರೂಪ (ಕಂದ 21) ಸು. 1700.

ಆಕಾಶಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಹ | ಲೋಕಂ ಪದಿನಾಲ್ಕು ರಜ್ಜುವಗಲಮದೇಖುಂ |
ಏಕಂ ಪಂಚಕಮೊಂದೆನೆ | ಯಾಕಾರಂ ವಾಯುತ್ರಯದಿನೊಳ್ಪುಗೆ ಲೋ
ಕಂ |

ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಸಾಂಗತ್ಯ. ಸು. 1700.

ಸಂಧಿ 4, ಪದ್ಯ 540. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ವಿರೂಪಾಕ್ಷ, ಗಣೇಶ, ಶಾರದೆ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ.

ಉತ್ತಮವಾದ ಕುಲದ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನ | ಭಕ್ತಿಯ ಕೃತಿಯ ಪೇಟುವೆನು ||

ಭಾವಾರ್ಥರತಕ ಸು. 1700.

ಓಗಟಿಯ ರೂಪವಾದ ಕಂದಗಳು. ಚಿನ್ನಕೇಶವಸ್ತುತಿ ಇದೆ.

ಧರ್ಮಗುಪ್ತಚರಿತ ಸು. 1700.

ಹಾಡುಗಳು ; ಆಶ್ವಾಸ 11 ಪಂಚಾಕ್ಷರಿ, ಶಿವರಾತ್ರಿ ಮುಂತಾದುವುಗಳ ಮಹಿಮೆ ಹೇಳಿದೆ. ಕವಿ ಷಡಕ್ಷರ ದೇವನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಸುಗಂಧಪಾರಿಜಾತ (ಕಂದ 64) ಸು. 1700.

ಪರಿಪಕ್ವಮಾತುಲಂಗೋ | ತ್ವರಮಂ ಪೂಜಗಾಗಿ ಮಾಡಿ ಪುಟದಿಸುಡೆ

ಒಂ |

ಧುರಗಂಧಂ ಮೆರಡೆ ಕ | ಪುರಮಾಸುವಡೆದು ಲೇಸನಿಸಿ ತಾನಿರ್ಕುಂ

(?) ||

ಪ್ರಶ್ನಚಿಂತಾಮಣಿ (ಗದ್ಯ) ಸು. 1700.

ಈ ಗಂಡಹೆಂಡಿರು ಸುಖದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರು. ಈ ಭೂಮಿ ಸಾಲುವಳಿಯುಂಟು ಲೇಸು.—ಇತ್ಯಾದಿ.

ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯ ಪ್ರಣಮಂಗಳು (ಗದ್ಯ) ಸು. 1700.

ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯ ಪರಮೇಶ್ವರನು ; ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯ ಪರತತ್ವವು ; ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯ ಪರಮಯೋಗವು ; ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯ ಪರಂಜ್ಯೋತಿ ; ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯ ಪಾಪಾಂತಕನು. ನ ಎಂಬ ಅಕ್ಷರವೆ ದೇವರ ಚರಣ ; ಮ ಎಂಬ ಅಕ್ಷರವೆ ದೇವರ ಒಡಲು—ಇತ್ಯಾದಿ. ಮತ್ತೆ ನ ಎಂಬ ಅಕ್ಷರವೆ ಪೃಥ್ವಿ ; ವ ಎಂಬ ಅಕ್ಷರವೆ ಅಪ್ಪು—ಇತ್ಯಾದಿ.

ರುದ್ರಭಾರತ (ಗದ್ಯ) ಸು. 1700.

ರುದ್ರ ನಂದಿಕೇಶ್ವರ ಸಂವಾದ ರೂಪವಾಗಿದೆ. ಮೂಲತತ್ವವು ಹೇಗೆ ನಿರ್ಮಿತವಾಯಿತು ? ಪಂಚಪ್ರಣವಗಳು ಹೇಗೆ ಉದ್ಭವಿಸಿದುವು ? ಚರಾಚರಗಳು ಹೇಗೆ ಜನ್ಮಿಸಿದುವು ? ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಶಿವನ ಉತ್ತರಗಳು ಹೇಳಿವೆ.

ಇಂದ್ರರು ಆದಿರುದ್ರನ ಹೆಬ್ಬರಳಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದರು. ಅವರ ನಾಮ ಮಘದಾ೯, ಹರಿಹಯ ಇತ್ಯಾದಿ. ಇಂದ್ರಂಗೆ ಐರಾವತ ಬಿಳಿಯಾನೆ ವಾಹನ, ಪರುಷವಣ್ಣದ ಕಲ್ಲು, ಸಿದ್ಧರಸವೆ ಜಲನಿಧಿ, ವಜ್ರವೆ ಆಯುಧ, ಕಾಮಧೇನು ಎನ ಹಿಂಡು, ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷದ ವನ, ತವನಿಧಿ, ಚಿಂತಾಮಣಿಯ ಮೊಹಡಿ, ರಂಭೆ, ಊರ್ವಶಿ ಚಿತ್ರಾಂಗಿ ಮೇನಕೆ ತಿಲೋತ್ತಮೆ ಇಂತು ಪಂಚ ನೃತ್ಯದ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮಿಂಡ ಶಚಿಯ ಗಂಡ, ಅಮೃತದ ಬಾವಿ, ಬೃಹಸ್ಪತಿ ಪ್ರಧಾನಿ, ವಿರಿಂಚಾದಿಗಳ ಮೇಳ.

ಸಹಸ್ರಗಣ ನಾಮತಾರಾವಳಿ (ಹಾತು) ಸು. 1700.

ಪಾಡಿ ಶರಣರು ಪಾಲ್ಕುರಿಕೆನೋಮೇಶನತ್ಯಾ | ಡಂಬರದ ಗಣಸಹಸ್ರನಾ
ಮಮಂ ||

ಆಹಂ ಕ (ಗದ್ಯ) ಸು. 1700.

“ ನಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಅರುಣೋದಯಾರಭ್ಯವಾಗಿ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ನಿದ್ರೆಮಾಡುವ ಪರ್ಮಂತ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯಗಳು “ ಹೇಳಿವೆ.

ಧ್ರುವ ಚರಿತ್ರೆ ಸು. 1700.

ಉದಯರಾಗ. ವಾರ್ಧಕಷಟ್ಪದಿ, ಪದ್ಯ 18.

ಗಳದ ರೇಖೆಯ ಕಂಬುಕಂಧರವ ಜಂದಿರನ |

ತೆಜದ ಮೊಗದೋಜೆಯಂ ಸರಸಿಜವಿರಾಜಿಯಂ |

ಕಿಣುನಗೆಯ ವದನಮಂ ನಿಗಮಾದಿಸದನಮಂ ಎವೆಯಿಕ್ಕದೀಕ್ಷಿಸಿದನು ||

ಕಿಣುಡೊಳ್ಳಿನುದರಸುಖನಾಭಿಯಂ ಶೋಭೆಯಿಂ |

ಭರದೊಳ್ಳೊಪ್ಪುವ ತಿವಳಿಯಂದಮಂ ಚಿಂದಮಂ |

ಶರದಭ್ರದಂತಸೆವರಸ್ಥಲದೊಳಹ ಸಿರಿಯ ಶೋಭೆಯಂ ಕಂಡನಂದು ||

ಗುಂಡಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯನ ಸುವ್ರಿ ಸು. 1700.

ಹರನು ನಾರದನು | ಧರೆಗೆ ಕಳ್ಳರಾಗಿ | ಪುರವೋರಗಲ್ಲ ಗಣಪತಿಂ
ಯನ ||

ಸಿರಿಯ ಕದೊಯ್ದ ಕಥೆಕೇಳಿ ||

ಕೃಷ್ಣಕಥೆ ಸು. 1700.

ವಾರ್ಧಕಷಟ್ಟದಿ ; ಸುವಾರು 2500 ಪದ್ಯಗಳಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ
ಸಂಧಿಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ವೆಂಕಟಶಾರಿ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

ಕರವೀರನಗರದಿಂ ಬರ್ಪ ಪಥದಲ್ಲಿ ಸಂ |

ಹರಿಸಿ ಮಗಧನ ಸೈನ್ಯಮಂ ದ್ವಾರವತಿಯ ನೆಣಿ |

ಎರಚಿಸಿ ಯಶೋದೆಜಂ ಮುಚುಕುಂದನಿಂ ಕಾಲಯವನನಂ ಕೊಲಿಸಿ ಮೆ
ಣಿದಂ ||

ವಿರೂಪಾಕ್ಷನೀತಿ (ಕಂದ 56) ಸು. 1700.

ರುಜೆಯಂ ಪಣಿವನೆ ವೈದ್ಯಂ | ಗಜಗಮನದಿ ರಣವ ಪೊಕ್ಕು ಜಯಿಪನೆ
ನೀರಂ

ಭುಜಗಾಧರಣನೆ ದೈವಂ| ಪ್ರಜೆಗಳ ಪಾಲಿಪನೆ ಅರಸು ಶ್ರೀವಿರುಪಾಕ್ಷ ||

ವಿನಾಯಕ ಸ್ತೋತ್ರರಗಳೆ ಸು. 1700.

ಮೋದಕವುಂಡಲಿಗೆ ಹೂರಣಗಡುಬು | ಸೇವಗೆ ಸೂಸಲು ದೋಸೆ ಹೊ
ಯ್ಗಡುಬು |

ಹಾಲು ವೊಸರು ಪಾನಕ ಪನ್ನೀರು | ಫಾಲನಯನಸುತಗರ್ಪಿಸುತಿಹರು ||

ಕಪೋತಪಕ್ಷಿಚಾರಿತ್ರ ಸು. 1700.

ಸಾಂಗತ್ಯ; ವದ್ಯ 120. “ ಗುರುಸಿದ್ಧವೀರನ ಚರಣವ ಬಲಗೊಂಬೆ” ಎಂದು
ಹೇಳಿದೆ.

ಗಂಗಾಗಾರೀ ಸಂವಾದ ಸು. 1700.

ಯಕ್ಷಗಾನದಂತಿದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದೆ.

ಕಲ್ಯಾಣವೆಂಬ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಪರಮಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿಯಹ ನೀಲಲೋಚನೆ ತನ್ನ
ಪುರುಷ ಬಸವೇಶ್ವರದೇವರಿಗೆ ಬಿನ್ನ ಹಂಮಾದಿ ಪೇಟ್ಟು ಗಂಗಾಗಾರೀ ಸಂವಾದದ
ತ್ರಿವರ್ಣದ ಸಾಂಗತ್ಯ-

ಸಪ್ತರ್ಷಿವಾಕ್ಯ ಸು. 1700.

ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ “ ಮಹಾಭಾರತ ಅನುಶಾಸನಿಕಪರ್ವದ ಇತಿಹಾಸ ಸಮುಚ್ಚಯ
ದೊಳಗೆ ಸಪ್ತರ್ಷಿಸಂವಾದ ಸಮಾಪ್ತ ” ಎಂದಿದೆ.

ಚೂಡಿಕುಡುತ್ತ ನಾಲ್ಕಾರ್ ವಿವಾಹ ಸು. 1700.

ಯಕ್ಷಗಾನ

ರಾಜಗೋಪಾಲಮುನಿಪದರಾಜೇಶಕೆ ಭೃಂಗನಾಗಿ ರಂಜಿಸ ಕೈ . . .
. . . ದೊಳಗಿಂಸಿದನು ಕವಿರಾಜರಹುದೆನಲು ರಂಗರಾಜನ ಭಜಕಂ ||

ಗಂಗಾಗೌರೀ ಸಂವಾದ. ಸು 1700.

ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ

ಗುರುರೇವಣಾಚಾರ್ಯನೊರೆದು ನೂರೊಂದನಿಗೆ |
ಹರ ಮೆಚ್ಚಿ ಯಿಷ್ಟಾರ್ಥವನೀವ | ತಿರಿಕೆಕಲಹ ಬೇಡವೆಲೆ ಗರ್ವ ನಿನಗೆ ||

ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭು ಸಂಗೀತಪದ. ಸು. 1700.

ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭುಲಿಂಗನ ಅನುಪಮದಿಂದಿರ್ಪ ಐದುಲೀಲೆಯ |
ಬಲ್ಲಷ್ಟು ಪೇಟುವೆನಧಿಕಹರ್ಷದಿಂದ ಕೇಳಿ ನೀವು ||

ಸೂಳೆಯ ಕೆರೆಯ ಸಾಂಗತ್ಯ ಸು. 1700.

ಸಂಧಿ 3, ಪದ್ಯ 350. ಅರಂಭದಲ್ಲಿ ಹೊನ್ನಾಳಿ ಚೆನ್ನಬಸವನ ಸ್ತುತಿ.
ಇದೆ.

ಬಲ್ಲಿದ ಕಂತೆಯ ಸಿದ್ಧನ ಕೃತಿಯನು | ಸೊಲ್ಲಿಸಿದನು ಬಲುನೀತ ||

ವೈದ್ಯಸಾರ ಸು. 1700.

ಕುಂಬಳೆ ಬೇರನರೆದು ನಿಂಬೆಯ ಕಾಯಷ್ಟು ಸಕ್ಕರೆಯ ಹಾಕಿ ಹಸಿ
ಯ ಹಾಲುಗಳಿಗೆ ಹನ್ನೊಂದು ದಿನಂ ತೆಗೆದುಕೊಳಿ ಮೊಲೆಹಾಲು ಬರುವುದು.

ಕುಶಲಪೋಷಾಖ್ಯಾನ (ಗದ್ಯ) ಸು. 1700.

ಸಂಸ್ಕೃತ ಜೈಮಿನಿಭಾರತದಲ್ಲಿರುವ ಕುಶಲವರ ಕಥೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆ ದಿದೆ.

ಉತ್ತರಗೀತಾಟೀಕೆ ಸು. 1700.

ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ—ಇತಿ ಉತ್ತರಗೀತಾಸೂಪನಿಷತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯಾಯಾಂ ಕರ್ಣಾಟಕಭಾಷಾವಿರಚಿತೇ ಯೋಗಶಾಸ್ತ್ರೇ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನ ಸಂವಾದೇ — ಎಂದಿದೆ. ಅಧ್ಯಾಯ 3.

ಆರಂಭ—ಭಗವದ್ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ತತ್ಪದಾರ್ಥವಾದಂಥ ವಾಚ್ಯಾರ್ಥವನು ಮನೋವಿಕ್ಷೇಪದಿಂದ ಮಾಡಿ ಅರ್ಜುನನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ದೇವರ ಕಣಿತು ಬಿನ್ನ ಹಂಮಾಡಲಾಗಿ ಉತ್ತರಗೀತೆಯಿಂದ ನಿರೂಪಿಸಿದ ಅರ್ಥವನು ಕನ್ನಡಿಸಿ ನಿರೂ ಪಿಸಿದರು.

ಶಂಕರ ರಾಮಾಯಣ ಸು. 1700.

ಭಾಮಿನೀಪಟ್ಟು ; ಸಂಧಿ 47, ಪದ್ಯ 3300. ಬ್ರಹ್ಮನು ನಾರದನಿಗೆ ಉಪದೇಶಮಾಡಿದ ರಾಮನ ಜಾತಿಯನ್ನು ಈಶ್ವರನು ಪಾರ್ವತಿಗೆ ರಾಮತಾರಕ ಮಂತ್ರದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ರಾಮ, ಶಿವ, ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿನಾಯಕ, ಸರಸ್ವತಿ ಇವರ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸ, ಕಾಳಿದಾಸ, ವಾಲ್ಮೀಕಿ, ದಂಡಿ, ಮಯೂರ, ಬಾಣ, ಧನಂಜಯ ಇವರುಗಳ ಹೆಸರು ಹೇಳಿದೆ.

ಪಟ್ಟಣ.

ಪುರದ ಭಾಗ್ಯ ಶ್ರೀಯು ಒನ್ನಾಂ | ಶರವು ಶ್ರೀಹರಿ ಚರಣಕಮಲವೆ |

ಸಿರದೊಳಾಂತಹನೆಂದು ತನ್ನಿಷ್ಠಾರ್ಥದೇವತೆಯ ||

ಹರಕೆಗಾಗಿಯೆ ಸೊಪ್ಪಿನುಡುಗೆಯ | ಧರಿಸದಳೊ ಎಂಬಂತೆ ಪಟ್ಟಣ |

ಪರಿವಿಡಿಯೊಳುದ್ಯಾನ ಪರಿವೇಷ್ಟಿಯಲಿ ಮೆಚೆದಿಹುದು ||

ವಿಷ್ಣು ವಿನ ಹಡಪಿಗ.

ಪೂಗಫಲವನು ಹೆಚ್ಚು ಕುಂದುಗ | ಕಾಗದಂದದಿ ಭೇದದೆಂಟು |
ಭಾಗವನು ಸರಿಮಾಡಿಯುದ್ದಿಯೆ ಪರಿಮಳಂಗಳಲಿ ||
ಭೋಗಿಭರಣಿಯತುಂಬಿಕಪ್ಪುರ | ನಾಗವಲ್ಲಿಯ ಹಿಂದುಮುಂದನು |
ನೀಗಿಯಿದ್ದೆಸೆಯೆತ್ತಿ ಸಂಬಳಗೆಯಲಿ ಅಳವಡಿಸಿ ||
ಒಡೆಯತನ್ನಯ ನೀರಜಾಕ್ಷದ | ಕಡೆಯನೀಕ್ಷಿಸಿಯೆಲೆಯ ಘಳಿಗೆಯ |
ಮಡಿದು ನೀಡುತ ಹಿಂದುಹಿಂದಕೆ ಒಯ್ಯನೋಸರಿಸಿ ||
ಕಡೆದಿದು ಕಂಗಳಲಿ ಒಡೆಯನ | ಬಿಡದನೋಡುತ ಸನ್ನೆಯೆಡಿದಿಹ |
ಹಡಪದೂತಿಗ ವರದನೆಂಬಸಗಾಯ್ತು ಕೈವಶವು ||

ಮದುವೆಯಾಗೆಂದು ಹೇಳುವ ಶಿವನಿಗೆ ಗಂಗೆಯ ಉತ್ತರ.

ಗಿರಿಯ ತುದಿಯಿಂ ಬೀಜಲಾಪರು | ಉರಿಯತ್ಯಣಕೆಸಮಾನವೆಂಬರು |
ಹರಿವ ಹೊಡೆಯನು ಲೆಕ್ಕಿಸರು ಶಾರ್ದೂಲಸಿಂಹಗಳ ||
ಭರವಸಕೆ ಕಂಗಿಡರು ಸವತಿಯ | ಸ್ಮರಣೆಯೆಂದರೆ ಜ್ವಾಲೆ ಮೈಗಾ |
ಪರಿಸಿದಂದದಿ ತಾಳಲಾರರು ಭಾಮೆಯರು ಜಗದಿ ||

ರಾಜಸಂಗೀತ. ಸು 1710.

ಮೈಸೂರು ದೊರೆಯಾದ ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಜನ ಮಗ ಕಂಠೀರವರಾಜನ
(1704-1713) ಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ ಹಾಡುಗಳು.

ಪಂಡಿತೋತ್ತಮಜನಮನೋಮತಿ ಪುಂಡರೀಕವಿಕಾಸವಿಕಸಿತ |
ಚಂಡಕರ ರಿಪುಶರಭತತಿಭೇರುಂಡ ಬಿರುದಂತೆಂಬ ದೊರೆಗಳ |
ಗಂಡ ನಿನ್ನರಾಮಹಿಮೆಯನು ನೆಲೆಗಂಡು ಬಣ್ಣಿಸಲಳವೆ ಧರಣೀ |
ಮಂಡಲಸ್ತುತಮಹಿಮ ಕದನೋದ್ಧಂಡ ಕಂಠೀರವಮಹೀಧವ |
ಚಾರುಚಂದ್ರ | ಜೆಲ್ವಿನೊಳಾರತೀಂದ್ರ | ಶ್ರೀಕಂಠೀರವೇಂದ್ರಾ ||
ಪಲ್ಲವ|| ಸೆಣೆಗೊಳಲೆಸೆವಾ | ಜೆಲುವಿಕೆ ಚತುರಕಲಾಕುಶಲತೆಯೆ |
ನೆಲಸಿದುವಮಮ ಕಂಠೀರವನೃಪಗೆ ||

ಅಲರಂಬಿಗೆ ನಗಿಗಣ್ ತುಣುಗೆವೆಯಾ ವಲಿಮುಡಿಬಿಂಬವೆದೆಗೆವುರ್ಬು |
ಪೊಳೆವಿನಿವಿಲ್ಲೆಣೆಯಾಗಲವಂಗೀಕಂಘೋಪಭಿನವಮನಸಿಜನೆನಿಪಂಗಿ ||

ಕರ್ಣಾಟಕಕೊರವಂಜಿ. ಸು. 1710.

ಮೈಸೂರು ದೊರೆಯಾದ ಕಂಠೀರವರಾಜನ ಸ್ತುತಿರೂಪವಾಗಿದೆ.
....ಶ್ರೀಕಂಠೀರವ | ನೃಪತಿಗೆ ಸೌಖ್ಯಮನೊಡರ್ಚುಗೀರಂಗೇಶಂ ||

ಲಕ್ಷ್ಮೀಸ್ವಯಂವರ ಸೋಬಾನೆ. ಸು. 1715.

ರಾಜವಂಶದ ಸೋಮರಾಜನಂದನ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರನ ಆಜ್ಞಾನುಸಾರವಾಗಿ
ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳಿದೆ; ಕವಿ ಆತ್ಮನ ಆಶ್ರಿತನಾಗಿರಬೇಕು.

ಸುರರನೆಲ್ಲರ ಸಲಹೆ | ನರರನೆಲ್ಲರ ಪೊರೆಯೆ |
ಸಿರಿಸಹಿತ ನರಸಿಂಹಪುರವರದಲಿ |
ಪಿರಿದಾಗಿ ಮೂಗೂರ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರಗೊಲಿ |
ದಿರುವ ಗುಂಜಾಕರದ ನರಸಿಂಹಗೆ ||
ನರಸಿಂಹಪುರದಗುಂಜಾ | ನರಸಿಂಹನು ವೀರರಾಜನೃಪಕುಲಮಣಿಗಂ |
ವರಪುತ್ರಪೌತ್ರರೇಣ್ಣೆಯ | ಭರದಿಂದೈಶ್ವರ್ಯವಿತ್ತು ಸಲಹಲಿ ನಿರತಂ ||

ಕೆಳದಿನೃಪ ವಿಜಯ. ಸು. 1750.

ಚಂಪು, ಆಶ್ವಾಸ 11.

ಹರನ ನಿಷಂಗವಜ್ಯುತನ ಪಾಸು ಜಲೇಶನ ರಾಜಮಂದಿರಂ |
ನಿರುಪಮಮಪ್ಪ ಲಕ್ಷ್ಮೀಯ ತವರ್ಮನೆ ಚಂದ್ರನ ಜನ್ಮಭೂಮಿ ಭೂ ||
ಧರನರಪುತ್ರನುಡ್ಭಕವಚಂ ಬಡಬಾನಲಪಾನಪಾತ್ರನು |
ತೃರುತರನುಪ್ಪ ಸನ್ಮಣಿಗಳಾಗರಮೊಪ್ಪಿದುದೈದೆ ಸಾಗರಂ ||
ಅಮರಗ್ಗಮ್ಮತಾಶನರೆಂ | ದುಮೆಯಾಣ್ಮಗೆ ನೀಲಕಂಠನೆಂದಜ್ಯುತಗಂ |
ಕ್ರಮದಿಂ ಕಮಲಾಪತಿಯೆಂ | ದಮದಿರೆ ಪೆಸರಿತ್ತು ಜಲಧಿಯೇಂ

ರಂಜಿಸಿತೋ ||

ಪೊಡೆಯೆಂಬರ್ ಶಾಲಿಯನಾ | ರಡಿಯೆಂಬರ್ ಪಟ್ಟದಾಳಿಯಂ ಕರಿಣಿ
ಯುಮಂ |
ಸಿಡಿಯೆಂಬರಲ್ಲದೀಪರಿ | ನುಡಿಯಾಲಿಪೊಡಿಲ್ಲ ಜನರೊಳಂತಾನಾಡೊಳ್ ||
ಕಡೆಯೆಂಬರ್ ದಧಿಮಥನದೊ | ಕೊಡೆಯೆಂಬರ್ ಭಕ್ತ್ಯುಭೇದದೊಳ್
ಕಬರಿಗಳೊಳ್ |
ಮುಡಿಯೆಂಬರಲ್ಲದಿಂಬಿಡು | ನುಡಿಕನಸಿನೊಳಾದೊಡಂ ವಿಚಾರಿಪೊಡಿಲ್ಲಂ ||

ಶಂಕರಸಂಹಿತೆ. ಸು. 1750.

ಭಾವಿನೀಪಟ್ಟದಿ; ಸಂಧಿ 89, ಪದ್ಯ 2981. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿ, ಸರಸ್ವತಿ, ವಿಷ್ಣು, ಶಿವ, ಮೂಕಾಂಬಿಕೆ, ಕುಮಾರ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಸಂಧಿಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಕಾಂಬಿಕೆಯ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

ಶರಧಿ ಶರಧಿ ನವಾಂಬರಾಂಬರ | ವರಕುಮಾರ ಕುಮಾರನಘಹರ |
ಹರವಿನಾಯಕ ಜನವಿನಾಯಕ ರಾಜರಾಜಸಖಾ ||
ಪರಮಭೂತಿಭೂತಿದಿನಕರ | ಕರರುಚಿಯ ಕುಂಡಲಿಯ ಕುಂಡಲಿ |
ಕರುಣ ಕರುಣಿಸು ಮಾರಮಾರ ಸುರಾಸುರಾಧೀಶ ||
ಅರಳುಮಲ್ಲಿಗೆ ಜಾಜಿಸಂಪಗೆ | ಪರಿಪರಿಯಕುಸುಮಗಳಮಾಲೆಯ |
ಸಿರಿಮುಡಿಗೆ ಮುಡಿಸಿದರು ಕುಂಕುಮವಗಿಲುಗಂಧಗಳ ||
ಪರಿಮಳದ ವೃಗಮದವ ಲೇಪಿಸಿ | ಮೆಜೆವ ಕಸ್ತುರಿತಿಲಕವಿಟ್ಟರು |
ಸ್ಮರನಸಾಣೆಯಖಡ್ಗದಂದದಿ ಕಾಂತಿಯೊಪ್ಪಿದುದು ||

ವೈಕುಂಠನಾರಾಯಣಶತಕ. ಸು. 1750.

ಶ್ರುತಿಸಂಪತ್ತುವನೊಯ್ದ ದುಷ್ಟಖಳನಂ ಬೆಂಬತ್ತಿ ಕೋಪೋಗ್ರದಿಂ |
ಋತುಳಂ ಸಾಹಸಿಯೆಂಬ ದೈತ್ಯಶಿರಮಂ ಜೆಂಡಾಡಿ ನಾಶ್ವೇದಮಂ ||
ಚತುರಾಸ್ಯಂಗುಪೆ ಕೊಟ್ಟು ಮೂಜಗತಲಕ್ಕಂ ಸಾಕ್ಷಿರೂಪಾದ ಗೋ |
ಪತಿ ತಾಂ ಮತ್ಸ್ಯವತಾರನಾದನಿವಸೈ ವೈಕುಂಠನಾರಾಯಣಾ ||

ಮೈಸೂರು ದೊರೆಗಳ ಚೌಪದ. ಸು. 1750.

ವೃಟನೆಗೆದು ಗಟ್ಟಿಬೆಟ್ಟಗಳೊಡೆದು ಬಹಳ |
ಚಿಟಿಲು ಪೆಟಪೆಟಲು ಗುರ್ಗುಳಿರೆಂಬ ದನಿಗಳ |
ನಿಟಲಿಲೋಡನ

ಬಿಂಬಿಡದೆ ತೆರೆನೊರೆಯು ಗುಂಬಿ ಘುಳಿರೆನುತ |
ಇಂಬಿನಲಿ ದಡವನಾಭಾಟಿಸಿ ಘಳಿರೆನುತ |
ತುಂಬಿ ಘುಡುಘುಡಿಸಿಯಾಭಾಟಿಸಿ ಮೊರೆಯುತ್ತ |
ನಂಬಿದ್ ಕೂರ್ಮದಲ್ಲೆಣಿಸಿ ಶಿವ ಎನುತ |
ಸಾರಿ ಮೊರೆಯುತ್ತ ಭೋರಂದು ಹರಿಯುತ್ತ |
ಧಾರಣಿಯನಿಜ್ಜಗಿಯಮಾಡಿ ಹರಿಯುತ್ತ |
ಆರೈದು ಮನುಜರಿಗೆ ಅಭಯಗಳ ಕೊಡುತ |
ಕಾರುಣ್ಯನಿಧಿ ಕಾವೇರಿ ಜನರ ರಕ್ಷಿಸುತ ||

ಅರುವತ್ತು ಮೂವರು ಪ್ರಮುಖಗಣಾಧೀಶ್ವರರ ತ್ರಿಪದಿ ಸು. 1750.

ನಂಜನಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ಕಳಲೆನಂಜನಾಜನು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಾಡಿದ ಅರುವತ್ತುಮೂವರ ಸ್ತುತಿರೂಪವಾಗಿದೆ; ಪದ್ಯ 64. ಪ್ರತಿಪದ್ಯವೂ “ಪೊಡಮಡುವೆಮನದಣಿಯಲಿ” ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ.

ಪೊಡಮಡುವೆ ಮನದಣಿಯಲಿ ||

ಪೊಡಮಡುವೆ ನಾನವರ ಪೊಗಲ್ದು ಸಂತಸವಡುವೆ |
ಮೃಡನೊಲಿಸಿದಲು ಮತ್ತು ಮೂಱು | ಭಕ್ತರಿಗಾನು |
ಪೊಡಮಡುವೆ ಮನದಣಿಯಲಿ ||
ಥರೆಯೊಳಗೆ ಜಸವಡೆದ ಧಾರ್ಮಿಕಾಗ್ರಣಿ ವೀರ |
ನರವರಾತ್ಮಜ ಕಳಲೆನಂಜೇಂದ್ರ | ಗಾವಗಂ |
ವರವೀವ ಗರಳಪುರದೇವಿಯ ||

ವರವೀನ ಗರಳಪುರದೆಹೆಯನಂ ಬಿಡದೊಲಿಸಿ |
 ದಜುವತ್ತು ಮೂರುಭಕ್ತರ ! ಚರಣಗಳಿಗಾನು |
 ಪೊಡಮಡುವೆ ಮನದಣಿಯಲು ||

ಚೌಪದ. ಸು. 1750

ಮಾತೆಜೆನ್ನ ಮ್ಮನಃದರಾಬ್ಧಿಜಂದ್ರಮನು |
 ಸೀತಿಯುತ ಜವನಯ್ಯನಾಸ್ಮಸಂಭವನು |
 ಖ್ಯಾತಿಯುತ ಜೆಲುವಯ್ಯ ಜನಿಸಿ ಸುಖವಿವನು |
 ಪ್ರೀತಿಯಿಂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೊಲಿದು ರಕ್ಷಿಸನು ||

ದಶಕಂಠರಾಮಾಯಣ (ಗದ್ಯ) ಸು. 1750.

ವಾಲ್ಮೀಕಿರಾಮಾಯಣವನ್ನು ಭಾಸ್ಕರಕವಿ ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿ ಬರೆದನು. ಅದನ್ನೇ ಕುಮಾರವಾಲ್ಮೀಕಿ ಕನ್ನಡಿಸಿದನು. ಅದನ್ನು ಸರ್ವರಿಗೂ ತಿಳಿವಂತೆ ಗದ್ಯರೂಪವಾಗಿ ಬರೆದಿದೆ. (ಯುದ್ಧಕಾಂಡಮಾತ್ರ).

ನಂಜುಂಡೇಶಚರಿತ್ರೆ. ಸು. 1750.

ನಂಜನಗೂಡುಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ; ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿ, ಸಂಧಿ 5, ಪದ್ಯ 200. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ನಂಜುಂಡ, ವಿಷ್ಣು, ಬ್ರಹ್ಮ, ಗಣೇಶ, ಸರಸ್ವತಿ, ಬಸವ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ.

ಮಾತೆಯೇ ವರಸತ್ಯ ತಾತನಿ | ಪ್ರೀತಿಮಯಸುಜ್ಞಾನ ಧರ್ಮವೆ |
 ಭ್ರಾತನಾಗೆ ದುರಾ ಸಖೀ ಎಂದೆನಿಪ ಪರ್ಮೆಯೊಳು ||
 ಖ್ಯಾತಿಪಸರಿಸೆ ಶಾಂತಪತ್ನಿಯ | ನೂತನರಕ್ತಕೊಂಡು ಕ್ಷಮೆಯೇ |
 ಜಾತನಾಗಿರೆ ಬಾಲ್ಯರಾಕೈಲಾಸದೊಳು ಜನರು ||
 ಪರಮಮಯದಾನಂದ ಬೀದಿಗ | ಕರುಣರದ ಬೇಹಾರ ನವವಿಧ |
 ಭರಿತಭಕ್ತಿವಿಶೇಷವವ್ಯಯ ನೋಡೆ ಗೃಹನಿಜಯ ||

ಮಿಥುಪ ಮೋಕ್ಷಾಸಕ್ತಿಯೇ ವರ | ತರುಣಿಯರ ರೂಪಾಗಿ ರಾಜಿಸೆ |
ಹರನೆಸೆವ ಕೈಲಾಸ ರಾಜಿಪುದೇನಬಣ್ಣೆವೆನು ||

ಅಕ್ಷರಕೇವಲಿನಿಮಿತ್ತ (ಗದ್ಯ.) ಸು. 1750.

ಅದಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ಧಮಾನಸ್ತುತಿ ಇದೆ.

ವದದ—ಎಲೆ ಬೆಸಗೊಂಬಾತನೆ ಕೇಳು. ನಿನ್ನ ಬಂಧುಗಳು ನಿನ್ನಮೇಲೆ
ವಿರುದ್ಧವ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರು. ನಿನ್ನ ಸ್ವಭಾವವ ಬಿಡದೆ ನಿನ್ನ ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಕ್ಲೇಶವ
ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇರುತ್ತಿದೆ. ನೀನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ದುಃಖವನನುಭವಿಸಿದೆ. ಮುಂ
ದಕ್ಕೆ ಪುಣ್ಯವುಳ್ಳವನಾದೆ. ಮುಂದಕ್ಕೆಲೇಸಾದುದು. ವಿಘ್ನನಾಶವಾದೀತು. ನೀನು
ಚಿಂತಿಸಿದ ಕಾರ್ಯವು ಪ್ರಯಾಸವಿಲ್ಲದೆ ತೀಘ್ರದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದು. ನಿನ್ನಮೇಲೆ
ಕ್ರೂರಗ್ರಹಗಳು ಶತ್ರುಗಳು ಕಷ್ಟವನೆಣಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರು. ಅವರ ಶಾಂತಿನಿಮಿತ್ತ
ವಾಗಿ ಇಷ್ಟದೇವರ ಪೂಜೆಯನುಮಾಡಿದರೆ ಆ ಪುಣ್ಯದಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ನಿನಗೆ ಸಿದ್ಧಿ
ಯಾದೀತು. ಇಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹಮಾಡಬೇಡ.

ಮಹಾನವಮಿಯ ಪದ ಸು. 1750.

ಅಳಿಯನುಡುಗೊರೆಯಲ್ಲ ಮರಳಿ ಬೇಡುವರೆ |
ಬಟಿಯ ಸಂಬಳವಲ್ಲ ನಿಂತು ಕೇಳುವರೆ |
ಹುಸಾಲವಲ್ಲ ಹಗಲಿರುಳು ಕಾಡುವರೆ |
ಅಟಿಮನಸುಮಾಡದೇ ಕೊಡು ಕೀರ್ತಿ ಬಹರೆ ||
ಧನಕನಕವಸ್ತುವಾಹನವಾಗಲೆಂದು |
ಕನಕದಂಡಿಗೆ ಪದವಿ ನಿಮಗಾಗಲೆಂದು |
ದಿನದಿನಕೆ ರಾಜಮನ್ನಣೆ ಹೆಚ್ಚಲೆಂದು |
ಅನುನಯದಿ ಹರಸಿದೆವು ಬಾಲಕರು ಬಂದು ||

ಭಾಗವತಟೀಕೆ ಸು. 1751.

ಏಕಾಕಾರಟೀಕೆ. ಎಂಬ ಹೆಸರುಳ್ಳ ಹಾಡಿನರೂಪವಾದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ.
ಅದಲು ಪಕ್ಕಾನ್ನ ಚೊಕ್ಕಡಿ | ಪ್ರಾಕೃತದ ಪದ ಮೋಡಿ |

ಎಕೋಜನಾರ್ದನ ಮಾಡಿದ ಪರವಡಿ |

ಅದ ರುಚಿನೋಡಿ ಬೋಗಿಸುವ ನಿಜಾತ್ಮಭೋಕ್ತಾ ||

ವೇದಾಂತವಿವೇಕಸಾರ ಸು. 1750.

ಅದ್ವೈತ ವೇದಾಂತವನ್ನು ಬೋಧಿಸುವ ಗದ್ಯಗ್ರಂಥ. ಇದರ ಮಾತೃಕೆ
ವಾಸುದೇವ ಯತಿಕೃತ ಸಂಸ್ಕೃತಗ್ರಂಥ.

ಗಜೇಂದ್ರಮೋಕ್ಷ. ಸು. 1750.

ಉದಯರಾಗ. ದ್ವಿಪದಿ, ಪದ್ಯ 91. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು, ಶಿವ, ಬ್ರಹ್ಮ,
ಗಣಪತಿ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ.

ಕಮಲರೇಣುಗಳಿಂದ ಪರಿಮಳವನಾಂತ | ವಿಮಲಜಲವನು ಕೊಕ್ಕು
ದೊಡನೆಯಾದಂತಿ ||

ತಣಿವನ್ನೆಗಂ ನೀರನೀಂಟೆ ಕರದಿದೆ ! ಕ್ಷಣದೆ ಜಲವನು ಕೊಂಡುಕೊಂಡು
ಮುದದಿದೆ ||

ಸುರಿದು ತನುವಿನಮೇಲೆ ತನ್ನ ಡಗೆಯಾಪೆ | ಕರಿಣಿಗಳಮೇಲೆ ಸುರಿದುದು
ಒಲಿಕನೀರ ||

ಜಳಕವಾಡಿಸಿ ನೀರನೂಡಿಮಣಿಗಳಿಗೆ | ನಲವಡಿಸಿ ಸೊಗವಿದುರ್ದಿಂತುಟರೆ
ಗಣಿಗೆ ||

ಕುಶಲವರ ಕಾಳಗ ಸು. 1750.

ಸೋಲೂರುಸ್ಥಳದ ಕರಣಿಕ ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ, ಚೆನ್ನಮ್ಮ ಇವರ ಮಗ ಹುಚ್ಚನಿ
ಗೋಸ್ವರ ಹಿಂದೆ ಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಯಕ್ಷಗಾನ ರೂಪವಾಗಿ ಒರೆ
ದಂತೆ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಕಕುದ್ಗಿರಿಯ (ಶಿವಗಂಗಿ) ಈಶ್ವರ,
ಸ್ವರ್ಣಾಂಬಿಕೆ, ಕವಿಯ ಕುಲಸ್ವಾಮಿಯಾದ ತಟ್ಟೆಯಕೆರೆ ರಂಗನಾಥ, ಲಕ್ಷ್ಮಿ,
ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯ, ಪರಸ್ವತಿ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಈ ಕವಿ ಬಹುವಾಹನ
ಕಾಳಗ, ಯಾಗಚರಿತ್ರೆ ಎಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಯಾಗಚರಿತ್ರೆ
ಯಲ್ಲಿ ಧರ್ಮರಾಜನು ಅಶ್ವಮೇಧಯಾಗವನ್ನು ಮಾಡಿದ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ಪೂರ್ಣ
ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಕನಕ, ಪುರಂದರ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ವಿನಾಯಕಾಪ್ಪ ಕ್ಕ ಸು. 1750

ಕಟವೆಯೋಗರ ಸೂಪಘೃತದಿಂ ಕಲಸುಮೇಲೋಗರಗಳ |
ಬಿಳಿಯಹೋಳಿಗಳೆಣ್ಣೆ ಹೂ ರಿಗೆ ಬಗೆಬಗೆಯಪಾಯಸಗಳ |
ಒಳ್ಳೆಹೂರಣಗಡುಬುಜಕ್ಕುಲಿಯ ಎಲಿಗಿವೋದಕಗಳ |
ಒಳ್ಳೆಮಜ್ಜೆಗೆಪಾಯಸಂಗಳನರ್ಪಿಸುವೆ ಗಣನಾಯಕ ||

ಗಯಚರಿತ್ರೆ ಸು. 1750

ಯಕ್ಷಗಾನ; ಕುಕ್ಕೆಯ ಸುಬ್ಬರಾಯ, ಮೂಕಾಂಬಿಕೆ, ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯ
ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿಯಿದೆ. “ಪೇಟ್ಟಕ್ಕುತಿಯನುಡ.ಪಿಯಕ್ಕಷ್ಟೆಗೆ”.

ಶಂಕರವಿಜಯ (ಗದ್ಯ) ಸು. 1750

“ಗೀರ್ವಾಣದಲ್ಲಿ ಪೇಳಿದಪ್ರಕಾರ ಕನ್ನಡಭಾಷೆಯಿಂದ ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಬರೆದನು”

ರಾಮಚರಿತೆ ಸು. 1750

ಯಕ್ಷಗಾನ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಶೃಂಗೇರಿ ಶಾರದೆಯ ಸ್ತುತಿಯೂ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ
ಚುಂಚನಕಟ್ಟಿ ರಾಮನ ಸ್ತುತಿಯೂ ಇವೆ.

ವೃತ್ತರತ್ನಾಕರಟೀಕೆ. ಸು. 1775

ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಈ ಪದ್ಯವಿದೆ—

ಆಪನ ಜೋಧರತ್ನಮಯದರ್ಪಣದೊಳ್ ಸಚರಾಚರಂ ಜಗಂ |
ಭಾವಿಸಲಂತರಿಕ್ಷ ತಲದೊಳ್ ಪರಿಶೋಭಿಸ ತಾರೆಯಂತಿರಾ ||
ದೇವನ ಪಾವನಾಂಘ್ರಿಗಭಿಸಂದಿಸಿ ವೃತ್ತಸಮುದ್ರಮೆಂಬ ಭಂ |
ದೋವಿಸರಕ್ಕೆ ವೃತ್ತಿಯನಿಳಾಂಚಿತಕನ್ನಡದಿಂದಿ ಪೇಟ್ಟಪೆಂ ||

ರಾಜೇಂದ್ರನಾಮೆ 1796

ಇದರಲ್ಲಿ 1632ರಿಂದ 1790ರವರೆಗೆ ಕೊಡಗುದೊರೆಗಳ ಜರಿತ್ರವು ಹೇಳಿದೆ
ಕೊಡಗು ದೊರೆಯಾದ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರನು ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಒರೆಯಿಸಿದನು.

ಮುಟದಕಂದ ಸು. 1800

ಅಸ್ತಮಯವಾಯಿತಯ್ಯಾ | ವುಸ್ತುಕಮಂ ಕಟ್ಟಿ ಮನೆಗೆ ಪೋದೀವಯ್ಯಾ |
ಹೊತ್ತಾಟೆಯಿದ್ದು ಬಾರದೆ | ಉತ್ತಮಕಶಿರಾಜ ನೋಡಿ ಶಿಕ್ಷೆ ಪನೊಡೆಯಂ ||
ಕಶಿರಾಜನೊಡನೆ ಹುಟ್ಟಿದ | ನೆಸವಂ ಕಿಟಿಯಾತನೊಬ್ಬ ಕೊ ದಂಡರಸಂ |
ಸಸಿ ಸಿರದಾಡುವ ದುಷ್ಟರ | ಬೆಸಗೈದವನಿಂದ ಒಡಿವ ಕಶಿಮಹ ರಾಜಂ ||
ಕಶಿಗೆ ಕಿಟುಗೆಜ್ಜೆ ತೊಂಗಿಲು | ಪೊಸಬಣ್ಣ ದಠಾಣೆಗೊಲ್ಲ ಮುಪ್ಪುರಿದಾರಂ |
ವಶವಲ್ಲದಿಪ್ ಕುವರ | ಹೊಸಹೊರಿಯ ತದೆವತೆವೆ ತದೆವಂ ಬೆನ್ನಂ ||
ಗಟಿಗೆಗೆ ಪದಪದವೊಪ್ಪಿಸಿ | ತಳುವಿಲ್ಲದೆ ಬಣ್ಣದೊಲೆ ಕಂಠವು ಜೀಯಾ |
ಹಲಗೆಯ ದಟ್ಟಿವೆ ಜೀಯಾ | ಬಳಹಂಗಳ ವೊನಜುವಾಡಿ ಬರೆವೆವುಜೀಯಾ ||
ನಡುನೀಳವಾಗಿ ಬೆನ್ನಂ | ಕಡುಬಿಟ್ಟಿತ್ತಾಗಿ ಜಘನಮಂ ಹೊಕ್ಕು ಉಮಂ |
ನಡುವಿಗೆ ಸರಿಸಮಾಗಿಯೆ | ಕೊಡುವುದು ತಲೆಕಟ್ಟನರ್ಥಂ ದ್ರಾಕ್ಷಾ
ತಿಯಂ ||

ಗಯಚರಿತ್ರೆ ಸು. 1800

ಯ. ಕ್ಷುಗಾಸ; ಗೋಕಣಗಣನಾಥ, ಕಾರಕಳದನೆಂಕಟೇಶ್ವರ ಇವರು
ಗಳಿಗೆ ಮಂಗಳವು ಹೇಳಿದೆ.

ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣ (ಪ್ರವದಿ 108) ಸು. 1800.

ಮರುಗಮಲ್ಲಿಗೆಜಾಜಿ | ಸುರಗಿಸೇವಂತಿಗೆ | ಮುಡಿವಾಳಪಚ್ಚೆ ದವನವು |
ಸಂಪಗೆಯ | ಸರವ ಹಾಕಿದಳಳಿಯನಿಗೆ ||

ನಂದಿಭಂದಸ್ಸು ಸು. 1800.

ಪ್ರಾಸಗಳು, ವೃತ್ತಗಳು ಇವುಗಳ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೇಳುವ ಗ್ರಂಥ.
ಪ್ರಾಸವೆನಳ್ಳಿರಡನೆಯದು | ಭಾಸುರತರದಾದಿವರ್ಣ ವಡಿ ಮೇದಿನಿಯೊಳ |
ಪ್ರಾಸವದು ಚರಣಕೆಲ್ಲಕೆ | ಲಾಸವು ಕೇಳವಡಿಯು ಪಾದಪಾದಕೆ

ಸಖಿಯೇ ||

ಕಾವೇರೀಪುರಾಣ ಸು. 1800.

ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿ; ಸಂಧಿ 11, ಪದ್ಯ 354.
 ಮೆಚೆವ ಸಹ್ಯಾಚಲದ ಪಾಶ್ವದ | ಲಿರುವ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರನದಿಗಳ |
 ಹರಿಹರಬ್ರಹ್ಮಾದಿವರ ದಿವ್ಯಮಹಿಮೆಗಳ ||
 ನಿರಚಿಸಿದ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿಕಾಂಡದ | ಪರಮಪಾವನ ಕಥೆಯ ಕೇಳಿದ |
 ನರರ ಸಲಹುವಳೊಲಿದು ಮೂಕಾಂಬಿಕೆಯು ಕರುಣದಲಿ ||

ಶಂಕರಸಂಹಿತೆ ಸು. 1800.

ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿ; ಸಂಧಿ 89, ಪದ್ಯ 298. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿ, ಸರ್ವ
 ಸ್ವತಿ, ವಿಷ್ಣು, ಈಶ್ವರ, ಮೂಕಾಂಬಿಕೆ, ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿಇದೆ.
 ಪ್ರತಿಸಂಧಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಮೂಕಾಂಬಿಕೆಯ ಅಂಕಿತವಿದೆ. ನೈಮಿಶಾರಣ
 ದಲ್ಲಿ ಋಷಿಗಳು ಸೂತನನ್ನು ಕುರಿತು

ಹರನಸುತ ಷಣ್ಮುಖನ ಪಾವನ | ಜರಿತವನು ನೀನೆಮಗೆ ಕರುಣದ |
 ಲಘುಹು ತಜ್ಜನ್ಮವನು ಬಾಲಕತನದ ಕೇಳಿಗಳ ||
 ಸುರರ ಸೇನಾಪತ್ಯವಾದುದು | ಧುರದಿ ಬಹುರಾಕ್ಷಸರ ಕೆಡಹಿದ |
 ಪರಿಯನೆಲ್ಲವನೆಮಗೆ ವಿಸ್ತರವಾಗಿ ತಿಳುಹುವುದು ||
 ಎಂದು ಕೇಳಲು ಅವನು ವಿವರಿಸಿದನು.

ರತಿಯ ಪ್ರಲಾಪ

ತಂದೆತಾಯಿಗಳಿಲ್ಲರಕ್ಷಿಸ | ಬಂಧುಗಳಿಗಿಲ್ಲ ಸಂಗಡ |
 ಬಂದ ಸೋದರರಕ್ಕತಂಗಿಯಿಲ್ಲ ಸೋಡಲೈ ||
 ಬಂದ ಗೂಡಿನೊಳೆರಡುಪಕ್ಷಿಗ | ಇಂದದೊಳು ನಿನ್ನಂಗಸಂಗದಿ |
 ಇಂದದೊಳಿಗಿರೆ ಮೃತ್ಯು ಬಂದುದೆನುತ್ತ ಹಲುವಿದಳು ||

ಐರಾನತ ಸು. 1800.

ಯಕ್ಷಗಾನ; ಕಣ್ವಪುರದ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣನ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

ಅನಕುಶರ ಕಾಳಗ ಸು. 1800.

ಯಕ್ಷಗಾನ; “ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಶರಣೆಂದು” ಗ್ರಂಥವು ಆರಂಭವಾಗಿದೆ.

ಭಸ್ಮಾಸುರನಕಾಳಗ ಸು. 1800.

ಯಕ್ಷಗಾನ; ವೇಲಾಪುರದ ಚೆನ್ನಕೇಶವನ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

ವೆಂಕಟಾಚಲರಾಮನ ಹಸೆಗೆ ಕರೆಯುವ ಹಾಡು ಸು. 1820.

ನಿರಿಯಪುರದ ಚೆನ್ನಕೇಶವನ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

ಬಭ್ರುವಾಹನಕಾಳಗ ಸು. 1820.

ಯಕ್ಷಗಾನ; ಉಡುಪಿಯ ಕೃಷ್ಣನ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

ಹುಲಿಕಲ್ಲು ಸಂಸ್ಥಾನಿಕರ ಚರಿತ್ರೆ ಸು. 1820,

ಗಟ್ಟಗ್ರಂಥ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮಾಗಡಿತಾಲ್ಲಕ್ಕು ಹುಲಿಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಆಳಿದ ಎಲ
ಹಂಕ ಪ್ರಭುಗಳ ಚರಿತ್ರೆ ಹೊನ್ನಪ್ಪಗೌಡನಿಂದ ಗಿರಿಯಪ್ಪಗೌಡನವರೆಗೆ ಹೇಳಿದೆ.

ಕೃಷ್ಣರಾಜಸ್ವಾಮಿ ವರ್ಣನೆ ಸು. 1825.

ರಾಗತಾಳಗಳೊಡನೆ ಹಾಡಬಹುದಾದ ದಂಡಕದಂತಿರುವ 22 ನುಡಿಗಳಿವೆ.
ಇವಕ್ಕೆ ಖಡಕ್ ಎಂಬ ಹೆಸರಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ವೈಸೂರು ಮುಮ್ಮಡಿ
ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ ಗ್ರಂಥ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ವೆಂಕಟವಿಠಲೇಶ ಎಂಬ
ಅಂಕಿತವಿದೆ.

ಇದುಂ ಎನ್ನವಂಶದ ಧರಣೀಪತಿ ಕುಂದರದನ ಅರವಿಂದನಯನ ಬಲು
ಸುಂದರಾಂಗ ಗೋವಿಂದನ ಸೇವಕ ಒಂದಿಹ ಸ್ವಾರಿಯಸಿಂದು ನೋಡಬೇಕೆಂದು
ಒಲಿಕ ಆಯಿಂದು ಧರೆಗೆ ತಾ ಎಂದಪನೊ ಎಂದೊಬತೆಕುಂ ಮುಗದಿಂದ ತಾರೊದ
ಹೊಂದಿ ಶಶಿಯು ಖುದುಸೆ ಜರುತಿರಲು.

ಕೃಷ್ಣರಾಜಸೋಬಾನೆ ಸು. 1825.

ಕೆಂಸಿನತೊಡಿಗೆಯ ಸೊಂಪುಗಾತಿಯನು |
ಸಂಪಗೆಯೆಸಳಿನ ನಾಸಿಕದವರು |
ಜಂಜಲಾಕ್ಷಿಯರು ತಾವರೆಯ ಪೊಲ್ಲು ನಳುನದ |
ಪಂಚನಾರಿಯರವರು ಕೃಷ್ಣನ ಸೋಬಾನೆ ||

ರುಕ್ಮಿಣೀಸ್ವಯಂವರ ಸು. 1825.

ಹಾಡು 22; ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಕಾಲ

ಪಾರ್ವತೀಕಲ್ಯಾಣ ಸು. 1825.

ಹಾಡು 47; ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಕಾಲ

ಪಾರ್ವತಿಯ ಹಸೆಗೆ ಕರೆದಸೋಬಾನೆ ಸು. 1825.

11 ಪದ; ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಪದವಿದೆ—
ಮಿತ್ರ ದೇವಾಜಮ್ಮಣ್ಣಿಯವರಿಗೆ |
ಪುತ್ರಸಂತಾನವಿತ್ತು ಮುತ್ತೈದೆತನ ಸ್ಥಿರವಿತ್ತು |
ಸ್ಥಿರವಿತ್ತಾಪಾರ್ವತಾದೇವಿಗೆ ಮುತ್ತಿನಾರತಿಯಬೆಳಗಿಸೋಬಾನೆ ||

ಹರಕೆಸೋಬಾನೆ ಸು. 1825.

ಪದ 10; ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ನರಹರಿಪುರದ ಗಿರಿಜಾಧವನ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ.

ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದ ವಿವರ ಸು. 1825

ಭಾಗವತಪುರಾಣದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಕಾರಕ್ಕೆ ಪಂಚಾಶತ್ತೋಟಿ ಭೂಮಂಡಲದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಸಕಲರಿಗೂ ತಿಳಿವಹಾಗೆ ನನ್ನ ಬುದ್ಧಿಗೆ ತಿಳಿದಷ್ಟು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಕಾರಕ್ಕೆ ವಿಂಗಡಿಸಿ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ.

ಪ್ರಸನ್ನ ಕೃಷ್ಣ ಕೊರವಂಜಿ ಸು. 1830.

ನರಸತಿ ಕೃಷ್ಣ ಧರಾಧಿಪ | ವಿರಚಿತನವಪಾರಿಜಾತನಿಮಲಸುಕಥೆಯೊಳ್ |
ಮುರರಿಪುಧರಿಸಿದ ವೇಷದ | ಕೊರವಂಜಿಯ ಕಥೆಯ ನಾನು ಕುಶಲದಿ
ಸೇವೆ ||

ಅಮ್ಮಣಿ ಸಾರಿಜಾತ ಸು. 1830.

ಯಕ್ಷಗಾನ; ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯ, ಸಿರಿಗುಪ್ಪಿ ಅಂಜನೇಯ ಇವರುಗಳ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ.

ರುಕ್ಮಾಂಗದಚರಿತ್ರೆ ಸು. 1830.

ಯಕ್ಷಗಾನ; ನಾಮಾಂತರ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಮುಖೋಲ್ಲಾಸ.

ಸಿರಿಯಾಳಚರಿತ್ರೆ ಸು. 1830

“ಶಿವಲೀಲಾಮೃತಗ್ರಂಥಾಂತರ್ಗತವಾದ ಜ್ಞಾನಭಕ್ತಿವೈರಾಗ್ಯ ಸತ್ಯ ಶಿವ ಮಹಿಮೆ ಇವುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರತಕ್ಕ ಸಿರಿಯಾಳರಾಜನ ಚರಿತ್ರೆ ನೂತನವಾಗಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.”

ವೈಸೂರು ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನ ಕಾವು. “ಚಾಮೇಂದ್ರಾತ್ಮಜನಂಜ ರಾಜವಿಭುವಂ ಪಾಲಿಕ್ಕೆ ನಾರಾಯಣಂ” ಎಂದಿದೆ.

ಭಾಗವತಸೋಬಾನ ಸು. 1830

ಪದ 17; ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ “ಕೃಷ್ಣರಾಜನಿಗೆ ಮಂಗಳವಾಗಲಿ” ಎಂದಿದೆ.

ವೆಂಕಟೇಶಜೋಗುಳಪದ ಸು. 1830.

ಪದ 17. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ “ಕೃಷ್ಣರಾಜನಿಗೆ ಮಂಗಳವಾಗಲಿ” ಎಂದಿದೆ.

ಸುಭದ್ರಾಕಲ್ಯಾಣ ಸು. 1830.

ಯಕ್ಷಗಾನ; ಗೋಪ್ತೀಪುರದ ಲೋಕನಾಥನ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

ಸುಧನ್ವನಕಾಳಗ ಸು. 1830.

ಯಕ್ಷಗಾನ; ಕ್ಷೇಮಪುರದ ವೆಂಕಟರಮಣನಿಗೆ ಮಂಗಳವು ಹೇಳಿದೆ.

ಪುತ್ರಕಾಮೇಷ್ಟಿ ಸು. 1830.

ಯಕ್ಷಗಾನ; ಸಂಧಿ 10. ಶರಪುರದ ವಿಘ್ನೇಶನ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

ದೀನಪಾಲಶತಕ ಸು. 1850.

ಇದರಲ್ಲಿ 108 ವೃತ್ತಗಳಿವೆ; ಒಂದೊಂದೂ “ದೀನಪಾಲನಾ” ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ.

ಎಂದಿಗು ನಿನ್ನ ನಂಬಿಹೆನು ಬಂಧುವೆ ನೀ ದಯಮಾಡಿಯೆನ್ನನುಂ |
ಕಂದನ ಕಾದವೋಲ ಸತತ ಚಂದದಿಯೆನ್ನನು ಕಾದು ರಕ್ಷಿಸೈ ||
ಮಂದರಪರ್ವತೋತ್ತಮವನಂದದೊಳಿತ್ತಿದ ಧೀರನೇ ಸದಾ |
ನಿಂದು ಮದೀಯಗೇಹದಲಿಯೆಂದಿಗು ರಕ್ಷಿಸೊ ದೀನಪಾಲನಾ ||

— — —

ಭಕ್ತಿವಿಜಯ (ಗದ್ಯ) 1884.

ಮಹೀಪತಿಯ ಸುಹಾರಾಷ್ಟ್ರಗ್ರಂಥದ ಭಾಷಾಂತರ. “ಸೀತಾವಿಲಾಸದ ಸನ್ನಿಧಾನದ ಅಪ್ಪಣೆಯಿಂದ ಭಕ್ತಿಜ್ಞಾನವೈರಾಗ್ಯಗಳಿಗೆ ನಿಧಿಸ್ವರೂಪವಾದ ಭಕ್ತಿ ವಿಜಯವೆಂಬ ಗ್ರಂಥಾರಂಭ.”

— — —

APPENDIX III

ಪರಿಶಿಷ್ಟ III

ಗ್ರಂಥ ಶುದ್ಧಿ

ಪುಟ	ಪಂಕ್ತಿ	ಅಶುದ್ಧ	ಶುದ್ಧ
1	10	ಕುಶಸಲದ	ಕುಶಸ್ಥಲದ
4	14	ವಾಲ್ಮೀಕಿ	ಫಾಲ್ಗುಣ
9	4	ಲೆನೆಯ	ಲೆನೆಯ
	23	ವೀರರಾಜ	ವೀರರಾಜ
11	20	ಸಕಲಕಲ	ಸಕಲಕಲಾ
13	7	ಭಾವನ್ನ	ಬಾವನ್ನ
14	3	ಜಿಟ್ಟದ	ಜಿಟ್ಟದ
16	19	ಈಪದ	ಈಪದ
24	9	ಸಂವದ	ಸಂವಾದ
26	6	ಕವಿಕುಲರನ	ಕವಿಕುಲರನ್ನ
	25	ಪುಂಗವವ	ಪುಂಗವ
28	ನಿರ್ವಾಣಮಂತ್ರಿ. ಈತನು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಸಾರದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಿಗೆ ವಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ನಿಜಗುಣ ಶಿವ ಯೋಗಿಯ ವಿವೇಕಚಿಂತಾಮಣಿಯ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗವನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತಕ್ಕೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಿದ್ದಾನೆ.		
32	3	ನೆಗಟಿದೆಂ	ನೆಗಟ್ಟಿದೆಂ
35	16	ಹೆದಲಿ	ಹೆದಲಿ
39	ಜಾಯೇಂದ್ರನು ಸ್ತುತಿಸುವ ಕಾಡಸಿದ್ಧೇಶನೂ ಇಷ್ಟಲಿಂಗತತಕವನ್ನು ಬರೆದವನೂ (ಪುಟ 28) ಒಬ್ಬನೇ ಆಗಿರಬಹುದೋ ಎನ್ನೋ ತಿಳಿಯದು.		

ಪುಟ	ಪಟ್ಟಿ	ಅಶುದ್ಧ	ಶುದ್ಧ
40	25	ಶೀವಗೀತೆ	ಶೀವಗೀತೆ
47	14	ಕೃಷ್ಣರಾಜ	ಕೃಷ್ಣರಾಜ
49	9	ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ	ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ
50	10	ಬ್ರಾಹ್ಮ	ಬ್ರಾಹ್ಮ
52	8	ವಿಷ್ಣು	ವಿಷ್ಣು
55	13	ಗತೆವ	ಗತೆವ
59	3	ಸಳ	ಸ್ಥಳ
62	18	ಕೊಂಡಿದಾನೆ	ಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ
66	10	ಪರ್ಬರ	ಪರ್ಬರಲ್
69	13	ಹರಿಹರದ	ಮಲೆಬೆನ್ನೂರ
71	7	ಮುಷಿಕ	ಮುಷಿಕ
73	7	ಗೆರಿಯ	ಪೆರಿಯ
75	16	ಸುದುಲಿ	ಸಲಿದು
78	5	ಸದ್ಗುರ	ಸದ್ಗುರು
"	6	ದು	ಉದಾ
79	16	ತೂಟಿದಳು	ತೂಟಿದಳು
"	"	ದಂತೆ	ದಂತೆ
81	ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ. 319 ನೆಯ ಪುಟವನ್ನು ನೋಡಿ.	ಹೇಳ	ಹೇಳು
"	17		
84	ಮುದ್ದಣ್ಣ. 219 ನೆಯ ಪುಟವನ್ನು ನೋಡಿ.		
86	6	ಪದ	ಪದ್ಮ
87	ಹೆಡ್ಲಿಂಗ್	ಷಡಕ್ಷರಯ್ಯ	ಷಡಕ್ಷರಯ್ಯ
"	1	ರಂಗ,	ರಂಗ.
89	24	ಜಳಿಸುವ	ಜ್ವಳಿಸುವ
90	13	ಹೇಳಿದಾನೆ	ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ
97	10	ಬಾಹ್ಮಣ	ಬ್ರಾಹ್ಮಣ

ಪುಟ	ಪದ್ಧತಿ	ಲಿಪಿ	ಶುದ್ಧ
99	17	ದೊರೆಯು	ನೇವಂತರಾಜನ
100	ತಿಪ್ಪಯಾರ್ಯ. ಈತನು ಕಾಳೀಯಮರ್ಧನ, ಕುಜೇಲೋ ಪಂಚಾಂಗ ಎಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಸಂಜಯ್ಯ. ಇವನು ಮೂಗೂರು ಅರಸುಗಳ ಪಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನು ; ಕಾಶ್ಯಪಗೋತ್ರದವನು. ಈತನು ಶಬರಧನಂಜಯವಿಲಾಸಮಂಜು ಎಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.		
,,	15	ಜಿನಸು	ಜಿನಸ್ತು
,,	2	ವೇಶ	ದೇಶ
104	16	53,	53.
105	13	ಗಂಧ	ಗ್ರಂಥ
107	13	ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ	ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ.
108	5	ಪಟ್ಟದಿ	ಷಟ್ಟದಿ
,,	12	ಉದ್ಧರಿಸಿ	ಉದ್ಧರಿಸಿ
115	17	ಪದಾವತಿ	ಪದ್ಮಾವತಿ
122	4	ದೈವಿಲ್ಲೆಂದ	ದೈವಿಲ್ಲೆಂದ
,,	5	1748	1748—1775
129	5	ಇಂದಿರಾಭ್ಯುದಯ	ರಮಾಭ್ಯುದಯ
130	25	ದು ದೇಶ	ದುಪದೇಶ
134	4	ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ
135	15	ಉದರಿಸಿ	ಉದ್ಧರಿಸಿ
137	ಜಗನ್ನಾಥದಾಸ. ಇವನ ತಾಯಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಕೃ. ಇವನಿಗೆ ಮೊದಲು ಶ್ರೀನಿವಾಸಪ್ಪ ಎಂಬ ಹೆಸರಿದ್ದಿತು. ಈತನು ಶಕ 1640 ಕೇಲಕದಲ್ಲಿ (1728) ಹುಟ್ಟಿ ಶಕ 1731 ಶುಕ್ಲದಲ್ಲಿ (1809) ಸತ್ತನೆಂದೂ ವರ ದೇಂದ್ರನಲ್ಲಿ ತರ್ಕ ಮುಂತಾದ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಕಲಿತನೆಂದೂ ಮೇಳು ತ್ತಾರೆ.		
141	12	ತೆಗೆದ	ತೆಗೆದು

ಪುಟ	ಪದ್ಯಂಕ	ಅಶುದ್ಧ	ಶುದ್ಧ
142	7	ನವರತ	ನನವರತ
145	15	ಕಸು.	ಕುಸು
148	3	ಒಗೆ	ಬಂ
150	11	ಯಪ	ಯಸ್ಪ
,,	15	ಕೂಗಿ	ಕೂಜಿ
151	4	ಸಿದ್ಧಾ	ಸಿದ್ಧಾದಿ
,,	ವಿಠಲದಾಸ.	ಇವನ ಸ್ಥಳ ಕರ್ಚಗಿ.	
152	7	ಶ್ರೀಧ	ಶ್ರೀದ
,,	18	ಡೊಂಬಲಿ	ತೊಂಬಲಿ
156	5	ದ	ದಲ್ಲಿ
160	25	ಮೇರೀ	ಮೇರಿ
161	20	ಉದ	ಉದ್ಧ
164	1	ಸು. 1808	1808
,,	13	ಸು. 1810	1810
165	3	ಭವಾ	ಭವಾ
,,	26	ಮಣ	ಮಣಿ
168	12	ಸರಸ್ವತೀ	ಸರಸ್ವತೀ
170	16	ಸು. 1812	1812
172	ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಪ್ಪಣರಾಜ. ಈತನು ದಕ್ಷಾಧ್ವರಕಥೆ ಎಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನೂ ಬರೆದಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.		
178	12	ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವನ್ನು	ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವನು.
,,	21	ಸಂಖ್ಯಾತ	ಸಂಖ್ಯಾ
174	42	ಮಂಡ	ಮಂಡಲ
175	10	ಅಧ್ಯಾತ್ಮ	ಅಧ್ಯಾತ್ಮ
,,	20	ಇದರ	ಇದರಲ್ಲಿ
180	16	ಸಿದಾ	ಸಿದ್ಧಾ

ಪುಟ	ಪದ್ಯಂ	ಅಶುದ್ಧ	ಶುದ್ಧ
184.	20	ನಿಲೋಬ	ನಿಲೋಬ
..	36	ಬಲಿಕೊಡ	ಬಲಿಕೊಡದೇಕೆಂದಿದ್ದ ಬಟ್ಟು ಬಾಲಕನನ್ನು ಪಂದರಿವುರದ ನಿಲದೇವರು ಕಾಣಾಡಿದ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ.
186	3	ಅಣುಪ್ರಸ	ಅಣುಪ್ರಸಫ
..	19	ದೇವರು	ದೇವರ
192	25	ದೇವಜ್ಞ	ದೈವಜ್ಞ
193	13	ಸುಧಾಸರ	ಸುಧಾರಸ
96	17.	ಷಷಿ	ಷಷ್ಠಿ
206	ನಂಜಯ್ಯ. ಇವನು ಮೋದವಿವೇಕಕಾಳಗ, ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರೋಪಾ ಖ್ಯಾನ, ಬಲಿಕೃಪತಿಯ ಜರಿತೆ, ಸಾರಂಗಧರನ ಕಥೆ, ಚಂದ್ರಹಾಸನ ಕಥೆ ಈ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.		
208	ನಂಜುಂಡಶಿವಯೋಗಿ. ಈತನು ಅಬಿನೀಶ್ವರಚರಿತೆ, ಸುರಾಭಾಂ ಡೇಶ್ವರೋಪಾಖ್ಯಾನ ಎಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.		
120	11	1886	1866
319	14	ಕೊಟ್ಟಿವು	ಕೊಟ್ಟಿವು (ಪುಟ 81, 84).
223	ಸರಗೂರು ವೆಂಕಟವರದಾಚಾರ್ಯ. ಈತನ ಜರಿತವು 213ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.		
234	15	ಟ್ರಾನ್ಸ್	ಟ್ರಾನ್ಸ್
233	10	ಸೆಂಟ್ರಾಲ್	ಅಲೋಸಿಯಸ್
..	ಸೆಂಟ್ರಾಲ್ ಸ್ಕೂಲ್. ಇವನು ಪ್ರೀತಾನುಷಂತ್ರವನ್ನು ಬರೆದಿ ದ್ದಾನೆ.		
233.	14	ಸಾರಸ್ವತ	ಕೊಂಕಣ
243	1	175	1716

ಪುಟ	ಪದ್ಯ	ಅಶುದ್ಧ	ಶುದ್ಧ
256	4	ಮಾಣದಣು	ಮಾಣದನು
268	18	ಮನು	ಮನ
272	14	ಸ್ತುತಿಯಿಸುತ್ತ	ಸ್ತುತಿಯಿಸುತ್ತಂ
275	73 ಎಂದಿರಬೇಕು. ಹೀಗೆ 282 ರ ವರೆಗೆ 3 ಪುಟಗಳಿಗೆ ಸಂಖ್ಯೆ ತಪ್ಪು ಬಿದ್ದಿದೆ. 282 ಎಂಬುದು 280 ಎಂದಿರಬೇಕು.		
279 (277)	3	ನೋಡುವರೆ	ನೋಡುವರೆ
281 (279)	13	ಕುಸುಮಷಟ್ಪದಿ	ಸಾಂಗತ್ಯ
285	5	ಎಯ್ಯ	ಎಯ್ಯ
28	25	ದಾಗ	ದಾಗಳಿನುತ
286	ಬಸವೇಶ್ವರರಗಳೆ. ಇದೂ 279 (277) ರಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಬಸವೇಶ್ವರ ನೋತ್ರವೂ ಒಂದೇ ಗ್ರಂಥವಾಗಿದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು.		
288	ಸರ್ವಾಗಮುಶಿಖಾಮಣಿ, ಇವರಿಂದ ಒಂದು ವಚನವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆ ಯುತ್ತೇವೆ -		
<p>ಅದಿ ಅನಾದಿ ಇಲ್ಲದಂದು ಅಚಾಂಢಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವಿಲ್ಲದಂದು ತಾನೆ ನಾದವಿಂದುಕಳಾತೀತನು. ಜನಪರಮರಿಲ್ಲದಂದು ತಾನೆ ನಾಮರೂಪಕ್ರಿಯಾತೀತನು. ಸಚರಾಚರಂಗಳಿಲ್ಲ ರಚನೆಗೆ ಬಾರದಂದು ತಾನೆ ಅಖಂಡಪರಿಪೂರ್ಣನು. ಅಪ್ರಮಾಣ ಅಗ್ರವ್ಯ ಅಗೋಚರದತ್ತಲಾದ ಮಹಾಘನಚೈತನ್ಯಲಿಂಗ ನೋಡಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ.</p>			
299	13	ವಾದಂ	ವಾದಂ
300	26	ಪದ 30	ಪದ 300
302	1	ಪರ್ಭ	ಪರ್ಭ
304	14	ನಿಲಯಿ.ಪ	ನಣಿಯಿಪ
307	11	ಬಸವೇಂದ್ರ	ಬಸವೇಂದ್ರ
308	11	ಪರಿಸಕ್ಕು	ಪರಿಸಕ್ಕು

ಪುಟ	ಪದ್ಯಂಕ	ಅಶುದ್ಧ	ಶುದ್ಧ
309	ಹೆಡ್ಲಿಂಗ್	ಧ್ರುವ	ಧ್ರುವ
"	6	ಹೆಬ್ಬರಳಿನಲ್ಲಿ	ಹೆಬ್ಬರಳಿನಲ್ಲಿ
"	6	ಮಘದಾಕ್	ಮಘಮಾಕ್
"	14	ಅಹಿಕ	ಅಹ್ನಿಕ
10	9	ನೆಹಿ	ನೆಹಂ
"	10, 11	ಮೆಹಿದಂ	ಮೆಹೆದಂ
"	21	ವದ್ಯ	ಪದ್ಯ
311	2	ಇತಿದಸ	ಇತಿಹಾಸ
316	10	ಸಾರಿ	ಸಾಣಿ
320	10	ಹೇಳಿದ	ಹೇಳಿದ
322	8	ಸರ್ಯ	ಸರ
"	10	ಸೈಮಿಕಾರಣ	ಸೈಮಿಕಾರಣ್ಯ
323	12	ಹುಲ್ಲೆ	ಹುಲಿ
324	3	ಮುಳದಿಂದ	ಮುದದಿಂದ
"	"	ತಾರೆಗದ	ತಾರೆಗಳ

APPENDIX IV.

ಪರಿಚ್ಛೇದ IV.

ಪ್ರಥಮಾದ್ವಿತೀಯಸಂಪುಟಗಳಿಗೆ ಸೇರಬೇಕಾದ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳು.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾವ್‌ಸಾಹೇಬ್ ಹಳಕಟ್ಟಿಯವರು ಮುದ್ರಿಸಿರುವ " ವಚನ ಶಾಸ್ತ್ರಸಾರ " ದಿಂದ ನಾವು ಪ್ರಥಮಸಂಪುಟದ (ತಿದ್ದಿದಮುದ್ರಣ) 211ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅಂಕಿತಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿರುವ ವಚನಕಾರರ ಹೆಸರುಗಳು ತಿಳಿದುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ನಮಗೆ ತಿಳಿಯದೆ ಇದ್ದ ಹಲವರು ವಚನ ಕಾರರ ಹೆಸರ ಗಳೂ ಅಂಕಿತಗಳೂ ತಿಳಿದುವು. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ

1 ನಾವು ಹೀಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ವಚನಕಾರರ ಅಂಕಿತನಾಮಗಳಿಗೂ ವಚನ ಶಾಸ್ತ್ರಸಾರದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅಂಕಿತನಾಮಗಳಿಗೂ ಕೆಲವು ಕೆಲವು ವ್ಯತ್ಯಾಸವು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಆರ್ಕೇಶ್ವರಲಿಂಗ, ಅಖಂಡೇಶ್ವರ, ಅಜ ಗಣ್ಣ, ಅಮರಗುಂಡದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ, ಅನುಗೇಶ್ವರಲಿಂಗ, ಕಲಿದೇವರದೇವ, ಥಾಮನಾಥ, ಸಿಮ್ಮಲಿಗಿಯ ಜೆನ್ನರಾಮ ಎಂಬ ಅಂಕಿತಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಮಧು ವಯ್ಯ, ಪಣ್ಣುಖಸ್ವಾಮಿ, ಮುಕ್ತಾಯಕ್ಕ, ಪುರದನಾಗಣ್ಣ, ರಾಯಸದ ಮಂಜ ಣ್ಣನ ಹೆಂಡತಿ ರಾಯಮ್ಮ, ಮಡುವಳ ಮಾಚಯ್ಯ, ದೇವರದಾಸಮಯ್ಯ, ಚಂದಿ ಮುರಗ ಇವರಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತವೆ ಎನ್ನು ಹೇಳಿದೆ. ನಮ್ಮ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಾದರೂ ಈ ಅಂಕಿತಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಮಡುವಳ ಮಾಚಯ್ಯ, ನಿರಾಲಂಬಶರಣ, ಅಜ ಗಣ್ಣ, ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯ, ಅಮುಗಿದೇವಯ್ಯ, ಕಲಿದೇವಯ್ಯ, ಜೇಡರದಾಸಮಯ್ಯ, ಸಿಮ್ಮಲಿಗಿಯ ಜೆನ್ನಯ್ಯ ಇವರಿಗೆ ಸೇರಿವೆ. ನಾವು ಬರೆ ದಿರುವುದಕ್ಕೂ ಅವುಗಳೂ ಆಧಾರವಿದ್ದಿರಬೇಕು. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪುರಾತನ ನಾದ ಕೈಬರಹದ ಪುಸ್ತಕಗಳಿಂದ ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕಲಿದೇವ ಎಂಬ ಅಂಕಿತ ಫಳ್ಳೆ ಒಂದು ವಚನದಲ್ಲಿ (ವಚನಶಾಸ್ತ್ರಸಾರ, ಪುಟ 267) ಮಡಿವಾಳಯ್ಯನು ಚಾಂದ್ರಮಾಲೆಯನ್ನು ಸಂಜೋಧಿಸುವಂತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಈತನ

ನಮಗೆ ತಿಳಿದುದ ಹಲವು ಅಂಕಿತಗಳೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಒಳಕೊಂಡಿರುವ ಅನೇಕ ವಚನಗಳೂ ಕೊಟ್ಟಿವೆ. ನಾವು ಹಿಂದೆ ಒಂದೊಂದರಮೇರೆಗೆ ವಚನಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸಿರುವ ಕೆಲವರು ವಚನಕಾರರ ಮತ್ತೊಂದು ವಚನವನ್ನೂ, ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರು ಹೊಸ ವಚನಕಾರರ ವಚನಗಳನ್ನೂ, ವಚನಗಳು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕದೆ ಇರುವ ಕೆಲವರು ವಚನಕಾರರ ನಾಮಾಂಕಿತಗಳನ್ನೂ, ಕೆಲವು ಹೊಸ ಅಂಕಿತಗಳನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ:—

(ಪ್ರ. ಸಂಪುಟ 190) ಪಾಂಡಾದೇವಿ. ಸು. 1160.

ಸಂಸಾರಸಾಗರದಿಂದುದಿಸಿದ ಸುಖವೆ ದುಃಖವೆಂದಲೆಯದೆ ಆ ಸುಖವನೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಭವದುಃಖವೆಂಬ ಕ್ರೂರಜನ್ಮಚಕ್ರಕ್ಕೀಡಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮಜೆದು ತನಗಿಲ್ಲದ ಭ್ರಮೆಯ ತನ್ನದೆಂದು ಅಂತಪ್ಪ ಘೋರದೊಳಗೊಲಾಡುತ್ತಿಪ್ಪ ಮುಖಗಾಡುತ್ತಿಪ್ಪ ಅಜ್ಞಾನಿಜೀವಿಗಳು ನಿಮ್ಮನೆತ್ತ ಬಲ್ಲರಯ್ಯ ಎನ್ನಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಇಮ್ಮಡಿ ನೀಕಳಂಕಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ.

(ಪ್ರ. ಸಂಪುಟ 193) ನಿಜಗುಣದೇವ. ಸು. 1160.

ಅಂಗಲಿಂಗವೆಂಬನಕ ಯೋಗವೂದೆ ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಬೀಜ. ಆತ್ಮನನಹುದಿವೆ ನೆಂಬನಕ ಉಭಯದೊಡಲಾಯಿತ್ತು. ಉಭಯದ ಗವಿಜೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕದೆ ನಿಂದ ನಿಜಗುಣಯೋಗಿ.

(ಪ್ರ. ಸಂಪುಟ 194) ಕಲಿದೇವಯ್ಯ. ಸು. 1160.

ಈತನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿದೇವಯ್ಯ, ಕಲಿದೇವರ ದೇವಯ್ಯ ಎಂಬ ಅಂಕಿತಗಳೂ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ.

ಅಂಕಿತವು ಕಲಿದೇವ ಎಂದಿರಬಹುದೋ ಎಂಬ ಸಂದೇಹಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಆದರೆ ನಮಗೆ ದೊರೆತ ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಈತನ ಅಂಕಿತವು ಅಕೇಶ್ವರ ಲಿಂಗ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ. ಸುಗ್ಗಲದೇವಯ್ಯ ಗುರು ದೇವರದಾಸಿ ಮುಖ್ಯನೆಂದು ಬಸವಪುರಾಣ ಜಿನ್ನ ಬಸವಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಆದರೆ ಪೃಷ್ಠಾಂಶವಿಜಯದಲ್ಲಿ ಅವನು ಜೀವರದಾಸಿಮುಖ್ಯನೆಂದು ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ.

ಸಿಂಹದಮುಂದೆ ಚಿಗಿದಾಟವೆ ? ಪ್ರಳಯಾಗ್ನಿಯ ಮುಂದೆ ಪತಂಗದಾಟವೆ ? ಸೂರ್ಯನಮುಂದೆ ಕೀಟದಾಟವೆ ? ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಎನ್ನಾಟವೆ ಕಲಿನೀವರದೇವ.

(ಪ್ರ. ಸಂಪುಟ 195) ಸಿನ್ಮುಲಿಗೆಯ ಚೆನ್ನಯ್ಯ. ಸು. 1160.

ಸಾವು ತಡವಿಲ್ಲ ; ನರಕ ದೂರವಿಲ್ಲ. ದೇಹದಿಚ್ಛೆಗೆ ಹರಿದು ಕೆಮ್ಮನೆ ಕೆಡಬೇಡ. ದುರ್ವಿಷ ಕುವ ಬಿಡು ಬೇಗ. ಗುರುಪದವ ನಂಬು. ನಮ್ಮ ಸಿನ್ಮುಲಿಗೆಯ ಚೆನ್ನರಾಮನಲ್ಲಿ ನೀನು ಸುಖಿಯುಪ್ಪೆ ಮರುಳೆ

(ಪ್ರ. ಸಂಪುಟ 205) ಬಾಹೂರಬೋಮ್ಮಣ್ಣ. ಸು. 1160.

ಚಂದ್ರಕಾಂತಶಿಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಂದುವಿದ್ದಡೆ ಹಿಂಡಿ ಹಿಜ'ದಿಹನೆಂದಡೆ ಬಂದುದುಂಟೆ ? ಆ ಬಿಂದುವರುಣಶಿಲೆಯಲ್ಲಿ ಉರುಹಿ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಉರಿದುದುಂಟೆ ಅನಲ ? ಅವು ತಮ್ಮ ಒಲವಜ'ದ ಸಾಫ್ಯಕ್ಕಲ್ಲದೆ ಫಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂತೀತೇಜನಂತೆ ಕ್ರಿಯಾ ಜ್ಞಾನವೆಲ್ಲವ ಬಲ್ಲೆನೆಂದು ಅಡ್ಡವಾಯ್ದು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ನಡಿದಡೆ ನಿಜವಸ್ತು ಸಲ್ಲಿಲೆ ಯಲ್ಲಿವುನೆ? ಶ್ರದ್ಧೆ ಸನ್ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲದೆ ಗಿಲ್ಲಗೂಳಿಗರಕ್ಷೆಲ್ಲ, ಸಂಗನಬಸವಣ್ಣ ಕಾಕ್ಷಿ ಯಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮೇಶ್ವರಲಿಂಗವು ಅವರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವಾಗಿ.

(ಪ್ರ. ಸಂಪುಟ 206) ಪ್ರಸಾದಿಭೋಗಣ್ಣ. ಸು. 1160,

ಭಕ್ತಿಯೆಂಬುದು ಬೇರು ; ನಿರಕ್ತಿಯೆಂಬುದು ಮರ ; ಫಲವೆಂಬುದು ಜ್ಞಾನ; ಪಕ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿತೆಂಬುದು ಅವಧಿಜ್ಞಾನ ; ತೊಟ್ಟು ಬಿದ್ದಲ್ಲಿ ಪರಮಜ್ಞಾನ; ಸುದಿಲ್ಲಿ ಆಂತರ್ಯಜ್ಞಾನ ; ಸುಖ ತನ್ಮಯವಾದಲ್ಲಿ ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನ ; ದಿವ್ಯತೇಜಸ್ಸು ಹಿಂಗಿದಲ್ಲಿ ಪರಿಪೂರ್ಣ ; ಅದು ಮಹದೊಡಲೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಎಡೆಯಿಲ್ಲ, ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣಪ್ರಿಯ ಭೋಗಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಲಿಂಗವು ಅಪ್ರಮಾಣವಾದ ಕಾರಣ.

(ಪ್ರ. ಸಂಪುಟ 208) ಡಕ್ಕೆಯಬೋಮ್ಮಣ್ಣ. ಸು. 1160.

ತಾನಹ'ಯದೆ ಮಾಡಿದ ದೋಷಕ್ಕೆ ಘೋರವಿಲ್ಲ. ಅದು ಏಳಗದ ಹುದುಗು. ತಾನಹ'ದು ಅಲ್ಲ ಅಡುದೆಂದು ಎಲ್ಲರಿಗೆ ಹೇಳು' ಪರಧನದಲ್ಲಿ ಕೂಡು.

ಯಶಲ್ಲಿ ಅನ್ಯರ ನಿಂದೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಾಪಾರಭಂಗಿಶರಲ್ಲಿ ಇದನಚಿತು ಅನುಸರಣೆಯ ಮಾಡಿದಡೆ ಕುಂಭಿನೀನರಕದಲ್ಲಿ ಹಿಂಗದಿವನು. ಕಾಲಾಂತಕ ಭೀಮೋಶ್ವರಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸ್ವಪ್ನದ್ವಯಂ ದೂರಸ್ಥನು.

(ಪ್ರ. ಸಂಪುಟ ೨೦೫) ಸಗರದ ಬೊಮ್ಮಣ್ಣ. ಸು. 1160.

ಸಕಲಾಗಮಂಗಳು ಕಲಿತು ಸರ್ವರಿಗೆ ಹೇಳಿ ತಾ ನಿಃಕರುಣಿಯಾಗಿ ತ್ರಿವಿಧ ಮಲಕ್ಕೆ ಹೊಜಗಾಗೆಂದು ತಾನೊಳಗಾಗಿ ಬಹಿಯಮಾತಿನ ಭಟನಂತೆ ಅದೇತಹ ಟಿಕೆ? ಸಗರದಜೊಮ್ಮನೊಡೆಯ ತನುಮನಸಂಗಮೋಶ್ವರಾ.

(ಪ್ರ. ಸಂಪುಟ ೨೦೫) ಅನಸರದ ಕೇರಣ್ಣ. ಸು. 1160

ಮದನನೇಜದೆ ಹಣ್ಣು ಕೊಯ್ಯಬಹುದೆ? ಕುಸುಮನಿಲ್ಲದೆ ಗಂಧವ ಮುಡಿಯಬಹುದೆ? ಉಪದ್ರವ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ನಿಜದ್ರವ್ಯವ ಕಾಣಬಹುದೆ? ಕ್ರಿಯಾಶುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದೆ ತ್ರಿವಿಧಕರ್ತು ತನಗೆ ಸಾಧ್ಯನವನು? ಇದುಕಾರಣ ಗುರುವಿನಲ್ಲಿ ಸದ್ಭಾವ, ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ವಾತಿ, ಜಂಗಮದಲ್ಲಿ ತ್ರಿವಿಧಮಾಲದೂರಸ್ಥನಾಗಿವುದು ಸದ್ಭಕ್ತನಂಗ, ಚಿದ್ಭವವಸ್ತುವಿನ ಸಂಗ. ಸದ್ವ್ಯೋಚಾತಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸುಸಂಗ.

(ಪ್ರ. ಸಂಪುಟ ೨೦೫) ದಾಸೋದದ ಸಗಣ್ಣ. ಸು. 1160.

ತನಗುಂಟಾಗಿ ಶಿಷ್ಯನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಕಟ್ಟಳೆಯ ವರುಷಕ್ಕೆ ತಪ್ಪದೆ ಅಂಗವಸ್ತ್ರವೆಂದು ಲಿಂಗವಸ್ತ್ರವೆಂದು ಕನಕಪರಿಸುಳವೆಂದು ಅಂದಣಭತ್ರಚಾಮರ ಕರಿತುರಗಂಗಳೆಂದು ಇವು ಬಂದುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸಂದಣಿಯಲಂದಣಕಾಣರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಸಿ ಅವು ಬಾರವರೆ ಬಂಧಿಸುವ ಲಿಂಗಮಾರಿಗೆ ಗುರುಸ್ಥಲವೆಂದಿಗೂ ಇಲ್ಲ. ಶಂಭುಗಿಂದಿತ್ತ ಸ್ವಯಂಭುಗಿಂದಿತ್ತ ಆತಿಜನ ನೋಡಾ ಮಾತುಳಾಂಗಮಧು ಕೇಶ್ವರನು.

(ಪ್ರ. ಸಂಪುಟ ೨೭೫) ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿ. ಸು. 1180.

(1) ಆಸೆಯುಳ್ಳನಕ ಒಬ್ಬರನಾಶ್ರಯಿಸುವುದು. ಆಶ್ರಯದಾಸೆ ಕಷ್ಟಕಾಣಿ ರಯ್ಯ. ಆಸೆಯೇ ದಾಸತ್ವ; ನಿರಾಶೆಯೇ ಈಶತ್ವ. ದಾಸತ್ವದ ಈಶತ್ವದ ಈಯನುವ ವಿಚಾರಿಸಿ ನಿರಾಶೆಯಾಗಿವುದೆ ಈಶಪದವೆಯು ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣಾ.

(2) ಶಿವನೇ ನೈವ; ಕೊಲ್ಲ ದಿವುದೇ ಧರ್ಮ; ಅಧರ್ಮದಿಂದ ಬಂದುದನೊಲ್ಲ. ದಿವುದೇ ನೇಮ; ಆಶೆಯಿಲ್ಲ ದಿವುದೇ ತಪ; ರೋಷವಿಲ್ಲ ದಿವುದೇ ಜಪ; ನಂಚ ನೆಯಿಲ್ಲ ದಿವುದೇ ಭಕ್ತಿ; ಹೆಚ್ಚು ಕುಂದಿಲ್ಲ ದಿವುದೇ ಸಮಯಾಚಾರ. ಇದು ಸತ್ಯ. ಶಿವ ಬಲ್ಲ. ಶಿವನಾಣೆ, ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ

ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ವಚನಕಾರರು

ಇವರೆಲ್ಲರೂ ವೀರಶೈವರು. ಇವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಬಸವನಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲವರು ಈಚೆಯೂ ಇದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಕಿನ್ನರಿ ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯ. ಸು. 1160

ಈತನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಾಲಿಂಗತ್ರಿಪುರಾಂತಕದೇವ (ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 117) ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

ನಿನ್ನ ಹರೆಯದ ರೂಪಿನ ಚೆಲುವಿನ ನುಡಿಯ ಜಾಣಿನ ಸಿರಿಯ ಸಂತೋಷದ ಕಿರುತುರಗರಘಪದಾತಿಯ ನೆರವಿಯ ಸತಿಸುತರ ಬಂಧುಗಳ ಸಮೂಹದ ನಿನ್ನ ಕುಲ ದಭಿವಾಸದ ಗರ್ವವ ಬಿಡು. ಮರುಳಾಗದಿರು. ಅಕಟಕಟ! ರೋಮಜನಿಂದ ಹಿರಿಯನೆ? ಮದನನಿಂ ಚೆಲುವನೆ? ಸುರಪತಿಯಿಂದ ಸಂಪನ್ನನೆ? ವಾಮದೇವ ವಸಿಷ್ಠರಿಂದ ಕುಲಜನೆ? ಅಂತಕನ ದೂತರು ಬಂದು ಕೈವಿಡಿದೆಡೆದೊಯ್ಯಾಗ ನುಡಿ ತಡವಿಲ್ಲ ಕೇಳೊ ನರನೆ. ಎನ್ನ ಮಹಾಲಿಂಗತ್ರಿಪುರಾಂತಕದೇವರ ಪೂಜಿಸಿ ದೆಯಾದಡೆ ಕೇಡಿಲ್ಲದ ಪದ ದೊರೆಕೊಂಬುದು ಮರುಳೆ.

ಚಿಕ್ಕಯ್ಯ. ಸು. 1160.

ಈವನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಉಳೆಯುಮೇಶ್ವರ (ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 117) ಎಂಬ ಅಂಕಿತವು ಉಪಯೋಗಿಸಿದೆ.

(1) ಅಸ್ಥಿಚರ್ಮ ಮಾಂಸರಕ್ತಖಂಡದ ಚೀಲ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಬರುವುದೇ ? ಹುರುಳಿಲ್ಲ ಸಂಸಾರ. ಎಂದಿಗೆ ನಾನೀ ಹೊತ್ತು ಹೊಪ್ಪೆಯನಿಲುಹುವೆನೋ ? ಎಂದಿಗೆ ನಾನಿದ ಬಳಸಿ ಕಳೆವೆನಯ್ಯಾ. ಎಡಹಿ ಕೂಡನುದಕವ ನಡುನೀರಲ್ಲೊಡೆವಂತೆ ಎನ್ನೊಡಲೊಡೆದು ನಿಮ್ಮನೆಂದಿಗೆ ಬೆರಸುವೆನು ಉಳಿಯುಮೇಶ್ವರಾ.

(2) ಭವಪಾಶಬಂಧದಿಂದ ಬಿಗಿದು ಕವಿಲೆಯ ಹುಲಿಯು |

ಗವಿಯೊಳಗೆ ಕಟ್ಟಿದಂತಾದೆ ಸಂಸಾರವೆಂ |

ಬವಿಚಾರಸರ್ಪ ಸರ್ವಗ್ರಾಸಗೊಂಡುದಿದನೊಮ್ಮೆ ಪರಿಹರಿಸಿ ನಿಮ್ಮ ||

ಅವಿರಳಶ್ರೀಪಾದದೊಳು ಮಗ್ನನಾಗಿ ಮ |

ತ್ವವಿಕಲ್ಪಸಮಸುಖಾನಂದದೊಳಗೆಂದಿಹೆನೊ |

ಭವರಹಿತ ಪರಮೇಶ ಪಾಲಿಸೈ ಸದ್ಗುರುವೆ ಉಳಿಯುಮೇಶ್ವರಲಿಂಗವೇ ||

ಸತ್ಯಕ್ಕ. ಸು. 1160.

ಈಕೆಯ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಶಂಭುಜಕ್ಕೇಶ್ವರ (ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 118) ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

(1) ಅರ್ಚನೆ ಪೂಜನೆ ನೇಮವಲ್ಲ; ಮಂತ್ರ ತಂತ್ರ ನೇಮವಲ್ಲ; ಧೂಪ ದೀಪಾರತಿ ನೇಮವಲ್ಲ; ಪರಧನ ಪರಸ್ತ್ರೀ ಪರದೈವಂಗಳಿಗಿಹಗದಿವುರ್ದೇ ನೇಮ. ಶಂಭುಜಕ್ಕೇಶ್ವರದೇವರಲ್ಲಿ ಇದೇ ಕಾಣಾ ನಿತ್ಯನೇಮ.

(2) ಇನಿಯಂಗೆ ತವಕವಿಲ್ಲ, ಎನಗೆ ಸೈರಣೆಯಿಲ್ಲ ಮನದಿಚ್ಛೆಯನಣಿವ ಸಖಿಯಿರಿಲ್ಲ. ಮನ್ಮಥವೈರಿಯನುಭಾವದಲ್ಲಿ ಮನ ಸಿಲುಕಿ ಬಿಡದು. ಇನ್ನೇವೆನಿ ನ್ನೇವೆ. ದಿನ ವೃಥಾ ಹೋಯಿತು. ಯವ್ವನ ಬೀಸರವೋಗದಮುನ್ನ ಪಿನಾಕಿಯ ತಂದು ನೆರಹವ್ವಾ ಶಂಭುಜಕ್ಕೇಶ್ವರನ.

ಒಕ್ಕಲುಮುದ್ದಯ್ಯ. ಸು. 1160.

ಇವನ ಅಂಕಿತ ಕಾಮಭೀಮಜೀವದನದೊಡೆಯ (ದ್ವಿ ಸಂಪುಟ 118)

(1) ವೇದಶಾಸ್ತ್ರವನೋದುವುದಕ್ಕೆ ಹಾರುವನಲ್ಲ; ಇಹಿದು ಮೆಪೆವು

ದಕ್ಕೆ ಕ್ಷತ್ರಿಯನಲ್ಲ; ವ್ಯವಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ವೈಶ್ಯನಲ್ಲ. ಒಕ್ಕಲಮಗನ ತಪ್ಪು ನೋಡದೆ ಒಪ್ಪುಗೊಳ್ಳಯ್ಯ ಕಾಮಭೀಮಜೀವದನದೊಡೆಯ ನೀನೇ ಬಲ್ಲೆ.

(2) ದೊಡ್ಡವರಡು ಕಂಬದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕವರಡು ಕಂಬ; ಇಂತೀನಾ ಲ್ಕುಹಮಧ್ಯದ ಮನೆ, ಅಸ್ಥಿಯ ಗಲು, ನರದ ಕಟ್ಟು, ಮಜ್ಜೆಯ ಸಾರ, ಮಾಂಸದ ಗೋಡೆ, ಜಮದ ಹೊದಿಕೆ, ಶೋಣಿತದ ಸಾರಣೆ, ಶುಕ್ಲದ ಕಂಬದಿಂದಲಿವ್ವು ದೊಂದು ಚಿತ್ರದ ಮನೆ ನೋಡಾ. ಆ ಮನೆಗೆ ಬಂಬತ್ತು ಬಾಗಿಲು, ಈಡೆ ಪಿಂಗಳೆ ಯೆಂಬ ಗಾಳಿಯ ಬಾದಳ, ಮೃದುಕರಿನವೆಂಬೆರಡಗುಣಿಯ ಭೇದವು ನೋಡಾ. ಇತ್ತಲೆಯಮೇಲಿಪ್ಪ ಸುಷುಮ್ನನಾಳವ ಮುಚ್ಚಿ ದಿವಾರಾತ್ರವೆಂಬ ಮಹಿಮೆಯನ ಉಭಯದ ಕದ ಕೆತ್ತುನುನೆ ನಷ್ಟವಾಗಿಹೋದಡೆಯೂ ಮನೆಯೊಡೆಯ ಮತ್ತೊಂ ದು ಮನೆಗೆ ಹೋಹುದು ತಪ್ಪದು ನೋಡಾ. ಇಂತೀಮನೆಗೆ ಮರಳಿ ಬಾರದಂತೆ ಮಾಡಯ್ಯಾ ಕಾಮಭೀಮಜೀವದನದೊಡೆಯ ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮ.

ಗೊಗ್ಗವೆ. ಸು. 1160

ಇವಳ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ನಾಸ್ತಿನಾಥ (ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 123) ಎಂಬ ಅಂಕಿತವು ಉಪಯೋಗಿಸಿದೆ.

(1) ಅನಲನು ಕೊಂಡ ಭೋಗಕ್ಕೆ ಪುಪ್ರಕಾರವುಂಟೆ? ಶರಧಿ ಕೊಂಡ ಸಾಗರಕ್ಕೆ ಕುಣುಹಿನ ತಲೆಯುಂಟೆ? ಲಿಂಗವು ಮುಟ್ಟಿದ ಅಂಗಕ್ಕೆ ಪುಣ್ಯವೆಂ ಬುದು ಹುಸಿ ನಾಸ್ತಿನಾಥಾ.

(2) ಉದ್ಭವನೇಷುವುದಕ್ಕೆ ಗದ್ದುಗೆಯಿಲ್ಲದೆ ಎಯ್ವಬಾರದು; ಚಿದ್ರೂಪ ನನಟುವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಚನೆ ಪೂಜನೆ ನಿತ್ಯನೇಮವಿಲ್ಲದೆ ಕಾಣಬಾರದು. ಅದನು ಸತ್ಯ ದಿಂದ ಮಾಡಿ ಅಸತ್ಯನ ವ.ಕ್ಷೆದಡೆ ಇದೇ ಸತ್ಯ ನಾಸ್ತಿನಾಥಾ

ಜೋರದರ ಮಾಯಣ್ಣ. ಸು. 1160

ಇವನ ಅಂಕಿತ ಶಂಭುಸೋಮನಾಥಲಿಂಗ. (ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 123)

(1) ಮುನ್ನ ಪರಸತಿ ಪಾರ್ವತಿಯೆಂದು ನಡೆಸಿತ್ತು ನುಡಿಸಿತ್ತು ಗುರುವ ಜನ್ಮ; ಬಳಿಕ ಶರಣಸತಿ ಪಾರ್ವತಿಯೆಂದು ನಡೆಸಿತ್ತು ನುಡಿಸಿತ್ತು ಗುರುವಜನ;

ಇನ್ನು ಸತಿಯರೆಲ್ಲ ಗುರುಸತಿಯರೆಂದು ನಡೆಸಿತ್ತು ನುಡಿಸಿತ್ತು ಗುರುವಚನ. ಶಂಭು ಸೋಮನಾಥಲಿಂಗನ ಸಂಗ ಸುಸಂಗವ ಮಾಡಿತ್ತು ಗುರುವಚನ.

(2) ಎನ್ನ ತ್ರಿವಿಧಾತ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಹೆಂಡಿರು. ಸತ್ವರೂಪಸ್ತಮಂಗಳು ನಿಮ್ಮ ಭೃತ್ಯರಯ್ಯಾ. ಅಂತಃಕರಣಚತುಷ್ಟಯಂಗಳು ನಿಮ್ಮ ಬಾಣಸಿಗರಯ್ಯಾ. ಆಷ್ಠಮದಂಗಳು ನಿಮ್ಮ ದಳವಾಯಿಗಳು. ನವರಸಂಗಳು ನಿಮ್ಮ ಭಂಡಾರಿಗಳಯ್ಯಾ ದಶವಾಯುಗಳು ನಿಮ್ಮ ಛತ್ರಚಾಮರಸೀಗುರಿಗಳು. ಶಂಭುಸೋಮನಾಥಲಿಂಗ ನಿಮಗೆನ್ನ ಕಾಯ ಮುಂತಾಗಿ ಬಾಹ್ಯಾಂತರ ಡಿಂಗರಿಗರಯ್ಯಾ.

ಡೋಹರ ಕಕ್ಕಯ್ಯ. ಸು. 1160

ಈತನ ಅಂಕಿತ ಅಭಿನವಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ (ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 123). ಕೆಲ ವು ಕಡೆ ಅಭಿನವಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಎಂದೂ ಇರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ನೆನೆಯಲೆಯ ನಿರ್ಧ ರಿಸಲೆಯ ಮನವಿಲ್ಲಾಗಿ, ಭಾವಿಸಲೆಯ ಬೆದಸಲೆಯ ಭಾವ ನಿರ್ಭಾವವಾಯಿತಾಗಿ, ಧ್ಯಾನಮಾನವನೆಯ ಧ್ಯಾನಮಾನಾತೀತತಾನೆಯಾಯಿತಾಗಿ, ಜ್ಞಾತೃಜ್ಞಾನಜ್ಞೇಯಂಗಳೆಲ್ಲವ ಮೀರಿ ಅಭಿನವಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನಲ್ಲಿ ಪರಮಸುಖಿಯಾಗಿದೆ.

(ಪ್ರ. ಸಂಪುಟ 196) ಹಡಪದ ಅಪ್ಪಣ್ಣ. ಸು. 1160

ಇವನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಬಸವಪ್ರಿಯ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

ಅನೇಕಪರಿಯ ಭಕ್ತಿಯ ವೇಷವನಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಮನೆಮನೆದಪ್ಪದೆ ತಿರುಗುವೆನು. ಅವರಿಚ್ಚೆಗೆ ಅನುಮಾನವಿಡಿದು ನುಡಿಸೆನು ಅವರ ಮನೋಧರ್ಮವನೆಯದೆ ನುಡಿದೆನಾದಡೆ ಅನೇಕಪರಿಯಲ್ಲಿ ಭಂಗವಡುವೆನು. ದಿಟದಭಕ್ತನೆಂತೆ ಪುರಾತನರ ವಚನಂಗಳ ಉದರನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಬಲಿಸುವೆನು ಕಡುಪಾಪಿ. ಇನ್ನೇನು ಹದನಯ್ಯ ಬಸವಪ್ರಿಯಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ 1 ?

1 ಇವನ ಒಂದು ವಚನವು (ಪರರಾಶಿಯೆಂಬ ಜ್ವರಹತ್ತಿ ಇತ್ಯಾದಿ) ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟದ 77 ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಬಸವನದೆಂದು ತಪ್ಪಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

(ಪ್ರ. ಸಂಪುಟ 196) ಬಾಚಿಕಾಯಕದ ಬಸವಪ್ಪ. ಸು. 1160.

ಈತನ ಅಂಕಿತ ಬಸವಣ್ಣ ಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಟಕ್ಕೆ ಕಾಶಿಕಾವಿಮಲ ರಾಜೇಶ್ವರಲಿಂಗ.

ಜಾಲಗಾಱಂಗೆ ಸುವರ್ಣದ ವಳಿಯನಡಿದು ತೊಳೆಯಬೇಕು. ಬಲೆಗಾ ಱಂಗೆ ಮತ್ಸ್ಯದ ಬೆಂಬಣಿಯನಡಿದು ಕಲ್ಲಿಯ ಇಲಿಯಬಿಡಬೇಕು. ಶಬರಂಗೆ ಸಂ ಭ್ರಮವ ಬಿಟ್ಟು ತರುಲತೆವರ್ಣಗಳಂತಿರಬೇಕು. ಇಂತೀ ಹೊಲಬಿನ ತೊನಂತೆ ಗುಣವಿವರವನಡಿದು ಆರಾರ ಇರವಿನ ತೊನಡಿದು ಅನುಸರಿಸಲಾಗಿ ವಿರತಿಗಳ ನಿಜವನಡಿದು ವೇಷಗಳ್ಳರ ನಿಹಿತವ ನೋಡಿ ವಂಚಕರ ಪರಿಹಾಸಕರ ನೀತಿಯು ತಿಳಿದು ಮತ್ತಾವ ರೀತಿನೀತಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮನತಾರದೆ ತನ್ನ ಸುನೀತಿಯನೆ ಬೀಡಿ ತನ್ನ ಸದ್ಗುಣರೀತಿಯನೆ ತೋಡಿ ತನ್ನ ಸದ್ಗುಣವಾಸನೆಯ ತೀವಿ ಸತ್ಕುಲ ಭಕ್ತಿಯನೆ ತನ್ನ ಸತ್ಯವನೆ ಗಾಱಿ ಇವ್ವಾತ ತ್ರಿವಿಧದವನಲ್ಲ, ಅರಿಷಡ್ವರ್ಗಂ ಗ ಳೊಳು ನಿಲ್ಲ, ಪ್ರಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಂಗಳ ಸಂಚಿನ ಸುಖದವನಲ್ಲ, ಮಿಕ್ಕಾದ ಬಹ ವಿಷಯದ ಗೊಂಚಲ ತೊಂಬೆಯವನಲ್ಲ, ಬಸವಣ್ಣ ಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಟಕ್ಕೆ ಕಾಶಿಕಾವಿಮಲರಾಜೇಶ್ವರಲಿಂಗವು ತಾನು ತಾನೇ.

(ಪ್ರ. ಸಂಪುಟ 196) ಕಾಳಪ್ಪ. ಸು. 1160

ಇವಳು ಬಾಚಿಕಾಯಕದ ಬಸವಪ್ಪನ ಹೆಂಡತಿ; ಈಕೆಯ ಅಂಕಿತ ಕರ್ಮ ಹರ ಕಾಳೇಶ್ವರ.

ಕೈತಪ್ಪಿ ಕೆತ್ತಲು ಕಾಲಿಂಗಿ ಮೂಲ; ಮಾತುತಪ್ಪಿ ನುಡಿಯಲು ಜಾಯಿಗೆ ಮೂಲ; ಪ್ರತಹೀನನ ನೆರೆಯಲು ನರಕಕ್ಕೆ ಮೂಲ; ಕರ್ಮಹರಕಾಳೇಶ್ವರಾ.

(ಪ್ರ. ಸಂಪುಟ 200) ಮರುಳುದೇವ. ಸು 1160.

ಇವನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧ ಸಿದ್ಧ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪ್ರಭುಪೇ ಶಾಂತಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಜುನಯ್ಯ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೇಳುವ ಸುವಾಕ್ಯದ ಪರಿಣಾಮವನು ಮನದ ಅವಧಾನದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು. ನೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಂಡ ರೂಪನು ಮನದ ಅವಧಾನದಲ್ಲಿ

ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು. ನಾಸಿಕದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಸುಗಂಧದ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಮನದ ಅವಧಾನದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು ಜಿಹ್ವೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ಸುರುಚಿಯನ್ನು ಮನದ ಅವಧಾನದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು. ಇದೇ ಅರ್ಪಿತದ ಮುಖಕೇಳಿರಣ್ಣಾ. ನಮ್ಮ ಶುದ್ಧಸಿದ್ಧ್ವಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪ್ರಸನ್ನಪ್ರಭುವೇ ಶಾಂತಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯನಲ್ಲಿಯೂ ಈಯರ್ಪಿತಮುಖವೆಂದು ಅರ್ಪಿಸಬಲ್ಲಡೆ ತೃಪ್ತಿಯನೆಯ್ದನು.

ಮಾದಾರ ಚೆನ್ನಯ್ಯ. ಸು. 1160.

ಈತನ ಅಂಕಿತಕಯ್ಯುಳಿಗತ್ತಿ ಅಡಿಗೂಂಟಕೆಡೆಯಾಗಬೇಡ ಅಣಿ ನಿಜಾತ್ಮರಾಮರಾಮನ.

ನಡೆ ನುಡಿ ಸಿದ್ಧಾಂತವಾದಲ್ಲಿ ಕುಲ ಹೊಲೆಯಿಲ್ಲ. ನುಡಿ ಲೇಸು ನಡೆಯಥಮವಾದಲ್ಲಿ ಅದೇ ಬಿಡುಗಡೆ. ಇಲ್ಲದ ಹೊಲೆ ಕಳವು ಪರದಾರಂಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಲಬನಣಿಯದೆ ಕೆಟ್ಟು ನಡೆಯುತ್ತ ಮತ್ತೆ ಕುಲಜರೆಂಬ ಒಡಲುಂಟೆ? ಆಚಾರವೇ ಕುಲ, ಅನಾಚಾರವೇ ಹೊಲೆ. ಇಂತೀಲುಭಯವ ತಿಳಿದು ಅಣಿಯಬೇಕು. ಕಯ್ಯುಳಿಗತ್ತಿ ಅಡಿಗೂಂಟಕೆಡೆಯಾಗಬೇಡ ಅಣಿ ನಿಜಾತ್ಮರಾಮರಾಮನಾ.

ದಸರಯ್ಯ. ಸು. 1160.

ಇವನ ಅಂಕಿತ ದಸರೇಶ್ವರಲಿಂಗ.

(1) ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಿಂಕರತ್ವವನಡಿದು, ಕರವ ಬೀಸುವಲ್ಲಿ ತುಷಾರಕೇಟವನಡಿದು, ಅಡಿಯಿಡುವಲ್ಲಿ ಪೊಡವಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಣಹೊಮ್ಮಿದ ಜೀವನಚೇತನಾದಿಗಳನಡಿದು, ಮತ್ತೆ ಗಿಡವ ಹಿಡುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದ ಒಡಗೊಡುವಲ್ಲಿ ಒಡಗೂಡಿ ಬಿಡುವಲ್ಲಿ ಸರ್ವದಯಕ್ಕೆ ಪುದಿಪುಚ್ಚ ವಿಲ್ಲದಿರಬೇಕು. ಇಂತೀಸಡಗರದ ಚಿತ್ತ ದಸರೇಶ್ವರಲಿಂಗವನೊಡಗೊಡುವ ಭಕ್ತಿ.

(2) ಸರ್ವವನಡಿದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಜ್ಞನಾದಲ್ಲಿ ಇದಿರಲ್ಲ ತನ್ನಲ್ಲಿ ತಾನೆಲ್ಲ ಇದಿರಲ್ಲಿ. ತನ್ನ ಭಿನ್ನಭಾವ ಅನ್ಯರಲ್ಲಿ ತೋಣಿ ಆಗುಣ ತನ್ನನೆ ಅನ್ಯವೆನಿಸುವುದು. ತನ್ನಯ ಶಾಂತಿ ಅನ್ಯರಲ್ಲಿ ತೋಣಿ ಅಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಭಾವವಿಲ್ಲದರೆ ಅವರನ್ಯರಲ್ಲ ಎಮ್ಮವರೆ

ಬರು. ಅದು ತನ್ನ ಗುಣ ಅನ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನಹಿದು ತನ್ನೊಪ್ಪ ದರ್ಪಣದಲ್ಲಿ ತೋಟುವಂತೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕರ್ಕಶವಿಲ್ಲ ದಸರೇಶ್ವರಲಿಂಗವನಹ'ವುದಕ್ಕೆ.

ವೀರಪ್ಪ. ಸು. 1160.

ಈಕೆ ದಸರಯ್ಯನ ಹೆಂಡತಿ; ಇವಳ ಅಂಕಿತ ಗುರುಶಾಂತೇಶ್ವರ.

ಚರಣಾಯುಧ ವೇಳೆಯನಹ'ವುದಯ್ಯಾ. ಭಕ್ತ ಪ್ರತೀನನನಹ'ದು ನೆರೆಯನಯ್ಯಾ. ನೆರೆದರೆ ನರಕ ಗುರುಶಾಂತೇಶ್ವರಾ.

ಮೋದರ ಕೇತಯ್ಯ. ಸು. 1160.

ಇವನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಗೌರೇಶ್ವರ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳ ಕೊಂದಿಹೆನೆಂದಡೆ ಅವು ಕಂದರ್ಪನ ಹಂಗು. ಕಂದರ್ಪನ ಕೊಂದಿಹೆನೆಂದಡೆ ಅವು ಕಂಗಳ ಲಾಭ. ಕಂಗಳು ಮುಚ್ಚಿಯಲ್ಲದೆ ಲಿಂಗವ ಕಾಣಬಾರದು. ಅದು ನಿರಂಗಂಗಲ್ಲದೆ ಜಗದ ಹಂಗಿನವರಿಗಿಲ್ಲ ಎಂದೆ ಗೌರೇಶ್ವರಾ

ಕರುಳೆಕೇತಯ್ಯ. ಸು. 1160.

ಈತನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಮನಕ್ಕೆ ಮನೋಹರ ಶಂಖೇಶ್ವರಲಿಂಗ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

ತನಗಲ್ಲದಾದುದ ಘಟ ಸೋಂಕಿದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯೆ ಕಡಿವೆನು. ತನಗಲ್ಲದಾದುದ ಕೈಮುಟ್ಟಿದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯೆ ತೆಗೆವೆನು. ತನಗಲ್ಲದಾದುದ ಕಿವಿ ಕೇಳಿದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯೆ ಗೂಟವ ಬಲಿವೆನು. ತನಗಲ್ಲದಾದುದ ನಾಸಿಕ ವಾಸಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯೆ ದಸಿಯ ದಕ್ಕನೆಹ'ಸುವೆನು. ದೃಷ್ಟಿ ಅನುದಪ್ಪಿಸೋಡಿದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯೆ ಕಿತ್ತಿಡುವೆನು. ಚಿತ್ತ ಅನುದಪ್ಪಿ ಮತ್ತೊಂದ ನೆನೆದಡೆ ಆತ್ಮನನಲ್ಲಿಯೆ ಕಿತ್ತುಹಾಕುವೆನು. ಇದಕ್ಕೆ ನೀವೇ ಸಾಕ್ಷಿ ಮನಕ್ಕೆ ಮನೋಹರ ಶಂಖೇಶ್ವರಲಿಂಗವೇ.

ಕಲಕೇತಬೊಮ್ಮಯ್ಯ. ಸು. 1160.

ಇವನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಮೋಖಲೇಶ್ವರಲಿಂಗ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವು ಉಪಯೋಗಿಸಿದೆ.

ಬೇಡಲೇತಕ್ಕೆ ಕಾಯಕವಮಾಡಿಹೆನೆಂದು ? ಕೊಡದೆಂದೆ ಬಡಗೂಡಿ

ಬಯ್ಯಲೇತಕ್ಕೆ ? ಭಕ್ತರು ಮಾಡಿಹರೆಂದು ಗಡಿತಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಕವಾಟಮಂದಿರಗಳ ಮುಂದೆ ಗೊಂದಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿಂದು ಕಾಯಲೇತಕ್ಕೆ ? ಈ ಗುಣ ಕಾಯಕದಂದವೆ ? ಈ ಗುಣ ಹೊಟ್ಟಿಗೆ ಕಾಣದ ಸಂಸಾರದ ಘಟ್ಟುವನ ಇರವು. ಉಭಯಭ್ರಷ್ಟಗೆ ಕೊಟ್ಟ ದ್ರವ್ಯ ಮೇಖಲೇಶ್ವರ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟದೆ ಹೋಯಿತು.

ಒಳ್ಳೇತ ಮಲ್ಲಯ್ಯ. ಸು. 1160.

ಇವನ ಅಂಕಿತ ಬಳ್ಳೇಶ್ವರಲಿಂಗ.

ಆ ಪರಮನೆಂಬುದು ನಿಮ್ಮ ಭೇರಿ. ಬೇಡಿದುದನೀವನೆಂಬುದು ನಿಮ್ಮ ತಂಬಟ. ಜಗದ್ವಂದಿತ ಲೋಕದೊಡೆಯನೆಂಬುದು ನಿಮ್ಮ ಶಂಖ. ಶಿವನಲ್ಲದೆ ಪರದೈವವಿಲ್ಲೆಂಬುದು ನಿಮ್ಮ ಡಮರುಗ. ಶಿವಕೊಡನೆಂಬವರ ಬಾಯ ತ್ರಿ ಶೂಲದಲ್ಲಿರುವ ಬಳ್ಳೇಶ್ವರಲಿಂಗದ ಡಂಗುರ ಮೂಜಗದೊಳಯ್ಯ.

ಮಿಂಡಸಂಗಯ್ಯ. ಸು. 1160.

ಈತನ ಅಂಕಿತ ತರುಣರಸಂಗಮಲಿಂಗದೇವ

ಶಮೆದಮೆಗಳಲ್ಲಿ ತ್ರಿಕರಣದಿಂದ ಶುದ್ಧವಾಗದ ಪರಿಯಂತ ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿಹುದು ? ಅವರ ಮಹಿಮೆ ಅವರ ಗುಣವು ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಲ್ಲದೆ ಬೇಟಿ ಅಟಿಸಲುಂಟೆ ತರುಣಸಂಗಮಲಿಂಗದೇವಾ.

ರಾಯಸದ ಮಂಜಣ್ಣ. ಸು. 1160.

ಈತನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಂಬೇಶ್ವರ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

(1) ಕೈದು ಮೊನೆಯೇರುವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನವೆ ಕಟ್ಟಬಲ್ಲಡೆ ಕೈದೇನಮಾಡುವುದು ? ಹಾವು ಬಾಯಿಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೆ ಹಿಡಿದ ಮತ್ತೆ ಎಷವೇನಮಾಡುವುದು ? ಮನವಿಕಾರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೆ ಮಹದಲ್ಲಿ ನಿಂದಮತ್ತೆ ಇಂದ್ರಿಯಗಳೇನಮಾಡಲಾವುವು ಜಾಂಬೇಶ್ವರಾ.

(2) ಊರ ವಂಕದ ಹೊಟ್ಟಿಗಿದ್ದು ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲ ಕಾಣೆನೆಂದು ಅಟಿಸುವನಂತೆ, ಇದಿರಲ್ಲಿ ತೋರುವ ಕುಟುಹ ಮಹಿಮೆ ಅಟುವನೊಳಕೊಂಡೆನೆಂ

ಬವನಂತೆ, ಜಂಬುಕಶಸ್ತ್ರದ ಘಟವನುಂಗೆ ಜಾಬೂದ್ವೀಪವೆಲ್ಲ ಪುಳಯವಾಯಿ,
ತ್ತಿಂದಡೆ ಅದು ಚಂದನೆ ಜಾಂಬೇಶ್ವರಾ.

ಗಾವುದಿ ಮಾಚಯ್ಯ¹. ಸು. 1160.

ಇವನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಕಲ್ಯಾಣದ ತ್ರಿಪುರಾಂತಕಲಿಂಗ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವೊ
ಡನೆ ಈತನ ಹೆಸರೂ ಬರುತ್ತದೆ.

(1) ಮುನ್ನ ಗಟುಹಿದವರೊಡವೆಯ ಈಗ ಕಂಡು ಮತ್ತೆ ಇನ್ನಾರಿಗೆ
ಗಟುಹಿರಣ್ಣಾ. ಅದುದಿಗೆ ಮುಖ ಬೆಳೆ ತಾನಿದ್ದಂದಿಗೂ ತಪ್ಪದು. ಇದನ
ಅನು ಕಲ್ಯಾಣದ ತ್ರಿಪುರಾಂತಕ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಗಾವುದಿ ಮಾಚಯ್ಯ ಹೇಳಿರುವುದು
ದಿಟವೆನ್ನಿರಣ್ಣಾ.

(2) ಭಕ್ತರು ಬಯಕೆಯುನಿರಿಸಿದಡೆ ಅದು ಸತ್ಯನಾಯ ಮಾಂಸ. ವಿರ
ಕ್ತರು ದ್ರವ್ಯವ ಮುಟ್ಟಿದಡೆ ಅದು ಕತ್ತೆಯ ಹಡುಹು. ಹೀಗೆ ತಪ್ಪಿದರೆಂಬೆ,
ಇದು ಸತ್ಯ. ತ್ರಿಪುರಾಂತಕ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಗಾವುದಿ ಮಾಚಯ್ಯ ಹೇಳಿರುವುದು
ಸತ್ಯವೆನ್ನಿರಣ್ಣಾ.

ತಳವಾರ ಕಾಮದೇವ¹. ಸು. 1160.

ಇವನ ಅಂಕಿತ ಕಾಮಹರಪ್ರಿಯ ರಾಮನಾಥ.

ಕಾಲವಂಚಕನಾಗಿ ಜಂಗಮಕಿಕ್ಕಿದಡೆ ಕರ್ಮವೆ ತಿಂಬುದು. ಉಪಚರಿ
ಸಿಕೊಂಬನಾಗಿ ತ್ರಿಸಂಧಿಯ ಶಿವಪೂಜೆಯ ಮಾಡಿದಡೆ ಅದು ಹಸಿವಿಲ್ಲದ ಗ್ರಾಸ.
ಅಸಮಾಕ್ಷನ ಮುಟ್ಟಿದು. ಇದು ಹುಸಿಯಲ್ಲವೆಂದೆ ಕಾಮಹರಪ್ರಿಯ ರಾಮ
ನಾಥಾ.

1. ಜಿನ್ನಬಸವಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಗಾವುದಿ ಮಾರಿತಂದೆ, ತಳವಾರ ರಾಮಯ್ಯ
ಎಂದಿದೆ, ಕಾಂಡ 5, ಸಂಧಿ 4.

ಹೊಡೆಹುಲ್ಲ ಬಂಕಣ್ಣ. ಸು. 1160.

ಈತನ ಅಂಕಿತ ಕುಂಭೇಶ್ವರಲಿಂಗದಲ್ಲಿರ್ದ ಜಗನ್ನಾಥ.

ಕೂಲಿ ಕೃಷಿ ಕಾಯಕಂಗಳಿಂದ ಮಾಡುವ ಸೇವೆ ಆದಾವ ತೆಪ್ಪನೆಂದಪುನು ಭಾವಶುದ್ಧವಾಗಿ ಮಾಡುವ ಕಾಯಕವಂತನಿರವು ಎಂತುಟಿಂದಡೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಕೃತ್ಯದಲ್ಲಿ ಆರಿಗೂ ಒಡಲೆಡೆಗೂಡದೆ ಸಂಕಲ್ಪವಿಡು ಪುಸಾದವನೆಡೆಮಾಡ ಬೇಕು. ಅದು ನಿರ್ಮಾಲ್ಯವಲ್ಲ. ಅದು ಲಿಂಗಾರಂಗ ಕುಂಭದಲ್ಲಿ ನಿಂದ ಪುಸಾದ. ಇದರಿಂದ ಸಂದೇಹವ ಹಟವು ಕಾಯಕಗೊಂಡ ಪುಸಾದಿಗೆ ಕುಂಭೇಶ್ವರ ಲಿಂಗ ದಲ್ಲಿರ್ದ ಜಗನ್ನಾಥ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ನನೋನವೋ ಎನುತಿದೆನು.

ತೆಲುಗ ಜೊಮ್ಮಯ್ಯ. ಸು 1160.

ಇವನ ಅಂಕಿತವು ತೆಲುಗೇಶ್ವರ ಎಂದಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಕಾವ ಸನ್ನದ್ಧನಾಗಿ ತಾ ಜೆಲುವನಾದಡೆ ಕಾಮಿನೀ ಜನವೆಲ್ಲ ಮೆಚ್ಚ ಬೇಕು. ದಾನಗುಣವುಳ್ಳವ ಕರೆದೀವನಾದಡೆ ಯಾಚಕ ಜನವೆಲ್ಲ ಮೆಚ್ಚಬೇಕು. ವೀರನಾದಡೆ ವೈರಿಗಳು ಮೆಚ್ಚಬೇಕು. ಖೂಳನಾದಡೆ ತನ್ನತಾ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಬ. ಎನ್ನದೇವ ತೆಲುಗೇಶ್ವರನಲ್ಲಿ ತಾನು ಭಕ್ತನಾದಡೆ ದೇವರು ಮೆಚ್ಚಿ ಜಗವು ತಾ ಮೆಚ್ಚುವುದು.

ವೈದ್ಯಸಂಗಣ್ಣ. ಸು. 1160.

ಈತನ ಅಂಕಿತ ಮರುಳು ಶಂಕರಪ್ರಿಯಸಿದ್ಧ ರಾಮೇಶ್ವರಲಿಂಗ.

ಭಕ್ತಂಗೊಂದೇ ವಾಕ್ಯ. ಬಾಟಿಗೆಂದೇ ಫಲ. ವಿರಕ್ತಬಿಟ್ಟುದ ಹಿಡಿ ಪಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಮುಟ್ಟಿದಡೆ ಸತ್ತನಾಯ ಹಡುಹು. ಮತ್ತೆ ಸತ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆ ವ ತನ್ನ ನಿತ್ಯನೇಮವ ತಪ್ಪಿಕೆಟ್ಟು ಸಡೆದು ಮತ್ತೆ ದ್ರವ್ಯವ ಕೊಟ್ಟು ಭಕ್ತರೊಡೆ ಯರಲ್ಲಿ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಂಡಿಹನೆಂಬ ಬಹುಮಿಟ್ಟಿಯ ಭಂಡರ ಕಂಡಡೆ ಮರುಳು ಶಂಕರಪ್ರಿಯ ಸಿದ್ಧರಾಮೇಶ್ವರಲಿಂಗವಾಯಿತಾದಡೂ ಒಡಗೂಡಲೊಲ್ಲ.

ಗಾಣದ ಕನ್ನಪ್ಪ. ಸು. 1160.

ಇವನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಗುಹೇಶ್ವರನಲ್ಲಯ್ಯ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

ಪುಣ್ಯವಾಪವಿಲ್ಲಾಗಿ ಯಮನ ಹಂಗಿಲ್ಲ. ಬಂದುದನುಂಬನಾಗಿ ಮಾರ್
ವರ ಹಂಗಿಲ್ಲ. ಭವಗೆಟ್ಟನಾಗಿ ದೈವದ ಹಂಗಿಲ್ಲ. ಸತ್ಯಜ್ಞಾನಾನಂದವೆ ತಾ
ನಾಗಿ ಇನ್ನಾರ ಹಂಗಿಲ್ಲ. ಇನ್ನಾರ ಹಂಗಿಲ್ಲದಾತ ಗುಹೇಶ್ವರನಲ್ಲಯ್ಯ
ನೊಬ್ಬನೆ.

ರಕ್ಕಸ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯ ಸು. 1160.

ಈತನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ರಕ್ಕಸನೊಡೆಯ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವು ಉಪಯೋಗಿಸಿದೆ.

ನಾನು ನಾನಾದ ಕಾರಣ ಎನಗೆ ಗುರುವಿಲ್ಲ. ನಾನೆಂಬುದನರಿಯನಾಗಿ
ಎನಗಾಲಿಂಗವಿಲ್ಲ. ನಾ ಮಾಡದವನಾಗಿ ಎನಗಾ ಜಂಗಮವಿಲ್ಲ. ಇಂತೀ
ಮೂಱಿ, ಇಲ್ಲದವಂಗೆ ಭಕ್ತಿಪಥವಿಲ್ಲ. ಇದನಿನ್ನಾರ ಕೇಳುವೆ? ರಕ್ಕಸನೊ
ಡೆಯ ಕೊಟ್ಟುದು ಬೇಡಾ.

ಸೋಮದೇವಯ್ಯ. ಸು. 1160.

ಇವನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಗಾರುಡೇಶ್ವರಲಿಂಗ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

ಸರ್ವದಲ್ಲಿ ವಿಷವಿದ್ದಿತ್ತೆಂದಡೆ ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ ವಿಷ ತಪ್ಪದಿತ್ತುವೆ ವಿಷ
ವಿಪ್ಪ ತಾವು ಒಂದಲ್ಲದೆ? ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕೇಪವಿದ್ದಿತ್ತೆಂದಡೆ ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ತಾವಿ
ನಲ್ಲಿ ಆಡಗಿತ್ತುವೆ? ಸಮಯಕುಲದಲ್ಲಿ ವಸ್ತುಪರಿಪೂರ್ಣವೆಂದಡೆ ಪಾಪಾಂಡಿಗಳಲ್ಲಿ
ವಸ್ತುಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿತ್ತುವೆ ಇಪ್ಪ ಸತ್ಯ ಸನ್ಮುಕ್ತರಲ್ಲಿಯಲ್ಲದೆ ಪರಮವಿರಕ್ತನ
ಲ್ಲಿಯಲ್ಲದೆ? ನೆಲದಲ್ಲಿರ್ಧ ನಿಧಾನವನಟುಗು ಆಗಿವುದು, ವಿಷವಿದ್ದ ಬಾಯು
ಮುಚ್ಚಿಹಿಡುವುದು, ವಸ್ತುವಿದ್ದತಾವ ನೆಲೆಯುಟುಗು ಪೂಜಿಸುವುದು, ಭೂತ
ಆಘಾತದಲ್ಲಿ ಎರವಿಲ್ಲದ ಕೂಟವು, ಇಂತಿವು ಜಗದಲ್ಲಿ ಆಟಿದು ಮಾಡುವ
ಸಠಿತ್ವೋಷ ಗಾರುಡೇಶ್ವರ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಎಡೆಯ ದವನ ಕೂಟ.

ಹಡಪದ ರೇಚಣ್ಣ. ಸು. 1160.

ಈತನ ಅಂಕಿತ ನಿಕಳಂಕ ಕೂಡಲ ಚನ್ನ ಸಂಗಮದೇವ.

ಮರದ ದೇವರಿಗೆ ಉರಿಯ ಪೂಜೆಯುಂಟೆ? ಮಣ್ಣಿನ ಹುಟ್ಟಿಗೋಲಲ್ಲಿ ತುಂಬಿದ ತೊಲಿಯು ಹಾಯಲು ಬಹುದೆ? ಇಂತೀ ದೃಷ್ಟವ ಕಂಡು ಕಾಣಿಸಿದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣಿಸಿದಲ್ಲದೆ ಅವ ತೆಲಿಸು? ಹಾಗೆ ಬಲಿಹುಂಡರ ಆಚಾರಭ್ರಷ್ಟರ ಅಧಿ- ಕಾಲಿರ ಚರ್ಚೆಗೋಷ್ಠಿವಂತರ ಬಹು ಯಾಚಕರ ಪಗುಡಿ ಪರಿಹಾಸಕರ ತ್ರಿವಿಧದಲ್ಲಿ ಸೂತಕವನಲಿಸುವರ ವಿಶ್ವಾಸಘಾತಕರ ಅಪ್ರಮಾಣಪಾತಕರ ಭಕ್ತಿ ತೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ಭಕ್ತರೆಂದಡೆ ಎರಕ್ತಿ ತೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ಕರ್ತರೆಂದಡೆ ದೀಕ್ಷೆಯ ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲಿ ಗುರುವೆಂದಡೆ ನಾನೀ ತಪ್ಪುಕಂಡಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿ ತೂಲುವೆನು. ಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ ಕುಚಿತ್ತ ಬಿಡದಿದ್ದಡೆ ಇದು ನಿಮಗೆ ನಿಶ್ಚಯವಲ್ಲ ಎಂಬೆನು. ಮತ್ತೆಯು ಇವ ಕಚ್ಚಿ ಬಿಡಲಾಯಿದಿದ್ದಡೆ ನಿಕಳಂಕ ಕೂಡಲ ಚನ್ನ ಸಂಗಮ ದೇವರಾಗಡೂ ಎತ್ತಿಹಾಕುವೆನು.

ಬೊಕ್ಕಸದ ಸಂಗಣ್ಣ. ಸು 1160

ಇವನ ಅಂಕಿತ ಬಸವಣ್ಣ ಪ್ರಿಯ ನಾಗರೇಶ್ವರ ಲಿಂಗ.

ಸೀತವುಳ್ಳನಕ ಉಷ್ಣವ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಬೇಕು. ಉಷ್ಣವುಳ್ಳನಕ ಸೀತವ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಬೇಕು. ದಿವದಲ್ಲಿ ಎಮ್ಮ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಒಳಗುವನಕ ಅದ್ವೈತ ಭಕ್ತ ಕೈ ನೋಡಾ. ಇದುಕಾರಣ ಕ್ರಿಯೆಯ ಮುಠಿಯುಲಿಲ್ಲ. ಅಠಿವು ಶೂನ್ಯವೆಂದು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ ಆದು ಶಿಲೆಯ ಮುಠಿಯು ಪಾಪಕ, ತಿಲವೊಳಗಣ ತೈಲ ಅವರ ಒಲವುಲಿಲ್ಲ ಕುಲವ ಕಾಣಬೇಕು ಬಸವಣ್ಣ ಪ್ರಿಯ ನಾಗರೇಶ್ವರ ಲಿಂಗವನಠಿವುದಕ್ಕೆ.

ಕೀಲಾರದ ಭೀಮಣ್ಣ ಸು. 1160

ಈತನ ಪಚನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಲಕರ್ಮವಿರಹಿತ ತ್ರಿಪುರಾಂತಕಲಿಂಗ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

ವ್ಯಾಧನಂತೆ ಜಾಲಗಾಣನಂತೆ ಹೇಮ ಜೋರನಂತೆ ಇಂತೀ ಗಂಹುಡುಗಳ ರಂತೆ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮವ ನಡೆದು ಸರ್ವಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಎಲಿ ತು ಮುಲಿಯಗುತ್ತೆ

ಬೇಯುತ್ತ ನೋಯುತ್ತ ಮತ್ತೆ ಬ್ರಹ್ಮದ ಸುಮ್ಮಾನದ ಸುಖಿಗಳೆಂತಪ್ಪರೋ ?
ಇಂತು ನುಡಿಯಬಾರದು, ಸಮಯವ ಬಿಡಬಾರದು ಕ್ರಿಯೆಯು ಉಂಟು ಮುಂಚಿನ
ಯಬಾರದು ಜ್ಞಾನ. ಇಂತೀ ಭೇದವನು ಉಂಟು ಹಲವೆಂಗಳಲ್ಲದೆ ಕಾಲಕರ್ಮವಿ
ರಹಿತ ತ್ರಿಪುರಾಂತಕ ಲಿಂಗವು ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ.

ಕಾಳವೈ. ಸು. 1160

ಈಕೆ ಸಿದ್ಧಬುದ್ಧಿಯುನ ಹೆಂಡತಿ. ಇವಳ ಅಂಕಿತ ಭೀಮೇಶ್ವರ.

ವ್ರತಭ್ರಷ್ಟ ಲಿಂಗಬಾಹ್ಯನ ಕಂಡಡೆ ಸತ್ತನಾಯ ಕಾಗೆಯ ಕಂಡಂತೆ.
ಅವರೊಡನೆ ನುಡಿಯಲಾಗದು ಭೀಮೇಶ್ವರ.

ಬೊಂತಲದೇವ. ಸು. 1160

ಇವಳ ಅಂಕಿತ ಬಿಡಾಡಿ.

ಊರೊಳಗಣ ಒಯಲು ಊರ ಹೊರಗಣ ಬಯಲು ಎಂದಂಟೆ ? ಊ
ರೊಳಗಣ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಬಯಲು ಊರ ಹೊರಗೆ ಹೊಲೆ ಬಯಲು ಎಂದಂಟೆ ?
ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಡೆ ಬಯಲೊಂದೆ ಭಿತ್ತಿಯಿಂದ ಒಳಹೊರಗೊಂಬ ನಾಮವೈಸೆ.
ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಡೆ ಕರೆದಡೆ ಓ ಎಂಬಾತನೇ ಬಿಡಾಡಿ.

ಕದಿರಕಾಯಕದ ರೆಮ್ಮವೈ. ಸು. 1160

ಈಕೆ ಕದಿರರೆಮ್ಮಿಯುನ ಅನುಬಂಧಿನಿ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವಳ
ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಗುಮ್ಮೇಶ್ವರ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವೂ ಈಕೆಯ ಹೆಸರೂ ಬರುತ್ತವೆ.

(1) ನಾ ತಿರುಹುವ ಉಪಾಯ ಕೂಡಾತಿಯ ಕೇಳಿರಣ್ಣಾ. ಅಡಿಯಣ
ಹಲಗೆ ಬ್ರಹ್ಮ, ತೋರಣ ಎಷ್ಟು, ನಿಂದ ಬೊಂಬೆ ಮಹಾರುರು, ರುದ್ರನ ಬೆಂಬ
ಉಯವೇಡು ಸೂತ್ರದ ಕರ್ಣ. ಅಹಿವೆಂಬ ಕದಿರು, ಭಕ್ತಿಯೆಂಬ ಕಯ್ಯಲ್ಲಿ ತಿ
ರುಹಲಾಗಿ ಸುತ್ತಿತ್ತು ನೂಲು, ಕದಿರು ತುಂಬಿತ್ತು, ಉಪಾಯ ತಿರುಹಲಾ ಉ.
ಎನ್ನ ಗಂಡ ಕುಟ್ಟಿಹ, ಇನ್ನೇನೆ ಕದಿರ ರೆಮ್ಮಿಯೊಡೆಯ ಗುಮ್ಮೇಶ್ವರ ?

(2) ಎಲ್ಲರ ಗಂಡಂದಿರು ಪರದಳವಿಭಾಡರು ; ಎನ್ನ ಗಂಡ ಮನೆದಳವಿಭಾಡ. ಎಲ್ಲರ ಗಂಡಂದಿರು ಗಜಬೇಂಟೆಕಾಯಿರು ; ಎನ್ನ ಗಂಡ ಮನಬೇಂಟೆಕಾಯಿ. ಎಲ್ಲರ ಗಂಡಂದಿರು ತಂದಿಕ್ಕಿಸಿ ಕೊಂಬರು ; ಎನ್ನ ಗಂಡ ತಾರದೆ ಇಕ್ಕಿಸಿಕೊಂಬ. ಎಲ್ಲರ ಗಂಡಂದಿರಿಗೆ ಮೂಲಿ, ಎನ್ನ ಗಂಡಿಗೆ ಒಂದು. ಅದೊಂದು ಸಂದೇಹ ಬೇಡ ಕದಿರ ರೆಮ್ಮಿಯೊಡೆಯ ಗುಮ್ಮೇಶ್ವರಾ.

ರೇಚವ್ವೆ. ಸು. 1160

ಇವಳು ಕಾಳಕೊಟಯ್ಯನ ಹೆಂಡತಿ. ಈಕೆಯ ಅಂಕಿತ ಕುಂಭೇಶ್ವರ.

ಬಂಜೆ ಆವಿಗೆ ಕ್ಷೀರವುಂಟೆ? ವ್ರತಹೀನನ ಬೆರೆಯಲಾಗದು. ಬೆರೆದಡೆ ನರ ಕ ತಪ್ಪದು. ನಾನೊಲ್ಲೆ ಬಲ್ಲೆನಾಗಿ ಕುಂಭೇಶ್ವರಾ.

ರೆಮ್ಮವ್ವೆ. ಸು. 1160

ಈಕೆಯ ಅಂಕಿತ ಆಚಾರವೇ ಪ್ರಾಣವಾದ ರಾಮೇಶ್ವರಲಿಂಗ.

(1) ಆಚಾರ ತಪ್ಪಿದಡೆ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವುಂಟೆಂಬ ಅನಾಚಾರಿಗಳ ಮುಖವ ನೋಡಬಹುದೆ? ಆಚಾರ ನೋಟದ ಹೊನ್ನೇ? ಮೊತ್ತದ ಮಡಕೆಯೇ? ಸಂತೆಯ ವ್ಯವಹಾರವೇ? ಜೂಜಿನ ಮಾತೇ? ವೇಶಿಯ ಸತ್ಯವೇ? ಸುಸರವಾಚ್ಯವೇ? ಇಂತೀವ್ರತದ ವಿಹಿತವ ತಿಳಿದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಬಾಹ್ಯನ ವ್ರತಭ್ರಷ್ಟನ ನಾನಾಟು ಕೂಡಿ ದೆನಾದಡೆ ಅಪಾಯದೆ ಕೂಡಿ ಮತ್ತಾಪಾದಡೆ ಆತನ ಬಿಡದಿದಡೆ ಎನಗದೇ ಭಂಗ. ಆಚಾರವೇ ಪ್ರಾಣವಾದ ರಾಮೇಶ್ವರ ಲಿಂಗವಾದಡೂ ತಪ್ಪಿದಡೆ ಹೊಪಿಗೆಂದು ಮತ್ತೆಕೂಡಿಕೊಳ್ಳೆ.

(2) ವೇಷ ಎಲ್ಲಿರದು? ಸೂಳೆಯಲ್ಲಿ ಡೊಂಬನಲ್ಲಿ ಬಹುರೂಪಿಯಲ್ಲಿ ಇರದೆ? ವೇಷವ ತೋಪಿಬರಲ ಹೊರೆವ ದಾಸಿವೇಶಿಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನಿಜಭಕ್ತಿ ಎಲ್ಲಿಯದೋ ಆಚಾರವೇ ಪ್ರಾಣವಾದ ರಾಮೇಶ್ವರ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ?

ಕೊಟ್ಟಣದ ಸೋಮವೈ. ಸು. 1160

ಇವಳ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ಲಜ್ಜೀಶ್ವರ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

ಹದ ತಪ್ಪಿ ಕುಟ್ಟಲು ಸುಚ್ಚಲ್ಲದೆ ಅಕ್ಕಿಯಲ್ಲ. ವ್ರತಹೀನನ ನೆರಯೆ
ನರಕವಲ್ಲದೆ ಮುಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ. ಅಱಿಯದಾದಡೆ ಹೋಗಲಿ. ಅಱಿದು ಬಿರೆದೆ
ನಾದಡೆ ಕನ್ನಗತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕಿವಿಯ ಕೊಯ್ಪಿರಯ್ಯ. ಒಲ್ಲೆ ಬಲ್ಲೆ ನಾಗಿ ನಿಮ್ಮಾಣೆ
ನಿರ್ಲಜ್ಜೀಶ್ವರಾ.

ದಶಗಣ ಸಿಂಗಿದೇವಯ್ಯ. ಸು. 1160

ಇವನ ಅಂಕಿತ ನಾಚಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಮಲ್ಲಿನಾಥಯ್ಯ.

(1) ಸತಿ ಸುತ ಮಾತಾಪಿತರಿಗೆಂದು ಹಡೆದಡೆ ನಿಮ್ಮಾಣೆ ಕಂಡಯ್ಯ. ಮಾನ
ವರ ಸೇವೆಮಾಡಿದಡೆ ನಿಮ್ಮಾಣೆ ಕುಡಯ್ಯ. ನೀವಲ್ಲದನ್ಯಕ್ಕೆ ಉಗಿದಡೆ ನಿಮ್ಮಾಣೆ
ಕರೆಡಯ್ಯ. ಎನ್ನ ಸತಿಯಲ್ಲದನ್ಯಸತಿಗಳು ಪಡಿದಡೆ ನಿಮ್ಮಾಣೆ ಕಂಡಯ್ಯ.
ತನುಮನ ವಂಚನೆಯಾದಡೆ ನಾಚಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಮಲ್ಲಿನಾಥಯ್ಯ ನಿಮ್ಮಾಣೆ
ಕರೆಡಯ್ಯ.

(2) ಹೆಂಡಿರೆನ್ನದೆ ಮಕ್ಕಳೆನ್ನದೆ ತೊತ್ತಿರೆನ್ನದೆ ಬಂಟರೆನ್ನದೆ ಹಗೆಗಳೆನ್ನದೆ ತಪ್ಪೆ
ನ್ನದಯ್ಯ. ಜಾಗ್ರತ್ಸ್ವಪ್ನ ಸುಷುಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪೆನ್ನದಯ್ಯ. ನಾಚಯ್ಯ ಪ್ರಿಯ
ಮಲ್ಲಿನಾಥಯ್ಯ ನೀನು ಇದರ್ವರ ನೀನೆನ್ನದ ತಪ್ಪೆನ್ನದಯ್ಯ.

ಅನಾಮಿಕ ನಾಚಯ್ಯ. ಸು. 1160

ಈತನ ಅಂಕಿತ ನಾಚಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಚೆನ್ನರಾಮೇಶ್ವರ.

ಹಸಿವಿಗೆ ಲಯವಿಲ್ಲ. ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಕುಲವಿಲ್ಲ. ಮರಣಕ್ಕೆ ಮನ್ನಣೆ.
ಯಿಲ್ಲ. ಆಸೆಗೆ ಹವಣಿಲ್ಲ. ವಂಚಕನನಾಮಿಕ. ನಾಚಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಚೆನ್ನರಾಮೇ
ಶಯ್ಯ.

ಬಾಲಮೊಮ್ಮಣ್ಣ. ಸು. 1160

ಇವನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ವೀರಶೂರರಾಮೇಶ್ವರ ಲಿಂಗ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

ಪ್ರಾಣಕ್ಕೂ ಲಿಂಗಕ್ಕೂ ಅನುಸಂಧಾನವ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬಲ್ಲಿ ಮನೆಯ ವಿರಳದಲ್ಲಿ ಏಕುವ ನೂಲೇ? ರಾಗಾದಿವ್ಯಾವೇಹ ತಥ್ಯ ಮಿಥ್ಯೆ ನಿಶ್ಚಯವಾದಲ್ಲಿ ಯೆ ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಅನುಸಂಧಾನವಾದ ಚಿತ್ತವ ಸನ್ನೆ ಸಂಜ್ಞೆಯ ಮಾಡಿ ಪೂಜಿಸ ಲಿಲ್ಲ. ಆಯುಧದಲ್ಲಿ ಗಾಯವಾದ ಆತ್ಮನ ಸ್ವಸ್ಥದಂತೆ ಅಣಿದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಯಾ ಹೀನ ಮಲಕರ್ಮವ ಬಿಟ್ಟುದು ವೀರಶೂರರಾಮೇಶ್ವರ ಲಿಂಗವನಡಿದುದು.

ವೀರ ಗೊಲ್ಲಾಳಯ್ಯ. ಸು. 1160.

ಇವನ ಅಂಕಿತ ವೀರ ಬೀರೇಶ್ವರ ಲಿಂಗ.

ಕಲ್ಲು ಲಿಂಗವಲ್ಲ, ಉಳಿಯ ಮೊನೆಯಲ್ಲಿ ಒಡೆಯಿತ್ತು. ವರ ದೇವ ರಲ್ಲ, ಉರಿಸುಲ್ಲಿ ಬೆಂದಿತ್ತು. ಮಣ್ಣು ದೇವರಲ್ಲ, ನೀರಿನ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕದಡಿ ತ್ತು. ಇಂತಿವನೆಲ್ಲವನಟಿವ ಚಿತ್ತ ದೇವರಲ್ಲ, ಕರಣಂಗಳ ಮೊತ್ತದೊಳಗಾಗಿ ಸತ್ವಗಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಇಂತಿವ ಕಡಿದುಲ ದು ವಸ್ತುವಿವೈಡೆಯಾವುದೆಂದಡೆ ಕಂಡವ ರೊಳಗೆ ಕೈಕೊಂಡಾಡನೆ ಕೊಂಡ ವ್ರತದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದನೊಡಗೂಡಿ ಬಿರೆಯದೆ ವಿಶ್ವಾಸ ಗ್ರಹಿಸಿ ನಿಂದಲ್ಲಿ ಆ ನಿಜಲಿಂಗವಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೊಂದ ಪೊತನಟಿಯದೆ ನಿಂದಾತನೆ ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗಿ, ವೀರಬೀರೇಶ್ವರ ಲಿಂಗದೊಳಗಾದ ಶರಣ.

(ದ್ವಿಸಂಪುಟ 123) ಮಲ್ಲಯ್ಯ. ಸು. 1160.

ಈತನ ಅಂಕಿತ ಗುರುಕುಲದ ಮಲ್ಲಯ್ಯ.

(1) ಒಳಗನಣುಹಿಸಿ ತಿಳುಹಿ ಹೊಣಗೆ ಜೋಧಿಸಿ ನಿಲಿಸಿ

ಒಳಗು ಹೊಣಗೆಂದೆಂದಿವೆರಡ ಕಡಿಸಿ |

ಕಳೆಯ ಲಿಂಗದೊಳೊಚ್ಚ | ತವನೊಪ್ಪುಗೊಳಿಸಿದಾ |

ಕರುಣಿ ಗುರುವುರದ ಮಲ್ಲಯ್ಯಗುರುವೇ ||

(2) ಎನ್ನ ಪಾದವೆ ಪಾದಶಿಲೆಯಾಗಿ, ಎನ್ನ ಕಾಲೆ ಕಡಹದ ಕಂಬಗಳಾಗಿ, ಎನ್ನ ಕೋಳಿ ನಾಗವೇದಿಗೆಯಾಗಿ, ಎನ್ನ ಅಸ್ಥಿಯ ಸುತ್ತಣ ಜಂತೆಯಾಗಿ, ಎನ್ನ ಅಧರವೆ ಒಳ್ಳೆಹ ಬಾಗಿಲಾಗಿ, ಎನ್ನ ಗುರುಕರುಣವೆ ಲಿಂಗವಾಗಿ, ಎನ್ನಂಗವೆ ರಂಗಮಧ್ಯವಾಗಿ, ಎನ್ನ ಹೃದಯಕಮಲವೆ ಪೂಜೆಯಾಗಿ, ಎನ್ನ ಕಿವಿಗಳೆ ಕೀರ್ತಿ ಮುಖವಾಗಿ, ಎನ್ನ ನಾಲಗೆಯೆ ಗಂಟೆಯಾಗಿ, ಎನ್ನ ಶಿರವೆ ಸರ್ವಣಕಳಶವಾಗಿ, ಎನ್ನ ನಯನವೆ ಕುಂದದ ಜ್ಯೋತಿಯಾಗಿ, ಎನ್ನ ಚರ್ಮವೆ ನಿರ್ಮಲ ಹೊದಿಕೆಯಾಗಿ, ಎನ್ನ ನೆನಕೆ ತನಗೆ ಉಪಹಾರವಾಗಿ ಗುರುಪುರದ ಮಲ್ಲಯ್ಯ ನಿಂದನಾಗಿ.

ಅಣತಿಯ ಚಂದಯ್ಯ. ಸು. 1160

ಇವನ ಅಂಕಿತ ಅಣತಿಯ ಲಿಂಗ.

ನಿಜಜಂಗಮವೆಂದೆನಿಸಿರ್ಪರು ಕುಂದುಕೊಪ್ಪತೆ ನುಡಿವರೆ? ಅನಾದಿ ಜಂಗಮವೆಂದೆನಿಸುವರು ಅಜರಣೆಯ ಭೇದದಲ್ಲಿ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಿಡಿದಿರ್ಪರೆ? ಶೂರನು ರಣಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಮಗನ ನೋಡುವನೆ? ಇದು ಕಾರಣ ತಮ್ಮವರೇನು ಅನ್ಯರೇನು ಮೃದುವಾಗಿ ಮಾತಾಡರು ಅಣತಿಯ ಲಿಂಗದ ಆಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿ.

ಅಂಗ ಸೋಂಕಿದ ಲಿಂಗ ತಂದೆ. ಸು. 1160.

ಇವನ ಅಂಕಿತ ಭೂಲಿಂಗ ಬಂಕೇಶ್ವರ ಲಿಂಗ.

ಮರದೊಳಗಣ ಬೆಂಕಿ ತನ್ನ ತಾನೆ ಉರಿಯಬಲ್ಲದೆ? ತಿಲೆಯೊಳಗಣ ದಿಪ್ತಿ ಆ ಬೆಳಗ ತನ್ನ ತಾನೆ ಅರಿಯಬಲ್ಲದೆ? ಆತೆನಂತೆ ಕುಟಿಲನ ಭಕ್ತಿ ಕಿಸು ಕಳನ ಎರಕ್ತಿ ಮಥನಿಸಿಯಲ್ಲದೆ ದಿಟವ ಕಾಣಬಾರದು. ಸತ್ಯವನು ಅಸತ್ಯವನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಪ್ರಮಾಣಿಸಿಯಲ್ಲದೆ ನಿಶ್ಚಯವನತಿಯಬಾರದು. ಗುರುವಾದಡೂ ಲಿಂಗವಾದಡೂ ಜಂಗಮವಾದಡೂ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಹಿಡಿಯದವನ ಭಕ್ತಿ ಎರಕ್ತಿ ತೂತ ಕುಂಭದಲ್ಲಿಯ ನೀರು, ಸೂತ್ರ ತಪ್ಪಿದ ಬೊಂಬೆ, ನಿಜನೇತ್ರ ತಪ್ಪಿದ ದೃಷ್ಟಿ. ಜೀರು ವೇಲಾಗಿ ಸಿಗೆ ನೀರಿನಾರಯ್ಯೆಯುಂಟೆ? ಇಂತೀ ಅವ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಭಾವ ಶುದ್ಧವಾಗಿ ಆರಯ್ಕೆ ಬೇಕು. ಇದು ಭೋಗ ಬಂಕೇಶ್ವರ ಲಿಂಗದ ಸಂಗದ ಕರಣನ ಸುಖ.

ಗೋರಕ್ಷ. 1160.

ಇತನ ಅಂಕಿತ ಗೋರಕ್ಷಪಾಲಕ ಮಹಾಪ್ರಭು ಸಿದ್ಧಸೋಮನಾಥ ಲಿಂಗ.

ರಸವಾದಂಗಳ ಕಲಿತಳ್ ಲೋಹಸಿದ್ಧಿಯಲ್ಲದೆ ರಸಸಿದ್ಧಿಯಾದುದಿಲ್ಲ. ನಾನಾಕಲ್ಪವೋಗ ಅದೃಶ್ಯಕರಣಂಗಳ ಕಲಿತಲ್ಲಿ ಕಾಯಸಿದ್ಧಿಯಲ್ಲದೆ ಆತ್ಮ ಸಿದ್ಧಿಯಾದುದುಂಟೆ ? ನಾನಾಮಾಗ್ನಾದಂಗಳಿಂದ ಹೋರಿ ಮಾತಿನ ಮಾಲೆಯೂ ಯಿತ್ತಲ್ಲದೆ ಆತ್ಮವಿಹಿತವಾದುದಿಲ್ಲ. ನೀ ನಾ ಎಂದಲ್ಲಿ ನೀನು ನಾನಾದೆಯಲ್ಲದೆ ನಾನು ನೀನಾದುದಿಲ್ಲ. ಗೋರಕ್ಷಪಾಲಕ ಮಹಾಪ್ರಭು ಸಿದ್ಧಸೋಮನಾಥ ಲಿಂಗ ನೀ ನಾನಾದೆಯಲ್ಲದೆ ಲೀಯವಾಗಿ ನಾ ಆ ಲಿಂಗವ ಆದುದಿಲ್ಲ.

ಕಾಳವೆ. ಸು. 1180.

ಇವಳು ಉರಿಲಿಂಗ ಪೆದ್ದಿಯ ಹೆಂಡತಿ. ಈಕೆಯ ಅಂಕಿತ ಉರಿಲಿಂಗ ಪೆದ್ದಿಗಳರಸ.

(1) ವ್ರತವೆಂಬುದು ನಾಯಕರಕ್ಷ. ವ್ರತವೆಂಬುದು ಸುವ್ಯಾಣಿಯ ಮುತ್ತು. ವ್ರತವೆಂಬುದು ಜೀವದ ಕಳೆ. ವ್ರತವೆಂಬುದು ಸುಯಿಧಾನ, ಸುಯಿಧಾನ, ಸುಯಿಧಾನ. ವ್ರತತಪ್ಪಲು ಉರಿಲಿಂಗ ಪೆದ್ದಿಗಳರಸ ಒಲ್ಲನವ್ವಾ.

(2) ತುಮರಿಯ ಕೊಳ್ಳಿಯಂತೆ ಉರಿವಾತ ಭಕ್ತನೆ ? ಹುಸಿದು ತಂದು ಮಾಡುವಾತ ಭಕ್ತನೆ ? ಭಕ್ತರ ಕುಲವನೆತ್ತಿ ನಿಂದಿಸುವಾತ ಭಕ್ತನೆ ? ತನ್ನ ಪ್ರಾಣದ ಮೇಲೆ ಬಂದಡೂ ಬರಲಿ, ಇವರ ಬಿಡಬೇಕು. ಇವರ ಬಿಡದಿರಲು ಉರಿಲಿಂಗ ಪೆದ್ದಿಗಳರಸನೊಲ್ಲನವ್ವಾ,

ಗುಡ್ಡವೆ. ಸು. 1430.

ಈಕೆ ಬತ್ತಲೇಶ್ವರನ ಹೆಂಡತಿ. ಇವಳ ಅಂಕಿತ ನಿಂಬೇಶ್ವರ.

ತನು ಬತ್ತಲೆಯಾದಡೀನು ? ಮನ ಬತ್ತಲೆಯಾಗದನಕ ವ್ರತವಿದ್ದಡೀನು ? ವ್ರತಹೀನನಾದ ಬಲಿಕೆ ನೆರೆದರೆ ನರಕವಯ್ಯ ನಿಂಬೇಶ್ವರಾ.

ಘನಲಿಂಗದೇವ. ಸು. 1480.

ಈತನು ತೋರಿದ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗನ ಶಿಷ್ಯನು ಇವನ ಅಂಕಿತ ಘನಲಿಂಗಿಯ ಮೋಹದ ಚಿನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ.

ದೇವಾ ! ಕಂಬಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಕನಕದ ಕೊಡನ ಕಂಡಂತೆ ಮಕ್ಕಳೋ ಕಕ್ಕೆ ಬಂದು ಮಾನವ ಜನ್ಮವ ಕಂಡೆ. ಆ ಮಾನವಜನ್ಮಕ್ಕೆ ಗುಣಾಕ್ಷರಜ್ಞೆಯಾದಂತೆ ಲಿಂಗ ಬಂದುದ ಕಂಡೆ. ಎನಗಿದು ಜೋಡ್ಯವಯ್ಯ. ಎನಗಿದು ವಿಸರೀತವಯ್ಯ. ಇದಕ್ಕೆ ನುಡಿದಂತೆ ನಡಸು. ನಡೆದಂತೆ ನುಡಿಸು. ನುಡಿದ ನಡೆಗೆ ಭಿನ್ನವಾದಡೆ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರೊಪ್ಪರು. ನಿಮ್ಮ ಶರಣರೊಪ್ಪದಲ್ಲಿಯೆ ನೀನೊಪ್ಪೆ. ನೀನೊಪ್ಪದಲ್ಲಿಯೆ ಎನಗೆ ಬಂದಿತ್ತು ಹಿಂದಣ ಭವದ ಹೆಮ್ಮಾರಿ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನಂಜುವೆನಯ್ಯ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನಳುಕುವೆನಯ್ಯ. ನುಡಿ ನಡೆ ಎರಡಾಗದಂತೆ ನಡಸಯ್ಯ ಘನಲಿಂಗಿಯ ಮೋಹದ ಚಿನ್ನ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ.

ಮಸಣಮ್ಮ. ಸು. 1500.

ಇವಳು ಎಡೆಮುಟ್ಟದ ನಾಗಿದೇವನ ಹೆಂಡತಿ. ಇವಳ ಅಂಕಿತ ನಿಜಗುಣೇಶ್ವರಲಿಂಗ.

ಕಾಗೆಯ. ನಾಯ ತಿಂದವರಿಲ್ಲ. ವ್ರತ ಭ್ರಷ್ಟನ ಕೂಡಿದವರಿಲ್ಲ. ನಾಯಿಗೆ ನಾರಂಗವಪ್ಪದೆ ? ಲೋಕವ ನರಗೆ ವ್ರತವಪ್ಪದೆ ಶಿವಬೀಜಕ್ಕಲ್ಲದೆ ನೀವೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ನಿಜಗುಣೇಶ್ವರ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ?

ರೇಕಮ್ಮ. ಸು. 1500

ಈಕೆ ರೇವಣ ಸಿದ್ಧಯ್ಯನ ಹೆಂಡತಿ ಇವಳ ಅಂಕಿತ ಶ್ರೀಗುರುಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ.

ಲಿಂಗಬಾಹ್ಯನ ಅಚಾರಭ್ರಷ್ಟನ ವ್ರತತಪ್ಪುಕನ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗ ಮಕೊಂದವನ ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದ ದೂಷಕನ ವಿಭೂತಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ನಿಂದ ಕನ ಕಂಡಡೆ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳದೆ ಸಂಹಾರನಾಡುವುದು. ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಗ್ರಾಮವ ಬಿಡುವುದು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಆಸ್ಥಲವ ಬಿಡುವುದು. ಅದಾಗದಿದ್ದರೆ

ಕರ್ಣಮುಚ್ಚಿಕೊಂಬುದು, ಶಿವ ಮಂತ್ರ ಜಪಿಸುವುದು. ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕುಂಭಿ ನೀವಾತಕ ನಾಯಕ ನರಕದಲ್ಲಿಕ್ಕುವ ಶ್ರೀಗು ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರನು.

ವರದ ಸಂಗಣ್ಣ. ಸು. 1500

ಈತನ ಅಂಕಿತ ವರದ ಶಂಕರೇಶ್ವರ.

ಓತ ಹಿಡಿದವನ ಕೈ ಮಸಿ ಎಂಬುದ ನಾಡೆಲ್ಲ ಬಲ್ಲರು. ಅವನ ಕೂಡೆ ಆಡಲಾದಯ್ಯ, ತನಗಾ ಮಸಿ ಹತ್ತುವುದಾಗಿ. ಲಿಂಗ ವಿರೋಧಿಯ ಕೈವಿಡಿ ದಾಡುವನು ಮುನ್ನವೆ ವ್ರತಗೇಡಿ, ಅಂತವನ ಸಂಗ ಬೇಡವಯ್ಯ ತನಗಾ ಭಂಗ ಬಂದುದಾಗಿ. ಎಂತೆಂದೊಡೆ ಜಗದ ಕರ್ತ ಶಿವನ ವಿರೋಧವಾಡಿ ದಕ್ಷನೊಬ್ಬ ಯಾಗವನಿಕ್ಕಲು ಮೂವತ್ತು ಮೂಳುಕೋಟಿ ದೇವರ್ಕಳೆಲ್ಲ ತೊತ್ತಲಿದುಹಿಸಿ ಕೊಂಡು ನುಚ್ಚುನುಣಿಯಾಗಿ ಹೋದರು ನೋಡಾ, ಅವನಂಗಸಂಗದಲ್ಲಿರ್ದ ಕಾರಣ. ಗೆಲವು ಸೋಲಕ್ಕೆ ಇಕ್ಕುಮುಡಿಗೆ ಏಳುಮುಡಿಗೆ ಎಂಬ ಮತ್ಸರಕ್ಕೆ ಮುಂದುವಿಡಿದು ಮುಡುಹಿಕ್ಕೆ ಕೆಲೆದಾಡುವರನೆಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಮನದಲ್ಲಿ ತಾವಣಿದು ಒಯ್ಯನೆ ತೊಲಗುವರು. ಮೇಲೆ ಲಿಂಗ ನಿರೂಪದಿಂದ ಬಂದ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಅಂಜರು ಏಕಾಂಗ ವೀರರು. ವಾಯದ ಪರಿಮಾತಿನಮಾಲೆಗೆ ಬೆಡಹಿ ಓಡುವರಲ್ಲ ಏಕೋಭಾವನಿಷ್ಠೆ ನಿಬ್ಬಿರಗು ಗಟ್ಟಿಗೊಂಡು ದೃಢಚಿತ್ತವುಳ್ಳ ಸದ್ಭಕ್ತರು. ಇಂತಪ್ಪ ಉಲಹಡಗಿದ ಶರಣರ ಸುಸಂಗದಲ್ಲಿರಿಸಿ ಬದುಕುಪಾತಿಸಯ್ಯ ವರದ ಶಂಕರೇಶ್ವರ.

ಕಾಲು ಕಣ್ಣಿಯ ಕಾಯಮ್ಮ. ಸು. 1500

ಈಕೆಯ ಅಂಕಿತ ನಿರ್ಭೀತಿ ನಿಜಲಿಂಗದಲ್ಲಿ.

ಎನ್ನ ಕರಣಂಗಳ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುವೆ. ಗುರು ಲಿಂಗಜಂಗಮದ ಕಾಲ ಕಟ್ಟುವೆ. ವ್ರತ ಭ್ರಷ್ಟರನಿಟ್ಟೊರಸುವೆ, ಸುಟ್ಟು ತೂಳುತೂಜನೆ ತೂಳುವೆ ನಿರ್ಭೀತಿ ನಿಜಲಿಂಗದಲ್ಲಿ.

ಕೇದಾರಗುರು. ಸು. 1500.

ಇವನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಈತನ ಹೆಸರು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ ; ಅಂಕಿತ ಕೇದಾರಗುರುದೇವ.

ಎಲೆ ಗುಡ್ಡ ನೀ ನುಡಿದ ನುಡಿಯಿಂದ ನಿನ್ನ ಮನದ ಜಡ್ಡು ಕಣ ಯಿತೆಂದೆ ನಲಾಪೆ. ನಿಜವಟಿತ ಒಟಿಕ ಸಂಸಾರ ಬಿಡಬೇಕೋ ? ನಿಜವಟಿತ ಬಲಿಕ ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ ಹೆಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟರೆ ಅಘೋರನರಕದಲ್ಲಿಕ್ಕುವ ಕೇದಾರಗುರುದೇವ ಕೇಳಾ ಆಂದಂದಿಂಗಿ.

ನಿವೃತ್ತಿ ಸಂಗಯ್ಯ. ಸು 1500.

ಈತನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಇವನ ಹೆಸರು ಹೇಳಿದೆ.

ಪರಧನ ಪರಾನ್ನ ಪರಸ್ತ್ರೀಯರಾಶಿ ಬಿಡದು. ಶರಣನೆಂತೆಂಬೆ ? ಸಂಬಂಧಿಯೆಂತೆಂಬೆ ಮರುಳೆ ? ಜಿಹ್ವಾ ದಗ್ಧಾ ಪರಾನ್ನೇನ ಹಸ್ತೋ ದಗ್ಧಃ ಪ್ರತಿಗ್ರಹಾತ್ | ಚಕ್ಷುರ್ದಗ್ಧಂ ಪರಸ್ತ್ರೀ ಭೃಷ್ಟಸ್ಯ ಜನ್ಮ ನಿರರ್ಥಕಂ || ಇಂತೆಂದು ಶ್ರುತಿ ಸಾಲು ಮತಿಗೆಡುವಿರಕಟಾ ! ನಿವೃತ್ತಿ ಸಂಗಯ್ಯ ದೇವರೆಂತೊಲಿವ ನಮ್ಮಾ ?

ಸತ್ತಿಗೆಕಾಯಕದ ಇಟ್ಟಪ್ಪಯ್ಯ ಅಥವಾ ಮಾರಿತಂದೆ. ಸು. 1500.

ಇವನ ಅಂಕಿತ ಐಘಂಟೇಶ್ವರಲಿಂಗ.

ಆವ ಆಜರಣೆಯ ತೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ಅನುಸರಣೆಯಿಲ್ಲದಿರ್ಪದೆ ಗುರುಚರಲಿಂಗ ವೂಜೆ. ಕಾಯಕಕ್ಕೆ ಇಂದಿಗೆ ನಾಳಿಂಗಿಂಬ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲದಲ್ಲಿಯೆ ಸರ್ವಶೀಲ. ತಾಗು ನಿಶೋಧ ಬಂದಲ್ಲಿ ಕಂದದೆ ಕುಂದದೆ ಎಂದಿನಂತಿಪ್ಪದೆ ಶಿವಲಿಂಗ ವೂಜೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಹಿಂದು ಮುಂದು ವಿಚಾರಿಸಲಿಲ್ಲ, ಇದಕ್ಕೆ ಐಘಂಟೇಶ್ವರಲಿಂಗ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ.

ಕಾಳಲಿಂಗ. ಸು 1500.

ಇವನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಈತನ ಹೆಸರು ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ.

ಆಚಾರ ವಿಚಾರ ತಪ್ಪಿದಲ್ಲಿ ಶರಣರ ವಾದವಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೊಂದಿಲ್ಲ ವಾದ ವಿಲ್ಲ. ಶರಣರ ವಾದ ಮೋಕ್ಷದ ಬೀಡು ; ಶರಣರ ವಾದ ಲಿಂಗದ ನಾಡು ; ಶರಣರ ವಾದ ಕಾಳಲಿಂಗ ದೇವನು ಮಾಡಿದ ಮಾಯೆಯ ಕೇಡು,

ಕಂಭದ ಮಾರಯ್ಯ. ಸು. 1500.

ಈತನ ಅಂಕಿತ ಕದಂಬ ಲಿಂಗ.

ಕಾಯದಿಂದ ಕರ್ಮವ ಕಂಡು ಭಾವದಿಂದ ಲಿಂಗವ ಕಂಡು ಲಿಂಗದಿಂದ ಸ್ವಾನುಭಾವವಾಗಿ ಅಂಗದ ಸಂಗಕ್ಕೆ ಹೊಜಗಾಯಿತ್ತು ಕದಂಬಲಿಂಗವನಟಿಯ ಲಾಗಿ.

ಫರಾರೆ ದೇವಯ್ಯ. ಸು. 1700.

ಈತನ ಅಂಕಿತ ಮಹಾದೇವಲಿಂಗ.

ಶರಣರಲ್ಲಿ ವಾದ ಬಂದಡೆ ಶರಣರೆ ಸಮರ್ಥರು. ಸತಿಪತಿಯರಲ್ಲಿ ವಾದ ಬಂದಡೆ ಜನನಿ ಜನಕರೆ ಸಮರ್ಥರು. ರಾಜರಾಜರಲ್ಲಿ ವಾದ ಬಂದಡೆ ಛತ್ರಪತಿಗಳೆ ಸಮರ್ಥರು. ಶಿವಗೌರೀವರರಲ್ಲಿ ವಾದ ಬಂದಡೆ ಲೋಕವುಡುವುದೆಂತು ? ಇದು ಕಾರಣ ಶಿವನಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧರಾಮನಲ್ಲಿ ಬಂದ ವಾದ ವಾದವಲ್ಲ ; ಪ್ರಮಥರ ಮನಕ್ಕೆ ಮಹಾಮೋದ ಮಹಾದೇವಲಿಂಗದಲ್ಲಿ.

ಕಾಡ ಸಿದ್ಧೇಶ. ಸು. 1725.

ಇವನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಡಿನೊಳಗಾದ ಶಂಕರಪ್ರಿಯ ಚೆನ್ನಕದಂಬ ಲಿಂಗ ನಿರ್ಮಾಯ ಪ್ರಭುವೇ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ. ಈಕನ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಶತ ಕವನ್ನು ರಚಿಸಿದ ಕಾಡಸಿದ್ಧೇಶನೇ (ಪುಟ 28) ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

(1) ನೇಲ ಫಲ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾರ್ಗ ಹಣ್ಣಿನಂತೆ ಇರುವರು ಮರ್ತ್ಯರು. ಹಲಸು ತೆಂಗು ದಾಳಿಂಬದಂತೆ ಇರುವರು ಸ್ವರ್ಗರು. ಹಾಲು ತುಪ್ಪ ಸಕ್ಕರೆ

ಬೆಲ್ಲದಂತೆ ಇರುವರು ನಿಮ್ಮವರು ಕಾಡಿನೊಳಗಾದ ಶಂಕರ ಪ್ರಿಯ ಚೆನ್ನದಂಬ
ಲಿಂಗ ನಿರ್ಮಾಯಪ್ರಭುವೇ.

(೨) ಆಕಾರವಿಲ್ಲ ನಿರಾಕಾರವಿಲ್ಲ, ಅಡಿಯಿಲ್ಲ ಅಂತರವಿಲ್ಲ, ಎಡನಿಲ್ಲ ಬಲ
ನಿಲ್ಲ, ಹಿಂದಿಲ್ಲ ಮುಂದಿಲ್ಲ, ಒಳಗಿಲ್ಲ ಹೊರಗಿಲ್ಲ, ಈರೇರಿರಲ್ಲಿಲ್ಲ, ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಲ್ಲ.
ಮತ್ತೆಲ್ಲಿಹುದು? ಎರಡು'ದು ಒಂದಿಲ್ಲದೆ ನಿರಾಳದಲ್ಲಿಹುದು ಎಂದೆನಯ್ಯ ಕಾಡಿ
ನೊಳಗಾದ ಶಂಕರಪ್ರಿಯ ಚೆನ್ನ ಕದಂಬಲಿಂಗ ನಿರ್ಮಾಯ ಪ್ರಭುವೇ.

ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರು ವಚನಕಾರರ ಹೆಸರುಗಳೂ ಅಂಕಿತಗಳೂ ದೊರೆತಿವೆ;
ವಚನಗಳು ಮಾತ್ರ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಈ ವಚನಕಾರರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಅಂಕಿತ
ಗಳೊಡನೆ ಕೆಳಗೆ ವರ್ಣಾನುಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಹಲವರು
ಬಸವನ ಸಮಕಾಲದವರು.

ಹೆಸರು	ಅಂಕಿತ	ಹೆಸರು	ಅಂಕಿತ.
ಅಕ್ಕನಾಗಮ್ಮ	ಬಸವಣ್ಣ ಪ್ರಿಯ ಚೆನ್ನ ಸಂಗ	ಕನ್ನದಮಾರಿ ತಂದೆ	ಮಾರನ ಮೈರಿ ಮಾರೇಶ್ವರ.
ಅನಂತದೇವ	ಅನಂತಗುರು ಅಲ್ಲಮ ಮಹಾಪ್ರಭು	ಕಾ ಸುತದ ಭೀಮಣ್ಣ	ಭಾರೇಶ್ವರ ಲಿಂಗ
ಅಹಂಕಾರ ಭೀಮಯ್ಯ	ಸಿರಹಂಕಾರ ಭೀಮಯ್ಯ	ಕಿರಾತ ಸಂಗಯ್ಯ	ಕಿರಾತೇಶ್ವರಲಿಂಗ
ಏಕಾಂತದ ರಾಮಯ್ಯ	ಏಕಾಂತರಾ ಮೇಶ್ವರಲಿಂಗ	ಕುಪ್ಪಸದ ಚಂದಯ್ಯ	ಕುಪ್ಪಸ ಚಂದೇ ಶ್ವರಲಿಂಗ
ಕನಕದ ನಾಚಯ್ಯ	ಕನಕದ ನಾಚಿ ಲಿಂಗ	ಕ್ಷೇತ್ರನಾಥ	ಕ್ಷೇತ್ರನಾಥಲಿಂಗ
ಕನ್ನಡಿಕಾಯಕದ	ಚೆನ್ನ ಬಸವಣ್ಣ	ಗಂಗಮ್ಮ	ಗಂಗೇಶ್ವರಲಿಂಗ
ಅಮ್ಮ ದೇವಯ್ಯ.	ಪ್ರಿಯ ಕಮಲೇ ಶ್ವರಲಿಂಗ	ಗಂಗಾಂಬಿಕೆ (ಬಸವನ ಹೆಂಡತಿ)	ಗಂಗಾ ಪ್ರಿಯ ಕೊಡು ಸಂಗದೇವ
ಕನ್ನಡಿ ಕಾಯಕದ	ಸದ್ಗುರು ಸಂಗ	ತೆಲುಗೇಶ ಮನುಯ್ಯ	ಶಂಭು ತೆಲು ಗೇಶ್ವರ
ರೇಣುಮ್ಮ	ನಿರಂಗ ಲಿಂಗ	ನಿರಂಜನ ದೇವ	ನಿರಂಜನಲಿಂಗ
		ನಿರಾಲಂಬ ದೇವ.	ನಿರಾಲಂಬ

ಹೆಸರು ಅಂಕಿತ
 ನೀಲಲೋಚನೆ ಸಂಗಯ್ಯ
 ನೀಲಾಂಬಿಕೆ ಬಸವಪ್ರಿಯ
 ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ
 ಪಂಚಾಕ್ಷರದೇವ ಶ್ರೀಗುರುಪಂಚಾ
 ಕ್ಷರಲಿಂಗ
 ಪಡಿಹಾರಿಬಸವಣ್ಣ ಪಡಿಹಾರಿಪ್ರಿಯ
 ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ
 ಪರ್ವತನಾಥ ಪರ್ವತನಾಥಲಿಂಗ
 ಪ್ರಸಾದಿಲಿಂಕಬಂಕಣ್ಣ ದಹನಚಂಡಿ
 ಕೇಶ್ವರಲಿಂಗ
 ಪುಷ್ಪದ ಸೋಮಯ್ಯ ಸೋಮೇಶ್ವರಲಿಂಗ
 ಜಿಬ್ಬಿದೇವಯ್ಯ ಕೂಡಲಸಂಗಮ
 ದೇವ + ಬಸವಣ್ಣ
 ಬೆಡಗಿನ ಸುಂದರಯ್ಯ ಸುಂದರ ಶಿವಲಿಂ
 ಗಯ್ಯ
 ಭರಿತಾರ್ಪಣದ ಚೆನ್ನ ಚೆನ್ನ ಕೂಡಲ
 ಬಸವಣ್ಣ ರಾಮೇಶ್ವರಲಿಂಗ
 ಭೋಗಣ್ಣ ನಿಜಗುರುಭೋಗಸಂಗ
 ಮಲಹರಕಾಯಕದ ಉರ್ಧ್ವದೇತೋ
 ಚಕ್ರದೇವಯ್ಯ ಮೂರ್ತಿ ಶ್ವೇತ
 ಸ್ವಯಂಭು ಕಪಿಲೇಶ್ವರಲಿಂಗ
 ಮಹಾದೇವ ಮಹಾದೇವ
 ಜ್ಯೋತಿರ್ಲಿಂಗ
 ಮುಗ್ಧಸಂಗಯ್ಯ ಮುಗ್ಧಸಂಗ
 ಮೂಲಪ್ರಣಮದೇವ ಮೂಲಪ್ರಣಮ
 ದೇವ
 ಮೈದುನರಾಮಯ್ಯ ಮಹಾಲಿಂಗ
 ಚೆನ್ನರಾಮ
 ಮಾಕ್ತಿಕಸಂಗಯ್ಯ ಮುತ್ತಿನಸಂಗ
 ಲಿಂಗ
 ರತ್ನದ ರಾಜಯ್ಯ ನೀರರಾಜೋಟಿಲಿಂಗ

ಹೆಸರು ಅಂಕಿತ
 ಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮ (ಕೊಂಡೆಯ ಆಗಜೇಶ್ವರ
 ಮಂಚಣ್ಣನ ಹೆಂಡತಿ) ಲಿಂಗ
 ಲಿಂಗಸತ್ಯಣ್ಣ ಲಿಂಗಸತ್ಯಣ್ಣ
 ನೀರಚಂಡ ನೀರಚಂಡಲಿಂಗ
 ವೇದಮೂರ್ತಿಸಂಗಣ್ಣ ಲಲಾಮಭೀಮ
 ಸಂಗಮೇಶ್ವರ
 ಶಂಕರದಾಸಿಮಯ್ಯ ನಿಜಗುರುಶಂಕರ
 ದೇವ
 ಶಂಕರಸೋಮಯ್ಯ ಸಾಂಬಸೋಮೇ
 ಶ್ವರಲಿಂಗ
 ಶಾಂತರಾಮ ಶಾಂತರಾಮಲಿಂಗ
 ಶಾಂತಸೆಟ್ಟಿ ಶಿವಶಾಂತಮಲ್ಲಿ
 ಕಾರ್ಜುನ
 ಶಾರ್ದೂಲಸಂಗಯ್ಯ ಶಾರ್ದೂಲಲಿಂಗ
 ಶಿವನಾಗಮಯ್ಯ ನಾಗಯ್ಯಪ್ರಿಯ
 ಚೆನ್ನರಾಮೇಶ್ವರ
 ಶಿವಪೂಜೆಯ ಭೀಮಯ್ಯ ಶಿವಪೂಜೆಯ
 ಭೀಮ
 ಶಿವಾನಂದದೇವ ಶಿವಾನಂದಲಿಂಗ
 ಸಿದ್ಧನೀರದೇವ ತೋಟದಸಿದ್ಧ
 ಲಿಂಗದೇವ
 ಸಿದ್ಧಾಂತಿನೀರಸಂಗಯ್ಯ ಗೋಳಕಾ
 ಕಾರ ವಿಶ್ವವಿರಹಿತಲಿಂಗ
 ಸುವರ್ಣದೇವ ಸುವರ್ಣಲಿಂಗ
 ಸೂಜಿಕಾಯಕದ ಪ್ರಸನ್ನಕಪಿಲ
 ರಾಮಿತಂದೆ ಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಲಿಂಗ
 ಹೆಂಡದ ಮಾರಯ್ಯ ಧರ್ಮೇಶ್ವರ

ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ವಚನಕಾರರು :—ಷಣ್ಮುಖಸ್ವಾಮಿ, ಕರಸ್ಥಳದ ವೀರಣ್ಣ, ಕರಿಬಸವೇಶ್ವರ, ಚೆನ್ನಡಣಾಯಕ, ಗುರುಬಸವಾರೂಢ, ಲಿಂಗಾವಧೂತ.

ಹೊಸ ಅಂಕಿತಗಳು.

ಹೆಸರು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಸುಮಾರು ಐವತ್ತು ವಚನಕಾರರ ಅಂಕಿತಗಳೊಡನೆ ವಚನಗಳು ದೊರೆತಿವೆ. ಈ ಅಂಕಿತಗಳನ್ನು ವರ್ಣಾನುಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಅವನ್ನು ಒಳಕೊಂಡಿರುವ ಒಂದೊಂದು ವಚನವನ್ನು ಅದಾಪರಿಸುತ್ತೇವೆ :—

ಅಪ್ಪಣಪ್ರಿಯ ಚೆನ್ನಬಸವೇಶ್ವರ, ಅಮರೇಶ್ವರಲಿಂಗ, ಕಪಿಲ ಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿನಾಥ, ಕಮರೇಶ್ವರಲಿಂಗ, ಕಲ್ಲೇಶ್ವರಲಿಂಗ, ಕಾವೇಶ್ವರಲಿಂಗ, ಕಿನ್ನರ ತ್ರಿಪುರಾಂತಕಲಿಂಗ, ಕೂಡಲಚೆನ್ನ ಸಂಗಯ್ಯ + ಅಲ್ಲಯ್ಯ, ಗಜೇಶ್ವರ (ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 1:1), ಗುರುಶಾಂತಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ, ಗುರು ಸಿದ್ಧಮಲ್ಲ ¹(ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 119), ಘನಗುರುಪ್ರಿಯ ಸೋಮನಾಥ (ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 124), ಘನಲಿಂಗ ಗುರುಚೆನ್ನಬಸವೇಶ್ವರ, ಚಂದೇಶ್ವರಲಿಂಗ, ಚೆನ್ನದಸರೇಶ್ವರಲಿಂಗ, ಚೆನ್ನಬಂಕನಾಥನ ಮಹೇಶ್ವರ, ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣಪ್ರಿಯ ಚಂದೇಶ್ವರಲಿಂಗ, ಚೆನ್ನರಾಮ, ಚೆನ್ನಸಿದ್ಧನಾಥ, ನಂದಗೋಪಿಯ ಕಂದಪ್ರಿಯ ನಿಸ್ಸಂಗಲಿಂಗ ರಾಮನಾಥ (ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 122), ನಿಃಕಳಂಕ ಚೆನ್ನ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯ, ನಿಜಗುರು ಭೋಗೇಶ್ವರ, ನಿಜಗುರು ಶಾಂತೇಶ್ವರ (ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 122), ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲೇಶ್ವರ, ನಿಸ್ಸಂಗನಿರಾಳ ಪ್ರಭು, ಭಾಂಭೇಶ್ವರ (ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 122), ಮಸಣಯ್ಯ ಪ್ರಿಯ ಗಜೇಶ್ವರ (ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 111), ಮಹಾಘನಲಿಂಗ ಹುಲಿಗೇರಿಯ ಸೋಮೇಶ್ವರ, ಮಹಾಘನಸದ್ಗುರು ಸಿದ್ಧಸೋಮನಾಥ, ರೇಕನಾಥಯ್ಯ (ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 124), ಶ್ರೀ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮವೇ, ಶ್ರೀಜಂಗಮಲಿಂಗಪ್ರಭುವೇ, ಸಂಗನಬಸವಣ್ಣ, ಸಂಗನಬಸವಣ್ಣಪ್ರಿಯಚಂಡೇಶ್ವರಲಿಂಗ, ಸಂಗನ ಬಸವೇಶ್ವರ, ಸಂಗಪ್ರಭು (ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 124), ಸಂಗಯ್ಯಪ್ರಿಯಬಂಕೇಶ್ವರ (ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 115), ಸದ್ಗುರು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯ, ಸದ್ಗುರು ಶಂಭುಸೋಮೇಶ್ವರ (ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 124), ಸದ್ಗುರ

1. ಇದು ಪಂಡಿತರಾಧ್ಯನ ಅಂಕಿತವೆಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಸಿದ್ಧಸೋಮೇಶ್ವರಲಿಂಗ (ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 117), ಸಿದ್ಧಸೋಮನಾಥ, ಸಿದ್ಧಸೋಮನಾಥಲಿಂಗ, ಸಿದ್ಧಸೋಮೇಶ (ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 123), ಹಂಪೆಯ ವಿರುಪಯ್ಯ¹ (ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 124), ಹುಲಿಗೇರೆಯವರದ ಸೋಮನಾಥ, ಹುಲಿಗೇರೆಯ ವರದಸೋಮೇಶ (ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 124).

ವಚನಗಳು.

ಜಂಗಮವೆ ಜಗತ್ತಾವನ. ಆ ಜಂಗಮದ ನೆನಹೆ ಲಿಂಗವಾಯಿತ್ತು. ಅವರ ತನುವೆ ಎನ್ನ ಕಾಯವಾಯಿತ್ತು ; ಅವರ ದರುಶನವೆ ಎನಗೆ ಪರುಷವಾಯಿತ್ತು. ಆ ಪರುಷವಿದ್ದು ಮನವ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಬೆರಸಿ ಕನಸು ಕಳವಳಿಕೆ ಹೆಸರು ಗೆಟ್ಟುಹೋದುವಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಜಂಗಮದಿಂದ ಅಪ್ಪಣಿಪ್ರಿಯ ಚೆನ್ನ ಬಸವೇಶ್ವರಾ.

ಗದ್ದಲು ಮನೆಮಾಡಿ ಸರ್ಪಂಗೀಡಾದಂತೆ ತಾನತ್ತಣ ದ್ರವ್ಯವ ತಂದು ಇತ್ತು ಮಾಡಿದಡೆ ನಿನಗೆತ್ತಣ ಮುಕ್ತಿ ? ಅಮರೇಶ್ವರಲಿಂಗವೇ.

ಜುದೊಳಗಣ ಮತ್ಸ್ಯವು ಜಲವ ತನ್ನ ನಾಸಿಕದತ್ತ ಹೊದ್ದಲೀಯದ ಪರಿಯನೋಡಾ ಆಯ್ಯ. ಶರಣನು ಸಂಸಾರಪ್ರಪಂಚಗಳೊಳಗಿದ್ದು ಆ ಸಂಸಾರಪ್ರಪಂಚವು ತನ್ನ ಹೊದ್ದಲೀಯದ ಪರಿಯ ನೋಡಾ ಆಯ್ಯ. ಶರಣಿಗೆ ಈ ಬುದ್ಧಿಯ ಮತ್ಸ್ಯಂಗೆ ಆ ಬುದ್ಧಿಯ ನೀನು ಕರುಣಿಸಿದೆಯಲ್ಲ ಎನ್ನ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿ ನಾಥಯ್ಯ.

ಕಾಂಬುದು ಬೇವನಲ್ಲ ; ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಬುದು ಪರಮನಲ್ಲ ; ಮುಟ್ಟಿಹರಿದಾಡುವುವು ಕರಣಂಗಳಲ್ಲ ; ಸುಖವನನುಭವಿಸುವುವು ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳಲ್ಲ. ಇಂತೀ ಭೇದಂಗಳಲ್ಲಿ ಆರಂಬುದ ತಿಳಿದು ಶಶಿವೃಕ್ಷಕ್ಕೆ ನೀರನಪೆದಡೆ ನೀರ ಕುಡಿವುದು ಬೇರೋ ಮರನೋ ವಾಣಿ ಬೆಳೆವ ಕಾಣ್ಕೊಂಬುದನಹಿತಲ್ಲಿ ಅಹಿದ ಅಹಿಕೆಯ ನಿಹಿಗೆಯ ಒಲ್ಲಾತನೆ ಕಮರೇಶ್ವರನಾದ ತಾನಾದ ಶರಣ.

ಕರ್ತು ಭೃತ್ಯನ ವಾಸಕ್ಕೆ ಎಯ್ದಿವಲ್ಲ ಆತನ ಭಕ್ತಿಯನಹಿತು ತಾನೊಡಗೂಡಿದಲ್ಲಿ ಆತ ಕೊಟ್ಟು ತಾ ಮುಟ್ಟದೆ, ಆತನಲ್ಲಿ ದುವಾಕ್ಯ ದುಶ್ಚರಿತ್ರ ಪಗಡಿ ಪರಿಹಾಸಂಗಳಂ ಮಾಡದೆ, ಆತನ ಚಿತ್ತ ನೋವಂತೆ ಮತ್ತಾವ ಬಂಧನದ ಕಷ್ಟವ

1. ಇದು ಅಗ್ಗವಣಿಯ ಹುಪಯ್ಯನ ಅಂಕಿತವೆಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ನಿಕ್ಕದೆ, ಕೃತ್ಯ ಎನಗೊಂದು ಮಾಡೆಂಬ ನೇಮವ ಲಕ್ಷಿಸದೆ, ಆತ ತನ್ನ ತಾನೆ
ಹಿದು ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಅದು ತನಗೆ ಮುನ್ನಿನ ಸೋಕೆಂಬುದನಹಿದು, ಗನ್ನಗತುಕಿನಿಂ
ಬಿನ್ನಾಣದಿಂ ಒಂದುವ ಮುಟ್ಟದೆ, ಆ ಪ್ರಸನ್ನವಪ್ಪ ವಸ್ತು ಮಹವಾಗಿರುವ ಕಲ್ಲೇ
ಶ್ವರ ಲಿಂಗವು ತಾನಾದ ಶರಣ.

ತನ್ನತಾನಹಿದಡೆ ತನ್ನಹಿನೇ ಗುರು, ತಾನೇ ಲಿಂಗ, ತನ್ನ ನಿವೃತ್ತಿಯೇ
ಜಂಗಮ. ಇಂತೀತ್ರಿವಿಧವು ಒಂದಾದಡೆ ಕಾಮೇಶ್ವರಲಿಂಗವು ತಾನೆ.

ಪ್ರಭುವಿನ ವಾದದಿಂದ ವೈರಾಗ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ; ಬಸವನ ವಾದದಿಂದ
ಭಕ್ತಿಯ ಸಂಪತ್ತು ; ಜೆನ್ನಬಸವನ ವಾದದಿಂದ ಶಿವಪ್ರಸಾದದ ಸಂಪತ್ತು ;
ಮಡಿವಾಳಯ್ಯನ ವಾದದಿಂದ ಜ್ಞಾನದ ಸಂಪತ್ತು ; ಸಕಲೇಶನ ವಾದದಿಂದ
ಶಾಂತಿಯ ಸಂಪತ್ತು. ಮೋಳಿಗಯ್ಯನ ವಾದದಿಂದ ದಾಸೋಹದ ಸಂಪತ್ತು ;
ನೀಲಮ್ಮನ ವಾದದಿಂದ ಲಿಂಗಪೂಜೆಯ ಸಂಪತ್ತು ; ನಾಗಮ್ಮನ ವಾದದಿಂದ
ಮಹತ್ವ ಸಂಪತ್ತು. ಇದುಕಾರಣ ಕಿನ್ನರ ತ್ರಿಪುರಾಂತಕಲಿಂಗ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ
ಪ್ರಮಥರ ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಸಹ ಬೀಜದಿರು.

ಹೊನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಮಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟು ಮಂಡೆಯ ಬೋಟಿಸಿಕೊಂಡು ಬೋಲಾದ
ಬಟಕ ನಿರಾಸಕ್ತನಾಗಿ ಶಿವಧ್ಯಾನ ಪರಾಯಣನಾಗಿರ್ಪುದೀಗ ಪ್ರಥಮಬೋಲು ;
ಲಿಂಗಾಣತಿಯಿಂದ ಬಂದುದ ಕೈಕೊಂಡು ಲಿಂಗಸಾವಧಾನವಾಗಿರ್ಪುದೀಗ
ದ್ವಿತೀಯಬೋಲು ; ಶರಣ ಸತಿ ಲಿಂಗ ಪತಿ ಎಂಬುಭಯವಹಿದು ಪರಮಾನಂದ
ದಲ್ಲಿರ್ಪುದೀಗ ತೃತೀಯಬೋಲು. ಬೋಟಿನ ಅನುವ ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನ
ಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಯ್ಯ ಒಲ್ಲ.

ದೇವರ ನೆನೆದು ಮುಕ್ತರಾದೆವೆಂದೆಂಬ ಯುಕ್ತಿಶೂನ್ಯರ ಮಾತು ಕೇಳಲಾ
ಗದು. ಅದೇನುಕಾರಣವೆಂದೊಡೆ ದೇವರ ನೆನೆವವರಿಗೆ ದೇವರುಂಟೇ ? ದೂರದ
ಲ್ಲಿದ್ದವರ ನೆನೆವರಲ್ಲದೆ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದ್ದವರ ನೆನೆವರಲ್ಲ. ಇದನಹಿದು ನಿನ್ನೊಳಡ
ಗಿದೆ ನಿನ್ನ ನೆನೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ, ನೀನಿಗೆ ಮುಕ್ತಿಯನೀಯಲ್ಲಿಲ್ಲ, ನೀನಾನೆಂದೆನಲ್ಲಿಲ್ಲ
ಗಜೇಶ್ವರ.

ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿದ್ದ ಲಿಂಗವ ಜಟ್ಟು ಧರೆಯಮೇಲಣ ಪ್ರತಿಮೆಗೆ ಎಳಗುವ ನಾಯಕ ನರಕಿಗಳನೇನೆಂಬನಯ್ಯ ಪರಮಗುರು ಶಾಂತಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ.

ಇಲ್ಲವ ಕುತ್ತವ ಕೊಂಡು ಬಲ್ಲವರ ಬಾಯ ಹೊಗಹೋದಡೆ ಬಲ್ಲಬಲ್ಲ ರೆಲ್ಲಾ ಅಲ್ಲತ್ತತ್ತ ಗೊಳುತಿದ್ದರು. ಇದೆಲ್ಲಿಯ ಕುತ್ತವೆಂದು ತಿಳಿದು ವಿಚಾರಿಸಲು ಅದಲ್ಲಿಯೆ ಬಯಲಾಯಿತ್ತು ಗುರುಸಿದ್ಧಮಲ್ಲ.

ದಶವಾಯುಗಳ ತಮ್ಮ ವಶಕೆ ಹರಿಯಲೀಯದೆ ಉದ್ಭವಶಕೆ ಬಪ್ಪ ಪ್ರಣಮವಶನಾಗಿರಾ. ವಿಷಮಲೋಚನ ಘನಗುರು ಪ್ರಿಯ ಸೋಮನಾಥ ಎಸಳಿನಾ ದಳದೊಳಗೆ ಬೆಳಗುತಿಹನು.

ಉದಯದಲಿದ್ದು ಗಡಗಡನೆ ನಡುಗುತ ಹೋಗಿ ಹೂಗಿಡುವ ಪತ್ರೆಯ ಕಡಿವ ದೃಢಗೇಡಿಗಳಿರಾ ! ನೀವು ಕೇಳಿರಿ. ಅದು ಕಡುವಾಪವಲ್ಲವೆ ? ನಿಮಗೆ ನಡುಗಿರೋ. ಪರಧನ ಪರಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ನಡುಗಿರೋ. ಕೊಲೆಹುಸಿಕಳವು ಪರದಾರ ಕಾಂಕ್ಷೆಗೆ ನಡುಗಿರೋ. ಹರಸಿದೆ ಗುರುನಿದೆ ಶಿವನಿದೆ ಕೇಳಲಾರೆವೆಂದು ನಡುಗಿರೋ. ಶಿವಾಚಾರಕ್ಕೆ ನಡುಗದೆ ಮಹಾಜಳಿಗೆ ನಡುಗಿ ಹೂವಿನ ಗಿಡುವ ತಿಟ್ಟಿವ ಕಡುವಾಪಿಗಳಿರಾ ! ನಿಮಗೆ ವೃಷನ ಪೂಜೆ ಎಲ್ಲಿಯದು ? ಇಲ್ಲ ನಿಮಗೆ ಅಖಂಡ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಘನಲಿಂಗ ಗುರು ಚೆನ್ನ ಬಸವೇಶ್ವರ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ.

ಕಂದಿಸಿ ಕುಂದಿಸಿ ಬಂಧಿಸಿ ನೋಯಿಸಿ ಕಂಡಕಂಡವರ ಬೇಡಿ ತಂದು ಮಾಡಿ ಹನೆಂಬುದು ದಂದುಗದೋಗರ ; ಲಿಂಗನೈವೇದ್ಯಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲದು. ತನು ಕರಗಿ ಮನ ಬಯಲಿ ಬಂದ ತೊದನುವನಟಿದು ಸಂದಿಲ್ಲದೆ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲದೆ ದಾಸೋಹವ ಮಾಡುವುದೆ ಮಾಟ. ಕಾರೆಯ ಸೊಪ್ಪಾದಡೂ ಕಾಯಕದಿಂದ ಬಂದುದು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಪೀತವಲ್ಲದೆ ದುರಾಶೆಯಿಂ ಬಂದುದು ಅನರ್ಪಿತ. ಇದು ಕಾರಣ ಸತ್ಯ ಶುಷ್ಕ ಕಾಯಕದ ನಿತ್ಯದ್ರವ್ಯ ಚಂದೇಶ್ವರಲಿಂಗಕ್ಕೆ ನೈವೇದ್ಯ ಕೇಳಯ್ಯ.

ಸರ್ವಜೀವ ನಿನ್ನ ಹಾಹೆ ಎಂಬೆನೆ, ಅದು ಭಿನ್ನಭಾವ. ತ್ರಿಗುಣಾತ್ಮಕರುಂಟು. ಅವರು ನಿನಿಗನ್ಯರೆಂಬೆನೆ, ಆ ತ್ರಿಗುಣಾತ್ಮಕರು ನಿನ್ನ ತಿಲಾಂಶ. ಇಂತೀಸರ್ವ ಭೂತಕ್ಕೆ ನಿನ್ನ ದಯೆ. ಎನಗಿದೇಕೆ ? ಗೆಲ್ಲ ಸೋಲವೆಂಬ ಖುಲ್ಲತನ ಎಲ್ಲ ಜೀವಕ್ಕೂ

ಸರಿ. ಅರುಣೋದಯದಂತೆ ಎನ್ನ ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಜೀವಕ್ಕೂ ದಯವ ಮಾಡು ಚೆನ್ನದಸರೇಶ್ವರಲಿಂಗಾ.

ಸುಖದ ಸುಖಿಗಳ ಸಂಭಾಷಣೆಯಿಂದ ದುಃಖ ವಿಶ್ರಾಮವಾಯಿತ್ತು. ಭಾವಕ್ಕೆ ಭಾವ ತಾರ್ಕಣಿಯಾದಲ್ಲಿ ನೆನಹಿಗೆ ವಿಶ್ರಾಮವಾಯಿತ್ತು. ಬೆಚ್ಚು ಬೆರಸಲೊಡನೆ ಮಚ್ಚು ಒಳಕೊಂಡಿತ್ತು ಚೆನ್ನಬಂಕನಾಥನ ಮಹೇಶ್ವರಂಗೆ.

ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಗುರುವಿನ ಹಂಗು : ಚಿತ್ತ ಕಾಂಕ್ಷುದ ಹಂಗು ; ಪೂಜೆ ಪುಣ್ಯ ಮಹಾದೇವನ ಹಂಗು ; ಎನ್ನದಾಸೋಹ ಆರ ಹಂಗೂ ಇಲ್ಲ. ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣ ಪ್ರಿಯ ಚಂದೇಶ್ವರಲಿಂಗವೇ ! ಕಣ್ಣಿಯ ಮಾಡಬಲ್ಲಡೆ ಬಾ ಎನ್ನ ತಂದೆ.

ಶಿಲೆ ಹಲವುತೆಹದಲ್ಲಿ ಹೊಲಬಿಗುಗೆ ಹೊಲಬಾಗಿ ಒಲವರವಿಲ್ಲದೆ ಅನರ ಭಾವದಲ್ಲಿ ನಿಲುವುದು ಶಿಲೆಯೋ ಮನವೋ ? ಆ ನಿಜದ ನೆಲೆಯ ತಿಳಿವುದು. ದುಃಖದ ತನ್ನೊಪ್ಪದ ಭಾವ ಎನ್ನಯ್ಯ ಚೆನ್ನರಾಮನನಲೆವಲ್ಲಿ.

ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆಂಬುದೊಂದು ಪಾತಿಸಂತುಟ್ಟಲ್ಲ ನೋಡಾ. ಲೋಕದ ಸುಖದುಃಖ ತನ್ನದೆಂಬನಕ ಚೆನ್ನಸಿದ್ಧನಾಥನೆಂಬ ಲಿಂಗ ಬಲೆದೆ ಬಲಿವನೆ ?

ವಾದ್ಯದೊಳಗಣ ನಾದದವೊಲು ಪಾಪಾಣದೊಳಗಣ ಪಾವಕನವೊಲು ಕಿಸಲಯದೊಳಗಣ ರಸದವೊಲು ಅಸಿಯ ಮೊನೆಯಲ್ಲಿ ತೋಟುವ ನಯಕುಸುಲ ವೊಲು ಮುಸುಕಿನೊಳಗೆ ತೋಟುವ ಆಕಾಶದ ಪ್ರತಿರೂಪಿನವೊಲು ಗಜಗತಿಯಂತೆ ಮಯೂರನಂತೆ ಉಲುಹಡಗಿದ ವೃಕ್ಷ ಬಯಲೊಳಡಗಿದ ನಾದದಂತೆ ಹೊಣಹೊಮ್ಮದ ಐಕ್ಯ. ಇಂತಿವಳಿಂದದಲ್ಲಿ ಸಂದ ಶರಣಂಗೆ ಸಂದೇಹಪರವಿಲ್ಲ ನಂದಗೋಪಿಯ ಕಂದಪ್ರಿಯ ನಿಸ್ಸಂಗಲಿಂಗರಾಮನಾಥ.

ಹುಟ್ಟಿಸುವಾತ ಬ್ರಹ್ಮನಾದಡೆ ಅರ್ಚಿಸಲೇಕೊ ನಿಮ್ಮವ ? ರಕ್ಷಿಸುವಾತ ವಿಷ್ಣುವಾದಡೆ ಅರ್ಪಿಸಲೇಕೊ ನಿಮಗೊಂದುವ ? ಹೊಂದಿಸುವಾತ ರುದ್ರನಾದಡೆ ಮಹತ್ವವ ನುಡಿಯಲೇಕೊ ನಿಮ್ಮವ ? ಇಂತೀಲೀಲೆಗೆ ಆರಾದಡೂ ಆಗಲಿ, ನಾನಾ ಲೀಲೆಯವನಲ್ಲ, ಇದಲಿ ಹೊಳಹು ನೀನೆ ನಿಕಳಂಕ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನಯ್ಯ.

ಅಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಇರವು ಉರಿಯ ಕಯ್ಯ ದೀವಿಗೆಯಂತದ್ವಿತಯ್ಯ. ಅಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಸುಖುಹು ಪವನನ ಕಯ್ಯ ಪರಿಮಳದಂತದ್ವಿತಯ್ಯ. ಹುತಾ

ಶನನೆಂಬ ಗದ್ದುಗೆಯಮೇಲೆ ಕಪ್ಪುರದರಸು ಕುಳ್ಳಿರಲು, ಅರಸು ಗದ್ದುಗೆಯ ನುಂಗಿದನೊ ಗದ್ದುಗೆ ಅರಸನ ನುಂಗಿತ್ತೊ ಎಂಬ ದೃಷ್ಟದಲ್ಲಿ, ಕಂಗಳ ಗದ್ದುಗೆಯ ಮೇಲೆ ಮಹಾಗುರುಲಿಂಗನೆಂಬರಸು ಕುಳ್ಳಿರಲು, ಲಿಂಗ ಕಂಗಳ ನುಂಗಿತ್ತೊ ಕಂಗಳು ಲಿಂಗನ ನುಂಗಿತ್ತೊ ಈ ಉಭಯವ ನುಂಗಿದ ಬೆಡಗಿನ ಬಿನ್ನಾಣವ ನಿಜಗುರು ಭೋಗೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರಲ್ಲಿಯೆ ಕಾಣಬಹುದು.

ಪರಿಪೂರ್ಣನಲ್ಲ ಪ್ರಾದೇಶಿಕನಲ್ಲ ನಿರುಶಯದೊಳತಿಶಯ ತಾ ಮುನ್ನಲ್ಲ. ಶರಣನೈಕ್ಯನಲ್ಲ ಪರಮನಲ್ಲ ಜೀವನಲ್ಲ ನಿರವಯನಲ್ಲ ಸಾವಯ ಬಟೆಕಲ್ಲ ಪರವಿಹ ವೆಂಬುಭಯದೊಳಗಲ್ಲ. ನಿಜಾಲಯ ನಿಜಗುರುಶಾಂತೇಶ್ವರನ ಶರಣನ ನಿಲುವು ಉಪಮೆಗೆ ತಾನನುಪಮ.

ಕಾಯವ ನಿಶ್ಚಯಿಸಲಿಲ್ಲ, ಜೀವವ ನಿಶ್ಚಯಿಸಲಿಲ್ಲ. ಕಾಯ ಜೀವಕ್ಕೆಂತು ನೆಲೆಯಿಲ್ಲವಯ್ಯ. ಸುಖವ ನಿಶ್ಚಯಿಸಲಿಲ್ಲ, ದುಃಖವ ನಿಶ್ಚಯಿಸಲಿಲ್ಲ. ಸುಖ ದುಃಖಗಳೆಂಬು ವಕ್ಕೆಂತು ನೆಲೆಯಿಲ್ಲವಯ್ಯ. ರಾಜ್ಯವ ನಿಶ್ಚಯಿಸಲಿಲ್ಲ, ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ನಿಶ್ಚಯಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅಭ್ರಚ್ಛಾಯೆ, ಮಾಯಾಮೋಹ, ಮಹೇಂದ್ರಜಾಲವೋ. ಎನ್ನದು ಮನೆ ಎನ್ನದು ಧನ ಎನ್ನದು ಸ್ತ್ರೀ ಎಂಬುದೆಲ್ಲವೂ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಸಿರಿ ಕಣ್ಣ ತೆರೆದಡೆ ಹೋದಂತೆ. ಹಾಲುಳ್ಳಲ್ಲಿ ಮಾಡು. ಗಾಳಿ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ತೂಟಿಕೊಳ್ಳಿ. ಬಟೆಕಟ್ಟುವ ತುಂಬೆ ಪರಮಸುಖವು? ನಿಜಗುರುಸ್ವತಂತ್ರ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲೇಶ್ವರನಲ್ಲಿ ಹಟೆಗೋಲು ಪಡೆದಲ್ಲಿ ತೊಪೆಯದಾಂಟಿಕೊಳ್ಳಿ ಭೋ.

ಶಿವನು ಜಗದ್ಧರಿತನೆಂದೆಂಬವರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಇಕ್ಕಿರೊ ಹನ್ನೆರಡುವರ್ಷದ ಹಟೆಯ ಪಾದರಕ್ಷೆಯನು. ಅದೇನುಕಾರಣವೆಂದಡೆ, ಶಿವನು ಜಗದ್ಧರಿತನೆ ? ಅಲ್ಲ. ಶಿವನು ಜಗದ್ಧರಿತನಾದಡೆ ಜೀವಕ್ಕೆ ಜೀವ ಭಕ್ತಿಸಲೇತಕೋ ? ಶಿವನು ಜಗದ್ಧರಿತನಾದಡೆ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣ ವಿರೋಧಿಸಲೇತಕೋ ? ಶಿವನು ಜಗದ್ಧರಿತನೆಂದಡೆ ತಾನೆ ಗುರು ತಾನೆ ಲಿಂಗ ತಾನೆ ಜಂಗಮ ತಾನೆ ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದಕಾಣಂ ನಿಸ್ಸಂಗನಿರಾಕಪ್ರಭುವೇ.

ಅರುವಿನ ಪ್ರಸಂಗಕೆ ಮಜ್ಜರವೇಕೆ? ಮಹಾನುಭಾವಿಗೆ ಮನ್ನಣೆಯ ಮಾಡ ರೆಂಬ ತೇಜದ ಶಿಷ್ಟತೆಯೇಕೆ ? ತಾನು ತಾನಾದಮತ್ತೆ ತನಗೇನೊ ಅನ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದೆ ಭಾಂಭೇಶ್ವರ.

ಶಿವನೆ ನೀನು ಗುರುವಾದೆ, ಲಿಂಗವಾದೆ, ಜಂಗಮವಾದೆ, ಭಕ್ತನಾದೆ. ಗುರುವಾಗಿದ್ದು ಭಕ್ತನೊಳಡಗಿದೆ ; ಲಿಂಗವಾಗಿದ್ದು ಭಕ್ತನೊಳಡಗಿದೆ ; ಜಂಗಮವಾಗಿದ್ದು ಭಕ್ತನೊಳಡಗಿದೆ. ಇಂತಡಗುವರೇ ಹಿರಿಯರು, ಇಂತಡಗುವರೇ ಗುರುವರು, ಇಂತಡಗುವರೇ ಮಹಿಮರು ; ಇವರಿಗೆ ಭಾಜನವೊಂದೆ, ಭೋಜನವೊಂದೆ. ಈ ನಾಲ್ಕು ಒಂದಾದ ಘನಕ್ಕೆ ಪರಿವಾಣ ಬೇಡೆಂಬ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಸೂತ್ರಗಳನೆನೆಗೆ ತೋಜಿದಿರಾ ಮನುಷ್ಯಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಗಜೇಶ್ವರ.

ಆಷ್ಟತನುಮೂರ್ತಿ ಶಿವನೆಂಬ ಕಷ್ಟಜೀವಿಗಳ ಮಾತ ಕೇಳಲಾಗದು. ನಾನೇ ನೆಂಬೆನಯ್ಯ ? ಯುಗಯುಗಪ್ರಳಯವಾಹಲ್ಲಿ ಧರೆ ಜಲದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿತ್ತು ; ಜಲ ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿತ್ತು ; ಅಗ್ನಿ ವಾಯುವಿನಲ್ಲಿ ಅಡಗಿತ್ತು ; ವಾಯು ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿತ್ತು ; ಆಕಾಶ ಅತೀತದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿತ್ತು ; ಅತೀತ ಅವಿವೇಕವಾಗಿತ್ತು ; ಅದಿ ಅನತದಿಯೊಳಡಗಿತ್ತು ; ಅನಾದಿ ನಿಜವೊಳಡಗಿತ್ತು. ಇಂತೀ ಆಷ್ಟತನುಗಳು ಒಂದೊಳಗೊಂದು ಅಡಗುವಲ್ಲಿ ಒಂದಜ'ಂದೊಂದು ಹುಟ್ಟುವಲ್ಲಿ ಎಂದಡೆದ ರೆಂಬುದ ಬಲ್ಲೆಡೆ ನೀವು ಹೇಳಿರೇ. ಎಂದು ಹುಟ್ಟಿದರೆಂಬುದ ನೀವು ಬಲ್ಲೆಡೆ ಹೇಳಿರೇ. ಹುಟ್ಟಿದನಡೆದನೆಂಬ ಕಷ್ಟವಚನವ ನುಡಿಯಲಾಗದು. ಇಂತೀಯಷ್ಟತನು ವೆಲ್ಲವು ನಮ್ಮ ಮಹಾಘನಲಿಂಗ ಹುಲಿಗೇರೆಯ ಸೋಮೇಶ್ವರ ಆಗಿಂದಡಾ ದುವು, ಬೇಡೆಂದಡೆ ಮಾದುವು.

ಕಾಯ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವಾದಡೆ ಕರ್ಮವಿಲ್ಲ ; ಜೀವ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವಾದಡೆ ಜನಿತವಿಲ್ಲ ; ಭಾವ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವಾದಡೆ ಭ್ರಮೆಯಿಲ್ಲ. ಆಲೆವು ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವಾದ ಬಲೆಕ ಆ ಪ್ರಸಾದವ ಗ್ರಹಿಸಿದನಾಗಿ ಕುಣುಕು ಮುನ್ನಿಲ್ಲ. ಮಾಯಾಪ್ರಪಂಚವ ಸತಿಗಳೆದು ನಿಮಗರ್ಪಿಸಬಲ್ಲನಾಗಿ ಆತನೇ ಶರಣ. ಬೆಚ್ಚಂತೆ ಬೆರಸೆ ಅಜ್ಞೋತ್ತಿದಂತೆ, ಅಷ್ಟು ಒಳಕೊಂಡ ಆಲಿಕಲ್ಲಿನಂತೆ ಜ್ಯೋತಿಯುಂಡ ತೈಲದಂತೆ ಜಲ ಉಂಡ ಮುತ್ತಿನಂತೆ ಬಯಲುಂಡ ಬೆಳಗಿನಂತೆ ಇದ್ದರಾಗಿ ಮಹಾಘನಸದ್ಗುರು ಸಿದ್ಧಿ ಸೋಮನಾಥ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಪೆಸರಡಗಿದ ಲಿಂಗೈಕ್ಯರೆಂಬೆ.

ಸತ್ತು ಸಂಯೋಗದಿಂದ ಭಕ್ತಿರತಿಯ ಕೂಡಲು ಸಮಕೆಯೆಂಬ ಬಸುಪಾ ಗಲು ಪರಿಣಾಮವೆಂಬ ಮಗ ಹುಟ್ಟಲು ರೇಕನಾಥಯ್ಯನೆಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟರು.

ಆಶಾಪಾಶವೀದ ತೋಜಿತ್ತಯ್ಯ ಎನ್ನ ಕರೆಯವು. ಆಶೆಯಿಂದ ಹೊದಕುಳ್ ಗೊಂಡಿತ್ತಯ್ಯ ಎನ್ನ ಮನವು. ಆಶೆಯೆಂಬ ಘನವೆಯಲ್ಲಿ ಮನೆಮಾಡಿತ್ತಯ್ಯ ಎನ್ನ

ಪ್ರಾಣವು. ಆಶೆಯೆಂಬ ಹೊಡೆಗಿಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಹೊಡೆದಾಡಿ ಸತ್ತಿತ್ತಯ್ಯ ಎನ್ನಬಾವವು. ಇನ್ನೆನಗೆ ಗತಿ ಪಥವ ತೋಡಿ ರಕ್ಷಿಸಯ್ಯ ಭವಪಾಶರಹಿತ ಪರಬ್ರಹ್ಮಮೂರ್ತಿ ಶ್ರೀ ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮವೇ.

ಚತುರ್ವೇದದನುಭವಮಾಡುವ ಜಂಗಮವೆಲ್ಲ ಬ್ರಹ್ಮನ ಸಂತತಿ. ಹದಿನೆಂಟು ಪುರಾಣದನುಭವ ಮಾಡುವ ಜಂಗಮವೆಲ್ಲ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಸಂತತಿ. ಇಪ್ಪತ್ತೆಂಟು ದಿವ್ಯಾಗಮದನುಭವ ಮಾಡುವ ಜಂಗಮವೆಲ್ಲ ರುದ್ರನ ಸಂತತಿ. ಮೂವತ್ತೆರಡು ಉಪನಿಷದುಗಳನುಭವ ಮಾಡುವ ಜಂಗಮವೆಲ್ಲ ಈಶ್ವರನ ಸಂತತಿ. ಆಚಾರಾಸ್ತ್ರಗಳನುಭವ ಮಾಡುವ ಜಂಗಮವೆಲ್ಲ ಸದಾಶಿವನ ಸಂತತಿ. ಇಂತೀ ಎಲ್ಲ ಶಬ್ದವನು ಮುಚ್ಚಿ ಲಿಂಗದನುಭವಮಾಡುವ ಜಂಗಮ ಘನ ನಿತ್ಯ ಕಾಣಾ ಶ್ರೀ ಜಂಗಮ ಲಿಂಗಪ್ರಭುವೆ .

ಅಯ್ಯಾ ಕೊಱಡು ಕೊನರಾಗಬಲ್ಲದೆ? ಬಹುಡು ಹಯನಾಗಬಲ್ಲದೆ? ಕುರುಡಂಗೆ ಕನ್ನಡಿಯ ತೋಡಿದಡೆ ನೋಡಬಲ್ಲನೆ? ಮೂಗಂಗೆ ರಾಗವ ಹೇಡಿದಡೆ ಹಾಡಬಲ್ಲನೆ? ಲೋಗರಿಗೆ ಉಪವೇಶವ ಹೇಡಿದಡೆ ಶಿವಸತ್ಪಥದ ಹಾದಿಯ ಬಲ್ಲರೆ? ಇದು ಕಾರಣ ಶಿವಸತ್ಪಥದ ಆಗಂಬುದು ಶಿವಜ್ಞಾನ ಸಂಪನ್ನಂಗಲ್ಲದೆ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ ಕಾಣಾ. ಅಸಾಧ್ಯ. ನಿರವಯಶೂನ್ಯವಸ್ತುವಿನೊಳಗಣ ಸತ್ಪಥವಿಜ್ಞೆ ಕೈವು ಅವಿವೇಕಿಗಳಿಗೆ ಅಳವಡುವುದೆ ನಿಮ್ಮವರಿಗಲ್ಲದೆ ಸಂಗನ ಬಸವಣ್ಣ?

ಗುರುವನಹಿತು ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಅಹಂಕಾರವ ಮಹೆದು ಮಾಡಬೇಕು; ಲಿಂಗವನಹಿತು ಮನ ಮುಟ್ಟಿದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿ ತಬೆದೊಳದಿರಬೇಕು; ಜಂಗಮವನಹಿತು ಮುಟ್ಟಿ ಪೂಜಿಸುವಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಪ್ರಾಣ ಅಭಿಮಾನ ಈ ಮೂವುಗಳಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿರಬೇಕು, ಸಂಗನ ಬಸವಣ್ಣಪ್ರಿಯ ಚಂಡೇಶ್ವರಲಿಂಗವನಹಿತುಬಲ್ಲದೆ.

ಕಾಳಿಕಾ, ಚಾಮುಂಡಿ, ಗಂಗೆ, ಗೌರಿ, ಬನಶಂಕರಿ, ಎಲ್ಲಿ, ಎಕ್ಕನಾದಿ, ಹುಲಿಗೆ, ಹೊಸೂರಿ, ಸತ್ತವರು, ಹೆತ್ತವರು ಇಂತೀ ಹಲವು ಪಿಶಾಚಗಳ ಹೆಸರಿಂದ ಇದಿರಿಟ್ಟು ಆರಾಧಿಸಿ ಅವರ ನೈವೇದ್ಯವೆಂದು ಶ್ರೀಗುರುವಿತ್ತ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ತೋಡಿ ಭುಂಜಿಸುವ ಶಿವದ್ರೋಹಿಗಳಿಗೆ ಗುರುವಿಲ್ಲ ಲಿಂಗವಿಲ್ಲ ಜಂಗಮಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದವಿಲ್ಲ ಕಾಣಾ ಸಂಗನ ಬಸವೇಶ್ವರಾ.

ಒಡೆಯರಿಗೊಡವೆಯನೊಪ್ಪಿಸಿ ಶುದ್ಧನು | ಎಡೆಯೊಳಗಾಮಾಡಿದುದಿಲ್ಲೆಂದತಿ |
ದೊಡಲವಗುಣವಡಗಿಸಿ ನಿರಹಂಭಾವದೊಳಗೆ ಸಲೆ ಸಂದು ||

ಮೃಡಶರಣರುಗಳ ಕಂಡವರಡಿಗಳ | ಪಿಡಿದು ಸದಾಸುಖಿಯಾಗಿರ್ಪರ ಮೆ |
ಲ್ಲಡಿಗಳೊಳಗೆ ಹಾವುಗೆಯಾಗಿರಿಸೆನ್ನನು ಸಂಗಪ್ರಭುವೇ ||

ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಬಂದು ಅಡರುತ್ತಿಪ್ಪೆ ಕಡುಜಲ ನಿನಗೆ ಬೇಡ ಕಂಡೆಯಾ.
ಮೃಡನೆ ಎನ್ನೊಡನೆ ತೊಡರಿ ನೀನು ಸಸಿನೆ ಹೋಗಲರಿಯೆ. ಅದು ಹೇಗೆಂದಡೆ
ನಾನು ನಿನಗಂಜುವನಲ್ಲ. ಗಾಸಿಯಾಗಬೇಡ ಕಂಡೆಯಾ. ಹರಹರಾ! ಶಂಕರಾ!
ಎನ್ನ ನೇಮಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಬಾರದಿರು. ಒಡವೆ ಸವೆದಡೆ ಒಡಲನೊಡ್ಡುವೆ, ಕಡಗಿ
ನೋಡುವಡೊಮ್ಮೆ ಹಲಿಜು. ಬಂದು ಬಡವನ ಕೈಯ ಕಡುಹ ನೋಡೆನ್ನೊಡೆಯ
ಸಂಗಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಬಂಕೇಶ್ವರಾ.

ತನುವಿಡಿದು ದಾಸೋಹವ ಮಾಡಿ ಗುರುಪ್ರಸಾದಿಯಾದ ಬಸವಣ್ಣ. ಮನ
ವಿಡಿದು ದಾಸೋಹವ ಮಾಡಿ ಲಿಂಗಪ್ರಸಾದಿಯಾದ ಬಸವಣ್ಣ. ಧನವಿಡಿದು
ದಾಸೋಹವ ಮಾಡಿ ಜಂಗಮಪ್ರಸಾದಿಯಾದ ಬಸವಣ್ಣ. ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧ
ವಿಡಿದು ದಾಸೋಹವ ಮಾಡಿ ಸದ್ಗುರು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ
ಬಸವಣ್ಣ ಸ್ವಯ ಪ್ರಸಾದಿಯಾದನಯ್ಯಾ.

ಶಿವನೆ ಅಧಿಕಸು ಶಿವಭಕ್ತನೆ ಕುಲಜನು ಶಿವನ ಪ್ರಸಾದದಿಂದಧಿಕವಾವುದಿ
ಲ್ಲೆಂದುದು ಶ್ರುತಿ. ಇದನುತಿತು ಸದ್ಗುರು ಶಂಭುಸೋಮೇಶ್ವರನ ಭಜಿಸಿ
ಪ್ರಸಾದವ ಸೇವನೆಯ ಮಾಡದಿರಲು ಅಘೋರನರಕ ತಪ್ಪದು.

ಶಿವನ ನೆನೆದಡೆ ಭವಹರವಹುದೆಂಬ ವಿವರಗೇಡಿಗಳ ಮಾತ ಕೇಳಲಾಗದು.
ಅದೇನುಕಾರಣವೆಂದಡೆ—ಜ್ಯೋತಿಯ ನೆನೆದಡೆ ಕತ್ತಲೆ ಹರೆವುದೆ? ಮೃತ್ಯುನ್ನವ
ನೆನೆದಡೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬುವುದೆ? ರಂಭಿಯ ನೆನೆದಡೆ ಕಾಮದ ಕಳವಳವು ಹಿಂಗು
ವುದೆ? ನೆನೆದಡಾಗದು. ನಿರ್ಧರಿಸಿ ದ್ವಯಕುಳವಡೆದು ಬೆರಸಬಲ್ಲಡೆ ಸದ್ಗುರು
ಸಿದ್ಧಸೋಮೇಶ್ವರಲಿಂಗವು ತಾನೆ.

ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಅಡಿದಡೇನಯ್ಯ ಸತ್ಕ್ರಿಯಾಚಾರ ಸಂದನಕ? ನೆನೆದಮಾತ್ರ
ದಲ್ಲಿ ಕಾಂಬುದೆ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲದೆ? ಕುರುಡ ಕಾಣ ಪಥವ; ಹಲಿವ ನಡೆಯಲರಿಯ.

ಒಂದಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಒಂದಾಗದು. ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದ ಕ್ರಿಯೆ ಜಡನು; ಕ್ರಿಯೆಯಿಲ್ಲದ ಜ್ಞಾನ ಭ್ರಾತು. ಇದು ಕಾರಣ ಸಿದ್ಧಸೋಮನಾಥನಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ಬೇಕು.

ಉಷ್ಣತೆಯ ಒಣತೆಯಂತೆ ಉರಿಯ ನೆಲೆಯಂತೆ ಮಂಜಿನ ಮಡೆಯಂತೆ ಬಿಸಿಲ ಕುದುರೆಯಂತೆ ಬೆಟ್ಟದ ಶಬ್ದದಂತೆ ಸುಜೀವ ಸಿದ್ಧಸೋಮನಾಥಲಿಂಗ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ.

ಉರಿ ಕವ್ವುರವ ಸೋಂಕಿದಂತೆನ್ನೊಳು ಬೆರಸಿರ್ಪ ಮಹಾಘನವನು ತೋರಿ ಪರಮಸುಖದೊಳಗಿರಿಸಿದ ಸಿದ್ಧಸೋಮೇಶ ಕರುಣಾಮೃತಗುರುವೆ ಶರಣು.

ದಶದಿಕ್ಕು ಸಚರಾಚರದೊಳಗೆಲ್ಲ ಎವರಿಸಿ ನೋಡಲು ತನ್ನಯ. ಆಪರಾ ಪರ ಹಂಪೆಯ ವಿರುಪಯ್ಯನಲ್ಲದಿಲ್ಲವೆಂದು ಶ್ರುತಿ ಸಾಲುತಿವೆ.

ಆದಂತೆ ಆಗಲಿ ಮಾದಂತೆ ಮಾಣಲಿ ಎನಲಾಗದು. ನೇಮದಾತಂಗೆ ಜಲ ಬೇಕು, ಜಲ ಬೇಕಯ್ಯ. ಹಿಡಿದುದ ಬಿಡಲಾಗದು. ಹುಲಿಗೆಘೆಯ ವರದ ಸೋಮನಾಥನ ಮನಮುಟ್ಟಿದ ಧೀರನು ಏತಕ್ಕೂ ಸೋಲುವನಲ್ಲ.

ಮಾಯಾಸಂಗ್ರಹಮಲವ ತೊಳೆದು ನಿರ್ಮಾಯಸ್ವರೂಪವನೆಯ್ದಿಸಿ ಕಾವುದು ಹುಲಿಗೆಘೆಯ ವರದಸೋಮೇಶನ ಅಕ್ಷಯಾನಂದಪಾದೋದಕ.

ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಅಂಕಿತಗಳು ದೊರೆತಿವೆ ; ಆದರೆ ಇವುಗಳುಳ್ಳ ವಚನಗಳು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಈ ಅಂಕಿತಗಳನ್ನು ವರ್ಣಾನುಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕೆಳಗೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತೇವೆ :—ಕದಂಬಕಲಶ ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನಸಂಗ, ಕುಮಾರಸಂಗ, ಗುರುವರದ ಎರೂಪಾಕ್ಷ, ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗ + ಸಂಗನ ಬಸವಣ್ಣ, ಚೆನ್ನಬಂಕನಾಥ, ನಿಜಲಿಂಗೈಕ್ಯ ನಿಃಕಳಂಕ ನಿರ್ಮಾಯಪ್ರಭುವೇ, ಬಸವಣ್ಣ ಪ್ರಿಯ ನಿಃಕಳಂಕ ಸೋಮೇಶ್ವರ, ಬಾಲಸಂಗಯ್ಯ ಪ್ರಿಯ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ, ಮತ್ಪ್ರಾಣನಾಥ ಮಹಾಶ್ರೀ ಗುರುಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರ, ಮಾರದಮಹಾಲಿಂಗ, ಶಂಭುಭುಜಂಗೇಶ್ವರ ಲಿಂಗ, ಶಿವತಂತ್ರ ಗುರುಶಾಂತೇಶ್ವರ, ಹುಲಿಗೆರೆಯ ಸೋಮೇಶ್ವರ.

ಇದುವರೆಗೆ ವಚನಕಾರರ ವಿಷಯವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಸೇರಿಸಿ ಹೇಳಿದುದಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಕೆಲವು ಬೇರೆ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ :—

ಶ್ರೀಕಂಠಸೂರಿ. 1099.

ಈತನು ಬಳ್ಳಾರಿಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸೇರಿದ ಕುರುವತ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು
ಶಾಸನವನ್ನು ಬರೆದುದಾಗಿ ಆಶಾಸನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿರುವ

ವಿದ್ಯಾವಧೂಶ್ರವಣಭಾಸುರಕರ್ಣವೂರಃ ಶ್ರೀಕಾಳಿದಾಸವಿಬುಧಾಧಿಪತೇಸ್ತನೂಜಃ |
ಸೋಮೇಶಶಾಸನವಚೋರಚನಾಂ ವಿಧಾಯ ಶ್ರೀಕಂಠಸೂರಿರಲಿಖದ್ವಿಬುಧೈರ್ವಿ

[ಚಾರ್ಯಂ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.¹ ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ ; ಕಾ
ಳಿದಾಸನ ಮಗನು. ಈ ಶಾಸನವು ಚಾಳುಕ್ಯರಾಜನಾದ ತ್ರಿಭುವನ
ಮಲ್ಲನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ 1099ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕುರುವತ್ತಿಯ
ಇನ್ನೂರ್ವರೂ ಅಲ್ಲಿಯ ಅಧಿಪತಿಯಾದ ಕಾಳಿದಾಸನೂ ಅಭಿನವ
ಸೋಮೇಶ್ವರದೇವರಿಗೆ ದತ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಶಾಸನ
ದಿಂದ ಒಂದೆರಡುಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ :—

ಕಾಳಿದಾಸ.

ಪರಹಿತದೊಳ ವಿದ್ಯಾಧರ | ಪವಿತ್ರಧನಂ ಸ್ವಾಮಿಭಕ್ತಿಯೊಳ ಪವನಜನಂ |
ಪರವೌದಾರ್ಯದೊಳಂಗೇ | ಶ್ವರನನಧಃಕರಿಸಿ ಕಾಳಿದಾಸಂ ನೆಗಲ್ಪಂ ||

ಕುರುವತ್ತಿಯ ಇನ್ನೂರ್ವರು.

ಶರಣಾಯಾತಜನಕ್ಕೆ ವಜ್ರಕವಚಂ ಮಾಹಾಂತ ವೀರಂಗೆ ಕೇ |
ಸರಿ ಬಾಯ್ವಿಟ್ಟರೆದಂಗೆ ಕಲ್ಪಮಹಿಜಂ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ತಾನಾಸ್ಸದಂ ||
ಪುರುಷಾರ್ಥಕ್ಕೆ ತವರ್ ಶ್ರುತಿಸ್ಮೃತಿಗೆ ತಾಂ ಲೀಲಾಗೃಹಂ ಧರ್ಮದಾ |
ಕರಮಿಂತೀಕುಪ್ಪುವರ್ತಿವರ್ತಿ ಮಹಿದೇವಾನೀಕಮಿನ್ನೂರ್ವರುಂ ||

ಭಾಸ್ಕರ. 1127.

ಈತನು ನಿಜಾಂ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಪಟ್ಟನಚೆರುವು ಎಂಬ
ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಶಾಸನವನ್ನು ಬರೆದುದಾಗಿ ಆ ಶಾಸನದ ಅಂತ್ಯ
ದಲ್ಲಿರುವ

ನಿರತಿಶಯೋನ್ನತಮತಿ ಭಾ | ಸ್ವರ ಸರಸಕವೀಂದ್ರರಚಿತ ಶಾಸನಮಂ ಬಿ |
ತ್ತರದಿಂ ಪ್ರತಿಕಂಠಂ ಸಾ | ಕ್ಷರನಿಳಯಂ ತಿಟ್ಟಿ ಭಾಸ್ಕರಯ್ಯಂ ಬರೆದಂ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.¹ ಅಲ್ಲದೆ ಇವನು ಬರೆದುದನ್ನು ಭಾಸ್ಕರಯ್ಯನೆಂಬವನು ತಿದ್ದಿ ಬರೆದಂತೆಯೂ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಭಾಸ್ಕರನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಈ ಶಾಸನವು ಚಾಳುಕ್ಯರಾಜನಾದ ಭೂಲೋಕಮಲ್ಲ ಸೋಮೇಶ್ವರನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ 1127 ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ದೊರೆ ತನ್ನ ಪಟ್ಟಬಂಧೋತ್ಸವಸಮಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನಯಭಟ್ಟನಿಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಶಾಸನದಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ :—

ತೈಲಪ.

ಶ್ರೀಮಚ್ಚಾಳುಕ್ಯವಂಶೋದ್ಭವನನುಪಮಿತೋದ್ಯದ್ಭುಜಾದಂಡಶಾರ್ಛೋ |
ದ್ವಾಮಂ ವೀರಾರಿಭೂಭೃತ್ಪ್ರಕರಸಿತವಜ್ರಾಯುಧಂ ಕ್ಷತ್ರಪಿದ್ಯಾ ||
ಧಾಮಂ ರಟ್ಟಾನ್ವವಾಯ ಪ್ರಬಳತರತಮಸ್ತೋಮಮಾರ್ತಾಂಡತೇಜ |
ಸ್ತೋಮಂ ತಾನೆಂಬನಂ ಮಿಕ್ಕಸಿದನಸದಳಂ ತೈಲಪಕ್ಷೋಣಪಾಳಂ ||
ಮೊಳಿವೆತ್ತತ್ತಿದ ತೋಳ ಬಾಳ ಜಳದಿಂ ಮೆಯ್ಗೊಂಡಮಿತ್ರಾಂಗನಾ |
ಕುಳಬಾಷ್ಟದ್ರವದಿಂ ತಳಿತ್ತು ರಿಪುಸೇನಾಚಕ್ರರಕ್ತಾಂಬುವಿಂ ||
ಬಳದತ್ತೀಗಲುಪಾಹಿತಾಹಿತಗಳಕ್ಕಾಳಿಂಗಮಾತಂಗಸಂ |
ಕುಳದಾನಪ್ಲವದಿಂ ಪರಾಕ್ರಮವನಂ ಭೂಲೋಕಮಲ್ಲಾಂಕನಾ ||

[ಪ್ರ. ಸಂಪುಟ 155] ಮಧುಸೂದನದೇವ. 1148.

ಈತನು ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹಡಗಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕೊಟ್ಟಕಲ್ಲಿ ನಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ಶಾಸನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.² ಇದು ಚಾಳುಕ್ಯರಾಜನಾದ 2ನೆಯ ಜಗದೇಕಮಲ್ಲನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ 1148 ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಈ ರಾಜನ ಸಾಮಂತ ವೀರಪಾಂಡ್ಯನ ಮಾತುಲನಾದ ವಿಕ್ರ

1. *Archæological Survey of India*, Memoir 13, p. 12.

2. *Ibid.* p. 10.

ಮಾದಿತ್ಯನು ಸ್ವಯಂಭು ಕೋಟೆ ಶಂಕರದೇವರಿಗೆ ದತ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಶಾಸನದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ:—

ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯ.

ವಿನಯಾಂಭೋನಿಧಿಯೆಂದು ಧರ್ಮಪರನೆಂದುದ್ವಾಮಪುಣ್ಯಕೃತಾ |
ಜನನೆಂದುವರೆ ಬಣ್ಣಿಕುಂ ವಿಬುಧವಕ್ತ್ರೇಂದೀವರಾದಿತ್ಯನಂ ||
ತನುವಿಂ ನಿತ್ಯನನುಧ್ಯುಸತ್ಯನನಶೇಷೋರ್ವೀತಳಸ್ತುತ್ಯನಂ |
ಮನುಸಾಹಿತ್ಯನನಱ್ಕುಡ್ಡೆ ಸತತಂಶ್ರೀವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನಂ ||
ಅಯದೊಳ್ ವಿಕ್ರಮದೊಳ್ ಪರೋಪಕೃತಿಯೊಳ್ ವಿಖ್ಯಾತಿಯೊಳ್

[ನೀತಿಯೊಳ್ |

ದಯೆಯೊಳ್ ಧರ್ಮದೊಳಾರ್ಪಣೆಯೊಳ್ ವಿನಯದೊಳ್ ಸಂಶುದ್ಧಿಯೊಳ್

[ಬುದ್ಧಿಯೊಳ್ ||

ನಿಯತಂ ತನ್ನವೊಲನೈರಾರನೆ ಜಗಂ ಜೇಯೆಂಬಿನಂ ಸಂತತೋ |
ದಯಮಂ ತಾಳ್ದಿದ ಪರ್ಮೆ ಸೂರ್ಮಡಿ ಪಂ ಶ್ರೀವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನಾ ||
ಜನತಾಸಂಸ್ತುತಮಾದನೇಕಗುಣದಿಂ ಶ್ರೀವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯದೇ |
ವನೊಳಿಂತೀ ಕಲಿಕಾಲಕಲ್ಮಷಮುಷೀಸಂಶ್ಲಿಷ್ಟರಂ ಪೊಲಿಪೆ ||
ಗ್ಗಿನೊಳೇನುನ್ನತಸತ್ವಸಂಪದದೊಳಾರಿಂದಗ್ಗಲಂ ನೋಟಿಪ್ಪಡೆಂ |
ಬಿನೆಗಂ ತಾಳ್ದಿದನತ್ಯುದಾತ್ತಚರಿತಂ ದಿಗ್ವರ್ತಿಸತ್ಕೀರ್ತಿಯಂ ||
ಸ್ಥಿರತೇಜೋಜಾಲಮೆಂಟುಂ ದೆಸೆಗೆ ಪಸರಿಸಲ್ ವೈರಿವೀರಾಂಧಕಾರಂ |
ಪರೆದೋಡಲಕ್ಕನತಾಸ್ಯಾಂಬುರುಹವನಮದಾನಂದಮಂ ತಾಳ್ದಿ ಎದ್ವಿ ||
ಟ್ಟರುಣೇನೇತ್ರೋತ್ಪಳಂಗಳ್ ಕೊರಗೆ ನಿಜಚಮೂಚಕ್ರವಾಕೋತ್ಕರಂ ರಾ |
ಗರಸಾಂಭೋರಾಶಿಯೊಳ್ ನರ್ತಿಸೆ ಧರೆಗೆಸೆವಂ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯದೇವಂ ||
ಪರಮಂ ಶ್ರೀವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯರಸ ನಿನೆಗೆ ದೀರ್ಘಾಯುಷ್ಯಂ ಶ್ರೀಯುಷ್ಯಂ ಶಂ |
ಕರನತ್ಯಾನಂದದಿಂದಂ ಕುಡುಗಮರಸರಿದ್ವಾರಿಪೂತೋಜ್ಜಳಚ್ಚೀ ||
ಕರತಾ(ರಾ)ಧಾರಜಂಚತ್ತರುಣಶಶಿಕಳಾಕಾಂತಿಸಂತಾನಶೋಭಾ |
ಕರಮಂಜತ್ತುಂಗಪಿಂಗದ್ಯುತಿವಿಕಟಜಟಾಜೂಟಕೋಟೀರಭಾರಂ ||

(ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 346) ಗಣದಾಸಿ ವೀರಣ್ಣ. ಸು. 1160.

ಈತನ ಹೆಸರು ಗಣಸಹಸ್ರನಾಮದ (ಪ್ರ. ಸಂಪುಟ 294) ಅನುರ ಗಣದಲ್ಲಿ ಪಠಿತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇವನು ಬಸವನ ಸಮಕಾಲದವನು. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1160 ಆಗಿರಬೇಕು.

(ಪ್ರ. ಸಂಪುಟ 246) ತ್ರಿಭುವನತಾತ. ಸು. 1165.

ಈತನು ಗುರುರಗಳೆಯನ್ನು ಬರೆದಿರುವುದಾಗಿ ಶಾಂತಮಲ್ಲನು (ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 390) ಇದಕ್ಕೆ ತಾನು ಬರೆದಿರುವ ಟೀಕೆಯ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿಯ ಧರೆಯೊಳ್ ತ್ರಿಭುವನತಾತ | ಗುರುವಿಂದುಪದೇಶವಾಗುವಾಗಳ್ ರಗಳೆಯ | ಬರೆದು ನಿಜಮುಕ್ತನಾದಂ | ಭರದಿಂ ಪಸಿದರ್ಗೆ ಭೋಗವೋಕ್ಷಗಳಕ್ಕುಂ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ರಗಳೆಯಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗವನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ :—

ಆಳಿನಪವಾನವಾಳ್ವಂಗಯ್ಯ ಗುರು ಶರಣು |
ಕಾಲಕರ್ಮಗಳೆನ್ನ ಕಾಡುತಿವೆ ಗುರು ಶರಣು ||
ಶೂಲಪಾಣಿಯೆ ನೀವು ಬಿಡಿಸಯ್ಯ ಗುರು ಶರಣು |
ಮೇಲೆ ನೀವಲ್ಲ ದಿನ್ನಾರಯ್ಯ ಗುರು ಶರಣು ||

285ನೆಯ ಪುಟವನ್ನು ನೋಡಿ. ಅಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕಾಲವು ತಪ್ಪಾಗಿದೆ.

ಭಾಸ್ಕರ. 1186.

ಇವನು ಬಳ್ಳಾರಿಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಂದನರವೆಂಬ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಶಾಸನವನ್ನು ಬರೆದಿರುವುದಾಗಿ ಆ ಶಾಸನದ ಅಂತ್ಯಭಾಗದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.¹ ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನಿಗೆ ಕುಕವಿಮುಖಮುದ್ರ, ಸುಕವಿಪದ್ಮಪ್ರಭಾಕರ ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣಗಳು ಹೇಳಿವೆ. ಈ ಶಾಸನವು ಚಾಳುಕ್ಯರಾಜನಾದ 4 ನೆಯ ಸೋಮೇ

1. *Archæological Survey of India*, Memoir 13, p. 13,

ಶ್ವರನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ 1186ರಲ್ಲಿ ಬರೆನುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಸೋಮೇಶ್ವರನ ದಂಡನಾಯಕ ಮಾಳಪರಸನು ನಂದಾಪುರದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನದೇವರಿಗೆ ದತ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ :—

ಮಾಳಪರಸ.

ಪಸನಪಥದಂತುಪಾಶ್ರಿತ | ಕವಿರಾಜನನಂತನಂತೆ ಬಹುಭೋಗಧರಂ |

ದಿವಸಕರನಂತೆ ತೇಜೋ | ಭವನಂ ಮಾಳಪಜಮೂಪನೇಸವಂ ಧರೆಯೋಳ್ ||

(ಪ್ರ. ಸಂಪುಟ 122) ರಾಜಾದಿತ್ಯ. ಸು. 1190.

ಇವನ ವೈವಹಾರಗಣಿತದ ಒಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಸೇವುಣರಾಜನಾದ ಭಿಲ್ಲಮನ (1187-1191) ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುವ ಪದ್ಯಗಳಿರುವುದಾಗಿ ಈಚೆಗೆ ತಿಳಿದುಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಕವಿಯ ಕಾಲವನ್ನು ಸು. 1120 ರಿಂದ ಸು. 1190ಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

(ಪ್ರ. ಸಂಪುಟ 427) ಮಧುರ. 1410.

ಈತನು ಹಂಪೆಯ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣದೇವಸ್ಥಾನದ ಬಳಿ ಇರುವ ಒಂದು ಶಾಸನವನ್ನೂ ಬರೆದಂತೆ ಆ ಶಾಸನದ ಕೊನೆಯ ಪದ್ಯದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.¹ ಈ ಶಾಸನವು ವಿಜಯನಗರದ ರಾಜನಾದ 1ನೆಯ ದೇವರಾಯನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ 1410ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಜನ ಮಂತ್ರಿಯಾದ ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರನು ಮಾಲ್ಯವತ್ಸರ್ವತದ ಬಳಿ ಗಣೇಶ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಶಾಸನದಿಂದ ಮಧುರನು ಹರಿಹರರಾಜನಕಾಲವಾದ ಮೇಲೆ ದೇವರಾಯನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದನೆಂದೂ ಆ ದೊರೆಯ ಮಂತ್ರಿಯಾದ ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರನ ಆಶ್ರಿತನಾಗಿ ದ್ದನೆಂದೂ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರನು ಮಧುರನಿಗೆ ಸುಕ್ಷೇತ್ರ ಹಸ್ತ್ಯಶ್ವಭೂಷಾದಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಗೌರವಿಸಿದಂತೆ ತಿಳಿಯಬರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಮಧುರನು ದೊರೆಗೆ ಪ್ರಾಣಾಪಾಯವುಂಟಾಗಿದ್ದಾಗ

1. *Archæological Survey of India, Memoir 13, p. 15.*

ತನ್ನ ಸಾಹಸದಿಂದ ಅವನ ಪ್ರಾಣವನ್ನೂ ಉಳಿಸಿದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.
ಈ ಶಾಸನದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ :-

ದೇವರಾಯ

ಸಲೆ ನಾನಾಸಸ್ಯ ಸಂಪತ್ತಿಯನೊದವಿಸಿ ಸಂತುಷ್ಟಿಯಂ ದಾನಧಾರಾ |
ಜಲದಿಂ ಸಂತಾಪಮಂ ತಟ್ಟಿಸಿ ವಿತತ ಸಿತಚ್ಚತ್ರಸುಚ್ಛಾಯೆಗೊಯ್ದು ||
ಜ್ವಲಿಸಾಜ್ಞಾ ದಾಮದಿಂದಂ ನಿಯಮಿಸಿ ನಿಜದೋಸ್ತಂಭದೊಳ್ ಕಟ್ಟಿಗೋಮಂ |
ಹಲಮಂ ಸತ್ಕೀರ್ತಿದುಗ್ಧಂಗಳೆದನಣಿಕೆಯಿಂ ದೇವರಾಜಾಪನೀಂದ್ರಂ ||

ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರ.

ಕನ್ನಡಿಗಕುಲಕೆ ರನ್ನದ | ಕನ್ನಡಿಯೆನೆ ವಿಶ್ವವಿದಿತವೃತ್ತಶ್ರೀಸಂ |
ಪನ್ನಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರದೇ | ವನ್ನಿರ್ಮಲನಾಗಿ ನೆಗಲ್ದೊಳಗಂ ಪೊಜಗಂ ||
ಕೈಯೆಂದೊಡೆ ಮಂದಾರದ|ಕೈಯುಂ ಮಂತ್ರೀಂದ್ರಲಕ್ಷ್ಮಣಾಂಕನಕೈಯುಂ |
ಕೈಯಲ್ಲದುಡಿದ ಮನುಜರ | ಕೈಯೆಂಬುವು ಮರುಳ ಕೈಗಳೇತುಕೈಗಳ್ ||
ಧರಣೀಚಕ್ರಂ ಮನಂಗೊಳ್ಳುದುಮುರುತಮಸ್ತೋಮವಲ್ಲಾಡುವಾತ್ಮಾ |
ಚರಣಂ ಸನ್ಮಾರ್ಗಮುದ್ಯೋತಿಸುವ ರುಚಿ ಸದಾಲೋಕಮುರ್ವೇಲ್ವತೇಜ |
ಸ್ಫುರಣಂ ನಿತ್ಯಾನುರಾಗಕ್ಕೆಡೆಗುಡಲೆಸೆವೀಪರ್ಮೆಯಿಂ ದೇವಭೂಭೃ |
ದ್ವರಪಾದಾಸನ್ನನೇನುನ್ನತಿವಡೆದನೊ ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರಾವಾತ್ಮಮಿತ್ರಂ ||
ಪೂವಿನ ಬಿಲ್ಲನೆಣಿಸುವ ಬಂಡಬಸಂತನನಾಸೆಮಾಡುವಿ |
ಮ್ನಾಪಿನರಲ್ಗಳಂ ಬನಸಗೆಯ್ವೆಳದಿಂಗಳ ಪಂಗುಗೊಳ್ವ ಬ ||
ಲೈವುದೆನುತ್ತೆ ಚಿತ್ತಭವನಾವನ ಮೆಯ್ಯಳಗೊಂಡು ಕಂಡೆ ಕಾಂ |
ತಾವಳಿಯಂ ಮರಳ್ವವನೆಸಲ್ ಸೊಬಗೆಂತುಟೊ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಂಕನಾ ||
ಸಾರಶ್ರೀನೀತಿವಾಕ್ಯಾವೃತಪರಿಸರದೊಳ್ ಪುಟ್ಟಿ ಮೆಯ್ಯೊಂದದಾನಂ |
ದಾರಾವಾಸನ್ನರಾಮಾಯಣದೊಳಮರ್ದು ತಳವಗಂ ಕೃಷ್ಣಲೀಲಾ ||
ಧಾರಂ ತಾನಾಗಿ ನಾನಾಫಲಮನಿಳಿಗೆ ಬೀಣಿತ್ತು ಸಂಸಾರ ಸೌಖ್ಯಾ |
ಕಾರಂ ಸನ್ಮಂತ್ರಲಕ್ಷ್ಮೀಧರನುರುಕವಿತಾಕಲ್ಪವಲ್ಲೀವಿತಾನಂ ||
ಪೊಗಲಲ್ ಪೊಂಪುಟೆಪೊಪ ಪೆಂಪಿನ ಯಶೋಲಕ್ಷ್ಮೀಧರಂ ಬಲ್ಲವರ್ |

ಬಗೆಗೊಳ್ಳಿಂಪಿನ ಸೊಂಪುನೆತ್ತು ಕವಿತಾಲಕ್ಷ್ಮೀಧರಂ ರಾಜನೀ ||
 ತಿಗೆ ನೇರ್ವಾದ ಮಹಾಪ್ರಧಾನಪದವೀಲಕ್ಷ್ಮೀಧರಂ ಧಾತ್ರಿಯೊಳ |
 ನೆಗಟ್ಟಂ ನಿರ್ಮಲರಾಮಚಂದ್ರತನಯಂ ಸನ್ಮಂತ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀಧರಂ ||

ಸಾಸಲ ಚಿಕ್ಕಣಾರಾಧ್ಯ. ಸು. 1450.

ಇವನು ಪಂಚಬ್ರಹ್ಮೋದಯಭಾಷ್ಯವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ ; ಅಮರಗುಂಡದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನವಂಶೋದ್ಭವನಾದ ಶಾಂತಲಿಂಗನ ಮಗನು. ತನ್ನ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣದಿಂದ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಉದಾಹರಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಕೇಶಿರಾಜನಿಗಿಂತ (ಸು. 1260) ಈಚೆಯವನು ಎಂಬುದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಸಲ ಭೈರವರಾಜನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಚಿಕ್ಕಣಾರ್ಯನು ಇದ್ದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. (ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 266). ಇವನೇ ಕವಿಯಾಗಿರಬಹುದು. “ ನೂತನರಲ್ಲಿ ” ಬಿಟ್ಟು ನಾದ ಈ ಭೈರವರಾಜನ (ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 386) ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1450 ಆಗುವುದರಿಂದ ಕವಿಯ ಕಾಲವೂ ಇದೇ ಆಗಿರಬೇಕು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಪಂಚಬ್ರಹ್ಮೋದಯ ಭಾಷ್ಯ.

ಇದು ಗದ್ಯಗ್ರಂಥ ; ಅಧ್ಯಾಯ 9. ಅರ್ಥವರ್ಣ ವೇದಮಂತ್ರ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಚಾರ್ಯರು, ಅವರ ಸಂತತಿಯವರು, ತತ್ತ್ವತ ಗ್ರಂಥಗಳು ಈ ವಿಷಯಗಳು ಉಕ್ತವಾಗಿವೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕವಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ :—

ವೇದಮಂತ್ರಕ್ಕೆ ಸಾನಂದಮುನಿ ಶಂಭುಸೂತ್ರವೆಂಬ 36 ಸಾವಿರ ಗ್ರಂಥ ಪರಿಮಾಣವೂ 72 ಅಧ್ಯಾಯಗಳೂ ಉಳ್ಳ ಭಾಷ್ಯವನ್ನು ಬರೆದನು ; ಒಳಕ ಶ್ರೀಪತಿಪಂಡಿತನು, ಆರಾಧ್ಯಸಂಹಿತೆಯೆಂಬ 12 ಸಾವಿರ ಗ್ರಂಥಪರಿಮಾಣವೂ 16 ಅಧ್ಯಾಯಗಳೂ ಉಳ್ಳ ಸಂಗ್ರಹವಾದ ಭಾಷ್ಯವನ್ನು ಬರೆದನು ; ಮತ್ತೆ ಇದನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಪಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಲಿಂಗಣಾರಾಧ್ಯನು ನಾಡೋದಯವೆಂಬ

6 ಸಾವಿರ ಗ್ರಂಥಪರಿಮಾಣವೂ 13 ಪ್ರಕರಣಗಳೂ ಉಳ್ಳ ಭಾಷ್ಯವನ್ನು ಬರೆದನು. ಈ ಭಾಷ್ಯಗಳೆಲ್ಲಾ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಕವಿ ತನ್ನ ಭಾಷ್ಯವನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆದನು.

ನಂಜನಾಥಾಚಾರ್ಯ. ಸು. 1500.

ಇವನು ವೈಷ್ಣವವಾದಖಂಡನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ ; ತ್ರಿಲೋಚನಾಚಾರ್ಯನ ಮಗನು. ಪದ್ಮಣಾಂಕನ (ಸು. 1385) ಪದ್ಮರಾಜಪುರಾಣವನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸುವುದರಿಂದ ಅವನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಈಚೆಯವನೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಸುಮಾರು 1500ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ವೈಷ್ಣವವಾದಖಂಡನ.

ಇದು ಗದ್ಯರೂಪವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕವಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ :—

ಈ ವಾದಖಂಡನವೆಂಬುದು ದೋರಾಂಬುಧಿಯೆಂಬ ಪುರಕ್ಕೆ ಧಿಪತಿಯಾದ ನೃಸಿಂಹಬಲ್ಲಾಳರಾಜನ ಮಹದ್ವೈಶ್ವರ್ಯಕ್ಕೆ ದಣಾಯಕಪಟ್ಟಮಂ ತಾಳ್ವಿದು ಆ ರಾಜನಿಗೆ ತಟಾಕದ ಮಹಿಮೆಯಂ ತೋಟಿ ಮೆಟೆದ ತಟಾಕಪದ್ಮಣಾಚಾರ್ಯರ (ಕೆರೆಯ ಪದ್ಮರಸ) ಪುತ್ರಪೌತ್ರಾದಿವಿಡಿದು ಬಂದ ಪದ್ಮಣಾಚಾರ್ಯರು(ಪದ್ಮಣಾಂಕ) ಅವಾದನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ವೇದೋಪನಿಷತ್ತುರಾಣಾಗಮೇತಿಹಾಸಾದಿ ಗ್ರಂಥಂಗಳೆಲ್ಲವಂ ತೆಗೆದು ವಾಕ್ಯವೇಷ್ಣನವಾಗಿ ಷಟ್ಪದಪದಬಂಧರೂಪಿನಿಂದ (ಪದ್ಮರಾಜ ಪುರಾಣ) ರಚಿಸಿದರು. ಅವರ ವಾಕ್ಯಸಾದದ ಬಲದಿಂದ ವೇದೋಪನಿಷತ್ತುರಾಣಾಗಮಾದಿ ಗ್ರಂಥಂಗಳನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಕೊಂಡು ತ್ರಿಲೋಚನಾಚಾರ್ಯರ ಸತ್ಕುಮಾರನು ನಂಜನಾಥಾಚಾರ್ಯನು ತ್ರಿಭುವನತಾತನೆಂಬ ವಾದಿ (ಪ್ರ. ಸಂಪುಟ 248) ತನ್ನ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಮಹತ್ವವ ನುಡಿದ ನುಡಿಗಳೆಲ್ಲವನು ವಚನರೂಪಿನಿಂದ ಖಂಡಿಸಿ ಆ ವಚನದೆಡೆಗೆಡೆಗೆ ವೇದಪುರಾಣಾಗಮಾದಿ ಗ್ರಂಥಂಗಳಂ ಬರೆದು ಇದು ವೈಷ್ಣವ ವಾದಖಂಡನವೆಂದು ಹೆಸರನಿಟ್ಟು ಮಾಡಿದನು.

(ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 141) ಕುಮಾರವಾಮ್ನೀಕಿ.

ಈ ಕವಿಯ ಕಾಲವನ್ನು ಕುರಿತು ಒಬ್ಬ ಮಿತ್ರರು ಹೀಗೆ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ:—

“ ಕುಮಾರವಾಮ್ನೀಕಿಯ ಕಾಲವು ಕ್ರಿ. ಶ. 1500 ಎಂದು ತಾವು ಹೇಳಿರುವಿರಿ. ಆದರೆ 1580 ರಿಂದ 1632 ರವರೆಗೆ ಆಳಿದ ಸಣ್ಣ ಇಬ್ರಾಹಿಮ ಅದಿಲಶಹನು ತೊರವೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಹೀಗೆಂದಮೇಲೆ ಕುಮಾರವಾಮ್ನೀಕಿಯ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು ಕ್ರಿ. ಶ. 1650 ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಬಹುದಲ್ಲವೇ ? ”

ತೊರವೆಯ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಇಲ್ಲಿ ಸೂಚಿತವಾದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಯಿತು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಪ್ರಮಾಣವಿದ್ದರೆ ಕುಮಾರವಾಮ್ನೀಕಿಯ ಕಾಲವನ್ನು ಈಚೆಗೆ ಹಾಕಬೇಕಾಗುವುದು.

(ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 313) ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಕವಿ. 1593.

ಈತನು ಮಗ್ಗೇಯ ಮಾಯಿದೇವನ ಶತಕತ್ರಯಕ್ಕೂ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

ಕಂಬಾಳ ಶಾಂತಸುಲ್ಲೇಶ. ಸು. 1600.

ಇವನು ಗಣವಚನರತ್ನಾವಳಿಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ವೀರಶೈವ ಕವಿ ; ಪಟ್ಟಣಲಾಚಾರ್ಯವರ್ಯ ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣವು ಇವನಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ. ಈತನಿಗೆ ಕಂಬಾಳದೇವ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ತೋಂಟದ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರನ (ಸು. 1470) ಶಿಷ್ಯನಾದ ಬೋಳೇಶನ ವಚನಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ ಕವಿ ಅವನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಈಚೆಯವನಾಗಿರಬೇಕು. ಸುಮಾರು 1600 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ.

ಗಣವಚನರತ್ನಾವಳಿ

ಇದು ಪುರಾತನರ ವಚನಗಳ ಸಂಗ್ರಹ ; ಸ್ಥಲ 216, ಸ್ವರಪದಂಗಳು 1206. ಇದರಲ್ಲಿ ಉದಾಹೃತರಾದ ವಚನಕಾರರ ಹೆಸರುಗಳು ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿವೆ :—

ಬಸವೇಶ ನೀಲಾಂಜಿ ಸಿದ್ಧರಾಮಂ ಜೆನ್ನ | ಬಸವನಲ್ಲಮಕರಸ್ಥಲವೀರನಾಗಾರ್ಯ |
ರಸಮಮಾಯಿಗದೇವರಪ್ಪಣ್ಣ ಮಹದೇವಿ ದಾಸ ಬಹುರೂಪಿ ಚೌಡಂ ||

ಮಿಸುಪ ಶಾಂತಯ್ಯನಾದಯ್ಯ ಬೋಳೇಶಗುರು | ಬಸವಶಂಕರದೇವ

ನಃ ಗಾಂಜಿ ಮೊದಲಾದ |

ರುಸುರ್ದ ನಾನಾರಾಗಕಲಿತವಜನಂಗಳಿಂ ರಚಿತಮಾಯಿತ್ತ ಶಾಸ್ತ್ರವು ||

ಈ ಗ್ರಂಥದ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಕವಿ ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ :—

ಇದು ಲಂಗಾಂಗಸುಯೋಗಮಂ ತಿಳಿಪಲೊಂದೇಸಾಲ್ವದಮ್ಮಮ್ಮ ನೋ |

ಡಿದು ವೇದಾಗಮವಾಗತೀತಪದಮಂ ತೋರ್ದಪ್ಪುದಯ್ಯಯ್ಯ ತಾ ||

ನಿದು ಕರ್ಮತ್ರಯವೃಕ್ಷಮೂಲದೊದವಂ ಕಿಲ್ಲಿಪ್ಪದಾಹಾ ಬಟೆ |

ಕ್ಕಿದು ಸನ್ಮಕ್ತಿವಧೂಟಿಯೊಳ್ ನೆರವುಗುಂ ತಾನೆಂದೊಡಾರ್ ಬಣ್ಣಿಪರ್ ||

ಬಂದೊಂದು ಸ್ಥಲದ ಆದಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಕವಿರಚಿತವಾದ ಕೆಲವು

ಪದ್ಯಗಳಿವೆ. ಒಂದೆರಡನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ :—

ಬಸವಾರಿಪ್ರಮಥರ ಪದ | ಬಸವಮನೆರ್ದೆಗೊಳಿ ತತ್ತ್ವವಾಬಲದಿಂದೀ |

ಪೊಸತೆನಿಸ ಶಾಸ್ತ್ರಮಂ ವಿರ | ಚಿಸಿದೆಂ ಶರಣಾಳಿ ಕೇಳಿ ಕೈಕೊಳ್ಳುದಿದಂ ||

ತಿಳಿಪಲ್ ಶಿವಜೀವೈಕ್ಯಮ | ನಿಟಿಪಲ್ ಭವಸಾಶಬಂಧಮಂ ಶಿವಪದವಿ |

ತ್ತುಟಿಪಲ್ ನಿಜದೊಳ್ ಚಿತ್ತಿಯ | ಯಳವಟ್ಟ ಪುರಾತನೋಕ್ತಿಯೊಂದೆ

ಸಮರ್ಥಂ ||

(ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 377) ಶಾಂತವೀರದೇಶಿಕ. ಸು. 1650.

ಈತನು ಶಿವಲಿಂಗಚಾರಿತ್ರ, ಶಿವಗಣಚಾರಿತ್ರ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲದೆ ಸೌಂದರೇಶ್ವರನ ಯಕ್ಷಗಾನ, ಶಿವಮಹತ್ವಸಾರಶಿಖಾಮಣಿ ಸಂಗ್ರಹಶತಕ, ಗಿರಿಜಾದೇವಿಯ ಸಂಕೀರ್ತನ ಎಂಬ ಮೂರು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಕೆಣೆಯನೂರು. ಪರಕವಿ ಗಜೇಂದ್ರ ಕಂಠೀರವ, ಶಿವಕವಿಭೃತ್ಯ ಎಂದು ತನ್ನನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ತಂದೆ ಚೆನ್ನಾರ್ಯನನ್ನು “ ಸರಸಕವಿ ಕರ್ನಾಟ ಚಕ್ರೇಶ್ವರ” ಎಂಬುದರಿಂದ ಈತನೂ ಕವಿಯಾಗಿದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಅವ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆಯೋ ತಿಳಿಯದು. ಕವಿಯ ಸಾಂದರ್ಭಿಕ ಶ್ವರನ ಯಕ್ಷ ಗಾನದ ಬಂದು ಒಲೆಯ ಪ್ರತಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ “ ಇದನು ಶಾಂತವೀರದೇಶಿಕನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಕಾಳಾಯುಕ್ತಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಬಸವನ ಕೋಟೆಯ ಪರಮೇಶ್ವರಯ್ಯನಿಗೆ ಲೇಖನಂಗೈದುದು ” ಎಂದಿದೆ. ಈ ಕಾಳಾಯುಕ್ತವರ್ಷವು 1678 ಆಗಿರಬೇಕು.

ಈ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

1. ಸಾಂದರ್ಭಿಕ ಶ್ವರನ ಯಕ್ಷ ಗಾನ.

ಇದಕ್ಕೆ ಜನವೈಶ್ಯತೀರ್ಥ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ಸಂಧಿ 13, ಪದ 1610. ಇದರಲ್ಲಿ 63 ಶಿವಭಕ್ತರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಾದ ಸಾಂದರ್ಭಿಕ ಶ್ವರ ಅಥವಾ ನಬಿಯಣ್ಣ ಎಂಬವನ ಕಡೆ ಹೇಳಿದೆ.

2. ಶಿವಮಹತ್ವ ಸಾರಶಿಖಾಮಣಿ ಸಂಗ್ರಹಶತಕ.

ಇದರಲ್ಲಿ ಶಾರ್ದೂಲವಿಕ್ರೇದಿತ ವೃತ್ತಗಳು 100 ಇವೆ. ಒಂದೊಂದು ವೃತ್ತವೂ “ಶ್ರೀ ಶಾಂತವೀರೇಶ್ವರ” ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ವೃತ್ತಕ್ಕೂ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ರೂಪವಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ಶ್ಲೋಕಗಳು ಅನುವಾದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಪ್ರಕರಣ 11, ವೃತ್ತ ಗ್ರಂಥಸಹ 640 ಗ್ರಂಥದ ಉದ್ದೇಶ ಶಿವಮಹತ್ವನಿರೂಪಣೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವುಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ:—

ಸುರಭೂಜಾತಕೆ ಕಾಡೆ ಕಗ್ಗಲಿಯುಮಂ ಪಂಕೇಜಮಿತ್ರಂಗೆ ದುಃ |
 ಕರಖದ್ಯೋತಮಧರ್ಮಿಗಂ ಕೃಪಣನಜ್ಞಾನಂಗೆ ಸುಜ್ಞಾನಿಯಂ ||
 ನೆಪೆ ಸಾದೃಶ್ಯಮ ಮಾಱ್ಪುವೋಲ್ ಸುರಪಕಂಸಾರಾತಿದೇವಾದ್ಯರಂ |
 ಗಿರಿಜಾಕಾಂತಗೆ ಸಾಟಿಯೆಂಬರಧಮರ್ ಶ್ರೀಶಾಂತವೀರೇಶ್ವರಾ ||
 ಕುಡುವಿಲ್ಲೆಣಿಸಿ ತುಂಬಿಬಿಟ್ಟಿದೆಯ ಬೊಬ್ಬಿಟ್ಟಾಗ ಪಂಚಾಸ್ತ್ರಮಂ |
 ತೊಡರುತ್ತಂ ಮುಳಿದೆಡ್ಡ ಮನ್ಮಥನ ತದ್ಭಾಳಾಕ್ಷದಾವಾಗ್ನಿಯೊಳ್ ||
 ಸುಡೆ ಬಿಂದಿರ್ದ ರತೀಶನಂ ತುಲೆದು ಭಸ್ಮೋದ್ಧೂಳನಂ ಮಾಡಿದಾ |
 ಕಡುಸಾಮರ್ಥ್ಯರದಾರು ದೇವತತಿಯೊಳ್ ಶ್ರೀಶಾಂತವೀರೇಶ್ವರಾ ||

ಪುಷ್ಪಮಾಲಿಕಾ ಪ್ರಬಂಧ

ಸತಸುತದಾತನಾಗಧರ ಧರ್ಮದಯಾಪರ ಧೀರಸಾರ ಶೋ |
 ಭಿತಹತಸೂತಕಾದಿ ಸುಭಸುದ್ಧಸುರಾಶ್ರಯ ಮಾಯಕಾಯವ ||
 ಜಿತವೃತಭೀತಭೀಮ ಮುನಿಮುಖ್ಯಮುರಾಂತಕನೀಕಶೋಕನಂ |
 ದಿತಶತಶಾಂತವೀರನಿಜನಿತ್ಯ ನಿರಾಕರ ಮಾರಸೂರನೇ ||

ಈ ಪದ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಸ್ತಾರ

ನು	ರ	ಧೀ	ಹ	ಭ	ಮಾ
ಸ ತ ನಾಗ ಧ ಯಾಪ ರ ಶೋ	ಭಿ ತ ಕಾದಿ ಸು ರಾಶ್ರ	ಯ ವ			
ದಾ ಮ-	ಸಾ	ಸೂ	ದ್ಧ	ಕಾ	

ಮೃ	ನಿ	ನೀ	ಶ	ಜ	ಮಾ
ಜಿ ತ ಭೀಮ ಮು ರಾಂತ ಕ ನಂ	ದಿ ತ ವೀರ ನಿ ರಾಕ ರ ನೇ				
ಭೀ	ಖ್ಯ	ಶೋ	ಶಾಂ	ತ್ಯ	ಸೂ

3 ಗಿರಿಜಾದೇವಿಯ ಸಂಕೀರ್ತನ

ಇದರಲ್ಲಿ ಪಾರ್ವತೀ ಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ 131 ಪದಗಳಿವೆ. ಕೊನೆ
 ಯಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ;—

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಗುರುಶಾಂತವೀರೇಶಪದಪಂಕಜಪರಾಗಸೇವಿತ ಶಿಲೀಮುಖ ಪರ
 ಕವಿಗಜೇಂದ್ರಕಂಠೀರವ ಶಿವಕವಿಭೃತ್ಯ ಜೆನ್ನವೀರಾಖ್ಯತನೂಭವ ಶಾಂತವೀರ
 ದೇಶಿಕ ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ ಗಿರಿಜಾದೇವಿಯ ಸಂಕೀರ್ತನಂ ಸಂಪೂರ್ಣಂ.

(ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 433) ವೀರಣಾರ್ಯ. ಸು. 1650.

ಈತನು ಪ್ರಸಾದಚಾರಿತ್ರವಲ್ಲದೆ ನಂಜುಂಡೇಶ್ವರಪುರಾಣವನ್ನೂ
 ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೊಲ್ಲಿಪಾಕಿಯ ಸೋಮೇಶ್ವರ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ
 ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ರೇವಣಸಿದ್ಧೇಶನಂಶವ ವೀರಣಾರಾಧ್ಯ ಎಂದಿದೆ. ದೇವಣಾ
 ರಾಧ್ಯ ಎಂದು ನಾವು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ರೇವಣಾರಾಧ್ಯ ಎಂದಿರಬೇಕು.

ನಂಜುಂಡೇಶ್ವರವುರಾಣ

ಇದು ಭಾಮಿನೀಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ ; ಸಂಧಿ 11, ಪದ್ಯ 697. ಇದರಲ್ಲಿ ನಂಜನಗೂಡು ನಂಜುಂಡೇಶ್ವರನ ಮಹಿಮೆ ವರ್ಣಿತವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಕವಿ ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ :—

ಪಲವುದಿನವಗಲಿದ ಕಾಂತನು | ಘಟೆಲನಿದಿರೈತರಲು ಮುಗ್ಧಾ |
ಲಲನೆ ಜಾಣ್ಣುಡಿಯಾಡಲೆಯದೆ ಕೊರಳ ಸೆರೆ ಬಿಗಿದು ||
ಗಳಬಳನೆ ಗದ್ದದಿಸುತಿಹ ಜೆ | ಲೈಳೆಯಳನುಚಿತವಾಕ್ಯಮೊಪ್ಪುವೊ |
ಲಿಳಿಯ ಸತ್ಯವಿಗಳಿಗೆ ರಾಜಿಸುತಿರ್ಪುದೀಕಾವ್ಯ ||

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ನಂಜುಂಡೇಶ್ವರನ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಪಾರ್ವತಿ, ಗಂಗೆ, ಗಣೇಶ, ಪ್ತುಣ್ಣು, ಬಸವ, ಭೃಂಗಿ, ವೀರ ಭದ್ರ, ಇವರುಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ :—

ಶಿವಸ್ತುತಿ

ಇಂಗಡಲ ಮಗಳೆಪೆಯ ಸಗ್ಗದ | ಹೆಂಗಳೊಡೆಯರ ಶಿರದೊಳೊಪ್ಪುವ |
ರಂಗುದೋರ್ಪ ಕಿರೀಟಮಣಿಗಳೊಳೆಯ್ದ ಮಥನಿಸುವ ||
ತುಂಗಪದಪಂಕೇಜನಗಜಿಯ | ನುಣ್ಣದಪನಾಲೋಕಿಸುವ ಕಡೆ |
ಗಂಗಳಿಂದೆಮ್ಮುವನು ಪಾಲಿಪುದೀಶನಹಿಭೂಷಾ ||

ವರ್ಷಾಕಾಲ

ಮುಗಿಲ ಮದ್ದಾನೆಗಳ ಮಿಂಚಿನ | ನೆಗೆವ ತುರಗಾಳಿಗಳ ಸಿಡಿಲಿಂ |
ದೊಗೆವ ದನಿವಾದ್ಯಗಳ ಬಲ್ವನಿಯೆಸೆವ ಕಿಂಕರರಿಂ ||
ಸೊಗಯಿಸುವ ಕೆಮ್ಮುಗಿಲ ತೇರನು | ಮಿಗುವಹರುಷದೊಳೇಣಿ ಜೈತ್ರನ |
ಮೊಗವ ಕೆಡಿಸುತ ವರ್ಷಸೇನಾಧೀಶನೈತಂದ ||

ರೇಣುಕಿಯ ಗಂಡನ ಅನನುರೂಪತೆ

ಮಿಗದ ಚಕ್ಕಳ ಕಾಂಕುಳೊಳು ತೆರೆ | ನೆಗೆದ ಮುಸುಡಿನ ಪಚ್ಚೆವಲ್ಲಿನ |
ಬಿಗಿದ ಕೆಂಜೆಡೆ ನರೆತ ಗಡ್ಡದ ಬೂದಿ ಮೈಯವಗೆ ||

ಮುಗುದೆಯಹ ಗೋಣುಕಿಯನೀವುದು | ಬಗೆಯೆ ಒಡಿದೇ ಹೋಯ್ತೆ ಬೊಮ್ಮಗೆ |
ಮಿಗಿಲುದಲೆಯೆಂದೆನುತ ಮುಣುಗಿತು ಖಚರ ವಧುನಿಕರ ||

ರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ವಾಮಿ. ಸು. 1650

ಈತನು ಕೀರ್ತನೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕವಿ; ನಂಜನಗೂಡು ಮಾಧ್ವ ಮಠದಲ್ಲಿ 1624 ರಿಂದ 1671 ರ ವರೆಗೆ ಸ್ವಾಮಿ ಯಾಗಿದ್ದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಈತನು ಮಾಧ್ವ ಗುರುಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಪ್ರಸಿದ್ಧನು. ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ಕೀರ್ತನೆಯನ್ನು ಬರೆದನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈತನ ಸಮಾಧಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಂತ್ರಾಲಯದಲ್ಲಿದೆ. ಇವನ ಕೀರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ವೇಣು ಗೋಪಾಲ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

ಕೀರ್ತನೆ.

ರಾಗ ಭೈರವಿ. ಅಟತಾಳ.

ಪಲ್ಲವಿ|| ಇಂದು ಎನಗೆ ಗೋವಿಂದ ನಿನ್ನ ಪಾದಾರ |ವಿಂದವ ತೋಪೊ ಮುಕುಂದ||
ನೊಂದೆನಯ್ಯ ಭವ ಬಂಧನದೊಳು ಸಿಲುಕಿ | ಮುಂದೆ ದಾರಿಗಾಣದೆ
ಕುಂದಿದೆ ಜಗದಿ |
ಕಂದನಾದೆನ್ನ ಕುಂದುಗಳೆಣಿಸದೆ|ತಂದೆ ಕಾಯೊ ಎನ್ನ ಕಂದರ್ಪಜನಕನೆ||1||
ಮೂಢತನದಿ ಬಲು ಹೇಡಿಜೀವನನಾಗಿ | ದೃಢ ಭಕುತಿಯನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ |
ನೋಡಲಿಲ್ಲವೋ ನಿನ್ನ ಪಡೆದಿಲ್ಲವೋ ಮಹಿಮೆ | ಗಾಡಿಕಾಣಕೃಷ್ಣ ಬೇಡಿ
ಕೊಂಬೆನೊ ದೇವ ||2||
ಧಾರಿಣಿಯೊಳು ಭೂಭಾರ ಜೀವನನಾಗಿ | ಮೇರೆದಪ್ಪಿ ನಡೆದು ಸೇರಿದೆ
ಕುಜನರ |
ಆರೂ ಕಾಯುವರಿಲ್ಲ ಸಾಣುವೆ ನಿನಗಯ್ಯ | ಧೀರ ವೇಣುಗೋಪಾಲ ಪಾರ
ಗಾಣಿಸೊ ರಾಮ ||3||

(ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 442) ಪಡಕ್ಕ ರದೇವ. 1655

ಪಡಕ್ಕ ರದೇವನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪಡಕ್ಕರ ಮಂತ್ರಸ್ತೋತ್ರ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇದು ಉತ್ಸಾಹರಗಳೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ; ಸುಮಾರು 105 ವಾಕ್ಯಗಳಿವೆ. ಬಂದೊಂದೂ “ಓಂ ನಮಶ್ಯಿವಾಯ” ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ

ಶ್ರೀಮದುಮಾವರವಿಲಸ | ನ್ನಾ ನೋನ್ನ ತಶುಭಪಡಕ್ಕ ರೋತ್ತಮ
ಮಂತ್ರೋ |
ದ್ವಾಮಸ್ತುತಿಯಃ ರಚಿಸಿ ಭ | ವಾಮಯಮಂ ತೀರ್ಚಿ ಕಳೆದನಾಂ
ಸಿವಲಿಂಗಾ ||

ಎಂಬ ಕಂದವೂ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ

ಹರಕರುಣಾಬಲದೆ ಪಡ | ಕ್ಕರದೇವಂ ಭಕ್ತಿಯಿಂದೆ ವಿರಚಿಸಿದ ಪಡ |
ಕ್ಷರಮಾತ್ರಸ್ತವಮನಿದಂ | ಬರೆದೋದುವವರ್ಗ್ಗೆ ಭುಕ್ತಿಮುಕ್ತಿಗಳಕ್ಕುಂ ||
ಹರಿವಿಧಿವಾಸುಕಿನಾಣೀ | ಸುರಗುರುಗಳ್ ತಿಳಿಯಲಾಪದಪ್ರತಿಮ ಪಡ |
ಕ್ಷರನುಷ್ಠನೆಯನಣಿವನರಾರ್ | ವಿರಚಿಸಿದಂ ಸ್ವಲ್ಪಮತಿಯೊಳಾನಣಿ
ದನಿತಂ ||

ಎಂಬ ಕಂದಗಳೂ ಇವೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ:—

ಶರಣಜನದ ಹರಣಮೆನಿಸಿ ಮೆಪೆವುದೋಂ ನಮಶ್ಯಿವಾಯ |
ಮರಣರುಜಿಯ ಪಣಿವ ಸುಧೆಯ ಕಪೆವುದೋಂ ನಮಶ್ಯಿವಾಯ ||
ಮುಳಿದು ಜವನ ಗರ್ವಗಜವ ನೀಳ್ವುದೋಂ ನಮಶ್ಯಿವಾಯ |
ಸಳಿದು ಮೃತ್ಯುಕುಜವನೊತ್ತಿ ಕೀಲ್ವುದೋಂ ನಮಶ್ಯಿವಾಯ ||
ಮಂಗಳಕ್ಕೆ ಮಂಗಳಂ ನಿರಂಗವೋಂ ನಮಶ್ಯಿವಾಯ |
ಸಿಂಗರಕ್ಕೆ ಸಿಂಗರಂ ಚಿದಂಗವೋಂ ನಮಶ್ಯಿವಾಯ ||

ಈ ಕವಿಯಿಂದ ರಚಿತವಾದ ವೀರಭದ್ರೋದಹರಣಗದ್ಯ¹ ಎಂಬ ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥವು ಮುದ್ರಿತವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಕೊನೆಯ ಶ್ಲೋಕದ

ಗದ್ಯಂ ಹೃದ್ಯಂ ವೃದ್ಧತ್ ಪ್ರಣವಪರಿಮಿಳತ್ಪಂಚವರ್ಣಾಖ್ಯದೇವಃ |

ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಭದ್ರಪ್ರದಾತುರ್ಬುಧನುತಕೇಳದೀ ವೀರಭದ್ರೇಶ್ವರಸ್ಯ ||

ಎಂಬ ಉತ್ತರಾರ್ಧದಿಂದ ಈ ಗ್ರಂಥವು ಕೆಳದಿಯ ವೀರಭದ್ರದೇವರ ಸ್ತುತಿರೂಪವಾದುದು ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಕವಿ ಆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದನೆಂದು ಊಹಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ನಾವು ಹೇಳಿರುವ ವೀರಭದ್ರದಂಡಕವು ಇದೇ ಆಗಿರಬಹುದೋ ಏನೋ ತಿಳಿಯದು.

(ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 564) ಶಾಂತಾಚಾರ್ಯ. ಸು. 1700.

ಈತನು ಮರಣಮುಣಿದರ್ಪಣಶತಕವನ್ನೂ ಬರೆದಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ 100 ಕಂದಗಳಿವೆ. ಸತ್ಯಂದಪುರಾಣಾದಿಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಮರಣಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕವಿ ಕನ್ನಡಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಶತಕದಲ್ಲಿ ಮರಣಸೂಚನೆಗಳಲ್ಲದೆ ಸುಸ್ವಪ್ನ ದುಸ್ವಪ್ನ ಫಲ, ಆಯುರ್ವೈದ್ಯಕಾರಣ ಇವೂ ಹೇಳಿವೆ. ಬಂದಿರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ :—

ಗೂಗೆ ಕಪೋತಂ ಬಲಿಗಳ್ | ಬೇಗದಿ ಬಂದೇಣಿ ಮಸ್ತಕದಿ ಕುಳ್ಳಿರೆ ತಾಂ |
ಯೋಗೀಂದ್ರ ಕೇಳು ಹರಣಂ | ಪೋಗುವುದಾಪನೆಯವಾಸಕಿದು ನಿಜನೆಂದಂ||
ನುಡಿಯದೆ ನಿಂದಕಮಂ ಪರ | ಮಡದಿಯರಂ ಮಾತೆಯೆಂದು ಮನದೊಳ್

[ಭಾವಿಸು |

ತೆಜೆಬಿಡದೆ ಸತ್ಯವಾಡಲ್ | ಪೊಡವಿಯೊಳವಗಕ್ಕು ನಿರುತ ದೀರ್ಘಾಯುಷ್ಯಂ||

ನಂಜುಂಡೇಶಚರಿತೆ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿರುವ

1. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನೂ ಏತತ್ಪ್ರವಿಕ್ಯತವಾದ ಇನ್ನೂ 13 ಸ್ತುತಿಗಳನ್ನೂ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಷಡಕ್ಷರ ಮಂತ್ರಸ್ತೋತ್ರದೊಡನೆ ದಾವಣಗೆರೆ ನಿಶಾನಿಮಠದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಾಂತವೀರಾಚಾರ್ಯರು ಕಂಡು ಹಿಡಿದು ಅಚ್ಚು ಹಾಕಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕವಿಯ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವ ಮಹಿಮಾಗದ್ಯವೆಂಬುದೂ ಒಂದು.

ವಿಧಿಮಧುಸೂದನವಿನುತ ನಂಜುಂಡೇಶ | ಪದಪದ್ಮಷಟ್ಪದನೆನಿಪ |

ಸದಮಲಶಾಂತಾರ್ಯ ಪೇಟೆದೀಕೃತಿಯೊಳ | ಗೊದವಿದೇಕಾದಶ ಸಂಧಿ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಿಂದ ಈ ಗ್ರಂಥವೂ ಏತತ್ಕವಿಕೃತವಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ ; ಸಂಧಿ 11, ಪದ್ಯ 744.

ಉದ್ಗಂಡ ಸು. 1700.

ಇವನು ಸುಜ್ಞಾನಿದೇವಕಾವ್ಯವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ವೀರಶೈವ ಕವಿ ; ಇವನ ತಂದೆ ಹಲಗ, ಗುರು ಚಿತ್ರಹಳ್ಳಿಯ ಸಿದ್ಧೇಶನ ಶಿಷ್ಯ ಶಾಂತಪ್ಪ, ಪೋಷಕ ಚಿತ್ರಹಳ್ಳಿಯ ರಾಜಪ್ಪ. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಚಿತ್ರಹಳ್ಳಿಯಾಗಿರಬಹುದು. ಇವನು ಸುಮಾರು 1700 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಸುಜ್ಞಾನಿದೇವಕಾವ್ಯ.

ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ ; ಸಂಧಿ 7, ಪದ್ಯ 1178. ಇದರಲ್ಲಿ ಬಸವನ ಸಮಕ ಲದವನಾದ ಓಧ್ರದೇಶದಲ್ಲಿಯ ಕರ್ಣಿಕಾಪುರದ ಸುಜ್ಞಾನಿದೇವನ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಕಲ್ಯಾಣದಲ್ಲಿ ಬಸವನು ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ

ಕಥಾಸಾರ—ಸುಜ್ಞಾನಿದೇವನು ಶಿವಜ್ಞಾನಮುಖರ್ತಿಯಿಂದ ಬಸವನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಆತನನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಹೊರಟುಬರುತ್ತ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಮತಂಗನೆಂಬ ಕ್ರೂರನಾದ ಬೇಡನನ್ನು ಸಂಧಿಸಿ ತತ್ಕ್ಷೀಪದೇಶದಿಂದ ಅವನನ್ನು ಸಾಧುಮಾಡಿ ನನ್ನಯ್ಯನೆಂಬ ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಶಿಷ್ಯನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮುಂದಕ್ಕೆ ತೆರಳಿ ಒಂದು ಮರದಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿರಲು, ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಮರಪುರದ ಕೌಶಿಕರಾಯನ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಡವೆಗಳನ್ನು ಕದ್ದಿದ್ದ ಕಳ್ಳರು ರಾಜಪುರುಷರಿಂದ ಹಿಂಬಾಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಆ ಒಡವೆಗಳನ್ನು ನಿದ್ರೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಸುಜ್ಞಾನಿದೇವನಬಳಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಓಡಿಹೋಗಲು, ರಾಜಪುರುಷರು ಇವನೇ ಕಳ್ಳನೆಂದು ಭ್ರಮಿಸಿ ಇವನ

ತಲೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ದೊರೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದಾಗ ಅವನು ಆ ತಲೆಯನ್ನು ಊರ ಹೊರಗಣ ಒಂದು ಮರಿಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿಸಿದನು. ಇತ್ತ ನನ್ನಯ್ಯನು ಗುರುವಿನ ಮುಂಡವನ್ನು ನೋಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ತನ್ನ ತಲೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಸೇರಿಸಲು ದ್ಯುಕ್ತನಾದಾಗ ಶಿವನಿಂದ ತಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ತಲೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರಿಸಿ ಗುರುವನ್ನು ಬದುಕಿಸಿ ಸಂಗಡ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತ ಅಮರಪುರದಬಳಿ ಮರಿಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದ ಗುರುವಿನ ತಲೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಮುಂಡವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿಕೊಡಲು ಯತ್ನಿಸಿದಾಗ ಪುನಃ ಶಿವನಿಂದ ತಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟು ಮಣ್ಣಿನ ಮುಂಡವನ್ನು ಆ ತಲೆಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರಲು ಶಿವನು ಮೆಚ್ಚಿ ಇಬ್ಬರನ್ನೂ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೊಯ್ದನು.

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಶಿವಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಪಾರ್ವತಿ, ಗುರುಶಾಂತಮಲ್ಲೇಶ, ಸಿದ್ಧೇಶ ಶಿಷ್ಯ ಶಾಂತಪ್ಪ ಇವರುಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಬಂದಿರಡುಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ :—

ಕವಿಗಳ ಕರುಣದಿ ಶಿವನ ನಿರೂಪದಿ | ವಿವರಿಸಿದೆನು ಈ ಕೃತಿಯು |
ನವರಸಗಳ ಬಲ್ಲ ಕೋವಿದಸುಜನರು | ಹವಣ ಕಂಡಣಿದು ತಿದ್ದುವುದು ||
ಗಿಡುವನು ಮಡುವನು ಮೊಹಡಿಕಾನನವನು | ಗೊಡವೆ ಬಣ್ಣಿಸಿ ಬಲಿಲದಲಿ |
ದೃಢಭಕ್ತರ ಪಾದವನೆನೆದು ಬದುಕೆಂದು | ಪೊಡಮಟ್ಟು ಬೇಡಿದೆ ಮನವ ||

Appendix v.

ಪರಿಶಿಷ್ಟ V.

ಸಂಪುಟಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕಾದ ಇನ್ನು ಕೆಲವರ ಆಧುನಿಕ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ವಿಷಯ.

ಸಕ್ಕರೆ ಶಾಂತ. ಸು. 1800.

ಈತನು ಪ್ರಭುನಾಟಕವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವ ಕವಿ ; ಸುಮಾರು 1800 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು. ಇವನ ಗ್ರಂಥವು ಯಕ್ಷ ಗಾನರೂಪವಾಗಿದೆ ; ಪ್ರಭುದೇವನ (ಅಲ್ಲಮನ) ಚರಿತೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತದೆ.

(ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ 517) ಪಂಡಿತ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ. 1800.

ಈತನಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಶಂಕರದಾಸಮಯ್ಯನ ಚರಿತ್ರೆಯು ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರತಿಯು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥರಚನಾಕಾಲವು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದೆ :—

.... ಮಿಗೆ ರೌದ್ರಿ ಸಂವ | ತ್ವದ ಶ್ರೀವೈಶಾಖಮಾಸಾಂ |

ಶರದೆ ಬಹುಳೈಕಾದಶಿಗೆ ಮುಗಿದುದು ಮಹಾಕೃತಿಯು ||

" ಸ್ವಪ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕೆ 1722 ಪ್ರವರ್ತಮಾನ ರೌದ್ರಿನಾಮಸಂವತ್ಸರ ಸುಮು ಹೂರ್ತ ವೈಶಾಖಮಾಸ ಬಹುಳೈಕಾದಶಿಯ ಪರಿಯಂತದಲಿ ಚಂದ.ಹೋರೆಯಲಿ ಪುರಾಣ ಮುಗಿಯಿತು. "

ಇದರಿಂದ ಗ್ರಂಥವು 1800 ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಯಾದವ (ಪುಟ 167).

ಈತನು ವಾಙ್ಮಯಕವಿಯೆಂದೂ, ಮೈಸೂರು ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣ ರಾಜನ ಆಸ್ಥಾನಪಂಡಿತನಾಗಿದ್ದನೆಂದೂ, ಇವನ ಸ್ಥಳ ಬೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರ ಎಂದೂ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ (ಕನ್ನಡ ಸಂಪತ್ಪತ್ರಿಕೆ IX, 4, 272).

ವಿರಕ್ತದೇವ. 1803.

ಇವನು ಸಾನಂದಗಣೇಶ್ವರನ ಸಾಂಗತ್ಯವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ; ಇವನ ತಂದೆ ಗುರುಮಲ್ಲದೇವ, ಸ್ಥಳ ತಿಲ್ಲಳ್ಳಿ. ದೀಕ್ಷಾವಿಧಾನವೆಂಬ ಒಂದು ಓಲೆಯ ಪುಸ್ತಕದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಇವನು ಅದನ್ನು 1803 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಮಾಡಿದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಸಾನಂದಗಣೇಶ್ವರನ ಸಾಂಗತ್ಯ.

ಸಂಧಿ 11, ಪದ್ಯ 1223. ಇದರ ಕಥೆ ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟದ 207 ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿತವಾಗಿದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಸಾಸಲಸೋಮೇಶ್ವರನ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಪಾರ್ವತಿ, ಗಣೇಶ, ಪಣ್ಣುಖ' ವೀರಭದ್ರ, ಬಸವ ಇವರುಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿ ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಣ, ಮಯೂರ, ಕೇಶಿರಾಜ, ಶ್ರೀಹರ್ಷ, ಕಾಳದಾಸ, ಉದ್ಭಟ, ಕವಿಚಂದ್ರ ಭವಭೂತಿ, ಭೀಮಕವಿ, ರಾಘವಾಂಕ, ಬಿಲ್ಹಣ, ದಂಡಿ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ:—

ಬಲ್ಲವರಾಡಿದುತ್ತರಕೆ ಸಮ್ಮತಿ ಬೇಕು | ಬುಲ್ಲರಿಗೆಡೆವಟ್ಟಿ ಸಾಕು |
ಬೆಲ್ಲಕ್ಕೆ ಕ್ರಯವಿಕ್ಕಿಕೊಳಬೇಕು ನವಣೆಯ | ಹುಲ್ಲಿಗೆ ಬಣಿಮಾತೆ ಸಾಕು ||
ನಗೆನುಡಿಯವರು ಸಕ್ಕರೆ ವಾತಿನವರು ನು | ಲ್ಲಿಗೆ ನುಡಿ ಸವಿನುಡಿಯವರು |
ಮಿಗೆ ಮುದ್ದುನುಡಿ ಗಿಳಿನುಡಿ ಬೆಲ್ಲವಾತಿನ | ಸೊಗಸುಗಾತಿಯರಲ್ಲೊಪ್ಪಿದರು||
ಎಳದುಂಬಿಗುರುಳು ಮುಂಗುರುಳು ನೀಲಾಳಕ | ಸುಟೆಗುರುಳುಸೋಗೆಗು
ರುಳು |

ಇಟೆಗುರುಳಂಜೆಗುರುಳು ನಿಡುಗುರುಳು ಕೋ | ಮಳೆಯೊಪ್ಪಿದರೋಲಗದಲಿ||

ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ. 1860

ಇವನು ಶಿವಯೋಗೀಶ್ವರ ಪುರಾಣವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ; ಪೊಮ್ಮಣ್ಣನ ಮಗನು. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಶಕ 1781

ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಿಯಲ್ಲಿ (1860) ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇದು ಭಾಮಿನೀ ಪಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ ; ಸಂಧಿ 17, ಪದ್ಯ 776. ಇದರಲ್ಲಿ ಶಿವಯೋಗೀಶ್ವರನು ಅನೇಕ ಪವಾಡಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಹೋದನೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಶಿವಯೋಗೀಶ್ವರನು ಹಲವು ಡಂಗುರ ಪದಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಯಬಂದಿದೆ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1600.

ಗೇರಸೊಸೈ ವೆಂಕಟರಮಣಯ್ಯ

ಈತನು ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ; ಮಂಗಳೂರು ಪ್ರಾಂತದವನು ; ಗೇರ ಸೊಸೈ ಶಾಂತಯ್ಯನ (ಪುಟ 188) ಮಗನು. ಇವನು ಹಾಡುಗಳನ್ನೂ ಜ್ಯೋತಿಷಾದಿ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಹಟ್ಟೆಯಂಗಡಿ ಮಂಜಯ್ಯ

ಇವನು ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ; ಮಂಗಳೂರು ಪ್ರಾಂತದವನು. ಸಭಾ ಪರ್ವವೆಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನೂ ಹಾಡುಗಳನ್ನೂ ರಚಿಸಿರುವಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಈತನ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿ “ಕೇರವರ ಮಾಧವ” ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

ಮೂಲಿಕೆ ವೆಂಕಣ್ಣಕವಿ

ಈತನು ಮಾಧ್ವಕವಿ ; ಮಂಗಳೂರು ಪ್ರಾಂತದವನು. ಇವನು ಜ್ಞಾನ ಮಾರ್ಗದ ಕವಿತೆಗಳನ್ನೂ ಯಕ್ಷಗಾನಗಳನ್ನೂ ಕನ್ನಡ ಸುಭಾಷಿತವನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಹರಿದಾಸನಾಗಿಯೂ ದಶಾವತಾರದ ಆಟಗಳ ಭಾಗವತನಾಗಿಯೂ ಇದ್ದನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ “ಒಳಲಂಕೆಯ ಶ್ರೀನರಸಿಂಹ” ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ.

ಹಟ್ಟೆಯಂಗಡಿ ರಾಮಭಟ್ಟ

ಇವನು ಹವ್ಯಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ; ಮಂಗಳೂರು ಪ್ರಾಂತದವನು. ಧ್ರುವ ಜರಿತ್ರೆ, ಸುಭದ್ರಾಕಲ್ಯಾಣ¹ ಮುಂತಾದ ಯಕ್ಷಗಾನಗಳನ್ನೂ ಹಾಡುಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ “ಗೋಷ್ಠಿಪುರದೇವಿಯ ಲೋಕನಾಥ” ಎಂಬ

1. 326 ನೆಯ ಪುಟವನ್ನು ನೋಡಿ.

ಅಂಕಿತವಿದೆ. ಇವನ ಸಂತತಿಯವರು ಈಗಲೂ ಹಟ್ಟಿಯಂಗಡಿಯ ಲೋಕನಾಥ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಅರ್ಚಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಪಾರ್ತಿ (ಪಾರ್ವತಿಯ) ಸುಬ್ಬಯ್ಯ

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಕಾಸರಗೋಡು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕುಂಭಿಕಣಿ. ರಾಮಾಯಣ ಕಥೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹಲವು ಯಕ್ಷ ಗಾನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ಉಪಯೋಗಿಸಿರುವ ಅಂಕಿತ “ಕಣಿಪುರದ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ”

ಬೆನಕಯ್ಯ ಭಾಗವತ

ಇವನು ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ; ಮಂಗಳೂರು ಪ್ರಾಂತದವನು. ಸಭಾ ಲಕ್ಷಣವೆಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನೂ ಇತರ ಕವಿತೆಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಈತನ ಅಂಕಿತ “ಆತ್ಮಾರಾಮ”

ಹಟ್ಟಿಯಂಗಡಿ ರಾಮಚಂದ್ರಯ್ಯ¹

ಈತನು ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ; ಮಂಗಳೂರು ಪ್ರಾಂತದವನು. ಯಕ್ಷಗಾನಗಳನ್ನೂ ಹಾಡುಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿರುವಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಬಟ್ಟರಬೆಟ್ಟು ಆನಂದರಾಯ

ಇವನು ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ; ಇವನ ಸ್ಥಳ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ. ಕನ್ನಡ ದಲ್ಲಿ ಕವಿತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಎಂ. ಎ. ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯ, ಬಿ. ಎ.

ಈತನು ಮಾಧ್ವನು ; ಮೈಸೂರು ದೇಶದವನು ; ಮುಂಬಯಿ ತಾತಾ ಕಂಪೆನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥ—ಕೊಳಲಜೋಗಿ (ಪದ್ಯ).

ತುಳಸೀಬಾಯಿ

ಈಕೆ ಮಾಧ್ವಳು ; ಎಂ. ಎ. ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯನ ಸಹೋದರಿ. ಗ್ರಂಥಗಳು—ರಂಗಸೆಟ್ಟಿ, ಕಾಳಗೌಡ, ಹಾಡುಗಳು.

ಡಿ. ಎಸ್. ಶಂಕರನಾರಾಯಣಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಬಿ. ಎ.

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತನು ; ಮೈಸೂರು ದೇಶದವನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಮದು ವೆಯ ಗಲಿಬಿಲಿ, ಶಂಕರ ಕಥಾಸಾರ, ಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯ ಪ್ರಶಂಸೆ.

1. ಈತನು ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಅಡ್ವೈಕೇಟ್ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಂಕರನಾರಾಯಣರಾಯರ ತಂದೆ.

ಕೆ. ವೆಂಕಟರಮಣರಾಯ, ಬಿ. ಎ.

ಇವನು ಮಾಧ್ವನು ; ಮದರಾಸ್ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥ—ಕಾವ್ಯಲಕ್ಷಣಸಾರ.

ವಲ್ಲಭ ಮಹಲಿಂಗತಟ್ಟ

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ; ಧಾರವಾಡ ಪ್ರಾಂತದವನು. ಗ್ರಂಥ—ಕನ್ನಡಿಗರ ಜನ್ಮಸಾರ್ಥಕತೆ.

ಶೇಷದಾಸಾಚಾರ್ಯ ಆದ್ಯ

ಈತನು ಮಾಧ್ವನು ; ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ ಅಗರ ಖೇಡದ ಜಾಗೀದಾರನಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥ—ಸುವದನಾಭಾಸ್ಕರ.

ಕೃಷ್ಣರಾಯ ರಾ. ಬಂಕಾಪುರ

ಇವನು ಮಾಧ್ವನು ; ಧಾರವಾಡ ಪ್ರಾಂತದವನು ; ಬಮ್ಮನ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥ—ವಸಯಿಂಕೋಟೆಯ ಘನಘೋರ ಸಂಗ್ರಾಮ.

ಆರ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯ

ಈತನು ಮಾಧ್ವನು ; ಕೋಲ್ಕತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ವಿವೇಕಮಂಜರಿ, ಗೃಹಿಣಿಯಾದ ಗಂಗೆ (Taming of the Shrew). ಇವನು ಹನುಮಾನ್ ದಾಸನೊಡನೆ ಸೇರಿ ಸಾಹಸಿಕೆ, ನಾನಕನ ಚರಿತ್ರೆ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

ಹನುಮಾನ್ ದಾಸ

ಇವನು ಮಾಧ್ವನು ; ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿತವಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಮಧುರವಾಣಿ ಎಂಬ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಪಾದಕನಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಸಿಲೀಮ ಬೇಗಂ, ಗಜೇಂದ್ರಸಿಂಹ. ಈತನು ಆರ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯನೊಡನೆ ಸೇರಿ ಸಾಹಸಿಕೆ, ನಾನಕನ ಚರಿತ್ರೆ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಕೆ. ವಿನಾಯಕಶಾಸ್ತ್ರಿ

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ; ಉತ್ತರಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಂತದವನು. ಏಕಚಕ್ರ ಭಾಸ್ಕರ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಉಲಾಯಶಾಸ್ತ್ರಿ, ತುಣುಕುಮಿಣುಕು.

ಕೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾಯ, ಬಿ.ಎ.

ಇವನು ಕಾವೇರಿಕೊಂಕಣಸ್ಥನು ; ಮಂಗಳೂರು ಪ್ರಾಂತದವನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಚಂಡೀಮದನುರ್ದನನಾಟಕ (Taming of the Shrew), ಪರ್ವತಪರ್ವಾಷ್ಟ (Paradise and the Peri).

ಬೋಳಾರ ಬಾಬುರಾಯ

ಈತನು ಕಾವೇರಿಕೊಂಕಣಸ್ಥನು ; ಮಂಗಳೂರು ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ತಹ ಸೀಲ್ದಾರನಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಶಿವಲೀಲಾವೃತ್ತ (ಷ), ಭಕ್ತಿಮಹಿಮೆ (ಷ), ವಾಗ್ಗೀವಿ.

ಗುಲವಾಡಿ ವೆಂಕಟರಾಯ

ಇವನು ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ; ಮಂಗಳೂರು ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸ್ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಇಂದಿರಾಬಾಯಿ, ಭಾಗೀರಥಿ ಅಥವಾ ಮೂರ್ಖತ್ವದ ಯಾತನೆಗಳು, ಸೀಮಂತಿನಿ.

ಮೂಲಿಕೆ ರಾಮಕೃಷ್ಣಕವಿ

ಈತನು ಸಾರಸ್ವತಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ; ಮಂಗಳೂರು ಪ್ರಾಂತದವನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ವೆಂಕಟಗಿರಿಮಾಸಾತ್ಮ್ಯ (ಷ), ಹಾಡುಗಳು.

ಭಾರದ್ವಾಜ ಶಿವರಾಯ

ಇವನು ಸಾರಸ್ವತಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ; ಮಂಗಳೂರು ಪ್ರಾಂತದವನು ; ಬಾಸಲ್ ಮಿಷನ್ ಪ್ರೆಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ರೋಗಚಿಕಿತ್ಸೆ, ಗೃಹೋಪ ಯೋಗದ ಹೋಮಿಯೋಪೆಥಿ.

ಕ್ರಿಸ್ತಾನುಜವತ್ಸ

ಈತನು ಕ್ರೈಸ್ತನು ; ಮಂಗಳೂರು ಪ್ರಾಂತದವನು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಚೆನ್ನಡ ನಿಘಂಟುವನ್ನೂ ಕ್ರಿಸ್ತಮತಸಂಬಂಧವಾದ ಕೆಲವು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ಬರೆ ದಿರುವಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಎಸ್. ನರದರಾಜಯ್ಯಂಗಾರ್

ಇವನು ಶ್ರೀಮೈಷ್ಣವನು ; ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಸಬ್ ಜಡ್ಜಿ ಕೆಲಸ ದಲ್ಲಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಸೂರೋದಯರಾಜ್ಯ, ತತ್ವತ್ರಯ, ಆಹಾರಶುದ್ಧಿ.

ಚಂದಯ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ

ಈತನು ಜೈನಕವಿ ; ಇವನ ಸ್ಥಳ ಮೂಡಬಿದರೆ. ಗ್ರಂಥ—ಜೈನಾಚಾರ (ಸಾಂ).

(ಪುಟ 222) ಎಣ್ಣೆಮಡಿ ವೆಂಕಟರಮಣಯ್ಯ

ಈತನು ಸಿರಾಲಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ದೇವೀಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ, ಕೆಲವು ಯಕ್ಷಗಾನಗಳು.

(ಪುಟ 233) ಸಜೀವ ರಾಮಕೃಷ್ಣಯ್ಯ

ಗ್ರಂಥಗಳು—ವಚನ ಕಾಮುಡಿ (ಕನ್ನಡ ವ್ಯಾಕರಣ), ಹಾಡುಗಳು.

(ಪುಟ 233) ಬೋಳಾರ ರಾಮಕೃಷ್ಣಯ್ಯ

ಈತನು ಕರ್ಣಾಟಕಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ; ಮಂಗಳೂರು ಮಿಷನ್ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಪಂಡಿತನಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ನಾನಾರ್ಥಶಬ್ದಾವಳಿ ಮತ್ತು ಸಂಜ್ಞಾರ್ಥಗಳು ಎಂಬ ಕನ್ನಡ ನಿಘಂಟು, ಪದ್ಯರೂಪವಾದ ಒಂದು ವ್ಯಾಕರಣ.

ಬೋಳಾರ ವಾಸುದೇವಯ್ಯ

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ; ಮಂಗಳೂರು ಪ್ರಾಂತದವನು ; ಹರಿದಾಸನಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ದುಂದುಭಿಪ್ರಶ್ನಾನ, ಚಂದ್ರಮೌಳಿಕಾಳೆಗ ಇತ್ಯಾದಿ ಯಕ್ಷಗಾನಗಳು ; ಭಗವನ್ನಾಮಸಂಕೀರ್ತನಾವಳಿ.

ಹರಿದಾಸ ಮೂಲಿಕೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಣಪ್ಪಯ್ಯ

ಇವನು ಸ್ಥಾನಿಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ; ಮಂಗಳೂರು ಪ್ರಾಂತದವನು ; ಹರಿಕಥೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಅನೇಕ ಹಾಡುಗಳನ್ನೂ ದೇವರ ನಾಮಗಳನ್ನೂ ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ ; ಆಶುಕವಿ ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದನು.

ರಾಘವೇಂದ್ರ ಹನುಮಂತ ಕೊಪ್ಪಳಕರ್, ಬಿ.ಎ., ಎಲ್.ಎಲ್.ಬಿ.

ಈತನು ಮಾಧ್ವನು ; ನಿಜಾಂ ಇಲಾಖಾ ಸರ್ ಸಾಲಾರ್‌ಜಂಗ್ ಜಾಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ತಹಸೀಲ್ದಾರನಾಗಿದ್ದನು. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಕೊಪ್ಪಳ. ಗ್ರಂಥ—ಲೀಲಾವತಿ (ಕನ್ನಡ ಮನೋರಂಜಕಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ಪ್ರಥಮ ಪುಸ್ತಕ).

ಗುರುರಾವ್ ವಿಠಲ ಮೋಹರೆ

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಧಾರವಾಡಪ್ರಾಂತದವನು. ಗ್ರಂಥ—ಶಬ್ದಸಂಗ್ರಹ.

|| ನೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕಾದ ಕೆಲವು ಗ್ರಂಥಗಳು.

ಪರಮರಹಸ್ಯ. ಸು. 1600.

ಇದು ಷಟ್ಸ್ಥಲವಿವರಣರೂಪವಾದ ಗ್ರಂಥ ; ಇದರಲ್ಲಿ 260 ಸಂಸ್ಕೃತ ಶ್ಲೋಕಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಟೀಕೆಯಿದೆ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ “ ಇತಿ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರ ಸಂವಾದೇ ಷಟ್ಸ್ಥಲನಿರ್ಣಯಂ ಪರಮರಹಸ್ಯಂ ಸಂಪೂರ್ಣಂ ” ಎಂದಿದೆ.

ಶಿವದರ್ಶನಾಪ್ಪಕ. ಸು. 1600.

ಕಂದ 9. ಪ್ರತಿಕಂದವೂ “ ಕಂಡೆನೆನ್ನ ಕರಸರಸಿಜದೊಳ್ ” ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. 9 ನೆಯ ಕಂದದಲ್ಲಿ “ ಶಂಕರಲಿಂಗ ” ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ (283ನೆಯ ಪುಟವನ್ನು ನೋಡಿ).

ಹಾದರಿಯ ಹರ್ಷನಿಧಿಯಂ | ಮಾಧವಿಯ ಮಹಾವಿದಗ್ಧಗುರುಶಂಕರನಂ |
ಕೇದಗೆಯ ಕಿಚಿಯೆಸಳ ಪು | ಣ್ಯಾಧಿಕನಂ ಕಂಡೆನೆನ್ನ ಕರಸರಸಿಜದೊಳ್ ||

ಚಿತ್ಕಿಯಾ ಸಂಗ್ರಹ. ಸು. 1600.

ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ವಚನಕಾರರ ವಚನಗಳೂ ಅವಕ್ಕೆ ಅಗಮಪ್ರಮಾಣಗಳೂ ಹೇಳಿವೆ.

ಮಹಿಮಾಷ್ಟಕ. ಸು. 1700.

ಕಂದ 9. ಕೊನೆಯ ಕಂದದಲ್ಲಿ “ ಹೇಮಕೂಟ ವಿರೂಪಾಕ್ಷನ ಮಹಿಮಾಷ್ಟಕ ” ಎಂದಿದೆ.

ಆವನ ಧನು ಸುರರಾಶ್ರಯ | ಪಾವನ ಬಿಲ್ಲಾರಿಯುವಿಯಂ ಧರಿಸಿಪುರು |
ಆವನ ಸಮರತಿ ವಿಶ್ವನು | ದೇವ ವಿರೂಪಾಕ್ಷಗಲ್ಲದ ಬೆದವಗುಂಟೇ ||

ಪ್ರೇಮಾಷ್ಟಕ. ಸು. 1700.

ಕಂದ 9. ವಿರೂಪಾಕ್ಷಪ್ರೇಮಾಷ್ಟಕ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು.

ಕಲ್ಲಯ್ಯನ ಮನದೊಡೆಯನೆ | ಮಲ್ಲಯ್ಯಗೆ ಬಳ್ಳ ಲಿಂಗವಾದನೆ ಬಾರೈ |
ಮೊಲ್ಲೆಯ ಬೊಮ್ಮಣ್ಣಯ್ಯನ | ನಲ್ಲನೆ ದನಿದೋಜು ಹಂಪೆಯವಿರೂಪಾಕ್ಷಾ ||

ಬುಕ್ಕರಾಯ ಚರಿತ್ರೆ. 1811.

ಗದ್ಯಗ್ರಂಥ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬುಕ್ಕರಾಯನ ವಿಷಯವಾಗಿ ವಿಶೇಷ ಸಂಗತಿಗಳೇನೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ ; ಹಂಡೆ ಅನಂತಪುರದ ಪಾಳೆಯಗಾರರ ಚರಿತೆ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ.

ಶುದ್ಧಿಪತ್ರ

ಪುಟ	ಪಂಕ್ತಿ	ಅಶುದ್ಧ	ಶುದ್ಧ
347	10	ತೆಲುಗ ಜೊಮ್ಮಯ್ಯ	ತೇಲುಗೇಶ ಮಸಣಯ್ಯ
349	13	ಸಂಗಣ್ಣ	ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ
358	16	ಇಟ್ಟಪ್ಪಯ್ಯ ಅಥವಾ ಎಂಬುದನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು.	
362	28	ಪಂಡಿತರಾಧ್ಯ	ಪಂಡಿತರಾಧ್ಯ
365	14	ತಿಲೆವ	ತಿಲಿವ
,,	19	ನಟೆದು	ನಟಿದು
366	11	ದಮ	ದರ್ಪ
,,	12	ನಟೆವಲ್ಲಿ	ನಟಿವಲ್ಲಿ
,,	13	ಲೋಕರ್ದ	ಲೋಕದ
,,	14	ಒಣೆದೆ	ಒಣಿದೆ
,,	15	ವೊಲ	ವೊಲು
,,	16	ತೋಲುವ	ತೋಲುವ
,,	19	ಇಂತಿವಣಿಂದ	ಇಂತಿವಣಿಂದ
,,	23	ನಿಮ್ಮವ	ನಿಮ್ಮುವ
,,	24	ಇದಲಿ	ಇದಲಿ
367	16	ತೂಟಿ	ತೂಟಿ
,,	18	ಹಟಿ	ಹಟಿ
,,	23	ದಟಿ	ದಟಿ
368	20	ಕುಟುಹು	ಕುಟುಹು
,,	27	ತೊಟ	ತೊಟ
373	18	ಗಲಕ್ಕಾ	ಗಲಕ್ಕಾ
382	11	ನಂಬಿ	ನಂಬಿ

APPENDIX VI

ಪರಿಷ್ಕೃ VI

Index to Poets and Works in Volumes I and II

ಪ್ರಥಮ ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಕವಿಗಳ
ಮತ್ತು ಗ್ರಂಥಗಳ ಅಕಾರಾದಿ ಸೂಚಿ.

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಅಂಜನಾಚರಿತ್ರೆ	I 350	ಅನುಭವಾಮೃತ	II 491
ಅಂತಃಕರಣ ಪ್ರಕಾಶಿಕೆ	II 365	ಅಪರಾಜಿತೇಶ್ವರ ತತಕ	II 277
ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ	I 191	ಅಪ್ರತಿಮವೀರ ಚರಿತ	II 465
ಅಕ್ಕಗಳ ಪೀಠಿಕೆ	I 187	ಅಭಿನವ ಚಂದ್ರ	I 444
ಅಕಾರಾದಿ ವೈದ್ಯನಿಘಂಟು	I 408	ಅಭಿನವ ದಶಕುಮಾರ ಚರಿತ	I 404
ಅಕ್ಕರ ಚರಿತ್ರೆ	II 327	ಅಭಿನವ ನಿಘಂಟು	I 439
ಅಕ್ಷರಮಾಲಿಕಾ ಸಾಂಗತ್ಯ	II 486	ಅಭಿನವ ಪಂಪ	I 100
ಅಖಂಡೇಶ್ವರ ವಚನ	II 561	ಅಭಿನವ ಮಂಗರಾಜ	I 438
ಅಗ್ಗಳ	I 284	ಅಭಿನವ ವಾದಿವಿದ್ಯಾನಂದ	II 227
ಅಚರಾಜ	I 116	ಅಭಿನವ ಶ್ರುತಮುನಿ	I 422
ಅಚ್ಯುತದಾಸ	II 411	ಅಮರಕೋಶ ಟೀಕೆ	I 406
ಅಜಗಣ್ಣ	I 193	ಅಮರಕೋಶ ಟೀಕೆ	II 331
ಅಜಿತಪುರಾಣ	I 65	ಅಮರುಕ	II 45
ಅಣ್ಣಾಜಿ	II 334	ಅಮೃತನವರ ಚರಿತ	II 514
ಅತಿರಸಿಕ ಕರ್ಣಾಭರಣಬುಧವರ	I 250	ಅಮೃತಗತಿ ಶ್ರಾವಣಾಚಾರ ಟೀಕೆ	I 416
ಅದೃಶ್ಯಕವಿ	II 305	ಅಮೃಗದೇವಯ್ಯ	I 194
ಅದ್ವೈತಾನಂದ	II 554	ಅಮೃತ ನಂದಿ	I 408
ಅನಂತನಾಥ ಪುರಾಣ	I 334	ಅರಿವಿನವಾರಿ ಶಂದೆ	I 206
ಅನ್ನದಾನಿ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾಚಾರ್ಯ	II 440	ಅರುವತ್ತು ಮೂವರ ತ್ರಿಪದಿ	II 157
ಅನಾಮಯ ಸ್ತೋತ್ರ ಟೀಕೆ	I 413	ಅರ್ಥಪಂಚಕ	II 481
ಅನುಪ್ರೇಕ್ಷೆ	II 85	ಅರ್ಥನೇಮಿ	I 263
ಅನುಭವ ಮುಕುರ	II 93	ಅರ್ಥೇಂದುಮೌಳಿ ಶತಕ	II 170
ಅನುಭವಮುದ್ರೆ	II 390	ಅರ್ಹದ್ವಾಸ	I 400
ಅನುಭವ ಶತಕ	II 551	ಅರ್ಹದ್ವಾಸ	II 415
ಅನುಭವಸಾರ	II 163	ಅವಧೂತ ಗೀತೆ	II 78

ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಅವಸರದ ಕೇರಣ್ಣ	I 208
ಅಶ್ವವೈದ್ಯ	II 171
ಅಶ್ವಶಾಸ್ತ್ರ	I 445
ಅಶ್ವಶಾಸ್ತ್ರ	II 37,367
ಅಷ್ಟಭಾಷಾ ಕವೀಶ್ವರ ಶಿವದಾಸ	I 252
ಅಷ್ಟಾವರಣ ಸ್ತವ	II 258
ಅಷ್ಟಾವರಣ ಸ್ತೋತ್ರದ ತ್ರಿವಿಧಿ	I 185
ಅಷ್ಟಾವರಣ ಸ್ತೋತ್ರದ ವಚನ	II 298
ಅಷ್ಟಾವರಣ ಸ್ತೋತ್ರದ ಷಟ್ಪದ	II 168
ಆಸಗ	I 39
ಆಂಡಯ್ಯ	I 366
ಆಚಣ್ಣ	I 299
ಆಚರಣೆಯ ಸಂಬಂಧದ ವಚನ	II 214
	324,555
ಆಚಾರಸಾರಖೇಕೆ	I 168
ಆತ್ಮಲಿಂಗ ಪ್ರಣವ ಸಂಯೋಗ	
ಸ್ಥಲದ ತ್ರಿವಿಧಿ	I 199
ಆದಯ್ಯ	I 203
ಆದಿತ್ಯ ಪುರಾಣ	II 260
ಆದಿಪಂಪ	I 30
ಆದಿಪುರಾಣ	I 33,399
ಆದಿಯಪ್ಪ	II 414,555
ಆನಂದ ಬಸವಲಿಂಗ ಶಿವಯೋಗಿ	II 146
ಆಯತವರ್ಮ	I 440
ಆಯ್ದಕ್ಕಿಯ ಮಾರಯ್ಯ	I 191
ಆರಾಧ್ಯಚಾರಿತ್ರ	II 134
ಆರ್ಯಸೇನ	I 409
ಇತರ ವಚನಕಾರರು	I 201
ಇಮ್ಮಡಿ ತೋಟದಯ್ಯ	II 226
ಇಮ್ಮಡಿ ಮುರಿಗಿಯ ಸ್ವಾಮಿ	II 313,575
ಇಷ್ಟಲಿಂಗಸ್ತೋತ್ರ	I 213, II 577
ಈಶ್ವರಕವಿ	II 150
ಈಶ್ವರಾರ್ಯ	I 396
ಉಚಿತ ಕಥೆಗಳು	II 322
ಉಚ್ಚಿನೀಶ	II 259

ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಉತ್ತರದೇಶದ ಬಸವಲಿಂಗದೇವ	II 321
ಉತ್ತರ ರಾಮಾಯಣ	II 393,412
ಉದಯ	I 11
ಉದಯಾದಿತ್ಯ	I 159
ಉದಯಾದಿತ್ಯಾಲಂಕಾರ	I 160
ಉದ್ಭಟ	I 223
ಉದ್ಭಟಕಾವ್ಯ	I 340
ಉದ್ಭಟದೇವಚರಿತೆ	II 262
ಉದ್ಯೋಗಸಾರ	I 397
ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ನಿರಸೇಕ್ಷಾ	II 484
ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರ ಶತಕ	II 220
ಉಮಾಸ್ತೋತ್ರ ಷಟ್ಪದಿ	II 168
ಉರಿಲಿಂಗ ದೇವ	I 265
ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿ	I 275
ಎಮ್ಮೆಬಸವ	II 233
ಎರಡನೆಯ ಚೆನ್ನಬಸವ	II 163
ಎಳಮಲೆಯ ಗುರು ಶಾಂತದೇವ	II 298
ಏಕೋತ್ತರ ಶತಸ್ಥಲ	II 52
ಏಕೋತ್ತರ ಶತಸ್ಥಲ ಷಟ್ಪದಿ	II 70
ಏಕೋತ್ತರ ಶತಸ್ಥಲೀ ಖೇಕೆ	II 69
ಏಕೋನವಿಂಶತಿ ಪ್ರಬಂಧ	II 214
ಏಕೋರಾಮಿತಂದೆ	I 215
ಏಚಮ	I 74
ಏಲೇಶ್ವರದ ಕೇಶಯ್ಯ	I 203
ಐವುರೇಶ್ವರ ಶತಕ	II 73
ಐರಾವತ	II 68
ಓದುವಗಿರಿಯ	II 207
ಕಂಠೀರವ ನರಸರಾಜವಿಜಯ	II 374
ಕಂತಿ	I 110
ಕಂತಿಹಂಪನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು	I 110
ಕಂದಶತಕ	II 222
ಕನಕಚಂದ್ರ	I 408
ಕನಕದಾಸ	II 237
ಕನ್ನಡಗೀತಿಗಳು	I 197
ಕನ್ನಡ ಜಾಣ, ಬಿರುದು	II 175

ಪೆಸರು	ಪುಟ	ಪೆಸರು	ಪುಟ
ಕಷ್ಠದ ರತ್ನ ಕರಂಹಕ	1 441	ಕವಿನಾಗದೇವ	1 345
ಕಪ್ಪಣ್ಣ ಭಟ್ಟ	1 74	ಕವಿಪರಮೇಷ್ಠಿ	1 4
ಕಂಪಿ ನಂಜಯ್ಯ	11 294, 574	ಕವಿಪುಟ್ಟಣಾಂಕ ಪಂಡಿತ	1 426
ಕಂಪಿ ನಂಜದೇವರು	11 574	ಕವಿಮಲ್ಲ	1 78, 443
ಕಪೋತನಾಕೈ	11 549	ಕವಿಮಾದಣ್ಣ	11 433
ಕಬ್ಬಿಗರ ಕಾವ	1 367	ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗ	1 18
ಕಬ್ಬಿಗರ ಕೈನಿತಿ	11 216	ಕವಿರಾಜರಾಜ	1 29
ಕಮಲಭವ	1 361	ಕವಿರಾಜಸಂಕಣ್ಣ	1 399
ಕಮಲಾಚಲ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	11 471	ಕವಿರಾಮ	1 198
ಕಮಲಾಧಿಪೈ	1 50	ಕವಿಲಿಂಗ	11 137
ಕರಣಹಸುಗೆ	1 178	ಕವಿಲಿಂಗನ ಪದ	11 137
ಕರಣಹಸುಗೆಯ ಟೀಕೆ	11 397	ಕವಿವ್ಯಾಸ	1 26
ಕರಸ್ಥಲದ ನಾಗಯ್ಯವ ಚರಿತೆ	11 400	ಕವಿವಿಟ್ಟಲ	11 331
ಕರಸ್ಥಲದ ನಾಗದೇವ	11 69	ಕವೀಶ್ವರ	1 14
ಕರಸ್ಥಲದ ನಾಗದೇವತ್ರಿವಿಧಿ	11 69	ಕಾದಂಬರಿ	1 59
ಕರ್ಣವಾರ್ಯ	1 139	ಕಾಮಂದಕನೀತಿ	11 484
ಕರ್ಣವೃತ್ತಾಂತ ಕಥೆ	11 326	ಕಾಮನಕಥೆ	11 85
ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಾಷಾಭೂಷಣ	11 147	ಕಾಮನ ಪದ	11 542
ಕರ್ಣಾಟಕ ಶಬ್ದಮಂಜರಿ	11 286	ಕಾಮ ವಚನ	11 542
ಕರ್ಣಾಟಕ ಶಬ್ದಾನುಶಾಸನ	11 350	ಕಾರಣಾಗಮದ ವಾರ್ಧಕ	11 172
ಕರ್ಣಾಟಕ ಸಂಜೀವನ	11 339	ಕಾಕಳದ ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರ ಚರಿತೆ	11 371
ಕಲ್ಲು ಮರದ ಪ್ರಭುದೇವ	11 61	ಕಾರ್ತಿಕೇಯಾನುಪ್ರೇಕ್ಷಾ ಟೀಕೆ	1 321
ಕಲ್ಲಯ್ಯ	1 378	ಕಾರುಗಹಳ್ಳಿ ಶಾಂತಯ್ಯ	11 532
ಕಲ್ಲರಸ	11 93	ಕಾಲಜ್ಞಾನ	1 179, 185, 187, 189 197, 198 ; 11 234, 440, 559
ಕರ್ವರಸ	1 96	ಕಾಲಜ್ಞಾನ ವಚನ	1 176, 180
ಕಲ್ಯಾಣಕೀರ್ತಿ	11 84	ಕಾವನಗೆಲ್ಲ	1 367
ಕಲ್ಯಾಣದ ವಚನಭಂಡಾರಿ ಶಾಂತರಸ	1 207	ಕಾವ್ಯರತ್ನ	1 119
ಕಲ್ಯಾಣದಸ್ವಾಮಿ	11 172	ಕಾವ್ಯಸಾರ	1 371 ; 11 229
ಕಲ್ಯಾಣೇಶ್ವರ	11 76	ಕಾವ್ಯಾವಲೋಕನ	1 146
ಕಲಿದೇವಯ್ಯ	1 194	ಕಾಳವೈ	1 196
ಕವಿಕಂಠಹಾರ	11 370	ಕಿಕ್ಕೇರಿಯಾರಾಧ್ಯ ನಂಜುಂಡ	11 265
ಕವಿಕಾಮ	1 305	ಕಿರಾತ	1 385
ಕವಿಕಾಳಿದಾಸ	1 157	ಕೀರ್ತನೆಗಳು	11 152, 206, 233, 243, 280, 303, 359, 516
ಕವಿಜಿಹ್ವಾಬಂಧನ	11 151		
ಕವಿತಾವಿಲಾಸ	1 113, 451		

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಕೀರ್ತಿವರ್ಮ	1 129	ಕೊಟ್ಟಿರು ಬಸವೇಶ್ವರಪುರಾಣ	11 501
ಕುಂತಿ	11 174	ಕೋಟೀಶ್ವರ	11 145
ಕುಪ್ಪಟೂರ ಚಿಮ್ಮರ ವಾಸುದೇವ	1 288	ಕೋಲಕಾಂತಯ್ಯ	1 192
ಕುಮಟರಾಮನ ಕಥೆ	11 423	ಖಗೇಂದ್ರಮಣಿದರ್ಪಣ	1 418
ಕುಮಾರಚೆನ್ನ ಬಸವ	11 254	ಗಂಗ	11 423
ಕುಮಾರಪದ್ಮರಸ	1 277	ಗಂಗಾಧರ	11 270
ಕುಮಾರಬಂಕನಾಥ	11 56	ಗಂಗಾಧರಾಚಾರ್ಯ	11 97
ಕುಮಾರರಾಮಕಥೆ	11 204	ಗಗನತಾರಾವಳಿ	11 541
ಕುಮಾರನಾಲ್ಕೀಕಿ	11 141	ಗಜಪಾಸ್ತ	1 17
ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ	11 64	ಗಜಾಂಕುಶ	1 72
ಕುಮುದೇಂದು	1 392	ಗಜೇಶಮಠಯ್ಯ	1 195
ಕುಮುದೇಂದುರಾಮಾಯಣ	1 383	ಗಣದಾಸಿವೀರಣ್ಣ	11 346
ಕುಸುಮಾವಳಿ	1 315	ಗಣಭಾಷ್ಯರತ್ನಮಾಲೆ	11 101
ಕೃಷ್ಣ	11 540	ಗಣಸಹಸ್ರನಾಮ	1 214
ಕೃಷ್ಣ ಕರ್ಣಾಮೃತ	11 540	ಗಣಿತಸಾರ	11 422
ಕೃಷ್ಣ ಗೋಪೀ ವಿಲಾಸ	11 546	ಗತಪ್ರತ್ಯಾಗತ	1 40
ಕೃಷ್ಣ ಚಾರಿತ್ರ್	11 557	ಗದಾಯುದ್ಧ	1 63
ಕೃಷ್ಣ ಲೀಲಾಭೃದಯ	11 437	ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣ	1 227
ಕೃಷ್ಣ ಶಮ -	11 528	ಗೀತಗೋಪಾಲ	11 459
ಕೆರೆಯಪದ್ಮರಸ	1 245	ಗುಣಚಂದ್ರ	11 416
ಕೆರೆಯ ಪದ್ಮರಸನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳು	1 250	ಗುಣನಂದಿ	1 22
ಕೇಶವದೇವ	1 988	ಗುಣರತ್ನ, ಬಿರುದು	11 176
ಕೇಶವರಾಜ	1 268	ಗುಣವರ್ಮ 1 & 11	1 23, 356
ಕೇಶವರಾಜಚಮೂಪ	1 297	ಗುಣವರ್ಮ, ವಿಚಾರಂ	1 23
ಕೇಶವವರ್ಣಿ	1 415	ಗುಪ್ತಮಂಚಣ್ಣ	1 209
ಕೇಶವಶತಕ	11 554	ಗುಬ್ಬಿಯ ಮಲ್ಲಣ್ಣ	11 101
ಕೇಶಿದಂಡನಾಯಕ	1 62	ಗುಬ್ಬಿಯ ಮಲ್ಲಣ್ಣಾರ್ಯ	11 191
ಕೇಶಿಯಣ್ಣ	1 319	ಗುಮ್ಮಟಸ್ತುತಿ	1 432
ಕೇಶಿರಾಜ	1 385	ಗುಮ್ಮಟಾರ್ಯ	11 169
ಕ್ಷೇತ್ರಗಣಿತ	1 127 ; 11 547	ಗುಮ್ಮಳಾಪುರದ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರ	11 127
ಕೈವಲ್ಯಕಲ್ಪವಲ್ಲರಿ	11 560	ಗುರುದತ್ತಚರಿತ	11 392
ಕೈವಲ್ಯಚಿಂತಾಮಣಿ	11 553	ಗುರುದೇವ	1 413
ಕೈವಲ್ಯಪದ್ಧತಿ	11 154	ಗುರುನಂಜ	11 167
ಕೊಂಡಗೊಳಿಕೇಶಿರಾಜ	1 183	ಗುರುಪ್ರಸಾದ	11 424
		ಗುರುಬಸವ	11 74

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಗುರುಬಸವಾರ್ಯರ ವಚನ	11 74	ಚಕ್ರೇಶ್ವರ ಚರಿತೆ	1 62
ಗುರುಬೋಧಾಮೃತ	11 147	ಚತುರಾಚಾರ್ಯ ಪುರಾಣ	11 510
ಗುರುಭಕ್ತಾಂಡಾರಚರಿತ್ರೆ	11 427	ಚತುರಾಸ್ಯ ನಿಘಂಟು	11 92
ಗುರುಮೂರ್ತಿಶಂಕರಶತಕ	11 82	ಚತುರಾಸ್ಯ ಬೋಮ್ಮರಸ	11 92
ಗುರುರಗಳಿಯಟೀಕೆ	11 391	ಚತುರ್ಮುಖ ಬೋಮ್ಮರಸ	11 138
ಗುರುರಾಜಚಾರಿತ್ರೆ	11 385	ಚವುಂಡಿ	11 174
ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಜಾರಿತ್ರೆ	11 439	ಚಾಕರಾಜ	11 173
ಗುರುಲಿಂಗವಿಘ್ನ	11 261	ಚಾಟುವಿಠಲನಾಥ	11 222
ಗುರುಸಿದ್ಧ	11 575	ಚಾಮಯ್ಯ	11 535
ಗುರುಸ್ತೋತ್ರ	1 199	ಚಾಮರಸ	11 59
ಗುರುಸ್ತೋತ್ರಪ್ರತಿಪದಿಯ ಟೀಕೆ	1 397	ಚಾಮರಾಜ	11 359
ಗುರುಸ್ತೋತ್ರದ ಟೀಕೆ	11 295	ಚಾಯಣಭಾರತ	11 267
ಗುಹೇಶ್ವರ ವಚನ	1 181	ಚಾರಿತ್ರೆಸಾರಟೀಕೆ	1 408
ಗೋಮೃಟಸಾರಟೀಕೆ	1 416	ಚಾವಣ	1 268
ಗೋಮೃಟಸ್ತುತಿ	1 280	ಚಾವುಂಡರಾಯ	1 46, 163
ಗೋವಿಂದ	11 394	ಚಾವುಂಡರಾಯಪುರಾಣ	1 47
ಗೋವೈದ್ಯ	1 130	ಚಿಂತಾಮಣಿಪ್ರತಿಪದ	1 438
ಗೌರಾರ್ಯ	1 390	ಚಿಕದೇವರಾಜಪನ್ನಪ	11 457
ಘಟಚಕ್ರದ ವಚನ	1 177	ಚಿಕದೇವರಾಜ ವಂಶಾವಳಿ	11 464, 507
ಘಟ್ಟವಾಳಯ್ಯ	1 189	ಚಿಕದೇವರಾಜವಿಜಯ	11 412
ಘೋರಾಸುರಯುದ್ಧ	11 539	ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಜ	11 455
ಚಂದನತಿಲಕ, ಬಿರುದು	11 570	ಚಿಕ್ಕಯ್ಯನಸಾಂಗತ್ಯ	11 269
ಚಂದ್ರ	1 15	ಚಿಕ್ಕೇರಸ	11 513
ಚಂದ್ರಕವಿ	11 81	ಚಿಕ್ಕಪಾಠ್ಯಾಯ	11 467
ಚಂದ್ರಕೀರ್ತಿ	1 442	ಚಿತ್ರಶತಕಸಾಂಗತ್ಯ	11 488
ಚಂದ್ರಚೂಡಾಮಣಿಶತಕ	1 88	ಚಿತ್ರಹಸುಗೆ	1 127
ಚಂದ್ರನಾಥಾಷ್ಟಕ	1 128, 360	ಚಿದಾನಂದಕವಿ	1 354; 11 508
ಚಂದ್ರಪ್ರಭಚರಿತ	1 75, 11 252	ಚಿನ್ನಯಚಿಂತಾಮಣಿ	11 421
ಚಂದ್ರಪ್ರಭ ಪುರಾಣ	1 13, 285	ಚೂಡನಾಸ್ಥಾನ	11 201
ಚಂದ್ರಪ್ರಭಪಟ್ಟಿ	11 304	ಚೂಡಾಮಣಿ	1 7
ಚಂದ್ರಭಟ್ಟ	1 73, 82	ಚೂಡಾರತ್ನ, ಬಿರುದು	11 176
ಚಂದ್ರಮ	11 371, 422	ಚಿನ್ನಕವಿ	11 346
ಚಂದ್ರರಾಜ	1 89	ಚಿನ್ನಣ	11 438
ಚಂದ್ರಶೇಖರ	11 526	ಚಿನ್ನಪ್ಪ	11 440
ಚಕ್ರಾಣಿರಂಗನಾಥ	1 296	ಚಿನ್ನಬಸವ	1 177

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಚೆನ್ನ ಬಸವನ ಮಂತ್ರಗೋಷ್ಯದ ಟೀಕೆ	11 163	ಚ್ಛಾನಚಂದ್ರಚರಿತೆ	11 564, 565
ಚೆನ್ನ ಬಸವಪುರಾಣ	11 308	ಚ್ಛಾನಚಂದ್ರಾಭ್ಯುದಯ	11 84, 569
ಚೆನ್ನ ಬಸವಸ್ತೋತ್ರದ ರಗಳೆ	1 295	ಚ್ಛಾನಭಾಸ್ಕರಚರಿತೆ	11 281
ಚೆನ್ನ ಬಸವಾಂಕ	11 234	ಚ್ಛಾನಸಾರ	1 88
ಚೆನ್ನ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ	11 294	ಜಿತೇಂದ್ರಮಾಲಾಟೀಕೆ	1 416
ಚೆನ್ನ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ	11 543	ಜಿನದತ್ತರಾಯ ಚರಿತೆ	11 514
ಚೆನ್ನ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ರತ್ನಕ	11 295	ಜಿನದೇವಣ್ಣ	11 86
ಚೆನ್ನ ರಾಜ	11 300	ಜಿನಮುನಿತನಯ	11 9, 420
ಚೆನ್ನ ವೀರ	11 169 570	ಜಿನಸಂಹಿತಾಟೀಕೆ	1 113
ಚೆನ್ನ ವೀರಣ್ಣದೇವ	11 429	ಜಿನಸ್ತುತಿ	1 254 ; 11 85
ಚೆನ್ನ ವ್ಯಾಸಭ	11 556	ಜಿನಾಕ್ಷರಮಾಲೆ	1 45
ಚೆನ್ನಿಗ	11 530	ಜಿನಾಚಾರ್ಯ	1 447
ಜೇರಮಕಾವ್ಯ	11 209	ಜೀವಂಧರಚರಿತೆ	11 47
ಜೇರಮಾಂಕ	11 208	ಜೀವಂಧರಸಾಂಗತ್ಯ	11 131
ಜೇರೆಯ ಅಲ್ಲಾಳಬುಧ	1 380	ಜೀವಂಧರಷಟ್ಪದಿ	11 146
ಜೋರಕಥೆ	11 338	ಜೀವಸಂಬೋಧನೆ	1 312
ಜೋಳಪಾಲಕಚರಿತೆ	1 385	ಜೀಡರದಾಸಿನಿಯ್ಯ	1 201
ಜೋಳರಾಜಸಾಂಗತ್ಯ	11 257	ಜೈನಗಣಿತಸೂತ್ರೋದಾಹರಣ	1 127
ಜೌಂಡರಸ	11 403, 451	ಜೈಮಿನಿಭಾರತ	11 528
ಭಂದಸ್ವಾರ	11 416	ಡಕ್ಕೆಯ ಬೊಮ್ಮಣ್ಣ	1 208
ಭಂದೋಂಬುಧಿ	1 56	ತತ್ವತ್ರಯವಿವರಣೆ	11 557
ಭತ್ತೀಸ ರತ್ನಮಾಲೆ	1 136	ತತ್ವಭೇದಾಷ್ಟಕ	11 86
ಜಂಗಮರಗಳೆ	11 127	ತತ್ವರತ್ನಪ್ರದೀಪಿಕೆ	1 255
ಜಕ್ಕಪಾರ್ಯ	11 57	ತತ್ವಾರ್ಥತಾತ್ಪರ್ಯವೃತ್ತಿ	1 255
ಜಕ್ಕಭೂಪಾಲ	11 361	ತತ್ವಾರ್ಥಸೂತ್ರವೃತ್ತಿ	1 80
ಜಗದ್ಗುಳ ಸೋಮಸಾಧ	1 164	ತಾತ್ಪರ್ಯಸಂಗ್ರಹಟೀಕೆ	11 440
ಜಗದ್ವಾರಾಧ್ಯ ನಾಗಿದೇವ	1 251	ತಿಪ್ಪಣೀಪ	1 252
ಜಗನ್ನಾಥವಿಜಯ	1 272	ತಿಮ್ಮ	11 320
ಜನವಶ್ಯ	11 94	ತಿಮ್ಮಕವಿ	11 492
ಜನ್ನ	1 328	ತಿಮ್ಮಣ್ಣಕವಿ	11 189
ಜಯನ್ಯಪಕಾವಳಿ	1 180	ತಿಮ್ಮರಸ	11 408, 547
ಜಯಬಂಧು	1 12	ತಿರುಮಲಭಟ್ಟ	11 317
ಜಯಬಂಧುನಂದನ	1 16	ತಿರುಮಲಾರ್ಯ	11 461
ಜಯವರ್ಮ	1 381	ತಿರುಮಲೇಂದ್ರ	11 393
ಜಾತಕತಿಲಕ	1 76	ತಿರುನಾಮಾವಳಿ ಟೀಕೆ	11 489

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ತ್ರಿಪುರದಹನ ಸಾಂಗತ್ಯ	352	ದೇವರಾಜೇಂದ್ರಸಾಂಗತ್ಯ	585
ತ್ರಿಪುರಸುಂದರ ಸ್ತೋತ್ರ	167	ದೇವಿಸ್ತೋತ್ರ	675
ತ್ರಿಪುರವನತಿಲಕ	198	ದೇವೇಂದ್ರಮುನಿ	329
ತ್ರಿಲೋಕಶತಕ	277	ದೇವೋತ್ತಮ	389
ತಿವಕ್ರಮಸಂಡಿತ	283	ಧೈವಜ್ಞವಲ್ಲಭ	535
ತ್ರಿಷಸ್ವಿಪುರಾತನರ ಚರಿತ್ರೆ	161	ದೊಡ್ಡಣಾಂಕ	308
ತ್ರಿಷಸ್ವಿಲಕ್ಷ್ಮಣ ಮಹಾಪುರಾಣ	47	ದೊಡ್ಡ ತಿಮ್ಮದಾಸ	558
ತುರುಗಾಹಿ ರಾಮಣ್ಣ	209	ದೊಡ್ಡಯ್ಯ	251
ತುಲಸೀಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	412	ದೊಡ್ಡರನಾಚಯ	288
ತೆರಕಣಾಂಬ ಬೊಮ್ಮರಸ	128	ದೊಡ್ಡ ಪಡಕ್ಕರಸ್ವಾಮಿ	428
ತ್ಯಾಲೋಕ್ಯಚೂಡಾಮಣಿಸ್ತೋತ್ರ	136	ದೊಡ್ಡಪಡಕ್ಕರಸ್ವಾಮಿಯ ವಚನ	428
ತೊರನೆಯ ರಾಮಾಯಣ	142	ದೋರಾಂಬುಧಿಯ ರಾಮಣ್ಣ	259
ತೋಟದ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ	97	ಧನ್ಯಕುಮಾರಚರಿತ	414
ತೋಟದ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರನ ಪುರಾಣ	297	ಧರಣಿಪಂಡಿತ	417
ದಗ್ಗಂಧಿಯ ಟೀಕೆ	429	ಧರಣೋಜ	49
ದಶಾವತಾರಚರಿತ	511	ಧರ್ಮನಾಥ ಪುರಾಣ	415, 429
ದ್ರವ್ಯಸಂಗ್ರಹಸೂತ್ರ ಟೀಕೆ	39	ಧರ್ಮಪರೀಕ್ಷೆ	170
ದಾಮರಾಜ	98	ಧರ್ಮಶರ್ಮಾಭ್ಯುದಯ ಟೀಕೆ	172
ದಾಮೋದರ	380	ಧರ್ಮಾಪ್ಯುತ	119
ದಾವರಸ	252	ನಂಜ	549
ದಾಸೋಹದ ಸಂಗಣ್ಣ	209	ನಂಜಣಾರ್ಯ	438
ದ್ವಾದಶಾನುಪ್ರೇಕ್ಷೆ	87	ನಂಜನಾಥಭೂಪಾಲ	559
ದಿವ್ಯಸೂರಿಚರಿತ	478	ನಂಜುಂಡ	203
ದಿನಾಕರಣಂದಿ	79	ನಂದಿಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	395
ದೀಕ್ಷಾ ಬೋಧೆ	247	ನಂದೀಶಕವಿ	388
ದೀಪದಕಲಿಯಾರಕಾವ್ಯ	544	ನಗೆಯಮಾರಿತಂದೆ	207
ದುರ್ಗಸಿಂಹ	149	ನನ್ನಯ್ಯಗಳ ಚಾರಿತ್ರೆ	304, 433
ದುರ್ವಿನೀತ	12	ನಮಕ ಚಮಕ ಟೀಕೆ	169
ದೇವರಾಜ	48	ನಯವರ್ಣ	381
ದೇವಕವಿ	314	ನಯಸೇನ	117
ದೇವಪಾಢ್ಯ	267	ನರಪಿಂಗಲಿ	172, 416
ದೇವಭದ್ರಮುನಿ	216	ನರಸಾರ್ಯ	563
ದೇವರಸ	391, 558	ನರಸಿಂಹ	435
ದೇವರಸಪಂಡಿತ	251	ನರಸಿಂಹಚಾರಿತ್ರೆ	530
ದೇವರಾಜಾರ್ಯ	378	ನರಸಿಂಹಸ್ತುತಿಯ ಹಾಡು	557

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಸರಹರಿ	401	ನೀತಿಶತಕದ ಸಾಂಗತ್ಯ	487
ಸರಹರಿತೀರ್ಥ	396	ನೀಲಕಂಠ ಶಿವಾಚಾರ್ಯ	444
ನವರಸಾಲಂಕಾರ	321	ನೀಲಕಂಠಾಚಾರ್ಯ	133
ನವಿಲ್ಗುಂಡದ ಮಾದಿರಾಜ	408	ನೀಲಕಂಠಾರಾಧ್ಯ	168
ನಳಚರಿತ್ರೆ	241	ನೀಲಮ್ಮ	198
ನಾಗಕುಮಾರ ಕಥೆ	289	ನುಲಿಯ ಚಂದಯ್ಯ	193
ನಾಗಚಂದ್ರ	99, 449	ನುಲಿಯಚಂದಯ್ಯನ ಕಥೆ	556
ನಾಗದೇವ	338	ನೂತ ನಾಗಚಂದ್ರ	420
ನಾಗರಸ	406	ನೂರೊಂದುಪಾದಗದ್ಯ	390
ನಾಗರಾಜ	409	ನೂರೊಂದು ಸ್ಥಲ	57
ನಾಗಲಿಂಗತ್ರಿಪವಿಯ ಟೀಕೆ	398	ನೃಪತುಂಗ	17
ನಾಗವ	536	ನೃಪತುಂಗನು ಹೇಳುವ ಪೂರ್ವದ	
ನಾಗವರ್ಮ I	54	ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳು	10
ನಾಗವರ್ಮ II	144	ನೃಸಿಂಹಕವಿ	426
ನಾಗವರ್ಮ, ವಿಚಾರ	52	ನೃಸಿಂಹಸ್ತವ	557
ನಾಗವರ್ಮಾಚಾರ್ಯ	87	ನೇಮಣ್ಣ	281
ನಾಗಾರ್ಜುನ	11	ನೇಮಿಚಂದ್ರ	255
ನಾಚಿರಾಜ	406	ನೇಮಿಜನೇಶ ಸಂಗತಿ	185
ನಾಚಿರಾಜೀಯ	406	ನೇಮಿನಾಥಪುರಾಣ	141, 262, 383
ನಾನಾರ್ಥ ಕಂದ	347	ನೇಮಿವೃತ್ತಿ	439
ನಾನಾರ್ಥರತ್ನಾಕರ	331	ವಂಚಗದ್ಯಗಳ ಟೀಕೆ	282
ನಾರಸಿಂಹಶಾಸ್ತ್ರಿ	300	ವಂಚತಂತ್ರ	152
ನಾರಾಯಣಕವಿ	95	ವಂಚಪರಮೇಸ್ಥಿಗಳ ಬೊಲ್ಲಿ	391
ನಾರಾಯಣಭಟ್ಟ	74	ವಂಚಬಾಣ	351, 577
ನಿಂಬಾಣದ ಗಣೇಶ್ವರ	198	ವಂಚರತ್ನ	295
ನೀಕಲ	560	ವಂಚೀಕರಣಪದಗಳು	337
ನೀಕಲರ ವಚನ	560	ವಂಡಿತ	14
ನಿಜಗುಣದೇವ	193	ವಂಡಿತ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ	517
ನಿಜಗುಣ ಶಿವಯೋಗಿ	153	ವಂಡಿತಾಧ್ಯ	215
ನಿಜದೀಪ್ತಿಪ್ರಕಾಶಿಕೆ	365	ವಂಡಿತಾರಾಧ್ಯಚಾರಿತ್ರ ಟೀಕೆ	314
ನಿರಾಲಂಬ ಶರಣ	561	ವಂಪರಾನಾಯಣ	105
ನಿರ್ಮಾಣಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿನಕ್ಷತ್ರಮಾಲಿಕೆ	281	ವಂಪಾವರಣಸಾಕ್ಷಿ ಶತಕ	408
ನಿರ್ಮಾಣಾನಂದಲೀಲೆ	198	ವಂಪಾಶತಕ	231
ನೀತಿಕಂದಗಳು	281	ಪಟ್ಟಪ್ರಸ್ತನ ಚರಿತೆ	555
ನೀತಿರತ್ನಾಭರಣ	438	ಪಟ್ಟಗಂಬಳ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಸ್ತೂತಿ	532

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಪತ್ತಿಯಣ್ಣ	11 557	ಪ್ರಭುಗೀತೆ	11 70
ಪದಮಂತ್ರಗೋಷ್ಠ	1 179	ಪ್ರಭುದೇವ	1 180
ಪದ್ಮಕವಿ	11 212	ಪ್ರಭುದೇವರ ಟೀಕಿನ ವಚನ	11 56
ಪದ್ಮಣಪಂಡಿತ	11 368	ಪ್ರಭುದೇವರ ಪುರಾಣ	11 351
ಪದ್ಮಣಾಂಕ	1 433	ಪ್ರಭುದೇವರ ಮಂತ್ರಗೋಷ್ಠದ ಟೀಕೆ	11 62
ಪದ್ಮನಾಭ	11 514	ಪ್ರಭುನಟನ ತಾರಾವಳಿ	11 399
ಪದ್ಮಪ್ರಭ	1 407	ಪ್ರಭುಲಿಂಗಕಂದದ ಟೀಕೆ	11 398
ಪದ್ಮರಸ	11 814	ಪ್ರಭುಲಿಂಗದ ಕಂದ	11 272
ಪದ್ಮರಾಜಪುರಾಣ	1 434	ಪ್ರಭುಲಿಂಗಲೀಲೆ	11 59
ಪದ್ಮಗಣಸಹಸ್ರನಾಮ	11 568	ಪ್ರಸಾದಚಾರಿತ್ರ	11 483
ಪದಾರ್ಥಸಾರಟೀಕೆ	1 189	ಪ್ರಸಾದ ಚಿಂತಾಮಣಿ ಟೀಕೆ	11 554
ಪದ್ಮಾನತೀಚರಿತ	11 515	ಪ್ರಸಾದಸಂಪಾದನೆ	1 198
ಪದ್ಮಿನೀಕಲ್ಯಾಣ	11 557	ಪ್ರಸಾದಸಾಂಗತ್ಯ	11 484
ಪದ್ಮಕೋತ್ತರತತ್ವ	11 344	ಸಾದಿ ಭೋಗಣ್ಣ	1 286
ಸರಂಜೋತಿಯತಿ	11 98	ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಚರಿತ್ರೆ	11 402, 530
ಸರಮಾಭಕ್ತ	11 589	ಪಾನಸೋತ್ರ	11 324
ಸರಮಾಗಮಸಾರ	1 442	ಪಾಯಣಮುನಿ	11 353
ಸರಮಾತ್ಮಪ್ರಕಾಶಿಕೆ	11 365	ಪಾಯಣವರ್ಣಿ	11 565
ಸರಮಾತ್ಮಪ್ರಕಾಶಿಕಾ ಟೀಕೆ	1 253	ಪಾಯಣವ್ರತಿ	11 332
ಸರಮಾನುಭವಬೋಧೆ	11 156	ಪಾರ್ವತಿಯ ಸೋಬಾನೆ	11 556
ಸರಮಾರ್ಥಗೀತೆ	11 155	ಪಾರ್ವತೀವಲ್ಲಭತತ್ವ	11 219
ಸರಮಾರ್ಥಪ್ರಕಾಶಿಕೆ	11 159	ಪಾರ್ವತನಾಥಪುರಾಣ	1 324
ಸರವಾದಿಗಜಾಂಕುರ ತಾರಾವಳಿ	11 169	ಪಾರ್ವತಕಂಡಿತ	1 322
ಸರಶುರಾಮ ಚರಿತ	1 62	ಪಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಸೋವ ನಾಥ	1 291
ಸರ್ವತದೇವ	11 304	ಪಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಸೋರೋಪರ ಪುರಾಣ	11 285
ಸರ್ವತಶಿವಯೋಗಿ	11 397	ಪಾರ್ವತನಾಥತತ್ವ	11 221
ಪಶ್ಚಿಮರಂಗಧಾಮಶತಕ	11 535	ಪ್ರಾಚೀನ	1 10
ಪಶ್ಚಿಮರಂಗ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	11 485, 496	ಪ್ರಾಚೀನಕಲ್ಪಯು ಟೀಕೆ	1 253
ಪಶ್ಚಿಮರಂಗಸಾಂಗತ್ಯ	11 486	ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ಟೀಕೆ	11 95
ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಕಲ್ಪಟೀಕೆ	1 113	ಪ್ರಾಸಂಗಿಕವಣಿ	11 427
ಪ್ರಧಾನಿ ತಿರುಮಲಾರ್ಯ	11 326	ಪಿಂಗಲಯ ಸಾಸ್ತ್ರ	11 173
ಪ್ರಜೋಧಚಂದ್ರ	1 385	ಪ್ರಣಾಸ್ಯವ	1 411
ಪ್ರಭಂಜನ ಚರಿತ	11 183	ಪ್ರರಂದರದಾಸ	11 32
ಪ್ರಭಾಚಂದ್ರ	1 408	ಪುರಾಣಚೋಡಾಮಣಿ	1 43
ಪ್ರಭುಗ	11 200	ಪುರಾಣತಿಲಕ	1 65

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಪುರಾತನ ರಗಳೆ	11 191	ಬಳ್ಳಿಗಾವಿನಾಹಾತ್ಯೆ	11 354
ಪುರುಷವಿರಹದ ಸಾಂಗತ್ಯ	11 487	ಬ್ರಹ್ಮ	1 89
ಪುರುಷಸೂಕ್ತ ಟೀಕೆ	11 169	ಬ್ರಹ್ಮಕವಿ	11 341
ಪುಷ್ಪದಂತ	1 414	ಬ್ರಹ್ಮದೇವ	1 409
ಪುಷ್ಪದಂತಪುರಾಣ	1 357	ಬ್ರಹ್ಮಶಿವ	1 131
ಪೂಜ್ಯನಾದ	1 5	ಬ್ರಹ್ಮೋತ್ತರಖಂಡ ಟೀಕೆ	11 361
ಪೂಜ್ಯಪಾದಯೋಗಿ	11 64	ಬಾಚಣ್ಣ	1 288
ಪೆಮ್ಮಿಸೆಟ್ಟಿ	11 427	ಬಾಚರಸ	11 171
ಪೊನ್ನ	11 89	ಬಾಚಿಕಾಯಕವೆ ಬಸವಪ್ಪ	1 196
ಪೋಲಾಳ್ವೆ ದಂಡನಾಥ	1 344	ಬಾಯಣಾಚಾರ್ಯ	11 562
ಪ್ರೌಢರಾಯವ ಕಾವ್ಯ	11 305	ಬಾಲಗ್ರಹಚಿಕಿತ್ಸೆ	1 320
ಖಂಡುವರ್ಮ	1 309	ಬಾಲಚಂದ್ರ	1 253, 397
ಬತ್ತಲೇಶ್ವರ	11 80	ಬಾಹುಬಲಿ	11 237
ಬಲ್ಲವರಸ, ಬಿರುದು	11 177	ಬಾಬುಬಲಿಪಂಡಿತ	1 414
ಬಸವ 1 173 11 269, 552		ಬಾಹೂರ ಬೊಮ್ಮಣ್ಣ	1 205
ಬಸವಗೀತೆ	1 218	ಬಾಳಚಂದ್ರಕವಿಕಂದರ್ಪ	1 321
ಬಸವಪ್ಪನಾಯಕ	11 558	ಬಾಳಚಂದ್ರಪಂಡಿತ	1 390
ಬಸವಪುರಾಣ	11 424	ಬಿಜ್ಜಯನಾಯಕ	1 265
ಬಸವಪುರಾಣ ಟೀಕೆ	11 314	ಬಿಜ್ಜಳದೇವಿ	1 196
ಬಸವಪುರಾಣದ ಪುರಾತನದ ಚರಿತೆ	11 256	ಬಿಜ್ಜಳರಾಯ ಚರಿತೆ	11 418
ಬಸವರಾಜನ ಸವಾಡಗಳು	11 530	ಬಿಬ್ಬಬಾಚಯ್ಯ	1 202
ಬಸವರಾಜವಿಜಯ	11 446	ಬಿರುದುಗಳು	11 175
ಬಸವರಾಜೇಂದ್ರ	11 538	ಬಂಧಜನಮಿತ್ರ, ಬಿರುದು	11 177
ಬಸವಲಿಂಗ	11 353	ಬೊಚೆರಾಜ	11 266
ಬಸವಲಿಂಗಕವಿ	11 500	ಬೆಂಗಳೂರು ಮುದ್ದವೀರಸ್ವಾಮಿ	11 531
ಬಸವಶತಕ	11 379	ಬಡಗಿನ ವಚನ	1 182
ಬಸವಸ್ತೋತ್ರದ ತ್ರಿವಿಧ	1 184	ಬೇರೆ ಅಂಕಿತಗಳು	1 210
ಬಸವಸ್ತೋತ್ರದ ವಚನ	11 214	ಬೇಹಾರಗಣಿತ	11 376
ಅಸವಾಂಕ	11 261	ಬೊಂಬೆಯಲಕ್ಕ	11 231
ಬಸವಾಂಧ್ಯ	11 557	ಬೊಪ್ಪಣಪಂಡಿತ	1 278
ಬಸವೇಶ	11 344	ಬೊಮ್ಮರಸ	11 88
ಬಸವೇಶ್ವರ ಪುರಾಣದ ಕಥಾಸಾಗರ	11 322	ಭಕ್ತ್ಯಾನಂದಲೀಲೆ	1 198
ಬಸವೇಶ್ವರ ವಚನ ಸಾರಾರ್ಥ	11 397	ಭಕ್ತಿಬಿನ್ನಹದ ರಗಳೆ	11 368
ಬಹುರೂಪಿ ಚೌಡಯ್ಯ	1 210	ಭಕ್ತಿರಸಸೋನೆ	11 440
ಬಳಭದ್ರದೇವ	1 82	ಭಕ್ತಿರಸಾಯನ	11 392

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಭಗವದ್ಗೀತೆ	11 406	ಮಂಗರಾಜ, ವಿಚಾರಂ	1 416
ಭಗವಚ್ಚರಿತ್ರೆ	11 554	ಮಂಗಾಭಿಧಾನ	1 429
ಭಟ್ಟಾಕಳಂಕದೇವ	11 348	ಮಂಚಯ್ಯ	11 440
ಭರತಶಾಸ್ತ್ರ	1 75	ಮಂತ್ರಗೋಪ್ಯ 1	177, 179, 181, 183
ಭರತೇಶ್ವರಚರಿತೆ	11 278	ಮಂತ್ರಮಹತ್ವದ ಕಂದ	1 186
ಭಲ್ಲಟ	1 2 4	ಮಂತ್ರಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	1 180
ಭಾಗವತ	11 223, 459	ಮಗ್ಗಿಯ ಮಾಯಿದೇವ	11 70
ಭಾಗವತಸಂಹಿತಾರ್ಥ	11 95	ಮಗ್ಗಿಯಮಾಯಿದೇವ ವಚನ	11 70
ಭಾರತ 1 27, 36; 11 66, 225, 244, 459		ಮಡಿವಳಮಾಚಯ್ಯ	1 182
ಭಾರತಕಥಾಸಂಗ್ರಹ	11 361	ಮದನತಿಲಕ	1 91
ಭಾರತ ತಾತ್ಪರ್ಯ ನಿರ್ಣಯಟೀಕೆ	11 303	ಮದನನೋಹಿನಿಯ ಕಥೆ	11 435
ಭಾರತದ ಉತ್ತರಭಾಗ	11 190	ಮದನವಿಜಯ	1 367
ಭಾರತಸ್ತ್ರೀಪರ್ವ	11 510	ಮಧುರ	1 427
ಭಾರತಿನಂಜ	11 373	ಮಧುಸೂದನದೇವ	1 155
ಭಾವಚಿಂತಾರತ್ನ	11 193	ಮನಸಂದ ಮಾರಿತಂದೆ	1 206
ಭಾವಚಿಂತಾರತ್ನಟೀಕೆ	11 532	ಮನಸಿಜ	1 72
ಭಾವರತ್ನಾ ಭರಣ	11 379	ಮನ್ಮಥವಿಜಯ	1 443
ಭಾಷಾಕುಸುಮ ಮಂಜರಿ	11 543	ಮನುಮುನಿಗುಮ್ಮಟದೇವ	1 196
ಭಾಸ್ಕರ	11 47, 375	ಮನುರಾಜನ ಕಾವ್ಯ	11 291
ಭಿಕ್ಷಾಟನಚರಿತೆ	11 263	ಮನೋವಿಜಯ ಕಾವ್ಯ	11 78
ಭೀಮಕವಿ	1 413	ಮನೋವಿಜಯತಾತ್ಪರ್ಯ	11 287
ಭೀಮಕವೀಶ್ವರ ರಗಳೆ	1 423	ಮರಿರಾಜವಟ್ಟೀರ	11 399
ಭುಜಬಲಚರಿತೆ	11 356	ಮರುಳುದೇವ	1 197, 200
ಭುವನೈಕರಾಮಾಭ್ಯುದಯ	1 40	ಮರುಳುದೇವರ ಕಂದ	1 200
ಭೂಭುಜರತ್ನ, ಬಿರುದು	11 177	ಮರುಳುದೇವರ ವಚನ	1 200
ಭೃಂಗಿ ದಂಡಕ	1 423	ಮರುಳುಸಿದ್ಧ 1	215 ; 11 530
ಭೃಂಗಿಸ್ತವಟೀಕೆ	1 413	ಮರುಳುಸಿದ್ಧೇಶ	11 438
ಭೈರವೇಶ್ವರಕಾವ್ಯ	11 265	ಮಲಬಸವರಾಜಚಾರಿತ್ರೆ	11 148
ಭೈರವೇಶ್ವರ ಕಾವ್ಯದ ಕಥಾಸಾಗರ	11 322	ಮಲ್ಲಣ್ಣ	11 46
ಭೈರವೇಶ್ವರ ಕಾವ್ಯದ ಕಥಾಸೂತ್ರ		ಮಲ್ಲರಸ	11 510
ರತ್ನಾಕರ	11 455	ಮಲ್ಲಣ	1 223
ಭೈರವೇಶ್ವರ ಪುರಾಣ	11 323	ಮಲ್ಲಣಸ್ತೋತ್ರಟೀಕೆ	1 413
ಮಂಗರಸ	11 179	ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ 1	369 ; 11 345, 498
ಮಂಗರಾಜ	1 417	ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಕವಿ	11 132, 313
		ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಚವ	11 345

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯ	1 213	ಮಾಳವೀಮಾಧವ	1 139
ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಭಟ್ಟ	1 114	ಮಾಳೆಯ	1 289
ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನರಾಯ	11 338	ಮಿತ್ರವಿಂದಾಗೋವಿಂದ	11 503
ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಶತಕ	11 556	ಮಿಶ್ರಪಟ್ಟಲದ ವಚನ	11 429
ಮಲ್ಲಿದೇವ	1 116	ಮಿಶ್ರಸ್ತೋತ್ರ	11 324
ಮಲ್ಲಿನಾಥ	1 80	ಮಿಶ್ರಸ್ತೋತ್ರದ ತಿ ವಿಧಿ	1 184
ಮಲ್ಲಿನಾಥಪುರಾಣ	1 108	ಮಿಶ್ರಸ್ತೋತ್ರದ ವಚನ	11 124
ಮಲ್ಲು	11 431	ಮಿಶ್ರಾರ್ಪಣ	1 178
ಮಲೆಯರಾಜಸ್ತೋತ್ರ ಟೀಕೆ	1 413	ಮಿಶ್ರಾರ್ಪಣದ ಟೀಕೆ	11 397
ಮಲ್ಲೇಶ್ವರ ಶತಕ	11 257	ಮುಕ್ತೈಂಗನೆಯ ಕಂಠಮಾಲೆ	11 126
ಮಹತ್ತಿನಕಾವ್ಯ	11 439	ಮುಖ್ಯಪಂಡಿತ	1 157
ಮಹಾಂತಸ್ವಾಮಿ	11 293	ಮುಡಿಗೆಯ ಅಷ್ಟಕ	1 214
ಮಹಾದೇವ	11 435	ಮುನಿಚಂದ್ರ	1 346
ಮಹಾದೇವಭಟ್ಟ	1 144	ಮುನಿವಂಶಾಭ್ಯುದಯ	11 509, 580
ಮಹಾದೇವಿ	1 190	ಮುಪ್ಪಿನಯ್ಯ	11 555
ಮಹಾದೇವಿಯಕ್ಕ	1 187	ಮುಮ್ಮಡಿಶಮ್ಮ	11 450
ಮಹಾದೇವಿಯಕ್ಕನ ಪುರಾಣ	11 235	ಮುರಗಿದೇಶಿಕೇಂದ್ರ	11 291
ಮಹಾಸ್ವಭು ಕೇಶಿರಾಜ	1 129	ಮುರಗಿಯ ಶಾಂತವೀರ	11 212, 572
ಮಹಾಬಲಕವಿ	1 381	ಮುರಗಿ ಶಾಂತವೀರಸ್ತುತಿವಾಂದ್ಯ	11 293, 294
ಮಹಾಲಿಂಗದೇವ	11 50	ಮೆರೆಮಿಂಡಯ್ಯ	1 202
ಮಹಾವಿಘ್ನಾತಿಮಹಿಮೆ	11 538	ಮೇಘಚಂದ್ರ	1 159
ಮಹಾವೀರಾಚಾರ್ಯ ಗಣಿತ ಟೀಕೆ	11 558	ಮೈದುನರಾಮಯ್ಯ	1 197
ಮಹಿಮ್ನಸ್ತವ ಟೀಕೆ	11 365	ಮೈದುನ ರಾಮನ ರಗಳೆ	11 364
ಮಹಿಮ್ನಸ್ತೋತ್ರ ಟೀಕೆ	1 413	ಮೈರಾವಣನ ಕಾಳಗ	11 144
ಮಾಘಾಂದಿಯ ಶ್ರಾವಕಾಚಾರ	1 389	ನೋಕ್ಕಪ್ರಾಭೃತ ಟೀಕೆ	1 408
ಮಾಚಿದೇವನ ಮನೋವಿಲಾಸ	11 146	ನೋಹನತರಂಗಿಣಿ	11 238
ಮಾಳಿಕಸ್ವಾಮಿ ಚರಿತೆ	11 537	ನೋಳಿಗೆಯ ಮಾರಯ್ಯ	1 189
ಮಾದರದೊಳಯ್ಯ	1 205	ಮೌಕ್ತಿಕ ಕವಿ	1 128
ಮಾದಿರಾಜ	1 128, 347	ಯಜುರ್ವೇದಭಾಷ್ಯ ಟೀಕೆ	11 167
ಮಾದಿರಾಜಮುನಿ	1 144	ಯದುಗಿರಿ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	11 482, 493, 545
ಮಾಧವ	11 164	ಯಶಃಕೀರ್ತಿ	11 172
ಮಾಧವದೇವ	11 415	ಯಶಸ್ವಂದ್ಯ	1 407
ಮಾಧವಾಲಂಕಾರ	11 165	ಯಶೋಧರ ಚರಿತೆ	1 332
ಮಾಯಿದೇವಶತಕತ್ರಯ ಟೀಕೆ	11 287		
ಮಾಳುಂಡೇಯರಾಮಾಯಣ	11 409		

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಯೋಗರತ್ನಾಕರ	11 340	ರಾಜೇಂದ್ರ ವಿಜಯ ಪುರಾಣ	11 323
ಯೋಗಾಂಗ ತ್ರಿವಿಧಿ	1 188	ರಾಮ	11 519
ಯೋಗೀಂದ್ರ	11 412	ರಾಮಕಥೆ	1 40
ರಂಗಧಾಮನೀತಿಶತಕದ ಸಾಂಗತ್ಯ	11 487	ರಾಮಚಂದ್ರ	11 367
ರಂಗಧಾಮಪುರುಷವಿರಹದ ಸಾಂಗತ್ಯ	11 487	ರಾಮಚಂದ್ರಕವಿ	11 556
ರಂಗಧಾಮಸ್ತುತಿ ಸಾಂಗತ್ಯ	11 485	ರಾಮಚಂದ್ರಗುರುಶಿಷ್ಯ	11 269
ರಂಗನಾಥ	11 490	ರಾಮಚಂದ್ರಚರಿತ ಪುರಾಣ	1 105
ರಂಗನಾಯಕ ರಂಗನಾಯಕೀ ಸ್ತುತಿ		ರಾಮಚಂದ್ರಚರಿತ್ರ	11 526
ಸಾಂಗತ್ಯ	11 489	ರಾಮದೇವ	1 276
ರಂಗರಾಜ	11 449	ರಾಮಧಾನ್ಯಚರಿತ	11 239
ರಂಗಾಸ್ವಾಮಿಯ ಶೃಂಗಾರ ಸೂತ್ರೋ		ರಾಮನಾಥವಿಲಾಸ	11 271
ದಾಹರಣಿ	11 488	ರಾಮಬ್ರಹ್ಮಾನಂದ	11 543
ರಂಗಾಚಾರ್ಯ	11 300	ರಾಮರಸವಿರೂಪಾಕ್ಷ	11 219
ರತ್ನಾಶತಕ	1 224, 451	ರಾಮಾನುಜ ವಿಜಯ	11 553
ರಟ್ಟಕವಿ	1 400	ರಾಮಾಯಣ	1 114 ; 11 80
ರಟ್ಟನ ಜಾತಕ	11 270	ರಾಮಾಯಣ ಟೀಕೆ	11 360
ರಟ್ಟಮತ	1 402	ರಾಮೇಂದ್ರ	11 63
ರಟ್ಟಸೂತ್ರ	1 402	ರಾಯಸದ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿ	11 451
ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿ	11 274	ರುಕ್ಮಾಂಗದ ಚರಿತ	11 413, 475
ರತ್ನಾಕರಧೀಶ್ವರ ಶತಕ	11 329	ರುಕ್ಮಾಂಗದ ಚರಿತ್ರ	11 438
ರಥೋದ್ಧರಣವಾಚ್ಯ	11 325	ರುದ್ರ	11 400
ರನ್ನ	1 62	ರುದ್ರಭಟ್ಟ	1 269
ರನ್ನಕಂದ	1 71	ರುದ್ರಭಾರತದ ಸೃಷ್ಟಿ	1 179
ರವಿನಾಗಭಟ್ಟ	1 28	ರೇಚಣಮಂತ್ರಿ	1 268
ರಸಕಲಿಕೆ	1 269	ರೇಚುಗ	11 174
ರಸರತ್ನಾಕರ	11 248	ರೇಣುಕಾಚಾರ್ಯ	1 215
ರಸವಿವೇಕ	1 308	ರೇಣುಕಾರ್ಯ ಚರಿತ	11 552
ರಾಚವಟ್ಟಿಯಾರಾಧ್ಯ	11 389	ರೇವಣ ಸಾಂಗತ್ಯ	11 552
ರಾಘವಾಂಕ	1 235, 250	ರೇವಣಸಿದ್ಧ	1 215
ರಾಘವಾಂಕಚಾರಿತ್ರ	11 381	ರೇವಣಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಕಾವ್ಯ	11 46
ರಾಜಯೋಗದ ವಚನ	1 177	ರೇವಣಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಪುರಾಣ	11 139
ರಾಜವಲ್ಲಭ	1 82	ರೇವಣಕೋಟ್ಯಾಚಾರ್ಯ	1 282
ರಾಜಶೇಖರವಿಲಾಸ	11 443	ಲಕ್ಷ್ಮಣದಂಡೇಶ	11 53
ರಾಜಶೂನ್ಯ	1 122	ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಂಕ	11 172
ರಾಜೇಂದ್ರ ವಿಜಯ	11 291	ಲಕ್ಷ್ಮಯ್ಯ	11 535

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಲಕ್ಷ್ಮೀಯ ತೋಚಾನೆ	11 303	ವಿಂಶತಿಪ್ರರೂಪಣೀಟೀಕೆ	1 407
ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ	11 522	ವಿಕ್ರಮವಿಲಾಸ	11 426
ಲಿಂಗ	11 256	ವಿಕ್ರಮಾರ್ಜುನ ವಿಜಯ	1 36
ಲಿಂಗಮಂತ್ರಿ	11 215	ವಿಜಯಕುಮಾರಿಯ ಚರಿತೆ	11 299
ಲಿಂಗಲೀಲಾವಿಲಾಸ ಚಾರಿತ್ರ	11 62	ವಿಜಯಣ್ಣ	11 86
ಲಿಂಗವಿಕಾಸವಸ್ಥೆಯ ವಚನ	11 290	ವಿಜಯವೆಂಕಟರಮಣ	11 554
ಲಿಂಗಸ್ತೋತ್ರದ ವಚನ	11 324	ವಿವಿಧ ಲಲಾಮ, ಬಿರುದು	11 177
ಲಿಂಗಾರ್ಚನ ರಗಳೆ	11 347	ವಿದ್ಯಾನಂದ	11 96
ಲೀಲಾವತಿ	1 127, 158	ವಿಭೂತಿಮಹಿಮೆ	11 554
ಲೋಕಸಾಲ	1 15	ವಿಮಲ	1 11
ಲೋಕಸ್ವರೂಪ	11 422	ವಿರಕ್ತತೋಂಬದಾರ್ಯ	11 281
ಲೋಕೋಪಕಾರ	1 163	ವಿರತಮಹಾಲಿಂಗದೇವ	11 147
ವಚನಗಳು 1 167, 183-84, 187, 196, 201, 210, 212, 214, 265, 275. 11 105		ವಿರುಪರಾಜ	11 148
ವಜ್ರ	1 438	ವಿರೂಪಾಕ್ಷ	11 347
ವಜ್ರಕುಮಾರಚರಿತೆ	11 341	ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ಪಂಡಿತ	11 307
ವಜ್ರಬಾಹು ಚರಿತೆ	11 226	ವಿರೂಪಾಕ್ಷಾಸ್ಥಾನ	11 81
ವರಕವಿಚಂದ್ರ, ಬಿರುದು	11 570	ವಿವೇಕಚಿಂತಾಮಣಿ	11 158
ವರ್ಧಮಾನ	11 316	ವಿವೇಕಚೂಡಾರತ್ನ, ಬಿರುದು	11 177
ವರ್ಧಮಾನ ಚರಿತೆ	11 212	ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾಚಾರ್ಯ	1 216
ವರ್ಧಮಾನ ಪುರಾಣ	1 268, 301	ವಿಶೇಷಾರ್ಥಪ್ರಕಾಶಿಕಾ ಟೀಕೆ	11 259
ವರಾಂಗ ನೃಪಚರಿತೆ	11 418	ವಿಷ್ಣು ದಂಡಾಧಿಪ	1 137
ವಸ್ತುಕ ಬಸವಪುರಾಣ	1 413	ವಿಷ್ಣು ಪುರಾಣ (ಗದ್ಯ)	11 478
ವಸ್ತುಕೋಶ	1 148	ವಿಷ್ಣು ಪುರಾಣ (ಪದ್ಯ)	11 477
ವ್ಯವಹಾರ ಗಣಿತ	1 124	ವೀರಜನಪತಿ	11 425
ವ್ಯವಹಾರರತ್ನ	1 127	ವೀರಣಂದಿ	1 168
ವಾಕ್ಯಸುಧಾ ಟೀಕೆ	11 543	ವೀರಣಾರ್ಯ	11 433
ವಾಣೀಮುಕುರ, ಬಿರುದು	11 571	ವೀರಣಾರಾಧ್ಯ	11 429
ವಾತೂಲತಂತ್ರಟೀಕೆ	11 104	ವೀರಭದ್ರರಾಜ	11 217, 343
ವಾದಿಕುಮುದಚಂದ್ರ	1 113	ವೀರಭದ್ರವಿಜಯ	1 296 ; 11 218
ವಾದಿರಾಜ	11 301	ವೀರಭದ್ರಸಾಂಗತ್ಯ	11 539
ವಾರತಸೋಮಣ್ಣ	11 337	ವೀರಮಾಹೇಶ್ವರತಂತ್ರಟೀಕೆ	11 570
ವ್ಯಾಸರಾಯ	11 206	ವೀರಮಾಹೇಶ್ವರಾಚಾರಸಂಗ್ರಹ ಟೀಕೆ	11 259
ವಾಸುದೇವ	1 320	ವೀರಮಾಹೇಶ್ವರಾಚಾರಸಾರೋದ್ಧಾರ ಟೀಕೆ	11 28
		ವೀರಶೈವಪಂಡಿತತ್ವಯ	1 211

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ವೀರಶೈವ ರಗಳೆ	11 363	ಶಂಖವರ್ನಮ	1 99
ವೀರಶೈವಸಿದ್ಧಾಂತ ಶಿಖಾಮಣಿ ಟೀಕೆ	11 259	ಶಂಭುಪೂಜಾವಿಧಿ	11 254
	366	ಶಕುನಪ್ರಪಂಚ	11 173
ವೀರಶೈವಾಚಾರ್ಯಪಂಚಕ	1 214	ಶಕುನಸಾರ	11 173
ವೀರಶೈವಾಮೃತಪುರಾಣ	11 195	ಶಬರಶಂಕರವಿಲಾಸ	11 448
ವೀರಸಂಗಯ್ಯನ ಚರಿತೆ	11 437	ಶಬ್ದಮಣಿ	11 169
ವೀರಸಂಗಯ್ಯನ ಜೌಪವ	11 544	ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣ	1 386
ವೀರೇಶಚರಿತ	1 139	ಶರಣಕವಿ	1 252
ವೀರೇಶ್ವರ ಚರಿತೆ	1 235 ; 11 432	ಶರಣಸ್ತೋತ್ರದ ವಚನ	11 298
ವೃತ್ತ ವಿಲಾಸ	1 169	ಶರಣುಬಸವ ರಗಳೆ	1 296
ವೃಷಭಗೀತೆ	11 77	ಶರಭಚಾರಿತ್ರ	1 235
ವೃಷಭೇಂದ್ರ ವಿಜಯ	11 446	ಶರಭಲೀಲೆ	1 96
ವೆಂಕಕವಿ	11 404	ಶಾಂತಮಲ್ಲ	11 390
ವೆಂಕಟಗಿರಿಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	11 483, 496	ಶಾಂತರಸ	11 340
ವೆಂಕಟಮಠ	11 364	ಶಾಂತಲಿಂಗದೇಶಿಕೆ	11 454
ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯ ಶಿಷ್ಯ	11 545	ಶಾಂತವೀರದೇಶಿಕೆ	11 377
ವೆಂಕಟೇಶ್ವರಪ್ರಬಂಧ	11 404	ಶಾಂತವೃಷಭೇಶ	11 551
ವೆಂಕಯ್ಯಾರ್ಯ	11 437	ಶಾಂತಾಚಾರ್ಯ	11 554
ವೇಣುಗೋಪಾಲವರ ಪ್ರಸಾದ	11 506	ಶಾಂತಿಕೀರ್ತಿಮುನಿ	11 200
ವೇದಭಾಷ್ಯ	1 881	ಶಾಂತಿನಾಥ	1 83, 217
ವೈಕುಂಠವರ್ಣನೆ	11 301	ಶಾಂತಿನಾಥಚರಿತೆ	11 200
ವೈಕುಂಠದಾಸ	11 516	ಶಾಂತಿಪುರಾಣ	1 43
ವೈದ್ಯಾಮೃತ	11 166	ಶಾಂತಿವರ್ನಮ	1 168
ವೈದ್ಯಸಾಂಗತ್ಯ	11 250	ಶಾಂತೀಶ್ವರಪುರಾಣ	1 363
ವೈದ್ಯಸಾರಸಂಗ್ರಹ	11 300, 559	ಶಾಂತೇಶ	11 296
ವೈಭೋಗರಾಜಾಸ್ಥಾನ	11 201	ಶ್ಯಾಮಕುಂದಾಚಾರ್ಯ	1 10
ವೈರಾಗ್ಯವಿಧಿ, ಬಿರುದು	11 177	ಶಾರದಾವಿಲಾಸ	11 249
ವೈರಾಗ್ಯಪುರಾಣ	11 424	ಶಾರದಿನಾಥಪಂಡಿತ	1 268
ವೈರಾಗ್ಯಪಟ್ಟದಿ	11 218	ಶಾರೀರಪ್ರಕಾಶಿಕೆ	11 365
ಶಂಕರದಾಸಮಯ್ಯನ ಚರಿತ್ರೆ	11 518	ಶಾಸ್ತ್ರಸಾರ	1 173
ಶಂಕರದೇವ	11 361	ಶಾಸ್ತ್ರಸಾರಸಮುಚ್ಚಯ ಟೀಕೆ	1 389
ಶಂಕರದೇವರ ಕಂದ	11 362, 577	ಶಿಖಾರತ್ನವಚನ	1 176
ಶಂಕರವಿಬುಧ	1 168	ಶಿವಕವಿದೇವ	1 418
ಶಂಕರಶತಕ	11 362	ಶಿವಗಣಚಾರಿತ್ರ	11 389
ಶಂಕರಸಂಹಿತೆ	11 452	ಶಿವಗಣದ ರಗಳೆಗಳು	1 232

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಶಿವಗೀತೆ	11 318	ಶ್ರೀವಿಜಯ	1 13
ಶಿವತತ್ವಚಿಂತಾಮಣಿ	11 55	ಶ್ರೀವಿಜಯ ದಂಡನಾಥ	1 27
ಶಿವಮಹಿಮಾಶತಕ	11 294	ಶ್ರೀವಿಜಯರ್ ದಶಕೀರ್ತಿ ದೇವರ್	1 353
ಶಿವಮಾರಮತ	1 17	ಶ್ರೀಶೈಲಾರ್ಯ	11 557
ಶಿವಯೋಗವೃದ್ಧಿಪಿಕಾ ಟೀಕೆ	11 557	ಶುಕಸಪ್ತತಿ	11 484-85
ಶಿವಯೋಗಾಂಗಭೂಷಣ	11 74	ಶ್ರುತಕೀರ್ತಿ	11 299
ಶಿವಯೋಗಿದೇವ	1 199	ಶುಭಚಂದ್ರ	1 321 ; 11 172
ಶಿವಲಿಂಗಚಾರಿತ್ರ	11 378	ಶೂದ್ರಕ	1 24
ಶಿವಲಿಂಗಮಹಿಮಾಪಟ್ಟಿ	11 572	ಶೂನ್ಯಸಂಪಾದನೆ	1 181
ಶಿವಲಿಂಗಯೋಗಿ	11 559	ಶೃಂಗಾರಕಥೆ	11 315
ಶಿವಲಿಂಗಮಂಚಣ್ಣ	1 212	ಶೃಂಗಾರಕವಿ	11 338
ಶಿವಸರ್ವಾಂಗ ಸ್ತುತಿ	11 559	ಶೃಂಗಾರಕವಿ ಹಂಸರಾಜ	11 328
ಶಿವಸರ್ವಾಂಗವಯವಸ್ತೋತ್ರ	11 559	ಶೃಂಗಾರದ ಹಾಡುಗಳು	11 489
ಶಿನಾಕ್ಷರಮಾಲೆ	1 284	ಶೃಂಗಾರಮ್ಮ	11 516
ಶಿನಾಧವ ಶತಕ	11 72	ಶೃಂಗಾರ ರತ್ನಾಕರ	1 308
ಶಿನಾಧಿಕೃಪುರಾಣ	11 354	ಶೃಂಗಾರ ಶತಕದ ಸಾಂಗತ್ಯ	11 485
ಶಿನಾಧಿಕೃಪಿಖಾಮಣಿ ಟೀಕೆ	11 365, 367	ಶೃಂಗಾರಸಾರ	1 340
ಶಿನಾವಲ್ಲಭಶತಕ	11 72	ಶೃಂಗಾರ ಸ್ತೋತ್ರೋದಾಹರಣೆ	11 488
ಶಿಶುಮಾಯಣ	1 349	ಶ್ರೇಣಿಕ ಚರಿತ್ರ	11 86
ಶ್ರೀಕಂಠಸೋಮೇಶ್ವರ ಶತಕ	11 211	ಶ್ರೇತನ ಸಾಂಗತ್ಯ	11 32
ಶ್ರೀಗಿರಿಂದ್ರ	11 69	ಶೇಷ	11 438
ಶ್ರೀಚಿತ್ರಮಾಲೆ	1 385	ಶೇಷಧರ್ಮ	11 459, 483
ಶ್ರೀಧರದೇವ	11 166	ಷಟ್ಸ್ಥಲಗದ್ಯ	11 70
ಶ್ರೀಧರಾಂಕ	11 259	ಷಟ್ಸ್ಥಲ ಜ್ಞಾನ ಚಾರಿತ್ರ	1 180
ಶ್ರೀಧರಾಚಾರ್ಯ	1 75	ಷಟ್ಸ್ಥಲ ಜ್ಞಾನ ಚಾರಿತ್ರ ಟೀಕೆ	11 51
ಶ್ರೀನಾಥ	11 152	ಷಟ್ಸ್ಥಲ ಜ್ಞಾನಸಾರಾಮೃತ	11 100
ಶ್ರೀಪತಿಪಂಡಿತ	1 212	ಷಟ್ಸ್ಥಲ ಜ್ಞಾನಸಾರಾಮೃತದ ವಚನದ	ಟೀಕೆ 11 527
ಶ್ರೀಪದಾಶೀತಿ	1 304	ಷಟ್ಸ್ಥಲದ ಬಿಡಗಿನ ವಚನದ ಟೀಕೆ	11 527
ಶ್ರೀಪಾಲಚರಿತೆ	11 181, 558	ಷಟ್ಸ್ಥಲದ ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಂಬಂಧದ	ನಿರ್ವಚನ 11 127
ಶ್ರೀರಂಗಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	11 300, 483, 498	ಷಟ್ಸ್ಥಲದ ವಚನ	1 175, 177
ಶೀಲವಂತಯ್ಯ	1 199	ಷಟ್ಸ್ಥಲವಿನೇಕ	11 51
ಶೀಲವಂತಯ್ಯನ ತ್ರಿವಿಧಿ	1 199	ಷಟ್ಸ್ಥಲ ಸ್ತೋತ್ರದ ವಚನ	11 298
ಶೀಲವಂತಯ್ಯನ ತ್ರಿವಿಧಿಯ ಟೀಕೆ	11 453	ಷಟ್ಸ್ಥಲ ಲೋಪದೇಶ	11 56
ಶೀಲಸಂಪಾದನೆ	1 293		
ಶ್ರೀವರ್ಧದೇವ	1 7		

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಷಡಕ್ಷರಕಂದ	1 186	ಸರಣ	1 299
ಷಡಕ್ಷರದೇವ	11 442	ಸ್ಥಿರತಂತ್ರ	1 328
ಷಡಕ್ಷರ ರಗಳೆ	11 363	ಸರಸ್ವತೀಮುಖತೀಲಕ, ಬಿರುದು	11 178
ಸಂಗನ ಬಸವೇಶ್ವರ	11 325	ಸರ್ವಜ್ಞ	11 532
ಸಂಗೀತಸತ್ಯಾತಿ	11 544	ಸರ್ವಜ್ಞನ ತ್ರಿಪದಿ	11 533
ಸಂಪಾದನೆಯ ಗುರುಲಿಂಗದೇವ	11 453	ಸರ್ವಜ್ಞಮೂರ್ತಿಯ ತ್ರಿವಿಧಿ	11 324
ಸಂಪಾದನೆಯ ಚೆನ್ನಂಜಿದೇವ	11 214	ಸ್ವರೂಪಾಮೃತ	11 77
ಸಂಪಾದನೆಯ ಸರ್ವತೀಶ್ವರ	11 520	ಸ್ವಸ್ವರೂಪ ಪ್ರಕಾಶಿಕೆ	11 365
ಸಂಪಾದನೆಯ ವೀರಣಾಚಾರ್ಯ	11 324	ಸಹಜಾತ್ಮ ಪ್ರಕಾಶ ಟೀಕೆ	1 408
ಸಂಸ್ಕೃತಸಹೋದರಿ	1 367	ಸಹಜಾನಂದ	11 389
ಸಕಲೇಶಮಾದರಸ	1 166	ಸಹವಾಸಿ ನಿರಂಜನಾವಧೂತ	11 541
ಸಗರದ ಬೊಮ್ಮಣ್ಣ	1 208	ಸಹಸ್ರಗುಣನಾಮ 1 294 ;	11 345
ಸಜ್ಜನ ಚಿತ್ರವಲ್ಲಭ ಟೀಕೆ	1 422	ಸಾಂ ತಮಹಂತ	1 137
ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರ	11 125	ಸಾತ್ವಿಕಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯಾವಿಲಾಸ	11 480
ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರ ವಚನ	11 125	ಸಾತ್ವಿಕ ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯಾವಿಲಾಸ (ಗೆ)	11 450
ಸದಾನಂದಯೋಗಿ	11 222	ಸಾನಂದಗಣೇಶ ಸಾಂಗತ್ಯ	11 207
ಸದಾಶಿವ	11 559	ಸಾನಂದ ಚರಿತ್ರ	1 277
ಸದಾಶಿವಯೋಗಿ	11 271	ಸಾನಂದಶಿವಯೋಗಿ	11 128
ಸದ್ಗುರು ರಗಳೆ	1 295	ಸಾರತ್ರಯಟೀಕೆ	1 416
ಸದ್ಗುರುರಗಳಿಯ ಟೀಕೆ	11 365	ಸಾರಸ್ವತ ವ್ಯಾಕರಣ ಟೀಕೆ	11 169
ಸದ್ಗುರುರಹಸ್ಯ	11 75	ಸಾಸಲ ಭೈರವೇಂದ್ರ ಚರಿತೆ	11 254
ಸನಾತನಮಾರ ಚರಿತೆ	11 129, 353	ಸಾಸಲಯ್ಯ	11 441
ಸ್ತನಕತಕೆ	1 305	ಸಾರಸಭೀಮವಿಜಯ	1 68
ಸಪ್ಪಣ್ಣ	11 560	ಸಾಳ್ವ	11 243
ಸ್ವಪ್ನಗದ್ಯ	11 302	ಸಿಂಗದೇವ	1 305
ಸ್ವಪ್ರಕಾಶ	11 543	ಸಿಂಗರಾರ್ಯ	11 503
ಸಮಂತ ಭದ್ರ	1 1	ಸಿಂಗಿರಾಜ	11 148
ಸಮಯಪರೀಕ್ಷೆ	1 133	ಸಿಂಹಪ್ರಾಯೋಪಗಮನ	1 319
ಸಮ್ಯಕ್ಪ್ರಕೃತಮುದಿ	11 186, 333	ಸಿಂಹರಾಜ	11 421
ಸಮಾಧಿತತಕ ಟೀಕೆ	1 159	ಸಿದ್ಧಪ್ಪ	11 551
ಸಮುದಾಯದ ಮಾಘಾಣಂದಿ	1 388	ಸಿದ	11 556
ಸ್ವಯಂಭು ರುದ್ರ	1 320	ಸಿದ್ಧನಂಜಯತಿ	11 367
ಸ್ವಯಂಭುರುದ್ರರ ವಚನ	1 320	ಸಿದ್ಧನಂಜೇಶ	11 379
ಸರಣಾ ಹನುಮೇಂದ್ರ ಚರಿತೆ	11 528	ಸಿದ್ಧನೀತಿ	11 551
ಸರಣಾ ಹನುಮೇಂದ್ರ ಯಶೋವಿಲಾಸ	11 518	ಸಿದ್ಧಮಲ್ಲೇಶ	11 437

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಸಿದ್ಧರಾಮ	I 183	ಸೊಣ್ಣು ಬೈರೆಗೌಡನ ಚರಿತ್ರೆ	II 513
ಸಿದ್ಧರಾಮ ಪುರಾಣ	I 243	ಸೊಬಗಿನ ಸುಗ್ಗಿ	I 367
ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಶಿವಯೋಗಿ	II 322	ಸೊಬಗಿನ ಸೋನೆ	II 43
ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರ ಶತಕ	II 282	ಸೋಮ	II 538
ಸಿದ್ಧಾಂತಸಾರ ಟೀಕೆ	I 408	ಸೋಮನಾಥ	II 412
ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಪುರಾಣ	II 282	ಸೋಮನಾಥಕವಿ	II 327
ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚೆನ್ನಯ್ಯ	I 195	ಸೋಮನಾಥ ಚರಿತೆ	I 241
ಸಿರಿನಾಮಧೇಯ	II 257	ಸೋಮನಾಥ ಪಂಡಿತ	I 352
ಸಿರಿಯಾಳಸೆಟ್ಟಿಯ ಸಾಂಗತ್ಯ	II 435	ಸೋಮರಾಜ	I 338
ಸಿರುಮನ ಸಾಂಗತ್ಯ	II 556	ಸೋಮಶೇಖರ ಶಿವಯೋಗಿ	II 527
ಸುಂಕದ ಬಂಕಣ್ಣ	I 210	ಸೋಮಾರಾಧ್ಯ ಶತಕ	I 293
ಸುಕರ ಸುಕವಿಕಂಠಾಭರಣ	I 155	ಸೋಮೇಶ್ವರ ಶತಕ	I 293
ಸುಕವಿ ಕಂಠಾಭರಣ, ಬಿರುದು	II 178	ಸೋಸಲೆ ರೇವಣಾಚಾರ್ಯ	II 365
ಸುಕವಿಕರ್ಣಾಭರಣ, ಬಿರುದು	II 571	ಸೌಂದರ ಪುರಾಣ	II 89
ಸುಕವಿಸುಕರನಿಲಂಪ, ಬಿರುದು	II 178	ಸೌಂದರ ವಿಲಾಸ	II 335
ಸುಕುಮಾರಚರಿತೆ	I 84	ಸೌಂದರ್ಯ ರತ್ನಾಕರ	II 268
ಸುಕುಮಾರಭಾರತಿ	II 267	ಹಂಪೆಯ ಮಾದಿರಾಜ	I 113
ಸುಗುಣಕಂಠಾಭರಣ, ಬಿರುದು	II 178	ಹಂಪೆಯ ರಾಮಿತಂದೆ	I 251
ಸುಗುಣಕರಂಡ, ಬಿರುದು	II 178	ಹಂಪದೇವ	I 216
ಸುಗುಣರತ್ನಕರಂಡ, ಬಿರುದು	II 178	ಹಂಪರಾಜ	I 139
ಸುಗುಣಲೀಲೆ	I 198	ಹಡಪದ ಅಪ್ಪಣ್ಣ	I 196
ಸುಜನಮನೋಜ, ಬಿರುದು	II 571	ಹದಿಬದೆಯ ಧರ್ಮ	II 505
ಸುಭದ್ರಾಹರಣ	I 385	ಹಮ್ಮೀರಕಾವ್ಯ	II 291
ಸುಮನೋಬಾಣ	I 161	ಹಯತಾಸ್ತ್ರ	I 90
ಸುಯೋಗಚಾರಿತ್ರೆ	II 424	ಹಯಸಾರಸಮುಚ್ಚಯ	II 369
ಸುರಂಗಕವಿ	II 160	ಹರಭಕ್ತ	I 381
ಸುವಿಚಾರಚರಿತೆ	II 439	ಹರಲೀಲೆ	I 223
ಸೂಕ್ತಿ ಸುಧಾಕರ	II 558	ಹರಿಚಾರಿತ್ರೆ	I 344
ಸೂಕ್ತಿ ಸುಧಾರ್ಣವ	I 370	ಹರಿಪಾಲ	I 138
ಸೂಪತಾಸ್ತ್ರ	I 16 ; II 184	ಹರಿಭಕ್ತಿ ಸಾರ	II 242
ಸೂರ್ಯ	II 369	ಹರಿಯಣ್ಣ	I 88
ಸೃಷ್ಟಿಯ ವಚನ	I 182, 188	ಹರಿವಂಶ	I 23
ಸೇನಬೋವ ಮಾದಿಮಯ್ಯ	I 99	ಹರಿವಂಶಾಭ್ಯುದಯ	I 310
ಸೈಗೊಟ್ಟ ಶಿವನಾರ	I 17	ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರಕಾವ್ಯ	I 238
ಸೊಡ್ಕಳ ಬಾಚರಸ	I 187	ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರಸಾಂಗತ್ಯ	II 208, 231, 232, 430

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಹರಿಹರನುಹತ್ವ	I 235	ಹಸ್ತಿಮಲ್ಲ	I 399
ಹರಿಹರಸೂರಿ	I 290	ಹಾಡುಗಳು	I 397
ಹರೀಶ್ಚಂದ್ರ	I 224 ; II 351	ಹಾಲಾಸ್ಯ ಪುರಾಣ	II 575
ವರೀಶ್ವರಾದಿಗಳು	I 219	ಹಾವಿನಹಾಳ ಕಲ್ಲಯ್ಯ	I 204
ಹರೀಶ್ವರಾದಿಗಳು ಸ್ತುತಿಸುವ ಪೂರ್ವ		ಹಿರಿಯೂತ ರಂಗ	II 407
ಕವಿಗಳು	I 222	ಹುಚ್ಚಣ್ಣ	II 312
ಹಲಗ	II 430	ಹುಲಿಗೆರೆಯ ನಾಯಿದೇವ	I 250
ಹಲಾಯುಧ	I 224	ಹೆಸರು ತಿಳಿಯದೆ ವಚನಕಾರರು	II 115
ಹಲಾಯುಧಸ್ತೋತ್ರ ಟೀಕೆ	I 413	ಹೇರೂರು ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಾಂಗತ್ಯ	II 435
ಹಸ್ತಾಯುರ್ವೇದ ಟೀಕೆ	II 343	ಹೊನ್ನಮ್ಮ	II 505
ಹಸ್ತಿಗಿರಿಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	II 473		

SUPPLEMENT.

ಅನುಬಂಧ.

ಕರ್ಣಾಟಕ ಕವಿಚರಿತೆಯ ಮೂರು ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಉಕ್ತವಾಗದೆ ಇರುವ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ನಮಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಅನುಬಂಧದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. (ಕಂ—ಕಂದ; ಗ—ಗದ್ಯ; ಜಂ—ಜಂಪು; ತ್ರಿ—ತ್ರಿಪದಿ; ಯ—ಯಕ್ಷಗಾನ; ವೃ—ವೃತ್ತ; ಸಾಂ—ಸಾಂಗತ್ಯ; ಹಾ—ಹಾಡು.)

ಅಂಬರೀಷ ನೃಪಾಲ ಚರಿತ್ರೆ (ಪ)
ಅಕಳಂಕಚರಿತ್ರೆ ಟೀಕೆ
ಅಕಳಂಕಾಸ್ವಕ ಟೀಕೆ
ಅಕ್ಷರಪ್ರಶ್ನೆ
ಅಕ್ಷರಲಕ್ಷಣ ಟೀಕೆ
ಅಖಂಡಸ್ವರೂಪ
ಅಘಭೇದ ಟೀಕೆ
ಅಜಾಮಿಳ ಕಥೆ
ಅಜಾಮಿಳ ಚರಿತ್ರೆ (ಹಾ)
ಅಜಿತಸೇನ ಕೃತ ಶ್ರುತಬೋಧದ ಟೀಕೆ.
ಅಜೀವಶ್ವರ ಚರಿತ್ರೆ
ಅತಿಕಾಯನ ಕಾಳಗ (ಯ)
ಅನಂತ ಶತಕ ಟೀಕೆ
ಅನಾದಿ ವೀರಶೈವ ಪುರಾಣ
ಅನುಪ್ರೇಕ್ಷೆಯ ಟೀಕೆ
ಅನುಭವದ ವಿಚಾರ
ಅನುಭವ ವೈದ್ಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆ
ಅನುಭವ ಸೂತ್ರ ಟೀಕೆ-ಚಿನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ
ಅನುಭವ ಸ್ತೋತ್ರ
ಅನುಭವಾಮೃತ (ಗ)
ಅಪರಾಧಸ್ತೋತ್ರ ಟೀಕೆ (ಪ)
ಅಪರೋಕ್ಷಾನುಭೂತಿಯ ಟೀಕೆ

ಅಬ್ಬಕಲ್ಪ (ಮಳೆಯಲಕ್ಷಣ)
ಅಭಿಧಾನ ರತ್ನಮಾಲೆಯ ಟೀಕೆ
ಅಭಿನವ ಪಂಚತಂತ್ರ
ಅಭಿಮನ್ಯು ಕಾಳಗ (ಯ)-ಲಿಂಗರಾಜ
ಅಮರ ಟೀಕೆ
ಅಮರಸಿಂಹದ ವೃತ್ತಿ
ಅಮುಗಿ ದೇವಯ್ಯಗಳ ಚಾರಿತ್ರೆ
ಅಮೃತೇಶ್ವರ ಭಾಷ್ಯದ ಟೀಕೆ
ಅರಿ ಕುರಾರದ ಪೂರ್ವೋತ್ತರ
ಅರುಂಧತಿಯ ಹಾಡು
ಅರುವತ್ತು ಮೂವರು ಪ್ರಮಥ'ಗಣಾಧೀಶ್ವರರ
ಸ್ತುತಿ (ಪ)
ಅರವತ್ತುಮೂವರು ಪುರಾತನರ ಚರಿತ್ರೆ
ಅರುಣನ ಪಟ್ಟಿಲ ವಚನ-ಷಣ್ಮುಖಸ್ವಾಮಿ
ಅರ್ಚಿರಾದಿ (ಗ)
ಅರ್ಜುನ ಕೊರವಂಜಿ
ಅರ್ಥಪಂಚಕದ ಟೀಕೆ
ಅರ್ಹದ್ವ್ಯಾನ
ಅಲ್ಲಮ ಪ್ರಭುವಿನ ಸಾಂಗತ್ಯ
ಅವಧೂತ ಗೀತೆ-ಶಿವಯೋಗೀಂದ್ರ
ಅಶ್ವಾಯುರ್ವೇದದ ಟೀಕೆ
ಅಶ್ವಿನೀ ಸಂಹಿತೆಯ ಟೀಕೆ

ಅಶೋಕ ಸುಂದರೀ ಪರಿಣಯ
 ಅಷ್ಟಶ್ಲೋಕಿಯ ಟೀಕೆ
 ಅಷ್ಟಾವರಣ - ರುದ್ರದೇವ
 ಅಷ್ಟಾವರಣದ ವಚನ
 ಅಷ್ಟಾವರಣ ಮಹತ್ವದ ಸ್ತೋತ್ರ
 ಅಷ್ಟಾವರಣ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ
 ಆಹಂಸಾ (ಯ) — ಅಂತಸ್ಪ
 ಆಗಮ ವಚನ
 ಆಚಾರಕ್ರಮ (ಸಾಂ) — ವಿಜಯಣ್ಣ
 ಆತ್ಮಚಿಂತನೆ
 ಆತ್ಮಾನುಶಾಸನದ ಟೀಕೆ
 ಆದೀಶ್ವರಸ್ತೋತ್ರ-ನಂಬಿಯರು ನಂಜಪ್ಪಯ್ಯ
 ಆನಂದ ಕಂದದ ಟೀಕೆ
 ಆನೆಗೊಂದಿ ಅರಸುಗಳ ವಂಶಾವಳಿ
 ಆನೆಗೊಂದಿ ಮೈಸೂರಸರ ಪ್ರಭುತ್ವ
 ಆನೆಗೊಂದಿ ರಾಜರ ಚರಿತ್ರೆ
 ಆರಾಧನೆ
 ಆರೋಗ್ಯಚಿಂತಾಮಣಿ
 ಆಸ್ಥಾನಚಿತ್ರಗೌಳಿಯ ಫಲ
 ಆಳವಂದಾರ್‌ಸ್ತೋತ್ರದ ಟೀಕೆ
 ಇಂದ್ರಜಿತು ಮೈರಾವಣರ ಕಾಳಗ (ಯ)
 ಇಕ್ಕೇರಿಯರಸರ ವಂಶಾವಳಿ
 ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ಸಾಂದ್ಲ — ಶಾಂತವೀರದೇಶಿಕ
 ಈಶ್ವರಕಲ್ಪ (ವೈದ್ಯ)
 ಈಶ್ವರಗೀತೆ
 ಉಂಗುರಸಂಧಿ (ಯ)
 ಉಗ್ರಾದಿತ್ಯಕೃತ ಕಲ್ಯಾಣಕಾರಕದ ಟೀಕೆ
 ಉತ್ತರರಾಮಚರಿತ್ರೆ
 ಉತ್ತರರಾಮಾಯಣ (ಪ)
 ಉತ್ತರಾದಿಚೈತ್ಯಾಲಯಗಳ ವಿವರ
 ಉದಯ ರಾಗಗಳು
 ಉದಯರಾಗದ ವಚನ
 ಉದಾಹರಣಗದ್ಯ — ಸೋಮನಾಥ
 ಉದ್ಧರಣೆ
 ಉದ್ಧರಣೆಯ ಕಟ್ಟು
 ಉದ್ಧರಣೆಯ ಸಂಬಂಧ
 ಉದ್ಧವಪ್ರಶ್ನ ಟೀಕೆ

ಉಪದೇಶ ಸಂಗ್ರಹ
 ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳ (ಇಂ) ಟೀಕೆ
 ಉಪಸರ್ಗಕೇವಲಿಗಳ ಕಥೆ
 ಉಸ್ತಾಲಿಗರ ಉತ್ಪತ್ತಿ
 ಉರಿಲಿಂಗಸ್ತವ
 ಎಪ್ಪತ್ತೆರಡು ಕೇಣಿಯ ಉತ್ಪತ್ತಿ
 ಎಲಹಂಕನಾಡಪ್ರಭು ಕೆಂಪೆಗೌಡರಯ್ಯನವರ
 ವಂಶಾವಳಿ

ಎಲ್ಲ ಪ್ರಮಥರ ಬೆಡಗಿನ ವಚನ
 ಎಲ್ಲಾ ಪುರಾತನರ ವಚನ
 ಏಕಸ್ವರೂಪ ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರ
 ಏಕಾಂತರಾಮಯ್ಯನ ಚರಿತ್ರೆ
 ಏಕಾಂತರಾಮಿ ತಂದೆಗಳ ೭ಗಳೆ
 ಏಕಾಕ್ಷರನಿಘಂಟು ಟೀಕೆ
 ಏಕೋತ್ತರಶತಸಂಖ್ಯಂಧ
 ಏಕೋತ್ತರಶತಸ್ಥಲ ಸಾರಸಂಗ್ರಹ
 ಐದುಬಗೆಯ ಸ್ತೋತ್ರ
 ಐರಾವತ (ಸಾಂ) — ಎಂಬಾಚಯ್ಯ
 ಐರಾವತ (ಹಾ)
 ಐರಾವತ ಕಥೆ (ಗ)
 ಓಗಟಿಯ ಜೌಪದ
 ಔಷಧಯೋಗವಿವರಣ (ಗ)
 ಔಷಧವಿಧಾನ (ಗ)
 ಕಂಠೀರವರಾಜಪದಗಳು
 ಕಂದಪಂಚಸ್ತೋತ್ರ
 ಕಂಸವಧೆ (ಯ)
 ಕಕ್ಕೋಕ (ಪ)
 ಕಟ್ಟಿಗೆಹಳ್ಳಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ತಾರಾವಳಿ
 ಕಣ್ಣಪ್ಪನವರ ಕಥೆ
 ಕದಂಬನೀತಿ ಪದ್ಯಗಳು
 ಕದಂಬನೀತಿಯ ವಚನ
 ಕದಿರೆರಾಯರ ಪೂರ್ವವೃತ್ತ
 ಕನಕಪುರೀ ಚರಿತ್ರೆ
 ಕನರಾದೇವದ ಜ್ಞಾನಾಜ ವಂಶಾವಳಿ
 ಕನಕನ ಫಲ (ಗ)
 ಕನ್ನಡ ಗಣಿತ
 ಕನ್ನಡ ಗಾದೆಗಳು

ಕನ್ನಡ ದೇವಿ:ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ
 ಕನ್ನಡವದ ಭಂಡಾರ
 ಕನ್ನಡವದ ಮಂಜೂಷೆ
 ಕನ್ನಡ ಸ್ತೋತ್ರರತ್ನ
 ಕಬ್ಬಜಿನ್ನ
 ಕಬ್ಬಿಗರ ಕಾಮ
 ಕಮಲಾಚಲದ ಕೋಟಿಯ ಕೈಫಿಯತ್ತು
 ಕರಣಪ್ರಕಾಶೀಕೆ (ಮೂಲ ಬ್ರಹ್ಮದೇವಕೃತ)
 ಕರಣಪ್ರಕಾಶಿಕೆಯ ಟೀಕೆ
 ಕರಣಹಸುಗೆಯ ಬಯಲನುಡಿ
 ಕರವೀರರಾಯಚರಿತ್ರೆ
 ಕರಸ್ಥಲದ ವೀರಣ್ಣಗಳ ವಚನ
 ಕರಸ್ಥಲದ ನಾಗಲಿಂಗಯ್ಯನ ಚರಿತ್ರೆ (ಶಕ
 1672) — ಶಿವನುಗ

ಕರಿಕಾಲಚೋಳ ಚರಿತ್ರೆ
 ಕರಿಬಸವೇಗ್ವರನ ವಚನ
 ಕರ್ಣಾರ್ಜುನರ ಕಾಳಗ
 ಕರ್ಣಾಟಕ ಧಾತುಮಾಲಿಕೆ
 ಕರ್ಣಾಟಕ ನಿಘಂಟು (ವೃ)
 ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಾಷಾಮಂಜರಿ (ಅಶ್ವಾಚಪ್ರಕ್ರಿಯೆ)
 ಕರ್ಣಾಟಕ ರಘುವಂಶ (ಪು)
 ಕರ್ಣಾಟಕ ಶಬ್ದ
 ಕರ್ಣಾಟಕಶಬ್ದಮಂಜರಿಯ ಟೀಕೆ
 ಕರ್ಣಾಟಕ ಶಬ್ದಸಿದ್ಧಿ
 ಕರ್ಮಪ್ರಕೃತಿ ಟೀಕೆ
 ಕಲ್ಪಸಂಗ್ರಹ (ವೈದ್ಯ)
 ಕಲ್ಮಲಿಯ ವೃತ್ತ
 ಕಲ್ಯಾಣನ ಕರಣರು ನಿರೂಪಿಸಿದ ಸೂತ್ರ
 ಕಲ್ಯಾಣ ಪಟ್ಟಣದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ
 ಕಲ್ಯಾಣಪುರ ಮಹಿಮೆ
 ಕವಿಕಂಠಸಾರ
 ಕವಿಕಾಮದೊರೆ
 ಕವಿಸಮಯ
 ಕಸ್ತೂರಿತಲಕ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿನ ಟೀಕೆ
 ಕಳಿಂಗನೀತಿ
 ಕ್ಷತ್ರಚೂಡಾಮಣಿಯ ಟೀಕೆ
 ಕ್ಷಪಣಸಾರ ಟೀಕೆ

ಕ್ಷಮಾಮೋಡಶಿಯ ಟೀಕೆ
 ಕಾಪಾಲಿಕಮತದ ವರ್ಣನೆ
 ಕಾಮಚರಿತದ ಹಾಡು
 ಕಾರ್ತೀವನ ತೊರವಿ
 ಕಾಮಲೀಲಾತಂತ್ರ
 ಕಾರ್ತಿಕಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ
 ಕಾಲಚಕ್ರ
 ಕಾಲಜ್ಞಾನ — ನಡಮಾಮಿಡಿ ಕರಿಬಸವಸ್ವಾಮಿ
 ,, ,, — ಬಾಗಡಿಕೋಟಿ ಚಿಕ್ಕಸ್ವಾಮಿ
 ,, ,, — ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ
 ಕಾಲಭಂಜನ ಚಾರಿತ್ರೆ (ಶ್ಲೋಕನಸಾಂಗತ್ಯ II,
 132)

ಕಾವ್ಯಸಾರ — ಅಲ್ಲಕವಿ
 ಕಾಳಿಕಾವಟಲ ಟೀಕೆ
 ಕ್ರಿಯಾಕಾರಕ
 ಕ್ರಿಸ್ತಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿ ವಿನೇಕ
 ಕ್ರಿಸ್ತಮತಬೋಧೆ
 ಕೀಚಕಸಂಹಾರ
 ಕೀರ್ತನಾಲಕ್ಷಣ
 ಕೀರ್ತನೆಗಳು — ವೀರಣ್ಣಕವಿ
 ಕೀರ್ತಿರಾಜವಿಜಯ (ಗ)
 ಕೀಲಕಪಟಲಟೀಕೆ
 ಕುಂದಾಪುರದ ವರ್ಣನೆ
 ಕುಂಬಾರಗುಂಡಯ್ಯನ ಕಥೆ
 ಕುಂಭಕರ್ಣಯುದ್ಧ
 ಕುಮಾರರಾಯಚರಿತ್ರೆ — ರಂಗಯ್ಯ
 ಕುಮಾರಿ
 ಕುರುಬರಟ್ಟುಮತ
 ಕುರುಬರ ರಮಲುವಿಷ್ಣು
 ಕುವಲಯಾನಂದ ಟೀಕೆ
 ಕ್ಷುದ್ರಮಂತ್ರ
 ಕೂಷ್ಮಾಂಡಪುರಾಣ
 ಕೃಷ್ಣಕರ್ಣಾಮೃತ ಟೀಕೆ — ಚಿಲುವಾಂಬೆ
 ಕೃಷ್ಣಗೋಪೀಸಂವಾದ (ಹಾ)
 ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರವರ ವಂಶಾವಳಿ (ಶಕ
 1787) — ವಂಶಾವಳಿ ರಾಮಯ್ಯ

ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಮಂಗಳ ಮಂಜರಿ—ಉಪಾಧ್ಯಾಯ
ಮುದುಕಶ್ರೀನಿವಾಸಯ್ಯಂಗಾರ್

ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಮಂಗಳಾಷ್ಟಕ—,,

ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಸೋಪಾನೆ

ಕೃಷ್ಣರಾಜಾಭ್ಯುದಯ ಟೀಕೆ (8ಸರ್ಗ)

ಕೃಷ್ಣರಾಜೇಂದ್ರ ವಿಲಾಸ (ಯ)—ಶ್ರೀನಿವಾಸ
ಸಿದ್ಧಾಂತಿ

ಕೃಷ್ಣರಾಯ ರಾಜ್ಯವಾಳದ ವಿವರ

ಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನರ ಕಾಳಗ (1685)

,, (ಸಾಂ)—ಎಂಬಾಚಯ್ಯ

ಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನರ ದುಂದುಮೆ—ಬಸವಲಿಂಗ

ಕೃಷ್ಣಾರ್ಜುನ ಸಂಗ್ರಾಮ (ಯ)

ಕೆಂಪರಾಯರ ಹಾಡು

ಕೆಳದಿಯರಸರ ಪೂರ್ವೋತ್ತರ—ಚೆನ್ನ ಭಂಡಾರ
ಪುರುಷೋತ್ತಮಯ್ಯ

ಕೆಳದಿಯರಸರ ವಂಶಾವಳಿ

ಕೇದಾರೇಶ್ವರ ಕಥೆ

ಕೇರಳಪ್ರಶ್ನ (ಷ)

ಕೈವಲ್ಯದರ್ಪಣ (ಹಾ) —ಬಾಲ ಲೀಲಾ ಮಹಂ
ತ ಶಿವಯೋಗಿ

ಕೈವಲ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯ ಟೀಕೆ

ಕೈವಲ್ಯಸಾರ ಟೀಕೆ

ಕೈವಲ್ಯ ಸೋಪಾನ

ಕ್ರೈಸ್ತ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಪತಕ (1838)

ಕೊಂಕಣಿಗರ ಮತದ ವರ್ಣನೆ

ಕೊಂಡಗೂಳ ಕೇಶಿರಾಜಯ್ಯಗಳ ವಚನ

ಕೊಂಬು ಕಾಳಿ ಮಾಡುವ ವರ್ಣನೆ

ಕೊರವಂಜಿ —ಇಮ್ಮಡಿ ಮುರಿಗೆಸ್ವಾಮಿ

ಕೊಲ್ಲಿನಾಕೆಯ ಪುರಾಣ

ಕೋಶತ್ರಯ ಖಂಡ

ಕೋಶ ಪ್ರತಿಕೋಶ ಟೀಕೆ—ಅನಧೂತ ಶಿವಯೋಗಿ

ಕೋಳೂರು ಕೊಡಗೂಸಿನ ಕಥೆ

ಖಗಪ್ರಕಾಶಟೀಕೆ

ಗಂಗಾ ಗಿರಿಜಾ ಸಂವಾದ

ಗಂಗಾ ಗೌರಿ ಸಂವಾದ ಕಾವ್ಯ

ಗಂಗಾವತರಣ (ಚಂ)—ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಣಪ್ಪ

ಗಂಗೋದಯದ ಟೀಕೆ

ಗಣ ಸಾಂಗತ್ಯ

ಗಣಾದಂಬರ—ಚೆನ್ನ ಬಸವ

ಗಣಿತವಿಳಾಸ ಟೀಕೆ

ಗರಳಪುರೀಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ

ಗರುಡ ಪುರಾಣ ಟೀಕೆ

ಗರುಡ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿನ ಟೀಕೆ

ಗರುಡಮಂತ್ರ ಟೀಕೆ

ಗಿರಿಜಾ ಕಲ್ಯಾಣ (ಹಾ)

ಗಿರೀಶ ಪತಕ

ಗೀತಗೋಪಾಲ ಟೀಕೆ—ಅಪ್ರಮೇಯಶಾಸ್ತ್ರಿ

ಗೀತ ವೀತರಾಗ

ಗೀತವೀತರಾಗದ ಟೀಕೆ

ಗೀತಾಭಾರತ—ಸದಾನಂದಯೋಗಿ

ಗುಂಡ ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯನ ಕಥೆ (ತ್ರಿ)

ಗುಂಡ ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯನ ಶಿವಸೌಖ್ಯ

ಗುಂಡ ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯನ ಸಾಂಗತ್ಯ

ಗುಂಡ ಲೋಮ್ಮಗಳ ಸಂಗ

ಗುಣಗಾಂಕಿಯಂ

ಗುಣಜೀವ ಮಾರ್ಗಜಾಸ್ಥಾನ

ಗುರುಕರಣ ತ್ರಿಪದಿ

ಗುರುಕರುಣಾಮೃತದ ವಚನ (ಷ)

ಗುರುಬಸವರೂಢರ ವಚನ

ಗುರು ಬೋಧಾಮೃತ (ಷ)—ಕೆರೆಯೂರು ಪುರದ
ಗುರುದೇವ

ಗುರುಬೋಧೆ

ಗುರುಭಕ್ತಿ ಚಿಂತಾಮಣಿ ಕಥೆ

ಗುರು ಶಂಕರೇಶ್ವರಪತಕ (ಷ)

ಗುರುಶಿಷ್ಯ ಬೋಧೆ—ಕೃಷ್ಣಯೋಗೀಂದ್ರ

ಗುರುಶಿಷ್ಯ ಸಂಪೋಧೆ

ಗುಹೇಶ್ವರ ಗುಟ್ಟು

ಗುಹೇಶ್ವರ ಚರಿತ

ಗುಹೇಶ್ವರ ವಚನ ಟೀಕೆ

ಗೊಮ್ಮ ಟಾಡ್ಯಾಯ —ಸೂರಿಪಂಡಿತ

ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರ ಚರಿತ—ಬ್ರಹ್ಮಸೂರಿಶಾಸ್ತ್ರಿ

ಗೊರಕನಾಥಮತವರ್ಣನೆ

ಗೊರಕನ ಸಂವಾದನೆ

ಗೋತ್ರಪ್ರವರ ನಿರ್ಣಯಟೀಕೆ

ಗೋಪದ್ವೈತ್ರಮಹಿಮೆ (ಪದ್ಮಪುರಾಣ)
ಗೋಪಿಯ ಹಾಡು
ಗೋಪೀ ವಸ್ತ್ರಾಭರಣಾದ ಕಥೆ ಮಾನಮಧುರ
ದಾಸ

ಗೋವರ್ಧನಗಿರಿ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ
ಗೋವಿನ ಕಥೆ (ಸ)
ಗೋವಿನ ಹಾಡು
ಗೌಳಿಯ ಶಕುನ
ಘಟೋದ್ಧರಣೆ
ಚಂದ್ರಪುನವರ ಪದ
ಚಂದ್ರದ್ರೋಣ ಸರ್ವತದ ವರ್ಣನೆ
ಚಂದ್ರಸ್ವರಫಲ
ಚಂದ್ರಹಾಸನ ಕಥೆ—ನಂಜುಂಡ
ಚಂದ್ರೋದಯ ವರ್ಣನೆ
ಚಕ್ರಭೇದಸ್ಥಲ ಲಕ್ಷಣ
ಚತುರ್ವಿಂಶತಿಜನಸ್ತೋತ್ರ
ಚತುರ್ವಿಧಾರ್ಪಣ (ಗ)
ಚತುರ್ಶ್ಲೋಕಿಯ ಟೀಕೆ
ಚವ್ವೀಸರಾಣಟೀಕೆ
ಚಾಟುಶ್ಲೋಕ ಟೀಕೆ
ಚಾಣಕ್ಯನ ಕಥೆ
ಚಾಣಕ್ಯನೀತಿ
ಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ವಂಶರತ್ನಾಕರ
ಚಾಮುಂಡಿಕಾ ಲಘುಘಂಟು ಟೀಕೆ
ಚಿಕದೇವರಾಜ ಚೌಪದ — ಸಿಂಗರಾರ್ಯ
ಚಿಕದೇವರಾಜ ಜನನ ಪೂರ್ವೋತ್ತರ
ಚಿಕದೇವರಾಜ ಯಶೋಭೂಷಣ (ಗ)
ಚಿಕದೇವರಾಜ ವಂಶಪ್ರಭಾವ (ಗ)
ಚಿಕಿತ್ಸಾಸಂಗ್ರಹ ಟೀಕೆ
ಚಿಕಿತ್ಸಾಸಾರಸಂಗ್ರಹ ಟೀಕೆ
ಚಿತ್ರದುರ್ಗದ ಸಾಳೆಯಗಾರರ ವಂಶಾವಳಿ
ಚಿತ್ರಶೇಖರ ಸೋಮಶೇಖರ ಚರಿತ್ರೆ—ಭಾಳನೇತ್ರ
ಚಿತ್ರಸೇನ ಕಾಲಗ—ಲಿಂಗರಾಜ
ಚಿದಂಬರಯಂತ್ರೋದ್ಧಾರ
ಚಿದ್ಧನಚಾರಿತ್ರೆ
ಚೀಲಾಳನ ಬೈಲಾಟದ ಕಥೆ
ಚೂಡಾರತ್ನ ಶತಕ

ಚೆನ್ನಡಣಾಯಕರ ವಚನ
ಚೆನ್ನಬಸವ ಪಟ್ಟಣ ವಿವರಣೆ
ಚೆನ್ನಬಸವ ಸ್ತೋತ್ರ
ಚೆನ್ನಬಸವಸ್ತೋತ್ರದ ರಗಳೆಯ ಟೀಕೆ
ಚೆನ್ನಬಸವೇಶ್ವರದೇವ ಕಥೆ
ಚೆನ್ನಮಲ್ಲೇಶ್ವರ ಶತಕದ ಟೀಕೆ
ಚೆನ್ನಾಂಬಿಕಾ ಸ್ತೋತ್ರ—ಬಸವರಾಯ
ಚೇಳಿನ ಹಾಡು
ಚೈತ್ಯಾಲಯ ವಂದನೆ (ಸಾಂ)
ಚೈತ್ಯಾಲಯ ವರ್ಣನೆ (ವೃ)
ಚೋಳಪಾಂಡ್ಯನ ಚರಿತೆ
ಚೋಳರಾಜ ಪಾಂಡ್ಯರಾಜ ಚರಿತೆ
ಜಂಗಮ ಚರಿತ್ರೆ (ಚಂ)
ಜಂಗಮಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಟೀಕೆ
ಜಂಗಮಲಿಂಗಾರ್ಚನ ಟೀಕೆ
ಜಂಗಮ ವಚನ
ಜಂಗಮಾಧಿಕೃತ ಸಂಗ್ರಹ ಟೀಕೆ
ಜಂಬೂನದಾಂಬಕನ ಚರಿತ್ರೆ
ಜಪಲಕ್ಷಣ (ಗ)
ಜಯಸ್ತೋತ್ರ
ಜಲವಾಸ್ತು
ಜಾತಕಚಂದ್ರಿಕಾ ಟೀಕೆ—ಸಿದ್ಧಾಂತ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯರಾಸ್ತಿ
ಜಾತಕ ಲಗ್ನಫಲ ಟೀಕೆ
ಜ್ಞಾನಕೋರವಂಜಿ—ಅಕ್ಕಗಳು
ಜ್ಞಾನಚರಿತ್ರೆ
ಜ್ಞಾನಜ್ಯೋತಿ
ಜ್ಞಾನತಿಲಕ
ಜ್ಞಾನಬೋಧಿ
ಜ್ಞಾನ ಶತಕ
ಜ್ಞಾನೋದಯ ಸಾರಾಮೃತ
ಜಬ್ಬಲಾಮಾಲಿನೀಕಲ್ಪ ಟೀಕೆ
ಜಿನಗೇಹಗಣನೆ (ಸಾಂ)
ಜಿನದತ್ತರಾಯ ಚರಿತ್ರೆ—ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯ
ಜಿನಧರ್ಮ (ಸಾಂ)
ಜಿನಮತಸ್ವರೂಪ
ಜಿನಸ್ತೋತ್ರ

జనశ్లోత్త్ర సంగ్రహ
 జీవంధర చరిత్ర (సాం)—బ్రహ్మకవి
 జీవన్నక్తి తత్వబోధనసార (హా)
 జీవన్నక్తి బోధ
 జీవసంబోధనాష్టక
 జీనశధేಗಳು
 జీనజయమాలి
 జీనధర్మ
 జీనపూజావిధాన
 జీనచిరుదావళి
 జీనమంత్రకాస్త్ర
 జీనమతతత్వ
 జీనమత వర్ణన—మద్దగిరి పద్మయ్య
 జీనర గృహ్యసూత్ర
 జీనసారక్రియాసంగ్రహ టీక
 జీమినసూత్ర టీక
 జ్యోతిష—శివగ
 టీపుసుల్తానర చరిత
 తంక్రసార టీక—రంగనాథదీక్షిత
 తత్వదర్పణ
 తత్వపద (త్రి)
 తత్వపదಗಳು—ఘనమతదప్ప
 తత్వప్రకాశిక
 తత్వబోధ (సాం)
 తత్వమాలి
 తత్వవివర టీక
 తత్వ వివేక
 తత్వసారటీక
 తత్వార్థ టీక
 తత్వార్థ మోక్ష శాస్త్ర
 తత్వార్థసూత్ర టీక
 తత్వార్థాధిగమ మోక్ష శాస్త్ర టీక—చిదా
 నందకవి
 శాండవశ్లోత్త్ర
 త్రిపురసంహారశధే
 త్రిలోక చరిత
 తీర్థకర పురాణ (గ)

తులసి మాహాత్మ్య (హా)
 తులకావేరి మాహాత్మ్య టీక—సూర
 నూరు శంకరప్ప
 తుళువదేశద వర్ణన
 శూర్య—షణ్ముషి స్వామి
 త్పణబిందురాజన చరిత్ర (య)
 తంకలి వేష్ట పోత్పత్తి
 తన్నాచార్యప్రభావదీపిక
 తన్నాలరామకృష్ణన శధేಗಳು
 తోంటద సిద్ధలింగశ్లోత్త్ర (శ)
 దక్షబ్రహ్మన శధే
 దక్షిణదేశద చరిత్ర—హేళిహేలన్నూరు
 సుబ్బయ్య
 దత్తాత్రేయశవచ టీక
 దశభక్తి టీక
 దశవిధ పాదోదక
 దశాంగ సృష్టి
 దశావతార శధే (గ)
 దానవృత శధే (య)
 దాసర పదಗಳು
 ద్వాత్రింశదపతారಗಳು
 ద్వాదశమంజరీ టీక
 ద్వాదశానుప్రేక్ష (వృ)—బ్రహ్మయ్య
 ద్వాదశానుప్రేక్షయ టీక
 దిల్లిరాజర చరిత్ర
 దీక్షావిధాన (శ)
 దీపదశలి శధే (శ)
 దుర్గామాహాత్మ్య (గ)
 దుర్గావిజయ (య)
 దూతలక్ష్మణ
 ద్వగ్వర్క వివేక (శ)—భోగానంద
 దేవగౌడనకళ్యయ పూర్వోత్తర
 దేవరాజ విజయ—చేన్నయ్య
 దేవాంగ పూర్వోత్తర
 దేశ్యనామార్థకంఠ
 ద్వైతసంప్రేక్ష (చం)
 దౌపది వివాహ (శ)

ದೌಪದೀವಸ್ತ್ರ ಪಹಾರ—ಲಿಂಗರಾಜ
 ಧನಂಜಯನಿಘಂಟು ಟೀಕೆ
 ಧರ್ಮನೀತಿ (ಷ)
 ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ ಟೀಕೆ
 ಧವಳಿದ ಹಾಡು
 ಧವಳ ಶೋಭಾನ
 ಧ್ಯಾನಸ್ವರೂಪ
 ನಂಜನಗೊಡು ಮಹಿಮೆ (ಷ)
 ನಂದಿಕೇಶ್ವರ ಚಿಂತಾಮಣಿ
 ನಂದೀಶನ ಅಕ್ಷಪ್ರಶ್ನೆ
 ನಕ್ಷತ್ರಯ್ಯಾರು ಸುಶೀಲೆಯರ ಚರಿತೆ
 ನಕ್ಷತ್ರಚೂಡಾಮಣಿ (ಗ)
 ನಕ್ಷತ್ರದೋಷ ಟೀಕೆ
 ನಕ್ಷತ್ರಮಾಲೆ
 ನಕ್ಷತ್ರಯೋಗಾದಿ ಫಲ
 ನಗರದ ವೀರಭದ್ರನಾಯಕನ ವಂಶಾವಳಿ
 ಪಗರದ ಸರ್ಜಪ್ಪನಾಯಕನ ಲಾವಣಿಗಳು—ಗಂಗ
 ನನ್ನಯ್ಯಚಾರಿತ್—ರಾಮಕವಿ
 ನವಗ್ರಹಚಿಂತಾಮಣಿ
 ನವಚಕ್ರದ ವಚನ
 ನವಚಕ್ರ ನಿರ್ಣಯ
 ನವರತ್ನ ಚಿಂತಾಮಣಿ
 ನವರತ್ನಸೂತ್ರದ ವಚನ
 ನವರಾತ್ರಿ ವರ್ಣನೆ
 ನವೀನ ಪದರತ್ನಮಾಲೆ (ಹಾ)
 ನಾಗಭಕ್ತಿಯ್ಯನ ಕಾವ್ಯ
 ಸಾಗಲಿಂಗನ ಕಥೆ
 ನಾಟ್ಯನಮಿತ್ತಂಡಿಯರ ಕಥೆ
 ನಾಡಿನಿವಾಸ (ಗ)
 ನಾಡೀಪರೀಕ್ಷೆ—ವೀರರಾಜ
 ನಾಡೀಪರೀಕ್ಷೆಯ ಟೀಕೆ
 ನಾಡೀಸ್ವರಶಾಸ್ತ್ರಶಿಲ್ಪ—ವೇದಗಿರ್ಯಾಚಾರ್ಯ
 ನಾಣ್ಯಗಳ ವರ್ಣನೆ
 ನಾನಾರ್ಥ ಕನ್ನಡಧಾತು ಶಬ್ದಮಂಜರಿ
 ಸಾನೂಲು ಬಿಡಗು
 ಸಾರಾಯಣಸ್ತವರಾಜ
 ನಿದುಗಲ್ಲರಸರ ವಂಶಾವಳಿ

ನಿಜಲಿಂಗ ವಚನ
 ನಿಜರಣರ ತ್ರಿವಿಧಿ
 ನಿರಂಜನ ಶತಕ
 ನಿರಾಳಗೋಪ್ಯ
 ನಿರ್ಮಲಚರಿತ ಸ್ತುತಿ
 ನಿಷ್ಕಲಗೀತೆ
 ನಿಷ್ಕಲ ಶತಕ
 ನೀತಿಬೋಧಕ ಶತಕ
 ನೀತಿಸಂಗ್ರಹ
 ನೀತಿಸಾರ ಟೀಕೆ
 ನೀಲಮ್ಮ ನತ್ರಿಪದಿಯ ಟೀಕೆ
 ನೀಲಮ್ಮನ ವಚನ
 ನೀಲಮ್ಮನ ಸ್ತೋತ್ರದ ಟೀಕೆ
 ನೀಲಾಂಬಿಕಾ ಲಲಿತ ಸ್ತೋತ್ರ (ಷ)
 ನೂತನ ಕುಶಲವರ ಕಥೆ (ಯ)
 ನೂರೆಂಟು ದಿವ್ಯದೇಶಗಳ ವಿವರ
 ನೂರೊಂದು ರಗಳೆ
 ನೈಜಾಮುಲ್ಲಾಮಲ್ಲರ ಜಯದ ವರ್ಣನೆ
 ನೈಷಧಟೀಕೆ
 ನೋಂಪಿಯ ಕಥೆ
 ಪಂಚಕಾಲ ಟೀಕೆ
 ಪಂಚಕೋಶ ನಿರ್ಣಯ (ಗ)
 ,, (ಸಾಂ)
 ಪಂಚಗುರುಸ್ತೋತ್ರ
 ಪಂಚತಂತ್ರ—ಗಿರಿಭಟ್ಟ
 ಪಂಚತಂತ್ರ ಟೀಕೆ
 ಪಂಚವಕ್ತಿ ಶಕುನ
 ಪಂಚಪದ ಮಂತ್ರಮಹಿಮೆ
 ಪಂಚಭಾಷಾ ಪ್ರಬಂಧ (ಚಂ)
 ಪಂಚಮಹಾಭೂತಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿ
 ಪಂಚವಿಂಶತಿ ಲೀಲಾಕಾವ್ಯ (ಷ)—ಬೇಟೆರಾಯ
 ಪಂಚಶಿಖಾಸ್ತೋತ್ರ
 ಪಂಚಾಂಗಗಣಿತ ಟೀಕೆ
 ಪಂಚಾಚಾರ್ಯರ ಶೋಭನದ ತ್ರಿವಿಧಿ
 ಪಂಚಾಚಾರ್ಯ ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯ
 ಪಂಚಾಚಾರ್ಯ ವಂಶಾವಳಿಯ ಟೀಕೆ
 ಪಂಚೀಕರಣ ಟೀಕೆ

ಪಂಚೀಕರಣ ಪದಗಳ ಟೀಕೆ
ಪಂಡಿತಚರಿತ್ರೆ
ಪತಿವ್ರತಾ ಸ್ತೋತ್ರಮು
ಪತಿವ್ರತೆಯ ಚರಿತ್ರೆ(ಲೋಪಾಮುದ್ರೆ)
ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಪಕ್ಷಿಶಕುನ(ಗ)
ಪ್ರತಿಸಾದಕ ಶತಕ

ಪ್ರತಿಷ್ಠಾತಿಲಕ ಟೀಕೆ
ಪದ್ಯಪುರಾಣ ಟೀಕೆ
ಪದ್ಯನಾನಾರ್ಥ
ಪದ್ಮಾವತೀಕಲ್ಪ ಟೀಕೆ
ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನ ಚರಿತ್ರೆ-ದೇವರಸ
ಪ್ರಪನ್ನಾಮೃತ-ರಾಯಸದ ವರದಾರ್ಯ
ಪ್ರಭಾವ ದೀಪಿಕೆ
ಪ್ರಭುದೇವ ತಾರಾವಳಿ
ಪ್ರಭುದೇವರ ಸೃಷ್ಟಿಯ ವಚನದ ಟೀಕೆ
ಪ್ರಭುಲೀಲೆ
ಪ್ರಮೋಹಚಿಕಿತ್ಸಾ ಟೀಕೆ
ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಸ್ತಕಾಶಿಕೆ
ಪರಮತಗಜಾಂಕುಶ
ಪರಮಮೂಲಜ್ಞಾನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ
ಪರಮರಹಸ್ಯೋಪದೇಶ ಸಂಗ್ರಹ
ಟೀಕೆ

ಪರಮಶಿವಾಧಿಕೃತ ಚೂಡಾಮಣಿ-ಸಿದ್ಧನಂಜಯತಿ
ಪರಮಾರ್ಥಜ್ಞಾನತ್ರಿಪದಿ
ಪರಮಾರ್ಥತತ್ತ್ವ ಬೋಧೆ
ಪರಮಾರ್ಥಿಕೆ
ಪರವಸ್ತುಸ್ವರೂಪ ನಿರ್ಣಯ ಟೀಕೆ
ಪರವಾದಿಗಜಾಂಕುಶ ತಾರಾವಳಿಯ ಟೀಕೆ
ಪರಾಶರಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ ಟೀಕೆ
ಪರಾಯಮಂಜರಿಯ ಟೀಕೆ (ವೈದ್ಯನಿಘಂಟು)
ಪರ್ವತಚರಿತ್ರೆ (ಷ)
ಪಶ್ಚಿಮರಂಗಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ (ಗ)
ಪಶ್ಚಿಮರಂಗನಾಯಕಸ್ತೋತ್ರ

ಟೀಕೆ
ಪ್ರಶೋತ್ತರಚಿಂತಾಮಣಿ
ಪ್ರಶೋತ್ತರ ರತ್ನಮಾಲೆಯ ಟೀಕೆ
ಪ್ರಸನ್ನಕೃಷ್ಣಕೊರವಂಜಿ (ಯ)

ಪ್ರಸನ್ನಕೃಷ್ಣಪಾರಿಜಾತ-ತಾಳೂತು ವೆಂಕಟರ
ಮಣ

ಪ್ರಸನ್ನಲಿಂಗನ ಹಾಡು
ಪ್ರಸಾದಚಿಂತಾಮಣಿ (ಸಾಂ)
,, —ಜಡೆಯ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ
ಪ್ರಸಾದಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ
ಪ್ರಸಾದವಾಕ್ಯ-ಎರಡನೆಯ ಚಿನ್ನಬಸವ
ಪಾರಶಾಲಾವರ್ಣನೆ-ನೃಹರಿ
ಸಾಮೋದಕಪ್ರಸಾದ ಲಿಂಗಾರ್ಪಣಕ್ರಮದ ಟೀಕೆ
ಪಾರಮೇಶ್ವರ ಟೀಕೆ

ಪಾರ್ಥನಜೋಗಿಹಾಡು-ವೀರಭದ್ರ
ಪಾರ್ವತಿಕೊರವಂಜಿ-ಟೆಂಕಸಾಲೆರಾಘವ
ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಬಳಿತೊಡಿಸಿದ ಸೋಬಾನೆ
ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಬಳಿತೊಡಿಸಿದುದು (ಹಾ)
ಪಾರ್ವತಿಯನ್ನು ಹಸೆಗೆ ಕರೆದ ಸೋಬಾನೆ
ಪಾರ್ವತೀಕಲ್ಯಾಣ (ಹಾ)
,, (ಸಾಂ)

ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥಕೀರ್ತನೆ
ಪಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಸೋಮನಾಥನ ಪಂಚಗದ್ಯದ ಟೀಕೆ
ಪಾತ್ರಲಿಂಗನಿರ್ಣಯ
ಪಾತ್ರಕೃತಿಕಭೂಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರ-ಹೂಲಿಗೋಳದ
ಭುಜಂಗರಾಯ.
ಪಿಂಗಲಾಮತಸಂಗ್ರಹ ಟೀಕೆ (ಮೂಲ ರೇಚಿರಾ
ಜಿಯ).

ಪುತ್ರಕಾಮೇಷ್ಟಿ ನಾಟಕ
ಪುರಂದರ ಸಾಂಗತ್ಯ
ಪುರಾತನ ಭಕ್ತವಿಲಾಸ
ಪುರಾತನರ ರಗಳೆ-ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ
ಪುರಾತನವಚನ
ಪುಷ್ಪಲಿಂಗಚರಿತ್ರೆ
ಪೂಜ್ಯಪಾದಚರಿತ್ರೆ-ಸೂರಿಪಂಡಿತ
ಪೂರ್ವಚಾರ್ಯರ ತನಿಯನುಗಳು
ಫಕೀರೇಶ್ವರಪುರಾಣ
ಬಟ್ಟಿಮಾಡುವ ವರ್ಣನೆ
ಬಣಜಿಗರ ಪೂರ್ವೋತ್ತರ
ಬತ್ತೀಸರಾಗ

ಬುಭ್ರುನಾಹನಕಾಳಗದ ಹರಕೆ (ಹಾ)
 ಬಲ್ಲಾಳದರಿತೆ (ತಿ)
 ಬಲಿಚರಿತೆ—ನಂಜುಂಡ
 ಬಸವಚರಿತೆ
 ಬಸವನ ಅನುಭವ
 ಬಸವನ ಚಂದದ ಅರಮನೆ
 ಬಸವನ ಚರಿತೆ (ಪ. ಹಾ)
 ಬಸವವನಾಡದ ಕಂದ
 ಬಸವವ್ವನಾಯಕನ ಚರಿತೆ
 ಬಸವಪುರಾಣಾರ್ಥಪ್ರಕಾಶಿಕೆ (ಗ)
 ಬಸವವೃತ್ತಾಂತ
 ಬಸವನಪಡಕ್ಕರೀ ರಗಳೆ
 ಬಸವಸ್ತೋತ್ರ
 ಬಸವಸ್ತೋತ್ರದ ಕಂದ
 ಬಸವಸ್ತೋತ್ರದ ತ್ರಿವಿಧಿಯ ಟೀಕೆ
 ಬಸವಾದಿ ಪ್ರಮುಖರ ಚರಿತೆ (ಪ)
 ಬಸವೇಶ್ವರನ ಪವಾಡ
 ಬಸವೇಶ್ವರ ಸಂಗೀತ
 ಬಸವೇಶ್ವರ ಸಹಸ್ರನಾಮ
 ಬಹುನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರದ ಕಂದ
 ಬಳಿಮಾಡುವ ವರ್ಣನೆ
 ಬ್ರಹ್ಮಕೊರವಂಜಿ
 ಬ್ರಹ್ಮಗೀತೆ (ಪ)
 ಬ್ರಹ್ಮಗೀತೆಯ ಟೀಕೆ
 ಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಪದಗಳು(ಹಾ)
 ಬ್ರಹ್ಮಯ್ಯನ ಸುವಿ—ಮರದಳಿಯ ರಾಮಯ್ಯ
 ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಪುರಾಣ ಟೀಕೆ
 ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವಿವರ (ಗ)
 ಬ್ರಹ್ಮಾದ್ವೈತಸಿದ್ಧಾಂತ ಪಟ್ಟಿಲಾಭರಣ(ಗ)
 ಬ್ರಹ್ಮೋತ್ತರಖಂಡ—ರೇವಣ
 ಬಾಗಡಿಕೋಟಿಸ್ಥಲದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ—ನರಸಿಂಗೊಡ
 ಬಾಣಂತಿಯ ಲಕ್ಷಣ
 ಬಾಣಗದ್ಯ—ಸೋಮನಾಥ
 ಬಾಣಗಾರಿಕೆ
 ಬಾಣದ ವದನೆ
 ಬಾಣಾಸುರನ ಕಾಳಗ—ಸುಬ್ಬ
 ಬಾಲಗ್ರಹಚಿಕಿತ್ಸೆ (ಗ)

ಬಾಲಚಿಕಿತ್ಸೆ ಟೀಕೆ
 ಬಾಲರಾಮಾಯಣ
 ಬಾಲಲೀಲೆಯ ಲೋಗುಳದ ವಚನ
 ಬಿಜ್ಜವೈಯ ಕಥೆ
 ಬಿಜ್ಜದೇವಿಯ ವಚನ
 ಬಿಡುವಚನ (ಹಾ)
 ಬಿರುದಾವಳಿಗದ್ಯ ಚತುರ್ಭರಿತೆ
 ಬೀಗಿರೀರಂಗನಾಥನ ಕೀರ್ತಿಪಾಠ—ರಾಂ.ಪಯ್ಯ
 ಬಿಡ್ಡಿ ಸಾಗರಚರಿತೆ
 ಬೃಹತ್ಸಂಚಿನಮಸ್ಕಾರಪದ ಟೀಕೆ
 ಬಿದನೂರು ಸೀಮೆಯ ಮೃಗಗಳ ವರ್ಣನೆ
 ಬೆಳಗುತ್ತಿ ಅರಸುಗಳ ಚರಿತೆ
 ಬೆಳಗುಳದ ಸ್ಥಳಪುರಾಣ
 ಬೇಡರ ಚರಿತ್ರೆ
 ಭಕ್ತಾಧಿಕೃದ ಟೀಕೆ
 ಭಕ್ತಾಧಿಕೃತತ್ವವಳಿಯ ಟೀಕೆ
 ಭಕ್ತಿಕೀರ್ತನೆ
 ಭಗವದ್ಗೀತಾ ಟೀಕೆ—ರಾಜಕಂಠೀರವ
 , , — ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಚಾರ
 ಭಗವದ್ಗೀತಾರ್ಥಕೀರ್ತನ ಟೀಕೆ
 ಭಗವದ್ಗೀತೆ—ಹರಿದಾಸ
 ಭಟ್ಟಾಕಳಂಕಚರಿತ್ರೆ
 ಭದ್ರಬಾಹುಸಾಮುದ್ರಿಕಟೀಕೆ
 ಭರತಶಾಸ್ತ್ರ ಟೀಕೆ—? ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ
 ಭರ್ತ್ಯಹರಿಶ್ಚಂಗಾರಶತಕ ಟೀಕೆ
 ಭರ್ತ್ಯಹರಿಸುಭಾಷಿತ ಟೀಕೆ
 ಭಸ್ಮವಿಧಾನಕ್ರಮ
 ಭಾಗಣದ ದಾಸರ ಪದಗಳು
 ಭಾಗವತ (ಪ)—? ವೆಂಕಟಶೌರಿ
 ಭಾಗವತಪೂಜಾತಿಶಯ
 ಭಾಗವತಸಾರ
 ಭಾಗವತ ಸೋಬಾನೆ
 ಭಾಗಾನಗರದ ಕಥೆ
 ಭಾರತವಚನ
 ಭಾರ್ಗವಜಾತಕ ಟೀಕೆ
 ಭಾವಚಿಂತಾರತ್ನದ ಟೀಕೆ
 ಭಾವನಾಸಾರ ಟೀಕೆ

ಭಾವನಾಸ್ತೋತ್ರ

ಭಾವಪ್ರದೀಪಿಕೆ

ಭಾಷಾಮಂಜರಿ

ಭಿಕ್ಷು ಚರ್ಮೆಯ ಹಾಡು

ಭಿಕ್ಷು ದಾನಕಾವ್ಯ— ಕುಮಾರಮಲ್ಲಯ್ಯ

ಭಿಲ್ಲಮರಾಯನ ಸಾಂಗತ್ಯ

ಭೀಮಸೇನವಿಲಾಸ (ಯ)

ಭೀಮಸೇನಸೂಪಶಾಸ್ತ್ರದ ಟೀಕೆ

ಭೀಷ್ಮ ಕ್ರಾಂತಾಂಗವೃತ್ತಾಂತ

ಭೀಷ್ಮ ರತ್ನ (ಗ)

ಭುಜಬಲಪೂಜೆ (ಕಂ)

ಭುವನವರ್ಣ

ಭೂಗೋಳವಿಸ್ತಾರ

ಭೂಚಕ್ರವಿವರ... ? ಕೃಷ್ಣರಾಜ

ಭೂತಾಲಕಾಂಡ್ಯನ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನದ ಕಟ್ಟು

ಭೀಷಜಕಲ್ಪ ಟೀಕೆ

ಭೀಷಜಕಲ್ಪ ಸಾರಸಂಗ್ರಹ ಟೀಕೆ

ಭೈರವೇಶ್ವರನ ಪವಾಡ

ಮಂಡನಮಿಶ್ರಚರಿತ್ರೆ

ಮಂತ್ರ ಮಹತ್ವ

ಮಂತ್ರ ಮಹಾತ್ಮ್ಯದ ಕಂದ— ಎಳಮಲೆಯ

ಗುರುಶಾಂತದೇವ

ಮಂತ್ರಶಾಸ್ತ್ರ ಟೀಕೆ

ಮಡಿವಾಳಯ್ಯನ ಸಂಗೀತ

ಮಣಿಪುರದ ಪೂರ್ವೋತ್ತರ

ಮಣ್ಣೇಶ್ವರ ಪುರಾಣ

ಮಣ್ಣೇಶ್ವರಪುರಾಣದ ಟೀಕೆ

ಮತಸ್ವರೂಪ

ಮದಕೇರಿನಾಯಕಚರಿತ್ರೆ

ಮದನಪ್ರದೀಪಿಕೆ (ಚಂ)

ಮದನಮೋಹಿನಿಯ ಕಥೆ — ಲಕ್ಷ್ಮಯ್ಯ

ಮರಾಠರು ಚಿನ್ನ ಪಟ್ಟಣದ ಸಯ್ಯದಾಯಾಕೂಟನ

ಚರಿತ್ರೆ

ಮಧುರಮಂದಾರ

ಮನನ

ಮನೀಷಾಪಂಚಕ ಟೀಕೆ

ಮಯಮತ ಟೀಕೆ

ಮರುಳುದೇವರ ಕಂದಸಾರದ ಟೀಕೆ

ಮರುಳುಸಿದ್ಧ ಚರಿತ್ರೆ

ಮಲೆಬಸವಚರಿತ್ರೆ

ಮಲೆಬಸವಪುರಾಣ

ಮಲ್ಲಮರತರ ವಚನ

ಮಲ್ಲೇಶಶತಕ (ಷ) — ? ಗುರುಬಸವ

ಮಲ್ಲೇಶಸ್ತೋತ್ರ (ಷ)

ಮಸ್ತಕಾಭಿಷೇಕ ಚರಿತ್ರೆ

ಮಹಾದೇವೀಚಾರಿತ್ರೆ

ಮಹಾದೇವಿಯುಕ್ಕನ ಸೃಷ್ಟಿಯ ವಚನದ ಟೀಕೆ

ಮಹಾಭಾರತ ವಚನ

ಮಹಾವಾಕ್ಯ

ಮಹಿಮಾದಿ ಪಂಚಸ್ತೋತ್ರದ ಟೀಕೆ

ಮಾಂಡೂಕೋಪನಿಷತ್ತಿನ ಟೀಕೆ

ಮಾಗಡಿಸಾಳಿಯಗಾರರ ಚರಿತ್ರೆ

ಮಾಘಾಂಡಿಸಂಹಿತಾ ಟೀಕೆ— ಕುಮುದಚಂದ್ರ

ಮಾಚಿದೇವಪುರಾಣ

ಮಾಧವದಾಸರ ಪದಗಳು

ಮಾಧವಾಂಕನ ಕಾವ್ಯ

ಮಾನಸಪೂಜೆ (ಯ)

ಮುಕ್ಕಣ್ಣ ಜೋಳರಾಜಚರಿತ್ರೆ

ಮುಕುಂದಮಾಲೆಯ ಟೀಕೆ

ಮುಗ್ಧಸಂಗಯ್ಯನ ಚರಿತ್ರೆ

ಮುತ್ತಿನಕಂತೆ ವಚನ

ಮುರಿಗೆ ಶಾಂತವೀರಸ್ವಾಮಿಗಳ ಏಕೋನವಿಂಶತಿ

ಪ್ರಬಂಧದ ಟೀಕೆ

ಮುರಿಗೆಸ್ವಾಮಿಗಳ ಕಂದ

,, ತಾರಾವಳಿ

,, ಮುಕ್ತಿ ಪ್ರದೀಪಿಕೆ

,, ವಚನ

,, ಸಮಾಧಿಕ್ರಿಯೆ

ಮುರಿಗೇಂದ್ರವಿಜಯ

ಮುಹೂರ್ತ ಮುಕ್ತಾವಳಿಯ ಟೀಕೆ

ಮೂಗೂರರಸರ ಚರಿತ್ರೆ

ಮೂರುಸಾವಿರದ ಒಂಬತ್ತೂರು ವಚನ

ಮೂರುಸ್ತೋತ್ರದ ತ್ರಿವಿಧಿ

ಮೇಘಮಾಲೆ— ಮಾದಿರಾಜ

ಮೈದುನರಾಮಯ್ಯನ ಕಥೆ

,, ಚರಿತ್ರೆ

,, ವಚನ

,, ಸುವಿ

ಮೈಲಾರಿರಾಮನ ಚರಿತ್ರೆ (ಯ)

ಮೈಸೂರರಸರ ಕಥೆ

,, ಪಾರಂಪರ್ಯ

,, ವಂಶಾವಳಿ

ಮೈಸೂರಲ್ಲಿರುವ ಮರಾಟೆಯರ ಆಜಿವ ವರ್ಣನೆ

ಮೈಸೂರು ದೊರೆಗಳ ವಂಶಾವಳಿ

ಮೈಸೂರು ರಾಜರ ದಿಗ್ವಿಜಯ

,, ವಂಶಾವಳಿ

ಮೈಹಾರಿದ ಫಲ

ಮೋನಪ್ಪಯ್ಯನ ವಚನ

ಮೋನೇಶ್ವರಪುರಾಣ

ಯದುಗಿರಿ ತಿರುಸಾಠಾಯಣಕೀರ್ತನೆ

ಯಶೋಧರಕಾವ್ಯ ಟೀಕೆ

ಯಾದವಗಿರಿ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ (ಷ) —ಲಕ್ಷ್ಮಯ್ಯ

ಯಾದವಗಿರಿಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಟೀಕೆ

ಯೋಗತತ್ತ್ವ ಟೀಕೆ

ಯೋಗಪ್ರಕಾರ (ಹಾ)

ಯೋಗಪ್ರಭಾವ ಸೂತ್ರ

ಯೋಗರತ್ನಾಕರ —ಜಯಕೀರ್ತಿ

,, —ಪದ್ಮನಾಭ

,, —ಬ್ರಹ್ಮಜಯಕೀರ್ತಿ

ಯೋಗಸಾರ

ರಂಗೇಶ್ವರತಾತ್ಪರ್ಯಮಹಿಮೆ

ರಘುವಂಶ (ಷ)

ರಘುವಂಶ ಟೀಕೆ

ರಟ್ಟಶಾಸ್ತ್ರ

ರತಿರಹಸ್ಯ ಟೀಕೆ

,, ದೀಪಿಕೆ

ರತ್ನವಂದಿಕೃತ ಭವ/ಬಾಹುಚರಿತ ಟೀಕೆ—

ಜಗನ್ನಾಥಾಚಾರ್ಯ

ರತ್ನಶಾಸ್ತ್ರ ಟೀಕೆ

ರತ್ನಾಚಲದ ಕಥೆ

ರಸಚಂದ್ರಿಕೆ

ರಸರತ್ನಸಮುಚ್ಚಯ ಟೀಕೆ

ರಸಸಾರಸಂಗ್ರಹ ಟೀಕೆ

ರಯಣಸಾರ ಟೀಕೆ

ರಹಸ್ಯತ್ರಯ

ರಾಘವಾಂಕನಕಾವ್ಯದ ಸ್ತೋತ್ರ ಪದ್ಯಗಳ ಟೀಕೆ

ರಾಜನೀತಿ

ರಾಜರಾಜೇಶ್ವರ ಶತಕ

ರಾಜರಾಜೇಶ್ವರ ಶತಕ

ರಾಜವ್ಯಾಟೀಕೆ

ರಾಮಕಥೆ — ಮಾಘಾಣಂದಿ

ರಾಮಚಂದ್ರಪಟ್ಟದಿ

ರಾಮಚರಿತದ ಹಾಡು

ರಾಮಧ್ಯಾನಾವೃತ್ತ

ರಾಮಪುರದ ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಕಥೆ (ಸಾಂ)

ರಾಮರಾಯಮೊಗಲರ ಯುದ್ಧವರ್ಣನೆ

ರಾಮವಿಷಯನ ಚರಿತ್ರೆ-(ಸಾಂ)ಸಚಿವಮೇವ ರ್ವಣ್ಣ

ರಾಮಾನುಜರ ಆಹ್ನಿಕೆ

ರಾಮಾಯಣದ ಸೋಬಾನೆ

ರಾಮಾಯಣವಚನ ಕಥೆ

ರಾಮಾನ್ಯಕ

ರಾಯದುರ್ಗದ ಅರಸರ ಪೂರ್ವೋತ್ತರ

ರಾಯದುರ್ಗದ ರಾಜರ ವಂಶಾವಳಿ

ರಾವಣದಿಗ್ವಿಜಯ (ಗ)

ರಾವಣ ಮಂಡೋದರಿ ಸಂವಾದ —ನಜಗುಣಾರ್ಯ

ರುಕ್ಕಾಂಗದಚರಿತ್ರೆ —ತಿಪ್ಪೇಂದ್ರ

ರುಕ್ಮಿಣೀಕಲ್ಯಾಣ (ಸಾಂ)

ರುಕ್ಮಿಣೀಸ್ತಯಂವರ —ಲಿಂಗರಾಜ

ರುದ್ರದೇವರ ಕಾವ್ಯ

ರುದ್ರಭಾರತ ಟೀಕೆ

ರುದ್ರಾಕ್ಷಮಹಿಮೆ (ಷ)

ರುಸಾವಳಿಯ ಟೀಕೆ

ರೇವಣಸಿದ್ಧೇಶ್ವರರಗಳೆ—ಜಡೆಯ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ

ರೋಗೋತ್ಪತ್ತಿಪಾಪ ಚಿಕಿತ್ಸಾವಿಷಯ ಟೀಕೆ

ರೋಗಿಣೀಚರಿತ್ರೆ

ಲಂಪಾಕಟೀಕೆ (ಮೂಲ ಪದ್ಮನಾಭಕೃತ)

ಲಘುಪುರಾಣ (ಗ)

ಲಕ್ಷ್ಮಣಪ್ರಕಾಶ

ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಕಲ್ಯಾಣ—ವೆಂಕಮ್ಮ

ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯ ಸೋಬಾನೆ

ಲಕ್ಷ್ಮೀಸ್ವಯಂವರ (ಯ)

ಲವಣಾಸುರ ಕಾಳಗ (ಯ)

ಲಿಂಗಚಾರಿತ್ರ (91 ಪುಟ)

ಲಿಂಗ ಪದ್ಯವೃತ್ತ

ಲಿಂಗಪುರಾಣ ಟೀಕೆ

ಲಿಂಗಪುರಾಣದ ಪದ್ಯಗಳು

ಲಿಂಗಯ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ

ಲಿಂಗರಗಳೆ

ಲಿಂಗ ಲೀಲಾವಿನೋದ

ಲಿಂಗಸೂತ್ರ

ಲಿಂಗಾಚಾರ ರಚನಾಗಮ ಟೀಕೆ—ಗುರುಸಿದ್ಧ
ಯೋಗಿ

ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆ (ದ್ವಿ)

ಲಿಂಗಾವಧೂತರ ವಚನ

ಲಿಂಗಾಸ್ವಕ

ಲೋಕಾಕಾರ-ಚಂದ್ರಕೀರ್ತಿ

ವಂಶರತ್ನಾಕರದ ಟೀಕೆ (16 ತರಂಗ)

ವಚನ ರಾಮಾಯಣ—ಮೌನಿಭಟ್ಟಾರಕ

ವಚನಸಾರ

ವಜ್ರಮುಕುಟರಾಯನ ಕಥೆ (ಯ)

ವರಗ ಬಸವೇಶ್ವರನ ತಾರಾವಳಿ

ವರನಂದೀ ಕಲ್ಯಾಣ (ಯ)

ವರಾಹ ತಿಮ್ಮಪ್ಪನ ಪದಗಳು

ವರಾಹಪುರಾಣ ಟೀಕೆ

ವರ್ಧಮಾನ ಕಾವ್ಯದ ಟೀಕೆ

ವರ್ಧಮಾನಪುರಾಣ—ಏವಿರಾಜ

ವರ್ಧಮಾನಾಸ್ವಕ

ವರ್ಷಾದಿ ವಿಷಯ ಟೀಕೆ

ವಶ್ಯತಂತ್ರ(ವೈದ್ಯ)

ವಸ್ತುರ ಅರಸರ ವಂಶಾವಳಿ

ವೃಣವೈದ್ಯಸಂಗ್ರಹ

ವ್ಯಾಕರಣ ಟೀಕೆ

ವಾಕ್ಯರಾಮಾಯಣ

ವಾಕ್ಯಾವಳಿ

ವಾಣಿಜೋಪತ್ತಿ (ಪು)

ವಾತ್ಸ್ಯಾಯನೀಯ ಟಿಪ್ಪಣಿ

ವಾತುರಾಗಮ ಟೀಕೆ—ಮದ್ದಿಕಾರ್ಜುನ

ವಾರ್ಷಿಕತಂತ್ರ ಟೀಕೆ ಹರಿಭಟ್ಟ

ವಾಸುದೇವಮನನ

ವಾಸುದೇವವಿಠಲ ಪದಗಳು

ವಾಸ್ತುಪುರುಷಲಕ್ಷಣ ಟೀಕೆ

ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪಾದಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಪುರಾಣ

ವ್ಯಾಘ್ರಮುಖಸ್ತಂಭನ ಮಂತ್ರ

ವಿಂಶತೀವೇದಾಂತ—ಅವಧೂತ ಶಿವಯೋಗೀಂದ್ರ

ವಿಕ್ರಮಾರ್ಕ ಚರಿತ್ರೆ

ವಿಗಾಲರಾಯ ಚರಿತ್ರೆ

ವಿಜಯನಗರದ ರಾಜರ ಚರಿತ್ರೆ

ವಿಜ್ಞಾನಪದಗಳು

ವಿದಗ್ಧ ಚೂಡಾಮಣಿ—ವಿಜ್ಞಾನ

ವಿದಗ್ಧ ಮಂಗಮಂಜರಿ

ವಿದ್ಯಾಮಾಧವೀಯ ಟೀಕೆ

ವಿಶೋದರಸಮಂಜರಿ ಕಥೆ

ವಿಭೀಷಣನೀತಿ

ವಿಭೀಷಣ ಬುದ್ಧಿ

ವಿಭೂತಿ ಮಹಾತ್ಮ್ಯ ಟೀಕೆ

ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ಪಂಚಾಶಿಕೆ

ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ಶತಕ—ಕವಿರಂಗ

ವಿರೂಪಾಕ್ಷಾಸ್ವಕ

ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಕಥೆ

ವಿಶ್ವಕರ್ಮಕುಲಭೂಷಣ

ವಿಶ್ವಕರ್ಮಪುರಾಣಟೀಕೆ

ವಿಶ್ವಗುಣಾದರ್ಶ ಟೀಕೆ

ವಿಶ್ವಪತಿನೀತಿ(ಕಂ)

ವಿಶುದ್ಧವೈದಿಕಾದ್ವೈತ ಸಿದ್ಧಾಂತ

ವಿಷ್ಣುಕವಚ

ವಿಷ್ಣು ದಾಸಾವತಾರ ಕಥೆ

ವಿಷ್ಣುಧರ್ಮ

ವಿಷ್ಣುಧರ್ಮೋತ್ತರ (ಗ)

ವಿಷ್ಣು ಮಾನಸಪೂಜೆ

ವಿಷ್ಣು ಸ್ತೋತ್ರ (ಕಂ)

ವೀತರಾಗ ಪರೀಕ್ಷೆ

ವೀರಗುಂಡಯ್ಯನ ಕಥೆ (ಗ)

ನೀರಭದ್ರದೇವ ಚರಿತೆ - ನೀರೇಶ್ವರ ಕವಿ
 ನೀರಭದ್ರಮಂತ್ರ
 ನೀರಭದ್ರರಾಜಸ್ತುತಿ—ರಾಮಚಂದ್ರ
 ನೀರಶೈವತತ್ತ್ವಪ್ರಕಾಶ
 ನೀರಶೈವ ಪ್ರವೀಣಿಕೆ
 ನೀರಶೈವ ಮತೋಪನ್ಯಾಸ
 ನೀರಶೈವ ಮಹಾತಂತ್ರ ಟೀಕೆ
 ನೀರಶೈವ ಶಿಖಾರತ್ನ
 ನೀರಶೈವ ಸಪ್ತಸ್ಥಲಸಿದ್ಧಾಂತ
 ನೀರಶೈವ ಸಂಪಾದನೆ
 ನೀರಶೈವ ಸಿದ್ಧಾಂತಜ್ಞಾನ
 ನೀರಶೈವಸಿದ್ಧಾಂತ ಸುಧಾನಿಧಿ (ಗ)
 ನೀರಶೈವಾಚಾರ ನಿರೂಪಣ ಟೀಕೆ
 ನೀರಶೈವಾಚಾರ ಪ್ರವೀಣಿಕೆಯ ಟೀಕೆ
 ನೀರಶೈವಾಚಾರ ಪೇಟಿಕೆ
 ನೀರಶೈವಾಚಾರಣ
 ನೀರಶೈವೋತ್ಕರ್ಷಪ್ರವೀಣಿಕೆಯ ಟೀಕೆ
 ನೀರಶೈವೋಪನಿಷತ್ತಿನ ಟೀಕೆ—ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ
 ನೀರಾಂಕ ಚರಿತೆ (ನಾಟಕ)
 ನೀರಾಗಮ
 ನೀರೇಶ್ವರನ ಕಂದ
 ವೈಷ್ಣವಸ್ತೋತ್ರ
 ವೈಷ್ಣವೇಂದ್ರಪುರಾಣ—ಶಿವರಾತ್ರಿಸ್ವಾಮಿ
 ವೈಷ್ಣವೇಂದ್ರವಿಜಯ ಶಬರಶಂಕರ ವಿಲಾಸಗಳ
 ಘಟ್ಟಪದ್ಯಗಳಿಗೆ ಟೀಕೆ
 ವೈಸ್ವೀಶಾಸ್ತ್ರ ಟೀಕೆ
 ವೈಷ್ಣೋತ್ಕರ್ಷನವಿಧಿ ಟೀಕೆ
 ವೆಂಕಟಗಿರಿ ಮಹಾತ್ಮ್ಯ ಟೀಕೆ
 ವೆಂಕಟಪುರ ವೈಷ್ಣವಾದಿ ನಾನಾ ಮತೋತ್ಪತ್ತಿ
 ವೆಂಕಟೇಶದಂಡಕ
 ವೇದಾಂತ ಕೀರ್ತನೆ
 ವೇದಾಂತದಿಂದಿಮ ಟೀಕೆ—ಕೃಷ್ಣಕವಿ
 ವೇದಾಂತ ತತ್ತ್ವ
 ವೇದಾಂತತತ್ತ್ವ ರಸಾಯನ
 ವೇದಾಂತಪಂಚದಶೀ ಟೀಕೆ
 ವೇದಾಂತ ವಚನ—ವೈದ್ಯದಾಸಣ್ಣ
 ವೇದಾಂತ ವಾರ್ತಿಕ

ವೈದ್ಯಕಲ್ಪ ಟೀಕೆ
 ವೈದ್ಯಚಿಂತಾಮಣಿ (ಗ)
 ವೈದ್ಯಚಿಂತಾಮಣಿ ಟೀಕೆ
 ವೈದ್ಯದ ಕ್ರಿಯೆ
 ವೈದ್ಯಬೋಧಿನಿ—ಜಗನ್ನಾಥನಾಯ್ಕ
 ವೈದ್ಯರತ್ನಾಕರ ಟೀಕೆ
 ವೈದ್ಯವಿಷಯ ಟೀಕೆ
 ವೈದ್ಯಸಂಗ್ರಹ—ಸೂರಪಂಡಿತ
 ವೈದ್ಯಸಾರಸಂಗ್ರಹ ಟೀಕೆ
 ವೈದ್ಯಸಾರಸಮುದ್ರ ಟೀಕೆ
 ವೈನತೀಯ ಶತಕ—ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣಪ್ಪ
 ವೈರಾಗ್ಯಪದ್ಧತಿ ಸೋಮೇಶ್ವರ
 ವೈಷ್ಣವ ಧರ್ಮ
 ಶಂಕರಕಥೆ
 ಶಂಕರತತ್ತ್ವ
 ಶಂಕರಭಾರತಿ
 ಶಂಕರ ವಾರ್ಧಕ
 ಶಂಕರವಿಜಯದ ಕಥೆ
 ಶಂಕರವಿಜಯ ಸಂಗ್ರಹ
 ಶಂಕರಸಂಹಿತಾಟೀಕೆ—ಮಾದಪ್ಪ
 ಶಂಕರಸಂಹಿತೆ—ಬಸವರಾಜೇಂದ್ರ
 ಶಂಭುಲಿಂಗದ ಕಂದ
 ಶಂಭುಲಿಂಗದ ಕಂದದ ಟೀಕೆ
 ಶಕುನರಾಸ್ತ್ರ
 ಶತಕಂದರ ಗಾವಾಯಣ
 ಶಬರಶಂಕರವಿಲಾಸದ ಟೀಕೆ
 ಶಬ್ದಚಂದ್ರಿಕೆ
 ಶಬ್ದರತ್ನಾಕರ
 ಶರಣರ ಕಥೆ (ಯು,
 ಶರಣುಬಸವ ರಗಳೆಯ ಟೀಕೆ
 ಶಲ್ಯಮಂತ್ರ
 ಶಾಂತಪ್ರಕಾಶಿಕೆ (ಶ್ರೀರುದ್ರಟೀಕೆ)
 ಶ್ಯಾಂತ್ಯವೈಕದ ಟೀಕೆ
 ಶಾಂತಿಕರಸ್ತೋತ್ರ ಟೀಕೆ
 ಶಾಂತಿಗಣೇಶ್ವರನ ಸಾಂಗತ್ಯ
 ಶಾರದಾ ಗದ್ಯ

ಶಾಲಿಹೋತ್ರಾಕ್ಷವೈದ್ಯ ಟೀಕೆ
 ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಾರಸಮುಚ್ಚಯ ವೈತ್ತಿ
 ಶಿಖಾಚಕ್ರ ವಚನ
 ಶಿಖಾಮಣಿ
 ಶಿಕಂಠನ್ಯಾಖ್ಯಾನ
 ಶಿರೋಮಣಿಕ್ಯತಿಸದ್ಯ—ಪಾಲಯ್ಯ
 ಶಿಲ್ಪಶಾಸ್ತ್ರ (ಗ)
 ಶಿಲ್ಪಶಾಸ್ತ್ರ ಟೀಕೆ
 ಶಿವಕಥಾಮೃತಸಾರ (ಸ)
 ಶಿವಕವಚ
 ಶಿವಕವಚ ಟೀಕೆ
 ಶಿವಚಿಂತಾಮಣಿ (ಗ)
 ಶಿವಜ್ಞಾನ ಚಾರಿತ್ರ್—ಶಾಂತವೀರಗೌರಿಕೆ
 ಶಿವತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಬೋಧೆ
 ಶಿವತತ್ತ್ವಸುಧಾಂಬುಧಿ
 ಶಿವಪಾದರೇಣುಕಾಶಹಸ್ತ
 ಶಿವಪಾರಿಜಾತ
 ಶಿವಪೂಜೆಯ ಫಲ
 ಶಿವಭಕ್ತರ ಪುರಾಣ
 ಶಿವಭಕ್ತರ ರಗಳೆ
 ಶಿವಭಕ್ತ ವಿಲಾಸ
 ಶಿವಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾಲಿ
 ಶಿವಯೋಗ
 ಶಿವರಹಸ್ಯ
 ಶಿವರಹಸ್ಯ ಟೀಕೆ
 ಶಿವರಾತ್ರಿಯ ಕಥೆ (ಷ)
 ಶಿವಲಿಂಗಪಟ್ಟದಿ
 ಶಿವಲಿಂಗಾಂತಿಕೆ (ಗ)
 ಶಿವಲೋಕಾಸ್ಥಾನವರ್ಣನೆ
 ಶಿವಶರಣಂ—ಬಸವರಾಜಯ್ಯ
 ಶಿವಶರಣರ ಕಥೆ
 ಶಿವಶರಣರ ವಿಲಾಸ—ದೇಶಿಕೇಂದ್ರ
 ಶಿವಶರಣಾಷ್ಟಕ
 ಶಿವಷಟ್ಪದಿ—ಪ್ರಧಾನಿ ವೆಂಕಪ್ಪ
 ಶಿವಸ್ತವ ಶಿರೋಮಣಿ
 ಶಿವಸಿದ್ಧಾಂತ ಟೀಕೆ
 ಶಿವಸ್ತುತಿ (ಕಂ)

ಶಿವಸೂತ್ರ
 ಶಿವಾಗಮಕೃತ್
 ಶಿವಾದ್ವೈತಮಂಜರಿ
 ಶಿವಾಧಿಕ್ಯಪುರಾಣ—ಮಾಧವಶಾಖಯ್ಯ
 ಶಿವಾಧಿಕ್ಯಪುರಾಣದ ಟೀಕೆ
 ಶಿವಾಧಿಕ್ಯ ರತ್ನಾವಳಿ
 ಶಿವಾಧಿಕ್ಯ ತತ್ವ
 ಶಿವಾನಂದಲಹರಿಯ ಟೀಕೆ
 ಶಿವಾನುಭವ ಶಾಸ್ತ್ರ
 ಶಿವಾರ್ಚನಸೂಚಿ (ಹಾ)
 ಶಿವಾಷ್ಟಕ
 ಶ್ರೀಗಂಗಾಧರ ವೈಷ್ಣವ ಪೀಠದನ
 ಶ್ರೀರಂಗ ಪಟ್ಟಣದ ಮಹಿಮೆ
 ಶ್ರೀರಂಗ ಪಟ್ಟಣದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ
 ಶ್ರೀರಂಗ ಪಟ್ಟಣದ ವರ್ಣನೆ
 ಶ್ರೀರಂಗ ಪಟ್ಟಣ ಮಸ್ತು ಮೆ ಸೂರು ಚರಿತ್ರೆ
 ಶ್ರೀರಂಗ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ (ಗ)—ದೊಡ್ಡತಿಮ
 ದಾಸ
 ಶ್ರೀರಂಗರಾಜ ವಂಶಪುಟಾವ (ಗ)
 ಶ್ರೀರುದ್ರ ಟೀಕೆ—ಸೋಸಲಿ ರೇವಣಾರಾಧ್ಯ
 ಶ್ರೀವಚನಬೋಧಣೆ
 ಶ್ರೀವೆಂಕಟೇಶ ಜೋಗುಳದ ಪದ
 ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವಾಹ್ನಿಕೆ
 ಶೃಂಗಾರಪದಗಳು
 ಶೃಂಗಾರಮಂಜರಿಯ ಟೀಕೆ
 ಶೇಷಕಲಾನಿಧಿ (ಚಂ—? ತಿರುಮಲಾರ್ಯ)
 ಶ್ಲೋಕಾಂಗನ ಕಥೆ
 ಶೈವಪಟಲ
 ಶೈವಸಿದ್ಧಾಂತದ ಕಂದ
 ಶೈವಸಿದ್ಧಾಂತ ದೀಪಿಕೆ—ವೀರಣಾಚಾರ್ಯ
 ಶೈವಾದ್ವೈತಪ್ರಕಾಶಿಕೆಯ ಟೀಕೆ
 ಪಟ್ಟಕೃಷ್ಣಚಕ್ರ
 ಪಟ್ಟದೀಲಕ್ಷಣ
 ಪಟ್ಟಲಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಸಂಪಾದನೆ
 ಪಟ್ಟಲ ಚರಿತೆ
 ಪಟ್ಟಲ ಜಾನನಚಾರಿತ್ರ—ಗುರುರಾಜ

ವಟ್ಟಲ ತಿಲಕ

ವಟ್ಟಲನಿರ್ಣಯ ಟೀಕೆ

ವಟ್ಟಲ ವಿವರಣೆ

ವಟ್ಟಲ ಸಾರಾಮೃತ

ವಟ್ಟಲಸಾರಾಯದಂದ

ವಡಕ್ಕರಮಹಿಮೆ

ವಡ್ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ವಚನ

ವಡ್ಲಿಂಗ ವಿವರ

ವಡಕ್ಕರೋತ್ತರ ಟೀಕೆ

ವೋಡಶಕ್ತಿಯಾ ಟೀಕೆ

ಸಂಕ್ಷೇಪಭಾರತ

ಸಂಕ್ಷೇಪರಾಮಾಯಣ

ಸಂಕ್ಷೇಪರಾಮಾಯಣ ಟೀಕೆ

ಸಂಖ್ಯಾರತ್ನಕೋಶ ಟೀಕೆ— ಕೃಷ್ಣರಾಜ

ಸಂಗಮಲಿಂಗಾಪಕ

ಸಂಗಮೋತ್ತರ ಕತಕ

ಸಂಗೀತೇಕೂಟಾಮಗೆ ಟೀಕೆ

ಸಂಧಾನಸೇವಾಪ್ರಗಾಣ ಟೀಕೆ

ಸಂಪದಾಯ ವಚನ

ಸಂಭಾಷಣೆಯ ಸರಣಿ

ಸಂಸ್ಕೃತಗಣಿತ ವಿಲಾಸದ ಟೀಕೆ

ಸಕಲಮನುಷ್ಯಮಂಡನ

ಸಕಲಾಗಮಸಾರ

ಸಕಲಾಗಮಸಾರ ಟೀಕೆ

ಸತಬಾಮಾಕಲಾಣ

ಸತ್ಯವೇದಪರೀಕ್ಷೆ 1552

ಸತ್ಯೋಪದೇಶ

ಸದ್ವೈರಪಾಶೋಕಕೃತ್ಯ ಟೀಕೆ

ಸನತ್ತುಮಾರವಾಸ್ತುಶಾಸ್ತ್ರ ಟೀಕೆ

ಸನತ್ತುಜಾತ ನೀತಿ

ಸಪ್ತಣ್ಣನವರ ವಚನ

ಸಭಾಪತಿ ಲಕ್ಷಣ

ಸಮಯಪರಿಚ್ಛೇದ

ಸಮಾಧಿಕ್ರಿಯೆಯ ವಚನ

ಸಮಾಧಿತತ್ವಟೀಕೆ

ಸರಸ್ವತೀ ವಿಲಾಸ

ಸರಸ್ವತೀಸ್ತುತಿಯ ಟೀಕೆ

ಸರ್ವೇಶ್ವರ ನಿರೂಪಣ

ಸ್ಥಲಯುಕ್ತವಾದ ಸ್ವರವಚನಗಳು

ಸ್ವಮಂತಕಮಣಿಕಥೆ (ಸಾಂ)

ಸ್ವಸ್ವಾಧ್ಯಾಯ ಟೀಕೆ ರತಕ 1738—ಶ್ರೀರಂಗ

ವಜ್ರೇಣದ ರಂಗಶಾಸ್ತ್ರ

ಸ್ವರಚಿಂತಾಮಣಿ

ಸ್ವರಚಿಂತಾಮಣಿಯ ಟೀಕೆ

ಸ್ವರಭೇದ

ಸ್ವರವಚನ—ಮುಸ್ಲಿಮ ವಡಕ್ಕರಸ್ವಾಮಿ

ಸ್ವರಶಾಸ್ತ್ರ ಟೀಕೆ

ಸ್ವರೂಪಕುಂಜೋದ್ಧನಿಯ ಟೀಕೆ—ಬ್ರಹ್ಮಸೂರಿ

ವಂಡಿತ

ಸಾಕಾರಸಿದ್ಧಾಂತಚರಿತ್ರೆ

ಸಾಗಾರಧರ್ಮಾಮೃತ ಟೀಕೆ

ಸಾದಾಲ್ಮಿ ಕಟ್ಟಳೆ

ಸಾನಂದಕೃತಿ

ಸಾನಂದಗಣೇಶಸಾಂಗತ್ಯ—ಮಲ್ಲೇಶ

ಸಾನಂದಗಣೇಶಸ್ವರನರಗಳೆ

ಸಾನಂದ ಚರಿತ್ರೆ (ಸಾಂ)

ಸಾಮುದ್ರಿಕಾಸ್ತ್ರ ಟೀಕೆ

ಸಾರಂಗಧರನ ಕಥೆ—ನಂಜುಂಡ

ರಂಗರಾಜೇಂದ್ರ

ಸಾರಂಗಧರನ ಚರಿತ್ರೆ

ಸಾಲಗಾ ಮ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ

ಸಾಲಗಾ ಮ ಲಕ್ಷಣ ಟೀಕೆ

ಸಾವಿತ್ರಿ ಚರಿತ್ರೆ (ಯ)

ಸ್ನಾನದಪ್ರಗಾಣ

ನಿತ್ಯಚರಿತ್ರೆ

ನಿತ್ಯಯೋಗವಾಣಿ

ನಿತ್ಯರಾಮನ ಕಥೆ (ಸಾಂ)

ನಿತ್ಯರಾಮನ ಮಂತ್ರಕಥಾಗೋಪ್ಯದಕಥಾಗರ್ಭ

ನಿತ್ಯರಾಶಿ—ಕಲ್ಯಾಣಕೀರ್ತಿ

ನಿತ್ಯಲಿಂಗ ಚರಿತ್ರೆ

ನಿತ್ಯಲಿಂಗೇಶ್ವರ ವಿಜಯ

ನಿತ್ಯಸಾಂಗತ್ಯ

ನಿದ್ಧಾಂತಾರ್ಥಪ್ರಕಾಶಟೀಕೆ

ನಿದ್ಧಾಪ್ಪಕ

ಸಿರಿಯಾಳನೆಟ್ಟಿಯ ರಗಳೆ
 ಸಿರಿಯಾಳನೆಟ್ಟಿಯ ನಾಥಕ
 ಸಿರುಮನಕಥೆ—ಶಿವಕವಿ
 ಸೀತಾದೇವಿಯ ಮೇಲೆ ಹಾಡು
 ಸೀನಿನ ಫಲ
 ಸೀನುಗೌಳಿಫಲ
 ಸೀಮಂತರತ್ನಾಕರ
 ಸ್ತ್ರೀಯರ ಚುತುಫಲ
 ಸುದಾಮಚರಿತ್ರೆ (ವ)
 ಸುಪ್ರಭಾತಗಳು—ಚಾಮರಾಜ
 ಸುಬೋಧಾಮೃತ
 ಸುಭದ್ರಾಕಲ್ಯಾಣ—ಲಿಂಗರಾಜ
 ಸುಭಾಷ್ಯಸಂಗ್ರಹ
 ಸುಭಾಷಿತ
 ಸುಭಾಷಿತಕ್ಕೆ ಟೀಕೆ
 ಸುಳಾದಿ
 ಸೂಕ್ತಿಮುಕ್ತಾವಳಿಯ ಟೀಕೆ
 ಸೂಕ್ತ್ಯಾಗಮಟೀಕೆ
 ಸೂಪಶಾಸ್ತ್ರ (ಗ)
 ಸೂಪಶಾಸ್ತ್ರ ಟೀಕೆ
 ಸೂರ್ಯಸಿದ್ಧಾಂತ ಟೀಕೆ
 ಸೂರಾಸಾನಿಯ ಕಾವ್ಯ
 ಸೂಳಿಕರೆ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರನ ಪೂರ್ವೋತ್ತರ
 ಸೃಷ್ಟಿಯ ನಿರ್ದೇಶದ ವಾಚ್ಯ
 ಸೋಮನಾಥಭಾಷ್ಯ ಟೀಕೆ
 ಸೋಮನಾಥಶತಕ
 ಸೋಮನಾರ ಶಿವಪೂಜಾ ವ್ರತಕಥೆ
 ಸೌಂದರೇಶನ ಅರುವತ್ತುನಾಲ್ಕು ಲೀಲೆ

ಸೌಗಂಧಿಕಾ ಪರಿಣಯ (ದ್ವಿ) -ಕಮ್ಮಯ್ಯ
 ಹಂಪೆಯ ರಗಳೆ
 ಹಂಸವಿಂಶತಿ ಕಥೆ
 ಹತ್ತುಬಗೆಯ ರಗಳೆ
 ಹತ್ತುಬಗೆಯ ವಾದ್ಯಗಳು
 ಹನುಮಂತ ವಿಜಯ
 ಹನುಮದ್ವಿಜಯ (ಯ)
 ಹಯಗ್ರೀವದಾಸರ ಪದಗಳು
 ಹರದತ್ತಚರಿತೆ—ಕೃಷ್ಣರಾಜ
 ಹರ್ಮ್ಯ ಕೆ
 ಹರಿಲೀಲೆ
 ಹರಿವಂಶಾನುಕ್ರಮಣಿಕೆ
 ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರಚರಿತ್ರೆ (ಯ)—ವೆಂಕಟಕೃಷ್ಣ
 ಹರಿಹರದೇವಸ್ಥಾನದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ
 ಹರಿಹರಾಂಕನ ಸ್ತೋತ್ರ
 ಹಲ್ಲಿಯ ಶಕುನ
 ಹಸ್ತಿಗಿರಿ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಟೀಕೆ
 ಹಸೆಗೆ ಕರೆಯುವ ಶೋಭಾನ
 ಹಸೆಗೆ ಕರೆಯುವ ಹಾಡು
 ಹಸೆಗೆ ಬಂದ ವರ್ಣನೆ
 ಹಳೆಯವೈಕದವರ ಮತವರ್ಣನೆ
 ಹಳೆಯಬೀಡು ಪೂರ್ವೋತ್ತರ
 ಹಾರನಹಳ್ಳಿಯ ವರ್ಣನೆ
 ಹಿಂದುಗಳ ಆಟದ ವರ್ಣನೆ
 ಹಿರಿಯಮಂತ್ರ ಗೋಪ್ಯದ ಟೀಕೆ
 ಹೈದರನ ವಂಶಾವಳಿ
 ಹೈದರನಲ್ಲಿಯ ವರ್ತಮಾನ ವಿವರ

APPENDIX VII.

ಪರಿಶಿಷ್ಟ VII

ಪ್ರಥಮ ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟಗಳಿಗೂ ಈ ಸಂಪುಟಕ್ಕೂ ಸೇರ
ಬೇಕಾದ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರು ಕವಿಗಳ ಮತ್ತು ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ವಿಷಯ.

ನಾರಣದೇವ 1109

ಈತನು ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹಾವೇರಿಯಲ್ಲಿ ನೆರಸಿಂಹದೇವಸ್ಥಾನದ ಬಳಿ
ಇರುವ ಒಂದು ಶಾಸನವನ್ನು¹ ಬರೆದುಬಾಗಿ ಆ ಶಾಸನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿರುವ

ಪ್ರಣತಾರ್ಥಂ ಹೃದ್ಯಮೀಪದ್ಯನಿಜಯಮನೇ ಪೇಲ್ವಂ ಮನಂಗೊಂಡುದಿದ್ವ |

ದ್ವಗಮತ್ಯಾನಂದದಿಂ ಬಣ್ಣಿಸೆ ಬರೆದನಿದಂ ಸತ್ಯವೀಂದ್ರಸ್ತುತಂ ನಾ ||

ರಣದೇವಂ ಪಾರ್ವತೀವಲ್ಲಭ ಪದಯುಗಳಾರಾಧಕಂ ವಿಪ್ರಮಂಶಾ |

ಗ್ರಣಿ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಗೋತ್ರಾಂಬುರುಹವನಪತಂಗಂ ವಿಶುದ್ಧಾಂತರಂಗಂ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಈತನು ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಗೋತ್ರದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ
ಕವಿ ಎಂಬುದು ಈ ಪದ್ಯದಿಂದಲೇ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಶಾಸನವು ಚಾಳುಕ್ಯ
ರಾಜನಾದ ತ್ರಿಭುವನಮಲ್ಲನ (1076-1126) ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ 1109 ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದೆ.
ಇದರಲ್ಲಿ ದಂಡನಾಯಕ ಮಾಧವಭಟ್ಟನ ಮಗ ನಿಂಬರಸನೂ ಹಾವೇರಿ ಅಗ್ರಹಾರ
ರದ ಮಹಾಜನಗಳು ನಾನೂರ್ವರೂ ಸೇರಿ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರದೇವರಿಗೆ ದತ್ತಿಯನ್ನು
ಬಿಟ್ಟಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಶಾಸನದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯು
ತ್ತೇವೆ :—

ಮಾಧವಭಟ್ಟ

ಈ ಧರಣೀತಲಂ ಪ್ರತಿದಿನಂ ಸಲೆ ಬಣ್ಣಿಸುಗುಂ ಪ್ರಚಂಡದಂ !

ಡಾಧಿಪನಂ ವಿದಗ್ಧಬುಧಮಾಗಧರಕ್ಷಕನಂ ವಿವೇಕವಿ ||

ದ್ಯಾಧರನಂ ಮಹಾಮಹಿಮನಂ ಸುಚರಿತ್ರಪವಿತ್ರಗಾತ್ರನಂ |

ಮಾಧವಭಟ್ಟನಂ ಬುಧಲಲಾಟತಟಸ್ಥಿತರತ್ನಪಟ್ಟನಂ ||

1 ಈ ಶಾಸನದ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಹಾವೇರಿ ಮ್ಯುನಿಸಿಪಲ್ ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ಡಿಪುಟಿಂಗ್ ಮ್ಯಾನ್ರ
ಎಚ್. ಜಿ. ಬೆಂಗೇರಿ ಬಿ. ಎ., ಅವರು ಬರೆದು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಭುಲಕ್ಷಣದೊಳ ಸಂತತ |

ವಿಭವದೊಳಭಿಮಾನದೊಳ ವಿಶುದ್ಧಜ್ಞಾನ ||

ಪ್ರಭೆಯೊಳ ವಾಕ್ಶ್ರೀರಮಣೀ |

ವಿಭು ಮಾಧವಭಟ್ಟನೆಸೆದನಖಿಲೋರ್ವರೆಯೊಳ ||

ಅವನ ಹೊಡತಿ ಕಾಳಿಕಬೈ

ರತಿಗನುರುಂಧತಿಗಂ ವಾ |

ಕೃತಿಗಂ ರೂಪಿನೊಳುದಾತ್ತಪತಿಭಕ್ತಿಯೊಳ ||

ಸ್ತಿತಸಕಲಕಲಾಗಮಪರಿ |

ಣತಿಯೊಳ ಸಲೆ ಕಾಳಿಕಬೈ ಮಿಗಿಲೆನೆ ನೆಗಟ್ಟೊಳ ||

ಸರಸಿಜಸಂಭವಂ ಬರೆದು ನಿರ್ಮಿಸಿದಂ ಸ್ಮರನಚ್ಚುಟಿಂದೆ ||

ಸ್ತುರಿಸಿದನೆಯ್ದೆ ಸಂಪದಮನುದ್ಭವಮಂ ಸೊಬಗಂ ವಿಲಾಸಮಂ ||

ಸರಸಕಲಾಪ್ರವೀಣತೆಯನೆಂಬಿನಮುನ್ನ ತಿವೆತ್ತ ಕಾಳಿಕ |

ಬ್ಬರಸಿಯ ರೂಪನಾಂ ಸೆಡೆಯೆ ಬಣ್ಣಿ ಪೆನೆಂಬವನೆಗ್ಗಲ್ಲನೇ ||

ನಿಂಬರಸ

ಪತಿಹಿತನೇ ಮರುತ್ತನಯನಾಹವಧೀರನೆ ಸವ್ಯಸಾಚಿ ಮಿ |

ಕೃತಿಶಯರೂಪನೇ ಕುಸುಮಸಾಯಕನುನ್ನತನೇ ಸುರಾಜಲಂ ||

ವಿತತಣತೀಲನೇ ರವಿಜನುತ್ತಮನೇ ಮನುಮಾರ್ಗನೆಂದು ಪಂ |

ದಿತಜನಮೆಯ್ದೆ ಬಣ್ಣಿ ಪುದು ನಿ ಬನನೀವಸುಧಾತಲಾಗ್ರದೊಳ ||

ಧುರದೊಳದಿರಾದ ವೈರಿಗೆ |

ಪುರಹರನಿಟಿಳಾಂಬಕಾನಳಂ ಶರಣೆಂದಾ ||

ದರಿಸಿದೊಡಂಬುಧಿ ವಂದಿಗೆ |

ಸುರತರು ಸರಿ ಪಾಟಿ ಸಮನೆನಿಪ್ಪಂ ನಿಂಬಂ ||

ಹೆಬ್ಬಣಯ್ಯನಾಯಕ 1149

ಈತನು ಬಿಜಾಪುರಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸೇರಿದ ಬಾಗಲಕೋಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಸಿರೂರ
ಕೊಮಲಿಂಗದೇವರ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಶಾಸನವನ್ನು ಬರೆದುದಾಗಿ ಆ
ಶಾಸನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿರುವ 'ಈ ಶಾಸನಗಬ್ಬವಂ ಪೇಲ್ದಿಂ ಹೆಬ್ಬಣಯ್ಯನಾಯಕಂ'

ಎಂಬ ಭಾಗದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಚಾಳುಕ್ಯರಾಜನಾದ ೨ನೆಯ ಜಗದೇಕಮಲ್ಲನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಪ್ರಭುವಿನಿ ಲಕುಮಾದೇವಿ ಆದಿಯಣ್ಣ ಮಾಡಿಸಿದ ಸೂರ್ಯದೇವರಿಗೆ 1149 ರಲ್ಲಿ 10 ಮತ್ತರುಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಹಾಕಿ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಶಾಸನದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ :—

ಲಕುಮಾದೇವಿ

ಮನಸಿಜರಾಜನರ್ಚಿಸುವ ಕರ್ಪಿನ ಬಿಲ್ಲನೆ ಪುರ್ಬು ಕಾಮದೇ |
ವನ ಕುಸುಮಾಪ್ತವಿಸ್ತರಮಿವೆಂದೆನೆ ನೀಳ್ವಲಗ್ಗಣ್ಣಳಾ ಮಾನೋ ||
ಜನ ನಡದಿಟ್ಟ ಜಂಗಮಲತಾಂಗಮೆನಲ್ ನಿಜರೂಪು ಲಕ್ಷ್ಮಿಭಾ |
ಜನಮೆನೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿದೇವಿಗೆಣೆ ಮೇನಕೆಯೂರ್ವಸಿರಂಭೆಯೆಂಬವರ್ ||
ವಿಕಸಿತಪಂಕಜಾಸ್ಯೆ ಮೃಗಲೋಚನೆ ಮತ್ತಗಜೇಂದ್ರಯಾನೆ ಕೇ |
ತಕಿವರಗಂಧಿ ಕೋಮಳಲತಾಂಗಿ ಜಳಾಳಕೆ ಕಂಬುಕಂಠೆ ಯಾ ||
ಜಕಜನಕಲ್ಪಭೂಜೆ ಸುರಧೇನು ವಲಂ ಪರಿವಾರಕೆಂದು ದಿ |
ಕೃಕಟತೀರ್ತಿಯಂ ಲಕುಮಾದೇವಿಯ ಜಗ್ಗುಗುಂ ಜಗಜ್ಜನಂ ||

ಅದೇ ಗುಡಿಯ ಇದಿರಿಗಿರುವ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿಯೂ ಎರಡು ಶಾಸನಗಳಿವೆ. ಈ ಮೂರು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದರ ಪದ್ಯಗಳು ಮತ್ತೊಂದರಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಮೂರೂ ಹಬ್ಬಣಯ್ಯನಾಯಕಕೃತವೆಂದು ಊಹಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣದೇವಾಲಯದ ಶಾಸನಗಳೊಳಗೆ ಒಂದರಲ್ಲಿ ಕಳಚುಕೃರಾಜನಾದ ರಾಯಮುರಾರಿ ಸೋಮದೇವನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಪ್ರಭುವಿನಿ ಲಕುಮಾದೇವಿಗೆ ಪಾದಪೂಜೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಎಚ್ಚಗಾಡನ ಮಗ ಬಸವಗಾಡನು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪಡೆದು 1173 ರಲ್ಲಿ ಕೆರೆಗೂ ಸತ್ರಕ್ಕೂ ಬಿಟ್ಟುಹಾಕಿ ಹೇಳಿದೆ. ಮತ್ತೊಂದರಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಆದಿಯಣ್ಣನ ಮಗ ನಾಗದೇವನು ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣದೇವರಿಗೂ ನಾಗೇಶ್ವರದೇವರಿಗೂ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಶಾಸನಗಳಿಂದಲೂ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ :—

ಲಕುಮಾದೇವಿ

ನುಡಿಗಲ್ಲು ಸತ್ಯವಲ್ಲದೆ |
 ನುಡಿಯಳ್ ನಡೆಗಲ್ಲು ಧರ್ಮಪಥವಲ್ಲದೆ ತಾಂ |
 ನಡೆಯಳ್ ಲಕುಮಾದೇವಿಯ |
 ನುಡಿ ಸತ್ಯಂ ನಡೆವುದೆಲ್ಲ ಮನುಮುನಿಮಾರ್ಗಂ ||
 ಹರಳಲ್ಲದ ಚಿಂತಾಮಣಿ |
 ಮರನಲ್ಲದ ಕಲ್ಪಲತಿಕೆ ಪಶುವಲ್ಲದ ಶ್ರೀ ||
 ಸುರಧೇನು ಬುಧರ್ಗೆ ವಂದಿಗೆ |
 ಪರಿಜನಕನವರತಮೀಗೆ ಲಕೆ ಮಾದೇವೀ ||

ಲಕುಮಾದೇವಿಯ ಮಗ ಚೌಡರಸ

ಹಿರಿಯ ಮಗಂ ಚೌಡರಸಂ |
 ವರವನಿತಾತತಿಗೆ ಕಂತು ವಿತರಣದೊಳ್ ಭಾ |
 ಸ್ವರಸ ಸುತನಣ್ಣಿನೆಡೆಯೊಳ್ |
 ಹರಿನಂದನನನ್ನನೆಂದೊಡೇವಣ್ಣಿ ಪುದೋ ||
 ಎರೆದಂಗಂ ಪೊರೆದಂಗಂ |
 ವರವಧುಗಂ ಚೌಡಭೂಪನೀವಸುಮತಿಯೊಳ್ |
 ಮರನಲ್ಲದ ಸುರತರು ವಾ |
 ನರನಲ್ಲದ ಹನುಮನತನುವಲ್ಲದ ಕಾಮಂ ||

ಲಿಂಗವ್ಯಾ ಸು. 1160.

ಈಕೆ ವಚನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾಳೆ. ಇವಳು ವೀರಶೈವ ಕವಿ ;
 ಹೆಸರು ಅಪ್ಪಣ್ಣಿನ ಹೆಂಡತಿ.

ಈ ವಚನಗಳನ್ನು ಮ|| ರಾ|| ಹಲಸಂಗಿಯ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಪ್ಪನವರು ಪ್ರತಿಮಾಡಿ ಈಳು
 ಹೂಡಿದ್ದಾರೆ.

ವಚನಗಳು

ಇವಳ ವಚನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 87. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪಣ್ಣಪ್ರಿಯ ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣ¹ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ. ಒಂದು ವಚನವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ:—

ಮನವ ಗೆದ್ದೆನೆಂದು ತನುವ ಕರಗಿಸಿ ಕಾಯವ ಮುಗಿಸಿ ನಿದ್ರೆಯ ಕೆಡಿಸಿ ವಿದ್ಯೆಯ ಕಲಿತೆನೆಂಬ ಬುದ್ಧಿಹೀನರಿರಾ ನೀವು ಕೇಳಿರೋ. ನಮ್ಮ ಶರಣರು ಮನವನೆಂತು ಗೆದ್ದರೆಂದಡೆ ಕಾಮಕ್ರೋಧ ನೀಗಿ ಮೋಹಮದಮತ್ಸರವ ಭೇದಿಸಿ ಆಶೆರೋಷವಡಿದು ಜಗದ ಪಾಶವ ಬಿಟ್ಟು ಆ ಮುಗಿಸುವ ಕಾಯವನೆ ಪ್ರಸಾದವ ಮಾಡಿ ಸಲಹಿದರು ; ಕೆಡಿಸುವ ನಿದ್ರೆಯನೆ ಯೋಗಸಮಾಧಿಯ ಮಾಡಿ ಸುಖವನೇಡಿಸಿ ಜಗದ ಕದ್ದ ಶರಣರ ಬುದ್ಧಿಹೀನರತ್ತ ಬಲ್ಲರೊ² ಅಪ್ಪಣ್ಣಪ್ರಿಯ ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣ. (363ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಚನವು ಉದಾಹೃತವಾಗಿದೆ.)

ಬಾಲಸಂಗಣ್ಣ ಸು. 1160

ಇವನು ವಚನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ವೀರಶೈವ ಕವಿ. ಇವನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಕಮಲೇಶ್ವರಲಿಂಗ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ. ಒಂದು ವಚನವನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ:—

ಐದಹಿಂದ ಕಾಣ್ಬುದು ಜೀವ ; ಮೂವಹಿಂದ ಕಾಣ್ಬುದು ಆತ್ಮ ; ಇಪ್ಪತ್ತೈದಹಿಂದ ಕಾಣ್ಬುದು ಪರಮ ; ಮೂವತ್ತಾಳಹಿಂದ ಕಾಣ್ಬುದು ಚಿತ್ತ ; ಒಂದಹಿಂದ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಬುದು ಚಿದಾನಂದ ; ಚಿದಾನಂದವೆಂಬ ಆನಂದ ನಿಂದು ಸದಮಲಾನಂದ ತಾನಾದಲ್ಲಿ ಸದಾಸನ್ನದ್ಧವೆಂಬ ಆನಂದ ಹಿಂಗಿ ನಿಂದ ಉಟಿಮೆ ಕಮಲೇಶ್ವರಲಿಂಗವು ತಾನಾದ ಶರಣ. (363ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಚನವು ಉದಾಹೃತವಾಗಿದೆ.)

ಮಾರೇಶ್ವರೋಜೆಯ ಸು. 1160

ಇವನು ವಚನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ. ಇವನ

1 ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಚೆನ್ನಬಸವೇಶ್ವರ ಎಂದೂ ಇರುವಂತೆ 363 ಯುತ್ತದೆ. 363ನೆಯ ಪುಟವನ್ನು ನೋಡಿ.

ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರೇಶ್ವರ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ. ಒಂದೆರಡು ವಚನಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ :—

ಊಡಿದಡುಣ್ಣುದು, ಒಡನೆ ಮಾತಾಡದು, ನೋಡದು, ನುಡಿಯದು, ಬೇಡದು, ಕಾಡದು ; ಕಾಡಬೆರಣಿಯ ಕೈಗುಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಹೇಳಿದೆ ಹೋದೆಯೋ ಮಾರೇಶ್ವರಾ.

ಸತ್ಯದ ಹಿರಿಯರ ಕತ್ತಲೆ ಕಚ್ಚಿ ಹುತ್ತ ವನೇಱುತ್ತಲಿಪ್ಪರಲ್ಲಾ. ಅಲ್ಲದ ಜೇಳಿನ ಚಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಒಸೆದು ಕೆಟ್ಟರಲ್ಲಾ. ಇವರೆಲ್ಲರ ಕಾರ್ಯ ವಿಲ್ಲಿಯೇ ಉಱಿಯಿತ್ತು ಲ್ಲವಬರಾರೊ ಮಾರೇಶ್ವರಾ.

ಪುಟ 360-361ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಕೆಲವರು ವಚನಕಾರರ ವಚನಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇವರೆಲ್ಲಾ ಬಸವನ ಸಮಕಾಲದವರು ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಏಕಾಂತದ ರಾಮಯ್ಯ ಅಥವಾ ಏಕಾಂತರಾಮಿ ತಂದೆ. ಸು. 1160

ಇವನ ಅಂಕಿತವು ಎನ್ನಯ್ಯ ಚೆನ್ನರಾಮ ಅಥವಾ ಚೆನ್ನರಾಮೇಶ್ವರಲಿಂಗ. 360ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಏಕಾಂತ ರಾಮೇಶ್ವರಲಿಂಗ ಎಂಬುದು ತಪ್ಪು.

ಅಶನ ವ್ಯಸನ ಸರ್ವವಿಷಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಹುಸಿದು ಪಿಸುಣತ್ವದಿಂದ ಗಸಣಿ ಗೊಂಡು ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಬುದು ಸಂಬಂಧವಲ್ಲ. ತಿಲರಸವಾರಿಯ ಭೇದದಂತೆ ಮಣಿಯೊಳಗಿದ್ದ ಸೂತ್ರದಂತೆ ಅಂಗವ ತೀರ್ಚಿ ಪಾಯ್ಪು ನಿಂದ ಅಹಿಯ ಅಂಗದಂತೆ ಸದ್ಗುರುಸ್ಥಲದ ಸಂಬಂಧ ಎನ್ನಯ್ಯ ಚೆನ್ನರಾಮೇಶ್ವರಲಿಂಗವನೆಯ ಬಲ್ಲಡೆ. (366ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಚನವು ಉದಾಹೃತವಾಗಿದೆ.)

ಕನ್ನದ ಮಾರಿತಂದೆ. ಸು. 1160

ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನವನಿಕ್ಕಿದಡೆ ಎನಗೆ ಕತ್ತಿಯಕೊಟ್ಟ ಕರ್ತೃವಿಗೆ ಭಂಗ ; ಅವರು ಮಹಾದಿರ್ದಲ್ಲಿ ಮಹೆಯ ಹೊಕ್ಕಡೆ ಎನ್ನ ಜೋರತನದ ಆಟಿಕೆ ಭಂಗ ; ಮಹಾದಿರ್ದವರ ಎಬ್ಬಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಅವರೊಡನೆಯ ತೋಟಿ ಎನ್ನೊಡನೆಯ ತಂದೆ ಮಾರನ ಮೈರಿ ಮಾರೇಶ್ವರ.

ಪ್ರಸಾದಿ ಲೆಂಕಬಂಕಣ್ಣ. ಸು. 1160

ರೂಪನಣಿದು ರುಚಿಯನುಂಡು ಅವಳ ನಿಹಿತಂಗಳ ಕಂಡು ಮತ್ತೆ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ
ಅರ್ಪಿಸಿ ಪ್ರಸಾದ ಮುಂತಾಗಿ ಕೊಂಡಿಹನೆಂಬ ವರ್ತಕಭಂಡರ ನೋಡಾ. ಕಟ್ಟಿ
ಹುಟ್ಟಿದ ರತ್ನಸುಗುಣ, ಅವ್ವು ತುಂಬಿದ ಮುತ್ತು, ಕಳೆ ತುಂಬಿದ ಬೆಳಗು,
ಹೊಳವುದೋಲುವ ಸೂತ್ರ, ಲವಲವಿಕೆಯಿಲ್ಲದ ಚಿತ್ತ, ಇದಹ ಗುಣವನಣಿಯದ
ಏತ್ಯ, ಇಂತಿವು ಫಲಿಸಬಲ್ಲವೇ ? ಕ್ರಿಯೆಯನಣಿದು ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು ; ಅರ್ಪಿಸುವಲ್ಲಿ
ದೃಷ್ಟಾಂತಸಿದ್ಧಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಬೇಕು. ಕಾಣದವಗೆ ತಾ ಕಂಡು ಕುಣುಹಿನ ದಿಕ್ಕು
ಅಣುಹಿತೋಲುವ ತೆಣನಂತೆ, ತಾ ಲಕ್ಷಿಸಿದಲ್ಲಿ ತಾ ದೃಷ್ಟಿಸಿದಲ್ಲಿ ತಾ ಮುಟ್ಟಿದಲ್ಲಿ
ಅರ್ಪಿತವಾದ ಪ್ರಸಾದಿಯ ಕಟ್ಟು ದಹನಚಂಡಿಕೇಶ್ವರ ಲಿಂಗವು ತಾನಾದ ಚಿತ್ತ
ದವನ ಮುಟ್ಟು.

ಮೈದುನ ರಾಮಯ್ಯ. ಸು. 1160

ಮುಲಿಲಲ್ಲಿ ರಸವುಂಟೆ ? ನೆಲಿಲಿಗೆ ತಡೆಯುಂಟೆ ? ರಣದಲ್ಲಿ ತಪವುಂಟೆ ?
ನೇಹ ತಪ್ಪಿದಲ್ಲಿ ಮೋಹವನರಸಲುಂಟೆ ? ಮಹಾಲಿಂಗ ಜಿನ್ನರಾಮ ಮನಮುರಿದ
ಬಲ'ಕ ಕಂಗಳಿಗೆ ವಿಷವಯ್ಯ.

ಸಿದ್ಧಾಂತಿ ವೀರಸಂಗಯ್ಯ. ಸು. 1160

ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ವಸ್ತುವಿವ್ವದೆ ದಿಟ, ಆದಡೆ ಇನ್ನು ತಿಳಿದು ನೋಡಿದಲ್ಲಿ
ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯೆಯಿವ್ವದೆ ದಿಟ ; ಇಂತೀ ಉಭಯವ ತಿಳಿದು ನೋಡಿದಲ್ಲಿ
ವಸ್ತುವಿಗೂ ಕ್ರಿಯೆಗೂ ಭಿನ್ನವುಂಟು. ಅದೆಂತೆಂದಡೆ ಸಕ್ಕರೆಯ ಕುಂಭವೆನ
ಲೇಕೆ ? ತುಪ್ಪದ ಕಂದಲೆನಲೇಕೆ ? ಕಪ್ಪುರದ ಕರಂಡವೆನಲೇಕೆ ? ಆ ವಸ್ತು
ದೃಷ್ಟ ದಿಟವೆ. ಕುಂಭ ಸಕ್ಕರೆಯಲ್ಲ ಸಕ್ಕರೆ ಕುಂಭವಲ್ಲ ; ತುಪ್ಪ ಕಂದಲಲ್ಲ
ಕಂದಲು ತುಪ್ಪವಲ್ಲ ; ಕರಂಡ ಕಪ್ಪುರವಲ್ಲ ಕಪ್ಪುರ ಕರಂಡವಲ್ಲ ; ಅಲ್ಲಿದ್ದ
ವಸ್ತು ಹೋದಮತ್ತೆ ಉಪದೃಷ್ಟದ ಮಾತಡಗಿತ್ತು, ಒಣ್ಣವಿಲ್ಲದ ಮತ್ತೆ ಬಂಗಾರ
ವೆಂಬ ಕುಣುಹುಂಟೆ ? ಸಕ್ಕರೆ ತುಪ್ಪ ಕಪ್ಪುರ ಹೋದ ಮತ್ತೆ ಘಟವಲ್ಲದೆ
ವಸ್ತುನಾಮವಿಲ್ಲ. ವಸ್ತು ವಸ್ತುಕದಂತೆ, ಘಟ ಆತ್ಮನಂತೆ, ಉಭಯಕ್ಕೂ
ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಸಿದ್ಧಿಯಾಗಿ ಆ ಸಿದ್ಧಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾಗಿ ಆ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪ್ರಸಂಗವಾಗಿ

ಆ ಪ್ರಸಂಗ ಆ ಪ್ರಸಂಗಕ್ಕೊಡಲಾಟುಡು ಗೋಳಾಕಾರ ವಿಶ್ವವಿರಹಿತ ಲಿಂಗವು
ತಾನಾದುದು.

ಸೂಜಿಕಾಯಕದ ರಾಮಿತಂದೆ. ಸು. 1160

ಏತ್ಸದಲ್ಲಿ ಸುಜ್ಞ ಓತ್ಸದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದು ಬೆತ್ಸದಲ್ಲಿ ಒಡಗೂಡಿ ಕುರುಕಿನಲ್ಲಿ
ಸೂಜಿದು ಸೊನ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಜ್ಞೆಗೆಟ್ಟು ಸೂಜಿಯ ಮೊನೆಯೊಡಗೂಡುವುದಕ್ಕೆ ಎರ
ಡಿಲ್ಲ. ಇದನಾರು ಬಲ್ಲರು ? ಇಂತಿವನಾರಯ್ಯಬಲ್ಲಡೆ ಪ್ರಸನ್ನ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ
ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಲಿಂಗವ ಬಲ್ಲವ.

ಸ್ಥೂಲಕ್ಕೆ ಮೂಱು, ಸೂಕ್ಷ್ಮಕ್ಕೆ ಎರಡು, ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಒಂದೆಂದು ತಿಳಿದ
ಮತ್ತೆ ನಾನಾಸಂದುಸಂದ ಹೊಲಿಯಲೇತಕ್ಕೆ ? ನಾಗಳಿಗೆಯ ಒಡಗೂಡಿ ದಳೆದು
ಮುಗಿದ ಮತ್ತೆ ಹೊಲಿವ ತಾನೇಕವಾದ ಮತ್ತೆ ಪ್ರಸನ್ನ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾ
ರ್ಜುನ ಲಿಂಗವನೊಡಗೂಡುವನಿರವು.

ಉಗ್ಗಡಿಸುವ ಬಿಬ್ಬಿದೇವಯ್ಯ¹. ಸು. 1160

ಈತನು ವಚನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ. ಇವನ
ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವರಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ.
ಕೆಲವು ವಚನಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ:—

ಜೀವನ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಭ್ರಮೆಯ ತಡೆದು ಆತ್ಮನ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿಯ
ತಡೆದು ಪರಮನ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಚಿತ್ತವ ತಡೆದು ಮಿಕ್ಕಾದ ವಾಯುಗಳ ದನೆಯಿಂದ
ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳಂ ತಳೆದು ಇಂತೀ ಜೀವಾತ್ಮಪರಮತ್ರಿವಿಧಗುಣಂಗಳಂ ತಲೆ
ದೋಪದೆ ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯ ಭಾವೇಂದ್ರಿಯ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯ ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧ
ಸ್ವಾನುಭಾವದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿ ಒಂಕಾರದ ಉಲಾಹು ನಷ್ಟವಾಗಿ ಷಡಕ್ಷರ ಪಂಚಾ
ಕ್ಷರ ಮೂಲದ ಉಭಯದ ವೊಳೆ ಮುಳಿದು ಏವತ್ತೊಂದು ಭೇದದ ಸೂತಕದ
ಸುಲುಹಡಗಿ ಹಿಂದಣ ಮಂದಣ ಎಚ್ಚಾಟಿಕೆ ಸಮುಖ ತಿರುಗಲಾಗೆನುತಿದ್ದೆನು
ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವರಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣನ ಮುಂದಣ ಎಚ್ಚಾಟಿಕೆ ಕುಂದದಂತೆ
ಉಗ್ಗಡಿಸುತಿದ್ದೆನು.

1 ಗಬ್ಬಿ ದೇವಯ್ಯ ಎಂದೂ ಇರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ರಾಮದೇವ. 1187.

ಈತನು ಬಿಜಾಪುರಜಿಲ್ಲೆ ಸಂದಗಿರಾಲಯಕ್ಕೆ ಕಲಕೇರಿ ಗ್ರಾಮದ ಮಲ್ಲಯ್ಯದೇವರ ಗುಡಿಯ ಬಳಿ ಬಲಕ್ಕೆ ಇರುವ ಶಾಸನವನ್ನು ಬರೆದುದಾಗಿ ಆ ಶಾಸನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿರುಂ

ಸಲೆ ಶಂಕರನಾರಾಯಣ | ರೊಲುವನ ಕಾರುಣ್ಯದಿಂದವನು ಶಾಸನಮಂ |

ಸುಲಲತಮಾಗಿರೆ ಮುದದಿಂದ | ಕಲಕೇರಿಯ ಕುಳಿಕ್ಕೊರೊ ಮುನೂವೊಳ್ತಂದಿಂ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಬಳ್ಳಾರಿಧರತನವ ನಾಮ ರಾಮದೇವನೆಂಬ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಶಾಸನಕವಿ ಸುಮಾರು 1180 ರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಪ್ರಧಾನಾಧಿಪತಿಯಾದ 276ನೆಯ ವೃತ್ತದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಬಬ್ಬರೇ ಆ ಗುಡಿಯದೊಳಗೆ ವಿನೋದಿಗಳಾದರು. ಕಲಕೇರಿ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹಗರಿಟನೊಳಗಿನಿಂದಲೂ ಮಿರುಪರಾಜನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶಕ 1109ನೆಯ ಪ್ಲವಂಗ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ (1187) ಸೇನಾಪತಿ ಕಾಳಿದಾಸನಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಅಶ್ವತಥಾಕವಂಬ (ಕಲುಕರೆ) ಅಗ್ರಹಾರದ ಮುನ್ನೂರ್ವರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೊಳಗೆ ರೇಚಿಭಟ್ಟನು ಅನ್ನ ಸತ್ತವನ್ನು ವರ್ಷದೊಮ್ಮೆ 10 ಅಶ್ವತಥಾಕದ ಪ್ರಧುಗಳು ಅದಕ್ಕೆ 10 ಮತ್ತರು ಭೂಮಿಯನ್ನೂ ಅಡುಗೆಮಾಸೆಯೊಂದನ್ನೂ ಬಟ್ಟೆಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಈಶಾಸನದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ :—

ಕಲಕೇರಿಯ ಮುನ್ನೂರ್ವರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು.

ಮನುವಂ ಚಾರಿತ್ರದೊಳ ವಾಕ್ಪತಿಯನತಿಶಯಂ ಬುದ್ಧಿಯೊಳ ಮೇರುಪಂ ಬಿ |

ಣೈನೊಳಾಜಂಭಾರಿಯಂ ಭೋಗದೊಳನಮನಂ ಬಂಗದೊಳ ವಾರ್ಧಿಯಂ ಗು ||

ಣೈನೊಳಂಭೋಜಾರಿಯಂ ತಣೈನೊಳತಿವೃಥದಂ ಪೋಲ್ವರೆಂದೆಂದು ನಿದ್ವ |

ಜ್ಞನಮೀ ಮುನ್ನೂರ್ವರಂ ಒಣ್ಣಿಳುಮಾತಿಶಯದಿಂದ ಸಂತೋಷತನ್ನ ಹದಿಂದಂ ||

ವಿತತಾಳಾಪದೊಳೇನೊ ನಾಲ್ಕು ಮುಖದಿಂದಂ ಪ್ರದ್ಯಭಟವ್ವರಕಂ

ಶ್ರುತಿವಾರಂಗತನಾದನೊಂದೆ ಮುಖದಿಂದಂ ನಾಲ್ಕು ವೇದಂಗಳಂ ||

ಸ್ಮೃತಿಯಂ ಕಾನ್ಯ ಪುರಾಣನಾಟಕಕಳಾಸಂಪತ್ತಿಯಂ ತಾಲ್ಮಿತನಂ |

ಹಿರನಿಂದಂ ಮಿಗಿಲಾ ಚಾರಿತ್ರಶಕ್ತಿಪರಂ ಮುಖಂ ಶುಣ್ವ || 1

1. ಈ ಶಾಸನದ ಶ್ರುತಿಯನ್ನು ಶ್ರೀಮಾ ಹಲಸಂಗಿ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಪ್ಪನವರು ಕಳಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಬೆಡಗಿನ ಸೋಮನಾಥವಂಡಿತ. 1190.

ಇವನು ವಿಜಯಪುರಜಿಲ್ಲೆ ಇಂಡಿವಲ್ಲಕ್ಕು ಹಿರಿಯಬೇನೂರಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಶಾಸನವನ್ನು ಬರೆದುದಾಗಿ ಆ ಶಾಸನದ “ಸಾಸನವ ಪೇಟ್ಟಿ ಬೆಡಗಿನ ಸೋಮನಾಥವಂಡಿತಗ್ಗೆ ಮಾಮಂಸೆರಡು” ಎಂಬ ಭಾಗದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಸೋಮನಾಥವಂಡಿತನೆಂಬ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಶಾಸನಕವಿ 1231 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತೆ ಪ್ರಥಮಸಂಪುಟದ 352ನೆಯ ಪುಟದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕವಿಗಳಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಹಿರಿಯಬೇನೂರು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಸೇವುಣರಾಜನಾದ ಭಿಲ್ಲಮನ ಮಂತ್ರಿ, ಮಾಯಿದೇವನ ಆಜ್ಞಾನುಸಾರವಾಗಿ ಬೊಪ್ಪಣನಾಯಕನ ಪತ್ನಿ ಸುರದೇವಿ, ಕ್ಷೇತ್ರರುಹವಿಡುವೊಂದು ನೋಂಪಿಯುಂಟೆನೆ ಕೇಳ್ದು’ ಬೇವಿನೂರಲ್ಲಿ ಭುವೃಕ್ಷಗಳ ಬನವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಸಂತೆ ನೆರೆವಂತೆ ವಿರ್ವಾಡುಮಾಡಿರಲು ಶಕ 1112 ನೆಯ ಸಾಧಾರಣವರ್ಷದಲ್ಲಿ (1190) ಮಾಯಿದೇವನು ‘ಸಂತೆಯುಮಂ ವಸಸ್ಪತಿಯುಮಂ ಸರ್ವಾರ್ಥಮಂ ಮಾಡಿದಂ’ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ.

ಈ ಶಾಸನದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ :—

ಭಿಲ್ಲಮ.

ಚೋಳಾಂಭೋರಾಶಿಯವಾರ್ವಾಳನುಸಿತುರುಪ್ಪಾದ್ರಿಸಂಘಾತವಜ್ರಂ !
ಗೌಳಾಂಭೋದಾಳಿರುಂಝುನಿಳನತುಳಬಳಂ ಗೂರ್ಜರೇಭೇಂದ್ರಸಿಂಹಂ ||
ಕಾಳಿಂಗಾನಂಗಗೌರಿವಂನೆನಿವೆಸಕಂದಾಳ್ವದೀ ಭಿಲ್ಲಮೋರ್ವೇ |
ಪಾಳಿಂಗಾರ್ ಪಾಟಿ ಚಕ್ರೇಶ್ವರನೆನಲೆಸವಂ ಬಣ್ಣಿಸಲ್ ಬಲ್ಲನಾವಂ ||

ಮಾಯಿದೇವ

ಬಿಸರುಪದಿಂ ಕೊಳಂ ನಿಶಿ ನಿಶಾಧಿಪನಿಂ ದಿನನಾಥನಿಂದಮಾ |
ಗಸಮಮರೇಂದ್ರನಿಂ ದಿವಿಜಸಂತತಿ ಕೇವಣದಿಂದೆ ಮಾಣಿಕಂ ||
ವಸುಮತಿಯಲ್ಲಿ ಶೋಭಿಸುವವೊಲಾ ನೆಹು ಯಾದವರಾಜ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಶೋ |
ಭಿಸುವುದು ಮಾಯಿದೇವರಥನೀಶ್ವರನಿಂದೆನಲೇನ ಬಣ್ಣಿಸೆಂ ||

ಬೊಪ್ಪಣ

ನು: ದೇವಸಭೆ ಸಂಕಜಮಿಡಗ್ಗೆ ಬೊಪ್ಪಣವಂಡಮಾ |
ನು: ಸಾಸನವನಂ ಹಿರಿಯರ್ದಮೃತಾಬ್ಧಿಯೊಪ್ಪುವಂ ||

ತರೆ ನೃಪಮೇರು ಭಿಲ್ಲಮನಮಾತ್ಮಲಿಖಾಮಣಿ ಮಾಯಿದೇವನಾ |
ದರಿಸುನ ಮಂತ್ರಿ ಬೊಪ್ಪಣಜಮೂಪತಿಯಿದೇಡೆಯಂತಿರೊಪ್ಪುಗುಂ ||

ಬೇವಿನೂರು

ಪಲವುಂ ವೇದದ ಶಾಸ್ತ್ರದಾಗಮದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವಿಪ್ರರ್ಕ್ಕಳಂ |
ದಳಿಯು ಕೋಗಿಲೆಯು ಶುಕಪ್ರತಿಯು ಪೌಡ್ರೇಕ್ಷುದಂಡಂಗಳಿಂ ||
ದಲದಂಭೋರುಪಷಂಡದಿಂ ಪಲವುಮುದ್ರಾಸಂಗಳಿಂ ಶಿಷ್ಯಸಂ |
ಕುಳದಿಂದೊಪ್ಪುವ ಬೇವಿನೂರ್ಗಿ ದೊರೆಯೇ ಭೂಲೋಕದೊಳ್ ಪಟ್ಟಣಂ ||

ಫಲಶ್ರುತಿ

ಊರೊಡೆಮರಕ್ಕೆ ಮನ್ನೆಯ |
ರೂರಾಳ್ವಮಕ್ಕೆ ನಾಡ ಕೊಂಡೆಯರಕ್ಕಿಂ |
ತಾರಾದೊಡಮೀಧರ್ಮಮ |
ನೋರಂತರೆ ಕಿಡಿಸಿದವರಧೋಗತಿಗೀತೆ'ವಂ ||

ಅದೇ ತಾಲ್ಲೂಕು ಸಾಲೋಟಗಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಲೆಯರ ಚಾವಡಿಯ ಗೋಡೆಗೆ ನಟ್ಟಿರುವ ಶಾಸನವನ್ನೂ ಈ ಕವಿಯೇ ಬರೆದಿರಬೇಕೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ—ಬೇವಿನೂರು ಶಾಸನದ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿಯೂ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಒಂದು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿತರಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೇ ಮತ್ತೊಂದರಲ್ಲಿಯೂ ವರ್ಣಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಶಾಸನದ ಕಾಲವೂ (1187) ಬೇವಿನೂರು ಶಾಸನದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಸಮಾಪನಗಿದೆ.

ಸಾಲೋಟಗಿಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಸೇವುಣರಾಜನಾದ ಭಿಲ್ಲಮನ ಸಾಮಂತ ಬಂದರಸನು ಶಕ 1110 ರಲ್ಲಿ (1187) ರಾಜಧಾನಿ ಪೌತಗಿಯ ಫೋಗೇಶ್ವರ ದೇವರಿಗೆ ಮಾವುಲಿಗನೂರನ್ನು ಬಿಟ್ಟಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ :—

ಬಂದರಸನ ತಂದೆ ಗೋವಣ.

ಅಂತೊಡೆ ಕೊಂದನೆಂದೆ ಬಗೆ ಶತ್ರುಸಿಕಾಯಮನರ್ಥಿ ಬಂದು ಕ |
ಯ್ಯಾಂತೊಡೆ ಕೊಟ್ಟನೆಂದೆ ಬಗೆ ಬೇವುಜನಂಜಿ ಶರಣ್ಣೆ ವಂದರ ||
.ಂತಿಯೆ ಕಾದನೆಂದೆ ಬಗೆ ವೀರದ ಸಾಗದ ಕಾವ ಸರ್ಮಗಾ |
ವಂ ತೊಣೆಯೆಂದು ಒಣ್ಣೆವುಮ ಧಾರಿಣಿ ಗೋವಣಮಂಡಳೇಶನಂ ||

ಬಂದರಸ (ನೆರೆಯೋಡೆ ಗಂಡ)

ಬಂದೋರ್ವಾಶ್ವರಸೀರ್ಷ್ಯಯಿಂ ರಪುತಿರೋವ್ರಾತಂಗಳಂ ಪೊಯ್ಯೆ ಬಂ |
 ದಂದಾರಾಶನನಿಪ್ರವಾಹಮೂಳೆ ಜೀಲಿಲಾ ಸಿದ್ಧಮುಗ್ಧಾಂಗನಾ ||
 ಸಂದೋಪಂ ಪದವೀಬಲೆಂದೆ ತಿಳಿಯಲಾ ಸಾರ್ಥಯ್ಯ ಭೀತತ್ವದಿಂ |
 ಸಿಂದಿದರಲಾ ನಡಗಿಡಲಾ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ಸುರಗ್ಗಂ ಹಾಸ್ಯಮಪ್ಪನ್ನೆಗಂ ||
 ಹಗೆನನಕ್ಕಗ್ಗಲಾ ಜಳಮವಂದಿರ ಪಂದಲೆ ರಕ್ತಪಂಕಜಂ |
 ಸೊಗಯಿಪ ಬಿಟ್ಟೋಳಿ ಶಫಮಂ ಕರುಳೋಳಿ ಮೃಣಾಲಮಾಗೆ ದಿ ||
 ಬ್ರಿಗೆ ನೆರೆಯೋಡೆಗಂಡನದಟಿಂದನು ನಿಲ್ಲ ಮಹಾಹವಾಂಗಣಂ |
 ನಗುವವೊಲೆಮಾ ನೆಯ್ಯೆ ಕಮಳಾಕರಮಂ ದಿಟದಿಂ ವಿಚಿತ್ರವೋ ||
 ಭಸಭುಬನಾಲ್ಪಯಿಂದೆ ಬಿಜದಾಂಗನೆ ನರ್ತಿಪ ಗಾಢೈಶಾಲೆ ಭೂ |
 ಬನುರನೊಡೆ ತಲಂಗಿಗೆ ಮುಬಾಂಬುಜಮೊಳ್ಳಿನ ಜಿತ್ತಶಾಲೆ ಮಾಂ ||
 ತನಸಿರಿ ನಾಲ್ಕು ಗುರಮೊಂ ಗಣಾಲೆಯೆನಲ್ಲೆ ಬಂದಭೂ |
 ದನನೊಡೆಗಂಡನಿರ ಮುಂಗವುರ್ಕಳಿಗೊಂಡನಾನನೋ ||

ಬೊಪ್ಪಜಮೂಪ.

ಅಳಿದಿಕ್ಕಂ ಬಂ ಭಾನುಬಾತನೆಬೆಸಿತ್ತಂ ತೂಕದಿಂದಿತ್ತನಿಂ |
 ತಳಿವಿದಂ ತಲಿಂ ಪನ್ನಂ ಪಲಿದು ಪನ್ನಂ ಬೇಲ್ಪಿದಂ ಬೇಲ್ಪುವ ||
 ಗ್ಗಲೆಯ ಪನ್ನಂ ಕೊಲ್ಲ ತೂಗನನಿದಾರ್ಯಂ ಕೊಟ್ಟಪಂ ನೋಡೆ (ಪೊಂ) |
 ಗಳನರ್ಥಾಭಿಗಂ ತೂರ್ಪ ಬೊಪ್ಪಣಜಮೊದವಂಗಾರ್ ಪಮಂ ಬಾಸಿಗಳಾ ||

ಚೀಕೆಯ.

ಮನೆಗಲ್ಲರಾ ಮನೆಗಲ್ಲರಾಗಳನ ಸೆ ನಾನಾಯಕಂ ಭಾವಿಸಲಾ |
 ಮನೆಯೊಳಾ ಕಟ್ಟುಬಾತದಂತೆ ಕುಡಲುಂ ಮಾಬಾಂತರಂ ಕೋಪದಿಂ ||
 ಮೊನೆಯೊಳಾ ನಾಲ್ಕು ತಾಂನಂತೆ ಕೊಲ್ಲುಂ ಶ್ರೀಬಂದಿಗಕ್ಕೋಣೆಪಾ |
 ಳನ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪಿಯಾ ಅಂತ್ರಪಾಳನೆರಿಸಿವೀ ಯಾಜೆಯಂ ನಾಲನೇ ||¹

1. ಈ ಎರಡು ತಾಳನಗಳ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನೂ ಶ್ರೀಮಾ ಹಲಸಂಗಿ ಚಿನ್ನಮಲ್ಲಪ್ಪತವರು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಕವಿಪದ್ಯ. 1295.

ಈತನು ಬೇಲೂರು 323ನೆಯ (ಶಾಸನದ ದಿಸ್ಕ್ರಿಪ್ಷ ಶಾಸನಗಳ ಅನುಬಂಧ) ಶಾಸನವನ್ನು ಬರೆದುದಾಗಿ ಆ ಶಾಸನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿರುವ

ಸರಸಕವಿತುಂಗನೆನಿಸಿದ | ವರಕವಿಪದ್ಯಂ . . . ನಿಷಿದಿಗ ಪದ್ಯಂ |

ಬರೆದು ಪರೋಕ್ಷದ ಪದನಂ | ವಿರಚಿಸಿ ಜಿನಸಭೆಯೊಳಗ್ರವೃಜೆಯ ಪಡೆದಂ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇವನು ಜೈನಕವಿ. ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ವರ್ಧಮಾನಮೂಲಧಾರಿಗಳು 1295 ರಲ್ಲಿ ಸ್ವರ್ಗಸ್ಥರಾಗಲು ದೋರಸಮುದ್ರದ ಧವ್ಯ ಜನಗಳು ಅವರ ನಿಷಿದಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದರು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಶಾಸನದ ಅಕ್ಷರಗಳು ಸವೆದು ಹೋಗಿರುವುದರಿಂದ ಸರಿಯಾಗಿ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಂತಿದೆ. ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ಬರೆದು ತೋರಿಸುತ್ತೇವೆ:—

ಕರಸಿ ಸಮಸ್ತ . . . . . ಯಕರಂ ಜನ(ಂಗಳಿಂ) |

ನೆರಪಿ ಪರಿವ್ರಹಂಗಳಿಸಿ . . . . . ಚಿತ್ತದೊಳ ||

ದರಿಸಿ ಜಿನೇಂದ್ರನಂ ಜಿನಸಮಾನ ನಿಜಾತ್ಮ . . . . . |

. . ವರವರ್ಧಮಾನಮುನಿ ಪೊಕ್ಕನನಿಂದಿತ (ನಿಂದ್ರಲೋಕಮಂ) ||

ದೇವವೈ ಸು. 1626

ಇವನು ರಾಮನಿಜಯಚರಿತೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ಜೈನ ಕವಿ, ಭೂಸುರವಂಶೋದ್ಭವಂ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ; ಈತನ ಪಿತಾಮಹನು ಹೊಯ್ಸಳದೇಶದಲ್ಲಿಯೆ ಚಂಗನಾಡವೊಳಲ ಸಚಿವತರೋಮನೆ ದೇವಪ್ಪ; ತಂದೆ ಬುಕ್ಕರಸ. ತನ್ನನ್ನೂ ಸಚಿವದೇವಪ್ಪಂ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ; ಅವ ಪ್ರಭುವಿನಲ್ಲಿ ಸಚಿವನಾಗಿದ್ದನೋ ತಿಳಿಯದು.

ಪೂರ್ವಕವಿಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವಾಗ ವಿಜಯಣ್ಣನ (1448) ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಕವಿ ಅವನ ಕಾಲಕ್ಕಿಂತ ಈಚೆಯವನಾಗಿರಬೇಕು. ಗುರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವಾಗ 3ನೆಯ ಮಂಗಳರಸನಂತೆ (1508) ಪ್ರಭೇಂದುಶ್ರುತಮುನಿಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ವಿಮಲಕೀರ್ತಿಯ ಹೆಸರನ್ನೂ ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಮಂಗಳರಸನ ಕಾಲಕ್ಕಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಈಚೆಯವನಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ; ಸುಮಾರು 1525ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು.

ಪೂರ್ವಕವಿಗಳನ್ನು ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಾನೆ:—

ಗಜಗನ ಗುಣವರ್ಮನ ಶಾಂತಿವರ್ಷನ | ವಿಜಯನ ಪೊನ್ನನಗಳನ |
ಸುಜನೋತ್ತಂಸ ರನ್ನರ ಮಧುರಮನ | ಸಿಜರಿವರ ಸ್ತುತಿಸುವೆನು ||

ಅಲ್ಲದೆ ಆದಿಪಂಪನನ್ನೂ, “ಸುಟ್ಟುಕಾದಂಬರಿಯನು ಲೀಲಾವತಿ | ಗಿಟ್ಟು ಕಪ್ಪನು ಲೋಕವಡಿಯೆ | ದಿಟ್ಟವಾದಿಯ ಗೆಲ್ಲ” ನೇಮಿಚಂದ್ರನನ್ನೂ, “ಜಂದದ ಮೃದುಬಂಧದ ಮೈಸಿರಿಯೊಡ | ನೊಂದಿದ ಸವಿನುಡಿಯಿಂದ | ಅಂದವಡೆದ ಕಾಂಕ್ಷೆ ವನುಸುರಿದ” ನಾಗಚಂದ್ರನನ್ನೂ ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ. ತನ್ನ ಕವಿತಾಚಾತುರಿಯನ್ನು ರಸಿಕರು ಹೀಗೆ ಸ್ತುತಿಸಿದರು ಎಂದು ಈ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ:—

ತಿಂಗಳ ತಣ್ಣದಿಡ್ಡೊಂಗಲ ಸಿರಿಯಂ | ತಿಂಗಳಲಿನ ರಸದಂತೆ |
ರಂಗುವಡೆದ ಮಾಣಿಕದ ಮಂಜರಿಯು ದೆ | ಡಂಗಿನಂತಿವೆ ನಿನ್ನ ಮಾತು ||
ಕೆಂಬರಲಿನ ತೊಡವನು ಬಿರಿಮುಗುಳ ತೊ | ಡಂದೆಯನಂಬುಜಾಕ್ಷಿಯರ |
ಕಂಬುಕಂಧರದಾಲಿಂಗನವನು ಮಾಲು | ಗೊಂಬವೊಲಿವೆ ನಿನ್ನ ಮಾತು ||
ಒಸರುವ ಸುಧೆಯ ಕೊಡನೊ ಮುನಿದಗಲಿದ | ಸಸಿವದನೆಯ ಕೂಟದಿರವೊ |
ಪೊಸವವನೆಯ ಬೇಟೆದ ಸುಗ್ಗಿಯಂತೆ ಸಂ | ತಸವೀವುತಿವೆ ನಿನ್ನ ಮಾತು ||
ಕೋವಿದರುಗಳ ಹೃತ್ಕಮಲಭಾಸ್ಕರ ವಾ | ಗ್ಧೀವಿಯ ಮುಖಮಣಿಮುಕುರ |
ಭಾವಕರುಗಳ ಸಂತಸಸಾಗರಮಿಶ್ರ | ದೇವಪ್ಪನೊರೆದ ಸತ್ಯಾಂಜನ ||

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ರಾಮಾವಿಜಯ ಚರಿತೆ

ಇದು ಕಾಂಗಳ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ ; ಸಂಧಿ 19, ಪದ್ಯ 3603. ಇದರಲ್ಲಿ ಜೈನಸಂಪ್ರದಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ರಾಮಾಯಣದ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ರಾಮಣವಧಾ ನಂತರ ಶ್ರೀರಾಮನು ಅಯೋಧ್ಯೆಗೆ ಬಂದು ಕೆಲವುಕಾಲ ರಾಜ್ಯಭಾರಮಾಡಿ ಬಳಿಕ ತನ್ನ ಕಿರಿಯವನಿಗೆ ಪಟ್ಟವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ತಾನು ವಿರಕ್ತನಾಗಿ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದನೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಜಿನಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಅನಂತರ ಕವಿ ಸಿದ್ಧಾದಿಗಳು, ಸರಸ್ವತಿ ಇವರನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿ, ಬಳಿಕ ಪೂಜ್ಯ ವಾದ, ಅಕಳಂಕ, ಸಮಂತಭದ್ರ, ಕೊಂಡಕುಂದ, ಚಾರುಕೀರ್ತಿಪಂಡಿತ,

ಪ್ರಭೇಂದುಮುನಿ, ಶ್ರುತಮುನಿ, ವಿಮಲಕೀರ್ತಿ ಎಂಬ ಗುರುಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ.
ಸಂಧಿಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಪದ್ಯವಿದೆ :—

ಇದು ಸರಸ್ವತಿಯಂಗಭೂಷಣ ಕೇಳ್ದರ ಹೃದಯಕಮಲದಿವಸೇಂದ್ರ |
ಇದು ರಸಿಕರ ಕಿವಿಗಮೃತರಸಾಯನ | ವಿದು ಭವ್ಯಕುಮುದಚಂದ್ರಮನು |

ಇವನ ಬಂಧವು ಲಲಿತವಾಗಿಯೂ ಹೃದಯಂಗಮವಾಗಿಯೂ ಇದೆ.
ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ :—

ಉದ್ಯಾನ

ಒಲಗಸಾಲೆ ಪೂಗಿಡಗಳೋಳಿಗೆ ಜೇನು | ಸಾಲೆಯಂಗಜಗೆ ಜೀವಣದಾ |
ಸಾಲೆಯಾಣಿಡಿಗೆ ತಂದೆಲರಿಗೆ ನಾಟ್ಯದ | ಸಾಲೆಯಂತೆನೆದುದಾರಾಮ ||

ಹಲಸು

ಅಲರಬಿಬಿಯೊಳು ಫಲವನಿತ್ತು ಬಾಬುವ | ತರುಗಳು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದ |
ಅರಗಿಳಿಯಿಂ ನುಡಿಸುತ ಬಕ್ಕೆವಲಸಿನ | ಮರಗಳೆನೆದುಂದದಲಿ ||

ಸ್ತ್ರೀವರ್ಣನೆ

ಅಸಿಯನಡುವಿನ ನಿಟ್ಟಸಲುಗಂಗಳ ಮೊಚ್ಚು | ಮೊಸಜವ್ವನದ ಮುದ್ದುಮೊಗದ |
ಸಸಿಗೇಡೆದುಟಿಯಂಜೆಗಮನದ ಪೆಣ್ಣುಗ | ಕೆನೆದಿಹರಾದೇಶದೊಳು ||
ಸಣ್ಣನಡುವಿನೆಳಮಿಂಜ ನಗುವ ನಗು | ಗಣ್ಣಸಂಜೆಯಕೆಮ್ಮುಗಿಲಾ |
ಬಣ್ಣವನಿಲ'ಕೈವ ರಂಗದುಟಿಯ ಮುದ್ದು | ವೆಣ್ಣಲ್ಲದಿಲ್ಲವದೊಳು ||

ರಾಮನ ಪ್ರಲಾಪ

ಕದಪಿನ ನುಣ್ಣು ಕನ್ನಡಿಗೆ ಚಂದ್ರಗೆ ನಿನ್ನ | ವದನದಿರವ ಕೋಗಿಲೆಗೆ |
ಮೃದುಮಧುರಾಲಾಪವನಿತ್ತುವಂಚಿಸಿ | ಸುದತಿ ನೀಮೋಘದುಚಿತವೆ ||
ಕೆಂಬಲ್ಲಕಡುಗಾಂತಿಯ ಕಾಂತೆ ರಸದಾ | ಇಂಬದ ಬಿತ್ತಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು |
ಕಂಬುಗೆ ನಿನ್ನ ಕೊರಲ ಸೊಬಗಿತ್ತಿನ್ನ | ಪಂಬಲ ಬಿಡುವುದುಚಿತವೆ ||

ಈ ಕಂಪನಗಳಿಗೆ ಕುರುಳುಗಳ | ಕಡುಗಾಂತಿಯ ಕುಳಿಗಳಿವೆ |
ಕುಡುವಿಲ್ಲದ ಕೈಯು ಸಿರಿಸುವಮಾಲಿಗೆ | ಕಡೆಯದೆ ಕೊಡುವುದುಚಿತವೆ ||

ದುರ್ಜನನು

ಒಡಲೊಳು ಜನಿಸಲವನ ಬಾಯೊಳು ಹ | ಲೊಡನೆ ಪುಟ್ಟದುದಹಿಂ ಬಳನ |
ಶಡೆದ ಬನನಿ ಬದುಕಿದಳೆಂದೊಡೆ ಮಿಕ್ಕ | ಪೊಡವಿಯ ಜನಕುಂಟೆ ಸುಖವು ||

ಮುಖಬೋಳು ಸಿದ್ಧರಾಮಯೋಗಿ. 1656

ಇವನು ಷಟ್ಸ್ಥಲತಿಲಕವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ ; ಜೆನ್ನಮಲ್ಲೇಶನ ಕರಜಾತನು. ರಾಘವಾಂಕಚಾರಿತ್ರವನ್ನು ಬರೆದ ಸಿದ್ಧನಂಜೇಶನು (ಸು. 1650) ತನ್ನ ಗುರು ಪಂಚವಣ್ಣಿಗೆ ಸಿದ್ಧನಂಜೇಶನ ಶಿಷ್ಯರ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಈ ಕವಿಯ ಹೆಸರನ್ನೂ ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ ಇವನೂ ಸುಮಾರು 1650ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ ಗ್ರಂಥಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಇವನ ಕಾಲವನ್ನು ತಿಳಿಸುವ “ ದುರುಲಪನಿವತ್ಸರದ ಮಾರ್ಗಮಸ್ತಕಮಾಸ | ವರಬುದ್ಧವಾರ್ಣಾಮಾಸಾಘ್ರವಾರದಿ ” ಎಂಬ ಪದ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾದ ದುರುಲಪನಿ ಎಂದರೆ ದುರ್ಮುಖನಿವರ್ಷವು 1656 ಆಗಿರಬೇಕು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಷಟ್ಸ್ಥಲತಿಲಕ

ಇದು ವಾರ್ಧಕಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ ; ಕಂದವೃತ್ತಗಳೂ ಇವೆ ; ಸ್ಥಳ 20, ಪದ ವೃತ್ತ ಗ್ರಂಥ ಕಂದ ಸಹ 923. ಇದರಲ್ಲಿ ಷಟ್ಸ್ಥಲಗಳು ಗುರುಶಿಷ್ಯಸಂವಾದರೂಪವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಕವಿ ಈ ಪದ್ಯಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾನೆ :—

ಶರಣಚಾರಿತ್ರಗಳ ಶಿವಪುರಾಣಗಳ ಶುಚಿ |

ಶರವಚನರತ್ನ ಪೂರಿತಕೋಶವೆಂದಹಿ ವುದೀಕೃತಿಯ.

ಇದು ನಿಜಾನಂದರಸಜುಳಕ ಶರಣರ ಪುಳಕ | .

ಮಿದು ಮುಕ್ತಿ ಕರತಳಾಮಳಕ ವಿರಚಿಕುಳಕ.

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಬಸವಲಿಂಗಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಬಸವ, ಚೆನ್ನಬಸವ, ಪ್ರಭುದೇವ ಇವರನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥ ದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ:—

ಕ್ಷೀರಾಬ್ಧಿಯೊಳಗಿರ್ಪ ಹಂಸೆ ಮತ್ತನ್ಯವಹ |
ಕ್ಷೀರಮಂ ಬಯಸುವುದೆ ಕುಸುಮದೊಳಗಿರ್ಪಳಿಗೆ |
ಬೇತೆಪರಿಮಳದಾಸೆಯುಂಟೆ ಕಡಲೊಳಗಿರ್ಪ ಭೇಕನನ್ಯಾಂಬುಗಳನು ||
ಹಾರಯಿವುದೇ ಮೊಲೆಯನುಂಬ ಶಿಶು ಬಯಸುವುದೆ |
ಕ್ಷಾರೇಜಲ ಸಕಲಸಿದ್ಧಿಗಳೇವ ಲಿಂಗದೊಳ |
ಮಾರಾರಿಶರಣ ಕೂಡಿದು ತನಗನ್ಯವಹ ಫಲಪದವ ಒಯಸನಣುಗಾ ||

ಸುಖ'ನಾಭಿಯೆಳಬಿದಿರಿನಂತೆ ನಳಿನಳಿಪ ತೋ |
ಳೆಳವಾಪೆಯಂತೆ ಧಳಧಳಿಪ ತೋಡೆ ನಳಿನಕು |
ಛೇಳದಂತೆ ಪೊಳೆ; ಕುಚ ಪವಳದುಟಿ ತಳಿರಡಿಯ ಅಳಿಗುರುಳ ನಳಿನದೆಸಳಾ||
ತಳಿದ ಕಂಗಳ ಕಂಬುಗಳ ಶೋಣವೆಳಗ ಪ |
ಲ್ಲಗಳ ಗಿಳಿಯ ನುಡಿಯ ಕೋಕಿಳರವದ ನಳಿನಖಳ |
ವೆಳಗಿಸಾನನದ ಪೆಣ್ಣಳ ಸುಖದೊಳಿರ್ಪವಗೆ ಶಿವಪಥಮಸಾಧ್ಯಮತ್ತೇ ||

ಕಟ್ಟುಗ್ರಸ್ಥಿರದೆಮೆಟ್ಟಿ ತಪಸಿಗಳ ಹುಡಿ |
ಗುಟ್ಟಿ ಯತಿಜನರ ಬೆನ್ನಟ್ಟಿ ಕಾಮುಕರ ಎದೆ |
ದಟ್ಟಿ ನಿರ್ಜರರ ಮನ ಸುಟ್ಟಿಡಿದು ಶಾಸ್ತ್ರಕರ ಕಟ್ಟಿ ವಿಷಯದವಾಶದಿಂ ||

ನಿಟ್ಟಿದೆಯರ ಪಟ್ಟಿಗಟ್ಟಿ ಜಾರರ ದೇಶ |
ಕಟ್ಟಿ ವೀರರ ಮನಂ ಮುಟ್ಟಿ ಪೀಡಿಸಿ ಮನದ |
ಘಟ್ಟಿಯಂಕರಗಿಸುತ ಹುಟ್ಟುಗಡಲೊಳ ತಿರುಗಿಸುವ ಕಾಮನಖಿಳಜನರಾ||

ಹರನಾಲಯಕೆಯ್ವಿದವಂ | ಚರಣಸುರಕ್ಷೆಗಳ ಪೊಳಿಗೆ ಬಿಟ್ಟಾಚಿಂತೆಯೊ |
ಳಿರುತಿರ್ಪನಂತೆ ಸಲ್ಲದು | ಹರಶಾಸ್ತ್ರವ ಕೇಳುವರ್ಗ್ಗೆ ಪರಚಿಂತೆಗಳುಂ ||

ಸೆಜ್ಜೆಯಸಿದ್ಧಲಿಂಗಾರ್ಯ. ಸು. 1665

ಈತನು ಮಳೆಯರಾಜನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವ ಕವಿ; ಕೊಲ್ಲಿಸಾಕೆಯ ಸೋಮಲಿಂಗನ ಒಡಲಿಂದ ಚರಲಿಂಗವಾಗಿ ಹೊರಟ ರೇವಣಸಿದ್ಧನ ಸಂತತಿಯವನಾದ ಮಳೆಯ ಮಲ್ಲೇಶನ ಶಿಷ್ಯಪರಂಪರೆಗೆ ಸೇರಿದ ವಿದ್ಯಾನಗರದ ಹಿರಿಯಮಠದ ಸಿದ್ಧವೀರನ ಶಿಷ್ಯ ಸಿದ್ಧನಂಜೇಶನ ಕರಜಾತನು. ಇವನ ವಿದ್ಯಾಗುರು ಸಿದ್ಧರಾಮಾರ್ಯ. ತನ್ನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾನೆ :—

ಈತನು ಕೊಟ್ಟೂರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಸವಲಿಂಗೇಶ್ವರನ ಪಾದದಡೆಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತ ಸಿದ್ಧರಾಮಾರ್ಯನಿಂದ ಬಹುಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಕಲಿತನು. ಇಷ್ಟಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಸೆಜ್ಜೆಯ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಾರ್ಯ ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಪಡೆದನು. ಬಸವಲಿಂಗೇಶ್ವರನ ಬಳಿ 9 ವರ್ಷ ಶಿಷ್ಯಭಾವದಲ್ಲಿದ್ದು ಅಲ್ಲಿಂದ ಅವನ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಹೊರಟು ಸುಗಟೂರ ದೊರೆಯಾದ ಇಮ್ಮಡಿ ತಮ್ಮನ ವಂಶಗುರು ಜ್ಞಾನಮೂರ್ತೀಶನು ಇರುವ ಸೌಂದರ್ಯವುರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಆ ಗುರುವಿನ ಮಗ ಬಸವಾರ್ಯನಿಗೆ ಸಕಲಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ ಹೇಳಿದನು. ಬಸವಾರ್ಯನು ಇವನಿಗೆ ತಮ್ಮ ಕುಲದ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮದುವೆಮಾಡಿ ಹೇರಳ ದ್ರವ್ಯವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟನು. ಇಮ್ಮಡಿ ತಮ್ಮನ ಮಗ ಮುಮ್ಮಡಿ ತಮ್ಮನು 11ನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಶಾರ್ಯದಿಂದ ಸಿಖೀಂದ್ರಪಾಚ್ಛನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದನು. ಇವನಿಗೆ ಮೂರುಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಕವಿತ್ವವಾಡುವ ಶಕ್ತಿಯಿದ್ದಿತು. ಈ ದೊರೆ ಕವಿಗೆ ಪುರ, ಕ್ಷೇತ್ರ, ಮಂದಿರ ಮುಂತಾಗಿ ಬಹು ಭಾಗ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. ಕವಿ ಅಲ್ಲಿರುವಾಗ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ನಂದೀಶದೇವನ ಶಿಷ್ಯ ಮಹತ್ತಾರ್ಯನಿಗೆ ತನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮದುವೆಮಾಡಿ ಎದ್ಯೆಕಲಿಸಿದನು. ಮಹತ್ತಾರ್ಯನಿಗೆ ಗುರುಬಸವರಾಜ, ಮಹತ್ತಾರ್ಯ, ಮುದ್ದಲಿಂಗಾರ್ಯ ಎಂಬ ಮೂವರು ಮಕ್ಕಳು ಜನಿಸಿದರು. “ಧರೆ ಸಹಿತ ಕೈಲಾಸಕೆ ತೆರಳಿದ ಮಹಾತ್ಮನಾವಂ ಭಕ್ತರೊಳಗೆ” ಎಂದು ಆಹುಡುಗರು ಕೇಳಲು ಈ ಮಳೆಯರಾಜನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಕವಿ ಹೇಳಿದನು.

ಕವಿ ಸುಗಟೂರು ದೊರೆಯಾಗ ಮುಮ್ಮಡಿ ತಮ್ಮನ¹ (ಸು. 1665) ಸಮ ಕಾಲದವನಾದುದರಿಂದ ಅವನ ಕಾಲವೂ ಸುಮಾರು 1665 ಆಗಬಹುದು

ಮುಮ್ಮಡಿ ತಮ್ಮನಿಗೆ ಮೂರುಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಕವಿತ್ವಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿ ಇದ್ದಿತೆಂದು ಕವಿ ಹೇಳುವಂತೆಯೇ ಅವನೂ ತನ್ನ ಶಂಕರಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ ತಾನು ತ್ರಿವಿಧಕವೀಶ್ವರನೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ.

ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಭವಭೂತಿ, ವ್ಯಾಸ, ಕೇರೆಯ ಪದ್ಮರಸ, ಮಯೂರ, ಹಲಾಯುಧ, ವಾಲ್ಮೀಕಿ, ಭಾರವಿ, ಸೋಮಾರಾಧ್ಯ, ಬಾಣ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ತೊಂಟದ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ, ನಿಜಗುಣಯೋಗಿ ಇವರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನೂ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

‘ ಸಕ್ಕದ ಕನ್ನಡದ ಕವಿತೆಯ ಚದುರ ’ ಎಂದು ತನ್ನನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಮಳೆಯರಾಜನ ಚರಿತ್ರೆ

ಇದು ವಾರ್ಧಕಷಟ್ಟದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ ; ಸಂಧಿ 34. ಇದರಲ್ಲಿ ಮಳೆಯ ರಾಜನೆಂಬ ಪುರಾತನ ಶಿವಭಕ್ತನ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕವಿಕರ್ಣಭೂಷಣ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಭೋಗಲಿಂಗಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಪಾರ್ವತಿ, ವಿನಾಯಕ, ಎರಭದ್ರ, ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ, ನಂದಿ, ಭೃಂಗಿ ಇವರನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿ ಬಸವ ಮೊದಲಾದ ಪುರಾತನರನ್ನೂ ತೊಂಟದ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಮುಂತಾದ ನೂತನರನ್ನೂ ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ.¹ ಸಂಧಿಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಪದ್ಯವಿದೆ :—

ಇದು ಸಕಲಶಿವಭಕ್ತಪಾದ ಪಂಕೇಜಷ |

ಟ್ಟದನೆನಿಸ ವಿಜಯನಗರದ ಹಿರಿಯಮಠದ ಪ |

ಟ್ಟದ ಸಿದ್ಧನಂಜೇಶಕರಜಾತನಾದ ಸಕ್ಕದ ಕನ್ನಡದ ಕವಿತೆಯ ||

1. ಬಸವ, ಚೆನ್ನಬಸವ, ಪ್ರಭುದೇವ, ನಂಬಿಯಣ್ಣ, ಮಾಚಯ್ಯ, ಸಾನಂದಗಣವರ, ಅಡಿಮಯ್ಯ, ನಗೆಯಮಾರಿತಂದೆ, ಚಿಕ್ಕಯ್ಯ, ಕಣ್ಣಪ್ಪ, ಶಂಕರದಾಸ, ಶಾಂತಯ್ಯ, ಪರಮಸದ್ವ್ಯೋಜಾತವಾಮದೇವಾಘೋರವರತತ್ಪುರುಷವಕ್ರಮ ಶರೀರಮಾದ ರೇವಣ ಏಕೋರಾಮ ಮರುಳಸಿದ್ಧಿ ಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯರು ; ತೊಂಟದಸಿದ್ಧಲಿಂಗ, ಕೊಡ್ವೂರುಬಸವ, ಶಾಂತಮಲ್ಲೇಶ, ಸಿದ್ಧನಂಜೇಶ, ಸಿದ್ಧರಾಮಾರ್ಯ, ನಿಜಗುಣಯೋಗಿ, ಒಂಟಿಜೋಳಿಗೆದೇವ, ಕೋರಾನ್ಯದಯ್ಯ, ಮರುಳೇಶ, ಸರ್ವೇಶ, ಗೊಳೂರ ಒಪ್ಪತ್ತಿನಯ್ಯ, ಗಂಗಾಧರೇಶ್ವರ, ಮಹತ್ತೇಶ, ಚೆನ್ನವೀರ, ಮೌನದೇವ ಬೋಳಬಸವ.

ಚದುರ ಸೆಜ್ಜೆಯ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಾಧ್ಯನಣುಗಗ್ಗೊ |
 ರೆದ ಶರಣಮಳೆಯರಾಜೇಂದ್ರ ಸಚ್ಚಾರಿತ್ರ |
 ವಿದಿತಕವಿಕರ್ಣಭೂಷಣಂ.

ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ : —

ಸಮುದ್ರ

ಸುರಧರಾಧರಮನೆ ಶಿವಾನ್ವಿತಂ ಕಿನ್ನರೇ |
 ಶ್ವರನಂತೆ ಪದ್ಮಕಚ್ಚವಶಂಖನೀಲೋನ್ಮ |
 ಕರಮಹಾಪದ್ಮಾಂಕಿತಂ ವರಮುಕುಂದಬಂಧುರಮಾಗಿ ಕುಂದದುದಜಿಂ ||
 ತರುಣಿಯರ ಬೆರಳಂತೆಯೂರ್ಮಿ ಕೋದ್ಭಾಸಿತಂ |
 ಪಿರಿಯರಂತುಪ್ಪೆ ಮೆಪ್ಪೆವ ಮಲಿಯಾದೆ ತಪ್ಪದಾ |
 ನರಪವಾಹಿನಿಯಂತೆ ವಾರಿವಾರಣದಿಂದ ಶರಣ ಕಂಗೊಳಿಸಿವುಡಾ ||

ಪಟ್ಟಣ

ಅರಸಂಜೆಯಿಂ ಕಮಲಮಬ್ಜರಜದಿಂ ಚಲಂ |
 ಶರದಿಂದ ಸರಸಿ ಸರದಿಂ ಕಂಪುಗಳನೆಯ |
 ಸುರಮಳಿಸುವರಲನನುಸುರಪ ಪಟ್ಟದಗಳಿಂದರಲ ಪಕ್ಕಿಗಳನಂತ ||
 ಬಿರುಮುಗುಳ್ಳಳಿಂದರಲ್ಲಳಿಂದೆಸೆವ ಲತೆಗಳಾ |
 ವರಿಸರ್ಪ ತರುಗಳಹ ಬನಗಳಿಂ ಮರಗಳಿಂ |
 ದುರುನಂದನಂಗಳಂ ಪೂರೆವ ಕಪಟೋಪ್ಪೆಗಳಿಂ ಪುರಪಲ್ಲಿಗಳ್ ನೆಚ್ಚೆವು ||

(ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ, 531) ಬೆಂಗಳೂರು ಮುದ್ರೆ ವಿರಸವಾಮಿ. ಸು 1700

ಈಕನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಂಭವಿ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ. ಒಂದು ವಚನವನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ : —

ಅಂಗದೊಳ್ ಗೋಮುಖವದು, ತತ್ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದೊಳ್ ವರ್ತುಳಂ ; ನೋಡೆ
 ಸಂಗದಿಂ ಗೋಳಂಗಳೊಳ್ ಪರಂಜ್ಯೋತಿ ಅಣಿವಡೆ ಶಾಂಭವಿಯ ನಿಜವು.

ಅಂತವು. ಸು. 1720

ಈತನು ಅಹಿಂಸಾಕಥೆ ಎಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಜೈನಕವಿ, ವೈಶ್ಯವಂಶಾಗ್ರಣಿ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇವನ ತಂದೆ ಚಂದಣ್ಣಸೆಟ್ಟಿ, ತಾಯಿ ಚನ್ನಮ್ಮ, ಸ್ಥಳ ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ. ಸಮಂತಭದ್ರರ ನರದಿಂದ ತಾನು ಹುಟ್ಟಿದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೈಜಫೂಪನಾ ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭುವಾಗಿದ್ದನೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಬೈಜಫೂಪನಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1720 ಎಂದು ತಿಳಿವುದರಿಂದ ಕವಿಯ ಕಾಲವೂ ಅದೇ ಆಗಿರಬೇಕು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಅಹಿಂಸಾಕಥೆ

ಇದು ಯಕ್ಷಗಾನರೂಪವಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ “ವ್ರತವೊಂದಹಿತಿಯದಿ ದುರಿತವ ಹರಿಸಿ ಮುಕ್ತಿಯ ಸುಖವ ಪಡೆದ” ಧನಕೀರ್ತಿಯ ಚರಿತ್ರೆ ಹೇಳಿದೆ. ಇತರರ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಆರುತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸಿದಂತೆ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ :—

ನವರಸಃ ಲಂಕಾರಮಧುರಾಲಾಪದಿಂದೊಪ್ಪುವಳನೀಕೃತಿ !

ಯುವತಿಯನು ಕಂಡವರು ಸೋಲದರುಂಟೆ ಜಗದಿ ||

ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ವೀರಜಿನಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿಸಿದ್ಧಾಧಿಗಳು, ಸರಸ್ವತಿ ಸಮಂತಭದ್ರ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸೇನಮುನಿ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ರಾಯಣ್ಣ. ಸು. 1720

ಇವನು ಪದ್ಮಾವತಿಯ ಕೊರವಂಜಿ. ಎಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ಜೈನಕವಿ ; ಇವನ ಪಿತಾಮಹನು ನಾಗಣ್ಣ, ತಂದೆ ಬೊಮ್ಮಣ್ಣಕು, ಸ್ಥಳ ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳಕ್ಕೆ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿರುವ ವೇಣುಪುರಿ. ಇವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜೇಂದ್ರನು ದೊರೆಯಾಗಿದ್ದನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ರಾಜನು ಒಂದನೆಯ ಕೃಷ್ಣರಾಜನೋ (1713-1731) ಅಥವಾ ಎರಡನೆಯ ಕೃಷ್ಣರಾಜನೋ (1734-1766) ಆಗಿರಬೇಕು. ಒಂದನೆಯವನೇ ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಪದ್ಮಾವತಿಯ ಕೊರವಂಜಿ

ಈ ಯಕ್ಷಗಾನಕ್ಕೆ ರಾಮಜನನ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ಇದರಲ್ಲಿ ಪದ್ಮಾವತೀದೇವಿ ಕೊರವಂಜಿಯ ವೇಷವನ್ನು ಧರಿಸಿ ಕೌಸಲ್ಯೆಯ ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ಅವಳಿಗೆ ಗಂಡುಬದು ಆಗುವುದೆಂದು ಹೇಳಿದ ಕಥೆ ಉತ್ತವಾಗಿದೆ.

ಮೈಲಾರದ ಬಸವಪ್ಪ. ಸು. 1800

ಈತನು ಗುರುಕರುಣತ್ರಿಪದಿ, ನಿರಾಭಾರಿ ವೀರಶೈವಸಿದ್ಧಾಂತ ಇವುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವ ಕವಿ. ಒಳ್ಳಾರಿಗೆ ಸೇರಿದ ಲಿಂಗನಾಯಕನಹಳ್ಳಿಯ ಜೆನ್ನವೀರಸ್ವಾಮಿಯ ಕರಜಾತನು. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1800 ಆಗಬಹುದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ

1. ಗುರುಕರುಣತ್ರಿಪದಿ

ಇದರಲ್ಲಿ 332 ಪದ್ಯಗಳಿವೆ. ಒಂದೊಂದು ಪದ್ಯವೂ 'ಗುರುವೆ ಕೃಪೆಯಾಗು' ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ:—

ನವಚಕ್ರದೊಳಗಿದ | ನವಬ್ರಹ್ಮವನು ತೆಗೆದು |
ಶಿವಲಿಂಗ ವಿಗ್ರಹವ ಮಾಡಿ | ಕರುಣಿಸಿದ | ಸುವಿವೇಕಗುರುವೆ ಕೃಪೆಯಾಗು ||
ಅಣ್ಣಾಂಗಯೋಗ ಬಲು | ಕಷ್ಟ ಎಲೊ ಮಗನೆ ಎಂ |
ಗಿಷ್ಟಲಿಂಗವನು ಕೃಪಿಸಿ | ಕರಕಿತ್ತ | ಶ್ರೇಷ್ಠಶ್ರೀಗುರುವೆ ಕೃಪೆಯಾಗು ||

2 ನಿರಾಭಾರಿ ವೀರಶೈವ ಸಿದ್ಧಾಂತ

ಇದು ಪ್ರಾಯಶಃವಾಗಿ ವಾರ್ಧಕ ಸತ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ ; ಪ್ರಕರಣ 3, ಪದ್ಯ 121. ಇದರಲ್ಲಿ ಅಣ್ಣಾವರಣಮಾಹತ್ಯ, ಪಂಚಾಚಾರ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳು ಹೇಳಿವೆ. ಇದರಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ:-

ಗುರುವೆ ಅಜ್ಞಾನತಿಮಿರಾರ್ಕಭವಭಂಜನನು |
 ಗುರುವೆ ಭಕ್ತಿಜ್ಞಾನ ವೈರಾಗ್ಯಮಂದಿರನು |
 ಗುರುವೆ ದೀಕ್ಷೆ ಸುತಿಕ್ಷೆ ಮೋಕ್ಷ ಕಾರಣಕರ್ತರಲ್ಲದಿನ್ನೊರ್ವರಲ್ಲ ||
 ಗುರುವಿನಿಂದಧಿಕದೈವಗಳಿಲ್ಲವೆಂದಡಿದು |
 ಹರನು ನ ಗುರೋರಧಿಕವಿದಿತವೆಂದೋದಿದನು |
 ನಿರುತವಿದು ಕೇಳು ಸದ್ಗುರುವಧಿಕನಿಂತಪ್ಪಗುರುಕರೋದ್ಭವರಧಿಕರು ||
 ಪರಸತಿಗೆ ಪರಧನಕೆ ಪರನಿಂದೆ ಪರದೈವ |
 ಕೊಗಿಯನ್ಯರಜೀವಹಂಸೆಗಳ ಮಾಡುತೀನ |
 ದುರಿತ ಮಹಪಂಚಪಾತಕವೆಂದು ಗುರುಮುಖದೊಳೊಡವಕ್ಕಿಜ್ಞೆ ಸದೆ ||
 ಗುರುಕರಾಂಬುಜದೊಳಗಿಹಿಷ್ಟಮಹಲಿಂಗವನು |
 ಸರಸಸಂಯೋಗಸಮರಸಭಾವದಿಂದಪ್ಪಿ |
 ಹೆರೆಯಿಂಗದಂತಿಪ್ಪನಿಷ್ಠೆ ಸದ್ವೀರಮಾಹೇಶನ ಸದಾಚಾರವು ||

ಅ ನ ಂ ತ ನಾ ಥ. ಸು. 1800

ಇವನು ಮನ್ಮಥ ಕೊರವಂದಿ ಎಂಬ ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ಜೈನಕವಿ. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1800 ಆಗಿರಬಹುದು. ಇವನ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಮನ್ಮಥನು ಕೊರಚೆಯ ವೇಷವನ್ನು ಧರಿಸಿ ತನ್ನ ಸೋದರದ ಮಾವನ ಮಗಳಾದ ವಿದರ್ಭಿಗೆ ಕಣಿಯನ್ನು ಹೇಳಿದ ಕಥೆ ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಆದಿಯಲ್ಲಿ ನೇಮಿಜಿನ, ಸರಸ್ವತಿ ಇವರ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ.

ಪ್ರಾಣೀ ಶ ವಿ ತ ಲ. ಸು. 1800

ಈತನು ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಮಾಧ್ವನು; ಜಗನ್ನಾಥ ದಾಸನ (ಸು. 1775) ಶಿಷ್ಯನು. ಈತನ ಸ್ಥಳ ನಿಜಾಂ ಇಲಾಖಾ ಲಿಂಗಸೂರು. ಇವನು 1822 ರಲ್ಲಿ ಸತ್ತನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಬಾಲಲೀಲಾ ಮಹಂತ ತಿವಯೋಗಿ. ಸು. 1820

ಈತನು ಕೈವಲ್ಯದರ್ಪಣವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ. ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿಗೆ ಸೇರಿದ ಮುಳುಗುಂಡದ ವಿರಕ್ತಮಠಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಮಿಯಾಗಿ

ದ್ದನು. ಬಾಲರಂತೆ ಲೀಲೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಈತನಿಗೆ ಬಾಲಲೀಲಾ ಮಹಂತಶಿವಯೋಗಿ ಎಂದು ಹೆಸರು ಉಂಟಾಯಿತು. ಇವನು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನಿಂದ (1799-1868) ಸಮ್ಮಾನಿತನಾಗಿ ಅವನಿಗೆ ಬುದ್ಧಿವಾದವನ್ನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ತಿಳಿವುದರಿಂದ ಕವಿಯ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1820 ಆಗಿರಬಹುದು.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಕೈಪಲ್ಯದರ್ಪಣ

ಇದರಲ್ಲಿ ಹಾಡುಗಳು, ಕಂದ, ಪಟ್ಟದಿ ಇವೆ. ಒಂದು ಹಾಡನ್ನೂ ಒಂದು ಪಟ್ಟದಿಯನ್ನೂ ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ :—

ರಾಗ ದ್ವಿಜಾವಂತಿ. ಆದಿತಾಳ.

ಅವರವರ ಭಕ್ತಿಗೆ ಅವರವರ ಭಾವಕ್ಕೆ |

ಅವರವರ ಲೀಲೆನಾಗಿ ಇರುತಿಹನು ಶಿವಯೋಗಿ || ಪಲ್ಲವಿ ||

ಇರದೊಂದು ಕನ್ನಡಿಯ ನೂತನಾಲು ಜನ ಪಿಡಿಯೆ |

ಸರಳಾಗಿ ಅವರವರ ರೂಪು ಕಾಣ್ಬಂತೆ |

ಹರಿಯ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಹರಿ ಹರನ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಹರ |

ನರರೇನು ಭಾವಿಸುವರದಹಂತೆ ತೋರುವನು || 1 ||

ಮತಭೇದದವರು ದುರ್ಮತಿಯಿಂದ ಯತಿವರಗೆ |

ಸ್ತುತಿಸಿದೆಮಾಡಿದರೆ ಅವರಿಗೇ ತಿರುಗುವುವು |

ಯತಿವರನು ತಾ ತನ್ನ ಪಥದಲ್ಲಿ ಇರುತಿಹನು |

ಕ್ಷಿತಿಜನರ ಪಾಪಪುಣ್ಯವ ಪರೀಕ್ಷಿಸುತ || 2 ||

ಕುಲಜಲವೆ ಹಿಡಿದಿರುವ ಕಲಕುಮನದವರಲ್ಲಿ |

ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಸಿರಿಜಂದ್ರ ಕಾಣುವ ಪರಿಯೆಂತು |

ಕುಲಜಲವನತಿಗಳೆದ ತಿಳಿಯ ಮನದವರಲ್ಲಿ |

ಸಲೆ ಮಹಂತಲಿಂಗ ಭಿತ್ತೂರ್ಯ ಕಾಣುವನು || 3 ||

ಬೇಡದಿರು ನರರ ಕೊಂಡಾಡದಿರು ಹಿಂಸೆಯಂ |

ಮಾಡದಿರು ಪಾಪಕೆಡೆಮಾಡದಿರು ಕುಚಿತರೊಡ |

ನಾಡದಿರು ಕಾಮದೊಳು ನೋಡದಿರು ಪರಸತಿಯ ಕೊಡದಿರು ಕನಸಿನಲ್ಲಿ |

ಕೇಡೆನೆಸದಿರು ಪರರಿಗಾಡದಿರು ನಿಷ್ಕರವ |
 ಪೀಡಿಸದಿರನ್ನರನು ರೂಢಿಸದಿರಪಜಯದಿ |
 ಕೂಡಿಸದಿರನ್ನಾಯದೊಡವೆಯಂ ಸದ್ಗತಿಯುಮುಕ್ತಿಯಿದೆ ಎಂದನಾರ್ಯಂ||

ಕಡಕೊಳ್ಳದ ಮಡಿವಾಳಪ್ಪ. ಸು. 1820.

ಈತನು ತತ್ತ್ವಪದಗಳನ್ನೂ ವಚನಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ವೀರಶೈವಕವಿ. ಇವನ ಸ್ಥಳ ನಿಜಾಂ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕಡಕೊಳ್ಳ. ಈತನು ಸುಮಾರು ನೂರುವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇವನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ನಿರುಪಮಾನಿರಾಳಮತ್ಸ್ಯಭುಮಹಂತಯೋಗಿ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವಿದೆ. ಒಂದು ವಚನವನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ :—

ದಯೆ ಧರ್ಮ ಕ್ಷಮೆ ದಮೆ ಶಾಂತಿ ದಾಂತಿ ನಯ ನೀತಿ ಸುಮನ ಸುಬುದ್ಧಿ
 ನಿರಹಂಕಾರ ಸುಜ್ಞಾನ ಸುಚಿತ್ತ ಸದ್ಭಾವ ಸತ್ಕರ್ಮ ಪರೋಪಕಾರ ಸುಖಭೋಗ
 ಶಿವಯೋಗ ರಾಜಯೋಗ ಸಾಧುವರಸಂಗ ಶಿವತ್ವಾನೇಕ್ಷೆ ಶಿವಕಥಾಸಂಗೋಷ್ಠಿ
 ಯಲ್ಲಿದ್ದು ತನ್ನ ತಾನೊಡೆಯದೆ ಸತ್ಪುಸತ್ತು ಹೋಯಿತ್ತು ಅನಂತಕಾಲ ಅನಂತಜನ್ಮ
 ನಿರುಪಮಾನಿರಾಳ ಮತ್ಸ್ಯಭುಮಹಂತಯೋಗಿ.

ಕುಮಾರವಿಭು. 1821

ಈತನು ಭಿಕ್ಷುಕಮಹೇಶವಿಲಾಸವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಕುಮಾರೇಶ್ವರ ಪುರಾಣವೇ ಮೊದಲಾದ ಹಲವು ಇತರಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ರಚಿಸಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇವು ನಮಗೆ ದೊರೆತಿಲ್ಲ.

ಇವನು ವೀರಶೈವ ಕವಿ ; ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸೇರಿದ ಹಾನಗಲ್ಲ ವೀರಕ್ತ ಮಠದ ಸ್ವಾಮಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಭಿಕ್ಷುಕಮಹೇಶವಿಲಾಸವನ್ನು ಶಕ 1744 ನೆಯ ಚಿತ್ರಭಾನುವಿನಲ್ಲಿ (1821) ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಪೂರ್ವಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ತೋಂಟದ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ, ಷಡಕ್ಷರದೇವ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಕವಿತಾ ಸರಣಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಷಡಕ್ಷರದೇವನನ್ನು ಅನುಕರಿಸುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಭಿಕ್ಷುಕ ಮಹೇಶವಿಲಾಸ.

ಇದು ಚಂಪೂರೂಪವಾಗಿದೆ ; ಪ್ರಕರಣ 3. ಇದರಲ್ಲಿ ಶಿವನು ದ್ವಾರಾ ವತಿಗೆ ಹೋಗಿ ಭಿಕ್ಷುಟನಮಾಡಿದ ಕಥೆ ಹೇಳಿದೆ. ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಣಾರ್ಯನು

(ಗುರುಲಿಂಗವಿಭು-ದ್ವಿ. ಸಂಪುಟ, 262) ವರ್ಣಕರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದ ಭಿಕ್ಷಾಟನಚರಿತೆಯನ್ನು ತಾನು ಗುರುಸಿದ್ಧದೇಶಿಕನ ಅಪ್ಪಣೆಯಮೇರೆಗೆ ವಸ್ತುಕರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆ ಕವಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ತನ್ನ ಗ್ರಂಥದ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ :—

ಸುರಗಿರಿಯಂತೆ ಸದ್ವಿಬುಧಸೇವಿತಮಂಬುಜದಂತೆ ಶ್ರೀಗುಣಂ |
 ಸರಸಿಜಮಿತ್ರನಂತೆ ಘನಮಾರ್ಗಸುಶೋಭಿ ಸಮುದ್ರದಂತೆವೋಲ್ ||
 ಸರಸಮುದಾರಭಾಮಿನಿಯರೋಳಿಯವೋಲ್ ಮಿಗೆ ಭಾವಜಾತಿಃ ||
 ಧುರಮೆನಿಕುಂ ಕುಮಾರವಿಭುನಿರ್ಮಿತವಿಾಕೃತಿ ಸರ್ವಲೋಕದೊಳ್ ||

ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ತಿವಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಪಾರ್ವತಿ, ಗಣೇಶ, ಷಣ್ಮುಖ, ವೀರಭದ್ರ, ಬಸವ, ಚೆನ್ನಬಸವ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ :—

ಗಣೇಶ.

ಎಜಗುವ ನಿರ್ಜರಾಧಿಪರ ರತ್ನಕಿರೀಟಗಳೊಂದನೊಂದು ತಾ |
 ನೊರಸಲುದಿದ್ದ ಪೊನ್ನ ಪುಡಿಯಂ ಕರಮೊಳ್ ತಳೆದಿತ್ತಿ ನೆತ್ತಿಯೊಳ್ ||
 ಸುರಿದುಕೊಳುತ್ತೆ ಪಾಂಸುಮಯಕೇಳಿಯನಾಡಿ ಮನೋಸುರಾಗಮಂ |
 ವಿರಚಿಪ ವಿಘ್ನರಾಜನತುಳೋತ್ಸವದಿಂ ಮಿಗೆ ಮಾಯ್ಯವಿಘ್ನಮಂ ||

ಮೇರು.

ಅಳಿಯಂ ಶ್ರೀಪತಿ ಚಂದ್ರನಾತ್ಮತನಯಂ ನಿಜ್ಜಂ ನದೀನಾರಿಯರ್ |
 ಒಟಿಗೊಂಡಿರ್ಪ ರನಂತಶೈಲಚಯಮೆನ್ನೊಳ್ ತೋರ್ಪುದೆನ್ನಂತೆ ಮಂ ||
 ಜುಳಸತ್ವಾನ್ವಿತನಾವನೀ ಭುವನದೊಳ್ ಪೇಚೆಂದು ತಾನಬ್ಬಿ ಮಂ |
 ಗಳಮಾದುಜ್ವಲಕೇತನನೆಗಪಿದಂತೊಪ್ಪಿತ್ತು ಹೇಮಾಚಳಂ ||

ಚಂದ್ರ.

ಒಗೆದಂಧಕಾರಮೆಂಬಾ | ಜಗುನೆಯ ಮಧ್ಯದೊಳೆ ಬೆಳೆದು ಬೆಳ್ಳಿಳಗಿಂ ತಾಂ |
 ಸೊಗಯಿಪ ಬೆಳ್ಳಾದವರೆಯನೆ | ಮಿಗೆ ಮೆಪೆದುದು ಚಂದ್ರಮಂಡಲಂಬಾನೆಡೆಯೊಳ್ ||

ಗೋಪಿಕಾಸ್ತ್ರೀ.

ನಡೆಯಿಂ ಹಂಸಿಯಾ ನಿಂದಿಸುತ್ತೆ ನುಡಿಯಿಂ ಕೀರಾಳಿಯಂ ದೂಷಿಸು |
 ತ್ತೊಡನಂಗಪ್ರಭೆಯಿಂ ಕ್ಷಣಪ್ರಭೆಯುಮಂ ಹೋಡಾಡುತುಂ ಬಟ್ಟ ನು||
 ನೊಡೆಯಿಂ ಬಾಚೆಯ ಬಿಂಕಮಂ ಜಪೆಯುತುಂ ಹಸ್ತಾಬ್ಜದಿಂದಬ್ಜಮಂ |
 ಜಡಿಯುತ್ತುಂ ಪದದಿಂದೆ ಮಾಂದಳಿರುಮಂ ತಂದಿಕ್ಕಿದಳ್ ಭಿಕ್ಷುಮಂ ||

ಶ್ರೀಪ್ರಾಣೇಶವಿಠಲ. ಸು. 1830

ಇವನು ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ಮಾಧ್ವನು ; ಪ್ರಾಣೇಶವಿಠಲನ (ಸು. 1800) ಮಗನು. 1860 ರಲ್ಲಿ ಸತ್ತನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಶಿಶುನಾಳ ಸರೀಫ್ ಸಾಬ. ಸು. 1840

ಈತನು ಪದಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು ಮುಸಲ್ಮಾನನು ; ಹಿಂದೂ ಮತದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಈತನ ಗುರು ಗೋವಿಂದ ; ಸ್ಥಳ ಧಾರವಾಡಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸೇರಿದ ಶಿಶುನಾಳ. ಇವನು ಸುಮಾರು 70, 80 ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇವನ ಪದಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೆಡೆ ಡನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ :—

ಶ್ರೀಗುರುನಾಥ ನಿರಾಲಯನಾಲಯದೊಳು |
ನಾವು ಈರ್ವರು ನಲಿದಾಡುವ ಬಾ ||
ಬಾರದಿದ್ದರೆ ನಿನ್ನ ಮೋರೆಗೆ ಹೊಡೆವೆನು |
ಸಾರಿ ಈರ್ವರು ಸವಿದಾಡುವ ಬಾ ||
ಯೋಗದ ಕುದುರೆಯ ಬೇಗನೆ ಏಣುತ |
ಮೇಗೇರಿಯ ಮಠಖೋಗುವ ಬಾ ||
ನಡೆ ನಡೆ ಶಿಶುವಿನಾಳದೀಶನ ಗುಡಿಯೊಳು |
ಅಡಗಿಹ ಪ್ರಣಮವ ನೋಡುವ ಬಾ ||

ನರೇಗಲ್ಲ ಶಿವಬಸಪ್ಪಶಾಸ್ತ್ರಿ. ಸು 1840

ಇವನು ಬಸವಪವಾಡಲೀಲಾಮೃತವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನು ವೀರ ತೈವ ಕವಿ. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಧಾರವಾಡಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸೇರಿದ ನರೇಗಲ್ಲ. ಈತನು ಸುಮಾರು 1840 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಇವನ ಗ್ರಂಥ

ಬಸವಪವಾಡಲೀಲಾಮೃತ.

ಇದು ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ ; ಸಂಧಿ 11, ಪದ್ಯ 980. ಇದರಲ್ಲಿ ಬಸವನ ಚರಿತ್ರವು ಸುಲಭಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ. ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ :—

ಉದ್ಯಾನ.

ಮರುಗ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಜಾಜಿ ಕೇತಕಿ | ಪರಿಮಳಪ ಸುರಹೊನ್ನೆ ತಾವರೆ |
ಮೆಹೆವ ನೈದಿಲು ಜಿಟ್ಟದಾವರೆ ಪುಷ್ಪಜಾತಿಗಳು ||
ಭರದಿ ವನದೊಳು ಬೆಳೆದಿಹುವು ಬಹು | ತರದ ಸೇವಂತಿಗೆಯಪುಷ್ಪವು |
ಹರನಿಗರ್ಪಿತವಾಗೆ ನಿಂದಿಹ ದುಂಡುಮಲ್ಲಿಗೆಯು ||

ಪುರದ ಶೃಂಗಾರ

ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಲು ಝಲ್ಲಿತೋರಣ | ವಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಗೆ ಮಕರತೋರಣ |
ಬಿಲ್ಲು ಬಾಗಿದವೋಲು ಎಸೆದುವು ಕನಕತೋರಣವು ||
ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಸರದೊಳಗೆ ತೋರಣ | ಝಲ್ಲಿನವರತ್ನಗಳ ತೋರಣ |
ವೆಲ್ಲಿ ನೋಡಲು ಎಸೆಯುತಿರ್ದುವು ಹಸಿರುತೋರಣವು ||

ಶ್ರೀಶ ಪ್ರಾಣೇಶವಿಠಲ, ಕರ್ಜಗಿ ಸುಖನಿಧಿವಿಠಲ, ಬಳ್ಳಾರಿ ವೆಂಕಟೇಶವಿಠಲ.

ಇವರುಗಳೂ ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವರು ಮಾಧ್ವರು. ನೊಡಲನೆಯವನು ಶ್ರೀ ಪ್ರಾಣೇಶವಿಠಲನ (ಸು. 1830) ಸೋದರರದಳಿಯನು. ಇವನು 1890 ರಲ್ಲಿ ಗತಿಸಿದಂತೆ ತಿಳಿಯಬರುತ್ತದೆ. ಎರಡನೆಯವನು ಶ್ರೀದವಿಠಲನ (ಸು. 1800) ಸೋದರರದಳಿಯನು. ಮೂರನೆಯವನು ಬಹಳ ಆಧುನಿಕನು : 1925 ರಲ್ಲಿ ಸತ್ತನು.

ಪರಮೇಶ್ವರಭಟ್ಟ.

ಈತನು ಸ್ಮಾರ್ತನು ಇವನ ತಂದೆ ವೆಂಕಟೇಶಭಟ್ಟ, ಸ್ಥಳ ಹರಿಹರ ಪುರ. ಶ್ರೀಮಾಣ್ ಕೆರೋಡಿ ಸುಬ್ಬರಾಯರು ಈತನನ್ನು ಯಕ್ಷಗಾನಕವಿ ಸಾರ್ವಭೌಮ ಎಂದು ಪ್ರಶಂಸಿಸುತ್ತಾರೆ.¹ ಗ್ರಂಥಗಳು — ಪ್ರಭಾವತೀಸ್ವಯಂ ವರ, ಕಾಲನೇಮಿಕಾಳಗ, ಅಭಿ ಸುನ್ಯಕಾಳಗ ಇತ್ಯಾದಿ

ವಿ. ನರಸಿಂಹಮೂರ್ತಿರಾಯ.

ಇವನು ಮಾಧ್ವನು. ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಂತದವನೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಸರಕಾರದ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥಗಳು — ನಿರಾಟಪರ್ವ, ಭಕ್ತಾಂತಿಯಾಮಿನೀನಾಟಕ, ಕಲಿಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ (ಕಂ.)

ಸಿದ್ಧಾಂತಿ ಪುಸ್ತಕಂ ಅಳಸಿಂಗರಾಚಾರ್ಯ.

ಇವನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವನು. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಮೈಸೂರು. ಗ್ರಂಥಗಳು—
ಚಾಣಕ್ಯತಂತ್ರ ಚಮತ್ಕಾರ, ನಾಗವರ್ಮನ ಕರ್ಣಾಟಕಭಾಷಾಭೂಷಣದ ಟೀಕೆ.

ಬೇಗೂರು ಮಲ್ಲಪ್ಪ.

ಈತನು ವೀರಶೈವನು. ಮೈಸೂರಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಜರ ಕನ್ನಡ ಸ್ತೋತ್ರ
ಹೆಡ್ಡಾ ಸ್ವರಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ನಾಗವರ್ಮನ ಕಾವ್ಯಾವಲೋಕನದ
ಲ್ಲಿಯ ಅರ್ಥಾಲಂಕಾರದ ಟೀಕೆ, ಶಬ್ದಾರ್ಥ. ನಾಗವರ್ಮನ ಕಾದಂಬರಿ
ಯನ್ನು ಈತನೇ ತಿದ್ದಿ ಮುದ್ರಿಸಿದವನು.

ಎಂ. ಎ. ತಿರುಮಲಾಚಾರ್ಯ.

ಇವನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವನು. ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿ
ಷನರಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ನಾರದಭಕ್ತಿ ಸೂತ್ರಟೀಕೆ, ಆರ್ಯಮತಸಮನ್ವಯ.

ಎಂ. ಎ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯ.

ಈತನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವನು. ಮೈಸೂರು ವೆಸ್ಲಿಯನ್ ಮಿಷನ್ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ
ಹಲವು ವರ್ಷಗಳು ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದು ಬಳಿಕ ವಕೀಲನಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥ-
ಯಾಜುಷಸಂಧ್ಯಾಭಾಷ್ಯ ಟೀಕೆ.

ಪಂಡಿತ ಟಿ. ಎಂ. ಚಂದ್ರಶೇಖರಶಾಸ್ತ್ರಿ.

ಈತನು ವೀರಶೈವಕವಿ. ಇವನ ಸ್ಥಳ ದಾವಣಗೆರೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ತೆಲಿಗಿ
ಮಠದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಅಥಿಣಿ ಶಿವಯೋಗೀಶ ಚರಿತ್ರೆ
(ಷ.), ಅಥಿಣಿ ಶಿವಯೋಗಿ ಮಹಿಮೆ ಮಂಜರಿ (ಗದ್ಯ), ನವರಾತ್ರಸಮಾರಂಭ
ಕಾವ್ಯ (ಚಂಪು.)

ಸಿ. ಸುಬ್ಬರಾಯ, ಬಿ. ಎ.

ಈತನು ಮಾಧ್ವನು. ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಣಿ ಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾ
ಯನಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥ—ಆಹಾರವಿಷಯೋಪನ್ಯಾಸ. ಬಸವಪ್ಪಶಾಸ್ತ್ರಿ
ಯೊಡನೆ ಸೇರಿ ಶೂರಸೇನಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಬರೆದನು. (ಪುಟ 217)

ಕೆ. ಎ. ದೇಶಿಕಾಚಾರ್ಯ.

ಇವನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವನು. ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರದ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಾಲ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥ—ವಾಣುಷ ಶರೀರ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ.

ಎಂ. ಸುಬ್ಬಯ್ಯ, ಬಿ. ಎ.

ಈತನು ಒಕ್ಕಲಿಗನು. ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಫ್ಯಾರಿಸಿವ್ವಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥ—ತೋಟದ ಬೇಸಾಯ.

ಪಿ. ವೇದಮಿತ್ರ.

ಇವನು ಕ್ರಿಸ್ತನು. ಮೈಸೂರಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥ—ಸ್ವಪ್ರಯಾಸ ಫಲದೀಪಿಕೆ.

ಭಾಷ್ಯಂ ತಿರುಮಲಾಚಾರ್ಯ.

ಈತನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವನು. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಬೆಂಗಳೂರು. ಗ್ರಂಥ—ಸಂಕ್ಷೇಪ ರಾಮಾಯಣ (ವಾಲ್ಮೀಕಿ ರಾಮಾಯಣದ ಪ್ರಥಮ ಸರ್ಗದ ಟೀಕೆ.)

ಎಂ. ಎ. ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಚಾರ್ಯ.

ಇವನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವನು. ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಂಟ್ರೋಲರಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥ—ರಾಜಾ ಮಲಯಸಿಂಹ.

ಬಿ. ರಾಮಕೃಷ್ಣರಾಮ.

ಈತನು ಸ್ನಾತನು. ಮೈಸೂರು ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಟ್ರೋಲರಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥ—ಶ್ರೀರಾಮ ಕಥಾಪ್ರಸಂಗ. ಇವನು ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಜರ ವಂಶಾವಳಿಯ ಎರಡು ಸಂಪುಟಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿ ಮುದ್ರಿಸಿದನು.

ಮೋಟಗಾನಹಳ್ಳಿ ರಾಮಶೇಷಶಾಸ್ತ್ರಿ.

ಇವನು ಸ್ನಾತನು. ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಂತದವನು. ಗ್ರಂಥ—ಸಾನಂದ ಗಣೇಶನ ಕಥೆ (ಯು.)

ಎಂ. ಡಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸಯ್ಯಂಗಾರ್.

ಈತನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವನು. ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಅಪಾತಿಕೇರಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಗರ್ಭಣೀಶಿಶುಸಂರಕ್ಷಣ, ವಿಷಯಚಿ.

ಎಂ. ರಾಮಸ್ವಾಮಿಶಾಸ್ತ್ರಿ.

ಇವನು ಸ್ಮಾರ್ತನು. ಸರಕಾರಿ ಟ್ರಾಕ್ಟ್‌ಸೆಲ್ಲರಿಗೆ ಸಹಾಯಕನಾಗಿ ಪಂಡಿತ್‌ಕೆಲಸದಲ್ಲಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥ—ವಾಗ್ವಿಧಾಯಿನಿ

ತಿರುಮಲೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಚಾರ್ಯ.

ಈತನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವನು. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಮೈಸೂರು. ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಮೆ. ಕಿಟಲ್‌ಸಾಹೇಬನಿಗೆ ಸಹಾಯಕನಾಗಿ ಪಂಡಿತಕೆಲಸದಲ್ಲಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಷಡಕ್ಷರೀಯ ವಚನಟೀಕೆ, ಅನುಭವಾವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಬೀಕೆ.

ಕೆ. ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್.

ಈತನು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವಕವಿ. ಮೈಸೂರು ವಿದ್ಯಾಪೀಠದಲ್ಲಿ ಕುಮಾರಭಾಷ್ಯನಾಗಿದ್ದನು. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಮಾಗಡಿ. ಈತನು ಅನೇಕ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪದ್ಯರೂಪವಾಗಿಯೂ ಗದ್ಯರೂಪವಾಗಿಯೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.

ಗ್ರಂಥಗಳು—ಈಶ್ವರಚಂದ್ರವಿದ್ಯಾಸಾಗರ (ಗ), ಉಪದೇಶಮಾಲೆ (ದ್ವಿಪದಿ), ಒಳ್ಳೆಡೆಗನ್ನಡಿ (ಕಂ), ಕನ್ನಡ ಬಾಲಭಾರತ (ಗ), ಕನ್ನಡ ಬಾಲಭಾಗವತ (ಗ), ಕನ್ನಡ ಬಾಲರಾಮಾಯಣ (ಗ), ಕಪಿಲನ ಇತಿಹಾಸ (ಗ), ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ಮಹಾಭಾರತದ ಸಂಗ್ರಹ—ಆದಿಪರ್ವ (ಗ), ಸಭಾಪರ್ವ (ಗ), ಅರಣ್ಯಪರ್ವ (ಗ), ವಿರಾಟಪರ್ವ (ಗ), ಉದ್ಯೋಗಪರ್ವ (ಗ), ಭೀಷ್ಮದ್ರೋಣಪರ್ವಗಳು (ಗ), ಕರ್ಣಶಲ್ಯಸೌಪ್ತಿಕ ಸ್ತ್ರೀಪರ್ವಗಳು (ಗ); ಕೌಸಲ್ಯಾಪರಣಿಯ (ಗ), ಚಂದ್ರಕಲಾಕಲ್ಯಾಣ (ನಾ), ಚಾಣಕ್ಯತಂತ್ರ (ಗ), ಜೀರ್ಣವಿಜಯನಗರಾದರ್ಶ (ಗ), ದಾರಿದ್ರ್ಯಶತಕ, ನೀತಿರಸಾಯನ (ದ್ವಿ. ಚೌ. ಹಾ.), ಬಾಲಭಾರತ (ಷ), ಬಾಲಿಕಾನೀತಿಮಾಲಿಕೆ (ಕಂ), ಭೂಗೋಳಮಾಲಿಕೆ, ಮಕ್ಕಳ ಆಟಗಳು, ಮಹಾಭಕ್ತಿವಿಜಯ (ಗ), ಮುಕುಂದಮಾಲಾಸ್ತೋತ್ರ (ಷ. ವೈ. ಚೌ.), ರಂಗನಾಥ ರಾಮಾಯಣ (ಷ), ರಾಜತರಂಗಿಣಿ (ಗ), ರಾಜವೃತ್ತ ರಮಣಿಯರು (ಗ), ರಾಜಭಕ್ತಿಸಾರ (ಷ), ರಾಜಾ ರಾಮಮೋಹನರಾಜನ ಚರಿತ್ರೆ (ಗ), ಲೇಖ್ಯಪ್ರದರ್ಶಿನಿ, ಸಂಕ್ಷೇಪ ಮುದ್ರಾರಾಕ್ಷಸ, ಸಂಗೀತ ಕಲ್ಯಾಣ ಪಾರಿಜಾತ (ಹಾ), ಸಂಸಾರ ನಿರ್ವಾಹಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಗೃಹಶಿಕ್ಷಣ (ಗ), ಸತ್ಯಾ

ದ್ರೌಪದೀಸಂವಾದ (ಷ), ಸುಕನ್ಯಾಚರಿತ್ರೆ (ಷ), ಸುಯಜ್ಞೋಪಾಖ್ಯಾನ, ಹಿತಬೋಧಿನಿ (ಷ), ಹಿತೋಪದೇಶ (ಚಂ). ಈತನು ಆನಂದರಾಮಾಯಣ ಅಥವಾ ರಾಮಾಭ್ಯುದಯ ಕಥಾಕುಸುಮಂಜರಿ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ತಿದ್ದಿ ಮುದ್ರಿಸಿದನು.

ಶ್ರೀಕಂಠೇಶಗೌಡ, ಬಿ.ಎ., ಬಿ.ಎಲ್.

ಈತನು ಒಕ್ಕಲಿಗನು. ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಮುನ್ಸಿಫ್ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿದ್ದನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಕನ್ಯಾವಿತಂತು, ಚಾಮುನೈಪ ಚಂದ್ರಪ್ರಭೆ (ಕಂ) ಚಿಕ್ಕಬಣಜಿಗರು, ಪ್ರತಾಪರುದ್ರದೇವ, ಪ್ರಮೀಳಾರ್ಜುನೀಯ, ಪ್ರಿಯದರ್ಶಿಕೆ, ಸೀತಾಸ್ವಯಂವರ, ಸುರಭಿ.

ಡಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾಮಚಂದ್ರ ಸವದಿ.

ಇವನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು. ಧಾರವಾಡ ಪ್ರಾಂತದವನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ದೀರ್ಘಾಯುಷ್ಯದ ಗುಟ್ಟು, ಪ್ಲೇಗೆಂಬ ಪಿಡುಗು.

ರಾಜಗೋಪಾಲಾಚಾರ್ಯ ಕಡಕೋಳ.

ಈತನು ಮಾಧ್ವನು. ಇವನ ಸ್ಥಳ ಕರಜಗಿ. ಗ್ರಂಥ—ಕೀಚಕಸಂಧಿ.

ಜಯರಾಯಾಚಾರ್ಯ (ಪುಟ 221)

ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳು—ಸಿರಿಯಾಳರಾಜ, ಚಂದ್ರಹಾಸ, ಕಲ್ಯಾಣಗೀತಾ ವಳಿ, ಸಂಗೀತದ ಕೃತಿಗಳು, ನಾಡೀನಿದಾನ, ಅನುಕರಣಗೀತಲಹರಿ, ಭವಿಷ್ಯೋತ್ತರ ಪುರಾಣ (ಚಂ). ಈತನು ನರಪತಿಚರಿತವೆಂಬ ಅಲಂಕಾರಗ್ರಂಥವನ್ನು ತಿದ್ದಿ ಮುದ್ರಿಸಿದನು.

ಶಂಕರಾನಂದಯೋಗಿ ಪುಟ (258)

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಲ್ಲ, ಕ್ಷತ್ರಿಯಮನೆತನದವನು. ಇವನ ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳು—ಉತ್ತರ ಕೈವಲ್ಯನವನೀತ, ರಾಮತತ್ವಾವೃತ್ತ, ರಾಮಭಕ್ತಿಸಾರ, ಭಕ್ತಿ ಕಲ್ಪದ್ರುಮ, ಸಾರ್ವತೀಪಂಚರತ್ನ, ಮುಕ್ತಿಕಾಂತಾಕಲ್ಯಾಣ, ಹರಿಹರಲೀಲಾ ಮೃತ.

ನಂಜನಗೂಡು ಸುಬ್ಬಾಶಾಸ್ತ್ರಿ (ಪುಟ 220)

ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳು—ಮಾಳವಿಕಾಗ್ನಿ ಮಿತ್ರ, ಮೃಚ್ಛಕಟಿಕೆ.

ಶಾಂತಕವಿ (ಪುಟ 221)

ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳು—ಅಡ್ಡಕಥೆಗಳ ಬುಕ್ಕು, ಅಲಂಕಾರಶಾಸ್ತ್ರ, ಅಲಾವಿ ಜಂಗು, ಆಂಜನೇಯವಿಜಯ, ಆನಂದಲಹರಿ, ಋತುಸಂಹಾರ, ಕನ್ನಡ ದಾಸ ಯ್ಯನ ಪದಗಳು, ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಸವಾಲುಗಳು, ಕವಿಕಂಠಕುಠಾರ, ಕಾಲಮಹಿಮೆ, ಕಾಳಾಸುರ, ಕೃಷ್ಣರಾಧಿಕಾವಿಲಾಸ, ಗೀತಗೋವಿಂದ, ಗಾಲವಚಿತ್ರಸೇನ, ಚಿತ್ರ ಸೇನಗಂಧರ್ವ (ನಾ), ಜರಾಸಂಧವಧ, ನಾಗಾನಂದ, ನಾರದಕುಚೇಷ್ಟೆ, ಪುಷ್ಪ ಬಾಣವಿಲಾಸ, ಭರಗಾಲರಸು, ಬೃಹಜ್ಜಂಬೂಚರಿತ್ರೆ, ಭುಜಂಗೋಪದೇಶ, ಮಯೂರಧ್ವಜಪ್ರತಾಪ, ಮುಕುಂದದಾಸಾಮೃತ, ಮೃಚ್ಛಕಟಿಕ (ನಾ), ರಘು ವಂತ 2ನೆಯ ಸರ್ಗ, ರಸಿಕಾರಸಿಕವಿಚಾರ, ರಾವಣವಧೆ, ರಾವಣವೇದವತಿ, ಲಘುಕವಿತಾಪದ್ಧತಿ, ವಾಸವನಾಯಕನ ಫಾರ್ಸ್, ವಿಟಕಂಠಖಡ್ಗ, ವಿರಾಟ ಪರ್ವ, ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರತಪೋಭಂಗ ಅಥವಾ ಶಕುಂತಲೆಯ ಉತ್ಪತ್ತಿ, ವೇಶ್ಯಾವಾ ಟಿಕಾಸಂಚಾರ, ವ್ಯಭಿಚಾರಾನರ್ಥಸಿಂಧು, ಶಾಕುಂತಲ (ನಾ), ಶೃಂಗಾರಸಾಗರ, ಶ್ರೀಮತೀಸ್ವಯಂವರ, ಸದ್ವರ್ತನ, ಸೀತಾಸ್ವಯಂವರ, ಸುಧನ್ವವಧ, ಸೌಭದ್ರ (ನಾ), ಸ್ಯಮಂತಕಮಣಿ ಚರಿತ, ಹರಗರ್ವಪರಿಹಾರ, ಹರಿಮಿತ್ರೋಪಾಖ್ಯಾನ, ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಸತ್ಯಪರೀಕ್ಷೆ.

ಹಿಂದೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಮೌನೇಶ್ವರನ ಬಾಲಲೀಲೆ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವು ಈ ಕವಿ ಯದಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಬಿ. ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯ (ಪುಟ 223)

ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳು—ಅಮೃತಪುಲಿನ, ಇದೊಂದು ಚಿತ್ರ, ಉನ್ನಾದಿನಿ, ಉಪವಾಸ, ಕರ್ಮಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಫಲ, ಕಾಗೆ, ಕೊಹಿನೂರು, ಕ್ಷೇತ್ರಿಯರಮಣಿ, ಗೀತೋಕ್ತಧರ್ಮ, ಚಿತ್ರವಿಚಿತ್ರಾವಳಿ, ಚಿರತ್ನನಾಟಕರತ್ನ, ದಾಡಿಯ ಹೇಳಿಕೆ, ದೇಶಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನಭಾರತ ಉಪನಿವೇಶಗಳು, ನವಾಬನಂದಿನಿ, ನೀಳಾ ಗೀತೆ, ನೊಂದನುಡಿ, ಭರತಖಂಡದ ಪೂರ್ವವೃತ್ತ, ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ವಿದುಷಿಯ ರಾಗಿದ್ದ ರಮಣಿಯರು, ಮನೋರಮಾ, ಮಶಕ, ಯುಗಳಪ್ರದೀಪ, ಲೀಲೆ,

ಲೋಕರಹಸ್ಯ, ವಂಗವಿಜೇತ. ವೆನಿಸುನಗರದ ವಣಿಕ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪ್ರಹಸನ, ಶಾಂತಿ, ಸಾಧನೆ, ಸುಶಿಕ್ಷಿತರೆಂಬ ಸಭ್ಯರಾದ ಹಿಂದುಗಳು, ಸ್ತ್ರೀಶಿಕ್ಷೆಯ ಸಮಸ್ಯೆ, ಹಿಂದುಗಳ ಮನುಷ್ಯತ್ವ.

ಭೀಮಾಜಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಅಡಬದ್ದಿ (ಪುಟ 222)

ಈತನ ನೀತಿದರ್ಪಣವು ಷಟ್ಪದಿ, ಕಂದ, ವೃತ್ತ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ. ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳು—ಸ್ತ್ರೀಧರ್ಮಸಾರ, ಧಾತ್ವರ್ಥಪ್ರಕಾಶಿಕೆ, ಕೆಲವು ನಾಟಕಗಳು.

ಗಿರಿಭಟ್ಟರ ತಮ್ಮಯ್ಯ (ಪುಟ 238)

ಇತರ ಗ್ರಂಥ—ನೀತಿಜೂಡಾಮಣಿ. ದೊಡ್ಡ ಗ್ರಂಥ, ಕಂದದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ.

ಗರಣಿ ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯ (ಪುಟ 221)

ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳು—ಹವ್ಯವಾಕಪದ್ಧತಿ, ಗಜೇಂದ್ರಮೋಕ್ಷ ಟೀಕೆ, ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಾಷಾವಿಷಯ, ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಾಷಾಸಮೀಕರಣೋಪನ್ಯಾಸ, ಸದ್ವೃತ್ತಾನುಪ್ರಾಸ.

ವೆಂಕಟೇಶಶಾಸ್ತ್ರಿ (ಪುಟ 225)

ಇತರ ಗ್ರಂಥ—ರಾಜಮಾರ್ತಾಂಡ ಚರಿತ್ರೆ.

ಕೃಷ್ಣರಾಯ ರಾ. ಬಂಕಾಪುರ (ಪುಟ 394)

ಇತರ ಗ್ರಂಥ—ಮುಳಬಾಗಿಲವರ ಚರಿತ್ರಶತಕ (ನಾನಾವೃತ್ತ).

ಬಸವಪ್ಪಶಾಸ್ತ್ರಿ (ಪುಟ 217)

ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳು—ರತ್ನಾವಳಿ, ಮಾಲತೀಮಾಧವ, ವಿಕ್ರಮೋರ್ವಶೀಯ, ಕೃಷ್ಣರಾಜಾಭ್ಯುದಯ, ಶಂಕರಶತಕ, ಹರ್ಷಚರಿತ, ದಕ್ಷಿಣಾಮೂರ್ತ್ಯಷ್ಟಕ.

ಪಾರ್ತಿ ಸುಬ್ಬಯ್ಯ (ಪುಟ 393)

ಇವನು ಶಿವಬ್ರಾಹ್ಮಣನು. ಇವನ ಗ್ರಂಥಗಳು—ಪುತ್ರಕಾಮೇಷ್ಟಿ,

ಪಂಚವಟಿ, ವಾಲಿಸುಗ್ರೀವ ಕಾಳಗ, ಉಂಗರಸಂಧಿ, ಸೇತುಬಂಧನ, ಅಂಗದ ಸಂಧಾನ, ಸಭಾಲಕ್ಷ್ಮಣ. (ಪಂಚಕಜ್ಜಾಯ, 32).

ಗಂಗಾಧರ ಮಡಿವಾಳೇಶ್ವರ 1 (ಪುಟ 212)

ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳು—ಕಾವ್ಯಸಂಗ್ರಹ, ರಾಜಶೇಖರವಿಲಾಸ ಟೀಕೆ.

ಪಗಡದಿನ್ನೆ ಮಠದ ನನ್ನಪ್ಪಕಾಸ್ತಿ

ಈತನು ವೀರಶೈವನು ; ರಾಯಚೂರು ಪ್ರಾಂತದವನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—
ನವಮುಗ್ಧಲೀಲೆ, ತ್ರಿಷಷ್ಟಿ ಪುರಾತನ ಚರಿತ್ರೆ, ವೇದಾಂತ ಪಟಲ, ಶಿಖಾಧಾರಣ
ಖಂಡನ.

ಪಂಡಿತ ಪ್ರಭುವಪ್ಪ

ಈತನು ವೀರಶೈವನು. ಇವನ ಸ್ಥಳ ನ್ಯಾಮಾತಿ. ಗ್ರಂಥ—ಹಳಗನ್ನಡದ
ಶಬ್ದಕೋಶ.

ಮಾಳಿ

ಇವನು ವೀರಶೈವನು ; ದಾರವಾಡಪ್ರಾಂತದವನು. ಚಿತ್ರಶಿಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಚತು
ರನು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಲೇಖನಗಳನ್ನೂ ಕವಿತೆಗಳನ್ನೂ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ತಿಳಿಯು
ತ್ತದೆ.

ಕಿತ್ತೂರ ಬಸವಾರ್ಯ

ಈತನು ವೀರಶೈವನು ; ದಾರವಾಡಪ್ರಾಂತದವನು. ಅನೇಕ ಲೇಖನ
ಗಳನ್ನೂ ಕವಿತೆಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಬೋಧ ಮುಂತಾದ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರು
ವನು.

ಬೂದಿಹಾಳ ಬಸವಾರ್ಯ

ಇವನು ವೀರಶೈವನು ; ದಾರವಾಡಪ್ರಾಂತದವನು. ಉಪನ್ಯಾಸ ಲೇಖ
ಕನು, ಗ್ರಂಥಗಳು—ದಿವ್ಯಸುಂದರಿ ಇತ್ಯಾದಿ.

1. ಇಲ್ಲಿಂದ ಬೂದಿಹಾಳ ಬಸವಾರ್ಯನವರಿಗೆ ವೀರಶೈವ ಕರದರ್ಪಣದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ
ಬರೆದಿದೆ,

ಬಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಎಂ. ಎ.

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು; ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಜಾ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಪ್ರೌಢಸರಾಗಿಯೂ ಕರ್ಣಾಟಕ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ಸಂಪಾದಕನಾಗಿಯೂ ಇದ್ದನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ರಾಯಚೂರು ವಿಜಯ, ಅಭಿಜ್ಞಾನ ಶಾಕುಂತಲನಾಟಕ ಕರ್ಣಾಟಕ ಗದ್ಯಾನುವಾದ (ಎಮರ್ಸನ್ ಸಹಿತ), ಕನಕೋರ್ಣಾರ್ಜನ, ಟ್ರೋಜನ್ ದಂಡಯಾತ್ರೆ, ಯವನ ಮಹಾವೀರ ಚರಿತೆ, ಯವನ ವೀರಕಥಾವಳಿ.

ಬಿ. ಎಲ್. ರೈಸ್ ಸಿ. ಐ. ಇ.

ಈತನು ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಇಲಾಖೆಯ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದು ಬಳಿಕ ಶಾಸನದ ಇಲಾಖೆಯ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬಾಲಕರಿಗೂ ಪಂಥಿತರಿಗೂ ಉಪಯೋಗವಾಗುವಂತೆ ಹಲವು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪ್ರೌಢ ಪೀಠಿಕೆಯೊಡನೆ ಮುದ್ರಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದನು. ಗ್ರಂಥಗಳು—ಅಮರ ಕೋಶ, ಪದ್ಯಸಾರ, ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಾಷಾಭೂಷಣ, ಪಂಪರಾಮಾಯಣ, ಪಂಪ ಭಾರತ, ಕರ್ಣಾಟಕ ಶಬ್ದಾನುಶಾಸನ.

ಕೆರೋಡೆ ಸುಬ್ಬರಾಯ ಬಿ. ಎ.

ಈತನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು; ಮಂಗಳೂರು ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಇದ್ದನು. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಸೂಕ್ತಿಗೆ ಪ್ರಥಮ ಸಂಪಾದಕನು.

ಗ್ರಂಥಗಳು—ಸೌಭಾಗ್ಯವತೀ ಪರಿಣಯ, ಶೃಂಗಾರಶತಕ, ಕುಮಾರ ತೇಖರ, ತಾರಾನಾಥ, ಪಲಾಂಡುಚರಿತ.

ADDITIONS AND CORRECTIONS

ಗ್ರಂಥಶುದ್ಧಿ (3)

ಈ ಸಂಪುಟಕ್ಕೆ 3ನೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟರೂಪವಾಗಿ 327ನೆಯ ಪುಟದಿಂದ 333 ನೆಯ ಪುಟದವರೆಗೆ ಒಂದು ಗ್ರಂಥಶುದ್ಧಿಯೂ, 398ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಗ್ರಂಥಶುದ್ಧಿಯೂ ಹಿಂದೆಯೇ ಕೊಟ್ಟಿವೆ. ಈಗ ಕೊಡುವ ಗ್ರಂಥ ಶುದ್ಧಿ ಈ ಸಂಪುಟಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ 1ನೆಯ ಮತ್ತು 2ನೆಯ ಸಂಪುಟಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ.

3ನೆಯ ಸಂಪುಟ

ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ	ಅಶುದ್ಧ	ಶುದ್ಧ
i 20	ಅಪ್ಪಯ್ಯ	ಅಯ್ಯಪ್ಪ
iv 34	ಕಡ್ಡಯ	ಡಕ್ಕೆಯ
x 3	ಕೆ. ವಿನಾಯಕಶಾಸ್ತ್ರಿ	ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು
xii 13	ಶಾಷಾದ್ರಿ	ಶೇಷಾದ್ರಿ
„ 25	ಸ್ತುತಿಕಾಯಕದ	ಸತ್ತಿಗಿಕಾಯಕದ
xvi 37	ಕಪಾಕುಂಡಲಾ	ಕಪಾಲಕುಂಡಲಾ
xvii 14	ಕಾಮಶಾಸ್ತ್ರ ಎಂಬುದನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು . ನಂದಳಿಕೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಣಪ್ಪನು ಕಾಮಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಬರೆದಿಲ್ಲ.	
xx 41	ತುಣುಕುಮಿಣುಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು.	
xxvi (219) 52	ರತ್ನಾ ವಳೀಕಲ್ಯಾಣ ರತ್ನಾ ವತೀಕಲ್ಯಾಣ	
„ (221) 35	ಮೌನೇಶ್ವರನ ಬಾಲಲೀಲೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು ; ಇದನ್ನು ಶಾಂತಕವಿ ಬರೆದಿಲ್ಲ	
xxvii 10	ರಾಜಾಸ್ಥಾನ	ರಾಜಸ್ಥಾನ
xxviii 9	ಉಲಾಯಶಾಸ್ತ್ರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. ವಲೀ ಮುಖವಿಲಾಸನಾಟಕ 236 ಎಂದು ಸೇರಿಸಬೇಕು	
xxx 11	ಶಬ್ದವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿ	ಶಬ್ದವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿ
xxx (I64) 15	ಶಬ್ದಾರ್ಥಮಂಜರಿಯನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು ; ಇದನ್ನು ಚಂದ್ರಸಾಗರವರ್ಣಿ ಬರೆದಿಲ್ಲ	

ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ	ಅಶುದ್ಧ	ಶುದ್ಧ
xxxix 11	ಶುದ್ಧಿಪತ್ರ ಎಂಬುದನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು	
,, 21	ಷಟ್ಚಕ್ರದೀಪಿಕೆ	ಷಟ್ಚಕ್ರದೀಪಿಕೆ
,, 22	ಚೆಲುವಾಂಬೆ ಕೃಷ್ಣಕರ್ಣಾಮೃತ ಟೀಕೆಯನ್ನೂ ಬರೆದಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.	

36 ನಿಟ್ಟೂರು ನಂಜಯ್ಯನಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಇನ್ನೂ ಇಬ್ಬರು ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನು ಲಿಂಗಣಾರಾಧ್ಯ. ಇವನ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕ್ಕೆ “ಸೂತ್ರಾನ್ವಯರತ್ನಮಾಲೆ” ಎಂದು ಹೆಸರು. 1 ಸಂಧಿಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ :—ಇದು ಸಂಸ್ಕೃತ ಕರ್ಣಾಟಕೋಭಯ ಭಾಷಾವಿಶಾರದ ಶ್ರೀ ವೀರಶೈವ ಲಿಂಗಣಾರಾಧ್ಯ ವರಚಿತ್ತಮಃ ಸೂತ್ರಾನ್ವಯ ರತ್ನಮಾಲೆಯೋಳ್. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1500 ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸುತ್ತೇವೆ. 59ನೆಯ ಸೂತ್ರದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇವೆ :—

ಪರಪದಪೂರ್ವಂ ದ್ವಿತತ್ವಾ | ಕ್ಷರಮಾಗರೆ ಪೂರ್ವಪದದ ಚರಮಂ ಹ್ರಸ್ವಾ !
ಕ್ಷರಮಾಗೆ ಸಂಧಿದೋಷಂ | ಸರೇಫಮಿದಿತಾಗೆ ತಿಥಿಲಮೆಂದನುಸರಿಸರ್ ||

ಪರಪದದ ಪೂರ್ವಂ ದ್ವಿತತ್ವಾಕ್ಷರಮಾಗರೆ ಪೂರ್ವಪದದ ಚರಮಂ ಲಘುವಾಗರೆ ಸಂಧಿದೋಷಮುಕ್ಯಂ. ಛಂದೋವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪರಪದದ ಪೂರ್ವಂ ರೇಫವೆರೆಸಿದೊಡಂ ತಿಥಿಲಮಾಗಲಾವುದೆಂದು ಕೆಲಬರಂಗೀಕರಿಸುವರ್. ಸರೇಫಮಿದಿತಾಗೆ ದೋಷಂ ಎಂದು.....ತಾಂ ಮಾಡಿದ ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದೊಳ್ ಬರೆದಂ. ಅದು ಮೊಲ್ಲ. ಸೂತ್ರಕಾರನಾಗ ಕವಿಕೇಶವಂ ತಾಂ ಮಾಡಿದ ಶಬ್ದಮಣಿವೃತ್ತಿಯೋಳ್ ಸಂಧಿದೋಷವುಕ್ಯವೆಂದು “ಬರಿಸಿ ಕ್ಷೀತೀಶನಂ” ಇತ್ಯಾದಿ ಪದ್ಯಮಂ ಬರೆದಂ. ಸರೇಫತಿಥಿಲಕ್ಕೆ—ಮಿಱುಗುತ್ತಿರ್ಪ ತ್ರಿಶೂಲದಿಂ.

ಚುಕ್ಕೆ ಹಾಕಿರುವ ಕಡೆ ಹುಳು ಕೊರೆದು ಓಲೆ ಹೋಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಭಾಗವು ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರೆ ಲಿಂಗಣಾರಾಧ್ಯನಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕಾರನ ಹೆಸರು ತಿಳಿಯುತ್ತಿದ್ದಿತು. ‘ಲಿಂಗಣಾರಾಧ್ಯನು , ಬರಿಸಿ ಪ್ರಧಾನರಂ’ ಎಂಬ ವಾಕ್ಯವು

1. ಈ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯ ವಿಷಯವು ಮದರಾಸ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಕನ್ನಡ ಭೆರೋ ಆದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಚ್. ಶೇಷಯ್ಯಂಗಾರಿಂದ ತಿಳಿಯಿತು. ಇದು ಮದರಾಸ್ ಪ್ರಾಚ್ಯ ಲಿಖಿತ ಕೋಶಾಗಾರದಲ್ಲಿದೆ.

ತಪ್ಪೆನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿಯೂ ' ಬರಿಸಿ ಕ್ಷಿತಿಪತಿಯಂ ' (II,7) ಎಂಬ ಪಾಠವೇ ಇದೆ.

38 ತಾವು ಗುಣಿಸಿ ನೋಡಿದುದರಲ್ಲಿ ಜಾಯೇಂದ್ರನ ಕಾಲವು 1674ಕ್ಕೆ ಸರಿಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಂಜೇಶ್ವರದ ಗೋವಿಂದಪೈ ನನಗೆ ಬರೆದ ಒಂದು ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜಾಯೇಂದ್ರನು ಪರಿವರ್ತಿಸಿರುವ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕುವಲಯಾನಂದವನ್ನು ಅಪ್ಪಯ್ಯದೀಕ್ಷಿತನು ವಿಜಯನಗರದ ದೊರೆಯಾದ 1ನೆಯ ವೆಂಕಟಪತಿರಾಯನ (1585—1615) ಆಜ್ಞಾನುಸಾರವಾಗಿ ರಚಿಸಿದಂತೆ ಆ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿರುವ ಈ ಶ್ಲೋಕದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ :—

ಅಮುಂ ಕುವಲಯಾನಂದ ಮಕರೋದಪ್ಪದೀಕ್ಷಿತಃ !

ನಿಯೋಗಾದ್ವೇಂಕಟಪತೇರ್ನಿರುಪಾಧಿಕೃಪಾನಿಧೇಃ ||

102. ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಮುಕ್ತಾಣ್ಣನು ಬಸವನ ಸಮಕಾಲದವನೆಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗಿದ್ದಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಈತನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1160 ಆಗಬಹುದು.

153 ಮದ್ವದಾಸ. ಕುಡುಮವುರ ಎಂಬುದು ಧರ್ಮಸ್ಥಳದ ಹಿಂದಣ ಹೆಸರು.

157, 390 ಯಾದವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1830 ಆಗಬಹುದು

164 ಚಂದ್ರಸಾಗರವರ್ಣಿ. ಧರ್ಮವುರಿ ಎಂಬುದು ತೋಪಿನಕೆರೆಯ ನಾಮಾಂತರವೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ಕವಿಯ ಜನರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿ 4913 ಪದ್ಯಗಳೂ ಜನಭಾರತದಲ್ಲಿ 4628 ಪದ್ಯಗಳೂ ಇವೆ ಎಂದೂ, ಈತನು ವಿಕ್ರಮಂಧರ ಕಾವ್ಯ (ಭಾ. ಷ. ಪದ್ಯ 3044), ಚಾವುಂಡರಾಯನ ಕಥೆ, ವಿಭೀಷಣನ ಬುದ್ಧಿ, ವಸಂತತಿಲಕೆ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ಬೆಳಗೊಳದ ಅಣ್ಣಯ್ಯ, ನಾಗಯ್ಯ ಮುಂತಾದವರಿಗೋಸ್ಕರ ಪಂಡಿತಚಾರ್ಯರ ಆಜ್ಞಾನುಸಾರವಾಗಿ ಧರ್ಮಪರೀಕ್ಷೆ ಎಂಬ ಗದ್ಯಗ್ರಂಥವನ್ನೂ ಬರೆದಿರುವನೆಂದೂ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಟಿ. ಕೆ. ಸೀತಾರಾಮ ಜೋಯಿಸರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. (School Folk, Kannada Supplement, June 1927). ಈ ಹೊಸ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಈ ಕವಿ ರಚಿಸಿದನೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಆಧಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸಿಲ್ಲ.

168	11	ಒಂದೆರಡು,	ಒಂದೆರಡು
,,	12	ಸರಸ್ವತೀ	ಸರಸ್ವತೀ

180 ಭವ್ಯಜನಚಿಂತಾಮಣಿ. ಬೆಂಗಳೂರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪಂಡಿತ ಯಲ್ಲಪ್ಪನವರಲ್ಲಿರುವ ಈ ಗ್ರಂಥದ ಕೈ ಬರಹದ ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಚಂದ್ರಸಾಗರವರ್ಣಿ ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಗ್ರಂಥದ ಆದಿಭಾಗದಲ್ಲಿ—

ದೇವರು ಶಾಸ್ತ್ರಂ ಮುನಿಗಳ | ಪಾವನತರವನ್ನು ಭಜಿಸಿ ಚಂದ್ರಸಾಗರ

(ಕವಿಗಳ) |

ಕಾವಿತಜನ ಚಿಂತಾಮಣಿ | ಯಾ ಎರಚನೆಗೈದರಚ್ಚ ಗನ್ನಡದಿಂದಂ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯವು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಆಶ್ವಾಸಂತಗದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ “ಚಾರುಕೀರ್ತಿ ಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯ ಎರಚಿತಮಪ್ಪ” ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ “ಚಾರುಕೀರ್ತಿ ಪಂಡಿತಾ ಚಾರ್ಯರನುಸುತಿಯಿಂ ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರಸಾಗರವರ್ಣಿ ಎರಚಿತಮಪ್ಪ” ಎಂದಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಗ್ರಂಥವು ಸಕಲಭೂಷಣನ ಸಂಸ್ಕೃತಗ್ರಂಥದ ಪರಿವರ್ತನವೆಂದೂ ಹೇಳಿದೆ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಸಾಗರವರ್ಣಿ ಬಹುಧಾನ್ಯವರ್ಷದಲ್ಲಿ (1818) ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಗಂಜಾವಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಮಾಡಿದಂತೆ ಬರೆದಿದೆ.

231 ಕೆರೂರು ವಾಸುದೇವಾಚಾರ್ಯ. ಇತರ ಗ್ರಂಥ—ನೀಳ್ಕೆತೆಗಳು.

242 ಈ ನಾರಾಯಣಕವಿಯ ವಿದ್ಯಾಗುರುವಾದ ಭಾನುಕವಿಸುತ ತಿಮ್ಮಣಾಚಾರ್ಯನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಉಗ್ರಾಣ ಮಂಗೇಶರಾಯರು ಹೇಳುವಂತೆ (ಕನ್ನಡ ಪರಿಷತ್ಪತ್ರಿಕೆ xii, 102—3) ಕೃಷ್ಣರಾಜಭಾರತವನ್ನು ಬರೆದ ತಿಮ್ಮಣ್ಣ ಕವಿಯೇ (ಸು. 1510) ಆಗಿರಬಹುದು. ಹಾಗಿದ್ದಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಕವಿಯ ಕಾಲವು ಅವರು ಹೇಳುವಂತೆ ಸುಮಾರು 1530 ಆಗಬಹುದು.

334 ಈಚೆಗೆ ದೊರೆತ ಒಂದು ಹಳೆಯ ಕೈಬರಹದ ವುಸ್ತುಕದಲ್ಲಿ ಅರ್ಕೇಶ್ವರಲಿಂಗ ಎಂಬುದು ಮಧುವಯ್ಯನ ಅಂಕಿತ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಮಧುವಯ್ಯನು ಬಸವನ ಸಮಕಾಲದವನು. ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1160 ಆಗಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ಮಡಿವಳಮಾಚಯ್ಯನವೆಂದು ಹೇಳಿರುವ ವಚನಗಳು (I, 183) ಮಧುವಯ್ಯನವು. ಕಲಿದೇವರದೇವ ಎಂಬ ಅಂಕಿತವು (I, 194) ಮಡಿವಳ ಮಾಚಯ್ಯನದು ; ಕಲಿದೇವಯ್ಯನದಲ್ಲ.

ಪುಟ	ಪದ್ಯಂ	ಅಶುದ್ಧ	ಶುದ್ಧ
394	ಕೊನೆಯ 4 ಪದ್ಯಂಗಳನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು.		
438	18	ಕಾಮಂ	ಕಾಮಂ ¹
440	8	ಲ್ಲವಬರಾರೊ ಬಲ್ಲವರಾರೊ	

442 ಬಿಬ್ಬಿಡೇವಯ್ಯನ ಮತ್ತೊಂದು ವಚನ— ಭಾವಭ್ರಮೆವಂತರು ಬಾರದಿರ ; ಜ್ಞಾನಹೀನರು ಬೇಗ ಹೋಗಿ ; ತ್ರಿವಿಧಮಲಕ್ಕೆ ಕಚ್ಚಿ ಮುಟ್ಟಿ ಹೊಡೆ ದಾಡುವರತ್ತಲಿ ನಿರತಸ್ವಯಾಸುಭಾವರು ಬನ್ನಿ ; ಪರಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪರು ಬನ್ನಿ ; ಎಕಲಿಂಗ. ನಿಷ್ಕಾಮರ ದೃಢವಂತರು ಬನ್ನಿ ; ಸನ್ಮಾರ್ಗ ಸತ್ಕ್ರಿಯೆವಂತರು ಬನ್ನಿ ಎಂದು ಎನಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಕಾಲುಕ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮ ದೇವರಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣ.

೧ನೆಯ ಸಂಪುಟ

Introduction xv 1 Kannadar Karunadar
 ,, xvii 28 Nripatunga com- Nripatunga
 pares it to an compares it
 unnatural union to mixing
 with an old drops of
 woman. buttermilk
 with boiling
 milk.

ಅವತರಣಿಕೆ 17 3 , ಅವಾಂಬವಾಗಿದ್ದನು.' ಆದಮೇಲೆ ,, 3ನೆಯ ಕೃಷ್ಣ
 ರಾಜನು ಮೊನ್ನೆಗೆ ಕವಿಚಕ್ರವರ್ತಿ ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು
 ಕೊಟ್ಟನು." ಎಂಬ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕು.

See II, Introduction, 8; also
ಅವತರಣಿಕೆ, 14.

,, ,, 6 ಪೊನ್ನ ಎಂಬುದನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು.

,, ,, 10 ಕರ್ಣವಾರ್ಯ, ಕರ್ಣವಾರ್ಯನು ಕರಹಾಟದ ಶಿಲಾ
ಹಾರ ರಾಜರ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನೇಮಿ
ನಾಥ ಪುರಾಣವನ್ನು ರಚಿಸಿದನು.
See 11, Introduction,
10; also ಅವತರಣಿಕೆ, 16.

1,5 ಹರಿವಂಶವನ್ನು ಬರೆದ ಜಿನಸೇನನೇ (783) ಬೇರೆ, ಆದಿಪುರಾಣ
ವನ್ನು ಒರೆದ ಜಿನಸೇನನೇ (ಸು. 838) ಬೇರೆ. ಒಂದನೆಯವನು ಪುನ್ನಾಟ
ಸಂಘಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನು, ಕೀರ್ತಿಷೇಣನ ಶಿಷ್ಯನು; ಎರಡನೆಯವನು ಸೇನ
ಸಂಘಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನು, ವೀರಸೇನನ ಶಿಷ್ಯನು.

4 ಶ್ವೇತಾಂಬರರ ವೀರವಂಶಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಂತಭದ್ರನು ಮಹಾ
ವೀರನ ನಿರ್ಮಾಣವಾದ 889ನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ, ಎಂದರೆ 419ರಲ್ಲಿ, ಇದ್ದನೆಂದು
ಹೇಳಿದೆ.

5 ಕವಿಪರಮೇಶ್ವರನನ್ನು ಜಿನಸೇನನು ಆದಿಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ
ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ:—

ಸ ಪೂಜ್ಯಃ ಕವಿಭಿರ್ಲೋಕೇ ಕವೀನಾಂ ಪರಮೇಶ್ವರಃ |

ವಾಗರ್ಥಸಂಗ್ರಹಂ ಕೃತ್ಸ್ನಂ ಪುರಾಣಂ ಯಃ ಸಮಗ್ರಹೀತ್ ||

ಉತ್ತರಪುರಾಣವನ್ನು ಬರೆದ ಗುಣಭದ್ರನೂ ಕವಿ ಪರಮೇಶ್ವರನ ಗಡ್ಯಗ್ರಂಥದ
ಆಧಾರದಿಂದ ಆದಿಪುರಾಣವು ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

7 ಪೂಜ್ಯವಾದ. ದಿಗಂಬರ ದರ್ಶನವೆಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಪೂಜ್ಯವಾದನ
ಶಿಷ್ಯನಾದ ವಜ್ರನಂದಿ ಎಂಬವನು 470ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಧ್ರಾಢಿಡ ಸಂಘವನ್ನು ದಕ್ಷಿಣ

ಮಧುರೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಯ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಹೇಳಿಕೆ ಆಧಾರಯುಕ್ತವಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಪೂಜ್ಯಪಾದನ ಕಾಲವನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

9 ಚೂಡಾಮಣಿವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಬರೆದ ತುಂಬುಲೂರಾಚಾರ್ಯನಿಗೂ ಚೂಡಾಮಣಿಕಾವ್ಯವನ್ನು ಬರೆದ ಶ್ರೀವರ್ಧದೇವನಿಗೂ ಏನೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿ ಚೂಡಾಮಣಿ ಎಂಬ ಒಂದು ಹಳೆಯ ಜೈನಕಾವ್ಯವಿದೆ. ಇದನ್ನು ಬರೆದವನು ಶ್ರೀವರ್ಧದೇವ ಎಂಬ ನಾವಾಂತರವುಳ್ಳ ತೋಲಾವೊಳ ದೇವ ಎಂಬವನು. ಇವನೇ ದಂಡಿಯಿಂದ ಸ್ತುತನಾದವನು ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

17	23 24	ಜಿನಸೇನನ (783)	ಜಿನಸೇನನ
23	2	ವಿರುಜನ	ಸುಮಾರು ಏಳುನೂರು
28	4	ಇನ್ನೂರಿರ್ಪದಿಂಬರುಂ	ಇನ್ನೂರಿರ್ಪದಿಂಬರುಂ

39 ಅಸಗ. ಇವನ ವರ್ಧಮಾನಪುರಾಣದ ಒಂದು ಪ್ರತಿಯಿಂದ (*Peterson's Report IV, 163-4*) ಈತನು ಸಟುಮತಿ, ವೆರಿತ್ತಿ ಎಂಬವರ ಮಗನೆಂದೂ ನಾಗನಂದಿಯ ಶಿಷ್ಯನೆಂದೂ ಆರ್ಯನಂದಿಯ ಪ್ರಾರ್ಥನಾನುಸಾರವಾಗಿ ಈ ಪುರಾಣವನ್ನು ಬರೆದನೆಂದೂ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕಾರಂಜಾನಿನಲ್ಲಿರುವ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ (*Catalogue of Sanskrit and Prakrit manuscripts in the Central Provinces and Berar, xxxii-iii*) ಈ ವಿಷಯಗಳು ಹೇಗೆಲ್ಲ ಆದರಲ್ಲಿ ಅಸಗನು ಶ್ರೀ ನಾಥನ ರಾಜ್ಯದ ಮೊದ್ಗಲ್ಲುಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಭಾವಕೀರ್ತಿ ಮುನಿಯಬಳಿ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಕಲಿತಂತೆಯೂ ಅಲ್ಲಿಂದ ಜೋಳರಾಜ್ಯದ ವರಲಾ ಎಂಬ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ 910 ರಲ್ಲಿ (ಸಂವತ್ಸರೇ ದಶನವೋತ್ತರವರ್ಷಯುಕ್ತೇ) 8 ಗ್ರಂಥಗಳನುರಚಿಸಿದಂತೆಯೂ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ವರ್ಷಸಂಖ್ಯೆ ಶಾಲಿವಾಹನಶಕಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹೀರಲಾಲ್ ಗ್ರಂಥಚನಾಕಾಲವು 988 ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಆದರೆ ಅಸಗನು ಪೊನ್ನನ (ಸು 950) ಹೇಳಿಕೆಯಂತೆ ಆ ಕವಿಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಿರಬೇಕಾಗುವುದರಿಂದ ಈ ವರ್ಷಸಂಖ್ಯೆ ವಿಕ್ರಮಶಕಕ್ಕೆ

ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಮಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಈ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅಸಗನ ಗ್ರಂಥ ರಚನಾಕಾಲವು 853 ಆಗುವುದು.

46 ಚಾವುಂಡರಾಯನು ತನ್ನ ಗುರು ನೇಮಿಚಂದ್ರನಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಗೊಮ್ಮಟಸಾರಕ್ಕೆ ವೀರಪಾಠ್ಯಂಡಿ ಎಂಬ ಕನ್ನಡನೃತ್ಯಿಯನ್ನು ಬರೆದಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ (ಕರ್ಣಾಟಕ ಕೇಸರಿ, 1, 39).

ಈತನು ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದ ವಿಷಯವು ಚಾವುಂಡರಾಯವುರಾಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಲ್ಲ.

52 ಧಾರಾವುರದ ಭೋಜರಾಜನು 1010 ರಲ್ಲಿ ಆಳುವುದಕ್ಕೆ ಆರಂಭಿಸಿದಂತೆ ತಿಳಿದಿರುವ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಬರೆದ ನಾಗವರ್ಮನು ಛಂದೋಂಬುಧಿಯನ್ನು ಬರೆದ ನಾಗವರ್ಮನಿಗಿಂತ ಬೇರೊಬ್ಬ ನಾಗರಬಹುದೋ ಎಂಬ ಸಂದೇಹಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

62	1	ಸು. 990	ಸು. 982
63	2	ಸತ್ಯಾಶ್ರಯನಲ್ಲಿ (997-1009) ತೈಲಪನಲ್ಲಿ.	
87	5	ಸು. 1070	1071
„	14	1071	1072
„	16	ದಂಡನಾಯಕಂ	ದಂಡನಾಯಕಂ
„	16-17	ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಷತ್ರ ಎಂಬುದರಿಂದ ನಾಥಂ ಎಂಬುದರವರೆಗೆ ಬಿಡಬೇಕು.	
„	17	ಉದಯಾದಿತ್ಯನು	ಉದಯಾದಿತ್ಯನ
„	„	ಈ ಉದಯಾದಿತ್ಯನು 1074 ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಪಿಕಾರವುರ : 95, ಸೂರಬ 299, ನಗರ 30 ಈ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೀರ್ತಿತನಾಗಿ ದ್ದಾನೆ. ನೊಡಲೆಡು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಇವನು	

ಬನವನೆ 12000, ಸಾಂತಳಿಗೆ 1000 ಇವು
ಗಳನ್ನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಪಿಕಾರಿ
ಪುರ 51, 109, 110, 130, 221, ಇವು
ಗಳಲ್ಲಿ ಉಕ್ತನಾಗಿರುವ ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಷತ್ರ
ವಂಶದ ಉದಯಾದಿತ್ಯನು ಬೇರೆ.

,, 17-19 ಬನವನೆ ಎಂಬುದರಿಂದ ಅವನ ಎಂಬುದರವರೆಗೆ
ಬಿಡಬೇಕು.

,, 20 ಇದ್ದಂತೆಯೂ ಇದ್ದಂತೆ

,, 22 ಸುಮಾರು 1070 1071

89 13, 14, 18 1079 1025

90 12-14 ಈ ವರ್ಣಿಗಾಜನು ಚಂದ್ರರಾಜನ ಪೋಷಕ
ನಲ್ಲ.

,, 17-20 ಈ ಭಾಗವನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. ಕವಿ ಚಾಳುಕ್ಯ
ರಾಜನಾದ 1 ನೆಯ ಜಯಸಿಂಹಜಗದೇಕ
ವಾಲ್ಲನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ (1015-1042) ಇದ್ದನು.

92 22 ಪ್ರಥಮಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ (1, 73)
ಜಯಸಿಂಹಸ್ತುತಿ ಉಪವಾದ ಈ ಪದ್ಯವು
ತಿದ್ದಿದ ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾದದಿಂದ ಬಿಟ್ಟು
ಹೋಗಿದೆ:—

ತ್ರಿಜಗದ್ವ್ಯಾಪಿತರ್ಕೀರ್ತಿ ಕುಂತಲಧರಾರೋಷಂ ದ್ವಿಷದ್ಭೂಮಿಪ |

ವ್ರಜಕಾಲಂ ಹರಿಮೂರ್ತಿ ನಿರ್ಮಲಗುಣಂ ಸಿಂಹಾಸನಾಧಿಷ್ಠಿತಂ ||

ವಿಜಯಾದ್ಯಾ .. ವಿಳಾತಿವರ್ತಿ ಜಯಸಿಂಹಂ ದೇವದೇವಾಂಘ್ರಿಕಂ |

ಕಜಭೃಂಗಂ ನುತಚಕ್ರವರ್ತಿತಿಳಕಂ ಚಾಳುಕ್ಯವಂಶೋತ್ತಮಂ ||

- 100 4,6,8. ನೂತ ನೂತ್ನ
- 101 7-8 ಒಂದು ಎಂಬುದರಿಂದ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದರ
ವರೆಗೆ ಬಿಡಬೇಕು.
- ,, 8 ದುರ್ಗಸಿಂಹನು ಎಂಬುದರಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಿರುವ
ಎಂಬುದರವರೆಗೆ ಬಿಡಬೇಕು.
- 102 15 ಮುನಿ 1115ರಲ್ಲಿ ಗತಿಸಿದ } ಮುನಿ ಸುರೂರು
ಮೇಘಚಂದ್ರನ ಸಧರ್ಮ } 1100ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದ
ನೆಂದೂ 7 } ನೆಂದೂ
- ,, 16 ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ 7
- ,, 16-19 ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಎಂಬುದರಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ
ಎಂಬುದರವರೆಗೆ ಬಿಡಬೇಕು.
- ,, 19-20 ನಯಕೀರ್ತಿಯ ಶಿಷ್ಯನಾದ, ನಯಕೀರ್ತಿಯ
ತಂದೆಯ ಸಧರ್ಮನಾದ ಎಂಬ ಭಾಗಗಳನ್ನು
ಬಿಡಬೇಕು.
- 103 14-15 ನಾಗಚಂದ್ರನ ಗುರುವಾದ } ಆಮೇಘಚಂದ್ರನ
ಬಾಲಚಂದ್ರನ ಮಗನೆಂದು } ಸಧರ್ಮನೆಂದು
- ,, 17 ತನ್ನ ಗುರು ಬಾಲಚಂದ್ರ } ಆಮೇಘಚಂದ್ರನ
ನೂ ಅವನ ಮಗ } ಸಧರ್ಮ
- ,, 19 ದುರ್ಗಸಿಂಹ (ಸು. 1145), ಎಂಬುದನ್ನು
ಬಿಡಬೇಕು
- ,, 22-23 ಈ ಪದ್ಯವು ಆದಿಪಂಪನ ಸ್ತುತಿಯಾಗಿರಬೇಕು.
- 106 24 (ತತ್ಸಧರ್ಮ) ಎಂಬುದನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು.
- 25 (ಬಾಲಚಂದ್ರಪುತ್ರ) (ತತ್ಸಧರ್ಮ)

113	7,15	1100	1000
122	23	1120	1190
,,	28	ರಾಜಾದಿತ್ಯನಿಗೆ ಗಣಿತವಿರಿಂಚ ಎಂಬ ಬಿರುದೂ ಉಂಟು	
123	16	ಹೊಯ್ಸಳ ಎಂಬುದರಿಂದ ಇದ್ದಿರಬಹುದು ಎಂಬುದರವರೆಗೆ ಬಿಡಬೇಕು. See 111 376. ರಾಜಾದಿತ್ಯನು “ಬಾಹುಬಲಿ ಭರತರಾಶ್ವೇಶ್ವರರಾ” ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಬಾಹುಬಲಿ, ಭರತ ಎಂಬವರು 2ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನ (1173-1220) ದಂಡನಾಯಕರಾಗಿದ್ದಂತೆ ನಾಗಮಂಗಲದ 32ನೆಯ ಶಾಸನದಿಂದ (1183) ತಿಳಿವುದರಿಂದ ಕವಿ ಇವರ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಈ ದೊರೆಯ ಅಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬೇಕು.	
124	28	ವಿನೂತಂ	ವಿನೂತಂ
127	5	ನಸಮೂಹಂ ತನಿಗಂಪನೆಣ್ಣೆಸೆಗೆ ನಿಜ್ಜಂ ಬೀಜ ಲನ್ವರ್ಥಮಾ	
129	13	1125	1100
130	5	ಆದುದರಿಂದ ಕವಿ ಸು } ಕವಿ ಸುಮಾರು ಮಾರು 1125ರಲ್ಲಿ } 1100ರಲ್ಲಿ	
131	14	{	1125
132	15		
137	5	1130	1129
140	20	(3) ನೆಯ ಮತ್ತು (4) ನೆಯ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ವೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಬಿಡಬೇಕು. ಕರ್ಣಪಾರ್ಯನು	

ಹೇಳುವ ಶಿಲಾಹಾರ ರಾಜನಾದ ವಿಜಯಾದಿ
ತ್ಯನು 1143, 1153, ಈ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ
ಆರುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ತಿಳಿವುದರಿಂದ (*Dynast-
ies of Kanarese Districts*
545) ಕವಿಯ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು ಇದ್ದೇ
ಆಗಿರಬೇಕು.

112	4	ಅಕಂಕ ಚ ದ್ರ	ಕನಕಚಂದ್ರ
,	29	ಕಳಗಣ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಚ್ಯ ಕೇಂದ್ರ ಶಾಲೆಯು ಕೈಬರಹದ ಪುಸ್ತಕಗಳಂತೆ ಹೀಗಿರಬೇಕು:—	

ಸನಂಭದ್ರ, ಗುಣಭದ್ರ, ಪೂಜ್ಯಪಾದ, ಗೃಧ್ರಪಿಂಞ, ನೀರಸೇನ,
ಕೊಂಡಕುಂದಚಾರ್ಯ, ಸುಲಧಾರಿದೇವ, ತಿಚ್ಚೆಪ್ಪ ಕಲ್ಯಾಣಕೀರ್ತಿ, ಕೊಲ್ಲಾ
ಪುರದ ಚಂದ್ರಪ್ರಭ ಬಸ್ತಿಯ ಶುಭಚಂದ್ರ, ಬೆಟ್ಟದಮುನಿ, ಕಾಣೂರ್ಗಣದ ನೇವಿ,
ಚಂದ್ರಮುನಿ, ಕನಕಚಂದ್ರ. ಕೊನೆಯ ಹೆಸರು ಒಂಥು ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಕನಕಂಕ
ಚಂದ್ರ ಎಂದೂ ಮತ್ತೊಂದರಲ್ಲಿ ಕನಕಕಂಕಚಂದ್ರ ಎಂದೂ ಇರುವುದರಿಂದ ಅಕ
ಕಂಕಚಂದ್ರ ಎಂದಿರಬಹುದೋ ಎಂಬ ಸಂದೇಹಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವುಂಟಾಯಿತು

144	1,6	1140	1025
149	24	1145	1025 (ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ)

150	19-23	ಈ ಭಾಗವನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. ಈ ಕವಿ ನಾಗ ಚಂದ್ರನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿಲ್ಲ. ಇವನು ಸ್ತುತಿ ಸುವ ಪಂಪನು ಆದಿಪಂಪನಾಗಿರಬೇಕು. ಇವನ ಸ್ವಾಮಿ 1015ರಿಂದ 1042 ರವರೆಗೆ ಆಳಿದ 1ನೆಯ ಜಯಸಿಂಹ ಜಗದೇಕಮಲ್ಲ ನಾಡುದರಿಂದ ಇವನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1025 ಆಗಿರಬಹುದು.	
-----	-------	--	--

161	20	1150	1175 (ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ)	
,,	22	ಸೇರಿಸಿರು	ಸೇರಿಸಿರುವಂತೆ	ತೋರುವು ವುದರಿಂದ ದರಿಂದ
,,	23-24	ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ	} ಬರೆದಿರಬಹುದು	
162	21-22	ಈ ಎರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು	ಬಿಟ್ಟು	ಈ

ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕು :—

ಈ ನರಸಿಂಹನು 1220 ರಿಂದ 1235 ರವರೆಗೆ ಆಳಿದ ಎರಡನೆಯ ನರಸಿಂಹನು. ಈ ದೊರೆಯ ಆಳಿಕೆಯ ಆದಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸುಮನೋಬಾಹನನು ಬದುಕಿದ್ದಿರಬಹುದು. ಆದರೂ 1190ರಲ್ಲಿ ಶಾಸನಕವಿತೆಯನ್ನು ಬರೆದ ಜನ್ಮನ ತಂದೆಯಾದುದರಿಂದ ಇವನ ಕಾಲವನ್ನು ಸುಮಾರು 1175 ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

,,	23	ಕೇಶಿರಾಜ ನೊಡ ಕೇಶಿರಾಜ, ಜಗದ್ವಿಳ ಸೋ ಲಾದವರು ಮನಾಥ ನೊಡಲಾದವರು
,,	27	ನವೀನೋಜ್ವಲ ಸೂಕ್ತಿನವೀನೋಜ್ವಲ
164	18,25	1150 1175
,,	26	ಅಲ್ಲದೆ ಎಂದು ಅರಂಭಿಸುವ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು.
169	5	1160 1360 (ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ)
,,	16-20	ಒಬ್ಬ ಎಂಬುದರಿಂದ ಆಗಬಹುದು ಎಂಬುದರ ವರೆಗೆ ಬಿಡಬೇಕು.
,,	21	ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ (1373)
,,	22	ಅಮಲ ಅಮರ
,,	23	ದು. ಆದುದರಿಂದ ಕವಿಯ ಕಾಲವು ಸುಮಾ ರು 1360 ಆಗಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸು ತ್ತೇವೆ.

- 169 23-27 ಸಂದೇಹ ಎಂಬುದರಿಂದ ಉಹಿ ಸುತ್ತೇವೆ ಎಂಬ ದರವರೆಗೆ ಬಿಡಬೇಕು.
- 172 10 ನರೆದಲೆ ನರೆದಲೆ
- 204 2 206 385
- 207 4 ಮಾರಿದಂತೆ ಮಾರಿತಂದೆ
- 208 19 ; III, 337 ಕೇರಣ್ಣ ರೇಕಣ್ಣ
- 212 ಶ್ರೀಪತಿಸಂಹಿತ. ಈತನ ಸ್ಥಳ ಬೆಜವಾಡ. ಈತ ನನ್ನು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಪಂಡಿತರಾಧ್ಯನು ತನ್ನ ಶಿವತತ್ವಸಾರವೆಂಬ ತೆಲುಗು ಗ್ರಂಥ ದಲ್ಲಿ ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ.
- 238 10 ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಧಿ 17, ಪದ 782 ಎಂದಿದೆ.
- 255 21 ಇದೇ ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾಜನನ್ನು ಎಂಬುದರಿಂದ ವುಟದ ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ಬಿಡಬೇಕು. ಈ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಅಥವಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀಧರ ಎಂಬ ರಾ ಜನು ಕರ್ಣವಾರ್ಯನ ಪೋಷಕನಲ್ಲ; ಪರಂತು ಸೌಂದತ್ತಿಯ ರಟ್ಟರಾಜನಾದ 3ನೆಯ ಕಾರ್ತ ವೀರ್ಯನ ಮಗನು. ಈ ಕಾರ್ತವೀರ್ಯನು 1143 ರಲ್ಲಿ ಆಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಡಾಕ್ಟರ್ ಫ್ರೀಟ್ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. (*Dynasties of Kanarese Districts*, 551); 1165 ರಲ್ಲಿಯೂ ಆಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಎಕ್ಸಂಬಿ ಶಾಸನ ದಿಂದ (*Mysore Archaeological Report for 1916*, 48-50) ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇವನ ಮಗನಾದ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಧರನ ಅಥವಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವನ ಆಳಿಕೆ

ಸುಮಾರು 1170ರಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾಗಿರಬಹುದು.

267	1,8	1174	1173
268	1,5		
270	10	1180	1185
271	9	ರಾಜರಾಜಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿತಂ ಎಂಬುದನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು.	

,, 17-20 ಈ ಪಂಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು.

,, 27 1180 1185 (ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ)

283 ತ್ರಿವಿಕ್ರಮ ಪಂಡಿತ. ಈತನು ಅರಸಿಯ ಕೆರೆಯ 205ನೆಯ ಶಾಸನವನ್ನೂ (*Hassan Sup-plement*, 24) ಬರೆದಂತೆ ಆ ಶಾಸನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿರುವ „ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತರ ಪದ್ಯ” ಎಂಬ ವಾಕ್ಯದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹೊಯ್ಸಳ ರಾಜನಾದ 2ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನು ಅರಸಿಯ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಬಲ್ಲಾಳೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನವನ್ನು 1188ರಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಂತೆ ಹೇಳಿದೆ (ಶಾಸನಪದ್ಯ ಮಂಜರಿಯ 205ನೆಯ ಶಾಸನವನ್ನನೋಡಿ. ಇದು ಅರಸಿಯ ಕೆರೆಯ 93ನೆಯ ಶಾಸನ. ಇದನ್ನೂ ಈ ಕವಿಯೇ ಬರೆದಿರಬೇಕು). ಇದರಿಂದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ :—

2ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನ ಮಹಿಷ ಉಮಾದೇವಿ

ಕುಮುದದಳನಯನೆ ಕೋಮಳ | ಕುಮುದಾನನೆಯನಿಸಿ ನೆಗಟ್ಟಿಮಾದೇವಿಗೆ ಎ
ಕ್ರಮಸೋಮವಂಶಬಲ್ಲಾ | ಕಮಹಿಶಂ ಕೂರ್ಪನೆಂಬುದದು ತಕ್ಕದೆ ದಲ್ ||

ಈತನು ಬರೆದ ಅರಸಿಯಕೆರೆಯ 22ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹೊಯ್ಸಳ ರಾಜನಾದ 2ನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಚಟ್ಟಿಸೆಟ್ಟಿ ಬಾಣವೂರಲ್ಲಿ ಚಟ್ಟೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಂತೆಯೂ ಅರಸಿಯಕೆರೆಯ 90ನೆಯ

ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಅದೇ ರಾಜನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಳಗವುಂಡನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಮೇಳೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ರಾಜನೂ ವರ್ತಕರೂ ಪ್ರಜೆಗಳೂ ಸೇರಿ ದತ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಂತೆಯೂ ಹೇಳಿದೆ.

291 ಪಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಸೋಮನಾಥ. ಈತನ ತೆಲುಗು ಬಸವವುರಾಣದಿಂದ ಇವನ ತಂದೆ ವಿಷ್ಣುರಾಮಿದೇವನೆಂದೂ ತಾಯಿ ಶ್ರಿಯಾದೇವಿಯೆಂದೂ ವಿಜಯಗುರು ಕರಸ್ಥಲಿ ವಿಶ್ವೇಶನೆಂದೂ ದೀಕ್ಷಾ ಗುರು ಗುರುಲಿಂಗನೆಂದೂ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇವನ ಅನ್ಯವಾದಕೋಲಾಹಲವು ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿದೆ ; ಇದಕ್ಕೆ ಸೋಮನಾಥ ಲಿಂಗಶತಕ ಎಂದೂ ಹೆಸರು. ವೃಷಾಧಿ ಪಶತಕವೆಂಬ ಈತನ ಮತ್ತೊಂದು ತೆಲುಗು ಗ್ರಂಥವು ಸಂಸ್ಕೃತದ್ರಾವಿಡ ಮಣಿಪ್ರವಾಳ ಕರ್ಣಾಟ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವ ಪದ್ಯಗಳನ್ನೂ ಒಳಕೊಂಡಿದೆ. ಈ ಕವಿಯ ಸ್ಥಳವಾದ ಪಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಹೈದರಾಬಾದಿನಲ್ಲಿ ಒರಗಲ್ಲಿಗೆ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು ಮುದ್ರಿಸಿರುವ ಸೋಮೇಶ್ವರಶತಕದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಒಂದು ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ “ ನಾಲ್ಕಾಸಿರಂ ನಾಲ್ಕುನಂಟುಂ ಕಲ್ಯಾಣದಿ ಗತಿಸೆ ವಿಕಾರ್ಯಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರಾ ನಿಷ್ಕಂಘ್ರಿಗತ್ತೆಂ” ಎಂದು ಗ್ರಂಥರಚನಾಕಾಲವು (1299) ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಈ ಪದ್ಯವು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಸೇರಿದುದಾದರೆ ಗ್ರಂಥವು ಪಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಸೋಮನಾಥನದಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈತನ ಗಂಗೋದಯಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಗಂಗೋತ್ಪತ್ತಿರಗಡ ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿ ಇದು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ವೀರೇಶಲಿಂಗಂಪಂತುಲು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. (*Telugu Poets I*, 223-224). ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಕವಿ ಕಾಕತೀಯರಾಜನಾದ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನಿಂದ(1140 — 1196). ಅಗ್ರಹಾರವನ್ನು ಪಡೆದಂತೆಯೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ (p.221).

300	9	ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ	ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ (1222)
,,	10	1205	1222
305	15	1197	1198

305	22	ಈ ಪದ್ಯದಿಂದ	ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥಪುರಾಣದ (1222) ಈ ಪದ್ಯದಿಂದ
306	20	ಸ್ತುತಿಸುವುದ ರಿಂದ 1205ಕ್ಕೆ	ತನ್ನ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥ ಪುರಾಣ ದಲ್ಲಿ (1222) ಸ್ತುತಿಸುವುದ ರಿಂದ 1223ಕ್ಕೆ
319	19	ಪುರಾಣದೊಳಗೆ	ಪುರಾಣದೊಳಗೆ (1222)
320	3	ದೊಳಗೆ	ದೊಳಗೆ (1222)
„	8	III, 219ನೆಯ ಪುಟವನ್ನು ನೋಡಿ.	
328	21	1141-1173	1220-1235
330	4,9	}	1191 1190
337	7		
349	14	1233	1232(ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ)
356	1	1235	1215
„	5	ಕಾರ್ತವೀರ್ಯ	4 ನೆಯ ಕಾರ್ತವೀರ್ಯ
„	7-8,10-11	ಈತನು ಎಂಬುದರಿಂದ ಈಚೆಯಪನಾಗಿರಬೇಕು ಎಂಬುದರವರೆಗೂ, ಸುಮಾರು ಎಂಬುದರಿಂ ದ ತೋರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದರವರೆಗೂ ಬಿಡ ಬೇಕು.	
„	25	ವೈಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ ಆದಮೇಲೆ ಈ ವಾಕ್ಯವಿರ ಬೇಕು—ಆದುದರಿಂದ ಕವಿ ಈ ಪುರಾಣ ವನ್ನು ಸುಮಾರು 1215 ರಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿರಬೇಕು. ಜನ್ನನನ್ನು (1209-1230) ಈತನು ಸ್ತುತಿಸಿ ದರೂ ಅವನ ಸಮಕಾಲದವನೆಂದು ತಿಳಿಯ ಬೇಕಾಗಿದೆ.	
363	23	ಅಕಳಂಕಚಂದ್ರ	ಅಕಳಂಕ
369	18	ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ	ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ,
„	19	ಎಂಬ	ಚಿದಾನಂದ ಎಂಬ

- 369 20 ಎಂಬುದರಿಂದ ಈತನು ಎಂಬುದರಿಂದಲೂ
- ,, 21 ರಾಜನ ರಾಜನು ತಾನು ಸು
ಮನೋಬಾಣನ ದೌಹಿತ್ರನೆಂದೂ
ಚಿದಾನಂದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಮಗ
ನೆಂದೂ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ
ಈತನು ಕೇಶಿರಾಜನ
- ,, 24 ಸೋಮೇಶ್ವರನು 1264 ರ ವರೆಗೆ ಜೀವಿಸಿದ್ದಂ
ತೆ ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಶಾಸನಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯು
ತ್ತದೆ.
- 373 852ನೆಯ ಪದ್ಯವನ್ನು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನು ಬರೆದಂತೆ
ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಇತರಗ್ರಂಥದಿಂದ ಅನುವಾದ
ಮಾಡಿರಬೇಕು.
- 380 9,15 1249 1248
- 388 13 ಸಮುದಾಯದ ಎಂಬುದನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. ಈ
ಮಾಘಸಂದಿ ಬಲಾತ್ಕಾರಗಣದವನು ;
ಸಮುದಾಯದ ಮಾಘನಂದಿ ದೇಶೀಯಗಣದ
ವನು. ಅವನ ಕಾಲವು 1253 ಎನ್ನಬಹುದು.
ಅವನು 1265ರಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದನು. (*Mysore
Archaeological Report for
1911, 48-49*)
- ,, ,, ಸು. 1260 1253
- ,, 14 ಸಿದ್ಧಾಂತಸಾರ, ಶ್ರಾವಕಾಚಾರಸಾರ ಇವುಗಳ
ಳನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ.
- 389 5-10 ಈ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. ಬೆಣ್ಣೆ ಗುಡ್ಡದ
ಶಾಸನದಲ್ಲಿ (*Mysore Archaeological
Report for 1911, 48-49*)

ಈ ಮಾಘನಂದಿ ಅಭಿನವಸಾರ ಚತುಷ್ಟಯದ, ಎಂದರೆ— ಸಿದ್ಧಾಂತಸಾರ, ಶ್ರಾವಣಾಚಾರಸಾರ, ಪದಾರ್ಥಸಾರ, ಶಾಸ್ತ್ರಸಾರಸಮುಚ್ಚಯ—ಇವುಗಳ ಕರ್ತೃ ಎಂದೂ ಹೊಯ್ಸಳರಾಜನಾದ 3 ನೆಯ ನಾರಸಿಂಹನಿಂದ 1265 ರಲ್ಲಿ ದತ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದನೆಂದೂ ಹೇಳಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಇವನೇ ಶಾಸ್ತ್ರಸಾರ ಸಮುಚ್ಚಯವನ್ನು 1253 ರಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರಬೇಕು.

389   20   ಮಾಘನಂದಿಯ ಎಂಬುದನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. ಶ್ರಾವಣಾಚಾರ ಎಂಬುದು ಶ್ರಾವಣಾಚಾರಸಾರ ಎಂದಿರಬೇಕು.

,,   21   ಎಂದು ಒಂದು ಗ್ರಂಥವಿದೆ ಎಂಬ ಭಾಗವನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು.

,,   22   ಇದನ್ನೂ ಎಂದು ಆರಂಭಿಸುವ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು

392   28   ಸ್ತುತಿಸಿದೆ ಸ್ತುತಿಸಿ ಅವನ ಗುಡ್ಡಗಳಾದ ಶ್ರವಣಬೆಳ್ಳಿಗಳದ ಬಲಾತ್ಕಾರ ಗಣದ ಮಾಣಿಕ್ಯನಗರಂಗಳು ದತ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಂತೆ ಹೇಳಿದೆ.

393   1   ಗುರುವಾಗಿರಬೇಕು ಆದಮೇಲೆ ಈ ವಾಕ್ಯವಿರಬೇಕು — ಈ ಗುರು 1265 ರಲ್ಲಿ ಹೊಯ್ಸಳರಾಜನಾದ 3 ನೆಯ ನಾರಸಿಂಹನಿಂದ ದತ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಂತೆ ಬೆಣ್ಣೆ ಗುಡ್ಡದ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ (Mysore Archæological Report for 1911, 48-49) ಹೇಳಿದೆ.

403   ಚೌಂಡರಸನು ಅಭಿನವದಶಕುಮಾರಚರಿತೆಯಲ್ಲದೆ ನಳಚರಿತ್ರೆ ಬಾಣಾಸುರವಿಜಯ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿರುವಂತೆ ಈಚೆಗೆ ದೊರೆತ ನಳಚರಿತ್ರೆಯ ಈ ಪದ್ಯದಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ .—

ಬಾಣಾಸುರ ವಿಜಯಂ ಕ|ಲಖ್ಯಾ ನಳಖ್ಯಾತಿ ದಶಕುಮಾರ ಚರಿತ್ರಂ |

ಕೋಣೀಜನ ಕರ್ಣಮನಃ | ಪ್ರೀಣನಮಿವು ಚೌಂಡರಾಜ ವಿರಚಿತ ಕೃತಿಗಳ್ ||

ಇದು ಚಂಪೂಗ್ರಂಥ; ಇದರಲ್ಲಿ ಆವ ವಿಭಾಗವೂ ಇಲ್ಲ; ಒಟ್ಟು 810 ಪದ್ಯಗಳಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಂಥಾವತಾರದಲ್ಲಿ ಅಭಂಗವಿಟ್ಟಲ ಸ್ತುತಿ ಇದೆ. ಬಳಿಕ ಕವಿ ಶಿವ, ಗಣಪತಿ, ಪಾರ್ವತಿ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. 'ಕರ್ಣಾಟವಂ ಶಶ್ಯಂಗಾರರಸಂ' ಎಂದು ತನ್ನನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಬಂಧವು ಲಲಿತವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬರೆಯುತ್ತೇವೆ :—

ನಿಷಧದೇಶ

ತೋಲಗದ ಸಂಪದಂ ಸೊಬಗುಗೂಂದದ ಯವ್ವನದೇ(ಪ್ಪೆ)ಯೆಲ್ಲರೊಳ್ |
ನೆಲಸಿದ ಧರ್ಮಸುತ್ಯಧಿಕನೀತಿ ಕಲಾಕುಶಲತ್ವಮಾನಗಂ ||
ಸುಲಲಿತ ಸತ್ಯವಾಕ್ಯಮೆಡರಿಲ್ಲದ ಭೋಗಮನಾರತಂ ಸಮು |
ಜ್ವಲಮೆನಿಸಿರ್ಪುದಾ ನಿಷಧದೇಶದ ಸಂಸ್ಕೃತಸಜ್ಜನಕಳಾ ||

ನಳ

ನಳನೃಪನತ್ಯುದಾರತನಮಂ ಬುಧರುನ್ನತವೈಭವಂಗಳಿಂ |
ನಳನೃಪಸತ್ತ್ವಮಂ ರಿಪುನೃಪಾಲದರಿದ್ರತೆಯಿಂ ನಿರಂತರಂ ||
ನಳನೃಪಸತ್ಯಮಂ ನಿಖಿಳರಾಜ್ಯವಿವರ್ಧನದಿಂ ವಿಚಾರಿಸಲ್ |
ನಳನ ಗುಣಂಗಳಂ ಪ್ರಜೆಯ ಮನ್ನಣೆಯಿಂದಣಿಗುಂ ಜಗಜ್ಜನಂ ||
ಪಸರಿಸಿದಾಜ್ಞೆಯೆಂಬ ಮೊಲೆವಾಲೆಪೆದುತ್ತಮಧರ್ಮಮಾರ್ಗದೊಳ್ |
ಸಸಿನಡಿಯಿಕ್ಕುವಂತೆಸಗಿ ತೋಳ್ಗಳ ತೊಟ್ಟಿಲೊಳಿಟ್ಟು ಮೇದಿನೀ ||
ಶಿಶುವನನಂತಕೀರ್ತಿವಿಮಲಾಭರಣಂಗಳನಿಕ್ಕಿ ಕೂರ್ತು ಪಾ |
ಲಿಸಲದು ಮುದ್ದುಗೆಯ್ತು ಮನೊಡರ್ಪುವುದಾತನೊಳಾವ ವಿಸ್ಮಯಂ ||
ಭೂಮಿಗೆ ಮಂಡಳಂ ಭುವನಭೂಭುಜಕೋಟಿಗೆ ಕರ್ಣಕುಂಡಳಂ |
ಪ್ರೇಮನಿಳಾಜನಕ್ಕೆ ಬುಧಸಂತತಿಗಾತ್ಮಹಿತಂ ಚತುರ್ವಿಧ ||
ಸ್ತ್ರೀಮುದಕಾರಣಂ ಕವಿಗೆ ನಾಲಗೆಯುತ್ಸವಮುಗ್ರವೈರಿಗು |
ದ್ವಾಮಶಿಲಾಭಿಘಾತಮೆನಿಕುಂ ನೃಪನುನ್ನತ ಕೀರ್ತಿ ಕೌತುಕಂ ||

ದಮಯಂತಿ

ಅಂಜೆಗಳೊಳ್ಳಡೆಯಂ ನಯ| ದಿಂಚರಮಂ ಪಿಕನಿಕಾಯಮರಗಿಳಿ

ನುಡಿಯಂ |

ಮಿಂಚುಗಳಾಕೆಯಪಾಂಗ | ಪ್ರಾಂಚಲಮಂ ಬಯಸಿ ಪಡೆದು
 ವೆಂಬುದು ಪುನಿಯೇ||
 ನಳನಳಿಸುವ ಕೆಂದಳರೆನೆ | ನಳನಳಿಸುವ ಪೂತಲತೆಗಳೆನೆ ಸಖಿ
 ಯರ್ ಕೋ|
 ಮಳೆ ಬಿರ್ಜುತೆಟ್ಟು ಪೆಂಪಿನ | ನಳನೆಲ್ಲಿದನೆಂದು ನೊಟ್ಟಿಳಿಲ್ಲಾ
 ದೆಸೆಯಂ||

ವಸಂತ

ವನದ ಸಿರಿ ಎರಹಿಜನದಾರಿ | ಮನಸಿಜನಯ್ದಂಬಿನಲಗ ಹರವರಿ
 ತಿತಿರ|
 ಕೃನುದಿನಮರಿಯೆನಿಸಿವಂ | ತನ ಪರಿ ಪೊಸತಾಯ್ತು ಚೈತ್ರ
 ಭೂಪಾಲಕನಾ||

450

14

IX,39

II,39

139

20 25

ಮಾಳವೀಮಾಧವ ಎಂಬುದರಿಂದ ತಿಳಿಯಬರುತ್ತದೆ
 ಎಂಬುದರವರೆಗೆ ಬಿಡಬೇಕು. ಮಾಳವೀಮಾಧವ
 ವನ್ನು ಬರೆದ ಕರ್ಣಪಾರ್ಯನು ಬೇರೆ. ಇವನು
 ದುರ್ಗಸಿಂಹನ ಕಾಲಕ್ಕೆ (ಸು. 1025)ಹಿಂದೆ ಸುಮಾರು
 1000 ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು.

140

17-18 (1) ನೆಯಕಾರಣವನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು.

91

18 (2) ಎಂಬ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು.

೨ನೆಯ ಸಂಪುಟ

ವಿಷಯಸೂಚಕೆ	4	15	ನೂತನಾಗಚಂದ್ರ	ನೂತ್ನನಾಗಚಂದ್ರ
Introduction	8	18	c. 500	c. 600
„	9	4	After chakravarti add—Under the patronage of Machiraja, a subordinate of king Jagadekamalla I (1018-1042), Chandraraja wrote the <i>Madanatilaka</i> and other works; and Durgasimha, the minister for peace and war of the same king, wrote the <i>Panchatantra</i> .	
„	„	10-13	Omit—from Under to king.	
„	„	13	Kirtivarma, Kirtivarma, a son of Ahavamalla and	
„	„	18 19	Omit—from Durgasimha to <i>Panchatantra</i> .	
„	„	26-27	another Prata- the same king parudra (c. 1300).	
„	„	30	Omit the sentence beginning with Rajaditya.	
„	„	33	Narasimha I (1141-1173).	Narasimha II (1220-1235).
„	„	35	the same king	Narasimha I (1141-1173)
„	10	After line 8 add—Under the patronage of two generals of his, viz., Bharata and Bahubali, Rajaditya wrote his <i>Kshetraganita</i> and other mathematical works.		
„	„	19	After “The Rattas of Saundatti” insert the following as the first sentence—Nemichandra wrote his <i>Lilavati</i> during the reign of Lakshmidewa I, son of Kartavirya III.	
„	„	27	Omit the sentence beginning with “The Lilavati.”	
„	17	34	abuot	about
„	21	30	Jaina,	Jina,

ಅವಶರಣಿಕೆ 13 13 500 600

14 5 ಕೊಟ್ಟನು ಆದಮೇಲೆ ಈ ವಾಕ್ಯವಿರ

ಬೇಕು—1 ನೆಯ ಜಗದೇಕರುಲ್ಲನ (1018-1042) ಕೈಯಕೆಳಗೆ ಅಧಿ
ಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದ ಮಾಚಿರಾಜನ ಆಶ್ರಿತನಾಗಿ ಚಂದ್ರರಾಜನು ಮಡನತಿಲಕವೇ
ಮೊದಲಾದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದನು. ಪಂಚತಂತ್ರವನ್ನು ಬರೆದ ದುರ್ಗಸಿಂಹನು
ಅದೇ ರಾಜನಲ್ಲಿ ಸಂಧಿವಿಗ್ರಹಿಯಾಗಿದ್ದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

,, ,, 12—14 ಆಚವಮುಲ್ಲನ ಎಂಬುದರಿಂದ ಅದೇ ಎಂಬುದರ
ವರೆಗೆ ಬಿಡಬೇಕು.

,, ,, 15—21 ಪಂಚತಂತ್ರ ಎಂಬುದರಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ ಎಂಬ
ದರ ವರೆಗೆ ಬಿಡಬೇಕು.

,, ,, 26 ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರನ ಅದೇ ರಾಜನು
,, 15 3 ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನ ಎಂದಾರಂಭಿಸುವ ವಾಕ್ಯವನು
ಬಿಡಬೇಕು.

,, ,, 5 1 ನೆಯ ನಾರಸಿಂಹನ 2ನೆಯ ನಾರಸಿಂಹನ
(1141-1173) (1220-1235)

,, ,, 6 ಇದೇರಾಜನ 1ನೆಯ ನಾರಸಿಂಹನ(1141-1173)

,, ,, 11 “ಹೇಳುತ್ತಾನೆ” ಆದಮೇಲೆ ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು
ಸೇರಿಸಬೇಕು—ಅದೇ ದೊರೆಯು ಚಂಡನಾಯಕನಾದ
ಭರತ, ಬಾಹುಬಲಿ ಎಂಬವರ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ರಾಜಾ
ದಿತ್ಯನು ಕ್ಷೇತ್ರಗಣಿತವೇ ಮೊದಲಾದ ಗ್ರಂಥ
ಗಳನ್ನು ಬರೆದನು.

,, 16 1 “ಸೌಂದರ್ಶಿಯ ರಟ್ಟರು” ಆದಮೇಲೆ ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು
ಮೊದಲನೆಯ ವಾಕ್ಯವಾಗಿ ಸೇರಿಸಬೇಕು—3ನೆಯ
ಕಾರ್ತವೀರ್ಯನ ಮಗನಾದ 1ನೆಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವನ
ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನೇಮಿಚಂದ್ರನು ಲೀಲಾವತಿಯನ್ನು
ಬರೆದನು.

,, ,, 9 ಈ ಸೂಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು.

ಅವತರಣಿಕೆ	26	18	10 ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಆದಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಮೂಡಣ ಚಾಳುಕ್ಯರಾಜನಾದ ಯುದ್ಧಮಲ್ಲನ ತೆಲುಗುಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಟಿಕ್ಕಾರವು ಉಪಯೋಗಿಸಿದೆ.
,,	33	19	ದಯಪಾಲಿಸಿ ದಯಪಾಲಿ
,,	,,	20	ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿದ್ದೇದ ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿದ್ದೇನೆ
,,	,,	21	ತಿಳಿಸಿ ತಿಳಿಸಿದ
,,	,,	22	ಮಹನಿಯ ಮಹನೀಯ
,,	,,	24	ಣಿಯ ಣೀಯ

17 ವಾಗ್ವಲ್ಲಕ್ಕೇ ವೈಣಿಕ ಎಂಬುದು ನೇಮಿಚಂದ್ರನ ಬಿರುದುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ಈ ಚಂದ್ರಪ್ರಭಸ್ತುತಿ ಲೀಲಾವತಿಯಲ್ಲಿದೆ.

1-42 ಈ ಪುಟಗಳನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾದ ವಿಷಯಗಳು ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟದ ದ್ವಿತೀಯ ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿ ಸೇರಿವೆ.

53 ವಿಜಯನಗರದ ರಾಜನಾದ 2 ನೆಯ ದೇವರಾಯನ (1419-1446) ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವಿಜಯನಗರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದ ಪರ್ಷಿಯಾದೇಶದ ರಾಯಭಾರಿ ಅಬ್ದುರ್ ರಜಾಕ್ ಎಂಬವನು ಲಕ್ಕಣ್ಣದಂಡೇಶನನ್ನು ಮಾಹಾವೀರನೆಂದೂ ಕವಿಯೆಂದೂ ಸ್ತುತಿಸಿರುವಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ (ಶಿವಾನುಭವ V, 65)

86	14	ಆರಂಭದಲ್ಲಿ—ಮುನಿಭದ್ರಮುನಿಯ ಶಿಷ್ಯನು-ಎಂದು ಸೇರಿಸಬೇಕು.
,,	15	ಎಂದು ಮೆ ರೈಸ್ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ—ಈ ಭಾಗವನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು.
,,	18	ಆರಂಭದಲ್ಲಿ—ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ. ಆಶ್ವಾಸ 4. ಎಂದು ಸೇರಿಸಬೇಕು.
,,	,,	ಹೇಳಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ ಹೇಳಿದೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಈ ಭಾಗವನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕು—

ಗ್ರಂಥಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಗದ್ಯವಿದೆ—ಇದು ಪರಮಜಿನಸಮಯಸುಧಾಬ್ಧಿ ವರ್ಧನಸುಧಾಕರ ಶ್ರೀಮುನಿಭದ್ರಮುನೀಶ್ವರಚರಣಾರವಿಂದದ್ವಂದ್ವಗಂಧಾಯ ಮಾನಮಾನಸಂ ಭವ್ಯಜನಕೋಜಮಿತ್ರಂ ಶ್ರೀಮಜ್ಜಿನದೇವಣ್ಣವಿರಚಿತಮಪ್ಪ ಶ್ರೀ ಶ್ರೇಣಿಕ ಚರಿತೆಯೋಳ್.

106-124 ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ವಚನಕಾರರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟದ ದ್ವಿತೀಯ ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿ (ಪುಟ 188-200) ಹೆಚ್ಚು ಅಂಶಗಳು ಹೇಳಿವೆ.

142 ತೊರವೆ ಎಂಬ ಸ್ಥಳವು ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿದೆ.

145 ಕೋಟೀಶ್ವರನು ಸಂಗಮರಾಜನ ಆಜ್ಞಾನುಸಾರವಾಗಿ ತನ್ನ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಸಂಗಮರಾಜನು 1559 ರ ವರೆಗೆ ಆಳಿದ ಸಾಳ್ಯದೇವನ ಕಾಲವಾದಮೇಲೆ ದೊರೆಯಾದುದರಿಂದ ಕೋಟೀಶ್ವರನ ಕಾಲವನ್ನು 1500 ರಿಂದ ಸುಮಾರು 1560 ಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪಿ. ಮಂಗೇಶರಾಯರು ಬಿ. ಎ. ಸೊಚಿಸುತ್ತಾರೆ (ಪಂಚಕಜ್ಜಾಯ, 161).

222 ಕನ್ನಡಭಾಗವತವನ್ನು —ವಿದ್ಯಾಯೋಗಿ ರಚಿತವಾದ 8ನೆಯ ಸ್ಕಂಧದ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮೊದಲು 10 ಸ್ಕಂಧಗಳನ್ನು ಆರಾಧ್ಯೇಂದ್ರ ಅಥವಾ ನಿತ್ಯಾತ್ಮನಾಥ ಎಂಬ ಕವಿಯೂ, 11 ನೆಯ ಸ್ಕಂಧವನ್ನು ಸದಾನಂದಯೋಗಿಯೂ, 11 ಸ್ಕಂಧಗಳ ವಿಷಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ 12 ನೆಯ ಸ್ಕಂಧವನ್ನೂ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಬರೆದವನು ಜಾಟುವಿಠಲನಾಥನೂ, 12ನೆಯ ಸ್ಕಂಧವನ್ನು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಬರೆದವನು ನಿರ್ವಾಣನಾಥನೂ —ಹೀಗೆ ಐವರು ಕವಿಗಳು ಪೂರ್ವಮಾಡಿದ್ದಾರೆ— ಎಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕವಿಭೂಷಣ ಬೆಟಗೇರಿಯವರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ (ಕನ್ನಡಪರಿಷತ್ಪತ್ರಿಕೆ XII: 219-220).

228 “ಭಲ್ಲಾತಕೀಪುರವರಾಧೀಶ್ವರ ಭೈರಾಗಿಗೆ”. ಇಲ್ಲಿ ಭೈರಸಿಗೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಲೇಖಕನ ಪ್ರಮಾದದಿಂದ ಭೈರಾಗಿಗೆ ಎಂದು ಬಿದ್ದಿರಬಹುದೆಂದೂ ಗೇರಸೊಪ್ಪೆಯ ಭೈರಸ ಅಥವಾ ಹಿರಿಯ ಭೈರವ ಎಂಬರಾಜನು 1462 ರಲ್ಲಿ ಆಳುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಕಾವ್ಯಸಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ವಿಷಯಸಂವತ್ಸರವು 1473 ಆಗಿದ್ದರೂ ಇರಬಹುದೆಂದೂ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪಿ. ಮಂಗೇಶರಾಯರು ಬಿ. ಎ. ಉಹಿಸುತ್ತಾರೆ(ಪಂಚಕಜ್ಜಾಯ160-161). ಆದರೆ ಈ ಊಹೆ ಸಮಂಜಸವಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಕಾವ್ಯಸಾರಕರ್ತನು ನಗರ 46ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿವರ್ಣಿತನಾದ ವಾದಿವಿದ್ಯಾನಂದನೇ ಆಗಿದ್ದಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಈತನು ಭೈರವರಾಜನ ಮಗನಾದ ಗುರುನೃಪಾಲನ (1522-1530)ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ “ಕರ್ಣಾಟಕ ದಕ್ಷ ಕೃತಿಯಂ ವರ್ಣಿಸಿ ಜನವಡೆದಂತೆ” ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ(II, 229)ಇವನ ಕಾಲವು 1473 ಆಗಿರಲಾರದು.

232 ಪುರಂದರದಾಸ. ಇವನ ತಂದೆ ವರದಪ್ಪನಾಯಕ, ಹೆಂಡತಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಬಾಯಿ. ಈತನು 1480 ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದನೆಂದೂ ವನಪರ್ವಿಯಲ್ಲಿ ಸತ್ತನೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

260 ಆದಿತ್ಯಪುರಾಣ. ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಪದ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆ 2774 ಎಂದಿದೆ.

274 26 ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿಗೆ ನಿರಂಜನಸಿದ್ಧ ಎಂಬ ಬಿರುದಿಲ್ಲ.

294, 5 4 ಕಂಪಿ ನಂಜಯ್ಯನು ಜೈತನ್ಯೇಶ್ವರವಿಜಯ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವನ್ನೂ ಬರೆದಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಇದು ಭಾಮಿನೀಷಟ್ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಜೈತನ್ಯೇಶ್ವರ ಎಂಬ ಗುರುವಿನ ಚರಿತ್ರೆ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಸೋಸಲೆ ರೇವಣಾಚಾರ್ಯನ(ಸು. 1623) ಸ್ತುತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಕವಿಯ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1650 ಆಗಬಹುದು.

301 ವಾದಿರಾಜನು ಭ್ರಮರಗೀತೆಯನ್ನೂ ಬರೆದಿರುವಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

309 8 ಎಂದೂಆಱಿ'ಸದೆಬಿಡದೆನ್ನ ಕೃತಿ ಆಱಿ'ಸದೆಬಿಡದೆನ್ನ ಕೃತಿಎಂದೂ

349 18,19 ಘಂಪೇಂದ್ರ ಘಂಟೇಂದ್ರ(ತಿವಾನುಭವ VI,64).

365 ಸೋಸಲೆ ರೇವಣಾಚಾರ್ಯನು ರುದ್ರಭಾರತಕ್ಕೆ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಬರೆದಿರುವಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

414 ಆದಿಯಪ್ಪನು ಧನ್ಯಕುಮಾರಚರಿತೆಯನ್ನು ಗೇರಸೊಪ್ಪೆಯ ಭೈರವರಾಜನ ಗುರುವಾದ ವೀರಸೇನನ ಆಜ್ಞಾನುಸಾರವಾಗಿ ಬರೆಸಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಭೈರವರಾಜನ ಕಾಲವು ಸುಮಾರು 1462 ಆಗುವುದರಿಂದ ಆದಿಯಪ್ಪನ ಕಾಲವನ್ನು 1650 ರಿಂದ ಸುಮಾರು 1465 ಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವೀರಸೇನನ ಹೆಸರು ಮೂಡಬಿದರೆಯ ಹೊಸಬಸ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸುಮಾರು 1460 ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಒಂದು ಶಾಸನದ ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯ ಹೆಸರೊಡನೆ ಬರುತ್ತದೆ—

ಧರೆಯೊಳಗಂ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿವಡೆಮೊಪ್ಪುವ ವೇಣುಪುರಾಂತರಾಳದೊಳ್ |
ಕರ ಜೆಲುವಾದ ಚಂದ್ರಜಿನಮಂದಿರದೊಳ್ ಪಿರಿದಪ್ಪ ಧರ್ಮಮು||
ಎರಚಿಸಲುತ್ತರೋತ್ತರಸವೃದ್ಧಿಗೆ ಕಾರಣಮಪ್ಪದೆಂದು ತಾಂ|

ವರಗುರುವೀರಸೇನಮುನಿ ಪೇಟಿಲು ಕೇಳ್ವನು ಭೈರವೇಶ್ವರಂ||
(ಪಂಚಕವ್ಯಾಯ, 156,163)

420 3,7,9 ನೂತ .ನೂತ್ನ

441 ಸಾಸಲಯ್ಯನು ಇಂದುಶೇಖರಲೀಲೆ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವನ್ನೂ ಬರೆ
ದಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ; ಇದು ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಡಿವಾಳದ
ಶಿವಲಂಕಾರೇಶ್ವರನ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು ಈ ಕವಿ ಸಾಸಲ
ಚಿಕ್ಕಣಾರಾಧ್ಯನ ವಂಶಜನು. ಇವನ ತಂದೆ ಸೋಮಾರಾಧ್ಯ.

552 || ಅಚ್ಚಾದ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಕವಿಯಹೆಸರು ಚೆನ್ನಬಸವ ಎಂದಿದೆ.

558 25-6 ನಮಗೆ ದೊರೆತ ಅಸಮಗ್ರ } ಸಂಧಿ 3
ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ 2 ಸಂಧಿಗಳಿವೆ.

Index to Authors and Works in Appendix VII and Errata.

7 ನೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟದಲ್ಲಿಯೂ ಗ್ರಂಥಶುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳಿರುವ
ಕವಿಗಳ ಮತ್ತು ಗ್ರಂಥಗಳ ಅಕಾರಾದಿ ಸೂಚಿ.

ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಕಾಲ	ಪುಟ
ಅಂಗದ ಸಂಧಾನ		469	ಅಸಗ		477-78
ಅಂತಪ್ಪ	ಸು.1720	455	ಅಹಿಸಾಕಥೆ		455
ಅಕಳಂಕ		487	ಅಂಜನೇಯವಿಜಯ		467
ಅಡ್ಡ ಕಥೆಗಳಬುಕ್ಕು		467	ಅದಿತ್ಯಪುರಾಣ		496
ಅಥಿಣಿಶಿವಯೋಗೀಶಚರಿತ್ರೆ		463	ಅದಿಪಂಪ		482
ಅಥಿಣಿಶಿವಯೋಗಿಮಹಿಮೆ		463	ಅದಿಪರ್ವ		465
ಅನಂತ್ ನಾಥ	ಸು.1800	457	ಅದಿಯಪ್ಪ		496
ಅನುಕರಣಗೀತಲಹರಿ		466	ಅನಂದರಾಮಾಯಣ		496
ಅನುಭವಾಮೃತಟೀಕೆ		465	ಅನಂದಲಹರಿ		467
ಅಭಿಜ್ಞಾನಶಂಕುಂತಲನಾಟಕ			ಅರ್ಧಮತಸಮನ್ವಯ		483
ಕರ್ಣಾಟಕಗದ್ಯಾನುವಾದ			ಅರಾಧ್ಯೇಂದ್ರ		495
(ವಿಮರ್ಶಿಸಹಿತ)		470	ಅಹಾರವಿಷಯೋಪನ್ಯಾಸ		468
ಅಭಿನವದಶಕುಮಾರಚರಿತೆ		489	ಇಂದುಶೇಖರಲೀಲೆ		497
ಅಭಿನವಸಾರಚತುಷ್ಟಯ		489	ಇದೊಂದ ಚಿತ್ರ		467
ಅಭಿಮನ್ಯುಕಾಳಗ		462	ಈಶ್ವರಚಂದ್ರವಿದ್ಯಾಸಾಗರ		465
ಅಮರಕೋಶ		470	ಉಂಗರಸಂಧಿ		469
ಅಮೃತಪುಲಿನ		467	ಉತ್ತರಕೈವಲ್ಯನವನೀತ		466
ಅಯ್ಯಪ್ಪ		471	ಉದ್ಯೋಗಪರ್ವ		465
ಅರಣ್ಯಪರ್ವ		485	ಉನ್ಮಾದಿನಿ		467
ಅರ್ಥಾಲಂಕಾರಟೀಕೆ		463	ಉಪದೇಶಮಾಲೆ(ದ್ವಿ)		465
ಅಲಂಕಾರಶಾಸ್ತ್ರ		467	ಉಪವಾಸ		467
ಅಲಾವಿಜಂಗು		467	ಋತುಸಂಹಾರ		467

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಮುಕ್ತಗ್ಗಿ	102, 473	ಕಲಿಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ (ಕಂ)	462
ಏಕಾಂತದ ರಾಮಯ್ಯ ಸು. 1160.		ಕವಿಕಂಠಕುಠಾರ	467
	360, 440	ಕವಿಕರ್ಣಭೂಷಣ	453
ಏಕಾಂತರಾಮಿತಂದೆ ಸು. 1160	360, 440	* ಕವಿಪದ್ಮ 1295	447
ಒಳ್ಳೆಡೆ ಗನ್ನಡಿ (ಕಂ)	465	ಕವಿಪರಮೇಶ್ವರ	476
ಕಂಪಿನಂಜಯ್ಯ	495	ಕವಿರಾಜಮಾರ್ಗ	473
ಕಡಕೊಳ್ಳದ ಮಡಿವಾಳಪ್ಪ		ಕೃಗ್ಗಿ	467
ಸು. 1820	459	ಕಾದಂಬರಿ	493, 478
ಕ್ಷುತ್ರಿಯರಮಣಿ	467	ಕಾಮಶಾಸ್ತ್ರ	471
ಕನಕೋರ್ಣಾರ್ಜನ	170	ಕಾಲನೇಮಿಕಾಳಗ	462
ಕನ್ನಡದಾಸಯ್ಯನ ಪದಗಳು	467	ಕಾಲಮಹಿಮೆ	467
ಕನ್ನಡಬಾಲಭಾಗವತ	465	ಕಾವ್ಯಸಂಗ್ರಹ	469
ಕನ್ನಡ ಬಾಲಭಾರತ	465	ಕಾವ್ಯಸಾರ	495
ಕನ್ನಡ ಬಾಲರಾಮಾಯಣ	465	ಕಾಳಾಸುರ	467
ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಸವಾಲುಗಳು	467	ಕಿತ್ತೂರಬಸವಾರ್ಯ 19 ಶ.	469
ಕನ್ನದಮಾರಿತಂದೆ ಸು. 1160	360, 440	ಕೀಚಕಸಂಧಿ	466
ಕನ್ಯಾವಿತಂತ್ರು	466	ಕುಮಾರವಿಭು 1821	459
ಕಪಾಲ ಕುಂಡಲಾ	471	ಕುಮಾರಶೇಖರ	470
ಕಪಿಲನ ಇತಿಹಾಸ	465	ಕುಮಾರೇಶ್ವರವುರಾಣ	459
ಕರ್ಜಗಿ ಸುಖನಿಧಿವಿಠಲ 19 ಶ.	462	ಕೃಷ್ಣಕರ್ಣಾಮೃತಬೀಕೆ	472
ಕರ್ಣಪಾಢ್ಯ 476, 481, 484, 489		ಬಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಎಂ.ಎ. 19 ಶ.	470
ಕರ್ಣಶಲ್ಯ ಸೌಪ್ತಿಕಸ್ತ್ರೀಪರ್ವಗಳು	465	ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಭಾರತ	474
ಕರ್ಣಾಟಕಭಾಷಾ ಭೂಷಣ	470	ಕೃಷ್ಣರಾಜಾಭ್ಯುದಯ	468
ಕರ್ಣಾಟಕಭಾಷಾಭೂಷಣ ಬೀಕೆ	463	ಕೃಷ್ಣರಾಧಿಕಾವಿಲಾಸ	467
ಕರ್ಣಾಟಕಭಾಷಾ ವಿಷಯ	468	ಕೃಷ್ಣರಾಯ ರಾ. ಬಂಕಾಪುರ	
ಕರ್ಣಾಟಕಭಾಷಾ ಸಮೀಕರಣೋ		19 ಶ.	394, 468
ಪನ್ಯಾಸ	468	ಕೆರೂರುವಾಸುದೇವಾಚಾರ್ಯ	
ಕರ್ಣಾಟಕ ಶಬ್ದಾನುಶಾಸನ	470	19 ಶ.	231, 474
ಕರ್ಮಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಫಲ	467	ಕೆರೋಡೆ ಸುಬ್ಬರಾಯ, ಬಿ.ಎ.,	
ಕಲ್ಯಾಣಗೀತಾವಳಿ	466	19 ಶ.	470
ಕಲ್ಯಾಣನಳಪ್ರಾಶ್ನಿಕ	490	ಕ್ಷೇತ್ರಗಣಿತ	492, 493
ಕಲಿದೇವಯ್ಯ	474	ಕೇಶವ	472

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಕೇಶಿರಾಜ	483, 488	ಚಿರತ್ನನಾಟಕರತ್ನ	467
ಕೈವಲ್ಯದರ್ಪಣ	458	ಚಿದಾನಂದ	488
ಕೋಟೀಶ್ವರ	145, 495	ಚಿದಾನಂದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ	488
ಕೋಹಿನೂರು	467	ಚೂಡಾಮಣಿ	477
ಕೌಸಲ್ಯಾಪರಿಣಯ	465	ಚೆಲುವಾಂಬೆ	22, 472
ಗಂಗಾಧರಮಡಿವಾಳೇಶ್ವರ 19 ಶ.	221, 469	ಜೈತನ್ಯೇಶ್ವರ ವಿಜಯ	496
ಗಂಗೋದಯಕಾವ್ಯ	486	ಚೌಂಡರಸ	489
ಗಜೇಂದ್ರಮೋಕ್ಷ ಟೀಕೆ	468	ಚೌಂಡರಾಜ	490
ಗರಣಿಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯ 19 ಶ.	221, 468	ಛಂದೋಂಬುಧಿ	478
ಗರ್ಭಣೀಶಿಶುಸಂರಕ್ಷಣ	465	ಜಗದ್ವಿಜಯಮನಾಥ	483
ಗಾಲವಚಿತ್ರಸೇನ	467	ಜನ್ಮ	483, 487
ಗಿರಿಭಟ್ಟರತಮ್ಮಯ್ಯ 19ಶ.	228, 468	ಜಯರಾಯಾಚಾರ್ಯ 19 ಶ.	221, 466
ಗೀತಗೋವಿಂದ	467	ಜರಾಸಂಧವಧ	467
ಗೀತೋಕ್ತಧರ್ಮ	467	ಜಾಯೇಂದ್ರ	38, 473
ಗುರುಕರುಣಾತ್ರಿಪದಿ	456	ಜಿನದೇವಣ್ಣ	494
ಘಂಟೇಂದ್ರ	496	ಜಿನಭಾರತ	473
ಜಂದ್ರಕಲಾಕಲಾಪಣ (ನಾ)	465	ಜಿನರಾಮಾಯಣ	473
ಜಂದ್ರರಾಜ	479, 492, 493	ಜಿನಸೇನ	476
ಜಂದ್ರಸಾಗರವರ್ಣಿ 164, 471, 473, 474		ಜೀರ್ಣವಿಜಯನಗರಾದರ್ಶ	465
ಜಂದ್ರಹಾಸ	466	ಜೋರ್ಜ್ ದಂಡಯಾತ್ರ	470
ಚಾಟುವಿಠಲನಾಥ	495	ತಾರಾನಾಥ	470
ಚಾಣಕ್ಯತಂತ್ರ	465	ತಿಮ್ಮಣ್ಣಕವಿ	471
ಚಾಣಕ್ಯತಂತ್ರಚಮತ್ಕಾರ	463	ಎಂ. ಎ. ತಿರುಮಲಾಚಾರ್ಯ, 19 ಶ.	463
ಚಾಮುನೈಪಜಂದ್ರ ಪ್ರಭೆ (ಕಂ)	466	ತಿರುಮಲೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಚಾರ್ಯ, 19 ಶ.	465
ಚಾರುಕೀರ್ತಿಪಂಡಿತ	180, 474	ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತ	485
ಚಾವುಂಡರಾಯ	478	ತ್ರಿಪಕ್ಷಿ ಪುರಾತನ ಚರಿತ್ರೆ	469
ಚಾವುಂಡರಾಯನ ಕಥೆ	473	ತುಂಬುಲೂರಾಚಾರ್ಯ	477
ಚಾವುಂಡರಾಯ ಪುರಾಣ	478	ತುಣುಕುಮಿಣುಕು	471
ಚಿಕ್ಕಬಣಜಿಗರು	466	ತೋಟದ ಬೇಸಾಯ	464
ಚಿತ್ರವಿಚಿತ್ರಾವಳಿ	467	ದಕ್ಷಿಣಾಮೂರ್ತ್ಯುಷ್ಕ	468
ಚಿತ್ರಸೇನಗಂಧರ್ವ	467	ದತಕುಮಾರಚರಿತ್ರೆ	490

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ದಾಡಿಯ ಹೇಳಿಕೆ	467	ನಾರಾಯಣಕವಿ	474
ದಾರಿದ್ರ್ಯಶತಕ	465	ನಿಟ್ಟೂರು ನಂಜಯ್ಯ	36, 472
ದಿವ್ಯ ಸುಂದರಿ	469	ನಿತ್ಯಾತ್ಮ ನಾಥ	495
ದೀರ್ಘಾಯುಷ್ಯದ ಗುಟ್ಟು	466	ನಿರಾಭಾರಿ ವೀರಶೈವಸಿದ್ಧಾಂತ	456
ದುರ್ಗಸಿಂಹ 480, 491, 492, 493		ನಿರ್ವಾಣನಾಥ	495
ದೇವಪ್ಪ ಸು. 1525	447	ನೀತಿಜೂಡಾಮಣಿ (ಕಂ)	468
ದೇಶಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನಭಾರತ		ನೀತಿದರ್ಪಣ	468
ಉಪನಿವೇಷಗಳು	467	ನೀತಿರಸಾಯನ	465
ಕೆ. ಎ. ದೇಶಿಕಾಚಾರ್ಯ 19 ಶ.	464	ನೀಳ್ಕೆತೆಗಳು	474
ಧನ್ಯಕುಮಾರಚರಿತೆ	496	ನೀಳಾಗೀತೆ	467
ಧರ್ಮಪರೀಕ್ಷೆ	473	ನೈಪತುಂಗ	475
ಧಾತ್ವರ್ಥಪ್ರಕಾಶಿಕೆ	468	ನೇಮಿಚಂದ್ರ	492, 493, 494
ನಂಜನಗೂಡು ಸುಬ್ಬರಾಸ್ತ್ರಿ 19 ಶ		ನೇಮಿನಾಥವುರಾಣ	476
220, 467		ನೊಂದನುಡಿ	467
ನಂದಳಿಕೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣಪ್ಪ		ಪಂಚತಂತ್ರ	492, 493
219, 471		ಪಂಚವಟಿ	469
ನರಪತಿ ಚರಿತೆ	466	ಪಂಡಿತ ಟಿ. ಎಂ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ	
ಎ. ನರಸಿಂಹಮೂರ್ತಿರಾಯ, 19ಶ.	462	ಶಾಸ್ತ್ರಿ 19 ಶ.	463
ಎಂ. ಎ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯ, 19 ಶ.	463	ಪಂಡಿತಪ್ರಭುವಪ್ಪ 19 ಶ.	469
ನರೇಗಲ್ಲ ಶಿವಬಸವಪ್ಪಶಾಸ್ತ್ರಿ		ಪಂಪಭಾರತ	470
ಸು. 1840	461	ಪಂಪರಾಮಾಯಣ	470
ನವಮುಗ್ಧಲೀಲೆ	469	ಪಗಡದಿನ್ನೆ ಮಠದ ನನ್ನ ಪ್ಪಶಾಸ್ತ್ರಿ	
ನವರಾತ್ರಸಮಾರಂಭಕಾವ್ಯ	463	19 ಶ.	469
ನವಾಬನಂದಿನಿ	467	ಪ್ರತಾಪರುದ್ರದೇವ	466
ನಳಚರಿತ್ರೆ	489	ಪದ್ಮಸಾರ	470
ನಾಗಚಂದ್ರ	480, 482	ಪದಾರ್ಥಸಾರ	489
ನಾಗವರ್ಮ	478	ಪದ್ಮಾವತಿಯ ಕೊರವಂಜಿ	456
ನಾಗಾನಂದ	467	ಪ್ರಭಾವತೀ ಸ್ವಯಂವರ	462
ನಾಡೀನಿದಾನ	466	ಪ್ರವೀಳಾರ್ಜುನೀಯ	466
*ನಾರಣದೇವ 1109	435	ಪರಮೇಶ್ವರಭಟ್ಟ 19 ಶ.	462
ನಾರದಕುಚೇಷ್ಟೆ	467	ಪಲಾಂಡು ಚರಿತೆ	470
ನಾರದಭಕ್ತಿ ಸೂತ್ರಟೀಕೆ	463		

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಪ್ರಸಾದಿ ಲೆಂಕಬಂಕಣ್ಣ ಸು. 1160	361, 441	*ಬೆಡಗಿನ ಸೋಮನಾಥ ಪಂಡಿತ	
ಪ್ರಾಣೇಶವಿಠಲ ಸು. 1800	457	1190	444
ಪಾರ್ಥಿಸುಬ್ಬಯ್ಯ 19 ಶ. 393,	468	ಬೇಗೂರು ಮಲಪ್ಪ 19 ಶ.	468
ಪಾರ್ವತೀ ಪಂಚರತ್ನ	466	ಭಕ್ತಿ ಕಲ್ಪದ್ರುಮ	466
ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥಪುರಾಣ	487	ಭ್ರಮರಗೀತೆ	496
ಪಾಲ್ಕುರಿಕೆ ಸೋಮನಾಥ	486	ಭರತಖಂಡದ ಪೂರ್ವವೃತ್ತ	467
ಪ್ರಿಯದರ್ಶಿಣ	466	ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ಎದುಪಿಯರಾಗಿದ್ದ	
ಪುತ್ರಕಾಮೇಷ್ಟಿ	468	ರಮಣಿಯರು	467
ಪುರಂದರದಾಸ	496	ಭವ್ಯಜನ ಚಿಂತಾಮಣಿ	118, 474
ಪುಷ್ಪಬಾಣವಿಲಾಸ	467	ಭವಿಷ್ಯೋತ್ತರ ಪುರಾಣ	466
ಪೂಜ್ಯವಾದ	476, 77	ಭ್ರಾಂತಿಯಾಮಿನೀ ನಾಟಕ	462
ಪ್ಲೇಗೇಂಬ ಪಿಡುಗು	466	ಭಾಗವತ	495
ಪೊನ್ನ	475, 77	ಭಾಷ್ಯಂ ತಿರುಮಲಾಚಾರ್ಯ 19 ಶ.	464
ಬರಗಾಲರಸು	467	ಭಿಕ್ಷು ಕಮಹೇಶವಿಲಾಸ	459
ಬಸವ	497	ಭೀಮಾಜಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಅಡಬಡ್ಡಿ	
ಬಸವ ಪವಾಡಲೀಲಾಮೃತ	461	19 ಶ.	222, 468
ಬಸವಪುಶಾಸ್ತ್ರಿ 19 ಶ. 217,	468	ಭೀಷ್ಮದ್ರೋಣಪರ್ವಗಳು	465
ಬಳ್ಳಾರಿ ವೆಂಕಟೇಶವಿಠಲ 19 ಶ.	462	ಭ.ಜಂಗೋಪದೇಶ	467
ಬಾಣಾಸುರವಿಜಯ	489, 490	ಭೂಗೋಳಮಾಲಿಕೆ	465
ಬಾಲಭಾರತ (ಷ)	465	ಮಕ್ಕಳ ಆಟಗಳು	465
ಬಾಲಲೀಲಾಮಹಂತ ಶಿವಯೋಗಿ		ಮಡಿವಳ ಮಾಚಯ್ಯ	474
ಸು. 1820	457	ಮದನತೀಲಕ	492, 493
ಬಾಲಸಂಗಣ್ಣ ಸು. 1160	439	ಮಧ್ವದಾಸ	153, 473
ಬಾಲಿಕಾನೀತಿಮಾಲಿಕೆ (ಷ)	465	ಮಧುವಯ್ಯ	474
ಬಿಬ್ಬಿದೇವಯ್ಯ ಸು. 1160	361,	ಮನ್ಮಥಕೊರವಂಜಿ	457
	442, 475	ಮನೋರಮ	467
ಬೂದಿಹಾಳ ಬಸವಾರ್ಯ 19 ಶ.	469	ಮಯೂರಧ್ವಜ ಪ್ರತಾಪ	467
ಬೃಹಜ್ಜಂಬೂಚರಿತ್ರೆ	467	ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ	488
ಬೆಂಗಳೂರು ಮುದ್ದವೀರಸ್ವಾಮಿ		ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಪಂಚಿಕಾರಾಧ್ಯ	484
ಸು. 1700	454	ಮಶಕ	467
		ಮಹಾಭಕ್ತಿವಿಜಯ	466
		ಮಳೆಯರಾಜನ ಚರಿತ್ರೆ	458

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಮಾಘನಂದಿ	488, 489	ರಘುವಂಶ 2ನೆಯ ಸರ್ಗ	467
ಮಾನುಷ ಶರೀರಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ	464	ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿ	496
ಮಾರಿತಂದೆ	484	ರತ್ನಾ ವತೀಕಲ್ಯಾಣ	319, 471
ಮಾರೇಶ್ವರೊಡೆಯ ಸು. 1160	489	ರತ್ನಾ ವಳಿ	468
ಮಾಲತೀಮಾಧವ	468	ರಸಿಕಾ ರಸಿಕವಿಚಾರ	467
ಮಾಳವಿಕಾಗ್ನಿ ಮಿತ್ರ	467	ರಾಜಗೋಪಾಲಾಚಾರ್ಯ ಕಡಕೋಳಿ	
ಮಾಳವೀಮಾಧವ	491	19 ಶ.	468
ಮಾಳಿ 19 ಶ.	469	ರಾಜತರಂಗಿಣಿ (ಗ)	465
ಮುಕ್ತಿ ಕಾಂತಾ ಕಲ್ಯಾಣ	466	ರಾಜಪುತ್ರರಮಣಿಯರು	465
ಮುಕುಂದದಾನಾಂವೃತ	467	ರಾಜಭಕ್ತಿ ಸಾರ (ಷ)	465
ಮುಕುಂದಮಾಲಾಸ್ತೋತ್ರ (ಷ. ವೃ.)	465	ರಾಜಮಾರ್ತಾಂಡಚರಿತ್ರೆ	468
ಮುಖಬೋಳ. ಸಿದ್ಧ ರಾಮಯೋಗಿ		ರಾಜಶೇಖರವಿಲಾಸ ಬೀಕೆ	469
1656	450	ರಾಜಾದಿತ್ಯ	481, 492, 493
ಮುಡಿನಾಡದ ಶಿವಲಂಕಾರೇಶ್ವರನ		ರಾಜಾಮಲಯಸಿಂಹ	464
ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ	197	ರಾಜಾರಾಮಮೋಹನರಾಯನ	
ಮುಳಬಾಗಿಲವರ ಚರಿತ್ರ ಶತಕ (ವೃ)	468	ಚರಿತ್ರೆ (ಗ)	465
ಮೃಚ್ಛ ಕಟಿಕ	467	ಬಿ. ರಾಮಕೃಷ್ಣರಾಯ 19 ಶ	464
ಮೃಚ್ಛ ಕಟಿಕೆ	467	ರಾಮಜನನ	456
ಮೈದುನ ರಾಮಯ್ಯ ಸು. 1160	361, 441	ರಾಮೇಶ್ವರಮೃತ	466
ಮೈಲಾರದ ಬಸವಪ್ಪ, ಸು. 1800	456	*ರಾಮದೇವ 1187	443
ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಜರ ವಂಶಾವಳಿ	464	ರಾಮಭಕ್ತಿ ಸಾರ	466
ಮೋಟಗಾನಹಳ್ಳಿ ರಾಮಶೇಷಶಾಸ್ತ್ರಿ		ರಾಮವಿಜಯಚರಿತೆ	448
19 ಶ	464	ಕೆ. ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್	
ಮಾನೇಶ್ವರನ ಬಾಲಲೀಲೆ	467, 471	19 ಶ.	465
ಯವನಮಹಾವೀರಚರಿತೆ	470	ಎಂ. ರಾಮಸ್ವಾಮಿಶಾಸ್ತ್ರಿ 19 ಶ.	465
ಯವನವೀರಕಥಾವಳಿ	470	ರಾಮಾಭ್ಯುದಯಕಥಾಕುಸುಮ	
ಯಾಜುಷ ಸಂಧ್ಯಾ ಭಾಷ್ಯ ಬೀಕೆ	463	ಮಂಜರಿ	466
ಯಾದವ 157, 390, 473		ರಾಯಚೂರು ವಿಜಯ	470
ಮಗಳ ಪ್ರದೀಪ	467	ರಾಯಣ್ಣ ಸು. 1720	455
ರಂಗನಾಥರಾಮಾಯಣ (ಷ)	465	ರಾವಣವಧೆ	467
		ರಾವಣವೇದವತಿ	467
		ರುದ್ರಭಾರತಬೀಕೆ	496

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ರೇಕಣ್ಣ	484	ಬಿ. ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯ 19 ಶ.	223, 467
ಬಿ. ಎಲ್. ರೈಸ್ ಸಿ.ಎ.ಇ. 19 ಶ.	470	ವೆಂಕಟೇಶಶಾಸ್ತ್ರಿ 19 ಶ.	225, 468
ಲಕ್ಷ್ಮಣ್ಣ ದಂಡೇಶ	494	ವೆನಿಸುನಗಂದವಣಿಕ	468
ಲಘುಕವಿತಾಪದ್ಧತಿ	467	ಪಿ ವೇದಮಿತ್ರ 19 ಶ.	464
ಲಿಂಗಣಾರಾಧ್ಯ	472	ವೇದಾಂತಪಟಲ	4. 9
ಲಿಂಗಮ್ಮ ಸು. 1160	438	ವೈಶ್ಯವಾಟಿಕಾಸಂಚಾರ	467
ಲೀಲಾವತಿ 492, 493, 494		ವೈಜ್ಞಾನಿಕಪ್ರಕಾಶನ	468
ಲೀಲೆ	467	ಶಂಕರಶತಕ	468
ಲುಲಾಯಶಾಸ್ತ್ರಿ	471	ಶಂಕರಾನಂದಯೋಗಿ 19 ಶ.	258, 466
ಲೇಖ್ಯಪ್ರದರ್ಶಿನಿ	465	ಶಕುಂತಲೆಯ ಉತ್ಪತ್ತಿ	467
ಲೋಕರಹಸ್ಯ	468	ಶಬ್ದಮುಣಿದರ್ಪಣ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ	472
ವಂಗವಿಜಿತ	468	ಶಬ್ದದರ್ಶ	463
ವಚನಗಳು	459	ಶಬ್ದಾರ್ಥಮಂಜರಿ	164. 471
ವ್ಯಾಖ್ಯಾರಾನರ್ಥಸಿಂಧು	467	ಶಾಂತಕವಿ 19 ಶ.	221, 467, 471
ವಲೀಮುಖವಿಲಾಸನಾಟಕ	471	ಶಾಂತಿ	468
ವಸಂತತಿಲಕ	473	ಶಾಕುಂತಲ	467
ವಾಗ್ವಲ್ಗುಕೀವೈಣಿಕಾ	494	ಶ್ರಾವಣಕೂಚಾರಸಾರ	88, 489
ವಾಗ್ವಿಧಾಯಿನಿ	465	ಶಾಸ್ತ್ರಸಾರಸಮುಚ್ಚಯ	489
ವಾದಿರಾಜ	496	ಶಿಖಾಧಾರಣಖಂಡನ	469
ವಾದಿವಿದ್ಯಾನಂದ	495	ಶಿಶುನಾಳಸರೀಫಸಾಬ ಸು. 1840	461
ವಾಲಿಸುಗ್ರೀವಕಾಳಗ	469	ಶ್ರೀಕಂಠೇಶಗೌಡ, ಬಿ ಎ , ಬಿ ಎಲ್.	
ವಾಸಪುನಾಯಕನ ಫಾರ್ಸ್	467	19 ಶ	466
ವಿಕ್ರಮಂಧರಕಾವ್ಯ	473	ಎಂ. ಡಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸಯ್ಯಂಗಾರ್	
ವಿಕ್ರಮೋರ್ವಶೀಯ	468	19 ಶ.	465
ವಿಟಕಂಠಪದ್ಗ	467	ಡಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಮಚಂದ್ರಸವದಿ	
ವಿದ್ಯಾಯೋಗಿ	467	19 ಶ.	465
ಕೆ. ವಿನಾಯಕಶಾಸ್ತ್ರಿ	471	ಎಂ. ಎ. ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಚಾರ್ಯ 19 ಶ	
ವಿಭೀಷಣನಬುದ್ಧಿ	473		464
ವಿರಾಟಪರ್ವ 462, 465, 467		ಶ್ರೀಪತಿಪಂಡಿತ	484
ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರತಪೋಭಂಗ	467	ಶ್ರೀ ಪ್ರಾಣೇಶ ವಿಠಲ ಸು. 1830	461
ವಿಷೂಚಿ	465	ಶ್ರೀಮತೀಸ್ವಯಂವರ	467
ವೀರಮಾರ್ತಂಡಿ	478	ಶ್ರೀರಾಮಕಥಾಪ್ರಸಂಗ	464

ಹೆಸರು	ಪುಟ	ಹೆಸರು	ಪುಟ
ಶ್ರೀವರ್ಧದೇವ	477	ಸಿರಿಯಾಳರಾಜ	466
ಶ್ರೀಶಪ್ರಣೀಶವಿಠಲ	462	ಸೀತಾಸ್ವಯಂವರ	466, 467
ಶೂರಸೇನಚರಿತ್ರೆ	463	ಸ್ತ್ರೀಧರ್ಮಸಾರ	468
ಶೃಂಗಾರಶತಕ	470	ಸ್ತ್ರೀಶಿಕ್ಷೆಯ ಸಮಸ್ಯೆ	468
ಶೃಂಗಾರಸಾಗರ	467	ಸುಕನ್ಯಾಚರಿತ್ರೆ (ಷ)	466
ಶ್ರೇಣಿಕಚರಿತೆ	494	ಸುಧನ್ವವಧ	467
ಷಟ್ಪದೀಪಿಕೆ	472	ಸಿ. ಸುಬ್ಬರಾಯ ಬಿ.ಎ. 19 ಶ.	463
ಷಟ್ಪದಿಲಿಲಕ	450	ಎಂ ಸುಬ್ಬಯ್ಯ, ಬಿ.ಎ., 19 ಶ.	464
ಷಡಕ್ಷರೀಯವಚನ ಬೀಳೆ	465	ಸುಮನೋಬಾಣ	483, 488
ಸಂಕ್ಷೇಪಮುದ್ರಾರಾಕ್ಷಸ (ಗ)	465	ಸುಯಜ್ಞೋಪಾಖ್ಯಾನ	466
ಸಂಕ್ಷೇಪರಾಮಾಯಣ	464	ಸುರಭಿ	466
ಸಂಗೀತಕಲಾಭಂಡಾರಿಜಾತ (ಹಂ)	465	ಸುಶಿಕ್ಷಿತರೆಂಬಸಭ್ಯರಾದಹಿಂದುಗಳು	468
ಸಂಗೀತದ ಕೃತಿಗಳು	466	ಸೂಚಿಕಾಯಕದರಾಮಿತಂದೆ	
ಸಂಸಾರನಿರ್ವಾಹಕ್ರಮ ಮತ್ತು		ಸು. 1160	361, 442
ಗೃಹಶಿಕ್ಷಣ	465	ಸೂತ್ರಾನ್ವಯರತ್ನಮಾಲೆ	472
ಸತ್ಯಾದ್ರಿಪದೀಸಂವಾದ (ಷ)	465	ಸೆಜ್ಜಿಯ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಾರ್ಯ ಸು. 1665	462
ಸದ್ವರ್ತನ	467	ಸೇತುಬಂಧನ	469
ಸದ್ವೈತ್ಯಾನುಷ್ಠಾನ	468	ಸೋಮೇಶ್ವರಶತಕ	486
ಸದಾನಂದಯೋಗಿ	495	ಸೋಸಲೆ ರೇವಣಾಚಾರ್ಯ	496
ಸ್ವಪ್ರಯಾಸಫಲದೀಪಿಕೆ	464	*ಸೌಭದ್ರ	467
ಸಭಾಸರ್ವ	465	ಸೌಭಾಗ್ಯವತೀ ಪರಿಣಯ	470
ಸಭಾಲಕ್ಷಣ	469	ಹಬ್ಬಣಯ್ಯನಾಯಕ 1149	436
ಸ್ಯಮಂತಕಮಣಿಚರಿತ	467	ಹರಗರ್ವಪರಿಹಾರ	467
ಸಮಂತಭದ್ರ	476	ಹರ್ಷಚರಿತ	468
ಸಾಧನೆ	468	ಹರಿಮಿಶ್ರೋಪಾಖ್ಯಾನ	467
ಸಾನಂದಗಣೇಶನ ಕಥೆ	464	ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರಸತ್ಯಪರೀಕ್ಷೆ	467
ಸಾಸಲಯ್ಯ	499	ಹರಿಹರಲೀಲಾಮೃತ	466
ಸಿದ್ಧಾಂತಸಾರ	488	ಹವ್ಯವಾಕಪದ್ಧತಿ	468
ಸಿದ್ಧಾಂತಿವೃತ್ತಕಂ ಅಳಸಿಂಗರಾಚಾರ್ಯ	463	ಹಳಗನ್ನಡದ ಶಬ್ದಕೋಶ	469
19 ಶ.		ಹಿಂದುಗಳ ಮನುಷ್ಯತ್ವ	468
ಸಿದ್ಧಾಂತಿ ವೀರಸಂಗಯ್ಯ, ಸು. 1160		ಹಿತಬೋಧಿನಿ (ಷ)	464
	361, 441	ಹಿತೋಪದೇಶ (ಚಂ)	466

**Extracts from
Opinions on Volume I (Revised Edition) of the
Karnataka Kavicharite or Lives of Kannada
Poets, and on Sasana-padya-manjari.**

The revised edition of Volume I of your Karnataka-Kavicharite is a vast improvement on the original. The Introduction is admirable, and I see that several criticisms have arisen regarding points in your work, of which you take notice. The inclusion of the inscription in the Bijapur Museum is interesting. I am very glad to hear that Volume III is near completion and hope soon to welcome a copy. The whole work will perpetuate your name as a benefactor to the Kannada speaking peoples.

Mr. B. Lewis Rice, C.I.E.

Let me offer you my hearty congratulations on the new edition of this most useful book ; the reprinting shows that there is a real demand for good things in literature.

Dr. L. D. Barnett.

I am very glad you have already been able to issue this new edition, and to embody in it the fuller information your researches have brought to light, and your latest judgment on points still obscure.

When one recalls the state of our knowledge of Kanarese literature as recently as 50 years ago, when it consisted of a mass of material unclassified, mostly undated, by authors of whose personal history and times we knew nothing, and largely in manuscript form, difficult of access and difficult to read ; and then turns to your volumes and finds a vast fund of information about each author, and all displayed luminously in chronological order, one cannot but be grateful for the splendid foundation that has thus been laid for

the studies of all future Kanarese scholars. Together with the historical knowledge also obtained of the same period, it enables us to follow in detail the development of the genius of the Kanarese people. For your very large contribution to this result we are deeply grateful.

Rev. E. P. Rice, B.A.

You have certainly added a good deal of information about the Vachana Literature in your new volume. In the preface you have referred to some comments made against you in certain newspapers of this part. When I read them, I felt very great pain as they were entirely undeserved. They should have applauded you for your work.

Mr P. G. Halkatti, B.A., LL B.

No scholar has devoted more zeal and ability to the study of ancient Kanarese literature and history than Rao Bahadur Narasimhacharya, and it is gratifying to see in the appearance of a second and enlarged edition of his admirable *Karnataka-Kavi-Charite* a proof that his labours have succeeded in arousing a fitting interest in this pleasant *hortus Musarum*. The work, as students of Kanarese know, gives what is known of the lives of the poets in their chronological order, with specimens of their verses, where time has spared them, beginning with Samantabhadra (C. 400); and this new edition has been enlarged by the addition of notices of about fifty more poets, chiefly composers of inscriptions, thus marking a notable advance.—*Journal of the Royal Asiatic Society of Great Britain and Ireland*.

The history of the Kannada language and the treasures of its literature are collected together in the volumes dealing with the Lives of Kannada poets. Great as has been the distinguished services of Mr. Narasimhachar in the cause of antiquarian research, especially in Southern India, his contributions to our stock of knowledge of the Kannada

language itself are still more great. It is gratifying to note that the "Lives" appears as a Mysore University Publication and its get-up leaves nothing to be desired.

Mythic Society Journal.

ತಾವು ಕರ್ಣಾಟಕ ಪ್ರಾಣಸ್ವರೂಪವಾದ ಬಹು ಪ್ರಾಚೀನಕಾಲದ ತಾಳವಾಲಿಯ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ತಾಮ್ರತಿಲಾಲೇಖಗಳನ್ನೂ ಅತ್ಯಗಾಧಮಾನಸಿಕ, ಶಾರೀರಕಶ್ರಮಸಹಿಷ್ಣುತೆಯಿಂದ ಶೋಧಿಸಿ ಲೌಕಿಕ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ತತ್ತ್ವಜ್ಞರು ಮೆಚ್ಚಿ ಸಾನಂದಾಶ್ಚರ್ಯಪಡುವಂಥ ಸಾರತರವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನೇ ನಾದರಿ ಗಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಸರ್ವಾಂಗ ಸುಂದರವಾದ ಕರ್ಣಾಟಕ ಕವಿಜರಿತೆ ಎಂಬ ಹೆಸ ರಿಟ್ಟು ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಾಷಾಸಾಮಾನ್ಯತೆಯ ಸೀಮಂತ ರತ್ನದಂತೆ ಕನ್ನಡಿಗರ ಕರ ಭೂಷಣವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿರುವಿರಿ. ತಾವು ೩೦ ವರುಷಗಳಿಂದಲೂ ಭಾಷಾ ಸೇವೆಗಾಗಿ ಶ್ರಮಪಡುತ್ತಿರುವುದು ಈಗಿನ ನಮ್ಮಂಥ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾನವಸೇವಕ ರಿಗೆ ಒಂದು ತರದ ನವಜೈತನ್ಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡತಕ್ಕ ಮಾದರಿಯ ಉದಾಹರಣೆ ಯಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಮಹತ್ವಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸಿರುವ ತಮಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಕರ್ಣಾ ಟಕನೂ ಬಾಣಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ.

ದಾವಣಗೆರೆ ನಿಶಾನಿಮಠದ ಶಾಂತವೀರಾರ್ಯರು.

ಒಟ್ಟಿನಮೇಲೆ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಾಷಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅನೇಕ ಮುಖವಾಗಿ ನುಗ್ಗಿ ಭಾಷಾಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಕುತೂಹಲವೂ ಕನ್ನಡಭಾಷೆಗೆ ಹಿಂದಣಿಂದಲೂ ಎಷ್ಟು ಗೌರವವು ದೊರಕಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ವಿಷಯವೂ ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಅಸಂಖ್ಯ ವಿಷಯಗಳ ತಿಳಿವಳಿಕೆಗೆ ಮೂಲ ವುರು ಷರು ತಾವೇ ಆಗಿರುತ್ತೀರೆಂದು ಹೇಳಲು ಅವ ಅಡ್ಡಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ತಮ್ಮನ್ನು "ಅಭಿನವ ಕನ್ನಡಸೀಮಾ ಪುರುಷ" ಎಂದು ಕನ್ನಡ ನಾಡೇ ಕೃ ಯೆತ್ತಿ ಸಾರಬಲ್ಲದು. ಇಂಥಾದ್ದರಲ್ಲಿ ಅಭಿಮಾನಶಾಲಿಗಳಾದ ಜೀರಿಗೆ ಬಸವ ಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಸ್ತವನವನ್ನು ರಚಿಸಿರುವುದು ಯುಕ್ತವೇಸರಿ.

ಎತ್ತಗದ ಮಠದ ದೊಡ್ಡ ರಾಮಾರಾಧ್ಯರು.

ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾಭಿಮಾನಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು (ಕರ್ಣಾಟಕ ಕವಿಜರಿತೆ ಯನ್ನು) ಅರಿಯದವರು ಯಾರೂ ಇರಲಾರರೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅಚ್ಚುಕ್ತಿಯಾಗ

ಲಾರದು. ಮೊದಲನೆಯ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ೧೪ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಯವರೆಗಿನ ಕವಿಗಳ ಚರಿತ್ರೆ ಮಾತ್ರ ಇರುವುದು. ಈ ತಿದ್ದಿದ ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೫೦ ಮಂದಿ ಹೊಸ ಕವಿಗಳನ್ನೂ, ಹಿಂದಣ ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿರುವ ಕೆಲವು ಗ್ರಂಥಗಳ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥವು ಮೈಸೂರು ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾರಾಜರವರಿಗೆ ಅಂಕಿತವಾಗಿರುವುದು ಗ್ರಂಥಕ್ಕೂ ಪ್ರಭುಗಳಿಗೂ ಭೂಷಣವಾಯ್ತವಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಭಾಷಾನ್ವಿಧಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸಿ ಅಂದವಾದ ರೂಪಿನಿಂದ ಪ್ರಕಟಪಡಿಸಿದುದಕ್ಕಾಗಿ ಕನ್ನಡಿಗರೆಲ್ಲರೂ ಮ|| ರಾ|| ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರವರಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಕೃತಜ್ಞರಾಗಿರಬೇಕು.

ಕರ್ಣಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ಪತ್ರಿಕೆ.

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಗಳು ದ್ವಿತೀಯ ಮುದ್ರಣವಾಗುವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದುವೆಂದು ಕೇಳುವುದೇ ಒಂದು ಅಪೂರ್ವ ಮತ್ತು ಶುಭ ಸಂಗತಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕವಿಚರಿತೆಯಂಥ ಪುಸ್ತಕವೂ ಎರಡನೆಯಸಾರಿ ಮುದ್ರಿತವಾಗಿ ಕನ್ನಡಿಗರ ಕೈಸೇರುವುದೆಂಬ ವಿಷಯವು ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷಕರವಾಗಿದೆ. ಮ|| ರಾ|| ಎಸ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರೂ, ಆರ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರೂ ಈಗ್ರಂಥರಚನೆಯಿಂದ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಮಾಡಿರುವ ಉಪಕಾರವು ಅಷ್ಟಿಷ್ಟೆಂದು ಹೇಳುವಹಾಗಿಲ್ಲ.

ಪ್ರಬುದ್ಧ ಕರ್ಣಾಟಕ.

ಇದು ಎಂಟನೆಯ ಶತಮಾನದಿಂದೀಚೆಗೆ ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯ ಶತಮಾನದ ವರೆಗೆ ಕನ್ನಡಭಾಷಾ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೀರ್ತಿಶೇಷರಾದ ಅನೇಕ ಕವಿಗಳ ವಿಷಯವನ್ನು ಬೋಧಿಸುವ ಒಂದು ಅಪೂರ್ವ ರತ್ನವಾಗಿದೆ. ಈ ರತ್ನಕ್ಕೆ ಗಣಿಯು ಪ್ರಾಕ್ತನವಿಮರ್ಶಾವಿಚಕ್ಷಣ ರಾವ್ ಬಹದ್ದೂರ್ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಆರ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರವರು, ಎಂ.ಎ., ಎಂ.ಆರ್.ಎಎಸ್. ಈ ಮಹನೀಯರು ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಬರೆದು ಕನ್ನಡನಾಡಿಗೆ ಅನುಪಮವಾದ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಚಿರಮಣಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆಂದರೂ ಕವಿಗಳ ಚರಿತೆಯನ್ನು ಈರೀತಿಯಾಗಿ ಪರಿಶೋಧಿಸಬೇಕೆಂದು ಕರ್ಣಾಟಕ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಪಂಗ್ತಿಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟ ಆದ್ಯ ಗುರುವೆಂದರೂ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗದೆಂದು ನಮ್ಮ ನಂಬಿಕೆ. ನಾಲಕ್ಕಾರು ಕವಿಗಳ ಅನುಕ್ತಚರಿತೆಯನ್ನು ಪೂರ್ವಾಪರ ಸಂಬಂಧ ಸಂಯೋಜನೆಯಿಂದ ಬರೆಯುವುದೂ ಎಷ್ಟೋ ಶ್ರಮಸಾಧ್ಯವಾಗಿ ತೋರುತ್ತೆ. ಹೀಗಿರುವ

ವಾಗ ೨೦೦, ೩೦೦ ಕವಿಗಳ ಚರಿತೆಯನ್ನು ಬರೆದಿರಬೇಕಾದರೆ ಈ ವಿದ್ಯಾನಿಧಿಗಳು ಎಷ್ಟು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ನೋಡಿರಬೇಕು? ತಮ್ಮ ಮೇಧಾ ಶಕ್ತಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಶ್ರಮವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರಬೇಕು? ಎಂಬೀ ವಿಚಾರವನ್ನು “ಬಲ್ಲವರೇ ಬಲ್ಲರು ಬೆಲ್ಲದ ಸಂಯ” ಎಂಬ ನಾಣ್ಯಾಡಿಯಂತೆ ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರಮಪಟ್ಟವರಿಗೇ ಗೊತ್ತು. ಇದು ಬಂದನೆಯ ಸಂಪುಟದ ಮಾತು.

ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣಕ್ಕಿಂತ ಇದರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೫೦ ಕವಿಚರಿತ್ರೆಗಳೂ ಸುಮಾರು ೮೦ ಗ್ರಂಥವಿಮರ್ಶೆಗಳೂ ೭೭ ಪುಟಗಳೂ ೨೩, ೨೩ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಪೀಠಿಕೆಗಳೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ. ಈ ಪೀಠಿಕೆಯು ವಿದ್ವತ್ಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಿತವಾಗಿದ್ದ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ಪರಿಶೋಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರವರು ಯಾವ ಮತಪಕ್ಷಪಾತವೂ ಇಲ್ಲದೆ ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅನ್ಯೂನಾನಂತಿರಿಕ್ತವಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಅನೇಕ ನಿದರ್ಶನಗಳಿಂದ ನಾವು ಸಿದ್ಧ ಮಾಡಬಲ್ಲೆವಾದರೂ ಇಲ್ಲಿ ನಮಗವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಈ “ವಿಶ್ವಬಂಧು” ವು ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕವನು. ಕವಿಚರಿತ್ರೆಕಾರರು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತದಿಂದ ಲೋಕಸೇವೆಯನ್ನು ಬಹಳ ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ಮಾಡಿರುವರಾದರೂ ಕೆಲವರು “ಕವಿಚರಿತ್ರೆಕಾರರು ಮತ ಪಕ್ಷಪಾತದಿಂದ ವಿಷವನ್ನು ಕಾರಿರುವರು” ಎಂದು ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ಪುಸ್ತಕದ ಪೀಠಿಕೆಯಿಂದ ತಿಳಿದು ನಮಗೆ ವಿಷಾದವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಮತ್ತು ನಮಗೆ ಹಿತಕರವಾದ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕವಿಚರಿತ್ರೆಕಾರರು ರಾತ್ರಿ ಹಗಲು ಶ್ರಮವಹಿಸಿ ಮಾಡಿದುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೇ ಬಹುಮಾನ ?

ವಿಶ್ವಬಂಧು.

ಕನ್ನಡಿಗರ ಪೂರ್ವ ವೃತ್ತವೇನು ? ಅವರ ವಾಚ್ಛಯವೇನು ? ಅವರ ಸ್ವಭಾವ ವಿಶೇಷಗಳಾವವು ? ಜಾಗೃತಿಯು ಅವರ ದಾರಿಯಿಂದ ಆದೀತು ? ಎಂಬೀ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಉಪಯುಕ್ತವಾದದ್ದೂ, ಕನ್ನಡಿಗರ ಅಗಾಧ ಸಂಗತಿಗಳ ಆಗರವಾದದ್ದೂ ಈ ಕವಿಚರಿತೆಯೆಂಬ ಗ್ರಂಥವೇ. ಪ್ರಾಕೃತ ವಿಮರ್ಶನಾಧಿಕೃತ ರಾವಬಹದ್ದೂರ್ ಆರ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು ಇಂಥ ಅಮೂಲ್ಯ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದು ಕನ್ನಡಿಗರಮೇಲೆ ಅನಂತಾನಂತ ಉಪಕಾರಗಳನ್ನು

ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದ್ವಿತೀಯ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಹಲವು ಕವಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಶೋಧನಾಡಿ ಮಹತ್ವದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೂ ಸಾಲದು.

ಕರ್ನಾಟಕ.

Sasana-padya-manjarī.

It is very nicely printed and got up. The arrangement too is very good and an aid to convenient use. The work cannot fail to be a great help to all students of the language. And being arranged chronologically, it serves as a guide to the development of the older and later details of composition. It is not only of literary but also of historical value, and I am glad such good use has been made of the inscriptions.

Mr. B. Lewis Rice, C.I.E.

It is a happy idea to have an anthology of verses from inscriptions, as it gives us an index of the general level of culture and literary taste in the best period.

Dr. L. D. Barnett

The chronological arrangement of the extracts throws light not only on the growth of the Kannada language and the transformations of words in course of time, but also on several of the social and other institutions and practices as they existed at the various periods to which the extracts relate. You have by your researches rendered lasting service to the Karnataka country and thereby entitled yourself to the gratitude of the existing generation as well as of posterity.

Rao Bahadur M. Shama Rao, M.A.

It is an excellent book to the reader, but what a deal of labour it must have meant to you! All honour to you for the great and enduring services you have been continuously rendering not only to Mysore but to Indian scholarship generally.--*Mr. C. Hayavadana Rao, B.A., B.L.*

In *Sasana-padya-manjari* Rao Bahadur Narasimhacharya has collected a neat anthology of 1456 verses selected from 283 anonymous Kanarese inscriptions in Mysore and Bombay, with an appendix of short notes on points of lexical and grammatical difficulty. Though there is a certain sameness of theme in many of the verses, they all have literary merit, and the student of Kannada poetry will find in them a rich mine of manifold examples of poetic diction.

Journal of the Royal Asiatic Society of Great Britain and Ireland

Each inscription is introduced with a brief note regarding the subject-matter, the date and the ruler at the time. The total number of stanzas extracted is 1456. The trouble involved in collecting, sifting and arranging these and in giving notes for enabling the reader to understand them must have been indeed immense and the Kannada-speaking public are grateful to Mr. Narasimhachar for all these. The 'Manjari' is excellently got up and it is a treasure to students of history and to lovers of Kannada.

Mythic Society Journal.

ಇದರಲ್ಲಿ ಶಾಸನಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ೧೪೬೬ ಪದ್ಯಗಳು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವವು; ಮತ್ತು ಕ್ರಮವಾಗಿಯೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುವಂತೆಯೂ ಶಾಸನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ, ಆ ಆ ಶಾಸನಗಳು ಹುಟ್ಟಿರುವ ಕಾಲ, ಆಗಿನ ಆಳ್ವಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಚಾರಗಳು, ಸೂಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವವು ಪುಸ್ತಕದ ಉಪಯುಕ್ತತೆಗೆ ಗೌರವಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾರಾಜರವರ ಅಂಕಿತವಾಗಿರುವುದು ಇದರ ಘನತೆಗೆ ಒಪ್ಪುವಂತಿದೆ. ಶ್ರೀಮನ್ ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರವರು ಅವಿಶ್ರಾಂತವಾಗಿ ಇರುಳು ಹಗಲೆನ್ನದೆ ದೇಶಕ್ಕೂ ಭಾಷೆಗೂ ದುಡಿಯುತ್ತಿರುವುದು, ಅವರು ಮಾಡಿರುವ ಅಮೋಘ ಅಸದೃಶ ಸೇವಾ ಕಾರ್ಯಗಳೇ ಸರ್ವತೋಮುಖವಾಗಿ ಆಜಾಲವೃದ್ಧರ ಬಾಯಿಂದಲೂ ಉದ್ಘೋಷಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವದರಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಲಕ್ಷ್ಯಗೊಟ್ಟು ಓದುಮಾಡಿದ ನಮಗೆ ಮೊದಲಿಂದಲೂ ನಡೆದುಬಂದಿರುವ ಆ ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅನುಸರಿಸಿದ ಆಚಾರ ಪದ್ಧತಿ ಧರ್ಮ ಕರ್ಮಗಳ, ಜನರ ವೇಷ ಭಾಷೆಗಳ, ಆಗಿನ ರಾಜಕೀಯ ವಿಚಾರಗಳ, ದ್ರವಿಡಗಳ ನಡೆನುಡಿಗಳ ರೂಪಸ್ಥಿತಿ, ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು

ಅಗಲಿನವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ದೇಶಭಾಷೆ ಮತಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಅಸದೃಶ ಪ್ರೇಮಭಕ್ತಿ ಶ್ರದ್ಧೆ ನಿಷ್ಠೆಗಳು ಸ್ವಲ್ಪವಟ್ಟಿಗಾದರೂ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಉತ್ತಮವಾದೊಂದು ಅನುಭವವಾದ ಅನುಭವವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವುದೆಂದು ನಮಗೆ ಭರವಸೆಯುಂಟು. ಆದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಅಕ್ಷರಸ್ಥಳಾದ ಮಹಿಳೆಯೂ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ದೇಶಭಕ್ತನಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೂ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದಬೇಕೆಂದು ನಾವು ನಮ್ರಭಾವದಿಂದ ನಮ್ಮ ಸೋದರರ ಸೋದರರಲ್ಲಿ ಬಿನ್ನವಿಸುವೆವು.

ಕರ್ತೃ ಗರ್ವದರ್ಶಿ

ಶಾಸನ ಪದ್ಯಮಂಜರಿಯ ಕರ್ತರನ್ನು ಕುರಿತು ನಾವು ಪರಿಚಯವನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಡುವುದೆಂದರೆ ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣನನ್ನು ತೋರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ದೀವಿಗೆಯನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಮುಂಬಯಿ ಯೊಳಗಿನ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ೫೬ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷೆ ೧೫ ರಾಜಮನೆತನಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ, ೨೦೪ ಶಾಸನಗಳಿಂದ ೧೪೩೪ ಪದ್ಯಗಳು ಸೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಶಿಲ್ಪ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲದ—ಅರ್ಥವಾಗದ ಎಷ್ಟೋ ಶಬ್ದಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಶ್ರೀ ಆಚಾರ್ಯರವರು ಇಂತಹ ಸುಮಾರು ೨೫೦೦ ಶಬ್ದಗಳಿಗೆ ಅರ್ಥವನ್ನು ಬರೆದು ಟಿಪ್ಪಣಿಯೊಂದನ್ನು ಕೊನೆಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡಿಗರೆಲ್ಲರೂ ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಓದಲೇ ಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಮತ. ಇದನ್ನೋದಿದೊಡನೆ ನಮ್ಮ ಮನೋದೇವತೆಯಾದರೋ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಕುರಿತು

ಕಲ್ಲು ಕಲ್ಲೆಂದೆಂಬ ಕಲ್ಲದರಕಲ್ಲೆದೆಯ ಕರಗಿಸಲು ಬಂದ ನೀನು |

ಎಲ್ಲ ಬಲ್ಲರ ಬಲಿತ ಮೆಲ್ಲೆದೆಯ ನಲ್ಲುಗುಳ ನರಳಿಸಲು ಬಂದ ಭಾನು ||

ಎಂದು ಹಾಡಿಬಿಟ್ಟಳು. ಇವಳ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಗುಂಗಾಗಿ ಹೋದ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು ಕನ್ನಡಿಗರಮೇಲೆ ಮಾಡಿದ ಮಹೋಪಕಾರವನ್ನು ಕೊಂಡಾಡಿ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗರಿಕೆಪಡಿಸುವೆವು.

ಸಮೀಪಭಾರತ

